ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΠΡΩΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΠΕΜΠΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1858.

002
ΠΡΓ
ΠΕΡ. Ε
ΣΥΝ. Α
1856-1857

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΤΗΣ Α'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Ε'. ΒΟΥΛΕΥΤ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 28 Δεκεμβρίου 1856, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 37 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβών ὡς προσωρινοὺς Γραμματεῖς τοὺς ΚΚ. Κ. Προβελέγγιον καὶ Α. Χαραλάμπην ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα 1) τὸ ὑπ' ἀριθ. 347 ἔγγραφον τοῦ Κ. Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸν γερουσιαστὴν Κ. Α. Μοναρχίδην καὶ τὸ ἐν αὐτῷ Β. Διάταγμα περὶ διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς προέδρου τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν ἀρξαμένην βουλευτικὴν περίοδον ἔχοντα ὡς ἑπεται·

Ἀριθ. 347.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΡΟΣ

Τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Μοναρχίδην.

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν, Κ. Γερουσιαστὰ ἐν πρωτοτύπῳ, τὸ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Β. Διάταγμα, δι' οὗ ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ ὑμᾶς πρόεδρον τῆς Γερουσίας.

Ἀναλινοῦντες ἡμῖν τὴν Β. ταύτην ἀπόφασιν σᾶς συγχα-

μεν διὰ τὴν ἔνδειξιν ταύτην τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνης καὶ εὐνοίας τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Νοεμβρίου 1857.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Δ. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

Ἀριθ. 25,843

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Συντάγματος ἀπεφασίσαμεν νὰ διορίσωμεν καὶ διορίζομεν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας τὸν γερουσιαστὴν Κ. Ἀναγνώστην Μανιαρίδην.

Ὁ Ἡμέτερος Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θέλει προσυπογράψει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Νοεμβρίου 1856.

Ο Θ Ω Ν

Δ. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

2) Τὸ ἀπὸ 27 λήγοντος μηνὸς ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται πρὸς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος δεκαπενθήμερον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτῆς Καισαροβασιλικῆς Ὑψηλότητος τῆς ἀρχιδουκίσσης Ἐλισάβετ χήρας τοῦ ποτὲ ἀρχιδουκὸς Ρενιέρου τῆς Αὐστρίας· προκειμένου ὕστερον ν' ἀναγνωσθῶσιν ἀναφοραί τινες Γερουσιαστῶν ἐξαιτουμένων ἄδειαν ἀπουσίας, παρετηρήθη ὑπό τινων, ὅτι οὐδεμία πρᾶξις δύναται νὰ λάβῃ χώραν σήμερον κατὰ τὸν Κανονισμὸν ἐκτὸς τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Σώματος.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι πρόκειται ἤδη νὰ σχηματισθῇ τὸ Γραφεῖον κατὰ τὸν Κανονισμὸν καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἀντιλέγω· ἀλλ' ἐπειδὴ προτίθεμαι νὰ φέρω τροπολογίας ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαγορευομένας ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας, αἵτινες ἔχουσιν ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰς πρώτας ἐργασίας, διὰ ταῦτα ἐπείγομαι ἵνα ἀναγνώσω ἁπλῶς τὰς τροπολογίας ταύτας ἐπιφυλαττόμενος νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συζήτησιν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν, ἂν ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία.

Ἀντέλεξεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι οὐδεμία πρᾶ-

ξις ἔστω καὶ ἁπλῆ ἀνάγνωσις δύναται νὰ λάβῃ χώραν σήμερον πρὶν τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Γραφείου· πᾶσα περὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ ἢ καὶ περὶ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου πρότασις δύναται νὰ γίνῃ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἀλλ' αὐτὴ πρέπει πάντοτε νὰ τρίξῃ τὴν περὶ προτάσεων δίοδον τὴν ὁποίαν διαγράφει ὁ κανονισμός.

Ἀντεπήνεγκεν ὁ προλαλήσας, ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ τροπολογίαι, ἃς προτίθεμαι νὰ ἐπιφέρω, ἔχουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὰς πρώτας ἐργασίας τοῦ Γραφείου, ὥστε πρέπει νὰ συζητηθῶσιν αὗται κατ' ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ἀμέσως καὶ πρὸ πάσης πράξεως τοῦ γραφείου ὀφείλοντος νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς νέας διατάξεις, ἂν αὗται παραδεχθῶσιν ὑπὸ τοῦ Σώματος· ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν προλαλησάντων ὅτι πρὶν τῆς συζητήσεως τῶν τροπολογιῶν τούτων πρέπει νὰ σχηματισθῶσι τὰ τμήματα διὰ νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν αὐτὰς κατὰ τὰ περὶ προτάσεων κανονισμένα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπερ δὲν εἶναι πρότασις ἀλλὰ τροπολογία ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ. Ἄλλως τε τὸ τοιοῦτον ἀπαρτίζει ἓν εἶδος προκαταλήψεως πρὸς τὴν μὴ παραδοχὴν τῶν προκειμένων τροπολογιῶν.

Ἐπανέλαβον οἱ προλαλήσαντες, ὅτι ἡ προκειμένη πρότασις ἢ μετανομαζομένη τροπολογία ἀρχῇ τὴν τροποποίησιν τοῦ κανονισμοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι νόμος πρὸς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑπάγεται εἰς τὰ περὶ προτάσεων κανονισμένα.

Εἰπόντος ἄλλου, ὅτι τὸ ζήτημα δύναται νὰ συμβιβασθῇ ἄνευ τινὸς παραβιάσεως τοῦ κανονισμοῦ, ὅταν παρακατατεθῶσιν ἁπλῶς αἱ τροπολογίαι σήμερον, εἰς δὲ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἀναπτυχθῶσι καὶ συζητηθῶσιν, ἕτερος ἐπέφερεν, ὅτι ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὸ λογικὸν καὶ συμμορφωθῶμεν μὲ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ κανονισμοῦ ἄνευ διατάγματος θέλομεν ὁμολογήσει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλο τι εἰμὴ τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Σώματος· ἡ πρόσληψις τῶν προσωρινῶν Γραμματέων ἐνεργεῖται πρὸς τὴν κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐγκατάστασιν οὕτως εἰπεῖν τοῦ ὁριστικοῦ γραφείου· μόνη ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος ὑπάρχει ἐν τῇ Βουλῇ, εἰς τὴν ὁποίαν σχηματίζεται προσωρινὸν γραφεῖον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐκλογῶν· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἀνατρέπει τὸ λογικὸν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συντρέχει καὶ τις προσωρινὸς οὕτως εἰπεῖν κανονισμός, διὰ τὴν πραγματικὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἔγκρισιν τοσούτων βουλευτῶν, ὅσοι ἀπαιτοῦνται πρὸς νόμιμον συγκρότησιν συνεδριάσεως,

μετὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν ἄλλην ἐργασίαν ἡ Βουλὴ δύναται νὰ πράξῃ εἰμὴ τὰς ἀγχαιρεσίας πρὸ καταρτισμοῦ καὶ ἐγκαταστάσεων τοῦ γραφείου της· ἀφοῦ συγκροτηθῇ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας διὰ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ γραφείου της ἔχει τοῦτο κανονισμὸν διὰ τὰς μετὰ ταῦτα ἐργασίας της, μὲ τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ συμμορφοῦται χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃ τούτου κατὰ τὸ παραμικρόν.

Προστίθησιν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν πρώτη ἐργασία τῆς Γερουσίας ἀναμφιβόλως ὑπάρχει ἡ ἐκλογὴ τῶν ΚΚ. Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Σώματος, ἀλλὰ μετ' αὐτὴν δευτέρα ἐργασία τῆς Γερουσίας ἀναγκαίως ἕπεται ἡ πρὸς τὸν Β. Λόγον ἀπάντησις, ἥτις εἶναι καθῆκον ἱερὸν καὶ πρᾶξις ἐσωτερικὴ αὐτοῦ τοῦ Σώματος τῆς Γερουσίας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου ἀπεφήνατο νὰ προχωρήσῃ σήμερον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ΚΚ. Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων πρὸς συγκρότησιν τοῦ Σώματος, καὶ μετὰ ταῦτα ὡς πρώτιστον ἔργον της νὰ ἐνεργήσῃ τὰ ἀρμόζοντα τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν Β. Λόγον. Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης διὰ ψηφοδελτίων περὶ ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. Ἀντιπροέδρων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν διὰ κλήρου ἐκλεχθέντων ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Μαγγίνα καὶ Γ. Δουβουνιώτου ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Δ. Χατζίσκος ψήφους 31, ὁ Κ. Μ. Α. Καΐρης ψήφους 22, ὁ Κ. Γ. Ἀντωνόπουλος ψήφους 14, καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρους, τριάκοντα καὶ ἑπτὰ Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων, κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν πρωτόκολλον. Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ὅτι δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἐξελέχθησαν ἀντιπρόεδροι τῆς Γερουσίας οἱ ΚΚ. Δ. Χατζίσκος καὶ Κ. Καΐρης.

Γενομένης ὕστερον ὁμοίας ψηφοφορίας περὶ ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. Γραμματέων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Τ. Μαγγίνα καὶ Δ. Κουντουριώτου, ἔλαχον οἱ μὲν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδης καὶ Ι. Οἰκονόμου ἀνὰ 26 ψήφους ἕκαστος, ὁ Κ. Α. Δούκας ψήφους 8, ὁ Κ. Α. Χαρκιόλιππς ψήφους 6, καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρους, τριάκοντα ἑπτὰ Γερουσιαστῶν ἐπίσης ψηφοφορησάντων κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν πρωτόκολλον. Ἑπομένως ἀποφασισθέντος διὰ κλήρου ὡς πρώτου Γραμματέως τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμόν, ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ὅτι ἐξελέχθησαν Γραμματεῖς τῆς Γερουσίας οἱ ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδης καὶ Ι. Οἰκονόμου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας περὶ ἐκλογῆς τῶν Κὶκ. ἀντιπροέδρων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Α'. Συνοδον τῆς Ε'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα τῶν ἐκλεχθέντων	Λαβόντες ἀριθμοὶ τῶν ψηφοδελτίων δι' ὧν ἐψηφίσθησαν οἱ ψῆφοι																	Τὸ ὅλον τῶν ψήφων.
	1	2	3	4	5	6	7	8	10	13	14	15	17	18				
	19	20	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
Δ. Χατζίσκος																		31
	5	6	7	8	9	10	11	13	17	18	19	22	23	24				
Μ. Καΐρης							25	26	27	28	29	31	32	33				22
	1	2	4	9	14	15	16	20	21	30	34	35	36	37				
Γ. Ἀντωνόπουλος																		14
	3																	
Α. Χαρκιόλιππς																		1
	11																	
Γ. Ψύλλας																		1
	16	37																
Ι. Χ. Πέτρου																		2
	21																	
Π. Λουδοράκης																		1

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Δεκεμβρίου 1856.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΥΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Προβελέγγιος.
Α. Σ. Χαμαλάμπης.

Οἱ ὑφολέκται
Τ. Μαγγίνας.
Γ. Δουβουνιώτης.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. Γραμματέων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Α΄. Σύνοδον τῆς Ε΄. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν ἐκλεχθέντων	Αὔξοντες ἀριθμοὶ τῶν ψηφοδελτίων δι' ὧν ἐδόθησαν οἱ ψῆφοι															Τὸ ὅλον τῶν ψήφων
Α. Δούκας	1	3	4	21	20	23	25	26								8
Δ. Γρηγοριάδης	1	2	3	4	5	6	7	8	9	12	13	14	15	16		26
			17	18	19	21	22	25	26	27	31	32	34	36		
Ι. Οἰκονόμου	2	6	7	9	10	11	13	15	16	17	18	19	20	21		26
			22	23	24	27	29	30	31	32	33	34	36	37		
Α. Χαραλάμπης	5	10	11	24	29	30										6
Ν. Χρυσόγελος	14	28														2
Δ. Βούλγαρης	28															1
Παξιμάδης	33	37														2

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Δεκεμβρίου 1856.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Προβελέγιος.

Οἱ Ψηφολέκται
Τ. Μαγγίνας.
Δ. Α. Κουντουριώτης.

Ἐντεῦθεν ὁ πελευτὼν ἄρθρ. 1. Οἰκονόμου ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἐγνωμοποίουν ὑπὲρ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Σχεδίου ἀπαλείψαν αὐτὸ τὸν παράπαν ἐκ τῆς ὑποκειμένης ἐξελεγκτικῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως ἢ περὶ τούτου ἀποφάσεως ἀναληφθείσης εἰς πλῆθος συνεβούλευσαν.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Μαγγίνας, ἀναγνώσας καὶ παραδοὺς εἰς τὸ Γραφεῖον τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας προτάσεις ἐπὶ τινων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ ἐζήτησε τὰ ἑξῆς:

Προτάσεις ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας καὶ παραδοθεῖσαι.

Τοῦ Ἄρθρου 9.

Μετὰ τὴν ἐλλογὴν τῶν Γραμματέων ἡ Γερουσία προσκαλεῖται εἰς πέντε Τμήματα, ἐκάστου τῶν ὁποίων ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ἐκ τῶν ἀπόντων μελῶν, ἑνὸς Ὑπηρεσιακοῦ Γραμματέως, ἐκλαχόντος καὶ ἀναπτύσσοντος ἐκεῖθεν ἐνώπιον τῶν Τμημάτων ἕκαστον τῶν ἐπὶ μέρους ἀρθρῶν 1, 2, 3, 4 καὶ 5. Ὁ δὲ πέμπτος ἐκ τῶν ἐκλεχθέντων Γραμματέων ἐπιτίθεται εἰς τὴν αὐθημερὸν ἐπὶ τοῦ ὅλου Σχεδίου συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας.

Τοῦ Ἄρθρου 13.

Ὅταν τις τῶν Γερουσιαστῶν κωλύηται, ὑφίσταται πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς Συνεδριάσεως νὰ ἀποστείλῃ ἐγγράφως τὸν Πρόεδρον, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ αἰτία τοῦ κωλύματος· ἄνευ δὲ τοιούτου, ἂν μὴν ἐμφανισθῇ εἰς τὴν συνεδρίασιν συνεδριάσεως ὁ Πρόεδρος ἀλλάσσει ἐπὶ συνεδριάσεως τὴν ἐλλογὴν τοῦ Ἀρθρ. 43 ἀπὸ ἐπτὰ μελῶν ἀποτελουμένης.

Ἡ ὀνομαστικὴ κλῆσις συμπεριλαμβάνει καὶ τὸν ἀφιστάμενον τοῦ ὀνόματος ἑκάστου τῶν Γερουσιαστῶν παρὰ ἑνὸς τῶν Γραμματέων, ὁ δὲ ἕτερος σημειοῖ τὸ ὄνομα κατὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἑκάστου.

Τοῦ Ἄρθρου 69.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης συνεδριάσεως ἐπιλέγεται πενταμελὲς ἐπιτροπεῖον ἐκ τῶν ἀπόντων μελῶν, ἵνα ἐξετάσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς

ἥτις ἐπιφορτίζεται τὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν παραπεμπομένων εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορῶν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀνανεοῦται κατὰ τριμηνίαν.

Τοῦ Ἄρθρου 67.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει ἅπαξ τοῦ μηνὸς τοὐλάχιστον τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν Γερουσίαν, τὸ δὲ ἀντικείμενον τῶν ἀναφορῶν σημειοῦται συνοπτικῶς εἰς τὴν ἐπιρρυλλίδα τῆς ἐκθέσεως, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁποίας ἀποφασίζει ἡ Γερουσία τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως.

Τοῦ Ἄρθρου 89.

Οὐδεὶς τῶν Γερουσιαστῶν δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς Γερουσίας· ὑπαρχούσης δὲ κατεπειγούσης ἀνάγκης, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ δώσῃ δεκαήμερον ἄδειαν, ἀλλ' εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν δίδει λόγον περὶ τούτου εἰς τὴν Γερουσίαν, ἥτις ἀποφασίζει διὰ τὴν περαιτέρω παράτασιν

Ἄρθρον 92 πρόσθετον.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἄδεια ἀπουσίας εἰς Γερουσιαστὴν πλέον τῶν τριάκοντα ἡμερῶν εἰς ἑκάστην Σύνοδον, ἐκτὸς ἀποδεδειγμένης ἀσθενείας.

Τὰ ἄρθρα 92 καὶ 94 συγχωνευόμενα εἰς ἓν καὶ τροπολογούμενα ὡς ἑπομένως, λαμβάνουν τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρου 93.

Διηρίζονται παρὰ τῆς Γερουσίας δύω συντάκται ἐκτὸς τῶν μελῶν αὐτῆς, εἰς πρωτοκολλιστὴς ἐκτελῶν τὰ ἔργα γραφέως, εἰς ἢ δύω ἀντιγραφεῖς, εἷς ἀρχιλήπτωρ καὶ τέσσαρες κλητῆρες· ἔργον δὲ τῶν Συντακτῶν εἶναι νὰ συντάττωσι τὰ Πρακτικὰ τῆς Γερουσίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Γραμματέων.

Δύω τῶν κλητήρων τούτων, ὑπὸ τὸ ὄνομα εὐταξίαι, ἵστανται εἰς τὸ ἀκροατήριον διαρκουσῶν τῶν Συνεδριάσεων, ἐπιτηροῦντες τὴν εὐταξίαν.

Τὸ ἄρθρον 94 λαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρου 94 καὶ μένει ὡς ἔχει ἐν τῷ Κανονισμῷ.

Τὸ ἄρθρον 95 μένει ὡς ἔχει ἐν τῷ Κανονισμῷ.

Τροπολογία τοῦ Ἄρθρου 96.

Οἱ Συντάκται, ὁ πρωτοκολλιστὴς καὶ ὁ ἀρχιλήπτωρ μένουσι διαρκοῦς μέχρι τῆς συνάξεως τῆς ἑπομένης Συνόδου, ἐξ ὧν οἱ μὲν Συντάκται ἐπιτροπεύονται τὰ χρέη τοῦ ἀρχειοφύλακος καὶ βιβλιοφύλακος, ὁ δὲ πρωτοκολλιστὴς τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν τῶν ἐξόδων, καὶ ὁ ἀρχιλήπτωρ τὴν διατήρησιν τοῦ καταστήματος.

Τὸ ἄρθρον 97 καὶ ὅλα τὰ ἑπόμενα ἐξαλείφονται καὶ ἀντικαθιστῶνται διὰ τῶν ἑπομένων.

Περὶ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Γερουσίας.

Ἄρθρον 97.

Τριμελὴς λογιστικὴ ἐπιτροπὴ διορίζεται παρὰ τῆς Γερουσίας ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς τὴν ἔναρξιν ἑκάστης Συνόδου, ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι·

α') Νὰ καταστρώνῃ τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν ὅλων τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας, τὸν ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐπικύρωσιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν ἔναρξιν ἑκάστης Συνόδου, ἐκτὸς τῶν ἀποζημιώσεων καὶ συντάξεων τῶν Γερουσιαστῶν, τὰς ὁποίας λαμβάνει ἕκαστος ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός.

β') Νὰ καταστρώνῃ τὴν μηνιαίαν κατάστασιν τῶν ἐξόδων συμφώνως μὲ τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν ἄνευ ὑπερβάσεων τῶν κατὰ μῆνα πραγματικῶν ἐξόδων· καὶ

γ') Μετὰ τὸ τέλος ἑκάστης Συνόδου νὰ καταστρώνῃ τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὸν ὁποῖον ὑποβάλλει, ὁμοῦ μὲ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑπομένης Συνόδου.

Ἄρθρον 98.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μηνιαίας καταστάσεως τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ὁ Πρόεδρος ἐξοδεύει τὸ ἔνταλμα εἰς τὸν πρωτοκολλιστὴν τῆς Γερουσίας διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον, διανέμει αὐτὰ συμφώνως μὲ τὴν μηνιαίαν κατάστασιν, λαμβάνει τὰς ἀπαιτουμένας ἀποδείξεις ἀπὸ τοὺς παραλήπτας, καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἔλεγχον τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως.

Ἄρθρον 99.

Πρὸ τοῦ τέλους ἑκάστου μηνὸς ὁ Πρόεδρος ὁρίζει νὰ ἐξοφληθῶσι τῶν Κεντρικῶν Ταμείων διὰ τὰς τυχὸν γενομένας κρατήσεις τῶν Γερουσιαστῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 14 καὶ 91 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 100.

Μετὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς οὐδένα τῶν Γερουσιαστῶν νὰ προτείνῃ αὔξησιν ἐξόδων. Ἂν δὲ παρουσιασθῇ ἀνάγκη ἐκτάκτων ἐξόδων μὴ προβλεπομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, προτείνονται ταῦτα παρὰ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Γερουσίαν, μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς ὁποίας ζητεῖται νέα πίστωσις.

Ἄρθρον 101.

Ὁ παρὼν Κανονισμός, συζητηθεὶς καὶ κυρωθεὶς παρὰ τῆς Γερουσίας, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου. Ἀντίτυπα δὲ τούτου θέλουν διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη της Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1856.

Ὁ Γερουσιαστὴς
Τ. Μαγγίνας.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἐζητήσατο νὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως αὐτῶν πρὸ πάσης ἐργασίας τοῦ γραφείου, ἐπειδὴ αἱ τροπολογίαι αὗται ἔχουσιν ὡς προερρέθη ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰς πρώτας πράξεις αὐτοῦ.

Ἀντέλεξαν ἕτεροι, ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν αἱ προτεινόμεναι τροπολογίαι ὡς πρότασις, ἀρμόζουσι μᾶλλιστα αὐτῶν τῶν νόμων τῆς Γερουσίας, πρέπει νὰ διεξαχθῶσι συμφώνως μὲ τὰ περὶ προτάσεων ἐν τῷ ἰσχύοντι κανονισμῷ διατεταγμένα πέραν τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ παρεκκλίνῃ ἡ Γερουσία, ἥτις καθήκον ἱερὸν ἔχει μετὰ τὴν συγκρότησίν της νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ οἰκεῖον αὐτῆς ἔργον, τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν Β. λόγον, καθὰ καὶ ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προηγουμένως προέτεινε.

Ἀντέλεξεν ὁ ὑποβαλὼν τὴν τροπολογίαν, ὅτι αὗται δὲν ἀπαρτίζουσι πρότασιν νόμου, ἀλλ' ἀφορῶσι τὴν διόρθωσιν τοῦ κανονισμοῦ καὶ δέον νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν ἄμεσον συζήτησιν τοῦ Σώματος ἐν ὁρισθησομένῃ ἡμέρᾳ.

Πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων κατὰ τῆς αἰτήσεως ταύτης λεχθέντων ἡ Γερουσία ἐπὶ τέλους ἀπεφήνατο ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ὅτι τὸ Σῶμα πρέπει νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἐργασίας του συμφώνως μὲ τὸν ἰσχύοντα κανονισμόν.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1856 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Καλογερόπουλος ἐξέθηκεν, ὅτι ἕτοιμος ὢν ἵνα ἀναχωρήσῃ ἐκ Χαλκίδος διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν Βουλῶν ἐμποδίσθη ἕνεκα τῆς μὴ μεταβάσεως τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν κατὰ τὰς 23 λήξαντος ὅτε τὸ ἀτμόπλοιον μεταβὰν εἰς Χαλκίδα ἐπέστρεψε· παρετήρησεν ἑπομένως ὅτι ἡ ἐπί τινας ἡμέρας ἀπουσία του, δι' ἃς καὶ δὲν ἐσημειώθη εἰς τὴν μηνιαίαν κατάστασιν προῆλθεν ἐξ ἀνάγκης καὶ οὐχὶ ἐξ ἰδίας αὐτοῦ βουλήσεως, καὶ ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ στερηθῇ τῆς διὰ ταύτας ἀποζημιώσεώς του.

Ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὡς δικαιολογημένην τὴν ἀπουσίαν τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐνέκρινεν ὡς δικαίαν τὴν πλήρη χορήγησιν τῆς ἀντιμισθίας του.

Γενομένης ἔπειτα τῆς κληρώσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις μετὰ τοῦ προεδρείου θέλει συγχαρῇ τὴν Α. Μ. κατὰ τὴν αὔριον ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους 1857, ἔλαχον τοῦ κλήρου οἱ ΚΚ. Α. Βλαχόπουλος καὶ Γ. Διαβουνιώτης Χ. Παπαπολίτης Ν. Ἱρασκάκης καὶ Ν. Μαυρομμάτης.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 24 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται πρὸς τὸ προεδρεῖον τῆς Γερουσίας ὅτι ἡ Α. Μ. διέταξε πένθος δύω ἑβδομάδων ἀρ-

χόμενον ἀπὸ τῆς 12 ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τῆς Δουκίσσης Ἐρρίετης τῆς Βυρτεμβέργης τὸ γένος πριγκιπέσσης τοῦ Νασάου Βεϊλβούργου.

Ἀπαγγειλάντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικειτῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν Β. λόγον θάτερος τῶν ΚΚ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ἔχον ὡς ἕπεται.

Μεγαλειότατε!

Μετ' αἰσθημάτων ἀνεκφράστου χαρᾶς ἀσπάζεται ἡ Γερουσία τὴν εὐτυχῆ ἐπάνοδον τῆς Ὑμ. Μ. ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πιστοῦ της λαοῦ, οὗ τὴν τύχην ἐπὶ τῆς ἀποδημίας της διεύθυνεν ἀξίως τῶν Βασιλικῶν της βουλῶν, καὶ τῶν εὐχῶν τοῦ Ἔθνους ἡ Σεπτὴ Ἡμῶν Ἄνασσα.

Ἡ Γερουσία μεγίστην αἰσθάνεται εὐχαρίστησιν ὅτι μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου παύουσιν αἱ συνέπειαι, ἃς αὐτὸς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπέφερε, καὶ ὅτι ἡ Ὑμ. Μ. διατέλει εἰς φιλικὰς σχέσεις μεθ' ὅλων τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν.

Ἡ ἱκανοποίησις τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἰδίας δυνάμεως, ἂν καὶ μετὰ στενοχωρίας μόνον καταρθωτή, εἶναι ἐκ τῶν πρωτίστων αὐτῆς συμφερόντων ὡς σώζουσα τὴν ὑπόληψιν τῆς καλῆς αὐτῆς πίστεως. Συμμερίζεται δὲ πληρέστατα ἡ Γερουσία τὴν πεποίθησιν τῆς Ὑμ. Μ. εἰς τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων τὰς εὐμενεῖς καὶ συγκαταβατικὰς διαθέσεις.

Ἡ καταστροφὴ τῆς λῃστείας εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ἐμπρόσθεν καὶ δραστηρίων μέτρων τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ὑμ. Μ. ἄτινα ὑπεστήριξε προθύμως ἡ γενναιότης τοῦ στρατοῦ καὶ ἡ φιλότιμός του δραστηριότης. Ὡς δὲ πρὸς τὴν ἐντελῆ ἐξάλειψιν καὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῆς λειψάνων τῶν λυμαινομένων εἰσέτι τὰ μεθόρια, εἶναι πεπεισμένη ἡ Γερουσία, ὅτι αὕτη εἶναι ἀνέφικτος ἄνευ τῆς ἐκατέρωθεν συγχρόνου καὶ ταχείας ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦ γειτονικοῦ Κράτους συνομολογηθείσης συμβάσεως.

Ἡ ἐνδελεχὴς μέριμνα τῆς Ὑμ. Μ. ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς τε καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἔθνους εἰσὶν ἡ ἀρίστη ἐγγύησις τῆς προόδου καὶ εὐημερίας αὐτοῦ. Τὰ ξένα κεφάλαια προσκαλούμενα ὑπὸ τῆς εὐαρέστου τοῦ τόπου καταστάσεως θέλουσι θεραπεύσει σπουδαίας ὑλικὰς τῆς Ἑλλάδος ἀνάγκας. Προστίθεται δὲ μετὰ βαθείας συναισθήσεως ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑπερτάτης εὐγνωμοσύνης. Δι' ἃς ἡ Ὑμ. Μ. ἀμείβει τὰς ὑπὲρ τῆς διανοητικῆς τε καὶ ἠθικῆς ἐπιδόσεως τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀναπτύξεως τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ γενναίας θυσίας τῶν εὐγενῶν καὶ φιλοτίμων αὐτῆς τέκνων.

Μετὰ πάσης προσοχῆς θέλει ἀσχοληθῇ ἡ Γερουσία περὶ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ τὴν συζήτησιν τῶν ὑποβληθησομένων ὠφελίμων νόμων, τῶν ἀφορώντων τὴν βελτίωσιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ συνεχομένην διάθεσιν τῆς ἐθνικῆς ἰδιοκτησίας, τὴν διόρθωσιν τοῦ δασμολογίου, τὴν τοῦ δημοτικοῦ καὶ ἐκλογικοῦ νόμου, τῶν κανονιζόντων τὰ κατὰ τὰ δημόσια δάση, τὴν τύχην τῶν δημοσίων λειτουργῶν, τὴν ἀξιοπρεπῆ διατήρησιν τοῦ κατωτέρου κλήρου, τὴν ἀνωτάτην ἐπιστημονικὴν τοῦ Ἔθνους δραστηριότητα, καὶ ὅσων ἄλλων νομοσχεδίων ἤθελον ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς.

Ἡ προστασία τοῦ Ὑψίστου εἴη ἐπὶ τοῦ Θρόνου τῆς Ὑμ. Μ. καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν προταθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως συμφώνως πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ δύω προλαβούσας συνόδους ἀποφασισθέντα, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμήδης ἔλεξε τάδε· Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ τακτικὴ τῆς Γερουσίας ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν τῶν διαφόρων ἀντικειμένων ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι διάφορος καὶ κανονίζεται ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ζήτημα ἔχει οὕτως·

Ἡ ἐπιτροπὴ συντάξασα τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Β. Λόγον ὑπέβαλε τοῦτο κατὰ τὸν Κανονισμὸν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν τμημάτων. Τὰ τμήματα ἐξετάσαντα τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπέφερον διαφόρους τροπολογίας, ἃς ἕκαστον διεβίβασε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ μέλους. Ἡ δὲ ἐπιτροπή, ὡς ἐκ τοῦ εἰσαχθέντος σήμερον σχεδίου ἐμφαίνεται, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπενεχθείσας τροπολογίας αἵτινες κατὰ τὴν γνώμην τῶν τμημάτων ἦσαν ἀναγκαῖαι. Τὸ μεγαλεῖον ὅθεν τοῦ Ἔθνους, αὐτὴ ἡ σπουδαιότης τοῦ ἀντικειμένου ἀπαιτεῖ τὴν μετὰ σεβασμοῦ καὶ συμπνοίας διέξοδον τοῦ πράγματος, καὶ πρὸς τοῦτο καθίσταται ἀναγκαία ἡ χορήγησις τοῦ ἁρμοδίου καιροῦ διὰ νὰ δυνηθῶσιν ἐντὸς αὐτοῦ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Σώματος νὰ χωνεύσωσιν, οὕτως εἰπεῖν, τὰς ἑαυτῶν γνώμας καὶ ἐκτιμήσωσι τὰς τῶν ἄλλων· νομίζω λοιπὸν ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον νὰ χορηγηθῇ τοὐλάχιστον 24

ωρῶν διάστημα μέχρι τῆς συζητήσεως ὅπως διεξαχθῇ τὸ εἰσαχθὲν ἤδη σχέδιον ἐν πλήρει γνώσει καὶ ἁρμονίᾳ.

Ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκεν, ὅτι πολλάκις μάλιστα τὰ σχέδια τῆς πρὸς τὸν Β. Λόγον ἀπαντήσεως ἐξετυποῦντο καὶ διενέμοντο πρὸς τὰ μέλη τοῦ Σώματος ἄτινα ἐλάμβανον τὸν καιρὸν νὰ ἴδωσι καὶ μελετήσωσι τὰ ἐν αὐτῷ ἐκθετόμενα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐ μόνον τοῦτο δὲν ἐγένετο ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἡμέρα τῆς ἀναγνώσεως ἐγένετο γνωστὴ εἷς τινας μὲν κατὰ τὴν χθεσινὴν ἑσπέραν εἷς τινας δὲ σήμερον· τοὐλάχιστον ἐγὼ σήμερον ἔλαβον γνῶσιν τούτου περὶ τὴν 11 Π. Μ. Τὸ ἔργον εἶναι δημοτελὲς καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτοῦ δημοτελέστατα, πληρουμένων τῶν θεωρείων, ἅτινα εἰσὶ κενὰ σήμερον ἕνεκα τῆς ἀγνοίας ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸ κοινὸν περὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως· διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπειδὴ τὸ παρὸν σχέδιον εἶναι ὄμοιον τῶν λοιπῶν σχεδίων, δι' ἃ χορηγεῖται καιρὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως μέχρι τῆς συζητήσεως καὶ ὅταν μάλιστα ταῦτα εἶσι μικροῦ λόγου ἄξια, ὁρῶ ἀναγκαίαν τὴν προταθεῖσαν ἀναβολήν· θέλουσιν ἴσως μέ εἴπει τινες ὅτι τὰ τμήματα προεξεργασθέντα τὸ σχέδιον ἔλαβον γνῶσιν αὐτοῦ. Εἰς τούτους ἀπαντῶ, ὅτι τὰ τμήματα ἔκαμον διαφόρους τροπολογίας ἀγνώστους εἰς ἑκάτερον τῶν τμημάτων αὐτῶν, τὸ δὲ σήμερον εἰσαχθὲν σχέδιον ὡς κράμα τῶν διαφόρων τροπολογιῶν ἔπεται ὅτι εἶναι τρίτον τι ὅπερ δὲν γνωρίζουσιν ὅλα τὰ τμήματα καὶ κατὰ συνέπειαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Σώματος, διὸ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ 24 ὥρας διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν τοῦ σχεδίου ὅλοι καὶ προέλθωσιν εἰς τὴν συζήτησιν ἐν πλήρει γνώσει τοῦ πράγματος.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσιος. Λὲν εἶχον δυσκολίαν νὰ παραδεχθῶ τὴν προτεινομένην ἀναβολὴν ἂν ἔβλεπον αὐτὴν σκόπιμον ἢ ἀναγκαίαν ἕνεκα τῆς ἀγνοίας τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ ὁ λόγος, ὡς κατὰ πρώτην ὄψιν παρουσιαζομένου· τοῦτο μόνον συμβαίνει εἰς τὰς ἐπὶ τῶν διαφόρων νομοσχεδίων ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν πρὸ τῆς συζητήσεως τῶν ὁποίων, ὡς πρωτοπαρουσιάστων, εἶναι ἀναγκαία, καθὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὡρίσθη, ἡ μεσολάβησις διαστήματος τινος 24 ὡρῶν ἢ καὶ περισσοτέρων μέχρι τῆς συζητήσεως. Ἀλλ' ὁ Κανονισμὸς ὡς πρὸς τὰς ἀναφορὰς πρὸς τὸν Βασιλέα ὥρισεν ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ ἰδιαίτερον τρόπον προεξετάσεως καὶ συζητήσεως τοιούτοις ἐκανόνισε νὰ ὑποβάλλεται τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς συνταττόμενον σχέδιον πρῶτον εἰς τὰ τμήματα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, νὰ προεξετάζεται παρ' αὐτῶν, καὶ νὰ εἰσάγεται τροπολογημένον ἢ διὰ τῆς παραδοχῆς ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς τροπολογίας ἥτις ἐγένετο· ὥστε διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ Κανονισμὸς ἠθέλησε νὰ ἔχῃ ἐκ προοιμίων ἡτοιμασμένους τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς πρὸς τὴν συζήτησιν, καθότου καὶ αὐτῶν τῶν ἐκ τῶν διαφόρων τμημάτων γενομένων τροπολογιῶν λαμβάνουσι συνήθως γνῶσιν ὅλοι οἱ Κ.Κ. Γερουσιασταί, διότι ἐκ περιεργείας κινούμενοι ἐρωτῶσι καὶ μανθάνουσι πᾶσαν ἐπενεχθεῖσαν μεταβολὴν, ἐὰν τοιαύτη ἐγένετο ὑπὸ τῶν τμημάτων· διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζω περιττὴν τὴν ζητουμένην ἀναβολὴν, τοσαύτῳ μᾶλλον καθόσον ἡ Γερουσία, αὐτὰ τὰ Βουλευτικὰ Σώματα τῆς Ἑλλάδος τὴν ταχτικὴν ἣν ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ νὰ συζητῶσι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν Β. Λόγον, καὶ νὰ ἐξετάζωσι διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὴν γενικὴν καὶ μερικὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ ὑπουργείου, αὐτὴν, λέγω, τὴν ταχτικὴν τὴν ἐγκατέλειψαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν συμμεριζόμενα μίαν ἄλλην ταχτικὴν, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἔθους πολὺ ἀρχαιοτέρου κατὰ τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα· ὅλοι δὲ γνωρίζετε ὅτι πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν σύνηθες καὶ μετὰ πολλῆς ταχύτητος συζητεῖται καὶ ἀποφασίζεται ἡ ἀπάντησις· καὶ σήμερον, Κύριοι, εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν εὐχάριστον θέσιν διότι οἱ Κ.Κ. Γερουσιασταὶ ἔλαβον γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ πρόκειται· ἡ δὲ τοιαύτη ταχτικὴ, κατ' ἐμὲ, δὲν εἶναι ἐπιζήμιος καθόσον ἀποδείχθη, ἀλλὰ τὰ μέγιστα ἐπωφελὴς.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπε· τὸ ἄρθρον 80 τοῦ Κανονισμοῦ, ὅπερ ἀνέπτυξεν ὁ προλαλήσας, κατ' ἀνάγκην λογικὴν καὶ ἀναπόφευκτον ὁρίζει τὸν τρόπον καθ' ὃν πρέπει νὰ ψηφοφορῶνται τὰ σχέδια τῶν πρὸς τὸν Βασιλέα ἀναφορῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ὑποδεικνύει τὸ ἄρθρον 44 τὸ ὁποῖον κανονίζει τὴν ψηφοφορίαν ταύτην ὁμοιόμορφον καὶ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, καὶ οὐχὶ μυστικὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 45· ὥστε τὸ εἰρημένον ὀγδοηκοστὸν ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ σύμμικτον τῶν γενικῶν διατάξεων περὶ συνεδριάσεως καὶ συζητήσεως ἀναιρεῖ, αἵτινες ὡς μὴ ἀναιρούμεναι ἰσχύουσιν καθ' ὅλα τὰ ἀντικείμενα. Ἠπόρησα ἀκούσας τὸν προλαλήσαντα εἰπόντα ὅτι ἡ ἐντὸς 24 ὡρῶν συζήτησις γίνε-

ται ὅταν τὸ ἀντικείμεναν εἶναι πρωτοπαρουσίαστον, καὶ ὅτι ἡ περιέργεια ὤθησε τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νὰ ἐρωτήσωσι καὶ λάβωσιν ὅλοι γνῶσιν τῶν μεταβολῶν καὶ τροποποιήσεων. Ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων εἴτε φέρεται τροποποίησίς τις εἴτε μὴ διὰ τῆς ἐκθέσεως, καθιερώθη ἡ τακτικὴ νὰ γίνεται ἡ συζήτησις μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν διὰ νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν διαφόρων μεταβολῶν ἅπαντες οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί. Αὐτὸ τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς περὶ συζητήσεων διατάξεις, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ σχέδιον ἦτο ἐν τῷ ὑπογράφεσθαι ἄγνωστον τοὐλάχιστον εἰς τοὺς περισσοτέρους. Εἰπὼν δὲ ὁ προλαλήσας ὅτι ἡ περὶ τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως τακτικὴ ἐπεκράτησε πρὸ δύω προγενεστέρων Συνόδων καὶ δὲν καταργήθη, ὑπέδειξε βεβαίως ὅτι πρέπει καὶ νὰ διέλθῃ τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεως ἄνευ συζητήσεως· ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἠγόρευσα ἄλλοτε καὶ ἰδίως πέρυσι ἐπὶ παρομοίου ἀντικειμένου ἐπέκεινα τῶν δύω ὡρῶν, καὶ ἡ Γερουσία κατὰ τὰς περιστάσεις ἀπεφαίνεται περὶ τῆς αὐθημερὸν ἢ μὴ συζητήσεως τῶν ἀντικειμένων, ὡς πρέπει νὰ ἀποφανθῇ καὶ ἤδη ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς, διότι μόλις σήμερον διὰ τοῦ ἀναγνωσθέντος σχεδίου ἀκούομεν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεων τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων καὶ τροπολογιῶν τῶν τμημάτων. Ὥστε θεωρῶ ἀναγκαίαν τὴν ἀναβολὴν προκειμένου μάλιστα περὶ ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Β. Λόγον.

Ἀντεπέλεγεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσιος ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων ἐπιτροπαὶ φέρουσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν σκέψεών των, ἤτοι τὰς ἐκθέσεις, κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Σῶμα, ὥστε δὲν λαμβάνουσι προηγουμένην γνῶσιν ταύτων οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, καὶ εἶναι ἀναγκαία ἡ μεσολάβησις χρόνου τινὸς μέχρι τῆς συζητήσεως· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Β. Λόγον ὑποβάλλει τὸ σχέδιον εἰς τὰ τμήματα, ὅπως ἐν τῇ πρώτῃ ὁμιλίᾳ μου ἐξέθηκα, καὶ ὁ προλαλήσας ἢ δὲν μὲ ἐνόησε ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ ἐννοήσῃ, ὥστε οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ λαμβάνουσι γνῶσιν ὅλων τῶν φράσεων καὶ ἐννοιῶν καὶ εἰσὶν ἕτοιμοι πρὸς τὴν συζήτησιν. Ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς διὰ τῶν τμημάτων εἰσαγωγῆς τῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Σῶμα εἰσαγωγὴν τῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων ἐκθέσεων εἶναι μεγίστη, καὶ ἐνῶ πρὸς τὴν συζήτησιν τῆς ἀπαντήσεως δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ παρα-

μικρὰ ἀναβολή, πρὸς τὴν συζήτησιν ὅμως τῶν νομοσχεδίων καθίσταται πολλάκις ἀναπόφευκτος, ἐὰν μάλιστα διὰ τῶν ἐκθέσεων ἐπέρχωνται εἰς ταῦτα μεταβολαὶ ἄγνωστοι κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον τοῦ Κανονισμοῦ ἤτοι κατ' ἐκεῖνον τὸν περὶ νομοσχεδίων, εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς.

Εὐχαριστῶ τὸν προλαλήσαντα διότι ἐπὶ τέλους εὐηρεστήθη νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰς διανοίας μου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συμπεράσματος ὅπερ ἐξήγαγε, ὅτι θεωρήσας μὴ ἀναγκαίαν τὴν ἀναβολὴν ὑπέδειξε τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀπαντήσεως ἀσυζητητί, παρατηρῶ ὅτι οὐδεὶς ἐμπόδισε ἢ ἐμποδίζει τὸν λόγον καὶ πᾶς τις ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἔχει πλήρη τὴν ἐλευθερίαν νὰ λαλήσῃ ἐφ' ὅσον θέλει, καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ μακρηγορήσω διὰ νὰ ἀποδείξω τὴν ἀλήθειαν ταύτην· αὐτὸς ὁ ἴδιος Κ. Γερουσιαστὴς ὡμολόγησεν ὅτι ἐνῶ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔλεγεν ἀπορασισθῆ ἡ αὐθημερὸν συζήτησις τῆς ἀπαντήσεως ὡμίλησεν ἐπὶ δύω ὥρας· ἐπιμένως δύναται καὶ σήμερον νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τέσσαρας ὥρας· διὰ νὰ μὴ καταχρῶμαι δὲ τῆς ὑπομονῆς σας λέγω ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ὅτι δὲν καταπολεμῶ μετ' ἐπιμονῆς τὴν ἀναβολὴν ἀλλὰ δὲν θεωρῶ αὐτὴν ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τοὺς λόγους οὓς ἀνέφερον.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ὅτι ἐὰν γένῃ σήμερον ἡ συζήτησις τοιούτων δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὡς δὲν εἶναι ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ ἐὰν γένῃ ἀναβολή, ἥτις ἀποφασίζεται ὁ ἐποτε μέλη τινα τοῦ Σώματος ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ συζητήσωσι καὶ μελετήσωσι τὰς διαφόρους φράσεις καὶ ἐννοίας καὶ νὰ χωνεύσωσιν οὕτως εἰπεῖν τὰς ἰδέας. Τὸ ἄρθρον 80 τοῦ Κανονισμοῦ διαρρίζει τῶν περὶ γενικῶν διατάξεων ἄρθρων, καὶ ἀπαρτίζει μετὰ τῶν ἑπομένων ειδικῶν κεφαλαίων κανονίζον τὰς πρὸς τὸν Βασιλέα ἀναφορὰς καὶ πρεσβεύσεις, καὶ μόνην σχέσιν ἔχει πρὸς τὰς γενικὰς διατάξεις διὰ τῆς παραπομπῆς του εἰς τὸ ἄρθρον 44 ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ψηφορορίας καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἄρθρον 22 ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς συζητήσεως. Ὅθεν ἐὰν ὑπάρχωσι μέλη τινα τοῦ Σώματος ἐπιμένοντα εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ 24 ὥρας δι' οὓς εἶπον λόγους, εἶναι καλὸν νὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἀναβολή· προσέθεκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· περὶ τοῦ Κανονισμοῦ λαλῶν δὲν ἐμβαίνω τόσον εἰς τὴν οὐσίαν· ὁ Κανονισμὸς διαγράφει πολλὰς διατυπώσεις διὰ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἅτινα ἐξέρχονται ἐκ τῶν σπλάγχνων τοῦ Σώματος καὶ ἅτινα ὀνομάζονται προβουλεύματα· κατὰ τὰς διατυπώσεις ταύτας πάντα τὰ μέχρι

τῆς συζητήσεως εἰσὶ κανονισμένα εἰδικῶς, τὰ δὲ περὶ τῆς συζητήσεως αὐτῆς παραπέμπονται εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις.

Τὸ ἔργον τὸ σημερινὸν ἀποτελεῖ οἱονεὶ προβούλευμά τι ὡς ἔργον ἐξερχόμενον τῶν σπλάγχνων τῆς Γερουσίας· ἀλλ' ὁ Κανονισμὸς συνέτεμε τὰς περὶ τῆς διεξαγωγῆς τούτου διατυπώσεις· κατ' αὐτὰς τὰ τμήματα προεξετάζοντα τὸ σχέδιον διαβιβάζουσι τὰς τροπολογίας των διὰ τῶν οἰκείων μελῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπήν, ἥτις συναρμολογοῦσα καὶ τροπολογοῦσα ὅπως ἐγκρίνει, εἰσάγει εἰς τὸ Σῶμα τὸ σχέδιον· ὥστε τὸ ἤδη εἰσαχθὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς μὴ γινώσκοντας ὁποίας τροπολογίας παρελέχθη ἡ ἐπιτροπή, καὶ μὴ δυναμένους νὰ κατανοήσωμεν αὐτὰς ἐκ μόνης τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως· ἀλλ' οὐχ ἧττον τὸ ὑποβαλλόμενον εἶναι νέα πρότασις ἥτις καταρτισθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ πρῶτον εἰσάγεται εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ τούτου ἕνεκα εἰς τοιαύτας προτάσεις τὸ Σῶμα ἔχει ἀνάγκην τοῦ δέοντος χρόνου ὅπως σκέπτεται ὡρίμως καὶ πληροφορεῖται πῶς ἄλλοι ἄνδρες ἐκτὸς τῆς Γερουσίας, ἄνδρες ἀγαπῶντες τὴν Πατρίδα οὐχ ἧττον ὡς καὶ ἡμεῖς, ἄνδρες μὲ αἰσθήματα καὶ φῶτα κρίνουσι περὶ τοῦ προκειμένου σχεδίου· δὲν πρέπει δὲ προσέτι νὰ ἀγνοῶμεν ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἀκούωμεν καὶ τί τὸ ἔθνος λέγει, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀτενίζωμεν πρὸς τὸν λαὸν εἰς πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς ἐνταῦθα πράττομεν· διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους ἐπιμένω ζητῶν τὴν ἐπὶ 24 ὥρας ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως.

Προκειμένου ἐνταῦθα νὰ ψηφοφορηθῇ τὸ περὶ ἀναβολῆς ἢ μὴ τῆς συζητήσεως ζήτημα, τὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προέτεινε ὅτι ἂν πρόκειται νὰ γίνῃ ψηφοφορία προτιμότερον εἶναι νὰ ἀποφασισθῇ διὰ τῆς ὁμοφώνου ἐκφράσεως τῆς Γερουσίας νὰ συζητηθῇ ἡ ἀπάντησις σήμερον, ἂν καὶ ἡ καλλιτέρα ἰδέα εἶναι ἐκείνη ἡ τῆς ἀναβολῆς ὡς λίαν συντελεστικὴ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος, τουτέστι εἰς τὸ νὰ ἀποφύγωμεν τὰς συζητήσεις καὶ ἔλθωμεν ὁμοφώνως εἰς τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· λέγουσί τινες τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι δὲν ἐννόησαν τὰς διαφορὰς τῆς δευτέρας ταύτης συντάξεως τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὴν πρώτην καὶ τὰς ἐπενεχθείσας ὑπὸ τῶν τμημάτων τροπολογίας· εἰς τούτων εἶμαι κἀγὼ ὁ ὁποῖος ἐφ' ἑνὸς παραγράφου ἤμην ἕτοιμος νὰ κάμω λόγον καὶ λόγον πολὺν, μελετήσας ὅμως ἀκριβέστερον καὶ κυριολεκτικώτερον ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἔννοιαν τοῦ παραγράφου τούτου πλησιάζω

νὰ συμφωνήσω· ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος περὶ ἀναβολῆς φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀποφασισθῇ ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ, διὰ νὰ μὴ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἀπάντησις αὕτη ἀποτεινομένη εἰς τὸν Βασιλέα ἀφηρπάσθη ἄνευ ὡρίμου σκέψεως· λέγω δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ποσῶς λόγος, καὶ ἂν ἔχωμεν λόγους νὰ εἴπωμεν κατὰ τῆς πορείας τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν αὐτὰ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν· διότι εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα μόνον εὐαρεσκείας καὶ καλὰ ἔχομεν νὰ ἀναφέρωμεν· ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι τὸ ἄρθρον 25 τοῦ συντάγματος κηρύττει ἀνώτατον ἄρχοντα τοῦ Κράτους τὸν Βασιλέα, καὶ ὅτι μολονότι ὁ λόγος λέγεται ἔγγραφον ὑπουργικὸν οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι Βασιλικὸν βασιλικώτατον καὶ φρονῶ ὅτι ἀποτεινόμενοι πρὸς ἡγεμόνα καὶ μάλιστα πρὸς Βασιλέα πρέπει νὰ ἐκφράσωμεν ὅλας τὰς περιποιητικὰς λέξεις διότι ἀποτεινόμεθα πρὸς τὸν πρῶτον θεμελιωτὴν τῆς Μοναρχίας, πρὸς ὃν μᾶς συνδέει διὰ τούτου ἡ μεγαλητέρα εὐγνωμοσύνη. Εἷς ἓν ἄλλο ἔθνος ἅμα ἀναγινώσκεται ἡ πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπάντησις παραδέχεται. Ὅθεν οἱονδήποτε μέτρον ληφθῇ πρέπει νὰ ληφθῇ ἄνευ ψηφοφορίας.

Ἀποφασισθείσης ἔπειτα ἐκ συμφώνου τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως τοῦ ἀναγνωσθέντος σχεδίου, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ὁ ά παράγραφος αὐτοῦ, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ Παλαμίδης ἔλεξε τάδε·

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων ἠκούσαμεν τὸν λόγον ἀναγνωσθέντα ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, καὶ ἔρχομαι μετὰ τῶν πεποιθήσεών μου νὰ φέρω τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ ὡς ὑπουργικοῦ ἐγγράφου.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐξέθηκεν ὅτι ἐκ τῶν τροπολογιῶν τῶν τμημάτων ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέξατο τινὰς ἐμφαινομένας εἰς τὸ ἀναγνωσθὲν σχέδιον.

Μετὰ ταῦτα ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς ἀνέγνω μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐπενεχθείσας διορθώσεις καὶ προσέθηκεν ὅτι αἱ διορθώσεις ἐγένοντο μόνον ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ καὶ εἰς ὀλίγιστα μέρη ὥστε αἱ ἰδέαι ποσῶς δὲν ἐτροποποιήθησαν· ἐξακολουθῶν δὲ ἐπέφερε.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα Κύριοι, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἡμέρα κλυτὴ διότι κατ' αὐτὴν ἡ μὲν Κυβέρνησις παρουσιαζομένη δίδει λόγον τῶν πράξεων της καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους τὰ δὲ Βουλευτικὰ σώματα ἅτινα ἀντιπροσωπεύουσι τὸ ἔθνος

ἐξασκοῦσι τὸ ἑαυτῶν δικαίωμα ἐπεμβαίνοντα εἰς ἐξετάσεις καὶ δίδοντα γνώμην περὶ τῶν καλῶς ἢ μὴ γενομένων ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Διὰ νὰ μὴ περιπλανώμεθα δὲ εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν παραγράφων δυνάμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς μίαν διεξοδον, ἐκθέτοντες κατὰ γενικὸν τρόπον τὰς ἰδέας μας τῇ δυνατῇ συντομίᾳ· ἀπὸ τοιαύτας ἀρχὰς ἀρχόμενος τοῦ λόγου μου ἐκθέτω ὅτι ὁ Β. λόγος ἂν καὶ ἐκφωνεῖται ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Βασιλέως εἶναι αὐτόχρημα ἔγγραφον ὑπουργικὸν δι' ὃ καὶ θέλω περιορισθῆ νὰ ἐπικρίνω τὰς ἐκφράσεις ἐκείνας αἵτινες εἰσὶν καθαρῶς ὑπουργικαί, ἀποδεχόμενος καὶ ἀσπαζόμενος ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα ἀφοροῦσι τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Σπουδαίου ἡμῶν ἄνακτος ἀπέναντι τῶν ὁποίων πίπτω πρηνὴς· ὁ Β. λόγος ἐν συνόλῳ ἐκθέτει τὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους διότι πραγματεύεται περὶ ἀντικειμένων τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς πατρίδος· ἀλλὰ μακρὰν τοῦ νὰ διέλθω ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα ἐν αὐτῷ ἀναφέρονται ἀναλόγως τῆς μεγάλης ὕλης καὶ τῶν διδομένων ἄτινα ἐν αὐτῇ ἀπαντῶνται θέλω περιορισθῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν μόνων μερικῶν τινων ἀντικειμένων διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἐναντίον τῶν αὐγῶν τοῦ Βασιλέως ἡ πολιτεία διατελεῖ ὄχι καλῶς· ἐκτὸς τούτων θέλω διέλθει καὶ ἐξετάσει ἔργον τι τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν πρόσφατον ὅπερ περιέχει γενικῶς τὴν κατάστασιν τῆς πολιτείας καὶ ἐξετάζει κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὰς πράξεις αὐτῆς καὶ τοὺς διαφόρους ἀρχηγοὺς καὶ ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος, καταστρέφων τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τοῦ ἔθνους καὶ συκοφαντῶν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται μεγίστη εὐγνωμοσύνη καὶ περισσότερον σέβας· φειδόμενος ὅμως τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὑπομονῆς σας δὲν θέλω περιπλεχθῆ εἰς τὸ χάος τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ, ἀλλὰ θέλω διελθει ἐν συντόμῳ ἐν ἢ δύω ἀντικείμενα ἅτινα ἐνδιαφέρουσι τὴν Ἑλλάδα τὸν Βασιλέα καὶ ὅλους ἡμᾶς.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἔχει πολλὴν σχέσιν πρὸς τὸν Β. λόγον, κατὰ πολλὰ ἀντικείμενα διὰ καὶ θὰ ἐμπεδιεθῶ ἤδη θέλω ἐκθέσει τὰ πάντα κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν παραγράφων τὰς ἀπαντήσεις παραλείπων ἐν μόνον μέρος τὸ ἀφορῶν τὸν ἀγῶνα εἰς τὸ ὁποῖον ἐξυβρίζόμεθα· ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι θέλω ἐκθέσει ἀληθῆ ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἀγῶνος χωρὶς νὰ θίξω τὴν φιλοτιμίαν τινος· θέλω δὲ ἐκθέσει αὐτὴν ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀπάντησιν διότι

ἄνευ τοιούτου καθαρισμοῦ καὶ τοιαύτης ἱκανοποιήσεως δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τοιαύτην ἀπάντησιν.

Ἐντεῦθεν πολλῶν εἰπόντων ὅτι ἡ τοιαύτη συζήτησις ἀνήκει εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ὡς ἄσχετος οὖσα πρὸς τὴν σημερινὴν ἤτις περιστρέφεται εἰς ἄλλο ἀντικείμενον ἀλλότριον τοῦ ὑπομνήματος, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν ὅτι ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἔχει λόγους νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ὑπομνήματος ὅπερ εἶναι ἔργον ὑπουργικόν· τοιούτους λόγους καὶ τοιαύτας παρατηρήσεις προτίθεμαι καὶ ἐγὼ νὰ ἀπευθύνω· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι ὑπόλογος διὰ τὰς πράξεις του πάντοτε, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναμίξωμεν τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑπομνήματος ἐκείνου μετὰ τῆς ἐξελέγξεως του σημερινοῦ ἔργου της ἀπαντήσεως· διὸ καὶ ἐπιμένω ὥστε ἡ σημερινὴ συζήτησις νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίαν διατάξεως χωρὶς νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος, καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον συνάδελφον ἡμῶν νὰ παραδεχθῇ τοῦτο.

Ἐνταῦθα ἐπαναλαβόντος τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ ὅτι τὸ ὑπόμνημα ἔχει σχέσιν πολλὴν πρὸς τὸν Β. λόγον, καὶ ὅτι τὰς ἐν αὐτῷ ἀναπτύξεις ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐπιληρθῶμεν καὶ ἐξετάσωμεν, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν, ὅτι ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν οἱονδήποτε ἔγγραφον θέλει εὕρει πάντοτε παραγράφους αὐτοῦ ταυτιζομένους πρὸς ἕτερόν τι ζήτημα· ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν πρέπει νὰ ἀναμιχθῶσι μετὰ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀλλοτρίου τούτου ζητήματος· ὅλοι ἔχομεν νὰ ἐκθέσωμεν λόγους κατὰ τοῦ ῥηθέντος ὑπομνήματος, καὶ ἐνῷ προτείνω νὰ προσδιορισθῇ ὡς ἡμέρα τῆς περὶ τούτου συζητήσεως ἡ πρώτη ἡμέρα συνεδριάσεως μετὰ τὸ πέρας τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως, ταὐτοχρόνως προτρέπω τὸν ἔντιμον συνάδελφόν μας νὰ παραδεχθῇ τοῦτο, διότι ἄλλως τὸ ζήτημα ἀναμιγνυόμενον μετὰ τῆς ἀπαντήσεως θέλει ἀπολέσει τὴν ἰσχύν του.

Ἐνταῦθα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης ἐξέθηκεν ὅτι συμφωνεῖ εἰς τὴν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ ἐξέτασιν τοῦ ὑπομνήματος, ἀρκοῦ πρὸ τούτου ὁρισθῇ ῥητῶς ὡς ἡμέρα τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως ἡ ἀμέσως ἑπομένη πρὸς συνεδρίασιν μετὰ τὸ πέρας τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Ἐπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπέφερε ὅτι ποσῶς δὲν θέλω πλέον ἤδη λόγον περὶ τῶν ἐκφράσεων τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἀλλὰ διέρχομαι ταύτας· κα-

θόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν φράσιν τῆς συκοφαντίας, λέγω ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως θέλω ἀποδείξει καὶ ἀποδώσει τὴν λέξιν ταύτην εἰς ὃν ἀνήκει· ἐν τούτοις ἐκθέτω ὅτι τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο τὸ καλούμενον ὑπόμνημα ἦτο ἓν ἔγγραφον ἐμπιστευτικὸν ἀπευθυνόμενον, πληροφοριῶν χάριν, πρός τινα ἡμέτερον Πρέσβυν, καὶ οὐχὶ εἰς τινα ἐξωτερικὴν ἀρχὴν ἢ καὶ πρὸς δημοσίευσιν· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ἐράνισθεν δημοσιευμένον εἴς τινα ξένην ἐφημερίδα, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐρανισθὲν ἐδημοσιεύθη καὶ δι' ἑτέρων ἡμεδαπῶν ἐφημερίδων· μ' ὅλα ταῦτα ἂν καὶ τοιαύτην ἰδιότητα φέρει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔγγραφον ὅμως δέχομαι νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως αὐτοῦ καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἀπαντήσω ἐπὶ τῶν ἐκτεθησομένων.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ὅτι εἴτε ἐμπιστευτικὸν εἴτε μὴ εἶναι τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐγὼ ἀνέγνωσα πρῶτον εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Βορρᾶ, ἀκολούθως εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Γαλλίας καὶ τέλος εἰς τὰς ἡμετέρας ἐφημερίδας ὑπουργικὰς τε καὶ ἰδιωτικὰς καὶ λέγω ὅτι τοιαῦτα ἔγγραφα πρέπει νὰ γράφωνται μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης προφυλάξεως.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ὥρισεν ὡς ἡμέραν τῆς περὶ τοῦ ὑπομνήματος συζητήσεως τὴν ἐλευσομένην δευτέραν **28** λήγοντος μηνός.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ὁ α. παράγραφος τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπε· ἐρρέθη ὅτι τὰ τμήματα, καὶ ἰδίως τὸ τμῆμα εἰς ὃ ἀνήκω, ἐπέφερεν τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶδον αὐτὰς εἰς τὸ ἀναγνωσθὲν σχέδιον παρακαταθέτω ταύτας ὡς τροπολογίας ἐπὶ τῶν διαφόρων παραγράφων μία τούτων εἶναι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ παρόντος παραγράφου ἀναφερομένη, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκων συνιστῶ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Γερουσίας ὡς καταλληλοτέραν τοῦ κειμένου τῆς ἀπαντήσεως κατά τε τὸ γραμματικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν μέρος ἔχουσαν ὡς ἕπεται·

Τροπολογία ἐπὶ τοῦ §. Α'. τοῦ σχεδίου.

Μετ' ἀγαλλιάσεως εἶδεν ἡ Γερουσία τὴν Υ. Μεγαλειότητα ἐπανακάμψασαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ῥίζης Πατρίδος, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐνεστώσης Συνόδου. Εὐτυχὴς δὲ λογίζεται δυναμένη νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν Υ. Μ. περὶ τῆς πρὸς τὸν Υ Θρόνον Σου, τὴν ἀρραγῆ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως καὶ ἀνεξαρτησίας, ἀναλλοιώτου ἀρυσιώσεως τοῦ Ἔθνους. Ὁ δὲ Ζῆλος τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ κατὰ τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς ἐπαξίως ἀντιπροσωπευσάσης τὴν Υ. Μ. Σεπτῆς ἡμῶν Ἀνάσσης, ἦν ἀνάλογος τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς ἱερῶν καθηκόντων πρός τε τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Θρόνον.

Ὑποστηρίζων τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Φύλλας προσέθηκεν περὶ τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ προκειμένου παραγράφου τοῦ Β. λόγου δι' ἧς ἐκφράζεται ἡ εὐχαρίστησις τῆς Α. Μ. καὶ εἰς τὰ Βουλευτικὰ σώματα δὲν κάμει λόγον παντελῶς τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεως· νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἴπωμεν κἀτι τι καὶ ἐπὶ τῆς περιόδου ταύτης διότι δὲν πρέπει νὰ σιγήσωμεν· ἡ ἔκφρασις πρὸς τὴν Α. Μ. ὅτι ἡ δραστηριότης καὶ ὁ πατριωτικὸς ζῆλός μας ἦσαν ἀπόῤῥοια τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός μας δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῇ, διὸ καὶ ἐπιμένω εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἐκφράσεως ταύτης καὶ καθόσον ἡ δραστηριότης καὶ ὁ ζῆλος μας ἐπαναλαμβάνω εἶναι χρέη ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ καθήκοντος, δι' ἃ καὶ ἐκλήθημεν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν· ἄλλως τε ἡ παράλειψις εἶναι ἔλλειψις ἀῤῥορροσύνης καὶ ἔλλειψις τῆς ἐκῤῥάσεως τῶν αἰσθημάτων μας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ἀπεῤῥίνατο διὰ χειροτονίας καὶ κατὰ πλειονοψηφίαν ὅτι δὲν παρεδέχθη τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν, παρεδέξατο δὲ τὸν ὑπὸ συζήτησιν πρῶτον παράγραφον τῆς ἀπαντήσεως ὅπως ἔχει εἰς τὸ ἀναγνωσθὲν σχέδιον.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ὁ β'. παράγραφος τῆς ἀπαντήσεως ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Φύλλας εἶπε· ἡ ἐπὶ τοῦ παραγράφου τούτου ἀπάντησις, ὅπως ἔχει εἰς τὸ σχέδιον, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ Β. λόγου· τὸ σχέδιον ἤθελεν ἔχει κάλλιστα ἐὰν καθὼς ἀπέῤῥιγε νὰ μνημονεύσῃ τὴν κατοχὴν ἤθελε παραδεχθῇ καὶ καταχωρίσει τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπερ παρεδέξατο τὸ τμῆμα εἰς ὃ ἀνήκω καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸ μέλος αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς νὰ προτείνῃ καὶ ὑποστηρίζῃ παρ' αὐτῇ· ὁ λόγος ὅστις ὑπηγόρευσε τὴν ἔκφρασιν ταύτην εἶναι ὅτι τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς ἔλεγεν ὅτι « ἡ Γερουσία αἰσθάνεται εὐχαρίστησιν διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου καὶ τῶν συνεπειῶν ἃς οὗτος ἔφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα » ταύτας τὰς

συνεπείας δεν δυνάμεθα νὰ τὰς ὁρίσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος καθόσον ἄλλοι δύνανται νὰ τας νομίζωσι καλὰς καὶ ἄλλοι κακὰς· ἀλλὰ τὸ σχέδιον ὅπως ἐκφράζεται, ἀναγνωρίζει τὰς συνεπείας ταύτας. Ἐγὼ δὲν ἐπαινῶ τὴν κατοχήν, ἀλλὰ λέγω ὅτι ὁ πόλεμος δὲν ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν προχωρῶ περισσότερον· ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὴν τροπολογίαν δὲν ἤθελομεν ἐμπεδευθῆ οὕτως ὡς ἤδη εὑρισκόμεθα· ἡ τροπολογία εἶναι ἡ ἀκόλουθος ἣν καὶ ἀναγινώσκω..

Ἡ Γερουσία αἰσθάνεται μεγίστην εὐχαρίστησιν διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου καὶ τὰς εἰς τῆς εἰρήνης χρηστὰς συνεπείας, αἵτινες θέλουσι ἐπέλθει καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς τὴν φράσιν ταύτην ἐμπεριέχεται πᾶν ὅτι θέλει νὰ ἐννοῇ καὶ αἰσθάνεται ἕκαστος, ἡ φράσις αὕτη δὲν εἶναι ἀποφατικὴ ὡς πρὸς τὴν κατάπαυσιν τῶν συνεπειῶν, ἡ δὲ φράσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδίδει τὰ πάντα εἰς ἓν συμβεβηκὸς ἀσχετον πρὸς ἡμᾶς· διὰ τοῦτο ἐν τῷ τμήματι εἶπον ὅτι κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν θέλω ἐπιμείνει ἐὰν δὲν παραδεχθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἡ φράσις αὕτη ἥτις ἐκφράζει τὰ πεποιθήσεις ὅλων. Ἡ Γερουσία πρέπει νὰ σκεφθῇ ὀρθῶς καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἐν τῇ συνέσει αὐτῆς καὶ τῷ πατριωτισμῷ της ὅ,τι τὸ τμῆμα ὁμοφώνως παρεδέξατο.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Νατζίσκος ὅτι μέλος ὢν τοῦ αὐτοῦ τμήματος, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὁ προλαλήσας, τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπεστήριξα τὸ κείμενον τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἐκφραστικώτερον τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν πραγμάτων μας καὶ μάλιστα μὲ τὸν ἴδιον προλαλήσαντα ἤλθον εἰς μακρὰς συζητήσεις· ἐπὶ τέλους δὲ ἠναγκάσθην νὰ ὑποχωρήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ τμήματος καὶ ἵνα εἴπω τὴν ἀλήθειαν ἤλπιζα ὅτι καὶ ὁ προλαλήσας ἤθελεν ὑποχωρήσει εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῶν τμημάτων, καὶ δὲν ἤθελε φέρει τὸν λόγον καὶ σήμερον ἐν τῇ γενικῇ συναθροίσει. Ἀκούσατε αὐτὸν Κύριοι, ἀναγινώσκοντα μὲ βραντεύδη φωνὴν τὸ α ἡ Γερουσία ἀγάλλεται κλπ· καὶ κύριοι, ἡ Γερουσία τῆς Ἑλλάδος ἀγάλλεται διότι ἀγάλλεται ἄπασα ἡ Εὐρώπη ἡ ἀναστολὴ αὐτὸ τὸ σύμπαν διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ γενικοῦ πολέμου. Τὴν δὲ τροπολογίαν τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὸ τμῆμα ὑπεστήριξεν ὁ προλαλήσας καὶ ἐνταῦθα σήμερον ὑποστηρίζει καὶ τότε καὶ σήμερον τὴν εὐρίσκω ταυτοσήμαντον· θέλει ὅπως διατελέσωσι ὁ προλαλήσας νὰ τοὐλ ἀντὶ τοῦ κειμένου τὸ α μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου θέλουν ἐπανέλθει αἱ εὐάρεστοι συνέπειαι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα α· αἱ λέ-

ξεις καὶ φράσεις αὗται, κύριοι, δὲν ἐξηγοῦσι ὅτι πρὸ τῆς καταπαύσεως τοῦ πολέμου ἦσαν αἱ συνέπειαι δυσάρεστοι καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα; καὶ τί ἄλλο λέγει τὸ κείμενον εἰμὴ ὅτι παύουσιν αἱ συνέπειαι ἂς ἐπέφερε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ πόλεμος; Κύριοι τὸ ἀντικείμενον ὅσον εἶναι σπουδαῖον τόσον καὶ σκανδαλώδες· διὰ ταῦτα παύω καὶ ἐγὼ τὸν λόγον ἐνταῦθα μὴ θέλων νὰ ἀναπτύξω αὐτὸν περισσότερον ἀρκούμενος νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ μένῃ ὁ παράγραφος ὡς παρεδέχθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας των τμημάτων.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδᾶς, ὅτι καὶ εἰς ἄλλο τμῆμα, εἰς ὃ ἀνήκει αἱ αὐταὶ ἀνεφάνησαν ἰδέαι, καθόσον ἡ βάσις τοῦ Β. λόγου εἶναι ἡ ἐπελθοῦσα εἰρήνη, τὸ δὲ ἑπόμενον εἶναι συμπέρασμα· γρονῶ λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὅτι ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ ἄγγεται ἀπὸ τῆς εἰρήνης καὶ νὰ τελευτᾷ εἰς τὴν εἰρήνην ἔστω καὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς· ἡ γνώμη ἣν ἐξέφρασα ἐν τῷ τμήματι εἰς ὃ ἀνήκω εἶναι ἡ ἀκόλουθος ἣν καὶ ἀναγινώσκω.

Τροπολογία ἐπὶ τοῦ § Β'. τοῦ σχεδίου.

Ἡ Γερουσία τῆς Ἑλλάδος συγχαίρει μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν εἰρήνην καὶ τὰς ὑπ' αὐτῆς ὑποσχομένας εὐσυνεπείας· ἀσμένως δὲ ἤκουσεν ὅτι αἱ μεθ' ὅλων τῶν ξένων μεγίστους ἐπιφυλάξεις σχέσεις τῆς Υ. Μεγαλειότητος εἰσὶ φιλικαί.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ὅτι ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ἐκεῖνο ὅπερ εἶπεν Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ὅτι δηλαδὴ τὸ κείμενον τῆς ἀπαντήσεως εἶναι ταὐτὸν καὶ ὅμοιον τῷ κειμένῳ τῆς τροπολογίας μου, ἂς παραδεχθῇ οὗτος τὴν πρατασθεῖσαν ἰδέαν καὶ γνώμην μου ὡς σύμφωνον κατ' αὐτὸν μετὰ τῆς ἀπαντήσεως, ἄλλως τε ἀποδεικνύει πᾶν ὅ τι ἐγὼ διατείνομαι ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ κειμένου τῆς ἀπαντήσεως δὲν εἶναι ὁμοία τῆς ἐννοίας τῆς τροπολογίας μου, καὶ ὅτι ἡ πρώτη εἶναι ἐναντία τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδᾶς εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἰδικὴ του τροπολογία οὐδόλως διαφέρει τῆς τοῦ Κ. Ψύλλα χάριν συντομίας παραιτούμενος τῆς ἰδικῆς του ὑποστηρίζει ἐπίσης τοῦ Κ. Ψύλλα.

Ψηφοφορίας ἐπειτα δι' ἀναπαστικῆς κλήσεως γενομένης κατ' αἴτησιν Ψ μελῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεπτῶν ΚΚ. Α. Δούκα καὶ Λθ. Λουδορίκου ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα καὶ πα-

ρεδέξατο τὸν δ'. παράγραφον τῆς ἀπαντήσεως ὅπως ἔχει διὰ ψήφων 21 κατὰ 14 ἀνηθέντων ψήφον δύω κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς προπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα προταθείσης ἐπὶ τοῦ Β'. παραγράφου τοῦ Βασιλικοῦ λόγου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ο
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Δήμος Κανελλόπουλος	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ο	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ο
Τάκης Μαγγίνας	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Σπ. Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ριχάρδος Τσιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	δ. ἐχ. ψ.
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ο
Νικόλ. Χρυσάγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ο
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	δὲν ἔχ. ψῆφον
Γεώργιος Λαρεώτης	Ο	Σπῦρος Μῖλιος	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ο	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν		

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ γ'. παραγράφου τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἡ ὕπαρξις τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων ἄγει ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν σύμπραξιν αὐτῶν εἰς τὰς Κυβερνητικὰς πράξεις ἐν γνώσει τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν πραγμάτων, διότι τότε εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς περιστάσεις καταλλήλως· ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι πρωτάκουστον τὸ νὰ

ζητοῦνται τὰ σώματα νὰ ἀπαντήσωσιν εἰς ὅ,τι δὲν γνωρίζουσι τὸ ζήτημα εἶναι ἁπλῶς οἰκονομικόν· ἀλλὰ διατὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐγνωστοποίησε μέχρι τοῦδε ἢ δὲν γνωστοποιεῖ τοῦτο εἰς τὰ σώματα; ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὸ παραμικρὸν κατ' ἰδίαν θέλησιν καὶ ὀφείλει νὰ μᾶς γνωστοποιήσῃ τὰ περὶ τούτου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον νὰ πράττῃ μόνη ὅ,τι εἰς αὐτὴν ἀνατίθεται. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐκανονίσθη ποσόν τι διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων τόκων καὶ χρεωλύτρων πρὸς τὰς τρεῖς εὐεργέτιδα Δυνάμεις. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διαθέσῃ μόνη καὶ δὲν ἔχει καθῆκον νὰ ζητήσῃ νέαν ἄδειαν ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων· ὅθεν ἡ Κυβέρνησις ἀναλογισαμένη τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς κτλ. ἐπρότεινε τὴν ἱκανοποίησιν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἰδίας δυνάμεως· ἐξ αὐτῆς τῆς φράσεως τὸ μόνον σκοτεινὸν εἶναι τὸ « μέχρι τῆς δυνάμεώς της » διότι αἱ ἀνάγκαι διαιρούμεναι εἰς κατεπειγούσας καὶ δευτερευούσας δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεωθῶσι· ὅταν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ δείξῃ τὴν καλὴν αὐτῆς πίστιν δύναται νὰ εἴπῃ ὅ,τι δύναμαι νὰ οἰκονομήσω ἐκ τῶν ἀπολύτων καὶ κατεπειγουσῶν ἀναγκῶν εἶμαι ἑτοίμη νὰ τὸ πληρώσω· δύναμαι δὲ νὰ προσθέσω ὅτι ἡ ἐλπὶς ἣν ἐκφράζεται ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ Β. αὐτοῦ λόγῳ δὲν ἐψεύσθη καὶ ὅτι αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες Δυνάμεις ἐπιεικῶς καὶ συγκαταβατικῶς παρεδέχθησαν τὰς προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως· μένουσιν ἤδη αἱ λοιπαὶ διαπραγματεύσεις, περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ χρόνου καθ' οὓς δύναται νὰ γίνῃ ἡ πληρωμή, αἵτινες δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ κοινοποιηθῶσιν εἰς τὰ σώματα.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ὁ Κ. ὑπουργὸς παρεξενεύθη διότι εἴπομεν ὅτι τὰ σώματα ἔπρεπε νὰ γνωρίζωσι τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ προσέθηκεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει καθῆκον νὰ ἐνεργῇ μόνον ὅ,τι εἰς αὐτὴν ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ· αὐτὸ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς ἄλλους μὴ γνωρίζοντας τὴν Ἑλλάδα εἶχε καλῶς, ἀλλ' ἐπειδὴ λέγει ταῦτα πρὸς ἄνδρας γνωρίζοντας τί περιέχει ὁ προϋπολογισμὸς πῶς καὶ διὰ ποῖον λόγον ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὡριμώτερον. Πρότερον κατεδεικνύετο ἐπὶ τῷ προϋπολογισμῷ ἓν εἶδει ἰσοζυγίου τὸ ποσὸν ὅπερ ἔπρεπε δῆθεν νὰ εἰσπραχθῇ, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔμελλε ἐπὶ τοῦ προκειμένου κεφαλαίου νὰ πληρωθῇ. Ἐν μιᾷ ὅμως ἐποχῇ ἤτοι κατὰ τὸ 1847

κατεχωρήθη ὡρισμένως καὶ ποσόν τι πρὸς πληρωμὴν ἐκ δραχ. 1,200,000 περίπου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη. Εἰς ἄλλην αὐθις ἐποχὴν τὸ 1853 κατεχωρήθη ὡσαύτως ὡρισμένως ἕτερον ποσὸν ἐκ δραχ. 400,000 ὡς δυνάμενον νὰ πληρωθῇ, ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἐπληρώθη· ἐλήφθη ἀκολούθως ἄλλο μέτρον τοῦ νὰ μὴ καταχωρῆται τὸ ποσὸν τοῦτο ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων καὶ πάλιν ἐπανῆλθεν ἡ τακτικὴ τῆς καταχωρήσεως αὐτοῦ ἐπί τε τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων χάριν τοῦ ἀπαιτουμένου ἰσοζυγίου· οὕτως δὲ ἐγένοντο τῶν πραγμάτων δὲν μένει εἰς τὴν Κυβέρνησιν διαθέσιμον τοιοῦτον εἶδος ποσόν πρὸς χρῆσιν ὥστε διὰ νὰ μὴ προέλθωσιν αὐθις ταῦτα τὰ ἀτοπήματα ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ γνώμη τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων. Ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ θέλομεν ἐλθεῖ εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην οὐχὶ ἐπιπολαίως, καὶ διὰ τοῦτο λέγω μόνον ἤδη ὅτι δὲν ἁρμόζει εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὅ,τι δὲν γνωρίζει.

Ἐπέρανεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ὅτι ἐξήγησα ἀπ' ἀρχῆς τὴν γνώμην μου καὶ ἀπορῶ πῶς ἐμβαίνομεν ἤδη εἰς συζητήσεις κατὰ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει τις νὰ ἀρίνῃ ἰδέας ἀνεξελέγκτους. Τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι σπουδαιότατον, διότι ὅπως παρίσταται δὲν εἶναι μόνον οἰκονομικόν, ἀλλὰ καὶ πολιτικὸν πολιτικώτατον. Τὸ πρὸς τὰς ἐναργετίδας Δυνάμεις χρέος ἀναγνωρίσθη ἐξ ὑπαρχῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατεχωρήθη ὡς τοιοῦτον εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τοῦ Κράτους· ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν τὰ χρεώλυτρα καὶ τοὺς τόκους τοῦ δανείου τούτου, παρεδεχθημεν ἵνα πληρώσωσι ταῦτα ἐκεῖνοι αἵτινες ἐγγυήθησαν· ἡ καλυτέρα μεθοδος ἐθεωρήθη αὕτη, λέγω δὲ τοῦτο πανδήμως διότι αἱ Δυνάμεις παρεδέχθησαν αὐτὴν τὴν μέθοδον· κατὰ τὸ 1847 ἐγένετο ἔνστασις ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων ἐξαιτουμένων τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, ὅτε ἐγένετο πρότασις τις τοῦ νὰ δίδεται ἀπέναντι τόκων καὶ χρεωλύτρων ποσόν τι ἐκ δραχ. 1,200,000, καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐγένετο τότε καὶ τις μικρὰ πληρωμή· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὸ ταμεῖον δὲν εὑρέθη εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσῃ, καὶ οὕτως ἔμεινε σημειωμένον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ οὐ μόνον τὸ ὁλικὸν κεφάλαιον τῶν κατ' ἔτος ὀφειλομένων τόκων καὶ χρεωλύτρων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωτέρω ὡρισμένων ποσῶν τῶν δραχ. 1,200,000· κατὰ τὸ 1853 εἰς ὑπουργὸς θεωρήσας ἀδύνατον τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τούτου ἐνέγραψεν εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς ἀντὶ τούτου τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 400,000 ὡς δυνάμενον νὰ πληρωθῇ· τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐκ μονομερείας ἄνευ δηλ. τῆς γνώσεως τῶν Δυνάμεων καὶ τῆς συμπράξεως τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων· ἕτερον ὑπουργεῖον ἐλθὸν ἀκολούθως κατήργησε τὸ μέτρον τοῦτο, καὶ ἕτερον ἐπανέφερεν αὐτό. Τὸ χρέος τοῦτο εἶναι ἱερὸν καὶ σπουδαῖον· ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ἂν δύναται τὸ ἔθνος νὰ πληρώνῃ καὶ πόσον ποσόν. Τὰ ὑπουργεῖα ἐσκέφθησαν περὶ τούτου οἰκονομικῶς καὶ ἐνῷ πρότερον εἴπομεν ὅτι δυνάμεθα νὰ πληρώνωμεν κατ' ἀρχὰς μὲν 1,200,000 ἔπειτα δὲ 400,000 δραχ. ἤδη λέγομεν ὅτι θέλομεν πληρώσει κατὰ τὸ ἕνον· ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ πολιτικὸν μέρος διότι αἱ Δυνάμεις προκαλεσθεῖσαι δύνανται νὰ ἀπαιτήσωσι νὰ ἐξελέξωσιν αὐτὰς αἱ ἴδιαι τὸ προτεινόμενον ἕνον ἢ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως· ἐζητήσαμεν ἐν τῷ τυπήματι πληροφορίας ἀπὸ τῶν ὑπουργῶν καὶ ἠκούσαμεν ὅ,τι καὶ σήμερον· τότε δὲ ἐδιδάθημεν νὰ θέσωμεν τὴν ἀκόλουθον προπολογίαν ἥτις τίποτε δὲν βλάπτει οὔτε ἐμποδίζει κατά τι τὴν Κυβέρνησιν, διότι εἶναι γενική.

« Συμμερίζονται δὲ πληρέστατα ἡ Γερουσία τὴν πεποίθησιν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἰς τὸν εὐεργετίδων Δυνάμεων τὰς εἰλικρινεῖς καὶ συγκαταβατικὰς διαθέσεις ».

Τὸ νὰ εἴπωμεν σήμερον ἄλλο παρ' ὅ,τι λέγει θέλομεν δώσει διαφορετικήν τινα ἰδέαν περὶ τῆς πεποιθήσεως μας· ὅταν δὲ νομίζῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι δι' αὐτῆς τῆς προπολογίας μεταβάλλεται ἡ ῥύσις τῶν διαπραγματεύσεων δὲν δυσκολεύομαι νὰ ἀποσύρω τὴν προπολογίαν καὶ νὰ παραδεχθῶ τὸ κείμενον τῆς ἀπαντήσεως, ἄλλως ἐμμένω εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς ὡς καταλληλοτέρας.

Ἐπέμενεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· μίαν πληροφορίαν δύναμαι νὰ προσθέσω ἣν ἴσως παρέλειψα εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου· ὁ προαγορεύσας ἀπαιτεῖ ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ εἴπῃ ὅτι δύναται νὰ πληρώσῃ ὡρισμένον ποσὸν οἱονδήποτε· εἰς ταῦτα προσθέτω ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ γενομένη πρότασις καὶ ὅ,τι ἤθελεν ἀπορασισθῇ θέλει ἀπορασισθῇ ἀρεύκτως καὶ ὡρισμένως, πάντοτε ὅμως ἐντὸς τῶν ἐνόντων μέσων καὶ τῆς δυνάμεως τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπανέλαβεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδης, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι περὶ τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ γνωρίζωσι τὸ μέτρον τοῦτο τὰ Σώματα· περὶ τούτου ἐγένετο λόγος καὶ εἰς ἕτερον τμῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκω, καὶ ἐξέφρασα τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐν εἴδει προπολογίας παρακαταθέτω.

Τροπολογία επί του §. Γ'. του σχεδίου.

Το Ελληνικόν έθνος δέν θέλει παύσει του να όμολογή αίωνίαν ευγνωμοσύνην πρός τάς ευεργέτιδας Δυνάμεις, διά τάς απείρους υπέρ αυτού θυσίας των. Συμμερίζεται δε ή Γερουσία πληρέστατα τήν πεποίθησιν της Υ. Μ. περί της εύμενείας καί συγκαταβατικότητος αυτών πρός την Ελλάδα, καί ως πρός τάς χρηματικάς υποχρεώσεις της πρός Αυτάς.

Επήνεγκεν ο Γερουσιαστής Κ. Ψύλλας· Το προκείμενον ζήτημα αποτελεί περιπλοκήν τινα αδιέξοδον. Το ζήτημα τούτο εσυζητήθη πολύ εις το τμήμα εις ό ανήκω, εζητήθησαν πληροφορίαι καί επί τέλους το τμήμα επέμεινε εις την τροπολογίαν· λέγοντες ήδη εάν δεχθή το υπουργείον, καλώς, άλλως δέν επιμένομεν, πράττομεν ό,τι έπρεπε να είπωμεν πρότερον· ήδη δε πρέπει να υποστηρίξωμεν την γνώμην ήμών μέχρι τέλους. Το υπουργείον δέν δύναται να είπη ότι δέχεται την πρότασιν μας όπως ήμεις δέν δυνάμεθα να δεχθώμεν την ιδικήν του. Λέγω προσέτι ότι το μέτρον τούτο ελήφθη ουχί εις κατάλληλον καιρόν, διότι εφημερίς τις λέγει, ότι αυτή ή πρότασις επέφερε την γνωστήν εξωτερικήν εξέλεγξιν ότις κατ' εμέ είναι περισσότερον παρά κατηγή.

Επέφερεν ο Κ υπουργός των Οικονομικών· ότι, καθά φρονεί, ή συζήτησις επί του προκειμένου έλαβε χώραν διότι ο Β. λόγος δέν περιέχει λεπτομερείας. Ο Γερουσιαστής Κ. Χρηστίδης ανέπτυξεν αρκούντως το ζήτημα· είπε δε ότι όταν λέγωμεν ότι σας δίδομεν πάν ό,τι μας περισσεύει αλλάζομεν το ζήτημα· άλλ' εγώ λέγω ότι είναι εν καί το αυτό καθιερούμενον εράπαξ κατά τα ενόντα μέσα του Κράτους· ή Κυβέρνησις προτείνασα συμβιβασμόν τινα δέν εξετέλεσε είμή τύπον τινά παλαιόν, ώστε ή πρότασίς της δέν έχει κανένα πολιτικόν χαρακτήρα· το πόσον δυνάμεθα να πληρώσωμεν τούτο θέλουν κανονίσει τα Βουλευτικά σώματα διά του προϋπολογισμού του επιόντος έτους.

Απήντησεν ο Γερουσιαστής Κ. Χρηστίδης, ότι ο Β. λόγος περιέχει το πάν, καί αί ζητηθείσαι πληροφορίαι περιεστρέφοντο εις την λέξιν ένόν ότις καταντά το ζήτημα πολιτικόν· ο παλαιός τύπος του οποίου απόρριψις υποτίθεται ή προς τάς Δυνάμεις προταθείσα ήδη συμφωνία κατά τον Κ υπουργόν των Οικονομικών, παρεγράφη διότι έκτοτε παρήλθον δέκα έτη· τότε δε ηδυνάμεθα να κάμωμεν τοιαύτας προτάσεις, αλλά σήμερον σοφώτεροι όντες έπρεπε να περιμείνωμεν να έλθη ή απάντησις καί ουχί να προτείνωμεν οίανδήποτε συμφωνίαν. Εάν προεκαλέσετε Κ. υπουργέ κατά την φήμην, την εξέλεγξιν, δέν έπρεπε να μας προκαλέσητε ώστε να έλθωμεν εις τοιαύτας συζητήσεις σήμερον. Το εν τμήμα είχε ενώπιόν του τέσσαρα άλλα τμήματα, άτινα απετέλουν την πλειοψηφίαν καί δέν ηδύνατο είμή εν περιπτώσει να υποχωρήση, άλλ' εις μίαν τοιαύτην υποχρέωσιν αί γνώμαι δέν πρέπει να είναι διηρημέναι.

Η απαίτησις του δανείου υπήρχε καί θέλει υπάρχει, επέφερεν άλλος, ώστε ή φύσις δέν μεταβάλλεται εάν κατ' εκείνον ή κατά τον άλλον τρόπον γίνη ή απάντησις.

Μετά τα λεχθέντα ή Γερουσία απερρίνατο διά χειροτονίας κατά πλειονοψηφίαν, ότι δέν παρεδέχθη τάς προταθείσας τροπολογίας καί παρεδέξατο τον γ'. παράγραφον του σχεδίου της απαντήσεως όπως έχει.

Ανεγνώσθη έπειτα ο δ'. παράγραφος της απαντήσεως επί του οποίου ζαθύν τον λόγον ο Γερουσιαστής Κ. Παλαμίδης επέφερεν ότι διά να είμεθα συνεπείς εις ό,τι είπομεν, καί διά να αποβλέψωμεν των μέλλων, δν εις τον ξένον κόσμον διά της διαβαλής υπέστημεν ένεκα της επαράτου λησταίας πρέπει να είπωμεν εν τη απαντήσει τα δέοντα χωρίς να παραλείψωμεν ούτε τούτο ούτε άλλο τι, όπερ πρέπει να είπωμεν ως πρός την υπόληψιν του Εθνους, τον ζήλον του στρατού καί την πρόθυμον σύμπραξιν του λαού· διότι τα κατ' αρχάς ληφθέντα κατά της λησταίας μέτρα υπήρξαν καί ωνομάσθησαν άλλοτε βίαια· φρονώ λοιπόν, ότι τούτο διορθούται διά της ακολούθου τροπολογίας.

Τροπολογία επί του §. Δ'. του σχεδίου.

Τα αποτελεσματικά μέτρα της Κυβερνήσεως, ο ζήλος του εθνικού Στρατού καί ή μεγάλη προθυμία, ην έδειξαν οί κάτοικοι όλων των επαρχιών κατά της επαράτου λησταίας είναι απόδειξις ισχυρά, ότι το Εθνος είναι ανώτερον πάσης περί τούτου διαβολής. Πιστεύει δε ή Γερουσία, ότι το μάλυσμα τούτο θέλει εξαλειφθή ταχέως καί επί της ορθοτικής γραμμής, διά της εφαρμογής της συνομολογηθείσης συμβάσεως καί υπό της ομόρου επικρατείας.

Επήνεγκεν ο Κ. πρωθυπουργός ο καί υπουργός των Εσωτερικών, ότι ένεκεν των παρατηρήσεων του προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστού είπόντος ότι τα κατά της λησταίας ληφθέντα μέτρα ωνομάσθησαν άλλοτε βίαια αναγκάζομαι να λάβω τον

λόγον διὰ νὰ εἴπω, ὅτι ἂν ὠνομάσθησαν τοιαῦτα ὑπό τινος δὲν κατεκρίθησαν ὡς τοιαῦτα ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Σώματος· βεβαίως τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ὑποστηρίζονται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ὅλα δὲ ταῦτα τὰ μέτρα συνάμα ἔφερον καὶ φέρουσι τὰ ἀποτελέσματα ὥστε δὲν πρέπει νὰ παριστάνωμεν κατὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν τροπολογίαν εἰς μόνα τὰ ἀποτελεσματικὰ δῆθεν μέτρα, ἐνῷ ταῦτα εἶναι συνέπεια ὅλων τῶν προηγουμένων καὶ ληφθέντων μέτρων καὶ ἔχουσι μεταξύ των μεγίστην συνάφειαν καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν πάντα ὅσα τυχὸν ἐφημερίδες τινες ἔγραψαν καθ' ἡμῶν καὶ νὰ ἀπαντήσωμεν διὰ νὰ ἀποβάλωμεν τὸν ἀποδοθέντα δῆθεν ἡμῖν μῶμον τῆς ἐπαράτου λῃστείας, λέγω, ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι οὔτε ὀρθὸν οὔτε λογικὸν οὔτε συμφέρον τῇ πατρίδι.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκεν ὅτι ὁ Β. λόγος περιέχει τὰ περὶ τῶν διαβολῶν κατὰ τοῦ ἔθνους, καὶ προσφόρως ἡ τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περιέχει τὴν πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἀπάντησιν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἀπεφήνατο διὰ πλειονοψηφίας ὅτι δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου, καὶ παρεδέξατο τὸν Δ'. παράγραφον τῆς ἀπαντήσεως ὅπως ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ έ. § τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπεν, ὅτι ἡ ἀπάντησις συγχωνεύει τρεῖς παραγράφους τοῦ Β. λόγου ἔχοντας ἰδιαιτέρας ἐννοίας καὶ περιστρεφομένους εἰς ἰδιαίτερα ἀντικείμενα αὐτοτελῆ. Ἐνταῦθα ἀνέγνω τοὺς ἀπαντωμένους παραγράφους τοῦ Β. λόγου 6, 7 καὶ 8, διὸ καὶ εἶμαι ἐναντίος εἰς τὴν τοιαύτην συγχώνευσιν· ἐκπληρῶν δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ καθῆκόν μου καταθέτω τροπολογίαν, ἣν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου παραγράφου καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα ἕτερον, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως.

Τροπολογία τοῦ § έ. τοῦ σχεδίου, ἀνταποκρινομένου εἰς τοὺς §§ Δ'. Ζ'. καὶ Η'. τοῦ Βασιλικοῦ λόγου, καὶ εἰς τρεῖς διαιρουμένους καὶ ἤδη παραγράφους.

§. έ. Ἡ προθυμία μεθ' ἧς ἡ Γερουσία ἐπεψήφισε τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γ. Μ. ὑποβληθέντα νομοσχέδια, ἀπέδειξεν ἀρκούντως ὅτι συμμερίζεται τῆς ἐνδελεχοῦς μερίμνης τοῦ στέμματος, ὑπὲρ τῆς Διοικητικῆς καὶ ὑλικῆς ἀναπτύξεως τοῦ

ἔθνους· εὔχεται δὲ ἵνα ἴδῃ τοὺς καρποὺς αὐτῶν διὰ τῆς ταχείας καὶ ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς των.

§. Δ'. Ἡ Γερουσία ἐκτιμῶσα τὴν ἀνάγκην τῆς πολλαπλασιάσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἀναγκαιούντων εἰς τὸ τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἐν γένει ἐσωτερικὴν εὐδαιμονίαν, μετὰ προθυμίας πάντοτε ἐπεψήφισε πᾶν πρὸς τοῦτο προταθὲν ἔξοδον· διὸ καὶ μετ' εὐχαριστήσεως ἤκουσε παρὰ τῆς Γ. Μ. ὅτι καταβάλλονται προσπάθειαι καὶ περὶ εἰσαγωγῆς ξένων κεφαλαίων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, εὐχομένη ἵνα στεφθῶσιν αὗται μὲ ἐπιτυχίαν.

§. Ζ'. Σεμνύνεται ἡ Γερουσία τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ ζήλῳ καὶ τῇ προθυμίᾳ μεθ' ὧν τὰ ἀπαίσχολα τέκνα της, τὸ παράδειγμα τῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας θυσιῶν ἀκολουθοῦντα, προσφέρουσιν αὐτῇ τὰς ἀπαρχὰς τῶν κόπων των, πρὸς τὴν ἀνέγερσιν καὶ διακόσμησιν ἱερῶν Ναῶν, καὶ πρὸς ἀνίδρυσιν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἀναγκαίων πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἔθνους.

Ἀναγνωσθέντος ἐπὶ τέλους τοῦ § ς'. ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐξέθηκεν ὁ παράγραφος οὗτος μᾶς δίδει ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἐξετάσωμεν πολλὰ, καθόσον σχηματίζει ἀπάντησιν ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων 7 ὁλοκλήρων παραγράφων τοῦ Β. λόγου· καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς προϋπολογισμούς, λέγω, ὅτι ἡ Γερουσία ἐξεπλήρωσε πρὸ τὸ κατ' αὐτὴν ἐπιψηφίσασα διπλοῦς προϋπολογισμοὺς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ ζήλου της μένει· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ διάφορα νομοσχέδια περὶ ὧν κάμει λόγον ἡ ἀπάντησις, λέγω ὅτι πρέπει νὰ ἔλθωσιν αἱ δυνατὰ ἐγγυήσεις εἰς τὸν λαὸν ὡς πρὸς τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν παντὸς δικαιώματος, διότι δὲν βλέπω καμμίαν ἐλευθερίαν μείνασαν ἐν ἐνεργείᾳ· ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν, ἂν καὶ ὡς ἐκ τῶν λῃστρικῶν δὲν θεωρεῖται αὕτη κινδυνεύουσα ὡς πρότερον, οὐχ ἧττον ὅμως προπάσχει τακτικώτερον, οὕτως εἰπεῖν, ἀπέναντι ἀρχῶν διωρισμένων νὰ τὴν ὑπερασπίζωσι· θεωρῶ προσέτι ὅτι καὶ ἡ ἐλευθεροτυπία, ἥτις εἶναι ἀναγκαία νὰ φωτίζῃ τοὺς πάντας ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους, καταστρέφη ἐκλαμβανομένων ὅλων τῶν ἐπικρίσεων καὶ παρατηρήσεων ὡς ὕβρεων, καὶ ταῦτα ὡς μὴ ἐκληρθώσιν ὡς λέξεις ἀντιπολιτεύσεως, διότι τὰ πράγματα μαρτυροῦσι· λέγω δὲ προσέτι, ἄνευ τινος σκοποῦ προσβολῆς κατὰ τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ σώματος, ὅτι οὐδεμία νομικὴ τῆς

ὡς πρός τινας ἐκλογάς διετηρήθη, καὶ τὸ ὅλον τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος ἐπηρεάσθη· ὑπάρχουσι μερικὰ ἐλαττώματα τοῦ νόμου, ἅτινα δὲν ἐγεννήθησαν ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τούτου κυρίθησαν ὅμως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του· τὸ μέρος τοῦτο τῶν ἐκλογικῶν πράξεων μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν περὶ ὧν παρετήρησα, ἂν συναινῆτε Κύριοι, ἐπιφυλάττομαι νὰ ἐξετάσω εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, γεννησομένην μετὰ τὴν περὶ τοῦ ὑπομνήματος ἀποφασισθεῖσαν συζήτησιν, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξετάσεως περὶ τῆς ἐφαρμογῆς παντὸς νόμου εἶναι ἀναφαίρετον· καταθέτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ παραγράφου τούτου τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν.

Τροπολογία τοῦ § Γ'. τοῦ σχεδίου ἀνταποκρινομένου εἰς τοὺς §§. Θ'. Γ'. ΙΑ'. ΙΒ'. Π'. καὶ ΙΔ'. καὶ μεταβαλλομένου εἰς §. Η'.

§. Η. Ἡ Γερουσία συμμεριζομένη τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Γ. Μ. τοῦ νὰ καθιερωθῇ ἡ συνταγματικὴ τάξις τῆς ψηφίσεως τῶν ἐξόδων πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῶν, ἐπανειλημμένως ἤδη ἐπραξε τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ δὲν θέλει λείψει νὰ συζητῇ προθύμως τοὺς ἐπιβαλλομένους ἐτησίους προϋπολογισμοὺς εὐχομένη ὅπως ἡ τοιαύτη τάξις τηρηθῇ ἀπαρεγκλίτως εἰς τὸ μέλλον διὰ τῆς ἐγκαίρου ὑποβολῆς αὐτῶν. Μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ τῆς δεούσης ἐμβριθείας θέλει ἐπιληφθῇ καὶ τῶν ὑποβληθησομένων νομοσχεδίων καὶ ἰδίως τῶν σπουδαιοτάτων περὶ βελτιώσεως τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, περὶ διαθέσεως τῆς ἐθνικῆς περιουσίας, κατὰ τὰ δεδομένα, περὶ δασμολογίου περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς διατηρήσεως τοῦ κατωτέρου κλήρου καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς τύχης τῶν δημοσίων λειτουργῶν, μάλιστα δὲ τῶν ἀφορώντων τὰς ἐγγυήσεις τῶν δημοτικῶν καὶ συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν.

Ἐνταῦθα μηδενὸς ἄλλου λαβόντος τὸν λόγον, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα, ἀπεφήνατο, ὅτι δὲν παρεδέχθη τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, καὶ παρεδέξατο τὸν ς'. καὶ τελευταῖον παράγραφον τῆς ἀπαντήσεως ὅπως ἔχει· συνήνεσε δὲ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιφύλαξιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Ρ. Παλαμιδου.

Γενομένης ἔπειτα ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς ἀπαντήσεως, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Λιδορίκη, καὶ Α. Δούκα, ἐξήχθη κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέ-

ξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 37, ἔχον ὅπως ἀνεγνώσθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης N . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Ριζάρδος Τζιώρτζ . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Γεώργιος. Ψύλλας . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γεώργιος Δορειώτης . . . N	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ῥήγας Παλαμήδης . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου
Ἰω. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Μο-

ναγχίδης προσλαβών εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Παξιμάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτερείας ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπήγγειλεν ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν θέλει γίνει ἄδη ἡ πλήρωσις πεντεμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἥτις μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Γραφείου τῆς Γερουσίας θέλει σχηματίσει τὴν μεγάλην πρόσθεσιν, τὴν μέλλουσαν νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τῆς Α. Μεγαλειότητος τὴν ἐπιψηφισθεῖσαν ἀπάντησιν· κληρώσεως δὲ γενομένης ἔλαβον τὸν πλῆρον οἱ ἐφεξῆς Κύριοι Γερουσιασταί Α. Κριεζῆς, Δ. Χρηστίδης, Ι. Παξιμάδης, Γ. Παπαμιλιόπουλος καὶ Α. Δούκας.

Ἀνεγνώσθη ἅπαξ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου τ. ἐ. ἔγγραφον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δι' οὗ κοινοποιεῖται πρὸς τὴν Γερουσίαν ὁ ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης τῆς Β'. Ἑξαμηνίας τοῦ ἔτους 1856, μετὰ τοῦ μεριστικοῦ πίνακος.

Ἀναγνωσθείσης μετὰ ταῦτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Πλαπούτα ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν χάριν κατεπειγουσῶν οἰκιακῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τούτου προέτεινε ἵνα ἐπισπευθῇ ἡ συζήτησις τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ἐπὶ διαφόρων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ, ἐν αἷς ἐμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ περὶ ἀδείας τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βραδύτητος φερούσης περιπλοκὰς εἰς πολλὰ ἀντικείμενα.

Ἀντιλέγων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος παρετήρησεν, ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος τροπολογίαι πρέπει νὰ διέλθωσι τὸν βάσανον τῶν τμημάτων καὶ τῆς ἀνακοίνου ἐπιτροπῆς ἥτις κατ' ἐμὲ εἶναι ἀναγκαία προκειμένου περὶ τροπολογίας τοῦ Κανονισμοῦ, ἥτοι αὐτοῦ τοῦ νόμου τοῦ Σώματος, ὅπως δὲ ὁ προλαλήσας ἔλαβε μέχρι τοῦδε τὸν δέουσαν ὑπομονήν, τοιουτοτρόπως δύναται νὰ λάβῃ καὶ τώρα μέχρι τῆς συζητήσεως τῶν τροπολογιῶν τούτων συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμόν.

Τὴν γνώμην ταύτην ὑποστηρίξαντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Βαλαωρίτου, καὶ ἀντικρούσαντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Τ. Μαγγίνα ἀφ' ἑνὸς λόγον ὅτι οὐδέποτε ἔλαβε χώραν τοιαύτη παραπομπὴ εἰς τὰ τμήματα ἐπὶ παρομοίων ἀντικειμένων εἰμὴ εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ὥστε πολὺ περισσότερον δὲν

δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄδη μετὰ παρέλευσιν τοσούτων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν προπολογιῶν,

Ἕτερος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐπήνεγκεν, ὅτι ἡ προκειμένη πρότασις τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ὡς ἀρορῶσα μάλιστα αὐτὸν τὸν νόμον τοῦ Σώματος, καὶ ὡς προκαλοῦσα πράξεις ὑπαγομένας εἰς μόνην τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας, ὑπάγεται καθ' ὅλους τοὺς λόγους εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ Κεφαλ. Γ'. περὶ προτάσεων, καὶ πρέπει νὰ διεξαχθῇ συμφώνως μὲ αὐτάς.

Οὕτως ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο ἵνα αἱ εἰσαχθεῖσαι προπολογίαι παραπεμφθῶσιν εἰς τὰ τμήματα, κατὰ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ προεξετασθῶσι παρ' αὐτῶν τὴν ἐλευσομένην δευτέραν 28 λήγοντος μηνός. Τὴν δὲ αἴτησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλαπούτα ἐτροποποίησε παραδεξαμένη νὰ τῷ χορηγηθῇ μόνον τριακονθήμερος ἀπουσίας ἄδεια.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν ἕτεραι δύω ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Δ. Δούκα καὶ Ι. Σταΐκου ἐξαιτουμένου τοῦ μὲν εἰκοσαήμερον τοῦ δὲ τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, καὶ μετὰ πολλὰς παρατηρήσεις ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ χορηγηθῶσι πρὸς ἀμφοτέρους αἱ ζητούμεναι ἄδειαι.

Ἀναγνωσθείσης ὕστερον ἑτέρας ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Κανελλοπούλου ἐξαιτουμένου τριακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν λόγῳ ἀσθενείας πιστοποιουμένης ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ, πολλοὶ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησαν τὸ ἄτοπον τῆς ἐπὶ ἑνδεκα μῆνας ἀπουσίας τοῦ ἀναφερομένου Γερουσιαστοῦ, ἕτερος προσέθηκεν ὅτι ὁ ἀναφερόμενος ὑπέπεσεν εἰς δεινὴν ἀσθένειαν ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἐκινδύνευσε τὴν ζωὴν αὐτοῦ, καὶ ἄλλος παρέστησε τὸ ἀναγκαῖον τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐνιαυσίου ἀδείας εἰς ἕκαστον Γερουσιαστὴν ἐπὶ 30 ἡμέρας κατὰ τὰς ὑποβληθείσας προπολογίας.

Ἐφ' ὅλων τούτων ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν· αἱ περιστάσεις αἱ προκαλοῦσαι πάντοτε τὰς ἀπουσίας τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἶσι ποικίλαι καὶ τοσαῦται ὥστε δὲν δύνανται νὰ κανονισθῶσιν ἢ νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ ἓν ὡρισμένον καὶ ἐνιαύσιον μέτρον ἢ πασῶν μὴ ἐπιδεχόμενων τροποποίησίν τινα. Ἡ πλειὰς τῶν προσώπων, περὶ ὧν πρόκειται, δὲν ἐπιτρέπει ἔτι μᾶλλον τὸν τοιοῦτον περιορισμόν· διὸ καὶ πρέπει ἵνα αἱ περὶ ἀδείων ἀπουσίας αἰτήσεις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν συζητῶνται καὶ ἀποφασίζωνται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Σώματος, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν ἐφ' ὧν

ἑκάστη στηρίζεται. Ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως, ἐπειδὴ ἡ πρὸ αὐτῆς μακρὰ ἀπουσία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ εἶναι ἄτοπος καὶ μὴ δικαιολογημένη, προτείνω νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας διὰ νὰ σκεφθῶμεν.

Ἀντιλέγων εἰς τὰ ἀνωτέρω ὁ ὑποβαλὼν τὰς προπολογίας Κ. Γερουσιαστὴς, παρετήρησεν, ὅτι ἅπασαι αἱ περιστάσεις δύνανται νὰ κανονισθῶσι, διότι καὶ αὐτὰ τὰ ὡς ἀκανόνιστα φαινόμενα στοιχεῖα κανονίζονται ὑπὸ τῆς φύσεως. Ὁσάκις δὲ συμβαίνει τι ἔκτακτον ὅπερ φαίνεται ὡς καταστρέφον τὴν περὶ τοῦ κανονισμοῦ τούτου ἰδέαν, τὸ τοιοῦτον, ὡς ἐξαίρεσιν, δὲν πρέπει νὰ ἀναμιγνώωμεν εἰς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ἅτινα σχηματίζουσι τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ μέτρου ὅπερ προτείνεται· μέχρι τοῦδε ἐγένοντο πολλαὶ παραβλέψεις ὡς μὴ ὁρισμένου ὄντος τοῦ χρόνου ἀπουσίας τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν. ἤδη δὲ ὅτε νόμος περιώρισε τὰς ἐργασίας τῶν Σωμάτων ἐπὶ ἓξ μῆνας καὶ ἐξησφάλισε τὴν θέσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν διὰ τὸ περιπλέον μέχρι τῆς ἐτησίας διαρκείας καὶ τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῶν, εἶναι μεγίστη ἔλλειψις ἡ μακρὰ ἀπουσία ἐκείνου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἐὰν δὲ δὲν θελήσωμεν νὰ θέσωμεν ἤδη διὰ τοῦ ἡτέρου Κανονισμοῦ φραγμόν τινα ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπουσιῶν, θέλομεν ἴδει εἰσαγόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νόμον κανονίζοντα τὴν τύχην ἡμῶν, ὃν ἐγὼ πρῶτος θέλω ὑποστηρίξει, διότι ὑπεπίσαμεν εἰς πολλὰς παρεκτροπάς· αἱ περὶ ἀδείας αἰτήσεις εἰσὶ προσωπικαί, καὶ ἐνόσῳ δὲν περιορισθῶσι διά τινος ὡρισμένου μέτρου πολλαὶ παρεκβάσεις τῶν νενομισμένων θέλουν γίνεσθαι.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα ἡ Γερουσία παραπέμψασα τὰ περὶ τοῦ μέτρου τούτου εἰς τὴν οἰκείαν συζήτησιν, ὥρισεν ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου νὰ χορηγηθῇ αὐτῷ ἡ ζητουμένη τριακονθήμερος ἄδεια.

Ἀναγνωσθεῖσα ὕστερον ἡ ἀπὸ 13 παρελθόντος Δεκεμβρίου ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Χ. Ἀναργύρου περὶ χορηγήσεως τεσσαρακονθημέρου ἀδείας ἀπουσίας μέχρι τῆς ἀναῤῥώσεώς του ἐγένετο δεκτὴ ἄνευ τινος ἀντιῤῥήσεως.

Μετὰ ταῦτα εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας παρέλειψεν ἓν οὐσιῶδες ἔργον τὴν ψῆφισιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 97 τοῦ Συντάγματος προβλεπομένου νόμου περὶ ἀποχωρήσεως τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐκείνων οἵτινες κωλύονται νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος ἕνεκα γήρατος ἢ διαρκῶν νοσημάτων· καὶ πρέπει νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς παραχωρήσεως εἰς τοὺς τοιούτους μακρῶν καὶ ἀορίστων ἀδειῶν τὸ ἀναγκαῖον τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ τοιούτου νόμου.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Δούκας εἶπεν· ἡ χήρα τοῦ ἐν μαχαιρίᾳ τῇ λήξει στρατηγοῦ καὶ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζαβέλα ἀπευθύνει πρὸς τὴν Γερουσίαν τὴν ἀνὰ χεῖρας μου ἀναφοράν, καὶ παρακαλῶ τὸ Σῶμα ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

Μετὰ δὲ τὴν ἀδεῖαν τῆς Γερουσίας ἀνέγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπεν· ἡ ἀνάγνωσις τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀναφορᾶς τῆς χήρας ἑνὸς τῶν στρατηγῶν τοῦ ἀγῶνος ἔρρε βεβαίως τὴν μεγαλητέραν συναισθησιν εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς ὡς καὶ εἰς ἐμέ· ταύτου ἕνεκα χρεὼν ἀναγκαῖον νὰ μένῃ ἡ ἀναφορὰ παρὰ τῷ γραφείῳ καὶ νὰ ἀναγνωσθῇ ἐκ νέου καθ' ἣν ἡμέραν βέλουσιν εἶσθαι παρόντες οἱ ΚΚ. Ὑπουργοὶ διὰ νὰ συσταθῇ ἐπισημότερον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης χήρας.

Εἰς ταῦτα προσέθηκεν ἕτερος ὅτι ἡ προκειμένη αἴτησις πρέπει νὰ συζητηθῇ ἐν ὁρισμένῃ ἡμέρᾳ παρόντων τῶν ΚΚ. Ὑπουργῶν οὐ μόνον διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι ἐκ τοῦ πραχθέντος δὲν δύναται νὰ σκεφθῇ ἕκαστος καὶ ἐνέγκῃ τὴν ἀπαιτουμένην γνώμην ὑπὲρ τῆς ἀναξιοπαθούσης οἰκογενείας τοῦ στρατηγοῦ Τζαβέλα.

Τὴν γνώμην ταύτην παρεδέξατο ὁμοφώνως ἡ Γερουσία.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰωάν. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 31 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ δὲ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τῆς Βουλῆς γνωστοποιούσης τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς καθ' ἃς ἀνεδείχθη πρόεδρος ὁ Κ. Α. Κοντόσταυλος, ἀντιπρόεδροι οἱ ΚΚ. Φ. Φί-

λωνας καὶ Ἀν. Αὐγερινὸς· γραμματεῖς οἱ ΚΚ. Ν. Παπαμιχαλόπουλος, Λ. Καλογερόπουλος καὶ Θ. Τζανετάκης.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας παρετήρησεν, ὅτι ἀναβληθείσης τῆς συνεδριάσεως, ἥτις εἶχεν ὁρισθῇ προλαβόντως διὰ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Σώματος, ἐπιρυλάττεται νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν συνεδριάσεων ἐν τῇ ἐπομένῃ συνεδριάσει, καθόσον σήμερον πρόκειται περὶ σπουδαιοτέρου ζητήματος.

Τότε ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης λαβὼν τὸν λόγον ὡμίλησεν οὕτω·

Κύριε Πρόεδρε!

Τὸ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συζητήσεως ἡμῶν, καθ' ἃ προώρισται ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει θέλει περιστραφῇ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ **28** Ἰουλίου **1856** ὑπομνήματος τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ — λέγω τοῦ ἀπὸ **28** Ἰουλίου — διότι τρία εἰσὶ τοῦ ὑπουργοῦ τούτου τὰ ὑπομνήματα, ὡς βεβαιοῦται. Τὸ προκείμενον «περὶ καταστάσεως ἐν γένει τοῦ τόπου.» «Τὸ περὶ οἰκονομικῆς ἰδίως καταστάσεως αὐτοῦ,» περὶ οὗ ἐσχάτως ἡ τῶν *Συζητήσεων* Γαλλικὴ ἐφημερὶς ἀνέφερε, καὶ περὶ οὗ οὐδὲν πλέον γνωρίζομεν, καὶ ἄγνωστον μένει εἰς ἡμᾶς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ· καὶ τρίτον τὸ περὶ *Διαδοχῆς*, ζήτημα μεμιγμένον καὶ μετὰ τοῦ θρησκευτικοῦ μέρους αὐτῆς, ὡς τότε διεθρυλλήθη, ἀγνώστων ὅλως καὶ τῶν περὶ τούτου πρὸς ἡμᾶς· περὶ οὗ ὅμως, προπολλοῦ γενομένου λόγου ἐν περιλήψει εἰς μίαν τῶν Γερμανικῶν ἐφημερίδων ἐδόθη αἰτία εἴς τινας τῶν ἐγχωρίων νὰ ὁμιλήσωσι πικρῶς κατ' αὐτοῦ, καὶ τότε ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐδιάσθη νὰ ἀναγγείλῃ ἁπλῶς ὅμως διὰ τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως — ὁ Γαλλικὸς Μηνύτωρ — περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου ὄντος τοιούτου ὑπομνήματος ἡ ἀντικειμένου.

Εἶπον ὅτι ἁπλῶς ἀνήγγειλε, διότι ἔχων τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐπὶ ἄλλης περιστάσεως, συγχρόνου σχεδὸν περί τινος, λέγω, συνεντεύξεως τοῦ αὐτοῦ Κ. ὑπουργοῦ μετὰ τοῦ ἐνταῦθα ἀξιοτίμου πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας, καὶ περὶ ἧς ἐπεδίδη ἡ Ἐλπὶς ἀνέρρασεν ἐσφαλμένως ὄντα, κατὰ τὸν αὐτὸν ὑπουργὸν, ἀντέταξε τότε αὐτὸς εἰς τὰ τῆς Ἐλπίδος δι' ἐπισήμου ἀναιρετικῆς ἀπαντήσεώς του, φορούσης τὸν τίτλον καὶ τὴν ὑπογραφήν του, καὶ καταχωρηθείσης καὶ εἰς τὴν αὐτὴν Ἐλπίδα καὶ

εἰς τὴν αὐτὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὑπ' ἀριθ. 27 φύλ. τῆς 22 Ἰουλίου π. ε.

Δὲν δύναται, λέγω, ὁ λαμβάνων ταῦτα πάντα ὑπ' ὄψιν, νὰ μὴ θεωρήσῃ τὴν περὶ τοῦ ὑπομνήματος — «περὶ διαδοχῆς καὶ θρησκεύματος αὐτῆς.» — ῥηθεῖσαν ἀγγελίαν, ὡς ἁπλῆν, ὡς καὶ εἶναι· διότι εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τοῦ Γαλλικοῦ Μηνύτορος κατεχωρίθη καὶ ἡ ῥηθεῖσα ἀναιρετικὴ ἀπάντησις, ἡ μὲν δι' ἐπισήμου ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ δὲ δι' ἁπλῆς τοῦ ἀρμοστιογράφου εἰδοποιήσεως· ἐνῷ ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τοῦ ἀντικειμένου, ἔπρεπε, ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ φέρῃ μὲ τῶν ἐπισημοτέρων τρόπων ἀναίρεσιν περὶ τούτου, καὶ νὰ ἀρμοστευθῇ αὐτὴ οὐ μόνον δι' ὅλων τῶν ἐπισήμων τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἰδίων Γερμανικῶν ἐφημερίδων, ὅσαι ἀνέφερόν ποτε περὶ τοιούτου ὑπομνήματος.

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀναφέρω ἐν παρόδῳ καὶ ἱστορικῶς πρὸς διασάφησιν καὶ ὁρισμὸν τοῦ ὑπομνήματος, περὶ οὗ πρόκειται σήμερον· ὅθεν καὶ περιοριζόμενος ἐπ' αὐτοῦ καὶ μόνου «τοῦ περὶ καταστάσεως ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος» παρατηρῶ τὰ ἑξῆς. Κύριοι! τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἀνεφάνη πρῶτον εἰς τὴν ἐν Βελγίῳ γνωστὴν ἐφημερίδα, — ὁ Βηβὲς — ἀκολούθως ἐπραγματεύθησαν τὰ περὶ τούτου εἰς διαφόρους Γαλλικὰς, Ἀγγλικὰς καὶ ἄλλας ξένας ἐφημερίδας· τεμάχια δὲ αὐτοῦ μεταφρασμένα ἀνεφάνησαν εἰς διαφόρους ἐγχωρίους ἐφημερίδας, εἰς δὲ τὴν καλουμένην ἐφημερίδα — Αἱ Πάτραι — κατεχωρίθη εἰς τὸ ἀπὸ **1** καὶ **8** Δεκεμβρίου π. ε. φύλλον αὐτῆς καὶ ὁλόκληρος ἡ μετάφρασις αὐτοῦ· τέλος ἀνεφάνη καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. **41** φύλλον τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως — ὁ Γαλλικὸς Μηνύτωρ· — ὥστε αἱ πηγαὶ τῆς γνωρίσεως τοῦ τοιούτου ὑπομνήματος καὶ παρ' ἡμῶν, προηγουμενέστερος πολὺ καὶ τῶν ἐγχωρίων ἐφημερίδων, ὑπῆρξαν αἱ ἐξωτερικαὶ ἐφημερίδες καὶ τελευταία ἡ ἐπίσημος τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν παρατήρησιν ταύτην κάμνω μὲ λύπην μου, Κύριοι, διότι, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἔμεναν ἐπὶ τοσοῦτον ἄγνωστα πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὴν ὅλην, λέγω Κυβέρνησιν, τὰ περὶ τοιούτου πολυκρότου ὑπομνήματος· ἐνῷ τὰ ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενα μὴ ἀναγόμενα εἰς τὰ ἀπόῤῥητα, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὰ κύρια καθήκοντα τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, ἂν ἐδικαιολογεῖτο ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τὰ διατηρῇ μυστικῶς ἀπὸ αὐτά, καὶ νὰ μὴ ἀποφασίσῃ τοὐλάχιστον νὰ ἐξοδεύσῃ πρὸς τοῦτο ἀντίτυπα τινα καὶ πρὸς τὰ μέλη αὐτῶν, ἐκ τῶν ἑκατοντάδων, ὅσαι ἐλιθογραφήθησαν

διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τυπογραφίας. Ἀλλ' ἔστω καὶ τοῦτο σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ προκειμένου ὑπομνήματος. Καθ' ὅσον φαίνεται, ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι πρωτοτύπως Γαλλιστὶ κείμενόν του, ἀποτείνεται τοῦτο εἰς πρόσωπόν τινα, χωρὶς νὰ σημαίνεται καὶ πρὸς τίνα. Καθόσον δὲ ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἑρμηνείας διασαφηνίζεται, ὁ πρόσωπος οὗτος εἶναι ἐκ τῶν ἡμετέρων εἶναι ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ συνάδελφος ἡμῶν Κ. Τρικούπης, ὡς δὲ ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἀ. παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ὑπομνήματος καὶ κατὰ τὸν Μηνύτορα καὶ καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς ἑρμηνείας, ἐξάγεται καὶ ῥητῶς ἀναφέρεται, ἐστάλη τοῦτο πρὸς τὸν αὐτὸν πρόσωπον, διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ἐν αὐτῷ πληροφοριῶν πρὸς τὰς Εὐεργέτιδας Δυνάμεις, ἀναφορικῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ κατάστασιν τοῦ τόπου· ὥστε ὁ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν διϊσχυρισμὸς καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὅτι ὄφθεν τὸ τοιοῦτον ὑπόμνημά του ἐστάλη παρ' αὐτοῦ ἐμπιστευτικῶς κτλ. ἦτον ὅλως διόλου λόγοι περιττοί, ἀνίσχυροι καὶ γυμνοὶ ἀκόμη τῆς δεούσης λογικῆς. Διότι τὸ δύνατο μὲν νὰ θεωρηθῇ καὶ νὰ εἶναι τοῦτο προσωρινὸν μέχρι τινός· οὐχὶ δὲ καὶ μετὰ τὴν διαβίβασίν του ὑπὸ τοῦ πρέσβεώς μας εἰς τὰς ἄλλας Κυβερνήσεις, ὅτε τοιοῦτον, οὔτε εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, οὔτε εἰς ἄλλον τινὸς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἔμενε. Καὶ διότι, ἐν γένει, ἔγγραφον μεταβατικὸν ἀπὸ μίαν ἀρχὴν εἰς ἄλλην, καὶ μάλιστα διπλωματικὸν ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο Ἔθνος, εἶναι ἀδύνατον ἐπὶ τέλους νὰ μένῃ ἄγνωστον, ὡς δὲν ἔμεινε καὶ τὸ προκείμενον ὑπόμνημα. Ἄλλως τε καὶ διατί, Κύριοι, νὰ μένῃ μυστικὸν, ἀφοῦ κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἀληθείας καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ ἀκριβῶς ἀνέφερεν, εἰς ἀνατροπὴν τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης;

Ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο ἀνησυχία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν εἶναι ἀφ' ἑτέρου ἀδικαιολόγητος· διότι συναισθανόμενος, ὡς φαίνεται, τὴν δεινότητα τοῦ ἀνεκτηρίου, τὸ ὁποῖον, ἐν τῷ αὐτῷ ὑπομνήματι πολλὰ ἐπιτηδείως, καὶ ὑπὸ προσχήματι πατριωτικῷ διεχύθη κατὰ τῆς πολυτιμοτέρας ἐποχῆς τῆς Πατρίδος, ἐθεώρησε συμφερώτερον νὰ μένῃ ἐν τῷ κρυπτῷ, ἐπὶ πολὺ, τοὐλάχιστον μέχρις οὗ ἐπέλθῃ ἐντελὴς τὸ ἀποτέλεσμα· ὅπερ ἐστὶ, θεοῦ! τῆς ἀπογνώσεως, ἡ παγκοσμία καταδίκη καὶ ὁ ἄτιμος ἐνταφιασμὸς τῶν θεμελιωτῶν τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Πρεσβεύει ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἐν τῷ κρυπτῷ δύναταί τις νὰ ὑβρίζῃ καὶ νὰ συκοφαντῇ τὸν ἄλλον ἐλευθέρως καὶ ἐπιτυχῶς;

Ἀλλὰ πρὶν ἔμβω εἰς τὸ κύριον ζήτημα τοῦ λόγου μου χρεωστῶ νὰ κάμω τὰς δύω ἐφεξῆς ἐξηγήσεις·

α') Ὅτι ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κ. Ῥαγκαβῆν, ἀποτείνομαι ὡς ἐξ ἀνάγκης συνταγματικῆς, καθ' ἃ ὑπουργὸν τοῦ ὁποίου τὴν ὑπογραφὴν φέρει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπόμνημα· ὡς ἰδιώτην ὅμως οὐδεμίαν ἔχω ἀφορμὴν κατ' αὐτοῦ.

β') Ὅτι ἡ φαινομένη αἰτία καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπομνήματος τούτου ὡς ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ πρώτου εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ παραγράφου, ὑποτίθεται ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος. Ἀλλ' ἀνελπίστως καὶ κατὰ δυστυχίαν τὰ καθέκαστα ἀπέχουσιν ἐπὶ πολὺ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως καὶ προθέσεως· ἡ δὲ συρροὴ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν, τὴν γενικὴν τοῦ ἔθνους διαβολὴν ὑπὸ τὸ ψευδὲς τῆς εὐημερίας κάλυμμα· ἃς προχωρήσωμεν δὲ εἰς τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπόμνημα, Κύριοι, διαιρεῖται εἰς τὰς ἑξῆς ὀκτὼ ὑποδιαιρέσεις·

1. Περὶ συνταγματικοῦ συστήματος.
2. Περὶ δικαιοσύνης.
3. Περὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.
4. Περὶ ναυτικοῦ ἐμπορίου.
5. Περὶ στρατιωτικῶν καὶ δημοσίου ἀσφαλείας.
6. Περὶ ἐσωτερικοῦ διοργανισμοῦ.
7. Περὶ οἰκονομικῶν.
8. Περὶ ἐξωτερικῶν σχέσεων καὶ δημοσίου πνεύματος.

Καὶ μονολότι ἐρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀντικειμένων τούτων πολλὰ ἔχει νὰ εἴπῃ τις καὶ παρατηρήσῃ, περὶ τε τῆς ἐσφαλμένης ἱστορικῆς, πραγματικῆς καὶ λογικῆς αὐτῶν ἐκτιμήσεως, καὶ ἐν γένει περὶ τῆς ἀνεπιτηδείου πολιτικῆς πραγματείας των· ἐπειδὴ ὅμως τὰ ἀντικείμενα ταῦτα σχέσιν ἔχουσι μὲ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἄλλα σπουδαιότερα, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ἐξελεγχθῆ εἰδικώτερον κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος τὴν ἐν τῇ προκειμένῃ συνεδριάσει, ἀπέχω νὰ πραγματευθῶ καὶ περὶ ὅλων τούτων ἐνταῦθα, περιοριζόμενος εἰς τὸ κύριον ζήτημα τοῦ λόγου μου, ὅπερ ἐστὶ, τὸ τελευταῖον ἀντικείμενον τοῦ ὑπομνήματος, ἤτοι, «αἱ ἐξωτερικαὶ σχέσεις, οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος καὶ τὸ δημόσιον πνεῦμα.»

Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραλείψω ἐκ προοιμίων, μίαν γενικὴν παρατήρησιν ἐρ' ὅλου τοῦ ὑπομνήματος τούτου, ὅτι δηλαδὴ, ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀρχόμενος παραδόξως ἀπὸ τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος περαίνει τὸ ὑπόμνημά του εἰς τὸ

γενικὸν πνεῦμα μὲ τρόπον ἀπάδοντα εἰς τὸ πολίτευμα· ἐνῷ ὡφειλεν, ἐκ τοῦ δημοσίου πνεύματος ἀρχόμενος νὰ ὑποστηρίζῃ τὸ καθεστὼς πολίτευμα καὶ συνομολογήσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαθιδρύσεώς του, καὶ ὅτι μᾶλλον ἀργὰ τοῦτο ἐγκαθιδρύθη· καθότι τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα δὲν εἶναι εἰμὴ ἀπόρροια τοῦ δημοσίου πνεύματος καὶ τῶν δημοσίων συμφερόντων. Ἔπραξε δὲ τοῦτο ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ προθέσεως; μὴ ὄντες καρδιογνῶσται δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τούτου, οὐχ ἧττον ὅμως ἐδικαιούμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν πρῶτ' αὐτοῦ περισσότερον σέβας καὶ πρὸς τὸ δημόσιον πνεῦμα καὶ πρὸς τὸ καθεστὼς πολίτευμα· ἀλλ' εἰς μάτην ἤθελεν ἀποβῇ τοῦτο, διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς κατέστρεψε πᾶσαν τοιαύτην ἐλπίδα διὰ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τελευταίου ἄρθρου τοῦ ὑπομνήματός του. Μεταβαίνων δὲ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ λόγου μου παρατηρῶ, Κύριοι, ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς κλείει τὸ περὶ καταστάσεως ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος ὑπόμνημά του, ἀποδίδων ὄξος καὶ χολὴν ἀντὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ἐπαίνου, πρὸς τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, πρὸς οὓς ἡ Πατρὶς ὀφείλει τὴν παλιγγενεσίαν καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπαρξίν της.

Μέμφεται ὁ κύριος ὑπουργός, ὡς ἰδιοτελῶς πολιτευθέντας, τοὺς ἄνδρας ἐκείνους εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἐνδελεχῆ μέριμναν καὶ τὰς ἀκαμάτους προσπαθείας ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς τὴν προστασίαν τῶν τριῶν ἰσχυροτέρων τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων· ἐνῷ δὲν ἀγνοεῖ ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἔπρεπε νὰ ἀγνοῇ, ὅτι εἰς τὴν ὁμόρροναν προστασίαν τῶν Δυνάμεων τούτων χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος ἡ πατρὶς τὴν πολιτικήν της ἀνεξαρτησίαν ἀλλὰ « δεινὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεύειν ῥᾴδιον ».

Βεβαίως ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς εὐκόλως δύναται σήμερον νὰ μέμφεται, ὡς φατριαστὰς, τοὺς πρώτους ἀγωνιστὰς ἐκείνους, διότι ἄμοιρος ὢν τῶν κόπων καὶ πόνων, τῶν κινδύνων καὶ θυσιῶν, δι' ὧν οὗτοι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς διεξήγαγον ἐνδόξως καὶ μετ' ἐπιτυχίας τὸ σπουδαιότερον τοῦ αἰῶνος ἔργον, τὴν ταπείνωσιν τῆς ἕως τότε ἀηττήτου Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκμετρήσῃ τὸ βάρος τῆς τοιαύτης τόλμης των, ἀναλογιζόμενος, ὅτι εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους καὶ αὐτὴ ἡ ἐχθρά των Τουρκία ἀπένειμε τὸ πρόσηκον σέβας.

Ἰδοὺ δὲ ὁποῖα ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἑλλάδος γράφει ἐν τῷ τελευταίῳ ἄρθρῳ τοῦ ὑπομνήματός του κατὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων

Σχέσεις ἐξωτερικαὶ καὶ δημόσιον πνεῦμα.

« Κατὰ τοὺς σπαραγμοὺς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ἐγεννήθησαν τρία κόμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐξηκολούθουν νὰ τὴν διαιρῶσι καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας.

« Οἱ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, οἵτινες ἐξεμεταλλεύοντο τὴν ἐπιρροήν, ἐνεκολποῦντο ἀποκλειστικῶς συμπαθείας ὑπὲρ ἑκάστης τῶν προστατίδων Δυνάμεων, προσπαθοῦντες νὰ ὑποστηριχθῶσιν ὑπὸ τῶν σχετικῶν αὐτῶν πρεσβειῶν, διὰ νὰ ἐλθωσιν εἰς τὰ πράγματα.

« Ἡ πίεσις τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶχεν ἄλλο ἀποτέλεσμα ἢ τὸν θρίαμβον ἰδιαιτέρων συμφερόντων· διότι τὰ συμφέροντα ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν μόνον βραχύβιοι καὶ ἐπιπόλαιοι.

« Σήμερον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εὑρίσκεται εἰς καλυτέραν κατάστασιν· τὰ κόμματα ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐνόησεν, ὅτι αἱ διαφωνίαι δὲν τὸ ὠφέλουν, ἀποδοκιμασθέντα ὑπ' ἐκείνων (τῶν πρεσβειῶν) τῶν ὁποίων ἐδανείζοντο τὸ ὄνομα, διὰ νὰ καταχραθῶσιν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁποίων ἔβλαπτον μᾶλλον ἢ ὑπηρέτουν τὴν ἐπιρροήν, διελύθησαν τέλος καὶ ἠνώθησαν εἰς ἓν γενικὸν αἴσθημα, καθ' οὗ αἱ προσωπικαὶ φιλοδοξίαι δὲν δύνανται ν' ἀντιπαλαίσωσι κλπ. ».

Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ τέλους ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁμολογεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ θρόνος περιστοιχίζεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὅλου τοῦ ἔθνους, ὡς ἀποβλέπων εἰς μόνον τὸ γενικὸν συμφέρον, περαίνει τὸ ἄρθρον του ἐπικαλούμενος τὴν ὁμόρροναν σύμπραξιν τῶν τριῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Βασιλικῆς ἐξουσίας κατ' ἀτομικῶν προσπαθειῶν καὶ ἰδεῶν.

Αἰσθάνομαι, κύριοι, τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς σας καὶ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησίν σας ἐπὶ τοιαύτῃ ἐθνικῇ συκοφαντίᾳ. Ἀλλ' ἡ ἀληθὴς ἱκανοποίησις εὑρίσκεται εἰς τὴν διὰ τῶν πραγμάτων λογικὴν ἐξέλεγξιν τῆς τοιαύτης τόλμης· δι' ὃ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς τιμῆς ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑπομονὴν καὶ προσοχὴν ὑμῶν, ἐφ' ὅσων βραχέως θέλω ἐκθέσει ἱστορικώτερον. Πέπεισμαι δὲ, ὅτι ἕτεροι τῶν συναδέλφων μου θέλουσιν ἀναπληρώσει τὰς ἐλλείψεις μου.

Κύριοι! Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ παλιγγενεσίαι ἢ αἱ ἐπαναστάσεις τῶν φύσει ἐλευθέρων ἐθνῶν πρέπει νὰ ἔχωσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἢ μὴ τῶν τοιούτων κινημάτων, κρέμα-

ται ἐκ τε τῆς προθυμίας, τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἐκλεκτῶν, τῶν ἀναλαμβανόντων τὴν διεύθυνσιν· ἀμφοτέρων δὲ τῶν τοιούτων σπανίων εὐτυχημάτων ἔτυχεν ὁ Ἑλληνικὸς ἀγών.

Οἱ πρῶτοι ἄραντες τὸν Τίμιον Σταυρὸν, καὶ ἀναπετάσαντες τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀναλαβόντες τὸ μέγα ἔργον, δὲν ὑπῆρξαν οἱ τυχόντες· ἀλλ' ἦσαν, κύριε ὑπουργὲ, οἱ ἐξέχοντες κοινωνικῶς, ἠθικῶς, καὶ ὑλικῶς, οἱ πρώτιστοι, λέγω, τῶν τάξεων· οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ προεστῶτες, οἱ ἄρχοντες, οἱ καπεταναῖοι, οἱ λογιώτεροι, οἱ πλέον εὐκατάστατοι καὶ οἱ μετὰ τούτους ἐρχόμενοι· ἀπὸ δὲ τούτων τὴν προθυμίαν, τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἱκανότητα ἐξύφαντο, βέβαια, ἡ ἐπιτυχία ἢ μὴ καὶ μέ τινας μόνον ἐξαιρέσεις, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι οὗτοι ὑπῆρξαν οἱ καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα ἀντιπροσωπεύσαντες πραγματικῶς τὸ ἔθνος καὶ τούτους, Κύριε ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀρίναντες, ἀποκαλεῖτε φατριαστὰς καὶ ἐκμεταλλευτὰς τῶν κοινῶν συμφερόντων.

Ἐὰν ὁ χρόνος μοὶ ἐπέτρεπεν ἤθελα ἀποδείξει εἰς τὸν Κύριον ὑπουργὸν, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνδρῶν τούτων, οὐ μόνον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὑπηρέτησαν εἰλικρινῶς, εἰλικρινέστατα τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτῆς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ὑπῆρξαν οἱ προστάται καὶ ἀρωγοὶ τῶν καταπιεζομένων ἀδελφῶν μας, μὲ τὸν κίνδυνον τῆς περιουσίας καὶ τῆς ζωῆς των.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, Κ. ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ἐκ καταγωγῆς καὶ καταστάσεως μεγάλοι, ὑπὸ μόνης τῆς φιλοπατρίας, τῆς εἰλικρινείας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐμπνεόμενοι, κατεφρόνησαν τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἐπεχείρησαν τὸ μέγα τῆς παλιγγενεσίας ἔργον, διεξαγαγόντες αὐτὸ ἐνδόξως μηδεμιᾶς θυσίας φεισθέντες. Οὐδὲν καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἠδύναντο ποτὲ νὰ διανοηθῶσι τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος ἐν τῇ ἀβελτηρίᾳ τοῦ μέλλοντος.

Δὲν εἶναι παράδοξον, Κ. ὑπουργὲ, ἂν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τούτων τῶν ἀντιπροσωπευσάντων τὰ πολιτικὰ τοῦ ἔθνους ἰδέας, ἐγεννήθησαν καὶ διχογνωμίαι, ἐνεπέκειτο ὅμως τὸ καθῆκον εἰς τὸν γράφοντα περὶ τούτου νὰ ἐξετάσῃ, ὁποῖαι ἦσαν πραγματικῶς καὶ αἱ διχογνωμίαι αὗται, καὶ ἐὰν ἐξ αἰσχροκερδείας, ὡς ἐν τῷ ὑπομνήματι τολμηρῶς τοῦτο λέγετε, ἢ ἐξ ἐνδομύχων πεποιθήσεων, περὶ τοῦ τρόπου τῆς διευθύνσεως τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας, ὡς συμβαίνει τοῦτο εἰς πᾶν νοῦμον

καὶ φιλελεύθερον ἔθνος καὶ οὐ μόνον ἐν καιρῷ βιαίων σπαραγμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἀκόμη.

Πολὺ δὲ περισσότερον ἐν Ἑλλάδι, ἡ τοιαύτη διαφωνία ἦτο φυσικὴ συνέπεια τῆς τε προηγουμένης καταστάσεως καὶ τοῦ μέλλοντός της.

Ἐξελθοῦσα ἡ Ἑλλὰς, κύριε ὑπουργὲ, ἐκ μακροχρονίας καὶ βαρείας δουλείας δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὄνομα τοῦ διοικοῦντος αὐτὴν, ἀλλὰ τὸν τρόπον τῆς διοικήσεώς του, ἦτοι τὴν βελτίωσιν τῆς ὑπάρξεώς της· ἐκ δὲ τοῦ δημοκρατικοῦ συστήματος τῆς ἐπαναστάσεως, ἦτον ἐπόμενον νὰ προέλθῃ καὶ διαφωνία τις περὶ τοῦ καταλληλοτέρου συστήματος τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος, καὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας ὅλων ἐν γένει τῶν τάξεων, ἀτενισῶν, ἐν δικαιώματι, καὶ διὰ λόγους ἰσχυροὺς τὴν ἐπὶ τῆς διευθύνσεως ὑπεροχὴν των· ὥστε, κύριε ὑπουργὲ, ἡ ἐκ τούτου διαφωνία ἂν ἔλαβε χώραν, καὶ ἂν περὶ αὐτῆς λέγῃς, μάθε, ὅτι ἦτο διαφωνία περὶ ἀρχῶν καθαρῶν, ἦτον εὐγενὴς, ἦτον ἐκείνη ἥτις σώζει τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν, προερχόμενα ἐκ πεποιθήσεως, καὶ οὐχὶ αἰσχροκερδὴς καὶ ἴδιαιος, ὡς τὴν συκοφαντεῖς· καὶ ἐξηγοῦμαι.

Διὰ νὰ ἦσθαι εἰς κατάστασιν, κύριε ὑπουργὲ, νὰ ἐπικρίνητε καὶ καταδικάσητε αὐστηρῶς καὶ πικρῶς τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἄνδρας, ἔπρεπε νὰ μάθητε πρῶτον, πῶς ἤρξατο ὁ πραγματευόμενος διὰ τοῦ ὑπομνήματός σας ἀγὼν· πῶς ἐχειραγωγήθη, καὶ πῶς ἐπέτυχε. Καὶ ἀφοῦ ταῦτα πάντα ἐμανθάνατε πιστῶς, τότε ἠδύνασθε νὰ κρίνητε ἐν γνώσει περὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν σφαλμάτων τῶν διευθυνάντων αὐτόν· ἀλλὰ καὶ τότε ἔπρεπεν, ὡς ἄνθρωπος τίμιος καὶ δίκαιος, νὰ εἴπητε συνάμα καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, δι' ὅσους τοιούτους εἶχον, καὶ βέβαια δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἦναι ὅλοι ἄμοιροι τοιούτων. Ἀλλ' ὡς ἐπλημμέλησθε τὰ περὶ τούτων διὰ τοῦ ὑπομνήματός σας, μακρὰν τοῦ νὰ πραγματατεύεσθε αὐτὰ πραγματικῶς, ἱστορικῶς καὶ λογικῶς, ἐκ προοιμίων ἐκραζεσθε τελειωτικῶς τὴν καταδίκην των, καὶ μόνην τὴν καταδίκην των, καὶ ὁποίαν καταδίκην! τὴν ἀτιμοτέραν, τὴν ὁμοκτονεραν, ὅτι ἐξεμεταλλεύθησαν τὰ τῆς πατρίδος ἐν κινδύνῳ οὔσης!...

Μάθε, κύριε ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, ὅτι τὸ μὲν αἷσθημα ὑπὲρ ἐλευθερίας ἦτο κοινὸν εἰς ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν, εἰς πάντα εἰς Χριστὸν πιστεύσαντα, οὐ μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐδουλώθη ἡ Ἑλλὰς πώποτε δὲν ἐξέλιπε.

Ἀλλὰ, κύριε ὑπουργὲ, τὸ αἴσθημα δὲν ἦτον ἀρκετὸν ἐὰν δὲν συνυπῆρχε καὶ ἡ ἀπαιτουμένη ἐνέργεια· τοῦτο δὲ τὸ μέρος δὲν ἦτον ἔργον ἑκάστου, ἀνῆκεν ὡς προείπομεν εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ· καὶ ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἀκαταμάχητος, τὴν ἀνέδειξαν αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι τότε καὶ μόνον ἔπεται ἡ εὐτυχία τῶν τοιούτων ἐθνοσωτηρίων ἔργων, ὅταν οἱ μὲν ἐκλεκτοὶ ὁδηγῶν καὶ διευθύνωσι, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ἀκολουθῶσιν. Ἡ δὲ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον καὶ ἄλλως ὑπὲρ τῶν πολλῶν συντείνει· διότι οἱ ὀλίγοι ἔχοντες τὴν τιμὴν νὰ προεξάρχωσιν, εἶναι καὶ τὰ πιθανώτερα θύματα παντὸς κινδύνου, καὶ ἠθικοῦ καὶ ὑλικοῦ μὴ ἐξαιρουμένης καὶ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεώς των. Τὸν κανόνα τοῦτον δὲν διέρρηγον ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐποχῶν καὶ αὐτῆς τῆς θυελλαίας, ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀναδειχθέντες τοιοῦτοι, καὶ πολλοὶ τῶν πατέρων καὶ συγγενῶν τῶν κατηγορουμένων ὑπὸ τοῦ ὑπομνήματός σας, ἴσως δὲ καί τινες τῶν ἐπιζώντων εἰσέτι, ὅταν οὗτοι ἐκ τῆς φιλοπατρίας των καὶ τῆς ὑπεροχικῆς θέσεώς των εὑρέθησαν ἀναγκασμένοι νὰ ἐξυπνήσωσι τοὺς συναδέλφους των καὶ νὰ τοὺς προστατεύσωσιν ἐναντίον τῆς τυραννίας.

Παραδείγματα δὲ τοῦ κανόνος τούτου ἔχομεν πάμπολλα προσφάτως, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεώς μας.

Δι' αὐτὸν δὲ καὶ μόνον τὸν λόγον ἄλλοι μὲν εἰς τὴν ἀγχόνην ἄλλοι δὲ εἰς τὰς φυλακὰς ἐρρίφησαν, καὶ μάλιστα αὐθορμήτως πρὸς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ὑπῆρξαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν προκρίτων τῆς Πελοποννήσου, θύματα οἱ πλείστοι γενόμενοι ἐν ταῖς αὐταῖς φυλακαῖς καὶ μόνον εἰς ἐξ ὅλων αὐτῶν ἐπιζῇ εἰσέτι, ὁ συνάδελφος ἡμῶν Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης. Παρόμοια δὲ θύματα καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη ἐγένοντο, μάλιστα δὲ εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν Βυζαντίῳ.

Ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης λοιπὸν κοινωνικῆς θέσεως τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, καὶ ἐκ τοῦ ζήλου αὐτῶν ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἦτον ἐπόμενον, ἀπολύτως τοῦ νὰ διάκηται καὶ ὁ λαὸς πάντοτε πρὸς αὐτοὺς εὐνοϊκῶς καὶ ἐμπιστευτικῶς, ὥστε μάθετε, κύριε ὑπουργὲ, ὅτι ἂν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες δὲν ἀνέρριπτον τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κύβον ἡ ἐπανάστασις δὲν ἐγίνετο, καὶ ἐθνικὴ ὑπαρξις δὲν ὑπῆρχε σήμερον· αὐτοὶ δ' οὗτοι, εἰσὶ σήμερον οἱ παρ' ὑμῶν κατηγορούμενοι, ὡς σχηματίσαντες κόμματα αἰσχρὰ καὶ διαιρέσαντες τὸ ἔθνος.

Ἀλλ' οἱ ἄνδρες οὗτοι, κύριε ὑπουργὲ, ἀντὶ νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὰ κοινὰ ἐθυσίασαν πρῶτοι τὰ ὑπάρχοντά των· ἀντὶ νὰ κτήσωσιν ἀρχὰς καὶ ἀξιώματα ἐθυσίασαν τὰ βέβαια· ἀντὶ νὰ διαιρέσουν τὸ ἔθνος ἔθεσαν πρῶτοι τὸ παράδειγμα τῆς ὁμονοίας καθιερώσαντες διὰ τῶν πράξεών των, τῶν ὁποίων ἀπόρροια εἶναι οἱ συνταγματικοὶ χάρται, τὴν ἰσότητα καὶ ἀδελφότητα.

Μάθε, κύριε ὑπουργὲ, ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀναλαβόντες τὸν ἀγῶνα ἄνευ μηδεμιᾶς πρὸς τοῦτο προετοιμασίας, ἀνεπλήρωσαν τὰ πάντα διὰ μόνης τῆς φιλοπατρίας καὶ τοῦ ἀνεκτιμήτου αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας ἢ τοῦ θανάτου. Δὲν ἐννοῶ βεβαίως, κύριε ὑπουργὲ, ἐκεῖνοι οἵτινες μᾶς ἔγκαιρον μακρὰν τῆς πατρίδος μένοντες, ἢ ὅλοι νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἢ ὅλοι νὰ χαθῆτε· διότι καὶ οἱ τοιοῦτοι ἦσαν ὀλίγοι καὶ διαβατικοί.

Τρία δὲ ὁλόκληρα ἔτη, οἱ ἄνδρες οὗτοι διεύθυναν τὸν ἀγῶνα· διὰ τῆς ὑσίας μόνον τῶν ἰδίων περιουσιῶν καὶ τῶν συνεισφορῶν τῶν ἄλλων πολιτῶν, διότι δὲν πιστεύομεν νὰ ὑποθέσητε ποτὲ ὅτι ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἄξια λόγου κοινὰ εἰσοδήματα καὶ προϋπολογισμοὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἀλλ' ἴσως, ὁ Κ. ὑπουργὸς, ταῦτα πάντα δεχόμενος, καὶ συνομολογῶν, ὅτι καὶ οὗτος ἐξ ἀναγνώσεως καὶ ἐξ ἀκοῆς ἐπληροφορήθη περὶ τῆς ἀληθείας τούτων, οὐχ ἧττον ὅμως μὲ ἐρωτᾷ ἂν ἀρνῶμαι, ὅτι ὑπῆρξαν διαφωνίαι, σχίσματα ἢ κόμματα μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως.

Εἰς τὴν ἐρώτησίν του ταύτην ἂν καὶ προέλαβον νὰ ἀπαντήσω ἐκ προοιμίων, ἀποδείξας τὴν ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπαναστάσεως φυσικὴν ταύτην συνέπειαν, ὅτι δηλαδὴ αἱ ἐγερθεῖσαι διαφωνίαι δὲν ἦσαν ἀπόρροια ἰδιοτελῶν συμφερόντων, ἀλλὰ πεποιθήσεων καὶ ἀρχῶν, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἀνταῦθα νὰ εἴπω τὰ ἑξῆς.

Ἀποφασίσαντες νὰ ἐπαναστατήσωμεν, κύριε ὑπουργὲ, προυθέμεθα κυρίως νὰ ἀποτινάξωμεν τὸν ζυγὸν, ἀκολούθως δὲ νὰ σκεφθῶμεν καὶ περὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος καὶ περὶ τοῦ ἀσπαστοῦ πολιτεύματος· ἦτο λοιπὸν φυσικῶς ἐπόμενον καὶ ἰδίων ἐλευθέρων ἀνδρῶν νὰ διαφωνήσωσι, τῶν μὲν ἀσπαζομένων διεύθυνσιν ἀριστοκρατικὴν, τῶν δὲ δημοκρατικὴν· τῶν μὲν πολιτικὴν, τῶν δὲ στρατιωτικήν. Ἡ διαφωνία ὅμως αὕτη δὲν ὑπηγορεύετο ὑπὸ ἰδιοτελῶν σκοπῶν, ἀλλὰ διότι, οἱ μὲν ἐρρόνουν, ὅτι οὕτως ἠθέλαμεν ἐπιτύχει, οἱ δὲ ἄλλως· ἅπασαι δὲ αἱ τάξεις, κύριε ὑπουργὲ, ἐμερίμνουν, περί τε τῆς κοινῆς καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν προῆλθον καὶ αἱ συγκρούσεις κατὰ τὸ

τὸ 1823 καὶ 24. ἀλλὰ καὶ αὗται ὑπῆρξαν βραχεῖαι καὶ ἐφήμεροι καὶ ἄνευ σπουδαίων συνεπειῶν, ὑπερισχυσάσης πάντοτε τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν μεγαθύμων ἐκείνων ἀνδρῶν, καὶ προτιμηθέντος τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, ὡς νὰ μὴν εἶχεν ὑπάρξῃ διαφωνία τις ἢ ἔρις.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Καὶ μολονότι διὰ τῶν ὀλίγων ἐκτεθέντων πολλὰ εἴπομεν καὶ τὰ πάντα ἐμπεριελάβομεν, οὐχ ἧττον ὅμως θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ ἔλθωμεν ἱστορικῶς καὶ εἰς λεπτομερείας τινὰς, περί τε τῆς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα διαγωγῆς καὶ τῶν ἐξωτερικῶν συμπαθειῶν καὶ σχέσεων, ὧν ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐφάπτεται ἀνδρῶν διὰ τοῦ ὑπομνήματός του, διὰ νὰ καταδειχθῇ πραγματικώτερον ἡ δι' αὐτοῦ προτιθεμένη παραμόρφωσις τῆς ἀληθείας.

Ὅθεν καὶ διαιροῦντες τὸν λόγον μας εἰς τὰς ἀνωτέρω δύω κατηγορίας, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς ἀ.ης.

Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, κύριε ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, ἂν εἴχετε τὴν τύχην νὰ εἶσθε αὐτόπτης τῆς δεινοτάτης ἐκείνης καταστάσεως τῶν πραγμάτων καὶ συνάμα τῆς μεγάλης τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀποράσεως, εἰς τὰ μέρη ὅπου ὑψώθη τὸ πρῶτον ὁ τίμιος σταυρὸς καὶ ἀνεπετάσθη ἡ τῆς ἐλευθερίας σημαία κατὰ τοῦ τρομεροῦ ζυγοῦ, δὲν ἠθέλατε προέλθει ποτὲ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπεπέσατε ἢ ἐσπρώχθητε τόλμημα. Μόνη ἡ κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας ἀνεκτίμητος διαγωγὴ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, ἀπεθανάτησε τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν. Ἰσχύοντες οὗτοι καὶ ὑπερέχοντες τῶν λοιπῶν ἀφ' ἑσπέρας, ὡς ἐκ τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ κοινωνικῆς θέσεώς των, αἴρνης ἔτεινον τὴν πρωΐαν χεῖρας ἀδελφικῆς ἰσότητος, πρὸς τοὺς τὴν προτεραίαν μετὰ σεβασμοῦ ἐνώπιόν των παρισταμένους, καὶ προηγήθησαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος, προϊέμενοι πᾶν προσπιλὲς πᾶν ἀγαθόν.

Ὁ Ἡγεμὼν τῆς Μάνης, Πέτρος Μαυρομιχάλης, ἀπεκδυθεὶς αὐθορμήτως τὴν ἡγεμονικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐναγκαλισθεὶς τοὺς γεναρχας αὐτῆς, ὡς ἀδελφοὺς ἴσους, ἐπήνεγκεν ἐν τοῖς πρώτοις ἕνα τῶν ἰσχυροτέρων κατὰ τῆς τυραννίας κλονισμῶν.

Οἱ Ζαΐμαι, οἱ Κρεββάται, οἱ Χαραλάμπαι, οἱ Δεληγιάννεις, Λόντοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, ἀποθέμενοι τὴν ἀρχοντικὴν ἰσχὺν κατῆλθον ἀσμένως εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν, ἰσοτίμως τοὺς πάντας ἀσπαζόμενοι. Τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ Ἀριστείδους καὶ Θεμιστοκλέους μιμούμενοι, ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ὁ Κανέλλος, καὶ ἀφέντες τὰ παλαιὰς ἔχθρας ὑπεχώρησαν ἀμοιβαίως κατὰ

τὴν ἰδίαν ἀξίαν πρὸς εὐάδωσιν τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος ἀγῶνος.

Οἱ πρόκριτοι ἐν γένει τῆς Στερεᾶς τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων, ὁμοίαν ἔδειξαν φιλοπατρίαν καὶ αὐταπάρνησιν.

Ὅθεν τοιούτου ὄντος, Κ. ὑπουργὲ, τοῦ πνεύματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀνέλαβον τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα ἡ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν αὐτοῦ διαγωγή των δὲν ἠδύνατο, ἢ νὰ εἶναι ἀξία τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ σκοποῦ των, καὶ ἀκούσατε, παρακαλῶ, μεθ' ὑπομονῆς, καὶ τὰ περὶ τούτου διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι εἰς μεγίστην εὑρέθητε ἀπάτην.

Τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβητε Κ. ὑπουργὲ, ὡς ἐπανάστασιν διοργανισμένου τινος κράτους, ἢ κοινωνίας ἐμπεριεχούσης ἐν ἑαυτῇ, ὅλα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν μέσα· ἀλλὰ μάθετε, ὅτι αὕτη ἐξερράγη, ἄνευ μηδεμιᾶς προετοιμασίας καὶ σποραδικῶς τὸ πρῶτον, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁμοιάζει τοὺς πομπόλυγας τῆς θαλάσσης, μεταξὺ πόλεων καὶ φρουρίων ἐμπλεόντων τούρκων, ἐνόπλων κατ' ἀόπλων, διοργανισμένων καὶ εὐπόρων, κατ' ἀκεράλλων καὶ ἀπόρων. Καὶ ὅμως καὶ τοι τοιαύτη ἡ ἐπανάστασις πυδοκίμησε χάρις εἰς τὴν σύνεσιν, τὰς ὑλικὰς καὶ σωματικὰς θυσίας καὶ τὸν ἐν γένει πατριωτισμὸν τῶν ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ἀποκαλεῖτε φατριαστὰς καὶ αἰσχροκερδεῖς.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, Κ. ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀντὶ, ὡς ὑμεῖς διατείνεσθε, νὰ ὑποκινήσωσιν ἐμφυλίους σπαραγμοὺς καὶ ἐσωτερικὰς διχοστασίας, ἀντὶ νὰ ἐκμεταλευθῶσι τὰ δημόσια, ἐνῷ εἰς τὰς χεῖρας των ἦσαν τὰ πλοῦτη τῶν ἐχθρῶν, μία τῶν πρωτίστων φροντίδων των ὑπῆρξεν, ἡ ἐξασφάλισις τῶν δημοσίων καὶ ἡ καθιέρωσις τῆς τάξεως, εἰς ἣν πρῶτοι ἑαυτοὺς ὑπέβαλον. Ἀπόδειξις τούτου πρόχειρος εἶναι, ἡ ἄμεσος τῶν Ἐφορειῶν, Δημογερόντων καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν ἐν γένει σύστασις, καὶ ἡ δημοσία βαθμηδὸν τῶν τμηματικῶν κατ' ἀρχὰς καὶ τῆς κεντρικῆς μετὰ ταῦτα· ὅλα δὲ ταῦτα κατὰ τὸ αὐτὸ πρῶτον ἔτος.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ διαγωγὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἡ περὶ τῆς πατρίδος εἰλικρινὴς μέριμνα αὐτῶν· ὥστε δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, Κ. ὑπουργὲ, ὅτι οἱ πρῶτοι μῆνες τῆς ἐπαναστάσεως ἀπεικόνιζον τὸν χρυσοῦν αἰῶνα· ὁποία ὁμόνοια, ἀδελφικὴ ἀγάπη, καὶ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμὸς εἰς τὰς εὐτυχεῖς ἐκείνας ἡμέρας! ὁποία αὐθόρμητος συνεισφορὰ ὅλων ἐν γένει τῶν ἀναγκαίων! Αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν, αἱ ἀποθῆκαι τῶν καρπῶν, ἢ τῶν χρησίμων πρὸς τροφὴν προϊόντων, ἐν γένει αἱ ἀγέλαι

καὶ τὰ ποίμνια ἑκάστου, ἦσαν κοινά. Τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῇ πατρίδι προσερέροντο ἐκμίλλως! τὴν δὲ τοιαύτην γενικὴν εὐδαιμονίαν δὲν δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ, Κ. ὑπουργέ, ἂν δὲν ἐγένετο αὐτόπτης καὶ συμμέτοχος τῶν θυσιῶν ἐκείνων.

Ἐν τῇ μέθῃ ταύτῃ, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς πανδήμου εὐχαριστήσεως, δὲν ἦτο παράδοξον νὰ ἐκφανῇ καὶ διχογνωμία τις, ἀλλ' οὐχὶ ἀξιόμεμπτος, οἵαν ὑμεῖς Κ. ὑπουργέ, ἀποδίδετε. Ἡ διχογνωμία αὕτη μὴ παρεμπεμένη ἐξ ἐνδομύχων πεποιθήσεων, ἦν πάντοτε ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος.

Ἀφοῦ ὁ πρῶτος σκοπὸς τῆς ἐθνεγερσίας ἐξεπληρώθη, ἦτον ἐπόμενον, νὰ ἐπιζήτῃ τὸ ζήτημα περὶ τῆς περαιτέρω διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος καὶ τοῦ ἀσπαστοῦ πολιτεύματος, καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου νὰ φανῶσι γνῶμαι διάφοροι, ὅπερ καὶ συνέβη· τῶν μὲν ὑποστηριζόντων τὴν πολιτικὴν ὑπεροχὴν ἐπὶ τῆς διευθύνσεως ἐν γένει τῶν πραγμάτων, τῶν δὲ ἀξιούντων τὴν στρατιωτικήν.

Αἱ δύω αὗται ἰδέαι διεκρίθησαν πρῶτον ἐν Ταρσῷ, ὅτε ὁ ἀοίδιμος Δ. Ὑψηλάντης ἀνεδείχθη ὑπάρμαχος τῆς τελευταίας. Ἀμφότερα δὲ τὰ συστήματα ταῦτα εἶχον τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους των, καὶ ὡς ἠδυνάμην νὰ ἀποδείξω ἱστορικώτερον ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑπῆρξε πρωτογεννήτρια τούτων. Ἡ πολιτικὴ ὑμῶν φρόνησις καὶ ὁ πατριωτισμὸς τῶν κατηγορουμένων παρ' ὑμῶν, Κ. ὑπουργέ, ἀνδρῶν, ἐκ τῆς χορείας τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ καὶ ὁ ἀοίδιμος Ὑψηλάντης, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρετὴ ἦτον ἐφάμιλλος τῆς μεγάλης ἐπιμονῆς, συνεβίβασε καὶ τότε καὶ ἀργώτερον τὰ διεστῶτα, μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Τριπόλεως καὶ τῆς συγκροτήσεως τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀ. κυριαρχικῆς συνελεύσεως, (περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους **1821**) ἦτις καὶ καθιέρωσε τὸ πολιτικὸν σύστημα, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἑτέραν ἰδέαν, ἣν αἱ πολεμικαὶ περιστάσεις ἐνίσχυον ἐνίοτε ὀλίγον, καθόσον οἱ θιασῶται ταύτης ἦσαν τὰ ὄργανα τῆς Κυβερνητικῆς δυνάμεως.

Δὲν εἶναι δὲ παράδοξον ἂν αἱ ἰδέαι αὗται, ἐπιβεβαιούμεναι ἀπὸ τὰς καιρικὰς περιστάσεις καὶ τὸ ἀκανόνιστον ἔτι τῆς πολιτείας, ἔλαβον ἀκολούθως ἀνάπτυξιν σπουδαιοτέραν, τοῦ βουλευτικοῦ σώματος ἐναντιουμένου κατὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀξιώσεών του. Προεδρεύοντος τοῦ ἀοιδίμου Ὑψηλάντου, τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, ἥτις εἶχεν ἀναπτύξει τότε μεγάλην

ἐπιρροὴν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ ἀνέδειξεν ἱκανὴν δραστηριότητα ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολέμου, ἀσπασθείσης μετ' ἐπιμονῆς τὰς ἀξιώσεις ταύτας· ἐνῷ μὲν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἡ Γερουσία εἶχεν ἤδη διαλυθῇ· ὁ δὲ τῆς Ἀνατολικῆς Ἄρειος Πάγος εἰς δύω εἶχε διαμελισθῇ· καὶ ἐνῷ εἶχον ἀποβῇ εἰς μάτην, ὅλαι αἱ γενόμεναι ἀπόπειραι καὶ διαπραγματεύσεις, περὶ συγχωνεύσεως τῶν τε τμηματικῶν Κυβερνήσεων καὶ τῆς κεντρικῆς, εἰς μίαν γενικὴν, καὶ περὶ προσωπικῶν ἄλλων ἐγγυήσεων, ἀνενδότως ἐπιμενούσης τῆς κεντρικῆς εἰς τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὑπάρξεώς της κατὰ τὸ πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου καίτοι ἀπορούσης ὅλων σχεδὸν τῶν μέσων. Οὐχ ἧττον ὅμως, ὁ ἀρχηγὸς Γέρων Καλαμαστρώνης, καίτοι ἐρχόμενος μετ' ἀγανακτήσεως ἅμα τοῦ στρατοπέδου τῶν Πατρῶν διαλυθέντος, κατὰ γενικωτέραν τῶν στρατιωτῶν συνεύνοιαν εἰς Ἄργος, ὅπου ἡ κεντρικὴ Κυβέρνησις διέμενε, πρὸς τροποποίησιν τοῦ ἐπικρατοῦντος πολιτικοῦ συστήματος, ἀναρμοδίου θεωρουμένου εἰς τὴν πολεμικὴν διεύθυνσιν, παρητήθη τοῦ σκοποῦ χάριν τῆς Πατρίδος, ἅμα τοῦ Δράμαλη εἰσβαλόντος εἰς Πελοπόννησον (κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου **1822**). Ὁ δὲ Σωτήριος Χαραλάμπης ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος ἐμπνεόμενος, παρήτησε τὰς πρὸς τοὺς Πετμεζαίους ἐπαρχιακὰς διαπλεξίας (κατὰ τὸν Ἰανουάριον **1823**) ἅμα ἐπληροφορήθη, ὅτι τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ Δράμαλη, ἀναχωροῦντα ἐκ τῆς Κορίνθου ἔβαινον πρὸς τὰς Πάτρας, καὶ βραμάντες συναμα κατέστρεφον αὐτὰ περὶ τὴν παραλίαν τοῦ Αἰγίου. Ἐκ τούτων δὲ ἀποδεικνύεται σαφέστατα, ὅτι οὐδὲν πάθος σπουδαῖον, καὶ μὴ κατευναθὲν ἀπέναντι τῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος, ἐκυρίευσε τοὺς ἄνδρας ἐκείνους.

Τέλος καθὼς ἐφ' ὅλων τῶν δεινῶν περιστάσεων, ὡδήγησε τὴν αἰσίαν ἔκβασιν αὐτῶν ἡ φρόνησις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνδρῶν· οὕτω καὶ ἐνταῦθα θεωρηθείσης ὡς τῆς μόνης ἀρμοδίου πρὸς θεραπείαν, τῆς συγκροτήσεως καὶ αὐθις Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, συνῆλθεν αὕτη κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ **1823** ἐν Ἄστρει καὶ ἤθελε συγκροτηθῇ καὶ πρότερον, ἂν τοῦ διευθύνοντος τότε τὸ τυγὸς δὲν συνέβαινεν, ὁ ἄωρος θάνατος. Τοῦ ἀξιοτίμου καὶ ἀειμνήστου ἀντιπροέδρου τοῦ ἐκτελεστικοῦ Ἀθ. Κανακάρη, τὴν 15 Φεβρουαρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

Καὶ ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ, Κύριοι, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει μεγάλαι ὑπῆρξαν αἱ ὑπὲρ τῶν μνησθεισῶν ἰδεῶν καὶ συστημάτων προσπάθειαι ἑκατέρωθεν· ὁποῖα δηλαδὴ τούτων νὰ ἐπι-

κρατήσωσι καὶ ἐν ταῖς ἀποφάσεσι τῆς Συνελεύσεως ταύτης· ἀλλ' ἐπὶ τέλους καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὡς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἐπεσφραγίσθησαν διὰ τῆς ὁλοψηφίας σχεδὸν αὐτῆς συμφώνως μὲ τὰς τεθείσας ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀρχάς, καὶ ἐξαιρέσει ὀλιγωτάτων τινῶν ἀντικειμένων, ἅτινα οὐδόλως ταύτας προσέβαλον, καὶ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀπολύτως ἀσυμβίβαστα μὲ τὴν πρόοδον τῶν πραγμάτων.

Διὸ καὶ ὡς πρώτη μὲν πρᾶξις τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης ὑπῆρξεν ἡ θρησκευτικὴ συνομολόγησις αὐτῆς, διὰ τὴν ἀμετάτρεπτον καὶ τοῦ λοιποῦ διατήρησιν τῶν θεμελιωδῶν βάσεων τοῦ ὀργανικοῦ νόμου ἢ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐπιδαύρου, καθ' ἃς ἡ διοίκησις συνέκειτο ὑπὸ δύω σωμάτων, τοῦ βουλευτικοῦ καὶ ἐκτελεστικοῦ· ὡρίσασα, ὅτι καὶ τὸ ἐπιδιορθωθησόμενον τότε πολίτευμα, νόμος τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ ὀνομάζεται. Καὶ ἄπορον εἶναι, Κύριοι, πῶς εἷς τῶν νεωτέρων ἱστοριογράφων περὶ τῶν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος ἀναφέρει, ὅτι οὐδεὶς λόγος περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν ἐγένετο ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ.

Κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς τοιαύτης πράξεώς της ἡ Συνέλευσις αὕτη ἐξαλείψασα τὰ ἑκατὸν μέτρα, ἅτινα κατὰ τὸ πρῶτον πολίτευμα ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐκτελεστικόν, διαλύσασα τὰς τμηματικὰς Κυβερνήσεις, κανονίσασα καὶ τὰ περὶ τῶν στρατιωτικῶν, ὅσον ἐνεστί, ψηφίσασα προσωρινὸν νόμον ἐγκληματικόν, καὶ ὀργανισμὸν διοικητικόν, καὶ ἐπαρχιακὸν καὶ ἐν γένει ἐπενεγκοῦσα τὴν δυνατὴν ὡς ἐκ τῆς πείρας διόρθωσιν, εἷς τε τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου πολιτεύματος καὶ δι' ἰδιαιτέρων ψηφισμάτων, ἔδωσε πέρας εἰς τὰς ἐργασίας της διὰ τῆς συστάσεως καὶ τῆς νέας Κυβερνήσεως κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρους.

Ἀλλὰ καθὼς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ τὸ τέλειον εἰς τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις, οὕτω καὶ εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην ἔμειναν κενά τινα περὶ τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ κατὰ πρώτην ἔποψιν ἐραίνοντο προσωπικά, οὐχ ἧττον ὅμως ἦτον ἀχώριστα ἀπὸ τὰ πράγματα, καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνας τὰς περιστάσεις. Διότι δὲν ἦτο τοτε ἀδιάφορον, Κ. ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, ποῖος ἐδιοίκει καὶ ποῖος ὑπούργευε, ἀλλὰ καθὼς τὸ βουλευτικὸν ἔπρεπε νὰ σύγκηται ἐκ παραστατῶν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν· οὕτω καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν ἔπρεπε νὰ συμπεριλαμβάνῃ μέλη ἐξ ὅλων τῶν τμημάτων· καὶ τοῦτο ἦτο φύσει παρεπόμενον καὶ ἐκ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης ὑπηγορευμένον εἰς μίαν ἐπανάστασιν μάλιστα,

ἥτις ἤρχησεν, ὡς εἶπον, πομφολιδῶς, ἐμειοῦτο σήμερον καὶ ηὔξανεν αὔριον καὶ ἐναλλαξ, ἐν ἑνὶ λόγῳ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπολογισθῇ οὔτε τὸ βέβαιον, οὔτε τὸ ἀβέβαιον.

Δὲν ἦτον ἀδιάφορον ἐπαναλέγω οὔτε εἰς τοὺς νησιώτας, οὔτε εἰς τοὺς Ρουμελιώτας, οὔτε εἰς αὐτοὺς τοὺς Πελοποννησίους νὰ μὴν ὑπάρχουν ἐν τῇ Κυβερνήσει ἄνδρες ἀνήκοντες εἰς τὴν γεωγραφικὴν διαίρεσιν των· διότι ἡ παρουσία τούτων ἐθεωρεῖτο πρὸς αὐτοὺς, ὡς ἐγγύησις τῆς ἀπαραιτήτου φροντίδος τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν ἰδιαιτέρων, ὡς ἐκ τοῦ πολλαπλοῦ ἀναγκῶν ἑκάστου τμήματος. Καὶ ὄντως, Κ. ὑπουργέ! Διότι οὐδεὶς ἄλλος ὡς τῶν νησιώτων ἠδύνατο νὰ αἰσθάνηται τὰς χρηματικὰς ἀνάγκας ὑπὲρ τοῦ στόλου καὶ τὴν ἀπαίδευσιν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ καταβαλλόντων καθ' ἑκάστην αἰχμαλωσίαν τὸ ἴδιον, εἰς ἀπάντησιν τῶν τριμερῶν ἐκείνων ἐχθρικῶν στόλων. Οὐδεὶς ἄλλος, ὡς τῶν Ρουμελιωτῶν ἠδύνατο νὰ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην καὶ στρατευμάτων καὶ τροφῶν καὶ τῶν ἀπολύτως ἄλλως ἀναγκαίων μέσων, εἰς τὴν ἀπάντησιν τῶν ἑκάστοτε ἐρχομένων ἐχθρικῶν λεγεώνων, εἰς θεραπείαν τῆς γυμνώσεως καὶ τῆς πείνης τῶν ὑπ' αὐτῶν, ἐκπατριζομένων καὶ καταστρεφομένων· καὶ ὅσων ἄλλων ἔτι ἀναγκῶν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου ἔκειντο εἰς τὰς πρώτας ὁρμὰς τοῦ ἐχθροῦ· ὡς καὶ οὐδεὶς ἄλλος παρὰ τῶν Πελοποννησίων ἠδύνατο νὰ αἰσθάνηται τὰς ἀνάγκας, ἃς καὶ ἡ Πελοπόννησος εἶχεν εἰς θεραπείαν τῶν μεγάλων καὶ αὐτῆς θυσιῶν καὶ παθημάτων, ὑπότε τῶν διαμενόντων ἐν αὐτῇ ἀρχῶθεν καὶ κατελθόντων μετὰ ταῦτα ἔξωθεν ἐχθρικῶν στρατιῶν καὶ δυνάμεων, καὶ εἰς καρτερίαν τῶν ἀνεξαλείπτων νέων ἀναγκῶν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ τοιαύτη τακτικὴ καὶ πρόνοια ἐπεκράτησεν ἐν τῷ σχηματισμῷ τῆς α. ἐν Ἐπιδαύρῳ Κυβερνήσεως, ἐν Ἄστρει παρελήφθη, ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων, νὰ συμπεριληφθῶσι μέλη εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν ἐξ ὅλων τῶν τμημάτων. Ἐντεῦθεν δὲ αἱ μεταξὺ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ διενέξεις καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ πρώτου διορισμὸς τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου, ὡς προέδρου αὐτοῦ· καθὼς καὶ ἡ γενναία παραίτησις τοῦ ἀρχηγοῦ Κολοκοτρώνη, ἀρτίως προσληφθέντος εἰς τὸ ἐκτελεστικόν.

Ἀλλὰ δὲν δύνασθε, Κ. ὑπουργέ, νὰ ἀνομάσητε φατριαστικὰς καὶ ἰδιοτελεῖς διαθέσεις, τὴν ἀπαίτησιν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος τοῦ νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸ τὸν πρόεδρόν του· οὔτε τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἐκτελεστικὸν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ βαρηδὸς ἄνευ νόμου καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ πάλη αὕτη, Κ. ὑπουργέ, εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀντιπροσωπικῶν καθηκόντων καὶ τῆς μετὰ πάσης θυσίας ἐκπληρώσεως αὐτῶν. Δὲν εἶναι δὲ παράδοξον ἂν τινες ἐξ ἀγνοίας τῶν ἀρχῶν τούτων παρεξετράπησαν, ἀλλὰ ταχέως ἡ φρόνησις καὶ ὁ πατριωτισμὸς αὐτῶν τούτων τῶν ὑπὸ κατηγορίαν ἀνδρῶν συνεδίδασε τὰ πάντα.

Ἐκ δὲ τῶν μεταγενεστέρων περιστατικῶν οὐχὶ καὶ τούτων ἀσχέτων μὲ τὰς διεστώσας πρότερον περὶ συστημάτων ἰδέας, ἐπῆλθον καὶ νέαι ἔριδες κατὰ τὸ **1824**· ἀλλὰ καὶ αὗται μετ' οὐ πολὺ ἔπαυσαν διὰ τῆς φρονήσεως τῶν αὐτῶν ἀνδρῶν, ἅμα διὰ τῶν πραγμάτων ἤρθη ἐκ τοῦ μέσου πᾶσα πολιτικὴ αἰτία καὶ ὑποψία, καὶ ἔμεινε μόνον ὡς κοινὴ καὶ κυρία φροντὶς, ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος· ἐκ τῆς ἐπανειλημμένης δὲ τῶν ἰδεῶν καὶ συστημάτων συζητήσεως, καταβεβαιώσεως καὶ ἐκ πείρας λυσιτελεστέρας τῆς συγκεντρώσεως τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας ἐν ταῖς ἐκτάκτοις ἐκείναις περιστάσεσιν, ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκλογῆς ἑνὸς Κυβερνήτου, καὶ τοιούτου ἐξελέχθη ὁμοφώνως ὁ ἀοίδιμος Ἰωάννης Καποδίστριας.

Ἰδού, Κ. ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἡ πολιτικὴ ἐν γένει βιογραφία τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἰδοὺ αἱ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους κυκλοφοροῦσαι περὶ συστημάτων ἰδέαι, αἵτινες δὲν ἦσαν ἴδιαι ἐκείνων, ἀλλ' ὅλου τοῦ Ἔθνους, διαμοιρασμέναι μεταξὺ αὐτοῦ ὡς ἐνδόμυχοι παρορμήσεις καὶ ἐπιθυμίαι, καὶ νῦν λάτε κάμει ἄθλιον δεῖγμα δίκαιος εἰς αὐτὸ ἂν δὲν τῷ ἀποδώσητε τὴν ἀνήκουσαν ἀξίαν καὶ κρίσιν εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς καλῆς ἢ κακῆς διευθύνσεώς των.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν τῆς ἀ. κατηγορίας τοῦ λόγου μου.

Μεταβαίνοντες δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν τῆς β'. κατηγορίας «περὶ ἐξωτερικῶν συμπαθειῶν καὶ σχίσεων τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος» ἢ καθαρώτερον εἰπεῖν κατὰ τὸ ὑπόμνημα «περὶ τοῦ ὅτι οὗτοι ἐπιστηρίζόμενοι εἰς τὰς ἐξωτερικὰς προσβολὰς, ἐπεβάλλοντο εἰς τὰ πράγματα χάριν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων των.» Συγχωρήσατέ μοι, Κ. ὑπουργὲ, νὰ σᾶς παρατηρήσω ἐκ προοιμίων, ὅτι καθ' ὅλον τὸν ἔπταετῆ ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ **1821** μέχρι τέλους τοῦ **1827**, οὐδεμίαν προσβολὴν ἐξήρχεν ἐν Ἑλλάδι, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχωμεν πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεώς μας ὡς Ἔθνος ἀνεξάρτητον, ἀλλ' ὅτι ὅλαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις διέκειντο ἀντίθετοι εἰς τὸ ἔργον μας, καὶ μηδεμίαν σχέσιν φιλικὴν μὲ ἡμᾶς εἶχον, ἐκτὸς τῶν φιλανθρωπικῶν περιστάσεων. Ὅθεν καὶ ἡ βάσις αὕτη τῆς κατηγορίας

σας καταστρέφεται ὑπὸ μόνου τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ γεγονότος· μ' ὅλα ταῦτα ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος ὡδήγησεν ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ ἀνεύρωμεν πρεσβείας (légations)· ἄλλας δὲ τοιαύτας ἀνέδειξεν ἡ Θεία Πρόνοια, καὶ ἀκούσατε παρακαλῶ καὶ τὴν περὶ τούτου μὲ τὴν συνήθη σας καρτερίαν.

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπαναστάσεώς μας δύω ὑπῆρχον τὰ ἐν τῇ Αὐλῇ τῆς Ρωσσίας ἀντιμαχόμενα συστήματα, ἀμερότερα μὲν τὴν διάλυσιν τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας προσβλέποντα, ἀλλὰ τὸ μὲν ταχείαν ἤθελε ταύτην, τὸ δὲ διὰ τῆς ὀθεισικῆς ἀγωνίας· ἐκ δὲ τοῦ ῥοῦ μήπως αἱ δεσμαὶ τῆς ἱερᾶς συμμαχίας διαῤῥηχθῶσιν ἐν τῷ θριάμβῳ τοῦ ἐπαναστατικοῦ πνεύματος ὑπερίσχυσεν ἡ β'. ἰδέα. Θασσώτης δὲ τὴς ἀ. ἦτον ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Καποδίστριας διατελῶν τότε ἐν τῇ Ρωσσικῇ ὑπηρεσίᾳ, καὶ ὁ ὁποῖος ἅμα εἶδε τὴν γνώμην του μὴ ἰσχύσασαν παραπλήσιον τῆς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν ἐν Λαιβάχῃ Συνέλευσιν, μεταβὰς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἑλβετίαν, ὅθεν διήγειρε πρῶτος τὰς ὑπὲρ Ἑλλάδος συμπαθείας τοῦ φιλελληνικωτάτου Καρόλου τοῦ Γ'. καὶ ἐν γένει τοῦ Γαλλικοῦ Ἔθνους. Καὶ ἰδού, Κ. ὑπουργὲ, ἡ ἐκ Προνοίας τοῦ Ὑψίστου ἀ. πρεσβεία ἡμῶν παρὰ τοῖς δυνατοῖς τῆς γῆς, καὶ τοῖς εὐνομουμένοις Ἔθνεσι.

Μετὰ τὴν ἐν Λαιβάχῃ Συνέλευσιν συγκροτηθείσης τῆς ἐν Βερώνῃ καὶ τῆς Πατρίδος εἰς δεινοτάτην εὑρισκομένης περίστασιν μετὰ τὴν τοῦ Ἀράμαλη εἰσβολὴν εἰς Πελοπόννησον (τὸ ἔαρ τοῦ **1822**), ἡ τότε Κυβέρνησις ἐθεώρησε παραλειψιν οὐσιώδους καθήκοντός της, ἐὰν δὲν ἔκρουε τὰς θύρας τῶν δυνατῶν τῆς γῆς, ἀπεράσισε τὴν εἰς Βερώνην ἀποστολὴν τοῦ ἀντιστρατήγου καὶ ἑνὸς τῶν πρωτοπαγωνιστῶν Κ. Α. Μεταξᾶ, ἐφοδιάσασα αὐτὸν μὲ τὰς ἀναγκαίους ἱστορικὰς ἐπιστολὰς πρός τε τὸν σύλλογον τῶν Ἡγεμόνων καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλεξάνδρον (χρονολογημένας ἀπὸ **29** Αὐγούστου **1822**).

Ὁ Κ. Μεταξᾶς μετὰ τῆς οἰκείας εἰς ταῦς τότε ἄνδρας προθυμίας ἀναδεχθεὶς τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἔσπευσε μὲν νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγκῶνα, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐπετράπη καὶ ἡ εἰς τὸ Αὐστριακὸν κράτος προχώρησις του. (Ἐνταῦθα ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ ἐπαναλάβω τὸ ἄτελες ἢ ἐσφαλμένον κατά μίαν τῶν νεωτέρων ἱστοριογραφιῶν καὶ τῶν λαβόντων μετὰ ταῦτα χώραν χάριν τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν, ἅτινα δὲν πρέπει οὔτε ἐσφαλμένως οὔτε ἐν σιωπῇ νὰ μένωσι).

Ὁ Κ. Α. Μεταξᾶς συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ τότε Διοικητοῦ Ἀγκώνος Καρδινάλου Μπενβενούτου, διὰ τοῦ ἐκεῖσε συγχρόνως εὑρεθέντος Ἰωάννου Μελᾶ, ἐπέτυχε τῆς πρυθύμου αὐτοῦ συνδρομῆς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀθείας διὰ τὴν εἰς Βερώνην μετάβασίν του, ἀλλ' ἡ αἴτησις αὕτη διαβιβασθεῖσα εἰς Βερώνην διὰ τοῦ ἐν Ρώμῃ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ Καρδινάλου Κονσάλβη ἐπὶ τοῦ τότε Πάπα Πίου (κατ' ἐμὲ δὲ θείου διὰ τὴν συμπάθειάν του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν φιλελεύθερον διαγωγήν του πρός τε τοὺς κατοφυγόντας εἰς τὴν Ἐπικράτειαν αὐτοῦ καὶ διαβαίνοντας δυστυχεῖς Ἕλληνας) ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Κ. Μετερνίχου.

Τότε δὲ προσκαλέσας ὁ Κ. Μεταξᾶς εἰς Ἀγκώνα τὸν ἐν Βενετίᾳ Ἀναστάσιον Φλαμπουριάρην, ἄνδρα φιλογενῆ, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν ἀφίξιμα καὶ διπλᾶ ἀντίγραφα τῆς πρὸς τοὺς ἐν Βερώνῃ ἡγεμόνας καὶ ἀντιπροσώπους αὐτῶν ἰατρικοῦ κοινῆς ἐπιστολῆς, ὡς καὶ τῆς πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον ἰδιαιτέρας· ἐκεῖνος δὲ ἐρχόμενος διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ τῶν ἐπίσης τότε εἰς Βενετίαν εὑρισκομένων ΚΚ. Κεράντζη καὶ τοῦ κόμητος Μαντζενίκου πρόσθετε τοῦ αὐτοῦ Αὐτοκράτορος εἰς Τουρῖνον, νὰ διαβιβάσῃ αὐτὰ ἀσφαλῶς, τὰ μὲν ἀπ' εὐθείας τὰ δὲ διὰ τῆς Ρώμης· ἐλήφθη δὲ καὶ ἡ ῥροντὶς τῆς ἀπαντήσεως αὐτῶν εἰς τὰς Γερμανικὰς ἐφημερίδας διὰ τοῦ εἰς Ἀγκώνα τότε εὑρισκομένου Δ. Ἀποστολάκα. Καὶ ἰδού, Κ. ὑπουργέ, καὶ ἡ παρ' ἡμῶν ἀνακαλυφθεῖσα ἀ. Ιόμation ἢ πρεσβεία.

Μετ' αὐτὴν δὲ ἑπτὰ καὶ ἑπτὰ πρεσβεῖαι ὑπὸ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ καὶ τοῦ Γ. Μαυρομιχάλου πρὸς τὸν αὐτὸν Πάπαν Πίον ἵνα πρεσθεύσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἰσχυρὰν φωνήν του παρὰ τοῖς δυνατοῖς ὑπὲρ τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Αἱ δὲ πρεσβεῖαι αὐταὶ δὲν ἀπέδησαν πρὸς ὄλεθρον τῆς Ἑλλάδος, ὡς ζητεῖτε, Κ. ὑπουργέ, νὰ παραστήσητε τὰς παρ' ἡμῖν πρεσβείας τῶν Κυβερνητικῶν Δυνάμεων, ἀλλ' ἐθνοσωτήριοι, διεγείρασαι τὰ πρῶτα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος αἰσθήματα τῶν ἰσχυρῶν, ἰδίως δὲ τὸν Χριστιανισμὸν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ φιλέλληνος Σατωβριάνου, καὶ μεταβαλοῦσαι τὴν ὁριστικὴν καταδίκην τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος εἰς φιλοστοργότητα.

Τρίτη δὲ διαρκὴς καὶ ἐξ ὕψους δύναταί τις νὰ εἴπῃ καθιερωθεῖσα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πρεσβεία ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἀγγλίας παρουσία τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος προστάτου καὶ εὐεργέτου Γεωργίου τοῦ Κάνιγγος, ὅστις πρῶτος

ὑπεστήριξεν ἐν Ἀγ
ἐθνικοῦ τῶν Ἑλλ
Τουρκικῶν λιμένων
ουσίας ἐπὶ παντὸς
τοῖς ἀναγνωρισμέν
ἐπραγματοποιήθη κ
Κυβερνήσεως ἀναγνω
πότε; ὁπότε ἐδώκε
δηλονότι ὁ ἀείμνηστ
ρος, ἀποβιβάσας π
τοὺς ἐκεῖσε διατεθέ
αὐτοῦ Τουρκικοῦ πλ
ἀποσταλείς ὁ τότε ἀρχηγὸς τῆς κατὰ τὸ Ἰόνιον πέλαγος Ἀγγλικῆς Μοίρας Σπίτζερ εἰς Ναύπλιον ἐζήτησεν ἐντὸς 24 ὡρῶν τὴν ἱκανοποίησιν ὑρισθεῖσαν εἰς 200 χιλιάδας γρόσια πρὸς ὠφελος τῆς Ἑπτανήσου. Ἀλλὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀποποιηθείσης διὰ τῆς σιωπῆς της τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, ὁ ῥηθεὶς ἀρχηγὸς ἀποσπάσας ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Ναυπλίου τὰς εὑρεθείσας ἐκεῖ δύο Γαλέττας, ἀπήγαγεν αὐτὰς εἰς Κέρκυραν· ἀργότερον δὲ τῆς Κυβερνήσεως ἀναγνωρισάσης τὴν προσδιορισθεῖσαν εἰς ἱκανοποίησιν ποσότητα δι' ὁμολόγου ἀνεξοφλήτου μέχρι τοῦδε μείναντος καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα μενοῦντος, ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις οὐ μόνον τὰς Γαλέττας ἐπέστρεψεν, ἀλλὰ συναμα ἀπέδωκε καὶ τὴν ἐπίσημον τῆς ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς ὑπάρξεως ἀναγνώρισιν διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἔθνους μας ὡς πολεμικοῦ καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀποκλεισμοῦ τῶν λιμένων καὶ τῶν ἐκ τούτου συνεπειῶν.

ἀναγνώρισιν τοῦ
ἀποκλεισμοῦ τῶν
Τουρκικῆς περι-
ἐδεγμένους παρὰ
φωνή των αὐτη
τῆς Ἀγγλικῆς
ικαιώματος· καὶ
σαρεσκείας, ὅταν
τὸ Ἰονικὸν ἔδα-
νὰ συλλάβωσι
κδικωμένου ὑπ'
τατικοῦ τούτου

Τετάρτη δὲ πρεσβεία (légation) σπουδαιοτέρα ἴσως τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξεν, (ἂν ἐνθυμῆσθε Κ. ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, ἂν καὶ τότε θὰ εἴσθε πολλὰ μικρὸς καὶ μακρὰν τῆς Ἑλλάδος) καὶ ἡ ἑξῆς.

Ἂν καὶ ἡ Πύλη τῆς Τουρκίας ἀπεῖχεν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἀπ' ἀρχῆς προτάσεις τῆς Ῥωσσίας περὶ εἰρηνοποιήσεως τῆς Ἑλλάδος, αὕτη ὅμως ἐξακολουθοῦσα ταύτας ἀδιαλείπτως σχεδίων συνέταξε καὶ σχεδίων Πρωτοκόλλου, δι' οὗ ἐπεβάλλετο διὰ τὴν εἰρηναποίησιν αὐτῆς ἡ σύστασις τριῶν ὑποτελῶν ἡγεμονιῶν ὡς ἀκολούθως.

Ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἑλλὰς νὰ σχηματίσουν μίαν ἡγεμονίαν.

Ἡ Ἤπειρος καὶ ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς ἑτέραν.

Ἡ Πελοπόννησος καὶ ἡ Κρήτη τρίτην.

Αἱ δὲ νῆσοι νὰ μείνωσιν ὑπὸ τὸ τότε ἐπικρατοῦν σύστημα τῶν δημογερόντιων.

Ὁ δὲ κατὰ καιρὸν Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐδρεύων ἐν αὐτῇ, νὰ θεωρῆται ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Τὸ σχέδιον τοῦτο κοινοποιηθὲν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Αὐλὰς παρεδέχθη δυστυχῶς καὶ ὑπ' αὐτῶν, εὐτυχῶς δὲ δὲν παρεδέχθη ὑπὸ τοῦ τότε Σουλτάνου· κατὰ θείαν δὲ βούλησιν ἐνεφάνησαν συγχρόνως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως οὐσιώδεις ἔριδες ἕνεκα τῶν συμπαθειῶν, αἵτινες ἀνεδείχθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, καὶ ῥητῶς διὰ τῆς συστάσεως τῶν φιλελληνικῶν ἑταιριῶν, διὰ τῆς εὐρέσεως δανείων, διὰ τῆς ἀποστολῆς χρηματικῶν συνδρομῶν, πολεμεφοδίων καὶ ἄλλων βοηθημάτων, διὰ τῆς προσωπικῆς συμμετοχῆς πολλῶν διακεκριμένων Ἄγγλων ὡς τοῦ Λόρδου Βύρωνος καὶ ἄλλων, καὶ διὰ τῆς μεταβολῆς ἐπὶ τὸ φιλελληνικώτερον καὶ σπουδαιότερον τῆς διαγωγῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰονίου Κράτους· καὶ ταῦτα μὲν ἐκ μέρους τῆς Ὀθωμανικῆς, κατ' ἄγνοιαν τοῦ τρόπου τοῦ πολιτεύματος, τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν.

Οἱ δὲ ἄνδρες, τοὺς ὁποίους κατηγορεῖτε, ὡς φατριαστὰς καὶ ἰδιοτελεῖς, Κ. ὑπουργέ, οἱ ἀποτελοῦντες τότε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοι ἀργότερον πληροφορηθέντες τὰ περὶ τοῦ τοιούτου σχεδίου, ἀπάδοντος ὅλως εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὴν γενικὴν τοῦ Ἔθνους περὶ αὐτοτελοῦς ὑπάρξεως σταθερὰν ἀπόφασιν, ἔσπευσαν νὰ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῶν τοῦ σχεδίου τούτου μὲ τὸν γενναιότερον καὶ ἐπισημότερον τρόπον, τὴν δὲ διαμαρτύρησίν των ταύτην διεβίβασαν εἰς τὴν αὐτὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν περὶ τὸν Αὔγουστον τοῦ **1824**, ἂν δὲν λανθάνωμαι, καὶ ἡ ὁποία μόλις δὲν παρῆλθον δύω μῆνες, ἀπήντησεν εὐαρέστους καὶ φιλοφρονητικὰς πρὸς τὴν τότε Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Καὶ ταῦτά εἰσι τὰ πρῶτα ἔγγραφα μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ Εὐρωπαϊκῆς Δυνάμεως.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ε'. καὶ ς'. καὶ ζ'. προσθέσαν, Κ. ὑπουργέ, κατέφυγον οἱ ἄνδρες τῆς κατηγορίας σου χάριν τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος, ὅταν ὁ Ἰμβραήμης ἔβυε καὶ κατέστρεφε τὸ πᾶν· αὗται, δὲ εἰσί, τὸ περὶ εἰδικῆς προστασίας ἔγγραφον πρὸς τὴν

Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ **1825**, φέρον ὑπὲρ τὰς **800** ὑπογραφὰς μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν ἐξ ὅλων τῶν τάξεων καὶ τῶν διαφόρων χρωμάτων, καὶ ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος Κολοκοτρώνης, ὅστις ποτὲ Ἀγγλιστὴς κατὰ τὸ λεγόμενον δὲν ὑπῆρξεν, ἐκ τῶν πρώτων ὑπεγράφη, καὶ τὸ μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν ἐν τῷ αὐτῷ ὅτι τοιοῦτον πρᾶγμα.

Κατὰ δὲ τὸ **1826** καὶ διὰ τὴν Ῥωσσίαν ἐγένοντο ὅμοια ὑπὸ διαφόρων ἐπίσης εὐπατριδῶν καὶ ἐκ τῶν διαφόρων τάξεων, τὰ ὁποῖα σταλέντα διὰ τοῦ μακαρίτου Ἀναγνωστοπούλου παρεδόθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς τὸν Κ. Βουτινιὲρ πρίσβυν τότε τῆς αὐτῆς Αὐλῆς παρὰ τῇ Πύλῃ.

Ὅλαι δὲ αὗται αἱ πρεσβεῖαι ἢ καθ' ὑμᾶς légations, Κ. ὑπουργέ, ἐπινοήματα καὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀποστροφῆς σου, ἔφερον τοὺς συμμαχικοὺς στόλους εἰς τὴν Μεσόγειον, ἐπροκάλεσαν τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας πρωτόκολλον τῆς 6 Ἰουλίου, τὴν ἐν Ναυαρίνῳ συμπόλεμον τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου, τὸν ἐν Πελοποννήσῳ Γαλλικὸν στρατὸν πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους ἐκ τοῦ Ἰμβραήμη καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Τουρκίας εἰς τὴν ὁριστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας μας, κατὰ τὴν ἐν Ἀνδριανουπόλει συνθήκην αὐτῆς μετὰ τῆς Ῥωσσίας.

Ἀλλά, Κ. ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθετε πρόσθετι, ὅτι ἐκτὸς τῶν παρ' ἡμῶν ἀνευρεθεισῶν τοιούτων πρεσβειῶν, ἡ Θεία Πρόνοια μᾶς ἀνέδειξεν καὶ ἄλλας αὐθορμήτους, τὰς ὁποίας καὶ ταύτας δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς χρεωστουμένης πρὸς ἁπάσας αἰωνίου εὐγνωμοσύνης μας.

Καὶ πρῶτον ἀναμιμνήσκω ὑμῖν, Κ. ὑπουργὲ τῆς Ἑλλάδος, τὴν λύραν τοῦ φιλέλληνος καὶ ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων Βασιλέων τῆς Εὐρώπης Λουδοβίκου, πατρὸς τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως, ἥτις ἐθρήνει τὰ δεινά μας καὶ ἐξύμνει τὰς ἀνδραγαθίας μας ἀντήχουσα εἰς ὅλας τὰς φιλανθρώπους καρδίας τῶν δυνατῶν τῆς γῆς.

Δεύτερον δὲ ἀνακαλῶ ἐπίσης εἰς τὴν μνήμην σας τὴν ἱστορικὴν καὶ ἐξιδιασμένην ἐκείνην συμπάθειαν ὅλου τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου, τὴν ἀναδειχθεῖσαν λέγω εὐμένειαν τῶν λαῶν, ἀπέναντι τῆς δυσμενείας τῶν Αὐλῶν, καὶ θέλω ἀπαριθμήσει τὰς γενικωτέρας αὐτῶν ἀγαθοεργίας.

Προεξάρχοντος τοῦ σοφοῦ καὶ φιλέλληνος Θειρσίου ἐσχη-

μάτισθη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ πρῶτον ὁ Γερμανικὸς λεγεών.

Ἐν τοῖς πρώτοις δὲ συνεστήθησαν ἑταιρίαι συνδρομῶν καὶ βοηθημάτων ἔν τε τῇ Ἑλβετίᾳ καὶ εἰς πολλὰς ἀκολούθως Γερμανικὰς πόλεις.

Συνεστήθη ὡσαύτως ἡ ἐν Λονδίνῳ φιλελληνικὴ ἑταιρία καταταχθέντων εἰς αὐτὴν πολλῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν· καὶ κατὰ παράδειγματισμὸν ταύτης συνεστήθησαν καὶ πολλαὶ ἄλλαι καθ' ὅλην τὴν μεγάλην Βρεττανίαν καὶ τὴν Ἀμερικήν.

Πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐν Παρισίοις φιλελληνικὴ ἑταιρία, εἰς ἣν πολλοὶ καὶ τῶν ἐκεῖσε ἐπισήμων ἀνδρῶν, μέλη καταλογισθησαν· τὸ δὲ καὶ τῆς Μητροπόλεως ταύτης ἐμιμήθη ἅπασα ἡ Γαλλία, σύνδεσμος ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἑταιριῶν, καὶ ἡ κατάθεσις αὐτῆς εἰς ἓν ταμεῖον ἐγένετο πρὸς ὠφελιμωτέραν χρῆσιν τῶν συνεισφορῶν, ἀνατεθείσης τῆς διευθύνσεως εἰς τὸν φιλέλληνα καὶ συμπολίτην ἡμῶν Κ. Εὐνάρδον.

Οἱ φιλέλληνες Γερμανοί, Ἄγγλοι, Γάλλοι, Ἰταλοί, στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἔδραμον ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς συνδρομήν μας.

Καὶ αὐτὴ ἡ Δημαρχία τοῦ Λονδίνου ἐν πλήρει ἐπισημότητι κατέθεσε τὰς 1,000 λίρας της ὑπὲρ τῆς συστηματοποιήσεως τῶν παλεμικῶν τεχνῶν ἐν Ἑλλάδι.

Ἐνῶ δὲ λόγῳ, κύριε ὑπουργέ, κατὰ τὸ 1825 ἅπασα ἡ Εὐρώπη ἐσχημάτιζε χάριν τῆς πατρίδος μας ὑπὸ διαφόρους ξένας ὀνομασίας εἰς πόρρατα, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ὑμεῖς σήμερον προσβάλλετε καὶ ἀθετεῖτε, καὶ τολμᾶτε νὰ μᾶς εἴπητε διὰ νὰ τὴν λησμονήσωμεν;

Τοιαῦτα εἶναι, κύριε ὑπουργέ, ἡ πίστις ἣν ἐξήσκησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ ἠθικαὶ τῆς Εὐρώπης προσβολαὶ κατὰ τῶν ἱερῶν ἀγώνων καὶ οὐχὶ αἱ διπλωματίαι καὶ τὰ κράτη, κατὰ τῶν ὁποίων τοῖς δίδεται παρεξήγησιν, ὑπαινιττόμενοι ταῦτα ὡς διατρέξαντα καὶ παραβλάψαντα τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος.

Τοιαῦτα εἶσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οὓς ὑμεῖς ὀνομάζετε φατριαστὰς καὶ ἐπιμετελητὰς τῶν δημοσίων, τὴν δὲ εἰς τοιαύτας πράξεις ὡρισμένην ὑπὸ τῆς πατρίδος εὐγνωμοσύνην οὐδεμία εἰλικρινὴς καρδία δύναται νὰ παραγνωρίσῃ, καὶ ἀποβάλλῃ οὕτω τὰς μεγάλας καὶ περὶ τοῦ μέλλοντός της ἐλπίδας.

Παρέλειψα ὅμως, Κ. ὑπουργέ, νὰ εἴπω ὅτι μὲ ὅλην τὴν ἀποδοκιμασίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν κατὰ τὴν ἀρχήν του ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, οὐχ ἧττον οἱ κατὰ τὴν Μεσόγειον ἀρχηγοὶ τῶν τριῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων ἔδειξαν τὰ φιλελληνικώτερα αἰσθήματα, παρεκτὸς καὶ τῆς φιλανθρώπου συνδρομῆς των εἰς τὴν καταπιεζομένην ἀνθρωποτητα πρὸς τοὺς δεινοπαθοῦντας ὁμογενεῖς ἡμῶν.

Ὁ φιλέλλην ἐκεῖνος Ἁμιλτὼν, ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐπιχείρησε τὴν εἴσοδόν του εἰς τὸν κόλπον Ναυπλίου, προσήνεγκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλην ὑπηρεσίαν. Τοῦ στόλου τούτου εἰς Ναύπλιον προβαίνοντος ἐξωθεν τῶν Σπετζῶν, τοῦ δὲ Ἑλληνικοῦ προχωροῦντος διὰ της ἀπέναντι τοῦ Κρανιδίου παραλίας, ὁ ῥηθεὶς Ἀγγλικὸς Ναύαρχος εὑρέθη αἴφνης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς θαλάσσης, ὅτε ὁ ἥρως Ἄστιγξ ἰδὼν τὴν Ναυαρχίδα ἐκ τοῦ πλοίου τοῦ Ἰμμανουὴλ Τομπάζη μετέβη διὰ τῆς λέμβου εἰς αὐτὴν, ὅπου καὶ ἔμαθεν ὅτι ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἔστειλε τὸ Ναύπλιον, πείσας τὸν Τοῦρκον ναύαρχον νὰ μὴ εἰσέλθῃ προτιμῶν τὸν στόλον ἢ τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου, ἐπικινδύνου οὔσης τῆς προσβολῆς του ἐν τῷ λιμένι ἐκείνῳ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου.

Ὁ αὐτὸς Ἁμιλτὼν μαθὼν ὅτι ὁ Ἰμβραήμης εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀργολίδα, καὶ μὴ δυνάμενος ἐκ τῆς κωπάσεως τοῦ ἀνέμου νὰ σπεύσῃ ἐκεῖ, ἐρρόντισε νὰ ἐμψυχώσῃ διὰ ταχυπλόου καὶ διὰ βραχέων τοὺς ἐν Ναυπλίῳ, γράψας ἐν αὐτοῖς μόνην τὴν λέξιν « ἔρχομαι (je viens) » παρευρεθεὶς δὲ μετ' ὀλίγον καὶ τὸν Ἰμβραήμην ἀναιμώσας καὶ ἄλλην βεβαίως σωτήριον συνδρομὴν ἔδωκε τῇ Ἑλλάδι διὰ τῶν συμβουλῶν του πρὸς αὐτόν.

Ὁ Λεριγνὺ, ναύαρχος Γάλλος εἰς Μύλους ὢν ἐλλιμενισμένος κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχήν, τοῦ δὲ Ὑψηλάντου τούτους κατέχοντος, ἔδωκε φιλικωτάτας εἰς αὐτὸν συμβουλὰς καὶ ὑλικὰς συνδρομὰς, παραλαβὼν δὲ ἐν τῇ Ναυαρχίδι καὶ τὸν στρατηγὸν Μακρυγιάννην πληγωθέντα εἰς τὴν ἐκεῖ μάχην ἐπεριποιήθη αὐτόν.

Καὶ ταῦτα, Κύριοι, μέχρι τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Κυβερνήτου, πρὸ τοῦ ὁποίου διπλωματικὰς προσβείας εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐγνωρίσαμεν.

Ἀλλὰ διὰ πλατυτέρας ἐξηγήσεως ἐπιφορτίζων τὸν πρὸς τοῦτο λόγον μου λέγω καὶ ἐπαναλέγω, ὅτι ὁ πατριωτισμὸς, ὅστις ὠδήγησε τοὺς πρωταγωνιστὰς ἐκείνους εἰς τὴν μεγάλην περὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἀπόφασίν των, αὐτὸς οὗτος ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς καὶ ὅλας τὰς σωτηρίους ὑπὲρ τῆς ἐκβάσεως της ἀρχὰς καὶ ἰδέας, ἐν αἷς καὶ τὴν περὶ ἀνευρέσεως τῶν μέσων, τῶν

εὐκαιριῶν, ἢ καὶ προσθειῶν κατὰ τὸν Κ. ὑπουργόν, περὶ τῆς προστασίας τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων· ἰδέαι αἵτινες ἂν καὶ ἀνεχώρουν εἰδικῶς δι' ἑκάστην κατὰ τὰς περιστάσεις ἐκ τῶν διαφόρων κύκλων τῆς μεριμνώσης ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑλληνικῆς κοινωνίας, καὶ ὑπὸ τὰς διαφόρους τῶν συγκροτούντων αὐτοὺς σκέψεις, εὐτυχῶς ὅμως εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον ἔτειναν ἅπασαι, εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῆς. Οὐδὲν ἀντιφατικὸν εἶχεν ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην· ἡ ἐξηγηθεῖσα κατὰ πρῶτον, δηλαδὴ περὶ Ἀγγλικῆς προστασίας ἰδέα, εὐθόλως κατὰ τῆς περὶ Γαλλικῆς ἐπελθούσης ἀντέκειτο, ἡ μόνη δὲ διαφορὰ ὑπῆρξεν, ὅτι ὅσοι τὴν πρώτην ἐπάκτως ἀνέλαβον, ὡς ἐντιμοτέραν καὶ ἀρκοῦσαν αὐτὴν ἐνόμιζαν, οἱ δὲ τὴν δευτέραν ὡς ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ καὶ αὐτὴν ἐθεώρησαν· οὕτω δὲ καὶ ἡ κατὰ τὰ 1826 ἐπελθοῦσα εἰς ἄλλους περὶ Ρωσσικῆς προστασίας μέρημνα, ὡς ἐξέθεσα. Αἱ δὲ ἰδέαι αὗται καὶ αἱ προσπάθειαι ἦσαν ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους καὶ ὑπῆρξαν σωτήριαι, ὅθεν διὰ τῶν πεπεξηγήσεων καὶ τῶν προσθολῶν τοῦ ὑπομνήματός σας, Κ. ὑπουργέ, προσβάλλετε τὸ ἔθνος ὁλόκληρον.

Μετὰ τὴν ἔλευσιν δὲ τοῦ Κυβερνήτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, τότε καὶ μόνον ἦλθον καὶ αἱ πρεσβεῖαι· ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν ἂν καὶ ἔκτοτε ἀνεμιγνύοντο αὗται καὶ ἐπίεζον, ὡς διατείνεσθε, τὴν Κυβέρνησιν, ἐπιβάλλουσαι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον. Τὸ δὲ ἀληθὲς συμπέρασμα θέλει ἐξαχθῆ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐξετάσεως τῶν εἰς τὰ πράγματα περιελθόντων προσώπων.

Ὅποῖα δὲ ὑπῆρξαν τοῦτα διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς ἐκλογῆς τοῦ Κυβερνήτου, οἱ ΚΚ. Σπηλιάδης, Χρυσόγελος, οἱ μακαρῖται Βιάρος, Γιαννετᾶς, Σικελιανός, Ῥάλλειος καὶ λοιποὶ ὡσαύτως.

Ἂς ἔλθωμεν δὲ καὶ εἰς τὴν Βασιλείαν.

Ὁ πρῶτος πρωθυπουργὸς ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας ὑπῆρξεν ὁ Κ. Τρικούπης, ὅστις διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος ἐπὶ 8 μόνον μῆνας, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τὸν ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν πρεσβείας τινὸς πίεσις.

Μετὰ τὸν Κ. Τρικούπην ἦλθεν ὁ Κ. Μαυροκορδάτος, ὅστις μόλις μετὰ δύο περίπου μῆνας ἀπεστάλη εἰς τὴν Βαβαρίαν πρέσβυς εἰς ἐκμάθησιν ἴσως καὶ τῆς Γερμανικῆς γλώσσης.

Τὸν Κ. Μαυροκορδάτον διεδέχθη ὁ ἀείμνηστος Κωλέττης οὐχὶ ὡς πρωθυπουργὸς ἀλλὰ ὡς ἀρχαιότερος, μέχρις οὗ διορισθῇ ὁ πρωθυπουργός· ἀλλὰ καὶ οὗτος μετὰ 8 μῆνας ἐστάλη εἰς Παρισίους ὡς πρέσβυς πρὸς τελειοποίησιν ἴσως τῆς Γαλλικῆς γλώσσης· ὡς ἐστάλη ἀργότερον καὶ ὁ Κ. Α. Μεταξᾶς εἰς Ἱσπα-

νίαν ὡς τοιοῦτος, διὰ νὰ προσκτήσῃ ἴσως καὶ οὗτος τὰς γνώσεις τῆς Πορτογαλλικῆς γλώσσης.

Ἀναβάντος δὲ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Βασιλέως τὸ 1835, διωρίσθη πρωθυπουργὸς καὶ ἀρχιναγελάρχης ὁ Ἀρμοστέργης διατελέσας τοιοῦτος τρὶς ἀλόκληρα ἔτη.

Μετὰ τὸν Ἀρμοστέργην ἐπῆλθεν ὡς πρωθυπουργὸς ὁ Γουτζάρδας ἐπὶ ἓν ἔτος, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ 1840 ὁ Σχινᾶς ὡς ἀρχαιότερος. Καὶ ἐνταῦθα, ἄραγε, ποία πρεσβεία (legation) δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἔφερεν ὅλους τούτους εἰς τὰ πράγματα ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ Βασιλέως; Κατὰ δὲ τὸ 1841 διωρίσθη πάλιν ὁ Κ. Μαυροκορδάτος ὡς πρωθυπουργὸς ἐπὶ 40 ἡμέρας, καὶ μετὰ τοῦτον ἐπῆλθεν ὡς τοιοῦτος ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἡμῶν Κ. Κριεζῆς, ὅστις ἀφοῦ ἓν ἑπτάμηνον ποτὲ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν δύναν πρεσβείας τινος.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς μεταβολῆς τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843 ἦλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὁ Κ. Μεταξᾶς, ἀλλ' ὁ Κ. Ραγκαβῆς ἐνταῦθα ὢν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, δὲν πιστεύω νὰ ἀγνοῇ, ὅτι ὁ μόνος αὐτοῦ χειραγωγὸς ὑπῆρξαν αὐτὰ τὰ πράγματα, καθὼς τὰ αὐτὰ πράγματα ἕτερον ἀργότερα καὶ τὸν Κ. Μαυροκορδάτον ἐπὶ ὀλιγίστας πάλιν ἡμέρας, καὶ τὸν Κ. Κωλέττην ἐπὶ περισσότερόν τινα χρόνον.

Ὁ διάδοχος τοῦ τελευταίου ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Τζαβέλλας, τοῦ ὁποίου τὰς σχέσεις τῶν πρεσβειῶν δὲν νομίζω νὰ διαριλονεικήσῃ ὁ Κ. ὑπουργός.

Μετὰ τοῦτον οἱ ΚΚ. Γ. Κουντουριώτης καὶ Κανάρης καὶ ἀργότερα ὁ Κ. Κριεζῆς ἐπὶ πεντετίαν. Οἱ δύο τελευταῖοι εἶναι παρόντες, καὶ δὲν θέλουσιν ἀρνηθῆ νὰ μᾶς εἴπωσιν ἂν εἰς πρεσβεῖαν τινὰ πρεσέρχον διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ πράγματα, ἢ εἰς μόνην τοῦ Βασιλέως τὴν πρόσκλησιν ὑπέρεσαν ὡς ὅπως ὑπήρξαν, ὡς καὶ ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ὑπουργοί.

Ἐξ ὅλων δὲ τούτων ἀποδεικνύεται ἀριδήλως, ὅτι ποτὲ οὐδεμία πρεσβεία ἐπέβαλε τοὺς ἐλθόντας εἰς τὰ πράγματα ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὸ περιώνυμον ὑπόμνημα τοῦ ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, Κ. ὑπουργέ, δὲν ἦλθον εἰς τὰ πράγματα εἰμὴ προσκαλούμενοι καὶ ὁριζόμενοι ἀπὸ τὸν Βασιλέα, τοῦ ὁποίου ὁ γνώμων ὑπῆρξεν ἡ ὑψηλὴ θέλησίς του καὶ ἡ χρησιμότης αὐτῶν. Ἡ δὲ χαρακτηριζομένη διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως διαγωγὴ αὐτῶν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ὅτε μάλιστα ἡ ἐξουσία εἰς ἕκαστον ἠδύνατο νὰ

ῆναι πολυειδῶς συμφέρουσα, μαρτυρεῖ περὶ τῶν ἀκραιφνῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων τούτων.

Ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ὁσάκις ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης προσεκλήθη εἰς τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις, τοῦ Προέδρου τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, τῶν Κυβερνήσεων, τῶν Βουλῶν καὶ αὐτῆς τῆς θέσεως τοῦ Κυβερνήτου, πάντοτε μὲ σέβας καὶ μὲ πατριωτικὰ δάκρυα ἀπέφυγε τὴν τιμὴν ταύτην.

Ὁ Ζαΐμης προσκληθεὶς εἰς Ἐρμιόνην ὡς μέλος τοῦ ἐκτελεστικοῦ, ἀναγκαιότερος ὑπὲρ τῆς πατρίδος, εἶπεν, εἶμαι ὡς πολίτης. Ὁ Γ. Κουντουριώτης, οἱ Μπότσοι καὶ ἄλλοι ὅσοι τότε ἦλθον εἰς τὰ πράγματα δι' ἐπανειλειμμένων παρακλήσεων καὶ χάριν τῆς κλυδωνουμένης πατρίδος ὑπεχώρησαν.

Ὥστε, Κ. ὑπουργέ, δὲν ὑφίσταται ἡ κατὰ τὸ ὑπόμνημα ὑμῶν τάσις καὶ ἡ ἔνθερμος ἐνέργεια αὐτῶν πρὸς ἐπίθεσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν εἰς αἰσχροκέρδειαν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν κοινῶν, καὶ ἡ συκοφαντία αὕτη ἔτι μᾶλλον ἐξελέγχεται, ὅταν τις παραδεχόμενος τὰ τοῦ ὑπομνήματος ὡς μετρητά, ἐξετάσῃ ὁποία ἡ ὑλικὴ κατάστασις ἢ ἡ βελτίωσις, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς εἰς τὰ πράγματα ἐλεύσεως αὐτῶν.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει, Κ. ὑπουργέ, ἀναλαμβάνων ἐγὼ καὶ τὸ βάρος τοῦτο, θέλω σᾶς παραστήσει ἐν συντόμῳ ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο εἰκόνας καὶ ἀποθανόντων καὶ ζώντων ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν, πρὸς οὓς κυριώτερον τὰ τοῦ ὑπομνήματός σας νὰ ἀποδοθῶσιν ἔπεται.

Ἐνατενίσατε, Κ. ὑπουργέ, ἄνωθι τῆς πρὸς μεσημβρίαν πλευρᾶς τῆς αἰθούσης ταύτης ὅπου περιϊστάμεναι ἤδη αἱ ἱεραὶ σκιαὶ **τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἀνδρῶν σᾶς ζητοῦν λόγον διὰ τὴν κατ' αὐτῶν συκοφαντίαν σας.**

Ἰδοὺ ἡ σκιὰ τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου ἀποτεινομένη πρὸς ὑμᾶς, Κ. ὑπουργέ, καὶ λέγουσα.

«Γόνος οἰκογενείας εὐκλεοῦς ἔχων πραγματικὴν εὐημερίαν «καὶ μέλλον ἐπίσης εὐτυχὲς καὶ βέβαιον, κατερρόνησα οἰκογε«νειακῶς τὰ πάντα, καὶ εἰς τὴν ἀληθινὴν καὶ αἰώνιον εὐδαιμο«νίαν ἀποβλέπων, ἥτις εἶναι ἡ τῆς πατρίδος ἐλευθερία, ἔδραμον «ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸν ἱερὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνα, διαμείνας «ἀνελλειπῶς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, χωρὶς ποτὲ νὰ σαγη«νεύθω ἀπὸ κενοδοξίαν καὶ συμφέροντα, ἀλλὰ δαπανήσας ἀφει«δῶς πᾶν ὅ,τι εἶχον, ὑπέστην καρτερικῶς ὅλας τὰς πικρίας «καὶ ἐλλείψεις εἰς βαθμὸν πολλάκις στερήσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ «ἐπιουσίου ἄρτου, καὶ χάρις εἰς τὰς κατὰ καιρὸν συνδρομὰς

«τῶν φιλογενῶν φίλων μου, οἵτινες μὲ διέσωσαν, εἰς τῶν «ὁποίων καὶ ὁ στρατηγὸς Πλαπούτας, τὰ **500** γρόσια τοῦ ὁ«ποίου λόγῳ τοιαύτης συνδρομῆς μεγάλον ἀναπλήρωσαν κενὸν «τῶν τότε ἀναγκῶν μου· ἀλλὰ διὰ τί Κ. Ραγκαβῆ μὲ συκο«φαντεῖτε ἤδη ὡς ἐκμεταλλεύσαντα τὰ κοινά;

Ἀκούσατε τί λέγει, Κ. ὑπουργέ, πρὸς ὑμᾶς καὶ ἡ σκιὰ τοῦ Ἀθανασίου Κανακάρη.

«Ἅπασα ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει τὸ ὄνομά μου, τὴν καταγωγήν μου, «τὴν ὑλικὴν κατάστασίν μου, τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελμα«τικὴν θέσιν μου, ἀλλὰ τέλος ἀπέθανον ἐν Ἐρμιόνῃ ἐπὶ ψάθης, «ὡς ἄλλος ἐρημίτης, μεριμνῶν ἐργαζόμενος καὶ μοχθῶν ὑπὲρ «τῆς πατρίδος, καὶ ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς «ἁπλούστερος ὑπηρέτης χάριν αὐτῆς· ἀλλὰ διὰ τί Κ. Ραγκαβῆ «μὲ ἐξυβρίζετε διὰ τοῦ ὑπομνήματός σας ὡς φατριαστὴν καὶ «αἰσχροκερδῆ;

Κατόπιν τῆς σκιᾶς τοῦ Κανακάρη ἰδοὺ ἔρχεται ἡ τοῦ Ἀνδρέα Ζαΐμη, καὶ ἡ ὁποία ὑπερηφάνως καὶ μὲ γέλωτα σᾶς ἐρωτᾷ, Κ. ὑπουργέ.

«Ἐλησμονήσατε, Κ. Ραγκαβῆ, ὅτι ἀπάθανα κἀγὼ ἐπὶ ψάθης «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γεωργούλα; ἀγνοεῖτε, ὅτι ἔκτοτε ἡ φαμιλία «μου οὐδεμίαν ἔλαβε σύνταξιν, καὶ μόνον ἀποδίδεται εἰς αὐτὴν «ποσόν τι ὁρισθὲν ἀπέναντι τῶν ὅσων ἐγκαίρως καὶ ἀμοιβίως «ὑπέβαλα στρατιωτικῶν λογαριασμῶν μου, καὶ ὅτι ἡ κτημα«τική μου κατάστασις ἐπωλήθη διὰ νὰ πληρωθῶσι τὰ κοινὰ «χρέη, τὰ ὁποῖα ὡς προεστὼς ἐπὶ τουρκοκρατίας εἶχον ἀναδεχ«θῆ; πῶς μὲ προσβάλλεις λοιπὸν ὡς πλεονέκτην καὶ ῥαδιοῦργον;

Περιεργοτέρα δὲ τῶν ἄλλων, Κ. ὑπουργέ, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Γέροντος Κολοκοτρώνη, καὶ δώσατε προσοχὴν παρακαλῶ.

«Κ. Ραγκαβῆ, δὲν σᾶς λέγω τὸ τί ἔκαμα, διότι τοῦτο εἶναι «σῦ,τι σήμερον ἔχετε, ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ τοιούτων εὐχάριστον δι' «ὅλους ἀποτέλεσμα, ἐνῶ οὐδὲν πλέον τοῦ βαθμοῦ μου καὶ τοῦ «κανονικοῦ μισθοῦ μου μοὶ ἀπεδόθη, ἐνῶ ὡς ἁρματωλὸς ἢ κλέ«πτης, ὅπως τότε ὠνομαζόμεθα, ἔχων εἰς τὸ κεμέρι μου δύω «χιλιάδας φλωρία διὰ πᾶσαν κακὴν ὥραν, εἰς δὲ τὰ **1825** «καταβαλῶν καὶ ἐγὼ ταῦτα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος «δὲν ἠξιώθην νὰ τὰ προσκτήσω πλέον· ἐνῶ καὶ τὰ μόλις δο«θέντα μοι ἐπὶ Κυβερνήτου **46 στρέμματα** ἐθνικῆς γῆς **εἰς τὸν** «Γιουλοῦ Τεπὲν τοῦ Ναυπλίου δὲν μοὶ ἐδόθησαν εἰς ἀνταμοιβήν, «ἀλλὰ μοὶ ἐκπέσθη τὸ τίμημα αὐτῶν ἐκ τῶν ὅσων εἶχον νὰ «λάβω ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν μου. Τὰ δὲ

στέκω μου ἐγκατέλειψα βεβαρυμένα μὲ χρέη· πρὸς τί ὑμεῖς, «Κ. Ραγκαβῆ, μὲ προσβάλλετε ὡς ὕπουλα καὶ κατακριτικόν;

Ἀλλ' ἀρίνοντες, Κ. ὑπουργέ, τὰς σκιάς, διότι καὶ αὐταὶ βλέπει μᾶς ἄρχοντα ἀναχωροῦσαι μὲ ἀποστροφὴν καὶ ἀγανακτησιν, ὡς ἔλθωμεν καὶ περὶ τῶν ὀλίγων ἐπιζώντων ἀνδρῶν τῆς κατηγορίας σας, τῶν μὲν ὡς ἀπόντων, τῶν δὲ ὡς μὴ ἀποτελούντων (ἀγροῦ τινος) μέρος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ τοὺς ὁποίους ἀνεδείχθην νὰ ἀντιπροσωπεύσω· καὶ διὰ νὰ μὴ σᾶς βαρύνω ἐπὶ πολὺ περιορίζομαι μεταξὺ τῶν τοιούτων εἰς μόνους τρεῖς, τὸν Μαυροκορδάτον, Α. Μεταξᾶν καὶ Γ. Κουντουριώτην, τῶν ὁποίων τὰς ἐκδουλεύσεις, τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν θέσιν κατά τε τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ τὴν ἐπανοδον τῆς εἰρήνης, δὲν δύναται νὰ φιλονεικήσῃ τις, καὶ ἂς ἐξετάσωμεν τὴν προκοπὴν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τούτων.

Ὅθεν καὶ παύσαν μὲν ἀρχὴν τὸν Κ. Μαυροκορδάτον, περὶ τῆς οὐσίας τῆς συντάξεως τοῦ ὁποίου δὲν ἦτον ἀνάγκη, ἀλλ' ἐφρόνουν ὅτι ἐξυπηρετήσασαν νὰ τὴν λάβῃ ἄπρακτον, ἀνευ ἐξαιρέσεως τοὐλαχίστου μεταξὺ τῶν ὁμοίων του, εἰ καὶ οὗτος, Κ. ὑπουργέ, ἤθελεν εἶσθαι παρὼν, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἤθελε σᾶς ἀπαντήσει καὶ σᾶς ὁμολογήσει, ὅτι ἂν ἔλειπεν ἡ περὶ τῆς συντάξεώς του πρόνοια, θὰ ἦτον ἀποθαμμένος ἐκ τῆς πείνης.

Ὁ δὲ Κ. Μεταξᾶς ἐπίσης ἤθελε σᾶς ἀπαντήσει μὲ δικαίαν παρρησίαν, ὅτι δὲν εἶναι ὑγιοῦς γίνεται ἀπόρριψις ἢ ἀκύρωσις πλαγῶν τῶν καταδικασθέντων εἰς μόνην τὴν τροφὴν τοῦ ἐπουσίου ἄρτου καὶ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀέρος, διότι τὸ χρέος ἐξεπλήρωσαν κατ' ἔκτασιν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Κ. Γ. Κουντουριώτην καὶ συνάδελφον ἡμῶν, ἐκ μέρους τούτου, Κ. ὑπουργέ, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀπαντήσω τίποτε διότι πρὸ πολλοῦ καιροῦ οὗτος ἀπελθὼν εἰς τὰ ἴδια διαμένει ἐν τῇ οἰκίᾳ του κεκλεισμένος, καὶ ἐγὼν ἐμπρεσθέν του ἀφ' ἑνὸς τοὺς ἱστορικοὺς βράχους τῆς πατρίδος του, τοὺς λιμένας καὶ τὰς θαλάσσας της, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς ἀγάμους θυγατέρας του, καὶ συλλογιζόμενος ὅτι δύναται νὰ τὰς ὑπανδρεύσῃ δὲν δύναται οὔτε νὰ ἐκφασθῇ, οὔτε νὰ ἀπαντήσῃ ὡς ἐκ τῶν ὀλολυγμῶν καὶ τῶν δακρύων του.

Αὕτη εἶναι, Κ. ὑπουργέ, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἡ κατάστασις, καὶ τὰ μέλλον τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνος, οἵτινες καὶ αὐτὸν ἐνδόξως διεξήγαγον καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος ἀνέπτυξαν, καὶ τὴν βασιλείαν ἐθεμελίωσαν, πιστῶς ταύτην ὑπηρετήσαντες πάντοτε, διότι οὐ-

δεὶς ἄλλος ὡς αὐτοὶ γνωρίζων νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν προσληψίν της, περὶ ἧς παραδειγματικῶς ἐμάχθησαν.

Δὲν εἶναι λοιπόν, Κ. ὑπουργέ, ἀνήκουστον ἢ πρωτάκουστον τὸ τόλμημα τῆς ἀδίκου ταύτης προσβολῆς αὐτῶν; δὲν εἶναι σφαγίασις τῆς ἀληθείας; Δὲν εἶναι παραμόρφωσις τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν καὶ παρεξήγησις τῶν παραπτανόντων νὰ εἰς αὐτὰς ἀνήκοντα πράσινα συλλόγων, ὁμάδων ἢ κομμάτων, ὡς παρομοίᾳ χρῆσις τῶν περιστατικῶν τούτων λέξεων γίνεται εἰς ὅλον τὸν περιστατικὸν σύστημα, ὅπου ἡ διάνοια, ἡ ἐξέτασις τῆς ἀληθείας καὶ τὸ στάδιον τῆς ἐπὶ τῶν γραπτέων σχέπτεως καὶ ὑπερασπίσεως εἶναι ἐλεύθερα καὶ ἀπροσκόπτως;

Μὴ, πρὸς Θεοῦ, Κ. ὑπουργέ, ἐναντίων καὶ σκληρῶν ἀποδίδετε ἔννοιαν καὶ ἐξήγησιν ἐπὶ τῶν λεχθέντων τοιούτων κομμάτων, διότι τοιαῦτα δὲν ἦσαν τὰ παρ' ἡμῶν κατηγορούμενα ἐν Ἑλλάδι κόμματα, καὶ διότι ταῦτα οὔτε ἀσχηματίσθησαν, οὔτε ὑπῆρξαν, εἰμὴ διὰ μόνον τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον· καὶ μετὰ πάσης παῤῥησίας δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι οὐ μόνον ἐκ τῶν τοιούτων πρῴκθεν ἡ ἐλευθερία τῆς πατρίδος καὶ ὁ καταρτισμὸς ἐν γένει τῆς πολιτείας, ἐφ' ἧς ὑμεῖς σήμερον ὑπουργεύετε, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Βασιλεία ὑπεστηρίχθη διὰ τῶν αὐτῶν κομμάτων.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς, Κ. ὑπουργέ, ὅτι ἡ περὶ Βασιλείας ἰδέα ἐγεννήθη ἅμα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἀλλ' οὐχὶ εἰς ὅλων τὰς κεφαλὰς καὶ τὰς καρδίας· α') διότι ἡ ἐπανάστασις αὕτη ἦτο φύσει πρωΐον δημοκρατικὸν, καὶ β') διότι κατὰ τὰ καθιερωθέντα πρῶτα συντάγματα οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ καὶ ἐνεργήσῃ ἀντιθέτως τῶν βάσεων τούτων, αἵτινες ἦσαν ἡ ἰσοπολιτεία.

Ὅθεν καὶ ἐξ ὑπ' ἀρχὴς καὶ μετὰ ταῦτα μέχρι τέλους, καὶ ἡ τοιαύτη μελέτη ἔγινετο καὶ πρόκθη μερικῶς ἢ κομματικῶς, καὶ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο παρουσιάσθησαν ἐπίσης εὐκαιρίαι καὶ προτάσεις, π. χ. τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ Μιχαὴλ ἀδελφοῦ τοῦ Βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας· ἀκολούθως περὶ τοῦ Ἀρχιδούκος Ἰωάννου Αὐστρίου, κατόπιν περὶ τοῦ Νεμούριου τοῦ Φιλίππου, μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ Λεοπόλδου Δουκὸς Σαξεβούργου· τελευταίως δὲ περὶ τοῦ εὐτυχοῦς Βασιλεύοντος σήμερον, εἰς τὸ κλεινὸν ὄνομα τοῦ ὁποίου τὸ ἔθνος ὁμοφώνως ἐπέτρεψε τὴν ψῆφόν του.

Τάχα ἐλησμόνησαν τὰ λεχθέντα χθὲς καὶ ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραστάσεις, λέγω, αἱ περὶ τούτων ἰδιαίτεραι μελέται, αἱ

συνεννοήσεις, αἱ ἔριδες, αἱ προσπάθειαι καὶ τὰ κόμματα καινότερον καὶ καθαρώτερον εἰπεῖν.

Ἀλλ' ἐπαναλέγω μετὰ θάρρους ὅτι ἅπασαι αἱ ἐνέργειαι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος διὰ τῶν τοιούτων κομμάτων ἐγένοντο, καὶ τὰ πάντα εἰς αὐτὰ χρεωστοῦνται· κόμματα δὲ τοιαῦτα καὶ οὐχὶ ἄλλα, καὶ τὰ ὁποῖα εἴθε μὴ ἐκλείψωσιν εἰς αἰῶνας διὰ τὸ πλῆρες καλὸν καὶ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, ἦσαν ἐν Ἑλλάδι οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτῆς οἱ ἀντιπροσωπεύσαντες αὐτὴν καθ' ὅλων τῶν ἀγώνα, οἱ καὶ τὴν τύχην της ἐμπιστευθέντες καὶ ἑνὶ λόγῳ ὅλον τὸ ἔθνος, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον καὶ ἐπαναλέγω, Κ. ὑπουργέ, ὅτι ἐσυκοφαντήσατε τὴν ὅλην Ἑλλάδα, διὰ τοῦ ἐν τῷ ὑπομνήματί σας περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου, καὶ ἰδίως ἀδικήσατε τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτῆς μοχθήσαντας καὶ τὰ πάντα θυσιάσαντας, ἐκ τῶν ὁποίων ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ἀποθανόντες ἐπὶ ψάθης ἀπέθανον, καὶ μὴ ἀνησυχεῖτε, διότι διὰ τῆς αὐτῆς ψάθης θέλουσι διέλθει καὶ ὅσοι ἐπιζῶσιν.

Οὐδείς, Κ. ὑπουργέ, ἀντέστεινεν εἰς ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ τῆς κατηγορίας σας ἀναφέρεται περὶ τοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα σεβασμοῦ τοῦ ἔθνους καὶ περὶ τῆς ἑνότητος αὐτοῦ εἰς τὸ σημεῖον τῆς τάξεως πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν του. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπεν εἰς τὴν εὐκαιρίαν ταύτην νὰ ἀναμίξητε καὶ λόγους φραγγελεροὺς καὶ ἀδίκους πρὸς κατασβέσιν καὶ διαγραφὴν τῶν εὐεργετῶν τῆς πατρίδος· ἢ ἔπρεπε κἂν εἰς τοῦτο νὰ εἴπητε τὴν ἀλήθειαν, ὅτι δηλαδὴ ἡ αἰτία καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς τοιαύτης ἐνώσεως ὑπῆρξε καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως, ὅτε οἱ πάντες ἐδιώρκησαν τὰς ἐγγυήσεις τῶν ἐμπεριλαμβανομένας εἰς τὸ Σύνταγμα, καὶ ἀσφαλιζομένας εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Βασιλέως, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰς πεπιωθήσεις ταύτας ἡ σημερινὴ διαγωγή σας διακλόνισε.

Τὸ τοιοῦτον θράσος, Κύριοι Γερουσιασταί! δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἀτιμώρητον πρὸς τιμὴν τῆς πατρίδος πρὸς θρίαμβον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας, διότι ἄλλως ἀμαυροῦται ἡ ἀρετὴ διὰ τῆς ἀχαριστίας, ὅτις ἔχει μεγίστην ἐπιβροὴν εἰς τὸ μέλλον στάδιον τῆς πατρίδος.

Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς ἔπραξεν ὁπωσδήποτε τὸ κατ' αὐτὸν καὶ εἰς αὐτὸ ἤδη ἐπιμένει, εἰς ὑμᾶς, Κύριοι, ἀπόκειται ἡ ὑπεράσπισις τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐν γένει τῆς τιμῆς τῆς πατρίδος, ἐν ᾗ ἐμπεριλαμβάνονται βέβαια καὶ τὰ δίκαια τῶν ἱδρυτῶν αὐτῆς· πρυτανεύω εἰς ἐλάχιστον βαθμὸν τοῦ στιγματισμοῦ τῆς κατηγορίας ταύτης τὴν ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου ἀποδοκιμασίαν ὁλοκλήρου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου τοῦ ὑπομνήματος ὡς παραμορφόνοντος τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὡς λιβέλλου κατά τε τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνος, ἐξαιρουμένου τοῦ μέρους τοῦ ἀναφερομένου πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ πρὸς τὴν τάξιν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τάδε. Ἡ τελευταία ἐκφρασις, ἣν ὁ προαγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς μετεχειρίσθη, ἔπρεπεν ἴσως νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ τῆς ἀπαντήσεως· ἀλλὰ παραβλέπων αὐτὴν ὀφείλω ἐκ προοιμίου νὰ ἐπαναλεσθῶ τὴν συγκατάβασιν τῆς Γερουσίας ἂν ἀπρεπούμαστος ἔγχρωμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς λόγον πρὸ πολλοῦ προπαρασκευασμένον καὶ ἔγγραφον. Ἡ προκειμένη ἐπερώτησις ἐγένετο πρὸ μιᾶς περίπου ἑβδομάδος· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ προπαρασκευασθῶ εἰς τὴν ἀπάντησιν, διότι ἀδύνατον μοὶ ἦτο νὰ εἰκάσω ὁποῖον τι ἤθελεν πραγματευθῇ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, καὶ ὁποῖον τι ἤθελε παρουσιάσει τὸ ἐπιλήψιμον.

Τωόντι τὸ προκείμενον ἔγγραφον, ὡς καὶ ἐν τῇ προτεραίᾳ συνεδριάσει εἶπον, εἶναι ἔγγραφον ἐμπιστευτικόν, ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου πρὸς ἕνα τῶν ἡμετέρων πρέσβεων διευθυνόμενον, καὶ περιέχον νύξεις ἀναγκαίους τὰ κοινότερα τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου εἰς τὴν μνήμην του· ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του λοιπὸν τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖ μέτρον ὑπουργικὴν ὑπαγόμενον εἰς εὐθύνην καὶ εἰς Βουλευτικὴν συζήτησιν. Ἐν Ἀγγλίᾳ πλῆθος τοιούτων ὑπουργικῶν ἐγγράφων ἐκδίδονται κατ' ἔτος ἐν ταῖς Κοιναῖς λεγομέναις *βίβλοις*, ἀλλ' οὐδέποτε ὑπῆρξε τις μεταξὺ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τόσον ἄπειρος τῶν συνταγματικῶν διατυπώσεων, ὥστε νὰ λάβῃ ἓν τῶν ἐγγράφων τούτων ὡς ἀντικείμενον προσβολῆς καὶ συζητήσεως.

Καίτοι μὴ νομίζων ἐμαυτὸν ὑπόχρεων ὡς ὑπουργὸς νὰ ἀπαντήσω περὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὡς ἐγγράφου ὑπουργικοῦ, οὐχ ἧττον ὅμως δέχομαι, καὶ προθύμως μάλιστα, τὴν γενομένην μοι πρόκλησιν. Ἵνα ἐνταῦθα ἐρωτήσει ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, καίτοι τοιούτου ὄντος τοῦ ἐγγράφου, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἐν αὐτῷ οὕτως καὶ ἀπαρακαλύπτως λόγος περὶ τῶν Ἑλλάδι κομμάτων καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν; ἀπαντῶ ὅτι ἡ ἀνάγκη προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι φρονῶ, ὅτι ἡ ἀρίστη πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς εὐεργετίδας Δυνάμεις καὶ ἐν γένει, κατὰ τὰς ἀρχάς μου, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἡ ὀρθοτάτη λέγω πολιτικὴ γραμμὴ εἶναι ἡ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς εἰλικρινείας.

Ἂν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς μὴ ἐννοήσας τὴν τάσιν καὶ τὴν ἔν-

νοιαν τῶν προκειμένων παραγράφων τοῦ ὑπομνήματος, εἶχε συνεννοηθῆ προηγουμένως περὶ τῆς ἐξηγήσεως αὐτῶν μετ' ἐμοῦ, ἤθελεν ἰδεῖ ὅτι εἴμεθα ἐντελῶς σύμφωνοι, καὶ ἤθελεν ἀπαλλαγῆ τοῦ κόπου τῆς συντάξεως τοῦ μακροῦ λόγου του, καὶ ἀπαλλάξει τὴν Γερουσίαν τῆς ἀκροάσεως πραγμάτων ἐντελῶς γνωστῶν εἰς αὐτὴν, γνωστῶν λέγω οὐ μόνον εἰς ὑμᾶς οἵτινες μετέχετε τοῦ ἤθους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπ' αὐτοὺς, ὅστις, ὡς εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ἔρθασεν εἰς τὸ τέλος του, ἢ *il a pu prix*. Ναί, εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι δὲν εἶχον τὴν εὐτυχίαν οὐδὲ τὴν δόξαν νὰ παραμυθῶ τὸν εὐλαβῆ ἡγωνά μας, διότι ὅτε μὲν ἤρχισεν ἡμῶν ἀκμαιότερος, ὅτε δὲ ἀποπερατώθη δεκαεπταετὴς· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐπροσβάζομεν τὴν στρατιωτικὴν τέχνην ἐπ' ἐλπίδι ὅτι ὁ ἀγὼν ἤθελεν ἐξακολουθῆ ἀκόμη, ὅταν ἡ χεὶρ μου ἤθελεν εἶσθαι ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὸ ὅπλον· δὲν παρευρέθην εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ γράφω ὅτι ὁ ἀγὼν εἶναι ἐγκαύχημα ὅλων τῶν Ἑλλήνων, διὰ τοῦτο τὸν ἐμελετήσαμεν καὶ τὸν γνωρίζομεν ὅλοι.

Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, εἶπεν, ὅτι προστρίψαμεν μῶμον εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἐνάρξεις τῶν ἀνδρῶν οἵτινες διέπρεψαν ἐν αὐτῷ· διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἠπατήθη, ἀρκεῖ νὰ σᾶς ἀναγνώσω καὶ ἐγὼ τὴν μετάφρασιν τῶν προκειμένων παραγράφων ἔχουσαν οὕτω:

«Ἐπὶ τῶν σπαραγμῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου τρία κόμματα παρέβησαν ἐν Ἑλλάδι. Ἐξηκολούθησαν δὲ νὰ τὴν διαιρῶσι καὶ ἀφ' οὗ ἡ ἡσυχία ἀπεκατέστη ἐν αὐτῇ. Οἱ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, καὶ τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν μεταλλάσσοντες, ἀπέδιδον ἑκάστοις ἀποκλειστικὰς συμπαθείας πρὸς ἑκατέραν τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ στηρίζωνται εἰς αὐτὰς τὰς προστασίας, ἅπως περιέρχωνται εἰς τὰ πράγματα. Ἡ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως πίεσις αὐτῶν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν θρίαμβον ἰδιωτικῶν συμφερόντων, διότι ἦν ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοιαῦτα συμφέροντα μεθ' ὧν ἤρχιζον, παρὰ ὅτι ἄρχει, τοὺς διήρουν.

Τὴν σήμερον ἀπὸ πολλῶν τὴν ἐπιρροὴν ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται εἰς πολὺ εὐμενεστέρας περιστάσεις. Τὰ κόμματα, ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τοῦ ἔθνους, διότι τὸ ἔθνος ἐνόησεν ὅτι αἱ διχόνοιαί των εἰς οὐδὲν ὠφελοῦν, ἀποκεκρυβίνται ὑπ' ἐκείνων ὧν ἐβεβαίζοντο τὸ ὄνομα ὅπως καταχρεώνωσι αὐτὸ, καὶ ὧν ἔζων μᾶλλον ἢ ὅτι ὑπῆρχον τὴν ἐπιρροὴν, διελύθησαν τέλος, καὶ συνεχωνεύθησαν εἰς ἓν μόνον ἐθνικὸν αἴσθημα, καθ' ὃ αἱ ἀτομικαὶ φιλοδοξίαι δὲν εἶναι ἀξιόμαχοι.»

«Pendant les déchiremens de la guerre de l'indépendance trois partis ont pris naissance en Grèce, et ont continué à la diviser, même après que le calme y fût revenu. Les hommes qui étaient à leur tête et qui en exploitaient l'influence, s'attribuaient des sympathies exclusives pour chacune des Puissances bienfaitrices, et essayaient de s'appuyer sur les légations respectives, pour parvenir aux affaires. La pression qu'ils exerçaient sur le Gouvernement, n'avait pour résultat que le triomphe d'intérêts particuliers, car c'étaient ces intérêts bien plutôt que des principes, qui les divisaient le plus souvent.

Aujourd'hui la Grèce se trouve, sous ce rapport, dans de beaucoup meilleures conditions. Les partis, abandonnés par la nation, qui a compris que leurs discordes ne lui profitaient en rien, désavoués par ceux dont ils empruntaient le nom pour en abuser et dont ils compromettaient plutôt qu'ils ne servaient l'influence, ont fini par se dissoudre et par se fondre dans un seul sentiment national, contre lequel les ambitions individuelles ne sont pas de force à lutter.»

Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι ἐνταῦθα ἁπλῶς μόνον λέγεται, ὅτι τὰ κόμματα ἔλαβον γέννησιν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, πρᾶγμα παρ' ὅλων καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ ὁμολογούμενον ὡς ἀναφισβήτητον· ἀλλο τι δὲν λέγεται ἐν τῷ ὑπομνήματι περὶ τῶν κομμάτων ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ περὶ τῆς μεταγενεστέρας αὐτῶν ὑπάρξεως, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἡσυχίας τῶν πραγμάτων, ὅταν ὑπῆρχον προσδίται ἐν Ἑλλάδι, διότι ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος δὲν ὑπῆρχον τοιοῦτοι. Λέγω ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἔλαβον γέννησιν τὰ ἐξωτερικὰ κόμματα· τοῦτο ἀναπτύξει καὶ ὁ προλαλήσας ἀποδείξας ὅμως τὸν σχηματισμὸν τῶν κομμάτων τούτων εἰς ἄλλας περιστάσεις· ἀλλὰ, κατ' ἐμὲ, τὰ κόμματα ταῦτα οὐ μόνον οὐδὲν εἶχον τότε τὸ ἐπιζήμιον ἀλλ' οὐδὲ τὴν κατηγορίαν ἣν εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ὅτι τὴν τῶν ὀλιγαρχικῶν τῶν τότε Κυβερνώντων καὶ τὴν τῶν ἀντιφρονούντων μεταξὺ των διαφόρων τούτων. Τὸ κατ' ἐμὲ τὰ ἐξωτερικὰ ταῦτα κόμματα ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως εἶχον τὰς ῥίζας των εἰς τὰ ἀφαιρετώτερα πατριωτικὰ καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα, ὅταν ἄρα γε, ὅταν γράμμα. Ὅταν τὸ πάθος τῆς πατρίδος ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ τὸν μέγαν ἐκεῖνον σάλον καὶ ἐκτύπωσεν, οἱ γεννητόρες πατριῶται

ἡρούνων ποῦ ὑπάρχει λιμὴν ἐθνικῆς σωτηρίας, καὶ κατὰ τὰς ἰδέας, τὰς σχέσεις ἢ τὰς πεποιθήσεις των, οἱ μὲν ἐζήτουν αὐτὸν πρὸς ἄρκτον, οἱ δὲ πρὸς δυσμάς, οἱ δὲ ἀλλαχοῦ· τοιαύτη ἦτο ἡ τάσις τῶν ἐξωτερικῶν κομμάτων, τάσις πατριωτικὴ καὶ σωτήριος, αὕτε καθ' ὑπόνοιαν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς τότε ἀρχηγοὺς αὐτῶν ὅτι ἐν τῷ ὑπομνήματι λέγεται, διότι οὐδεὶς ἡμῶν περισσότερον γνωρίζει καὶ θαυμάζει τὴν μεγάλην ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν αὐταπάρνησιν, ἀποθανόντων τῶν περισσοτέρων εἰς τὴν ξένην. Ἐγκαύχημα δὲ τοῦ Ἔθνους εἶναι, ὅτι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ διοικήσαντες αὐτό, οἱ τοὺς πόρους αὐτῶν πολλάκις ἀπολύτως διαχειρισθέντες ἔμειναν εἰς ἔντιμον πενίαν, ἐφ' ᾗ σεμνύνονται ἀκόμη τὰ ἐναπολειπόμενα λείψανα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Ταῦτα φρονῶ καὶ θέλω φρονεῖ περὶ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἀφοῦ τὰ πράγματα ἀποκατεστάθησαν ἐν Ἑλλάδι, τότε ἡ φάσις τῆς Πατρίδος ἡμῶν μετεβλήθη. Ἕκτοτε οἱ ἐξωτερικοὶ κίνδυνοι ἐξέλειπον, ὁ Θεὸς ἐξέτεινε τὴν δεξιάν του ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀβύσσου· αἱ δὲ τρεῖς μεγάλαι Δυνάμεις τῶν ἡρωϊσμῶν αὐτῆς θαυμάσασαι, ἔνωσαν τὰς κραταιὰς αὐτῶν χεῖρας πρὸς ὑποστήριξίν της. Ἕκτοτε οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἀναπετανύωμεν πλέον ξένας σημαίας, οὔτε ὅταν αἱ εὐεργέτιδες Δυνάμεις ἤθελον ἀπὸ καιροῦ νὰ προστατεύωσι τὴν Ἑλλάδα ἔπρεπεν ἡμεῖς νὰ διαιρῶμεν αὐτάς, πρὸς τὴν μίαν ἀποκλειστικῶς ἢ πρὸς τὴν ἄλλην προσφεύγοντες. Ἕκτοτε κοινὸν κέντρον ἦτο ὁ θρόνος, καὶ τὰ μόνα ζητήματα τὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ διοργανισμοῦ.

Ἂν λοιπὸν τινὲς, καὶ μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὑπῆρχον οἱ ἐπιδεικνύοντες ἀποκλειστικὴν συμπάθειαν πρὸς ξένας Δυνάμεις, καὶ κόμματα ἐν ὀνόματι αὐτῶν διατηροῦντες, οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀπέβλεπον πλέον εἰς ἐθνικόν τι συμφέρον, ἀλλὰ μόνον εἰς ἰδιαίτερον. Τὰ ἐξωτερικὰ κόμματα ἕκτοτε ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἵτινες ἄλλοτε ὑπὸ πατριωτικῶν ἀρχῶν κινούμενοι ἦσαν ἀρχηγοὶ ἢ μέλη αὐτῶν, καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν τούτων φίλος ἢ σχετικὸς ὢν, ἤκουσα τούτους πολλάκις ἐκφραζόντας ἰδέας οὐχὶ κομματικὰς, ἀλλ' εἰρείας καὶ ἐθνικάς· ἤκουσα αὐτοὺς πολλάκις ἐγκαυχωμένους ὅτι εἰσὶν οὐχὶ ἄνθρωποι κομμάτων, ἀλλ' ἀκραιφνεῖς Ἕλληνες, ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Θρόνον αὐτῆς· καὶ οὕτω τὰ κόμματα ἐγκαταλειπόμενα βαθμηδὸν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν οἵτινες ἄλλος ἐπὶ πατριωτικῷ σκοπῷ εἶχον ἀποτελέσει αὐτά,

κατέπιπτον πάντοτε εἰς ταπεινότερον κύκλον καὶ εἰς ἀφανέστερα καὶ ἀκατονομαστότερα πρόσωπα, μεχρισοῦ τέλος πάντων ἀποκρουόμενα καὶ ὑπὸ τοῦ Ἔθνους, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν ὧν καταχρηστικῶς πλέον ἐβαπτίζοντο τὰ ὀνόματα, διελύθησαν καὶ ἐξέλειπον, συγχωνευθέντα ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἓν μόνον, τὸ Ἑλληνικόν, τὸ Ἐθνικὸν κόμμα. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ξένοι αὐτοὶ, ὧν ἐνόμιζον ὅτι φέρουσι τὴν σημαίαν, οὐχ ἧττον τὰ ἀτεβάλων, πεποιθότες ὅτι ἐνῷ βλάπτουσι τοῦ λοιποῦ τὴν Ἑλλάδα οὐδὲ τὴν ἐπιρροήν αὐτῶν, ἂν ὑποτεθῶσιν ἐπιζητοῦντες τοιαύτην, δὲν ὠφελοῦσι, περὶ τούτου, ἂν ὑπάρχωσι τινες οἱ ἀμφιβάλλοντες, ἂς τοὺς πείσῃ ἡ ἐξῆς περικοπὴ ἐπιστολῆς γραφείσης ἐσχάτως ὑπ' ἀνδρὸς ἐπισήμου, ἀνήκοντος εἰς τὸν ἀνώτατον διπλωματικὸν κύκλον μιᾶς τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ δὲν ἔχω τὴν ἄδειαν ν' ἀναγνώσω, ἀλλ' ἂν ἡ Γερουσία ἤθελε προσδιορίσῃ τινα διὰ νὰ τὸ ἀκούσῃ, εἰμὶ πρόθυμος νὰ εἴπω αὐτό.

Ἐνταῦθα ἀνέγνω τὴν ἐξῆς περικοπήν. «Μὴν ἀρίνετε νὰ σχηματισθῶσι πάλιν τὰ ἀρχαῖα κόμματα. Ἐστὲ πρὸ παντὸς Ἕλληνες καὶ μὴ προσκολλᾶσθε κατὰ προτίμησιν εἰς οὐδεμίαν τῶν Δυνάμεων, εἰς ἃς ὀφείλετε τὴν πολιτικὴν ὑμῶν ὕπαρξιν. Δὲν εἶναι οὐδόλως ἀγνωμοσύνη τοῦ νὰ θέλετε τὴν ἰδιορρυθμίαν σας κτλ.»

Καὶ πολλὰς ἄλλας συμβουλὰς σοφὰς περιέχει ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ νὰ περιστοιχίσωμεν ὅλοι ὁμοθυμαδὸν καὶ μετὰ πίστεως τὸν Θρόνον· ἐξ αὐτῆς λοιπὸν τῆς ἐπιστολῆς βλέπετε τί φρονοῦσιν καὶ οἱ ξένοι περὶ τῶν ἐξωτερικῶν κομμάτων.

Λύται εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας πρεσβεύω καὶ τὰς ὁποίας ἐπρέσβευον ἐν τῷ ὑπομνήματι. Δὲν ἐξέθηκα δὲ αὐτὰς ἀπολογούμενος· τῆς τοιαύτης ἀπολογίας νομίζω ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην· οἱ πλεῖστοι τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν μὲ γνωρίζουσι πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, καὶ γνωρίζουσι τί περὶ τοῦ Ἔθνους μου περὶ τοῦ ἀγῶνος του καὶ τῶν πρωταγωνιστῶν του ἐπρέσβευσα πάντοτε, τί εἶπον καὶ τί ἔγραψα· ἄλλως μὲ γνωρίζουσι καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, καὶ ἴσως καὶ τινες συνετέλεσαν κατά τι εἰς τὸ νὰ ἐξαρθῶσιν ἐν ἐμοὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα τοῦ πατριωτισμοῦ ἐφ' οἷς σεμνύνομαι. Δὲν πράττεται λοιπὸν, ἀλλ' οὐδὲ νομίζω ὅτι ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀπολογηθῶ ὑπὲρ αὐτῶν σήμερον· ἐδράξαμην ὅμως τῆς περιστάσεως ἥτις μοὶ ἐπαρουσιάσθη περιχαρῶς, διότι δίδει ἀφορμὴν νὰ κηρυχθῇ ἀπὸ τοῦ

Γερουσιαστικοῦ περιβόλου κατὰ πρόσωπον παντὸς τοῦ Ἔθνους, νὰ κηρυχθῇ ἀπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἐδρῶν, ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ κόμματα δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν γνωρίζει αὐτὰ τοῦ λοιποῦ οὐδὲ τὰ ἀνέχεται· πρέπει ὅλοι, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ Ἑλλὰς καὶ τοῦτο ἀπαιτοῦσιν οἱ φίλοι της, εἰς ἓν κόμμα νὰ συνέλθωμεν, τὸ Ἑλληνικόν, περὶ μίαν σημαίαν νὰ συναγερθῶμεν, τὴν Ἑλληνικήν, διὰ νὰ ἔχωμεν αἰωνόν τῆς Πατρίδος τὸν εὐτυχίαν.

«Εἷς αἰὼν ἄφατος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.»

Ἐπέτυχεν ἀπολαύσεως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης τὰ ἑξῆς·

Κύριοι!

Λυποῦμαι διότι λαμβάνω τὸν λόγον διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν· ὁ ὢν ὕλην ὁμολογήσει τὰς σχέσεις, αἵτινες μᾶς συνδέουσι, καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ μὴν ἀποκριθῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ λόγου τινὰς ἐκ τῶν ἰδεῶν τὰς ὁποίας περιέχει τὸ ὑπόμνημα, περὶ οὗ πρόκειται.

Χρὸς φιλικὸν, προσωπικὴ φιλοτιμία καὶ αἴσθημα εὐλαβείας πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην μὲ ἀναγκάζουσι νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν συζήτησιν. Ἐκ προοιμίων δὲ κηρύττω, ὡς ὁ προλαλήσας, ὅτι θέλω ἀρέσει αὐθωτον ὅλον τὸ μέρος τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ἀφορῶν τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ εὑρίσκεται εἰς διαπραγματεύσεις μὲ ξένας δυνάμεις, καὶ δὲν πρέπει νὰ παρεμβάλωμεν εἰς αὐτὰς κανὲν πρόσκομμα, καὶ διότι τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι, ὡς καὶ πᾶσα ὑπουργικὴ πρᾶξις, ἐκδεδομένον ὑπὸ τὴν ὑπουργικὴν εὐθύνην, καὶ δυνάμεθα, ὅταν τὸ νομίσωμεν ἀναγκαῖον, νὰ ζητήσωμεν λόγον. Περιορίζομαι δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸ καφάλαιον ἐκεῖνο τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἐξωτερικαὶ σχέσεις, Δημόσιον πνεῦμα κ.τ.λ.» θέλω ἑπομένως πᾶς συναδεύσει εἰς τὴν τελευτὴν, καθ' ἣν κατὰ τὸ ὑπουργικὸν ὑπόμνημα καθεύδουσι τὰ γηραιὰ τῆς Ἑλλάδος κόμματα· δὲν ἔρχομαι ὅμως ὥστε νὰ κλαύσω τὴν καταστροφὴν των διότι εὐτυχῶς ἢ δυστυχῶς κανὲν ἐξ αὐτῶν δὲν καταστράφη. Οὐδὲ θέλω ζητήσει τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διότι ὅλοι ὅσοι διεπράξαμεν εἰς τὰ κόμματα ταῦτα, ἢ ἀπέθανον εἰκαίως, ἢ ζῶσιν ἐντίμως, φέροντες ἐπὶ τοῦ ῥυτιδωμένου μετώπου των τὴν ἐρρατίδα τοῦ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῶν ἀστικῶν ἀρετῶν. Δὲν ἔρχομαι τέλος πάντων διὰ νὰ ὑποκινήσω ὑπουργικὰ ζητήματα, διότι εἶναι καὶ ἄδικον καὶ ἀσκοπον νὰ καταβυθίσω τις εἰς προσωπικὰς ἀναλογίας μίαν ὑπόθεσιν, ἥτις ἀφορᾷ τὸ ἔθνος καὶ τὴν ἱστορίαν του. Κύριον καὶ μοναδικὸν σκοπὸν ἔχω νὰ συζητήσω πανδήμως καὶ μεθ' ὅλης τῆς παῤῥησίας τὴν ἀξίαν τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἰδεῶν, τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ ὑπόμνημα, ἀναφορικῶς εἰς πρὸς τὴν καταγωγὴν καὶ τὸν πολιτικὸν βίον τῶν κομμάτων. Ὁ λόγος, Κύριοι, εἰς τὸν κάλαμον τοῦ δημοσιογράφου χρησιμεύει πρὸς ἁπλῆν ἔρευναν· προφερόμενος ἀπὸ τοῦ βήματος ἐξασκεῖ μίαν ἐνέργειαν· ἀλλ' ὅταν ἐκπέμπηται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἔχει ἄλλην βαρύτητα, εἶναι νόμος. Ὁ δὲ τελευταῖος οὗτος λόγος ἐγέννησε τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν βλέπετε καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τούτου.

Κύριοι! Αἱ ἰδέαι τὰς ὁποίας ἐμπεριέχει τὸ ὑπόμνημα, δὲν εἶναι πρωτοφανεῖς· ἐγεννήθησαν εὐθὺς μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ ἀγῶνος, καὶ διεδόθησαν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τοὺς θιασώτας τῆς σχολῆς τοῦ ἀγνώμονος ἐγωϊσμοῦ κατὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀγῶνος. Ἀλλ' ἐν ὅσῳ αἱ ἰδέαι αὗται περιεστρέφοντο εἰς κύκλους εὐαρίθμους, καὶ ἐχρησίμευον ὡς τροφὴ ἀργίας ἢ ὡς ἀντίδοτον πεπλανημένης φιλαυτίας, δὲν εἶχέ τις ἢ νὰ οἰκτείρῃ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Ὅταν μετ' ὀλίγον ἤρχησαν νὰ κυκλοφορῶσιν εἴς τινα ὄργανα τοῦ τύπου ὑπὸ τὴν συνοδίαν ἄλλων ἀξιολόγων γραπτημάτων καὶ ἰδεῶν, ἢ μικρὰν ἢ μεγάλην ἐκαμναν ἐντύπωσιν.. Ἄλλως τε ἕκαστος εἶχεν ἐλεύθερον τὸ στάδιον διὰ τῶν αὐτῶν μέσων νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ ἐγκλήματα· ἀλλὰ σήμερον ὅτε αἱ ἰδέαι αὗται συστηματοποιηθεῖσαι καὶ διατυπωθεῖσαι ἐν εἴδει δόγματος, ὑψώθησαν μέχρι τῆς ἀνωτάτης περιωπῆς τῆς πολιτείας μας, καὶ τὸ δεινότερον ὡς προϊόντα πεφωτισμένης πείρας καὶ ὡς ἱστορικαὶ ἀλήθειαι, ἐγένοντο ἀντικείμενον διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων, καὶ εἰσηγήσεως εἰς ὑπουργικὴν ἐφημερίδα, ὡς ἀκούσατε, τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσει καὶ οὐσίαν καὶ χαρακτῆρα· καὶ ὅ,τι μέχρι τῆς χθὲς δὲν ἦτον εἰμὴ ἄξιον οἴκτου καὶ γέλωτος, καθίσταται σήμερον σπουδαῖον, ἐπηρεάζει οὐσιωδῶς τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἡμῶν κατάστασιν, καὶ δύναται νὰ ἐχῇ σοβαρὰς συνεπείας, ἐὰν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τῆς πολιτείας περιβόλους δὲν βασανισθῇ μεθ' ὅλης τῆς παῤῥησίας ὅλον τὸ σύστημα τῶν ἰδεῶν τούτων, καὶ δὲν καταστεθῇ καταφανὴς καὶ πάνδημος ἡ ἀληθὴς ἀξία των.

Κύριοι! Ἠκούσατε ἀπὸ τὸν προλαλήσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν ποῖον τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν μέρους τοῦ ὑπομνήματος, καθὼς καὶ ὅσας ἐπ' αὐτοῦ ἔβρεξε παρατηρήσεις. Ἠκούσατε καὶ τὰς ἀντιῤῥήσεις, ὅσας ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπέῤῥεξε. Δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ εἰς τὸν κύριον ὑπουρ-

γὸν καὶ εὐρύταν καὶ εὐχέρειαν λόγου, ὁμολογῶ μάλιστα, ὅτι μετεχειρίσθη καὶ τινα λίαν πιθανὰ ἐπιχειρήματα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπιρυλάττεται, δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ μεταβάλωσι τὰς πεποιθήσεις μας, διότι δυστυχῶς, ὅτι εἶναι γεγραμμένον καὶ δημοσιευμένον δὲν ἀλλοιοῦται διὰ μυρίων διομολογιῶν ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀγῶνα καὶ πρὸς τοὺς ἀγωνιστάς.

Κύριοι! Σᾶς ἀνέγνωσε πρὸ μικροῦ ὁ ἀγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς, καθὼς καὶ ὁ κύριος ὑπουργὸς τοὺς συζητουμένους παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος· μ' ὅλον τοῦτο ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ σᾶς ἀναγνώσω προηγουμένως τὴν μετάφρασιν τῶν αὐτῶν χωρίων τοῦ ὑπομνήματος, ὅπως ἐγὼ αὐτὸς ἀντελήφθην καὶ μετέφρασα, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐπιφέρω τὰς παρατηρήσεις μου. Δὲν ἐννοοῦμεν δυστυχῶς ὅλοι τὴν ξένην διάλεκτον, εἰς ἣν εἶναι γεγραμμένον τὸ ὑπόμνημα. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντιληφθῆτε τὰς ἰδέας εἰς τὸ πρωτότυπον, ἠθέλατε συγκινηθῆ τὰ μέγιστα.

Ὁ κύριος ὑπουργὸς ἀγορεύων προχθὲς, εἶπε, «Δὲν ἐννοήσατε καλῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος» ἴσως δι' αὐτοῦ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν τὴν γλῶσσαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ὑπόμνημα εἶναι γεγραμμένον εἰς ξένην διάλεκτον, ἔχω ὅμως τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω, ὅτι πᾶσα διάλεκτος ἔχει δύω σημασίας μίαν τὴν θεωρητικὴν καὶ ἄλλην τὴν πρακτικὴν, καὶ ἡ ἀπόστασις τῆς μιᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλην εἶναι μεγίστη, εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὁ ἔχων πεῖραν πραγμάτων ἐννοεῖ συνήθως τὰ γραφόμενα μὲ πλειοτέραν ἀκρίβειαν, καὶ ἂν ὀλιγώτερον γνωρίζει τὴν διάλεκτον· δὲν εἶναι ἐπομένως διόλου παράδοξον ἐὰν σήμερον ἡμεῖς ἐννοῶμεν κάλλιον τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος παρ' αὐτὸν τὸν κύριον ὑπουργὸν, ὅστις τὸ συνέταξε. Λάβετε σᾶς παρακαλῶ τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσητε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς μεταφράσεως.

«Ἐξωτερικαὶ σχέσεις, δημόσιον πνεῦμα.»

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος τρία κόμματα ἐγεννήθησαν ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἅτινα ἐξηκολούθουν νὰ διαιρῶσιν αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς ἡσυχίας. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, οἵτινες ἐκμεταλλεύοντο τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν, οἱασιοπιστήθησαν τὰς ἀποκλειστικὰς συμπάθειας ἑκάστης τῶν εἰσεγγυτέρων Δυνάμεων, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τῶν ἁρμοδίων πρέσβεων διὰ νὰ περιλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ἡ πίστις τῶν ὁποίων ἐξήσκουν ἐπὶ τῆς Κυβερ-

νήσεως δὲν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα εἰμὴ τὴν θρίαμβον τῶν ἰδιαιτέρων συμφερόντων, διότι αὐτὰ τὰ συμφέροντα καὶ οὐχὶ ἀρχαὶ διαιροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ κόμματα. Σήμερον ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, εἰς καλλιτέραν κατάστασιν· τὰ κόμματα ἐγκαταλειφθέντα ἀπὸ τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐννόησεν ὅτι αἱ διχόνοιαι αὐτῶν δὲν ἐπέφεραν εἰς αὐτὸ καμμίαν ὠφέλειαν, ἀποκηρυχθέντα δὲ καὶ παρ' ἐκείνων τῶν ὁποίων ἐδανείζοντο τὸ ὄνομα διὰ νὰ καταγοητεύσωσιν, καὶ τῶν ὁποίων ἔβλαπτον μᾶλλον τὴν ἐπιρροὴν ἀντὶ νὰ τὴν ὑπηρετῶσι, κατέντησαν ὥστε νὰ διαλυθῶσι καὶ νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς ἓν κοινὸν ἐθνικὸν αἴσθημα, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἡ φιλοδοξία ἀτόμων τινων δὲν δύναται νὰ παλαίσῃ κατ' ὑπεράνω τῆς σφαίρας τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἅτινα συγκρούονται, ἐγείρεται ὁ θρόνος, ὅστις δὲν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν ἢ τὸ γενικὸν συμφέρον, καὶ εἶναι περιστοιχισμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὰς εὐχὰς ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους.

Ἀλλὰ διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ ὁ θρόνος εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν του, πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπὸ τὴν ὁμόφρονα συνδρομὴν τῶν μεγάλων Δυνάμεων. Ἡ ἀντίδρασις τῆς μιᾶς καὶ μόνης ἐξ αὐτῶν ἀρκεῖ νὰ παραλύσῃ τὰς πλέον ἐπιμόνους προσπαθείας. Τὸ ἀποτελεσματικώτερον μέτρον τῶν μεγάλων Δυνάμεων διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος, εἶναι νὰ ἐνισχύσωσι τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν, διὰ νὰ βάλωσιν αὐτὴν εἰς θέσιν νὰ κάμῃ τὸ καλὸν χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα, τοὺς ἰδιοτελεῖς σύτινες ἤθελον θελήσει νὰ ἐπιφέρωσι κατὰ τοῦτο ἐμπόδια.

Κύριοι! Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τῆς πατρίδος ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι σήμερον, τὴν ὁποίαν ὑπουργικὴ χεὶρ διεχάραξε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς ὅλον τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιγραφὴ τὴν ὁποίαν ἀναριθμόδιον καὶ ὅλως αἰθαιρέτως συγκεκροτημένον Δικαστήριον ἐκφενδονίζει κατὰ προσώπου ὁλοκλήρου μιᾶς ἡρωϊκῆς γενεᾶς, ἥτις ἤρχισε καὶ ἐπεράτωσε τὸν μέγιστον καὶ δικαιότερον τῶν ἀγώνων μὲ ἀπαραδειγμάτιστον καρτερίαν καὶ αὐταπάρνησιν.

Καὶ εἶναι ἀληθὲς, ὅτι διὰ μίαν τοιαύτην Ἑλλάδα ἐμαρτύρησεν ὑπὸ τῶν πλέον ἀπανθρώπων βασάνων ὁ ἀληθῶς Πανάγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἡ σεπτὴ συνοδικὴ χορεία τοσούτων ἀληθῶς Πανιερωτάτων Ἀρχιεπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ οἱ ἐπισημότεροι ἄνδρες τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς; Διὰ μίαν τοιαύτην Ἑλλάδα ἠγωνίσθησαν ἡρωϊκῶς εἰγενῆ καὶ γενναῖα τέκνα, καὶ ἔπεσαν οἱ πλείονες μαχόμενοι ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος; Διὰ μίαν τοιαύτην Ἑλλάδα κατεστράφησαν τοσαῦται

[Πρακτ. Γερουσ. τῆς Α'. Συνόδ. Ε'. Περιόδ.] G.

πόλεις, ἐδημεύθησαν πολυτάλαντοι περιουσίαι, ἐξανδραποδίσθησαν χιλιάδες, ἐβεβηλώθησαν ναοί, ἠτιμάσθησαν παρθένοι, καὶ καταναγκάσθησαν καὶ αὐτὰ τὰ νήπια ν' ἀρνηθῶσι τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των; Διὰ μίαν τοιαύτην Ἑλλάδα προσηνέχθησαν εἰς τὸν βωμὸν διακόσιαι περίπου χιλιάδες θύματα; Τέλος πάντων χάριν μιᾶς τοιαύτης Ἑλλάδος ἔκαμε τὴν γενναίαν ἀπόφασιν νὰ καταναλώσῃ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του καὶ ν' ἀρειδήσῃ τὴν πολύτιμον ὑγείαν του ὁ εὐκλεὴς γόνος μιᾶς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων δυναστειῶν τῆς Εὐρώπης.

Αἰ Κύριοι! Καὶ ἀκριβὴς ἐὰν ἦτον ἡ εἰκών, καὶ ἀληθὴ ἐὰν ἦσαν τὰ ἐγκλήματα, καὶ πραγματικὰ ἐὰν ἦσαν ὁ ξενισμὸς καὶ ἡ διαφθορά, χεὶρ ἀληθῶς ἑλληνικὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γράψῃ τοιαύτην τερατώδη εἰκόνα· καρδία ἀληθῶς ἑλληνικὴ δὲν ἠδύνατο νὰ στιγματίσῃ τὰς Ἑλληνικὰς ὑπεροχὰς μὲ τοσαύτην ἀναλγησίαν! Ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι εἰς καμμίαν ἄλλην περίστασιν τὸ αἴσθημα τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἐπὶ τοσοῦτον δὲν ἐμαράνθη, ἐπὶ τοσοῦτον δὲν ὑπεχώρησεν εἰς ὁποιονδήποτε ἄλλο πάθος. Ἀλλ' ἡμεῖς εἴμεθα εἰλικρινεῖς, θὰ μᾶς ἀντιτάξωσιν ἴσως, ἀγαπῶμεν τὴν παῤῥησίαν, θέλομεν τὰ πράγματα νὰ τὰ ὀνομάζωμεν μὲ τὰ ὀνόματά των. Ἀποκρούομεν τὸ σύστημα ἐκείνων οἵτινες τὰ πάντα θέλουν νὰ συσκιάζωσι, τὰ πάντα νὰ συγκαλύπτωσι.

Καὶ ὅμως εἰς τῶν ἐνδόξων προγόνων μας, ὁ πολυμαθέστατος συγγραφεὺς τῆς ἀρχαιότητος, ὁ ἠθικώτατος Πλούταρχος, ἄλλην ὁδὸν πολιτικωτέραν καὶ ἠθικωτέραν μᾶς ὑπέδειξε, καὶ ταῦτα προκειμένου περὶ ἑνὸς ἀτόμου, καὶ τούτου ἀλλοεθνοῦς, καὶ οὐχὶ περὶ ἔθνους καὶ τούτου ἰδίου. Συγγράφων τὸν βίον, ἂν δὲν λανθάνωμαι, τοῦ Ῥωμαίου στρατηγοῦ Αἰμιλίου παρέλειψε τὰς ἐπιληψίμους πράξεις του, διότι ἔπραξε ἐν καλῷ εἰς τὴν πατρίδα του· διότι ἐπιφορτισθεὶς τὴν ἀνάκρισιν φόνου πραχθέντος κατὰ Ῥωμαίου ἐν τῇ πατρίδι τοῦ συγγραφέως Χαιρωνείᾳ, ἀπέδωκε τὴν πρᾶξιν εἰς λῃστάς, καὶ ἀπήλλαξε τὸν τόπον ἀπὸ δυσχερεῖς συνεπείας. Ἀλλ' οἱ ὑποβολεῖς τοῦ ὑπομνήματος δὲν εἶχον ἀρά γε ὑπ' ὄψιν των ἀγαθήν τινα πρᾶξιν τῶν κατηγορουμένων κομιτάτων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν διὰ νὰ λησμονήσωσι τὰ λάθη των, τὰς παρεκτροπάς των, καὶ νὰ φανῶσιν ἐπιεικέστεροι; Καὶ ἂν ὅλα τὰ ἐλησμόνησαν, δὲν ἐνθυμήθησαν τοὐλάχιστον, ὅτι εἰς τὰς προσπαθείας αὐτῶν, τὴν ἔξοχον ἱκανότητά των καὶ τὸν ἀπαράμιλλον πατριωτισμόν των ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ παλιγγενεσία ἔθνους δουλεύοντος πρὸ τεσσάρων αἰώνων; Δὲν ἐνθυμήθησαν ὅτι ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι ζῶ-

μεν, καὶ ζῶμεν ἐλεύθεροι, εἶναι ζυμωμένος μὲ τοὺς ἱδρῶτάς των, μὲ τὰ αἵματα αὐτῶν καὶ τῶν οἰκείων των;

Καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν θέλομεν τὴν ἐπιείκειάν σας· ἀποκρούομεν τὴν συγκατάβασίν σας καὶ ἀσπαζόμεθα, ὡς ὑμεῖς, τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ ὑπὸ τὸν αὐστηρὸν ἔλεγχον τῆς παῤῥησίας καὶ τῆς εἰλικρινείας ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω τὰς αἰτιάσεις τοῦ ὑπομνήματος.

Κύριοι! προκαλῶ τὴν προσοχήν σας εἰς τὸ οὐσιωδέστατον τοῦτο μέρος τῆς συζητήσεως. Ἡ προσοχή σας θέλει καταγήσει καὶ ἐμὲ προσεκτικώτερον καὶ σαφέστερον, καὶ ὑμᾶς δικαιοτέρους κριτάς.

Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ παρελθόντος μας, περὶ τῆς ἱστορίας μας, τὴν γνησιότητα τῆς ὁποίας οἱ αἰῶνες ἀνεδέχθησαν νὰ διεκδικήσωσι κατὰ πάσης νοθεύσεως καὶ διαστροφῆς· θέλετε πεισθῆ μετ' ὀλίγον ὅτι εἰς τὸ ὑπόμνημα ἀποκαλύπτεται καὶ ἄλλος σκοπὸς λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος.

Κύριοι! Ἐφ' ὅσον μελετᾷ τις τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκαλύπτονται νέαι ἰδέαι συσκιαζόμεναι τὸ πρῶτον ὡς ἐκ τῆς φρασεολογίας καὶ τῆς συντομίας· πᾶσα σχεδὸν λέξις ἀντιπροσωπεύει μίαν ἰδέαν καὶ περιλαμβάνει ἕνα σκοπόν. Ἐνόμισα κατ' ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι, ὅτι τὸ ὑπόμνημα περιέχει καί τι ποινητικόν· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἴσως ἀπάτη, καθόσον ἀποβλέπει τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν εἶναι θετικὸν θετικώτατον. Θέλω προσπαθήσει νὰ μεταδιβάσω τὴν πεποίθησίν μου καὶ εἰς ὑμᾶς, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσητε.

Τρία κακοήθη κόμματα, λέγει τὸ ὑπόμνημα, ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐξηκολούθουν νὰ τὴν διατρώσι καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς ἡσυχίας. Ἐὰν ῥητῶς δὲν μνημονεύῃ τὴν λέξιν *κακοήθη*, ἡ ἰδιότης αὕτη ἐξάγεται προφανῶς ὡς ἐκ τῆς τάσεως καὶ τῆς ἐνεργείας, ἥτις ἀποδίδεται εἰς τὰ κόμματα. Οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν ὕψωσαν, λέγει, ἕκαστος ἀνὰ μίαν ξένην σημαίαν, καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τῶν ξένων πρέσβεων, ἐπετίθεντο κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἥρπαζον τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἁρπάζοντες αὐτὴν ἔκαμνον τὰ συμφέροντά των, διότι σκοπὸς καὶ τῶν κομμάτων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν ἦτον ἡ περιποίησις ἰδιοτελῶν συμφερόντων, καὶ οὐχὶ ὁ θριαμβος τῶν ἀρχῶν, διότι ἀρχὰς δὲν εἶχον.

Κύριοι! Καὶ οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόμα-

τος δὲν ἤθελον ἔχει τὴν τόλμην νὰ ἀναλάβωσι τὴν βαρεῖαν εὐθύνην μιᾶς τοιαύτης στυγηρᾶς κατηγορίας· παρατηρήσατε ὅτι διὰ νὰ ἐνισχύσωσι τὴν κατηγορίαν, ἀπέδωσαν εἰς τὰ κόμματα καὶ μίαν κακοήθη κατηγορίαν. Τρία κόμματα, λέγει, ἐγεννήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν· καὶ διὰ τί; διὰ νὰ προκύψῃ ἀναμφιβόλως τὸ πόρισμα, ὅτι ἡ ἠθικὴ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἦτον ὑποπτος, στηριζόμενοι εἰς τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο ἀξίωμα τὸ « ἐν γὰρ διχοστασίῃ καὶ ὁ πάγκακος ἔλαχε τιμῆς » καὶ διὰ νὰ προκύψῃ τὸ δεύτερον πόρισμα, ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν ἦτον ἱερὸς, ὡς ἡμεῖς τὸν νομίζομεν. Καὶ ἀνομάζετε παῤῥησίαν τὰς προσβολάς; Ἡ διαστροφὴ τῆς ἱστορίας εἶναι εἰλικρίνεια; Ἡ ἀγνωμοσύνη πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς καὶ ὁ προστριβόμενος μῶμος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα εἶναι, νομίζετε, εὐσχήμου πολιτικῆς ἦθος;

Ἀκόμη δὲν συνετάχθη ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος· ἀκόμη δὲν ἐπαρουσιάσθη ἡ μεγαλόψυχος ἐκείνη διάνοια, ἥτις θέλει συναρμολογήσει τὰ γεγονότα, θέλει ἀναζητήσει εἰς αὐτὰ τὰς ἀληθεῖς αἰτίας καὶ θέλει συντάξει καὶ ἐκδώσει τὴν γνησίαν, τὴν γάνιμον ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος· καὶ μ' ὅλον τοῦτο δύναμαι νὰ διακηρύξω ἀπὸ τώρα, ὅτι ἐμφύλιοι σπαραγμοί, ὁποίους ὑπενίττεται τὸ ὑπόμνημα, καὶ ὁποίους εἰς ἀναλόγους περιστάσεις ἔλαβον χώραν εἰς ἄλλα ἔθνη, παρ' ἡμῖν δὲν ὑπῆρξαν· τὸ μόνον συμβὰν, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται ν' ἀποδοθῇ τοιοῦτος χαρακτὴρ, εἶναι ἡ σύγχρουσις τοῦ 1824, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύγχρουσιν ταύτην διὰ τῶν ἀμερολήπτων καὶ φιλοσόφων ἑταστὴν δὲν ἀποκαλύπτονται ὡς κύρια ἐλατήρια τὰ πάθη. Οἱ ἄνθρωποι, τὰ κόμματα καὶ αὐτὰ τὰ ἔθνη πολλάκις χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς νὰ ἠξεύρωσι, χρησιμεύουν ὡς ἁπλᾶ ὄργανα τῶν βουλῶν τῆς θείας προνοίας· πολλάκις χρησιμεύει τὴν συνδρομήν των εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως τῶν ἐθνῶν, συντρέχοντας ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν εἰς τὴν μυστηριώδη ἐκείνην ἐργασίαν, ἥτις ἀκαταπαύστως τελεῖται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς προόδου ὑπεράνω τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν.

Ἡ πάλη τοῦ 1824 δύναται νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὴν κρίσιν μου ἡ πρώτη ἐκρηξις τῆς μεγάλης περὶ ἐθνικῆς ἑνότητος ἰδέας, ἥτις ἐτυκλοφορεῖτο πρὸ αἰώνων εἰς τὴν ἑλληνικὴν διάνοιαν. Εἰς τὴν πάλην τοῦ 1824 ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασισθῇ ἐν ἀγνοίᾳ πάντων, ἂν ἡ Ἑλλὰς ἔπρεπε νὰ μένῃ διηρημένη εἰς ἐπαρχιακὰ Κράτη ἢ νὰ συγκροτισθῇ εἰς ἓν κράτος συγχωνευομένων τῶν ἐπαρχιῶν εἰς ἓν ἔθνος. Ἡ πάλη τοῦ 1824 ἔχει ἀναλογίαν τινὰ μὲ ἐκείνην, ἥτις διεξήχθη εἰς τὴν φράντσην τῆς Γαλλίας ματαξὺ τοῦ

Βασιλέως καὶ τοῦ Φεουδαλικοῦ πληρώματος· διὰ τοῦτο εἰς τὴν πάλην τοῦ 1824 δὲν ἔλαβε χώραν οὐδεμία προσωπικὴ ἐκδίκησις, δὲν ἔπεσαν θύματα, κατεδαφίθησαν δὲ τὰ πρῶτα θεμέλια τῆς δυνικητικῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς μοναρχικῆς ἐξουσίας. Ἄλλως τε ἡ σύγχρουσις τοῦ 1824 δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἐμφύλιος σπαραγμὸς, διότι δὲν συνεκρούσθησαν πρὸς ἄλληλα κόμματα, ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μέρους παρίστατο ἡ κεντρικὴ ἐξουσία καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ προϋχοντες τῶν ἐπαρχιῶν· καὶ ὅμως τὰ κόμματα δὲν ἐγεννήθησαν οὔτε ἀπὸ τὴν σύγχρουσιν τοῦ 1824, οὐδὲ ἀνέδειξεν ἡ ἀγωνιζομένη Ἑλλὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος τρία κόμματα.

Τὰ κόμματα τοῦ ἀγῶνος ἦσαν δύω, καὶ ἐγεννήθησαν κατὰ τὸ 1825, ὅτε ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ δὲν ὑπῆρχον, ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἐπάλαιε μὲ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της εἰς τὰ ἔξω, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν τὴν βοήθειαν. Τότε αἱ γνῶμαι διῃρέθησαν· τότε ἡ μία μερὶς ἐζήτησε τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, καὶ ἡ ἑτέρα ἕνα συνταγματικὸν μοναρχὴν ἐκ τῆς βασιλευομένης Γαλλίας. Καὶ ἀπόδειξις ὅτι τὰ κόμματα ἦσαν πᾶν ἄλλο παρὰ πρωΐων τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν, εἶναι ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην συνετάχθησαν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἐκεῖνοι οἵ τινες εἰς τὰς προλαβούσας διαιρέσεις ἦσαν ἀντίθετοι· δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ὅτι ὁ ἀγὼν ἐμολύνθη ἀπὸ ἐμφυλίους σπαραγμοὺς· δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὰ κόμματα ἔλαβον τὴν καταγωγήν των κατὰ τὸ ὑπουργικὸν ὑπόμνημα ἐξ ἐμφυλίων σπαραγμῶν, οὐδ' εἶναι προϊὸν εὐτελῶν καὶ ἰδιοτελῶν συμφερόντων, ἀλλ' εἶναι γέννημα πεποιθήσεων καὶ ὅλως πολιτικῶν ἀρχῶν. Ἰδοὺ τὸ πρῶτον καὶ κύριον λάθος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπωκοδομήθησαν ὅλα τὰ ἀτυχῆ συμπεράσματα τοῦ ὑπομνήματος. Ἐκ τῆς ψευδοῦς καταγωγῆς τῶν κομμάτων ἐνισχύθησαν ὥστε νὰ δημιουργήσωσι τὰς καταλαλιὰς, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ ἀλλην ἔκφρασιν, τὰς ὁποίας ἐπισωρεύει τὸ ὑπόμνημα κατὰ τῶν κεφαλῶν τῶν κομμάτων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν.

Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν καὶ ἂς ἐξετάσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς κατηγορίας.

« Οἱ ἀρχηγοὶ, λέγει, τῶν κομμάτων εἶχον σχέσεις μὲ τοὺς ξένους πρέσβεις, καὶ ἔνοσι βέβαια σχέσεις ἀθεμίτους, διότι δι' αὐτῶν ἐπετίθεντο κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔκπαζον τὴν ἐξουσίαν κτλ. »

Δὲν θέλω νὰ διαφιλονεικήσω ἐνταῦθα ἐὰν ἐνίοτε ἐγένοντο συ-

στάσεις ὑπὲρ τινων προσώπων, ἕνεκα ἀντιζηλίας, ὡς θέλουσι τινὲς, ἢ χάριν ἁπλῆς συμπαθείας, ὅπως θέλουσιν οἱ πλεῖστοι. Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι νὰ μένωσι τὰ ἔθνη ἀπηλλαγμένα πάσης ξένης ἐπηρείας, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διοίκησιν, καὶ μάλιστα τὸν διορισμὸν τῶν ἀνωτέρω λειτουργῶν τοῦ Κράτους· καὶ φρονῶ ὅτι κατὰ τοῦτο πᾶς τίμιος πολίτης, πᾶς φιλότιμος πολιτικὸς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ γνώμην διάφορον. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐὰν ἐγνώριζα ὅτι ἔχω δίπλωμα ἐπιβεβλημένον ἐκ ξένης θελήσεως, ἤθελα τὸ ἐξαφανίσει.

Δυστυχῶς ὅμως τὰ ἔθνη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑπέπεσαν εἰς τοιούτους πειρασμούς, καὶ δὲν εἶναι παράδοξον, ἂν καὶ ἡ Ἑλλὰς ὑπέστη τοιαύτας δοκιμασίας· διϊσχυρίζομαι ὅμως πρὸς δόξαν τοῦ Βασιλέως καὶ πρὸς τιμὴν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ἐξωτερικαὶ πίεσεις, πίεσεις δηλονότι, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα ἐστάθη ὁ θρίαμβος τῶν ἰδιοτελῶν συμφερόντων, πώποτε παρ' ἡμῖν δὲν ὑπῆρξαν· καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε, κύριοι, ὅτι ὁμιλῶ ἐν πλήρει γνώσει τῶν πραγμάτων, ἀνοίξατε, σᾶς παρακαλῶ, τὸ ὑπουργικὸν ἡμερολόγιον, καὶ θέλετε βεβαιωθῆ, ὅτι ἀπὸ τοῦ **1828** ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐγκαθιδρύθη εἰς τὴν Ἑλλάδα τακτικὴ Κυβέρνησις, μέχρι τοῦ **1854** ὅλοι οἱ πρωθυπουργοὶ ἐστάθησαν πρόσωπα τῆς ἐκουσίας ἐκλογῆς τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος. Διηνεκὴς σχεδὸν πρωθυπουργὸς ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου ἐστάθη ὁ Σπηλιάδης· ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας ὁ Ἀρμανσπέργης, ὁ Ῥουδχάρ, ὁ Σμάλτζ, ὁ Μαυροκορδάτος διὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ ὁ Κριεζῆς μέχρι τοῦ **1843**. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ Μεταξᾶς ὁ Μαυροκορδάτος, ὁ Κωλέττης, ὁ Τζαβέλλας, ὁ Κουντουριώτης, ὁ Κανάρης καὶ πάλιν ὁ Κριεζῆς ἐπὶ πέντε ἔτη. Σημειώσατε ὅτι καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ δεκαετὲς διάστημα ἀπὸ τοῦ **1833** μέχρι τοῦ **1843** οἱ κορυφαῖοι τῶν κομμάτων ἦσαν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος πρεσβεύοντες· καὶ εἰς τίνα, ἐρωτῶ, ἐκ τῶν κατονομασθέντων διορισμῶν ἀποκαλύπτεται ἡ ἐξωτερικὴ πίεσις; ποῖος ἐκ τῶν πρωθυπουργῶν, τοὺς ὁποίους ἀνέφερα, ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἐξουσίαν; εἰς τίνα ἐξ αὐτῶν τῶν διορισμῶν εὑρίσκετε τὸν θρίαμβον τῶν ἰδιοτελῶν συμφερόντων; ὀνομάσατέ τους, καὶ θέλομεν καταπαύσει ἀμέσως τὴν ὑπεράσπισιν. Εὐτυχῶς ὅμως καὶ διὰ τοὺς ὑποβολεῖς τοῦ ὑπομνήματος καὶ διὰ τὴν πατρίδα εἰς κανένα δὲν δυνάμεθα νὰ προσάψωμεν παρόμοιον μῶμον· ἀπεναντίας ὅλοι οὗτοι ἦσαν γνήσια τέκνα τῆς πατρίδος· πίπτει λοιπὸν ἐκ βάθρων ἡ πρώτη καὶ οὐσιώδης κατηγορία τοῦ ὑπομνήματος.

Ἀλλὰ δὲν εἴχετε σχέσεις, θὰ μᾶς ἀντιτάξωσιν ἴσως, μὲ τοὺς ξένους πρέσβεις; Ἐν πρώτοις παρατηρῶ ὅτι εἰς κανένα πολιτικὸν Ἕλληνα δὲν εἶναι ἀκριβὲς νὰ λέγῃ, δὲν εἴχετε, ἀλλ' εἴχομεν. Ἀπαντῶν δὲ εἰς τὴν ἐρώτησιν, λέγω, καὶ εἴχομεν καὶ θὰ ἔχωμεν σχέσεις μὲ τοὺς ξένους πρέσβεις, καὶ ἰδίως μὲ τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας τὰς τρεῖς εὐεργέτιδας Δυνάμεις· ἀλλὰ ποίας σχέσεις; σχέσεις βεβαίως ἐντίμους, σχέσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ εὐεργετούμενος πρὸς τὸν εὐεργέτην του, ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα, ὁ μαθητὴς πρὸς τὸν διδάσκαλον. Καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ μὴ ἀγαπῶμεν, νὰ μὴ ἔχωμεν ἐγκαρδίους συμπαθείας εἰς λαοὺς καὶ Κυβερνήσεις, οἵτινες εἰς τὰς ἡμέρας τῶν μεγίστων κινδύνων μᾶς ἐπαρηγόρησαν, μᾶς ἐνεψύχωσαν καὶ ἀποτελεσματικῶς μᾶς συνέδραμον, καὶ ἄλλην μίαν ἡμέραν θέλουσι βεβαίως μᾶς συνδράμει;

Κύριοι! Τὸ αἴσθημα τῆς εὐεργεσίας καὶ τὸ αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης εἶναι δύο αἰσθήματα ἰσοδύναμα καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑψηλοτέρων καὶ εὐγενεστέρων αἰσθημάτων. Ἡ εὐεργεσία κατὰ τὴν κρίσιν μου εἶναι ἠθικὴ ἐναποταμίευσις ἀγαθῶν, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ἠθικὴ ἀπόδοσις. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται σαρῶς ἡ ἐνδόμυχος ἡδονὴ, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται καὶ ὅστις εὐεργετεῖ καὶ ὅστις εὐγνωμονεῖ πρὸς τὸν εὐεργέτην του. Καὶ αὐτὸ τὸ εὐγενὲς τῆς εὐγνωμοσύνης αἴσθημα δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς τὴν λεπτὴν καὶ εὐαίσθητον τοῦ Ἕλληνος αἴσθησιν;

Κύριοι! Δὲν ἐξεύρω τί εἶπον, ἢ τί θὰ εἴπωσιν ὅσοι συνέγραψαν ἢ θὰ συγγράψωσι τὴν ἱστορίαν μας· ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι καὶ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἀλληλοδιαδόχως ἐλάβομεν μεγίστας συνδρομὰς καθ' ὅλην τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος, πότε ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς καὶ πότε ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις των. Καὶ ἂν ποτε αἱ συνδρομαὶ αὗται μᾶς φαίνονται ἀτελεῖς ἢ ἀντίθετοι, ἂς μὴ ἀποπλανώμεθα εἰς τὰς κρίσεις μας.

Τί θὰ εἴπωσιν οἱ ἀκριβολογοῦντες περὶ τὰ τοιαῦτα, ὅταν μάθωσιν ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν ἐγγράφου τοῦ Λόρδου Ἀμμοστοῦ Ἄδαμ, τὸ ὁποῖον ἐκόμισεν εἰς Ναύπλιον ὁ Μοίραρχος Πίτζελ, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀφ' ἑνὸς μέρους ἐπέμενε νὰ ἀνακαλέσωμεν τὴν παλιμβούλλιον προκήρυξιν τῆς **27** Μαΐου, καὶ νὰ ἱκανοποιήσωμεν συνάμα τὴν καταπατηθεῖσαν οὐδετερότητα εἰς τὴν Ἰθάκην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεγνώριζε τοὺς ἀποκλεισμούς μας, καὶ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ἐπισκεπτώμεθα τὰς ξένας σημαίας, καὶ ἑπομένως νὰ δημεύωμεν ὅπου καὶ ἂν συναντήσωμεν τὴν ἐχθρικὴν ἰδιοκτησίαν.

Ἐὰν, Κύριοι, ἀπαθῶς ἐξετάσωμεν τὸ σύνολον τῆς διαγωγῆς τῶν Χριστιανικῶν λαῶν καὶ τινων τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν, καὶ ἰδίως τῶν τριῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων, θέλομεν συνομολογήσει, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν αἱ συμπάθειαι αὐτῶν ἦσαν ὑπὲρ τῶν δικαίων μας, ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μας. Καὶ σημειώσατε, ὅτι αἱ εὐεργεσίαι μετροῦνται κατὰ τὸν χρόνον, τὸν τύπον καὶ τὴν κατάστασιν τῶν εὐεργετουμένων. Ἂς μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι ὁ ἀγών μας ἐστάθη μία ἀδιάκοπος σειρὰ περιπετειῶν, κινδύνων καὶ ἀπελπισίας, καὶ ὅτι πᾶν ὅ,τι μᾶς ἤρχετο ἐκ μέρους τῶν Χριστιανικῶν λαῶν ὑλικὸν ἢ ἠθικὸν βοήθημα ἦτο μεγίστη εὐεργεσία· διότι ἦτον αὔρα δροσίζουσα τὰ στήθη τῶν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἀθλούντων· ἦτον μυστηριώδης δύναμις ἀναζωπυροῦσα τὸ ἄσβεστον τοῦ ἐθνισμοῦ πῦρ, τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Πατρίδα. Καὶ μὴ νομίσητε, ὅτι σᾶς διηγοῦμαι ἐνταῦθα τὰς ὀξείας ἐντυπώσεις τῆς ἀσθενοῦς ἴσως καρδίας μου, τὰς ὁποίας καὶ μέχρι τοῦ τάφου οὐχ ἧττον θέλω διατηρήσει ἀκμαίας! Ἐστάθην μάρτυς τῆς ἐπιρροῆς, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν αἱ συνδρομαὶ αὗται ἐπὶ τῆς καρδίας ἑνὸς τῶν ὁμολογουμένως ἐξόχων ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος, τοῦ ἐνδόξου Καραϊσκάκη· τὸν ἤκουσα πολλάκις περὶ τούτου λαλοῦντα μὲ βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν δαρνοστερὰς ἀνέβη τὴν ἱερὰν κλίμακα τὴν ἀγούσαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀθανασίας. Ἀλλὰ μήπως ὑμεῖς, Κύριοι, ὅλοι ἀγνοεῖσθε δὲν ἠσθάνθητε ὅ,τι ἠσθάνθην, δὲν ἠκούσατε ὅ,τι ἤκουσα, δὲν εἴδατε ὅ,τι εἶδον; Ἀρκεῖσθε ὅτι μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς αἰσθάνεσθε τὴν εὐτυχῆ ἐπιρροὴν, τὴν ὁποίαν ἐξήσκησαν ἐπὶ τῆς τύχης μας, ὁ σχηματισμὸς τῶν φιλελληνικῶν κομιτάτων κατὰ τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἐν συντόμῳ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἡ σύμβασις τῶν δύο δανείων μας ἐν Ἀγγλίᾳ, τὰ πανταχόθεν συρρέοντα βοηθήματα εἰς εἴδη καὶ εἰς χρήματα, καὶ αὐτὴ ἡ ὑποστήριξις τοῦ ἀγῶνός μας ὑπὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου; Ἀκόμη ἔνδυλος εἶναι εἰς τὰς ἀκοάς μας ὁ ἐνθουσιώδης ὕμνος, τὸν ὁποῖον ὑπὲρ τῆς ἐνδόξου καταγωγῆς μας, ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς πάλης μας συνέταξε καὶ κατεύθυνε πρὸς τὸν Ὕψιστον ὁ πρῶτος φιλέλλην Βασιλεύς! Τίς ἐξ ὑμῶν δύναται νὰ ἀναπολῇ ἄνευ βαθείας συγκινήσεως τὴν γενναίαν ἐκείνην ἀπόφασιν τῆς εὐγενοῦς κόρης τῆς μεγάλης Γαλλίας, ἥτις ἀπέκοψε τὴν ξανθὴν κόμην της, τὴν ἐπώλησε καὶ κατέβαλε τὸ τίμημα αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνός μας; Ἀνοίξατε ἔπειτα τὸ μαρτυρολόγιον τῶν φιλελλήνων, διατρέξατε τὰ πεδία τῆς μάχης καὶ μὴ ἔλθετε εἰς κατάνυξιν, μὴ συγκινηθῆτε, ἐὰν δύνασθε, ὅταν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἄνδρες εὐγενεῖς καὶ γενναῖοι ἐγκαταλείψαντες γονεῖς, συζύγους καὶ τέκνα, περιουσίας καὶ πατρίδα, ἐπροτίμησαν νὰ συνκινδυνεύσωσιν παντοῦ μεθ' ἡμῶν, καὶ οἱ πλειότεροι νὰ λάβωσιν ὡς περισπούδαστον δι' αὐτοὺς ἀμοιβὴν τὸν θάνατον. Διατηρῶ χιλίους εἰς τὴν μνήμην μου· βλέπω μάλιστα αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἕνα τῶν ἐνδοξοτέρων καθήμενον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ μνημονεύσω ὀνομαστὶ κανένα, φοβούμενος μὴ κάμω ἀδίκους παραλείψεις, νὰ μὴ μαράνω ἐγγίζων τὰς δάφνας των. Ἐὰν θέλετε, ἀνοίξατε ἤδη καὶ τὰ ἐπίσημα βιβλία, καὶ θέλετε εὕρει καὶ εἰς αὐτὰ ἀπείρους ἀφορμὰς εὐγνωμοσύνης καὶ συμπαθείας. Προσδιορίσατε, ἂν δύνασθε, εἰς ποίαν ἐκ τῶν πτυχῶν τῆς καρδίας μας εἶναι ἐγκεχαραγμένον τὸ ἀγαπητὸν ὄνομα τοῦ φιλέλληνος Ἀμιλτῶνος, ὅστις μὲ ἀληθῶς Ἑλληνικὴν καρδίαν δὲν ἔπαυσεν οὐδὲ στιγμὴν νὰ νουθετῇ καὶ νὰ χειραγωγῇ τοὺς ἀνδρείους ναύτας μας; Δὲν ζῇ ὁ μέγας πατριώτης Ὑψηλάντης διὰ νὰ ὁμολογήσῃ παντὸς μέλλοντος, ὅτι εἰς τὴν ἔνδοξον μάχην τῶν μύλων τοῦ Ναυπλίου κατὰ τοῦ Ἰβραΐμη, τὴν ὁποίαν αὐτοπροσώπως ἐστρατήγησεν, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ναύαρχον Δεϋδιγνῦ παρόντα καὶ θάρρος καὶ τρόφιμα· καὶ αὐτὸς ὁ ναύαρχος Ἀκούρτης ἔδειξεν εἰς κρίσιμον τῆς Πατρίδος περίστασιν μετριοπάθειαν, καὶ ἂν θέλετε, φιλελληνισμόν. Εἶναι τώρα χρεία νὰ σᾶς εἰπω, ὅτι ἡ ἔνδοξος ἐπιστράγισις τοῦ ἀγῶνός μας ὀφείλεται εἰς τὰ Πρωτόκολλα τῶν τριῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀξιομνημόνευτον ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου καὶ εἰς τὴν κάθοδον τοῦ γενναίου Γαλλικοῦ στρατοῦ ἐν Πελοποννήσῳ; Αὐταί, Κύριοι, εἶναι αἱ σχέσεις μας μὲ τοὺς ξένους καὶ ἰδίως μὲ τοὺς Ἄγγλους, Γάλλους καὶ Ρώσσους. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀδιάρρηκτοι δεσμοί, οἱ ὁποῖοι μετ' αὐτῶν μᾶς συνδέουσιν. Αὐτὰς λοιπὸν τὰς σχέσεις, αὐτοὺς τοὺς δεσμοὺς κηρύττει τὸ ὑπουργικὸν ὑπόμνημα ὑπόπτους; Καὶ εἶναι ποτὲ δυνατὸν αἱ εὐεργέτιδες Δυνάμεις, ἀφ' οὗ τοσαύτας θυσίας κατέβαλον ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μας, ἀφ' οὗ ἀνήγειραν Βασίλειον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκαθίδρυσαν ἐπ' αὐτοῦ τῇ συγκαταθέσει ἡμῶν Βασιλέα, εἰς τὰς ἀρετὰς τοῦ ὁποίου σημαίνεται ὅλη ἡ Ἑλλὰς, καὶ εἰς τὰ αἰσθήματά του ἐπαναπαύεται ἅπας ὁ Ἑλληνικὸς ἐθνισμὸς, αὐταί, λέγω, αἱ Δυνάμεις εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ θελήσωσι σήμερον νὰ καταστρίψωσι τὸ δημιούργημα των; Εἶναι

κἂν, πρὸς Θεοῦ, πιθανὸν τὰ γνήσια τῆς Πατρίδος τέκνα, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ἐμόχθησαν καὶ ἐθυσίασαν ὑπὲρ τῆς παλιγγενεσίας της, νὰ ἀποφασίσωσι σήμερον νὰ ὑποδουλώσωσιν αὐτὴν εἰς ξένας ἐπιρροάς, νὰ τὴν ἐπιβουλευθῶσι, καταστρέφοντες οὕτω τοὺς ἀνεκτιμήτους ἀγῶνάς των;

αἴ! πολὺν ἔπος σὲ φύγεν ἕρκος ὀδόντων.» Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθὲς, θὰ ἀντιτάξωσιν ἴσως, ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἐπροσπάθησαν πολλάκις νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν;

Καὶ εἶναι ἔγκλημα, ἐρωτῶ, ἐὰν ἐζήτησαν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Πατρίδος των ἄνδρες διακριθέντες κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὑπηρετήσαντες ἐντίμως, ἀποκτήσαντες πεῖραν καὶ νομίζοντες ὅτι δύνανται νὰ συντρέξωσιν ἐπιτυχῶς εἰς τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ τόπου; Ἄλλως τε εἰς Συνταγματικὸν Κράτος ὅλοι οἱ πολῖται δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν ἀξίωσιν νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν· ἀρκεῖ νὰ τὴν ἐπιδιώξωσι διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῇ εἰς κανένα τὴν νόμιμον ταύτην ἀξίωσιν.

Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, λέγει τὸ ὑπόμνημα, δὲν ἐπεδίωκον τὴν ἐξουσίαν διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου, ἀλλὰ διὰ νὰ περιποιήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς συμφέροντα, καὶ ἴδομεν, ὁσάκις κατώρθωσαν νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὸν θρίαμβον ἰδιαιτέρων συμφερόντων καὶ οὐχὶ ἀρχῶν, διότι ἀρχὰς δὲν εἶχον.

Καὶ εἶναι ἀληθὲς, ὅτι δὲν εἶχον ἀρχὰς ἐκεῖνοι, οἵτινες κατέβαλον τὰ θεμέλια τῶν ὑγειῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὅλον τὸ κυβερνητικὸν καὶ διοικητικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐπιδεικνύμενος εἰς τοὺς ξένους διὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπομνήματος μὲ τοσαύτην ἔμφασιν, σεμνύνεται σήμερον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργός; Δὲν εἶχον ἀρχὰς ἐκεῖνοι, οἵτινες καθ' ὅλας τὰς νομοθετικὰς πράξεις τῶν τε Ἐθνοσυνελεύσεων καὶ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων διετήρησαν σπανίαν ἀλληλουχίαν; Ἐκεῖνοι οἵτινες μετέβαλον τὰς ἐλευθερίας εἰς δικαιώματα καὶ περιέβαλον τὰ δικαιώματα μὲ ἐγγυήσεις; Ἐκεῖνοι οἵτινες πανταχοῦ καθιέρωσαν τὴν ἠθικωτάτην ἀρχὴν τοῦ νὰ βραβεύωνται οἱ καλοὶ καὶ νὰ τιμωρῶνται οἱ κακοί;

Συμφέροντα ἐπεδίωκον ἐκεῖνοι, οἵτινες καὶ τοι παντοδύναμοι δὲν ἠθέλησαν οὔτε νὰ ἐγγίξωσι τὴν πολυτάλαντον ἐθνικὴν περιουσίαν, ἐκεῖνοι οἵτινες κατηνάλωσαν τὰ πλούτη των, κατέκαυσαν τὰ πλοῖά των, κατέστρεψαν τὰς ἰδιοκτησίας των ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος; Συμφέροντα ἐπεδίωκον καὶ

οὐχὶ ἀρχὰς ὁ Ὑψηλάντης, ὁ Μαυρομιχάλης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Ζαΐμης, ὁ Μαυροκορδάτος, ὁ Κωλέττης, ὁ Μεταξᾶς, ὁ Μιαούλης, ὁ Κανάρης, ὁ Κριεζῆς, ὁ Τζαβέλλας, ὁ Μέξης, οἱ Μποτασαῖοι καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι ἐπίσης ἔντιμοι πολιτικοὶ, στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ, τοὺς ὁποίους μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ κατονομάσω ἐνταῦθα; Συμφέροντα ἐπεδίωκεν ἡ ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου οἰκογένεια τῶν Κουντουριωτῶν, οἵτινες ἀφ' οὗ κατηνάλωσαν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος 400 χιλιάδας τάλληρα, ἄφησαν τὰς θυγατέρας των εἰς τοὺς πέντε δρόμους; Συμφέροντα ἐπεδίωκον οἱ περικλειόμενοι εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ἔντιμοι ἀγωνισταὶ, καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι μόλις ἀποζῶντες, ὅσοι εἰσέτι ζῶσιν, εἰς τὰς πτωχὰς καλύβας των, οἵτινες ὅλοι ἀποθνήσκοντες κηδεύονται δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς δὲ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν ἐγκαταλείπουσι μόνην κληρονομίαν, τὰ δάκρυα καὶ τὴν ἔνδειαν;

Κύριοι! ὅσον καὶ ἂν ἐπροσπάθησα, δὲν ἠδυνήθην νὰ εὕρω ἢ νὰ ἐπινοήσω ἔκφρασιν δυναμένην νὰ παραστήσῃ τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος. Φυλλολογήσατε τὸν Ποινικὸν Κώδηκα καὶ θέλετε πεισθῆ, ὅτι οὔτε αὐτὸς προβλέπει, οὔτε ἠδύνατο νὰ προβλέψῃ περὶ τοιούτου ἀνομήματος. Ὅ,τι ὅμως διαφεύγει τὴν πρόνοιαν τοῦ πλάσματος, ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι δὲν λανθάνει τὸν πλάστην. Τὰ μέγιστα ἀδικήματα μόνος ὁ μέγιστος δικαστὴς δικαίζει· ἂς ἐπαναπαυθῶμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην του. Ἔχετε πρόχειρον ἀπόδειξιν τῆς δικαιοσύνης ταύτης τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν τῶν κατηγόρων μας· πρὸς ἄλλον σκοπὸν βέβαια, λέγει τὸ ὑπόμνημα, ὅτι τὰ κόμματα ἀντὶ νὰ διαδώσωσι καὶ ἐμπεδώσωσι τὴν ξένην ἐπιρροὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι, τὴν ἐβλαψαν, τὴν ἠλάττωσαν, καὶ ὅμως ἡ κατηγορία ἐν ἀγνοίᾳ τῶν κατηγόρων μας εἶναι ἡ τραυματάτη ὑποβολιμαία, διότι ἀποδεικνύει τὸν πατριωτισμὸν τῶν κομμάτων, καὶ ἀνατρέπει ἐκ θεμελίων ὅλον τὸ ἄθροισμα τῶν κατηγοριῶν.

Ἀλλὰ διὰ τί δὲν καταπαύεις ἐνταῦθα τὸν λόγον, θὰ μὲ εἴπητε ἴσως, ποίαν ἄλλην ἀποτελεσματικωτέραν ἐπισφράγισιν; Κύριοι! ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ μόνου τοῦ παρελθόντος βεβαίως ἤθελα προλάβει τὰς εὐχάς σας, ἀλλ' ὑπολείπεται ἓν ἔτι πολὺ σπουδαιότερον, καὶ περὶ τούτου ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω ὀλίγα. Ἕως τώρα εἴχομεν νὰ ἐπικρίνωμεν ἓν ἀδίκημα, ἀλλ' ἤδη πρόκειται νὰ προλάβωμεν ἕνα κίνδυνον. Τὰ κόμματα, λέγει τὸ ὑπόμνημα, ἔβλαψαν τὴν Πατρίδα, καὶ τοῦτο εἶναι ἀδίκημα, ἀλλ' ἀφ' οὗ τὰ κόμματα διελύθησαν καὶ δὲν ἔμει-

ναν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, εἰμὴ ὀλίγοι ἰδιοτελεῖς καὶ αὐτοὶ ἀνίκανοι νὰ βλάψωσι, ποία, ἐρωτῶ, ἡ ἀνάγκη νὰ ζητεῖται ἡ συνδρομὴ οὐχὶ τῆς μιᾶς, οὐχὶ τῶν δύω, ἀλλὰ καὶ τῶν τριῶν ὁμοῦ Δυνάμεων, διὰ νὰ δυνηθῇ, ὡς λέγει, νὰ πράξῃ ἡ Βασιλεία τὸ καλὸν, καὶ ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον θελήσει νὰ τὴν ἐμποδίσωσι; Καὶ ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἤθελον ἐχει τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν Κυβέρνησιν νὰ πράξῃ τὸ καλὸν, ὁπόταν μάλιστα τὰ κόμματα διελύθησαν, καὶ οἱ ἰδιοτελεῖς εἶναι ὀλίγοι, καὶ οὗτοι κηρύττονται ἀνίκανοι νὰ ἀντισταθῶσιν; Ἰδοὺ ὁ κίνδυνος! Ναὶ Κύριοι! καὶ ποῖος ἄλλος μεγαλείτερος κίνδυνος παρὰ τὴν δυσπιστίαν, ἡ ὁποία φαίνεται καθαρῶς ὅτι ὑπιθάλπεται μεταξὺ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ ἀγαπητοῦ του λαοῦ; δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀόριστος ἔκφρασις, μὲ τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζονται οἱ κακόβουλοι, δὲν ἐξαιρεῖ κανένα, καὶ ἐπομένως βάλλει εἰς ὑποπτον θέσιν ὅλον τὸν λαόν; Κακόβουλοι ὑπάρχουν, διότι τοὺς ἀναφέρει· δυνατοὶ εἶναι, διότι ἐναντίον αὐτῶν ζητεῖται ἡ συνδρομὴ καὶ τῶν τριῶν μεγίστων Δυνάμεων· ἐννοεῖτε, Κύριοι, εἰς ποῖον σημεῖον εὑρισκόμεθα κατὰ τὸ ὑπόμνημα; Ἀλλ' ἂς μὴν ἀπελπιζόμεθα. θέλω σᾶς δείξει καὶ ἐνταῦθα τὸν μυστηριώδη δάκτυλον, ὅστις συγχέει τὰς γλώσσας. Διέλθετε μετ' ἐπιστασίας ὅλον τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπομνήματος, καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι μ' ὅλας τὰς ἐπιφυλάξεις, μ' ὅλας τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐκθέσεως, ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος καὶ κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς παρουσιάζεται ὡς ἔχουσα καλῶς, ὡς περιλαμβάνουσα στοιχεῖα ζωῆς καὶ προόδου, καὶ ἡ κατάστασις αὕτη δὲν εἶναι ἔργον τοῦ παρόντος ὑπουργείου, οὔτε τοῦ προηγουμένου, οὔτε πολλῶν ἄλλων προκατόχων. Ἀλλ' ἐὰν ὑπῆρχον τοσοῦτον κακοήθη κόμματα, κόμματα διαιροῦντα εἰς τρία ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος, κόμματα συμμαχοῦντα μὲ τοὺς ξένους, κόμματα, τὰ ὁποῖα εἶχον σκοπὸν τὴν διαρπαγὴν, καὶ μέσον τὴν κατάκτησιν τῆς ἐξουσίας· ἐὰν ὑπῆρχον κακόβουλοι, τοσοῦτον ἐπικίνδυνοι, τοσοῦτον ἰσχυροί, ὥστε πρὸς ἐξόντωσιν ἢ οὐδετέρωσιν αὐτῶν νὰ ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν τριῶν μεγίστων τοῦ κόσμου Δυνάμεων, ἀναμφιβόλως ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὁποία χαρακτηρίζεται εἰς τὸ ὑπόμνημα· ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἤθελε παριστᾷ τὴν εἰκόνα ἑνὸς τέρατος, ἤθελεν εἶσθαι ἓν σμῆνος ἀγρίων καὶ βαρβάρων, ὅπου τὸ δικαίωμα τοῦ ἰσχυροτέρου ἤθελεν εἶσθαι τάξις, ἐπιστήμη ἡ μάχαιρα καὶ ἐλευθεροτυπία ἡ ἔντρομος ἀρυσία. Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι καὶ

ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πανταχοῦ καὶ πάντοτε ὁ δεξιὸς τοῦ Ὑψίστου βραχίων δὲν ἐγκατέλιπε τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλὰς διελθοῦσα πολλὰς δοκιμασίας καὶ ὑποπεσοῦσα εἰς πειρασμοὺς ἐξῆλθεν ἀεὶποτε μὲ θρίαμβον. Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐγεννήθη ἐκ νέου διὰ νὰ ταρῇ πρὶν ζήσῃ, ἔχει βεβαίως ἕνα προορισμὸν καὶ οὐδεμία ἀνθρωπίνη δύναμις δὲν θέλει ἰσχύσει νὰ τὸν καταστρέψῃ, οὔτε νὰ τὸν τροποποιήσῃ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι λυπηρὸν ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ παρεμβάλλωμεν πρόσκομματα εἰς τὴν πορείαν της! δὲν εἶναι λυπηρὸν ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ τῆς ἀνοίγωμεν πλαγάς. Ἡ Ἑλλὰς ὡς Κράτος ἔχει ἀναγκαίως σχέσεις μὲ ἄλλα Κράτη· ὡς ἔθνος μικρὸν καὶ ἀρτιπαγὲς ὀφείλει νὰ καλλιεργῇ αὐτὰς τὰς σχέσεις μὲ περίσκεψιν καὶ μετριοπάθειαν διὰ νὰ μὴ προσκόπτῃ εἰς τὴν πορείαν του καὶ διὰ νὰ φθάσῃ ταχύτερα εἰς τὸν προορισμόν του. Καὶ νομίζει κἀνεὶς ἐξ ἡμῶν ὅτι αὐτὴ ἡ περίσκεψις, αὐτὴ ἡ μετριοπάθεια συνίσταται εἰς τὸ νὰ λαλῶμεν γλῶσσαν ὑπερήφανον, ἢ νὰ συκοφαντῶμεν καὶ ὑβρίζωμεν ἀλλήλους; Καταστρέφοντες κεκτημένας καὶ ὁμαλυνομένας ὑπολήψεις μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπον, δὲν καταστρέφομεν τοσαῦτα κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα οἱ πολιτικοὶ συνδυασμοὶ τῆς ἡμέρας, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν ὦσι, δὲν δύνανται ποτὲ νὰ τὰ καταστήσωσιν; Ἄλλως τε ποία ἡ ἀνάγκη τῆς θυσίας ταύτης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, μ' ὅλον ὅτι ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν εἶναι ἠθικῶς ἐπιτετραμμένον νὰ θυσιάζωνται δωρεὰν αἱ ὑπολήψεις. Ἡ Πατρὶς ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπαιτῇ θυσίας χρημάτων καὶ ζωῆς, οὐδέποτε ὅμως καὶ ὑπολήψεως.

Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, Κύριοι, ἐξ ὅσων ἐλάλησα, ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ὡμίλων πρὸς τὰς Δυνάμεις περὶ τῶν κομμάτων τῆς Ἑλλάδος, περὶ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, καθὼς καὶ περὶ τῆς ἐνεργείας των, δὲν ὡμίλησε περὶ τῆς ζώσης Ἑλλάδος, περὶ ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύει ὡς ὑπουργὸς ἐνώπιον τῶν ξένων· ὡμίλησε βεβαίως περὶ παντὸς ἄλλου πράγματος, ἢ περὶ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς Ἑλλάδος. Γράφων δὲν ἐσυμβουλεύθη τὴν ἀληθῆ Ἱστορίαν της, δὲν ἐμελέτησε τὰς παραδόσεις της· ὑπέκυψε μᾶλλον εἰς ἐμπνεύσεις δυσμενεῖς, εἰς ἐντυπώσεις στιγμιαίας· καὶ διὰ τοῦτο παρεξήγησε τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις μας, καὶ παρεγνώρισε τὸ δημόσιον πνεῦμα, καὶ ἀποβλέπων εἰς ἓν πρόσωπον καὶ εὐτελὲς συμφέρον τῆς Πατρίδος, ἐληστεύησεν ὅτι ποθοπατεῖ καὶ πληγόνει καιρίως τὴν Πατρίδα. Ἔχων, Κύριοι, πλήρη πεποίθησιν εἰς τὰ πα-

τριωτικὰ αἰσθήματα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, εἶμαι μακρὰν τοῦ νὰ ἀποδώσω εἰς αὐτὸν τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ πλη-γώσῃ τὴν Πατρίδα. Πιστεύω μόνον ὅτι ἔγεινε διερμηνεὺς ἰδεῶν, τὰς ὁποίας, δὲν ἠξεύρω ποῦ, εὑρὼν κυκλοφορούσας ἐπί-στευσε· διὰ τοῦτο καθ' ὅλον τὸν λόγον δὲν ἐπολέμησα τὸν ὑπουργόν, ἀλλὰ τὰς ἰδέας του. Ἐπειδὴ ὅμως αὐταὶ αἱ ἰδέαι μετεδιδάσθησαν ἐπισήμως ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐφ' ὅσον μένουσιν ὀρθαὶ ἡ Πατρὶς πολυειδῶς βλάπτεται, καθῆκον ἔχο-μεν νὰ τὰς κηρύξωμεν, ὡς εἶναι, ἐσφαλμένας.

Δὲν ἔχω δυσκολίαν νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν γνώμην τοῦ προα-γορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη δύναται νὰ μὴ θεωρηθῇ καταλληλος, προτείνω νὰ ἀπορριφθῇ ἡ Γερουσία, ὥστε νὰ ἀνακαλέσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸ μέρος τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται ἐξωτερικαὶ σχέσεις δημόσιον πνεῦμα· διατηρουμένων μόνων τῶν χωρίων, τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι τὸ σέ-βας καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα, ὡς καὶ τὴν τάσιν του πρὸς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς τάξεως. Ἀντί-γραφον δὲ τοῦ πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀνακλητηρίου ἐγγράφου νὰ παρακαταθέσῃ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Γερουσίας.

Κύριοι! Ἡ σημερινὴ ἀπόφασίς σας θὰ βεβαιώσῃ, ἐὰν ἡ Ἑλ-λὰς ἔχῃ μέλλον στηριζόμενον εἰς τὸ παρελθόν, καὶ ἐὰν αὐτὸ τὸ παρελθὸν ἦναι ἐφάμιλλον τῆς ἀρχαίας εὐκλείας τῆς Πατρίδος.

Ἐνθυμηθῆτε, ὅτι δὲν μᾶς ἠνοίχθη ἡ εἴσοδος εἰς αὐτὸν τὸν περίβολον διὰ νὰ βουλευώμεθα μόνον περὶ τῶν μικρῶν καὶ προσκαίρων συμφερόντων τοῦ τόπου.

Τὸ πρώτιστον, τὸ μέγιστον καθῆκόν μας εἶναι νὰ προστα-τεύωμεν τὴν ἐθνικὴν τιμὴν καὶ νὰ προάγωμεν τὴν δόξαν τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Θρόνου.

Ἐὰν ἡμεῖς δὲν σεβασθῶμεν ἡμᾶς αὐτούς, τὰς πράξεις μας καὶ τὴν καταγωγήν μας, ἐν τίνι δικαιώματι θέλομεν ἀπαι-τήσει νὰ σεβασθῶσιν ἡμᾶς οἱ ἄλλοι; ἂς κηρύξωμεν διὰ τῆς ὁμοφώνου ψήφου μας, ὅτι ὁ ἀγὼν ἐστάθη αἰώλυντος, καὶ ὅτι ὁ Ἕλλην τρέφει εἰλικρινῆ καὶ ἀδιάσειστον ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Θρόνον καὶ τὴν Πατρίδα.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησε·

Μεθ' ὅσας ἐξηγήσεις ἤδη ἔδωσα ὁμολογῶ ὅτι δὲν περιε-μένων τὴν τοιαύτην ἀγόρευσιν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ. Εἶπε πολλὰ καὶ ἐνθουσιαστικὰ πρὸς ἔπαινον τοῦ ἀγῶνος, ἀναπο-λήσαντά μοι τὸ ἀρχαῖον ἀνέκδοτον τοῦ ῥήτορος, ὅστις οὐχ ἧτ-τον εὐγλώττως εἶχε προφέρει μακρὸν ἐγκώμιον τοῦ Ἡρακλέους

καὶ ἐχειροκροτεῖτο ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου του· ἀλλ' εἷς τῶν παριστα-μένων ἐξεφώνησε τότε τὴν ἐρώτησιν· «καὶ τίς αὐτὸν ᾄγει;» καὶ ἔπαυσαν ἀμέσως αἱ χειροκροτήσεις καὶ ἔπεσεν ἡ φήμη τοῦ ῥήτορος. Τίς, ἐρωτῶ καὶ ἐγώ, ὁ τὸν ἀγῶνά μας ᾄ-γων, ὁ μὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ αὐτὸν ἀσπαζόμενος; Τούτων δὲ τῶν ἐγκωμίων γυμνωθεὶς ὁ λόγος τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ περι-εῖχε δύω μέρη, ὧν τὸ πρῶτον ἦν ἁπλῆ ἐπανάληψις τῶν ῥη-θέντων ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Ῥ. Παλαμίδη. Ἔγω πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ φίλου μου Κ. Χρηστίδου καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι ὁ λόγος του ἦτο δι-νεκὴς προσπάθεια παρεξηγήσεως, ἀλλὰ λέγω ὅτι ἦτο δεινε-κὴς παρεξήγησις· διὰ τοῦτο ἀρκοῦμαι βραχέως μόνον ἀνακε-φαλαιῶν ὅσα εἶπον περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ προκειμένου μέρους τοῦ ὑπομνήματος, ἤτοι ὅτι αὐτὸ οὐδόλως προσβάλλει τὴν ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ὕπαρξιν τῶν κομμάτων· καὶ ἐπειδὴ κύρια ὀνόματα ἐπροφέρθησαν, κυρίων ὀνομάτων χρῆσιν ποιούμενος καὶ ἐγὼ λέγω, ὅτι ὡς Ἕλλην εὐγνωμονῶ καὶ τῷ Κολοκο-τρώνῃ καὶ τῷ Μεταξᾷ καὶ τῷ Κωλέττῃ καὶ τῷ Ὑψηλάντῃ καὶ τῷ Κουντουριώτῃ καὶ τῷ Μαυροκορδάτῳ ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπα-ναστάσεως ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς ἐξωτερικῶν κομμάτων, διότι δι' αὐτῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος· προσ-θέτω ὅμως ὅτι πολλάκις ἔκτοτε καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος ἤκουσα ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τοῦ Κωλέττου καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ Μεταξᾶ, πολλάκις ἀπὸ τοῦ στόματος πολλῶν ἐξ ὑμῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτι ἀγορεύσαντος Κ. Χρηστίδου, ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἄνθρωποι κομμάτων ἀπο-κλειστικῶν, διότι αὐτῶν παρῆλθεν ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ ὠφέλεια· καὶ πολλοὺς αὐτῶν εἶδον περιελθόντας εἰς τὰ πράγματα καὶ ἀποδείξαντας διὰ τῆς διαγωγῆς των ὅτι εἰσὶν ἄνθρωποι γε-νικοὶ τῆς Ἑλλάδος μὴ ἀποβλέποντες εἰς κομμάτων συμφέρον-τα. Οἱ ἐντιμώτεροι καὶ πατριωτικώτεροι πολῖται ἔπαυσαν ἀνή-κοντες εἰς ἐξωτερικὰ κόμματα, ἀφ' ὅτου ταῦτα τὰ ἐξωτε-ρικὰ κόμματα ἔπαυσαν ἔχοντα πατριωτικὸν σκοπόν.

Ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ εἶχε καὶ δεύτερον μέρος ἀφορῶν τὴν τελευταίαν φράσιν τοῦ ὑπομνήματος ἐν ᾗ βλέπει μέγαν κίνδυνον. Τὸν κίνδυνον τοῦτον ὁμολογῶ ὅτι οὔτε ὅταν ἔγραφον τὴν φράσιν, οὔτε ἤδη ὅταν ἤκουσα τὰς παρεξηγήσεις αὐτῆς, ἐννόησα. Περιέχει δὲ αὕτη πᾶν ὅ,τι πέπεισμαι ὅτι συ-νομολογοῦσι πάντες οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, μηδενὸς ἐξαιρου-μένου, ὅτι δηλ. ἡ Βασιλεία, ὁ Θρόνος, ἡ ἀρχή, ἐν Ἑλλάδι

εἶναι ἡ πηγὴ πάσης τάξεως, παντὸς τοῦ καλοῦ, καὶ ὅτι ὅσῳ μᾶλλον ἐνισχύεται, τόσῳ δραστικώτερον δύναται νὰ ἐνεργῇ τὸ καλόν. Ἐν δὲ τῷ ὑπομνήματι ἐκφράζεται ἡ εὐχὴ τῆς συντελούσης τῶν τριῶν Δυνάμεων συμπράξεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὥστε οὐδεμία ἐξωτερικὴ ἀντίδρασις νὰ μὴ παραλύῃ τὴν ἀγαθοεργὸν τῆς Βασιλείας ἐνέργειαν. Τὴν εὐχὴν ταύτην δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι συμμερίζεσθε εἰλικρινῶς πάντες ὑμεῖς· ἐλπίζω ὅτι αἱ διασαφήσεις αὗται ἀρκοῦσιν ὅπως δώσωσιν ἔννοιαν τοῦ παρεξηγηθέντος ὑπομνήματος.

Ἐνταῦθα ζητήσαντος αὖθις τὸν λόγον τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμιδῆ, τινὲς παρετήρησαν αὐτῷ τὸ περιττὸν τῆς δευτέρας ταύτης ἀγορεύσεώς του διὰ τὸ προκεχωρημένον τῆς ὥρας. Ἐπομένως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδὴς παραιτηθεὶς τῆς δευτέρας ἀγορεύσεώς του περιορίσθη νὰ ἀποκρούσῃ τὴν περὶ τοῦ γραπτοῦ τῆς ἀγορεύσεώς του ὀνειροπολίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, οὐδεμίαν πλείονα ἀξίαν ἔχουσαν τῶν λοιπῶν σοφισμάτων τῆς ἀπαντήσεώς του, καὶ προέτεινεν ὅπως τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ἀποφασίσῃ συμφώνως μὲ τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου. Πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ἐπιμενόντων εἰς τοῦτο τοῦτέστι εἰς τὸ νὰ ἀνακαλέσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τοὺς δύω προσβαλλομένους παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας εἶπε· Εἶχον καὶ ἔχω σκοπὸν νὰ λάβω τὸν λόγον διὰ νὰ ἀποδείξω τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ ὑπομνήματος, ὅπερ εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ προσέτι ὅτι τὰ τρία λεγόμενα κόμματα δὲν εἶναι ὅπως παριστάνονται ἀλλ' εἶναι δοξασίαι ἀγναὶ καὶ ἱεραὶ πρὸς τὸ σημαντικώτερον συμφέρον τοῦ ἔθνους. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συζήτησις ἐβράδυνε καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν, δὲν ἀνοητεύω ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ ὁμιλήσω εἰς ὥραν καθ' ἣν δὲν θέλει προσέξει κανεὶς καὶ θέλουν ἀποκατασταθῆ ἀνίσχυροι οἱ λόγοι μου· παρατηρῶ μόνον ὅτι εἶναι ἄτοπον τὸ νὰ περιορίσωμεν τὸν λόγον εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργούς, ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ ἀγορεύσωσι, καὶ τὸ νὰ μὴ δοθῇ καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ὁ ἀρμόδιος ὑλικὸς καιρὸς πρὸς τοῦτο.

Ἐπέτρεψεν ὁ Γερ. Κ. Τύλλας ὅτι ἐρωτηρίς τις ἐκδιδομένη ἀπὸ τοῦ Ἰουλ. μηνὸς φέρει τὸ ὑπόμνημα περὶ οὗ πρόκειται. Ἐρρέθησαν ἤδη πολλὰ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὅλοι ἀκούσαμεν τὰ κατὰ καὶ ὑπὲρ λεχθέντα ὥστε ἔλαβαμεν γνῶσιν αὐτοῦ· οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι προπαρασκευασμένοι πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἤδη κατηγορουμένων παραγράφων τοῦ ὑπομνήματος ἀφ' ὅτου ἐγράφησαν τὸ ὑπόμνημα τοῦτο· μ' ὅλα ταῦτα ἂν ἐπιθυμῶσι νὰ ἐξακο-

λουθήσῃ ἡ συζήτησις διὰ νὰ ἀγορεύσωσι καὶ αὖθις ὑπὲρ αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲν ἀποχωρῶμεν ἐντεῦθεν ἀλλ' ἀναμένομεν αὐτοὺς ἀγορεύσοντας μέχρι τοῦ πέρατος τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ψηφορίας τοῦ ζητήματος.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ὅτι ἀπορεῖ πῶς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν παραδέχεται τὴν ἐπιεικεστάτην πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, τοῦ νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς προσβαλομένους παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐξανδραποδισθῇ, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπέφερε· ἡ μακρὰ ἀγόρευσις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ἀναχωρήσασα ἀπὸ ὑποθέσεις ἔφερεν ἐν τῷ μέσῳ πολλὰς ὑπερβολάς· ἂν τινες μόνον ἐκ τῶν ἐπενεγκομένων αἰτιάσεων ὑποτεθῶσιν ὑπάρχοντες ἡ εὐθύνη εἶναι μεγίστη· φρονῶ ὅτι δύναμαι νὰ ἀντικρούσω τὰς ἰδέας ταύτας ὡς ἐσφαλμένας, ἀλλὰ σήμερον μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ λαλήσω ἐπὶ τοιούτων διεξοδικῶν ὑποθέσεων, καὶ προτείνω τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον.

Μὴ παραδεχομένων πολλῶν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τὴν ἀναβολήν, ἀλλ' ἐπιμενόντων ὅπως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνακαλέσῃ τοὺς προκειμένους παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος, τοῦ δὲ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου προσθέσαντος ὅτι ἄλλως τε προτείνει εἰς τὸ Σῶμα νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ὑπομνήματος, καὶ δι' ἀποστολῆς μεγάλης πρεσβείας πρὸς τὴν Α. Μ. νὰ ζητήσῃ ἱκανοποίησιν διὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἀγωνιστάς, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησεν ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ ἀνακαλέσῃ διότι εἰς τὸ ὑπόμνημα, ἐκτὸς ὅτι τοῦτο εἶναι ἔγγραφον ἐμπιστευτικὸν μὴ ὑπαγόμενον εἰς κοινοβουλευτικὴν συζήτησιν, δὲν περιέχονται αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς αὐτὸ ἔννοιαι.

Εἰπόντος αὖθις τοῦ Γερουσιαστοῦ Παξιμαδῆ ὅτι ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι σύμφωνος ὅτι τοιαῦται ἔννοιαι δὲν περιέχονται εἰς τὸ ὑπόμνημα, δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ πᾶσαν τοιαύτην ἔννοιαν ἥτις ἤθελεν περιέχεσθαι ἐν αὐτῷ, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἶπε· εἶμαι σύμφωνος καὶ πρόθυμος εἰς τοῦτο, καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς τὸ ὑπόμνημα ἔννοιαι δὲν ὑπάρχωσιν ἐν αὐτῷ, ἀνακαλῶ αὐτὰς ἂν τοιαῦται ὑπάρχωσι, κηρύττων παντὶ δήμῳ ὅτι ταῦτα δὲν ἀφορῶ παντάπασιν οὔτε τὸν ἀγῶνα οὔτε τοὺς ἀγωνιστάς.

Πολλῶν ἔπειτα ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντιλεγόντων ὅτι δὲν εὐχαριστοῦνται διὰ τῆς τοιαύτης ἀνακλήσεως, ἥτις ἀφίησι

πάντοτε μῶμον εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ἀπαιτοῦσι τὴν ἀνάκλησιν αὐτῶν τῶν παραγράφων, τοῦ δὲ Γερουσιαστοῦ Κ. Χριστίδου εἰδικώτερον ὁρίσαντος ὅτι ἡ πρότασις του περιστρέφεται εἰς τὴν ἀνάκλησιν ὁλοκλήρου τοῦ κειμένου τῶν παραγράφων τῶν συνιστώντων τὸ τελευταῖον κεφάλαιον «ἐξωτερικαὶ σχέσεις καὶ δημόσιον πνεῦμα» ἐξαιρουμένων τῶν φράσεων τῶν ἀναγομένων καὶ ἀφορουσῶν τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα, ἀνάκλησιν γενομένην δι' ἐπισήμου ἐγγράφου πρὸς τὸν αὐτὸν Κ. πρέσβυν πρὸς ὃν καὶ τὸ ὑπόμνημα, καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπαναπαύει τὴν Γερουσίαν, ὅπερ δὲν εἶναι ζήτημα ὑπουργικὸν ἀλλ' ἐθνικόν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησεν ὅτι τὸ ἔγγραφον ἦτο ἐμπιστευτικὸν ἀπευθυνόμενον πρός τινα τῶν ἡμετέρων πρέσβεων, τὸ ὁποῖον ὡς τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ ἀνακληθῇ, ὅπως ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερε· καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ εἴπω εἶναι, ὅτι ἐπειδὴ εἰς τοὺς περὶ ὧν πρόκειται παραγράφους ἀπεδόθησαν ἔννοιαι τὰς ὁποίας οὔτε εἶχον οὔτε ἔχουν, διὰ τοῦτο ἀνακαλῶ αὐτὰς τὰς ἐννοίας καὶ τὰς ἀποκρούω.

Ἐπιμενόντων αὐθις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰς τὴν ἀνάκλησιν οὐχὶ τῶν ἐννοιῶν ἀλλὰ τῶν παραγράφων, ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν· αἰσθάνομαι συζητήσεις αἵτινες ἔλαβον χώραν σήμερον ἔδωσαν χαρακτῆρα σοβαρὸν εἰς τὸ ζήτημα, διότι ποικίλαι ἰδέαι καὶ ποικίλαι ἔννοιαι ἀπεδόθησαν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν μέρος τοῦ ὑπομνήματος. Αἱ ἐξηγήσεις ἃς ἔδωκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπέδειξαν ἐσφαλμένας τὰς ἐννοίας καὶ ἰδέας ταύτας καὶ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἱερόν, διὸ καὶ εἶναι ἄτοπον νὰ θελήσωμεν νὰ θέσωμεν εἰς ἀμφιβολίαν τὴν ἱερότητα αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος.

Ἐντεῦθεν θορύβου γενομένου, ὁ Κ. πρωθυπουργὸς μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀγόρευσιν του εἶπεν ἐπὶ τέλους, ὅτι τοιουτοτρόπως δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς συζητήσεις ἀκριβεῖς, διὸ καὶ πρέπει ἵνα ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου ζητήματος εἰς ἄλλην ἡμέραν.

Ἐπιμενόντων αὐθις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰς τὴν αὐθημερὸν ἀποπεράτωσιν τῆς συζητήσεως καὶ τὴν ἀνάκλησιν τῶν δύω τελευταίων παραγράφων τοῦ ὑπομνήματος, καθόσον ἄλλως θέλει τεθῇ θέμα βαρύτερον τὸ θέμα τῆς ἀποδοκιμασίας, ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἐπανέλαβεν, ὅτι οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκφρασθῶσιν οὕτως εἰμὴ διὰ ἀκριβοῦς συζητήσεως τοῦ πράγματος, καὶ διὰ νὰ μὴ φανῇ λυόμενον ἐξ ἑρμάδου καὶ διὰ

τοιούτων θορύβου τὸ ζήτημα προτείνομεν τὴν ἀναβολήν.

Τεθέντος ὕστερον εἰς ψηφοφορίαν τοῦ θέματος τῆς ἀναβολῆς ἢ μὴ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Ἀνδρειώτου καὶ Χ. Παπαπολίτου ἐξήχθη, κατὰ τὸ ἧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὴν ζητηθεῖσαν ἀναβολὴν διὰ ψήφων 29 πρὸς 8.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναβολῆς ἢ μὴ τῆς τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν συζητήσεως.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ο	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Ἀναγν. Δεληγιάννης . . .	Ἀθάν. Δούκας . . . . . Ο
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Ἄνθιμος Κανελλόπουλος . . Ο
Ἰωάννης Φ. Κολοκοτρώνης . Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . Ο
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ο	Ταναστάσης Γρηγοράκης . . Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Μ. Α. Καΐρης . . . . Ν
Ἀναγνώστης Μανιαχίδης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . . Ο
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . Ο	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ο	Δημήτρ. Πλακούτας . . . Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης . . .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Σπ. Τρικούπης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . Ο
Ριχάρδος Τζίωρτζ	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . Ο
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ο	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Βασίλ. Χριστακόπουλος . . Ο	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ο
Νικόλ. Χρυσάγελος . . . Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ο
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ο	Παναγ. Λιδωρίκας . . . . Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . Ο	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ο
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ο
Γεώργιος Ἀνδρειώτης . . . Ο	Σπῦρος Μίλιος . . . . Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ῥήγας Παλαμήδης . . . . Ο
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης . Ο
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ο	

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ ἐξακολουθοῦσιν ἀποδιδόμεναι εἰς τὸ ὑπόμνημα αἱ ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐκφρασθεῖσα ἔννοιαι αἵ προσβάλλουσαι τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ διαγωγὴν τῶν

πολιτικῶν ἀνδρῶν, διὰ τοῦτο κηρύττω πανδήμως καὶ ἐπισήμως ὅτι δὲν εἶναι τοιαῦται αἰτοῦ ὑπομνήματος ἔννοιαι, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ πάνδημος αὕτη ἐξήγησις σημειωμένη εἰς τὰ πρακτικὰ, ἱκανοποιεῖ ἐντελῶς τοὺς ἐνισταμένους.

Εἰς ταῦτα διάφοροι τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντεῖπον ὅτι πρέπει νὰ ἀνακληθῇ ῥητῶς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ὑπομνήματος περὶ οὗ πρόκειται, ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρυσόγελος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε.

Βλέπω μὲ λύπην μου Κύριε Πρόεδρε! ὅτι ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἀρνουμένου νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ μέρος τοῦ ὑπομνήματός του, τὸ ὁποῖον οἱ προαγορεύσαντες ὑπέδειξαν ὡς προσβάλλον τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, καὶ τοὺς ἐνδόξους πρωταγωνιστὰς, θέλει φέρει καὶ τὴν Γερουσίαν καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἰς νέον ἀγῶνα, καὶ νέαι συζητήσεις σφοδρότεραι θέλουν διαδεχθῇ τὰς πρώτας, ἐὰν τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἓν τῶν ἐντίμων μελῶν ἐπρότεινεν, ἡ δὲ λύσις τοῦ ζητήματος διὰ τῆς ψηφοφορίας, ὅπως καὶ ἂν ἀποβῇ αὕτη, θέλει ἔχει δυσαρέστους συνεπείας διὰ τοὺς διαγωνιζομένους καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν ὑπόληψιν καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους· ταῦτα ἀναλογιζόμενος Κύριε Πρόεδρε! μόλις δυνάμενος νὰ στηριχθῶ εἰς τοὺς ἀκροσφαλεῖς πόδας μου διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ γῆρας, ἀνίσταμαι τῆς Ἕδρας μου διὰ νὰ εἴπω δύω λέξεις, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ Σ. Σῶμα καὶ τὸν Κύριον ὑπουργὸν, τῶν ὁποίων ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν δι' ὀλίγας στιγμάς.

Δὲν ἀνέγνων οὐδὲ ἐμελέτησα Κύριοι! τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπόμνημα, ἀσθενὴς ὢν· ἀλλὰ γνωρίζων τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα καὶ τὸ καθαρῶς τὸ Ἑλληνικὸν φρόνημα τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ, ὅσα καὶ εἶπε καὶ ἔγραψε δημοσίως ἐξυμνῶν τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα καὶ ἐγκωμιάζων τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος, ἀκούσας ὅσα πανδήμως διωμολόγησεν ἐνώπιόν σας σήμερον, καὶ εἰς ἐπήκοον τοσούτου ἀκροατηρίου, δισταζω νὰ ἀποδώσω εἰς αὐτὸν τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας οἱ προαγορεύσαντες ἀπέδωσαν ἀναγνόντες καὶ ἀναπτύξαντες τὸ ἔγγραφον τοῦτο.

Ἂν δὲ καὶ παρεισέρρησεν εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦτο καί τι ἔπος, «ὅπερ ἄῤῥητον ἄμεινον» δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἰδέα ἡ σκοπὸς αξιοκατάκριτος εἰς τὸν Κύριον ὑπουργὸν, ὅστις εὑρεθεὶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διελθῇ τὰς διαφόρους πολιτικὰς φάσεις τῆς Ἑλλάδος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς σήμερον, ἠκολούθησε παραδόσεις μηδὲν κῦρος ἐχούσας ἱστορικὰς, τῶν ὁποίων τὸ

πλημμελὲς κατέδειξεν ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς, καὶ γνωρίζουσι μόνοι οἱ λαβόντες μέρος ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ πράγματα καὶ συναγωνισθέντες μέχρι τέλους· ῥρονῶ λοιπὸν, τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτι ὁ Κύριος ὑπουργὸς οὐδὲ τὴν ἰδέαν εἶχεν, οὐδὲ τὸν σκοπὸν συνέλαβε νὰ προσβάλῃ τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος τοὺς συντελέσαντας στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἔθνους· τοιαύτην ἔχω πεποίθησιν περὶ τοῦ Κυρίου ῥαγαδῇ στηριζόμενος εἰς τὰ ὁποῖα ἀνέῤῥαρα δείγματα.

Ἀλλὰ τὸ κοινὸν Κύριε ὑπουργέ! δὲν ῥρονεῖ οὕτω, ἀφ' ὅτου τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐξελθὸν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖόν σας ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν τύπον, καὶ περιελθὸν εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἐφημερίδα τῶν Ἑλληνικῶν Μονύτωρα ὑπέπεσεν εἰς τὴν λογοκρισίαν τοῦ κοινοῦ, οἱ μὲν ἐπίστευσαν, οἱ δὲ ὑπώπτευσαν ὅτι περικοπαί τινες τούτου προσβάλλουσι τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος.

Δὲν σᾶς λανθάνει Κύριε ὑπουργέ! ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς ἀγὼν, μοναδικὸς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν ἦτον ἀγὼν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐκήρυξαν αὐτὸν οἱ ἀθάνατοι ἐκεῖνοι πρωταγωνισταὶ, καὶ ἀνεγνώρισαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Πίστις καὶ Πατρὶς ἦτον τὸ σύνθημα τοῦ πολέμου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐχύθησαν ποταμοὶ αἱμάτων, καὶ ἐγένοντο τόσαι καὶ τόσαι θυσίαι δι' ὧν καθιερώθη ὁ ἀγὼν οὗτος· ὁ Ἕλλην διὰ ταῦτα θεωρεῖ ὡς βλασφημίαν, ὡς βεβήλωσιν τῶν ἱερωτέρων πᾶν τὸ λεγόμενον ἢ πραττόμενον, τὸ ὁποῖον προσβάλλει, ἢ φαίνεται ὅτι προσβάλλει τὰ ἀντικείμενα ταῦτα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς λατρείας του· καὶ ἔχων πρὸς ταῦτα θρησκευτικὸν σέβας ἀπαιτεῖ νὰ προφέρωνται καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας. Ὁ μέγας Νεύτων ἐρμηνεύων ἀπὸ τῆς ἕδρας τὸ σύστημα τοῦ παντὸς, ἀνιστάμενος καὶ ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ Δημιουργοῦ τῆς κτίσεως· μὲ τοιαύτην εὐλάβειαν πρέπει νὰ προσπελάζῃ τις εἰς πᾶν ὅ,τι νομίζεται θεῖον καὶ ἱερόν.

Συμπεράνατε ἐκ τούτων Κύριε ὑπουργέ! ὅτι μόνη ἡ ἁπλῆ διομολογία σας αὐτὴ, καὶ ἡ ἀπόκρυσις τῶν ἀποδιδομένων εἰς ὑμᾶς ἰδεῶν, εἰς τὰ ὁποῖα θέλετε νὰ ἀρκεσθῇ ἡ Γερουσία, δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν κοινὴν γνώμην, δὲν θεραπεύει τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, ἥτις θεωρεῖται προσβεβλημένη διὰ τοῦ ὑπομνήματος τούτου· μόνη ἡ ἐπίσημος ἀνάκλησις τῶν ὑποδειχθεισῶν περικοπῶν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν· τοῦτο εἶναι τὸ μόνον καταλληλον

καὶ ἔντιμον. Δι' ὑμᾶς μᾶλλον, δι' οὓς θέλετε ἐμποδίσει τὰς παντοθύμους διομολογίας σας, καὶ διατρανώσει πραγματικῶς τὰ πατριωτικά σας αἰσθήματα καὶ φρονήματα· οὕτω Κύριε ὑπουργέ! ἐξάγετε καὶ τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, καὶ τὸ ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ἐστὲ μέλος, ἀπὸ τὴν δυσχερῆ θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέθησαν ἀκουσίως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Ἐὰν δὲ ἐπιμένοντες, τὸ ὁποῖον δὲν ἐλπίζω, ζητήσετε τὴν ψῆφόν μας, προλέγω εἰς ὑμᾶς Κύριε ὑπουργέ, καὶ εἰς τοὺς ἐντίμους συναδέλφους σας, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας δὲν θέλει εἶσθαι ὑπὲρ ὑμῶν· διότι οὐδεὶς τῶν παρακαθημένων τούτων γραμμάτων, ἐξ ὧν οἱ μὲν διέπραξαν εἰς τὸν ἱερὸν μας ἀγῶνα ὡς πρωταγωνισταί, οἱ δὲ εὐτύχησαν νὰ ὑπηρετήσωσιν ὑπὸ τοὺς ἐνδόξους ἐκείνους προμάχους, οὐδεὶς θέλει φέρει ψῆφον ὑπὲρ τῆς διομολογίας σας ταύτης, καὶ συμπεριφορᾶς τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουσιν ὑμεῖς ἠθικὴν εὐθύνην, εἰς προσβολὴν τῶν ὀβελίστων ἐκείνων ἡρώων, δι' οὓς ἔχομεν πατρίδα ἐλευθέραν εἰς τὸ ἱερὸν ἄβατον τῆς ἀθανασίας, τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἡρώων, τῶν ὁποίων ὁ πατριωτισμός, ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἡ καρτερία ἐκίνησε τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἔλεος τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, καὶ εἵλκυσε τὴν συμπάθειαν τῶν κραταιῶν τῆς γῆς· τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἡρώων, δι' οὓς ἔχομεν Πατρίδα, ὕπαρξιν ἐθνικὴν, Βασιλείαν, τὴν κρηπῖδα τῆς αὐτονομίας μας καὶ τὴν ἄγκυραν τῶν ἀγαθῶν ἐλπίδων εὐτυχοῦς μέλλοντος.

Δὲν θέλομεν φέρει ψῆφον Κύριε ὑπουργέ! καθ' ἡμῶν αὐτῶν, κατὰ τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου ἐνώπιον τῶν Ξένων, τῶν ὁποίων ἐπιζητοῦμεν τὴν ὑποβοήθειαν καὶ τὸν σεβασμόν· ὅστις δὲν σέβεται αὐτὸς ἑαυτὸν, λέγει ὁ θεῖος Πλάτων, δὲν πρέπει νὰ περιμένῃ σέβας ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ταῦτα ἀναλογιζόμενοι Κύριε ὑπουργέ! καὶ ἀναιρετοῦντες τὰς δυσαρέστους συναισθήσεις αἱ ὁποῖαι θέλουν προκύψει, ἐὰν ἐπιμένητε, καὶ τὴν ἐντεῦθεν βλάβην τῆς ὑπολήψεως καὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, προλάβετε τὰ ὀδυνηρὰ ταῦτα ἐπακόλουθα, σᾶς ὁρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τῆς φίλης Πατρίδος, ἀνακαλοῦντες ὅσα ἐν τῷ ὑπομνήματί σας ἐκείνῳ ἐθεωρήσατε καὶ θεωροῦντες ὡς προσβάλλοντα τὸν ἱερὸν ἀγῶνά μας, καὶ τοὺς ἐνδόξους πρωταγωνιστάς.

Προτέρου τὰ δάκρυά μου ἐπὶ τοὺς τελευταίους ἀποθνήσκοντας ἐπὶ τοῦ τάφου σας ἀθάνατοι ἥρωες, καὶ μετ' ἐμοῦ οἱ συμπεπλεγμένοι τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, καὶ ὅσοι ἔχουν Ἑλληνικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέβας. Ἐὰν δέ τις ἄχαρις τοῦ ἀγῶνος, ἀνάξιος ἀθάνατος

τῶν κινδύνων καὶ παθημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέστητε ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος, Ἕλλην καὶ οὐχ Ἕλλην, δὲν συμμερίζεται τὰ αἰσθήματα ταῦτα γίνεσθε ἴλεοι· καὶ ἄρετε αὐτοῖς σοῦ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν.»

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι εὐχαριστῶ τὸν προαγορεύσαντα Κ. Γερουσιαστὴν διὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ποιοθύσεις ἃς περὶ ἐμοῦ ἐξέφρασε· ἐπειδὴ δὲ μεθ' ὅσας ἔδωκα διασαφήσεις ἐξακολουθοῦσι τινες τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀποδίδοντες εἰς τοὺς προκειμένους παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος ἔννοιας προσβλητικὰς κατὰ τοῦ ἀγῶνος, αἵτινες δὲν ὑπάρχουν ἐν αὐτοῖς, θέλων ὥστε οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια νὰ ὑφίστηται ὅτι προσεβλήθη, καὶ μάλιστα ὑπ' ἐμοῦ, ὁ ἱερὸς ἡμῶν ἀγών, προκρίνω καὶ ἐγὼ τὴν γενναιότητα νὰ ἀνακαλέσω καὶ ἀνακαλῶ τοὺς παραγράφους αὐτούς.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα, ἅτινα ἐθεωρήθησαν ὡς ἱκανοποιοῦντα τὴν αἴτησιν τῶν ἐνισταμένων ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 6 Φεβρουαρίου 1857, ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξε, ἀνοιγομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης καὶ ἐπικυρωθέντων ἀπήγγειλαν, ὅτι ἀντικειμένου τῶν ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ταμίου τῆς Γερουσίας· ἐπ' αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Μαυρόγιαννης εἶπεν ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὕτη ὡς ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὰς ὑποβληθείσας προπολογίας του ἐπί τινων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ, πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ τὸν σήμερον, καθ' ἣν θέλει ἀναπτύξει τοὺς λόγους τῆς προπολογίας του ταύτης.

Ἡ Γερουσία μὴ παραδεξαμένη τὴν πρότασιν ταύτην ἀπεφάνθη ὅτι κατὰ τὸν ἰσχύοντα Κανονισμὸν ἐνεργηθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ταμίου σήμερον.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ζητήσαντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα τὸν λόγον, πολλοὶ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησαν ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ φέρῃ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ· τοῦ δὲ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζάτστη Μαγγίνα ἐπιμένοντος ἵνα ἀγορεύσῃ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐπέφερεν, ὅτι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἐπιθυμῶν νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐκλογῆς τοῦ Ταμία ὁρμᾶται βεβαίως ἐκ τῶν λόγων τῶν τροπολογιῶν του, καθ' ἃς θεωρεῖται περιττὸς ὁ Ταμίας ἐν τῇ Γερουσίᾳ· τὰς τοιαύτας παρατηρήσεις δύναται νὰ φέρῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν τροπολογιῶν καὶ οὐδέποτε σήμερον ὅτε κατὰ τὸν ἰσχύοντα καὶ μὴ μεταβληθέντα δι' ἄλλου νόμου Κανονισμὸν δύναται καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ταμία τῆς Γερουσίας. Ἐπιμένοντος αὖθις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ἵνα ἀγορεύσῃ, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἰσχύοντος τοῦ Κανονισμοῦ πρέπει νὰ γίνῃ κατ' αὐτὸν ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ταμία τῆς Γερουσίας, καὶ ὅταν ὡριμάσῃ ἡ περὶ τροπολογίας τοῦ κανονισμοῦ πρότασις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ τότε δύναται πᾶς τις νὰ φέρῃ τὸν λόγον καὶ νὰ κάμῃ οἱασδήποτε θέλει παρατηρήσεις.

Καὶ ἕτερος προσέθηκεν· ὑπάρχει γενικὴ ἀρχὴ καθ' ἣν ὅταν νόμος τις δὲν καταργηθῇ ἰσχύει, καὶ πᾶς νόμος δὲν καταργεῖται εἰμὴ ὅταν ἔλθῃ δεύτερος νόμος καταργῶν τὸν πρῶτον· αὐτὴ ἡ ἀρχὴ εἶναι ἐν ἰσχύϊ καὶ δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐφαρμοσθῇ· τὸ περὶ ἐκλογῆς τοῦ Ταμία τοῦ Σώματος ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ μὴ μεταβληθὲν ἰσχύει, καὶ κατ' αὐτὸ ὡς ἄρθρον ῥητὸν καὶ σαφὲς πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ταμία, ἐφ' ἧς οὐδεὶς δύναται νὰ φέρῃ τὴν παραμικρὰν παρατήρησιν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα ἐπιτραπείσης εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίναν τῆς ἀγορεύσεως, διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦ νὰ μὴ μένῃ ἡ παραμικρὰ ὑπόνοια ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κρυπτῷ λόγοι ἀποκαλύπτοντες παρεκτροπάς τινας, οὗτος ἀνέφερε παρατηρήσεις ἀναγομένας εἰς τὴν μὴ διατήρησιν τύπων τινῶν κατὰ τὴν διαχείρισιν, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων δὲν θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ὕπαρξιν Ταμίου εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, καὶ ἐξῃτήσατο ἵνα μὴ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ μέχρι τῆς συζητήσεως τῶν τροπολογιῶν του.

Ἀντέλεξεν ἕτερος· μὲ λύπην μου ἤκουσα ὅσα εἶπεν ὁ προαγορεύσας, καὶ ἂν ἐγνώριζον ὅτι ἤθελεν ἐκθέσει ταῦτα ἤθελον τὸν παρακαλέσει νὰ μὴ τὰ ἐκθέσῃ· διὰ τῶν λεχθέντων κατηγοροῦνται οἱ τύποι τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ περὶ ὅλων τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν δύω τελευταίων, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ὡμολόγησε, ἐδόθησαν ἀπολογισμοὶ ἐφ' ὧν ἡ Γερουσία ἀπεφάσισεν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν σήμερον εἰς τὰ ἅπαξ ἀποφασισθέντα· ἐξ ἄλλου μέρους τὸ Σῶμα οὐδεμίαν δύναται νὰ παραδεχθῇ οὐσιώδη παρεκτροπὴν, ἂν τυχὸν ὑπάρχῃ τοιαύτη· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ εἶναι ἰσχυρὸν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ καταστρέψῃ κανονισμὸν ζῶντα καὶ ἰσχύοντα, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ καταργήσῃ τὴν θέσιν τοῦ Ταμίου, διότι εἰς τὸν Γερουσιαστὴν ὡς Ταμίαν ὑπάρχει μᾶλλον ἡ ἀνάκρισις ἐγγύησις ἢ εἰς τὸν Πρωτοκολλιστὴν τοῦ Σώματος κατὰ τὰς τροπολογίας τοῦ ἐνισταμένου Κ. Γερουσιαστοῦ.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Δαρειώτης ὡς πρώην Ταμίας, ὅτι μία καὶ μόνη Σύνοδος ὑπῆρξε καθ' ἣν ἐβράδυνεν ἡ ὑποβολὴ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπὶ τρεῖς περίπου μῆνας, μειναμένων εἰς χεῖράς μου τριῶν χιλιάδων δραχμῶν, ἡ Σύνοδος ἐκείνη τοῦ **1851**, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ λῆξις τῶν Βουλῶν παρακαίρως ἤτοι κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 7 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μονορχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἐκλογὴν τοῦ ταμία τῆς Γερουσίας, ἐγένετο ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Καρακατζάνη καὶ Ἀθ. Λοιδορίκη δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ὁ μὲν Γ. Δαρειώτης ἔλαβε ψήφους **28** ὁ δὲ Κ. Ν. Πρασακάκης μίαν·

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ταμίου τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Α'. συνοδον τῆς Ε'. περιόδου.

Γ. Δαρειώτης	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29.
Ν. Ηρασακάκης	7.

Οἱ Ψηφολέκται
Γ. Καρακατζάνης
Ἀθαν. Λιθωρίκης.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὡς ταμίαν τῆς Γερουσίας τὸν Κ. Γ. Δαρειώτην.

Ἀνεγνώσθη ὕστερον ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Ηρασακάκη ἐξαιτουμένου τρίμηνον ἀπουσίας ἄδειαν διὰ τὸ ἐξωτερικόν· ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀκολούθως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Φεβρουαρίου 1856 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω τὰ ἑξῆς δύο νομοσχέδια περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ε. ε. 1857, καὶ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. χ. 9,900 ἐπὶ τοῦ κεφ. 19 ἄρθρ. 1. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ε. ε. διὰ τὸν διορισμὸν τεσσαράκοντα προσθέτων θαλαμηλάκων, μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ παρὸν ἔτος νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, σπεύδω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας, συνοδεύων τοῦτο μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν μου.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔλαβεν ἐν τῇ Βουλῇ τὰς ἀκολούθους μικρὰς τροποποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3.

Παρετάθη ἡ προθεσμία τῶν δηλώσεων μέχρι τῆς 15 Μαρτίου, ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου βραδύτητος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4.

Τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων κλείεται, κατὰ τὴν γενομένην μεταβολήν, τὸ ἑσπέρας τῆς 15 τοῦ Μαρτίου, καὶ παραπέμπεται εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον μέχρι τῆς 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ἡ δὲ ἔκθεσις τῶν ἀποσπασμάτων ἐπὶ δέκα ἡμέρας γενήσεται ἀπὸ τῆς 22 Μαρτίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5. §. 3.

Ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀποστολὴ τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων κτλ. εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ὁρίζεται μέχρι τῆς 21 τοῦ Μαρτίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11.

Εἰς τὸν τελευταῖον §. τοῦ ἄρθρου 11 ἀντὶ καὶ «οἱ πρόεδροι» παρελήφθη «οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι» διότι εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν συμπράττουσιν σύμβουλοι καὶ πρόεδροι δημοτικοὶ καὶ εἰδικοί.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 13.

Ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τοὺς κτηνοτρόφους προστίμων τὸ τρίτον θέλει ἀποδίδεσθαι εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα, ἐνῷ πρὶν ἀπεδίδετο τὸ πέμπτον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 22.

Αἱ προθεσμίαι, καθ' ἃς οἱ δημοτικοὶ σύλλογοι ὀφείλουν νὰ παραδιδωσι τὴν τοποθέτησιν τῶν ζώων ὡρίσθησαν διὰ μὲν τὰς θερινὰς νομὰς μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου, διὰ δὲ τὰς χειμερινὰς μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου· ἐπίσης αἱ ἐπὶ τῶν παραπόνων ἐπιτροπαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ περαιώσωσι τὸ αὐτὸ ἔργον μέχρι τῆς 1 Μαΐου καὶ 1 Σεπτεμβρίου ἀνυπερθέτως· τὴν δὲ συντομίαν τῶν προθεσμιῶν τούτων ὑπηγόρευσεν ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη τοῦ

νά μὴ μένῃ ἐν ἀορίστῳ χρόνῳ μετέωρος ἡ τοποθέτησις τῶν ζώων πρὸς βλάβην τῶν κτηνοτρόφων.

Οὐδεμίαν ἄλλην μεταβολὴν τὸ διαληφθὲν νομοσχέδιον ἔλαβεν, ἑπομένως παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ σπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισιν διὰ τὸ λίαν κατεπείγον τοῦ χρόνου, καθ' ὅσον αἱ νέαι προθεσμίαι, περὶ ὧν ἐρρέθησαν ἀνωτέρω, δὲν ἀρίστανται πολύ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν Φεβρουαρίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Φεβρουαρίου 1859.

Ο Θ Ω Ν,

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
Περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1857.

Ψηφίσαμεν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛ. Α'.
Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

Ἄρθρον. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ ἔτος 1857 προσδιορίζεται.

1. Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλὴν λεπ. 25.
2. Ἐπὶ τῶν ὄνων λεπτὰ 50.
3. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων δραχμὴ 1.

Ἄρθρον 2. Δὲν ὑπάκεινται εἰς φόρον.

1. Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.
2. Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων, ἵππων καὶ καμήλων, οἱ μόσχοι τῶν βοῶν καὶ τῶν βουβαλίων μέχρι τῆς ἡλικίας δύο ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε ὄχι.
3. Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια.

4. Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦΑΛ. Β'.
Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου τῶν ζώων.

α) Δήλωσις.

Ἄρθρον. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑξῆς·

Πᾶς κτηνοτρόφος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως μέχρι 15 Μαρτίου εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας παραχειμάζει τὰ ζῶά του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς κατ' εἶδος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κτλ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ὅταν τύχωσι κτηνοτρόφοι συμῖκται, ἕκαστος τούτων ὀφείλει νὰ δηλώσῃ κατὰ τὰ ἀνωτέρω χωριστὰ τὰ ἰδιά του ζῶα· πρὸς δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν κτηνοτρόφων, μὲ τὰ ζῶα τῶν ὁποίων εἶσιν ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Πᾶσα δὲ δήλωσις δοθεῖσα εἰς ἄλλην παρὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἀρμοδίαν δημοτικὴν ἀρχὴν θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη.

Τὰ ἀγωγιάτικα ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ Δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονήν των οἱ κύριοι αὐτῶν. Ἂν δὲ κατὰ τὸν ὡρισμένον διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν χρόνον, τὰ ζῶα εὑρεθῶσι μακρὰν τῆς περιφερείας τοῦ δήμου, οἱ συνοδεύοντες ταῦτα ὀφείλουσι νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἀποσπάσματα τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένα καὶ ὑπογεγραμμένα παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, ἄλλως τὰ ζῶα των ὅπου ἂν εὑρεθῶσι θέλουσιν ἀπαριθμεῖσθαι καὶ θεωρεῖσθαι ὡς ἀδήλωτα μέχρισοῦ ὁ κύριος αὐτῶν ἀποδείξῃ ὅτι τὰ εἶχε δηλώσει ἐντάκτως.

Ἡ δήλωσις συντάσσεται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ κτηνοτρόφου καὶ παραδίδοται εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν. Ἐκ τῶν δύω πρωτοτύπων τῆς δηλώσεως, τὸ ἓν κρατεῖται, τὸ δὲ ἕτερον ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἐπιθεωρημένον καὶ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ δημάρχου. παρὰ πόδας τοῦ στελέχους ὁ δήμαρχος ἐπικυροῖ τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δηλώσαντος ἀφοῦ βεβαιωθῇ περὶ τούτου. Ἐὰν ὁ κτηνοτρόφος δὲν ἠξεύρῃ νὰ γράψῃ, ἡ δήλωσις ὑπογράφεται ὑπ' ἄλλου τῆς ἐκλογῆς του, βεβαιουμένου παρὰ πόδας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δημάρχου τοῦ τόπου, ὅπου ὁ κτηνοτρόφος εὑρίσκεται ὅτι κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ὑπεγράφη ἡ δήλωσις.

Οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ κατὰ χωρία πάρεδροι ὀφείλουσι νὰ συντρέχωσιν εἰς τὴν ἀκριβῆ δήλωσιν τῶν ζώων τῆς ἰδίας περιφερείας. Ὁ δήμαρχος παραπέμπων τὰ στελέχη εἰς τὸν Οἰκονομικὸν ἔφορον ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ αὐτὰ μὲ σημείωσιν τῶν τυχὸν μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τὰ ζῶα κτηνοτρόφων· ὡς μὴ δηλώσαντας τὰ ζῶα των ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν οἱ δήμαρχοι καὶ τοὺς κτηνοτρόφους, τῶν ὁποίων ἡ δήλωσις δὲν ἔλαβε μέρος τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄνομα.

Ἄρθρον 4. Παρ' ἑκάστῳ δημαρχείῳ κρατεῖται βιβλίον, ἐν ᾧ ὑπ' εὐθύνην τοῦ δημάρχου ἐγγράφονται κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα ἐν ταῖς δηλώσεσι ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον καὶ ἡ θέσις ἔνθα ταῦτα εὑρίσκονται. Τὰ ὀνόματα τῶν σημάτων κτηνοτρόφων ἐγγράφονται κατὰ συνέχειαν. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δημάρχου τὸ ἑσπέρας τῆς **15** Μαρτίου καὶ παραπέμπεται μέχρι τῆς **21** τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ ἑβραδύτερον εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον μετὰ τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων καὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σημειώσεως τῶν ἐλλιπῶς ἢ μηδόλως δηλωσάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων κρατεῖται καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς 22 Μαρτίου ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἀποσπάσματα δὲ αὐτοῦ, περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων τῆς περιφερείας ἑκάστου χωρίου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν ζώων αὐτῶν ἐκτίθενται συγχρόνως εἰς τὰ παρέδρεῖα, ὅπου πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ καταγγείλῃ τοὺς μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλώσαντας τυχὸν τὰ ζῶά των κτηνοτρόφους ἐπὶ τῇ διὰ τοῦ ἄρθρου **12** τοῦ παρόντος νόμου ἀποδιδομένῃ εἰς τὸν καταμηνυτὴν ἀμοιβῇ. Τὰ δὲ κατὰ χωρία ἀποσπάσματα δημοσιεύονται πρὸς τούτοις καὶ ἐπ' ἐκκλησίας εἰς τὰ σχετικὰ χωρία τὴν πρώτην τῆς δεκαημέρου Κυριακήν.

Ἄρθρον 5. Ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **100—200**, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ταχτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, ἢ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων.

β) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχμῶν **5—50**, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρασιπαζομένας δηλώσεις ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἑκατέραν τῶν δηλώσεων, ἐπιθεωρημένην καὶ ὑπογεγραμμένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ

καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **20** ἕως **200** ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβολὴν πέραν τῆς **21** Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν Οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν μετὰ τῆς σημειώσεως τῶν ἐλλιπῶς ἢ μηδόλως δηλωσάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Διὰ ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Γ'. Ἀπαρίθμησις.

Ἄρθρον 6. Ἐὰν μετ' ἀκριβῆ ἐπεξεργασίαν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δηλώσεων γεννηθῶσιν ἰσχυραὶ ὑπόνοιαι ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὅλοτελῶς τὰ ζῶά των, ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλιπῶς ἢ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα, διατάσσεται ἀπὸ κοινοῦ παρὰ τοῦ Ἐπάρχου καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπαρίθμησις.

Ἄρθρον 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, συνοδευομένου ὑπὸ δύο τουλάχιστον ὁπλοφόρων καὶ ἑνὸς τῶν δημοτικῶν παρέδρων ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου τοῦ σχετικοῦ χωρίου, τούτων δὲ ἀγραμμάτων ὄντων ὑφ' ἑνὸς τῶν δημοτικῶν συμβούλων.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ οἱ ὁπλοφόροι διορίζονται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ δημοτικὸς πάρεδρος ἢ σύμβουλος ὑπὸ τοῦ δημάρχου.

Ἐὰν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος, δίδει τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ θεωρεῖται ὡς δημόσιος ὑπηρέτης. Ὡσαύτως ὁρκίζονται καὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ οἱ ὁπλοφόροι.

Ὡς ἀποζημίωσις αὐτῶν προσδιορίζεται δι' ἑκάστην ἡμέραν·

Διὰ μὲν τὸν ἔφορον ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ μέχρι δραχμῶν τριῶν.

Διὰ δὲ τοὺς ὁπλοφόρους μέχρι δραχμῶν δύο. Προκαταβάλλονται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυβάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον οὐχὶ ἀνωτέρα

τῶν δραχμῶν δύω δι' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ προκαταβάλλεται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον ὡσαύτως εἰς ὄφος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἄρθρον 8. Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐνεργοῦνται μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρον 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος αὐτὴν ἐφόρου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, τοῦ παρακολουθοῦντος παρέδρου ἢ τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου καὶ τοῦ κτηνοτρόφου.

Ἐὰν ὁ κτηνοτρόφος ἦναι ἀγράμματος, ἢ ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρον 10. Τὸ ἓν τῶν πρωτοκόλλων παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἐνεργοῦντι τὴν ἀπαρίθμησιν· ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἀπόντος αὐτοῦ, τὸ πρωτόκολλον παραδίδοται ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 τὸ βραδύτερον ὡρῶν εἰς τὸν δήμαρχον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ ὕλάδης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ καὶ τοῦ παρέδρου ἢ συμβούλου, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στελεχῶν τῶν πρωτοκόλλων αὐτῆς συντάττει τὸν ἀναγκαῖον χρηματικὸν πίνακα καὶ παραπέμπει αὐτὸν πρὸς τὸν ἀρμόδιον ταμίαν, εἰς δὲ τὸν παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ἢ τὸν παρὰ πταισματοδίκαις δημόσιον κατήγορον ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἐνεργήσας αὐτὴν ἀντιπρόσωπος δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐδάφ. δ'. § 2 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 11. Ὁ ἐνεργῶν τὴν ἀπαρίθμησιν τιμωρεῖται α') μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου· β') μὲ χρηματικὴν

ποινὴν 15—100 ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως, εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ γ') μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχ. ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὁπλοφόροι, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὅπως δήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρον 12. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρου 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του, ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλιπῶς ἢ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται, ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν· δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην αἰμοιδήν, οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως, οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶα των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς.

Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συντασσομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον. Διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν

εἰσπράττεται ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμίου. Τὸ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ παρέδρου ἀνήκον ποσὸν ἐγγράφεται ἐπὶ παρακαταθήκῃ καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὸ δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης προθεσμίας ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρόνεται εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον κατὰ τὴν ἐξαγωγήν· ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια στρατιωτικαὶ, δημοτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ, δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν ἢ οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὰ ἀποδεικτικὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως, ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν προπληρώνωσι τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν εἰς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Περὶ τῶν Λακωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρον **17.** Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρόνεται ἅπαξ ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου **1,** τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος **10** τοῖς ἑκατὸν καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρα **49 — 55** τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων ΣΟΖ'. νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον **18.** Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἰκοσίτου χαρακτηριζομένου ἐν τῇ δηλώσει ὡς τοιούτου διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ **1858** γίνεται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου **1857,** ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, τὰ δὲ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου κανονισθήσονται διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ **1858.**

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ βιβλία τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μετὰ σημειώσεως τῶν οὐδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τοὺς χοίρους μέχρι

ἐνεργεῖται διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν.

Οἱ δήμαρχοι τῶν περὶ τὴν ἀροθετικὴν γραμμὴν κειμένων δήμων ἅμα πληροφορηθῶσι περὶ τῆς λαθραίας εἰς τὸ κράτος εἰσόδου κτηνοτρόφου τινὸς ὀφείλουν νὰ ἀναγγείλωσι τοῦτο παράυτα εἰς τὴν ἁρμοδίαν οἰκονομικὴν ἀρχήν.

Ἄρθρον **13.** Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον· τὸ τρίτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδεται μετὰ τὴν κατὰ δίκην εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον **14.** Ὁστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐγκαίρως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους, κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων· ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ **293** § **1—2** τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Εἴσπραξις τοῦ φόρου.

Ἄρθρον **15.** Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων κατὰ τὸ ἄρθρ. **18** τοῦ ἀπὸ **15** Φεβρουαρίου ΤΙΣ'. νόμου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ **1856.**

Ἄρθρον **16.** Ὁ φόρος πληρόνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν, τὴν **15** Μαΐου. Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρόνεται εὐθὺς ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Μετὰ τὴν παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἔκδοσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ ὑπακούσας ζῶα ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν τῶν ἐξόδων, εἰς ἃ ἔβλαψε χώραν ἡ τῶν ζώων του ἀπαρίθμησις. Ἐὰν διὰ πολλοὺς ὑπακούσαντας γενῶσιν ἔξοδα κοινά, ταῦτα καταλογίζονται εἰς αὐτοὺς κατὰ λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαριθμηθέντων ζώων ἑκάστου αὐτῶν. Τὸ δὲ χρέος τοῦτο

τῆς 5 Ὀκτωβρίου τὸ βραδύτερον ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδάρ. Β'. § 2 ποινάς.

Ἐθνικαὶ βοσκαί.

Ἄρθρ. 19. Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουσιν ἐνοικιασθῇ. Εἰδικὸς δὲ νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ διαθέσεως αὐτῶν· μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ διανέμονται ὡς ἑρεξῆς.

Τοποθέτησις τῶν ζώων.

Ἄρθρον 20. Ἡ ἀπονομὴ ἐθνικῶν βοσκῶν, θερινῶν τε καὶ χειμερινῶν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους γίνεται κατὰ τὴν χωρητικότητα ἑκάστης αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν ἑκάστῳ ἰδιόκτητα καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὰ ἐδήλωσε καὶ τὸν φόρον αὐτῶν ἐπλήρωσεν.

Οἱ ἔχοντες ἰδιοκτήτους βοσκὰς κτηνοτρόφοι λαμβάνουσιν ἐκ τῶν ἐθνικῶν βοσκῶν μόνον, καθόσον αἱ ἴδιαι αὐτῶν βοσκαὶ δὲν ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν ζῶα, τῶν ὁποίων ἥ τε δήλωσις καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ φόρου ἐγένοντο· κατὰ προτίμησιν λαμβάνουσιν οἱ κάτοικοι ἐκ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ χωρίου αὐτῶν βοσκῶν ὅσου μέρους ἔχουσιν ἀνάγκην, τρεφομένων τῶν ἀνωτέρω βάσεων, διὰ δὲ τὸ περίσσευμα προτιμῶνται οἱ συνδημόται, μετὰ τούτους οἱ συνεπαρχιῶται, τῶν ἑτεροεπαρχιωτῶν· ὅταν δὲ αἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ χωρίου, δήμου ἢ ἐπαρχίας τινος ἐθνικαὶ βοσκαὶ δὲν ἐπαρκῶσι διὰ τὰ ζῶα ὅλων τῶν κτηνοτρόφων τοῦ χωρίου, δήμου καὶ τῆς ἐπαρχίας, αἱ ὑπάρχουσαι διανέμονται μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζώων ἑκάστου καὶ τῆς ἀναγκαιούσης εἰς ἕκαστον εἶδος τούτων βοσκῆς.

Ἄρθρον 21. Εἰς τοὺς σκηνίτας κτηνοτρόφους τότε μόνον ἀπονέμονται ἐθνικαὶ βοσκαί, ὅταν μονίμως κατοικήσωσι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἐν τινι πόλει, κωμοπόλει ἢ χωρίῳ τοῦ Κράτους.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἄνευ ἀπαραιτήτου ἀνάγκης οἱ ἄλλοτε σκηνῖται νὰ συντοποθετῶνται οὔτε νὰ συσκηνώνωσι μόνοι.

Ἄρθρον 22. Ἡ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους τοποθέτησις ἐνεργεῖται παρὰ τῶν δημάρχων καὶ προέδρων τῶν δημοτικῶν συμβουλίων ἑκάστης ἐπαρχίας, συνερχομένων ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν πρωτεύουσαν μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου καὶ Αὐγούστου εἰς ῥητὴν ἡμέραν, προσδιοριζομένην ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, καὶ γνωστοποιουμένην πρὸ δέκα τοὐλάχιστον ἡμερῶν καθ' ὅλους τοὺς δήμους. Τὸν

σύλλογον τοῦτον προεδρεύει ὁ πρεσβύτερος. Διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος αἱ πράξεις τοῦ συλλόγου ἀπαιτεῖται νὰ ὑπογραφῶσι τοὐλάχιστον ἀπὸ τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς ὅλων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καλουμένων εἰς τὴν συγκρότησιν αὐτοῦ. Τὰ περὶ τὴν τοποθέτησιν παράπονα δικάζει αἰτιολογημένως ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, καὶ τὸν εἰρηνοδίκην τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπεριλαμβάνονται αἱ βοσκαί, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς τὰ πρακτικὰ τοῦ συλλόγου ὑποβληθῶσιν εἰς αὐτήν.

Ὁ σύλλογος ὀφείλει νὰ περαιώσῃ τὴν τοποθέτησιν καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς πρὸς συγκάλεσιν αὐτοῦ προσδιορισθείσης ἡμέρας, ἄλλως ἡ τοποθέτησις ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν παραπόνων ἐπιτροπῆς, εἰς μὲν τὰς θερινὰς νομὰς μέχρι τῆς 1 Μαΐου, εἰς δὲ τὰς χειμερινὰς μέχρι τῆς 1 Σεπτεμβρίου ἀνυπερθέτως.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν παραπόνων ἢ τὴν ἐνέργειαν τῆς τοποθετήσεως ἰσοψηφήσωσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, συμπαραλαμβάνεται, ἐν μὲν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν εἰς πρωτοδίκης, τὸν ὁποῖον προσδιορίζει ὁ πρόεδρος, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις ὁ πρῶτος πάρεδρος τοῦ εἰρηνοδικείου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, καὶ τούτου κωλυομένου ὁ δεύτερος.

Οἱ ὡς ἀνωτέρω προσλαμβανόμενοι ὀφείλουν νὰ συμφωνήσωσι μὲ μίαν τῶν γνωμῶν, τὰς ὁποίας ἀπήγγειλαν τὰ ἰσοψηφήσαντα μέλη· ὑπερισχύει δὲ ἡ γνώμη, εἰς ἣν προστεθῇ ὁ προσλαμβανόμενος.

Ἄρθρον 23. Ἐὰν μέλος τι τοῦ συλλόγου ἄνευ ἀποχρώσης δικαιολογίας δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὴν ὡρισμένην ἐποχὴν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, ἢ προσελθὼν ἐγκαίρως δὲν μετέλθῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὰ ἔργα του, καταδιώκεται ποινικῶς ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 24. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἔκκλησις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῶν πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους.

Ἡ ἔκκλησις ἐπιδίδεται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἔπαρχον, ὅστις ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὴν εἰς τὸ ῥηθὲν ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν παραλαβὴν ἑπομένου ταχυδρόμου, συνοδεύων αὐτὴν μὲ ἀντίγραφον τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν

πρακτικῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Αἱ ἐφέσεις δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι καὶ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐντὸς ἀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω κοινοποιήσεως τῶν ἀποφάσεων.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὑπ' ὄψιν λαμβάνων τὰς ἐφέσεις ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπικυροῦν ἢ τροποποιοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου ἐκτελοῦνται ἄνευ βραδύτητος ὑπ' εὐθύνην τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 25. Ἐὰν τις ἐκ τῶν αἰτούντων τοποθέτησιν ἰσχυρίζηται, ὅτι ἕτερος ἐδήλωσε ξένα ζῶα, ὡς ἴδιά του, δύναται νὰ τῷ ἐπαγάγῃ ὅρκον περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς δηλώσεώς του. Παρομοίως δύνανται καὶ αἱ ἐπιτετραμμέναι τὴν τοποθέτησιν τῶν ζώων ἢ τὴν ἐκδίκασιν τῶν παραπόνων ἀρχαί, νὰ ἐπιβάλωσιν οἱκοθεν τὸν ἀνωτέρω ὅρκον, ἐὰν τὸν θεωρῶσιν ἀναγκαῖον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας. Ὁ ὅρκος οὗτος εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις δίδεται ἐνώπιον εἰρηνοδίκου τινός, καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἡ ὑπόθεσις ὑρίσταται ἐνώπιον τοῦ συλλόγου, ἢ τῆς ἐπὶ τῶν παραπόνων ἐπιτροπῆς, ἐντὸς τῶν διὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν ὡρισμένων προθεσμιῶν, γενομένης δὲ ἐκκλίσεως, ἐντὸς συντόμου προθεσμίας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὁριζομένης.

Κατὰ τῶν ψευδορκούντων ἐπιβάλλεται ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 270 τοῦ ποινικοῦ νόμου προβλεπομένη ποινή.

Ἄρθρον 26. Ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ δὲν περαιώσῃ ἐντὸς τῶν τεταγμένων προθεσμιῶν τὴν ἐκδίκασιν τῶν παραπόνων ἢ τὴν τοποθέτησιν τῶν ζώων, ἐπιβάλλεται πρόστιμον δραχ. 150—300 εἰς τοὺς ἐνόχους τῆς παραλείψεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐπιφυλαττομένης τῆς περαιτέρω ποινικῆς καταδιώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διατεταγμένος ὑπὸ τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ ζητεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχ. 9,900 ἐπὶ τοῦ Κεφ. 19 ἄρθρ. 1 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπ' ἐμὲ ὑπουργείου διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Ἡ προκειμένη πίστωσις πρόκειται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐτησίαν μισθοδοσίαν 40 προσθέτων δασοφυλάκων, ἀπολύτως ἀναγκαίων πρὸς τὴν ἀποτελεσματικὴν διοίκησιν καὶ τὴν διατήρησιν τῶν δασῶν τοῦ Κράτους· διότι οἱ ὑπάρχοντες 105 τακτικοὶ δασοφύλακες ὅλως ἀνεπαρκεῖς πρὸς ταῦτα εἰσί.

Τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαυξήσεως ταύτης τοῦ δασονομικοῦ κλάδου ἀνεγνώρισαν καὶ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἐπιψηφίσαντα διὰ τε τὸ 1856, καὶ διὰ τὸ 1857 πίστωσιν κατ' ἔτος δραχ. 4,500, διὰ πενταμήνιον μισθὸν 30 προσθέτων δασοφυλάκων· ἀλλὰ τόσῳ ἡ διάρκεια, ὅσῳ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν περιορισθῆναι τὴν ἀνάγκην, ἥτις προύκάλεσε τὸν διορισμόν των. Διὸ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον τὴν μὲν διάρκειαν αὐτῶν νὰ παρατείνῃ ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος, τὸν δ' ἀριθμὸν των ν' ἀναβιβάσῃ τέλος ἀπὸ 30 εἰς 40.

Τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου τούτου ἐκτιμῶσα δεόντως ἡ Βουλὴ ψηφίσασα ἄνευ τινος τροπολογίας τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον. Πέποιθα δὲ ὅτι καὶ ὑμεῖς, Κύριοι, τὴν ἀνάγκην αὐτὴν ἀναγνωρίζοντες, θέλετε σπεύσει νὰ περιβάλητε αὐτὸ ἐν τῇ λευκῇ ὑμῶν ψήφῳ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον παραδεχθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Φεβρουαρ. 1857.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν 9,900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1857.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει καταλογισθῆ εἰς τὸ Κεφάλαιον 19 ἄρθρ. 1. «Προσωπικὸν δασῶν», τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας 40 προσθέτων δασοφυλάκων.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω πίστωσις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1857.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον «υρωθεὶς, θέλει κοινοποιηθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ εἰδικῶς ἐφ' ἑκάστου νομοσχεδίου ὅπως συνέλθωσι τὰ τμήματα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν καὶ σύστασιν ἐπιτροπῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως 1) ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γεωργίου Κουντουριώτου ἐξαιτουμένου τρίμηνον ἄπουσίας ῥᾴδιαν ἕνεκα τῆς παχυρρύσης ὑγείας του· ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του· 2) αἱ ὡς ἐξῆς ἔχουσαι δύω ἐκθέσεις τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς συνταξάσαι ἡ μὲν τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, ἡ δὲ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς παρελθούσης Δ'. Περιόδου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ συντάξασα τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ά. σύνοδον τῆς έ. περιόδου, ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος μετὰ τῶν ἐξῆς παρατηρήσεων καὶ διασαφήσεων.

Διὰ τῶν κεφ. Α. καὶ Β'. ἡ ἐπιτροπὴ ὑπελόγισε τὴν μὲν ἀποζημίωσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν δι' ἓξ μῆνας εἰς δραχ. **141, 000** ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς καὶ τὸν περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ἐκδοθέντα νόμον. Τὴν δὲ μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ὡς ἐξῆς·

1) Διὰ μισθὸν τῶν δύω συντακτῶν, τοῦ πρωτοκολλιστοῦ, τοῦ γραφέως, τοῦ ἀρχικλητῆρος καὶ τοῦ κλητῆρος τοῦ καταστήματος ἐπὶ ὁλόκληρον ἔν ἔτος εἰς δραχμὰς 10,800

2) Διὰ μισθὸν δύω κλητήρων ὡς ὑπηρετησάντων

καὶ κατὰ τὸν μῆνα 10βριον ἐπὶ ἓξ μῆνας δρ. 600
Διὰ μισθὸν ἓξ ἔτι κλητήρων ἐπὶ πέντε μῆνας ἀρχομένους ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου διότι κατὰ τὸν 8βριον δύω μόνον κλητῆρες ὑπῆρχον . . . . . 1000 } 1,600

Τὸ ὅλον δραχμαὶ . . . 12,400

Ἤτοι ἔλαττον τοῦ πέρυσι ψηφισθέντος ποσοῦ κατὰ δραχμὰς 2,600. Καὶ ταῦτα ὑπελόγισεν οὕτως ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ἀφ' ἑνὸς ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ὑπαρχόντων ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων πρᾶξιν τοῦ γραφείου, καὶ στηριχθεῖσα ἀφ' ἑτέρου, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἀποφασισθεῖσαν πέρυσιν ἀρχὴν τῆς ἐτησίας μισθοδοσίας αὐτῶν, διά τε τοὺς ἀναφερομένους ἐν τῇ περυσινῇ ἐκθέσει λόγους καὶ ἰδίως διότι, περιορισθέντος τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν εἰς τέσσαρας, ἑνόσῳ μὲν διαρκεῖ ἡ σύνοδος πολλὰς καὶ ἐκτάκτους ἐργασίας εἴς τε τὰ τμήματα καὶ τὰς συνεδριάσεις ἀναλαμβάνουσι καὶ πολλοὺς νυκτερινοὺς κόπους καταβάλλουσιν, ἀφοῦ δὲ ἡ σύνοδος λήξει πολλὰς ἐργασίας ἔχουσι νὰ ἀποπερατώσωσιν οἷον τὴν τύπωσιν τῶν πρακτικῶν καθυστερουμένην ἐπὶ πολὺ, τὴν καθαρὰν ἀντιγραφὴν αὐτῶν καὶ τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γραφείου. Ὥστε εἶναι δίκαιον καὶ ἀπολύτως ἀναγκαῖον ἵνα μισθοδοτῶνται οὗτοι ἐπαξίως τῶν κόπων οὓς καταβάλλουσι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον τοιοῦτοι ὑπάλληλοι, χρήσιμοι εἰς τὴν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γερουσίας ὄντες, εὐκόλως καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν δὲν δύνανται νὰ εὑρεθῶσιν ἢ νὰ μορφωθῶσι.

Διὰ τοῦ κεφαλαίου τῶν ἐξόδων τοῦ γραφείου ἐν γένει ἡ ἐπιτροπὴ προϋπολόγισε τὰ ἔξοδα ταῦτα ὅπως καὶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, προσθέσασα μόνον δραχμὰς ἑκατὸν εἰς τὸ διὰ συνδρομὴν τῶν ἐφημερίδων ἄρθρον, καὶ ἀφαιρέσασα τὰς χιλίας δραχμὰς τὰς ὁποίας κατὰ τὰς δύω παρελθούσας συνόδους ἐχορήγησε τὸ Σῶμα πρὸς καλλιέργειαν τοῦ παρακειμένου εἰς τὸ πανεπιστήμιον κήπου· ὥστε τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 4,310 ἤτοι ἔλαττον τοῦ πέρυσι ψηφισθέντος κατὰ δραχ. 900.

Ἀθῆναι τὴν 11 Φεβρουαρίου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.
Γ. Καρακατζάνης.
Γιαννάκης Χ. Πέτρου.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς Ε'. Βουλευτικῆς περιόδου.

Διασάφησις κανονλίων.	Κατὰ προϋπολογισθέντα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλαιον
Κεφάλαιον Α'. Ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν.		
Ἀποζημιώσεις 67 Γερουσιαστῶν ἀνὰ ἁρ. 500 κατὰ μῆνα . . . . . ἁρ.	33,500	
Δι' ἓξ μῆνας		111,000
Κεφάλαιον Β'. Μισθὸς προσωπικοῦ.		
Μισθὸς 2 συντακτῶν ἀνὰ ἁρ. 200 κατὰ μῆνα ἁρ. 400		
» 1 πρωτοκλήτου ἐπλήρωσε καὶ χρέη γραφείου . . . . . » 200		
» 1 γραμματεὺς . . . . . » 150		
» 1 πρώτου κλητῆρος . . . . . » 100		
» 1 κλητῆρος τοῦ καταστήματος . . . » 50		
900		
Δι' ἓξ ἔτος	10,800	
» 6 ἔτι κλητήρων τῶν μὲν δύω ἐπὶ ἓξ μῆνας ἀνὰ ἁρ. 50 600		
τῶν δὲ 4 ἐπὶ πέντε μῆνας ἀνὰ ἁρ. 50 . . . 1,000	1,600	12,400
Κεφάλαιον Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει.		
1. Γενικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, ἐκθέσεων κλπ. . . . . ἁρ.	300	
2. Θέρμανσις . . . . . »	450	
3. Φωτισμὸς . . . . . »	60	
4. Συνδρομὴ ἐφημερίδων . . . . . »	1000	
5. Δεκτικὰ πρακτικῶν, Π. ἐφημερίδος, βιβλίων κλπ. . »	800	
6. Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . . . . »	500	
7. Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα . . . . . »	1500	4,330
Ἤτοι δραχμαὶ δεκατὲν πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιαι δέκα. . . . . Δραχ.		157,710

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Φεβρουαρίου 1857.

Ἡ Λογιστικὴ Ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.
Γ. Καρακατζάνης.
Γιαννάκης Χ. Πέτρου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐπεξεργασθεῖσα τὸν παρὰ τοῦ ταμίου κυρίου Γ. Λαζειώτου καθυποβληθέντα ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν β'. σύνοδον τῆς παρελθούσης Δ'. Βουλευτικῆς περιόδου, καὶ θεωρήσασα ὅτι αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ συνοδεύονται μεθ' ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων καὶ ἀποδείξεων, καὶ ὅτι ἐγένοντο ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, εὗρισκει αὐτὸν ὀρθῶς ἔχοντα καὶ τὸν καθυποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Παρατηρεῖ μόνον ὅτι εἰς τὴν διὰ τῶν ρωτισμῶν δαπάνην προϋπολογισθεῖσαν εἰς δραχ. 60 ἔλαβε χώραν ὑπέρβασις ἐκ δραχ. 31 70|99, διότι ἀντὶ τῶν προσδιορισθεισῶν δρ. 60, ἐδαπανήθησαν δρ. 91 70|00. Ἂν καὶ μικρὸν τὸ ποσὸν τῆς ὑπερβάσεως ταύτης, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὴν λογιστικὴν τάξιν εἶναι ἀνάγκη νὰ δίδηται ἐκ μέρους τοῦ ταμίου ἡ δέουσα προσοχή, ὥστε νὰ μὴ γίνηται ἡ παραμικρὰ ὑπέρβασις ἐπὶ τῶν διαφόρων ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἀθήνησι τὴν 15 Φεβρουαρίου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γιαννάκης Χ. Πέτρου. Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.
Ν. Βρανιανάκης. Γ. Καρακατζάνης.

Πρὸς τοὺς ἀντιστῶντας τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Γερουσίας τῆς δευτέρας συνόδου τῆς Δ'. περιόδου κυρίους Μ. Δ. Κούρην. Γ. Καρακατζάνην, Γ. Μ. Ἀντωνόπουλον, Γ. Πρασσακάκην καὶ Ἰω. Χ. Πέτρου.

Ὑποβάλλω διὰ τῆς παρούσης εἰς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν σύνοδον τῆς ἐνεστώσης Δ'. Βουλευτικῆς περιόδου ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας διηρημένον κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ καὶ συνοδευόμενον μὲ τοὺς εἰδικοὺς πίνακας ἑνὸς ἑκάστου κεφαλαίου καὶ ἄρθρου καὶ μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

Ἐκ τοῦ γενικοῦ πίνακος θέλει παρατηρήσει ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι

τὰ παρὰ τῆς Γερουσίας προϋπολογισθέντα ἐτήσια ἔξοδα συνεποσοῦντο εἰς δραχ. 282,030.

Ἀπέναντι τούτων ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου δυνάμει χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδοθέντων παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων τοῦ προεδρείου . . . . . δραχ. 264,153: 90

Ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τοὺς εἰδικοὺς πίνακας . . . . . δραχ. 262,834: 01

Ἐπεστράφησαν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον εἰς τὸν γενικὸν πίνακα γραμμάτιον αὐτοῦ . δραχ. 1,319: 89

δραχ. 264,153: 90.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς πίνακας τῶν ἐξόδων καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, παρακαλεῖται νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν καὶ νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 10 Ἰανουαρίου 1856.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας

Γ. Δαρειώτης

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Δ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Κατὰ τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τοῦ Σώματος Προϋπολογισμόν.	Ποσὰ προϋπολογισθέντα	Ἔσοδα	Πόσα παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου				Ἔξοδα	Ποσὰ πληρωθέντα
			Δι' αὐτὰ μισθὸν μειώσεως ὑπὸ Κυρίων Γερουσιαστῶν	Δι' αὐτὰ μισθὸν προσωπικοῦ	Δι' ἔξοδα γραφείου ἐν γένει	Ὁλικὰ ποσὰ		
Κεφ. Α'. ἀποζημιώσ. Γερουσιαστῶν	250,560	Ληφθέντα μέχρι τέλους 10βρίου	40,554	1,309 7		42,453 97	Κεφ. Α'. Ἀποζημιώσ. Γερουσιαστῶν πίνακ 2.	242,923
Κεφ. Β'. μισθὸς προσωπικοῦ	14,760	〃 τῶν Ἰανουαρίων 1855	19,130	850 〃		19,980 -	〃 Β'. μισθ ς προσωπικοῦ 〃 3.	13,519
〃 Γ'. ἔξοδα νοσηλίου ἐνγίνει ἤτοι		〃 τῶν Φεβρουαρίων 〃	19,663	1,230 〃	2,500 〃	23,393 33	〃 Γ'. ἔξοδα γραφείου ἐν γένει, ἤτοι	
1. Γραφικὴ ὕλη καὶ ἄγορα χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν Νομοσχεδ. ἐκθέσεων κλπ. - - - Δρ. 300		〃 τῶν Μαρτίων 〃	19,880	1,230 〃	〃	21,110 -	1. Γραφικὴ ὕλη ὡς ὁ πίνακ Α'. - δρ. 183,50	
2. Θέρμανσις - - - - - 〃 150		〃 ὁμοίως	520	〃 〃	〃	520 -	2. Θέρμανσις 〃 〃 Β'. 〃 82,41	
3. Φωτισμὸς - - - - - 〃 60		〃 τῶν Ἀπριλίων	19,830	1,230 〃	2,510 〃	23,570 -	3. Φωτισμὸς 〃 〃 Γ'. 〃 91,70	
4. Συνδρομὴ ἐφημερίδων. 〃 900		〃 τῶν Μαΐου	19,830	1,230 〃	1,000 〃	22,060 -	4. Συνδρομὴ ἐφημερίδων Δ'. 〃 852,90	
5. Δετικὰ πρακτικ. Β. ἐφημερίδων κλπ. - - - - 〃 800		〃 τῶν Ἰουνίων	20,830	1,230 〃	〃	22,060 -	5. Δετικὰ πρακτικῶν κτλ Ε'. 〃 318,	
6. Ἀγορὰ συγγραμμάτων 〃 500		〃 τὴν Ἰούλιον	20,830	1,230 〃	1,700 〃	23,760 -	6. Ἀγορὰ συγγραμμάτων Ϛ'. 〃 214,	
7. Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα 〃 3,300		〃 τῶν Αὐγούστων	20,830	1,230 〃		22,060 -	7. Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα Ζ'. 〃 3196,10	
8. Διὰ χωρισμῶν ἑνὸς δωματίου τοῦ καταστήματος - - - - - 〃 500		〃 τῶν Σεπτέμβριον	20,690	1,230 〃		21,920 60	8. Διὰ χωρισμῶν ἑνὸς δωματ. Η'. 〃 154,50	
9. Διὰ καλλιέργειαν τοῦ παρακειμένου κήπου τοῦ Πανεπιστημίου. 〃 1,000	7,710	〃 τῶν Ὀκτώβριον	20,330	1,230 〃		21,560 -	9. Διὰ καλλιέργειαν τοῦ κήπου Θ'. 〃 1000,	
	282,030						Δρ. 6300,14	
			242,923	13,519 97	7,710 〃	264,153 90	Ἐπιστρεφόντα εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον γραμμάτιον ὑπ' ἀριθ. 367 - Δρ. 1319,89	7,710
								264,153

Ἀθήνησι τὴν 10 Ἰανουαρίου 1856.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας

Γ. ΔΑΡΕΙΩΤΗΣ.

Ἀπεφασίσθη δὲ δι' εἰδικῶν ἐφ' ἑκάστης ἐκθέσεως ὅπως ἐκτυπωθῶσιν ἀμφότεραι μετὰ τῶν πινάκων τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ, καὶ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς διὰ τὰ παραιτέρω. Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας παρετήρησεν ὅτι ἐλλείπει ἤδη ὁ ἀπολογισμὸς τῆς τελευταίας συνόδου ὁ ὁποῖος ἔδει νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνεστώσης· παρακαλεῖται δὲ ὅ τε ταμίας καὶ ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ νὰ εἰσάξωσι καὶ τοῦτον πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, καθόσον ὁ ἀπολογισμὸς εἶναι ὁ ὁδηγὸς τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ· ὁ Κ. ταμίας ἀπήντησεν ὅτι θέλει σπεύσει νὰ νὰ εἰσάξῃ αὐτόν.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπήνεγκεν· προκειμένου ἤδη περὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας τοῦ περιέχοντος εὐτελεστάστην διαχείρισιν, ὠφελοῦμαι τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐρωτήσω τί γίνονται οἱ ἀπολογισμοὶ τοῦ Κράτους οἵτινες περιέχουσι διαχείρισιν μεγάλων ποσοτήτων; προσεγγίζει ὁ χρόνος τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1858**, καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν ὑπάρχει ἐνώπιόν μας, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν γενομένην διαχείρισιν ἐπὶ τῶν διαφόρων δαπανῶν, καὶ ψηφίσωμεν ἐν γνώσει τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειούμενα ἔξοδα, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἤδη ὑπ' ὄψιν μας τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους **1855**. Τὸ μέτρον τῆς ταχείας εἰσαγωγῆς τῶν ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους ἐσυστήθη καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, αὐτὸ τοῦτο συνιστῶν καὶ ἤδη προσθέτω, ὅτι ἂν ἡ μὴ ὑποβολὴ τοῦ ἀπολογισμοῦ προέρχεται ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ προσωπικοῦ τότε πρέπει νὰ προσθέσωμεν τοὺς ἀναγκαίους ὑπαλλήλους διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συντάξεως καὶ ὑποβολῆς τῶν καθυστερουμένων ἀπολογισμῶν, ἐπειδὴ ἄλλως θέλομεν εὑρίσκεσθαι πάντοτε εἰς οἵαν ἤδη εὑρισκόμεθα κατάστασιν, καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ νὰ ψηφίζωμεν ἀείποτε τοὺς προϋπολογισμοὺς ἐν ἀγνοίᾳ τῆς παρελθούσης πραγματικῆς διαχειρίσεως· οὐχ ἧττον δὲ ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἐξετάσωμεν καὶ συζητήσωμεν τοὺς ὑποβληθέντας ἀπολογισμούς, καὶ ἰδίως πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν σήμερον περὶ τῆς ταχείας εἰσαγωγῆς τῆς ἐκθέσεως καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ πρὸ πολλῶν μηνῶν ὑποβεβλημένου ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850**, διότι δι αὐτῆς θέλουσι προσδιορισθῆ αἱ βάσεις καθ' ἃς πρέπει νὰ γίνεται ἑκάστη τοιαύτη ἐπεξεργασία, καὶ οἱ ὅροι καθ' οὓς πρέπει ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς νὰ ῥυθμίζῃ τὴν σύνταξιν τοῦ

ἀπολογισμοῦ καὶ τὴν πληρωμὴν ἐξόδων τινων. Ὅθεν παρακαλεῖται ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ὑποβάλῃ καὶ τοὺς καθυστεροῦντας ἀπολογισμούς, καὶ νὰ φροντίζῃ ἵνα συζητῶνται οὗτοι ταχέως, ὅπως φροντίζει περὶ τῆς συζητήσεως τῶν ἄλλων νομοσχεδίων· νὰ ὑποβάλῃ δὲ συγχρόνως εἰς τὴν Βουλὴν ἀντίγραφον τοῦ ὑποβληθέντος ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1852** καὶ ἀπωλεσθέντος ἴσως ἕνεκα τῆς συμβάσης πυρκαϊᾶς εἰς τὸ Βουλευτικὸν κατάστημα.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔγκαιρον ὑποβολὴν τῶν ἀπολογισμῶν εἶμαι ἐντελῶς σύμφωνος μετὰ τοῦ προλαλήσαντος, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ νόμος καὶ διότι οἱ ἀπολογισμοὶ εἶσιν οἱ ὁδηγοὶ τῶν προϋπολογισμῶν· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τοῦ προσωπικοῦ, παρατηρῶ, ὅτι τὸ ἐνυπάρχον προσωπικὸν οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀνεπαρκὲς ἀλλὰ καὶ περισσότερον τοῦ ἀναγκαίου ὑπάρχει, ὥστε ἀπαιτοῦνται ὑπάλληλοι γνωρίζοντες ἀκριβῶς τὸ ἔργον των· ἀλλ' ἐρωτῶ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ἐπεξεργασία τοῦ πρὸ πεντήκοντα μηνῶν ὑποβληθέντος ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850**; μακρὰν τοῦ νὰ θελήσω νὰ ἐπιφέρω τὴν παραμικρὰν μομφὴν εἴς τινα, παρατηρῶ, ὅτι πρέπει τὰ μὲν ἔντιμα μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς νὰ προχωρήσωσι καὶ φέρωσιν εἰς πέρας τὴν ἐξέλεγξιν, ἡ δὲ Γερουσία νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συζήτησιν τοῦ πρὸ πολλοῦ παρελθόντος τούτου ἔργου της, καὶ συναμα οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ ὑποβάλωσι τοὺς καθυστεροῦμένους ἀπολογισμοὺς διὰ τὰ παραιτέρω.

Ἐπέφερεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Νατζίσκος, ὅτι ἐπειδὴ ἐμβαίνομεν ἤδη εἰς νέαν Περίοδον, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ὑποβληθεὶς ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1850 δὲν ὑπάρχει ἐπεξεργασμένος, συμφώνως πρὸς τὰ ἀποφασισμένα πρότεινα νὰ διορισθῇ νέα ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἐκλεχθησομένη εἴτε κατ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Σώματος, εἴτε ὑπὸ τῶν Τμημάτων. Τοῦτο δὲ νὰ λάβῃ χώραν σήμερον, διότι καὶ ἄλλοτε ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τὸ αὐτοῦτον μετὰ τινας ἡμέρας ἀλλὰ δὲν ἐπραγματώθη, καὶ οὕτω τὸ ἔργον ἂν καὶ ὡρίμων ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Ἀντωνόπουλος ὡς μέλος τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεξεργάσθη τὸν ἀπολογισμὸν καὶ παρέδωσεν αὐτὸν εἰς ἓν τῶν μελῶν της ἵνα ὡς εἰσηγητὴς συντάξῃ τὴν ἔκθεσιν καὶ εἰσάξῃ αὐτὴν εἰς τὴν Γερουσίαν διὰ τὰ παραιτέρω. Εἶναι δὲ ἄγνωστοι οἱ λόγοι τῆς

μέχρι τοῦδε ἀναβολῆς εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ γνωστοὶ εἰς μόνον τὸν Κ. εἰσηγητήν.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Καρακατζάνης· οἱ λόγοι οἵτινες μὲ ἐμπόδισαν πρὸς τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ εἶεν οὗτοι. Ἔζήτησα πληροφορίας ἀναγκαίας, κατ' ἐμὴν ἰδέαν, εἰς τὴν κατάστασιν καὶ τὸν τρόπον τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθην νὰ λάβω ταύτας δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἔλθω καὶ εἰς ἀποτέλεσμα. Ἐνταῦτοις, ἐπειδὴ παρῆλθεν ἡ παῦλα δι' ἣν ἰσχύει πᾶσα ἐπιτροπή, φρονῶ ὅτι δύναται τὸ Σῶμα νὰ προχωρήσῃ εἰς ἐκλογὴν νέας ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν Κανονισμόν.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι γνωστοποιηθέντος σήμερον ὑφ' ἑνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐγένετο, καὶ ὅτι ἀνετέθη ἡ σύνταξις τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ προσδιορισθεισῶν ὑπ' αὐτῆς βάσεων εἰς ἓν τῶν μελῶν της ὡς εἰσηγητοῦ, εἶναι ἄτοπος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἡ ἐκλογὴ νέας ἐπιτροπῆς, ὅτις δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς ἀποτέλεσμα εἰμὴ ἕτερον ἐπὶ ἐπεξεργασίας πολλῶν μηνῶν.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Καπλίσιος ὅτι ὅπου τὰ πράγματα λαλοῦσι, λόγοι οὐ χρείαζονται· ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ μὲν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ ἄλλοτε καὶ ἤδη ἐκήρυξαν, ὅτι ἀποπερατώσαν τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἔθεσαν τὰς βάσεις τῆς ἐκθέσεως, ὁ δὲ εἰσηγητὴς ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ ἀναγκαίας τινὰς κατ' αὐτὴν πληροφορίας ὅπως ἔλθῃ εἰς ἀποτέλεσμα· ὅθεν ἱκανὴ προῆλθεν βραδύτης μέχρι τοῦδε καὶ πρέπει νὰ ἔλθωμεν εἰς ἀποτέλεσμα σήμερον ὡς περὶ ἔργου σπουδαίου καὶ κατεπείγοντος· προτείνω λοιπὸν καὶ αὐθις τὴν ἐκλογὴν νέας ἐπιτροπῆς.

Προσέθηκε τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀντωνόπουλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πολλάκις συνῆλθεν καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐπεξεργάσθη μὲ ἐντέλειαν τὸν ἀπολογισμόν, ἔθεσε τὰς βάσεις καὶ προσδιώρισε τοὺς ὅρους ἐφ' ὧν πρέπει νὰ συνταχθῇ ἡ ἔκθεσις, ἀναθέσασα τὴν σύνταξιν αὐτῆς, ὡς προεῖπον, εἰς τὸν Κ. Γ. Καρακατζάνην ὡς εἰσηγητήν· ὅθεν οὐδὲν ὑπελείπετο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ Κ. εἰσηγητὴς, καὶ πᾶν ὅ,τι εἶπον εἶναι μακρὰν τῆς ἀληθείας· πολλάκις ἐζητήθησαν παρ' αὐτοῦ τὰ ἔγγραφα ὅπως παραδοθῶσιν εἰς ἕτερον μέλος πρὸς σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως ἀλλὰ δὲν ἐδόθησαν.

Ἐπέτρεψεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ὅτι ἐπειδὴ ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς μὴ λαβὼν τὰς ἀναγκαίας κατ' αὐτὸν

πληροφορίας δὲν προῆλθεν εἰς ἀποτέλεσμα, καὶ δύναται νὰ ἔχῃ πρὸς τοῦτο λόγους ἰσχυροὺς, λέγω ὅτι πρέπει νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ της δυναμένου νὰ πορισθῇ τὰς δεούσας πληροφορίας καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἀποτέλεσμα ταχύτερον πάσης ἄλλης ἐπιτροπῆς.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τὴν ταχείαν σύνταξιν καὶ εἰσαγωγὴν τῆς περὶ τούτου ἐκθέσεως διὰ τὰ παραιτέρω.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, εἶπε·

Μία τῶν ἡμετερισμένων ἐφημερίδων τῆς Κυβερνήσεως ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ, ὁ εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν γραφόμενος πρὸς γνῶσιν τῶν ἀλλοδαπῶν περὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος πραγμάτων, ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμῷ 49 φύλλῳ αὐτοῦ πραγματευόμενος τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν γεγονέναι ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν παραμορφώνει ἀνελπίστως τὰ πράγματα, καὶ προσβάλλει, ὡς μὴ ὤφειλεν, οὐ μόνον τοὺς ἀγορεύσαντας ΚΚ. Γερουσιαστὰς, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, ἐπιβαρύνων αὐτούς τε καὶ αὐτὸ ποικιλοτρόπως.

Προτιθέμενος νὰ κάμω τὰς ἀναγκαίας ἐπερωτήσεις καὶ νὰ ζητήσω τὰς ἀπαιτουμένας ἐξηγήσεις πρὸς τοῦτο, παρακαλῶ ἵνα ὁρισθῇ ῥητῶς ἡ ἡμέρα, ὅτε ἐλπίζω νὰ ἦναι παρὸν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὡς ὁ ἀρμόδιος καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι καὶ ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ κάμῃ ἐπερωτήσεις ἐπὶ τῶν γραφομένων εἰς ὑπουργικὴν ἐφημερίδα, καὶ ἡμεῖς ὠφείλομεν νὰ προσδιορίσωμεν τὴν πρὸς τοῦτο ἡμέραν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐφημερὶς, ἐφ' ἧς θέλουσι περιστραφῆ αἱ ἐπερωτήσεις, εἶναι γεγραμμένη εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν, πρέπει προηγουμένως νὰ μεταφρασθῇ ἡ ἐφημερὶς αὕτη ὑπὸ εἰδημόνων πρὸς γνῶσιν τῶν μὴ γινωσκόντων τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν ΚΚ. Γερουσιαστῶν.

Προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι καὶ σήμερον τὸ ὑπουργεῖον εἶναι ἕτοιμον νὰ δώσῃ πᾶσαν ἀπάντησιν ἢ ἐξήγησιν ἂν ἐπιθυμῇ τὸ Σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπόκειται νὰ ἀποφασίσῃ καὶ οἵαν ἄλλην θέλει ἡμέραν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ὥρισεν ὅπως γίνῃ ἡ ἀνωτέρω ἐπερώτησις εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων νομοσχεδίου, ἀφοῦ προηγηθῇ καὶ ἡ

ρηθεῖσα μετάφρασις τῆς περὶ ἧς πρόκειται γαλλιστὶ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ	Ἀθ. Γρηγοριάδης
	Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 25 Φεβρουαρίου 1837 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἐνεγνώσθησαν δύω ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ε. ε. καὶ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 9,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τ. ε. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸν διορισμὸν 40 προσθέτων βασοφυλάκων ἐχούσαι ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ε. ε. ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ὑποβάλλει τὰ ἀκόλουθα.

Εἰ καὶ θεωρῇ ἀναγκαίαν τὴν τροπολογίαν ἄρθρων τινῶν τοῦ πρακειμένου Νομοσχεδίου, μ' ὅλον τοῦτο παρατηρεῖ, ὅτι ἐπιστάντος ἤδη τοῦ χρόνου τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων, πᾶσα βραδύτης θέλει ἐπιφέρει βλάβην εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς ποιμένας· καὶ διὰ τὸν οὐσιώδη τοῦτον λόγον παραδεξαμένη ἡ Ἐπιτροπή σας τὴν ἀρχήν, τὰ καθέκαστα καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου τούτου συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Συγχρόνως δὲ μὴ δυναμένη νὰ παρασιωπήσῃ τὰς ὑπ' αὐτῆς ὡς οὐσιώδεις θεωρηθείσας τροπολογίας, ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν αὗται συστηθησόμεναι ὑπὸ τῆς Γερουσίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, ἐκθέτει αὐτὰς ὡς ἑξῆς.

α.) Ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται Νόμος πρέπει νὰ ἐπιψηφίζηται πρὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου διὰ τὸ ὁποῖον προσδιορίζεται ἡ φορολογία, ἤ τοὐλάχιστον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, ὅτε θέλει μένει ὑλικὸς καιρὸς εἰς τὰ νομαρχιακὰ Σώματα διὰ νὰ φέρωσι τὰς ἀναγκαίας τροπολογίας.

β.) Ὅτι κωλυομένων τῶν ποιμένων, κατὰ τὸν ὑπάρχοντα Νόμον, τοῦ νὰ μεταφέρωσι τὰ ποίμνιά των εἰς τὰς θερινὰς νομὰς πρὸ τῆς 15 Μαΐου, ὅτε ἐνεργοῦνται αἱ ἀπαριθμήσεις, θέλουσιν ὑποφέρει οἵ τε κτηνοτρόφοι καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα, ἐνῷ τὸ δημόσιον δὲν δυσκολεύεται εἰς τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων οὔτε ζημιοῦται συντέμναν τὴν ἐποχὴν τῆς μεταφορᾶς.

γ.) Ὅτι πᾶσα ἀπαρίθμησις γινομένη καθ' ἣν ἐποχὴν μεταφέρονται τὰ ζῶα ἀπὸ τῶν χειμερινῶν εἰς τὰς θερινὰς νομὰς ἀποκλείεται δυσδιάκριτος, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ παραχειμάσαντες ὁμοῦ σμίκται χωρίζονται καὶ ἑνοῦνται διαφοροτρόπως, ὅπως τὰ συμφέροντα αὐτῶν ὑπαγορεύουσιν· ὅθεν αἱ μὲν δηλώσεις τῶν ζώων πρέπει νὰ ἀποπερατῶνται μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρ. αἱ δὲ ἀπαριθμήσεις μέχρι 20 Μαρτ. τὸ πολύ.

δ.) Ὅτι οἱ Δήμαρχοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωσιν ἀκριβῶς ὅλους τοὺς κτηνοτρόφους καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων αὐτῶν· ὅθεν εἶναι ἄδικον νὰ ὑπόκεινται οὗτοι εἰς ποινὰς ἐὰν δὲν φανερώσωσιν εἰς τὸν Ἔφορον τὰ ἐλλιπῶς ἢ οὐδόλως δηλωθέντα ζῶα.

ε.) Ὅτι ἡ ἐκ τῆς φορολογίας ἐξαίρεσις τῶν οἰκοσίτων χοίρων καθιερώθη καὶ πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται ὡς πρὸς μόνον τοὺς πραγματικῶς οἰκοσίτους, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐπεκτείνεται ἀορίστως εἰς πάντα χοίρον ὡς οἰκόσιτον χαρακτηριζόμενον, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται οὗτος, δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, καθόσον τότε δύνανται νὰ ἀπαιτῶσι τὴν τοιαύτην ἐξαίρεσιν καὶ οἱ μὴ ἔχοντες χοίρους ὁλοτελῶς.

ς') Ὅτι ἡ ἐκ τῆς ὁμοιομέρου φορολογίας ἐξαίρεσις τῶν λακωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ μένῃ διαρκὴς καὶ αἰώνιος.

ζ.) Ὅτι ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν δοκιμίων γαιῶν, ἥτις ἐπὶ δεκαπέντε συνεχῆ ἔτη ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐτήσιον περὶ φόρου τῶν ζώων νόμον, καθὼ μὴ ἐφαρμοζομένη, ἀποκλείσταται οὐ μόνον ἄσκοπος ἀλλὰ καὶ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν κοινοτήτων, διότι, ὡς πρὸς μὲν τὰ ἐθνικὰ χωρία, (ποτὲ τζιφλίκια τῶν ὀθωμανῶν) ἡ Κυβέρνησις δικαιοῦται νὰ διαθέσῃ τὰς

βοσκησίμους γαίας αὐτῶν κατὰ τὸν συμφερώτερον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου τρόπον· ὡς πρὸς δὲ τὰ κεφαλαιοχώρια, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν βοσκησίμων γαιῶν αὐτῶν, ὡς ἀποτελουσῶν τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν, ἂν καὶ σιωπηλῶς ἐνήργησε μέχρι τοῦδε τοιαύτην διάθεσιν ἐν μέρει.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπιφυλάττεται νὰ ἀναπτύξῃ ἐν ἐκτάσει τὸ μέρος τοῦτο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, διὰ νὰ λυθῇ ἅπαξ διὰ παντὸς τὸ οὐσιῶδες τοῦτο ζήτημα, καὶ νὰ μὴ ἐπανεργώμεθα κατ' ἔτος καὶ ἀνωφελῶς εἰς τοῦτο, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουσι μὲν κατὰ πᾶσαν ἐτησίαν συζήτησιν τὰς περὶ τούτου ὀρθὰς παρατηρήσεις τοῦ Σώματος, ἀλλ' εἰς τὰ ἐπόμενα ἔτη ἀντὶ ἐπαναρθώσεως ἐμμένουσιν εἰς τὰ ἴδια, λησμονοῦντες τὴν προλαβοῦσαν ἀναγνώρισιν. Τὸ δὲ χείριστον εἶναι ὅτι ὁ πολυετὴς οὗτος ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας ὀφετερισμὸς τῆς κοινοτικῆς περιουσίας εἶναι ἀδικαιολόγητος.

Οἱ αὐτοὶ λόγοι ὑπάρχουσι καὶ ὡς πρὸς τὰς τοποθετήσεις τῶν ζώων, διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένου τῆς αὐτῆς φύσεως, ἤτοι περὶ τῆς κοινοτικῆς περιουσίας· διαφέρει δὲ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς τοποθετήσεως, καθόσον δὲν ἐφηρμόσθη εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ Κράτους ἀλλ' εἰς ὀλιγώτατα μέρη κατ' ἐξαίρεσιν, καὶ τοῦτο πρὸς πίεσιν τῶν κατοίκων, καὶ ποιμένων τῶν μερῶν ἐκείνων ἕνεκα πολυειδῶν καταχρήσεων. Ἡ ἰδέα ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ πραγματευομένου περὶ τοποθετήσεως τῶν ακινήτων κτηνοτρόφων, ὅτι δῆθεν διὰ τοῦ μέτρου τούτου θέλει ἐξαλειφθῇ ἡ ληστεία, εἶναι ἐσφαλμένη, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι αὐτόχρημα φορολογία.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Φεβρουαρίου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Τ. Μαγγίνας, Ἀδάμ Δούκας.
Χαραλάμ. Παπαπολίτης. Δ. Χατζίσκος.
Ἰωάννης Οἰκονόμου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 9.900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος καὶ μελετήσασα τοῦτο ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, εὑρίσκει ἰσχυροὺς τοὺς ὑπαγορεύσαντας αὐτὸ λόγους, καθόσον διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐλπίζεται ἡ ἐπὶ τὰ κρείττω διατήρησις τῶν δασῶν τοῦ Κράτους, ἐπομένως παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπως ἔχει, τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁποίου συνίστησι καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπή σας.

Γ. Ἀντωνόπουλος. Γ. Δαρεῖώτης.
Π. Διδωρίκης. Ἰ. Θεοτόκης.

Ἀπεφασίσθη δὲ ἐπὶ μὲν τῇ πρώτῃ νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ αὕτη πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, καὶ τὴν αὔριον νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου, ἐπὶ δὲ τῇ δευτέρᾳ νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου νομοσχεδίου ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Θ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 26 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἀνωμαλοποιοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31ι μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε τάδε:

Παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν ὅπως ὁρίσῃ ἐντὸς ἡμέραν τινα, καθ' ἣν ἐμφανίζωμαι ὁ Π. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δόσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις ἐπὶ ἐπερωτήσεως τὴν ὁποίαν ἔβλεπε κάμει εἰς πρὸς τὴν ἐνέργειαν ἥτις κατεργηστικῶς ἢ παρανόμως πως, νομίζω, γίνεται περὶ τὴν ἐμπορίαν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν περιξ αὐτῆς μερῶν,

καθόσον, ὡς παρετήρησα ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Συντάγματος, οὐδεὶς πολίτης στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας του εἰμὴ διὰ δημόσιον ἀνάγκην, προσκόντως ἀποδεδειγμένην, ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει, πάντοτε δὲ προηγουμένης ἀποζημιώσεως» ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Συντάγματος, καθ' ἃ ἤκουσα ὑπὸ πολλῶν, δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀνωτέρω ρυμοτομικὴν ἐνέργειαν, διότι καὶ οἰκίαι καὶ τοῖχοι οἰκιῶν καὶ τοῖχοι περιβολίων χαρακτηριζόμενοι ὡς ἑτοιμόρροποι, ἐνῷ δὲν εἶναι τοιοῦτοι, καταβαρίζονται, προσκαλουμένων μετὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἰδιοκτητῶν ὅπως συμμορφωθῶσι κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν νέων τοιχῶν μετὰ τῆς εὐθυγραμμίας καὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, χωρὶς νὰ ἐνεργῆται τι ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προσδιοριζομένην ἀποζημίωσιν, καὶ χωρὶς νὰ ἦναι γνωστὸς ὁ νόμος δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται ἡ τοιαύτη ρυμοτομία· καὶ ἐγὼ αὐτὸς πλησιάζω νὰ ὑποστῶ ζημίαν 1,500 περίπου δραχμῶν, προκειμένης τῆς ρυμοτομίας τῆς πρὸς τὰ Σεπόλια καλουμένης ἀγούσης ὁδοῦ, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατεδαφίσθη ὁ τοῖχος περιβολίου μου τινὸς καὶ οἰκίσκος σημαῖα κείμενος παρὰ τὴν ὁδὸν ὑπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑτοιμορρόπου μὴ ὑπάρχοντος.

Ἐπειδὴ πρὸς δικαιολόγησιν τῶν τοιούτων ἐνεργειῶν ἢ πράξεων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς ἀμυδρὸς ἴσως ἔχει λόγους νὰ εἴπῃ, διὰ τοῦτο εἶναι καλὸν νὰ ὁρισθῇ ῥητὴ ἡμέρα, ὅπως ἐμφανισθῇ κατ' αὐτὴν καὶ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις, πρὸς διάλυσιν τῶν ἀμφιβολιῶν, αἵτινες ὑπάρχουσι ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐνέργειαν τοῦ νόμου, διότι εἶναι πικρὸν νὰ παραβλέπωνται ἢ νὰ παραβιάζωνται διατάξεις τοῦ θεμελιώδους νόμου ἀφορώσαι τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, ὑπὸ τὰς ὄψεις αὐτῶν τῶν κεκλημένων διὰ νὰ ὑπερασπίζωνται τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν.

Δὲν λέγω ὁριστικῶς, ἀλλὰ πιστεύω ἐκ πολλῶν δεδομένων, ὅτι ὁ θεμελιώδης νόμος ὡς πρὸς τοῦτο παραβιάζεται, καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ προτείνω ὅπως ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θέλει ἐμφανισθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ δώσει τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις καὶ πληροφορίας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ σταλῇ ἀντίγραφον τῶν παρόντων πρακτικῶν πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ὁποῖος λαμβάνων γνῶσιν τῶν ἐκτεθειμένων, νὰ ἐμφανισθῇ καὶ δώσει τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις κατὰ τὸ προσεχὲς σάββατον.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος

εἶπε· Εἷς ἐν γράμμα φίλου μου τινὸς γεγραμμένον ἐκ Λαμίας ἀπὸ 20 τοῦ ὄντος λήγοντος μηνός, ὑπάρχει παράγραφός τις ὁ ὁποῖος ἀναγινωσκόμενος ὑπ' ἐμοῦ, ἂν μοὶ τὸ ἐπιτρέψητε, θέλει συγκινήσει ὅλους τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστάς. Ἰδοὺ δὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ παραγράφου τούτου· «προχθὲς ὁποῦ ἤμην εἰς Ὑπάτην ἐπεσκέφθην τὸν ἀτυχῆ Γεροδημάκην ἱερομνήμονα ψυχορραγοῦντα πρὸ 40 ἡμερῶν, ἡ οἰκία του παριστᾷ θέαμα ἐλεεινὸν διότι ἔλειπε τις ἑκατὸν κείμενον ἐν γεράντιον περιστοιχισμένον ἀπὸ πολυμελῆ οἰκογένειαν θρηνοῦσαν ὄχι τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀλλὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν ἄρτου, δὲν ἔλειπε οὔτε ἀκούει, ἐνίοτε δὲ παραλογιζεται· μεταξὺ τῶν παραλογισμῶν του κράζει ποῦ εἶναι τὰ παιδία μου ἔχουν ψωμί; κατ' αἴτησιν τῆς συζύγου του τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν εἶπον νὰ τρώγῃ διότι δὲν θέλει, καὶ τραυλίζων μὲ ἀπήντησε ἐγὼ νὰ φάγω. Εἷς τοιοῦτον σπαραξικάρδιον θέαμα δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ δακρύσω· λάβετε πρόνοιαν διὰ τὸν ἀτυχῆ αὐτὸν γέροντα καὶ λαλήσατε ὅπου δεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ.» Ὁ παράγραφος οὗτος παριστᾷ τὴν ἐσχάτην ἐλεεινὴν κατάστασιν τοῦ ψυχορραγοῦντος ἀγωνιστοῦ καὶ τοῖς πᾶσι γνωστοῦ γέροντος Δημάκη ἱερομνήμονος. ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐθεώρησα καταλληλότερον νὰ φέρω τὸν λόγον ἐντεῦθεν, διὰ νὰ παρακαλέσω τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Κ. πρόεδρον αὐτῆς ἵνα γράψῃ διὰ τὸ κατεπείγον μετὰ τὴν παροῦσαν συνεδρίασιν ἔγγραφον ἐπίσημον πρὸς τὸν Κ. προϋπουργὸν τὸν καὶ ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ νὰ κοινοποιήσῃ αὐτῷ τὰ ἀναγνωσθέντα, καὶ προκατέχῃ τὴν ἄμεσον χρηματικὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ ἀποθνήσκοντος τούτου γηραιοῦ ἀγωνιστοῦ ἐκ χιλίων δραχμῶν τοὐλάχιστον, χρησιμευσουσῶν εἰς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκαίων κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τῆς ζωῆς του εἰς ἔξοδα τῆς κηδείας του, καὶ εἰς προσωρινὴν περίθαλψιν τῶν ἐγκαταλειπομένων ἀδυνάτων μελῶν τῆς οἰκογενείας του κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς πενθείας τοῦ θανάτου του, καὶ ἐπὶ τέλους παραστῆσαι τὴν πρόνοιαν ἀναλόγου προταδοτήσεως, ἥτις ὀφείλεται ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους πρὸς τὰς ἐγκαταλειπομένας τρεῖς ἐν ὥρᾳ γάμου θυγατέρας τοῦ γηραιοῦ καὶ πτωχοῦ τούτου ἀγωνιστοῦ.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη, ὅτι γνωρίζοντες τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀγωνιστοῦ Δημάκη ἱερομνήμονος, τοῦ πάντοτε πληρεξουσίου καὶ βουλευτοῦ κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὑποστηρίζομεν τὴν

ὑπὲρ αὐτοῦ πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπέφερεν, ὅτι μακρὰν τοῦ νὰ εἴπῃ τι κατὰ τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ δικαιωμάτων τοῦ ῥηθέντος Δημάκη ἱερομνήμονος, παρατηρεῖ ὅτι ὁ προτεινόμενος τρόπος τῆς δι' ἐγγράφου τοῦ προσδρείου συστάσεως, τῶν δικαιωμάτων τούτου εἶναι ἄτοπος καὶ ἐναντίος τοῦ Συντάγματος, ἐπομένως προτείθεται νὰ μένῃ μέχρι τοῦ ἑλευσομένου σαββάτου τὸ ζήτημα, ὅτε ἴδιαι εἶναι εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ ὁ Κ. πρωθυπουργός, διὰ νὰ γένῃ εἰς αὐτὸν γνωστὴ ἡ προκειμένη σύστασις. Ἀντιπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδᾶς, ὅτι τὸ πρᾶγμα δύναται νὰ συμβιβασθῇ οὕτως ἐὰν μὲν κατὰ τὴν αὔριον, καθ' ἣν βέλουσιν ἀναγνωσθῇ τὰ πρακτικὰ, εἶναι παρὼν ὁ Κ. πρωθυπουργός, θέλει ἀκούσει βεβαίως τὰ λεχθέντα καὶ ἐνεργήσει ὅ,τι δέον· ἐὰν δὲ δὲν εὑρεθῇ παρὼν, τότε δύναται νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν διὰ τὰ περαιτέρω, καθόσον ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας εἶναι νὰ συσταθῇ ὅτε γεραιὸς οὗτος ἀγωνιστὴς Δ. Ἱερομνήμων καὶ ἡ οἰκογένειά του εἰς τὴν προστασίαν καὶ μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπαγγειλάντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικειμένων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1857, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Β. Χρηστακοπούλου καὶ Χ. Παπᾶ Παλλέου δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὑπὸ προσκρουόμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν ψηφίσασα διὰ ψήφων 31.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἐνιαυτὸν ἔτος.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλ. Πρασσακάκης	N
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ῥιχάρδος Τζιώρτζ	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀνδρ. Ν. Ἀναγνώστου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Ἀναγν. Σ. Χαραλάμπης	
Ἀδὰμ Δούκας	N	Παναγ. Αἰδωρίκης	
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνστ. Προβελέγγιος	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Μ. Α. Καΐρης	N	Σπῦρος Μῶλος	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Ῥῆγας Παλαμιδᾶς	N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N		

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1—26 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω ψηφολέκτας ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 33 κατὰ τὸ ὑπὸ ἐπίσης προσκρουόμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 λήγοντος μηνὸς Φεβρουαρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου «φόρος ζώων» διὰ τὸ ἐνιαυτὸν ἔτος.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀνδρ. Ν. Ἀναγνώστου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Βούλγαρης	N
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Γκίκας Καρακατζάνης	N

Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀδάμ Δούκας	N	Δημήτριος Χρηστίδης	
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Παναγ. Αἰδωρίκης	
Μ. Α. Καΐρης	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Κωνστ. Πρ. Βιλέγιος	
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτρ. Πλακούτας	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Ἰωάννης Στάϊκος		Ῥήγας Παλαμιδῆς	N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N		

Ἀκοῦσαν ἔπειτα τὸν λόγον ἐπὶ τῆς περὶ βοσκησίμων γαιῶν καὶ τοποθετήσεως τῶν ζώων παρατηρήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς·

Τὴν ὑποθεσιν ταύτην, περὶ ἧς πρόκειται, δὲν ἠδυνήθην εἰσέτι νὰ μελετήσω καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις της διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ φέρω ὁριστικήν καὶ ἐντελῆ τινα λύσιν ἢ γνώμην.

Ἐλθὼν εἰς τὸ ὑπουργεῖον προέταξαν ὑπουργεῖον εὗρον ὑπάρχουσαν ἐργασίαν τινα περὶ ἐκποιήσεως τῶν νομίων, ταύτην ἐξετάσας ὑπὸ τὰς διαφόρους ἐπόψεις της τὴν εὗρον ἐριστικὰ δύσκολον διὰ πολλοὺς λόγους, διὸ καὶ ἄρησα αὐτὴν ἐκκρεμῆ διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπισπεύσωμεν πρὸς τὴν χρῆσιν ἢ ἐφαρμογὴν μέτρων ἐκ προοιμίων ἀποδεικνυομένων ὡς εἶπον δυσκόλων καὶ μὴ τακτικῶν.

Εὐχαριστῶ ἐν τούτοις τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὰς ἐπενεγκομένας ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἀντικειμένου τῶν νομίων παρατηρήσεις της, καὶ διαβεβαιῶ αὐτὴν ὅτι θέλω μελετήσει αὐτὰς καὶ θέλω φέρει ἐν δέοντι ὁριστικήν τινα γνώμην· ἤδη δὲν δύναμαι νὰ ἐκφρασθῶ τι ὁριστικῶς, καὶ μόνον λέγω, ὅτι ἐκ προοιμίων ἀπέρριπτα τὴν ἐνοικίασιν ἐρρόνων ὅτι ἄλλως πρέπει νὰ ὁρισθῶσι τὰ περὶ διαθέσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται νομίων.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ναγγίνας μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς τάδε. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡς νεωστὶ ἐλθὼν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ μὴ μελετήσας τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀντικείμενον δικαιοῦται διότι δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ σήμερον ὁριστικήν τινα λύσιν ἢ γνώμην.

Ἡ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καθιερωθεῖσα περὶ νομίων διάταξις ὑπάρχει κανονισμένη ἐπὶ δεκαπέντε συναχῆ ἔτη, καὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς προέρχεται τὸ νομικὸν ἀπο-

τέλεσμα καθ' ὃ ὁ πολυχρόνιος ὀρετεριτσμὸς ἢ ἡ πολυχρόνιος κατοχὴ συνεπάγει βαθμηδὸν καὶ τὴν νόμιμον κυριότητα, ἥτις δὲν ὑρίσταται ἐπὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος νομίων τῶν κοινοτήτων ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου. Οὐδεὶς φρονεῖ ὅτι τὸ δημόσιον διὰ τοῦ μέτρου τούτου προτίθεται νὰ ὀρετεριαθῇ τι ἐκ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πολίτου ἢ τῶν κοινοτήτων, ὅπως δὲν πρέπει νὰ φρονῇ τις ὅτι ἡ Γερουσία προτίθεται νὰ ὑποστηρίξῃ ὥστε δημόσια δικαιώματα νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς πολίτην ἢ εἰς κοινότητα· πολλοὶ φρονοῦσιν ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον παρουσιάζεται σπουδαῖον διότι ἐφαρμόζεται εἰς ὀλίγιστα μέρη· οἱ τοιοῦτοι θέλουν πεισθῆ, ὅταν ἐφαρμοσθῇ καθ' ὁλοκληρίαν ὁ νόμος, καὶ ἴδωσι μέχρι τίνος ἐκτείνεται καὶ ποῖα εἶναι τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ· ὅταν τις θεωρήσῃ τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν μίαν ἐποψιν εὑρίσκει αὐτὸ πολύπλοκον ὅταν δὲ τὸ θεωρήσῃ ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ὄψιν εὑρίσκει αὐτὸ ἁπλοῦν καὶ εὔκολον. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ ἐξηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις ποίας ἐκ τῶν βοσκησίμων γαιῶν ἐννοεῖ ἐθνικὰς καὶ ποίας ὄχι· καθόσον ἐθνικαὶ βοσκήσιμοι γαῖαι εἶναι ἐκεῖναι μόνον αἵτινες ὑπῆρχοντο μέχρι τοῦ 1821 εἰς τὰ λεγόμενα ὀθωμανικὰ τζιφλίκια καὶ οὐχὶ ἐκεῖναι αἵτινες ἐμπεριελαμβάνοντο εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν κεφαλοχωρίων· ἂν δὲ τὸ δημόσιον θεωρῇ καὶ τὰς γαίας τῆς δευτέρας ταύτης κατηγορίας ἐθνικὰς παρακαλεῖται τὸ ὑπουργεῖον νὰ φέρῃ καὶ ὑποδείξῃ τοὺς τίτλους ἢ ἄλλας οἵας ἔχει ἀποδείξεις περὶ τῆς κυριότητός του ἐπ' αὐτῶν· ἄλλως τε αἱ κοινότητες δύνανται νὰ ἀποδείξωσι τοὺς ἑαυτῶν τίτλους περὶ τῆς κυριότητός των ἐπὶ τῶν τοιούτων γαιῶν· δύναται τὸ δημόσιον νὰ εἴπῃ ὅτι πᾶν κτῆμα, ἐφ' οὗ δὲν ὑπάρχει ταπού, θεωρῶ ἐθνικόν· ἐπὶ τοῦ διαφόρου τούτου λέγω, ὅτι ταποῦ ὀνομάζεται καὶ εἶναι ἔγγραφον συμβολαιογραφικὸν ὅπερ ἐκδίδεται κατὰ πᾶσαν ἀγοραπωλησίαν· ὅτι ἡ κοινοτικὴ περιουσία δὲν ἀπαλλοτριοῦται, ὥστε οὔτε ταπού, ἤτοι ἔγγραφον ἀγοραῖς ὑπάρχει· καὶ ἐὰν ζητῆται ταποῦ ζητεῖται ὅτι αἱ κοινότητες δὲν ἔχουσιν, οὔτε ἐγκεώστουν νὰ ἔχωσι· οὐδέποτε οὔτε ὁ Σουλτάνος οὔτε ἄλλος τις ὀθωμανὸς ἠδύνατο νὰ πωλήσῃ τοιοῦτον κτῆμα κοινοτικόν· πᾶς λοιπὸν ὁ ἀγοράσας τοιοῦτον κτῆμα τὸ ἠγόρασε βεβαίως ἀπὸ τοὺς κατοίκους, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ κάτοικοι εἰσὶν οἱ πρωτότυποι πωληταί· ἑπομένως ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς τοιούτου κτήματος ἦτο καὶ εἶναι κύριος τοῦ ἀγορασθέντος τούτου κτήματος, πολὺ περισσότερον εἶναι κύριοι οἱ κάτοικοι οἵτινες οὐδαμῶς ἐπώλησαν

τὴν κυριότητα τῆς κοινοτικῆς περιφερείας των· ἡ Κυβέρνησις παραχωροῦσα τὰς κοινοτικὰς περιφερείας δὲν χάνει τίποτε διότι παραχωρεῖ πᾶν ὅ,τι ἐφετερίσθη, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον ἐξ αὐτῶν τῶν περιφερειῶν οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἔχει· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἂν καὶ σήμερον δὲν ἐλθωμεν εἰς τὸ ἀπαιτούμενον ἀποτέλεσμα, θέλομεν εὑρίσκεσθαι δικαίως εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, διὰ τοῦτο λέγω ὅτι πρέπει νὰ ζητήσωμεν ὥστε ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ λυθῇ τὸ προκείμενον ζήτημα ὅτι τάχιον· ἀφοῦ ἡ ἐνοικίασις δὲν ἐφαρμόζεται πρὸς τί νὰ ἀναμένηται αὕτη ἐν τῷ νόμῳ; πρέπει λοιπὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν λύσιν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἔστω καὶ μετά τινας ἡμέρας, ἵνα ἀφοῦ μελετήσει καὶ τὸ ὑπουργεῖον αὐτὸ, διότι αὕτη ἐστὶ ἡ καταλληλοτέρα ἐποχή· ἂς σκεφθῇ τὸ ὑπουργεῖον ἀλλ' οὐχ' ἧττον πρέπει νὰ ὁρίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ταχεῖαν λύσιν τοῦ ζητήματος διότι μένοντος τούτου ἐκκρεμοῦς ἔπονται πολλὰ τὰ ἀποτελέσματα.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τι ἐφ' ὅσων εἶπα· διὰ νὰ φέρῃ τις μίαν ὁριστικὴν γνώμην πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ὅλην τὴν ἐκ τουρκοκρατείας ἱστορίαν καὶ λοιπὰς περιστάσεις τῶν κοινοτικῶν λεγομένων ἰδιοκτησιῶν, ὥστε ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ὁ ἁρμόδιος καιρός. Ἡ Κυβέρνησις αὐθημίαν πρόθεσιν ἔχει νὰ σφετερισθῇ τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἂν αἱ κοινότητες δὲν εἶχον τοιαύτην περιφέρειαν ὥφειλε νὰ δώσῃ τοιαύτην εἰς αὐτάς.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ὅτι ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ συζήτησις διὰ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἔλαβε πολλάκις χώραν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐρρέθησαν οἷα καὶ σήμερον, διὰ τοῦτο περιορίζομαι νὰ παρατηρήσω μόνον ὀλίγα τινα καὶ ταῦτα εἰσὶ τὰ ἑξῆς· ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς πολυχρονίου τοποθετήσεως ἀπέκτησεν ἢ ἀποκτᾷ δικαίωμα νομίμου κατοχῆς καὶ λέγω ὅτι δὲν ἀπέκτησεν οὔτε ἀποκτᾷ οὔτε θὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως· τὸ δικαίωμα ἀποκτᾶται ὅταν τοῦτο προέλθῃ νομίμως· τὸ μέτρον τῆς τοποθετήσεως εἶναι μέτρον διοικητικὸν, ὅπερ εὐρύσκα ἡ Κυβέρνησις ἐφήρμοσεν καὶ μετὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἐξ ἀνάγκης καὶ ἄνευ τινὸς νομιμότητος, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ἡ τοιαύτη κατοχὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ νόμιμος ἢ καλῆς πίστεως.

Τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι ἁπλούστατον καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχω χρείαν μακρηγορίας διὰ νὰ τὸ καταδείξω ὡς τοιοῦτον. Εἰς τὸ Κράτος ὑπάρχουσι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς 1000 πε-

ρίπου κοινότητες· ἐὰν ἐξετάσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς περιφερείας αὐτῶν θέλομεν εὕρει ὅτι ὅλαι εἰσὶ ἰδιοκτησίαι τῶν κατοίκων, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν βοσκησίμων γαιῶν 30 ἢ τὸ πολὺ 40 τοιούτων κοινοτήτων γίνεται τοποθέτησις ποιμένων, ἥτις ἔλαβε τὴν ἀρχήν της διοικητικῶς ἕνεκα τῆς ἀκολούθου περιστάσεως.

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Βασιλείας συνέπεσε νὰ εἰσέλθωσιν ἐντὸς τοῦ Κράτους πολλὰ ξένα ποίμνια· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπειδὴ ἡ πεῖρα τῶν ὁρίων ἀποδιώξις αὐτῶν ἐθεωρήθη ὅτι βλάπτει τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, ἐκρίθη καλὸν καὶ τῇ στενοχωρίᾳ τῶν κατοίκων νὰ τοποθετηθῶσι ταῦτα εἰς τὰς περιφερείας τῶν κοινοτήτων πρὸς βοσκήν· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ μὲν ποιμένες τῶν τοιούτων ξένων ζώων ἤθελον βεβαίως ἄρσιον νομήν, οἱ δὲ κάτοικοι δὲν ὠμορρόνουν ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν μόνοι, ἐκρίθη εὔλογον νὰ λάβωσι μέρος καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποφυγὴν σκανδαλωδῶν διενέξεων· μάρτυρα τῆς ἀληθείας ταύτης φέρω τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Χ. Παπαπολίτην ὄντα γενικὸν ἔφορον τοῦ νομοῦ Φωκιδοβοιωτίας κατὰ τὸ 1833, καθ' ἣν ἐποχὴν εἶχον μεταβῇ εἰς Ἀμφισσαν ὡς ἐπίτροπος τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἐντεῦθεν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐτοποθετήθησαν ἤδοτε καὶ τοποθετοῦνται τὰ ἀνωτέρω ξένα ποίμνια μετὰ τῶν ἐντοπίων εἰς τὰς περιφερείας 30—40 κοινοτήτων, οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει νόμου τινὸς, διότι τοιοῦτος δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ὑπάρχει, ἀλλὰ μεγαλοῦ λαρβῇ ὁριστικῶν γενικῶν μέτρων· ἐπομένως πρὸς ταῦτα δύναμαι νὰ προσθέσω καὶ τὰ ἑξῆς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψιν τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλούστατον καὶ καθαρόν· διότι ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐννακοσίων ἢ χιλίων π. χ. κοινοτήτων ὅλου τοῦ Κράτους αἱ μὲν 970 εἰσὶν ἰδιόκτηται, καὶ οἱ κάτοικοι διαθέτουσι τὰς βοσκησίμους γαίας τῶν περιφερειῶν των ἐλευθέρως, θέλει εὕρει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν αἱ 30 ἢ 40 νὰ δώσιν εἰς ἄλλην κατηγορίαν, καθόσον οἱ αὐτοὶ νόμιμοι οἱ διέποντες πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τὰς περισσοτέρας κοινότητας διεῖπον καὶ τὰς ὀλιγίστας, τῶν ὁποίων ζητεῖται ἤδη ἡ ἐξαίρεσις ἀλόγως καὶ ἀδίκως, διότι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, διοικητικὸν μέτρον προσωρινὸν εἶχε λαρβῇ ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέκατο νόμιμος κατ' ἔτος λήγει καὶ αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῇ, μέχρις οὗ δὲ ἐκδοθῇ νόμος αὐταὶ θέλουν διανέμεσθαι ὁ συμφωνῶ καθ' ὁλοκληρίαν μετὰ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου· καὶ βεβαίως ἐνταῦθα περὶ τῶν ἐθνικῶν βοσκῶν ὁ λόγος γίνεται, ἀλλ'

ἀν λαμβάνῃ χώραν τοποθέτησις καὶ εἰς τὰς βοσκησίμους γαίας τῶν ὀλιγίστων κοινοτήτων ὡς προεῖπον τὸ τοιοῦτον συμβαίνει, δι' οὓς λόγους ἀνέφερον· ἑπομένως ἐν καιρῷ δὲν θέλει ἀποφασισθῇ εἰμὴ περὶ τῶν ἐθνικῶν βοσκῶν, δύτι αἱ κοινοτικαὶ ἦσαν εἶναι καὶ ἔσονται ἰδιοκτησία τῶν κατοίκων.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι δὲν θέλω ἀπαντήσει εἰς ὅλα ὅσα εἶπεν ὁ προλαλήσας, διότι τὰ τοιαῦτα εἰσὶν ἐκτὸς τοῦ προκειμένου· θέλω ἀπαντήσει ἐπὶ τῆς ἰδέας ὅτι ἡ πολυχρόνιος κατοχὴ δὲν περιέχει δικαίωμα κυριότητος, καὶ λέγω ὅτι ὁ νόμος ἐξηγούμενος αὖτω ἀπὸ μεχρισοῦ ἐκδοθῇ νόμος εἰδικὸς κανονίζων τὰ περὶ διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν βοσκῶν αὗται διανέμονται ὡς ἐρεῖς ε, ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι αἱ βοσκαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐνεργεῖται τοποθέτησις θεωροῦνται ἐθνικαί.

Ἐπήνεγκεν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χ. Παπαπολίτης, ὅτι ἀφοῦ αἱ πέριξ τῶν κοινοτήτων γαῖαι εἰσὶν ἰδιοκτησία τῶν κατοίκων ἕπεται ὅτι καὶ ἡ νομὴ αὐτῶν εἶναι κοινοτικὴ περιουσία, καὶ ἡ τοποθέτησις δὲν δύναται νὰ ἀλλάξῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, διότι ἐὰν ἐγγραφόν τι περὶ καταλύσεως βασιλικῶν στρατιωτῶν εἰς τινα οἰκίαν ἐπὶ πολλὰς ὅσας δύναται νὰ ὑπολογίσῃ τις φορὰς δύναται να ἀλλάξῃ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς καὶ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ ἐθνικὴν, τότε δύναται καὶ ἡ τοποθέτησις νὰ ἀλλάξῃ τὴν ἰδιότητα τῆς κοινοτικῆς περιουσίας καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ ἐθνικήν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα μεταβάσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 9,900 ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου 19 ἄρθρου 1 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τ. ε. ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τοῦτο μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παραδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27 ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν προδικάζει τὸν μέλλοντα περὶ διαθέσεως τῶν δασῶν νόμων.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 9,900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τ. ε. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, Κεφάλ. Α'. Ἄρθρ. 1.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . . Ν	Ἀναγν. Δελιγιάννης . . . .

Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Κριεζῆς . . . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . .	Δημήτριος Πλαπούτας . . Ν
Σπυρ. Τριανδρίτης	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Κατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Γεώρ. Ἀνδρουτσόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβελέγγιος . . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥήγας Παλαμιδᾶς . . . . Ν
Γκίκας Καραπατζάνης . . Ν	Δημήτ. Α Κουντουριώτης . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2 καὶ 3 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσι, ψηφοφορηθὲν ἔπειτα καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 λήγοντος μηνός.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 9,900 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τ. ε. τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, Κεφάλ. Α'. Ἄρθρ. 1.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Τάζης Μαγγίνας . . . . Ν
Ἀναγν. Δελιάννης	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης . . .

Σπυρ. Τρικούπης	Μ. Δ. Καΐρης . . . . . Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ . . .	Αντών. Γ. Κριεζής . . . Ν
Αθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ν	Αντών. Μαυρομιχάλης . Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Άνδρ. Χ. Άναργύρου . . .	Ιωάννης Στάϊκος . . .
Νικόλ. Χρυσάγγελος . . .	Αναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Γεώργιος Ψύλλας . . . Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος . . . Ν
Ιωάννης Μεσσάκης	Δημήτριος Χατσίκος . . . Ν
Ιωάννης Χ. Πέτσου . . . . Ν	Δημήτριος Χρηστίδης . . .
Αθανάσιος Αινιάνικης . . . Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Αναστάσιος Σ. Χαραλαμπης . Ν
Γ. Παπακλεόπουλος . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρις . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γαΐκας Καρακατζένης . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . .
Νικόλαος Ιω. Μέξης . . . Ν	Ιωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Άδαμ Δούκας . . . . . Ν	Σπύρος Μίλος . . . . . Ν
Άγγελος Κανελλόπουλος . . Ν	Φώτης Παλαμίδης . . . . Ν
Κωνσταντίνος Κανάρης . .	Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης . Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἀπαγγέλλει ὅτι αὔριον ἔσεται συνεδρίασις διὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν καὶ τὴν συζήτησιν τῶν λοιπῶν ὑπ' ὄψιν τῆς Γερουσίας ἀντικειμένων ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρα Πέμπτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχημένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ὕστερον ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἔλεξε τάδε.

Ἐπαινῶ εἰς ἄκρον τὰ αἰσθήματα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου ἐξ ὧν ὡρμήθη νὰ συστήσῃ τὸν γηραιὸν ἀγωνιστὴν Δ. Ἱερομνήμονα εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ὄνομα τοῦ Δ. Ἱερομνήμονος εἶναι βεβαίως μεταξὺ τῶν ἀπόρων ἀγωνιστῶν οὓς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ Κυβέρνησις· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν εἶναι μέγας, καὶ αἱ ἀνάγκαι αὐτῶν ἐπίσης μεγάλαι καὶ πολλαί· ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰς ἀνάγκας τούτων, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἐνόντα μέσα τοῦ Κράτους, προτίθεται νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν ἑνὸς ἑκάστου ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν πόρων τοῦ ἔθνους· καὶ τοιοῦτον τι θέλει πράξει καὶ ὑπὲρ τοῦ συστηθέντος γέροντος Δ. Ἱερομνήμονος· ἡ σύστασις ὅμως τούτου, ὅπως προεῖπεν, φρονῶ ὅτι δὲν ἐγένετο τοσοῦτον σκοπιμῶς, διότι μόνον ἀναφορὰ τούτου, ἐὰν ὑπῆρχε τοιοῦτο ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἠδύνατο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τὰ περαιτέρω, καὶ οὐχὶ νὰ γείνῃ τοιαύτη εἴς ἐγένετο σύστασις, ἥτις πρόπον τινα σκοπὸν ἔχει νὰ χαρακτηρίσῃ ὑποχρεωτικὴν τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ μνησθέντος ἀγωνιστοῦ Δ: Ἱερομνήμονος.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ὅτι ἡ παρατήρησις ἣν ἔκαμεν ὁ Κ. πρωθυπουργός, τοῦ ὁποίου τὰ ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιστοῦ αἰσθήματα ἐτιμᾶ, ἐγένετο καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν· ταύτην δὲ ἀναγνωρίσας ὡς ὀρθὴν δὲν ἐπέμεινα εἰς τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς προέτεινα τρόπον τῆς συστάσεως, ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐμφαίνεται· ἄλλως τε λαβὼν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸ ἐκ Λαμίας ἀναγνωσθὲν γράμμα ἐταράχθην καὶ συνεκινήθην ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε εἰσέρησα καλῶν νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν τῆς Γερουσίας τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τοῦ ψυχορραγοῦντος ἀγωνιστοῦ Δημάκη Ἱερομνήμονος διὰ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ γράμματος· τοῦτο οὐδόλως ἐδίλαψε, διότι τὸ σῶμα σταθμίσαν τὰ λεχθέντα προῆλθεν εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ καθήκοντός του ἀπόφασιν τῆς διὰ τῶν πρακτικῶν συστάσεως τοῦ ῥηθέντος ἀγωνιστοῦ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως· ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἀτυχὴς καὶ γηραιὸς ἀγωνιστὴς πάσχων πρὸ 40 ἡμερῶν οὔτε ἔβλεπεν οὔτε ἤκουεν, ὡς ἐπληροφορήθητε ἐκ τοῦ γράμματος, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτείνῃ ἀναφορὰν οὗτος ὡς καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ εὑρισκομένη εἰς τὴν παροτάστην στιγμὴν τῆς στερήσεως τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κλαίουσα τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς πολυμελοῦς καὶ ἀδυνάτου οἰκογενείας της στερουμένης καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου· ἂς παραδεχθῇ διὰ τοῦτο ὁ Κ. πρωθυπουργὸς τὰ λεχθέντα ὡς ἀναφοράν, ἢ ἂν τοῦτο δὲν ἐπαρκῇ, ἂς θεωρήσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας σταλησόμενα

πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ὡς τοιαύτην, καὶ ἂς ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῶν ὅ,τι δέον· ὁ πάσχων ἀγωνιστὴς ἴσως ἀπέθανε· ἂς σπεύσῃ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐγκαταλειπομένων ἀδυνάτων μελῶν τῆς οἰκογενείας του κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ θανάτου αὐτοῦ, λαμβάνουσα κατόπιν πρόνοιαν καὶ ὑπὲρ τῆς προικίσεως τῶν ἐν ὥρᾳ γάμου οὐσῶν τριῶν θυγατέρων του.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· τότον ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὁ ποιήσας τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐλεεινῆς καταστάσεως τοῦ ἀγωνιστοῦ Δημάκη Ἱερομνήμονος, ὅσον καὶ ἡ Γερουσία, γνωρίζουσι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ συντάγματος· ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἐκθέσας καθ' ὃ ἔλαβε γράμμα τὴν κατάστασιν τοῦ ῥηθέντος ἀγωνιστοῦ καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἔπραξεν ἐντὸς τοῦ δικαιώματος ὅπερ ἔχει· ἡ δὲ Γερουσία ἀποφασίσασα τὴν καταχώρισιν τῶν λεχθέντων εἰς τὰ ἑαυτῆς πρακτικὰ οὐδεμίαν ὑποχρεωτικὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀπόφασιν ἔκαμεν εἰμὴ τῆς ἁπλῆς διευθύνσεως τῶν πρακτικῶν της ἐν περιπτώσει ἀπουσίας τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν καθ' ἣν ἤθελον ἀναγνωσθῶσι ταῦτα· ὁ Κ. πρωθυπουργὸς εὑρεθεὶς παρὼν καὶ ἀκούσας τὰ λεχθέντα δύναται νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ ῥηθέντος ἀγωνιστοῦ ὅ,τι δέον καὶ ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ.

Ἐπέτρεψεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· δὲν ἐννόησε τὸ κύριον πνεῦμα τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ· μ' ὅλον τοῦτο λέγω ὅτι οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἐγένετο παρεξήγησις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ συντάγματος, διότι μόνον συστάσεις ἐγένοντο· ἡ περίστασις αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ταυτισθῇ μὲ ἄλλας περιστάσεις καθ' ἃς ὑπῆρχον ἀναφοραί· αὕτη ἦτο ἔκτακτος, ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις τῆς Γερουσίας, διότι ἐκτάκτως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησε μέχρι τοῦδε, καθόσον, ἐνῷ ὑπῆρχε συνταγμένος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1853 κατάλογος 40 οἰκογενειῶν ὡς ἐχουσῶν ἀπόλυτον ἀνάγκην καὶ δικαίωμα πρὸς περίθαλψιν ἡ σύνταξιν, ἡ Κυβέρνησις εἰσήξε νομοσχέδιον ὑπὲρ μόνης τῆς κόρης τοῦ ἀειμνήστου στρατηγοῦ Γιατράκου, καὶ δικαίως, ἐνῷ δὲν ἐκωλύετο νὰ φέρῃ συγχρόνως καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν οἰκογενειῶν νομοσχέδια· ἡ Γερουσία λοιπὸν ἀποφασίσασα νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐλεεινὴ κατάστασις τοῦ γηραιοῦ ἀγωνιστοῦ Δ. Ἱερομνήμονος καὶ τῆς οἰκογενείας του, ὅπως ἐξετεθῇ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου, δὲν ἐξῆλθε τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων της, ἀλλ' ἐνήργησεν ἐντὸς αὐτοῦ, συστήσασα τὸν ἀνωτέρω ἀγωνιστὴν καὶ τὴν λιμώττουσαν οἰκογένειάν του εἰς τὴν περίθαλψιν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ὀφείλεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἔθνους.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἐπερώτησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι, φύλλῳ αὐτοῦ 49, γεγραμμένων περὶ τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου λαβόντων χώραν, ὁ ῥηθεὶς Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε·

Κύριοι!

Μακρὰν πάσης οἱασδήποτε προθέσεως εἰς τὸ νὰ προσθέσω ἢ ἀφαιρέσω τι διὰ τῆς παρούσης ὁμιλίας μου ἐκ τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου λεχθέντων καὶ ἀποφασισθέντων, ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω ἄλλην τινὰ ἀρχὴν ἥτις ἀφορᾷ τὴν ἀμοιβαίαν συμπεριφορὰν αὐτῶν εἶπεν τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ περιστρέφεται εἰς τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ὁμολογίαν αὐτῆς περὶ τῆς παραμορφωθείσης ἀληθείας τῶν γεγονότων· πρὶν δὲ προβῶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁμιλίας μου ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἂν εἶχε γνῶσιν τῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 49 φύλλῳ τῆς ἡμιεπισήμου ἐφημερίδος τοῦ ἑλληνικοῦ Μηνύτορος ἐκθετομένων περὶ τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου γενομένων πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου τούτου, καὶ ἂν τὰ ἐκθετόμενα εἶναι ἀπόῤῥοια διαταγῆς του, ἢ παραδέχονται ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀκριβῆ.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· ἡ ἐφημερὶς Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ εἶναι ἐφημερὶς λεγομένη ὑπουργική ἥτις ὑποστηρίζει τὸ ὑπουργεῖον καὶ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὡς συμμεριζομένη τὰς ἀρχάς του· αὕτη ἐξέθηκε τὰ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου διατρέξαντα καθ' ὃν τρόπον τὰ ἀντελάβθη ὁ συντάκτης αὐτῆς· ὅπως δὲ ἐγένοντο γνωστὰ τὰ ἐκθετόμενα μετὰ τοσαύτην παρέλευσιν καιροῦ εἰς ὅλον τὸ κοινόν, τοιουτοτρόπως ἐγένοντο γνωστὰ καὶ πρὸς ἐμέ· ἡ ἐρώτησις ἂν τὰ δημοσιευθέντα εἶναι ἀπόῤῥοια διαταγῆς μου δὲν δύναται νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ ἵνα δώσω ἐνταῦθα λόγον ἢ ἀπάντησίν τινα πολὺ δὲ περισσότερον ποίας διαταγὰς δίδω.

Ἀντιπαετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ὤφειλεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἐξηγηθῇ σαφέστερον, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν καὶ αὖθις λεπτομερέστερον τὴν ἐρώτησιν ἂν πρὶν ἢ ἐκδοθῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 φύλλον τοῦ Μηνύτορος ἐγνώριζε τὴν ἐν αὐτῷ καταχωρισμένην ἔκθεσιν περὶ τῶν κατὰ τὴν 31

Ἰανουαρίου γενομένων, ἢ, ἀφοῦ ἐξεδόθη, ἀναγνωρίζῃ καὶ παραδέχηται τὸ περιεχόμενον ὡς ἀκριβές, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς ἀγορεύσεώς του.

Ἀπήντησεν αὖθις ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· δὲν εἶναι πρεπὸν ἡ ἐρώτησις διὰ ἐγὼ ἀποδείχνομαι τὰ γραφόμενα εἰς τινα ἐφημερίδα ὡς ἀκριβῆ ἢ ἀληθῆ εἰκόνα τῶν συμβάντων ἢ τινι συνεδριάσει τῆς Γερουσίας εἶναι τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ αὐτῆς, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἀντὶ πάσης ἀναποδείκτου ἢ διαβολώσεως τῆς διαστρεβλῆ, ἥτις τυχὸν εἶναι γέγραμμένη ἐν αὐτῇ.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Κύριοι!

Αἱ καθεκάστην γινόμεναι καταχωρίσεις τῶν λόγων εἰς τὰς ἐφημερίδας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι ἀκριβεῖς καὶ ἐν ἐκτάσει. ἀλλ' ἐὰν μόνον ἐπ' αὐτοῦ ἔχωμεν ἀμεριβολίας, τότε ἡ πρότασις τῆς δημοσιεύσεως εἶναι ἡ καταλληλοτέρα· ἐδημοσιεύομεν τοὺς λόγους καὶ τὰ πρακτικὰ καὶ ἠσυχάζομεν. Ἀλλ' ὅταν λέγω, τί κοινὸν μεταξὺ τῶν γραφομένων εἰς τὰς διαφόρους ἐφημερίδας; εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῶ· αἱ λοιπαὶ ἐφημερίδες αἱ ἰδιωτικαὶ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν συνήθως καὶ ἂν λαμβάνονται, ἀποκρούομεν τὰ κακὰ, παραδεχόμεθα τὰ καλὰ καὶ ἐπὶ τέλους ἀδιαφοροῦμεν. Ἀλλ' ἐφημερὶς ἡμιεπίσημος, ὡς ὁ Μηνύτωρ, δὲν εἶναι ἀδιάφορον κατὰ ποῖον τρόπον ἐκθέτει τὰ γινόμενα ἐνταῦθα, καὶ ὅταν αὐτὴ μεταπλάττουσα αὐτὰ προσθέλῃ κατὰ τινα τρόπον τὸ Σῶμα σύτο, τότε ὑποτίθεται, ὅτι τοῦτο γίνεται τῇ συγκαταθέσει τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ τί ἤθελατε εἶπεῖ, κύριοι, ὅταν ἡ Γερουσία εἶχεν ἰδίαν ἐφημερίδα, ὥστε νὰ προσβάλῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ μεταπλάττῃ τὰ λεγόμενα ἐνταῦθα; τότε βεβαίως ἤθελατε ἔλθει εἰς ἐξηγήσεις καὶ παρεξηγήσεις, καὶ ἂς μὴ παραβλέψωμεν, κύριοι, τὴν περίστασιν, διότι εἶναι ὡς μικρὸν τι νέφος, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ἐμφανίσει του δὲν ἐπροβλήθη ἀπὸ τὸν πλοίαρχον, καὶ ἰδοὺ αὐτὸ μεγαθύνεται, ρέξει θύελλαν, καὶ συναπειλήσει τὴν ἐντελῆ καταστροφὴν τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πληρώματος.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔχει δίκαιον, διότι ἴσως δὲν ἔβλεπε προσεκτικὸν εἰς τὰ γραφόμενα· τί θέλετε; τί μὲ ἐρωτᾶτε; εἰπέτε μοι, σᾶς λέγει, καὶ θέλω σᾶς ἀπαντήσει· διότι ἴσως ὑπάρχουν μεταξὺ ὑμῶν τινὲς μὴ ἐμβαθύνοντες εἰς τὰ γραφόμενα καὶ ἄλλοι ὀξυδερκέστεροι, συνιστίσαντες πεποίθησιν, ὅτι διὰ τῆς

περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερίδος, προτίθενται νὰ προσβάλωσιν ὑμᾶς καὶ ὅτι θέλουν νὰ φέρουν τὸ ζήτημα εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ κατάστασιν πολιτικῶς διὰ τῶν ἔξω νόμων. Τότε, κύριοι, πρέπει νὰ ἔλθῃ ἓν ἄλλο ζήτημα, ν' ἀπαντήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τοὺς λόγους ὑμῶν, καὶ κατόπιν, οὐ μόνον νὰ δημοσιευθῶσι τὰ πρακτικὰ, ἀλλὰ καὶ οἱ λόγοι, οἵτινες μᾶς ἐπροκάλεσαν εἰς τὴν παροῦσαν συζήτησιν.

Ἂν ἐπρόκειτο, κύριοι, περὶ μιᾶς ἐπιστήμης εἰδήσεως, ὡς λ. χ. τῆς ἐγγάτεως περὶ Τουλὼν, καλῶς· ἀλλ' ὅταν δημοσίᾳ παραμορφώνωνται τὰ γενόμενα ἐνταῦθα, τότε δὲν ἀναχωμεν τοῦτο, διότι τότε θὰ ὑποθέσῃ, ὁ ἔξω κόσμος, ὅτι ἐκ προθέσεως ὑπάρχει πάλη τις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Σώματος τούτου. Λοιπὸν ἀναμένω νὰ ἴδω, ἂν θὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκτεθῇ τὸ ζήτημα παρ' ἐκείνων, οἵτινες ἐμελέτησαν αὐτὸ ἀκριβέστερον.

Ἀπήντησεν ἐκ νέου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· ἐπὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ τελευταίου λαλήσαντος ὀλίγα θέλω προσθέσει· ὅτι οὐδέποτε ἤθελα μὲ φανῇ παράδοξον ἂν ἐφημερίς τις, ἢ καὶ ἐφημερὶς συνέλευσα εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, ἤθελε παρεξηγήσῃ τὰς ἀγορεύσεις μου καὶ ἤθελε καταχωρίσῃ αὐτὰς καθ' ὃν τρόπον ὁ συντάκτης αὐτῆς τὰς ἀντελήφθη· ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἤθελον πράξει ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει εἶναι τὸ νὰ ζητήσω νὰ καταχωρισθῶσι τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα διὰ νὰ φανῇ τὸ τε πνεῦμα καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς συζητήσεως.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπεν· οὔτε τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν οὔτε ἡ ἀγόρευσις τοῦ μετ' αὐτὸν ὁμιλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα μετέβαλαν τὴν ἀρχικὴν θέσιν τῆς πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν ἐρωτήσεώς μου, ἐν θελήσητε ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 49 φύλλῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μηνύτορος δημοσίευσις τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὡς καὶ ὅλων τῶν ἐκτεθέντων ἐπὶ τῶν ἀγορευσίων ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. Χρηστίδου καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν γενομένων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου, εἶχεν ἐντελῆ διατυπῆ καὶ προμεμελετημένη γνώμην του, ἢ ἂν, ἐν περιπτώσει λοιπὸν ἡ δημοσίευσις ἔμελλε νὰ ἀγνοῇ αὐτὸν, ἀποδέχεται ταῦτα ὡς ἐμοῦ, διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπέφυγε παραπόνου, καὶ ὡς μὴ ὀφείλω νὰ φέρω ἀπάντησιν ἀνάλογον καὶ θετικὴν δυναμένην νὰ βλάψῃ τὰς παρατηρήσεις μου, ἀναλαμβάνω αὖθις εἰς ἐμαυτὸν τὴν εὐθύνην τοῦ συντάκτου, καὶ

θέτων ἐμὲ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποταθῶ πρὸς μόνον αὐτόν.

Δὲν μὲ λανθάνει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ, ὡς ἐφημερὶς ἡμιεπίσημος καὶ χρήσιμος πρὸς τὸν ἔξω κόσμον, διευθύνεται ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ὅτι κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ ὑπουργείου καὶ τοῦ ἐκδότου συμφωνίαν οὐδὲν αὐτοῦ ῥύλλον δύναται νὰ δημοσιευθῇ πρὶν ἢ ἐν σχεδίῳ θεωρηθῇ καὶ μονογραφηθῇ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἢ καὶ τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ· προσῆλθον μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησιν μὴ ἐλήφας ἵνα ἀποδώσω ῥητῶς εἰς αὐτὸν καὶ τὰ ἐν τῷ ῥηθέντι ῥύλλῳ τοῦ Μηνύτορος ἐκτεθέντα, λαβὼν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐνδεχομένην περίπτωσιν τῆς ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ καταχωρίσεώς των· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξακολουθῶν νὰ ὑπεκρεύγῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπάντησιν ἀναλαμβάνει εἰς ἑαυτὸν διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου τὴν εὐθύνην καὶ τῶν οὕτω γραφέντων, διὰ νὰ μὴ ψεύσῃ ἴσως μίαν πραγματικὴν ἀλήθειαν, διὰ ταῦτα παραιτοῦμαι τῆς λύσεως τῆς ἐρωτήσεώς μου καὶ ὑπείκων μὲ δυσαρέσκειάν μου εἰς τὴν θέλησίν του προχωρῶ εἰς τὰς παρατηρήσεις μου ἔχων αὐτὸν καὶ μόνον ὡς τὸ κύριον σημεῖον τοῦ λόγου μου.

Δὲν νομίζω δὲ περιττὸν νὰ προτάξω καὶ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις· ὅτι ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ συνεδρίασις ἢ συζήτησις ἐγένετο τὴν 31 Ἰανουαρίου, τὸ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος ῥύλλον τοῦ Μηνύτορος ὑπ' ἀριθμὸν 49 ἐδημοσιεύθη τὴν 12/24 Φεβρουαρίου, ἤτοι ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν πρακτικῶν, καὶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπεθεώρησε καὶ ἐπδιώρθωσε τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀγόρευσίν του ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ ἀγορεύσαντες κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τακτικήν, ὥστε ἔλαβε καὶ ἀντίγραφον αὐτῆς καὶ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὰ πρακτικὰ κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ ἐκδοσιν τοῦ ἀνωτέρω ῥύλλου τοῦ Μηνύτορος.

Ἀλλὰ καὶ τοι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων περίεργος ὑπῆρξεν ἡ διὰ τοῦ μνησθέντος ῥύλλου ἀλλοίωσις τῆς ἀληθείας καὶ τῶν γεγονότων αὐτῶν.

Ἡ ἐν τῇ μνησθείσῃ ἐφημερίδι περὶ τῶν προκειμένων γεγονότων καταχωρισμένη ἔκθεσις εἰς τρία κυρίως διαιρεῖται μέρη. 1) Εἰς τὸ ἀρρὰν τὰς ἀγορεύσεις ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Κ. Χρηστίδου. 2) εἰς τὸ ἀποδιδόμενον τὰς ἀγορεύσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναφορικῶς ὡς πρὸς ἐκείνας ἡμετέρων ἡμῶν καὶ 3) εἰς τὸ μέρος τὸ ἀρρὰν ἐν γένει τὰ γενόμενα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα μὲ παραδόξους τινὰς ἐλιγμούς· ἐπ' αὐτῶν δὲ τούτων ἐπιτρέψατέ

μοι νὰ φέρω παρατηρήσεις τινὰς ἀρκούσας εἰς τὸ νὰ καταδείξωσι τὰς παραμορφώσεις.

Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεώς μου ἔκθεσιν ἀρκοῦμαι νὰ χαρακτηρίσω ὡς ἄπακτον τὸν ἐν αὐτῇ ἀπαντώμενον συναπτικὸν τρόπον, ὃν ἡ ἠθικὴ ἀπακροᾶται ἐπὶ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, πολὺ δὲ περισσότερον ἐπὶ ἐγγράφου ἡμιεπισήμου τῆς Κυβερνήσεως· ὁ Κ. ὑπουργὸς μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς ὅ,τι εἶπε κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου περὶ τοῦ γραπτοῦ δήθεν τῆς ἀγορεύσεώς μου, περὶ οὗ ἔγένετο ἀμέσως τότε σύντομος μὲν ἀλλ' ἀνάκουσα ἀπάντησις, ἐπαναλαμβάνει διὰ τῆς ἐν τῷ Μηνύτορι ἐκθέσεώς του τὰ αὐτὰ καὶ ὅτι πλείονα, ὅτι δηλ. οὐδὲν τῶν ἐπιτήμων ὀνομάτων τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς Ἱστορίας παρελκύρα, καὶ κανὲν τῶν ἐσυνθισμένων τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα φιλελλήνων δὲν ἐλησμόνησα· ἀφ' ἑτέρου περιφρονικὸν ἀγῶνα φιλελλήνων δὲν ἐλησμόνησα· ἀφ' ἑτέρου περιφρονῶν δῆθεν τὰς ἀναπτύξεις μου ὡς εὑρισκομένας εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας ἱστορίας καὶ οὐδὲν προσθετούσας εἰς τοὺς συλλογισμούς μου, καὶ θεωρῶν ἀνωφελῆ τὴν ἐπανάληψιν τῶν διὰ τοῦ περὶ οὗ λόγος ῥύλλου τοῦ Μηνύτορος, σκοπὸν βεβαίως προέθετο διὰ τῶν τοιούτων ἐκφράσεών του νὰ μᾶς δείξῃ ἐνώπιον τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ κόσμου τὴν ἀξίαν τῶν ἀγορεύσεών μας, ἐνῷ εἰς αὐτὸν ὡς εἰς γενικὸν καὶ τίμιον ἄνθρωπον ἀπέκειτο τὸ χρέος ἀποδεικνύων τὰ ἐσφαλμένα νὰ καταχωρίσῃ συνάμα καὶ τὰς ἀγορεύσεις ἡμῶν διὰ νὰ κρίνῃ τὸ κοινὸν ἐὰν αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐπικρίσεις του ἦταν εὔλογοι, δίκαιοι καὶ ἀμερόληπτοι.

Ἀλλ' ἂς ἐπιτραπῇ καὶ εἰς ἐμὲ νὰ περιφρονήσω ἐπίσης τὸ ἀνωτέρω μέρος τῆς ἐκθέσεώς του, χωρὶς νὰ ἀρνηθῶ ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς μου ἐλπίνης καὶ ἀληθῶς καὶ ἱστορικῶς ἐξέθηκα τὴν ἱστορίαν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἱστορίαν ὡραίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας οὐδέποτε ὁ Κ. ὑπουργὸς προσῆλωσε τὴν προσοχήν του ἐξ ὅσων ἀνελπίστως διὰ τῶν πράξεών του ἀπέδειξεν, ἔχων ἴσως τὴν διάνοιάν του εἰς ἄλλας ἱστορίας ἢ εἰς ταύτην.

Μεταβαίνων ἤδη ἐπὶ τῆς ἀπαιτητικῆς πρώτης ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀγόρευσιν ἐξεταζομένης ὅπως ἐν τῷ Μηνύτορι κατεχωρίσθη, παρατηρῶ ἐν γένει ὅτι διάφοροι ἀπαντῶνται ἐν αὐτῇ παραμορφώσεις καὶ προσθαφαιρέσεις λέξεων καὶ φράσεων οὐσιωδῶν, αἵτινες ἐξάγονται ἐκ τῆς παραβολῆς αὐτῆς ταύτης τῆς ἀγορεύσεως μετὰ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἐν τοῖς πρακτικοῖς κατα-

χωρισθέντος ἀπαραλλάκτως καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 2,528,

φύλλον τῆς Ἀθηνᾶς· ἐριστῶ δὲ τὴν προσοχὴν σας χάριν συντομίας εἰς μίαν καὶ μόνην τὴν ἐν τῷ παραγράφῳ γ'. γενομένην προσθαιρέσιν ὡς τὴν περιεργοτέραν ὅλων τῶν λοιπῶν.

Ἐνταῦθα ὁ ἀγορεύων ἀναγνοὺς ὅλην τὴν γ'. παράγραφον ὡς ἔχει ἐν τῷ κειμένῳ προσέθηκεν·

Ἐκ τοῦ ἀναγνωσθέντος τρίτου παραγράφου τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀφηρέθη παραδείξας ἡ ῥῆσις, ἣν μὲ πολλὴν συναίσθησιν ἐξέφρασε παυσάμενος ὁ Κ ὑπουργὸς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου, ἔχουσα οὕτω·

«Δὲν παρευρέθην εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ὁ ἀγὼν εἶναι ἐγκαύχημα ὅλων τῶν Ἑλλήνων διὰ τοῦτο τὸν ἐμελετήσαμεν καὶ τὸν γνωρίζομεν ὅλοι.»

Ἴσως ἡ τοιαύτη ῥῆσις ἀφηρέθη ἐν τῇ Μινούτῃ διὰ νὰ καλυφθῇ εἰς τὸν ἔξω κόσμον τοιοῦτόν τι ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν συναριθμεῖται τοῦ ἀγῶνος· προστεθὲν δὲ ὁλόκληρος ἡ ἑξῆς περίοδος·

«Νομίζω ἐπίσης δίκαιον νὰ κατατάξω εἰς τρεῖς κλάσεις τοὺς Ἕλληνας ἀναλόγως τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα· θὰ κατατάξω εἰδικῶς εἰς τὴν πρώτην κλάσιν ἐκείνους οἵτινες λαβόντες ἐνεργητικὸν μέρος, κατέβησαν νὰ γίνουν ὡφέλιμοι εἰς τὸν τόπον των. Μετὰ τούτους δέον νὰ καταταχθῶσιν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἡ ἡλικία ἢ ἄλλοι λόγοι ἐκώλυσαν νὰ συντελέσωσιν ἐνεργητικῶς εἰς τὸ μέγα γεγονός. Τελευταίων πάντων πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τρίτην κλάσιν ἐκεῖνοι ὅσοι ἔλαβον τὸ δυστύχημα νὰ μετάσχωσι τοῦ ἀγῶνος πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος.»

Ἰδοὺ κύριοι ἡ περιεργοτέρα ἀφαίρεσις καὶ ἡ ἐπισημοτέρα προσθήκη τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Διὰ τῆς ἀπαγγελθείσης κατὰ τὴν 31 Ἰανουαρίου ῥήσεώς του ὅτι δηλ. «δὲν παρευρέθη εἰς τὸν ἀγῶνα» ὡμολόγησεν ὁ Κ ὑπουργὸς ἐνώπιον τοῦ Πανελληνίου μίαν ἀλήθειαν παραγνωρισθεῖσαν· διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ Μινούτῃ καταχωρισθείσης ἐπιθέτου εἶπεν αὐτὴν ὡς συμφερωτέραν πρὸς τὰς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἴδια τοῦ ὑπουργήματος διαχρίσεως ἰδίας, ἀρ' ἑνὸς μὲν νὰ καλύψῃ ἢ νὰ ὑπερβῇ εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὸ γεγονὸς τῆς μὴ παρευρέσεώς του εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἀνωτέρω ῥήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προσθέσῃ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν θυμίσεων τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα εἰς τρεῖς τάξεις· ἀρτίως δὲ καὶ δικαίως τὰς ἀριθμουμένας αὐτὰς διακρίσεις ἀκούων γενόμενος, ὡς ῥητῶς ἀναφέρει, κατέταξε τοὺς μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ἀγορεύσει του βιβλίους ἀναφερομένους ὡς λαβόντας ἐνεργητικὸν μέρος, ἤτοι μόνους τοὺς

ἀειθύμους Κολοκοτρώνην, Ὑψηλάντην καὶ Κωλέττην ὡς καὶ τοὺς ἐπιζῶντας Κουντουριώτην, Μεταξᾶν καὶ Μαυροκορδάτον εἰς τὴν α'. κλάσιν, τοὺς δὲ δι' ἡλικίαν ἢ δι' ἄλλους λόγους κωλυθέντας νὰ συντελέσωσιν ἐνεργητικῶς, εἰς τὴν β'. κλάσιν, εἰς ἣν βεβαίως συγκαταριθμησε καὶ τὸν ἑαυτόν του, διότι εἰς αὐτὴν ἐμπεριλαμβάνονται κατὰ τὸν ἴδιόν του καὶ γέροντες καὶ νέοι ἡλικίας παντὸς βαθμοῦ, ὡς καὶ πάντες ὅσοι ἐκωλύθησαν νὰ μεθέξωσι τοῦ ἀγῶνος δι' ὁποιονδήποτε λόγον, οἷον ῥιζοξείας, σπουδῆς, παντὸς εἴδους ἐμποδίου, παντὸς ἔργου καὶ πάσης ἐπιχειρήσεως, μὴ ἐξαιρουμένου ἴσως οὔτε τοῦ ἔργου τους· ὅπαντας δὲ τοὺς λοιποὺς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος ζῶντας καὶ μή, ἐν οἷς καὶ ἡμᾶς, εἰς τρίτην κατατάττει τάξιν, ὡς βλάψαντας μᾶλλον τὴν Πατρίδα κατὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ δοθέντα ψῆφον παγγέλτιος ὁρισμόν· συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ποσῶς παραδεκτὸν ἓν μετ' ὀλίγον, εἴτε ἕνεκα ἀποβιώσεως τῶν παραδόξων ἐκ μετ' ὀλίγον, εἴτε ἕνεκα ἀποβιώσεως τῶν ἐπιζώντων τριῶν τῆς α'. τάξεως ἀνδρῶν, εἴτε ἕνεκα ὑπερπηδήσεως αὐτῶν καὶ τοῦ ζώντων, κατατάξαι ἑαυτὸν ἢ καὶ ὅλους τοὺς ἐν τῇ β'. κλάσει ἀνήκοντας εἰς τὴν πρώτην θέσιν τῆς α'. κλάσεως, ὅτε ἴσως συγκατανεύσει νὰ μετατάξῃ καὶ τοὺς ἐν τῇ γ'. καταταχθέντας εἰς τὴν β'. πλάτην· ἕτερον λοιπὸν ὅλον τοῦτων εἶναι ἄπορον καὶ παράδοξον νὰ εὑρίσκεται ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς διαταγὰς καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς περιουσίας του· καὶ τοιοῦτο εἰς τοιαύτην παρίστασιν ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀνταμείψωμεν τὴν τοιαύτην καθαρὰν ἐξήγησιν τῶν ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· ἀλλὰ πάντως ὅτι δὲν ἐπρόκειτο τότε, διότι δυστυχῶς οὐδὲν ἐκ τῶν προτεθέντων ἐν τῇ Μινούτῃ περὶ κλάσεων ἀνέφερεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ πράξωμεν ἤδη, καὶ παρακαλῶ νὰ μὴν ἐκλάβῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν ἀπομίμησιν τοῦ τοιούτου καθήκοντος ὡς λόγου αἰτιάσεως ἀλλ' ἀπαναφορᾶς τῶν ἐκ τῆς μνήμης του ἴσως προεργομένων σφαλμάτων ἐπὶ ἀντικειμένου πρὸ τοσούτων χρόνων λαβόντων χώραν, διότι ἂν καὶ δὲν παρευρέθη εἰς τὸν ἀγῶνα προσωπικῶς, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογήσας, ἀναμφιβόλως δὲ εἰμεθα γεγονὸς· ὥστε διὰ νὰ ὑποπέσῃ τὴν εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἐπίδοσιν τῶν γεγονότων, εἰς ἃ ὀφείλει ὁποῖ συνέτρεξαν καὶ εἰς τοῦτο λόγοι. Αἱ τρεῖς κλάσεις τὰς ὁποίας κατὰ προβλέψιν ἀνέφερε ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν τῇ Μινούτῃ ἴσα ἀριθμοῦνται ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ ἀγῶνος οὔτε κατὰ τὸν ἀριθμὸν οὔτε κατὰ τὴν ποιότητα τῶν χαρακτηριστικῶν· ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τούτων ἴσαν ἄδικα ὡς καὶ ὅλα τὰ

λοιπὰ πράγματα. Δύω δὲ μόνον κλάσεις ὑπῆρξαν καὶ ἀνεφάνησαν τότε· ἑκάστης δὲ τούτων τὸ προσὸν ὑπῆρχε μοναδικὸν ἁπλούστατον καὶ γνωστὸν, πλὴν ἀντίθετον πρὸς τὸ ἕτερον. Εἰς τὴν μίαν κατετάττοντο πάντες οἱ διαμένοντες ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας καὶ προσενεγκόντες τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Εἰς τὴν ἄλλην κατετάττοντο οἱ ἐγκαταλιμπάνοντες ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος καὶ ἀναχωροῦντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ τακτικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς διοικήσεως· οἱ τῆς τελευταίας ταύτης κλάσεως ἄτιμοι ὠνομάσθησαν διὰ τοῦ νόμου Δ΄. τῆς ά. περιόδου τῆς κγ΄. Φεβρουαρίου 1822 ἐκδοθέντος ἐν Κορίνθῳ, καὶ ὡς τοιοῦτοι κατελογίσθησαν εἴτε καὶ ἐκεῖνοι ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ τοιούτου νόμου, δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Πατρίδα μετὰ 4 μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως καὶ ἐφαρμόσεώς του.

(Ἐνταῦθα ὁ ἀγορεύων ἀνέγνω τὸν μνησθέντα νόμον)

Αἱ δύω αὗται καὶ μόναι κλάσεις διεχώριζον τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἐμπεριλαμβάνουσαι ἡ μὲν τὰ παράνομα τέκνα τῆς Πατρίδος ἐν τῷ κινδύνῳ αὐτῆς, ἡ δὲ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπομακρυθέντας ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους σχετικῶς κατελογίζοντο καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες, καὶ τοι μὴ ἐμποδιζόμενοι ἕνεκα γήρατος, δεινῆς ἀσθενείας, ἢ ἄλλου ἀνυπερβλήτου κωλύματος τῆς προσωπικῆς των ἐλευθερίας, δὲν παρευρέθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα· καὶ ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπιμένῃ νὰ καταλογισθῶσιν οἱ τοιοῦτοι εἰς εἰδικωτέραν τάξιν ὅπως σχηματίσωσι καὶ γ΄. κλάσιν, συμφώνως μετὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἀριθμητικῆς διαιρέσεως, οὐδεμία δυσκολία παρίσταται πρὸς τοῦτο· μάλιστα δὲ ἀναγκαῖον εἶναι, διότι διὰ τοῦ σχηματισμοῦ γ΄. κλάσεως θέλει διατηρηθῇ καὶ ἀνάλογος δικαιοσύνη ὡς ὑπαχθησομένων βεβαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῶν ἀνδρῶν τῆς γ΄. ταύτης κλάσεως εἰς βαρυτέραν ποινὴν ἐκείνης τῶν ἀνδρῶν τῆς β΄. τῶν κηρυχθέντων ἀτίμων διὰ τὸν λόγον τῆς ἐκ τῆς Πατρίδος ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινδύνων ἀναχωρήσεώς των· φρονῶ λοιπὸν ὅτι οἱ μαχόμενοι τῆς Πατρίδος ὅλως μένοντες καὶ μηδόλως κινδυνεύσαντες, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν φροντίσαντες, ἐξ ἀναλογίας καὶ χάριν δικαιοσύνης πρέπει νὰ ὀνομασθῶσιν ἀτιμώτεροι· οὕτω δὲ τῶν προσώπων διαιρουμένων αἱ κλάσεις θέλουν εἶσθαι τρεῖς, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, περιέχουσαι κατὰ προσφορωτέραν διάκρισιν τῶν προσόντων ἢ ἰδιοτήτων τοὺς ἀνήκοντας ἑκάστῃ ἄνδρας. Καὶ ἐγὼ Κ. ὑπουργὲ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως νέος ἤμην καὶ ἀνάγκην εἶχον ὅπως μεταβῶ εἰς Εὐρώπην χάριν σπουδῆς, ἠδυνάμην δὲ καὶ νὰ πράξω τοῦτο ἀντὶ νὰ μείνω εἰς τὸ πολύμοχθον ἐπικίνδυνον καὶ ἐν ἀδηλότητι εὑρισκόμενον στάδιον τοῦ ἀγῶνος, ἂν καὶ ἱερὸν ἱερώτατον, καὶ οὕτω πράττων περισσοτέρας ἤθελον ἔχει σήμερον ἀξιώσεις ὑπεροχῆς καὶ προτιμήσεως ἀπὸ πολλῶν ἄλλων τοιούτων, δυνάμενος κἀγὼ ἐν πάσῃ ἐρωτήσει περὶ τοῦ λόγου τῆς ἀπομακρύνσεώς μου ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος νὰ εἴπω ὅ,τι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀπήντησέ τις ἐπὶ ὁμοίας ἐρωτήσεως ἐν Βιέννῃ πρὸς τὸν ἀοίδημον Κυβερνήτην ὅτι ἀλλ. μετέβη ἐκεῖ διὰ νὰ σπουδάσῃ ὅπως γίνῃ χρήσιμος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ ἀγῶνος.

Καὶ ταῦτα περὶ τῆς περιέργου προσθήκης τῆς ἐπενεχθείσης ἐν τῷ Μηνύτορι εἰς τὸν γ΄. παράγραφον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· ἀλλὰ παραδοξώτερον πάντων εἶναι τὸ μέτρον τῆς κατὰ παραπομπὴν καταχωρίσεως ὑπὸ τὴν προσθήκην ταύτην ὑποσημειώσεώς τινος δηλούσης ὅτι τὰ περὶ τῶν κλάσεων ἐκτεθέντα ἐγράφησαν ἐκ μνήμης, ὡς μὴ γεγραμμένα εἰς τὰ πρακτικὰ, λεχθέντα δὲ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην· καὶ τὴν ὑποσημείωσιν ταύτην γράφει μετὰ τόσας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν, καὶ ἀφοῦ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἀντίγραφον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιορθωθείσης ἀνέτως ἀγορεύσεώς του· διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἀποδεικνύεται, ἢ ὅτι προσέθηκεν ὅ,τι δὲν εἶπεν, ὅπερ εἶναι τὸ ἀληθὲς, ἢ ὅτι προέθετο νὰ κατηγορήσῃ καὶ τὰ πρακτικὰ ὡς πλαστογραφηθέντα.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ Μηνύτορι καταχωρισμένην ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. Χρηστίδου.

Αἱ ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεις μου δὲν θέλουν εἶσθαι μονομερεῖς, διότι ἀναλόγως φαίνεται τοῦ μεγάλου φίλτρου καὶ τῆς φιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ πρὸς τὸν Κ. Χρηστίδην ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐνέκυψε περισσότερον εἰς τὴν ἀγόρευσιν του ταύτην, καὶ ἐνῷ δὲν ἄρτιεν ἐντελῶς ἀσκοπτον αὐτὴν, παρεξήγησε ταύτοχρόνως ὡς ὑπονοήσεις ἀπαισίων σχεδίων κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ τὰς εἰλικρινεῖς αὐτοῦ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν ὁμόφρονα συνδρομὴν τῶν τριῶν ὁμοῦ εὐεργετίδων Δυνάμεων ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Θρόνου κατὰ τῶν τυχὸν ἐναντιουμένων βάρβαρων συμφερόντων.

Λρίκης τὴν πρὸς τοῦτο ἀπάντησιν εἰς τὸν συνάδελφον ἡμῶν Κ. Χριστίδην· ὑπενθυμίζω ὅμως πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου τοῦ ὑπομνήματος κάγὼ ἐξέφρασα τότε τὴν ἀπορίαν μου, πῶς δηλονότι ἐπὶ ἀντικειμένου ἐσωτερικοῦ τοιαύτη ἐγένετο ὑπὸ ὑπουργοῦ ἐπίκλησις, ἐνῶ ὁ θρόνος πάντοτε ὑπῆρξε παρ' ἡμῖν σεβαστὸς καὶ κραταιός, καὶ πάντες ἐκλίνομεν γόνυ ἐνώπιόν του καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις, καὶ ἐνῷ ἡ ἐνισχυσις αὐτοῦ ἐν περιπτώσει ἀνελπίστου ἐσωτερικῆς ἀνάγκης καθήκων ἀπαραίτητων μόνον ἡμῶν εἶναι·

Ἀλλὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐκτεθέμενα εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως τὸ ἀπορῶν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χριστίδου, ἔτι σκανδαλωδέστερα ὑπάρχουσι· ταῦτα οὐ μόνον τὸν συνάδελφον ἡμῶν τοῦτον προσβάλλουσι ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα ὁλόκληρον· διὸ καὶ ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ μικρὸν ἔτι τὴν προσοχήν σας ἐπὶ τοῦ ἐπομένου· ἡ ἔκθεσις αὕτη προσάπτουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τὸν χθὲς ντα συνάδελφόν μας τόσην καὶ χαρακτῆρα διεγέρσεως ἢ προκλήσεως ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπουσιμιῶν καὶ χειροκροτήσεων ὑπό τε τοῦ κακῶς χαρακτηρίζομένου ἐπίσης ἀκροατηρίου, καὶ ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἔκθεσιν ὀνομαζομένων ἐγκαθέτων, προσβάλλει ἀναιδῶς καὶ παραπόλμως τὴν ὅλην συνεδρίασιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τὸ Σῶμα, ἀποκαλοῦσα τὴν αἴθουσαν αὐτοῦ αἴθουσαν θεάτρου· προβαίνουσα περαιτέρω διασαλπίζει ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ τοιούτου ἀκροατηρίου ἐξήσκει ἐπὶ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τὴν πίεσίν του, διότι παρέσυρε τοὺς μὲν εἰς τὴν ἐσφαλμένην ἰδέαν ὅτι τὸ ὑπόμνημα προσέβαλε τὸν ἀγῶνα καὶ παρέστησε τοὺς δὲ ἐκ τῆς ὀρθῆς ἰδέας τοῦ ὑπομνήματος. προχωροῦσα δὲ ἔτι περισσότερον ἐξιστορεῖ τὰ γενόμενα ἐν γένει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἄλλως ἢ ὅπως ἔλαβε χώραν, καὶ προσβάλλει τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς ὡς ὑποκινηθέντας κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου καὶ ἀπαιτήσαντας διὰ μεγάλων κραυγῶν, συνοδευομένων καὶ ὑπὸ θορυβωδῶν χειροκροτήσεων τοῦ πλήθους, τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀνάκλησιν τῶν παραγράφων, αἵτινες ἐξώριζον τὸν ἀγῶνα, ἀνάκλησιν ἣν ἀποκαλεῖ *γιλάκις ἄδικον*· καὶ ἐπὶ τέλους χαρακτηρίζει τὴν ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος συζήτησιν τῆς Γερουσίας ὡς πρόσχημα καὶ οὐχὶ ὡς κυρίαν αἰτίαν τοῦ ζητήματος· τοιοῦτος εἶναι ὁ νέος καθ' ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος τῆς Γερουσίας λίβελλος, τὸν ὁποῖον ὑπουργικὴ ἐφημερὶς δι' ἁπλήστου ἀκολασίας ἐκθέτει, ὡς μὴ ὤφελε· παραλείπομεν δὲ τὰς παρατηρήσεις μας ἐκείνας ἃς ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν ἐπὶ τοσούτων ἄλλων ἐλιγμῶν καὶ γε-

λοίων συλλογισμῶν, οἵτινες σχηματίζουσι μέγα τὸ κλέος τοῦ τοιούτου ἐπεισοδίου ὅταν τῆς τοιαύτης ἐκθέσεως, διότι, καθὰ ἐκ προοιμίων εἴπομεν, οὔτε νὰ κατηγορήσωμεν οὔτε νὰ ἀραιρέσωμέν τι, ἐκ τῶν ἀποφασισθέντων καὶ πραγχθέντων παυδήμως προτιθέμεθα, ἀλλὰ νὰ καταδείξωμεν τὸ ταλαιπώρον καὶ ἀνάγωγον τῶν τοιούτων ἐπιρράσεων ἀποτυπουμένων κατὰ κυριαρχικοῦ σώματος ἱεροῦ καὶ ἀπαραβιάστου, τοῦ ὁποίου ἡ προσβολὴ ἀντανακλᾷ εἰς ὅλην τὴν Κυβέρνησιν, διαταράττει τὴν ἀπαιτουμένην ἁρμονίαν καὶ παραδειγματίζει δυστυχῶς καὶ τοὺς κατωτέρας κλάσεως εἰς τὴν παρέλειψιν τοῦ καθήκοντός των· ἐν γένει δὲ ἡ ἀνωμαλία αὕτη ἔχει συνεπείας πικράς.

Ἂν καὶ ἡ χρῆσις τῶν ἀναλόγων μέτρων κατὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ ἐνόχου ἢ τῶν ἐνόχων ἀνήκει εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ δημοσίευσις τῶν πρακτικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου καὶ τῆς παρούσης συνεδριάσεως εἰς τὸν αὐτὸν ἑλληνικὸν Μηνύτορα θεωρεῖται ἐκ τῶν ἐν οἷς ἄνευ πρὸς πάνδημον γνῶσιν τῆς ἀληθείας τῶν γενομένων, διὸ προτείνεται αὕτη καὶ παρ' ἐμοῦ συμφώνως μετὰ τῆς ἐκφρασθείσης γνώμης ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χριστίδης εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριοι!

Περὶ τίνος πρόκειται, ἂν μὲ ἐρωτήσῃ τις, σᾶς ὁμολογῶ ὅτι θέλω εὑρεθῇ εἰς δυσκολίαν, θέλω ἀπορήσει, καὶ ὅμως εἶμαι εἷς ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔλαβον ἐνεργητικὸν μέρος εἰς τὴν προλαβοῦσαν συζήτησιν, τῆς ὁποίας ἐπεισόδιον εἶναι ἡ παροῦσα, καὶ ἴσως δὲν θέλει εἰσθαι τὸ τελευταῖον. Τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας συζητήσεως, ἐνθυμεῖσθε βεβαίως ὅλοι, εἶχε καταντήσει ἁπλούστατον καὶ σαφέστατον· ἐσυζητήθη, ἐδόθη μία λύσις, καὶ ἐδόθη παυδήμως καὶ μὲ τὸν πλέον ὁριστικὸν τρόπον. Ἔκτοτε καὶ τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας, καὶ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀπίτει νὰ βυθῇ πέπλος καὶ πέπλος παχὺς ἐπὶ τοῦ γεγονότος, καὶ νὰ μὴ δοθῇ καμμία ἀφορμὴ ἀναμνήσεως. Ἀλλά, παρ' ἐλπίδα, ἀναγεννᾶται τὸ σκάνδαλον, καὶ ἀναγεννᾶται ὑπὸ τίνος; Ἐκ μόνου ἐκείνου, ὅστις εἶχε τὸ μεγαλήτερον συμφέρον νὰ λησμονηθῇ καὶ τὸ ἀντικείμενον καὶ ἡ τελετή, ἥτις συνώδευσε τὴν συζήτησιν αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἔχω δίκαιον νὰ ἀπορῶ περὶ τίνος πρόκειται; δὲν ἔχετε δίκαιον ὅλοι ὑμεῖς ν' ἀπορῆτε; δὲν εἶχε δίκαιον νὰ θορυβηθῇ ὅλος ὁ

τύπος; δὲν ἔχει δίκαιον τὸ κοινὸν ν' ἀνησυχῇ, ἐὰν μάλιστα πρὸς ταῦτα προστεθῶσι καὶ ἄλλαι φῆμαι, αἵτινες ἐκυκλοφόρησαν δυστυχῶς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον; Καὶ τί νομίζετε; Ἐὰν ἤθελε δώσῃ τις ἐπιπόλαιον προσοχὴν εἰς τὰ τρέχοντα καὶ συνδυάσῃ μάλιστα μὲ αὐτὰ τὸ ὕφος τοῦ ὑπουργικοῦ Μηνύτορος, δὲν ἠδύνατο τάχα μέ τινα πιθανότητα νὰ εἴπῃ, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν παραμονὴν μεγάλων συμβάντων; Μόνον ὅταν ἐξετάσῃ τις μὲ ὅλην τὴν σπουδαιότητα τὰ λεγόμενα καὶ τὰ γενόμενα, ὁπόταν πρὸ πάντων σκεφθῇ, ποῖα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑποκρίνονται εἰς τὴν σκηνήν, τότε θέλει δυνηθῇ ἴσως νὰ ἐπινοήσῃ, τότε θέλει δυνηθῇ νὰ εὕρῃ ἀλλαχοῦ τὴν λύσιν τῶν ἀποριῶν καὶ τῆς ἀνησυχίας μας. Καὶ τρόντι, ὀρθότερον κρίνοντες, πειθόμεθα ὅτι ἐξωτερικῶς δὲν ἔχομεν σήμερον κανένα κίνδυνον νὰ φοβηθῶμεν, ἐσωτερικῶς, πολὺ ὀλιγώτερον· ἀρκεῖ ὅτι ἡ τύχη τῆς πατρίδος εἶναι ἐμπεπιστευμένη εἰς χεῖρας ἡγεμόνος, τοῦ ὁποίου αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις δικαίως ἐμπνέουσιν εἰς ὅλους καὶ σέβας καὶ πεποίθησιν ἀπεριόριστον. Ποία λοιπὸν δύναται νὰ ἦναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπορίας μας; Εἰς τί δυνάμεθα, πεποιθότες, ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἡσυχίαν τὴν ὁποίαν τὸ κοινὸν αἰσθάνεται; Κύριοι! Ἐὰν ἀπαθῶς ἐξετάσωμεν, ἐὰν εἰλικρινῶς ἐξηγηθῶμεν, θέλομεν συνομολογήσει, ὅτι ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ εὑρίσκεται πρὸ πάντων εἰς τὸ γνωστὸν ὑπόμνημα, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς πολυθρυλλήτους ἐκείνους παραγράφους αὐτοῦ· ἐνίσχυσαν ὅμως τὴν ἀπορίαν μας καὶ τὴν ἀνησυχίαν μας μετὰ ταῦτα α') ἡ ἀπεριεσκεψία, διὰ νὰ μὴ μετχειρισθῶ ἄλλην ἔκφρασιν, μεθ' ἧς, ὡς εἴδετε, εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὸν Μηνύτορα ἡ περίληψις τῶν γεγονότων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου· καὶ β') ἡ συνταγματικὴ ἀπειρία μὲ τὴν ὁποίαν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ἐκείνης τῆς συνεδριάσεως εἰς τὸν αὐτὸν Μηνύτορα. Δὲν εὑρέθην δυστυχῶς παρὸν ὅταν πρὸ ὀλίγου ὡμίλησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα συμπεραίνω ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἔδωκε θετικὴν ἐξήγησιν.

Εἶναι, Κύριοι, λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις νὰ ῥίπτωνται εἰς τὸ μέσον τοιαῦτα ἐναύσματα ἀνησυχίας καὶ συγχύσεως μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους διὰ λόγους τοὺς ὁποίους οὔτε γνωρίζω, οὔτε δύναμαι νὰ μαντεύσω, καὶ νὰ διαιωρῆται δωρεὰν ἡ κοινὴ περίεργεια· ἠδύνατο ἔπειτα ἡ Γερουσία, ἂν ἀπὸ τὰ κυριαρχικὰ σώματα τοῦ κράτους νὰ ἀνέχηται μὲ ψυχικὴν ἀπάθειαν νὰ ἐμπαίζηται ἀπὸ πρόσωπα καὶ ὄργανα, ἐκ τῶν

ὁποίων ἐδικαιοῦτο καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κοινωνικῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν πολιτικῶν νὰ περιμένῃ, ἂν ὄχι τὸν σεβασμόν, τοὐλάχιστον τὴν ὑποληψιν τὴν ὁποίαν ὀφείλει καὶ ὁ τελευταῖος ἰδιώτης ν' ἀποδίδῃ εἰς τὸν ἰδιώτην; Ἠδύνατο ἡ Γερουσία νὰ παρατρέξῃ μὲ σιωπὴν ὅλον ἐκεῖνον τὸν λίβελλον, ὅλας ἐκείνας τὰς βλασφήμους ἐκφράσεις κατὰ τῆς Γερουσίας καὶ κατὰ τῶν Γερουσιαστῶν, αἱ ὁποῖαι πληροῦν ἀπ' ἄρχῆς μέχρι τέλους τὴν ἔκθεσιν τοῦ Μηνύτορος περὶ τῶν γεγονότων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου; Καὶ τί ἄλλο εἶναι εἰμὴ καθαρὸς λίβελλος ἐκεῖνο ἡ ἔκθεσις, ὅταν παρατηρήσῃ τις ὅτι, διηγούμενος δὲν ἔδωκεν ὁ Μηνύτωρ τὰ γενόμενα ἐδῶ δημιουργεῖ ἐγκαθέτους χειροκροτοῦντας εἰς τὸ ἀκροατήριον; ἐκεῖ παριστᾷ τοὺς γραίους Γερουσιαστὰς ὡς λαμβάνοντας τὴν ὕβρισιν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν κρίσιν καὶ τὴν παποιθησίν των, ἀπὸ τὸ περικυκλοῦν τὴν αἴθουσαν τῆς συνεδριάσεως ἀκροατήριον, καὶ τὸ χειρότερον, ὅταν κηρύττῃ, ὅτι οἱ Γερουσιασταὶ δὲν ἐπίστευον ἐκεῖνο, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐψηφοφόρουν; Ἰδού, Κύριοι, ἡ ἀπεριεσκεψία, καὶ ἀσυγχώρητος ἀπεριεσκεψία, ἡ ὁποία δικαίως μᾶς ἐτάραξε, δικαίως ἐνίσχυσε τὴν προϋπάρχουσαν ἀνησυχίαν· διότι ποῖος ἠδύνατο καὶ δύναται ἀκόμη αὐτὴν στιγμὴν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἤθελον ἐπιτραπῇ τοιαῦται ἀνέκδοτοι προσβολαὶ κατ' ἑνὸς κυριαρχικοῦ σώματος εἰς μίαν ἡμιεπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως; Ἐνθυμηθῆτε, Κύριοι! ὅτι ὀλίγαι λέξεις, καὶ αὐταὶ πλήρεις ἀβροφροσύνης, καὶ αὐταὶ ἀφορῶσαι οὐχὶ τὴν διαγωγήν, ἀλλὰ τὰ καθήκοντα μιᾶς ἄλλης Γερουσίας κατεχωρίσθησαν πρὸ ὀλίγου εἰς τὸν Μηνύτορα ἑνὸς μεγάλου κράτους, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τὸ ἐδικόν μας πολίτευμα, καὶ ἐταράχθη ὁ τύπος, καὶ ἐθορυβήθη ἡ κοινωνία, καὶ ἔσπευσεν ὁ Μηνύτωρ νὰ δώσῃ τὰς πλέον κατηλλήλους καὶ περιποιητικὰς ἐξηγήσεις. Καὶ ποῖος κατεδίκασε τὴν Γερουσίαν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις καὶ κοινωνικῶς ἔχει ἰσχυρὰ δικαιώματα, καὶ πολιτικῶς κατέχει μίαν ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις, νὰ χλευάζηται μὲ τρόπον ἀπρεπῆ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὄργανα τῆς Κυβερνήσεως; Διὰ τοιούτων μέσων νομίζει τις ἀρά γε ὅτι παγιοῦται ἡ τάξις, ὅτι συνίσταται ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν ἔσω καὶ ἔξω κόσμον, ὅτι τέλος ὑπηρετεῖται ἡ πατρίς; Τὸ ζήτημα, Κύριοι, εἶναι σπουδαιότατον· ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν ἠθικήν, ἀφορᾷ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ δὲν πρέπει οὔτε νὰ τὸ παρατρέξωμεν, οὔτε νὰ προβῶμεν ἐσπευσμένως. Ἐπιτρέψατέ μοι διὰ τοῦτο νὰ τὸ ἀγγίξω πρὸς ὥραν ἐκφεύγων διὰ νὰ ἐπανέλθω μετ' ὀλίγον καὶ σᾶς ὑποβάλω τὰς περὶ

τούτου γνώμην μου. Μεταβαίνω λοιπὸν εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ δράματος, εἰς τὸν ἐπίλογον τῆς ἐκθέσεως τοῦ Μηνύτορος περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς συζητήσεως τῆς 31 Ἰανουαρίου. Ἀλλὰ πρὶν ἔλθω εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος, συγχωρήσατέ μοι πρὸ πάντων νὰ ἐκφράσω, ἐν εἴδει προεισαγωγῆς, μίαν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν αἰσθάνομαι. Ἀνέγνωσα, ὅταν εἰσέτι ἤμην νέος, δὲν ἐνθυμοῦμαι ὅμως εἰς ποῖον μέρος, ἕνα στίχον τοῦ Εὐριπίδου λέγοντα « ἡ μὲν γλῶσσ' ὡμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. » Λοιπὸν ἤκουσα ὡς μαθητὴς αὐτὸν τὸν στίχον μέχρι σήμερον, καὶ ἐννοεῖται ὅτι ἡ χρονικὴ ἀπόστασις δὲν ἦτο πολὺ μικροτέρα τοῦ ἡμίσεως αἰῶνος, σᾶς ὁμολογῶ ἐν συνειδήσει, ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν εἶδον ἐφαρμοζόμενον αὐτὸ τὸ ῥητὸν τοσοῦτον προσφυῶς εἰς καμμίαν ἄλλην περίστασιν, ὅσον εἰς τὴν παροῦσαν. Δὲν λέγει, σᾶς ἐρωτῶ, ὁ Μηνύτωρ μὲ ἄλλας λέξεις, ἐκτὸς τῶν χειλῶν τοῦ ὑπουργοῦ ὤμοσαν, ἡ διάνοιά του ὅμως δὲν ὤμοσεν; ἀνεκάλεσε, λέγει τοὺς ὑπὸ συζήτησιν παραγράφους ὄχι δι' ἐκείνην τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν οὗτοι ἀπέδιδον εἰς αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν τινὲς Γερουσιασταί, χίλιοι, φρονεῖς ἀδίκως, τοὺς ἀπέδιδον. Ἀνεκάλεσε, λέγει τοὺς παραγράφους, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ἀρχήν· ἀνεκάλεσε, μὲ ἄλλας λέξεις τὸ γράμμα, ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλεσε τὴν ἔννοιαν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ὅτι ἐφαρμόζεται ὁ στίχος « ἡ μὲν γλῶσσα ὡμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος »; ἀλλὰ μήπως δὲν ἐφαρμόζεται δευτέραν φορὰν ἡ σύγχυσις τῶν γλωσσῶν, τὴν ὁποίαν προχθὲς ἀπηντήσαμεν καὶ ἐλυπήθημεν; ἀκούσατε, σᾶς παρακαλῶ, ἐκ νέου τὸ κείμενον, ὅπως τὸ ἐννόησα καὶ μετέφρασα (ἀναγινώσκεται). Δὲν σᾶς φαίνεται ὅλος αὐτὸς ὁ παράγραφος ἕνας γρίφος, ἓν αἴνιγμα; Θέλετε ἤδη νὰ μάθητε ποῖον εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ μυστήριον ὅλης αὐτῆς τῆς φρασεολογίας, διὰ τὴν ὁποίαν τοιοῦτος θόρυβος ἠγέρθη καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου; Ἓν μικρὸν λάθος, συνταγματικὴ ἀπειρία! Ναὶ Κύριοι! Μολονότι πρὸ ἱκανοῦ καιροῦ ζῶμεν ὑπὸ ἀντιπροσωπικὸν πολίτευμα, φαίνεται μόλον τοῦτο, ὅτι εἰσέτι καλῶς δὲν ἐξοικειώθημεν μὲ τὸν ἀπαραγράπτων κανόνα, ὅτι ὀφείλει ὁ ὑπουργὸς νὰ βαδίζῃ κατ' ἐκείνην μόνην τὴν διεύθυνσιν, εἰς τὴν ὁποίαν κατώρθωσε νὰ συμβαδίζωσι μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ δύο νομοθετικὰ Σώματα. Γνωρίζω κάλλιστα λεπτάς τινας ἀντιῤῥήσεις, τὰς ὁποίας ἀκριβολόγοι τινὲς, διὰ νὰ μὴ τοὺς ὀνομάσω σοφιστὰς, ἀντιτάττουσιν ὡς πρὸς τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο σωμάτων, καὶ ὅμως λέγω, καὶ τὸ λέγω στηριζόμενος εἰς τὰς ἀναλη-

λουθήτους ἀρχὰς τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος, καὶ τὸ λέγει μετ' ἐμοῦ ὅλη ἡ πεῖρα, τὸ λέγουν ὅλοι, ὅσοι ἐσπούδασαν τὸν πρακτικὸν κόσμον, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει ἐν πᾶσι νὰ εὑρίσκηται εἰς πληρεστάτην ἁρμονίαν καὶ μὲ τὰ δύο νομοθετικὰ Σώματα, ἤτοι μὲ τὴν πλειονοψηφίαν αὐτῶν. Ἄνευ αὐτῆς τῆς ἁρμονίας κανὶν καλὸν δὲν δύναται νὰ προκύψῃ διὰ τὴν κοινωνίαν, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ προέλθωσι κακά. Καὶ κανένας ἂς μὴ νομίσῃ ὅτι ἡ ἁρμονία αὐτὴ εἶναι τὸ δυσκολώτερον μέρος τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος· ὄχι! ἀνοίξατε τὸν μέγαν χάρτην μας καὶ θέλετε εὕρει ὅλα τὰ ὄργανα, καὶ ὅλην τὴν ὕλην, διὰ τῶν ὁποίων καὶ διατηρεῖται καὶ κρατύνεται καὶ λαμπρύνεται αὐτὸ τὸ ἀληθὲς λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ φιλοσοφία ἀνήγειραν ὡς τὸ μόνον ἁρμόζον εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ μάλιστα τὸν χριστιανόν, κατοικητήριον. Ἀλλὰ παραγνώρισε, θὰ μὲ εἴπητε, κανεὶς ἐξ ὑμῶν τὴν ἀλήθειαν ταύτην; Παρεβιάσθη αὐτὸς ὁ κανών; Τοιοῦτον τι δυστυχῶς φαίνεται. Ἂς ἐξηγηθῶμεν σαφέστερα. Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν συνέταξεν ἓν ὑπόμνημα πρὸς χρῆσίν τινων τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ πρέσβεών μας. Εἰς αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα μεταξὺ ἄλλων ἐγίνετο λόγος περὶ τῶν ἐξωτερικῶν μας σχέσεων, καὶ περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι δημοσίου πνεύματος, καὶ ἰδίως περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κομμάτων, τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου των. Τὸ ὑπόμνημα ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως εἰς τὸν Μηνύτορα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐρέρθη ἐνώπιον τῆς Γερουσίας. Ἡ Γερουσία ἀνέγνω μετὰ προσοχῆς τὸ ὑποδικὸν μέρος τοῦ ὑπομνήματος. Ἤκουσε τοὺς ῥήτοράς της, ἤκουσε τὸν ὑπουργὸν, ἀνέπτυξαν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους. Ἐννόησε κάλλιστα ἡ Γερουσία, καὶ ἐννόησε καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, καὶ καθ' ὅλον τὸ βάθος, καὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου, καὶ μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐκήρυξεν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ παντάπασι μὲ τὸν ὑπουργὸν, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς γραπτοὺς παραγράφους, καὶ ὁ ὑπουργὸς τοὺς ἀνεκάλεσε, καὶ ἀνεκάλεσεν οὐχὶ τὰ γράμματα, οὐχὶ τὰς συλλαβὰς, οὐχὶ τὰς λέξεις καὶ φράσεις, ἀλλὰ τοὺς παραγράφους ὁλοκλήρους μὲ ὅλην των τὴν ἔννοιαν τὴν κατὰ γράμμα καὶ κατὰ σημασίαν· αὐτὸ θὰ εἴπῃ ἀνάκλησις ἐγγράφου, αὐτὸ ἐννόησε καὶ ἐννοεῖ ἡ Γερουσία, αὐτὸ ἐννόησεν ὅλος ὁ κόσμος. Τί λέγει σήμερον ὁ Μηνύτωρ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὑπουργοῦ; ἀνεκάλεσε, ναὶ, ὁ ὑπουργὸς τοὺς παραγράφους, ἀλλὰ τοὺς ἀνεκάλεσε δι' αὐτὴν,

καὶ ὄχι δι' ἐκείνην τὴν ἔννοιαν, ἀνεκάλεσε τὸ ἔγγραφον, ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλεσε τὴν ἀρχήν. Τοῦτο δὲν εἶναι αὐτόχρημα σόφισις γλωσσῶν; δὲν εἶναι συνταγματικὴ κωμῳδία; Ἀλλ' ἂς ἐξηγηθῶμεν ἔτι σαφέστερα. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὡς ἰδιώτης εἶχε κατὰ νοῦν μίαν ἰδέαν, ἰδικήν του ἢ ἄλλην, μᾶς εἶναι ἀδιάφορον, αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἠθέλησεν, ἐπεθύμησε νὰ τὴν μεταδιδάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ τὴν υἱοθετήσῃ οὕτως, καὶ τὴν μετεδίδασεν ὑπὸ τὴν μορφὴν καὶ τὴν σάρκα τῶν πολυθρυλλήτων ἐκείνων παραγράφων· αὐτοὺς τοὺς παραγράφους ἀπεδοκίμασεν ἡ Γερουσία, ἤγουν δὲν ἐνίκρινε νὰ υἱοθετήσῃ ἡ Κυβέρνησις τοιοῦτον τέκνον, καὶ ὁ ὑπουργὸς τοὺς ἀνεκάλεσεν, ἤγουν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ μεταρρέψῃ αὐτὰ τὰ τέκνα ἀπὸ τὰ ὑπερῷα τῆς πολιτείας μας εἰς τὰ ἰδιωτικὰ κατώγεια ὅπου καὶ πρότερον ἦσαν, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς τὸ περιεχόμενον ἐκείνων τῶν παραγράφων, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ κατὰ γράμμα καὶ κατὰ σημασίαν ἔννοια αὐτῶν, δὲν ὑρίσταται πλέον ὡς ἔκφρασις τῆς Κυβερνήσεως· αὐτὸ εἶναι τὸ γεγονός, αὐτὸ εἶναι ἡ θετικὴ ἡ πρακτικὴ συνέπεια ἐκείνης τῆς συζητήσεως. Ποίαν ἄλλη ἀξίαν ἔχουσιν αἱ θεωρίαι, αἱ ἰδέαι αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ἔχει κατὰ νοῦν ὁ ὑπουργὸς κατὰ τὸν Μηνύτορα ὡς πρὸς τοὺς παραγράφους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑρίστανται πλέον ὡς ἰδέαι, ὡς ἀρχαὶ Κυβερνητικαί; Δὲν εἶναι ἄτοπον νὰ παρουσιάζεται εἰς τὸ κύτιμον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἔξω, αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία; Δὲν εἶναι γελοῖον νὰ διϊσχυρίζηται ὁ Μηνύτωρ διὰ λογαριασμὸν πάντοτε τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐὰν παρῄτει τὴν ἐξουσίαν εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὁ ὑπουργὸς, κατεστρέφετο ὁμοῦ μὲ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδοκιμασίας τῶν κομμάτων, τὴν ὁποίαν αὐτὸς πρεσβεύει; κρέμαται λοιπὸν ἡ ἀποδοκιμασία καὶ ἡ ἐπιδοκιμασία τῶν κομμάτων, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν ἀπὸ τὴν ὑπουργικὴν ζωὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁπόταν μάλιστα ἡ Γερουσία ἐκήρυξεν ὅτι ἀποδοκιμάζει, καὶ δὲν υἱοθετεῖ αὐτάς τὰς ἰδέας του; Κύριοι! τὸ περὶ κομμάτων ζήτημα ἐσυζητήθη πληρέστατα, καὶ ἀπεφασίσθη, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐπανέλθω, διότι ἀπεφασίσθη, καὶ διότι ὅλη μας ἡ ἀγόρευσις εἰς τὴν προλαβοῦσαν συζήτησιν περιεστρέφετο κυρίως εἰς τὰ κόμματα, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἀγῶνα, ὡς κηρύττει τὸ ὑπουργικὸν ὄργανον· ἀλλ' ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὀνειρεύηται κόμματα ξενικά, ἂν ἐκήρυξε κατ' αὐτῶν ἱερὸν πόλεμον, εἶναι ἐλεύθερος σκιαμαχῶν νὰ τὰ καταδιώκῃ· φοβοῦμαι ὅμως μήπως ἡ ἀστυνομία τὸν συλλάβῃ ἐν πρώτοις ὡς κορυ-

φαῖον, τὸν φίλον μου Κ. Ῥαγκαβῆν· ἂς διατάξῃ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς αὐτὴν τὴν στιγμὴν κατ' οἶκον ἔρευναν εἰς τὰς οἰκίας ὅλων τῶν ὑπόπτων, μὴ ἐξαιρουμένης ὅμως καὶ τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης θέλει ἐπικυρώσει τοὺς λόγους μου· θέλετε ἴδει Κύριοι, καὶ θέλει ἴδει ὅλον τὸ κοινὸν, ὅτι εἰς κανένα ἴσως ἐκ τῶν ὑπαινιττομένων ὑπόπτων δὲν θέλει εὑρεθῆ οὐδὲ ἴχνος ἀλληλογραφίας ἐξωτερικῆς, ἐνῷ τὸ γραφεῖον τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ θὰ εὑρεθῆ πλῆρες τοιαύτης ἀλληλογραφίας· ἠξεύρω, τί ἑτοιμάζεται ν' ἀπαντήσῃ εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Δὲν ἀρνοῦμαι, θὰ εἴπῃ, ὁμολογῶ μάλιστα ὅτι εἶχον, ἔχει, καὶ θέλει ἔχει ἀλληλογραφίαν μὲ τοὺς ξένους ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς, ἀλλὰ ποίαν; ἀκούσατε· ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς ἔγραφε πάντοτε ὡς ἰδιώτης πρὸς τοὺς ξένους, γράφει καὶ σήμερον καὶ ὡς ὑπουργὸς καὶ ὡς ἰδιώτης, καὶ γράφει πάμπολλα. Ἀλλ' ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς γράφει περὶ ἀρχαιολογίας καὶ φιλολογίας καὶ ὑπέρ τινος πολιτικῆς τῆς πατρίδος του. Ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς γνωρίζει πολλὰς γλώσσας, εἶναι καὶ ἐργατικὸς, δὲν εἶναι ὡς ὑμεῖς, ῥάθυμος· ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα, καὶ τὴν ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς, καὶ ὅ,τι γράφει καὶ ὅ,τι πράττει, τὸ γράφει καὶ τὸ πράττει διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος, διὰ νὰ αὐξήσῃ τοὺς φίλους τῆς πατρίδος, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὰς κακὰς περὶ Ἑλλάδος πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἡ κακοβουλία διέσπειρεν εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ νὰ μεταδώσῃ τὸ φρόνημα καὶ τοῦ κοινοῦ, καὶ τῶν κρατούντων ἐν Εὐρώπῃ πρὸς ὄρελος τῆς πατρίδος· μὲ ἕνα λόγον γράφει διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκον τοῦ καλοῦ, τοῦ τιμίου, τοῦ φιλοπάτριδος πολίτου. Δέχομαι Κ. ὑπουργὲ, ἐκ προκαταβολῆς τὴν ἀπάντησίν σας, δὲν θέλω οὔτε ἴσως νὰ ἀποῤῥίψω ἀλλ' ἐν τίνι δικαιώματι σᾶς ἐρωτῶ, ἀρνεῖσθε ὑμεῖς τὸν πατριωτισμὸν, ἂν ὄχι τὰς προσπαθείας τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ εἰς τοὺς ἄλλους; Ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς μόνος του ὡμολόγησεν ὅτι δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ μόλον τοῦτο ἡ Ἑλλὰς ἐξῆλθε μὲ θρίαμβον ἀπὸ τὸν ἀγῶνα. Ἡ Ἑλλὰς ἐκυβερνήθη μέχρι τῆς χθὲς, καὶ ἐκυβερνήθη σχετικῶς μὲ τὰς περιστάσεις τὰς ἀρκετὰ καλὰ, χωρὶς νὰ ἦνε μέλος τῆς Κυβερνήσεως ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς. Ἡ Ἑλλὰς ὑπέπεσεν εἰς πειρασμοὺς, εἰς δοκιμασίας τοῦ ἐσχάτου βαθμοῦ, καὶ ὅμως οὐδεὶς Ἕλλην ἐλειποτάκτησεν, οὔτε τῆς τάξεως οὔτε τῆς σημαίας τῆς πατρίδος. Ναὶ Κύριοι! ἐὰν εὑρῇ ἡ Ἑλλὰς τινὸς πλεονεκτήματος μέχρι κόρου, ἐὰν ὑπάρχῃ τι τὸ ὁποῖον καλύπτει ὅλην της τὴν ἐπιφάνειαν ἀπὸ τὸν πυθμένα τῶν βαθυτάτων βαράθρων μέχρι τῶν ὑψίστων κορυφῶν τῶν ὀρέων,

τοῦτο εἶναι ὁ ὑπὲρ πατρίδος ἔρως. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐντροπὴ νὰ μᾶς ὁμιλῇ σήμερον ὁ Κ. Ραγκαβῆς, ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλος περὶ πατρίδος, περὶ πατριωτισμοῦ; ἄλλως τε ὁ ἴδιος Κ. Ραγκαβῆς κατέταξεν ἑαυτὸν εἰς τὴν δευτέραν ἐκ τῶν τριῶν τάξεων, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἔπλασεν· ὡς ἀρίσῃ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς πρώτης τάξεως νὰ διδάσκουν περὶ πατριωτισμοῦ, ἂν ὑπάρχῃ ποῦ τοιαύτη ἀνάγκη. Ὁ δὲ Κ. Ραγκαβῆς, ὡς ὑπουργὸς ἂς κατεδιώκῃ τὰς κατὰ τῆς πατρίδος ἐπιβουλάς, ὅπου βλέπει ὅτι ὑπάρχουν, ἀλλ' ἂς τὰς κατεδιώκῃ διὰ τῶν νομίμων μέσων. Δὲν εἶναι ὅμως οὔτε εἰς αὐτὸν οὔτε εἰς ἄλλον ἐπιτεταμμένον, οὔτε ἀπὸ τὴν ἠθικὴν οὔτε ἀπὸ τὸν νόμον νὰ κακολογῇ εἴτε κόμματα εἴτε φατρίας, εἴτε ἄτομα διοικητικῶς, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἔξω κόσμον. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει δικαίωμα νὰ προκηρύττῃ διοικητικῶς τοὺς λῃστὰς μόνον, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπεδόθη εἰς αὐτὴν διὰ νόμου· μόνον τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ χαρακτηρίζουν τοὺς πολίτας κακοὺς ἢ ἀγαθούς, ἀδίκους ἢ δικαίους. Ἐὰν ὑπάρχωσι κόμματα ξενικά, κόμματα δηλονότι ὑπηρετοῦντα ξένους σκοπούς, ξένα συμφέροντα, κόμματα τέλος πάντων βλάπτοντα ὅπως δήποτε τὴν πατρίδα διὰ τῶν ξένων, ὁ ποινικὸς νόμος τὰ τιμωρεῖ· καὶ ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν λέγει ὁ Μηνύτωρ, ὅτι πρεσβεύει ὁ Κ. Ραγκαβῆς, εἶναι ἀρχὴ τοῦ καινοῦ δικαίου, εἶναι ἀρχὴ τῆς νομοθεσίας μας, δὲν εἶναι οὔτε ἰδική του, οὔτε κανενὸς ἄλλου, καὶ ἂν θέλετε, δὲν εἶναι αὐτὴ οὔτε ἀρχή, εἶναι καθαρὰ συνέπεια τῆς παρ' ἡμῖν καθιερωμένης ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀρχῆς, δυνάμει τῆς ὁποίας τὰς κατὰ τῆς πατρίδος ἐπιβουλάς, ὡς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐγκλήματα, τιμωρεῖ ὁ ποινικὸς νόμος, ὥστε καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις καὶ τὰ μέρη ἐξεταζόμενος ὁ ἐπίλογος τοῦ Μηνύτορος εἶναι καθαρὰ συνταγματικὴ ἀπειρία, καὶ ἴσως διὰ τοῦτο δὲν ἦτον οὔτε ἄξιον συζητήσεως ἐν τῇ Γερουσίᾳ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐπίλογος οὗτος παριστᾷ εἰς τὸν ἔξω κόσμον λυπηρὰν τὴν κατάστασιν τῶν σχέσεων τῶν συνταγματικῶν ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους· ἐπειδὴ περιπλέον δίδει ἓν μέτρον, ἓν δεῖγμα τῆς περὶ τὰ πράγματα ἐμπειρίας μας οὐχὶ εὐάρεστον, θεωρῶ ἐπάναγκες νὰ ἐπανέλθῃ ὀλιγαπλοῦς. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ὑποβάλλω καὶ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ἀσθενῆ μου γνώμην, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω δύο λέξεις ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὰς προσωπικότητας τοῦ Μηνύτορος, αἱ ὁποῖαι μὲ ἀφορῶσιν. Εὐαρεστηθῆτε ὅμως νὰ ἀκούσητε ἐκ νέου πῶς ἐκφράζεται εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ Μηνύτωρ (ἀναγινώσκονται οἱ παράγραφοι) Κύριοι! ὅτι ὁ λόγος μου ἔχει τινὰς ἐλλείψεις, ὅτι ἦτον ὀλίγον μακρὸς ὡς πρὸς τὸν ὑπουργὸν τὸ πιστεύω. Ἀλλ' ἡ Γερουσία διὰ τὴν ὁποίαν ἀπηγγέλθη, ἐξέφρασεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐναντίαν γνώμην, καὶ ἡ γνώμη αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι δι' ὅλους καὶ διὰ τὸν Μηνύτορα τὸ ἀκριβὲς, τὸ νόμιμον μέτρον. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ βέβαιον τοῦ λόγου, τὰς ἐπαναλήψεις τῶν ἱστορικῶν τοῦ ἀγῶνος, τὴν ταυτότητα τῶν λεπτομερειῶν καὶ τῶν λέξεων σχετικῶς μὲ τὸν λόγον τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Ῥίγα δὲν εἶναι ἔργον τῶν μερῶν καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ Μηνύτορος νὰ κρίνωσιν· ὅτι ἅπαξ ἐβουλευσάμεθα, δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, εἶναι κτῆμα δημόσιον. Ἐὰν δὲν ἤκουσεν ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας, προσφύγετε εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κοινοῦ, αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου. Μίαν μόνην ἱστορικὴν ἀνάμνησιν θεωρῶ καταλληλον νὰ ἀπευθύνω ἐνταῦθα εἰς τὸν συντάκτην τοῦ Μηνύτορος, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτε, μικρὸς ἢ μέγας. Ὅταν ποτὲ ὁ Πλούταρχος νεώτερος ὢν ἐπεφορτίσθη μεθ' ἑνὸς συμπολίτου του πρεσβευτοῦ τὴν ἡλικίαν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, μίαν ἀποστολὴν ἐκ μέρους τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος πρὸς τὸν ἀνθύπατον, διοικητὴν τοῦ τόπου του, ἐνεγράσθη ἕνεκα κωλύματος τοῦ συμπρεσβευτοῦ του νὰ ἀπέλθῃ μόνος. Ἐπανελθὼν καὶ διηγούμενος εἰς τὸν πατέρα του τὰ καθέκαστα, μετεχειρίζετο τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν εἰς πρῶτον πρόσωπον. Ἐπειδὴ δ' ἔμελλε τὴν ἐπαύριον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ ν' ἀναγγείλῃ τὰ παρ' αὐτοῦ πεπραγμένα εἰς τοὺς ἐντολεῖς του, ὁ πατὴρ ἐννοήσας, ὅτι ἤθελε μεταχειρισθῇ ὁ υἱός του τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν εἰς πρῶτον πρόσωπον, παραλαβὼν τότε συνεβούλευσε λέγων· μὴ εἴπῃς τέκνον μου, ὑπῆγα, εἶπον, ἀλλ' ὑπήγαμεν, εἴπομεν κτλ. Δὲν γνωρίζω δυστυχῶς ποία εἶναι ἡ ἡλικία τοῦ συντάξαντος τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Μηνύτορος, ἄλλως δὲν ἤθελον δυσκολευθῆ νὰ τὸν ἀποκαλέσω καὶ ἐγὼ τέκνον μου, καὶ νὰ τὸν συμβουλεύσω νὰ ἀποφεύγῃ ὡς πλῶν τρομερῶν σκοπέλων τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ νὰ ἦτε λίαν προσεκτικὸς, ὅταν καλῆται ἢ ὁρμᾶται νὰ ἐκτιμᾷ τὰ ἔργα τῶν ἄλλων. Ὅτι ὅμως δὲν δύναμαι νὰ συγχωρήσω εἰς τὸν συντάκτην τοῦ Μηνύτορος, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ὑμεῖς, κύριοι, θέλετε ἀκούσει μὲ ἀγανάκτησιν, εἶναι, ὅτι ἀπέδωκεν εἰς τὸν λόγον μου βλασφημίαν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ μόνον δὲν ἐξέφρασα, ἀλλ' οὔτε ποτὲ ἐφαντάσθην.

Συγκρίνων τοὺς δύο ῥήτορας ὁ Μηνύτωρ λέγει περὶ ἐμοῦ τὰ ἑξῆς·

«Ἀλλ' οὗτος (ὁ Χρηστίδης) εἶχε περιπλέον ἀπὸ τὸν πρῶτον

»(τὸν Παλαμίδην) εἰς τὸ ὑπόμνημα τοῦ Κ. Ῥαγκαβῆ ἕνα κίνδυνον καὶ μίαν ἀπειλὴν διὰ τὸ μέλλον, διότι ὁ ὑπουργὸς ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῶν τριῶν Δυνάμεων ὑπὲρ τοῦ »θρόνου, ἐνόμισεν ὁ Γερουσιαστὴς ὅτι τοῦτο ὑπονοεῖ ἀπαίσια »σχέδια κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ.» Ἐπικαλοῦμαι, Κύριοι, τὴν μαρτυρίαν πάντων, ἐὰν ἐκ τῶν χειλέων μου ἐξῆλθον αἰσθήποτε φράσεις ὑπερμαίνουσαι ῥητῶς ἢ πλαγίως τοιαύτην ἀπαίσιον τροπὴν βλασφημίαν, καὶ ἐὰν ἀνέφερα ποῦ τὴν λέξιν ἀπειλήν· ὠνόμασα μόνον τὸν κίνδυνον, καὶ διὰ νὰ ἀνακαλέσητε ἀκριβῶς εἰς τὴν μνήμην σας τί περὶ τούτου ἐλάλησα, ἀκούσατε τὸ μέρος τοῦτο τοῦ λόγου μου, τὸ ὁποῖον αὐτολεξεὶ εἶναι γεγραμμένον εἰς τὰ πρακτικὰ ὅπως τὸ ἀπήγγειλα (ἀναγινώσκεται τὸ μέρος).

Ποῦ, εἶναι Κύριοι, ἡ ἀπειλή, τὴν ὁποίαν κηρύττει ὁ Μηνύτωρ ὅτι ἀνέφερα; ῥητῶς εἶπα, καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον, ὅτι βλέπω ἕνα κίνδυνον εἰς τὸ ὑπόμνημα· βλέπω ὅτι ὑποβάλλεται δυσπιστία μεταξὺ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι εἶπα τότε ὡς πόρισμα τῶν διαφόρων φράσεων τοῦ ὑπομνήματος, δυστυχῶς τὸ ἐπιβεβαιοῖ τώρα σαρέστατα ὁ Μηνύτωρ, τὸ ὄργανον τοῦ ὑπουργοῦ. Δὲν εἶναι πλέον ἢ βέβαιον, ὅτι ἡ προσπάθεια τοῦ Μηνύτορος εἶναι νὰ πείσῃ τὸν Βασιλέα, ὅτι ἡμεῖς ἀποδιδόμεν ἢ καὶ ἐγὼ μόνος ἀποδίδω εἰς τὸν ἀγαθὸν καὶ ἀγάπητόν μας Πρίγκηπα ἀπαισίους διαθέσεις, καὶ τοῦτο διὰ νὰ καταστήσῃ ὑπόπτους ἐνώπιόν του τὰς σκέψεις μας καὶ τὰς ἐνεργείας μας; Εἶναι αὐτὴ ἡ καλὴ πίστις μὲ τὴν ὁποίαν ὀφείλει ἅπαντες καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς συζητήσεις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων νὰ δημοσιεύῃ ὁ ἡμιεπίσημος ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως τὰ γινόμενα; Ἀλλὰ μὴ νομίσητε, ὅτι ἡ παραμόρφωσις τῆς ἀληθείας περιωρίσθη ἕως ἐδῶ. Ὀλίγων παρακατιὼν λέγει ὁ αὐτὸς Μηνύτωρ εἰς Κ. Χρηστίδης εἰς τὸν λόγον του μᾶς ἐρώνει ὅτι δὲν ἐρρόντιζε τόσον ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ὑπουργοῦ, ὅσον, νὰ ἐξαίρῃ, ἐπισωρεύων μεγάλα ὀνόματα καὶ μεγάλα ἔργα τοῦ ἀγῶνος, τὰ αἰσθήματα τοῦ συμπαπυκνωμένου πλήθους, τὸ ὁποῖον περιεστοίχιζε τὴν αἴθουσαν τῆς συνεδριάσεως, διὰ νὰ ἐπισύρῃ τὰς χειροκροτήσεις του κτλ.» Χαρακτηρίσατε ὑμεῖς, Κύριοι, ἐντεῦθεν τὸν βαθμὸν τῆς ἀσχημοσύνης τοῦ συντάκτου καὶ αὐτοῦ τοῦ μέρους τοῦ Μηνύτορος. Κύριοι! ἠδυνάμην νὰ παρατείνω ἐπὶ πολὺ τὸν λόγον, ὠφειλον μάλιστα νὰ ἀναλύσω πρὸ πάντων τὸ ὑποβολιμαῖον μέρος τοῦ λόγου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ

τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἑλλήνων εἰς τρεῖς τάξεις, ἀλλὰ δὲν τὸ κάμνω, διὰ νὰ μὴ παραταθῇ ἐπὶ πλέον συζήτησις τοσοῦτον σκανδαλώδης, καὶ διότι ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἠκούσατε εἶσθε ἤδη εἰς θέσιν νὰ κρίνετε. Περιορίζομαι λοιπὸν εἰς τὸ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω μόνον, ὅτι ἡ συζήτησις τῆς 31 Ἰανουαρίου παρεμορφώθη εἰς σπουδαιότατα μέρη ὑπὸ τοῦ Μηνύτορος, τοῦ ἡμιεπισήμου τούτου ὀργάνου τῆς Κυβερνήσεως, μὲ πολυειδεῖς προσβολὰς κατὰ τῆς Γερουσίας καὶ ῥητῶς.

α') Προσβάλλονται οἱ ῥήτορές σας εἰς τὰ πρόσωπά των καὶ παραμορφώνονται αἰσχρῶς οἱ λόγοι των.

β') Προσβάλλεται ἡ εἰλικρίνειά των ἢ ἡ ἱκανότης τῆς διευθύνεως τῆς Γερουσίας, διότι δημιουργοῦνται ἐγκάθετοι πρὸς χειροτονίαν εἰς τὸ ἀκροατήριον.

γ') Ἀποδίδεται εἰς τοὺς Γερουσιαστὰς ὁ χαρακτὴρ τοῦ ὅτι δὲν ἐπίστευον ὅ,τι ἐψηφοφόρουν.

δ') Ὑπεισάγεται παράγραφος ὑποβολιμαία εἰς τὸν λόγον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ μὲ σκοπὸν προσβολῆς.

ε') Ἐξάγεται τέλος συμπέρασμα τῶν γεγονότων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ παρουσιασθῇ ὑποβολιμαῖον ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως.

Κύριοι, ἐὰν ταῦτα ἢ ἄλλα χείρω ἤθελον διαπραχθῇ καὶ δημοσιευθῇ εἰς ἐφημερίδα ἰδιωτικήν, ἤθελον λυπηθῇ βεβαίως, δὲν ἤθελα ὅμως δώσει τοσαύτην προσοχήν, διότι τὸ καινὸν τῆς Ἑλλάδος εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰ γινόμενα, καὶ δὲν ἀποπλανᾶται ἀπὸ τὰς τυχούσας παραμορφώσεις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἰδιωτικῆς ἐφημερίδος· ἄλλως τε τὰ ἐν αὐταῖς γραφόμενα οὐδεμίαν ἔχουν ἐπισημότητα, διότι φέρουν τὴν γνώμην καὶ τὸ κῦρος ἑνὸς μόνου ἀτόμου, καὶ διὰ τῶν λόγων τούτων μὲ ἐπιφύλαξιν πάντοτε πιστεύουσιν ἢ πρέπει νὰ πιστεύωσι, καὶ οἱ ξένοι τὰ ἐν αὐταῖς περιεχόμενα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Μηνύτωρ εἶναι ἐφημερὶς προσδιορισμένη διὰ τῶν ἔξω κόσμων καὶ διὰ τοῦτο γράφεται εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἐπειδὴ καθ' ὁμοίωσιν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων εἶναι ὡμολογημένον ὅτι χρησιμεύει ὡς ὄργανον τῶν διανοημάτων καὶ τῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὡς τοιοῦτος συντάσσεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενα ἔχουσιν ἐπισημότητα, καὶ τὸ καθῆκόν μας καὶ ἡ προσωπική μας φιλοτιμία ἀπαιτεῖ·

ἐ) Νὰ ζητήσωμεν πλήρη ἱκανοποίησιν διὰ τὰς προσβολὰς

κατὰ τῆς Γερουσίας καὶ τῶν Γερουσιαστῶν· ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίζωμεν ποῖον εἶδος ἱκανοποιήσεως ἁρμόζει νὰ ζητήσωμεν, ἀνάγκη πᾶσα προαγουμένως ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς καὶ νὰ μᾶς ἀναφέρῃ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ποῖος εἶναι ὁ γράψας αὐτὰς τὰς προσβολὰς κατὰ τῆς Γερουσίας καὶ τῶν Γερουσιαστῶν.

6) Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει διαστροφὴν τῶν γεγονότων δὲν βλέπω ἄλλην διέξοδον εἰμὴ νὰ κηρυχθῶσι παραμορφωμένα τὰ δημοσιευθέντα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 49—24 Φεβρουαρίου (ν. ε.) φύλλον τῆς ἐφημερίδος ὁ «Μηνύτωρ,» καὶ νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀμέσως ἐκδοθησομένου φύλλου τοῦ αὐτοῦ Μηνύτορος ὁλόκληρα τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 31 Ἰανουαρίου, καθὼς καὶ τῆς σημερινῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἐπιτροπῆς Γερουσιαστῶν, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἐκλέξει τὸ Σῶμα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀκριβὲς τῆς μεταγράσεως καὶ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν.

Κύριοι! τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον εἶναι πολὺ σοβαρόν, ἀφ' ὅ,τι ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ ἐπιπολαίως ἐξεταζόμενον παρουσιάζεται, πρέπει τε νὰ διατηρήσητε τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος καὶ νὰ βεβαιώσητε τὴν νόμιμον ἐπιρροήν του εἰς τὴν πολιτείαν· ἄνευ τούτων δὲν θέλει δυνηθῇ ἡ Γερουσία νὰ προσφέρῃ καμμίαν ἀξιόλογον ὑπηρεσίαν οὔτε εἰς τὸν Θρόνον, οὔτε εἰς τὴν Πατρίδα.

Ἀντέλεξεν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας.

Ἐπεθύμουν νὰ μὴ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, οἱ δὲ πρό ἐμοῦ ἀγορεύσαντες Κύριοι Γερουσιασταὶ νὰ μὴ ἐπαναφέρωσι σήμερον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ζήτημα τὸ ὁποῖον συζητηθὲν πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἐλύθη καὶ ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς· ἂν ὑπῆρξε διαστροφή τις εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου γεγονότων, ἠδύνατο αὕτη καὶ δύναται νὰ λυθῇ διὰ μιᾶς λέξεως ἢ μιᾶς συντόμου φράσεως τὸ πολύ, δὲν ἔπρεπε δὲ ἀντὶ ταύτης τῆς εὐκόλου διορθώσεως νὰ ἐγερθῇ τοιοῦτον ζήτημα ὅπερ θέτει τὴν Γερουσίαν εἰς θέσιν κανονοστοιχίας πυροβολούσης διηνεκῶς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν δι' ἀντικειμένου λελυμένου ὁριστικῶς, καὶ πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν προσωπικῶν ἀντικρούσεων καὶ λογομαχιῶν.

Ἀντικείμενα τοιαῦτα περὶ δημοσιεύσεως πρακτικῶν εἰς ὑπουργικὴν ἐφημερίδα ἐλαβον χώραν καὶ ἄλλοτε, καὶ ἡ λύσις

τούτων ἐγένετο ἡσύχως καὶ συντόμως, αὕτη δὲ συνίστατο εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ὅπως καταχωρίσῃ τὰ γνήσια πρακτικά· αὐτὸ τοῦτο ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ σήμερον.

Ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς ἐζήτησατο μετ' ἐπιμονῆς νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἂν τὰ δημοσιευθέντα ἐν τῷ Γαλλιστὶ ἐκδιδομένῳ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι ἐδημοσιεύθησαν κατ' ἔγκρισιν καὶ ἐν γνώσει αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εὐδεμίαν ἀνάγκην εἶχε νὰ μάθῃ τοῦτο, ὡς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ὁμολογήσῃ τὸ τοιοῦτον· ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὤφειλε νὰ θεωρήσῃ ὡς ὁμολογούμενον ὅτι τὰ καταχωρισθέντα καταχωρίσθησαν τῇ ἐγκρίσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν λόγον του ὅπως καταδείξῃ τὸ πλημμελές, ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτον, τῶν περιεχομένων.

Ἐξέφρασεν ἀκολούθως τὴν ἀγανάκτησίν του διότι ἡ ἐφημερὶς αὕτη θέτει τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀγωνιστῶν εἰς τὴν εὐτελεστάτην τρίτην τάξιν· ἡ ἐφημερὶς αὕτη δὲν εἶναι ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' ἁπλῶς ὑπουργικὴ ὑπερασπιζομένη τὸ ὑπουργεῖον κατὰ πάσης προσβολῆς προερχομένης ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν ἐφημερίδων ἐναντίον του, ἄλλως ἤθελεν εὑρίσκεσθαι εἰς τὴν πλέον δυσάρεστον θέσιν.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀνέφερεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐφημερὶς τοῦ Μηνύτορος κατακρίνει τὰ κρίματα, εἶναι καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ θεωρῆται κατακριτέα· ὄχι βέβαια· ἡ αὐτὴ ὀρθὴ ἀπάντησις ἀνήκει καὶ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν· τοιοῦτον, ἂν ἡ ἐφημερὶς αὕτη κατατάττῃ κακῶς καὶ παρ' ἀξίαν τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἀγωνιστῶν εἰς τὴν εὐτελεστάτην τρίτην τάξιν, τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ κάμῃ ὥστε οἱ τοιοῦτοι ἀγωνισταὶ νὰ ἀπολέσωσι τὴν ἀξίαν των καὶ νὰ ἐλαττωθῶσι τὰ ἱερὰ δικαιώματά των; ἀναμφιβόλως ὄχι.

Προσέθηκεν ὁ αὐτὸς Κ. Μαγγίνας ὅτι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ εἶναι τὸ ὑπόμνημα, ἀλλ' ἐγὼ λέγω, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ εἶναι ἡ ἐπανάληψις τοῦ ζητήματος μὲ τοιοῦτον εἶδος φέρεται τρόπον, καὶ μετ' ἐπιμονῆς πρὸς τὸ ζητούμενον ἀποτέλεσμα.

Ὑπενθυμίζω πρὸς τοὺς ἀγορεύσαντας καὶ ἰδίως πρὸς τὸν τελευταῖον ἀγορεύσαντα ὅτι γεγονότα τοιαύτης φύσεως ἔλαβον χώραν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ἄλλοτε λίαν δεινότερα· κατὰ τὸ 1852, ὅτε ὁ Κ. Γερουσιαστής, ὑπουργὸς ὢν τότε τῶν Οἰκονομικῶν, εἰσήξε νομοσχέδιον φέρον αὔξησιν εἰς τὸ προσω-

πικὸν καὶ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἑρώων, καὶ ὅτε ἐγένετο σοβαρὰ καὶ ἐκτεταμένη συζήτησις, ὁ ῥηθεὶς Κ. Γερουσιαστὴς ὡς ὑπουργὸς ἀπολέσας τὴν πλειονοψηφίαν πρῶτον ἐξητήσατο ἀναβολὴν ἐπικαθεῖσαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, δεύτερον ἐπέφερεν διὰ Β. Διατάγματος διακοπὴν τῶν συνεδριάσεων ἐπὶ 40 ἡμέρας, καὶ τρίτον προεκάλεσε τὴν προσθήκην καὶ τὸν διορισμὸν δέκα νέων Γερουσιαστῶν ἐν οἷς καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, ταῦτα δὲ πάντα ἔπραξε διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐν τῷ Σώματι τῆς Γερουσίας πλειονοψηφίαν, τὴν ὁποίαν οὔτε διὰ τῆς ἀναβολῆς οὔτε διὰ τῆς διακοπῆς ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ· κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ αὐτὸς Κ. Γερουσιαστὴς ὡς ὑπουργὸς μεταφράσας γαλλιστὶ τὰς ἀγορεύσεις του καὶ ἐκτυπώσας ταύτας εἰς φυλλάδιον ἀπέστειλεν αὐτὰς ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ ἀντιτύπων εἰς Γαλλίαν καὶ ἄλλα μέρη, ἀλλ' οἱ ἀντίπαλοί του δὲν ἐπανέφεραν τότε σκανδαλωδῶς εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ζήτημα· ἐπλήρωσαν δὲ ἐξ ἰδίων των ἀκατάκοσίας δραχμὰς δι' ὧν ἐκτυπώσαντες γαλλιστὶ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ ἀπέστειλαν αὐτὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετὰ προοιμίου παριστάνοντος τὴν παραμόρφωσιν τῆς ἀληθείας ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡς τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἐκτυπώσεως. Ταῦτα εἰσὶ γεγονότα πασίγνωστα καὶ μὴ ὑποκείμενα εἰς ἀναίρεσιν.

Ἀκολούθως ὅτε ὑπῆρχεν ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1851**, εἰσαχθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κ. Γερουσιαστοῦ ὡς ὑπουργοῦ, ἡ τότε ὑπουργικὴ ἐφημερὶς ἡ Ἑβδομὰς ἀπεκάλεσεν ἐμὲ καὶ τὸν μακαρίτην Α. Αὐγέρην προδότας τῆς Πατρίδος διότι ὡς μέλη τῆς εἰσαγγελτικῆς ἐπιτροπῆς ἀνεφέραμεν τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ λάθη τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως μετὰ τῶν ἀντικρουσῶν ἀποδείξεων, ἀλλ' ἡμεῖς οὔτε τότε ἐφέραμεν τὸ ζήτημα εἰς τὴν Γερουσίαν ὅπως ἀποφύγωμεν θορυβώδεις συζητήσεις· οὕτως ἔπρεπε νὰ γείνῃ καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως· διὸ καὶ προτείνω ἅμα παραδληρθῶσι τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα, νὰ ἐκτυπωθῶσι τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς **31** Ἰανουαρίου εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης·

Παράδοξος μοὶ φαίνεται ἡ θέσις ἣν ὁ προλαλήσας ἔλαβεν ἐν τῇ ἀγορεύσει του, καὶ παραδοξότερα μοὶ φαίνονται τὰ ἐπιχειρήματά του. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἔβλεπε νὰ συγκρίνῃ παρελθούσας ἄλλας ἐποχὰς μετὰ τῆς παρούσης, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει κάμμία εὔλογος ἀφορμὴ

συγκρίσεως· ἐληστμόνησεν ἴσως ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτο εἰς μειονοψηφίαν, ἐνῷ εἰς τὴν παροῦσαν ὑπάρχει ἀπέραντος πλειονοψηφία ἢ μᾶλλον παμψηφία, ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἔπραξεν ἄλλο κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν εἰμὴ νὰ μεταφράσῃ γαλλιστὶ τοὺς λόγους του καὶ νὰ τοὺς δημοσιεύσῃ διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἀκριβῶς ὁ ἔσω καὶ ἔξω κόσμος ποῖον ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ταλαιπωρήλλου ἐκείνης συζητήσεως, χωρὶς ὅμως νὰ παραμορφώσῃ εἰς τὸ παραμικρὸν τὰ διατρέξαντα, ὡς μὴ ἀληθῶς ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας· πρέπει δὲ νὰ προσθέσω ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος μετάφρασις δὲν ἐγένετο εἰμὴ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1853** καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἑρωείων. Ἑπομένως ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι, ὅταν ἀναβαίνῃ τις τὸ βῆμα ὀφείλει νὰ ῥέπῃ συνάμα καὶ τὰς ἀποδείξεις τῶν λόγων του. Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Ἑβδομὰς ἐφημερὶς ἰδιωτικὴ καὶ ἐσωτερικὴ προσέβαλε δύω τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τοῦτο δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἄλλως τε οἱ προσβληθέντες ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἠδύναντο νὰ ζητήσωσι λόγον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ὄψεποτε ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ ἐφημερὶς ἐκείνη, ἂν καὶ ἰδιωτική, ἦτο τὸ ὄργανον τοῦ ὑπουργείου. Σήμερον πρόκειται περὶ ἐφημερίδος ὑπουργικῆς γραφομένης γαλλιστὶ καὶ κοινοποιούσης εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως· ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐπεσώρευσεν, ὡς εἴδατε ἐκ τῶν ἀγορεύσεων, κατὰ τῆς Γερουσίας καὶ τῶν κατὰ τὴν **31** Ἰανουαρίου ἀγορευσάντων ῥητόρων, ὅπως τοὺς ὀνομάζει, ἀπείρους προσβολὰς, παρεμόρφωσε τὰ διατρέξαντα καὶ παρέστησεν ἀποτέλεσμα ἐναντίον τοῦ γεγονότος κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν σήμερον εἶναι νὰ μάθῃ ὁ ἔξω κόσμος διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ὅτι ἡ Γερουσία εἶναι Σῶμα πολιτικὸν, σεβόμενον τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὰ δικαιώματά του. Πᾶς τις δύναται νὰ ἔχῃ οἱανδήποτε θέλει ἰδέαν δι' ἰδιόν του λογαριασμόν, ἀλλὰ δὲν τῷ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ παρουσιάζῃ αὐτὴν καὶ ὡς ἰδέαν τρίτου καὶ μάλιστα νομιμοποιητικοῦ Σώματος τὸ ὁποῖον ἀπ' ἐναντίας τὴν ἀπέκρουσεν· ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη κατὰ τὴν **31** Ἰανουαρίου τοὺς γνωστοὺς παραγράφους τοῦ ὑπομνήματος· ἡ ἀπόφασις αὐτῆς, οἵα ἐγένετο, εἶναι σεβαστὴ, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν παραμορφώσῃ· διὸ καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ ὑποστηρίζω καὶ αὖθις τὰς ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει προτάσεις μου.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας

Διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἐγὼ μὲν εἶπον τὴν ἀλήθειαν, ὁ δὲ

προαγορεύσας δὲν εἶπεν αὐτὴν, ἐρωτῶ ἅπαντας ὑμᾶς, ἐὰν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ συζητήσεως τοῦ περὶ ἐφορειῶν νόμου εἰσαχθέντος ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐγένετο ἀναβολὴ τῶν συνεδριάσεων, διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, προσθήκη δέκα νέων Γερουσιαστῶν καὶ τὰ παρόμοια; Ναὶ ὅλα ταῦτα ἐγένοντο καὶ εἶναι γεγραμμένα εἰς τὰ πρακτικά, ὅθεν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται νὰ γίνῃ περισσότερον τι τῆς δημοσιεύσεως τῶν πρακτικῶν κατὰ τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Β. Χρηστακόπουλος παρετήρησεν ὅτι·

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνεχθῶμεν τὴν ὕβριν ὅτι ἐψηφίσαμεν πράγματα ὁποῖα δὲν ἐπιστεύομεν πιεζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου καὶ τὰ παρόμοια.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης εἶπεν·

Ἵς νὰ μὴ ἦρκει ἡ ὑπεκφυγὴ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀποσιωπήσαντος τὴν δέουσαν ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς προκαταρκτικῆς ἐρωτήσεώς μου καὶ ἀναγκάσαντος ἐμὲ νὰ προχωρήσω εἰς τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν πλημμελῶν μερῶν τῆς ἐν τῷ Μηνύτορι ἐκθέσεώς του, παρουσιάζονται ἤδη ὡς ἐπεισόδιον καὶ ἡ ἀνεξικακία καὶ αἱ συμβουλαὶ τοῦ συναδέλφου μας Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, ὁ ὁποῖος ἵσταται ἤδη ἀπαθὴς ἀπαθέστατος ὡς μὴ λαβὼν μέρος κατὰ τὴν ψηφοφορίαν τῆς **31** Ἰανουαρίου· ἠπόρησεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς πῶς ἐπῆλθεν αὐθις τὸ ζήτημα ἐνῷ ὑπῆρχε λελυμένον· ἀλλ' ἡ σημερινὴ συζήτησις δὲν ἔχει ἀντικείμενον τὸ ζήτημα τοῦ ὑπομνήματος, ἀφορᾷ τὰς παραμορφώσεις καὶ προσβολὰς αἵτινες ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι ἐδημοσιεύθησαν περὶ τῶν γεγονότων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς **31** Ἰανουαρίου, καὶ ἂν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας δὲν συμμερίζεται τὴν δικαίαν ταύτην συναίσθησιν, τοὐλάχιστον τῶν προσβολῶν, εἶναι κύριος νὰ σκέπτεται ἄλλως· ἡμεῖς δὲ θέλομεν ἐπιμένει μεχρισοῦ ἱκανοποιηθῶμεν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἷς τινα νὰ ἔρχεται καὶ τρόπον τινὰ διὰ τοιούτου τρόπου νὰ μᾶς ἐπιπλήττῃ.

Προσέθηκεν, ὁ συνάδελφος ἡμῶν Κ. Μαγγίνας, ὅτι ὁ Κ. Χρηστίδης ἄλλοτε ὢν ὑπουργὸς παρεμόρφωσεν ἐκτυπώσας εἰς φυλλάδιον τοὺς λόγους του ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐφορειῶν.

ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀληθές· ὑπῆρχον καὶ ἐγὼ εἷς τῶν τότε ἐναντίων τῶν ἰδεῶν τοῦ Κ. Χρηστίδου· καὶ ἀφοῦ εἴδομεν ὅτι ὁ Κ. Χρηστίδης μετέῤῥασε καὶ ἐξέδωκε γαλλιστὶ τοὺς λόγους του εἰς φυλλάδιον μετερῥάσαμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς ἰδικούς μας πρὸς ἀντιπαράστασιν καὶ γνῶσιν τοῦ κοινοῦ. Ἐπράξαμεν δὲ τοῦτο ἀμφότερα τὰ μέρη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν· εἶπεν προσέτι ὅτι ἕνεκεν ἀπωλείας τῆς πλειονοψηφίας ἄλλοτε ἐπὶ τῇ συζητήσει τοῦ νόμου περὶ ἐφορειῶν εἰσήχθησαν Γερουσιασταί· ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι δικαίωμα ἡγεμονικὸν ἱερὸν καὶ σεβαστόν, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντιτείνῃ εἰς αὐτό, ἐρωτήσθη δὲ τοῦτο τότε ἕνεκεν ἀνάγκης, χρησίμου νομισθείσης, ἐπὶ ἀντικειμένου τῆς διοικητικῆς πορείας· μ' ὅλον ὅτι τὸ βασιλικὸν τοῦτο δικαίωμα δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ εἰς πρόσωπα ἄλλα ἅτινα ἔχουσιν ἀναντίῤῥητα δικαιώματα εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Βασιλέως διὰ τὰς ἱστορικὰς καὶ μεγάλας ἐκδουλεύσεις των. Παραδεχόμενος δὲ ὡς ἀληθὲς ὅτι ἄλλοτε ἡ ἐφημερὶς Ἑβδομὰς, ὡς ὑπουργικὸν ὄργανον, ἐξύβρισε τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίνα, λυποῦμαι διότι δὲν εἶδον αὐτὸν συναισθανόμενον τὴν προσβολὴν καὶ ζητοῦντα διὰ λόγου ἐντόνου τὴν δέουσαν ἱκανοποίησιν.

Ἡ ῥηθεῖσα ἐφημερὶς Ἑβδομὰς γράφουσα ἄλλοτε ὡς ἡμιεπίσημον ὄργανον ἀνέμιξε κατὰ τὸ **1855**, ἂν δὲν λανθάνομαι, μεταξὺ τῶν προσβληθέντων προσώπων καὶ ἐμέ· ἀλλὰ τότε ὑπῆρχούσης πλήρους ἐλευθερίας, ὡς πρὸς τὴν δι' ἰδιωτικῶν ἐφημερίδων δημοσίευσιν τῆς ἀνηκούστης ἀπαντήσεως ἐπὶ τοιούτων προσβολῶν προερχομένων ἐκ τῶν ὑπουργικῶν ὀργάνων, ἔσπευσα νὰ γράψω καὶ ἀπαντήσω· τοῦτο δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἤδη μὴ ἐπιτετραμμένης τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας, διότι πᾶσα ἐπίκρισις ὑπουργικῶν πράξεων λογίζεται δυστυχῶς καὶ καταδιώκεται ὡς ἐξύβρισις· ἀλλ' ἡ ἐφημερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Μηνύτορος, περὶ ἧς ἤδη πρόκειται, διαφέρει τῆς Ἑβδομάδος, διότι αὕτη εἶναι καθαρῶς ὑπουργικὴ καὶ γράφεται γαλλιστὶ ὡς χρησιμεύουσα μᾶλλον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ παριστῶσα εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὰς ἐνεργείας καὶ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε ἀναγκαῖον καθίσταται ἵνα τὸ αὐτὸ ὄργανον δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς τε **31** Ἰανουαρίου καὶ τῆς παρούσης συνεδριάσεως, καθόσον δὲν ὑπάρχει ἄλλο ὄργανον γαλλιστὶ γραφόμενον ἐκτὸς ἑνὸς μόνου ὅπερ ἀποκλειστικῶς ἐπίσης ἐκδίδεται.

Ἀνέφερεν, ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι τὰ ὑπὸ

μιᾶς οἱασδήποτε ἐφημερίδος γραφόμενα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ ἑλληνικῷ Μηνύτορι δημοσιευθέντα κατὰ παραμόρφωσιν τῶν γεγονότων καὶ προσβολὴν τῆς Γερουσίας οὔτε αὐτὴ ἡ ἐφημερὶς τοῦ Μηνύτορος οὔτε ἄλλη τις ἐφημερὶς ἔγραψεν, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, διότι ἄνευ τῆς γνώσεως αὐτοῦ καὶ τῆς μονογραφήσεώς του ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου φύλλου ἐν σχεδίῳ ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει μου εἶπον, ἡ ἐφημερὶς αὕτη δὲν ἐκδίδεται, παρεκτὸς ἂν ἄλλως ἤδη εἶναι συμφωνημένον μεταξὺ τοῦ συντάκτου καὶ τοῦ ὑπουργείου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ τοιαύτη ἐφημερὶς ὡς ὑπουργικὴ μὲν δικαιοῦται νὰ ὑπερασπίζεται τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τῶν προλαλησάντων, ἀλλ' ὡς πληρωνομένη ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ κατὰ συνέπειαν ὡς κοινὴ τῆς ὅλης Κυβερνήσεως θεωρουμένη, δὲν δύναται νὰ καταφέρηται κατὰ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· διὰ τῶν λόγων τούτων παραδεχόμενος τὴν γνώμην τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου περὶ γεννησομένης ἐρεύνης πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ συντάκτου τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πραγματείας, φρονῶ ὅτι πρέπει καταλληλότερον νὰ γίνῃ ἡ ἐξέτασις αὕτη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ ὡς ἀρμοδιωτέρου, διότι ἐνδέχεται νὰ εἶναι περιπεπλεγμένος εἰς τοῦτο ὁ ἴδιος Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· καὶ ταῦτα ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα.

Ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου προσθέτω ὅτι αἱ ἰδέαι περὶ κομμάτων καὶ λοιπῶν θς ἐξέφρασε καὶ ἐπανέλαβεν ἤδη ὁ Μηνύτωρ δὲν εἶναι νέαι. Εἶναι ἰδέαι παλαιαὶ τοῦ Κ. Ραγκαβῆ, θς ἀπήντησα καὶ ἀνέγνωσα διεσπαρμένως εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Παρατηρητὴν πρὸ πολλοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε καὶ οὗτος οὐσιώδες μέρος· ἀλλ' ἔπρεπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ὑποθέσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς ἐνυπάρχοντα τὸν καινὸν νοῦν δι' οὗ ἠδυνάμεθα νὰ ἐμβατεύσωμεν εἴς τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπομνήματος, ὅτι δηλαδὴ τοῦτο ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ τὰ ἰσχύοντα ἐκεῖνα κόμματα τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῶν μετὰ τὴν εἰρήνην, καθόσον ταῦτα δὲν ἠλλοιώθησαν ἀλλ' εἰς πολλὰς περιστάσεις ἔφεραν ἀποτελέσματα σύμφωνα πρὸς τὰ γενικὰ πνεύματα τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ δὲν ἐλαττοῦται διὰ τοιούτων ἐκφράσεων καὶ παραφορρόσεως· ἀπόδειξις δὲ τοῦ πρώτου, ὅτι δηλαδὴ τὸ ὑπόμνημα τὰ κόμματα ἐκεῖνα προσέβαλεν, εἶναι αὐτὸ τὸ γράμμα τοῦ ὑπομνήματος ὅπερ ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐγεννήθησαν τρία κόμματα κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ ἐξήκοη

λούθουν νὰ διαιρῶσι τὴν Ἑλλάδα καὶ μετὰ τὴν εἰρήνην ὥστε ἄλλης φύσεως πολιτικὰ καὶ ἐθνικὰ κόμματα οὔτε ὑπῆρξαν οὔτε μᾶς ὑπεδείχθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Τοῦ δὲ δευτέρου βεβαίωσις ὑπάρχει ἡ ἱστορικὴ συμπεριφορὰ ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ ἁπάντων τῶν κομμάτων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε. Ἐξ ὅλων τῶν ἐποχῶν ἀρκοῦμαι νὰ φέρω ὡς παράδειγμα τὰς δύω μόνον περιστάσεις τοῦ 1850 ἐπὶ τοῦ ναυάρχου Πάκερ καὶ 1854 τῆς ἐν Πειραιεῖ κατοχῆς· κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ταύτας σημαντικωτέρας ὅλων τῶν λοιπῶν οὐδεμία ἐξησκήθη κομματικὴ ἐνέργεια, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργόν, ἀλλὰ πάντες ἠτένισαν τοὺς ὀφθαλμούς των εἴς τε τὸν Θρόνον καὶ τὴν Πατρίδα· ταῦτα δὲ λέγων εἶναι μακρὰν συγχρόνως πάσης αἰτιάσεως κατὰ τῶν λόγων τῶν περιστάσεων ἐκείνων, καὶ μόνον τεῖνω εἰς τὸ νὰ ἀποδείξω, ὅτι ποτὲ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ τὰ παριστῶντα αὐτὸ κόμματα δὲν ἔλαβον ἐναντίαν τῶν καινῶν συμφερόντων πορείαν.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως εἶπε·

Πιστεύω ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ ζητήματος εἶναι ἤδη ἐξηντλημένη· ὀλίγας λοιπὸν λέξεις θέλω προσθέσει καὶ εὐτυχὴς θέλω εἶσθαι ἐὰν κατορθώσω νὰ φέρω τὴν ἀνήκουσαν διεξοδον καὶ λύσιν· ὅταν ἤκουσα ὅτι νέα ἐπερώτησις πρόκειται νὰ γίνῃ σήμερον ἐπίστευσα καὶ ἐπίστευον ὅτι σπουδαία συζήτησις ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν· ὁμολογῶ ὅτι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Γερουσίας καὶ τῶν ῥητόρων αἵτινες κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην ἔφερον τὸν λόγον, τὸ ζήτημα δὲν ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἐκ νέου πρὸς συζήτησιν· ὅταν εἶδον τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην ἐγειρόμενον τῆς ἕδρας του διὰ νὰ ἀποτείνῃ ἐπερώτησιν, ἐνόμιζον ὅτι μέγα τι ἔμελλε νὰ ἀναγγείλῃ, ἀλλὰ μετ' ἀπορίας μου εἶδον ὅτι περὶ ἐφημερίδος τινὸς ἀπηύθυνεν ἐπερώτησιν, ἥτις δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀντικείμενον σπουδαίας συζητήσεως, περὶ αὐτῆς ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἔλαβεν ἀνάλογον καὶ οἵαν ἔπρεπε ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀπάντησιν.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ὁμιλίας του μετὰ ὄγκου πολλοῦ, κατὰ δὲ τὸ τέλος ἀπεγύμνωσεν αὐτὸ διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων του πάσης σπουδαιότητος· ὁμολογῶ δὲ ὅτι δὲν ἀπηύθυνε κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τὰς προσωπικὰς λέξεις οἵας ἐξέφρασεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης.

Ὅταν ἡ Γερουσία συζητῇ καὶ πρὸς τοῦτο καλεῖ τὴν Κυβέρ-

νησιν ενώπιόν της, ἡ Κυβέρνησις ἐρχομένη πιστεύει ὅτι ἔρχεται εἰς Σῶμα σεβαστὸν, ἔρχεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς τε δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς σημνοπρεπείας καὶ δυνάμει τῶν διεπόντων τὴν πολιτείαν νόμων, ἂν δὲ τοιαύτην πεποίθησιν δὲν εἶχε, πιστεύσατε, ὅτι δὲν ἤθελεν εἰσέλθει εἰς τόπον ἔνθα ἠδύναντο καὶ κατ' ἐλάχιστον νὰ παραγνωρισθῶσιν αἱ ἀρχαὶ αὗται. Τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀπασχολεῖ τὴν Γερουσίαν, καὶ ἐγὼ αἰτοῦμαι ἕτερον τοιούτου εἴδους νὰ μὴ ὑπάρξῃ, ἀρκεῖ ἐφημερὶς τινα· ὅσοι τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναγνωσιν ξένων ἐφημερίδων, καὶ θεωροῦσιν ἐν αὐταῖς τὰς κοινοβουλευτικὰς συζητήσεις τῶν ἄλλων ἐθνῶν, εἶδον βεβαίως ὅτι τὰ γενόμενα διὰ τοῦ τύπου παρορράματα εἰς τὰς δημοσιεύσεις τῶν κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου διορθοῦνται, οἱονδήποτε χαρακτῆρα καὶ ἂν φέρῃ ἡ ἐφημερὶς ἥτις ἐσφαλμένως ἐδημοσίευσε ταῦτας· ὡς παράδειγμα φέρω αὐτὸν τὸν Γαλλικὸν Μηνύτορα ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἄλλης βασιλείας. Εἰς αὐτὸν, ὡς φύλλον μὲν ὑπουργικὸν ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ φύλλον φιλολογικὸν, πολλάκις συνέβη νὰ δημοσιευθῶσι πράγματα ἃ καὶ συζητήσεις τῶν ὁποίων ἡ διήγησις δὲν ἦτο ἀκριβὴς, καὶ ὅμως οὐδέποτε τὸ τοιοῦτον κατεστάθη ἀντικείμενον κοινοβουλευτικῆς συζητήσεως· ὅτε δὲ εἶχε συμφέρον εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐσφαλμένων, εἴτε Βουλευτὴς εἴτε Γερουσιαστὴς, ἀπεύθυνε τὰς περὶ τούτου παρατηρήσεις του πρὸς τὸν συντάκτην, τῶν ὁποίων ἡ καταχώρησις ἔρχεται πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ σφάλματος. Θαυμάζω πῶς ἐκ τῆς λέξεως Μηνύτωρ ὁρμώμενοι θέλετε νὰ δώσητε τοσοῦτον σπουδαῖον χαρακτῆρα εἰς τὰ ἐν τῷ μὴ ἐπισήμῳ μέρει τῆς ἐφημερίδος ταύτης δημοσιευθέντα, καὶ νὰ φέρετε εἰς βάρος τοῦ ὑπουργείου πᾶσαν τὴν ἔννοιαν αὐτῶν· πιστεύω νὰ φρονῆτε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ δὲν εἶναι ὁ ἐπίσημος Μηνύτωρ τῆς ἤδη Γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπειδὴ ὅμως πιθανὸν νὰ ἐμμένωσί τινες εἰς τὴν ἐναντίαν ἰδέαν, ἤτοι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ εἶναι, ὡς λέγουσι, τὸ μόνον ὄργανον δι' οὗ ἡ Κυβέρνησις ἐξηγεῖ τὰς διανοίας της, ὥστε πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ δημοσιευόμενον ἐπιβαρύνει τὸ ὑπουργεῖον, διὰ ταῦτα ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐξηγήσω κατὰ ποίους τρόπους φανεροῦται ἡ ἐπίσημος ἐνέργεια τοῦ ὑπουργείου, δι' ἣν καὶ μόνην εἶναι ὑπεύθυνον, ὅπως ἐξαχθῇ ἂν εἷς τινα τούτων ὑπάρχεται ἡ πρὸς τὸν Μηνύτορα σχέσις του. Τὸ ὑπουργεῖον ὡς μὲν συμβούλιον κυβερνητικὸν ἔχει ἐνώπιόν του νόμους διαγράφοντας τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ ἐνεργῇ· ὡς ὑπουργεῖον δὲ ἐνεργοῦν

κατὰ κλάδους ἐκδίδει πράξεις καὶ ἀποφάσεις, καὶ ὡς ὄργανον τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας παρίσταται ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων καὶ συζητεῖ μετ' αὐτῶν, ἁπάσας δὲ τὰς ἐπισήμους ταύτας πράξεις δημοσιεύει εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, δι' ἃς καὶ ὀφείλει λόγον· ἀπορῶ λοιπὸν πῶς οἱ προαγορεύσαντες κατέταξαν τὸν Ἑλληνικὸν Μηνύτορα ὡς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς ἐπισήμους ἐνεργείας της εἰς ἣν τὸν κατέταξαν τάξιν· ἀλλ' ὑπάρχουσι τινὲς, οἵτινες ὑποστηρίζουσιν ὅτι ἡ ἐπικρισις κατὰ τοῦ δημοσίου ἀνθρώπου πρέπει νὰ προβαίνῃ καὶ μέχρι τῆς κλίνης του, οἱ δὲ πρὸ ἡμῶν ἔλεγον ὅτι τὸν δημόσιον ἄνθρωπον πρέπει νὰ ἐξετάζῃ τις καὶ ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου· δὲν παραδεχόμεθα ὅμως ἀπολύτως τὴν ἀρχὴν ταύτην.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης περαίνων τὸν λόγον του προέτεινε πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπιφορτισθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως ἐξετάσῃ περὶ τοῦ συντάκτου καὶ τοῦ συγγράφεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐκθέσεως κλπ. ἀλλ' ἡ προτεινομένη ἐξέτασις δὲν σχηματίζει ἄρα γε ἀρχὴν ἀνακρίσεως κατὰ τοῦ ὑπουργείου; πρὸς δὲ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀνακρίσεως ταύτης εἶναι ἄρμοδία ἡ Γερουσία νὰ δώσῃ τοιαύτην ἐντολὴν εἰς τὸν ὑπουργόν, καὶ ποῖος ἐρωτῶμεν ἔφερεν ἐνταῦθα τὴν κατηγορίαν; οὐδεὶς βεβαίως· δι' ὅλους λοιπὸν τοὺς ἀνωτέρω λόγους φρονῶ ὅτι εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἔφθασε τὸ ζήτημα δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν τῆς τοιαύτης κοινοβουλευτικῆς συζητήσεως εἰμὶ δεχόμενοι τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαργίνα, ἣν καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν παρεδέξατο, διότι τότε ἀποδεικνύομεν ὅτι σπουδαιολογοῦμεν καὶ δὲν ἀρνούμεθα νὰ χαλαρώνεται ὁ χαρακτὴρ τῶν Σωμάτων διὰ τοιούτων συζητήσεων.

Λαβὼν καὶ αὖθις τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε·

Δύω μόναι λέξεις, κύριοι· ἡμεῖς δὲν ἐξετάζομεν ἐνταῦθα τί ἡ μία καὶ τί ἡ ἄλλη Κυβέρνησις πράττει, λέγομεν μόνον, ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε τὰ πράγματα ἐξετάζονται θετικῶς καὶ οὐχὶ κατ' ἀναλογίαν. Ὁ Μηνύτωρ, κύριοι, γράφεται γαλλιστὶ, γράφεται διὰ τὸν ἔξω κόσμον καὶ ἐκδίδεται ἐν τοῖς πιεστηρίοις τῆς Κυβερνήσεως· ἄρα ὁ Μηνύτωρ εἶναι ὑπουργικὴ ἐφημερίς. Ἀλλ' ἂν κατεγίνετο νὰ γράφῃ ὅ,τι καὶ ὁ Μηνύτωρ ἐκεῖνος τῆς Γαλλίας, τότε τὸ πρᾶγμα ἦλασσε, ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅμως δὲν παρετήρησεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐγράφησαν εἰς τὰς λεγομένας ὑπουργικὰς ἐφημερίδας καὶ ἴσως τινα αὐτῶν ἐδιορθώθησαν. Ἡ παροῦσα ὅμως πυρκαϊὰ ἠγέρθη ἐνταῦθα, διότι ἡ

ἔκθεσις τῶν γενομένων ἐνταῦθα δὲν ἐγένετο καλῶς, καὶ οὐχὶ ἀπό τι λάθος. Πρὸς τοῦτο οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀναπτύξεως. Ἐπαναλαμβάνω δὲ νὰ εἴπω, κύριοι, ὅ,τι καὶ πρότερον εἶπα, ὅτι κατὰ τὸν ἀπαράβατον κανόνα τοῦ συντάγματος, τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς πλήρη σύμπνοιαν μετὰ τῶν δύω Σωμάτων· ἀλλ' ὅ,τι μᾶς ἐσκανδάλισεν εἶναι, ὅτι τὸ ὑπουργικὸν αὐτὸ ὄργανον ὁ Μηνύτωρ ἔρχεται καὶ λέγει, ὅτι πολλοὶ τῶν Γερουσιαστῶν μὴ ἐνόουν τί ἐψηφοφόρουν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης, κύριοι, ἐὰν δὲν δοθῇ πλήρης προσοχὴ δὲν θέλουσι παύσει τὰ σκάνδαλα. Ἡ δὲ παρατήρησις, ὅτις ἀρορᾷ τὴν περὶ ἀνευρέσεως τοῦ συντάκτου τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐξέτασιν, οὐδένα χαρακτῆρα ὑπουργικὸν ἔχει, ἀπεναντίας δεικνύει ἐμπιστοσύνην· διότι ἐὰν λάβωμεν κατὰ γράμμα, ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἶναι ὑπόλογος διὰ τοῦτο, τότε ἔχει διάφορον συνέπειαν ἢ ἂν ἦτο ὁ ἰδικός αὐτῆς συντάκτης ἢ ἕτερός τις· καὶ πιστεύσατέ μοι, κύριοι, ὅτι δὲν ἔχει οὐδένα χαρακτῆρα, διότι ἐγὼ ἐπρότεινα τοῦτο καὶ εἶναι ἡ πεποίθησίς μου. Ἐπιμένω λοιπόν, εἰς ὅ,τι προεῖπον, καὶ νὰ τυπωθῶσι τὰ πρακτικὰ τῆς τε παρελθούσης καὶ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριοι!

Ἐννοῶ ὅτι καὶ ἡ συζήτησις καὶ ἡ ὑπομονή σας ἐξηντλήθη, διὰ τοῦτο δὲν σκοπεύω νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ πολὺ, μὲ φαίνεται ἄλλως ὅτι ἡ Γερουσία δὲν κρίνει ἀξίαν τῆς προσοχῆς της τὴν συζήτησιν, ὅπως τὴν ἤρχισαν, καὶ ὅπως τὴν ἐξακολουθοῦν· σῶμα σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον, ὁποῖον ἡ Γερουσία, εἶναι δίκαιον νὰ ἀπασχολῆται μ' ἐυτελῆ ζητήματα; Ὅλος ὁ Κόσμος κινεῖται προοδεύει, ἡ πατρὶς ζητεῖ πράγματα ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ μικροὶ διαπληκτισμοὶ, τὰ μικρὰ ζητήματα, ὑπερισχύοντα κατὰ τὸ παρελθὸν, ἐβλαψαν τὴν πατρίδα, πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ πάλιν; ἡ Γερουσία κατ' ἐμὲ ἀποστολὴν ἔχει νὰ σκέπτηται ἐπὶ τῶν μεγάλων συμφερόντων τῆς πατρίδος, καὶ οὐχὶ νὰ κατατρίβῃ τὸν καιρόν της εἰς συζητήσεις περὶ τῶν γραφομένων τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφός μου Κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν σᾶς ἐξήγησε τὴν μετὰ τοῦ Μηνύτορος σχέσιν τοῦ ὑπουργείου, δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὗτος ἐκφράζει τὴν ἐπίσημον

ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ ταύτην μόνον εἴμεθα ὑπόχρεοι νὰ δώσωμεν λόγον· θέλετε, Κύριοι, νὰ εἴπητε σήμερον τὸ ἐναντίον; ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Γερουσίας πρέπει νὰ ἦνε ἀλήθεια· περίεργος συζήτησις ἡ σημερινὴ θέλουσα νὰ κανονίσῃ τὰς ἰδιαιτέρας σχέσεις μας· ἀλλὰ τί εἶπεν ὁ Μηνύτωρ ἐξύβρισε τὴν Γερουσίαν; ὡς ἐπιχείρημα δυνάμενον νὰ ἐρεθίσῃ ἐννοῶ τοῦτο, καθὼς ἐννόησα καὶ τὰ προχθεσινὰ ἐπιχειρήματα, ἀλλὰ ποῦ εὑρίσκεται ἡ ὕβρις αὕτη; οὐδείς, ὡς ἡμεῖς, σέβεται τὸ Σῶμα τοῦτο, ἀποκρούομεν λοιπὸν πᾶσαν ἰδέαν τοιαύτην, κηρύττομεν βλασφημίαν καὶ τὴν μικροτέραν προσβολὴν, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς πρὸς τοὺς ὁποίους δύναται ν' ἀπευθυνθῇ τοιαύτη ἐπερώτησις.

Μ' ἐφάνη λίαν περίεργος ἡ συμβουλὴ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, τοῦ ὅτι πρέπει νὰ προσέχωμεν, ὥστε νὰ τηρῆται πλήρης ἁρμονία μεταξὺ τῶν Σωμάτων· ἡ διδασκαλία δὲν ἀπευθυνθῇ καταλλήλως, διότι ὁ διδάσκαλός μας αὐτὸς ὤφειλεν πρῶτον ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν του. Ἂς μὴ λησμονῇ ὁ κύριος Γερουσιαστὴς ὅτι διετάραξεν τὴν ἁρμονίαν ἐπὶ τοῦ περὶ μισθοδοσίας τῶν ἐφόρων νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐφέρθη ὡς σπουδαία Κυβερνητικὴ πρᾶξις, καὶ ὅτις ὅμως δὲν ἦτο τοιαύτης ἀξίας. Συνέβη τοιοῦτον τι καὶ πρὸς ἡμᾶς; ἀπεδόθη πρὸς τὸ ὑπόμνημα ἔννοια κατὰ τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀνακαλέσω εἰς τὴν μνήμην σας ὅλον τὸν βίον μας διὰ ν' ἀποδείξω ὅτι οὗτος ἀποκρούει καὶ τὴν μικροτέραν ὑπόνοιαν· ὁ ἀγὼν τοῦ ὁποίου τέκνον εἶναι τὸ παρὸν ἐπέσυρε πάντοτε τὸν ἐνθουσιώδη θαυμασμόν μας καὶ τὴν ἀγνὴν λατρείαν μας, καὶ δύναται νὰ ὑπάρξῃ Ἕλλην ὀρυνέων τὸ ἐναντίον ἀρνούμενος οὕτως εἰπεῖν τὸν ἴδιον ἀνθρωπισμόν του; ἡ παρεξήγησις δὲ αὕτη ἠρέθισε, καὶ πολλὰ δικαίως τὴν Γερουσίαν, ἡμεῖς πρῶτοι τὸν ἴδιον ἐρεθισμὸν αἰσθανόμεθα ὁσάκις βλασφημεῖ τις κατὰ τοῦ ἀγῶνος ὁ ἐρεθισμὸς τῆς λοιπὸν δὲν μᾶς ἀπέλειπε, διότι δὲν ἐθέτομεν τοιοῦτον ζήτημα, εἰς τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἕλλειμμα τινα, ἀλλ' οὔτε τὴν συνείδησίν μας ἠθέλαμεν ἔχει σύμφωνον· λυποῦμαι ὅμως διότι μετὰ τὰ ἀποφασισθέντα προχθὲς δὲν δύναμαι νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ περὶ κομμάτων ζήτημα, ἤθελον ἂν ἠδυνάμην ν' ἀνακαλέσω εἰς τὴν μνήμην σας τὸ παρελθὸν ὑπῆρχον τότε ἄνθρωποι οἵτινες παρουσιάζοντο ἐν εὐρώπῃ, ὡς οἱ πιστοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων πολιτικῶν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν εἰς τὰ πράγματα ἔλευσιν τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἡ μία τῶν πολιτικῶν μερίδων ἐσκίρτα, διότι οἱ ἄνθρωποί της, ὡς ἐνόμιζεν, ἐκυβέρνων, ἡ δὲ ἑτέρα μᾶς ἠτοίμαζεν

καταστροφάς. Ἂν ἠδυνάμην νὰ ἐπανέλθω, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἤθελον θέσει ἐνώπιον τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Γερουσίας τὸ ζήτημα καθαρὰ, καὶ ἤθελον ζητήσει τὴν ψῆφόν της ἐπὶ τῶν κομμάτων αὐτῶν, εἶμαι δὲ βέβαιος ἤθελον τὴν ἔχει πλήρη.

Ἡ ἀναστροφή μας δὲν ἐπιτρέπει νὰ καταδῶμεν εἰς προσωπικότητας, εἰμεθα ἄλλως ἕτοιμοι νὰ ὑποβάλωμεν ὑπὸ τὴν δημοσίαν δοκιμασίαν τὸν βίον μας, ἀλλὰ λυπούμεθα δὲ εἰς ὀντινα ἐξέλθη νυκτερινὸς ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν αὐτήν.

Νομίζω λοιπὸν ὀρθὸν καὶ παραδέχομαι τὴν πρὸ ὀλίγου ἐκφρασθεῖσαν γνώμην, δηλαδὴ τὸ νὰ γίνῃ ὅ,τι καὶ ἄλλοτε ἐγένετο ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ, νὰ ἀποσταλῶσι τὰ πρακτικὰ τῆς 31 Ἰανουαρίου πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ Μηνύτορος ἵνα δημοσιευθῶσι δι' αὐτοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ὀρθὸν, τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὁποῖον πιστεύω ὅτι ἡ Γερουσία θέλει παραδεχθῆ ἐν τῇ συνέσει της.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε·

Κύριοι!

Ὁ δεύτερον ἀγορεύων Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης καταπαύων τὸν λόγον ἐζήτησε δύο τινὰ, πρῶτον νὰ ἐξετάσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τίς ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου, καὶ δεύτερον νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικά.

Ἀλλ' ἐγὼ, κύριοι, θὰ σᾶς καταδείξω τίς ὁ συντάκτης οὗτος, εἶναι ὁ ἴδιος λαλῶν κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· σᾶς μεμφόμενος τί σᾶς εἶπεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ δευτέραν φορὰν τὸ ζήτημα, καὶ τότε νὰ ἰδῆτε καὶ τὰ κόμματα καὶ τὰς προσωπικότητας. Τοῦτο προέρχεται ἴσως ἀπὸ συναίσθησιν ἀθεσθήτου ὡς πρὸς τὴν ἔνοιαν τῶν παραγράφων τοῦ ὑπομνήματος καὶ τῆς ἰδέας τῶν κομμάτων ἐν γένει, πλὴν καὶ εἰς τίνα ἐξ ἡμῶν δύναται ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἀναθῇ παιδομάζαν συναίσθησιν; Καὶ ἐγὼ, Κύριοι, ἐπιθυμῶ νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι πρόχθες διετυπώθησαν ὅτι ἦσαν ἀντίστοιχοι οἱ Κ. ὑπουργοί· λοιπὸν πιθάνιθι σήμερον, ὅτι αὐτοὶ ἐπίτηδες ἔγραψαν τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἰς τὸν Μηνύτορα, ὅπως δώσουν τὴν τοὺς ἀπορρέοντας λόγους ἐπὶ τοῦ πολυθρυλλήτου ὑπομνήματος· καὶ ἡμεῖς τὸ θέλομεν διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο φιλοπρωποπολιτικῶς, κατὰ διαφόρους τίτλους ἐποψεις, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν λάμψιν τῆς ἱερότητος τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ἀγῶνος, ὡς ἔπραξαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου οἱ ἐπικρίναντες αὐτὸ, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο ἦλθε μὲ τὴν προκατάλη-

ψιν τῶν ὕβρεων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν τιμῆς, καὶ ἐν τῇ συγκινήσει τῆς συζητήσεως, ἴσως συνέβησαν καὶ τινες ἔκτακτοι ἐνδείξεις ἐπιδοκιμασίας.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι παντοῦ ἐμποδίζονται αἱ ἐπιδοκιμασίαι αὗται, ἀλλ' ὅταν αὐτὰ τὰ πράγματα συγκινῶσι, νικῶσιν τὴν καρδίαν τοῦ ἀκροατοῦ, τότε αὐταὶ αἱ χειροκροτήσεις τῶν ἐγκαθέτων (claqueurs) ὡς τοὺς ὠνόμασαν, εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν ζωηρῶν αὐτῶν ἐντυπώσεων· καὶ ἐὰν μᾶς ἔμενε καιρὸς ἠθέλαμεν σᾶς ἀναγνώσει μίαν πρὸς μίαν τὰς φράσεις, αἵτινες ἐπέσυρον τὰς ἐπιδοκιμασίας τοῦ ἀκροατηρίου, καὶ περισσότερον ἀπέβλεπον τὴν οὐσίαν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων ἢ τοὺς ἀγορεύοντας.

Κύριοι! ὅσα γράφουσιν εἰς τὸν Μηνύτορα εἶναι ὕβρεις κατὰ τοῦ Σώματος τούτου· ὠνομάσθησαν ἄπαξ αἱ δεκαεξ προδόται καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ τοὺς ἀποκαλῶσι τοιούτους, καὶ αὐτοὶ οἱ δεκαεξ εὑρίσκονται μεταξὺ ἡμῶν· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἀπετέλουν τότε μειονοψηφίαν, ὁλόκληρον ὅμως τὸ Σῶμα δὲν πρέπει νὰ ἀνίχνηται τὰς ὕβρεις ταύτας. Καὶ ἄλλη τις ἐφημερὶς ἐξέφρασεν, ὅτι τοιοῦτοι ὁποῖοι εἶναι οἱ Γερουσιασταὶ, οὐτιδάνοι καὶ τὰ τοιαῦτα, μία *μασκαρικὴ* δύναται νὰ τοὺς διαγράψῃ. Καὶ περὶ τούτου νομίζω ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος, ἂν δὲν ἔσπευδεν ἡ Κυβέρνησις νὰ διορθώσῃ τὸ πρᾶγμα· καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν δὲν ἠδύνατο λοιπὸν νὰ προλάβῃ τοιούτων σκανδάλων κατὰ τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς ὀργάνου; Λέγουσιν ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι μικροῦ λόγου ἄξιον· ἀλλ' ἡμεῖς ἐρέμην ἐντελῶς καὶ ἐψηφίσαμεν σμικρότατα πράγματα, καὶ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ διορθωθῇ, ἀφοῦ μάλιστα ὑβρίζόμεθα ὅτι ἐψηφίσαμεν κατὰ τοῦ ὑπομνήματος τυφλῶς ὅμμασιν, ἄνευ σκέψεως, χωρὶς νὰ ἐννοῶμεν τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως ἐκείνης;

Πρόκειται περὶ τοῦ Μηνύτορος, κύριοι, δὲν πρόκειται περὶ ὅλου τοῦ ἰδιωτικοῦ τύπου· περὶ τῆς ἡμιεπισήμου ἐφημερίδος, ἥτις τολμᾷ ἀσυστόλως νὰ διαστρέφῃ τὰ γεγονότα καὶ νὰ ὑβρίζῃ σκανδαλωδῶς. Εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ τιμωρεῖται ἡ ἐφημερὶς ἐκείνη, ἥτις φιλοσοφικῶς ἴσως λέγει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ Σύνταγμα· καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ ὁ ὑβρίζων ἡμᾶς ὡς ἐπίσημον ὄργανον;

Μανθάνομεν ὅτι ἐγένετο προσπάθεια ἵνα μὴ γίνῃ λόγος ἐπ' αὐτοῦ, νὰ μὴ προχωρήσωμεν εἰς ἀπόφασιν ἄλλην, ἀλλ' οἱαν ἤθελον μᾶς ὑποδείξει· τέλος τὸ πρᾶγμα ἐγένετο τοσοῦτον σκαν-

δαλώδες, ὥστε ὁ κόσμος νομίζει, ὅτι εἶναι μέγα τὸ μικρὸν αὐτό. Τὸ πρῶτον, ναι, ἦτο ζήτημα μέγα, διότι ὑβρίζετο ὁ ἱερὸς ἡμῶν ἀγών· τὸ σήμερον εἶναι ὅλως μικρόν, διότι ἐζητοῦμεν μόνον νὰ δημοσιευθῶσι τὰ πρακτικά, καὶ μακρὰν τῶν προσωπικοτήτων, καθὼς οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἐδόθη ἀφορμή.

Εἴχετε δίκαιον, κύριε ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ εἴπητε ὅ,τι εἴπατε, διότι βέβαια δὲν εὑρίσκεσθε ἐντὸς τῶν τότε πραγμάτων. Ναί! ἀλλὰ κατόπιν μᾶς λέγετε· πλὴν σεῖς, οἵτινες εἴσθε ἐντὸς αὐτῶν, ἐράνητε μοχθηροί, ἐδείχθητε κακοήθεις, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου. Ἐδῶ δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ὑπάρχει σπουδαία προσωπικότης.

Ὁ Κύριος ὑπουργὸς βλέπων τὸν Μηνύτορα νὰ δημοσιεύῃ, «ὅτι ἠναγκάσθη, λέγει, ὁ ὑπουργὸς νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ γράμμα τῶν φιλοσεικουμένων παραγράφων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν» μολαταῦτα δὲν ἀρνεῖται τὸ τοιοῦτον ἀλλ' ἐπιμένει εἰς τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ ἴδια. Καὶ ἐγὼ κύριοι, ἀνίκαν καὶ ἀνίκω εἰς κόμμα ἄρα εἶμαι μοχθηρός, κακοήθης; εἶμαι ἐκμεταλλευτὴς ἰδιαιτέρων συμφερόντων; ὑπῆρξα καὶ εἰς τὴν ἐπανάστασιν μεταξὺ κομμάτων, τὰ ὁποῖα ὅμως οὐδεμίαν ἐπέφερον βλάβην ἐν συντόμῳ μάλιστα λέγω, ὅτι τὰ κόμματα ἦσαν σωτήρια· τότε καὶ μετὰ ταῦτα, κύριοι, ἐξηκολούθουν νὰ ὑπάρχω εἰς αὐτὰ καὶ πιστεύσατέ με, ὡς τίμιον ἄνθρωπον, ὅτι πολλὰ ἐμπόδισα ἀτοπήματα, ἅτινα ἠδύναντο νὰ συμβῶσιν ἐκ τοῦ κόμματος εἰς ὃ ἀνίκαν, καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελον εἶσθαι ἐπιζήμια ἴσως εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος.

Ἤκουσα, κύριοι, τινὰς νὰ ἀποκαλῶσι τοὺς ἀγωνιστὰς μὲ περιφρονητικὰ ἐπίθετα, καὶ νὰ μὴ θέλουν νὰ πλησιάζουν εἰς κάνένα τῶν ἀγγέλων τῶν κομμάτων, ὡς περιστοιχουμένων ὅλθεν ἀπὸ μοχθηρούς, ἀπὸ κακοήθεις· ἀλλὰ σεῖς, οἵτινες εὑρίσκεσθε μακρὰν ὅλων ἐρέρατε βελτίωσιν τινὰ εἰς τὰ πράγματα τοῦ τόπου; Τὰ πάντα, κύριοι, ἐν τῇ φύσει καὶ τὰ δένδρα αὐτὰ γεννῶνται ἄγρια, δὲν φέρουσι καρποὺς τελείους· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τὰ ἡμερόνει, τὰ καλλιεργεῖ, τὰ περιποιεῖται καὶ τότε φέρουν ἀγλαοὺς καρποὺς, ὅὲν καταστρέφει αὐτά, διότι τὰ εὗρεν ἄγρια. Εἶπεν ἐσχάτως μέγας τις ἡγεμὼν μεγάλης ἐπικρατείας, ἡ ἐπιστήμη ἔρχεται καὶ βάλλει τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς ἐπαναστάσεις εἰς τὴν κοίτην των. Τί σᾶς μέλλει ἂν ἓν κόμμα φέρει ξενικὸν ὄνομα; μὴ τὸ παραγγωνίζετε, πλησιάσατε, περιποιηθεῖτε αὐτό, ἀγνίσατέ το καὶ τότε

τὰ περιστοιχοῦντα αὐτὸ μοχθηρὰ ζωύφια, ἂν ὑπάρχουν, διασκορπῶνται χάνουσι ἀναγκαίως. Ὁ μέγας αὐτὸς ἡγεμὼν, δὲν εἶπε νὰ ἀφανισθῶσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ ἐπαναστάσεις, δηλαδὴ ἡ τάσις πρὸς τὴν πρόοδον, ἀλλὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν κοίτην των. Τὰ κόμματα εὑρίσκονται παντοῦ, κύριοι, καὶ χίλια ὑπομνήματα δὲν δύνανται νὰ τὰ καταστρέψωσι. Τὰ κόμματα εἶναι ἡ ἀντιπολίτευσις, ἥτις ἀντισταθμίζουσα τὴν συμπολίτευσιν φέρει εὐάρεστον ἀποτέλεσμα· διότι ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀνταγωνισμὸς δὲν ὑπάρχει ζωὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ κράτος, ἀλλ' ὑπάρχει εἰς δεσπότης καὶ δεσποζόμενοι. Πλὴν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀπόλυτα κράτη ὑπάρχει ἡ ἀντιπολίτευσις αὕτη, διότι ὁ εἷς νομίζει, ὅτι διὰ τῶν ὅσα μέσων ἢ σχέσεων δύναται νὰ εὐδαιμονήσῃ ἡ Πατρὶς καὶ νὰ προαχθῇ, καὶ ἕτερος διϊσχυρίζεται δι' ἄλλων.

Κομπάζετε, κύριοι ὑπουργοὶ, ἐν τῷ ὑπομνήματί σας, ὅτι κατεστρέψατε τὰ κόμματα· ἀλλ' εἶναι βλιβερὸν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ταῦτα κατεστρέψησαν, διότι πῶς ἠθέλατε ἐξηγήσει τὸν παράδοξον ἐκεῖνον νόμον τοῦ Σόλωνος, ὡς τὸν λέγει ὁ Πλούταρχος, τοῦ ὁποίου ἰδοὺ τὸ κείμενον. «Τῶν δ' ἄλλων αὐτοῦ νόμων ἴδιος μὲν μάλιστα καὶ παράδοξος, ὁ κελεύων ἄτιμον εἶναι, τὸν ἐν στάσει μηδ' ἑτέρας μερίδος γενόμενον. Βούλεται δ' ὡς ἔοικε, μὴ ἁπλῶς, μηδ' ἀναισθήτους ἔχειν πρὸς τὸ κοινὸν, ἐν ἀσφαλεῖ θέμενον τὸ οἰκεῖον, καὶ τὸ μὴ συναλγεῖν, μηδὲ συνοσεῖν τῇ Πατρίδι, καλλωπιζόμενον· ἀλλ' αὐτόθεν τῆς τὰ βελτίω, καὶ δικαιότερα πράττουσι, προθέμενον συγκινδυνεύειν καὶ βοηθεῖν μᾶλλον ἢ περιμένειν ἀκινδύνως τὰ τῶν κρατούντων.» ἀκούσατε δὲ παρακαλῶ καὶ τὴν ἐξήγησιν.

«Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν νόμων τοῦ Σόλωνος ἴδιος μάλιστα καὶ παράδοξος εἶναι ὁ διατάττων νὰ ἦναι ἄτιμος ἐκεῖνος ὁ πολίτης, ὅστις εἰς καιρὸν δυσκαταστασίας τινὸς δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην μερίδα· θέλει δὲ ὁ νομοθέτης, ὡς φαίνεται, νὰ μὴ μένῃ ὁ πολίτης ἀπαθὴς καὶ ἀναίσθητος πρὸς τὸ κοινὸν καλὸν, θέτων μόνον εἰς ἀσφάλειαν τὰ οἰκιακά του συμφέροντα, καὶ μήτε νὰ συμπονῇ, μήτε νὰ συναισθενῇ μὲ τὴν Πατρίδα, ἀλλὰ νὰ ἐγκαυχᾶται μάλιστα διὰ τὴν φρόνησίν του ταύτην πρὸς τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν· θέλει ὁ νομοθέτης, ὥστε ὁ πολίτης ἀμέσως νὰ προστίθεται εἰς τοὺς ἐνεργοῦντα τὰ καλήτερα καὶ δικαιότερα πράγματα, καὶ νὰ συγκινδυνεύῃ καὶ νὰ

βοηθῇ μᾶλλον αὐτοὺς παρὰ νὰ περιμένῃ χωρὶς κίνδυνον, ποία τῶν δύω μερίδων θέλει ὑποστηρίξει.

Καὶ δὲν λέγω ὅτι ἡ διχοστασία εἶναι κόμματα, διότι τὸ πρῶτον σημαίνει ἐποχὴν ἐμφυλίου πολέμου· ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης πρέπει νὰ πλησιάζωσιν οἱ πολῖται τὰ κόμματα, νὰ τὰ ἀγνίζωσι διὰ τῆς προσπελάσεώς των καὶ οὐχὶ ν' ἀξιοῖ τι διὰ μιᾶς νὰ τὰ καταστρέφωσι· διότι ἀρνούμενοι τὰ κόμματα ἀρνεῖσθε, κύριοι, τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἥτις εἶναι ἡ ζωὴ τῶν κοινωνιῶν. Ἀλλ' εἶναι, λέγει, κόμματα ξενικά· πλὴν σᾶς ἐρωτῶ ἠξεύρει ποτὲ εἰς τὴν Ἀγγλίαν τί ἐστι *Τόρυ*, καὶ *Βίγκ*, ὄχι! εἰς τὴν ἀρχὴν των τὰ κόμματα ταῦτα ἦσαν σκληρά, ἦσαν ἀμάλλακτα, ἀλλὰ δι' τοῦ πολιτισμοῦ ἐγίνοντο χρήσιμα εἰς τὴν Πατρίδα. Πλὴν καὶ τὰ ἡμέτερα κόμματα δὲν φέρουσι μόνον ὀνόματα ξενικά, φέρουσι καὶ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν περιῤῥεπτικὰ εἶσαι ὡς νομίζουσι τινὲς καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὰ κόμματα, διότι ἐπανῆλθε τὸ ὑπουργεῖον, πρῶτον διὰ τοῦ Μηνύτορος, καὶ σήμερον διὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, ζωὴ δὲν ὑπάρχει ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀντιγωνισμὸς, τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τῶν κομμάτων. Καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν αὐτὴν, ἐνῶ ὑπὸ τὸ στιβαρώτερον σκῆπτρον ἑνὸς μεγάλου ἡγεμόνος ἐπικρατεῖας, καθ' ἣν ποτὲ δὲν δύει ὁ ἥλιος, ὑπάρχουν τρία ξενικὰ κόμματα, καὶ κατόπιν ἕτερα δύω τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ρωσσίας.

Ἐκ βάθους συνειδήσεως, κύριοι, ἔπρεπε νὰ ἀνακαλέσητε τὸν παράγραφον ἐκεῖνον τῶν καταδικάζοντα τὰ κόμματα, ἐκτὸς ἂν ἐνοεῖτε τὰς παραρρύδας, τὰ ζιζάνια καὶ τοὺς σκώληκας, τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀποδιωκάζομεν. Θέλετε νὰ εὐλογεισθῇ νομιζόμενοι οἱ καλλιεργηταὶ τοῦ τόπου τούτου; ἐλθετε εἰς τὰ κόμματα, ἐγχύσατε νέαν ζωὴν εἰς αὐτὰ, ἐγχύσατε ἐπιστήμην, ἀρχὰς προόδου· ἂν ὅμως θέλετε νὰ ἀποτελέσητε ἴδιον κόμμα περιῤῥυνοῦντες ἡμᾶς, ἡμεῖς τοῦτο δὲν τὸ ἀνεχόμεθα.

Ἐντεῦθεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ζητήσας κατ' ἐπανάληψιν τὸν λόγον παρὰ τοῦ Κ. προέδρου, συνεπείᾳ τῶν ἀγορεύσεων τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν, ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ὡς θεωρῶν ἰδίως ἑαυτὸν ἀδίκως προσβαλλόμενον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπευθύνσεως προσωποκρατίας, παρετήρησεν ὅτι διακεῖται κατὰ τὸν Κανονισμὸν ν' ἀπαντήσῃ, καὶ ὅτι ἡ ἀπάντησις αὐτὴ θέλει

διευκολύνει τὴν συζήτησιν, ἐνῶ ἄλλως νέα θέλουν ἐπέλθει προσκόμματα, φέροντα νέας συζητήσεις· τοῦτο δὲ θεωρεῖ καὶ ὡς καθῆκον καὶ ὡς μίαν ἀναπόρευκτον ἱκανοποίησιν τὴν ὁποίαν δὲν θέλει παραβλέψει, ἐπιμελησόμενος καὶ καθ' ὁποιανδήποτε ἄλλην συνεδρίασιν, ἐὰν εἰ. τοῦτον δὲν τῷ ἐπιτραπῇ τοῦτο, ὡς γ. ἤδη φοραν ἄλλοτε μέλλοντι νὰ ὁμιλήσῃ, διότι οὔτε ἡ ὑφεῖται περὶ προσωπικοτήτων προσβολὴ τῷ εἶναι ἀνεκτὴ, οὔτε καὶ ὡς ἀρχὴ συμπεράσματος κτλ. τῶν ὑπουργικῶν ὡς εἴρηται ἀγορεύσεων, ἐν σιωπῇ πρέπει νὰ μείνωσι, καθ' λέξεις ἀνήκουσι

σημερινὴ ὅμως περίστασις οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς ἐκείνην, διότι ἤδη τὸ ζήτημα εἶναι περὶ τῆς οὐσίας, ἐνῷ τότε ἦτο περὶ ἀναβολῆς, καὶ διότι ἡ σημερινὴ πλειονοψηφία συνισταμένη εἰς 29 ψήφους ἀπέναντι ἀκτώ, εἶναι αὐτόχρημα παμψηφία, ἐνῷ ἡ πλειονοψηφία τότε συνέκειτο ἐκ τριῶν μόνον ψήφων.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν·

Ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι ὡς ὑπουργὸς ἄλλοτε εὑρεθεὶς ἐν μειονοψηφίᾳ εἷς τινα συζήτησιν τῆς Γερουσίας κατέθεσε τὴν παραίτησίν του, ἀλλὰ διετάχθη νὰ μένῃ ὡς καὶ ἔμεινεν ὑπουργὸς κτλ. οὔτε παραδέχομαι οὔτε συγχρόνως λέγω ὅτι δὲν παραδέχομαι τὰ λεχθέντα· παρατηρῶ μόνον ὅτι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὑπακούσας ἄλλοτε εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Βασιλείας, ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ ὅτι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ὑπακούσωμεν ἤδη εἰς τὰς διαταγὰς αὐτῆς· ὅταν δὲ ὁ Κύριος Γερουσιαστὴς ἀπώλεσε τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Γερουσίας, ἔστω καὶ εἰς σμικρότατον ζήτημα κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν του, ἀπώλεσεν αὐτὴν ἐπὶ ἰδέας ἡ ἀρχῆς εἰσαχθείσης καὶ ὑποστηριχθείσης ῥητῶς ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἡμεῖς ἤδη οὐδεμίαν ἀρχὴν ἢ ἰδέαν εἰσήξαμεν ἢ ὑπερησπίσθημεν, τοὐναντίον μὰς ἀπωδύθη ἰδέα, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πρῶτοι ἀπεκρούσαμεν, ἐκφράσαντες ὅτι διὰ τοῦ ὑπομνήματος δὲν ἐννοήσαμεν ποτὲ νὰ προσβάλωμεν τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα καὶ τοὺς ἀγωνιστάς· ὥστε τὸ πόρισμα ἦτο μία παρεννόησις ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι δύθην ἀπωλέσαμεν τὴν πλειονοψηφίαν, διότι οὐδέποτε ἐφέρομεν ἐνώπιον τῆς Γερουσίας ἰδίαν ἡμῶν ἀρχήν, καὶ εὑρίθημεν κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτῆς εἰς μειονοψηφίαν.

Ἀντεπαρετήρησεν αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης·

Εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, τὸν ἐκφράσαντα τοσαῦτα εὐγενῆ αἰσθήματα εἰς τὴν σημερινὴν περίστασιν, παρατηρῶ, ὅτι δὲν ἐρύλαξε τὴν συνταγματικὴν τάξιν εἰς τὰς ἀγορεύσεις του, καὶ δὲν εἶπεν ἀκριβῶς καὶ ὡρισμένως τὸ ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβον ἄλλοτε ὡς ὑπουργὸς τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Σώματος· πρέπει νὰ ἐπαναλάβω ὅτι ὡς ὑπουργὸς δὲν ἀπώλεσα τὴν ἐκ τριῶν μόνον ψήφων συγκειμένην πλειονοψηφίαν εἰμὴ ἐξ ὅτι παρεμπίπτον καὶ ἐπουσιώδες ζήτημα, τὸ τῆς ἀναβολῆς, ἐνῷ τὸ σημερινὸν ὑπουργεῖον ἀπώλεσεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς οὐσίας, καὶ ἡ πλειονοψηφία συνίσταται εἰς εἴκοσι καὶ ἕνδεκα ψήφους πρὸς ἀκτώ· προσθέτω ἀκόμη ὅτι ὡς ὑπουργὸς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπώλεσα τὴν πλειονοψηφίαν δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸν περίβολον τῆς Γερουσίας

εἰμὴ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πλειονοψηφίας, τὴν ὁποίαν ἡγεμονικὸν δικαίωμα ἐσχημάτησεν, ἐνῷ τὸ σημερινὸν ὑπουργεῖον εἰσέρχεται φέρον εἰς βάρος του πλειονοψηφίαν μεγίστην, καὶ πρὶν καταταθῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Γερουσίας ἡ συνταγματικὴ ἁρμονία.

Περαιωμένης μετὰ ταῦτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως ὁ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλε πρὸς ψηφοφορίαν τὸ ἀκόλουθον θέμα· νὰ ἐκτυπωθῶσι διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ τὰ πρακτικὰ τῆς 31 Ἰανουαρίου πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας. «Ναὶ ἢ ὄχι.»

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀντιλέγων προέτεινε τὸ ἑξῆς ἕτερον θέμα.

Καθόσον ἀρνεῖται τὴν διαστρέβλωσιν τῶν γεγονότων.

Νὰ ἐκτυπωθῶσι διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ὁ Ἑλληνικὸς Μηνύτωρ τὰ πρακτικὰ τῆς 31 Ἰανουαρίου καὶ τὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, ἥτις εἶναι ἐξήγησις ἐκείνης.

Καθόσον ἀρνεῖται τὰς προσβολάς· νὰ ἐπιφορτισθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐξετάσῃ καὶ εἴπῃ ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ τὸ ὄνομα τοῦ συντάκτου τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐν τῷ Μηνύτορι παραμορφωμένης ἐκθέσεως· νὰ ὁρισθῇ δὲ καὶ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπιτήρησιν τῆς εἰλικρινοῦς μεταρράσεως τῶν δημοσιευθησομένων πρακτικῶν.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης κατὰ προσθήκην προέτεινε νὰ ἐπιφορτισθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ καταδίωξις τοῦ συντάκτου τῶν προσβλητικῶν ἐκφράσεων τῶν περιεχομένων ἐν τῷ Μηνύτορι.

Ἀντελέξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ψηφοφοροῦνται μόνον τὰ θέματα ἐκεῖνα ἐφ' ὧν ὑπάρχει διαφωνία τις· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου οὐδεμία διαφωνία ὑπάρχει, καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως ὑπάρχει τοιαύτη· ὥστε τὸ δεύτερον τοῦτο θέμα μένει πρὸς ψηφοφορίαν, ἤτις πρέπει νὰ γίνῃ χωριστὰ ἐπὶ μόνου αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἡνωμένως μετὰ τοῦ πρώτου.

Μετά τινα δὲ ζωηρὰν γενομένην συζήτησιν περὶ τῶν θεμάτων καὶ τῆς ψηφοφορίας αὐτῶν μεταξὺ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κ. Προβελεγγίου καὶ ἑτέρων ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀπέσυρε τὸ δεύτερον αὐτοῦ μέρος καὶ περιώρισε τὴν πρότασίν του εἰς τὸ πρῶτον, τοῦ νὰ τυπω-

θῶσι διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ Μηνύτορος τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 31 Ἰανουαρίου καὶ τὰ τῆς παρούσης.

Ἀντιτάξαντος ἔπειτα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι πρώτη εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ προταθεῖσα πρότασις περὶ ἐκτυπώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου, καὶ ὅτι ἡ καταχώρησις τῶν σημερινῶν πρακτικῶν τότε μόνον εἶναι ἀναγκαία ὅταν ἡ δημοσίευσις τῶν πρακτικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν Γερουσίαν ὡς πρὸς τὴν ὕλην τῆς παραμορφωτέας των, ἕτερα τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπέμεινον εἰς τὴν ψηφοφορίαν τοῦ θέματος ἡνωμένως μετὰ τῆς ἐκτυπώσεως δηλονότι καὶ τῶν σημερινῶν πρακτικῶν, δι' ὧν ἔρχεται ἡ περὶ ἐκτυπώσεως τῶν πρώτων ἀπόφασις, ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Ἀντωνόπουλος ῥητῶς εἶπε, νὰ ἐκτυπωθῶσι τὰ πρακτικὰ ἀμφοτέρων τῶν συνεδριάσεων διότι δὲν ἀνεχώμεθα τὰς παραμορφώσεις.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 15 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 38 μελῶν. ὁ πρόεδρος Κ Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξε ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπήγγειλεν ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ὅτι, καθὼς ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων πρακτικῶν ἐξάγεται, ἡ γενικὴ συζήτησις ἐκηρύχθη περαιωμένη, τὰ δὲ προταθέντα θέματα εἰσὶ διηρημένως δύο, συνιστάμενα τὸ μὲν εἰς τὴν διὰ τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος τοῦ Μηνύτορος ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου, τὸ δὲ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς 28 Φεβρουαρίου· ἐπὶ τοῦ πρώτου οὐδεμία διαφωνία ὑπάρχει, διότι τὰ πρακτικὰ ἦρξαντο ἤδη νὰ δημοσιεύωνται· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, ἐὰν οἱ προτείναντες αὐτὸ ἐπιμένωσιν, ἐρωτᾶται ἡ Γερουσία ἂν παραδέχεται νὰ γίνῃ ψηφοφορία. Ἡ Γερουσία παραδέξατο αὐτὴν· καὶ ταύτης γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, κατ' αἴτησιν περισσοτέρων τῶν ἑπτὰ Γερουσιαστῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Δαρειώτου καὶ Χ. Παπαπολίτου, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παραδέξατο τὴν διὰ τοῦ Μηνύτορος δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν τῆς 28 Φεβρουαρίου διὰ ψήφων 21 πρὸς 20 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ὃν παραδέχεται ἡ Γερουσία νὰ ἐκτυπωθῶσι εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Μηνύτορος τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 28 Φεβρουαρίου, καὶ ἡ ὀχ.

Γεώργιος Μ. Αντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μεξῆς	Ο
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἄδαμ Δούκας	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Χῖος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ο	Κωνστ. Ἰω. Κανάρης	Ν
Ἰάκ. Μαγγίνας	Ο	Γιαννιτάκης Γρηγοράκης	Ο
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Χαράλ. Πα[illegible] πολίτης	Ο	Ἀντών. Ι. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο	[illegible]ημήτρ. Πλακούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Πλαχόπουλος	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	[illegible]ημήτριος Χατσίπολος	Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυροματάκης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλαμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Ἀνδρούτσος	Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ο
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ο	Κωνστ. Προβελέγγιος	Ο
Γεώργιος Δαμειώτης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ο
Γ. Παπαλιόπουλος	Ο	Σπῦρος Μίλιος	Ο
Δημήτριος Πούλιαρης	Ο	Ἅγιος Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Δ	Δημ. Α. Κουντουριώτης	Ο

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν μελισσίων μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1857 νομοσχέδιον, ὑποβάλλεται κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας.

Περιέχει δὲ τοῦτο διατάξεις ἀπαραλλάκτους μὲ τὸν περυσινὸν ὑπὸ στοιχ. ΓΑΕ'. Νόμον, καὶ διὰ τοῦτο κρίνω περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑκάστου ἄρθρου.

Ἐπισυνάπτων ἐπομένως τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ ταχύνῃ τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Μαρτίου 1857.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Μαρτίου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρου.

Ἄρθρον 1. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος προσδιορίζεται διὰ τὸ 1857 εἰς λεπτὰ 25 κατὰ κυψέλην (κοφίνιον).

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Α'. Δήλωσις.

Ἄρθρον 2. Πᾶς μελισσοκόμος ὑποχρεοῦται ἐντὸς τοῦ μηνὸς

Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν κυψελῶν αὐτοῦ ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἡ δήλωσις συντάσσεται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, ὑπογράφεται παρὰ τοῦ μελισσοκόμου καὶ παραδίδεται εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν. Ἐκ τῶν δύο πρωτοτύπων τῆς δηλώσεως τὸ ἓν κρατεῖται, τὸ δὲ ἕτερον ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν μελισσοκόμον ἐπιθεωρημένον καὶ ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ δημάρχου. Ἀπαιτεῖται δ' ἕκαστον στέλεχος νὰ φέρῃ τὴν παρὰ δημάρχου τινὸς γενομένην βεβαίωσιν τοῦ γνησίου τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δηλώσαντος. Ἐὰν ὁ μελισσοκόμος δὲν ἠξεύρῃ νὰ γράψῃ, ἡ δήλωσις ὑπογράφεται ὑπ' ἄλλου τῆς ἐκλογῆς του, βεβαιουμένου παρὰ πόδας αὐτῆς ὑπὸ δημάρχου τινός, παρ' ᾧ ἤθελε ἐμφανισθῇ ὁ μελισσοκόμος, ὅτι κατ' ἐντολήν αὐτοῦ ὑπεγράφη ἡ δήλωσις.

Ὁ δήμαρχος καὶ οἱ κατὰ χωρία πάρεδροι ὀφείλουσι νὰ συντρέχωσιν εἰς τὴν ἀκριβῆ δήλωσιν τῶν κυψελῶν τῆς ἰδίας περιφερείας. Ὁ δήμαρχος παραπέμπων τὰ στελέχη εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ αὐτὰ μὲ σημείωσιν τῶν τυχὸν μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τὰς κυψέλας μελισσοκόμων· ὡς μὴ δηλώσαντας τὰς κυψέλας των ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν οἱ δήμαρχοι καὶ τοὺς μελισσοκόμους, τῶν ὁποίων ἡ δήλωσις δὲν ἤθελε φέρει τὸ ἴδιον αὐτῶν ὄνομα.

Ἄρθρον 3. Παρ' ἑκάστῳ δημαρχείῳ κρατεῖται βιβλίον, ἐν ᾧ ὑπ' εὐθύνην τοῦ δημάρχου ἐγγράφονται κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοκόμων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ αἱ θέσεις ἔνθα εὑρίσκονται.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δημάρχου τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται παρ' αὐτοῦ μέχρι τῆς 5 Αὐγούστου τὸ βραδύτερον εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον μετὰ τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων καὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σημειώσεως τῶν μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλωσάντων τὰς κυψέλας μελισσοκόμων.

Ἀντίγραφον τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων κρατεῖται, καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον. Ἀποσπάσματα δὲ αὐτοῦ περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοκόμων τῆς περιφερείας ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐν ταύτῃ κυψελῶν ἐκτίθενται συγχρόνως εἰς τὰ παρεδρεῖα,

ὅπου πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν, καὶ καταγγείλῃ τοὺς μηδόλως ἢ ἐλλιπῶς δηλώσαντας τυχὸν τὰς κυψέλας των μελισσοκόμους ἐπὶ τῇ διὰ τοῦ ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου ἀποδιδομένῃ εἰς τὸν καταμηνυτὴν ἀμοιβῇ, τὰ δὲ κατὰ χωρία ἀποσπάσματα μὴ ἐξαιρουμένου τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου, δημοσιεύονται πρὸς τούτοις καὶ ἐπ' ἐκκλησίας εἰς τὰ σχετικὰ χωρία, τὴν πρώτην τοῦ δεκαημέρου κυριακήν.

Β'. Ἀπαρίθμησις.

Ἄρθρον **4.** Ἐὰν μετ' ἀκριβῆ ἐπεξεργασίαν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δηλώσεων γεννηθῶσιν ἰσχυραὶ ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοκόμοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰς κυψέλας των, ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰς ἐλλιπῶς, διατάσσεται ἀπὸ κοινοῦ παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπαρίθμησις, καὶ ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **7**, **9** καὶ **10** τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ **1857** Νόμου. Εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν ὅμως τῶν μελισσίων δὲν γίνεται χρῆσις ὁπλοφόρων.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐνεργοῦνται μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, κατὰ δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων παρατείνονται καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Γ'. Ποιναί.

Ἄρθρον **5.** Ὅστις τῶν μελισσοκόμων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ τὰ μελίσσιά του ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρου **2** ὁριζομένης προθεσμίας ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλιπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσον μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν μελισσίων του, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψεν.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται, ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μελισσίων δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς δραχ. **20**, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν, οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως, οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Ἄρθρον **6.** Αἱ περὶ πειθαρχικῶν καὶ χρηματικῶν ποινῶν καὶ προστίμων ὡς καὶ περὶ πολιτικῶν ἀποζημιώσεων διατάξεις τῶν ἄρθρων **5**, **11**, **13** καὶ **14** τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ **1857** νόμου, ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τὸν φόρον τῶν μελισσίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρον **7.** Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει, τῶν μὲν δηλώσεων τὴν **α.** Ὀκτωβρίου, τῶν δὲ πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως, ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τὸν ταμίαν οἱ χρηματικοὶ πίνακες. Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ § **2** τοῦ ἄρθρου **16** τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ **1857** νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τοῦ προϊόντος τῶν Ἀκκωνικῶν μελισσίων.

Ἄρθρον **8.** Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης, ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος δέκα τοῖς ἑκατὸν καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **49** – **55** τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νόμου.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ διὰ τὰ περαιτέρω κατὰ τὸν Κανονισμόν.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ἰωάν. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Μαρτίου 1857 ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγ. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ δὲ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Παρατηρήσαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀποβιώσαντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Α. Δελιγιάννη ὁ ἀριθμὸς τῶν ΚΚ. Γερου-

σιαστῶν περιορίζεται ἤδη εἰς 46 μελη, καὶ ὅτι 24 ἐξ αὐτῶν ἀπαρτίζουσι τοῦ λοιποῦ πλήρη τὴν συνεδρίασιν τοῦ Σώματος, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν παρατήρησιν ταύτην.

Ὡς ἀντικείμενον δὲ τῆς παρούσης συνεδριάσεως ἀπήγγειλεν ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον καὶ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς διὰ τὴν Β΄. Σύνοδον τῆς Δ΄. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος ᾐτήσατο νὰ τῷ ἀποδοθῇ δι' ἀπορράσεως τοῦ Σώματος ἡ καθυστερουμένη Γερουσιαστικὴ αὐτοῦ ἀποζημίωσις διὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον, Αὔγουστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, καθ' οὓς εὑρισκόμενος ἐν ἀδείᾳ ἕνεκα βαρείας ἀσθενείας του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ καθήκοντά του· πρὸς τοῦτο δὲ εἶχε διευθύνει καὶ ἀναφοράν ἥτις δυστυχῶς παρέπεσε λησταυθέντος τοῦ κομίζοντος αὐτὴν ταχυδρομείου. Λόγου δὲ γενομένου ὑπό τινος, ὅτι κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν ἡ αἴτησις τοῦ προλαλήσαντος πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐπὶ τοῦ ἤδη συζητουμένου προϋπολογισμοῦ,

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀντέλεξεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ αἴτησις ἀναφέρεται εἰς τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον, ὀρθὸν εἶναι νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν αὕτη ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς Συνόδου καὶ οὐχὶ σήμερον ὅτε πρόκειται περὶ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐνεστώσης Συνόδου.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπέμενεν, χωρὶς νὰ συγχίσωμεν τὸν ἐνεστῶτα προϋπολογισμόν, δυνάμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ ἰδοὺ πῶς· ἡ χρῆσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Συνόδου εἰς ὃν συμπεριελαμβάνετο καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. καθ' ἣν λήγει καὶ τὸ λογιστικὸν ἔτος· ὥστε ὁ Κ. Ταμίας τοῦ Σώματος δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὸ ποσὸν τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεως τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ προηγουμένης τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Σώματος.

Εἰς ταῦτα προσέθηκεν Ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ ἐν πρώτοις δικαίαν τὴν ἀπόδοσιν τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεως· καθόσον ἄλλοτε τὸ Σῶμα παρεδέχθη ἀλλεπαλλήλους ἀδείας ἐνιαυσίας ἀναγνωρίσαν τὴν δικαιολογημένην ἀνάγκην, καὶ καθόσον οὐδὲν κώλυμα προήλθεν ἐκ τούτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Ὅθεν ἡ Γερουσία δύναται νὰ προβῇ εἰς ἀπόφασιν ἀνεξαρτήτως τοῦ προϋπολογισμοῦ, παραδεχομένη τὴν δικαίαν αἴτησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν· ὁ λόγος εἶναι, κύριοι, περὶ τύπων, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς οὐσίας· ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος εἶπε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἐπειδὴ ἡ χρῆσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης συνόδου λήγει τὴν 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. ὅτε λήγει καὶ τὸ λογιστικὸν ἔτος, δύναται ὁ Ταμίας τοῦ Σώματος νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὸ αἰτούμενον ποσὸν καθόσον ἐντὸς αὐτοῦ ἐνυπάρχει καὶ ἡ ἐτησία ἀποζημίωσις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου. Ἐρωτῶ ὅμως ἐὰν ἡ Γερουσία λαμβάνῃ χρήματα ἀπὸ τὸ δημόσιον Ταμεῖον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μηνιαίων καταστάσεών της· καὶ ἐπειδὴ πιστεύω, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῶν καταστάσεων λαμβάνομεν χρήματα, ὁ Ταμίας τοῦ Σώματος δὲν ἔχει ἀναμφιβόλως τοιαῦτα διαθέσιμα· καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληρώσῃ τὸ ζητούμενον ποσόν, ἐὰν ἐγκριθῇ, καὶ ἐὰν περιέχῃ ἀνεξόφλητον τὴν περὶ τούτου πίστωσιν καὶ αὐτὸς ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Ἄλλως πρέπει νὰ σημειωθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν παρόντα προϋπολογισμὸν τοῦ Σώματος ὡς καθυστέρημα, ὅπως ἐγγράφονται τὰ καθυστερήματα ἐν γένει εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Ἕτερος προσέθηκεν· ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ προλαλήσαντος ἐξεδόθη ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος ὃν ἐπικαλεῖται, καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰς διατάξεις αὐτοῦ κάλλιον ἡμῶν, μολαταῦτα ἐπιμένω εἰς τὴν πρώτην ἰδέαν μου, καὶ λέγω ὅτι αἱ κατὰ μῆνα συντασσόμεναι καταστάσεις γίνονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ μόνον τὸν τύπον. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν ἀπεραίωτον τὴν συζήτησιν ταύτην καὶ ἂς ἐξετάσωμεν τὸν προϋπολογισμόν, κατόπιν δὲ ἂς εἶναι βέβαιος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος, ὅτι δὲν θέλει ἀδικηθῇ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους, εἶπεν ὁ Κ. Μαγγίνας, εἶναι ὅλως ἀσχετος ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἀντικείμενον τοῦ ἡμετέρου, καθόσον οὗτος λογίζεται κατὰ Σύνοδον· ἄλλως ἐπὶ τῇ δικαίᾳ αἰτήσει τινὸς τὸ Σῶμα δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀντέλεξεν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Σώματος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ κῦρος ἂν δὲν συμπεριληφθῇ εἰς τὸν γενικὸν τοῦ Κράτους προϋπολογισμόν· ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Γερουσίας ἀφορᾷ κυρίως τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου, καὶ ἐν γένει

τοῦ καταστήματος διότι αἱ ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν τοῦ Σώματος εἶναι καθιερωμέναι διὰ τοῦ Συντάγματος, καὶ περιλαμβάνονται τακτικῶς εἰς τὸν γενικὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Μεταβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν·

Κύριοι! ἠξεύρετε ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λόγος, ἐπεκτείνεται ἐπί τε τοῦ συνόλου καὶ τῶν καθέκαστα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τῶν καθέκαστα ὁμιλῶ ἤδη περὶ πάντων.

Παρατηρῶ λοιπὸν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ κονδύλια προσδιορίζοντα ἐτήσιον πληρωμὴν ὑπαλλήλων, πρᾶγμα ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ τοῦ Σώματος. Πρό τινος, εἶχον παρουσιάσει τροποποιήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ τούτου τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀναγκαίας· αὗται δὲ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῶσι μετὰ τὴν ἔγκρισίν των· ἤδη γίνεται πρότασις τοῦ νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις πρὸ τῆς τροπολογίας τοῦ κανονισμοῦ, ὅστις εἶναι νόμος πρὸς τὸ Σῶμα, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι νόμιμον, οὔτε δύναται νὰ γίνῃ, καθότι ὑπάρχοντος νόμου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπέλθῃ ἀπόφασις κατ' αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀκυρώσεώς του. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπέμεινον τότε τινὲς ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσι κατὰ γράμμα τὰ τοῦ κανονισμοῦ, πρὶν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κἀμμία πρότασις περὶ τροπολογίας, οἱ αὐτοὶ Κύριοι εὑρίσκονται ἤδη εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸν ἑαυτόν των προτείνοντες καὶ ἐπικαλούμενοι ἀπόφασιν πρὸ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ, ὅπερ καὶ ἂν γίνῃ δεκτὸν εἶναι ἀνίσχυρον καὶ ἄνομον.

Κατόπιν τούτου βλέπω, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κλητήρων ἀντιβαίνει εἰς τὴν δέουσαν οἰκονομίαν· τί θὰ εἴπῃ, κύριοι, κλητὴρ τοῦ καταστήματος καὶ κλητὴρ τῆς Γερουσίας, τοῦτο δὲν τὸ ἐννοῶ, οὔτε ὑπάρχει εἰς ἄλλην ἀρχὴν ἢ κατάστημα, παρατηρῶ μόνον, ὅτι εἶναι νέα τις ἐφεύρεσις, καὶ νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει ἡ Γερουσία νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς τοιαύτης νέας ἐφευρέσεως.

Εἰς ταῦτα ἀντεῖπεν ἕτερος· καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν, κύριοι, καὶ πρὸ πολλῶν μάλιστα Συνόδων ἐτηρήθη ἡ τάξις, ὥστε καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου νὰ μισθοδοτοῦνται διαρκῶς, οἱ συντάκται, ὁ πρωτοκολλιστὴς καὶ ὁ κλητὴρ διὰ τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος· σήμερον λοιπὸν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν ἀνάγκην. Καὶ διὰ μὲν τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νόμος ἐξησφάλισε τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν τὴν διαρκῆ, διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους ἡ κατ' ἔτος συνήθεια ἕνεκα τῆς ἀνάγκης καθιέρωσε τὴν διαρκῆ μισθοδοσίαν των, καὶ ἡ παραδοχὴ τούτου ἐγένετο νόμος ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ· καθόσον δ' ἀρχὴ τὴν βελτίωσιν τοῦ κανονισμοῦ θὰ ἐπέλθῃ βεβαίως ὁ ἁρμόδιος καιρός. Περὶ δὲ τοῦ κλητῆρος δὲν εἶναι νομίζω νέα ἐφεύρεσις, καὶ ἀπόδειξιν φέρω, ὅτι πρό τινος εἴχομεν τόσους κλητῆρας, καὶ ἐκαλοῦντο κλητὴρ τοῦ δεῖνα καὶ δεῖνα τμήματος, κλητὴρ τοῦ ταμεία, καὶ ἄλλοι. . . Τί δὲ εἶναι ὁ νῦν κλητὴρ τοῦ καταστήματος; Εἶναι ὁ κλητήρ, ὅστις καθιερώθη νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἐπιτήρησιν τοῦ καταστήματος μόνου, χωρὶς νὰ ἀναμιγνύεται εἰς τῶν λοιπῶν τὰς ἐργασίας.

Καὶ εἰς ταῦτα ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, εἰπών, ὅτι τὸ ἄδικον καὶ παράνομον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ποτὲ ὡς δίκαιον καὶ νόμιμον· ἂν ἀληθῶς ὁ προλαλήσας τὸ θεωρῇ ὡς καθιερωμένον, ἐρωτῶ διατί δὲν ἐφήρμοσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πέντε κλητῆρας· ἄρα ἡ ἀντίρρησις εἶναι πάντῃ ἀνίσχυρος.

Λαβὼν τότε τὸν λόγον ἕτερος εἶπε· δὲν φιλονεικῶ, κύριοι, περὶ τῶν λέξεων τῆς κατατάξεως τῶν κλητήρων, ἂν πρέπει νὰ ἀποκαλῶμεν αὐτοὺς τοῦ καταστήματος ἢ τῆς Γερουσίας. Ἐνίσταμαι μόνον εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἅμα τῇ λήξει τῆς Συνόδου ἔπαυσαν καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος· διότι ποτὲ τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ὦσιν ἐνήμερα. Ἰδοὺ Κύριοι, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸν ἔρωρόν της, διατηρεῖ τοὺς συντάκτας της· πρέπει λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν τὸν κλητῆρα μας, εἶναι ἀνάγκη, διότι τὸ κατάστημα τῆς Γερουσίας δὲν εἶναι θέατρον, εἶναι Σῶμα κυριαρχικὸν πρέπει διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν διὰ τὰς ἀνάγκας του νὰ διατηρῇ διαρκῶς τοὺς ἀναγκαίους ὑπαλλήλους, καθόσον μάλιστα οἱ συντάκται δὲν εἶναι τυχαῖοι ὑπάλληλοι, τοὺς ὁποίους, ὁσάκις θελήσωμεν δυνάμεθα νὰ προμηθευθῶμεν, ἀπεναντίας μορφωμένοι, ὡς εἶναι, ἀνάγκη νὰ διατηρῶμεν αὐτοὺς διαρκῶς· δὲν ἐννοῶ λοιπὸν τί λέγει ὁ προλαλήσας Γερουσιαστής.

Ἐνταῦθα διϊσχυριζομένου τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, ὅτι δὲν λαλεῖ κατὰ τῶν πράξεων ἀλλ' ὅτι θέλει τὴν τροποποίησιν τοῦ κανονισμοῦ πρῶτον, ἄλλως θεωροῦνται αὗται παράνομοι, ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς προσέθηκεν· ἐὰν ἡ Γερουσία ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασίσῃ σήμερον περὶ πραγμάτων ἀλλοτρίων, ἴσως

ὁ προλαλήσας εἶχε τι δίκαιον· ἀλλ' ὅταν περὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ καταστήματος πρόκειται, ὅταν περὶ τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀξιοπρεπείας ἀποφασίζωμεν, δυνάμεθα νὰ ἀναλάβωμεν τοιαύτην εὐθύνην, καὶ οὐδόλως φοβούμεθα μήποτε ἐλέγξωσιν ἡμᾶς ἐπὶ παρανομίᾳ.

Ἐπὶ τούτοις, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσέθηκεν·

Βέβαιον εἶναι κύριοι, ὅτι ἡ Γερουσία ὡς Σῶμα κυρίαρχον δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἐξόδων αὐτῆς, ἔχουσα ὁδηγὸν μόνην τὴν συνείδησίν της· τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ κράτη. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ διϊσχυρισμοῦ ὅτι παραβαίνομεν ἐνταῦθα τὸν κανονισμόν, λέγω, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ γράμμα τοῦ κανονισμοῦ ἴσως ἔχει δίκαιον· δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονήσωμεν ὅτι ὁ κανονισμὸς ἀφορᾷ κυρίως τὴν τάξιν τῶν συζητήσεων, καὶ τὸ μέρος τοῦτο πρέπει τωόντι νὰ τηρῆται ἀπαραβιάστως καθ' ὅλα του τὰ μέρη· αἱ διατάξεις ὅμως αἵτινες ἀφορῶσι τὸν προσδιορισμὸν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν ἐξόδων εἶναι καθαρῶς διανοητικαί, καὶ δὲν ἔπρεπεν ἴσως νὰ εὑρίσκωνται καταχωρισμέναι εἰς τὸν κανονισμόν, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἤτις, ὅλοι γνωρίζετε, ὁποίαν αὐξομειώσιν λαμβάνει ἑκάστοτε, νὰ τηρῶνται ὧδε ἀκριβῶς, καὶ ἀπόδειξιν ἔχετε τῆς ἀληθείας ταύτης τὸ παρελθόν, κατὰ τὸ ὁποῖον ἠναγκάσθημεν νὰ ἀποφασίσωμεν περὶ προσωπικοῦ καὶ μισθοδοσίας ἄτινα ὅλως σύμφωνα μὲ τὰ κανονισμένα. Τὸ μέρος τοῦτο ἐπαναλαμβάνω ὀρθότερον εἶναι νὰ κανονίζεται ἑκάστοτε κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, θεωρουμένων τῶν ἀμοιβαίων διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ὡς πεπτωκυιῶν εἰς ἀχρηστίαν; τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ συντάκται εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρῶνται καὶ μισθοδοτῶνται διαρκῶς, διότι ὁσάκις θελήσωμεν δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τοιούτους κατηρτισμένους καταλλήλως διὰ τὴν σπουδαίαν καὶ εἰδικὴν ταύτην ἐργασίαν, νομίζω μάλιστα ὅτι καὶ διπλασία ἀμοιβὴ μισθοῦ εἶναι δικαία εἰς αὐτούς, ὄχι μόνον διὰ τὸ ἐπίπονον καὶ πολυάσχολον τοῦ ἔργου των, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ τρόφιμα καὶ ἡ ἄλλη ἀνάγκη τοῦ βίου ἐνετιμήθησαν ὑπὲρ τὸ δέον ὡς γνωρίζετε.

Βλέπω, παρετήρησεν ὁ Κ. Μαγγίνας, ὅτι ἡ ὁμιλία μου λαμβάνει ἀλλοίαν στροφήν· ἐγὼ δὲν εἶπα, οὔτε λέγω ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δὲν πρέπει νὰ μισθοδοτοῦνται, ἀλλ' εἶπον καὶ λέγω μόνον ὅτι πρῶτον πρέπει νὰ διορθωθῇ ὁ μὴ ἐπιτρέπων τοιοῦτον νόμος, καὶ ἀκολούθως δύναται νὰ γίνῃ καὶ νὰ ᾖναι νόμιμον· ὑπενθυμίζω δὲ εἰς τὸν προλαλήσαντα, ὅτι ὀφείλει νὰ

συμμορφωθῇ μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρό τινων ἡμερῶν εἶπε, τουτέστι ὅτι ἐνόσῳ ὑπάρχει ὁ παρὼν κανονισμὸς δὲν δυνάμεθα νὰ παραδῶμεν αὐτόν· διορθώσατε λοιπὸν τὸν κανονισμὸν πρῶτον καὶ κατόπιν δύνασθε νὰ κάμετε ὅσους ὑπαλλήλους θέλετε ὁρίζοντες αὐτοῖς ὁποιανδήποτε διάρκειαν μισθοδοσίας· ἄλλως δικαιοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ πληρώσῃ.

Ἐπαινῶ τὴν πρόθεσιν τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ, εἶπεν ἕτερος· ἀλλὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατὰ τὴν 30 Νοεμβρίου, ὅτε ἡ τότε ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ καθιέρωσε πλέον τοῦ ὅ,τι σήμερον ζητεῖται, ἔπρεπεν, ἂν εἶχε λόγους ἰσχυροὺς ν' ἀποτρέψῃ τὴν Γερουσίαν νὰ ψηφίσῃ ὅ,τι ἡ ἀκόλουθος ἔκθεσις διαλαμβάνει (ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν).

Ἐνταῦθα παραδεχθείσης τῆς Γερουσίας τὴν ἀρχὴν τῆς διαφόρου μισθοδοσίας τῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ Κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ Α'. Β'. καὶ Γ'. ἐγένοντο παραδεκτὰ ὡς ἔχουσι δι' εἰδικῆς ἑφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας· ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλίσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Λιδωρίκη καὶ Γ. Ἀντωνοπούλου, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 κατὰ 1, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Γεώργιος Λαρεώτης	Ν
Ἀναγνώστης Μανιαρχίδης	Ν	Γ. Παπαπαλιόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γιάκας Καρακατζάνης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ριζάρδος Τζιώρτζ		Δῆμος Καπελλόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	

Αντών. Μαυρομιχάλης	N	Αναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N	Παναγ. Διδωρίκης	N
Ἰωάννης Σταΐκος		Γεώρ. Δυοβουνιώτης	N
Αναστ. Μαυρομιχάλης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	
Αλέξιος Βλαχόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Χατσίσκος	N	Σπῦρος Μίλιος	
Δημήτριος Χρηστίδης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	
Νικόλ. Μαυρομμάτης	N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	N

Ἐπαναληφθείσης ὕστερον τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου θέματος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, εἶπεν· ἐπειδὴ κύριοι, καὶ ἡ χρῆσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856 εἰς ὃν ἀνάγεται ἡ αἰτουμένη ἀποζημίωσις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου διαρκεῖ εἰσέτι καὶ λήγει τὴν 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. τὸ γραφεῖον δύναται νὰ ἐκδώσῃ χωριστὸν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἔνταλμα πρὸς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον. Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἀπεφήνατο ὁμοφώνως τὴν πληρωμὴν τῆς αἰτηθείσης τετραμήνου ἀποζημιώσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου.

Μετὰ ταῦτα ἐτέθη εἰς συζήτησιν ὁ ἀπολογισμὸς τῆς Γερουσίας τῆς Β'. Συνόδου τῆς Δ'. Βουλευτικῆς Περιόδου, καὶ ἀναγνωσθέντα τὰ διάφορα Κεφάλαια αὐτοῦ κατὰ σειρὰν, ἐγένοντο παραδεκτὰ, ὡς ἔχουσι, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας· ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Β. Χρηστακοπούλου, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 31 κατὰ τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας.

Γεώργ. Μ. Αντωνόπουλος	N	Νικόλ. Πραστακάκης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ριχάρδος Τζιώρτζ	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Τάτζης Μαγγίνας		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Ἰάκωβος Παζιμάδης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N

Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	N	Αναστ. Μαυρομιχάλης	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Αναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἀδάμ. Δούκας	N	Παναγ. Διδωρίκης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνστ. Προβιλέγιος	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Μ. Α. Καΐρης	N	Σπῦρος Μίλιος	
Αντών. Κριεζῆς		Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Αντών. Μαυρομιχάλης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Γενομένης ἔπειτα τῆς παρατηρήσεως τοῦ νὰ ἐπιταχυνθῇ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ μελισσίων νομοσχεδίου, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Α. Σ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 19 Μαρτίου 1857, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1857 νομοσχέδιον, καὶ θεωρήσασα ὅτι αἱ

διατάξεις αὐτοῦ εἰσὶν ἀπαράλλακτοι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Γερουσίας νόμου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμίαν παρατήρησιν. Παραδεχομένη ἑπομένως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, ὅπως ἔχουσι, δὲν διστάζει νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 19 Μαρτίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος. Π. Αἰδωρίκης.
Γ. Π. Ἠλιόπουλος. Ἀθ. Αἰδωρίκης.
Γ. Δαρειώτης.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ γένῃ ἡ ἐπὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται αὕτη νομοσχεδίου συζήτησις τὴν αὔριον.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ε. ε. καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχουσα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος παρουσιάζοντες καὶ εἰς ὑμᾶς τὸ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νομοσχέδιον καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ διὰ τὸ ἔτος 1857, ἐπικαλούμεθα τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ διὰ τοὺς διαλαμβανομένους ἐν τῇ ἐσωκλείστῳ ἐν ἀντιγράφῳ ἐκθέσει ἡμῶν πρὸς τὴν Βουλήν, θεωροῦντες πᾶσαν περαιτέρω διασάφησιν περιττήν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Μαρτίου 1857.

Οἱ Ὑπουργοί

Τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν, καὶ Ναυτικῶν
Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ. Α. ΣΜΟΛΕΝΤΣ. ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιασθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπὸ τοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Μαρτίου 1857.

Ο Θ Ω Ν,

Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ, Α. ΣΜΟΛΕΝΤΣ, ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ δύναμις τοῦ ναυτικοῦ προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1857 εἰς 1,075 ἄνδρας, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, ναύτας καὶ λοιπούς.

Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1856 εἰς 10,594 ἄνδρας, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, στρατιώτας καὶ λοιπούς.

Ἄρθρον 2. Ἡ διὰ τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς στρατολογία καὶ ἡ διὰ τὸ ναυτικὸν ναυτολογία προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1857 εἰς 1,509 ἄνδρας.

Οἱ χίλιοι πεντακόσιοι οὗτοι ἄνδρες θέλουν διανεμηθῇ κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, παρὰ μὲν τῶν νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, παρὰ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρον 3. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 2 ἕως 12 συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ 1851 νόμου, ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν τοῦ ἔτους 1857.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῶσιν καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα, καὶ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως κατὰ τὸν κανονισμόν.

Λαβὼν ὕστερον τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Ψύλλας εἶπε τὰ ἑξῆς·

Πρὸ εἴκοσι περίπου ἡμερῶν, νομίζω, παρεκάλεσα τὴν Γερουσίαν νὰ δεχθῇ ὥστε νὰ προσκληθῇ ἐνταῦθα εἰς ἡμέραν ῥητὴν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐπερωτηθῇ καὶ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας περὶ τῆς ἐνεργουμένης ῥυμοτομίας τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ μερῶν,

καὶ τῆς ἐντεῦθεν προξενουμένης καταστροφῆς κτιρίων καὶ στερήσεως ἰδιοκτησίας, ἥτις λαμβάνει χώραν, κατ' ἐμὲ, ἐναντίον ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος κανονίζοντος τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασίν μου καὶ ἀπεφήνατο νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐπερώτησις μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς προηγουμένης τότε ἐπερωτήσεως περὶ τῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι καταχωρισθέτων περὶ τῶν συμβάντων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου, ὁ καιρὸς προχωρεῖ καὶ συνάμα προχωρεῖ καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν κτιρίων, καὶ ἡ στέρησις τῆς ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν· οἱ ἰδιοκτῆται ἵστανται μετὰ θλίψεως καὶ ἐκπλήξεως ἀναμένοντες διόρθωσίν τινα, ἀλλὰ δὲν βλέπουσι τοιαύτην. Ὁ καιρὸς λοιπὸν κατεπείγει καὶ παρακαλῶ αὐθις τὴν Γερουσίαν νὰ ὁρίσῃ ῥητὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐμφανιζόμενος ὁ Κ. πρωθυπουργὸς δώσῃ τὰς δεούσας πληροφορίας καὶ εἴπῃ τοὺς ὑπαγορεύοντας τὰς ἀνωτέρω πράξεις λόγους, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς μὴ γνωρίζοντες μένομεν εἰς ἀμφιβολίαν ἂν ἡ ῥυμοτομία τῆς πόλεως ἐνεργεῖται ἐντὸς τοῦ νόμου.

Ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ εἰδοποιηθῇ περὶ τῆς ἀνωτέρω ἐπερωτήσεως ὁ Κ. πρωθυπουργός, καὶ νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτῆς κατὰ τὴν αὔριον, μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων.

Ἀκολούθως ἐλθὼν εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἔλεξε τάδε·

Ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία τὰ δύω ταῦτα νομοθετικὰ Σώματα, εἰσὶν, ὡς γινώσκετε, οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Στουρνάρη, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτῆς ὑπῆρχε καὶ τρίτος ἐκτελεστὴς ὁ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσας θεῖος τοῦ διαθέτου ἀείμνηστος Μιχαὴλ Τοσίτζας· ἀλλὰ τούτου ἀποβιώσαντος ἐκτελεσταὶ ἔμειναν ἤδη μόνα τὰ δύω βουλευτικὰ Σώματα. Πρό τινων ἡμερῶν γίνεται λόγος καὶ λόγος πολὺς εἰς τὸ ἕτερον βουλευτικὸν Σῶμα περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καὶ ἕνεκα τούτου ἐνόμισα ἀναγκαῖον ἵνα καθυποβάλω σήμερον ἐνώπιον τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν σκέψεις τινὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἐν ἁρμοδιωτέρῳ καιρῷ.

Εἰσὶ δὲ αἱ ἑξῆς·

α') Νὰ ἐπιφορτισθῇ τὸ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης μέλος τῆς Γερουσίας ἵνα φέρῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἔκθεσίν τινα περιέχουσαν τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται ἡ προκειμένη ὑπόθεσις, καὶ νὰ παρουσιάζῃ τοιαύτην εἴτε κατὰ Σύνοδον εἴτε κατὰ Περίοδον, διότι τὸ καθῆκον τῆς Γερουσίας δὲν περιορίζεται φρονῶ εἰς μόνην τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος μέλους.

β') Ἐπειδὴ ὁ τρίτος ἐκτελεστὴς ἐξέλιπεν ἤδη, ἡ Γερουσία ἀντὶ ἑνὸς νὰ ἐκλέξῃ πλείονας ἀντιπροσώπους· ἴσως ὀρθὸν τοῦτο παράδοξον εἰς τινας, ἀλλὰ δὲν εἶναι ποσῶς τοιοῦτον· καθόσον δὲ ἐπληροφορήθην, ἓν τινι συνεδριάσει τῆς Βουλῆς ἀνεπτύχθησαν ἰσχυροὶ λόγοι ὑπαγορεύοντες τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐκλεχθῶσι τρεῖς, διότι ὅταν οἱ ὑπάρχοντες δύω εὑρεθῶσιν εἰς διχοψηφίαν οὐδεμία ὑπάρχει διέξοδος πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, ἐνῶ ὅταν ἐκλεχθῶσιν ἓξ ἐξ ἀμροτέρων τῶν Σωμάτων εἶναι δυνατὸν νὰ συμφωνήσωσιν οἱ περισσότεροι, καὶ νὰ μὴ παρεμποδίζεται ἡ δέουσα ἐνέργεια εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Τὰς δύω ταύτας προτάσεις ὑποβάλλω εἰς τὴν σκέψιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ συνάμα προτείνω νὰ ὁρισθῇ ῥητὴ ἡμέρα καθ' ἣν τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν ἀνήκουσαν ἐξέτασιν νὰ ἔλθῃ εἰς τινα περὶ τῶν προτεινομένων σκέψιν.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Ἐπειδὴ τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα τῆς Γερουσίας μὲ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἐκλέξῃ ὡς ἀντιπρόσωπόν του εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Στουρνάρη, διὰ ταῦτα ὡς τοιοῦτος ὀφείλω νὰ διαβεβαιώσω τὸ Σῶμα ὅτι αὔριον εἶμαι ἕτοιμος νὰ παρακαταθέσω τὴν λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργηθέντων ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· ἡ ἔκθεσις αὕτη παρατατατεθεῖσα εἰς τὸ ἕτερον βουλευτικὸν Σῶμα ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ ἐξετυπώθη· ἂν δὲ καὶ δὲν φέρῃ τὴν ὑπογραφήν μου εἶναι ὅμως περιεβεβλημένη μετὰ τοῦ κύρους τῆς ὁμοφώνου παραδοχῆς καὶ συναινέσεώς μου· ἐνταῦθα χρεωστῶ νὰ εἴπω ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλῆς ὁ Κ. Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου εἰργάσθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην μετὰ ζήλου ὑπερβολικοῦ, ἦτο τὸ ὄργανον τῆς ἐκτελέσεως παντὸς ἀντικειμένου, ἀνέλαβε πολλοὺς κόπους καὶ ὑπέκυψε πρὸς δὲ καὶ εἰς κινδύνους προσωπικοὺς μείνας ἐνταῦθα πρὸς τοῦτο κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐνσκήψεως τῆς χολέρας· διὰ τοὺς λόγους τούτους μνημονεύω τὸ ὄνομά του ἐνταῦθα διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου, εὐγνωμοσύνην ἣν ἴσως δὲν θέλει ἀρνηθῇ καὶ ἡ Γερουσία.

Ἡ κατάστασις τῆς ὑποθέσεως ἐν συντόμῳ εἶναι αὕτη. Ἐνησχολήθημεν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς διεσπαρμένων κεφαλαίων κατὰ

τὴν διαθήκην, καὶ κατὰ δεύτερον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐν αὐτῇ προσδιορισμένων κληροδοτημάτων, διότι ῥητῶς εἰς ταύτην διαγράφεται ὅτι μόνον τὸ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν ὅλων τῶν κληροδοτημάτων περισσεῦον θέλει θεωρεῖσθαι ὡς δημόσιον πόσον, ὅπερ θέλει χρησιμεύσει εἰς ἀνέγερσιν Πολυτεχνικοῦ καταστήματος.

Τὰ κεφάλαια, ὡς προεῖπον, ἦσαν διεσπαρμένα εἰς διάφορα μέρη, καὶ εἰς κυκλοφορίαν ἐμπορικὴν τὰ πλείστα, διὸ ὁ πόλεμος ἔφερεν ἐκπεσμὸν εἰς τὰ διάφορα χρεόγραφα, δυστυχήματα δὲ ἐμπορικά, ἴσως ζημίας ἐπὶ τῶν κεφαλαίων· ὥστε τὰ περισσεύοντα συμποσοῦνται εἰς δραχμὰς 450 χιλιάδας περίπου, πολλάκις ἐσκέφθημεν περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ ὑπὸ τῆς διαθήκης ὁριζομένου καταστήματος, ἀλλὰ μήτε ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου μήτε ἐν καιρῷ τῆς εἰρήνης ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ ἀνασχοληθῶμεν εἰς τὴν ἀνέγερσιν πρὶν ἢ μάθωμεν ποῖαι τέχναι εἰσὶν ἀναγκαῖαι διὰ τὸ ἀνεγερθησόμενον κατάστημα· ἐζητήσαμεν πρὸ δέκα περίπου μηνῶν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης σχέδια τοιούτων καταστημάτων ἐζητήσαμεν ὁμοίως καὶ δι' ἰδιωτικῶν μέσων, ἐκ δύω δὲ Πρεσβειῶν ἐλάβαμεν καὶ ὑπόσχεσιν περὶ τῆς ἀποστολῆς τοιούτων, ἀλλὰ παρ' οὐδενὸς ἐλάβαμεν τοιαῦτα σχέδια· ταῦτα εἴχομεν πράξει μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐπῆλθε ὁ θάνατος τοῦ τρίτου μέλους, τοῦ ἀειμνήστου Μιχαὴλ Τοσίτζα.

Εἶναι βέβαιον ὅτι δύω μέλη ἐκλελεγμένα ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ ἂν ὑπῆρχε τὸ τρίτον μέλος, δὲν ἐπαρκοῦσι, τὸ ἔργον ὅπερ μέχρι τοῦδε ἐξεπλήρωσεν ἡ ἐπιτροπὴ ἦτο ὡρισμένον, καὶ μ' ὅλα ταῦτα τὰ μέλη αὐτῆς δὲν ἐπήρκουν, διότι ταῦτα εἶχον ἀνάγκας ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ εἶναι πάντοτε ἐνταῦθα· ὁρῶ λοιπὸν κἀγὼ προσφορώτερον τὸ νὰ εἶναι πολυμελεστέρα ἡ τοιαύτη ἐπιτροπὴ διὰ νὰ εὑρίσκωνται ἐκ διαλειμμάτων μέν, ἀλλὰ πάντοτε τινὰ τῶν μελῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, διότι πᾶς τις δι' ἔργον ἐμπιστευτικὸν καὶ οὐχὶ κύριον δὲν δύναται νὰ μένῃ ἐνταῦθα. Τὸ παράδειγμα τοῦτο θέλει ἀκολουθήσει ἀναμφιβόλως καὶ ἡ Βουλή, ἀλλ' ἡ ψῆφος θέλει εἶσθαι μία ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν εἴτε ἐξ ἑνὸς εἴτε ἐκ περισσοτέρων μελῶν σύγκειται ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Γερουσία κυριώτερον εἶναι ἡ περίστασις τῆς διαστάσεως τῶν δύω τούτων ψήφων, καθ' ἣν πρέπει νὰ ὁρίσταται καὶ τρίτη ψῆφος ἡ νικῶσα, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος τρίτου μέλους, διὰ νὰ μὴ μένωσιν ἐκκρεμῆ τὰ ἀντικείμενα τῆς σπουδαίας ταύτης ὑποθέσεως. Ταπεινῶς λοιπὸν ὑποβάλλω ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸς ἐξομάλυνσιν τῆς τοιαύτης περιπτώσεως, ἂν καὶ μέχρι τοῦδε οὐδέποτε ἤλθομεν εἰς τοιαύτην δυσχέρειαν, τὴν ἑξῆς γνώμην· ἡ Γερουσία ἐκτὸς τῶν μελῶν ἅτινα θέλει ἐκλέξει διὰ τὴν κυρίως ἀντιπροσωπείαν της νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τρίτον μέλος διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς ἐκτελέσεως· καὶ ὡς τοιοῦτον προτείνω δι' ὅλους τοὺς λόγους οὓς ἀνωτέρω ἐξέθηκα τὸν μέχρι τοῦδε Κ. Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου ἐργασθέντα μετὰ μεγάλου ζήλου καὶ γνωρίζοντα τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως· δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων θέλει συμφωνήσει πρὸς τὸ μέτρον τοῦτο.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας·

Εἶναι ἀναγκαῖον πρὸ πάντων τὸ ἀντιπροσωπεῦον τὴν Γερουσίαν μέλος νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἀνήκουσαν ἔκθεσιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· καὶ ἀφοῦ τῆς ἐκθέσεως ταύτης λάβωσι γνῶσιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, τυποθησομένης εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν εἶναι ἐκτεταμένη, καὶ μάθωσιν ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τοῦτον μέλους, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ τρίτου μέλους τοῦ ἀειμνήστου Μιχαὴλ Τοσίτζα μένωσι μόνα τὰ βουλευτικὰ Σώματα ὡς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης, τότε ἡ Γερουσία δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς οἱανδήποτε ἐγκρίνει ἀπόφασιν· ἤδη δὲ μὴ γνωρίζοντες τὴν ὑπόθεσιν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τι οὔτε περὶ ἐκλογῆς μελῶν οὔτε περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν οὔτε περὶ ἐκλογῆς τρίτου καὶ τῶν παρεπομένων.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Ὅτι καθὼς ὁ προλαλήσας εἶπε καὶ ἐπρότεινε ὡς ἀναγκαῖον τὸ νὰ φέρω τὴν ἔκθεσιν διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῆς οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ δικαιοῦμαι νὰ εἴπω προκαταρκτικῶς σκέψεις τινὰς διὰ νὰ λάβωσι καὶ ταύτας ὑπ' ὄψιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί, ἵνα ἐν πλήρει γνώσει τοῦ πράγματος ἔλθωσιν εἰς τὴν κατάλληλον ἀπόφασιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Συναινεσάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν κατὰ τὴν αὔριον ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργηθέντων ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδήμου Στουρνάρη, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Μαρτίου 1847, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 30, μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδήμου Νικολάου Σταυρνάρη Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περιέχον δύω ἐκθέσεις τοῦ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων μέλους Κ. Νικολάου Α. Χ. Ἀναργύρου, ἐν αἷς ἐμφαίνονται ἀκριβῶς αἱ ἐνέργειαι τῶν ἐκτελεστῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διαθήκης καὶ ἐν γένει ἡ κατάστασις εἰς ἣν αὐτη εὑρίσκεται σήμερον.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῶσιν ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα μετὰ τῆς διαθήκης, καὶ ἀφοῦ διανεμηθῶσιν ταῦτα πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως αὐτῶν ἐχόντων ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

Ὕστερον ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν, τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα ἀντίγραφον, ἣν ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 5 Ἀπριλίου 1855, ὡς βουλευτὴς καὶ εἷς τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Σταυρνάρη περὶ τῶν ἕως τότε πεπραγμένων, ἔρχομαι σήμερον, παύσας τοῦ νὰ ἀποτελῶ μέρος τοῦ Σώματος τούτου, νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἀπὸ τῆς ῥηθείσης ἐποχῆς μέχρι τοῦδε πράξεις τῶν ἐκτελεστῶν τῆς Σταυρναρείου διαθήκης.

Ἐντὸς τοῦ διαστήματος τούτου εἰσεπράχθησαν βαθμηδὸν τὰ εἰς τὴν εἰρημένην ἔκθεσιν σημειούμενα ποσά, ἐκτὸς μόνον τῶν δημοσίων τῆς Γαλλίας χρεῶν, τῶν ὁποίων τὰ χρεώγραφα ὑπάρχουν παρὰ τοῖς ἐν Μασσαλίᾳ Κυρίοις Παστρὲ καὶ ἀδελφοῖς.

Ὡσαύτως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ διαστήματος, βαθμηδὸν ἐπληρώθησαν τὰ εἰς τὴν εἰρημένην ἔκθεσιν σημειούμενα ποσὰ ὡς ὀφειλόμενα, ἐκτὸς τῶν πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς συγγενεῖς καὶ ἐνδεεῖς συμπολίτας τοῦ μακαρίτου Σταυρνάρη δύο κληροδοτημάτων, συνισταμένων εἰς τάλληρα ἑπτακισχίλια (7,000) ἤτοι δραχμὰς 40,460.

Καὶ κατὰ ταύτην δὲ τὴν δευτέραν περίοδον, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης μετεχειρίσθημεν ὡς ταμεῖαν τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Εἰς

αὐτὴν συνεκεντρώνοντο ὅλα τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα, καὶ δι' αὐτῆς ἐνεργήθησαν αἱ πληρωμαὶ ὅλων τῶν ὀφειλομένων. Εἰς αὐτὴν δὲ εὑρίσκονται πάντοτε ἐναποταμιευμένα καὶ τὰ περισσεύοντα χρήματα ἀναβαίνοντα σήμερον εἰς δραχ. 181,455:81.

Τὰ μείναντα ταῦτα, αἱ 56 μετοχαὶ τοῦ μακαρίτου εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ τὰ ῥηθέντα Γαλλικὰ δάνεια μετὰ τῶν δεδουλευμένων τόκων ὅλων, ἀποτελοῦσι σήμερον κεφάλαιον ὡς ἔγγιστα δραχμῶν 501,755:27· ἀπὸ αὐτὰ ἀφαιρούμενα τάλληρα 7 χιλιάδες ἀνήκοντα εἰς τὰ δύο ῥηθέντα κληροδοτήματα καὶ δραχμαὶ 800 χρησιμεύσασαι εἰς διάφορα ἔξοδα, μένουσι δραχμαὶ 459,495:27.

Αὐτὸ λοιπόν, Κύριοι, τὸ ποσὸν μένει πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Πολυτεχνείου κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου Ν. Σταυρνάρη.

Τὰ ῥηθέντα Γαλλικὰ χρεώγραφα δὲν ἐξεποιήθησαν εἰσέτι ἂν καὶ τὰ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐμπιδίσαντα τὴν ἐκποίησιν αὐτῶν αἴτια κατὰ μέγα μέρος ἐξωμαλύνθησαν, διότι ἡ συμβᾶσα ἐκ τῶν γνωστῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν ὑποτίμησις αὐτῶν δὲν ἐξέλιπεν ἐντελῶς, καὶ ἡ πρό τινος καιροῦ τρέχουσα ἀξία αὐτῶν 68 περίπου τοῖς ἑκατὸν δὲν ἐφάνη εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς συμφέρουσα· ἄλλως δὲ τὰ κεφάλαια ταῦτα παράγουσι τόκον πλέον τῶν 4 τοῖς ἑκατὸν, ἡ δὲ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ὅπου ἔπρεπε νὰ κατατεθῶσι, πρὸ καιροῦ δὲν δέχεται χρήματα ἐντοκα, ὥστε δὲν ἔχει τι κατεπεῖγον ἡ ἐκποίησις αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ γενῇ χρῆσις αὐτῶν ἄμεσος πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Πολυτεχνείου.

Πρὸς κατασκευὴν τοιούτου καταστήματος, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσωμεν ὀργανισμοὺς καὶ σχέδια διά τε τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸ περίπου δέκα μηνῶν καὶ κατ' αὐθεῖαν ἡμεῖς πρὸ τριῶν μηνῶν εἰς γνωρίμους ἡμῶν ἀποταθέντες, ἀλλὰ δυστυχῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πορισθῶμεν τὰς πληροφορίας ταύτας.

Ἡ ἔλλειψις αὕτη ἀνεχαίτισεν οὐ μόνον τὴν περὶ ἐκλογῆς καὶ ἀγορᾶς κατάλληλου γηπέδου ἀπόφασιν τῶν ἐκτελεστῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνέγερσιν Πολυτεχνικοῦ οἰκοδομήματος.

Ἡ ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν παρελθουσῶν περιστάσεων ἐπιβᾶσα ὑποτίμησις τῶν Αὐστριακῶν φιορινίων, ἡ πληρωμὴ τόκων ὑπερημερίας εἰς τὰ κληροδοτήματα τῆς χήρας καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου Ν. Σταυρνάρη, πρὸς δὲ καὶ τὰ γενόμενα ἔξοδα ἐκ μέρους διαφόρων ὀφειλετῶν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν χρεῶν των πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀναβαίνοντα μόνον τὰ τελευταῖα,

ὡς ἐν τῷ λογαριασμῷ φαίνονται, εἰς δραχμὰς 59,526:43, ἐπέφερον, Κύριοι, ὡς βλέπετε, ἐλάττωσιν σημαντικὴν ἐπὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Πολυτεχνείου.

Νομίζω περιττὸν, Κύριοι, νὰ σᾶς σημειώσω ἐνταῦθα, ὁποίους καὶ πόσους κόπους καὶ προσπαθείας κατεβάλομεν πρὸς ἀποπεράτωσιν ὅλων τῶν ἔργων μας· ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐνταῦθα λογαριασμὸς τῶν εἰσπραχθέντων καὶ πληρωθέντων ὡς καὶ ἡ περὶ τούτου ἐκτεταμένη μετὰ πολλῶν ἀλληλογραφία εἶναι ἱκανὰ τούτου μαρτύρια.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 19 Φεβρουαρίου 1857.

Εὐπειθέστατος ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης
τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη
Ν. Α. Χ. ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ δευτέρου ἄρθρου τῆς ἀπὸ 30 Αὐγούστου **1852** διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ἡ Βουλὴ εὑρέστηθη ν' ἀναθέσῃ εἰς ἐμὲ διὰ πράξεως τῆς 21 Φεβρουαρίου **1854** νὰ συμπράξω μετὰ τῶν ἄλλων δύω ἐκτελεστῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς τελευταίας τοῦ ἀποθανόντος θελήσεως. Αἱ ἐργασίαι ὅμως τῶν ἐκτελεστῶν ἤρχισαν ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον, διότι μόλις κατὰ τὴν 10 τοῦ ἑπομένου μηνὸς Μαρτίου διωρίσθη τῆς Γερουσίας ὁ ἀντιπρόσωπος· διὸ καὶ τὴν 11 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένετο ἡ πρώτη τῶν ἐκτελεστῶν συνεδρίασις καὶ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν των. Τῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς μέχρι σήμερον πραξέων μας ἔρχομαι νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς σύντομον ἔκθεσιν.

Κατὰ τὴν διαθήκην τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα πράγματά του διέθεσεν ὁ μακαρίτης Ν. Στουρνάρης ὑπὲρ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ὥστε μόνον ἔργον τῶν ἐκτελεστῶν ὑπελείπετο ἡ εἴσπραξις τῆς χρηματικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πληρωμὴ τῆς κληρονομικῆς μερίδος τῆς θυγατρός του, τῆς προικὸς τῆς συζύγου του, καὶ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων καὶ εἰς τοῦτο ἀνενδότως ἐνησχολήθημεν.

Μὴ ἔχοντες ἄλλο πῶς πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς χρηματικῆς ταύτης περιουσίας παρὰ τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ σύντομον καταγραφὴν αὐτῆς, ἐκεῖθεν λαβόντες τὸ ἐνδόσιμον ἐγράψαμεν πρὸς τοὺς

διαφόρους ὀφειλέτας νὰ στείλωσιν εἰς ἡμᾶς τὸ ταχύτερον ἐκκαθαρίσεις τῶν μετὰ τοῦ μακαρίτου λογαριασμῶν αὐτῶν.

Καὶ τοὺς μὲν, ὡς, 1 τὸν ἐν Τεργέστῃ Βαρδάκαν καὶ ἀνεψιούς,

2) Τὸν ἐν Βιέννῃ Μ. Α. Κούρτην υἱὸν, καὶ

3) Τοὺς ἐν Βιέννῃ ὡσαύτως ἀδελφοὺς Δούμπαν προσεκαλέσαμεν πρὸς τοῦτο κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην ἡμῶν συνεδρίασιν, ἤτοι τὴν 11 Μαρτίου 1854 παρακαλέσαντες ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, νὰ μᾶς δώσωσι, καὶ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν, ὡς πρὸς τὰς μετ' αὐτῶν ὑποθέσεις τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη.

Εἰς τοὺς δὲ ὡς, 4 τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ ἀδελφοὺς Παστρέ.

5. Τὸν ἐν Λιβόρνῳ Ι. Σονίνον.

6. Τοὺς ἐν Διαλύσει ἀδελφοὺς Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη, καὶ

7. Τὸν Θεόδωρον Τοσίτσαν, ἀπεστείλαμεν τὰ αὐτὰ κατὰ τὴν 13 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τὴν δὲ 23 ἐπράξαμεν τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν Διαλύσει ἀδελφοὺς Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη.

Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἐνησχολήθημεν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ εἴσπραξιν τῶν πρὸς τὸν μακαρίτην Ν. Στουρνάρην ὀφειλομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲν παρημελήσαμεν καὶ τὴν κατὰ μικρὸν πληρωμὴν καὶ ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὴν διαθήκην ὀφειλομένων.

Μὴ ἐγκρίναντες ν' ἀναλάβωμεν ἡμεῖς χρηματικὴν διαχείρισιν, μετεχειρίσθημεν ὡς ταμεῖον τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ εἰς αὐτὴν, εἰς ἣν προϋπῆρχεν μέρος τῆς χρηματικῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου, συνεκεντρώσαμεν ὅλα τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα, καὶ δι' αὐτῆς ἐνεργήσαμεν καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν ὀφειλομένων.

Τὰ κατὰ τὴν διαθήκην ὀφειλόμενα ἀναβαίνουσιν εἰς ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν καὶ ἐπέκειντο ταῦτα δὲ ἔπρεπε νὰ πληρωθῶσιν ὅσον ἐνεστι τάχιον, μάλιστα ὅτα ἔζητήθησαν, πρῶτον μὲν διὰ νὰ μὴ προστεθῶσιν εἰς βάρος τῆς περιουσίας ἐκτὸς τῶν κεφαλαίων καὶ τόκοι, οἵτινες ἤθελον γεννηθῇ ἀναγκαίως, ἂν ἀναβαλλομένων τῶν πληρωμῶν ἐγίνοντο δικαστικαὶ περὶ αὐτῶν ἀπαιτήσεις· δεύτερον δὲ, διότι ἤθελεν εἶσθαι καὶ ἄτοπον καὶ ἐπιζήμιον νὰ ἐκτεθῶμεν περὶ χρεῶν ἀναμφισβητήτων εἰς δίκας οὐχὶ εὐλόγους.

Διὸ καὶ κατεβάλομεν πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν ὅσον δυνατὸν ἔγκαιρον καὶ ἕτοιμον πληρωμὴν τῶν χρεῶν, ἐξ ὧν τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐπληρώθη.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ εἰς χρήματα ὀφειλόμενα καὶ τὰ ὑπάρχοντα

εἰς τὴν Τράπεζαν ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν ὀφειλομένων, ἔπρεπε ἀνογκαίως νὰ ἐκποιηθῶσιν αἱ μετοχαί, τὰς ὁποίας εἶχεν ὁ μακαρίτης Στουρνάρης εἰς διάφορα δημόσια δάνεια, οἷα τὰ τῆς Γαλλίας, τὰ τῆς Σαρδηνίας, καὶ τὰ τῆς Αὐστρίας, καὶ εἰς διαφόρους ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, οἷαι αἱ τῶν σιδηρῶν μεταλλείων τῆς Τοσκάνης, καὶ ἡ τοῦ λαγείου τοῦ Ῥυδσχίλδ ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξεποιήσαμεν μόνον τὰς τοῦ Σαρδηνιακοῦ δανείου καὶ τῶν σιδηρῶν μεταλλείων Τοσκάνης, ὡς οὕτως τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὀλιγώτεραν ἐπιζημίου παρὰ τὰς ἄλλας· καὶ ἀνέλαβε δὲ κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως ἡ Κυρία Ἐνριέτα χήρα τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἀπέναντι τῶν κατὰ τὴν διαθήκην ὀφειλομένων αὐτῇ.

Ἀπὸ τὸν ἔγκλειστον λογαριασμὸν θέλετε πληροφορηθῇ καὶ εἰδικώτερα καὶ ἀκριβέστερα.

1. Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα.
2. Τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα.
3. Τὰ μένοντα ἀνείσπρακτα ὡς ἔγγιστα.
4. Τὰ εἰσέτι ὀφειλόμενα.

Ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ὁ μόνος πρὸς ὃν ἀπαντήθησαν δυσκολίαι ὁπωσοῦν σπουδαίαι εἶναι ὁ ἐν Λιβόρνῳ Κύριος Σονίνος, ὅστις εἰσέτι δὲν μᾶς ἐμβασε τὰ παρὰ αὐτοῦ ὀφειλόμενα, ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ δυσκολίαι ἐξωμαλύνθησαν καὶ ἐλπίζομεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ μεταφέρωμεν καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν Τράπεζαν.

Τῶν ἄλλων μετοχῶν τὴν ἐκποίησιν δὲν ἐνομίσαμεν πρέπον ν' ἀναβάλωμεν περισσότερον, διότι ἐκ τῆς διαθήκης ἐξάγεται ἡ προαίρεσις τοῦ διαθέτου νὰ κατατεθῶσιν εἰς τὴν ἡμετέραν Τράπεζαν· ἄλλως δὲ ἡ τῶν ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα κατάστασις ἐβελτιώθη καὶ δὲν εἶναι ἐπιβλαβὴς ἡ ἐκποίησις, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἀπητεῖτο ἡ ἐκπλήρωσις πολλῶν διατυπώσεων, καὶ ἐκ τούτου δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι τοῦδε ἡ ἐκποίησις, ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι καὶ ταύτης τὸ πέρας δὲν θέλει βραδύνει.

Τὰς πληροφορίας ταύτας ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς, ἐπιφυλαττόμενος νὰ δώσω πληρεστέραν ἔκθεσιν, ὅταν δυνηθῶμεν νὰ φέρωμεν εἰς πέρας ὁριστικὸν τὸ ἔργον καὶ ἐκκαθαριθῇ τί ὑπολείπεται ὁριστικῶς διὰ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ φιλογενὴς οὗτος ἀνὴρ ἐπρονόησεν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ἀπριλίου 1855.

Ὑπηρέτης βουλιωτὴς Σπετσῶν
Ν. Α. Χ. ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ.

Ἰσολογισμὸς τῆς περιουσίας τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Στουρνάρη ἐκ Μετσόβου

1856

Ἐνεργητικόν.

Ἰανουαρίου 23	Ἀπὸ κατάθέσεις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Τράπεζαν ἀπὸ τόκου 5 0/0, ὡς ὁ λογαριασμὸς τῆς Τραπέζης ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου 1851 . . . . . Δραχ.	179,831:67	
	Ὁμοίως εἰς τὴν ἰδίαν διὰ τὸ μέρισμα 36 μετοχῶν τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ 1852 καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους 1853 ὁμοῦ	6,186:50	
»	Ὁμοίως εἰς τὴν ἰδίαν μέρισμα τῶν ἰδίων μετοχῶν τῆς πρώτης ἐξαμηνίας τοῦ 1854 . »	2,254	
»	Ὁμοίως εἰς τὴν ἰδίαν διὰ τόκους τῶν καταθέσεων ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1854 . . . . . »	7,594:13	
	ὁμοῦ δραχ.	195,866:30	
»	Ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Ἑλληνικὴν Τράπεζαν		
»	Ἀπὸ 180 μετοχὰς εἰς χρεώγραφα ἐπὶ τῶν σιδηρῶν μεταλλείων Τοσκάνης ἐκποιηθείσας πρὸς 90 0/0 καὶ μεταβιβασθείσας εἰς τὸν Κ. Ἰωάννην Στουρνάρην διὰ τοσαύτας λίρας 162,000, αἵτινες πρὸς 6 3/3 φράγκα Γαλλικὰ τάλληρα 25,579, ἄτινα πρὸς 5:78 . . . δρ.	147,846:34	
»	Ἀπὸ 12 μετοχὰς ἐπὶ τοῦ Σαρδηνιακοῦ δανείου Χάμβουργ μεταβιβασθείσας εἰς τὸν ἴδιον Στουρνάρην πρὸς 76 0/0 τάλ. 21,816, ἄτινα πρὸς 5:78 »	126,096:48	
»	Ἀπὸ μερίσματα τῶν ἰδίων δανείων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1853	24,485:09	
»	τάλληρα 4,236:17 πρὸς 5:78 . . . . . »		
»	Ὁμοίως ἐκ τῆς Τοσκάνης ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. μέχρι 21 Ἀπριλίου 1854 λίρας Τοσκάνης 5,490:16:8, ἤτοι τάλ. 867 πρὸς 5:78 . . . »	5,011:10	
		308,439:01	

Ιανουαρίου 23	Ἀπὸ Γεώργιον Κρίτζαν ἐκ Λαμίας διὰ τὸ εἰς αὐτὸν δάνειον καὶ τόκον αὐτοῦ μεταβιβασθὲν εἰς τὴν Κ. Ἑλένην Φαρδῆ, εἰς λογαριασμὸν τοῦ κληροδοτήματός της		
»	Ἀπὸ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφοὺς Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάλυσιν διὰ τοῦ ἐνταῦθα Μιχαὴλ Τοσίτσα, γρόσια 332,634:39, ἅτινα ἐκκαθάρισαν ἐνταῦθα		» 24,636
»	Ἀπὸ τὸν ἐν Λιβόρνῳ Σονῖνον διὰ τοῦ ἐκεῖσε Κ. Θεοδ. Τοσίτσα, Τοσκάνης λίρας 85,142, αἵτινες ἐκκαθάρισαν πρὸς λεπ. 91 1/4 ἡ λίρα· ἤτοι		» 92,407:65
»	Ἀπὸ τὸν ἐν Λιβόρνῳ Θεόδωρον Τοσίτσαν, ὡς ὁ λογαριασμός του ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1853, Τοσκάνης λίρας 179,864,11:8, αἵτινες πρὸς λεπτὰ 92 1/3 ἔφερον . . . . . δρ. 166,075:34		» 77,679:22
»	Ἀπὸ τὸν ἴδιον δι' ὅσας παρέλαβε παρὰ τὸν ἐκεῖ ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάλυσιν ὡς ὁ λογαριασμός του ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1853 Τοσκανικὰς λίρας 138,379,13:6 διὰ		» 127,770:86
»	Ἀπὸ ἴδιον διὰ τόκους μέχρι 18 Ὀκτωβρίου 1854 ὡς ὁ λογαριασμός του, λίρας 6,370,6:8 πρὸς 92 1/3		» 5,888:94
		ὁμοῦ δρ.	299,728:14
	Ἐξ αὐτῶν ἐκράτησε διὰ προμήθειάν του καὶ λοιπὰ ἔξοδα εἰς τὴν ἀποστολὴν χρημάτων εἰς γρούπους ὡς ὁ λ/σμός του ὁμοῦ δρ. 6,855:15		291,090:99
	Καὶ δι' ὑπότροφον ὄθθεν τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἐκράτησε Τοσκάνης λίρας 1,936 ἤτοι . . . . . » 1,782:	8,637:15	

»	Ἀπὸ τοὺς ἐν Τεργέστῃ Βαρδάκαν καὶ ἀνεψιὸν ὡς ὁ λ/σμός των ἀπὸ 31 Μαρτίου 1854 κεφάλαιον φιορίνια 78,580 καὶ τόκον φ. 1,518:27		
	ὁμοῦ φιορ. 80,098:27, ἅτινα ἐκκαθάρισαν . . . . . δρ. 181,279		177,310:42
	Ἐξ ὧν ἐκπίπτοντες διὰ ναῦλον, προμήθειάν των κλπ. ἔξοδα εἰς τὴν ἀποστολὴν χρημάτων ὁμοῦ φιορ. 1,756:4, ἅτινα πρὸς λεπ. 226 τὸ ἓν ἤτοι δρ. 3,968:58		
»	Ἀπὸ τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφοὺς Ντοῦμπα διὰ 60 χρεωγράφα μεταλλικῶν ἐκποιηθέντα πρὸς 78,80/00 ὡς ἡ ἐπιστολή των ἀπὸ 28 Ἀπριλίου		
	1855 διὰ φιορίνια . . . . . Δρ. 49,250:23		
	Καὶ τόκον αὐτῶν ὡς ὁ λογαριασμός των ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1555 . . » 3,010:58		
	ὁμοῦ φιορ. 52,261:21		
	Ἐξ ὧν ἐκπίπτοντες ὅσα οὗτοι ἔμειναν πιστωταὶ ὡς ὁ λογαριασμός των ἀπὸ τὰς 5 Ἀπριλίου 1855 . . . . . » 1,250		
	Ἔμειναν φιορίνια 51,011:21		
	Ἅτινα ἐκκαθάρισαν ὡς ὁ προχωρούμενος λογαριασμός των δραχμὰς . . . 113,281:86		112,603:32
	Ἐξ αὐτῶν δὲ ἐκπίπτοντες φιορ. 300:13 δι' ἔξοδά των εἰς τὴν ἀποστολὴν χρημάτων· ἤτοι . . . . . δρ. 678:54		
»	Ἀπὸ τὸν ἐν Βιέννῃ Κούρτη δι' ὅσα ὤφειλε κεφάλαιον φιορ. 11,082		
	καὶ τόκον φιορ. 679:42 . . . . . ὁμοῦ φιορίνια 11,761:42		
	Καὶ διὰ 20 λαχεῖα Ρωσσίδ ἐκποιηθέντα πρὸς 118 1/2 ὡς ἡ ἐπιστολή του ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1855 . . . . . » 5,925		
	Ὁμοῦ φιορίνια 17,686:42		

1856

Ιανουαρίου 23	Άτινα ώς ό τρεχούμενος λογαριασμός έκκαθάρισαν . . . . . δρ. 39,815:97		
	Εξ ών εκπίπτοντες τα έξοδά του εις την αποστολήν χρημάτων φιορ. 117:12 πρός 226 λεπτά . . . . . » 264:93		39,551:04
»	Από τους εν Μασσαλία αδελφούς Πατρά δι' όσα εισέπραξαν διά τόκους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1854 εκ των δημοσίων δανείων ολιγώτερον φρ. 476:10 δι' έξοδα εις την αποστολήν ως οι λογαριασμοί των, φράγκα 25,276:50 πρός 111 2/3 . . . . δρ.		28,208:62
	Μέχρι σήμερον τό όλον όμοῦ δραχ.		1,342,792:57

τῆς Ἠπείρου

Μέχρι τῆς 23 Ἰανουαρίου 1856.

1856

Παθητικόν.

Ιανουαρίου 23	Κληροδότημα τῆς συζύγου Κυρίας Ἐνριέττας Στουρνάρη κατά την διαθήκην . . . . . τάλληρα 50,000		
	Ὁμοίως δι' εἰκοσαετῆ αἰκίας . . . . . » 20,000		
	Ὁμοῦ τάλληρα 70,000		
	Ἄτινα πρός 5,78 λεπτά τό ἓν ἕφερον δραχμάς		404,600
»	Διά τόκον ἐπί τοῦ κληροδοτήματος τῆς θυγατρός της Εἰρήνης Ν. Στουρνάρη, κατά γνωμοδότησιν δικηγορικοῦ συμβουλίου, ὡς ὁ λογαριασμός ἀπό 14 Ἰουλίου 1855		31,480
»	Διά διάφορα ἔξοδα γενόμενα πρό τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη καί πληρωθέντα μετ' αὐτόν ὡς ὁ ἴδιος λογαριασμός ἀπό 14 Ἰουλίου 1855 . . . . . »		5,710:75
»	Διά τόκον ἐπί τοῦ κληροδοτήματός της, ὡς ὁ ἴδιος λογαριασμός . . . . . »		5,699:69
	Τά τῆς Κυρίας Ἐνριέττας Στουρνάρη τό ὅλον ὁμοῦ δραχ.		447,490:84
»	Κληροδότημα τῆς θυγατρός του Εἰρήνης Στουρνάρη τάλληρα 50,000, κατατεθέντα εἰς τήν Ἐθνικήν Ἑλλ. Τράπεζαν πρός 5,78 λεπ. ἥτοι . . . . . »		289,900
»	Ὅμοιον τῆς ἀδελφῆς του Ἀγγελικῆς Ἀζέρωφ κατά τήν διαθήκην τάλ. 40,000 πρός 5,78 . . . . . »		231,200
»	Ὅμοιον τῆς ἀδελφῆς του Ἑλένης Φαρδῆ ὁμοίως τάλ. 10,000 πρός 5:78 . . . . . »		57,800
»	Εἰς Γεώργιον Μπόταν κατά τήν διαθήκην πληρωθέντα του διά κεφάλαιον καί τόκον ὁμοῦ . . . . . »		3,935:42
»	Κληροδότημα διά τό σχολεῖον τῆς πατρίδος του Μετσόβου κατατεθέν εἰς τήν Ἐθν. Τράπεζαν κατά τήν διαθήκην τάλ. 10,000· ἥτοι πρός 5:78 . . . . »		57,800
»	Ὅμοιον διά τό σχολεῖον καί νοσοκομεῖον Ἀλεξανδρείας ὁμοίως τάλ. 10,000· ἥτοι . . »		57,800
»	Ὅμοιον διά τό σχολεῖον καί νοσοκομεῖον Ἀλεξανδρείας ὁμοίως τάλ. 10,000· ἥτοι . . »		5,861:68
»	Ὅμοιον πληρωθέν εἰς τούς τρεῖς ὑπηρέτας του τάλληρα 1,000 διά . . . . . »		5,780
»	Ὅμοιον ὁμοίως εἰς τούς ὑπηρέτας τοῦ θείου του Μιχαήλ Τοσίτσα τάλ. 1,000· ἥτοι . . »		
»	Ὅμοιον διά τό μέλλον Πολυτεχνεῖον, διά λογαριασμόν τοῦ ὁποίου κατέθεσαν μέχρι σήμερον εἰς τήν Ἐθν. Τράπεζαν εἰς λογαριασμόν ἀπό 25 Ἰουνίου μέχρι 16 Αὐγούστου 1855 . . . . . »		181,455:81
»	Εἰς τήν Ἐθν. Τράπεζαν πληρωθέντα διά ναῦλον, ἔξοδα καί προμή-		

1856

Ἰανουαρίου 23	θειαν εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν διαφόρων γρούπων, ὅτοι χρηματοδεμάτων σταλέντων ὅλων εἰς τὴν παραλαβήν της . . . . . »	4,086:39
	Ὁμοῦ δραχ.	1,342,210:14
	Μένει δὲ ἡ Ἐθν. Τράπεζα ὀφειλέτης ὡς ὁ τρέχων λογαριασμὸς δι' ἐξίσωσιν ἔτι . . . »	582:43
	Τὸ ὅλον ὁμοῦ δραχ.	1,342,792:57

Μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι, ὡς καταφαίνεται ἀπὸ τὸν παρόντα ἰσολογισμόν, ἐκτὸς τῆς ἐπαισθητῆς ζημίας, ἔνεκεν τῆς παρατυμήσεως τῶν φορτίων καὶ λοιπῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγμάτων, ἐπληρώθησαν καὶ τὰ ἀκόλουθα ἔκτακτα ἔξοδα καὶ ὑπερημερίας τόκοι, ἅτινα ἐκπίπτουσιν ἀπὸ τὴν περιουσίαν, ἤγουν·

»	Εἰς τὴν Κυρίαν Ἐφρόσυνον Στουρνάρη διὰ τόκον τῆς Εἰρήνης Στουρνάρη ὡς ἀνωτέρω. δρ. 31,480:40		
	Εἰς τὴν ἰδίαν δι' ἔξοδα πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη ὁμοίως . »	5,710:75	41,890:84
»	Εἰς τὴν ἰδίαν διὰ τόκον ἐπὶ τοῦ κληροδοτήματός της ὁμοίως . . . . . »	5,699:69	
»	Εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν διὰ προμήθειάν της κτλ. ὡς ἀνωτέρω . . . . . δρ.		4,086:39
»	Εἰς τὸν ἐν Λιβόρνῳ Θεόδωρον Τοπίτσα ὁμοίως ὡς ἀπέναντι . . . . . »		8,637:15
»	Εἰς τὸν ἐν Τεργέστῃ Βαρδάκαν ἀνεψιὸν ὁμοίως . . . . . »		3,968:58
»	Εἰς τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφοὺς Ντοῦμπα » . . . . . »		678:54
	Εἰς τὸν ἐν Βιέννῃ Κούρτην » . . . . . »		264:93
	Ὁμοῦ δραχ.		59,526:43

Ὁ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη
Ν. Α. Χ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ.

ΤΟ ΚΑΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ

Οὗ τὰ χρήματα εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν κατατεθέντα.

1855

Ἰουν. 25	Δι' ὅσας κατετέθησαν εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν σήμερον κατὰ τὸ ἔγγραφόν της . . . . . δραχ.		71,500
Ἰουλ. 27	Ὁμοίως σήμερον ὡς ἀνωτέρω . . . . . »		53,320
Αὐγ. 17	Ὁμοίως σήμερον ὡς ἀνωτέρω . . . . . »		56,635:81
	δραχ.		181,455:81
Δεκ. 31	Διὰ τόκων ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ 25 Ἰουνίου μέχρι σήμερον πρὸς 5 0/0 ὡς ἡ σημείωσις τῆς . . . . . »		4,413:71
1856	Τραπέζης . . . . . »		4,646:34
Ἰουν. 30	Ὁμοίως ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1855 μέχρι σήμερον		
»	Διὰ τὸ μέρισμα τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ 1854 ἐπὶ τῶν 56 μετοχῶν πρὸς δραχμὰς 37 1/4 τὴν μίαν ὁμοῦ . . . . . »		2,086
	Ὁμοίως τῆς πρώτης ἐξαμηνίας τοῦ 1855 πρὸς δραχμὰς 35 ἐπὶ τῶν ἰδίων . . . . . »		1,960
»	Ὁμοίως τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ 1855 ὁμοίως πρὸς δραχμὰς 39:50 . . . . . »		2,212
»	Ὁμοίως τῆς πρώτης ἐξαμηνίας τοῦ 1856 ὁμοίως πρὸς δραχ. 39:50 . . . . . »		2,212
	δραχ.		198,985:95
Δεκ. 31	Διὰ τόκων ἐπὶ δραχμῶν 190,519:95 τῶν καταθέσεων ἀπὸ τέλη Ἰουνίου 1856 μέχρι σήμερον . . . . . δρ.		4,762:89
»	Διὰ τὸ μέρισμα τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ 1856 ἐπὶ τῶν 56 μετοχῶν πρὸς δραχμὰς 44 . . . . . »		2,454
	δραχ.		7,226:89

Δεκ. 31 | Μένουν εἰς τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ ἀδελφοὺς Παστρὲ ἀνείσπρακτοι οἱ τόκοι ἐκ φράγκων 8,000 κατ' ἔτος ἀνὰ 3 0/0 ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου 266,666 2/3 διὰ δύο ἔτη ἀπὸ τέλη 1854 μέχρι σήμερον τέλους Δεκεμβρίου 1856 ὁμοῦ φράγκα 16,000 πρὸς 111 . . . . . » 17,760

Ἐπίσης τῆς χήρας τῶν ἰδίων Παστρὲ μένουν ἀνεκποίητα τὰ ἀνωτέρω δάνεια ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 8 0/0 φράγ. 8,000 καὶ ἐκποιούμενα πρὸς 70 0/0 φέρουν φράγ. 185,666 2/3 καὶ ταῦτα πρὸς 111 λεπτὰ τὸ φράγκον, φέρουν . . . . . » 207,200

Ἐπίσης αἱ 56 μετοχαὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐκποιούμεναι ἀνὰ δραχμὰς 1,200 ὡς ἔγγιστα τὴν καθ' ἑκάστην φέρουν . . . . . » 70,000

Καὶ τὰ ὀφειλόμενα εἰς λογαριασμὸν παρὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης . . . . » 582:43

δραχ. 302,769:32

» 501,755:29

Μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι μένει μέχρι σήμερον ἀπλήρωτον τὸ κατὰ τὴν διαθήκην κληροδότημα ἐκ ταλλήρων 7,000 ἤτοι δραχ. 40,460 εἰς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πτωχοὺς συγγενεῖς τῆς πατρίδος του Μετσόβου, εἰς ὧν ὄμως διετάχθη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ πληρώσῃ τὰς δύο χιλιάδας τάλληρα καὶ τὰ ἄλλα μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐκεῖθεν καταλόγων ἐν τάχει. Ἐπίσης ἐπλήρωσεν ἡ Ἐθν. Τράπεζα τῇ 11 Αὐγ. 1856, δι' ἔξοδα γενόμενα ἐνταῦθα εἰς δικηγορικά, ταχυδρομικὰ κτλ., κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη, ὀκτακοσίας δραχμάς· ἤτοι . . . δρ. 800

Ἐκπιπτομένων ὅθεν τῶν ἀνωτέρω δραχ. 40,460 καὶ τῶν δρ. 800 τὸ ὅλον . δραχ. 41,260

Μένει περίσσευμα . . . δραχ. 459,495:27

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Φεβρουαρίου 1857.

Ὁ Ἐπιτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη

Ν. Α. Χ. ΑΝΔΡΓΥΡΟΥ.

Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα.

Ἐκ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀπὸ κατάθεσιν, τόκους καὶ μερίσματα τῶν μετοχῶν . . δραχ.	209866	30
Ἀπὸ Θ. Τοσίτσα εἰς μετρητὰ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάφορα εἰσπραχθέντων λίρας Ὠθωμανικὰς 304, 614:10/00 ταλ. 46,980	271545	12
Ἀπὸ τὸν ἴδιον Θ. Τοσίτσαν ἀπὸ μετοχὰς ἐπὶ τῶν σιδήρων μεταλλείων Τοπκάνης καὶ χρεωγράφων τοῦ Σαράϊνου δάνειου Χάμβρου μεταβιβασθέντα εἰς τὸν Κύριν Ἐνρ. Ν. Στουρνάρη	263941	81
Ἀπὸ Βαρβάκων καὶ ἀναψύξεις ἐξ ἀναγνωστικῆς ἐπιστολῆς τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάλυσιν φορὰν ταλ. 78,342:23	177227	76
Ἀπὸ Κούστην υἱὸν, ἐπίσης ἐξ ἀναγνωστικῆς τῶν ἰδίων φορίνια 11,70 . . .	26114	40
Ἀπὸ Γ. Κρίτσα δάνειον καὶ τόκους . . .	24736	35
Ἀπὸ Μιχαὴλ Τοσίτσαν	56526	12
Ἀπὸ ἀδελφοὺς Παστρὲ Μασσαλίας . . .	28309	60
Ἀπὸ ἀδελφοὺς Δούμπα	4019	47
	1072287	

Τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα.

Εἰς τὸν χήραν Στουρνάρη διὰ τὸ κληροδότημα τοῦ καὶ (μετὰ τῆς αὐξήσεως) . ταλ. 70,000	404600	
Εἰς τὴν θυγατέρα του Ἐλένην » 50,000	289000	
Εἰς τὴν Κυρίαν Λέβερωβ . . » 40,000	231200	
Εἰς τοὺς τρεῖς Ὑπηρέτας τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη . . . . . » 1,000	5780	
Εἰς τὴν Κυρίαν Φωκᾶν . . . » 10,000	57800	
Εἰς τὸν Γ. Μπόσκον	3935	42
Δραχ. . . .	992315	42

Τὰ μένοντα ἀνείσπρακτα ὡς ἔγγιστα.

Ἀπὸ τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ Παστρὲ καὶ ἀδελ-

φους ὡς ἔγγιστα φράγκα 180,000 προερχόμενα ἀπὸ δημόσιον Γαλλικὸν δάνειον τῶν 3 0/0 .		199800
Ἀπὸ τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφοὺς Δοῦμπα φιορίνια 60,000 προερχόμενα ἀπὸ μεταλλικὰ λεγόμενα (Χαρτία τοῦ Κράτους) πρὸς δρ. 2:30 λογιζ. τὸ φιορ. ὡς ἔγγιστα		115000
Ἀπὸ Μιχαὴλ Δ. Καΐρτην εἰς τὸ δάνειον τοῦ Ροσχίλδ φιορ. 5,000 ὡς ἔγγιστα		11000
Ἀπὸ Σονίνον Λιβόρνου ὡς ἔγγιστα . . .		80000
Ἀπὸ Μιχαὴλ Τοσίτσα γρόσια Ἀλεξανδρείας 128,634		32000
Ἀπὸ 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικ. Τραπέζης πρὸς 1,250 δρ. ὡς ἔγγιστα ἑκάστη		70000
Δραχ . . .		508300

Τὰ εἰσέτι ὀφειλόμενα.

Εἰς τὸ σχολεῖον Μετζόβου . . τάλ.	10,000	57800
Εἰς τὸ σχολεῖον Ἀλεξανδρείας. »	10,000	57800
Διὰ τοὺς ἐνδεεῖς συγγενεῖς του. »	5,000	28900
Διὰ τοὺς ἐνδεεῖς συμπολίτας του.»	1,000	11560
Διὰ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Μ. Τοσίτσα»	1,000	5780
		161840

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Ἀπριλίου 1855.

Ν. Α. Χ. ΑΝΔΡΓΥΡΟΥ.

Ἀναγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν 1) τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νομοσχεδίου καὶ 2) τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῆς ἐνεργουμένης ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς μερῶν, προὐτέθη εἰς συζήτησιν τὸ πρῶτον, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Ἀντωνοπούλου καὶ Ν. Μαυρομμάτη δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 31 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου φόρος μελισσίων διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδαμ. Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Καλλικατρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Ἀνδρίκος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Ἀνδρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου 1, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ῥέψω τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ δὲν προέλαβον· πράττων ὅθεν τοῦτο μίαν μόνην παρατήρησιν θέλω κάμει πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς καὶ τοὺς ΚΚ. ὑπουργούς, διὰ νὰ ἴδω ἂν ἔχω δίκαιον ἢ μὴ εἰς ὅ,τι φρονῶ περὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν φόρων.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ἐκφράζεται οὕτως·

«Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των κλπ. »

Ἡ φράσις «ἀναλόγως τῆς περιουσίας των» πρέπει νὰ ἐξη-

γηθῇ εἰς τὸ βάθος τῆς ἐννοίας της, οὕτως εἰπεῖν, διότι βαδίζομεν ἤδη ὅπως καὶ πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως, καὶ πρὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος· ὁ πολίτης πρέπει νὰ συνεισφέρῃ βεβαίως, διότι ἀπολαμβάνει τὰ καλὰ ὅσα ἀπορρέει ἡ κοινωνία εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ· ἀλλ' ὅταν πολίτης τις δὲν ἔχῃ περιουσίαν ἢ ἔχῃ μικρὰν ἥτις μόλις ἐξαρκεῖ πρὸς συντήρησιν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, τότε ἡ φορολογία εἰς τὸν τοιοῦτον πολίτην εἶναι βάρος ἐπαισθητόν· τοὺς ἰδίους λόγους εἶχον νὰ εἴπω καὶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν ζώων, διότι καὶ ταῦτα κατεστράφησαν ἕνεκα τῶν ἐπελθόντων περιστατικῶν ὅπως καὶ τὰ μελίσσια· ἰδιοκτήτης πρὶν μὲν διακοσίων προβάτων ἔμεινεν ἤδη καθὼς ἐπληροφορήθην, κύριος εἴκοσι μόνον τοιούτων· ἀλλ' οὐχ ἧττον ὁ πολίτης οὗτος, ὅστις θέλει προσφύγει εἰς δάνεια καὶ τὸ χείριστον εἰς τὸ ἐπάγγελμα ταῦ ἐπαίτου ἴσως, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς ἰδίαν συντήρησιν ἐξόδων θέλει πληρώσει ὁλόκληρον τὸν φόρον τῶν εἴκοσι προβάτων ἅτινα τῷ ἔμειναν, καὶ τοιουτοτρόπως ἐπιβαρύνεται ἐπαισθητῶς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἔχων ὀλίγα πληρώνει ὀλίγα, ὁ δὲ ἔχων πολλὰ πληρώνει πολλά, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι ὁ πολίτης πρέπει νὰ ἀποδίδῃ φόρον ἐπὶ τοῦ περισσεύματος τῶν εἰσοδημάτων του καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ μόνου καὶ ἀναγκαίου πόρου πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του, διότι ἡ κοινωνία πρέπει νὰ συντρέχῃ ἀντὶ νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς ἀπόρους τούτους πολίτας. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι οὕτω πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν ἢ ἑρμηνεύσωμεν τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ Συντάγματος· οἱ λόγοι οὗτοι ἦσαν καταλληλοι βεβαίως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρώτου ἄρθρου ὡς πραγματευομένου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου· ὅθεν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι οἱ συντάκται τοῦ προϋπολογισμοῦ πρέπει νὰ ἐμβλέπωσι καὶ διακρίνωσι ποῖα προϊόντα δεικνύουσι χρηστὰς ἐλπίδας προόδου καὶ ποῖα προϊόντα τείνουσιν εἰς καταστροφήν διὰ νὰ ἐπιβαρύνωσι τὰ πρῶτα, ἤτοι τὰ δεικνύοντα χρηστὰς ἐλπίδας, μετὰ περισσοτέρας κατά τι φορολογίας, ἀνακουφιζομένων οὕτω τῶν δευτέρων.

Περαίνων τὸν λόγον μου, προτείνω· ἐπειδὴ ἡ ἐπενεχθεῖσα ἐπὶ τῶν μελισσίων καταστροφὴ ὁμολογεῖται παρὰ πάντων νὰ ἐκπεσθῇ ὁ φόρος ἀπὸ 25 λεπτῶν εἰς 5 λεπτὰ κατὰ κυψέλην.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας·

Ἡ πρότασις τοῦ προαγορευσάντος κατ' οὐσίαν εἶναι σπουδαία, σπουδαιοτάτη οὐχὶ ὅμως ὅπως μὲ ἀσάφειαν τὴν ἐξέθηκε. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ἐμνημόνευσε, δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν ἢ ἐπιβολὴν τῶν φόρων, ἐπὶ τῆς ὅλης περιουσίας τοῦ πολίτου, ἀλλ' ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων ἅτινα λαμβάνει, κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους.

Ἡ ἰδέα τοῦ προλαλήσαντος ἴσως συνίσταται εἰς τὸ νὰ πληρώνωσιν οἱ πολῖται φόρους κατ' ἴσην ἀναλογίαν ὡς πρὸς τὸ ἔσοδον καὶ ἔξοδον ἑκάστου προϊόντος, ἀλλὰ τοιοῦτον τι δὲν δύναται οὔτε πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ σήμερον. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καταστροφή τις ἐπῆλθεν ἐπὶ τῶν μελισσίων, ἀλλ' ἡ τοιαύτη καταστροφὴ συνέβη ἄλλως μὲν εἰς μίαν ἐπαρχίαν, ἀλλιῶς δὲ εἰς ἑτέραν, καὶ ἄλλως ἴσως εἰς ἄλλην· ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῆς φορολογίας τούτων ὁ ἐκπεσμός, ὃν ὁ προλαλήσας προέτεινε, διότι δὲν πρόκειται περὶ πράγματος τὸ ὁποῖον ἔπαθον ἐν γένει. Ἐγὼ αὐτὸς ἐλάλησα ἄλλοτε περὶ τῆς δυσαναλογίας ἥτις ὑφίσταται εἰς τὴν φορολογίαν τῶν διαφόρων φορολογητέων εἰδῶν, καὶ ἀπαιτεῖται σκέψις πολὺ καὶ ἐξέτασις μεγίστη ὅπως κανονισθῇ ἡ δέουσα ἀναλογία ἐπὶ τῆς φορολογίας μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κανονικῶν ἐξόδων ἑκάστου εἴδους ἢ προϊόντος.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8, ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 30· ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 15 τρέχοντος μηνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου φόρος μελισσίων διὰ τὸ ἐνιαυτὸν ἔτος.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Καλαποτρώνης		Ριχάρδος Τζιώρτζ	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τάκτζης Μαγγίνας	Ν	Βασιλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μανιαρίδης	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Ἰάκωβος Πατζιμάδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	

Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . N	Δημήτριος Πλακούτας	. . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . N	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . . N	Ἀνταστ. Μαυρομιχάλης	. .
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Δημήτριος Κατσίσκος	. . N
Δημήτριος Βούλγαρης	. . .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . .
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Ἀθάν. Δούκας	. . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . . N
Ἄγιος Κανελλόπουλος	. . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	. . . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . N	Κωνς. Προβιλέγιος	. . . .
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . N	Σπῦρος Μῖλιος	. . . . . N
Ἀντών. Κριεζῆς	. . . .	Ῥῆγας Παλαμιδῆς	. . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. . N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτας	. N

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῆς ἐνεργουμένης ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν πέριξ μερῶν, ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τάδε·

Νομίζω, κύριοι, ὅτι περὶ τῶν Σαπτεμβρίων π. ε. λόγος ἐγένετο πάλιν περὶ τοῦ προκειμένου, οὐχὶ σπουδαίως, ἀλλ' ὡς ἐν παρόδῳ καὶ παρεμπίπτοντα εἰπά τινα· ἂν δὲ ἐνθυμοῦμαι καλῶς ἐπρόκειτο τότε νὰ ψηφίσωμεν νομοσχέδιον, πραγματευόμενον τὴν ἐγγύτητα τῶν ἀγρικλαιῶν, καὶ εἰς αὐτὸ ἐμπεριείχετο διάταξις τις στερεότυπος, ὡς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ νομοσχέδια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· εἶχε δ' οὕτως καθόσον ἐνθυμοῦμαι· *Διὰ Β. Διατάγματος θέλουν ὁρισθῆ αἱ προθεσμίαι καὶ τὰ τῆς δημοπρασίας κτλ.* Τινὲς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἔλαβον τότε τὸν λόγον καὶ παρετήρησαν, ὅτι ἡ τάσις αὐτὴ τοῦ χορηγεῖν νομοθετικὴν δύναμιν εἰς τὰ διατάγματα ἦτο βλαπτικὴ εἰς τὸ ἔθνος, διότι ἀντίκειται πολλάκις αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἶπεν, ὅτι οἱ νόμοι δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἢ διὰ Β. Διαταγμάτων, καὶ ἐδυσχέραινε μάλιστα διατί νὰ ἐνιστάμεθα εἰς πράγματα τυπικά. Τότε ἐγὼ ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ καταβαρύσεως τῶν ἑτοιμορρύπων Διάταγμα, διότι ἐπεβάρυνε καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον, εἶπα· ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα προσεκτικοὶ πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας, διότι αὗται προκαλοῦσι πολλάκις διατάγματα, ἅτινα κατόπιν γίνονται ὥστε νόμοι,

αἵτινες σήμερον μὲν ἐπιβαρύνουσι τὴν ἰδιοκτησίαν, αὔριον δὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐπὶ τέλους τὴν ζωὴν τοῦ πολίτου· ταῦτα δ' εἰσὶ τὰ πολυτιμώτερα αὐτοῦ ἀγαθά, δι' ἃ θυσιάζει τὸ πᾶν, ὁριστάμενος τὰ πανδεινα. Εἶπον λοιπὸν τότε, ὅτι τὸ Διάταγμα εἶναι οὕτως συντεταγμένον, ὥστε ἐὰν ὁ κύριος ἀστυνόμος χαρακτερίσῃ ἓν κτίριον ἑτοιμόῤῥοπον καὶ σᾶς προσκαλέσῃ κατὰ τοὺς τύπους εἰς τὴν καταδίκασιν αὐτοῦ, σεῖς δὲ κάμνοντες ἔρευναν τῶν δικαίων παραπόνων σας πρὸς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν, αὐτὸς δὲ τύχοι νὰ ἀγαπᾷ μᾶλλον τὸν ὑπάλληλόν του ἢ τὸν ὀρθὸν λόγον· τότε ἡ ἔρευνά σας ἀποῤῥίπτεται καὶ οὐ μόνον τὸ οἰκημά σας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἀνάκτορον καταπτέρεται ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ κυρίου ἀστυνόμου· ἀλλὰ τότε, εἶπε ῥωμή τις ἐνταῦθα: τὸ Διάταγμα τοῦτο εἶναι αὐτόχρημα ληστεία!

Νομίζετε δέ, κύριοι, ὅτι ὅσα ἐπαναλαμβάνω σήμερον ἐῤῥέθησαν τότε ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ, καὶ μόνον ὀλίγοι τὰ ἤκουσαν; ἀπεναντίας ἐῤῥέθησαν πανδήμει, ἦσαν παρόντες, ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον, καὶ πάντες συνωμολογήσαντες, εἶπον, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ νόμος τις γενικὸς, ἐφ' οὗ νὰ στηρίζωνται αἱ διαταξεις αὗται ὡς γίνεται εἰς ἅπαντα τὰ εὐνομούμενα κράτη. Καὶ ὡς συμπέρασμα τοῦ λόγου μου ἔφερα τότε, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ συμβῇ ποτὲ ὅ,τι συμβαίνει σήμερον.

Αὗται δὲ ἦσαν αἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἔκαμα περὶ τῶν Σαπτεμβρίων π. ε. ἐφ' ὧν οἱ λοιποὶ κύριοι ὑπουργοὶ οὔτε μὲ ἐνάπτουν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς τὸ παρεμπίπτον αὐτὸ ζήτημα, ἂν καὶ δὲν ἤνοιξε τὸ στόμα του νὰ εἴπῃ λέξιν, ἤλπιζα, ὅμως, ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὗται γεννόμεναι ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐνώπιον τοῦ Γερουσιαστικοῦ συλλόγου, ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου, ἤλπιζα, λέγω, ὅτι, ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἤθελεν ἐπανορθώσει καὶ τὸ Διάταγμα, καὶ τὴν καταβλιψιν, ἥτις ἐγένετο, καὶ δὲν ἤθελαν ἀφήσει ἀνεπανόρθωτον τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφὴν εἰς τὰς ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν· καὶ ἰδού, κύριοι, ἕτερον δεῖγμα τῆς καλῆς ἡμῶν πίστεως· ὑπέκυψα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ καταβλιπτικὸν τοῦτο μέτρον, καὶ ἠρκέσθην ν' ἀναφερθῶ μόνον, περὶ τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ Διατάγματος, καὶ τῆς προσοχῆς, ἣν ὤφειλε τὸ ὑπουργεῖον νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν παροῦσαν ὑποθεσιν.

Ἔχω, κύριοι, ἕνα κῆπον εἰς τὰ περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ

τὴν θέσιν τὴν καλουμένην *Σωπόλια*· ἐκεῖ ὑπῆρχε περίβολος τοῦ κήπου τούτου παρὰ τὴν ὁδὸν Κολοκυνθοῦς· ὁ περίβολος οὗτος, ἀπὸ θεμελίων μέχρι τινος ὕψους συνίστατο ἐκ τοίχου ἀσβεστοκτίστου στερεωτάτου, περὶ τοῦ ὁποίου ταχύτατα πραγματογνώμονες ἐρωτηθέντες, μοὶ εἶπον, ὅτι τόσῳ στερεὸν ἦτο, ὥστε δι' ὑπονόμου μόνον ἠδύνατο νὰ καταβαρισθῇ· ἄνωθ' αὐτοῦ μεγάλοι πλίνθοι περιέφραττον τὸν περίβολον. Περὶ τὴν 20 Ἀπριλίου, π. ε. λαμβάνω, κύριοι, διαταγὴν τῆς ἀστυνομίας, δι' ἧς μοὶ διέταττε νὰ καταβαρίσω τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος τοῖχον ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὡς καταδειχθέντα ἐτοιμόρροπον· ἄλλως ἡ ἀστυνομία ἐντὸς τῶν καθηκόντων αὐτῆς, ἤθελε προχωρήσει εἰς τὴν καταβάρισιν, καὶ ἐγὼ ἤθελα ὑποστῇ ἅμα μὲ τὰ ἐκ τούτου προκύψοντα ἔξοδα, τὰς ποινικὰς συνάμα συνεπείας ἐπὶ παραβάσει ἀστυνομικῶν διατάξεων. Ἐνθυμοῦμαι, κύριοι, τότε, ὅτι καὶ τῷ ὄντι ὁ τοῖχος αὐτὸς ἦτον ἐτοιμόρροπος· μετέβην λοιπόν, ἠρώτησα καὶ μὲ εἶπον, ὅτι ἦτο στερεώτατος· ἐπῆδεσα τὴν διαταγὴν τῆς ἀστυνομίας, καὶ τί νομίζετε ἤκουσα· αὐτὰ γίνονται διὰ νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ δρόμοι. Ἀνεφέρθην τότε εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐξέθηκα, ὅτι τοιαύτην διαταγὴν ἔλαβα παρὰ τῆς ἀστυνομίας· καὶ στοχασθῆτε, κύριοι, ἂν τοῖχος μήκους πεντακοσίων περίπου πήχεων, ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ὁλόκληρος, καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐτοιμόρροπος. Εἶπα δὲ τότε εἰς τὴν ἔφεσίν μου, ὅτι ἐπειδὴ τοῦτο γίνεται διὰ μόνον τὸν λόγον τῆς βιομηχανίας, πρέπει νὰ προϋπάρξῃ νόμος ἐπιτρέπων τὰ μέτρα ταῦτα, συνάδων μετὰ τοῦ ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ταῦτα ἐξέθηκα τὴν 1 Ἀπριλίου τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ περιέμενα ἐν παιδιᾷ ἐπανόρθωσίν τινα· πλὴν ματαίως. Ἀλλ' ὅταν, κύριοι, προσκαλεῖσθε νὰ καταβαρίσητε ἐν κτιρίοις σας, ὃ χαρακτηρισθὲν ἐτοιμόρροπον, καὶ τοῦτο μένει ἐπὶ ὀκτὼ, ὁλοκλήρους μῆνας ὄρθιον καὶ ἤθελε μένει ἐπὶ ὀκτὼ ὁλόκληρα ἔτη εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν ἀκέραιον, τοῦτο λέγεται ἐτοιμόρροπον· ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς, ὅτι καὶ ἡ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἔφεσίς μου καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἔμενεν ἀκέραιος· ὅτε πάλιν ἔλαβα ἑτέραν διάταξιν λέγουσαν, ὅτι ἀποῤῥιφθείσης τῆς ἐφέσεώς μου ἔπρεπε νὰ καταβαρίσω ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τὸ χαρακτηρισθὲν ἐτοιμόρροπον κτίριον· ὑπάρχει εἰς τὸ γενόμενον ἄδικον, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνεργήσω πλέον, ἔλαβα μόνον παρεμπίπτοντα λόγον ἐνταῦθα, οὐχὶ ὅμως

ταχαῖον, ἀλλ' ὅπως δοθείσης καὶ πάλιν ἀφορμῆς, λάβῃ καταλληλότερα μέτρα ἡ Κυβέρνησις. Ὁ κύριος ὅμως ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ ἐννοήσῃ καὶ τότε· καὶ ἰδοὺ μετὰ δέκα ἡμέρας, κατεδάρισεν, οὐ μόνον τὸν ἰδικόν μου, ἀλλ' ὅλους τοὺς τοίχους καὶ τὰς οἰκίας τῶν περιχώρων· καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν ὥρᾳ χειμῶνος τὰ αὐτὰ διεπράχθησαν. Πολίτης δέ τις μὲ ἐξεβαίωσε, κύριοι, ὅτι εἶδεν οἰκογένειαν διανυκτερεύουσαν ἐν ὑπαίθρῳ, ὅτις ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο διότι τὴν ἐξέβαλον τῆς στέγης της, καταβαρίσαντες τὴν πτωχήν της καλύβην. Βλέπετε, λοιπὸν, ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὸ Διάταγμα, τὸ ὁποῖον δὲν περιέχει τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' ἕτερον ζήτημα σπουδαιότερον. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν κατεστήσαμεν προσεκτικὸν τὸ ὑπουργεῖον κατεστράφησαν κτίρια πάμπολλα, καὶ ἓν μόνον ἐξ αὐτῶν ἴσως ἦτο ἐτοιμόρροπον, διὰ μόνον τὸν σκοπὸν τῆς βιομηχανίας, καὶ ταῦτα ἄνευ τῆς ὑπάρξεως νόμου· ὁ νόμος πρέπει πάντοτε νὰ προηγῆται. Καὶ δύναται μὲν ἡ Κυβέρνησις ν' ἀνταμείψῃ μὲ ἑκατονταπλασίονα τιμὴν, τὸ καταῤῥιπτόμενον οἰκοδόμημα, ἀλλ' ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ νὰ μὴν θέλῃ νὰ τὸ παραχωρήσῃ, διότι τίποτε δὲν τὸν ὑποχρεοῖ εἰς τοῦτο· πρέπει λοιπὸν νὰ προηγῆται νόμος εἰς ὃν νὰ ὑποκύψῃ.

Ἐνθυμεῖσθε τὸ ἀνέκδοτον τοῦ μεγάλου Φριδερίκου, ὅστις ἐπολέμησεν ἐναντίον μὲ ἑπτὰ ἡγεμόνας· αὐτὸς ἔκτισε τὸ ἀνάκτορόν του ἐντὸς θέσεώς τινος *Παναΐδιον* καλουμένης, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ τις μύλος· τὸν μύλον αὐτὸν ἐζήτησε νὰ τὸν ἀγοράσῃ, ὁ κύριος ὅμως αὐτοῦ δὲν τὸν παρεχώρησε, καὶ αὐτὸς δὲν τὸν ἔλαβεν, ἐνῷ ἠδύνατο ἂν ἤθελε, ἀλλ' ἄφησεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἐκεῖ εἰς αἰῶνας· διότι ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ ἤξευρεν νὰ νικᾷ τοὺς ἐχθροὺς, εἶξευρε νὰ νικᾷ καὶ ἑαυτὸν σεβόμενος τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ὑπηκόων του. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ μέγας Ναπολέων ἐπὶ παρομοίας περιστάσεως, διὰ πτωχήν τινα οἰκίαν. Ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη μᾶς λέγουσι ῥυθμίσεων τῶν πόλεων, ἥτις συντείνει πρὸς τὸν καλλωπισμὸν αὐτῶν, εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ πολίτου. Τοῦτο δὲν εἶναι καλόν; Ναί! λίαν καλὸν ἀποκρίνομαι, ἀλλ' οὐκ ἔστι καλὸν ὃ μὴ καλῶς γίγνεται, εἶπέ τις σοφός. Λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα διὰ νὰ εἶναι καλὸν, πρέπει τὸ καλὸν τοῦτο νὰ γίνῃ καλῶς· δηλαδὴ νὰ γίνῃ ἐκτίμησις τοῦ καταβαρισθησομένου κτήματος, τῇ συμπράξει τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ, καὶ ὑπάρχει νόμος πρὸς τοῦτο δίδων τὸ δικαίωμα νὰ κλήται ὁ πολίτης, νὰ τῷ δίδεται προθεσμία μέχρις οὗ κάμῃ

τὴν παραχώρησιν, καὶ παρελθούσης αὐτῆς τότε ἐκδικάζεται. Ἀλλ' ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ἀλλοίως ὅλως· ἐπιδόθη μόνον διαταγὴ πρὸς καταβάφισιν ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη· ἡ πλάτυνσις τῆς ὁδοῦ ἐγένετο καὶ οἱ πολῖται ἔκτοτε μένουσιν, ὡς λέγεται, εἰς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ.

Δὲν ἔχει τοῦτο· ἀλλ' ἰδοὺ τί ἕτερον πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐγένετο· δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν καταβάφισιν, διαταγὴ αὐστηρὰ μοὶ ἐπεδόθη νὰ ἀνεγείρω τὸν καταβαφισθέντα αὐτῶν τοῖχον, κατὰ τὴν γραμμὴν ἣν ἤθελε προσδιορίσει ὁ ἀρχιτέκτων ἐντὸς 60 ἡμερῶν· ἄλλως ἡ ἀστυνομία ἤθελεν ἐπιληφθῆ τοῦ ἔργου καὶ ἐγὼ ἤθελα ἐπιβαρυνθῆ μὲ τὰ ἔξοδα αὐτοῦ καὶ ὑποστῆ τὰς ποινικὰς καταδιώξεις· καὶ γλέπετε, κύριοι, τί μὲ εἶπον οἱ γειτνιάζοντες ὁμοιοπαθεῖς, ὅτι πρέπει νὰ πωλήσωσι τὴν ἰδιοκτησίαν των αὐτὴν διὰ νὰ γίνῃ λιθάκιστος, ὡς διατάττουσιν, ὁ περίβολος, καὶ διόλου παράδοξον ἂν ἐζήτουν νὰ γίνῃ καὶ ἀδαμαντάκιστος.

Ἀλλ' ἂν ἐντὸς τῆς πόλεως δὲν ἐνεργηθῶσιν αἱ αὐστηραὶ αὗται διατάξεις, ἡ δὲ ἀστυνομία ἀναλάβῃ τὴν πραγματοποίησιν, ἴσως δύνασαί τις νὰ δικαιολογήσῃ τὴν προθυμίαν ταύτην, διότι ἴσως ἕνεκα τῶν ἐρειπίων νὰ συμβῶσι νυκτοκλοπαί, ἢ συσσωρευόμεναι ἀκαθαρσίαι νὰ ἐπιφέρωσι βλάβην τινὰ ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς πόλεως, κύριοι, εἰς τὰ περίχωρα, εἰς τὰς ἐξοχάς ὁποῖος κίνδυνος; Ἰδοὺ καταβαφίσατε, χορτάσετε λοιπὸν χορτάσετε! πλατείας καὶ δρόμους, μὴ βιάζετε τὸν πολίτην νὰ ἔλθῃ εἰς νέα ἔξοδα καὶ νὰ ἀπειλῆται, ὅτι θὰ ἔμβῃ καὶ εἰς τὸν Μενδρεσὲ ἂν δὲν ὑπακούσῃ! Δὲν σᾶς φαίνονται, κύριοι ὡραῖαι αἱ πράξεις αὗται, γενόμεναι ὑπὸ τὰς ὄψεις ἀνδρῶν δεδοκιμασμένων διὰ τὴν εὐνομίαν καὶ τὰ γενναῖα αὐτῶν αἰσθήματα; Τί ἄρα νὰ γίνηται εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἂν ὄχι δι' ἑτοιμόρροπα, ἀλλ' ἐπὶ ἑτέρων διοικητικῶν πράξεων! δὲν πιστεύετε τώρα, ὅσα διαφημίζονται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν; Καὶ ἄλλοι δὲ τῶν κυρίων ὑπουργῶν νομίζουν, ὅτι πράττουσι τὰ καλὰ, καὶ ἐγκαλλωπίζονται μάλιστα εἰς αὐτά· ἐγὼ ὅμως εἶπα, καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι *οὐκ ἔστι καλὸν, ὃ μὴ καλῶς γίγνεται*· περὶ τούτου θέλομεν ἐπανέλθει ἴσως καὶ ἄλλοτε. Ἀλλὰ τὸ περίεργον ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει, εἶναι ὅτι, στηρίζουσι τὸ Διάταγμα τοῦτο, ἐπὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ νόμου, ὅστις ἀναθέτει εἰς τὴν φροντίδα τῆς ἀστυνομίας, τὰ περὶ πυρκαϊᾶς περὶ ἑτοιμορρόπων κλπ. Καὶ πείθομαι, πρὸς στιγμὴν, ὅτι οἱ στηρίζαντες αὐτὸ τότε ἐπ

αὐτοῦ τοῦ νόμου, εἶχον καλὴν πίστιν, ἀλλ' οἱ ἐνεργοῦντες αὐτὸ σήμερον, τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι οὔτε *κύκνον* καλῆς πίστεως ἔχουσι, διότι δὲν προσεῖχαν εἰς τὰς τελευταίας παραγγελίας τοῦ αὐτοῦ ἔχοντος νόμου· «Παντοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται νουθετικὸν τρόπον, καὶ ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ προτιμῶσι τὴν γλυκύτητα, πραότητα καὶ πειθώ, ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα, καθότι ὁ τρόπος οὗτος εἶναι καταλληλος μὲ τὰ πρακτικὰ μας γρονήματα καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα, τὸ *ἐλεύθερον* φρόνημα καὶ τὸ *καθαρὸν ἀντιληπτικὸν* δώρων τῶν ἀγαπητῶν μας ὑπηκόων. » Συγκρίνατε τώρα τοὺς πλήρης ἐγγνώσεων λόγους τοῦ ὑγιοῦς νομοθέτου μὲ τὰς καταστρεπτικὰς ἐνεργείας τῶν ὑπουργῶν, καὶ εἰπέτε μοι σᾶς παρακαλῶ, ἂν προέβημεν εἰς ἀγαθὴν Κυβέρνησιν, ἢ ὀπισθοδρομήσαμεν πολὺ ὀπίσω αὐτῆς. Ἰδοὺ μετὰ τὴν ὁμιλίαν, ἣν ἐλάβατε τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσητε, βεβαίως ἀπεκδέχεσθε καὶ μίαν τινα πρότασίν μου, ἢ μίαν διόρθωσιν, τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν θέλει ἀποδεχθῆ καὶ σεῖς θέλετε ἐπιδοκιμάσει. Δὲν τολμῶ νὰ κάμω πρότασιν ψόγου πρὸς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι δι' ἄλλην τινὰ ἐλαφρὰν πρότασιν ἐπὶ τόσας ἡμέρας ἐδοκιμάσθημεν, ἀλλὰ περιορίζομαι εἰς τὸ, νὰ *ἐπαναρθώσῃ τὰ καιὲ γεγονότα, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου*· καὶ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἐνεργῇ ἐντὸς τῶν διατάξεων τούτων.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τὰ ἀκόλουθα·

Κύριοι! ἤκουσα μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὴν ἐκτεταμένην ἀγόρευσιν τοῦ προλαλήσαντος, καθ' ἣν ἤκουσα νὰ ἐκφράζητε μετὰ πολλοῦ πόνου ψυχῆς δι' ὅσας τῷ συνέβησαν ζημίας, τὰς ὁποίας νόμῳ ῥητὸς προεκάλεσε. Βεβαίως δὲν ἀπῄτουν πλειοτέραν μετριοπάθειαν, ὅταν τὸ συμφέρον αὐτὸ φέρει τὸν ἀγοράζοντα ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς ζημίας ταύτας· ἔπρεπε μόνον νὰ μὴν ἀποδώσῃ μῶμον, πρὸς τὰς ἐνεργησάσας ἀρχὰς, διότι αὗται ἐνήργησαν κατ' ἀνάγκην ἐντὸς νόμου. Τὸ ζήτημα εἶναι ὅλως διοικητικὸν καὶ ἔπρεπε νομίζω δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον νὰ ἐκθέσῃ τὰ δίκαιά του, νὰ ζητήσῃ τὴν θεραπείαν τῶν ἀδικημάτων του, ἂν τοιαῦτα τῷ ἐγένοντο, καὶ ἂς ἦτο βέβαιος, ὅτι ἤθελε τύχει τῆς ἀνηκούστης προσοχῆς. Δὲν εἶναι ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ φέρῃ σήμερον ἐνώπιον τῆς Γερουσίας. Χωρὶς δὲ νὰ λέγῃ περὶ Διαταγμάτων κακῶς δῆθεν ἐφαρμοζομένων εἰς τὰ περὶ κα-

καλαρίσεως τῶν ἐτοιμορρόπων οἰκιῶν, ἔπρεπε πρότερον νὰ ἐξετάσῃ ἂν αἱ καταδαρίσεις αὐταὶ ἐγένοντο ἢ μὴ σύμφωνα μὲ τοὺς κειμένους νόμους· καὶ ἂν αἱ προκαλέσασαι ταύτας διαταγαὶ ἐγένοντο ἀρμοδίως καὶ κατὰ τύπους. Ἡ οἰκία του λέγει καὶ ὁ περίβολος χαρακτηρισθέντα, ὡς ἐτοιμόρροπα κατεδαφίσθησαν. Βεβαίως δυνάμει τοῦ ἐν ἔτει **1852** Διατάγματος τοῦ ἰσχύοντος νόμου τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ὡς ὁ ἴδιος μάλιστα εἶπεν. εἶχε κάμει ἔφεσιν τῆς κοινοποιηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας διαταγῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐξετάσαν τὴν ὑπόθεσιν ἀρμοδίως ἀπέῤῥιψεν αὐτὴν καὶ ἡ κατεδάφισις ἐγένετο ἐφαρμοσθέντος τοῦ νόμου, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς διατάξεις παραπέμπομεν τὸν προλαλήσαντα, ἐχούσας οὕτω· (ἀνέγνωσεν αὐτάς). Δὲν βλέπω λοιπὸν νὰ προέκυψεν ἐκ τούτου οὐδεμία παρανομία. Καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἐὰν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτίριον τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα ἔφερεν, ὡς ἐβεβαιώθη, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐτοιμορρόπου οὐδεμία παρανομία ὑπάρχει, καὶ δὲν ἐννοῶ διὰ τίνα λόγον παραπονεῖται σήμερον ἐνταῦθα ἡ μήπως δὲν θὰ τῷ γίνῃ ἡ ἀρμόδιος ἀποζημείωσις; ἀλλὰ τότε νομίζω πραγματεύεται αὐτὴν, ὅταν περὶ ἀναγκαίας δημοσίων ἔργων πρόκειται· τὰ δὲ ἐτοιμόρροπα ἀνήκουσιν εἰς ἄλλας διατάξεις, εἰς ἄλλους νόμους. Ὁ Κ. Ψύλλας δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημείωσίν του παρὰ τοῦ δήμου, διότι ἐκεῖ ἀνάγεται ἡ ῥῆσις τῆς ὑποθέσεως ταύτης· ἂν δὲ ἐμεσολάβησε χρόνος τις χωρὶς ν' ἀποζημιωθῇ τὸ σπάλιμα πίπτει νομίζω εἰς τὸν ἴδιον Κ. Ψύλλαν, διότι δὲν ἐρρόντισεν ἐγκαίρως περὶ τῆς ἀποδόσεως αὐτῆς· κατόπιν δὲ ἡ μόνη ἀπαίτησις τόκου, ἥτις δύναται νὰ ἐγερθῇ ἴσως, οὐδένα ἐπιβαρύνει.

Ἐφαρμοζομένου λοιπὸν τοῦ Διατάγματος τοῦ **1852** ἔτους, οὔτε κακή τις πίστις ἔλαβε χώραν, οὔτε ἑτέρα τις παρανομία, ὡς ἰσχυρίζετο ὁ προλαλήσας· ἀπεναντίας νομίζω, ὅτι ἤθελεν ἀποδοθῇ μεγίστη ὀλιγωρία πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἂν ἐπιεικῶς φερομένη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, προέκυπτεν ἐκ τούτου βλάβη εἰς τὴν δημόσιον ὑγείαν, καὶ ἐπραγματοποιοῦντο κίνδυνοι ἐπὶ τῶν πολιτῶν ἕνεκα τῶν ἐτοιμορρόπων αὐτῶν.

Πρὸς τὴν γραμμὴν δὲ καθ' ἣν λέγει, ὅτι ἐνηργήθη ῥυμοτομία βεβαίως τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα πολλῶν κατὰ σειρὰν καταδαρίσεων ἐτοιμορρόπων, τῶν ὁποίων οἱ ἐρειπώδεις σωροὶ ἐπέφερον τοσαῦτα ἐμπόδια πρὸς τοὺς διαβάτας. Περαίνων λοιπὸν τὸν λόγον μου φρονῶ, ὅτι οὐδόλως πρέπει νὰ ὑρίστανται

παράπονα, οὐδ' ἡ πρότασις αὕτη ἐδικαιοῦτο νὰ γίνῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Λυποῦμαι καὶ λυποῦμαι ὑπερβολικὰ διότι ἐνῷ ἤλπιζον ὅτι ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἤθελε παραδεχθῇ προθύμως τὴν ἐλαφρὰν οὕτως εἰπεῖν πρότασιν τῆς ἐπανορθώσεως τῶν ἀδικημάτων, ἣν ἔκαμαν, ἀπ' ἐναντίας εἶδον αὐτὸν νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰ ἴδια· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἐπιμονῆς του ὠθούμενος, ὡς καταννοεῖτε, δὲν πρέπει νὰ μένω εἰς ὅσα εἶπον ἀλλὰ πρέπει νὰ προχωρήσω ἔτι περισσότερον· ὅταν ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων στρεβλοδίκων λόγων ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι, τότε οὐδεμία ἐξασφάλισις τῆς ἰδιοκτησίας ὑρίσταται, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμία ἀσφάλεια ζωῆς καὶ ἐλευθερίας τοῦ πολίτου δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Τὸ Διάταγμα τοῦ **1852** περὶ καταδαρίσεως τῶν ἐπισφαλῶν κτιρίων ἐξετελέσθη, εἶπεν ὁ Κ. πρωθυπουργός, καθ' ὅλους τοὺς διαγεγραμμένους ἐν αὐτῷ τύπους· ἀλλὰ διατί ὁ Κ. πρωθυπουργὸς δὲν ἀνέφερε τοὺς λόγους τούτους, ὅταν κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ π. ἐ. κατεστήσαμεν αὐτὸν προσεκτικόν; ἐγὼ αὐτὸς ἀνερέθην ταπεινῶς καὶ ἐγκαίρως πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, παρέπεμψα ἐκτὸς τοῦ διισχυρισμοῦ ὅτι ὁ τοῖχος τοῦ περιβολίου μου δὲν εἶναι ἐτοιμόρροπος, καὶ τὴν αἴτησιν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ δὲν ἱκανοποιήθην· ἐδικαιούμην ὅμως καὶ ὡς τίμιος πολίτης καὶ ὡς Γερουσιαστὴς νὰ ἀναμένω ἐκ μέρους τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ ἀπονομὴν περισσοτέρας πίστεως ἐπὶ τῶν λόγων ἐμοῦ ἢ ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ ἀρχιτέκτονος. Εἶπον καὶ διατείνομαι καὶ αὖθις ὅτι ὁ καταδαρισθεὶς τοῖχος τοῦ περιβολίου μου δὲν ἦτο ἐτοιμόρροπος, ὅτι ὅλα τὰ καταδαρισθέντα δὲν ἠδύναντο ἐν μιᾷ στιγμῇ νὰ κατασταθῶσιν ἐτοιμόρροπα, καὶ ὅτι ἡ καταδάρισις ὅλων τούτων, κειμένων ἐν διαστήματι ἑνὸς μιλίου περίπου δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν, προῆλθεν ἕνεκα σκοποῦ ῥυμοτομίας καὶ πλατύνσεως τῆς ὁδοῦ ἢ ἕνεκα τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐτοιμορρόπου· καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἀληθῶς ἐτοιμόρροπος ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος τοῖχος τοῦ περιβολίου μου, ὁποῖος ἐρωτῶ κίνδυνος προήρχετο ἐκ περιτοιχίσματος κτισμένου μὲ πλίνθους κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν; οὐδείς· διότι οἱ πλίνθοι καταῤῥέουσι μόναι καὶ δὲν βλάπτουσιν οὐδὲ γάτταν ἢ ὄρνιθα· ὁ κύριος λοιπὸν σκοπὸς τῆς καταδαρίσεως ἦτο ἡ πλάτυνσις τῶν ὁδῶν ἥτις συνεπιφέρει τὴν ἀποζημίωσιν διὰ πᾶν καταδαριζόμενον καὶ προλαμβανόμενον· ἀλλ' ἡ ἐξουσία διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς τοιαύτας ἀποζημιώσεις ἐφεύρε, πρὸς

βλαβὴν τῶν πολιτῶν, τὸν τρόπον τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν καταβαριστέων κτιρίων ἢ οἰκοδομιῶν ὡς ἑτοιμορρόπων· ἂν ἤμην μόνος ὅστις ὑπέστην τοιαύτην ἀδικίαν δὲν ἤθελον βεβαίως φέρει τὸ ζήτημα ἐνταῦθα, ἀλλ' ἤθελον ὑποφέρει καὶ τοῦτο ὡς ὑπέρερον καὶ ἄλλα πολλά, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῶ ὅτι πράττω ταῦτα λόγῳ ἰδιοτελείας ἢ λόγῳ ἐπιδείξεως· πάσχει ὅμως ὁλόκληρος σύλλογος ἀνθρώπων, καὶ τὸ γενικὸν τοῦτο παθος τῶν πολιτῶν μὲ ἠνάγκασε νὰ φέρω τὸ ζήτημα ἐνταῦθα. Εἰς ὅλα τὰ εὐνομούμενα ἔθνη χορηγεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς τὸ δικαίωμα τοῦ καταβαρίζειν κτίρια ἑτοιμόρροπα διά τινος συνοπτικῆς διαδικασίας, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ καταβαρίζειν κτίρια ἢ οἰκοδομὰς πρὸς περιστολὴν τυχούσης πυρκαϊᾶς, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ οἱ πολῖται προσερχόμενοι ἐλευθέρως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ἀποδεικνύοντες ὅτι αἱ ἐνεργήσασαι ἀρχαὶ ἐνήργησαν ἐκτὸς τοῦ νόμου ἀπολαμβάνουσι τὴν ἀνήκουσαν ἀποζημίωσιν· ἐν τῇ περιπτώσει δὲ καθ' ἣν οἱ τἀναντία προσεύχονται μὲ ὑποδείξεως τὰ δικαστήρια, ἐπαναλαμβάνω αὐθις νὰ εἶπω ὅτι ἂν ἤμην μόνος ὁ ὑποστὰς τὴν ἀδικίαν ἤθελον ὑποφέρει ἰωϊκῶς καὶ αὐτὴν τὴν ζημίαν. Εἶχον ὅμως δίκαιον νὰ φέρω ἐνταῦθα τὸ ζήτημα διότι καὶ ὡς πολίτης ἀναφέρθην καὶ παρέστησα τὴν ἀδικίαν καὶ ὡς Γερουσιαστὴς, εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ἔξεστα ἄλλοτε αὐτὸ τοῦτο τὸ ζήτημα· καθ' ἣν δὲ περίπτωσιν ἀπορασισθῇ νὰ προσφύγωμεν εἴτε ἐγὼ εἴτε ἄλλος τις εἰς τὰ δικαστήρια, δὲν θέλομεν δυνηθῆ νὰ πραξωμεν τὸ τοιοῦτον, διότι οἱ ὑπάλληλοι, καθ' ὧν ὡς ὑπαιτίων θέλομεν ἀποτείνει τὴν ἀγωγὴν, δὲν δύνανται νὰ ἐναχθῶσιν ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη εἶναι διάταξις στασιμότητος ἀντὶ προόδου καὶ βελτιώσεως τῆς κοινωνίας, περὶ ἧς θέλομεν κάμει λόγον ἄλλοτε. Ἐκ τῶν πολλῶν καταβαφισθέντων κτιρίων καὶ οἰκοδομῶν ἂν καὶ μὴ ἑτοιμορρόπων σᾶς ἀναφέρω τινὰ διὰ νὰ ἴδητε ὅτι τὸ κακὸν ὑπερεπλεόνασε· κατεστράφη ὡς ἑτοιμόρροπον ἐργαστήριόν τι τοῦ Μπερσῆ, ἐνῷ τοῦτο ὑπὸ πραγματογνωμόνων διορισθέντων παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἐχαρακτηρίσθη ὡς μὴ ἑτοιμόρροπον, κατεβαφίσθησαν ὡσαύτως δύω ἕτερα ἐργαστήρια τοῦ Ραυτοπούλου λεγομένου, ἂν καὶ ἀπεδείχθησαν ἐπίσης ὡς μὴ ἑτοιμόρροπα, ἀπαγορεύεται τὸ οἰκοδομεῖν εἰς τὸν Ἀντώνιον Μαρκέλον ζητοῦντα πρὸ πολλῶν μηνῶν τὴν τοιαύτην περὶ οἰκοδομῆς ἐν τῷ ἰδιοκτήτῳ αὐτοῦ γηπέδῳ ἄδειαν· ἀφοῦ ἀπεσπάσθησαν προηγουμένως ἐκ τοῦ γηπέδου

του πέντε χιλιάδες πήχεις πρὸς χρῆσιν ὁδῶν καὶ πλατειῶν ἄνευ ἀποζημιώσεως· ἀπαγορεύεται ἐπὶ δώδεκα περίπου ἔτη εἰς τὸν μακαρίτην Οἰκονόμων τὸ δικαίωμα τοῦ εἰκοδομεῖσαι ἂν ἤθη οἰκοδόμησε οἰκίαν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐστερήθη ὁ μακαρίτης τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ νὰ κατοικήσῃ ἐντὸς αὐτῆς, παραλείπω νὰ ἀναφέρω ὅσα ἕνεκα τοιούτων καὶ τοιούτων τρόπων καὶ ἐνεργειῶν ἐπληρώθησαν διὰ τὰ γηπεδα τοῦ Κίγκ φούτλεϊ καὶ εἰς τὸν Ματζιρικον· θέλετε λοιπὸν ἄλλας ἀποδείξεις παρὰ τὰ γενόμενα ταῦτα, διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ τῆς κακῆς ἐνεργείας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Διατάγματος καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ Διαταγμάτων, ἅπερ δὲν εἶναι εἰμὴ καταστροφὴ τῆς ἰδιοκτησίας καθὼ ἐφαρμόζονται; ἠδύναντο οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ ἐκπληροῦντες δικαιοσύνην νὰ φροντίσωσι περὶ ἱκανοποιήσεως τῶν ἀδικημάτων καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ζητήσωσι τὰ ἀμοιβαῖα ἔξοδα, ἅτινα οἰκονομικῶς ἡμεῖς ποτὲ δὲν ἠνωλθημεν.

Εἶπεν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὅτι ἅπαντα τὰ κατεβαρισθέντα ὡς ἑτοιμόρροπα κατεβαρίσθησαν διότι ἐκινδύνευεν ἡ ζωὴ τῶν διερχομένων πολιτῶν· ἀλλ' εἰς τὰ πέριξ μέρη καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως ὁποῖος τις ὑπῆρξεν ὁ κίνδυνος; τὸ ἄρθρον **12** τοῦ Συντάγματος ῥητῶς ἐκφράζεται τὸ «ἀπάντοτε δὲ προηγουμένης ἀποζημιώσεως» διότι ἄλλως πᾶσα ἀρχὴ ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνεργεῖν ὅπως ἀνωτέρω ἐξετέθη θεωρεῖται ἅρπαξ· τὸ Σύνταγμα λοιπὸν προβλέπει ῥητῶς περὶ ἀποζημιώσεως καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἀφαίρεσιν ἰδιοκτησίας πρὶν ἢ προηγουμένως φροντίσει περὶ τῆς ἀποζημιώσεως. Ταῦτα λέγω πρὸς ἀπάντησιν, καὶ λυποῦμαι, ἐπαναλαμβάνω διότι βλέπω ὅτι ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἀντὶ νὰ δεχθῇ προθύμως τὴν ἐλαφροτάτην ἡμῶν ἔκκλησιν πρόταση ἐπιμένει εἰς πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑπόστασιν, κατ' ἐμὲ, διότι δὲν ὑρίσταται, ἀλλὰ οὐδεμία ἀσφάλεια δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης·

Λυποῦμαι καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι ἀναγκάζομαι νὰ ἔλθω εἰς ἐξηγήσεις τινας λεπτομερεστέρας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ νὰ συμφωνήσω μετὰ τῆς γνώμης τοῦ προλαλήσαντος· λυποῦμαι, λέγω, διότι τὸ Διάταγμα τοῦ **1852** ἐκδοθὲν ἐπὶ τῇ καλῇ πίστει καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καταβαφίσεως τῶν ἐπικινδύνων κτιρίων παρεξηγήθη καὶ παρεβιάσθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὡς αἰτία τοῦ κακοῦ, τὸ Διάταγμα τοῦτο δὲν κατέστρεψε ἀρχήν τινα ἰδίαν, ἀλλ' ἔρχεται πρὸς ἐκτέλεσιν

ἀρχῆς καθιερωμένης οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποινικοῦ νόμου· διότι ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 58 τοῦ πρώτου ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἀστυνομίαν τὸ χρέος τῆς καταβαρίσεως τῶν ἐπισφαλῶν κτιρίων, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 605 τοῦ δευτέρου ὁρίζεται ἡ ἀνήκουστα ποινὴ κατὰ τῆς ἀμελείας ὡς πρὸς τὴν καταβάρισιν τῶν ἑτοιμορρόπων, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς καταβαρίσεως τῶν ἐπισφαλῶν κτιρίων ὑπῆρχε πρὸ πολλοῦ νενομοθετημένη, καὶ τὸ προκείμενον Διάταγμα ἔρχεται πρὸς ἐξήγησιν τῶν στοιχείων καὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἑτοιμορρόπων, ἐξήγησιν προερχομένην βεβαίως ἐξ ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν γνώσεων, πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας ἣν εἶχαν αἱ ὑπάλληλοι ἀρχαὶ πρὸ τοῦ εἴδους τοῦ ἐπισφαλοῦς ἢ τοῦ ἑτοιμορρόπου, καὶ πρὸς περιστολὴν πάσης αὐθαιρεσίας· ἀλλά, κύριοι, ὁ νόμος λαλῶν περὶ ἐπισφαλῶν ἢ ἑτοιμορρόπων λαλεῖ περὶ κτιρίων ἐντὸς τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων καὶ οὐχὶ περὶ τοίχων ἢ περιφραγμάτων τῶν ἐξοχῶν οἷον εἶναι καὶ τὸ προκείμενον, διότι ἕνεκα τοῦ ἑτοιμορρόπου τῶν πρώτων ἐπίκειται κίνδυνος καὶ οὐχὶ ἕνεκα τῆς καταρρεύσεως τῶν πλίνθων τῶν δευτέρων, ἐχόντων ὕψος μόλις δύω περίπου πήχεων, ἥτις οὐδεμίαν βλάβην δύναται νὰ ἐπιφέρῃ· (ἐνταῦθα ὁ ἀγορεύων ἀνέγνω ἄρθρα τινα τοῦ Διατάγματος κανονίζοντα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἑτοιμορρόπου, τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς καὶ τὰς διατυπώσεις πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς καταβαρίσεως), ἀκολούθως δὲ προσέθηκε: Παρατηρῶ ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγου οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν ἔλαβε τὸ ῥηθὲν Διάταγμα, ἐξ ἧς ἠδύναντο νὰ προέλθωσι παράπονα, κατὰ τὸ ἔτος 1854 προετάθη εἰς ἐμὲ ὑπουργὸν καὶ τότε ὄντα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Διατάγματος τούτου σχετικῶς καὶ ὡς πρὸς τὴν ῥυμοτομίαν τῆς πόλεως, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθην τὴν τοιαύτην πρόταξιν τὸ μὲν διότι ἔπρεπε καὶ οἱ πολῖται, οἵτινες τότε ἦσαν διασκορπισμένοι εἰς τὰ διάφορα μέρη ἕνεκα τῆς ἐκκωφάσης νόσου χολέρας, νὰ συμμεθέξωσι τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ διότι ἔπρεπε νὰ προηγηθῶσι τὰ περὶ ἀποζημιώσεως· ταύτας δὲ τὰς πράξεις μου ἐπιβεβαιοῦσι τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τῆς νομαρχίας Ἀττικῆς, καὶ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς Ἀθηνῶν, ἐγένοντο ὅμως πικρὰ παράπονα ἐσχάτως, μόνον διότι τὸ μνησθὲν Διάταγμα κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του παρεβιάσθη, καὶ διότι ἡ παραβίασις αὐτοῦ κατέστη ἡ κυρίως αἰτία ἢ ὁ μοχλὸς οὕτως εἰπεῖν τῆς καταστροφῆς τῶν ἰδιοκτησιῶν καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ῥυμοτομίας. Πρὸς καταστολὴν λοιπὸν τῆς τοιαύτης

καταχρηστικῆς χρήσεως τοῦ ῥηθέντος Διατάγματος καὶ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ εἶπον κατὰ τὸν Αὔγουστον π. ε. ὅτι ἦλθεν ἐνταῦθα τὸ τοιοῦτον ζήτημα, ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ καὶ νόμος τις κανονίζων προνοητικώτερον τὰ περὶ τούτου, ὥστε οὔτε τὸ κύριον πνεῦμα αὐτοῦ νὰ παραβιάζεται, ὅπερ εἶναι τὸ περὶ καταβαρίσεως τῶν ἐπικινδύνων ἑτοιμορρόπων οἰκοδομῶν, οὔτε οἱ πολῖται νὰ μένωσι ξένοι τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν τοιούτων κτιρίων· τοῦτο δὲ ἐπιτυγχάνεται, κατ' ἐμέ, διὰ τῆς συστάσεως αἱρετοῦ δικαστηρίου ἀντὶ τῆς κατ' ἔφεσιν ἐκδικάσεως ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἐν τούτοις ἠκούσθησαν καὶ ἀκούονται ὡς γενόμενα μεγάλα ἀδικήματα, καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτῶν οὐ μόνον εἶμαι σύμφωνος μετὰ τῆς γνώμης τοῦ προλαλήσαντος, ἀλλὰ καὶ παρατηρῶ συγχρόνως, ὅτι διὰ νὰ μὴ παραβιάζηται τὸ ῥηθὲν Διάταγμα ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ὡς ἀνωτέρω εἶπον, νόμος ὁρίζων τὴν συμμετοχὴν τῶν πολιτῶν εἴς τε τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ἑτοιμορρόπων καὶ τὰς λοιπὰς ἐργασίας, μολονότι καὶ τὸ Διάταγμα τοῦτο ὡς καὶ πᾶν ἄλλο Διάταγμα, ἢ καὶ πᾶς νόμος ὅσον λαμπρὰ καὶ ἂν εἶναι, παραβιαζόμενα δὲν θέλουν εἶσθαι ἄλλο τι εἰμὴ αἰτία κακοῦ, ὥστε ἀναγκαία μᾶλλον εἶναι ἡ λῆψις τῶν ἀνηκόντων μέτρων κατὰ τῶν τοιούτων παραβάσεων.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος·

Κύριοι! ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο περὶ ὁρισμένου τινὸς πράγματος, ἢ ἂν θέλετε, ὡς ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ἀνέφερε, περὶ ὁρισμένου ἀδικήματος, βεβαιωθῆτε ὅτι μετὰ πλειοτέρου βάρους ἤθελα λαλήσει, ἐπὶ τοιούτων ἁπλῶν παραπόνων, διότι παντοῦ καὶ πάντοτε ἐγείρονται παράπονα ἐναντίον ἑνὸς μέτρου. Καὶ πάλιν ἂν δὲν εἶχον ἀπέναντί μου συνάδελφον, τοῦ ὁποίου τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρα τιμῶ, καὶ ὑπολήπτομαι διὰ τὴν φιλαληθειάν του, ἤθελα λαλήσει ἐν συνειδήσει ὑπὲρ τοῦ ἄθῳον ἀδικήματος. Ποτέ! δὲν ἤθελα λάβει τὸν λόγον κατά, φοβούμενος μήποτε ἡ Κυβέρνησις ἀποθαρρυνθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ περὶ ῥυμοτομίας σχεδίου της.

Ἂν ἕκαστος ἡμῶν εἶχε, κύριοι, τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῇ καὶ ἀκούηται μόνον εἰς ἣν πόλιν ἀνήκει, ἤθελα σιωπήσει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ μέτρον ἐφαρμόζεται καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἔρχομαι νὰ ὑποστηρίξω τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τὸ ἐφαρμοζόμενον τοῦτο μέτρον τῆς ῥυμοτομίας καὶ τῆς ὁδοποιΐας, διότι βλέπομεν σήμερον, ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Τουρκίαν ἀνασκευάζονται δρόμοι, ἀνεγείρονται πόλεις, καὶ δὲν θέλει βραδύνει νὰ

ἴδωμεν τὴν Τουρκικὴν Ἐπικράτειαν ῥυμοτομημένην μὲ κανονικὰς πόλεις, τὴν δὲ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν βασιλευομένην Ἑλλάδα, νὰ μένῃ πολὺ ὀπίσω αὐτῆς.

Συμφωνῶ, ὅτι οὐκ ἔστι καλὸν, ὃ μὴ καλῶς γίγνεται· πλὴν δὲν δύνασθε ν' ἀρνηθῆτε, ὅτι καθὼς εἰς πᾶν καλὸν ἐμπεριέχεται καὶ κακόν τι· οὕτω καὶ ἐν τῷ κακῷ ἐνυπάρχει τὸ καλόν. Καὶ ἰδοὺ ἀναγνωρίζω, ὅτι ἐγένετο μικρά τις ζημία εἰς τὸν προλαλήσαντα, ἀλλὰ μήπως ἐν αὐτῇ δὲν ὑπάρχει μεγίστη ὠφέλεια; Βεβαίως ὑπάρχει· διότι διὰ τῆς γεννομένης ῥυμοτομίας ἡ ἀξία τοῦ κτήματος ὑπερτιμήθη. Ἀλλ' ἴσως μοὶ εἴπῃ· ἐγὼ δὲν θέλω τὴν ὑπερτίμησιν ταύτην θέλω τὸ κτῆμά μου νὰ μένῃ, ὡς εἶναι. Ἔχει δίκαιον ἴσως· ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον ἔχει συμφέρον εἰς τοῦτο, ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλεν εἰς ἓν σχέδιον τὴν πόλιν ταύτην, ἥτις εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου, καὶ πρέπει νὰ περιβάλεται μὲ τὰς αὐτὰς τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων. Ἡ πόλις αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ τοσούτου λαοῦ, ὅστις συμφέρον ἔχει, τῆς ὑγείας του τὴν συντήρησιν διὰ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς εὐθυγραμμίας· καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ τῶν κτημάτων του. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐνιστάμεθα εἰς τὰ περὶ ἐτοιμορρόπων καὶ ῥυμοτομίας ἐνεργούμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διότι τὰ ἀγαθὰ ταῦτα διὰ τοιούτων μέτρων ἀσφαλίζονται καὶ πολλαπλασιάζονται. Ἐκεῖνο μᾶλιστα τὸ ὁποῖον ἠδυνάμεθα νὰ ἀπαιτήσωμεν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἦτο νὰ φέρῃ αὕτη εἰς ἐπιψήφισιν ἡμῶν νομοσχέδιον, περὶ διευκολύνσεως τοῦ ἀρξαμένου ἔργου, ἐν ὡς πιστεύω παρουσιάσθησαν ἐλλείψεις τινὲς ἐκ τῆς πείρας, καὶ οὐχὶ εἰς παρεμπόδισιν αὐτοῦ· διότι οὐδεὶς ἀρνεῖται, ὅτι αἱ πόλεις ἡμῶν ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην τακτοποιήσεως, καὶ ἐπομένως καθόσον ἐνόησα ἐκ τῶν προλεχθέντων, ἡ ἐκτέλεσις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μέτρων ἐγένετο λίαν ἐπιεικῶς, ἢ μᾶλλον διὰ μεγίστης βραδύτητος. Λυποῦμαι δὲ διότι φέρω τὸν λόγον κατὰ τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ, οὐχ ἧττον ὅμως συμπεραίνω λέγων· ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀνάγκη νὰ φανῇ δραστικωτέρα εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς, καθόσον αἱ διατάξεις αὐταὶ εἶναι ὠφελιμώτατα εἰς τὴν ὑγείαν, καὶ τὰ ὑλικὸν συμφέρον τοῦ πολίτου, συμφωνῶ δὲ εἰς τοῦτο, ὅτι ἀναφαίνεται τι καινὸν, ἐφ' οὗ εἶναι ἀνάγκη νὰ φέρῃ νομοσχέδιον διευκολύνον τὰς ἐνεργείας αὐτῆς.

Ἐπὶ τούτοις ἀναστὰς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παξιμάδης εἶπε·

Κύριοι! ἐγὼ νομίζω, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν

ἐπὶ πλέον εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην, διότι εἰσέτι δὲν ἐννοοῦμεν ποῦ τὸ θέμα αὐτῆς περιστρέφεται, καθόσον, ὁ μὲν πρῶτον λαλήσας ἔντιμος συνάδελφος ἡμῶν, εἶπεν, ὅτι συνέβησαν παρανομίαι, ἕτερος δὲ ὅτι οὐδὲν τούτων· ὅθεν εἶναι ἀνάγκη καὶ προτείνω τὴν ἀναβολὴν, ὅπως μελετήσωμεν κάλλιον ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, προσέθηκεν·

Ὅτι ἀρκεῖ νὰ πεισθῶμεν, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Διάταγμα ἔχει καλῶς, καὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἔπραξαν ἄλλο εἰμὴ νὰ συμμορφωθῶσι μὲ αὐτό.

Λαβὼν τὸν λόγον καὶ πάλιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε·

Δὲν εἶναι βέβαιον, κύριοι, πάντοτε, ὅτι τὸ ζήτημα δύναται νὰ σταθῇ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀφοῦ θέσωμεν, ὅτι ἂν ἔχῃ καλῶς τὸ Διάταγμα ἔχουσι καλῶς καὶ τὰ πεπραγμένα· δὲν ἐκτείνομαι λοιπὸν, ἀλλὰ ζητῶ καὶ ἐγὼ τὴν ἀναβολὴν διὰ νὰ μελετήσωμεν, ὡς εἶπέ τις τῶν συναδέλφων μας, τὸ ζήτημα ἐκριβεστερον· λέγω μόνον, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν, τὸ ὅτι ἀρκεῖ οἱ ὑπουργοὶ νὰ συνεμορφώθησαν κατὰ γράμμα μὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Διάταγμα. Διότι πολλάκις ὁ νομοθέτης μὴ προβλέπων τὰς ἀπείρους περιστάσεις τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων δὲν δύναται νὰ κανονίζῃ ἀκριβῶς διὰ τῆς ἐνεργητικῆς χειρός του τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκτελεστοῦ τῶν νόμων· καὶ διὰ τοῦτο μένει πάντοτε ἐλευθέρα τις ἐνέργεια εἰς τοῦτον, ἥτις ὅμως πρέπει νὰ ἐκπηγάζῃ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ὑπηγόρευσε τὸν νόμον καὶ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου.

Ἀλλ' ὅταν τὴν ἐλευθερίαν αὐτὴν τὴν καταχράσθε, σεῖς, οἱ ἐκτελεσταὶ αὐτῆς, καὶ ἀναφανδὸν βλέπετε τὰς καταστροφὰς καὶ καταχρήσεις, δὲν πρέπει νὰ κρύπτεσθε ὄπισθεν τοῦ γράμματος τῶν Διαταγμάτων. Γνωρίζω, κύριοι, ὅτι εἰς τὰ εὐνομούμενα κράτη ὑπάρχουσι νόμοι, καὶ ὄχι διατάγματα, διδοντες τὸ δικαίωμα τῆς καταβαρίσεως τῶν ἐτοιμορρόπων· ἀλλ' ὑπάρχουσι συνάμα καὶ δικαστήρια τιμωροῦντα τοὺς ἐρχομένους νὰ καταχράσθωσι τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου. Μὴ μοῦ λέγετε, λοιπὸν, ὅτι ἰδοὺ τὰ δικαστήρια, ἂν νομίζῃς, ὅτι ἠδικήθης, διότι τοῦτο ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἂν τὰ ἀδικήματα ἦσαν σποραδικὰ καὶ κατὰ μέρη· ἀλλ' ὅταν ταῦτα δὲν εἶναι σποραδικὰ, ἀλλ' ἐπεκτείνονται ἐπὶ τῶν πλείστων, τότε, κύριοι, τὰ παράπονα ταῦτα ἔρχονται ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγένοντο διὰ νὰ ψηφίζωσι φόρους μελισσίων μόνον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτηροῦν τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, τὰ ὁποῖα Κυβέρνησις ὀλιγωροῦσα καταχράται.

Θέλετε, κύριοι ὑπουργοί, ῥυμοτομίας χρέατε νόμον, εἰς ὃν νὰ ὑποβάλετε τὰς πράξεις σας, διὰ νὰ μὴν σᾶς ἀποκαλῶσιν αὐθαιρέτους, παρανόμους. Μὲ κλεισμένους ὀρθαλμοὺς ἐψηφίσαμεν τὸ περὶ ὁδοποιίας νομοσχέδιον, ἔπρεπεν ὅμως, νὰ προσιζώμεν πλειότερον καὶ νὰ προϊδώμεν τότε, εἰς τί μία αὐθαίρετος ἐξουσία δύναται νὰ προέλθῃ καὶ νὰ δεσμεύσωμεν ἐκτοτε τὸν πολὺν πρὸς τὰ καλὰ ζῆλόν της. Ἔρχεται δὲ κατόπιν, ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς, κύριος Χατζίσκος, ὅστις εἰσῆλθεν ἐξελεγκτὴς τῶν κτημάτων μου, καὶ λέγει, ὅτι ἡ καταστροφὴ θὰ μοὶ παρέξῃ ὠφέλειαν μᾶλλον καὶ οὐχὶ ζημίαν, διότι θὰ ἀνοιχθῇ εὐρὺς δρόμος, θὰ καλλωπισθῇ ἡ θέσις, καὶ τὸ κτῆμά μου θὰ ὑπερτιμηθῇ. Καὶ ἐγὼ διατείνομαι, ὅτι ζημίαν θὰ μοὶ παρέξῃ, διότι θὰ ἀπολέσω ἴσως ἐν στρέμμα, τοῦ ὁποίου ἡ καλλιέργεια, ἐδύνατο νὰ μοὶ παρέξῃ τόσας ὠφελείας, ἐνῷ τώρα χάνω τὴν ἀσκοῦσαν ἔκτασιν καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀπολαύσω τὴν μικρὰν ἀναψυχὴν τῆς ἐξοχῆς, καὶ ὅλα ταῦτα παρανόμως. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἰδίου συμφέροντος ἤθελα τὸ ἐννοήσει βεβαίως καὶ ἐγὼ, ὡς πολλοὶ ἄλλοι· ἀλλ' ἐπειδὴ, κύριοι, οὐδεὶς νόμος μὲ ὑποχρεοῖ εἰς τοῦτο δὲν δύναμαι, δὲν θέλω, νὰ τὸ πράξω· ἂν δὲ πάλιν, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον θὰ ψηφίσωμεν, μὲ ὑποχρεοῖ, τότε εὐχαρίστως ὑπείκω εἰς τὸ νόμιμον καὶ πλείονα τούτοις παρέχω. Ὑπάρχει, κύριοι, καὶ διάταξίς τις ἐντὸς τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου, λέγουσα, ὅτι τὸ δημοτικὸν συμβούλιον μὲ ἴσον ἀριθμὸν ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων πολιτῶν, ἀπορίνονται περὶ τῆς συνεισφορᾶς, ἣν ὀφείλει νὰ προσφέρῃ ἅπας διὰ παντὸς ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος, δι' οὗ πρόκειται νὰ διεξῇ δημοσία ὁδὸς, καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιτρέπεται ἔφεσις εἰς τὰ δικαστήρια. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὔτε γνωστὰ εἶναι τὰ ἀποφασισθέντα παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ὡς ἀνωτέρω, οὔτε ἀνεμίχθη παντελῶς ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ εἰς ταῦτα, ὥστε ἠδύναντο νὰ προσέλθωσι καὶ ἀντιστάσεις, καὶ ἀπειραῖα ἄλλα.

Ὁμολογῶ ἤδη, ὅτι πολὺ ῥιλόκαλος εἶναι ὁ προλαλήσας· ἡμεῖς οὐδόλως εἴμεθα· πρὸ πάσης καλλονῆς ἐγὼ ζητῶ νὰ στερεωθῇ, ἡ *ἐλευθερία* ἡ *ἰδιοκτησία* καὶ ἡ *δικαιοσύνη*· ζητεῖται πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσονται ὑμῖν.

Ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς γενικῶς ὁμιλῶν εἰς οὐδὲν περιέστησεν, ὅπως θέσῃ ἓν ζήτημα, ἔρχομαι νὰ τὸν κάμω

μίαν μόνην παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ, ὅτι δὲν ἀποζημειώθη πρὶν τῆς καταθαρρύσεως τοῦ κτήματός του. Εἶπα λοιπὸν ἂν ἐνθυμοῦμαι, ὅτι πρὶν ἡ ὁ τοῖχος ἐκεῖνος καταθαρισθῇ, ὁλαδὴ ἀρχὴς διετάχθη, παρῆλθον ἕκτοτε μῆνες ἀκτὼ μέχρις οὗ ἡ ἐξουσία προέλθῃ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης, εἶχε λοιπὸν νομίζω, ὁ κύριος Ψύλλας ἀσκοῦντα καιρὸν νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγκαιρον ἀποζημίωσίν του, ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ ἁρμοδίως, ὅτι τὸ κτίριόν του αὐτὸ δὲν ἦτο ἑτοιμόῤῥοπον καὶ νὰ ζητήσῃ ἑτέραν τινὰ θεραπείαν. Ἀλλὰ καὶ σήμερον φαίνεται, ὅτι εἰσέτι ἀμφιβάλλει εἰς ὁποίαν τῶν τάξεων νὰ τὸ καταλογίσῃ ὁριστικῶς· καὶ διὰ τοῦτο ὁτὲ μὲν ἰσχυρίζεται λέγων, ὅτι δὲν ἦτο ἑτοιμόῤῥοπον, ὁτὲ δὲ πάλιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποζημειωθῇ πρὶν τῆς καταθαρίσεώς του, ὡς ἑτοιμόῤῥοπον. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν, ὅτι τὸ ζήτημα ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐνώπιον ἡμῶν καθαρὸν, καὶ οὐχὶ ὡς ἐτέθη, διότι τότε δὲν ἔχει ὑπόστασιν ζητήματος.

Ἔρχομαι τώρα πρὸς τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν κύριον Παλαμιδῆν, ὅστις ἐξηγῶν τὸ ἔργον του, λέγει, ὅτι ὁ μηχανικὸς τῆς πόλεως ἔργον ἔχει, νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἑτοιμόῤῥοπα τῆς πόλεως, καὶ οὐδόλως εἶναι ἁρμόδιος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐξοχῶν ἢ τῶν περιχώρων· ἀλλ' ἂς μοὶ συγχωρήσῃ νὰ τὸν εἴπω, ὅτι τοῦτο εἶναι σόφισμα, καὶ ὅταν διὰ σοφισμάτων ἐρχόμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἀληθείας ἀναμφισβητήτους, τότε περιστέλλεται, οὕτως εἰπεῖν ἡ γενικὴ ἐποπτεία τῆς Κυβερνήσεως. Ἔπρεπε λοιπὸν κύριοι, διότι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκοδομὴ εἶναι εἰς τὴν ἐξοχὴν ἡ ἐξουσία ἢ τὰ ὄργανα αὐτῆς νὰ μὴ ἔχωσιν ἁρμοδιότητα καθηκόντων. Ἡ πρόβλεψις, κύριοι, τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἀπευκταίων δυστυχημάτων ἢ καὶ ἄλλων κινδύνων πιθανῶν νὰ συμβῶσιν ἕνεκα τῶν ἑτοιμοῤῥόπων εἶναι γενικὴ καὶ οὐδεμία πιστεύω ἐξουσία λαμβάνει ἐν ἑαυτῇ εὐθύνην τοιαύτην τοῦ νὰ ἴδῃ νὰ συμβαίνωσι δυστυχήματα, ὅπου εἰς μέρη διαβατικὰ ὑπάρχουσιν ἑτοιμόῤῥοπα, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀμελείας ἢ ὀλιγωρίας καθηκόντων δὲν ἐφρόντισε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰ παρὰ τοῦ νόμου διαγεγραμμένα μέτρα. Προτιμώτερον λοιπὸν ἐνόμισε ν' ἀκούσῃ μόνην τὴν φωνὴν τοῦ κυρίου Ψύλλα ἐγειρομένην εἰς παράπονα ἢ πολλῶν παθόντων τὴν ἀγανάκτησιν καταδιώξαν.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδῆς·

Δὲν ἔπρεπε νὰ παραξενευθῇ ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἐπὶ τῷ διαγωνισμῷ ἡμῶν, ὅτι τὸ Διάταγμα ἀφορᾷ τὰ ἐντὸς τῆς πό-

λεως ἑτοιμόρροπα· εἴπομεν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τοῦτο σκοπὸν ἔχει νὰ κανονίσῃ τὴν καταδάφισιν τῶν ἐντὸς τῶν πόλεων κυρίως ἐπισφαλῶν κτιρίων, διότι βεβαίως ἐκ τῆς καταπτώσεως τούτων ἐπίκειται κίνδυνος ἐπὶ τῶν διερχομένων πολιτῶν, καὶ διότι περὶ τῶν τοίχων ἢ τῶν περιφραγμάτων τῶν περιβολίων καὶ ἀγρῶν ὑπάρχουσιν ἄλλαι διατάξεις.

Εἰς δὲ τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Χατζίσκον λέγω, ὅτι πάντες ἐπιθυμοῦμεν τὴν καλλονὴν τῶν πόλεων, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν αὐτὴν ἐνεργουμένην μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης δικαιοσύνης· ὅλοι βεβαίως πρέπει νὰ θυσιάζωμεν ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἀλλ' ἐξ ἴσου καὶ οὐχὶ οἱ μὲν νὰ θυσιάζωσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς δωρεὰν οἱ δὲ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἀποζημιώσει πραγματικῇ· διότι παντοῦ πρέπει νὰ προΐσταται ἡ δικαιοσύνη ἄνευ τῆς ὁποίας προέρχεται τὸ σκάνδαλον.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος, εἶπεν, ὅτι τὸ ἐξαγόμενον τῶν προτάσεων εἶναι τὸ ἀκόλουθον·

Νὰ συστηθῇ ἡ δραστήριος καὶ πλήρης ἐφαρμογὴ τῶν κειμένων νόμων καὶ Β. Διαταγμάτων ὡς πρὸς τὰ περὶ ρυμοτομίας καὶ ὁδοποιΐας.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης·

Εἰς ταῦτα προσθέτω καὶ τὸ ἑξῆς νὰ συστηθῇ καὶ ἡ ταχεῖα εἰσαγωγὴ τοῦ ἀνήκοντος νόμου· πρὸ πολλοῦ εἶχε συστηθῇ ἐπιτροπή τις πρὸς σύνταξιν τοῦ νόμου περὶ ἀπαλλοτριώσεως περιέχοντος πάντα τὰ ἀρορῶντα, τόσον τὴν πρόσληψιν τῶν ἰδιοκτησιῶν διὰ δημόσιον ἀνάγκην, ὅσον καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν, ἡ ἐπιτροπὴ συνταξασα τὸ σχέδιον τοῦ τοιούτου νόμου παρέδωσεν αὐτὸ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸ ὁποῖον βεβαίως εὑρίσκεται. Εἰς τοιοῦτος νόμος πρὸ πολλοῦ ἐφημόσθη εἰς ἄλλα εὐνομούμενα ἔθνη καὶ ῥητῶς εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸ 1833. Εἶναι ἤδη καθιερωμένον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, ὑπαγορεύει δὲ καὶ ὀρθὸς λόγος νὰ μὴ γίνεται οὐδεμία χρῆσις τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πολίτου πρὶν ἢ προηγηθῇ ἡ δέουσα ἀποζημίωσις, προσθέτω μάλιστα, ὅτι κατὰ παραδεδεγμένην ἀρχὴν εἰς τὰ εὐνομούμενα ἔθνη, δὲν δύναται οἱαδήποτε ἀρχὴ νὰ λάβῃ σπιθαμὴν γῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν πολίτην πρὶν ἢ τὸ ἁρμόδιον τακτικὸν δικαστήριον κηρύξῃ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, διότι ἡ ἰδιοκτησία τοῦ πολίτου εἶναι παντοῦ τεθειμένη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἐννοῶ λοιπόν, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις ἑνὸς τοιούτου νόμου ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ περὶ

τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιοκτησίας τινος· τὸ δὲ δικαστήριον λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα θέλει κηρύττει τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, ἐὰν εὕρῃ ὅτι ἐξετελέσθησαν οἱ τύποι τῆς διοικητικῆς διαδικασίας· κατόπιν τούτων τὸ ὁρισθὲν δικαστήριον θέλει προσδιορίζει τὴν ἀποζημίωσιν, καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω πράξεων καὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως δύναται ἡ ἀρχὴ νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν της τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἠμποροῦμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, ὅταν πρόκειται περὶ ἀπαλλοτριώσεως αὐτῆς ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης, ἐνόσῳ ὅμως δὲν ἔχομεν τοιοῦτον νόμον ἡ ἰδιοκτησία τοῦ πολίτου εἰς περίπτωσιν ἀπαλλοτριώσεως ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης δὲν ἔχει τὰς ἀπαρρώσας ἐγγυήσεις.

Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως θεωρῶ ἀνοιγομένους τοὺς καταλλήλους δρόμους ἐντὸς τῆς πόλεως· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου παρατηρῶ κἀγώ, ὅτι τὸ καλὸν τοῦτο οὐκ ἔστι καλὸν ἐὰν μὴ καλῶς γένηται. Δὲν εἶναι καλὸν ἡ Κυβέρνησις, οὐχὶ βεβαίως ἐκ κακῆς πίστεως ἀλλὰ ἐξ ὑπερβολῆς ζήλου χάριν τῆς ρυμοτομίας τῆς πόλεως νὰ ἀναγκάζεται οὕτως, ὥστε νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ μέτρον τοῦ νὰ χαρακτηρίζῃ κατὰ παράβασιν τοῦ Διατάγματος ὡς ἑτοιμόρροπα κτίρια ὅσα δὲν εἶναι τοιαῦτα· καλήτερον εἶναι νὰ εἰσαγάγῃ τὸν ἀνήκοντα νόμον ὄντα ἕτοιμον, ὡς προεῖπον, εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ὑπουργείου, διότι νόμος καὶ οὐχὶ Διάταγμα πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὸ ἑτοιμόρροπον ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μέχρι τῆς ἀποζημιώσεως, ὅπως ἀνωτέρω ἐξέθηκα.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης παρετήρησεν·

Οὐδεὶς ἀντιτείνει ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως νόμου, δὲν εἶναι δὲ νεοφανὴς ἡ τοιαύτη πρότασις διότι περὶ ταύτης ἄλλοτε παρετηρήθησαν ὑπ' ἐμοῦ τὰ δέοντα, ὥστε καὶ σήμερον ὑψώνω φωνὴν ἐπαληπτικὴν ὑπὲρ αὐτῆς, τὴν ὁποίαν οἱ πάντες ἐγκρίνουσι καὶ ἐπικαλοῦνται, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ αἱ περὶ ἑτοιμορρόπων διατάξεις εἰσὶν ἀναγκαῖαι, καὶ πρέπει νὰ ὦσιν αὐτοτελεῖς, ὡς πρὸς τὰς καταδαφίσεις διότι δὲν ἐπέρχεται ἀφαίρεσις ἰδιοκτησίας· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν εἰσεχώρησαν καταχρήσεις καλὸν νὰ ἐπέλθῃ ἡ δέουσα διόρθωσις διά τινος νόμου περιβάλλοντος τὴν ἐκτέλεσιν μετὰ περισσοτέρων ἐγγυήσεων, αἵτινες εἰσὶν αἱ ἐν τῇ προηγουμένῃ ὁμιλίᾳ μου ἐκτεθεῖσαι· εἶμαι ὅμως σύμφωνος μετὰ τῆς προτάσεως περὶ ἀποζημιώσεως τῶν καταχρηστικῶς κατεδαφισθέντων πρὶν ἢ προηγηθῇ αὕτη.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παξιμαδῆ·

Ὅτι ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, καὶ ἄλλων παρατηρησάντων ὅτι τὸ ἐξαγόμενον τῆς συζητήσεως εἶναι ἕτερον, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐπέμενεν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐζήτησεν εἶναι δίκαιον διότι ἐζήτησε τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐσφαλμένων ἤγουν τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν οὐ μόνον διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν γηπέδων ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ κακῶς χαρακτηρισθέντα ὡς ἐτοιμόῤῥοπα.

Πολλῶν δὲ ἐπαναλαβόντων νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ μέτρον τοῦ νὰ χορηγηθῇ ἡ δίουτα ἀποζημίωσις ὅπου ὀφείλεται, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος ἔθεσε τὸ ἀκόλουθον·

Νὰ συστηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ χορήγησις ἀποζημιώσεων συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους, καὶ ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τῆς ῥυμοτομίας κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας ὡσαύτως νόμους· ἐπὶ τέλους δὲ νὰ εἰσαχθῇ νόμος κανονίζων τὰ περὶ τούτων.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Νὰ συστηθῇ ἡ ἀποζημίωσις τῶν πολιτῶν ὧν τὰ κτίρια κατεδαφίσθησαν ὡς ἐτοιμόῤῥοπα, ἐνῶ δὲν ἦσαν τοιαῦτα· ἀλλὰ νὰ μὴ παραπεμφθῶσιν οἱ πολῖται αὐτοὶ εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν διότι ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ ἔπραξε τὴν κατεδάφισιν καὶ αὐτὴ ὀφείλει νὰ ῥροντίσῃ περὶ τῆς ἀποζημιώσεως.

Παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης·

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἤδη ὅτι τὸ Διάταγμα κατήντησεν ὡς μία αἰτία ὑπερβολικοῦ ζήλου ἐνεργείας, καὶ ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶναι πραγματικῶς ἐτοιμόῤῥοπον ἐκεῖνο νὰ καταδαφίζεται· ἐκεῖνα δὲ ὅπερ θέλει προσλαμβάνεσθαι πρὸς πλάτυνσιν τῶν ὁδῶν νὰ κανονισθῇ διὰ νόμου τῆς ἀπαλλοτριώσεως εἰσαχθησομένου ὡς λίαν ἀναγκαίου, τὴν δὲ ἀποζημίωσιν τῶν ὡς κακῶς ὁῤθὲν κατεδαφισθέντων δὲν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν ἤδη, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης καταδαφίσεως· τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ὅταν ἀποδειχθῇ καταδάφισις κτιρίων μὴ ἐτοιμοῤῥόπων.

Παρατηρήσαντος αὖθις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα·

Ὅτι ἐπιμένει εἰς τὴν πρότασίν του νὰ ἐπανορθωθῶσι τὰ κακῶς γενόμενα ἤτοι νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἀνήκουσα ἀποζημίωσις διὰ τὰ κακῶς χαρακτηρισθέντα καὶ καταδαφισθέντα ὡς ἐτοιμόῤῥοπα, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀπονεμηθῇ αὐτῷ ἡ ἀνήκουσα πίστις ὅτι ἐγένοντο πολλὰ ἀδικήματα.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπέμενεν·

Ὅταν εἷς νόμος κανονίζῃ τὴν ἐνέργειαν πράξεώς τινος καὶ

ἀνάμικα ὁρίζῃ τὰ ἀρμόδια διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς πράξεως αὐτῆς πρόσωπα, οὐδεὶς δύναται νὰ πιστευθῇ εἰμὴ τὰ ἐπιφορτισμένα τὴν ἐνέργειαν πρόσωπα· ὁρίζοντες ἤδη κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος, ἀποζημιώσωμεν διὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐργασίας ὡς ὄῤθεν κακῶς γενομένας καταστρέφομεν ὅλον τὸ παρελθόν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τὸ τοιοῦτον δίότι συγκαταστρέφομεν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Διατάγματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐνηργήθησαν αἱ τοιαῦται ἐργασίαι.

Συμφωνῶ μετὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου καὶ θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ εἰσαχθῇ ὁ νόμος περὶ ἀπαλλοτριώσεως, καὶ ἐκεῖ ὅπου ὀφείλεται ἀποζημίωσις νὰ ἀποδοθῇ.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἐντὸς τοῦ νόμου περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν τῆς 12 Δεκεμβρίου 1836 ὑπάρχουσι διατάξεις κανονίζουσαι τὰ περὶ ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 22—24).

Ναὶ εἶπεν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, γνωρίζω τὰς διατάξεις ταύτας, ἀλλὰ γνωρίζω καὶ τὴν Συνταγματικὴν διάταξιν τὴν περὶ ἰδιοκτησίας, ἥτις δὲν ἀφαιρεῖται εἰμὴ πάντοτε προηγουμένης ἀποζημιώσεως, ὥστε ἡ ἀρχὴ ἐκείνη, ἥτις ἐνήργησε τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἔπρεπε νὰ ῥροντίσῃ πρότερον περὶ τῆς ἀποζημιώσεως, ὅθεν ἅμα ποτὲ αὐτὴ ἔπρεπε νὰ προέλθῃ, καὶ τότε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀφαίρεσιν, ἡ διοικητικὴ ἄρα ἀστυνομία, καὶ ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις, ἐξ ἧς αὐτὴ ἐξήρτηται πρέπει νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀδίκημα.

Ἑπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔθεσε τὸ ἀκόλουθον θέμα·

Ἐὰν ἐναντίον τῶν κειμένων νόμων καὶ κανόνων ὑπῆρξεν ἀδίκημά τι ἡ ὑπάρχῃ τοιοῦτον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει διὰ τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα νὰ ἀποδοθῇ ἢ νὰ ἀποδίδεται ἡ ἀνήκουσα ἀποζημίωσις.

Ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Μαρτίου 1857, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀντικείμενον δὲ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἐγένετο ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπομένης ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ διὰ τὸ ἔτος 1857, ἐχούσης οὕτω·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ διὰ τὸ 1857 ἔτος, τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ τὰ ἐπὶ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, ἀντιπαραθέσασα δὲ τὴν ἐν τῷ προκειμένῳ νομοσχεδίῳ συμπεσουμένην δύναμιν τοῦ τε βασιλικοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, μὲ τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦ παρελθόντος ἔτους προσδιορισθεῖσαν, καὶ θεωρήσασα ὅτι διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἡ μὲν δύναμις τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἐλαττοῦται κατὰ 22 ἄνδρας, ἡ δὲ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ 246 καὶ ὅτι ἡ στρατολογία καὶ ἡ ναυτολογία περιορίζεται ἐπίσης εἰς 1,500 ἄνδρας ἀντὶ τῶν πέρυσιν στρατολογηθέντων 2,000, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου παρατήρησιν.

Παραδεχομένη ἑπομένως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ὡς ἔχουσι, συνίστησι τὴν παραδοχὴν ταύτην καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 22 Μαρτίου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Δεσβουνιώτης. — Ἰωάν. Χ. Πέτρου.
Χαράλ. Παπαπολίτης. — Μ. Α. Καΐρης.

Τῆς δὲ συζητήσεως αὐτοῦ προσδιορισθείσης διὰ τὴν αὔριον, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξε λελυμένην τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Θ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Μαρτίου 1857, ἡμέᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου ἡ συζήτησις, τοῦ νομοσχεδίου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, τούτου δὲ ἀναγνωσθέντος μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριε Πρόεδρε!

Περὶ μὲν τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, οὐδεμίαν ἀντίρρησιν νὰ φέρω ἔρχομαι, καθόσον καὶ ὁ φόρος οὗτος τοῦ αἵματος ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ κατέστη διά τε τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν τάξιν. Προτίθεμαι δὲ μόνον νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν, πῶς οὔτε κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα ὁ πρὸ ἐνδεκαετίας ἤδη καὶ κατὰ πᾶσαν Σύνοδον ὑποσχόμενος περὶ ἀπογραφῆς νόμος; Εἰς δὲ τὴν παρατήρησιν ἡ ἀπορίαν μου ταύτην προέρχομαι μᾶλλον, ἀφ' οὗ ἀνέγνωσα τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καὶ εἶδον τὰς ἐπὶ τούτου παραδόξους ἐκφράσεις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, τὰς ὁποίας συνοπτικώτερον καὶ ὁ Κ. προϋπουργὸς ἠκολούθησε.

Δὲν σᾶς λανθάνει, κύριοι, ὅτι ἅμα μετὰ τὴν Σεπτεμβριανὴν μεταπολίτευσιν, ὑψώθη φωνὴ ἐν τῇ πρώτῃ Βουλευτικῇ Συνόδῳ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, βελτιουμένου ἢ συμπληρουμένου τοῦ ὑπάρχοντος, καθ' ἃς ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἐλλείψεις καὶ συμφώνως μὲ τὰς ἐπικρατησάσας συνταγματικὰς ἀρχάς. Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἀναγνωρίσασα ἐπίσης καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἔσπευσεν εἰς τὴν ἐπομένην Σύνοδον κατὰ τὸ 1846 νὰ ὑποβάλῃ τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον διελθὸν τοὺς τμηματικοὺς τύπους, ὅσον τὸ ταχύτερον, καὶ βασανισθὲν ἀρκούντως ὑπὸ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὑπεβλήθη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Σώματος διὰ τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐκθέσεως κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον· ἀλλὰ τῆς ἀρχῆς του παραδεχθείσης καὶ ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ πρώτου μέρους αὐτοῦ, ἀνελπίστως τὸ ὑπουργεῖον ἀπέσυρεν αὐτὸ ἅμα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἐπὶ τέλους τοῦ αὐτοῦ μέρους

προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι δηλαδὴ, ὁ ἐθνικὸς στρατὸς δὲν θέλει συγκεῖται μόνον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἐξ ἀπογραφῆς ἐθελοντῶν καὶ ἐρυθρείας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐθνοφυλακῆς κατὰ τὸν ἐκτεθησόμενον νόμον· ὑπεσχέθη ὅμως ὅτι θέλει ἐπαναφέρει αὐτὸ ὅσον οὔπω τελειότερον δήθεν. Παρῆλθον ἔκτοτε τὰ ἔτη **1847, 1848, 1849** καὶ **1850**, ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐν αὐτοῖς Συνόδων ὑπέβαλε τοιοῦτον μὲ ὅλας τὰς ἐπαναληπτικὰς καθ' ὅλας τὰς μεταξὺ Συνόδους ὑπενθυμίσεις καὶ προκλήσεις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὰς ὑποσχέσεις τούτου πρὸς αὐτὸ, ἡ δὲ προφασις του ὑπῆρξε πάντοτε ὅτι κατεγίνετο εἰς τὸν δέοντα καταρτισμόν του. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος **1851**, ἀντὶ νὰ φέρῃ αὐτὸ, ὑπέβαλε τὸν μνημονευόμενον. Ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ σύντομον ἅμα, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις παρὰ πάντων δρακόντιοι ἐνομίσθησαν, καὶ τὸ ὁποῖον εἰσήγαγεν ὡς προσωρινὸν καὶ διὰ τὴν ἀφορῶσαν κατ' ἐκεῖνο στρατολογίαν, διαβεβαιώσας ὅτι ἀφεύκτως θέλει ὑποβάλῃ κατὰ τὴν ἐπομένην Σύνοδον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον, καὶ τὸ ὁποῖον τῷ ὄντι ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος **1852**, ἀλλ' ὡς τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ἡ τοιαύτη πρόθεσις δὲν ἦτο σταθερά.

Μετὰ προθυμίας μεγάλης ἐπλήφθη, κύριοι, ἡ Βουλὴ καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ δευτέρου τούτου νομοσχεδίου, ὑπουργοῦντος τότε ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ συναδέλφου ἡμῶν Κ. Μιλίου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἄλλης βελτιώσεως τοῦ νόμου τούτου, γενομένης καὶ τῆς προτάσεως ὑπ' ἐνὸς τῶν τότε ΚΚ. Βουλευτῶν, λέγω, τοῦ Κ. Κουμουνδούρου, τοῦ νὰ γίνηται ἅμα μὲ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρατευσίμων παρ' ἑκάστου δήμου καὶ συνδρομὴ χρηματικὴ μεταξὺ τῶν λοιπῶν πολιτῶν αὐτοῦ ἀνὰ 500 δραχμῶν δι' ἕκαστον τῆς ἀναλογίας αὐτῶν κληρούχων, καὶ αἱ ὁποῖαι καταθετόμεναι συγχρόνως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐντόκως, νὰ δίδωνται εἰς ἕκαστον τούτων μετὰ τὴν ἀνεπίληπτον θητείαν του εἰς τὴν τετραετῆ ταύτην ὑπηρεσίαν, καὶ τοῦτο ἐκ προνοίας διὰ νὰ γίνηται ἀσπαστὸν τὸ τοιοῦτον βάρος πρὸς ὅσους κληροῦσιν, ἔχοντες οὕτω μετὰ τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν των ἐν βαθμοῖς κεφάλαιον εἰς τὸν ἰδιωτικόν των βίον, ἀνεβλήθη ἡ περαιτέρω συζήτησις αὐτοῦ κατὰ ζήτησιν τοῦ ὑπουργείου, ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ νὰ γίνῃ ἐπὶ τῆς τοιαύτης προτάσεως ἡ δέουσα σκέψις καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως· καὶ οὕτως τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀποτελῶ κἀγὼ μέρος ὡς ὑπουργὸς

τῶν Ἐσωτερικῶν, λαβὼν ὑπ' ὄψιν σκέψιν τὰ περὶ ταύτης, ἀνέθεσε τὴν διεξαγωγήν της εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἐξέτασιν ἐμοῦ τε καὶ τοῦ ῥηθέντος συναδέλφου μας, καθὰ ἀριμοδιωτέρου τοῦ ἀντικειμένου εἰς τοὺς ὑφ' ἡμῶν κλάδους, οἵτινες ἀρ' οὗ συνήλθομεν συνεσκέφθημεν μετὰ πολλῶν ἐκ τε τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν ὡς καὶ διαφόρων νομομαθῶν, πεισθέντες περὶ τοῦ λυσιτελοῦς τῆς τοιαύτης προτάσεως, ὡς θεωρηθείσης οὐ μόνον μιᾶς εὐκολίας πραγματικῆς πρὸς τοὺς ὑποχρεουμένους ἀπὸ τὸν νόμον εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν δημότας, καὶ ὡς συνδρομῆς δικαίας ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν ἀνέτως μενόντων εἰς τὰ ἰδιωτικά των συμφέροντα, ἀλλ' ὡς ἀφαιρούσης ἐκ τοῦ μέσου καὶ τὴν ἀνομοιόμορφον καθιερωθεῖσαν συνήθειαν εἰς πολλὰς τῶν κινοτήτων, αἵτινες ἀντὶ νὰ κάμνωσι πραγματικὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς κληρώσεως, καὶ τῆς παροχῆς οὕτω τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἀναλογίας των, καταβάλλουσι διὰ φορολογίας μεταξὺ τῶν ὅλων δημοτῶν τὰ ἀνάλογα χρήματα εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλων ἰσαρίθμων, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐθνικὸς σκοπὸς τῆς κατ' ἀπογραφὴν στρατολογίας ματαιοῦνται, καὶ καταχρήσεις ποικίλαι λαμβάνουσι χώραν, συνηρμολογήσαμεν δεόντως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτο τὸ νομοσχέδιον, καὶ συμπληρώσαντες προσέτι αὐτὸ διά τῆς προσθαφαιρέσεως εὐκρινεστέρων τινῶν ἐπί τε τοῦ λεκτικοῦ καὶ χρησίμων ἐπίσης διατάξεων, συντάκτης τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ὁ τότε ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀρμόδιος τμηματάρχης, νῦν δὲ μέλος τοῦ ἤδη ὑπουργείου Κ. Χριστόπουλος, καὶ ὑπεβάλομεν αὐτὸ εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀλληλοπρίαν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὥστε δὲν ὑπολίπεται εἰμὴ ἡ εἰσαγωγή του εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἐπιληφθείσης συζητήσεώς του, καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο ἐναπετέθη εἰς τοὺς ἀριοδίους ὑπουργοὺς, ἀλλὰ λαβοῦσης χώραν περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τῆς παραιτήσεώς μου ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἐκείνου, καθὼς μετ' οὐ πολὺ καὶ τινων ἄλλων ἐκ τῶν λοιπῶν μελῶν ἐν οἷς καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν συναδέλφου σας, ἀγνοῶ τὰς αἰτίας τῆς μὴ πραγματοποιήσεως, καὶ ἐν τούτοις ἔμεινεν ἐξακολουθῶν ὁ δρακόντιος ῥηθεὶς νόμος, καὶ ἐν ᾧ ἠλπίζετο νὰ εἰσαχθῇ πλέον εἰς τὴν παροῦσαν Σύνοδον, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα οὐ μόνον καὶ ἤδη δὲν ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν οὐδὲ θεωρεῖται ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον νομοσχέδιον, ὡς ἐξηγήθη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὰ ἐπίσημα αὐτῆς Πρακτικὰ, διότι προεβούλευε τὸν ὑπάρχοντα περὶ ἀπογραφῆς

νόμον τοῦ 1837, τῇ διατηρήσει καὶ τοῦ δρακοντίου προσ-
ρινοῦ τοῦ 1851 πλήρη, καὶ ὅτι ὅλα τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα
τῆς ἐκτελέσεως εἰσὶ διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, προσθέσας
καὶ ὅτι τοιοῦτον ἐξεδόθη καὶ κατὰ τὸ 1838. Καὶ τῷ ὄντι,
Κύριοι, ἄξιαι ἀπορίας εἶναι αἱ ἐξηγήσεις του αὗται, ἀφ' οὗ
ἔνδεκα ὁλόκληρα ἔτη καὶ τὰ νομοθετικὰ Σώματα καὶ ἡ Κυ-
βέρνησις ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τοῦ νέου νομοσχεδίου. Τὰ
δὲ παραδοξώτερα εὑρίσκονται εἰς τοὺς συλλογισμούς του καὶ
αἱ αἰτιολογίαι ἃς ἐπιφέρει ὑπὲρ τῆς προθέσεώς του ταύτης,
καὶ ἐξηγοῦμαι· Λέγει σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ
Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅταν ἐξέδιδε καὶ τὸν νόμον τὸ 1837 καὶ
τὸ περὶ ἐκτελέσεως Διάταγμα τὸ 1838, εἶχεν ἀναγκαίως ὅλως
ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν νόμον καὶ τὸ Διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως ἐν
Γαλλίᾳ τοῦ 1832 ἀναφορικῶς εἰς τὰ τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀπο-
γραφῆς ἀντικειμένου, ἀλλ' ὅτι ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις ἀντὶ ὡς
ἐν Γαλλίᾳ νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους της
οἵτινες κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν ὡς ἐκ τῆς ἐπισημότητος τῆς
θέσεώς του καὶ ὡς μὴ ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰς ἐπιτοπίους φα-
τρίας εἰσὶ καὶ οἱ καταλληλότεροι, ἀπ' ἐναντίας ἔδωσε τὸ κα-
θῆκον τοῦτο εἰς μόνας τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ὅπερ κατὰ τὸν
Κ. ὑπουργὸν εἶναι ἡ κυρία αἰτία τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι τοῦτο
ἤθελεν εἶσθαι ὀλιγώτερον ἐὰν συναμα τὸ ἀνέθετε καὶ εἰς τοὺς
ὑπαλλήλους της, καὶ ταῦτα, Κύριοι, λέγονται ὑπὸ ὑπουργοῦ,
ὅστις ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ καὶ τὸν νόμον καὶ τὴν πρακτικήν·
διότι οὔτε ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται ἀποκλει-
στικῶς εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, οὔτε τὸ ἀνεπιλήπτον τῶν
ὑπαλλήλων ἀπὸ τὰ κομματικά, καὶ ἐκ τούτου οὐδὲν ἄλλο
φαίνεται ἢ ἡ ἐπικρατοῦσα πρόληψις εἰς ὅλα κατὰ τῶν ἀντι-
προσώπων τοῦ δυστυχοῦς λαοῦ.

Κύριοι, καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1837, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ
μνημονευθὲν Διάταγμα τοῦ 1838 καὶ κατὰ τὸν δρακόντιον ἀ-
κόμη τοῦ 1851 νόμον, εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ προκαταρκτικαὶ
πράξεις περὶ στρατευσίμων, οἷον οἱ κατάλογοι καὶ τὰ παρό-
μοια εἶναι ἔργον τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ δὲν ἀγνοεῖτε,
ὅτι τὰ κατ' αὐτῶν παράπονα δικάζονται παρὰ τῶν διοικη-
τικῶν ἀρχῶν. Καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τού-
του ζητήματα καὶ πᾶσα πρᾶξις τῶν πρώτων εἶναι ἐρέσιμος
ἐνώπιον τῶν αὐτῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ τούτων πάλιν τὰ
κυριώτερα ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὥστε δὲν
ὑρίσταται ὡς ὁ Κ. ὑπουργὸς διϊσχυρίσθη ὅτι ἡ ἐκτέλεσις εἶναι

ἀνατεθειμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ἀλλ' ὅτι
δικαστικῶς εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς μᾶλλον, ἐκτὸς δὲ δὲν
πᾶς λανθάνει ὅτι εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν συνιστᾶται κατὰ τὸν
αὐτὸν νόμον στρατολογικὸν συμβούλιον ἐκ τε τοῦ ἐπάρχου,
τοῦ μοιράρχου καὶ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ, καὶ ταῦτο ὁρίζει
τὰ περὶ τῆς ἡλικίας καὶ λοιπὰ ζητήματα περὶ ἱκανότητος·
ἕτερον ἀνώτερον τούτου ὑπάρχει εἰς Ναύπλιον ὅπου λαμβάνει
μέρος καὶ ὁ φρούραρχος, καὶ ἄλλο ἀνώτατον εὑρίσκεται ἐν τῇ
καθέδρᾳ ἀπὸ πρόσωπα στρατιωτικὰ συγκείμενον. Ποῦ λοιπὸν
ὑπάρχει ἡ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν ἀποκλειστικότης; ἃς ἔλθω-
μεν δὲ καὶ εἰς τὴν περίστασιν τῆς κληρώσεως. Ἡ ἐκτέλεσις
τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι μὲν ἀληθῶς ἀνατεθειμένη εἰς τὰς
δημοτικὰς ἀρχάς, καὶ ἃς ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶναι τὸ πλημμε-
λέστερον μέρος τοῦ νόμου. Πλὴν ἐκτὸς ὅτι αἱ πράξεις αὗται
δὲν εἶναι ἐξηρημέναι ἀπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν διοικητικῶν ἀρ-
χῶν καὶ ἐπίσης γίνεται διὰ τὸ πλημμελὲς αὐτῶν προσφυγή,
δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν ὅτι πρὸ πολλοῦ καιροῦ οὐδεμία
κλήρωσις γίνεται, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὡς συμπράκτωρ καὶ ἀνώ-
τερος ἐπιτηρητὴς διοριζόμενος ἐκ μέρους τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς,
μ' ὅλα ταῦτα οὐ μόνον τὰ αὐτὰ συμβαίνουν ἀτοπήματα ὡς
καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν μόναι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἐνήρ-
γουν, ἀλλὰ διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου
μένουν τὰ τοιαῦτα ὁριστικὰ καὶ κεκαλυμμένα, διότι δὲν εἶναι
ἀληθὲς ὅτι τὸ κομματικὸν ἐνυπάρχει εἰς μόνας τὰς δημοτικὰς
ἀρχάς, μάλιστα δὲ ὅ,τι ὑπῆρχεν εἰς αὐτὰς εἶναι ὅλως μικροῦ
λόγου ἄξιον, καὶ κυρίως ἐδείκνυεν ἐπιθυμίαν καὶ συμπάθειαν πρὸς
ἐξαίρεσιν οἰκείων καὶ φίλων, ἀπ' ἐναντίας τὸ τρομερὸν εἶναι εἰς
τὰς ἀνωτέρας πολιτικὰς διοικήσεις αἵτινες ἀπαυγάζουν ἀπὸ τοὺς
δυναμένους νὰ ἐνεργήσουν ἀποτελεσματικὰς διοικητικὰς θέσεις.
Ἐκτὸς δὲ τούτου μυρία καὶ τὰ παραδείγματα τῶν ἐπ' ὠφε-
λείᾳ καταχρήσεων, αὐξανουσῶν καὶ μὴ ἐκλειπουσῶν διὰ τὴν
ἔλλειψιν παραδειγματισμοῦ. Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις ἔχει περὶ τῆς
ἐκτελέσεως τοῦ δρακοντίου νόμου, ἡ ἐνέργεια τοῦ ὁποίου ἔτι
μᾶλλον διαφέρει τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δυστυχῶν δημοτικῶν
ἀρχῶν, καθόσον αὗται ἐκτελοῦνται μᾶλλον ἐπὶ τὸ στρατιω-
τικώτερον ἢ δημοτικῶς καὶ διοικητικῶς· ὥστε μὲ ὅλον τὸ
βάρος παρατηρῶ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι εἰς τὰς ἐξηγήσεις
του δὲν ἔχει δίκαιον. Ἐσφαλμένη ἐπίσης εἶναι ἡ ἰδέα καὶ τοῦ
κατὰ τὸ 1838 Διατάγματος πρὸς ἐκτέλεσιν, καὶ οὐδόλως ἀ-
νάλογος ἡ τοιαύτη ὀνομασία καὶ ἰδιότης αὐτοῦ, καὶ ἂν οὕτως

ονομάσθη ἐξ ἀπειρίας μᾶλλον ἐγένετο· διότι τοῦτο ἐμπεριέχει νομοθετικὰς διατάξεις, καὶ ἐξεδόθη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀτελοῦς πρὸ αὐτοῦ νόμου τὸ 1837. ἀλλ' ἐὰν ὡς τοιοῦτον ἐπιμένουν νὰ τὸ θεωρῶσι, πάλιν ἡ ἀνάγκη νέου νόμου ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ καθίστατας, καθόσον πρόκειται περὶ συμπληρώσεως νομοθετικῶν βάσεων καὶ ἀναρθώσεως τινῶν ἐκ τῶν πρώτων συμφωνουσῶν μὲ τὸ δίκαιον, μὲ τὰ ἐπιτόπια ἤθη καὶ ἐν γένει μὲ τὰς συνταγματικὰς ἀρχὰς, καὶ στηριζομένων ἐπὶ τῶν τοιούτων νομοθετημάτων τῶν ἄλλων ἐθνῶν, τὸ νὰ μένωμεν δὲ εἰς ἣν τὸ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς στρατολογίας διατρέχον κατάστασιν, εἶναι λυπηρόν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀνέχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπικρατῇ τοῦ λοιποῦ ὁ δρακόντιος τοῦ 1851 νόμος, ὅστις προσωρινῶς ἐγένετο, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις εἶναι τρομεραὶ, ὡς συνιστάμεναι εἰς τὸ νὰ δημεύεται ἐπὶ τροχάδην ἡ περιουσία τοῦ ἀποδράντος στρατευσίμου, εἰς ἔλλειψιν ταύτης ἡ τοῦ πατρὸς, καὶ εἰς ἔλλειψιν καὶ ταύτης νὰ πληρώνῃ ἡ κοινότης, καὶ ἑνὶ λόγῳ νὰ παιδεύωνται δεύτεροι καὶ τρίτοι. Τότε μόνον ἠδύνατο ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ νόμου τοῦ 1837 καὶ τοῦ Διατάγματος τοῦ 1838, ἐὰν ἀπεκδύετο τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥηθέντος δρακοντίου νόμου, ἀλλ' ὅταν οὗτος ἐψηφίσθη προσωρινῶς ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἐπέλθῃ νόμος νέος καὶ γενικὸς, καὶ τοιοῦτος οὔτε μετὰ 6 ἔτη δὲν ἦλθε, ἀλλὰ καὶ ἐπιμονὴ τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεώς του γίνεται, τὸ τοιοῦτον δὲν συσταίνει τοὺς ἰσχυρισμοὺς, δὲν συσταίνει λέγω τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν καλὴν πίστιν· ἀρκεῖ νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι καὶ ἡ λῃστεία καὶ ἄλλα κακὰ προϊόντα ὑπῆρξαν τῶν μέχρι τοῦδε πλημμελῶν καὶ ἐλεγκτῶν διατάξεων, τῆς αὐθαιρεσίας καὶ σκληρότητος αὐτῶν· καὶ ἐπειδὴ ἡ μέχρι τοῦδε παράλειψις τῆς μεταῤῥυθμίσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτῶν, εἶναι ἐναντίον τοῦ καθήκοντος καὶ τῶν ὑποσχέσεων τῆς Κυβερνήσεως, οὐχ ἧττον δὲ καὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, παρατηρῶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἀνυπέρβλητον τῆς ἀνάγκης πρὸς καθυποβολὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου ὅσον τάχιον ἢ τὸ πολὺ κατὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἀναπορεύκτως· διότι ἄλλως τὸ κακὸν καθίσταται ἀνίατον, καὶ πᾶσα ἄρνησις εἰς τὴν κατ' ἔτος τοῦ λοιποῦ ἐξακολούθησιν τῆς τοιαύτης κωμῳδίας, δικαιωματικὴ καὶ εὔλογος, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ τὸ σεβαστὸν Σῶμα τῆς Γερουσίας θέλει συστήσει τὴν ὡς εἴρηται εἰσαγωγὴν αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπήντησε τάδε·

Χαίρω διότι αἱ εὐχαὶ τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ συνταυτίζονται μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς Κυβερνήσεως· ὡς πρὸς τὰς ἀναφερομένας μεταῤῥυθμίσεις τῶν περὶ νοσοκομείων διατάξεων εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἀπαιτουμένη στρατιωτικὴ δύναμις διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους νὰ προσδιορίζηται εὐκαλώτερον, καὶ συνάμα ἡ ὑποχρέωσις διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν νὰ μὴ γίνηται τόσον ἐπαχθὴς εἰς τὸν λαὸν, καθόσον δὲ αἱ περιστάσεις θέλουσι τὸ ἐπιτρέψει ἡ Κυβέρνησις θέλει προέλθει εἰς πραγματοποίησιν τῶν διαθέσεών της τούτων.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερεν τεμάχιά τινα μόνον ἐκ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ὁμιλίας μου, παρακαλῶ, νὰ ἀναγνωσθῇ αὕτη ὁλόκληρος, ὡς ἔχει, ἐνώπιον ὑμῶν, ὅπως καὶ τὸ ἔντιμον τοῦτο Σῶμα λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς, (ἥτις καὶ ἀνεγνώσθη).

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης·

Ὅτι ὅσα ἐν τῇ Βουλῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς φέρει ὡς δικαιολογήματα δὲν εἶναι ἰσχυρὰ κατ' ἐμὲ, διότι δι' ὅλους τοὺς νόμους εἶναι ἀνάγκη λεξιαρχικῶν βιβλίων. Τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα περὶ ἐκτελέσεως αὐτῶν δὲν εἶναι νόμος, ὥστε ἐπαναλαμβάνω, διὰ νὰ ἐκλείψῃ πᾶσα αἰτίασις τοῦ νόμου τούτου, δι' οὗ τόσα ἐπῆλθον κακὰ, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ διὰ νόμου.

Ἐνταῦθα ἀντεπάντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν·

Ὅτι ὅλαι αἱ διατάξεις, τὰς ὁποίας ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς, εὑρίσκονται εἰς ἀχρηστίαν, ὥστε δὲν ὑπάρχει φόβος καταπιέσεως.

Ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προσέθηκεν·

Ὅτι εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ εἰσαχθῇ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμος, διότι ἂν καὶ δὲν πραγματοποιῶνται αἱ διατάξεις αὗται, μ' ὅλα ταῦτα πάντοτε ὑπάρχουν ὡς ἰσχύων νόμος.

Μηδενὸς δὲ ἄλλου λαβόντος τὸν λόγον ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μαυρομιχάλη καὶ Γ. Ἀντωνοπούλου, καὶ ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 34 κατὰ τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος · Ν. Γεωργ. Κουντουριώτης ·

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . Ν	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Κωνσταντῖνος Καναρης . . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . .	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Ἀντων. Μαυρομιχάλης . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτ	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Παρατηρήσεως δὲ γενομένης ὑπό τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἂν οἱ καθυστεροῦντες κληροῦχοι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ παρόντος νόμου, καὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀποφατικῶς ἀπαντήσαντος, ἐγένετο ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 34 παμψηφεὶ κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 19 Μαρτίου ε. ε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Γεώργ. Κουντουριώτης . . .

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Τάτζης Μαγγίνας . . . Ν	Κωνσταντῖνος Καναρης . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . .	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης. . .
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἀθανάτιος Λιδωρίκης . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Προσδιορισθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν γενομένων ἐπερωτήσεων περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὸ Πάσχα συνεδρίασιν, ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 3 Ἀπριλίου 1857, ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 27 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη ὕστερον ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Χρ-

σγέλου εξαιτουμένου τριμήνων άπουσίας άδειαν ένεκα τής πα σχούσης υγείας του, ή Γερουσία ενέκρινε την αίτησίν του.

Παρελθών έπειτα ό Κ. υπουργός των Οικονομικών ανέγνω νομοσχέδιον περί εκτάκτου πιστώσεως εκ δραχμών 3,084 δοθησομένων προκαταβολικώς εις τον συνταγματάρχην Ιλαρίωνα Τουρέτ, απέναντι των απαιτήσεών του, ως και την αιτιολογικήν αυτού έκθεσιν έχοντα ως έπεται·

Προς την Γερουσίαν.

Κύριοι!

Το συναπτόμενον νομοσχέδιον ψηφισθέν υπό της Βουλής υποβάλλω κατά διαταγήν του Βασιλέως εις την υμετέραν συζήτησιν και επιψήφισιν.

Οι λόγοι, ους έξεθηκα προς την Βουλήν διά της εν αντιγράφω παρασυναπτομένης εκθέσεώς μου πείθουσιν, ως δέν αμφιβάλλω, και υμάς, Κύριοι, περί του δικαίου και του επείγοντος της χορηγίας ταύτης εις ένα των διακεκριμένων φιλελλήνων, πλείστας προσενεγκόντα τω Έθνει εκδουλεύσεις κατά τε τον ιερόν αγώνα και εις το μετά ταύτα και μέχρι της παρούσης στιγμής.

Πέποιθα επομένως, ότι μετ' ίσης προθυμίας προς την της Βουλής θέλετε επιψηφίσει το προκείμενον νομοσχέδιον διατρανούντες ούτω την ευγνώμονα και γενναιόφρονα διάθεσιν, ήν το Ελληνικόν Έθνος εξακολουθεί να έχη προς τους υλικώς και ηθικώς συνεισπενεγκόντας υπέρ της ελευθερίας και της δόξης του.

Εν Αθήναις την 3 Απριλίου 1857.

Ο επί των Οικονομικών υπουργός
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Το επόμενον νομοσχέδιον ψηφισθέν παρά της Βουλής θέλει υποβληθή εις την Γερουσίαν παρά του Ημετέρου επί των Οικονομικών υπουργού και υποστηριχθή παρ' αυτού κατά την συζήτησιν.

Εν Αθήναις την 2 Απριλίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής και της Γερουσίας απεφασίσαμεν και διατάττομεν.

Άρθρον μοναδικόν.

Χορηγείται εις το επί των Οικονομικών υπουργείον έκτακτος πίστωσις εκ δραχμών τριών χιλιάδων εξακοσίων τεσσάρων αριθ. 3,084, υπό τον τίτλον «Άδεια και προκαταβολαί» διά να δοθώσιν ως προκαταβολή εις τον συνταγματάρχην Ιλαρίωνα Τουρέτ υπό τον όρον του να αποδοθώσι διά κρατήσεως ολοκλήρων των απαιτήσεών αυτού από της πρώτης του μηνός Απριλίου ε. ε.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και της Γερουσίας και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθή ως νόμος του Κράτους.

Απορασιθείσης δε επί του νομοσχεδίου τούτου, της αυθημερόν συζητήσεως, Γερουσιαστής τις ηρώτησε τον Κ. υπουργόν των Οικονομικών διά ποίων λόγων ζητείται ή χορήγησις της προκειμένης προκαταβολής διά νόμου, και εάν αύτη δέν ηδύνατο να χορηγηθή διοικητικώς κρατουμένη βαθμηδόν εκ των μηνιαίων αποδοχών εκείνου προς όν πρόκειται να χορηγηθή.

Ο δε Κ. υπουργός των Οικονομικών απήντησεν·

Ότι ή χορήγησις παντός δανείου και πάσης προκαταβολής δέν δύναται να λαβή χώραν άλλως είμή διά νόμου κατά τον υπάρχοντα νόμον περί δημοσίου λογιστικού.

Επομένως ο αγορεύων Κ. Γερουσιαστής επαναλαβών τον λόγον είπεν·

Ο Κ. υπουργός έπραξεν επί του προκειμένου καλώς, διότι συνεμορφώθη μετά των διατάξεων του μνημονευθέντος νόμου, δστις είναι ή κρηπίς της οικονομικής υπηρεσίας· πλήν ερωτώ αύτόν αν προ ολίγων ημερών και εναντίον του νόμου τούτου δέν έλαβε χώραν χορήγησις άλλης τοιαύτης προκαταβολής, διότι ήκουσα ότι προκαταβολή τις εκ δραχμών 2,800 ως έγγιστα εδόθη δι' υπηρεσίαν ουχί μελλουσαν αλλά παρελθούσαν εν άνθρωπον αναχωρήσαντα εκτός του Κράτους.

Ενταύθα ό Κ. υπουργός των Οικονομικών απήντησεν·

Ότι αύθεντίαν εντολήν περί χορηγήσεως τοιαύτης προκαταβολής υπέγραψε, καθόσον ενθυμείται.

Μετά τα λεχθέντα μυστικής ψηφοφορίας γενομένης επί της άρχής του νομοσχεδίου, κατά τα άρθρα 44 και 45 του κα-

νονισμοῦ, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27.

Λεκτοῦ ἔπειτα γενομένου διὰ χειροτονίας τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἐγένετο ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ συνόλου μυστικὴ ψηφοφορία δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27 ἐχόν ὅπως ὑποβληθῇ ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω ἕτερον νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως ἐπὶ ἐκτιμήσει εἰς τὸν δῆμον Ἑρμουπόλεως καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν τοῦ ἀπέναντι τοῦ νοσοκομείου κειμένου ἐθνικοῦ οἰκοπέδου μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος ὑλικοῦ, ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑρεξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Εἰς τὴν ἔκθεσίν μου πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον, ἐκτίθενται οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐνόμισα καλὸν νὰ παραχωρηθῇ δι' ἐκτιμήσεως εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἑρμουπολιτῶν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν τὸ κατὰ τὴν παραλίαν Ἑρμουπόλεως ἀπέναντι τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου κείμενον ἐθνικὸν οἰκόπεδον μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος ὑλικοῦ.

Ἡ Βουλὴ ἐκτιμήσασα τοὺς λόγους τούτους παρεδέχθη ἄνευ τροποποιήσεώς τινος τὸ ὑποβληθὲν εἰς αὐτὴν νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὸ ὁποῖον ὑποβάλλω καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, πεπεισμένος ὅτι θέλει παραδεχθῇ αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἀπριλίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 2 Ἀπριλίου 1857.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται νὰ παραχωρηθῇ δι' ἐκτιμήσεως εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἑρμουπολιτῶν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν ἐξ ἡμισείας τὸ ἀπέναντι τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Ἑρμουπόλεως κείμενον ἐθνικὸν οἰκόπεδον.

Ἡ ἐκτίμησις τοῦ οἰκοπέδου τούτου μετὰ τοῦ ὑπάρχοντος ἐπ' αὐτοῦ ὑλικοῦ θέλει ἐνεργηθῇ ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς ἑταιρίας. Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας αὐτῶν τρίτος πραγματογνώμων διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐν Σύρῳ πρωτοδικείου θέλει ἀποφασίσει ὁριστικῶς ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου καὶ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ οἰκοπέδου καὶ τοῦ ὑλικοῦ θέλει πληρωθῇ τὸ τίμημα αὐτῶν.

Τὸ ὕψος τῶν ἐπὶ τοῦ εὑρισκομένου οἰκοπέδου ἀνεγερθησομένων οἰκοδομῶν ἐπιμετρούμενον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς αἰμασίας προσδιορίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον εἰς μέτρα Β. 9:50/00.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀποφασισθείσης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως Γερουσιαστής τις λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένης ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας ἐξητήσατο κατ' ἐπερώτησιν ἵνα ὁ Κ. ὑπουργὸς δώσῃ πληροφορίας περὶ τῶν φημιζομένων γεγονότων ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν τῶν τριῶν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως εὑρισκομένων ἀτμοπλοίων.

Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν οὕτω·

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας νόμου ἐξεδόθη Β. Διάταγμα κανονίζον τὴν εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν παράδοσιν τῶν τριῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀγορασθέντων ἀτμοπλοίων δι' ἐκτιμήσεως γενησομένης παρὰ τριῶν ἐκτιμητῶν τῆς Κυβερνήσεως, τριῶν ἐκτιμητῶν τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας, παρ' ἑβδόμου ἐκλεγθησομένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

Κοινοποιηθέντος τοῦ Διατάγματος τούτου πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἦλθεν ἐκ Σύρου ἐπιτροπή τις ρέουσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ τοὺς τρεῖς ἐκτιμητὰς τῆς ἑταιρίας· οὗτοι μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου διορισθέντων ἐκτιμητῶν παρευρεθέντες εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐπιχειρισθέντες γενικήν τινα ἐκτίμησιν τῶν ἀτμοπλοίων εὑρέθησαν εἰς διαφωνίαν, ἡ μεγάλη δὲ διαφορὰ ἡ ἐνυπάρξασα μεταξὺ τῆς παρὰ τούτων καὶ ἐκείνων τῶν ἐκτιμητῶν γενομένης ἐκτιμήσεως, καὶ ἡ ἔτι μεγαλητέρα ἐπίσης διαφορὰ ἥτις ὑρίστατο μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν ἐκτιμήσεων τούτων καὶ τῆς ἀρχικῆς ἀγορᾶς τῶν ἀτμοπλοίων ἔθεσεν ἡμᾶς εἰς θέσιν νὰ λάβωμεν πλήρη τὰ μέτρα ἐκεῖνα, ἅτινα δικαιοῦντα τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ἐνεργειῶν μας καὶ παρέχοντα ὅλας τὰς ἀναγκαίας ἐγγυήσεις εἰς τὸ δημόσιον ὤφειλον νὰ καλύψωσιν τὴν ἐπικειμένην εἰς ἡμᾶς εὐθύνην ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Συνεφωνήσαμεν λοιπὸν μετά τινος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐλθόντος εἰς τὴν οἰκίαν μας, ὅπως ὁρισθῶσι πρὸ τῆς ἐκτιμήσεως οἱ ἐκτιμηταὶ καὶ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐκτίμησιν κατὰ λεπτομέρειαν, ὡς συνηθίζεται ἐπὶ τῶν ἐκτιμήσεων τῶν πλοίων, διότι οὕτως ἡ ἐκτιμητικὴ αὐτῶν πρᾶξις ἔσεται νόμιμος καὶ ἔγγυος. Τὸ μέλος τοῦτο μετέβη εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐπανελθὸν μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐκτιμητῶν ἦλθεν αὖθις μόνον αὐτὸ εἰς τὸ ὑπουργεῖον· καὶ ἐκείνην τὴν περίστασιν ἐπειδὴ ἔμελλον νὰ μεταβῶ εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν, ἐκάλεσα ἐνώπιόν μου τὸν ἁρμόδιον τμηματάρχην καὶ διέταξα τὰ εἰκότα διά τε τὴν ὁρκωμοσίαν τῶν ἐκτιμητῶν ἐνώπιον τοῦ ἀνήκοντος εἰρηνοδικείου καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκτιμήσεως. Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τῶν ἐκτιμητῶν πορευθέντα εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον ἀντὶ ὁρκωμοσίας συνέταξαν ἔκθεσιν ἐκτιμήσεως λιρῶν 18,000 ὡς ἀξίας τῶν τριῶν ἀτμοπλοίων.

Τοιαύτην πρᾶξιν γεγονυῖαν ἄνευ προγενεστέρας ὁρκωμοσίας τῶν ἐκτιμητῶν καὶ λεπτομεροῦς ἐκτιμήσεως, δὲν ἠδύνατο βεβαίως ἡ Κυβέρνησις νὰ παραδεχθῇ ὡς οὐδὲν κῦρος ἔχουσαν καὶ ὡς μὴ δικαιολογοῦσαν τὸ ὑπουργεῖον ἢ μὴ παριστῶσαν πλήρη τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ἐνεργειῶν του ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων. Ἐρρόντισε δὲ νὰ κάμῃ ὥστε νὰ ἐνεργηθῇ μετ' οὐ πολὺ τυπικῶς καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ ἀμεροληπτῶν πραγματογνωμόνων ἡ ἐκτίμησις τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀτμοπλοίων διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐρωτήσαντες τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιμητὰς περὶ

τοῦ λόγου δι' ὃν δὲν ἠθέλησαν νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐκτίμησιν ἐνόρκως ἐλάβομεν τὴν ἀπάντησιν ὅτι τοῦτο ἔπραξαν διότι ὁρκιζόμενοι ἤθελον ἐκτιμήσει κατώτερον τῶν 18,000 λιρῶν τὰ ἀτμόπλοια.

Μετὰ τὰ λεχθέντα προβάσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, Γερουσιαστής τις ἐξέθεκε·

Δὲν ἤκουσα καλῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου ἀλλὰ καθόσον ἐννόησα τὸ τοιοῦτον πραγματεύεται περὶ παραχωρήσεως ἐπὶ ἐκτιμήσει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν καὶ τὸν δῆμον Ἑρμουπολιτῶν τοῦ ἀπέναντι τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου κειμένου ἐθνικοῦ οἰκοπέδου· τούτου οὕτως ἔχοντος ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἐὰν ἡ θέσις αὕτη δὲν χρησιμεύῃ εἰς τὸ δημόσιον, ἢ ἐὰν μετὰ τὴν παραχώρησιν αὐτῆς ἔχῃ ἑτέρας θέσεις ἱκανὰς διὰ τὴν δημόσιαν ἀνάγκην· ἄλλως, ῥωτῶ, ὅτι τὸ δημόσιον μὴ ἔχον ἄλλον τοιοῦτον τόπον ἐν Ἑρμουπόλει δὲν ἔπρεπε νὰ παραχωρήσῃ τὸ περὶ οὗ πρόκειται οἰκόπεδον εἰς τὸν δῆμον, καὶ ὅτι ἦτο καλὸν νὰ γίνῃ εἰς αὐτὸ τὸ νομαρχεῖον ὅπερ εἶναι λίαν ἀναγκαῖον ἐν Σύρῳ.

Ἀφ' ἑτέρου λέγω ὅτι ἡ προκειμένη θέσις δὲν εἶναι κατάλληλος καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἑταιρίας ἥτις ἔχει χρείαν μεγάλης ἐκτάσεως γαιῶν εὑρισκομένων μόνον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος· τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα καλὸν νὰ ἐπιφέρω διὰ νὰ μὴ ἐπισπεύδωμεν οὕτω εἰς τοιαύτας παραχωρήσεις.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν·

Ἡ κατασκευασθεῖσα προκυμαία ἐξετάθη πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε αὐτὴ ἀποτελεῖ ἤδη ἱκανὴν ἔκτασιν περιφερείας εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ οἰκοδομηθῶσι πλεῖστα δημόσια καταστήματα· ἀφ' ἑτέρου ἡ προκειμένη παραχώρησις δὲν γίνεται ἐπὶ σκοπῷ κέρδους τινὸς ἐκ μέρους τοῦ δήμου ἢ τῆς ἑταιρίας καθόσον τὸ οἰκόπεδον τοῦτο παραχωρεῖται ἐπὶ τῷ ὄρῳ τῆς ἐν αὐτῷ οἰκοδομῆς ἀποθηκῶν ὡρισμένου ὕψους καὶ οὐχὶ ἑτέρων κτιρίων ὑψηλῶν δυναμένων νὰ ἐμποδίζωσι τὸν θαλάσσιον ἀέρα χρήσιμον κατὰ πολὺ ὄντα εἰς τοὺς νοσηλευομένους ἀσθενεῖς ἐν τῷ ἀμέσως ὑπερκειμένῳ δημοτικῷ νοσοκομείῳ ὅπερ ἄλλως δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐκ μέρους τοῦ δήμου.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Πρασσακάκης·

Ὁ δῆμος Ἑρμουπόλεως διατηρεῖ ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις οὐ μόνον τὸ προκείμενον δημοτικὸν νοσοκομεῖον, ἀλλὰ καὶ ἕτερα καταστήματα, τὰ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκόπεδον ἀπερήνατο

νὰ προσλάβῃ πρὸς οἰκοδομὴν ἁπλῶν ἀποθηκῶν μόνον διά τε τὸν ῥηθέντα ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ λόγον καὶ τὸν ἀκόλουθον σκοπὸν τῆς χορηγήσεως περισσοτέρων μέσων εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ὑπερκειμένου δημοτικοῦ νοσοκομείου.

Λόγου ἔπειτα γενομένου περὶ τοῦ ἀπὸ τοῦδε προσδιορισμοῦ τῆς κυριότητος ἐπὶ τοῦ παραχωρουμένου τῇ Ἑλληνικῇ ἀτμοπλοϊκῇ ἑταιρίᾳ ἡμίσεως οἰκοπέδου μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς, καὶ πολλῶν ἐκφρασάντων γνώμην νὰ ὁρισθῇ ῥητῶς ὅπως μετὰ πᾶσαν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας τὸ οἰκόπεδον τοῦτο μεταβιβάζεται αὖθις εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀντέλεξεν:

Ὅτι ἡ προκειμένη παραχώρησις ἰσοδυναμεῖ πρὸς πώλησιν γιγνομένην δι' ἐκτιμήσεως, καὶ δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ τι περὶ διατηρήσεως τῆς κυριότητος κτήματος, ὅπερ ἀπαλλοτριοῦται ἤδη ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ θέλει μένει ἢ μεταβιβάζεσθαι πρὸς τρίτους πάντοτε ὑφ' οὓς παραχωρεῖται ὅρους σήμερον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου καὶ Ν. Μαυρομμάτου ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἐπὶ ἐκτιμήσει εἰς τὸν δῆμον Ἑρμουπόλεως καὶ τὴν Ἑλλ. ἀτμοπλοϊκὴν Ἑταιρίαν τοῦ ἀπέναντι τοῦ δημοτ. Νοσοκομείου κειμένου οἰκοπέδου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ξπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Τζάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Πέτρου	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γεώργιος Δαρειώτης	

Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Δημήτριος Βούλγαρης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνες		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Νικόλας Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτρ. Χρηστίδης	Ν
Ἀδάμ. Δούκας	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Κωνσ. Προβιλέγιος	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	
Δημήτρ. Πλαπούτας		Ῥῆγας Παλαμίδης	
Ἰωάννης Στάϊκος		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντος τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τῆς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι, ἀφοῦ πρό τινος καιροῦ εἰς ἑταιρίαν ξενικὴν παρεχωρήσαμεν δωρεὰν ὅλα τὰ πρὸς ἀνέγερσιν τῶν ἀποθηκῶν αὐτῆς οἰκόπεδα, δὲν εἶναι δίκαιον εἰς ἐπιτόπιον ἑταιρίαν νὰ παραχωρήσωμεν τοσαῦτα κατ' ἐκτίμησιν· διὸ καὶ προέτεινε νὰ παραχωρηθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοπέδου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν δωρεάν.

Ἀντεπαρετήρησεν ἕτερος·

Ὅτι ἀληθῶς παρεχωρήσαμεν οἰκόπεδα πρός τινα ἄλλην ἑταιρίαν δωρεάν, ἀλλὰ παρεχωρήσαμεν τὰ τοιαῦτα οὕτω, διότι ὑπῆρχεν ἀπαίτησις, καὶ διότι ἄνευ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως δὲν ἠδύνατο νὰ συσταθῇ ἴσως ἡ ἑταιρία αὕτη· ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοιαύτη ἀπαίτησις δὲν ὑπάρχει, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ πᾶν ὅ,τι δὲν ἐζητήθη, ἡμεῖς ἐνταῦθα οἵτινες ἐν μέρει ἀντιπροσωπεύομεν τὸν λαὸν πρέπει νὰ περιορίζωμεν κατά τι τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὑπουργῶν καὶ οὐχὶ νὰ παραχωρῶμεν πλείονα τῶν αἰτουμένων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ ὑπὸ συζήτησιν μοναδικὸν ἄρθρον, ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορηθὲν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως κατ' ἐκτίμησιν εἰς τὸν δῆμον Ἐρμουπόλεως καὶ τὴν Ἑλλ. ἀτμοπλοϊκὴν Ἑταιρίαν τοῦ ἐπίναυλου τοῦ ἐγκατ. Νοσοκομείου κειμένου ἰδιωτικοῦ οἰκοπέδου

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Κωνσταντίνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ . . .	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθνάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατζίσκος . . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης . . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτσου . . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γεώργιος Δαρτιώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μῖλος . . . . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥήγας Παλαμίδης . . . .
Γκίκας Καρακατζάνης . . .	Δ. μήτρ. Α. Κουντουριώτης . Ν

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Θ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Ἀπριλίου 1857, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰσήγαγεν ἀναγνώσας τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

Τὸ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τοῦ Κράτους, καὶ τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 7,000 πρὸς ἀντιμισθίαν δύω ἀποσταλμένων παρὰ τῇ Τουρκικῇ Κυβερνήσει, ἵνα παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν γενησομένην σύνταξιν τοῦ Τελωνιακοῦ Τιμολογίου.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον παρέπεμψεν ἡ Γερουσία νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ καὶ νὰ διορισθῇ κατόπιν ἐπιτροπὴ εἰς ἐξέτασιν αὐτοῦ κατὰ τὸν κανονισμόν.

Τὸ δὲ δεύτερον ἀφοῦ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς ἐπερχομένης ἑβδομάδος.

Ἔχουσι δὲ τὰ νομοσχέδια ταῦτα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων, ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Περιωθείσης ἐν τῇ Βουλῇ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1858, σπεύδω, κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, νὰ ὑποβάλλω αὐτὸν καὶ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν.

Αἱ ἐπενεχθεῖσαι κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζήτησιν τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας παρεδέχθη καὶ ἡ Κυβέρνησις, εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

Α'. Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

1. Ἀπὸ τὸ Κεφ. ά. Ἄρθρ. 1. ἀφῃρέθη ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς Μοίρας τοῦ Πυροβολικοῦ ὁ μισθὸς τοῦ ὑπολοχαγοῦ τῶν ζευγιτῶν . . . . . δραχ. 1,560

2. Ὁ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου σημειούμενος μισθὸς ἑνὸς ταγματάρχου τοῦ Μηχανικοῦ μετετέθη εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Σώματος τοῦ Μηχανικοῦ.

Β'. Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

1.	Ἀπὸ τὸ Κερ.	2.	Ἀρχηρέθησαν	.	.	.	δραχ.	7,000
2.	»	»	»	4.	Ἄρθρ. ά.	Ὁμοίως	·	»	5,000
3.	»	»	»	8.	»	ϛ'.	»	·	»	20,000
4.	»	»	»	10.	»	ά.	»	·	»	10,000
5.	»	»	»	»	»	γ'.	»	·	»	10,000

Τὸ ὅλον δραχ. 53,560.

Ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τούτου ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους κατὰ τὸν ὑποβληθέντα εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμὸν ἐκ δρ. 17,946,349:11

περιορίζεται ὁ ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμὸς εἰς δρ. 17,892,789:11

55,000

Τὸ ὅλον δραχ. 17,947,789:11

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐλαττώσεων τούτων, παρεδέχθημεν διὰ λόγους ὑπηρεσίας νὰ τροποποιηθῇ καὶ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων νομοσχεδίου, τὸ κατονομάζον τὰ ἄρθρα, εἰς ἃ ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσιν ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν διὰ Β. διατάγματος ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, ἀφαιρεθέντων ἐκ μὲν τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν τῶν ἄρθρων τῶν ἀφορώντων τὰς δημοσίους οἰκοδομὰς, ὁδοὺς διώρυγας, γεφύρας, λιμένας καὶ ἀποξήρανσιν ἑλῶν, ἐκ δὲ τοῦ Ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν τὰ τελωνιακὰ καταστήματα, ἀλαταποθήκας καὶ ὑδραυλικὰ ἔργα εἰς τὰς ἁλικάς.

Αἱ βάσεις, τὰς ὁποίας παρεδέχθη ἡ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐσόδων, καὶ οἱ λόγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται τὰ διάφορα ἔξοδα, ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τὴν συνοδεύουσαν τὸν προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὰς προστρτημένας ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν, ὥστε θεωρῶ πάντη περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω ἐνταῦθα εἰς τὴν ἐπανάληψιν αὐτῶν.

Ἡ Γερουσία, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης νὰ ψηφισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1858** ἐντὸς τῆς παρούσης Συνόδου, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ κυρωμένος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὁμωνύμου ἔτους, θέλει ἐπιληρθῇ, δὲν ἀμφιβάλλω, ἀμέσως τῆς

συζητήσεως αὐτοῦ, καὶ θέλει ἐπιταχύνει ὅσον ἔνεστι τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως **1858**, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἀπριλίου **1857**.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον **1**. Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομημάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων, πλὴν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυναπτόμενον πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ τὰ προστρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐνεργεῖσθαι ἡ εἴσπραξις κατὰ τὸ **1858** ἔτος, δυναμει τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περί τινων ἐσόδων νόμων.

Ἄρθρον **2**. Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως **1858** προϋπολογίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἑκατὸν ἑκατομμύρια διακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας, τριακοσίας ἑπτὰ ἀριθμὸς **18,275,307** κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩΝ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς

χρήσεως 1858, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἀπριλίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῤῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1858 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια ὀκτακοσίας ἐνενήκοντα δύο χιλιάδας, ἑπτακοσίας ὀγδοήκοντα ἐννέα καὶ λεπτὰ ἑνδεκα, ἀριθμ. 17,892,789:11/00 καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι, κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων καὶ κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον ἤτοι·		
Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα τοῦ δανείου Ροδσχίλδ	Δραχ.	50,376:22
Εἰς χορηγήματα ναυτικῶν νήσων .	»	200,000:—
Εἰς » παλαιῶν ἀπαιτήσεων	»	10,000:—
Εἰς τόκους ἐγγυοδοσιῶν ὑπαλλήλων .	»	6,000:—
Εἰς » ἀνοικτοῦ λογ/σμοῦ Τραπεζ.	»	20,000:—
Εἰς συντάξεις	»	1,319,544:72
		1,606,420:94
Β'. Εἰς τὴν Βασιλικὴν χορήγησιν . .	»	1,000,000:—
Γ'. Εἰς ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων	»	455,000:—
Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων,		
Τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων	δραχ.	579,195:60
Τῆς Δικαιοσύνης .	»	1,417,138:59
Τῶν Ἐσωτερικῶν .	»	2,305,807:96
Τῶν Ἐκκλησ. κλπ.	»	1,109,680:19
Τῶν Στρατιωτικῶν	»	4,939,440:—
Τῶν Ναυτικῶν .	»	1,609,174:72
Τῶν Οἰκονομικῶν.	»	935,728:11
		12,896,165:17

Ε'. Εἰς ἔξοδα διοικήσεως ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων . . .	δραχ.	1,610,203:—
Ϛ'. Εἰς διαφόρους πληρωμὰς . . .	»	325,000:—
Τὸ ὅλον . . .	»	17,892,789:11

Ἄρθρον 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἔξοδα θέλουσι πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1858, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προηγουμένων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρον 3. Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὐταὶ ἄνευ ἐπιταράσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1858, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. Διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν.

Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Διὰ τὴν τροφὴν τῶν ὑποδίκων.
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων.
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων.
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως θανατικῶν ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν καταδίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων.
Διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειας χαρτοσήμου.
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους.
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἁλικῶν καὶ μετακομίσεις τῶν ἁλάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν συζή-

τησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον Νομοσχέδιον, ὅπερ ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἡ παρασυναπτομένη ἐν ἀντιγράφῳ ἔκθεσίς μου πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκτενῶς ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως, καὶ ἡγοῦμαι περιττὸν ὅλως νὰ ἐνδιατρίψω ἐκτενῶς καὶ ἐν τῇ παρούσῃ μου περὶ τοῦ προκειμένου ἀντικειμένου. Δύναμαι δὲ νὰ ἔχω τὴν ἐδραιοτέραν πεποίθησιν, στηριζομένην εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων ἰσχυρὰν ὑμῶν μέριμναν, ὅτι μετὰ πάσης προθυμίας καὶ σπουδῆς ἐπιψηφίσεται τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ὅπως σπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀποστολὴν τῶν καταλλήλων προσώπων εἰς τὴν ἐπίσημον ἐκείνην καὶ σπουδαίαν πρός τε τὰ ἠθικὰ καὶ πρὸς τὰ ὑλικὰ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντα σύνοδον, ἀρξαμένην ἤδη τῶν προπαρασκευαστικῶν συνδιασκέψεων τῶν, καθ' ἃς ἡ Κυβέρνησις ἔσχεν ἐπισήμους πληροφορίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἀπριλίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὅπως ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **25** Ἀπριλίου **1857**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. **1.** Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑπτὰ χιλιάδων ἀριθ. **7,000** ἐπὶ τοῦ **Κεφ. 16** ἄρθρ. **2.** § ή. τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ **1857**.

Ἄρθρ. **2.** Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωτικὴ πίστωσις θέλει χρησιμεύσει εἰς ἀμοιβὴν καὶ ἔξοδα ὁδοιπορικὰ δύο

ἀποσταλησομένων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως συμμετάσχωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ τελωνιακοῦ Τιμολογίου τῶν ὁμοειδῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Τὸ ἡμερήσιον λῆμμα ἑκάστου αὐτῶν ἐκτὸς τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων προσδιορίζεται μέχρι δραχμῶν εἴκοσι πέντε καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Κατόπιν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γρηγοριάδου, ἐχορηγήθη αὐτῷ τεσσαρακονθήμερος ἄδεια ἀπουσίας.

Ἀκούσας τότε τὸν λόγον, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, εἶπε·

Κύριε Πρόεδρε καὶ Κύριοι Γερουσιασταί!

Περιστατικὸν σκανδαλῶδες καὶ λυπηρὸν συνάμα, λαβὸν χώραν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς **19** τρέχοντος μηνὸς μέχρι τῆς **1** ὥρας μ. μ. τῆς **20** προσέβαλε τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν θέσιν μου, τὴν ὑπόληψίν μου καὶ ἐν γένει τὴν οἰκογενειακὴν ἡσυχίαν μου μὲ ὅσας ἄλλας συνεπείας τὰ τοιαῦτα ἐπάγουσιν. Ὅθεν ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τὰ περὶ τούτου ἐνώπιον τοῦ Σώματος, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι μέλος καὶ ὡς τοιοῦτον προσεβλήθην ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τολμηρῶς καὶ ἀκρίτως.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο, κύριοι, εἰς κανένα σχεδὸν δὲν ἔμεινεν ἄγνωστον, ἀλλὰ τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ δὲν ἔπεται, ὅτι καὶ οἱ πάντες γινώσκουσι, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἀμφιβολίαι, ὅτι θέλουσι καταπλήξει καὶ καταθλίψει καὶ τοὺς πλέον ἀναλγήτους καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδιαλλάκτους ἐχθρούς μου, ἂν τοιούτους τυχὸν ἔχω.

Ταῦτα προτίθεμαι, κύριοι, νὰ φέρω ἐνώπιόν σας καὶ παρακαλῶ ἵνα κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν εὐαρεστηθῇ τὸ Σῶμα καὶ ἐπιτρέψῃ ταῦτο προσδιορίζον συγχρόνως καὶ τὴν πρὸς τοῦτο ἡμέραν, ἐὰν εἰς τὴν σημερινὴν δὲν εἶναι δυνατόν. Πρὸς δὲ παρακαλῶ, Κ. Πρόεδρε, ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ εἰδοποιήσητε τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἵνα ἐνώπιον αὐτῶν ἐκθέσω τὰ γενόμενα, ἡ τοὐλάχιστον ἀπαραιτήτως ἀναγκαία εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καθόσον ταῦτα σχέσιν ἔχουσι μὲ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κλάδους.

Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ, ὅτι τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα θέλει ἐκτιμήσει δεόντως τὸ σοβαρὸν τῆς μοναδικῆς ταύτης περιστάσεως καὶ θέλει ἐπέλθει εἰς ἀνάλογον ἀπόφασιν μὲ τὸν κοινωνικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν χαρακτῆρά μου, καθὼς ἀνταναλλοῦν σχετικῶς καὶ ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα ἡ Γερουσία προσδιορίσασα ἡμέραν συζητήσεως τὴν δευτέραν τῆς ἐπερχομένης ἑβδομάδος μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως νομοσχεδίου. Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε ταῦτα, ἐπὶ τῆς ἐκκρεμοῦς ὑποθέσεως τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη.

Κύριοι!

Τὴν 20 Μαρτίου ε. ε. λόγου γενομένου ἐνταῦθα περὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη πρότασις ἐγένετο παρά τινος τῶν ἐντίμων συναδέλφων μου, ὅτι ὡς ἐπίτροπος ἐκ μέρους τοῦ Σώματος τούτου ἐπὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν εὐχῶν τοῦ διαθέτου, νὰ προσκληθῶ καὶ δώσω διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Πρὸς δὲ, ὅτι λίαν λυσιτελὲς ἦτο εἰς διευκόλυνσιν αὐτῆς ἂν προσετίθεντο καὶ ἕτερα δύω μέλη συνεργὰ εἰς τὴν δυάριθμον αὐτὴν ἐπιτροπήν.

Τὰς προτάσεις ταύτας εδέχθην ἀσμένως καὶ διὰ μὲν τὴν πρώτην ἔσπευσα ἀμέσως τὴν ἐπιφυσαν καὶ ἔδωκα τὰς ζητηθείσας πληροφορίας, καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἤμην καθ' ὅλα σύμφωνος μὲ μικράν τινα παρατήρησιν, ὅτι τὰ δύω ἐκ τῆς Γερουσίας μέλη ἠδύναντο νὰ ἀρκοῦν, ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ ἐγερθῇ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης διαφωνία τις ἐπρότεινα, ὥστε ὁ ἀριθμὸς νὰ εἶναι περιττὸς, δηλαδὴ 5 ἢ 7 διὰ νὰ δυνάμεθα καὶ φθάνωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα διὰ τῆς πλειοψηφίας.

Τότε αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔδωκα ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Γερουσίας καὶ ἡμέρα δὲ συζητήσεως ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος προσδιωρίσθη ἡ πρώτη μετὰ τὸ Πάσχα συνεδρίασις. Καὶ τὴν ἀπόφασίν σας ταύτην, κύριοι, ἔρχομαι νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω· καθόσον καὶ ἐν τῇ Βουλῇ λόγος ἐγένετο τὴν προχθὲς νομίζω περὶ τῆς βραδύτητος τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ἤθελε προδῇ μακρύτερον ἂν αἴσθημα ἀνώτερον δὲν ἤρχετο νὰ διορθώσῃ τὸ πρῶτον.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος εἶπε·

Καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, κύριοι, διότι ἐνῶ ἤμην ὁ πρότεινας

τὴν προσθήκην καὶ ἄλλων μελῶν, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε τότε ὅτι ἡ πρώτη μετὰ τὸ Πάσχα συνεδρίασις θέλει εἶσθαι, ἡ ἡμέρα τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς συζητήσεως καὶ οὐχὶ ἡ συζήτησις ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, ὅθεν δὲν προχωρῶ εἰς ἐξηγήσεις ἐπιφυλαττόμενος κατὰ τὴν προσδιορισθησομένην ἡμέραν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ἀντεῖπε·

Δὲν ἐνόησα, κύριοι, διὰ τίνα σκοπὸν ζητεῖ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ημῶν τὸν διορισμὸν καὶ ἑτέρου μέλους, ἀφοῦ ἐν περιπτώσει διαφωνίας τότε πᾶσα ἀπόφασις σταματᾷ. Καὶ ἐὰν μὲν ζητῇ τὸ τοιοῦτον, ὅπως ἐνεργεῖ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτοῦ, διϊσχυρίζομαι, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διότι ἀνεξαρτήτως καὶ οὗτος ἐνεργῶν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἰδέας διαφόρους τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πρώτου καὶ τότε ἰδοὺ ἐπέρχεται σύγχυσις· ἂν δὲ ζητῇ τοῦτον ὡς συμπράκτορα πιστεύω, ὅτι περιττὸς εἶναι ὅλως, διότι ὁ Κ. Ψύλλας, συγκεντρόνει ἐν ἑαυτῷ ἁπάσας τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἱκανότητος καὶ τιμιότητος, ὥστε δύναται νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἤδη προκεχωρημένον ἐπὶ πολὺ ἔργον.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀπήντησε·

Κύριοι!

Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι τόσῳ, ὅσῳ νομίζετε εὔκολον εἰς τὴν περαιτέρω αὐτοῦ διεξαγωγήν. Μέχρι τοῦδε εἴχομεν νὰ εἰσπράξωμεν μόνον καὶ διαθέσωμεν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν ἡμῖν περιουσίαν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μακαρίτου διαθέτου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, σύμφωνα μὲ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔδωκα τὴν παρελθοῦσαν ἐνώπιον ἡμῶν, ὅθεν γνωρίζετε, ὅτι τὸ περισσεῦον τῆς περιουσίας του προσδιορίζει εἰς ἀνέγερσιν *λαμπροῦ* Πολυτεχνικοῦ καταστήματος, καὶ πρὸς τοῦτο ἂν δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει τὸ περισσεῦον ἐκεῖνο, διατάττει νὰ μένῃ τοῦτο παρὰ τῇ Τραπέζῃ μέχρις οὗ ὁ ἀνατοκισμὸς αὐτοῦ προσφέρει τὸ ποσὸν ἐκεῖνο δι' οὗ δύναται τὸ πολυτεχνικὸν αὐτὸ κατάστημα νὰ γίνῃ ὅσον ἐνδέχεται λαμπρόν.

Μετά τινας λοιπὸν ἐργασίας, κύριοι, ἐκκαθαρίσαμεν τὸ περισσεῦον αὐτὸ ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπῆλθεν, ὁ θάνατος τοῦ Μ. Τοσίτζα, ὅστις κατὰ τὴν διαθήκην, ἦτο τὸ τρίτον μέλος, τὸ προσδιορισθὲν ὑπὸ τοῦ διαθέτου, ὡς ἐκπληρωτὴς τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ.

Εὐγνωμονῶ, κύριοι, διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐμπιστοσύνης ἧς τὸ Σῶμα τοῦτο μὲ τιμᾷ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν δύναμαι μόνος νὰ φέρω

εἰς πέρας τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, παραχωρῶ τὴν θέσιν ταύτην εἰς ἕτερον ἐξ ἡμῶν ἐπίσης ἐντιμον, ἱκανὸν, ὅστις θέλει εὕρει τακτοποιημένα καὶ τὰ λοιπὰ ποσὰ καὶ ἐπιληφθῇ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Πολυτεχνείου αὐτοῦ.

Ἐπαναλαμβάνω ὅμως νὰ σᾶς εἰπω, ὅτι εἶναι τὸ δυσκολώτερον ἔργον, εἶναι μεγίστη εὐθύνη τὸ νὰ διαχειρισθῶ μόνος ἐγὼ τὸ μέγα αὐτὸ ἐξοδον, καὶ διὰ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδ' ἐξεύραμεν κύριοι πῶς γίνεται, ἐπεθύμουν λοιπὸν νὰ ἔχω καὶ ἄλλους συνυπευθύνους καὶ μὴ προτείνετε ὅτι τοῦτο γίνεται πρόσκομμα, διότι καὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων διορίζονται πολυμελεῖς ἐπιτροπαὶ καὶ ὅμως οὐδὲν ἐμπόδιον προσφέρουσιν εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν.

Προσθέτω δὲ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ὅτι τὰ ἀνατιθέμενα ἔργα εἰς πολυμελῆ σώματα ἔχουσι τὰς δυσκολίας των, ἀλλ' ἔχουν συνάμα καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ γίνωνται ἐδραῖα· καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ ἐπῆλθεν ἴσως καὶ εἰς τὸν μακαρίτην, ὅτε διαθέτων ἄφινε ἐκτελεστὰς τῶν τελευταίων ἱερῶν ἐπιθυμιῶν του τὰ δύω βουλευτικὰ Σώματα, διότι εὕρισκεν εἰς αὐτὰ πλειότερα ἐγγύηματα. Ἐξέφρασα λοιπὸν τὴν εὐχὴν τοῦ νὰ μὲ συνοδεύσωσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἕτερα μέλη, ἀλλ' ἂν ἡ Γερουσία ἐμείνῃ εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἀπόφασιν ὅπως μένω μόνος ἐγὼ, συγχωρήσατέ μοι νὰ εἴπω, ὅτι καὶ τοι αἰσθανόμενος τὴν τιμὴν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην σας, οὐχ ἧττον ὅμως εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῶ· ἄλλως ἐπιμένω νὰ διορισθῶσι δύω μέλη ἐξ ἑκάστου Σώματος καὶ συνάμα νὰ ὁνομασθῇ καὶ ὁ πέμπτος, πρὸς ὃν νὰ συγκεντρῶται τὸ ἀποτέλεσμα, διότι τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων μὴ συνεδριαζόντων ἐπερχομένων τῶν παύσεων, γεννᾶται μέγα πρόσκομμα ἐν περιπτώσει διαφωνίας τῶν τεσσάρων μελῶν. Θέλω εἰπα καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι καὶ τὰ περιπλέον μέλη ἐπάναγκες εἶναι νὰ διορισθῶσι καὶ ἐπιτροπὴ εἰς σύστασιν ὁδηγιῶν καὶ διοργανισμῶν ἐφ' ὧν νὰ βαδίσῃ ἡ ἐκτέλεσις, ταῦτα θεωρῶ κατεπείγοντα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος λαβὼν κατόπιν τὸν λόγον, εἶπεν·

Ὅταν, κύριοι, κατὰ πρῶτον ἐλάλησα, ἀφορμὴν ἔλαβα τὴν ἐξῆς· ἤκουσα νὰ λεχθῇ, ὅτι τὰ δύω ἐνυπάρχοντα μέλη, ἓν ἐξ ἑκάστου Σώματος διεφώνησαν εἰς ἀπόφασιν των τινὰ καὶ ἐπειδὴ τρίτος δὲν ὑπῆρχεν, ἀποβιώσαντος τοῦ ὡς τοιούτου Κ. Μ. Τοσίτζα, τὰ Σώματα ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσωσι περὶ ἀνα-

πληρώσεως τρίτου τινος ὅπως ἐπέρχεται πάντοτε ἡ λύσις διὰ τῆς πλειοψηφίας. Ἐλάλησα δὲ τότε καὶ περὶ τοῦ, ὅτι καλὸν εἶθεώρουν, ὥστε ἀνὰ πᾶσαν σύνοδον νὰ δίδεται ἔκθεσις ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς ὅπως τὸ Σῶμα εἶναι ἐν γνώσει τῆς πορείας τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Καὶ τὸ μὲν δεύτερον ἐγένετο· τὸ πρῶτον ὅμως ἔμεινεν ὑπὸ τὴν ὥριμον σκέψιν ὑμῶν, καὶ σήμερον πρόκειται ν' ἀποφασισθῇ ὅπως ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν.

Λέγω δὲ, ὅτι ἐπρότεινα τότε, νὰ διορισθῶσι τρία μέλη ἐκ μέρους ἡμῶν, τὸ δὲ ὑπάρχον ἔντιμος Κ. Ψύλλας ὑπεστήριξε δύω· ἕτερος ἐξ ἄλλης ἀφορμῆς ὁρμώμενος· διότι ἐγὼ ὑπεστήριξα τρία, ἔχον ὑπ' ὄψιν μου τὴν διαθήκην, ἥτις ὁρίζει, τὰ δύω βουλευτικὰ Σώματα καὶ τὸν μακαρίτην Μ. Τοσίτζαν, τοῦ ὁποίου τὴν θέσιν ὡς τρίτου, πιθανὸν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναπληρώσωμεν· ὅταν ὅμως διορισθῶσι δύω ἢ καὶ τρεῖς ἐξ ἑκάστου Σώματος τότε δύναται νὰ σχηματίζεται πάντοτε πλειοψηφία καὶ τοῦ ἔργου ἡ πρόοδος δὲν προσκόπτει.

Κατὰ τὴν πρώτην δὲ συνεδρίασιν ἀνεπτύχθη ἡ περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ τρίτου ἰδέα καὶ ἐγένετο σχεδὸν παραδεκτὴ καὶ ἐγὼ δὲν ἀντιλέγω· λέγω μόναν ὅτι ἐπ' αὐτοῦ πρέπει νὰ μείνωσι σύμφωνα ἀμφότερα τὰ Σώματα, τοῦτο δὲ προτείνω νὰ γείνῃ δι' ἐπιτροπῆς ἐκλεχθησομένης μεταξὺ ἡμῶν, καὶ τῆς πράξεώς μας ταύτης νὰ σταλῇ διάγγελμα πρὸς τὴν Βουλὴν, ὅπως λαβοῦσα γνῶσιν πράξει τὸ αὐτὸ καὶ ἀμφότεραι αἱ ἐπιτροπαὶ συναρχόμεναι ἀποφασίσωσι τόσον περὶ τῆς μιᾶς καθὼς καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἰδέας, δηλαδὴ περὶ τῆς ἐκλογῆς δύω ἀντὶ ἑνὸς προσώπου εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴν καὶ βεβαίως τοῦτο δὲν γίνεται δι' ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ ὑπάρχον ἔντιμον μέλος· ἀπ' ἐναντίας ἂς μοι ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὴν εἰλικρινῆ μου πεποίθησιν ἐπὶ τῆς ἀναγνωρισμένης ἱκανότητος καὶ τιμιότητος αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸς πλειοτέραν διευκόλυνσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τῆς ἀνέτου μεταξὺ αὐτῶν συνεννοήσεως, ἥτις θέλει λαμβάνει χώραν εἰς ὡρισμένον τι μέρος ἔνθα ἐν ἐλλείψει τοῦ ἑνὸς παρίσταται τὸ ἕτερον. Περὶ δὲ τοῦ πέμπτου, προτείνω, ὅτι ἡ θέσις αὕτη πρέπει νὰ παραχωρηθῇ εἰς ἄτομον κατέχον θέσιν προέδρου, σώματός τινος, ὡς ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Ἀρείου Πάγου κτλ. ὥστε οἱονδήποτε πρόσωπον ἤθελε κατὰ διαδοχὴν καθέζει τὴν ἕδραν ταύτην νὰ περιβάλλεται καὶ μὲ τὴν φροντίδα τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Εἰς ταῦτα ἀντεῖπεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας·

Ὅταν, κύριοι, κατὰ πρῶτον ἐγένετο λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καλῶς ποιοῦσα ἡ Γερουσία ἐζήτησε πληροφορίας παρὰ τοῦ ἐνυπάρχοντος μέλους ἐνεργοῦ, αἵτινες καὶ ἐδόθησαν. Εἶδα δὲ τότε, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ἐσκόπει νὰ κάμῃ λόγον ἐπ' αὐτοῦ, ἐκλείψαντος τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὴν μέλους, ἂν τὸ μέλος αὐτὸ ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ καὶ ἀλλαγήσε ἢ ἐκ τοῦ Σώματος αὐτῆς, καὶ ἀπεφασίσθη ὅτι ἡ θέσις αὕτη κατὰ τὴν διαθήκην ἀνήκει εἰς βουλευτήν. Ἔρχομαι δὲ τώρα νὰ εἴπω, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου εἶπεν, ἀφίνω τὸν θεῖόν μου Μ. Τοσίτζαν ἀλλὰ δὲν ἐπρόβλεψε καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως, διότι δὲν ἐπίστευσεν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἤθελε διαιωνισθῆ. Δὲν ἐννοῶ ὅμως, διατί τὸ ζήτημα τοῦτο περιῆλθεν εἰς τὴν Γερουσίαν, καθὼς δὲν βλέπω καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ τρίτου, ἀφοῦ τὰ πάντα ἐγένοντο καὶ δὲν μένει εἰμὴ μόνη ἡ ἀνέγερσις τοῦ καταστήματος, ὅτις ἀξιόλογα δύναται νὰ γίνῃ ἀπὸ τὰ ἐνυπάρχοντα μέλη. Εἰς τὰ ὁποῖα ἀντικρούω τὴν ἰδέαν νὰ προστεθῶσι πλειότερα ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας σήμερον, διότι μόνον σύγχυσις καὶ βραδύτης θέλει ἐπέλθει, ἐνῷ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ εἰς περίστασιν διχογνωμίας τῶν ἐνόντων, ὅπως ἐπέλθῃ πλειοψηφία· χωρὶς δὲ νὰ φαινώμεθα ὅτι μεταβάλλομέν τι τῶν ἐνόντων, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ὑπάρχοντος μέλους, ἄλλως περὶ τοῦ καταστήματος δὲν βλέπω τί πλειότερον δύνανται νὰ συντελέσωσιν οἱ πλειότεροι, ἐνῷ εἶμαι βέβαιος, ὅτι πλειότερον θέλουν διαφωνήσει.

Εἰς ταῦτα ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος·

Κύριε Πρόεδρε!

Ἡ ἐγὼ δὲν ἐξηγήθην καλῶς ἐν τοῖς προτέροις, ἢ δὲν ἐννοήθην ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος ὅστις ἐν ἀρχῇ εἶπεν, ὅτι δὲν ἐννοεῖ διατί τὸ ζήτημα τοῦτο περιῆλθεν εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἐκ τῶν ὑστέρων ἐξηγεῖται, ὅτι ἐγὼ ἕτερα τὸ ζήτημα τοῦ νὰ ἀναζητηθῇ καὶ ἕτερον μέλος εἰς τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐπιτροπὴν, ἁπλῶς καὶ πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ὑπαρχούσης, ἐκ μέρους τῆς ὁποίας ἐζητήσαμεν τὴν κατὰ σύνοδον ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν της, διότι ὁ μακαρίτης ἄφησεν ἐκπληρωτὰς τῆς διαθήκης του τὰ βουλευτικὰ

Σώματα, καὶ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἦναι ἀέναος ἀπασχόλησις καὶ μέριμνα εἰς αὐτά.

Προσθέτω δὲ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος ὅτι κανονισμοὶ καὶ ὁδηγίαι διὰ τὴν ἐπιτροπὴν, εἶναι αὐτὴ ἡ διαθήκη ἐν ᾗ περιέχονται αἱ τελευταῖαι θελήσεις τοῦ μακαρίτου.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης πρυσεῖπεν·

Ἄρχομαι, κύριοι, ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς πεπραγμένων, ἐξ ὧν δὲν σᾶς λανθάνει, ὅτι τὸ ζήτημα ἔμεινεν ἐκκρεμὲς ἐκεῖ, περιμενούσης τί ἡ Γερουσία θὰ πράξῃ· καθόσον ἡ ἰδέα περὶ διορισμοῦ τριῶν μελῶν πρὸ πολλοῦ ἠγέρθη καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνάγκη. Ἔρθασεν ὅμως εἰς τινας συζητήσεις ἵνα μὴ ἀποδοθῇ αὐτῇ ὀλιγωρία τις. Οὐχ ἧττον ὅμως ἀναμένει τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν, ἐξ ἧς ἴσως φωτισθῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις της, καὶ μάλιστα εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλει ἀσπασθῇ τὴν ἰδέαν ἡμῶν ταύτην τῆς παλιμελείας. Διότι μέχρι τοῦδε ἴσως εἰς ἦτο ἀρκετὸς διότι τὰ ἔργα ἦσαν ἁπλούστερα, σήμερον ὅμως εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποφασισθῇ ἂν τὸ ὑπόλοιπον ἐκκαθαρισθὲν κεφάλαιον εἶναι ἀρκετὸν εἰς ἀνέγερσιν λαμπροῦ καταστήματος, ἄλλως νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ δευτέρα διαταγὴ τοῦ διαθέτου. Εἰς οἵαν δήποτε ὅμως περίστασιν φρονῶ, ὅτι αἱ σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς βέλουσιν ἔλθει καὶ ἐνώπιον τῶν Σωμάτων.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ πέμπτον μέλος ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ νὰ εἴπω ὁποῖον θεωρῶ κατάλληλον πρόσωπον νὰ ὀνομασθῇ τοιοῦτον· ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν μᾶς τὸ δίδει, ὁ μακαρίτης διαθέτης, ὅθεν ἔρχομαι εἰς ὑποστήριξιν μόνον τοῦ ζητήματος τοῦ Κ. Ψύλλα ἐπιφυλαττόμενος ἐν καιρῷ.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε·

Τὸ ζήτημα, κύριοι, τὸ περὶ διορισμοῦ τοῦ πέμπτου, τὸ ὁποῖον εἰθεώρησαν τινες, ὡς πρᾶξιν διαφεύγουσαν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σώματος τούτου, λέγω, ὅτι οὐδόλως διαφεύγει ἡμᾶς, ἀπ' ἐναντίας ὁ μακαρίτης Ν. Στουρνάρης ἔπραξε φρονίμως ἀναθέτων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαθέσεών του εἰς τὴν πλειοψηφίαν τῶν Σωμάτων, καὶ τὸν τρίτον τῶν ἀποβιώσαντα Μ. Τοσίτζαν, ὅστις ἔρρεπε τῷ ὄντι μέγα καινὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὅταν ὅμως τὰ Σώματα διορίζουσιν ἐπιτροπὰς, αὗται συνενοῦμεναι δύνανται νὰ διορίσωσιν ἕνα τρίτον, καὶ οὐδόλως τότε διαφεύγομεν τὰς τελευταίας θελήσεις τοῦ διαθέτου Ν. Στουρνάρη· τότε μάλιστα διαφεύγομεν, ὅταν δὲν ἀναπληρωθῇ ὁ διάδοχός του.

Ἂν ὅμως τὰ δύω Σώματα δὲν κατορθώσωμεν καὶ συνεν-

νοηθῶμεν ἐπὶ τοῦ μικροῦ τούτου ἀντικειμένου, πῶς δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν τὴν ἀναγκαίαν ταύτην συνεννόησιν εἰς ἄλλας μεγάλας καὶ σπουδαίας περιστάσεις, καθ' ἃς ἐπ' ἀνάγκῃ τὰ δύω ταῦτα Σώματα συσκέπτονται, ἃς ἀρχίσωμεν λοιπὸν ἀπὸ τοῦδε, ἀπὸ σήμερον ἃς συνειθίσωμεν νὰ συνεννοούμεθα. Καὶ χωρὶς νὰ κάμνωμεν διαγγέλματα κτλ. ἃς προβῶμεν νὰ ὁμοιάσωμεν ἡμεῖς τὸν πέμπτον, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ τὸ ἕτερον Σῶμα θέλει πεισθῆ καὶ ἀκολουθήσει τὴν αὐτὴν ὁδόν. Ἂν δὲ ἡ περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἑτέρου μέλους καὶ τοῦ τρίτου πρότασίς μου δὲν γίνῃ δεκτή, ἀπὸ τοῦδε προλαμβάνω νὰ σᾶς εἴπω, κύριοι, ὅτι ἐγὼ παραιτοῦμαι τῆς ἐμπιστοσύνης σας καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν τιμήν, διότι αὐδόλως γνωρίζω τί πράκειται νὰ οἰκοδομήσω ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Πολυτεχνικὸν κατάστημα, τοῦτο εἶναι πρωτοφανὲς δι' ἐμέ. Πρὸ δύω ἐτῶν, ἐζητήσαμεν, κύριοι, διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πληροφορίας ἀπὸ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ἀντιπροσώπους ἡμῶν ὅπως φωτισθῶμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ εἰσέτι οὐδὲν γνωρίζομεν, λέγω δὲ ταῦτα, μήποτε ἀποδοθῇ ἡμῖν ὀλιγωρία τις.

Αἱ δὲ ὁδηγίαι τὰς ὁποίας προκηρύξομεν θέλουν μᾶς χρησιμεύσει εἰς ὡρισμένας τινὰς περιστάσεις, καθ' ἃς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναλάβωμεν εὐθύνην, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Σωμάτων, τῶν ὁποίων αἱ ἐργασίαι διακόπτονται.

Ἐγὼ, κύριοι, ἐπυνείθησα νὰ συνεργάζωμαι πάντοτε μετὰ συναδέλφων, πολλῷ μᾶλλον δὲ σήμερον, ὅτε καὶ ἡ ἡλικία ἀπαιτεῖ πλειοτέραν τινὰ βοήθειαν.

Ἀναστὰς τότε ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβιλέγιος εἶπε·

Τὸ νὰ διορισθῶσι, κύριοι, ἀντὶ τοῦ ἑνὸς ἐκλεῖψαντος δύω καὶ τρία περιπλέον μέλη, τοῦτο δὲν νομίζω ἐπίγον, τὸ ἂν ὅμως μεταξὺ αὐτῶν ἐγερθείσης διαφωνίας πρέπει νὰ διορίσωμεν τὸν πέμπτον τοῦτο θεωρῶ λίαν ἄξιον λόγου.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν, κύριοι, τῶν διατάξεων τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἀναθέτοντος ταύτας εἰς τὰ δύω βουλευτικὰ Σώματα ἡμεῖς ἐξελέξαμεν ἕνα ἐξ ἑνὸς ἑκάστου Σώματος. Διότι μόνον ὅταν πράκειται περὶ νομοθετικῶν ἔργων τότε ἀπαιτεῖται Σῶμα πολυμελὲς, τότε, εἶναι σωτήριον διότι πράκειται περὶ σκέψεως νομοθετικῶν διατάξεων, πρὸς ἐκτέλεσιν ὅμως αὐτῶν ἀπαιτεῖται εἷς καὶ τοῦτο ἀρκεῖ· διότι ἂν πλειότεροι εἶναι, σύγχυσις μόνον καὶ βραδύτης προέρχεται. Ἐνταῦθα λοιπὸν, ἔχομεν ἐκτέλεσιν καὶ οὐχὶ νομοθετικὴν διάταξιν, ὥστε εἷς καὶ μόνος ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο, ἵνα τὸ ἔργον λάβῃ σύντονον ἐκτέλεσιν, ἕτερον δὲ παρὰ τὸ ὑπάρχον ἔντιμον μέλος ἱκανώτερον καὶ τιμιώτερον δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν.

Ἔχομεν τώρα τὸ δεύτερον ζήτημα, τί μέλλει γενέσθαι ὅταν ἐπέρχεται διαφωνία τις μεταξὺ τῶν δύω, διότι ὁ τρίτος ἐξέλειπεν ἀποβιώσας, ἐπ' αὐτοῦ λοιπὸν νομίζω, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκλέγωμεν ὁμοφώνως τὸν ἕνα, γίνεται δὲ τοῦτο ἀφοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων ἐκλεχθῶσιν ἀνὰ τέσσαρα πρόσωπα, ὡς ἐπιτροπὴ ἥτις ἀποφασίζει τὸν τρίτον, διότι ἐμμένω εἰς τὴν πρώτην ἰδέαν μου περὶ τῶν δύω μέχρι τοῦδε ἐνεργούντων μελῶν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδᾶς προσέθηκε·

Καθόσον ἀφορᾷ, κύριοι, τὸ περὶ τοῦ τρίτου ἴσως ἔχει καλῶς, κατόπιν ὅμως προέρχονται τόσα ζητήματα, διότι πράκειται περὶ δημιουργείας καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐκτελέσεως δὲν εἶναι καθαρόν. Ἐγὼ δὲ μέγα δίκαιον ὁ ἔντιμος συναδελφος ἡμῶν διϊσχυρίζόμενος ὅτι εἰς τὸν ἕνα ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι συγκεντρωμέναι ὅλαι αἱ γνώσεις. Τινὸς δ' εἰπόντος, ὅτι ἴσως εἶναι καλὸν καὶ τοῦτο νὰ ἀναπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅπως ἀποφασίσῃ. Πρὸς δὲ ὃν τὰ προστεθησόμενα μέλη θὰ ἦναι ὡς ἀναπληρωτικὰ ἢ συνεργὰ, πολλαὶ καὶ διάφοροι γνῶμαι ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ διαφόρων ἐρρίφθησαν. Καὶ τὸ ζήτημα περιέστησεν, ἂν τὰ μέλη πρέπει νὰ εἶναι δύω ἢ εἷς, καὶ ψηφοφορηθὲν διὰ χειροτονίας ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸν ἕνα.

Ἐνταῦθα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Φύλλας, εἶπεν·

Ἐπειδὴ καὶ ἔχει τὴν τιμὴν, νὰ εἶναι τὸ ἐκλεχθὲν μέλος, ὡς ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας, εὐγνωμονεῖ διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην, πλὴν μὴ δυνάμενος νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου μόνος δι' ὅσους προεξέθηκε λόγους, θέλει σύρθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῇ τῆς τιμῆς ταύτης.

Δευτέρου δὲ ζητήματος τεθέντος περὶ τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τῆς Γερουσίας παμψηφεὶ παραδεξαμένης ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὸν Κ. πρόεδρον μετὰ τοῦ γραφείου αὐτῆς ἡ ἐπ' αὐτοῦ συνενόησις μετ' ἐκείνου τῆς Βουλῆς, ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Αθ. Γρηγοριάδης.
Ἰωάν. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Ἀπριλίου 1857, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Τῇ δὲ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη, παρεχωρήθη αὐτῷ τεσσαρακονθήμερος ἀπουσία; ἄδεια.

Κατόπιν ἀνεγνώσθησαν δύω, ἐκ μέρους τοῦ ἐπὶ τῶν τελετῶν τῆς Αὐλῆς εἰδοποιητήρια περὶ ἑβδομαδιαίου πένθους ἕκαστον.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου, ὡς ἀντικείμενον συζητήσεως, τὸ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως, εισαχθὲν τὴν προλαβοῦσαν νομοσχέδιον, τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκ δραχμῶν 7,000, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν·

Κύριοι!

Ἂν καὶ πρόκειται περὶ ψηφίσεως ὄχι τόσον σημαντικῆς χρηματικῆς ποσότητος διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἐπειδὴ ὅμως ὁρῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐμβλέπωμεν μᾶλλον εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν νόμων, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ πολύ, ἢ ὀλίγον τῶν προτεινομένων ἐν αὐτοῖς δαπανῶν, καὶ ἂν πρόκειται καὶ περὶ ἑνὸς μόνου λεπτοῦ, διὰ ταῦτα λαμβάνω τὸν λόγον, ἵνα ἀποδείξω, ὅτι καμμίαν ἀνάγκην δὲν εἶχεν ἡ Κυβέρνησις νὰ καταφύγῃ διὰ τὸν ἐμπεριεχόμενον εἰς τὸ νομοσχέδιον σκοπὸν, πρὸς τὰ νομοθετικὰ Σώματα, καὶ νὰ ζητήσῃ δαπάνην, ἥτις καὶ ἂν φαίνεται σήμερον μικρὰ, δύναται νὰ καταντήσῃ βαθμηδὸν μεγάλη, καὶ πρὸς τούτοις ἀνωφελὴς καὶ ἐπιβλαβὴς ἴσως.

Περὶ τίνος πρόκειται, κύριοι! πρόκειται νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἡ ποσότης ἑπτὰ χιλιάδων δραχμῶν, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἔξοδα ὁδοιπορίας καὶ συντηρήσεως δύω προσώπων, τὰ ὁποῖα προτίθεται νὰ στείλῃ ἐντεῦθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως λάβωσι μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Τιμολογίου, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις τῆς γειτονος Ἐπικρατείας σκοπεῖ νὰ καταρτίσῃ διὰ τὸ Κράτος της, καὶ διὰ τοῦτο συνεπάλεσε πανταχόθεν τὰς Κυβερνήσεις τοῦ λοιποῦ κόσμου ἵνα στείλωσιν, ἂν ἀγαπῶσι, καὶ αὐταὶ ἀνὰ δύω ἀντιπροσώπους των, ὅπως ὅλοι ὁμοῦ μετὰ τὴς Κυβερνήσεως ταύτης κανονίσωσι τὰ τοῦ Τιμολογίου συμφώνως μὲ τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τὰ ἀμοιβαῖα συμφέροντα τῶν ἐχόντων ἐμπορικὰς μετὰ τῆς Ἐπικρατείας αὐτῆς σχέσεις. Ἡ πρόθεσις αὕτη τῆς γειτονος Ἐπικρατείας εἶναι ἐπαινετὴ, καὶ ἡ προθυμία τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν πρόθεσιν ταύτην, ὁμοίως· διότι βεβαίως ὑπὲρ πολλὰ ἄλλα Κράτη, τὸ ἡμέτερον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς μεγαλητέρας ναυτιλιακὰς καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη διὰ τοῦτο, κύριοι, νὰ σταλῶσιν ἐντεῦθεν οἱ μέλλοντες νὰ λάβωσι μέρος ἀντιπρόσωποι τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Τιμολογίου; Ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ὁμόρου ταύτης Ἐπικρατείας ὑπάρχουσι πρὸ πολλῶν χρόνων ἀποκατεστημένοι ὁμογενεῖς, καὶ ἐνεργοῦσι τὸ πλεῖστον καὶ τὸ μεγαλήτερον σχεδὸν ἐμπόριον ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐκεῖ μετερχομένους τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα, γνωρίζουσιν ἐπομένως κάλλιον παντων τῶν ἐνταῦθα συμπολιτῶν μας τὰ τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἐπικρατείας ἐκείνης, καὶ δύνανται κρεῖττον παντὸς ἄλλου ἐντεῦθεν σταλησομένου νὰ γνωμοδοτήσωσι περὶ τῶν ζητημάτων, ἅτινα πρόκειται νὰ λυθῶσι κατὰ τὴν προλεγομένην πολυμελῆ ταύτην Σύνοδον. Ἂν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις διορίσῃ δύω τινας ἐκ τῶν ἐκεῖ συμπολιτῶν μας, καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς θέλει ἐπιτύχῃ κάλλιον, καὶ τὰς δαπάνας τῆς ἀποστολῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἐντεῦθεν περιορισομένων θέλει οἰκονομήσει· πιστεύσατε δὲ, ὅτι καὶ οἱ διορισθησόμενοι ὁμογενεῖς θέλουσι δεχθῇ εὐχαρίστως καὶ προθυμότατα τὸν διορισμὸν τοῦτον ἀποβλέποντες εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἐμπιστοσύνης, μὲ τὴν ὁποίαν περιβάλλονται ἀπὸ τὴν ἡμετέραν Κυβέρνησιν, καὶ μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν θέλουσιν ἴδῃ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου των τὴν εὐαρέσκειαν, ἥτις εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλει ταῖς ἐκφρασθῇ, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐκ μέρους τῆς Πατρίδος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν των ταύτην δὲν θέλουσι νομίσει πρᾶγμα μικροῦ λόγου ἄξιον. Πιστεύσατε δὲ πρὸς τούτοις, κύριοι, ὡς πιστεύω καὶ ἐγὼ, ὅτι ἡ ζητουμένη ποσότης δὲν θέλει ἐπαρκέσει πρὸς τὸν προτιθέμενον σκοπὸν, καὶ θέλομεν προταλιθῇ νὰ ψηφίσωμεν καὶ δὶς, καὶ τρὶς καὶ δεκάκις ἴσως περὶ τοιούτης δαπάνης, διότι δὲν νομίζω, ὅτι τὸ σημαντικὸν τοῦτο πρᾶγμα, περὶ οὗ ὁ λόγος, θέλει καταρτισθῇ ἐντὸς τόσου ὀλίγου χρόνου, ὁποῖον δύναται νὰ προϋπολογισθῇ ἐκ τῆς προτεινομένης δαπάνης. Γνώμη δοτέα λοιπὸν νὰ μὴ γίνῃ δεκτὸν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀντεῖπεν·

Κύριοι!

Ὅ,τι εἰζήτησα ὑπὸ τῆς Γερουσίας, εἰς ἐκεῖνο καὶ ἐπιμένω. Σέβομαι τὰς ἐνστάσεις αὐτῆς, πλὴν δὲν δέχομαι νὰ μοί ἐπιβληθῇ καὶ στενὸς κύκλος εἰς τὰς ἐνεργείας μου.

Ἠδυνάμην, κύριοι, νὰ σᾶς εἰπω ἐξ ἀρχῆς, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνάγκη μοί παρουσιάζεται. δότε μοι τὰ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς μέσα· ἐγὼ εἶμαι ὑπεύθυνος διὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἐκτέλεσιν, ἑπομένως, δὲν δέχομαι γνώμην τινα ἐπ' αὐτῆς. Ἀλλ' ὄχι! ἠθέλησα καὶ ἐπιθυμῶ, εἰ δυνατὸν ὅλος ὁ κόσμος νὰ μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται.

Πιστεύσατε, κύριοι, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδίας καὶ ἐπιθυμῶ, ὅπως εὑρεθῇ καταλληλον πρόσωπον, ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμενόντων ὁμογενῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ δὲν εἴμεθα βέβαιοι, ἂν δέχωνται, καθυποβάλων ταῦτα, ἵνα μὴν μένωμεν ἀναποράπιστοι, ὅτε ἡ ὑπόθεσις θέλει ἐπείγει. Γνωρίζεται συνάμα, ὅτι ποτὲ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ, ὅτι παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει, ὁ πρὸς τοῦτο κατάλληλος ἄνθρωπος, ἀπεναντίας ἔχομεν καὶ πολλούς. Ἐπαναλαμβάνω δὲ νὰ εἰπω, ὅτι ἂν ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμογενῶν εὑρεθῇ τις, αἰσθάνομαι, ὅτι ὀφείλω νὰ μεταχειρισθῶ ἐκεῖνον ἂν ὅμως καὶ τὰ πράγματα, δὲν ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐπιθυμίας μου τότε θέλω στραφεῖ, ὅπου νομίζω, ὅτι δύναμαι, νὰ θεραπεύσω τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο δὲν δέχομαι νὰ περιορισθῇ ὁ κύκλος τῶν ἐνεργειῶν μου. Οὐχ ἧττον ὅμως, αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας ζητῶ σήμερον εἶναι ἀναγκαῖαι, διότι εἰς οἱονδήποτε πρόσωπον καὶ ἂν ἀνατεθῇ, ἡ ὑπόθεσις αὕτη, τοῦτο ἔχει χρείαν ἀντιμισθίας καὶ δι' ἣν τοσούτῳ εὐτελὲς ποσὸν δὲν πρέπει νὰ δεσμευθῶσιν αἱ χεῖρες τῆς Κυβερνήσεως, ἀπέναντι τοσούτων μεγάλων συμφερόντων. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἡ περίστασις αὕτη εἶναι πρωτοφανὴς, ὡς διϊσχυρίσθη ὁ προλαλήσας, διότι τὸ τιμολόγιον οὕτω πως συντάσσεται ἐν Τουρκίᾳ καὶ λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ νὰ ἀναδεχθῶ κἀμμίαν ὑποχρέωσιν.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κ. Παλαμίδης εἶπεν·

Ἐκτιμῶν τὰς παρατηρήσεις τοῦ συναδέλφου μου, ἔγωμαι, ἂν μοί ἐπιτρέπῃ νὰ μεταβάλλω μόνην τὴν χρῆσιν αὐτῶν καὶ πιστεύω, θέλει συμμερισθῇ τὴν γνώμην μου καθόσον οὐδόλως ἀρνούμεθα τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἠθέλαμεν μόνον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τυχὸν ἠθμεν, ἂν ἦτο δυνατὸν ν' ἀπαλλαχθῶμεν τοῦ ἐξόδου τούτου. Εἶπε δὲ, ὁ προλαλήσας συνάδελφός μου, οὐχί, ὅτι δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα πρόσωπα καταλληλα διὰ τὴν προκειμένην ἀποστολήν, ἀλλ' ὅτι τὰ πρὸς τοῦτο προσδιωρισθέντα ἔξοδα εἶναι δυσανάλογα πολὺ τῶν ἐνυπαρχόντων προσώπων, διότι ὁ μέλλων νὰ ἀποσταλῇ δὲν πρέπει βεβαίως νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῶν τελωνείων, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἐμπορίου γενικῶς, καὶ πρὸς τοιοῦτον πρόσωπον ἡ ὁρισθεῖσα ἀντιμισθία εἶναι ἀνεπαρκὴς.

Διὰ ταῦτα χωρὶς νὰ ἀρνούμεθα τὸ ποσὸν τοῦτο εὐχόμεθα, ὅτι κάλλιον ἦτο νὰ ἐκλεχθῇ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους καὶ τὴν εὐχὴν μας ταύτην συμβουλεύομεν, χωρὶς νὰ ἐπιβάλλωμεν.

Ἐνταῦθα παρατηρήσεως γενομένης ὑπό τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὅτι τὸ Σῶμα μόνην τὴν καλὴν τοῦ νόμου ἐκτέλεσιν δύναται νὰ ἐπιβλέπῃ χωρὶς νὰ ἀπαιτῇ νὰ ἀναμιγνύεται περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ὡς ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν προσώπων, διότι τοῦτο εἰς αὐτὴν ἀνάγεται.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε·

Λέγεται, κύριοι, ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων εἶναι ἔργον τῆς ἐκτελέσεως, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεκφεύγει τὴν ἡμετέραν ἁρμοδιότητα· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ὑποδείξωμεν γνωστὰ πρόσωπα εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐπικρατείας διατρίβοντες συμπολῖται μας δὲν περιορίζονται εἰς δύω, ἢ τρεῖς· εἶναι πολλοί, πάμπολλοι, δὲν εἶναι ἄρα καθόλου ἐπίμβασις ἡ γνωμοδότησίς μας εἰς διυκητικὰ καθήκοντα, ἂν λέγωμεν ποῦ πρέπει νὰ ἀτενίσῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ δημοσίου τούτου σκοποῦ· ἀλλ' ἔστω κύριοι τοῦτο, ὡς θέλετε, ἔχομεν ἡμεῖς ἄλλως τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῶμεν τὴν ζητουμένην δαπάνην; ναί, ἢ ὄχι; ἀποχρίζομεν λοιπὸν ταύτην, καὶ δὲν φοβούμεθα μὴ μᾶς εἴπωσιν, ὅτι διὰ τῆς ἀρνήσεώς μας αὐτῆς ἐμποδίζομεν κοινωφελῆ δημοσίαν ὑπηρεσίαν διότι πιστεύομεν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὕτη δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ἄνευ τῆς ζητουμένης χρηματικῆς ποσότητος, καὶ νὰ ἐκτελεσθῇ μάλιστα κάλλιον καὶ ὅσον ἐνδέχεται κάλλιστα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης ἀντεῖπεν·

Κύριοι!

Ὅπως θέτει τὸ ζήτημα ὁ ἔντιμος προλαλήσας συνάδελφός μου, Κ. Ψύλλας, καὶ καθόσον πρόκειται νὰ δώσωμεν τὴν ψῆφον ἡμῶν πρέπει νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου.

Τὴν πρώτην ἀγόρευσιν τοῦ συναδέλφου μου Γερουσιαστοῦ

Κ. Ψύλλα, παρομοίασα μὲ τὴν γενομένην ἀπαίτησιν ἑνὸς ταλάντου ἐκ μέρους κυνικοῦ τινος φιλοσόφου πρὸς ἕνα πλούσιον. Ὅτι ἂν ἡ κυβέρνησις ἀποστείλῃ τὸν ὁποῖον ὑποθέτομεν ἄνθρωπον, τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ζητεῖ εἶναι ὀλίγον· ἂν δὲ πάλιν ἄνθρωπον μικρᾶς ἀξίας τὸ ποσὸν εἶναι περιττόν, καὶ ὡρίμβη νομίζω νὰ ἐπιφέρῃ τὴν παρατήρησιν ταύτην, διότι τὸ νομοσχέδιον λέγει, νὰ ἀποσταλῇ ἄνθρωποι καὶ οὐχὶ νὰ διορισθῇ ἢ νὰ ἐκλεχθῇ. Καὶ νομίζω ὅτι δικαίωμα ἑνὸς ἑκάστου εἶναι νὰ ἐπιφέρῃ τὰς παρατηρήσεις του, νὰ συμβουλεύῃ, καθόσον, ὡς ὁ προλαλήσας εἶπε, πρόκειται ἐπ' αὐτοῦ νὰ δώσῃ ψῆφον.

Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω τοὺς ἐνδιασμοὺς τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, τοῦ νὰ ἐκλέξῃ ἐκεῖθεν τὸ πρόσωπον, ἀφοῦ, ἀνάγκην ἔχομεν ἀνθρώπου γινώσκοντος τὸ ἐν γένει ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα τῶν ὁμοειδῶν καὶ γενικὰς ἔτι γνώσεις ἐμπορίου· ὁ δὲ ἐν Ἑλλάδι ἑνὸς μόνου κλάδου θέλει κάτοχος. Πρὸς δὲ ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἠξεύρει, ἂν ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκλεχθησόμενος δέχεται ἢ ὄχι, ἐγὼ λέγω, ὅτι εἶναι ἀνίσχυρος, διότι ἐννοῶ πάντοτε τὸ διορισθησόμενον πρόσωπον, πρέπει νὰ κατέχῃ θέσιν τινα, νὰ ἔχῃ βαθμὸν, ἐννοῶ δὲ τὸν γραμματέα τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, τὸν διερμηνέα καὶ λοιπούς. Ἀλλ' ἴσως μοὶ εἴπωσιν, ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλοι καὶ κάτοχοι τῶν διαφόρων τοῦ ἐμπορίου κλάδων. Εἶναι ἐντούτοις ὁ Πρέσβυς, τὸν ὁποῖον οὐδόλως πρέπει νὰ διαφεύγωσιν αἱ περὶ ἐμπορίου γενικαὶ γνώσεις, καθόσον αἱ μεταξὺ τῆς Ἐπικρατείας ταύτης σχέσεις ἡμῶν εἶναι μᾶλλον, ἢ καθόλου δύναμαι νὰ εἴπω ἐμπορικαί.

Ἔνθα ὅμως τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα περιέστησαν σήμερον, ἐν μιᾷ δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσι, τὸ δὲ τιμολόγιον πρόκειται νὰ συζητηθῇ ὅσον οὔπω. Διὰ τοῦτο νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν ψῆφον ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐνταῦθα ἀρκεσθεῖσα ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἐπὶ τούτου γενομένην συζήτησιν, ἔθεσεν εἰς ψηφοφορίαν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολλεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Γ. Δαρειώτου, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 35 κατὰ 3, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 7,000 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ ἔτους 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ο
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μαυρογένης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαρ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντὼν. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξινιάδης	Ν	Ἀντὼν. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πραστακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Μετὰ ταῦτα τὸ ά. καὶ β'. ἄρθρον αὐτοῦ ἀναγνωσθέντα, ἰδίως ἕκαστον, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ψηφοφορίας. Καὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορηθέντος δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν, τῶν ὡς ἄνω ψηφολεκτῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τοῦτο διὰ ψήφων 35 κατὰ 3, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 7.000 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ ἔτους 1857.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Κουντουριώτης.	

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος.	Ν	Ἄγιος Κανελλόπουλος	Ν
Τάτσης Μαγγίνας	Ν	Κωνσταντῖνος Καναρῆς	Ο
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γκανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Πλαπούτας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Νικόλ. Χρυσγέλης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβελέγγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημ. Κουντουριώτης	Ν

Τότε τοῦ Κ. προέδρου ἀναγγείλαντος, ὅτι κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἐπέρχονται αἱ πρὸς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιφωτήσεις.

Ὁ Γερουσιαστὴς κ. Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριοι!

1) Ἡ εὐνομία τῶν ἐθνῶν ἀποτελεῖται κυρίως, οὐχὶ ἐκ τῆς νομοθετήσεως καλῶν καὶ προσφόρων νόμων, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐκτελέσεως· διὸ καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν προσέχουν εἰς τὴν αὐστηρὰν τῶν νόμων ἐφαρμογήν, ὅταν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῶν. Ἐντεῦθεν δὲ βλέπομεν ὅτι οἱ νόμοι αὐτῶν ἦσαν ἁπλούστατοι, συντομώτατοι καὶ εἰς πάντας εὔληπτοι, ἡ δὲ παράβασις αὐτῶν ἦν ἀσύγγνωστος· μάλιστα δὲ οἱ νόμοι οἱ φέροντες τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου, τὸ πολύτιμον τοῦτο δῶρον πάσης εὐνομουμένης κοινωνίας, ἦσαν πρὸ πάντων ἱεροὶ καὶ ἀπαραβίαστοι.

2) Ἵνα δὲ ἔχῃ πᾶσα Κυβέρνησις τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῇ

τὴν τήρησιν τῶν νόμων παρὰ τῶν πολιτῶν, ὀφείλει νὰ εἶναι ἡ ἰδία ὑπόδειγμα καὶ ὑπογραμμὸς τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, μάλιστα δὲ ὡς κεντρικὴ ἐξουσία, τῆς ὁποίας τὸ παράδειγμα ἐπενεργεῖ εἰς ὅλας τὰς ὑπαλλήλους ἀρχὰς, καὶ συντείνει εἰς τὴν ἠθοποίησιν αὐτῶν. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκείνην, ἐν ᾗ οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν τήρησιν τῶν νόμων καταπατοῦσιν αὐτοὺς πρῶτοι, καὶ προκαλοῦσιν οὕτω τὴν γενικὴν ὀλιγωρίαν καὶ περιφρόνησιν αὐτῶν.

3) Εὑρεθημεν, Κύριοι, εἰς τὴν θέσιν καὶ τοῦ ἁπλοῦ πολίτου καὶ τῶν διαφόρων βαθμῶν τῆς ἐξουσίας, καὶ δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃ τις παράδειγμα ἡμέτερον προστασίας τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς τῶν νόμων παραβάσεως· παντοῦ καὶ πάντοτε ἐκπρύχθημεν κατὰ τῆς παρανομίας, καὶ ἐξεπτύσαμεν τὴν αὐστηρὰν καταδίωξιν παντὸς τῶν νόμων παραβάτου. Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο δὲν τὸ περιορίζω εἰς ἐμαυτὸν μόνον, ἀλλὰ τὸ ἐπεκτείνω εἰς ὅλα τὰ μέλη, τὰ συγχαρτίσαντα καὶ συγχαροῦντα τὸ Σῶμα τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀποτελῶ ἓν μέρος, ὡς καὶ ἐκεῖνα τὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους. Ὅθεν καὶ μετὰ πλειοτέρου θάρρους ἔρχομαι νὰ καταδείξω ποῖα ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων, τῶν προστώντων τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πολίτου καὶ τὸ ἄσυλον τῆς οἰκίας, ἔγινετο καὶ κατ' αὐτὰς ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, προτιθεμένης τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἔλθουσιν ἡμῶν, ὡς ὄφθεν συντελούντων εἰς προστασίαν ἐνόχων, καὶ τὴν ἐξασθένησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἡμῶν παγιζούσης δικαιωματικῆς γνώσης, εἰς ἣν τὸ Σύνταγμα ἀνέθεσε τὴν ὑπεράσπισιν τῶν νόμων, περιβαλὸν τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ καὶ μὲ περισσοτέρας ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας.

4) Ἡ δὲ ἐξέλεγξις τοιούτων ζητημάτων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπόθεσις ἀτομικὴ καὶ προσωπική, μικροῦ λόγου ἀξία καὶ περὶ παροιχυμένου, ὡς εὐαρεστήθησαν καὶ ἄλλοτε τινὲς νὰ εἴπωσι καὶ ἤδη προελάβοσαν νὰ γράψωσιν εἰς τὰς ἀπομνημονεύσεις των, ἀλλὰ σοβαρὰ καὶ σπουδαία, ὡς ὁρίζουσα ἐφαρμογὴν τοῦ θεμελιώδους νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ παρέκβασις δύναται νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν ἐν μέσῃ ἢ ἐν γένει καταπάτησιν αὐτοῦ.

Κύριοι, δὲ σαπὸς τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐπιψήφισις φορολογιῶν νομοσχεδίων, ἡ παραχωρήσεις πιστώσεων καὶ τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἡ προστασία τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ πολίτου, καὶ ἡ διηνεκὴς ἔξετασις τῆς ἀκριβοῦς τῶν νόμων ἐφαρμογῆς· διὰ τοῦτο ἔδωκε τὸ Σύνταγμα εἰς τὰ νο-

μοθετικὰ Σώματα τὸ δικαίωμα τῶν πρὸς τὴν ἐξουσίαν ἐπερωτήσεων, τῆς παρ' αὐτῆς ἀπαιτήσεως διαφόρων πληροφοριῶν καὶ τὴν ἐξέλεγξιν πάσης παρανομίας.

5) Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, Κύριοι, ἀρχῶν στηριζόμενος, δὲν σκοπεύω σήμερον νὰ ῥίψω τὸν λόγον ἐπὶ τῆς καθ' ὅλου παραβιάσεως τῶν ἀφορώντων τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν νόμων, ἐπὶ τῆς ὑλικῆς καταδουλώσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας καὶ ἐπὶ τῆς καταπνίξεως πολλῶν ἄλλων προνομίων, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος εἰς τοὺς πολίτας παρεχώρησε, ἀναβάλλων ταῦτα, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, εἰς ἄλλην περίστασιν, ἵνα μὴ ἀπασχολήσω πέραν τοῦ δέοντος σήμερον τὰς πολυτίμους στιγμὰς σας. Περιορίζομαι μόνον εἰς ἓν περιστατικόν, συμβὰν εἰς ἐμὲ αὐτόν, τοῦ ὁποίου τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν ἀκρίβειαν οὐχὶ μόνον ἐγὼ γνωρίζω ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἰδίοις ὄμμασι ἀντελήφθητε, καὶ τὸ κοινὸν ὅλον τῆς πρωτευούσης ἔμαθε, καὶ αὐτὸς ὁ ὑπουργικὸς τύπος διεκήρυξεν ὡς γεγονὸς ἀναντίῤῥητον.

Τῆς διηγήσεως ταύτην ἀρχόμενος παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέτω ἐν συνόψει, καὶ προκαταρκτικώτερα τινὰ τούτου, συναρῇ ὅμως πρὸς τὸν σκοπὸν ὅτι ὅν καὶ τοῦτο ἐγένετο, ὅστις ἦτον νὰ παρεξηγήσωσι τὴν διαγωγήν μας, νὰ μᾶς προσβάλωσι καὶ μᾶς ἐκθέσωσι.

6) Ἀφορμὴν εἰς τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἔδωκεν ἰδίως ἡ πρό ἑνὸς περίπου μηνὸς ἐνεργουμένη καταδίωξις ἑνὸς τῶν ἐφημεριδογράφων, ἀνήκοντος εἰς τὸν ὑπουργικὸν τύπον μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου διὰ τὸ ὁποῖον κατεδιώκεται· δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ νὰ ἀπόρω παντάπασι εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀποδιδομένου εἰς αὐτὸν βάρους, ἀνήκει τοῦτο εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἐπιλήψεσιν τὴν περὶ τούτου ἀνάκρισιν, τῆς ὁποίας αἱ κατὰ νόμον πράξεις καὶ ἀπορρήτως εἰσὶ πάντοτε σεβασταί· ἀναξάρτητος λοιπὸν τοῦ ἀφορῶντος τὸν ῥηθέντα ἐφημεριδογράφον ζητήματος, καὶ μακρὰν τῆς παρακινήσεως προθέσεως εἰς ὑπερασπισιν αὐτοῦ, διότι ὡς προανέφερα εἶμαι πάντοτε ὑπὲρ τῆς αὐστηρᾶς καταδιώξεως τῶν παρανομούντων, ἐνεργουμένης ὅπως οἱ νόμοι διατάττωνται ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καὶ καθόσον αὕτη δὲν ἀπορρήτως εἰσέρχεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄρχομαι τῆς ἐξιστορίσεως, ὡς εἶπον, τῶν περὶ ἐμὲ συμβάντων καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐμενῆ ἀκρόασίν σας.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἐπερωτήσεων καὶ ῥυζητήσεων περὶ τοῦ περιβοήτου ὑπομνήματος, ἀνεφάνη πα-

ῥάδοξός τις τάσις τῆς ἐξουσίας κατὰ τῶν συμφώνων τότε Γερουσιαστῶν περὶ τοῦ ἠμφισβητημένου τοῦ ὑπομνηματισμοῦ ἐκείνου, καὶ ἄτοπός τις ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις τῶν κοινωνικῶν διαβημάτων αὐτῶν· καὶ πρὸς τοῦτο κλητῆρες καὶ χωροφύλακες περὶ τὰς οἰκίας τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐμή, νὰ διανυκτερεύωσιν ἔκτοτε ἀνελλειπῶς ἤρξαντο, ὑπὸ ἀριθμὸν ὄχλου μέτρον καὶ τρόπον τινὰ ἐπιτίθιον. Ταῦτα δέ, Κύριοι, δὲν εἶναι μόνον ἐν λόγοις ἀλλ' ἐν πράγμασι, μὴ διαφεύγοντα οὔτε τὰ διαρκτικὸν ὄμμα τοῦ κοινοῦ, οὔτε τὸν ἔγκυρον τοῦ τύπου κατάκρισιν· ἀλλὰ τὸ δυστύχημα ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ τοιαύτη εὐπρέπεια, ἣ' οὗτως εἶπω, ἀρξαμένη κατασκοπίᾳ, ὀλίγας διήρκεσεν ἡμέρας, μεταβληθεῖσα πρότερον τῶν ἡμερῶν καὶ εἰς ἐντονωτέραν, ἀπὸ δὲ τῶν Σακελλαριακῶν καὶ εἰς ἀτοπωτέραν, ἔφθασεν τέλος εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν καὶ τοῦ ἀτόπου καὶ τοῦ σκανδάλου. Λέγ δὲ ἔλθωμεν πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὰ περὶ Σακελλαριάδου τοιαῦτα.

Ὁ Σακελλαριάδης, Κύριοι, ὡμίλει εἰς λαθραίας, εἰς ἐκ τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων ἐστί, καταγόμενος ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι καθὼς μετὰ πολλῶν ἄλλων οὕτω καὶ μετ' ἐμοῦ εἶχε τὴν συνήθη κοινωνικὴν σχέσιν· οὗτος ἀρχῶθεν ἐπαγγέλετο τὸν δημοσιογραφικὸν βίον, ἄλλοτε δὲ καὶ εἰς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε· διορισθεὶς δὲ ὡς ἔπαρχος Μαγνησίας τὸ 1854, ἐπὶ τῆς τελευταίας λέγω ὑπουργίας μου, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αὐτὰς, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν Μεγαλόπολιν· ἐλθόντος δὲ τοῦ Κ. Βούλγαρη εἰς τὸ ὑπουργεῖον, μετετέθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ἔπαρχεῖον, καὶ διετέλει ὡς τοιοῦτος μέχρι σχεδὸν τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε ἐπανῆλθε τῆς βίσεως ἐκείνης, καὶ ἐλθὼν ἐντεῦθεν ἐπανέλαβε τὸ ἀνεστηγμένον ἔργον καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρώτης ἐπιδημούσης παρ' αὐτοῦ ἐφημερίδος ἡ Συντηγματική, τῇ συνδρομῇ κυρίως τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἰδίως τοῦ αὐτοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου συνεπείᾳ φιλίας μετ' αὐτοῦ καὶ πολιτικῆς σχέσεως, σπανίας ἀρσιώσεως σχημάτων ὠνομάσατε, ἐξακολούθων αὐτὸ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ προτελευταίου φύλλου του διὰ τὸ ὁποῖον καὶ καταδιώκεται· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ μετὰ τοῦτο τελευταίου φύλλου του, θερμὸς ὑπερασπιστὴς τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ ἀνεδείχθη, ὡς πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπελθοῦσαν δυσμένειαν. Ἰδοὺ, Κύριοι, τὰ περὶ Σακελλαριάδου ἐν γένει.

Ὅταν δὲ οὗτος τὴν τελευταίαν τῆς ἐφημερίδος του ἔκδοσιν ἐπανέλαβεν, ἔπεμψε καὶ εἰς ἐμὲ φύλλον αὐτῆς, ἀλλ' ἐγὼ μὴ συμμεριζόμενος, Κύριοι, τὰς περὶ πολιτικῶν ἐν αὐτῇ ἰδίας ἢ πραγματείας του, μάλιστα δὲ μὴ ἀνεχόμενος τὰ ὑπὸ ταύτης γραφόμενα τότε κατὰ τοῦ Σώματος, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι μέλος, ἀποποιήθην τὴν συνδρομήν μου ἐπιστρέψας ἀμέσως τὸ φύλλον αὐτῆς. Δὲν εἶναι, νομίζω, περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι, ὅταν μετὰ τὴν ἀπόδρασιν αὐτοῦ διεδόθη ὅτι ἐξέδωσε τὸ τελευταῖον φύλλον του, περιεργεία φερόμενος ἐδανείσθην αὐτὸ παρ' ἑνὸς τῶν συναδέλφων μας, εἰς ὃν εἶχε σταλῇ καθὼ συνδρομητήν, καὶ ἀναγνώσας ἐπέστρεψα αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν ἀξιοτίμων προσώπων, εὑρεθέντων περιστατικῶς εἰς τὴν οἰκίαν μου κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἰδοὺ Κύριοι, καὶ τὰ ἐν μέρει αὐτοῦ ὡς δημοσιογράφου, ἀναρχικῶς πρὸς ἐμέ.

Ἐπαναγχόμενος δὲ εἰς τὰς περὶ ἐπιτηρήσεως τῶν οἰκιῶν μας διαθέσεις τῆς ἐξουσίας, παρατηρῶ, ὅτι καὶ ἀδιαφορίαν καὶ ὑπομονὴν ὑπερβάλλουσαν ἐδείξαμεν τὸ κατ' ἀρχὰς οἱ τὴν τύχην ταύτην λαβόντες, νομίζοντες τὸ τοιοῦτον ὡς ἓν τῶν γενικῶν μέτρων νυκτερινῆς ἐπιβλέψεως διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν δημοσίων ὁδῶν. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς ἐπιτηρήσεως διὰ τῆς αὐξήσεως προσώπων καὶ τῆς ἐπινοήσεως μετεμφιεσμένου τρόπου μᾶς ἔφερεν εἰς δικαιολογημένην ἀπορίαν, πάλιν λέγω τὴν ὑπομονήν ὡς ἀντίζυγον ἀντετάξαμεν, ἀρίνοντες εἰς τὸν χρόνον νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν κύριον τούτου σκοπόν, ὅστις, καθὼς οὐδὲν ἐστὶ κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, ἀνεμένη τέλος πάντων ὅτι εἰς καὶ μόνος ἦτον, ἢ καθ' ἡμῶν προσβολὴ καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς.

Περιαριζόμενος δὲ χάριν συντομίας εἰς τὰ κατ' ἐμοῦ μόνον γινόμενα, παρατηρῶ ὅτι καὶ ἀπό τινος καιροῦ, πρὸ τῆς προκειμένης σκηνῆς, κατὰ τοῦ ἀσύλου τῆς οἰκίας καὶ τῆς ὑποληψέως μου διαγωγῆς τῆς ἐξουσίας οὐχ' ἧττον σκανδαλώδης εἶχε καταστασθῇ· κατὰ πολλὰς νύκτας ἡ ἀστυνομικὴ κωμῳδία ἐναιτίως ἐπλησίαζε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πύλην τῆς οἰκίας μου, καὶ κάτωθι τῶν παραθύρων αὐτῆς, διὰ νὰ παρατηρῇ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους καὶ διὰ νὰ ἀκούῃ ἀσφαλῶς τὰς ἐκ τῆς συναναστροφῆς μας ὁμιλίας· ταῦτα πάντα δὲν ἐλάνθανον, Κύριοι, πολλοὺς τῶν ἐρχομένων εἰς τὴν οἰκίαν μου φίλων καὶ γνωρίμων μου, διαφόρων χρωμάτων καὶ ἐπαγγελματικῆς καὶ κοινωνικῆς θέσεως.

Μίαν ἑσπέραν περὶ τὴν 8 μ. μ., ὥραν προσδιωρισμένην διὰ τὴν τακτικὴν τῆς αὐτῆς κουστωδίας, ἐρχόμενος ὁ μεγαλήτερος υἱός μου ἐξωθεν, πρὶν ἢ πλησιάσει εἰς τὴν θύραν, ἱσταμένων τριῶν ἐκ τῶν παραφυλακτῶν κατὰ τὴν πρὸς μεσημβρίαν γωνίαν τοῦ περιφράγματος τοῦ ἀπέναντι οἰκοπέδου, ἐν οἷς διεκρίνετο εἷς τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων, προσκαλέθη ὑπ' αὐτοῦ ὁ ἀνήλιξ υἱός μου διὰ νὰ σταθῇ, καὶ ἀμέσως οὗτος ὥρμησε κατ' αὐτοῦ φέρων εἰς χεῖρας του ἀνυψωμένην ῥόπαλον, ἀλλ' ὁ υἱός μου δραμὼν πρὸς τὴν θύραν τῆς οἰκίας διεσώθη· εἰς τὴν περίστασιν δὲ ταύτην παρευρέθησαν τυχαίως ἐκεῖ καὶ οἱ Βουλευταὶ τῆς Μεγαλοπόλεως, γινόμενοι αὐτόπται τοῦ τοιούτου τολμήματος.

Ὑστέραν δὲ ἑσπέραν ὁ ἐπόμενος υἱός μου εὑρισκόμενος χάριν μελέτης μετὰ τῶν συμμαθητῶν του εἰς μίαν τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν μας κατὰ τὴν 10 μ. μ. συναπολουθούμενος μέχρι αὐτῆς καὶ παρὰ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ τοῦ συνταγματάρχου Δεληγεώργη, ὅστις ἐν τῇ ἐπιστροφῇ του κατὰ τὴν γωνίαν τῆς πλησίον οἰκίας τοῦ Λυμνίου, ἔκρυσε νὰ προσκληθῇ παρά τινος μετεμφιεσμένου δι' εὐρωπαϊκῶν ἐνδυμάτων, ἱσταμένου πρὸς τὴν ἀγορὰν εἰς τὸ Παλάτιον ὁδόν, διὰ νὰ σταματίσῃ· πλησιάσας δὲ οὗτος κρύπτει αὐτὸν ποῦ ὑπάγει, ὁ δὲ νέος ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ τὸν ἐξετάσῃ πρὸς τοῦτο· ἀκολούθως δὲ τὸν ἠρώτησε μὲ ποῖον ἐσυναθεύετο μέχρι τῆς οἰκίας μου, καὶ μαθὼν ὅτι μετὰ τοῦ υἱοῦ μου, ὕστερον ἀπὸ βεναύσους τινὰς ὕβρεις κατ' αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι μᾶς ἐβλέπωσε καὶ τώρα, καὶ οὗτος ἀπεκρίθη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἀναχωρίσαντος καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Δεληγεώργη.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἀνάλογα πολλὰ συνέβησαν. Κύριοι, κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, τὰ ὁποῖα παραλείπω ἵνα μὴ ὀχληρὸς γένω, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἡ ὑπομονή μου δὲν εἶχεν ἐξαντληθῇ, περιορισθεὶς νὰ παραπονεθῶ μόνον εἰς πολλοὺς καὶ ἐξ ὑμῶν καὶ ἐξ ἄλλων φίλων μου, μάλιστα δὲ μίαν τῶν ἡμερῶν, ὡς δὲν ἐλησμόνησαν βεβαίως οἱ ΚΚ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοί, μείναντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς τότε συνεδριάσεως, λόγου περὶ πολλῶν γινομένου ἐν τῇ συνεντεύξει ἐκείνῃ, δὲν ἔλειψα νὰ προσθέσω κἀγὼ ἐνώπιόν των, ὅτι δὲν ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, εἰς ἣν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὁ καὶ πρωθυπουργὸς παρευρέθη, νὰ τὸν ἐρωτήσω πῶς ἀρ' οὐ διὰ νόμου καθιερώθη τὸ ἀμοιώμετρον ἔνδυμα τῶν ἀστυνομικῶν

κλητήρων, δὲν ἐδέχθη ἡ διάταξις αὕτη εἰς ἐφαρμογὴν διὰ νὰ διακρίνωνται οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι καὶ νὰ λείψῃ ἡ αἰσχρὰ μετωνομασία, καὶ ἐὰν οἱ παραπολάττοντες ἐπὶ τῆς θύρας καὶ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας μου ἦσαν ἄνθρωποι τῆς ἀστυνομίας καὶ χωροφύλακες, καὶ ὅτι ἐὰν ἦτον ἐκ τῶν τοιούτων, ἤθελα εὑρεῖ ἀμέσως τὰ παράπονά μου περὶ τούτου· ἄλλως δὲ, ὅτι ἤθελα ὠθηγηθῇ εἰς τὸ νὰ προφυλάττωμαι ἐξ ἀνθρώπων ἀγνώστων ἀπὸ πάσαν ἐνδεχομένην κακοποίησιν. Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐνώπιον τῶν ἐνθένδε ὑπουργῶν ἤλπιζον βεβαίως καὶ τὴν θεραπείαν, ἀλλ' εἰς μάτην, καὶ τοῦτο σὺν τοῖς ἄλλοις κατελογίσθη· καὶ μετ' οὐ πολὺ παραδόξως ἤκουσα νὰ διασπείρωνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομίας καὶ λόγοι ὑποψίας περὶ ὑποκρίσεως· ὅθεν τοῦ Σακελλαριάδου εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγκαίαν των δὲν ἠδυνάμην εἰμὴ νὰ γελῶ· ἀλλ' ὡς ἀπεδείχθη ἄσκοποι δὲν ἦτον καὶ οἱ λόγοι των οὗτοι, ζητούντων παντοίῳ τρόπῳ νὰ φθάσουσιν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρχικῆς προθέσεώς των, ὅτις ἀπέβλεπε τὴν προσβολὴν τῆς ὑπολήψεώς μου.

Δὲν σᾶς λαμβάνει Κύριοι, ὅτι ἀδεία τοῦ Κ. πρεσβυ μετέβην δ' ἄπω ἡμέρας κατὰ τὴν 11 Ἀπριλίου εἰς Κόρινθον χάριν τῶν οἰκιακῶν μου ὑποθέσεων, καὶ ὅτι τὴν 19 ἰδίου ἐπέστρεψα· ἀλλ' ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν εἰς τὴν διήγησιν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀναδόσεων.

Ἤρεσεν εἰς τὴν ὑμετέραν μου, Κύριοι, νὰ ἔλθῃ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐπιστροφῆς μου εἰς τὸ Καλαμάκι, τὴν ὁποίαν ἐπιλαμπρύνουν καὶ χάριν τῆς αὐτῆς διακριβώσεως παρηκολούθουσαν καὶ τινες τῶν φίλων μου. Γνωρίζετε προσέτι, Κύριοι, ὅτι οἱ διὰ τὸ Καλαμάκι ἀναχωροῦντες πρέπει λίαν πρωῒ νὰ ἐξέρχωνται εἰς τὸν Πειραιᾶ. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς παραστήσω τὴν μεγάλην κίνησιν τῆς ἀστυνομίας κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐπὶ τῇ ὑποψίᾳ ἄνθεν ὅτι ἡ ἀνωτέρω μετάβασις τὴν διαφυγὴν ἐντεῦθεν τοῦ Σακελλαριάδου ἀπέβλεπε· καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα ἐξανέστη οὗτος, ἀλλὰ παρηκολούθησεν εἰς τὸ αὐτὸ ἀτυχόλοιον εἰς ἑνωμοτάρχης μετὰ τριῶν χωροφυλάκων καὶ χλ[illegible] νὰ προσέξωσι μήπως ὁ κατακλυσμένος ὑπάγῃ κεκαυμένος εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀτυχολοίου, εἰλλ' ὡς ματαίως μετέβησαν οὕτω καὶ ματαίως ἐπέστρεψαν· κατὰ δὲ τὴν περίστασιν ταύτην δὲν ἔπρεπε εἰμὴ σὺν τῷ ἐπαναλῆψαι τοῦ γέλωτος καὶ νὰ ἀγανακτήσῃ ἡ δὲ ἐπέκτασις τῆς ὑπομονῆς νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τότε ὡς τὸ ἰατρικὸν μέτρον.

Ἐλθὼν δὲ ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς 19 ἐνόμισα χρέος μου τὴν πρωΐαν τῆς 20 νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Κ. Πρόεδρον ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ τοὺς συναδέλφους μου ἐνταῦθα, μετὰ ταῦτα ἔμεινον εἰς τὴν οἰκίαν μου καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν· περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ἐξελθὼν εἰς περίπατον, διέβην ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ συναδέλφου μας Κ. Καλάρη διὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ ἀκούσας ὅτι εἶναι κακοδιάθετος· ἀλλ' ἐπιστρέφων περὶ τὴν 7 μ. μ. εὗρον κατ' εὐθεῖαν καὶ ἀπέναντι τῆς πύλης τῆς οἰκίας μου δύω κλητῆρας καὶ τρεῖς χωροφύλακας ἱσταμένους καὶ βλέποντας εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν μου, ἐρωτήσας δὲ αὐτοὺς τί ζητοῦσιν μὲ εἶπον ὅτι εἰς τὴν παραπλήσιον οἰκίαν τῆς δημοσίας μάμμης Κ. Μαρκέτης εὑρίσκοντο δύο ὑπαστυνόμοι καὶ ὅτι τούτους ἐπερίμενον· καὶ τφόντι, Κύριοι, δὲν ἐβραδυκολύνθην νὰ πιστεύσω αὐτούς, καθόσον μάλιστα διὰ τοῦ ὑπηρέτου μου ἔμαθον ὅτι ἀληθῶς οἱ δύω ὑπαστυνόμοι ἦσαν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν οἰκίαν· μετὰ παρέλευσιν ὥρας μιᾶς περίπου ὥρας, ἐξελθὼν εἰς τὸν ἐξώστην μου εἶδον, οὐ μόνον τοὺς ῥηθέντας πέντε κλητῆρας χωροφύλακας κατὰ τὸν αὐτὸν θέσιν διαμένοντας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους τόσους ὀλίγον παρακατιὸν καθημένους ὡς εἰς σταθμὸν ἐπὶ τῶν ἐκεῖσε κειμένων πετρῶν, καὶ ἄλλους τρεῖς ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ κάτω πατώματος τῆς αὐτῆς οἰκίας μου, ὅτις μένει ἀνακαίνιστος, καὶ ἄλλους 5—6 ἐπὶ τῆς γωνίας τῆς ἐπίσης παραπλησίου οἰκίας τοῦ Λυμένου· ἐπορεύθην ἄλλους ἱσταμένους παρὰ τὸ τοῖχος τοῦ ἀπέναντι οἰκοπέδου, καὶ ἄλλους ἐπαναρχομένους καὶ περιπολοῦντας ἀνὰ δύω καθ' ὅλον τὸν ἐμπροσθεν δρόμον. Συγχρόνως δὲ ἔμαθον ὅτι καὶ ἐλή ἡ ὄπισθεν πλευρὰ τῆς αὐτῆς συνοικείας ἀνατετραμένη· ἀπὸ μόνην τὴν ἰδικήν μου οἰκίαν, τὴν τῆς Κ. Μαρίτσης, τοῦ ἀξιωματικοῦ Κ. Τριγώτου καὶ τοῦ Λυμένου, εἰς ἃς ἡ Γαλλικὴ Σχολὴ, ἦτον περιζωσμένη ἀπὸ κλητῆρας καὶ χωροφύλακας, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπετέλει πολλὰς δεκάδας, ἐπὶ παρόδῳ τῶν ὁποίων ἦσαν τρεῖς ἑνωμοτάρχαι καὶ δύω ὑπαστυνόμοι, μὴ ἐκλείποντος ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ καὶ τοῦ γραμματέως τῆς ἀστυνομίας.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο βέβαια, Κύριοι, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ μὲ καταπτοήξῃ, καθόσον μάλιστα ἔγινετο ἀναιδεστέρα ἔρευνα τῶν ἐξερχομένων ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα προσώπων, καὶ ἀρκούμαι, Κ. πρωθυπουργέ, νὰ σᾶς ἀναμάσω τὸν ἀνδρῶν μου καὶ ὑπαλλήλων σας, σύγχαιρον δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, Κ. Ἀνδρέαν Χαραλάμπην, τὸν ὁποῖον παρεσωλήνωσαν καὶ εἰς φρικτὸν διάστημα.

Ἐπὶ τέλους δὲ λαβὼν ἀνάγκην νὰ στείλω ἓν γράμμα καί τινας τεντεδάς τῆς θειώσεως διὰ Ναύπλιον πρὸς τὸν ἀναχωροῦντα δι' ἐκεῖ κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα Βουλευτὴν Κ. Τζουγλον, ἐπεμψα ταῦτα διὰ τοῦ ὑπηρέτου μου, ἀλλὰ καὶ οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ βῆμα, πρὶν ἢ προσέλθῃ εἰς τὴν ἔξωθι κωνσταντζίαν, καὶ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὰ μεταφερόμενα.

Ἀγνοῶν δὲ ἐν τούτοις τὸν κύριον σκοπὸν τῆς τοιαύτης πολιορκίας, ἔμαθον κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, ὅτι οἱ δύω ὑπαστυνόμοι ἠρώνησαν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῆς Κ. Μαρκίτης ἐὰν ἡ ὁροφὴ αὐτῆς συνείχετο μετὰ τῆς ἰδιαίτς μου. Ἐπομένως διὰ πολλῶν ὥρων εἶδαμεν τοὺς αὐτοὺς ὑπαστυνόμους νὰ ἐπιβλέπωσι ἐκεῖθεν τὸ δῶμα τῆς αὐτῆς οἰκίας μου καὶ τοὺς διερχομένους οἰκείους μου πρὸς τὸ προκύλιον δι' ἄλλας οἰκιακὰς ἀνάγκας· τότε δὲ ἀποχρώντως ἐνόησα ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς τοιαύτης πολιορκίας σκοπὸν εἶχε τὴν εὕρεσιν τοῦ Σακελλαριάδου εἰς τὴν οἰκίαν μου. Ἀλλὰ Κύριοι, τὸ ἀνάγωγον τῆς ἀδικαιόπου περιποιλίας ἀπέναντι τῆς οἰκίας μου κατεβρόβδει τὸν συλλογισμόν μου, διότι ἰσταμένων εἰς τὸν ἐξώστην τῶν τέκνων καὶ τῆς συζύγου μου, οἱ περιπολοῦντες ἀπέτεινον πρὸς αὐτοὺς διαφόρους καγχασμούς, ὥστε προσχώρων εἰς ὑπονοίας καθ' ἡμέρων δεινοτέρας· τέλος ἅπασα ἡ νὺξ παρῆλθεν οὕτω πως.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης, Κυριακῆς, εἶπος ἑτοιμαζόμενος νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐμποδισθημενιδόντες ὅτι ἅπασα ἡ κωνσταντζίαμεν εἰς τὰς αὐτὰς θέσεις, καιγκθίσαι ἐπ' αὐτῶν καὶ ὁμοιάζοντα τοὺς πεσόντας χαμαὶ κατὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου· ἀλλ' ὅταν ἐγέρθησαν τοῦ ὕπνου, ἡ πρώτη πρᾶξις τινῶν ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξε τὸ παιγνίδιον τῆς ἀμάδας ἀπέναντι τῆς πύλης μου μὲ λέξεις αἰσχρὰς καὶ βωκύτους, τὰς ὁποίας δὲν ἀναφέρω κατὰ πρωτοπρίην τοῦ Κ. πρώδρου.

Ἐξακολουθούσης λοιπὸν τῆς τοιαύτης κωνσταντζίας καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, περιέμενον πλέον τὴν κατ' οἶκον ἔρευναν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐνόμιζον ὅτι κατὰ τὴν τάξιν δὲν ἔπρεπε νὰ παρέλθῃ ἡ 8 ἢ τὸ πολὺ ἡ 9 ὥρα π. μ.

Ἐννοεῖτε, Κύριοι, ὁποία ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀνησυχία μου, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔμαθον, ὅτι ἡ κυριωτέρα πρόφασις πρὸς ταῦτα ἦτον ἡ ὁμολογία ὄβδου μιᾶς δικαστοῦς ὑπηρετρίας τοῦ Σακελλαριάδου, τὴν ὁποίαν ἀποδάσαντες πρὸ τῆς ἑσπέρας οἱ κλητῆρες τῆς ἀστυνομίας, μετέφερον μετὰ ῥαβδισμῶν ἀνυποδύτου καὶ συρομένην εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα, ὅπου δι' ἑτέρων ῥαβδισμῶν καὶ διὰ

τῆς προσταγῆς των μαχαιρῶν εἰς τὸν λαιμόν της, καὶ ἄλλων ἀπειλῶν τὴν παρεβιάσαν νὰ τοὺς λέγῃ ὅ,τι αὐτοὶ ἤθελαν, καὶ τὴν ὁποίαν ἐβάστουν εἰσέτι τότε ὑπὸ κράτησιν.

Δὲν ἠδυνάμην, Κύριοι, νὰ διαλύσω τὰς πρὸς ταῦτα ἀπορίας μου, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἂν ἡ περὶ Σακελλαριάδου ὑπόνοια μόνον ὑπάρχει, διατί τοιοῦτος σωματοφύλαξ πρῶτος, ἐν ᾧ καὶ ἐπὶ πιθανότητι ὅτι οὗτος εἶχε καταφύγει εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ μου, ἠδύναντο εὐπροσίστερον νὰ ἐρευνήσουν τὴν οἰκίαν μου, καὶ εὐκολώτερον κάλλιστα διὰ ἑνὸς ἀναλόγου δημοσίου ἀνθρώπου νὰ τὸν ζητήσωσιν ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου, καὶ δὲν ἦτον ἀμφιβολία ὅτι μόνος ἤθελα ὡδηγήσει τὸν τοιοῦτον ὑπάλληλον εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκίας μου διὰ νὰ βεβαιωθῇ πρὸς τοῦτο, καὶ ὅσον μάλιστα ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς εἶναι πρὸς πολλοὺς προλαμβανόντας εἰς αὐτὴν γνωστά· ἀλλά, Κύριοι, πρὸ πάντων ἀναλογιζόμην πῶς οἱ συλλαβόντες τοιαύτας ὑπονοίας κατ' ἐμοῦ, καὶ τὰ γενόμενα διατάξαντες, δὲν εἶχον τὸν κοινὸν νοῦν, ἂν δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἀποθέσωσιν εἰς ἐμέ, νὰ συλλογισθῶσιν ὅτι τὸ νὰ ὑποπέσω εἰς τὸ μέσον τῆς ὑποκρύψεως καταδιωκομένου ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, ἦτον ἀκατάληπτον καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐπαγγελματικόν χαρακτῆρά μου καὶ ὡς πρὸς τὸν κοινωνικόν μου ὑπόλοιπον εἰς μάτην, λέγω, ἀναλογιζόμην ταῦτα, ἐπειδὴ ἡ ἐξουσία εἰς ἀποτέλεσμα θραμβούτων, τὸ ὁποῖον περιέμενον ὥρα τῇ ὥρᾳ καὶ διὰ νὰ ὑπαρξῶν αὐτόπτης ὄχι μόνον ὅπως περιστατικῶς ταῦτα εἶδον καὶ θὰ ἴδωσιν ἀλλὰ καὶ ἐπίσημοι ἄνδρες, μάλιστα δὲ ἐκ τῶν συναδέλφων μου, ἐνόμισα καλὸν νὰ προσκαλέσω τοιούτους· εἶδον καὶ ἔγραψα πρός τε τὸν Κ. πρόεδρον καὶ τοὺς ἐφοροστατῶς ΚΚ. Χατζίσκον καὶ Πέζον, παρακαλέσας αὐτοὺς ἵνα ἔλθωσι νὰ μείνωσι εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐξ ὧν ὁ μὲν Κ. πρόεδρος, λόγῳ τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν παρατάξεως περὶ τοῦ λίθου τοῦ βαρβακείου ἀγορίου, δὲν εἶχε τὸν καιρὸν νὰ ἔλθῃ, ἦλθον δὲ οἱ ἄλλοι δύω, καθὼς καὶ οἱ ΚΚ. Κωνσταντῖνος Μεταξᾶς, καὶ Ι. Φελέμων, τοὺς ὁποίους ἐπίσης εἶχον προσκαλέσει· ἀλλὰ συγχύσεως παρεμβληθησαν ἐκεῖ καὶ διάφοροι ἄλλοι ἐκ τῶν συναδέλφων μας ὡς οἱ ΚΚ. Χριστίδης, Χριστοδούλου καὶ Δούκας, οἱ Βουλευταὶ Σολομὸς, Μπρότσης καὶ ἄλλοι διάφοροι, πρὸς ἐπισκεψίν μου ἐλθόντες ἀφ' οὗ ἔμαθον τὰ περιστατικά μου. Πάντες οὗτοι καὶ πλήθος πολιτῶν ἐξωθεν τῆς οἰκίας μου αὐτόπται τῆς τοιαύτης σκηνῆς ἐγένοντο, πλὴν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀνεχώ-

ρησαν ἀφ' οὗ ἐπερίμεναν μέχρι τῆς 9 καὶ 10 π. μ.

Δὲν εἶναι δὲ περιττὸν νὰ προσθέσω, ὅτι καθ' ὅλον καὶ τοῦτο τὸ ἡμερινὸν διάστημα ἐπίβλεψις αὐστηρὰ ἐγένετο τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων, μάλιστα καὶ τινες ἐμποδίσθησαν ὑπὸ τοῦ τρόπου τῶν παρακολαττόντων, ὡς ὁ Κ. Γούσιος καὶ ἄλλοι τινές.

Τὴν σαφῆ ὅμως ταύτης διακρισασης μέχρι τῆς μιᾶς σχεδὸν μ. μ. ἀφῆνε διελύθη ἀπατηλὴ κουρτοδία, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀγνωῶ πως, ἢ κατ' ἄλλον ἔρευνα, ἤτις ἦτο βέβαια τὸ ὀλιγώτερον κακόν, καὶ ἡ ὁποία ἐνεργουμένη ἤθελε καταδείξῃ πασιφανέστερον τοὺς ὡς εἴρηται σκοποὺς τῆς ἐξουσίας.

Ταῦτα ἐλίσσας, Κύριοι, ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσητε προαγουμένως παρὰ τῶν ἀμερδίων ΚΚ. ὑπουργῶν, ἂν θεωρῶσιν ὡς νομίμως γενόμενα ταῦτα, ἂν ἐγένοντο ἐν γνώσει καὶ κατὰ διαταγὴν αὐτῶν· ἀμεριδίους δὲ θεωρῶ πρὸ πάντων τὸν πρωθυπουργόν, ὡς ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸν τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἐκτὸς τῆς περιστάσεως καθ' ἣν ἐν σώματι τὸ ὑπουργεῖον ἐσκέφθη καὶ διέταξε τὰ περὶ τούτου· διότι μετὰ τὴν ἀπάντησιν καὶ διακρισιν τούτων, θέλω εἰσέλθει εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀπήντησεν·

Ἀπαντῶ, κύριοι, εἰς τὴν ἐπερώτησιν τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κυρίου Παλαμιδόου, ὁ ὁποῖος τὰ ἑξῆς, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν θέλει μνησθῆ αὐτῶν διηρημένης περιττά, ἀλλὰ μόνον διατί κατεδιώκετο ὁ Σακκελαριάδης καὶ διατί ἐγένετο ἐπιτήρησις κατὰ τὴν συνοικίαν, ἐν ᾗ κατοικεῖ καὶ ὁ προλαλήσας.

Ὁ Σακκελαριάδης, κύριοι, ἐκδότης τῆς ἐφημερίδος ἡ Συνταγματικὴ, παρεξετράπη εἰς προσβολὰς ἀσυγχωρήτους, προσβολὰς, αἵτινες ὑπὸ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς κατεύθυνσις. Ὁ Σακκελαριάδης καταδιωχθεὶς ἄλλοτε ἐπὶ ἐξυβρίσει κατεδικάσθη εἰς δεκὰ φυλάκισιν. Ὁ Σακκελαριάδης λοιπὸν ὑπέπεσεν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀποδιδομένην πρᾶξιν καθ' ὑποτροπὴν· ἐπομένως ὑπῆγε κατὰ τοὺς καινοὺς νόμους οὐχὶ μίαν ἀλλὰ δύο περιστάσεις τοῦ νὰ προφυλακισθῇ. Ὁ Σακκελαριάδης ἐκλήθη ὅπως ἐξετασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ, ἀλλ' αἰσθανόμενος τὴν δεινότητα τῆς πράξεώς του, τῆς ἐνοχῆς του τὰ ἀποτελέσματα, ἀντὶ νὰ προτιμήσῃ εἰς τὸν ἀνάριτον, κατώρθωσε νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν καλέσαντα αὐτὸν κλητῆρα, νὰ φύγῃ καὶ νὰ κρυβῇ τέλος ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν. Κατὰ τοῦ

Σακκελαριάδου λοιπὸν ἐξέδωκεν ὁ ἀνακριτὴς κατασχετήριον, τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη εἰς τε τὴν Ἀστυνομίαν καὶ τὴν Χωροφυλακὴν πρὸς ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' ὁ Σακκελαριάδης ἂν καὶ ἀνεζητεῖτο καὶ κατεδιώκετο πρόβλεψε δύσις εἰς τόσην τόλμην, ὥστε ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ του καταφυγίου ἐξέδωκε δεύτερον φύλλον, ἐπίσης ὡς τὸ πρῶτον ἐπιλήψιμον, ἐπίσης ὑβριστικὸν, τὸ ὁποῖον καὶ κατεσχέθη ὡς τοιοῦτον.

Ὁ Σακκελαριάδης δὲν περιωρίσθη εἰς μόνα τὰ προεκτεθέντα, ἀλλὰ προέβλεψε καὶ εἰς ἀλλεπαλλήλα ἀδικήματα. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν, ὅτι κατὰ τὴν 25 Μαρτίου, ἡμέραν ἐθνικὴν, ἡμέραν ἑορτὴν, ἐβλήθησαν τσιγκολλημέναι ἀναρχικαὶ καὶ στασιαστικαὶ προκηρύξεις· ἐξέρετε δὲ εἰς τίνα ἀποδίδεται ἡ πρᾶξις αὕτη; εἰς τὸν Σακκελαριάδην, καὶ πρὸς τούτοις εἰς ἕνα τῶν στενῶν φίλων του καὶ εἰκείου. Ὁ Σακκελαριάδης δὲν ἠρκέσθη εἰς ταῦτα ἀλλ' ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ τῆς διαμονῆς του ἔβγαλε συνέταξε σατανικόν τινα λίβελλον, τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν αὐτὸν εἰκείου καὶ φίλου του, ὅστις τὸν μετέβαλεν εἰς τὸ τυπογραφεῖον, εἰς ὃ ἐκδίδεται ἡ Συνταγματικὴ, διὰ νὰ τυπωθῇ, ἀλλὰ κατεσχέθη.

Ἐμάθετε λοιπὸν τώρα τίς ὁ Σακκελαριάδης καὶ ἂν ἐπὶ τοιούτοις καταδιωκόμενον ἡ ἐξουσία εἶχε δίκαιον νὰ ζητῇ αὐτὸν παντοιοτρόπως, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς ἐλαχίστας πληροφορίας, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Διότι μεγαλήτερον σκάνδαλον δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἢ νὰ μένῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, νὰ κρύπτεται καταδιωκόμενος καὶ ἐν τούτοις νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐγκλήματῃ· εἰ ἐπιτετραμμένος δὲ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κατ' αὐτοῦ κατασχετηρίου, κατέβαλον ἀμύθητους προσπαθείας, δικνεκεῖς ἀγρυπνίας, ἀλλ' ἐπέβησαν μάταιοι, διότι ἐκρύπτετο ἐν ἀσφαλεῖᾳ. Ἡ ἀστυνομία λοιπὸν ἔλαβεν ὑπονοίας πληροφορίας ὅτι ἐκρύπτετο εἰς τὴν συνοικίαν ἐν ᾗ κεῖται ἡ οἰκία τοῦ Κυρίου Γερουσιαστοῦ, συνέλαβε δὲ τὰς ὑποψίας ταύτας καὶ ἐξ ἄλλων γεγονότων, καὶ ὅτι ὁ εἷς τὸ τυπογραφεῖον παραδώσας τὸν εἰρημένον λίβελλον ἐκ τῆς συνοικίας αὐτῆς ἐξωρμήθη· τί λοιπὸν ὤφειλε νὰ πράξῃ ἡ ἀστυνομία ἢ νὰ φρουτίσῃ καὶ ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν της· τὰ καθήκοντά της δὲ ἐκτελοῦσα δὲν προσέβαλλε τινὰ οὔτε δικαιώματα τινος παρεδίας. Ἀλλὰ σᾶς εἶπεν ὅτι ἀπαρατήρητον οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ του εἰσερχόμενοι· ἐγὼ δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι οὐδὲ οἱ ἐξερχόμενοι ἐνοχλήθησαν καὶ εἰς οὐδένα ἐβλήθη ἐμπόδιον τι. Ἂν δὲ μᾶς ἐρωτήσητε εἰς ποίαν οἰκίαν ἐκρύπτετο, θέλομεν σᾶς ἀπαντήσει

ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς εἴπωμεν τοῦτο, διότι περὶ τῆς ὑποκρύψεως ἐνεργεῖται ἀνάκρισις, ἥτις δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι καὶ εἶναι ἐκκρεμής, ἡ δὲ μυστηριώτης κατὰ τοὺς κειμένους νόμους μᾶς ἐπιβάλλει σιωπήν. Δὲν δυνάμεθα ἐπίσης διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν τὰ γεγονότα ἐξ ὧν ἡ ἀστυνομία ἐσχημάτισεν τὰς ὑποψίας της. Ἂν δὲ μᾶς ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ φέρωμεν τὴν ἐπὶ τῶν γεγονότων λύσιν, διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Σακκελαριάδου προπαθείας τινῶν, ἠθέλατε βεβαίως ἐκπλαγῆ.

Εἶπε πρὸς τούτοις ὁ προλαλήσας, ὅτι ὁ Σακκελαριάδης πρὶν τῆς κατακλείσεώς του παρουσιάσθη εἰς τὴν δημοσιότητα ὑπὸ τὰς ὑπουργικὰς ἐμπνεύσεις. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔγραψέ τινα ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου, ἀλλὰ κατόπιν παρατηρήσεως τοῦ προϊσταμένου του τὸ ἐμέτρησε πυρκαϊὰν, ἂν θέλετε, παρατηρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας κατεξανέστη, καὶ ἔκτοτε μεταβάλλεται ἡ ἐγκληματικὴ κατηύθυνσίς του.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οὔτε παρεμβαίνητε τῆς εἰλικρινείας τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἐγένετο, οὔτε κατ' αὐτὸν ἔρρηξε, ὡς ὁ ἴδιος ὡμολόγησε, διὰ τοῦτο παύω τῶν λόγων αὐθεμίτων παραιτέρω δυνάμενος νὰ δώσω ἐξήγησιν ἐπὶ τῶν γενομένων ἐπιφωνήσεων.

Εἰς ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ρ. Παλαμήδης εἶπεν·

Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐξελέγξας με ὡς ὑπερβαίνοντα ἐν τῇ ἀγορεύσει μου τὰ περιττὰ, ἐδυσκόλυνθη εἰς τοῦτο ὁ ἴδιος, διότι, τολμῶ νὰ εἴπω, τοῦτο εἶναι ἡ ἐνδειξις τῆς διαγωγῆς τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ὅταν μάλιστα ἐπερωτᾶται περὶ ἔξω ἐρεχθέντων καὶ παραδεδεγμένων τῶν νόμων, καὶ οὐδέποτε ἀμφιβάλλει, ὅτι τοιαύτην τινὰ διέξοδον εὑρεῖν εὔκολον τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς συνειδὸς πάντως νὰ λάβωσιν, ὅτι ἡ ἀνάκρισις δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι, ὅτι αὕτη εἶναι μυστήριον, τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ φέρωσιν εἰς φῶς, τὸ ἐμποδίζει ὁ νόμος καὶ τὸ παρόμοιον.

Τὰ πάντα τοίνυν, κύριοι, εἶναι μυθώδη· ἡμεῖς κατεδείξαμεν πλημμελῆ τὴν διαγωγὴν τῆς ἐξ οὗ εἰς μέσα καὶ ὃν παρεδίδη ὅτι εὗρεν ἔγγραφα ἐκ τῆς συνοικίας εἰς ἣν ἐγὼ κατοικῶ ἐξηργόμενα, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀλυσίτελες. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τοῦ Σακκελαριάδου τὸ ἐγκλημα ἐγὼ χωρὶς νὰ ἐξετάσω αὐτὸ τὸ ὄργανα εἰς τὴν διαπεύνησιν· οἱ ἐνεργοῦντες αὐτὴν διακρίνονται, ὅτι κατ' αὐτοῦ ἐνήργουν δυνάμει κατεγγειρίσεως ἐγγράφου ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἐκδοθέντος, ἐνῷ εἶμαι βέβαιος, ὅτι τοιοῦτον τι δὲν ὑπῆρξε· καὶ χωρὶς νὰ θεω-

ρῶ καὶ ἐγὼ μυστήρια τὰ πρὸς τὸν Σακκελαριάδην ἀποδοθέντα ἔγγραφα, ἔχομαι νὰ ἐξηγήσω μόνον τὸ περιστατικὸν, τὸ ὁποῖον, ὡς λέγει, ἔδωκε χώραν εἰς ὑποψίας κατὰ τῆς συνοικίας μου.

Ἐξεδόθησαν, εἶπεν, ὁ Κ. ὑπουργὸς δύω φύλλα, ἐπίσης ὁρᾶτε, ἐπίσης προσβλητικὰ, ὑπὸ τοῦ Σακκελαριάδου. τὸ πρῶτον ἴσως, φρίνω δὲ ἐπίσης νὰ ἐκτιμᾷ καὶ τὸ δεύτερον, πρίτον ὅμως δὲν ἐξεδόθη· ἡ δὲ παρατήρησις αὐτοῦ περὶ ὅλης πρὸς τοιοῦτον εἶναι ἀνίσχυρος καὶ παράτολμος, διότι ὁ νόμος ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ ἐκτιμᾷ δικαίως καὶ καταδικάζει πᾶν ἔγγραφον· ἡ δὲ κατάσχεσις, οἵας ἔθηπτε ἰδέας καὶ ἂν ἔχῃ τὸ ἔγγραφον, πρὶν γένῃ δημοσία χρῆσις αὐτοῦ εἶναι παράνομος· ὁ δὲ ὑπουργὸς διὰ τῆς τοιαύτης προτάσεώς του ἐπιβάλλουσεν ἐπὶ μᾶλλον ἑαυτὸν, διότι ἀποδεικνύεται τί ἐπὶ τῶν ἡμετέρων τοῦ πιάττονται.

Ὁ μεγαλήτερος υἱός μου, κύριοι, ἔχει γνωριμίαν μὲ τὸν Σακκελαριάδην καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ὡς καὶ ἄλλοι. Ἔγνω δὲ ἐκ τῆς ἡλικίας του κρίσιν ἐλευθέραν ὕδη, καὶ εὑρισκόμενος ἡμέραν τινὰ εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἀτυχοῦς συζύγου τοῦ Σακκελαριάδου, ἐδέησεν ἐπὶ τῆς παρουσίσεως ταύτης εἰς τὰς παιδικὰς αὐτῆς καὶ ἐπείσθη ἵνα διαβιβάσῃ κατὰ τὴν βούλησίν του ἔγγραφον ὁ ἴδιος εἰς τὸν τυπογράφον Κύριον Μαυρομμάτην, καθόσον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν τῇ παρουσιάσθη ἄλλο μέσον, καὶ καθόσον οὗτος εἶδεν ἐκ τοῦ ἔγγραφου αὐτὸ ὡς ἀρθρον ἄλλας ἰδίας ἀνάγκας χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ περιεχομένου. Ἂν ὁ υἱός μου λοιπὸν ἔπραξεν ὡς ἐκ τούτου ἔγκλημα, ἰδοὺ, κύριοι, δι' αὐτὸν τὰ δικαστήρια, ἀλλ' αἰδέσιμοι δύνασθε νὰ ληφθῇ τοῦτο ὡς ἐνδιάμεσον, ὅτι ἐγὼ κρύπτω τὸν Σακκελαριάδην· ἀπεναντίας δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν κύριον Πρωθυπουργὸν ποῦ κρύπτεται ὁ Σακκελαριάδης, διότι λαμβάνει ἐπιστολὰς παρ' αὐτοῦ ὡς καὶ ἄλλοι τινές. Ἀλλ' ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει, ὅτε ὅλα ταῦτα ἐγένοντο ὅπως ἐνεγράφησαν ἐγὼ, διότι εἰς οὐδένα τῶν κατοικούντων εἰς τὸν αὐτὸν μὲ ἐμὲ συνοικίαν, ἔχουσι συμφέρον νὰ ἀποδώσωσιν ἐνοχήν τινα, διοτι δὲν εἶναι ἄλλοι παρὰ τοὺς καθηγητὰς τῆς Γαλλικῆς σχολῆς, τὴν Κυρίαν Μαρκέττην δημοσίαν γαίαν καὶ τὸν ἀξιωματικὸν Κ. Τριγγέταν.

Δὲν ἀρνοῦμαι, κύριοι, τὴν δικαιοδοσίαν τῆς δημοσίου ἐξουσίας διὰ τὴν κατ' οἶκον ἔρευναν, λέγω μόνον, ὅτι ἂν δὲν ὑπέκρυπτεν τὸν σκοπὸν τῆς προσβολῆς κάλλιστα νὰ πράξῃ εὐσχημότερον καὶ οὐχὶ σκανδαλωδῶς, ἐκθέτουσα καὶ προσβάλλουσά με εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ κοινωνικόν χαρακτῆρά μου.

Ἀλλ' ἡ ἐξουσία, κύριοι, διττῶς παρενόμησεν εἰς τὴν περὶ

σταση ταύτην, πρῶτον προβᾶσα εἰς τὴν κατ' οἶκον ἔρευναν παρέλειψεν οὕτω νὰ ἐκτελέσῃ τοῦ ἀναμετοῦ τὴν διαταγήν, ἂν ὑπῆρξε· καὶ πάλιν ἂν ὅσα ἐνήργησεν ἔπραξεν αὐτὰ ἐν ἀγνοίᾳ ἐκείνου. Ἐγὼ ὅμως ἔγω τὴν γενναιότητα νὰ προκαλέσω τὸν κύριον ὑπουργὸν ἐν τιμῇ νὰ ὁμολογήσῃ ἂν τὰ ὁποῖα διϊσχυρίζεται μυστήρια ἀφορῶσιν ἐμὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν μου, κατ' ἐμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ταῦτα· ἄλλως κατ' ἐμὲ ὅτι εἶναι μία ἀτεχνος ὑπεκφυγὴ ὅτι δὲ τὰ κατ' ἐμοῦ γενόμενα ἦσαν ἐν γνώσει τοῦ ὑπουργείου οὐδεμία ἀμφιβολία.

Εἰς ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀντέτεινε·

Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμίδης εἶπε πολλὰ πάντα περιττὰ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀγόρευσιν, ἅτινα δὲ μὲ προκαλεῖ εἰς ἐξηγήσεις, διότι εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ τῷ δώσω τοιαύτας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπικαλεῖται δὲ τῆς τιμῆς μου διότι ἠξεύρει πόσον τὴν ἐκτιμῶ.

Τὸ χρέος μου, κύριοι, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω μὴ ἐπιβάλλῃ τὸ καθῆκον νὰ σιωπήσω.

Σᾶς εἶπον, κύριοι, ὅτι καὶ δεύτερον φύλλον ἐξεδόθη καὶ διενεμήθη πανταχόθι εἰς τὰς ἐπαρχίας· ἠρωτήσατε δὲ τὸν πρακτορεύσαντα τὸ δεύτερον αὐτὸ φύλλον δὲν τὸ ἀπέστειλεν εἰς διαφόρους δήμους Μαντινείας καὶ ἰδίως πρὸς τὸν δήμαρχον Ὀρχομενοῦ διὰ τῆς ἰδιογείρου του ἐπιγραφῆς; Καὶ πῶς γνωρίζει ὁ κύριος Γερουσιαστὴς ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι λίβελλος; χωρὶς νὰ ἐγγίσω, κύριοι, τὴν ἀνάκρισιν, ταῦτα ἐξάγω ὡς πόρισμα ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ κυρίου Γερουσιαστοῦ καὶ ἐξ ἀλληλογραφίας ἰδιαιτέρας ἀσχέτου τῇ ἀνακρίσει.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Ρ. Παλαμίδης ἀντέκρουσεν εἰπών·

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φύλλον τὸ εἶδον καὶ ἐγώ, κύριοι, μετὰ τὴν δημοσίευσιν του ὡς εἶπον· τοῦτο ὅμως δὲν συνεπάγει, ὅτι καὶ ἐγὼ τὸ ἀπέστειλον εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἂν δὲ πάλιν ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐξάγει ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ὅτι καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη σπουδαῖον καὶ ὡς λίβελλος, πρέπει νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸ ἵνα ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια. Εἰς λίβελλον δὲ ἐνόμισα καὶ νομίζω ὅτι ὁ κύριος ὑπουργὸς λέγει τὸ μεταφρασθὲν ὡς εἶχεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ μου ἔγγραφον καὶ τοῦ ὁποίου οὐδεμία χρῆσις ἐγένετο· καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ διευκρινίσω, ὅτι δὲν ἀνήγαται οὔτε εἰς τὸ πρῶτον οὔτε εἰς τὸ δεύτερον φύλλον.

Ἀπορεύγων δὲ τὰς περιττολογίας θέττω ἁπλούστατον τὸ ζήτημα, δηλαδὴ ἐὰν εἰς τὸ περιστατικὸν τοῦτο τὸ προσβάλλον ἐμὲ δὲν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ μία τις ἱκανοποίησις ἐκ μέρους τῆς ἐξ-

σίας θεωρουμένην ὡς ἀρχὴ καταδιώξεως· καὶ μάρτυρας τῆς γενομένης μοι σκανδαλώδους πολιορκίας φέρω τοὺς Γερουσιαστὰς ΚΚ. Χατζίσκον, Μέξην, Χηστίδην, Χρηστακόπουλον καὶ ἄλλους οἵτινες εἶδον αὐτήν.

Κύριε Πρόεδρε!

Πῶς αἰσθάνομαι καὶ πῶς θεωρῶ τὴν περίστασιν ταύτην ἀδυνατῶ νὰ μετα-ώσω τὰς ἐντυπώσεις μου, λέγω μόνον, ὅτι δι' ἄλλων μέσων παρωθοῦνται οἱ βέλοντες νὰ διαστρώνται εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Σέβομαι τὸ ἀνώτατον καὶ ἱερὸν τῆς πολιτείας ἡμῶν πρόσωπον· εἰρήσθην ὑπὲρ τῆς δυναστείας Αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀρεταὶ παγιώσιν εἰς τὰς καρδίας ἁπάντων ἡμῶν, οὐδέποτε ὅμως δι' ὁμοίων προσπαθειῶν καὶ δι' ὁμοίου ζήλου, οἷος τοῦ κατ' ἐμοῦ ἐνεργηθέντος, ἐστηρίχθην παρ' αὐτῷ.

Λαβὼν τότε τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπε·

Λαμβάνω τὸν λόγον, κύριοι διότι μὲ ἐπροκάλεσεν ὁ προλαλήσας ἔντιμος συνάδελφός μου. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὅτε τὴν ἡμέραν ἐκείνην πολλὰ πρωΐ ἔλαβον ἰδιαιτέραν τινα ἐπιστολὴν τοῦ κυρίου Παλαμιδου, εἰς ἣν μοὶ ἔλεγε νὰ μεταβῶ κατεπιγόντως εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐταράχθην πιστεύσας ὅτι ἔκτακτόν τι τῷ συνέβαινε· ἔβην ἔσπευσα καὶ φθάσας ἐκεῖ περὶ τὴν 7ην ὥραν π. μ. ἠρώτησα τὸ αἴτιον, καὶ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι σκοπεύων νὰ συντάξῃ συμβολαιόν τι οἰκογενειακὸν μὲ ἤθελε νὰ συνυπογράψω ὡς μάρτυς ἐν αὐτῷ· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ συμβολαιογράφος δὲν εἶχε φθάσει, καὶ ἐγὼ ἐπειγόμην νὰ μεταβῶ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ πρώτου θυμελίου λίθου τῆς Βαρβακείου σχολῆς, τὸν παρεκάλεσα νὰ ἀναβάλῃ εἰ δυνατὸν τὴν ὥραν καὶ ἐλέχθη· ἀλλὰ τότε λαβών με ἐκ τῆς χειρὸς μὲ ἔσυρε πρὸς τὸν ἐξώστην, ἔνθα εὑρίσκετο καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἡμῶν κύριος Δούκας, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ παρατηρήσω τί περιῆς τῆς οἰκίας του ἐφαίνετο. Καὶ εἶδον τρεῖς ἀστυνομικοὺς χλητῆρας σταθμεύοντας ἐκεῖ, δύο χωροφύλακας καὶ ἕτερον νὰ περιπολῶσι καὶ ἄλλους παρ' ἐκεῖ νὰ ἵστανται, ἐμέτρησα ὑπὲρ τοὺς δέκα καὶ χωρὶς νὰ ἔλθω εἰς κάμμίαν ἐξήγησιν ἀνεχώρησα. Ταῦτα ἐγνώριζα πρὶν ἢ ἀκούσω ἐνταῦθα τὰ πρὸ ὀλίγου λεχθέντα ὑπό τε τοῦ προλαλήσαντος καὶ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ.

Ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι τῷ ὄντι ὅταν μετεβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Παλαμιδη, καὶ εἶδα νὰ περιφέρωνται ἔξωθεν αὐτῆς στρατιῶται τῆς ἐξουσίας καὶ χλητῆρες συνεκινήθην χωρὶς νὰ ἀποβλέψω εἰς τὰ αἴτια, καὶ δὲν δυσκολεύομαι νὰ

→

εἶπα ὅτι συνέπαθον καὶ συμπάσχω σήμερον διὰ τὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκεται, ἀναλήθως οἱ στρατιῶται τῆς ἐξουσίας κατασκόπουν μόνον τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Παλαμιδου. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι καὶ εἰς θέσιν νὰ φέρω γνώμην τινὰ παταλλήλων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπως μάλιστα ὁ κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐξέθηκεν αὐτό· καὶ βεβαίως, κύριοι, δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς ἀντικείμενα, ἅτινα ἐπελήφθη ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, καὶ βλάψωμεν οὕτω τὸ ἐγγυῆσθον τῆς ἀνακρίσεως, συνάμα δὲ καὶ παρανομήσωμεν ὑποπίπτοντες εἰς τὰς αὐτὰς παραπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας στηρίζει κυρίως τὴν ἐπερώτησίν του ὁ παθὼν καὶ ἐπικαλεῖται τὴν θεραπείαν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ καὶ συνιστῶ εἰς ὑμᾶς τὰ ἑξῆς, νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν χωρὶς νὰ ἔλθωμεν σήμερον εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα, μέχρις οὗ ἀποτερατωθῇ ἡ ἀνάκρισις καὶ δικασθῇ ἡ ὑπόθεσις. Καὶ ἀναμφιβόλως, κύριοι, ὁ ὑπόδικος Σακκελαριάδης εἴτε θὰ συλληφθῇ, ἢ θὰ προσέλθῃ μόνος του ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἀργὰ ἢ γρήγορα, καὶ τότε ἐπανερχόμεθα ἐν γνώσει τοῦ πράγματος εἰς μίαν τινὰ λύσιν ἀφ' ἧς ἡμεῖς τῆς ἀρμοδιότητός μας. Παρακαλῶ δὲ καὶ τὸν παθόντα αὐτὸν νὰ μὴν ἐπιμένῃ εἰς τὸ νὰ προχωρήσῃ ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἀλλὰ σεβόμενος τὴν ἀθωότητά του, ὡς τὴν κηρύττει, νὰ περιμένῃ τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καθ' ὃ θέλει φανῇ ἂν κατὰ παραγγελίαν ἀνωτέρου ἐνήργησαν, ὡς ἐνήργησαν, οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι, ὅτε καὶ θὰ ἐλέγξωμεν τὴν παρανομίαν καὶ τοὺς παραβιάσαντας τὴν τάξιν κατὰ τοῦ ἀσύλου τοῦ πολίτου, ὅπως ἔτυχε νὰ εἶναι καὶ Γερουσιαστής, χωρὶς σήμερον ἡ Γερουσία νὰ προβῇ εἰς ἀπόφασίν τινα· ἂς εἶναι δὲ βέβαιος ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἡμῶν, ὅτι ἐν καιρῷ θέλομεν ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιά του, ὅταν πεισθῶμεν ὅτι ἔχει ταῦτα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας ἀντεῖπε·

Κύριοι!

Εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἤδη καταπαύσαντος τὸν λόγον ἐντίμου Γερουσιαστοῦ παρετήρησα δὶς καὶ τρὶς ἐπαναλαμβανομένην τὴν φράσιν, « ὅτι καὶ συνεπάθει καὶ συνεκινεῖτο καὶ ἐλυπεῖτο θεωρήσας τὰ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας κυρίου Παλαμιδου γεγονότα » περιέρχεται ἄρα δικαίως νὰ ζητῇ ὡς συμπέρασμα τοῦ λόγου του τοιοῦτόν τι τοῦτο, ὅτι ἡ Γερουσία ἔπρεπε νὰ ἐκφράσῃ καὶ αὐτὴ μετ' αὐτοῦ ἐνταῦθα τὴν λύπην της διὰ τὰ γεγονότα ταῦτα », ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἐκθέσεως

τοῦ παθόντος καὶ διὰ τῆς ἐπιμαρτυρήσεως τοῦ ἄλλου συναδέλφου μου συνεκινήθημεν καὶ ἡμεῖς, καὶ βαθέως ἠσθάνθημεν τὴν λύπην ταύτην. Ἀλλ' ὁ κύριος Γερουσιαστὴς καταπαύων τὸν λόγον του ἄλλην ἔδωκε γνώμην καὶ συμβουλὴν πρὸς τὴν Γερουσίαν τὴν τῆς ὑπομονῆς. Ἀλλ' ἡ ὑπομονή, κύριοι, ἔχει τὰ ὅριά της. Ναὶ μὲν ὡς χριστιανοὶ ἀσπαζόμεθα καὶ χρεωστοῦμεν νὰ ἀσπαζώμεθα τὴν ὑπομονὴν πολλάκις· διότι ὁ θεῖος ἡμῶν διδάσκαλος εἶπε νὰ στρέφωμεν καὶ τὴν δεξιάν σιαγόνα εἰς τὸν ῥαπίσοντα ἡμᾶς κατὰ τὴν ἀριστερὰν, ὁ ἴδιος ὅμως μᾶς ἔδωκε τὸ παράδειγμα νὰ ζητῶμεν πάλιν λόγον διὰ τὰς ἀδίκους προσβολὰς, εἰπὼν πρὸς τὸν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ῥαπίσαντα τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, « εἰ μὲν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰ δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις; » ὑπομονὴν συμβουλεύει εἰς ἡμᾶς ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας, ἀλλ' ἕως πότε θέλουσι καταχρᾶσθαι οἱ Κατιλίναι τὴν ὑπομονήν μας;

Δικαιολογοῦσιν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ τὰ γεγονότα προτείνοντες, ὅτι δὲν παρεβίασαν κανένα ῥητὸν νόμον, καὶ ἐγὼ προσθέτω εἰς τὸ δικαιολόγημά των καὶ ταῦτα, ὅτι εἰς τὴν δημοσίαν ὁδὸν ἐκτάξαντες τὴν δημοσίαν δύναμιν, δὲν χρεωστοῦσι νὰ δώσωσι λόγον; ἀλλὰ κύριοι! ὅταν ἐκ τῶν λόγων των αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν πρότερον ἐνεργηθέντων πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Παλαμιδου, καὶ εἰς συνεχομένην τινὰ ἄλλην οἰκίαν καταφαίνεται, ὅτι τὴν ὑποψίαν αὐτῶν ὅλην ἔστρεψαν πρὸς τοῦτον· ὅταν δυνάμενοι μὲν διὰ νυκτὸς νὰ περιφρουρήσωσιν, ἂν ἤθελον τὴν οἰκίαν ταύτην ἄνευ θορύβου καὶ ἐπιδείξεως, τὴν ἡμέραν δὲ νὰ ἐπαγρυπνήσωσι διὰ δύω μόνον ἢ τριῶν ἀνθρώπων μακρόθεν ἱσταμένων, τὴν ὑπεκφυγὴν τοῦ τυχὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἀποκρυπτομένου φυγοδίκου, διετήρησαν ὅμως ἀφ' ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς Κυριακῆς τὴν πολιορκίαν τῆς οἰκίας ἐνώπιον πλήθους πολιτῶν, καὶ διεδίδετο ἐφ' ὅλας τὰς γωνίας τῆς πόλεως, ὅτι ἡ ἀστυνομία πολιορκεῖ τὴν οἰκίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Παλαμιδου, διότι ἐκεῖ εὑρίσκεται κρυπτόμενος ὁ Σακκελαριάδης, τοῦτο νομίζετε πρᾶγμα ἀθῶον καὶ δεκτικὸν δικαιολογήσεως; εἶπον ἐνταῦθα πολλάκις, κύριοι, καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι προφανῶς καιμία Κυβέρνησις, ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ μοχθηρά, δὲν ἔρχεται νὰ καταπατήσῃ ῥητοὺς νόμους, καὶ θεμελιώδεις μάλιστα, τοὺς ὑποσκάπτει ὅμως βαθμηδὸν, καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς καταῤῥίπτει ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ ἀπὸ τὴν ἐλαφροτάτην ῥανίδα τοῦ ὕδατος, ἥτις μὲ τὸν καιρὸν, κοιλαίνει τὴν σκληροτάτην πέτραν. Δὲν γόνυπετοῦντα, κύ-

ριοι, οὔτε νὰ ἀνακρίνωσιν, οὔτε νὰ καταδιώξωσιν, οὔτε νὰ φυλακίσωσι τὸν Γερουσιαστήν, ἀλλ' οὐδὲ κατ' οἶκον ἔρευναν νὰ ἐνεργήσωσι παρ' αὐτῷ, διότι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι προφανὴς καταπάτησις τοῦ Συντάγματος· ἀλλὰ προσβάλλαντες, ὡς ἔπραξαν, ἄλλως τὴν τιμὴν αὐτοῦ, ἐνώπιον τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης, καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἐνώπιον καὶ τῶν δύω ἡμισφαιρίων τοῦ κόσμου, ἔπραξαν ἀφαγὲ πρᾶξιν ἀνεπίληπτον, καὶ διαφεύγουσι τὴν ἐπίκρισιν τῶν εὖ φρονούντων, πολιτῶν ἰδίως καὶ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων; Ἐὰν ἠδύνατο ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις νὰ προϊδῇ ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ μακροῦ χρόνου, εἶμαι βέβαιος, κύριοι, ὅτι ἤθελε προσθέσει εἰς τὴν οἰκείαν διάταξιν τοῦ Συντάγματος καὶ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴν ἐκπολιορκῆται ἡ κατοικία τοῦ βουλευτοῦ, ἢ Γερουσιαστοῦ διασκούσης τὰς βουλευτικὰς Συνόδους καὶ τόσας ἡμέρας πρὶν τὰς ἐνάρξεως καὶ τόσας μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς ἕνεκα ὑποψίας ἀποκρύψεως κακούργων.

Διὰ ταῦτα συμμεριζόμενος μὲν τὴν λύπην τοῦ συναδέλφου μου Γερουσιαστοῦ τοῦ ἐπιμαρτυρήσαντος ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ παθόντος κυρίου Παλαμιδου, μὴ συμφωνῶν δὲ μὲ τὴν σύστασιν τῆς ὑπομονῆς ἣν προτείνει· ἐπειδὴ ἡ προσβληθεῖσα τιμὴ τοῦ συναδέλφου μας πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῇ ὅσον τάχος καὶ παρευθὺς μάλιστα, διότι δὲν θεωρῶ καλὸν νὰ συμπράττωμεν μὲ συνάδελφον φέροντα ἐπάνω του τὴν σκιὰν αὐτὴν τῆς ὑποψίας, ἥτις περὶ αὐτοῦ διεδόθη, γνωμοδοτῶ, νὰ ἐκφράσῃ σήμερον πανδήμως ἡ Γερουσία τὴν λύπην της διὰ τὰ γεγονότα πρὸς τὸν Γερουσιαστήν, περὶ οὗ ὁ λόγος.

Τότε λαβὼν καὶ πάλιν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος προσέθηκεν·

Εὐχαριστῶ τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν ὑπερασπισθέντα τὴν ὁμιλίαν μου καὶ παλεύσαντα τὸ τέλευταῖον αὐτῆς μέρος. Ὑπερασπισθῇ καὶ ὑποστήριξεν ὅτι ἡ Γερουσία ἅπασα πρέπει νὰ συμμερισθῇ καὶ ἐκφράσῃ τὴν λύπην της, ὑπὲρ τοῦ παθόντος συναδέλφου ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν ἐσυμβούλευσε καὶ τὴν ὑπομονήν· διεξήλθεν ὅλα τὰ μέρη τοῦ λόγου μου πλὴν τῷ διέφυγε τὸ ἐξῆς, τὸ ὁποῖον συνώδευσε τὴν πρώτην μου ἰδέαν. Ἐλπὰ, ἐλυπήθην καὶ συνέπαθον ὅταν εἶδα στρατιώτας τῆς ἐξουσίας νὰ περιφρουρῶσιν ἐκεῖ, ἀλλὰ τίνα ἐφρούρουν τὴν οἰκίαν τοῦ συναδέλφου ἡμῶν, ἢ ἄλλου τινος; ὅπως μάλιστα ὁ κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐγενίκευσε τὴν προσοχὴν τῶν στρατευμάτων καθ' ὅλην τὴν συνοικίαν. Ἐλυπήθην, κύριοι, τοτε ἢ σήμερον δι' ἕνα ἄθῶον, θὰ λυπηθῶ αὔριον ἂν μοὶ εἰπῇ ἡ ἐξουσία ἢ

αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅτι ἐκεῖ εἰς τὴν συνοικίαν ἐκείνην ἐκρύπτετο ὅπωσδήποτε ὁ ζητούμενος· ὁποία λοιπὸν μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ τῆς σήμεραν λύπης, ἣν συνίστᾳ ὁ προλαλήσας καὶ τῆς αὔριον ἐκφρασθησομένης;

Ἐσύστησα τὴν ὑπομονὴν διὰ νὰ λυπηθῇ ἐν καιρῷ πανδήμως ἐπὶ τῶν συμβαινόντων σήμεραν συμφώνως μὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων. Δὲν συμμερίζομαι τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ συνεργαζώμεθα μετὰ συναδέλφου καθ' οὗ ὑπάρχουν ὑπόνοιαι, ἀπεναντίας λέγω, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὰς ὁμολογίας τοῦ ἰδίου, διότι ἀγαπῶ νὰ φρονῶ, ὅτι οὐδεὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λέγει ἄλλο ἢ τὴν ἀλήθειαν· χωρὶς δὲ νὰ ἐξετάσω τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος, ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ Σακκελαριάδης θὰ συλληφθῇ ἢ θὰ προσέλθῃ καὶ τότε ἡ ἀλήθεια θὰ δικαιώσῃ τὰς σκέψεις μας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ περὶ προνομίου τῶν Γερουσιαστῶν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ἐννοῶ, ὅτι πρέπει μὲν νὰ γίνηται χρῆσις αὐτοῦ, οὐδέποτε ὅμως καὶ κατάχρησις. Καὶ οὐδόλως ἐννοῶ τὸν Γερουσιαστὴν διάφορον τοῦ πολίτου, ὅταν δοθῇ ὑπόνοιά τις, ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ κρύπτεται ἔνοχος καταδιωκόμενος, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ἵνα μὴ προβῶ δὲ εἰς πλειοτέρας ἐξηγήσεις παρακαλῶ τὸν παθόντα συνάδελφον ἡμῶν ὅπως παρακαλέσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ Σῶμα καὶ δὲν προβῇ εἰς πλειοτέρας συζητήσεις καὶ ἐπομένως εἰς ἀπόφασίν τινα.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κύριος ὑπουργὸς εἶπε·

Δὲν δύναμαι, κύριοι, νὰ ἐννοήσω τὸν χαρακτῆρα δι' οὗ περιεβλήθη ἡ παροῦσα συζήτησις, καὶ ἐκ προοιμίων λέγω, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τοιοῦτον, διότι ἐντεῦθεν δὲν ἀναφέρεται, ὅτι πραξεις παράνομοι ἔλαβον χώραν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, ὥστε νὰ ἀπαιτεῖται ἡ θεραπεία αὐτῶν ὑπὸ τῶν Σωμάτων· οὔτε δύνανται ταῦτα νὰ ἀποτελέσωσιν ἀπόφασίν τινα ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐνόουν, κύριοι, τὴν ἀπόφασίν σας ταύτην, ὅταν σᾶς ἔλεγον, ὅτι τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα γεγονὸς παραδιάσαν δικαίωμα, ἢ ἀθετεῖσαν νόμιμον καὶ μὴ ἱκανοποιηθὲν ἔλαβε χώραν. Ἀλλ' ὅταν πράττωσι περὶ μέτρων τὰ ὁποῖα δὲν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ κανὸν δικαίωμα, ἐπερωτήσεις τότε δὲν ἔχουσι χώραν.

Ἐπειδὴ ὑπόνοιαι ἐδόθησαν κατὰ τῆς συνοικίας ἐκείνης εἰς ἣν κατοικεῖ καὶ ὁ ἐπερωτῶν Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμιδὴς δὲν εἶναι γεγονὸς δυνάμενον, ὡς εἶπον, νὰ προκαλέσῃ ἐπερώτησιν καὶ

ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ ἐπέλθῃ ἀπόφασις δυναμένη νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων της. Ἡ ἀστυνομία βαίνουσα εἰς τὰς ἀνακαλύψεις της πρέπει νὰ εἶναι ἐλευθέρα εἰς τὰς κινήσεις αὐτῆς, καὶ ὅταν τυχὸν προσβάλῃ δικαιώματα τότε ἐπέρχεται τὸ εὔλογον τῆς ἐπερωτήσεως· ἀλλὰ διότι, κύριοι, ἡ ἀστυνομία ἐνήργησεν ἐντὸς τῶν καθηκόντων αὐτῆς ἐκτελοῦσα δικαστικὴν διαταγὴν καὶ ἐντὸς δημοσίου τόπου διὰ τοῦτο προσέβαλε; καὶ τότε ἡ παῦσις ἢ ἡ περιστολὴ τῶν κινήσεων δὲν θέλει ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς ἀσφαλείας;

Ὁ Γερουσιαστής, κύριος Ψύλλας, εἶπεν, ὅτι οὐδεμία πρᾶξις ὑπάρχει, ἀλλ' ἐκφράζει τοὺς φόβους του ὅτι μίαν ἡμέραν βαθμηδὸν θέλει φθάσει ἐκεῖ. Ἐγὼ δὲ λέγω, ὅτι παρόμοιαι πράξεις οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως προσβάλλουσι τὸ Σύνταγμα, ἡ μάχαιρα εἰς χεῖρας ἀνθρώπου δὲν προμηνύει τὸν ἐγκληματίαν, ἐν ὅσῳ δὲν κάμῃ τὴν κακὴν χρῆσιν αὐτῆς.

Ὅθεν ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν ἡμῶν, ὅτι αἱ ὑπόνοιαι δὲν εἶναι περιστάσεις ἐφ' ὧν τὸ σῶμα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μίαν ἀπόφασιν, οὔτε ζητοῦμεν ἀναβολὴν ἐπὶ τῆς παρούσης συζητήσεως. Λυπηρὸν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὸν περιπίπτοντα εἰς τὰς ὑπονοίας τῆς ἀστυνομίας, ἀλλ' εἴμεθα συγχρόνως εἰς θέσιν ἕνεκα τῆς θέσεως ἡμῶν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὅσα ἔπραξεν αὐτὴ τὰ ἔπραξεν ἐντὸς τῶν χρεῶν καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς ἄνευ προθέσεως νὰ προσβάλῃ τινα. Τὸ Σύνταγμα δίδει ἐλευθερίαν τινὰ προνομιοῦχον εἰς τὸν Γερουσιαστήν, ἀπαγορεῦον εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ καταδιώκῃ αὐτὸν ἐκτὸς τῶν διαγεγραμμένων ὁρίων πρὸς μόνην τὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν καθηκόντων του· ἀλλ' ἐὰν τὰ ὅρια ταῦτα θελήσητε σήμερον νὰ τὰ ἐπεκτείνητε λέγοντες, ὅτι ἐπειδὴ εἷς ἀντιπρόσωπος δὲν συλλαμβάνεται οὔτε καταδιώκεται διαρκούσης τῆς ἐνεργείας τῶν καθηκόντων του, διὰ τοῦτο δικαιοῦται νὰ ζητῇ πρόνομιον καὶ ἀπέναντι πάσης πράξεως, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὡς προσβάλλουσα τὴν τιμήν του, τότε οἰκειοποιεῖσθε ἓν πρόνομιον ἐντελῶς ἀνευθύνου, καὶ μία ἀπόφασίς σας καταστρέφει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς διότι τείνει νὰ ὑποβάλῃ πᾶσαν πρᾶξιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τὸν προηγούμενον ἔλεγχον τῆς Γερουσίας προστατευούσης οὐχὶ ῥητὰς παραβάσεις ἀλλὰ καὶ τὰς πόῤῥωθεν δυναμένας νὰ ἐπέλθωσι συνεπείας.

Νομίζομεν λοιπὸν, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ φέρῃ ἀπόφασίν της τινα, διότι ἔχει ἐνώπιον αὐτῆς πρᾶξιν ἡ

ἀδίκημά τι. Καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι οὔτε ἀπόφασίν σας δύνασθε νὰ φέρητε, οὔτε ἀναβολὴν ζητοῦμεν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμίδης εἶπεν·

Οὔτε ἐγὼ, κύριοι, ὁ εἰσαγαγὼν τὸ ζήτημα τοῦτο, ζητῶ τὴν ἀναβολὴν οὔτε ἀπόφασίν τινα ὑπὲρ ἐμοῦ θέλω. Ἔφερα ἐνώπιον ὑμῶν ἓν γεγονὸς σκανδαλῶδες διὰ νὰ καταστήσωμεν προσεκτικοὺς τοὺς κυβερνῶντας, ἵνα μὴ τοῦ λοιποῦ συμβαίνουσι τοιαῦτα. Δὲν αἰσθάνομαι δὲ οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπομονῆς, οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἱκανοποιήσεως, ἀρκοῦσα ἱκανοποίησις δι' ἐμὲ εἶναι ὅτι ἡ ἐξουσία ἀνέστειλε τὰς κατ' ἐμοῦ ἐνεργείας της· ὅθεν ἀθῶος ἔρχομαι ἐν ὀλίγοις μόνον νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον λίαν τολμηρῶς ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔῤῥιψε.

Μὴ ἐξετάζητε, λέγει τί πράττει ἡ ἐξουσία, διότι οὕτω παραλύονται οἱ κοινωνικοὶ δεσμοί. Ἀλλ' ἡμεῖς φέρομεν ἐνταῦθα μίαν παρανομίαν καὶ ἐξετάζοντες αὐτὴν εὑρίσκομεν τὴν προσβολὴν τῆς ἐξουσίας· διότι ἡ ἀστυνομία ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ αὐθαιρέτως ἀλλὰ κατὰ διαταγὴν μιᾶς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς, ἥτις ἐπλήρθη τῆς ὑποθέσεως καὶ μόνη ἠδύνατο νὰ διατάξῃ ἐφ' ὅλων τῶν παρεμπιπτόντων, ἐξ ὧν ἓν εἶναι καὶ ἡ ἀπόκρυψις, οὐδεμία δὲ ἄλλη ἀρχή.

Ἡ κοινωνία, κύριοι, δὲν θέλομεν νὰ ναυαγήσῃ θέλομεν τὴν πρόοδον αὐτῆς, ἐν ἔργῳ ὅμως καὶ οὐχὶ διὰ ξηρῶν μόνον λόγων, ὡς ἄλλαι τινες τὴν προκαλοῦν, καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἡ ἀστυνομία δὲν πταίει, πταίουσιν οἱ παραβλέποντες τὰς παρανομίας αὐτῆς. Ἐπεθύμουν δὲ νὰ ἐνεργεῖτο ἀνάκρισις ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ ἴδητε, κύριοι, ὅτι ἐγὼ λέγω δίκαια καὶ σεῖς ὑπερασπίζεσθε ἄδικα καὶ παράνομα.

Μία κατ' οἶκον ἔρευνα θεωρεῖται ἀρχὴ καταδιώξεως καὶ Γερουσιαστὴς διατελῶν ἐν ἐνεργείᾳ δὲν καταδιώκεται· ζητήσατε παρὰ τοῦ Σώματος τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν καὶ κατόπιν ἐλθέτε φρουρεῖτε τὴν οἰκίαν μου. Ἐγὼ οὐδόλως προσβάλλομαι σήμερον καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ζητῶ· ὅτι δὲ ἐμὲ σήμερον γίνεται ἀντανακλᾷ εἰς ὅλους ἡμᾶς, εἰς πάντα πολίτην. Καὶ δὲν ἀρνεῖται τις ἐνεργείας τινὰς, οὐχ' ἧττον ὅμως αὗται πρέπει νὰ περιβάλλωνται διά τινος εὐπρεπείας οὐχὶ νὰ περιφρουρῶνται οἰκίαι Γερουσιαστοῦ, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Νταβέλη, ἐπὶ 19 ὁλοκλήρους ὥρας.

Ἀλλὰ διϊσχυρίζονται, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐμοῦ· διωρίσατε, κύριοι νὰ ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη καὶ θέλετε πεισθῆ,

ὅτι τὸ περιστατικὸν τοῦτο εἶναι μέγα καὶ ὅτι περὶ ἐμοῦ ἐπρόκειτο· ἐναπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν ὑμῶν νὰ χαρακτηρίσητε τὴν πρᾶξιν, ἥτις ἀρμόζει καὶ ἡμᾶς καὶ ὁλόκληρον τὴν πολιτείαν.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χρηστίδης εἶπεν·

Κύριοι!

Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, διότι ἀποχρώντως ἀνεπτύχθη τὸ ζήτημα ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες ἔλαβον μέχρι τοῦδε τὸν λόγον· ἀναγκάζομαι ὅμως ἤδη νὰ ὁμιλήσω, ἀπορῶ μάλιστα πῶς καὶ ἄλλοι συνάδελφοι δὲν ἐζήτησαν συγχρόνως νὰ ὁμιλήσωσι κατόπιν τῶν ὅσων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέφρασε.

Δὲν κυχαριστήθη, ὡς ἠκούσατε, νὰ ὑπερασπίσῃ τὰς ἐπικρινομένας πράξεις τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἔβλεψεν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἀρχὰς ἐλευθερίας, ἀρχὰς θεσπεσίας· ἀπέτεινε διὰ τὴν ἀστυνομίαν πᾶσαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας, καὶ ἐπέφερεν, ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει παραλύεται μετ' αὐτῆς καὶ ἡ κοινὴ ἀσφάλεια, ἐπέρχεται ἡ καταστροφὴ τῆς κοινωνίας, τὸ πᾶν ἐγκαίνιον. Κύριοι! Αἱ περὶ ἐκτελέσεως τῶν νόμων ἰδέαι τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ εἶναι λίαν ἐσφαλμέναι· οἱ νόμοι ἀπολύτως ἐξεταζόμενοι δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλῆ θεωρία· λαμβάνουσι δὲ ὑπαρξιν καὶ σάρκα, καὶ ἀποβαίνουσιν ἔχουσι καλὴν ἢ κακὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν, κατὰ λόγον τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς των. Ἡ ἀσφάλεια τῶν κοινωνιῶν δὲν παγάζει οὔτε δύναται νὰ πηγάσῃ ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς ἐνεργείας καὶ κινήσεως τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς· ἐξ ἐναντίας μία τοσοῦτον ἐλευθέρα ἐνέργεια θέλει ἔχει τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα. Ἐὰν τῷ ὄντι ἀφήσωμεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν τοσοῦτον εὐρὺ στάδιον, ἀντὶ νὰ ἐξασφαλίσωμεν, θέλομεν καταστρέψει τὰς κοινωνίας· ἡ ἀνάπτυξις τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀνεμπόδιστον κίνησιν τῶν πολιτῶν· ἡ δὲ ἀστυνομία, ὡς ἓν τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως, διὰ νὰ ἦναι χρήσιμος, πρέπει νὰ περιορίζεται ἐντὸς τῶν στενῶν, τῶν στενωτάτων ὁρίων τοῦ νόμου. Πώποτε δὲν πρέπει ὄχι μόνον νὰ παρενοχλῇ ἢ νὰ προσβάλλῃ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα, ἀλλ' οὔτε νὰ γίνεται καταφανὴς ἡ ἐνέργειά της καὶ αὐτή, ἂν ἦναι δυνατόν, ἡ παρουσία της.

Λέγει ὁ Κ. ὑπουργός, ὅτι ὅταν συγχωρηθῇ ἀπόλυτος ἡ

ὁπωσοῦν ἀπόλυτος ἐλευθερία ἐνεργείας εἰς τὰ ὄργανα τῆς ἐκτελέσεως, ὅταν μάλιστα ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ ἀπευθύνῃ εἰς τὰ κατώτερα ὄργανα, καὶ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν, οὔτε ὄργανα τοιαῦτα ἐλλείπουσι, καὶ ὁ ζῆλος αὐτῶν ὑπερβαίνει πᾶν ὅριον, καθίσταται μάστιξ τῆς κοινωνίας.

Δὲν ἐννοεῖ, λέγει ὁ Κ. ὑπουργός, πῶς ἐφέρθη ἐνώπιον τοῦ σώματος τὸ ἀντικείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον περιστρέφεται ἡ συζήτησις· ἰδέαι ἁπλαῖ δὲν φέρονται, λέγει, ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων διὰ νὰ συζητῶνται, οὐδ' εἶναι ὑπόχρεον τὸ ὑπουργεῖον νὰ δίδῃ λόγον ἐπὶ ἁπλῶν ἰδεῶν· σᾶς ἐρωτῶ, λέγει, πρᾶξίν τινα ἐπιλήψιμον τῆς ἀρχῆς; προσεβλήθη παρά τῆς ἀρχῆς πολίτης; ὑβρίσθη; ἐπαθεν; ὄχι! περὶ τίνος λοιπὸν πρόκειται ἡ συζήτησις;

Κύριοι! Ὕστερα ἀπὸ τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας περὶ ἐλευθερίας ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας σᾶς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, δὲν πρέπει νὰ θαυμάζωμεν ἐὰν προσβεύῃ περὶ ἰδεῶν καὶ πραγμάτων καὶ περὶ ἀμοιβαδιότητος τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ὅτι παρ' αὐτοῦ ἠκούσατε. Στρατιωτικὴ δύναμις περιέζωστε σκανδαλωδῶς ἐπὶ δεκαεννέα ὁλοκλήρους ὥρας τὴν οἰκίαν ἑνὸς πολίτου, ὅστις συνέπεσε νὰ ἦναι καὶ Γερουσιαστής· ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τὴν κοινὴν περιέργειαν· ἔβαλεν εἰς πλήρη ἀνησυχίαν τὴν οἰκογένειάν του εἰρήνην· ἐφόβισε καὶ κατεπτόητε τοὺς πολιτικούς φίλους του· ἐνεθάρρυνεν, ἐνεψύχωσε τοὺς πολιτικούς ἀντιζήλους του· ἐξευτέλισεν ἐν ἑνὶ λόγῳ δι' ὅλων τῶν πλαγίων καὶ τῶν ἀπ' εὐθείας μέσων τὸν κοινωνικὸν καὶ δημόσιον χαρακτῆρά του· καὶ ἔπειτα ἔχει τὸ θάρρος ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ λέγῃ ἐνώπιόν σας, διατί φέρετε ἰδέας εἰς συζήτησιν; φέρετε πράγματα· δὲν κυχαριστήθη λοιπὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἴδῃ προσβληθέντα τοσοῦτον δεινῶς τὸν ἐντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμήδην, ἤθελε νὰ τοῦ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τὸν ἔβεβε, τὸν ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακάς, διὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ὁμιλοῦμεν περὶ πραγμάτων, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν συζητοῦμεν περὶ ἁπλῶν ἰδεῶν. Κύριοι! ἀγνοεῖ φαίνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ ὑπόληψις ἑνὸς πολίτου εἶναι κεφάλαιον θετικόν, κεφάλαιον πραγματικόν, κεφάλαιον τὸ ὁποῖον αὐξάνει καὶ ἐλαττοῦται ἀπαραλλάκτως, ὅπως αὐξομειοῦνται τὰ κεφάλαια τὰ συνιστάμενα εἰς χρήματα ἢ εἰς ἄλλα ὁπωσδήποτε εἴδη· ἀγνοεῖ ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε ἀπὸ τῶν νόμων οὔτε ἀπὸ τὴν ὑπηκοὴν νὰ ἐλαττώνῃ δωρεὰν τὰ κεφάλαια τοῦ ἄλλου, καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο πολὺ ὀλιγώτερον τὸ ἔχει ἡ Κυβέρνησις·

ἡ ὁποία ἀπ' ἐναντίας ἔχει τὴν ἀποστολὴν, τὸ χρέος νὰ ἐξασφαλίζῃ αὐτὰ τὰ κεφάλαια, νὰ συντρέχῃ εἰς τὴν αὔξησιν, τὴν πολλαπλασίασιν αὐτῶν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν μείωσίν των· καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν ἡ ἀρχὴ προσέβαλε δωρεὰν τὴν ὑπόληψιν, ἤγουν ἠλάττωσε τὰ κεφάλαια τοῦ πολίτου καὶ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου· καὶ μ' ὅλον ὅτι μᾶς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ κίνησις ἀπέβλεπε τὴν συνοικίαν, εἰς ἣν κατοικεῖ ὁ Γερουσιαστὴς, καὶ δὲν εἶπεν κάνεις ὅτι ἀπέβλεπε ῥητῶς τὸν Γερουσιαστὴν, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὅτι ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὁπόταν τὸ κοινὸν εἶπε καὶ ἠννόησεν ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ στρατιωτικὴ κίνησις ἀπέβλεπε τὴν οἰκίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ, προσέβαλε τὴν ὑπόληψίν του, καὶ ἡ γνώμη αὕτη τοῦ κοινοῦ τῶν Ἀθηνῶν διεδόθη ἤδη εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἐπιβαρύνει ὁλοσχερῶς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην; Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ λόγος περὶ ἰδεῶν, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων καὶ περὶ πραγμάτων ἀξίων τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀξίων τῆς μεγάλης καὶ πρωτίστης μερίμνης τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Δὲν διαφιλονεικοῦμεν, δὲν συζητοῦμεν ἐνταῦθα σήμερον, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ ὑπουργοῦ, περὶ προνομίων, ἅτινα τὸ Σύνταγμα κατοχύρωσεν ὑπὲρ τῶν μελῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· δὲν ζητοῦμεν νὰ αὐξήσωμεν τὰ προνόμιά μας· χάρις τῷ Θεῷ οὔτε χρῆσις ἔγεινε μέχρι τοῦδε ἀπὸ κανὲν μέλος τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων αὐτῶν τῶν προνομίων, οὔτε θέλει ἐπικαλεσθῇ, πιστεύω, κανεὶς ἐξ ἡμῶν καὶ εἰς τὸ μέλλον αὐτὰ τὰ προνόμια ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, διὰ νὰ ἀπορύγωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων ἐπὶ τῶν προσώπων μας καὶ τῶν πραγμάτων μας. Τὰ προνόμιά μας τὰ θέλομεν, καὶ θέλομεν τὰ διατηρήσει ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ διὰ νὰ προστατεύωμεν τὰ δίκαια τοῦ πολίτου, διὰ νὰ ὑπερασπίζωμεν τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα οὐχὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ, οὐχὶ τοῦ δυνατοῦ, οὐχὶ τοῦ πλουσίου, ἀλλὰ τοῦ ἁπλοῦ πολίτου, τοῦ ἀδυνάτου, τοῦ πτωχοῦ, τοῦ μὴ ἔχοντος καμμίαν ἄλλην ἰσχυρὰν προστασίαν, εἰμὴ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου καὶ τῶν πρὸς ἔλεγχον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ἐγκαθιδρυμένων ἀρχῶν.

Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, Κύριοι, ἐξ ὅσων ἠκούσατε, ὅτι ἡ ἀρχὴ ἐνήργησεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην κατὰ παράβασιν τῶν νόμων, καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης ἔπαθον τὰ συμφέροντα καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας Κ. Παλαμίδου.

Θέλετε ἤδη νὰ μάθετε ἀπὸ ποίαν κυρίως ἀφορμὴν ἐπήγασαν ὅλα αὐτὰ τὰ σκάνδαλα; ἀκούσατέ το. Ἀπὸ τὰς ἀκρίτους καὶ ἐμπαθεῖς ἐγγραφὰς τὰς γινομένας εἰς τὰς ὑπουργικὰς βίβλους.

Ὑπάρχουν, Κύριοι, ὑπουργικὰ βιβλία ἔχοντα σελίδας λευκὰς καὶ μελαίνας, εἰς τὰς ὁποίας ἐγγράφονται τινα πρόσωπα, ἐνίοτε πάμπολλα, καὶ ἐγγράφονται ἄλλα εἰς τὰς λευκὰς καὶ ἄλλα εἰς τὰς μελαίνας σελίδας ἀναλόγως τῶν συμπαθειῶν ἢ τῶν ἀντιπαθειῶν τῶν ὑπουργῶν. Ἕνεκα τῶν βιβλιαρίων τούτων πηγάζουν εἰς τὰς κοινωνίας τοσαῦται διαιρέσεις, τοσαῦται ἔριδες, τόσαι καταδιώξεις, τόσαι φατρίαι καὶ φατριάρχαι, τόσα πάθη καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τόσα κακὰ, ὅσα βεβαίως δὲν φέρει ὁ πολυπληθὴς καὶ πολυποίκιλος κατάλογος ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων παθῶν, κατάλογος τὸν ὁποῖον ἀκούομεν καθ' ἡμέραν νὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ καταρῶνται οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

Εὐτυχῶς, Κύριοι, ὅτι αὐτὰ τὰ βιβλία δὲν ἔχουν ἐνίοτε εἰμὴ βραχυτάτην διάρκειαν ζωῆς· κατὰ συνέπειαν διαφόρων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν περιστάσεων αὐτὰ τροποποιοῦνται καὶ ξεσχίζονται ἄλλοτε ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ ἄλλοτε κατ' ἀνάγκην, καὶ δὲν μένει ἐπὶ τέλους ἐκ τοῦ περιεχομένου ἐν αὐτοῖς εἰμὴ τὸ μνημόσυνον ἐκείνων, καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν ὁποίων ἐγράφησαν, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μεταγράφεται εἰς σημειωματάρια, τὰ ὁποῖα συλλέγει ἡ ἱστορία, καὶ παραπέμπει εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Κάνεις, Κύριοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τούτου δὲν θέλει πεισθῇ ὅτι ὅλα ὅσα ἐνεργήθησαν ἐκ μέρους τῆς ἀρχῆς κατὰ τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου, δὲν εἶναι συνέπεια τοῦ χρώματος τῆς σελίδος τοῦ ὑπουργικοῦ βιβλίου, εἰς ἣν εἶναι οὗτος ἐγγεγραμμένος. Κάνεις δὲν θέλει μᾶς πείσει ὅτι ἐνήργησεν, ὅπως ἐνήργησεν, ἡ ἀρχὴ, διότι εἶχεν ἰσχυρὰς καὶ εὐλόγους ἀφορμὰς ὑπηρεσίας, καὶ ὄχι διότι ἦτο προκατειλημμένη. Ἰδοὺ ποίας συνεπείας ἔχουν τὰ ἀπερισκέπτως γραφόμενα εἰς τὰ ὑπουργικὰ βιβλία· ἰδοὺ περίστασις, ἥτις μᾶς διδάσκει μὲ ποίαν περίσκεψιν πρέπει νὰ κρατοῦν αὐτὰ τὰ βιβλία ὅσοι ἠξιώθησαν νὰ ἀναβῶσι τὰς ὑψηλοτέρας βαθμίδας τοῦ πολιτικοῦ οἰκοδομήματος.

Καὶ τί ζητοῦμεν λοιπὸν σήμερον, θὰ μὲ εἴπετε, ὁπόταν τὸ γεγονὸς ἦναι ἀχώριστος συνέπεια τῶν ἤδη γενομένων ἐγγραφῶν εἰς τὸ ὑπουργικὸν βιβλίον; ζητοῦμεν ἀρά γε νὰ τροποποιηθῇ τὸ ὑπουργικὸν βιβλίον; ὄχι! ζητοῦμεν νὰ ξεσχισθῇ

πολὺ ὀλιγώτερον! Τί ζητοῦμεν λοιπόν; ζητοῦμεν πρὸ πάντων νὰ κρατηθῇ σημείωσις τοῦ γεγονότος διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σημειωματαρίου. Ναί, Κύριοι, πρέπει νὰ κρατηθῇ σημείωσις, διότι ὁποιονδήποτε χαρακτηρισμὸν καὶ ἂν ἐπροσπάθησαν καὶ ἐὰν προσπαθήσωσι νὰ δώσωσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ εἰς τὸ γεγονός, τὸ γεγονὸς οὐχ ἧττον φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς δυσμενείας, διὰ νὰ μὴ εἴπω τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐκδικήσεως, καὶ μετὰ δυσμενείας δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει καὶ περιστάσει νὰ ἐνεργῇ ἡ ἐξουσία. Ἔχω, Κύριοι, τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν πεποίθησίν μου ταύτην πιστεύω ὅτι πολλοὶ τῶν ἐντίμων Γερουσιαστῶν συμμερίζονται, ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐνεργηθῇ ἡ κατ' οἶκον ἔρευνα εἰς πᾶσαν ἄλλην οἰκίαν παρὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου, δὲν ἤθελον λάβει χώραν τὰ ἄτοπα, τὰ παρατράγωδα, τὰ σκάνδαλα, τὰ ὁποῖα ἀκούσατε. Ἔλαβον δὲ χώραν ὅλα αὐτὰ τὰ σκάνδαλα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἐκφράσω ἐλευθέρως καὶ παρρησίᾳ ὁλόκληρον τὸ φρόνημά μου, ἔλαβον, λέγω, χώραν ὅλα αὐτὰ τὰ σκάνδαλα, διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ ὅλων τῶν περιστατικῶν γίνεται σχεδὸν καταφανὲς ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀρχῆς δὲν ἦτο τόσον τὸ νὰ ἀνευρεθῇ ὁ καταδιωκόμενος, ὅσον τὸ νὰ εὑρεθῇ ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Παλαμίδου. Αἴ Κύριε! ὅταν ἡ ἐξουσία καθὼς καὶ πᾶς ἄνθρωπος, ἐνεργῇ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς δυσμενείας καὶ ἐν ὀνόματι τῆς προκαταλήψεως καὶ τῶν ἐγγράφων εἰς τὰ ὑπουργικὰ βιβλία, δὲν ἠμπορεῖ εἰμὴ νὰ σφάλλῃ, διότι τὰ πάθη δὲν εἶναι βεβαίως οἱ ἀσφαλέστεροι σύμβουλοι.

Ἀρκεῖσθε λοιπὸν, θὰ μὲ εἴπωσιν ἴσως τινὲς, εἰς τὸ νὰ κρατηθῇ ἁπλῇ σημείωσις τοῦ γεγονότος; μάλιστα· ἐὰν ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐπαναλάβῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ὅτι τὰ ἐνεργηθέντα κατὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου συνέχονται μὲ τὴν ἐνεργουμένην δικαστικὴν ἀνάκρισιν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ περιμένωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δικαστικῆς ἐνεργείας, καὶ τότε παραδέχομαι τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἐπρότεινεν ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος, μόλον ὅτι εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δὲν καταφαίνεται οὔτε ἴχνος δικαστικῆς ἐνεργείας, καθόσον ἡ δικαστικὴ ἐνέργεια ἐνεργοῦσα ὑπὸ ὡρισμένους καὶ παγιωμένους τύπους, καὶ μὴ ἔχουσα νὰ φοβηθῇ κἀνὲν πρόσκομμα, παρουσιάζει παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὰς πράξεις των ἓν σύνολον λογικὸν καὶ συνεχοῦς ἐνεργείας, καὶ ἐνταῦθα δὲν βλέπει τις εἰμὴ μίαν στιγμὴν ἀνω-

μαλίας καὶ ἀταξίας καὶ τὴν ἀπουσίαν πάσης διατυπώσεως.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δὲν θελήσῃ νὰ ἀναδεχθῇ ὡς δικαστικὴν ἐνέργειαν τὰ γενόμενα, καὶ ἀρήσῃ εἰς βάρος τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τὴν εὐθύνην ταύτην, ἐπειδὴ ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἐρρέθησαν καταδεικνύεται ἀδιστάκτως ὅτι αὐθαιρέτως ἐνήργησεν ἡ ἀρχή, καὶ ἐκ τῆς αὐθαιρέτου ἐνεργείας της προσεβλήθη ἡ ὑπόληψις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου, θεωρῶ ἐπάναγκες, σύμφωνα μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας Κ. Φάλλα, νὰ ἐκφράσῃ ἡ Γερουσία, ἂν ὄχι τὴν λύπην της, τοὐλάχιστον τὴν γνώμην τοῦ ὅτι τὰ γενόμενα δὲν ἔγειναν καλῶς καὶ κατὰ νόμον. Τοιουτοτρόπως ἡ ὑπόληψις τοῦ παθόντος Γερουσιαστοῦ ἱκανοποιεῖται, καὶ πρὸς τούτοις προλαμβάνονται διὰ τὸ μέλλον παρόμοια σφάλματα καὶ αὐθαιρεσίαι τῆς ἀρχῆς.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν·

Ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα περὶ ἀστυνομίας, ἀπέβλεπον τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ἡ ἐξουσία πρέπει νὰ μένῃ ἐλευθέρα εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐνεργειῶν της, ἐνόσῳ δὲν προσβάλλει δικαιώματα καὶ ὅτι θεωρεῖ ἀντενέργειαν, ὅταν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζητήματα εὐπρεπείας καὶ ἰδέαι φέρωνται, ὡς γεγονότα.

Ἐρωτηθέντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἂν ἡ ἀνάκρισις ἔχῃ σχέσιν μὲ τὴν περίστασιν ταύτην ὅπως τὸ Σῶμα φωτισθῇ καὶ παύσῃ τὴν περαιτέρω συζήτησιν, ἀπήντησεν ὡς καὶ πρότερον, ὅτι δὲν τῷ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ δώσῃ οὐδεμίαν ἐπ' αὐτοῦ διασάφησιν. Διεσαφίσθη δὲ, ὅτι τὸ ζήτημα ἔπρεπε νὰ παύσῃ σήμερον, καὶ ὅτι τὸ Σῶμα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ κατόπιν, ἀλλὰ νὰ θεωρηθῇ περαιωμένη ἡ συζήτησις.

Προτάσεως δὲ γενομένης, ὑπό τινων, ὅπως τεθῇ ὡς θέμα ψηφοφορίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου ἡ ἰδέα, ἠγέρθη διαφωνία τινῶν ἀντειπόντων. Προσκληθεὶς τότε ὁ Κ. Χατζίσκος ἔδωκε τὰς ἑξῆς διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ἰδέας του.

Ἐπρότεινα, κύριοι, ὅτι τῆς Γερουσίας μὴ δυναμένης νὰ ἔλθῃ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, νὰ παύσῃ σήμερον ἡ περὶ τούτου συζήτησις καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Καὶ συνεπῶς εἰς ὅσα προεξέθηκα, ὅτι ἐλυπήθην καὶ λυποῦμαι, ἐὰν ὡς παραδέχομαι κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ βήματος ὁμολογίαν του, εἶναι ἀθῶος ὁ παθών· θὰ χαρῶ δὲ ἂν ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον, διότι τότε θὰ ἱκανοποιηθῶσιν οἱ νόμοι· ἐπαναλαμβάνω δὲ, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ οὔτε λύπην, οὔτε χαράν, διότι ὑπ' ὄψιν αὐτῆς δὲν ἔχει τὰ πράγματα καθαρῶς ἐκτεθειμένα.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν·

Καὶ πάλιν ὅτι τὸ *σήμερον* τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Χατζίσκου ὑπερβαίνει ἀναβολὴν καὶ τὴν ἀναβολὴν ταύτην θεωρεῖ περιττὴν, καθόσον οὐδὲν γεγονὸς, οὐδεμία προσβολὴ ἐγένετο κατά τινος, μέτρα μόνον ἀστυνομικὰ ἐλήφθησαν, ὡς ὁ ἴδιος παραπονούμενος Γερουσιαστὴς ὡμολόγησε, καὶ ὅτι μετὰ τῆς κατὰ Σακκελαριάδου ἀνακρίσεως μενούσης ἐκκρεμοῦς τὸ παρὸν ζήτημα οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ σχέσιν.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς προσέθηκε·

Κύριε Πρόεδρε!

Λόγος ἐγένετο περὶ θέματος, ὅπως ἡ συζήτησις αὕτη ἔλθῃ τέλος εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, καὶ τὸ θέμα νομίζω πρέπει νὰ παρουσιάζῃ τὸ πνεῦμα ὁλοκλήρου τῆς συζητήσεως καὶ ἐγὼ ἐν εἰλικρινείᾳ δὲν δύναμαι ἐξ ὅσων ἤκουσα, νὰ συμβιβάσω τὸ τεθέν.

Ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας λαλοῦντες δὲν ἠξεύρω ἂν ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὰς ἰδέας ἢ τὰ πράγματα· ἐὰν τὰς ἰδέας, νομίζω, ὅτι δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ ματαιοπονῶμεν διότι τὰ πράγματα μόνον ἐπιβαρύνουσιν. Ἡ ἀστυνομία, κύριοι, εἶναι ἐλευθέρα νὰ κινῆται εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἔργων της, διότι προορισμὸς αὐτῆς εἶναι νὰ προλαμβάνῃ ἐγκλήματα καὶ νὰ ἐκτελῇ διαταγὰς δικαστικὰς ἢ διοικητικάς. Ἡ δημοσία ὁδὸς εἶναι ἐλευθέρα εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν, ὡς καὶ εἰς πάντα πολίτην, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἀποκρούει τὴν ἰδέαν, ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τὰς κινήσεις αὐτῆς, ὅταν αὐτὴ ἐναργῇ ἐντὸς τοῦ νόμου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ οὐδεμία παρανομία ἐγένετο, οὐδεμία προσβολή· ἡ ἀστυνομία ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ καταγεγηριόν τι καὶ εὑρέθη περιπολοῦσα εἰς τὴν συνοικίαν εἰς ἣν κατοικεῖ καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἐκ τούτου θὰ ἐξάξωμεν, ὅτι ὑπάρχει κατ' αὐτοῦ προσβολή; αἱ προσβολαὶ, κύριοι, στηρίζονται εἰς γεγονότα καὶ ἐνταῦθα καθὼς ἐννόησα συζητοῦμεν περὶ ἰδεῶν. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἐγένετο ὡρισμένον τι, οὔτε νὰ ἐξάξωμεν ἄλλο παρ' ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐξέθηκεν.

Ἀπορῶ λοιπὸν, πῶς ἡ Γερουσία δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν της ἀπόφασιν περὶ ἀντικειμένου διαφεύγοντος τὴν ἁρμοδιότητά της καὶ ἐρχομένη εἰς συζητήσεις ἀφηρημένας, καθόσον περὶ ἰδεῶν πρόκειται, νὰ ὑπερπηδᾷ τὰ διαγεγραμμένα ὅρια τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας της καὶ φθάνῃ εἰς ἀποφάσεις ἀσκόπους, αἵ-

τινες οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἢ ὑποχρεωτικήν τινα δύναμιν, δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἐξουσίας, καὶ ἀποκρούω τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ Γερουσία δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸν νόμιμον κύκλον τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἐπειδὴ οὐδεμία πρᾶξις ὡρισμένη ὑπάρχει περὶ προσβολῆς πρέπει νὰ λάβωμεν τὸ ἐξῆς θέμα, ὅτι ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἀντεῖπεν·

Εἰς τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἔθεσα πρὸ ὀλίγου, κύριοι, δὲν εὑρίσκω τοὺς φόβους τοῦ προλαλήσαντος Κ. πρωθυπουργοῦ, μήτε τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν πρὸς τοὺς ἐναντίους. Τὸ θέμα, κύριοι, εἶναι ἁπλοῦν, ἐν τούτοις ἐμπεριλαμβάνει τὸ ὅλον τῆς συζητήσεως· εἶναι σύμφωνον καὶ μὲ τὰ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης λεχθέντα, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν διότι ἡ ὑπόθεσις μένει ἐκκρεμὴς καὶ μετὰ τοῦ παθόντος· ὅθεν τὸ θέμα περιέχει ἀμφοτέρας τὰς ἰδέας καὶ ἂν ἐκλείψῃ, κύριοι, ἐξ αὐτοῦ τὸ σήμερον χάριν ἀβροῤῥοσύνης, ἀξιόλογα αὖριον εἰς Γερουσιαστὴς δύναται νὰ φέρῃ τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν. Ἀλλὰ προσθέτω, ὅτι πρέπει νὰ μένῃ τὸ σήμερον, διότι εἶναι ἐκφραστικώτερον.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσεῖπεν·

Ὅτι θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν, διότι δὲν ὑπάρχουσι πράγματα, καὶ διότι ἐξ ἀρχῆς ἀρκούντως ἀνεπτύχθη τὸ ζήτημα, καθ' ὃ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, εἶπεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς περαιτέρω ἐξηγήσεις μὴ ἐπιτρέποντος αὐτῷ τοῦ νόμου, εὑρισκομένης τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ ἐκκρεμῆ ἀνάκρισιν.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ὑπέλαβεν, ὅτι·

Ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶπεν, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περιστατικὸν δὲν ἀφορᾷ τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐβεβαίωσεν ὅτι τοῦτο καθὼς καὶ ἡ ἐκκρεμὴς ἀνάκρισις ἀφορᾷ τὸν Σακκελαριάδην, ἐρωτῶ τώρα, ἂν ἡ ἀστυνομία ἐνήργησε συνεπείᾳ τῆς ἀνακρίσεως· καὶ διατί δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν διαταγὴν ταύτην τὴν ὁποίαν τοσοῦτον σκανδαλωδῶς ἤρξατο;

Κύριοι!

Οὐδένα συμφέρον ἔχετε, ὑπερασπιζόμενοι τὴν παρανομοῦσαν ἀστυνομίαν ὡς ἐμποδιζομένην ἔσθεν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἔργων της, ἔπρεπε νὰ εἴσθε αὐτόπται τοῦ περιστατικοῦ διὰ

νὰ σχηματίσητε ἰδέαν τῶν πράξεων τὰς ὁποίας ὑπερασπίζεσθε· καὶ ἐν γένει λέγω, ὅτι ἡ διαγωγὴ αὐτῆς εἶναι πλήρης παρανομιῶν καὶ καταπιέσεων καὶ ἡ γενικὴ πεποίθησις ὑπάρχει ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν προσδιορισμόν της, ἀλλ' ἐξώκειλεν καὶ ἐξωκύλει καθ' ἑκάστην· εἶμαι δὲ βέβαιος, ὅτι ἂν ἐπρόκειτο σήμερον νὰ ἐκθέσωμεν τὸ σύνολον τῆς διαγωγῆς της οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ δὲν ἤθελον τολμήσει νὰ τὴν ὑπερασπισθῶσιν.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀντεῖπε·

Νομίζω, κύριοι, ὅτι ὅπως πρὸ ὀλίγου ἐξέθηκα ἐνταῦθα τὸ ζήτημα ἐπείσθητε, ὅτι οὐδεμία προσβολὴ ἐγένετο κατὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου· ὅθεν τὸ νὰ παύσῃ πᾶσα περαιτέρω συζήτησις, εἶμαι σύμφωνος, ἀλλὰ νὰ ἐκλείψῃ ἐκ τοῦ τεθέντος θέματος τὸ σήμερον, διότι τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν συνέπειαν· ἀπ' ἐναντίας προσβάλλει ἤδη τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην. Ἄλλως τε οἱαδήποτε ἀπόφασις τοῦ Σώματος δὲν δύναται νὰ ἐπιρρέασῃ τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἀπήντησεν·

Ὅτι τὰ στίγματα, τὰ ὁποῖα ἐπροσχεδιάσθησαν κατὰ τοῦ μετώπου του, αὐτὰ ἀντενεκλάσθησαν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς κατ' οἶκον ἐρεύνης εἰς τὰ πρόσωπα τὰ διαταξάντα τὰ κατ' ἐμοῦ μέτρα, ὅθεν ἀντὶ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἐμὲ ἡ κατὰ τὸν Κ. Χατζίσκον ἀναβολή· ἐπιβαρύνει καὶ ἀφορᾷ τὴν διαγωγὴν αὐτῆς τῆς ἐξουσίας, καὶ τὸ Σῶμα ἐπιφυλάττεται νὰ φέρῃ ἀνάλογον ψῆφον.

Ἐνταῦθα τινῶν, τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ ὑποστηριζόντων, τὸ θέμα ἐτέθη ὑπὸ τοῦ κυρίου προέδρου, ὅτι

Ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα, εἰς τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα πανύει σήμερον πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν, καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Τῆς Γερουσίας παραδεξαμένης ὁμοφώνως, ὁ κύριος πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει αὐτῆς ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 2 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγ. Μοναρχίδης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω 1) νομοσχέδιον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, καὶ 2) ὅμοιον περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πόλεων.

Ἀπεφασίσθη δὲ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἰδικῶς νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα καὶ διορισθῶσιν ἐπιτροπαὶ πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων κατὰ τὸν κανονισμόν.

Ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας διὰ τὸ ε. ε. Νομοσχέδιον ὑποβάλλεται ἐκ διαταγῆς τῆς Α. Μ. εἰς τὴν Ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν μετὰ τῶν πρακτικῶν τοῦ διαληφθέντος σώματος, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεώς Μου.

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἔλαβεν ἐν τῇ Βουλῇ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις διὰ τοὺς ἐν τοῖς ἐγκειμένοις πρακτικοῖς τῶν ΛΘ'. Μ'. καὶ ΜΑ'. συνεδριάσεων αὐτῆς λόγους.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 ἐδάφ. δ'.

Ὁ ἐνοικιαζόμενος ἐπὶ τῆς σταρίδος ἐγγειος φόρος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, ἀποδυκνυομένης τοῦ λοιποῦ εἰς χρήματα ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 24 κατὰ χιλιάδα ἐνετικῶν λιτρῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 4.

Ἡ ἐπέκεινα τοῦ ἀνωτέρου ὅρου τῆς ἐν τῇ κλίμακι ἐμφαινομένης ἐτησίας προσόδου τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνώτερον φόρον, ἀπαλειφθέντος τῇ συναινέσει τοῦ ὑπουργείου τοῦ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἐσχάτου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 4. Ἡ περὶ μύκητος διαταξις, ὅτις εἶχε πα-

ραλειφθῆ ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου, διότι ἡ χρῆσις τοῦ θείου ἐραίνετο ἀπομακρύνουσα τὸν κίνδυνον τῆς βλάβης τοῦ προϊόντος τῶν ἀμπέλων ἐπανελήφθη καὶ κατεγωρίσθη ἀπαραλλάκτως καθὰ εἶχεν ἐν τῷ Νόμῳ ΤΚΗ'. τοῦ 1856.

Τῆς διατάξεως ταύτης τὴν διατήρησιν καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῆ διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῶσιν οἱ ἀμπελουργοὶ διὰ βαρείας φοροδοσίας ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐκ λόγων ἀτμοσφαιρικῶν ἡ θείωσις δὲν ἤθελε που ἐντελῶς εὐδοκιμήσει ἐφέτος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 6.

Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος ὁ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰσπραττόμενος ἠλαττώθη εἰς δραχ. **24**, ὁ δὲ δασμὸς εἰς δραχ. **12** κατὰ χιλιάδα ἐνετικῶν λιτρῶν, ὑπολογιθείσης τῆς ἀξίας ἑκάστης χιλιάδος εἰς δραχ. **240**.

Δίδων τέλος εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας διασαφήσεις παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον δι' ὅλης τῆς ταχύτητος, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ κατεπεῖγον τῆς διαθέσεως τῶν δημοσίων φόρων καὶ δικαιωμάτων περὶ ὧν πρόκειται.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **2** Μαΐου **1857**.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **1** Μαΐου **1858**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**. Διὰ τὸ ἔτος **1857** ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως·

Περὶ τῶν δι' ἐνοικιάσεως διατεθειμένων.

Ἄρθρον **2**. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας προσδιορίζονται.

α') Ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειος φόρος **10** τοῖς **100**, δικαίωμα ἐπικαρπίας **15** τοις **100**.

β') Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν.

Ἔγγειος φόρος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐλαίου **10** τοῖς **100**, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλαιῶν ὅσαι χρησιμεύουσι πρὸς βρῶσιν, ἢ παράγονται εἰς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα, λεπτὰ **2** τὴν ὀκάν.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας λεπτὰ **2** ἐφ' ἑκάστης δέκας ἐλαιῶν.

Ὅταν ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος εἰσπράττηται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ὁρίζεται οὗτος εἰς λεπτὰ **8** τὴν ὀκάν.

γ') Ἐπὶ τῶν κουκουλίων ἔγγειος φόρος **10** τοῖς **100**.

δ') Ἐπὶ τῆς σταφίδος Πάτρας, Ὀλυμπίας καὶ Γλαρέντζης ἔγγειος φόρος ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ δραχ. **24**.

ε') Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικοϋδιοκτήτων σταφιδαμπέλων **10** τοῖς **100**.

ς') Ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης, καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκαλύκου, ἔγγειος φόρος **10** τοῖς **100**.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας, ἐπὶ τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης **15** τοις **100**.

Περὶ τῆς κατὰ ξύλον εἰσπραττομένης ἐπικαρπίας.

Ἄρθρον **3**. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ μὲν τῶν ἰδιοκτήτων συκοδένδρων τῶν συμπληρωσάντων τὸ **9** ἔτος τῆς ἡλικίας ὁρίζεται εἰς λεπ. **60**, ἐπὶ δὲ τῶν ἐθνικοϋδιοκτήτων μωβροδένδρων τῶν συμπληρωσάντων τὸ **5** ἔτος, λεπ. **5** ἐφ' ἑκάστου δένδρου.

Περὶ τῶν κατὰ στέμμα φορολογουμένων κτημάτων.

Ἄρθρον **4**. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν κατὰ στέμμα φορολογουμένων κτημάτων κανονίζονται ἀναλόγως τῆς κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίας προσόδου ὡς ἑξῆς.

Εἶδος κτήματος ἢ προϊόντος.	Κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος τοῦ στρέμματος.	Ἔγγειος φόρος. Δ.	Ἔγγειος φόρος. Λ.	Δικαίωμα ἐπικαρπίας. Δ.	Δικαίωμα ἐπικαρπίας. Λ.
Ἀμπέλοι	Μέχρι τῶν δρ. 40		70		70
	Ἀπὸ 41 ἕως 20 . . .	4	50	4	50
	» 21 » 30 . . .	2	50	2	50
	» 31 » 40 . . .	3	50	3	50
	» 41 καὶ ἐπάνω .	4	50	4	50

Περιβόλια	Ἐλαττον τῶν δρ. 45 . .	3		3	·
	Ἀπὸ δρ. 45— 75 . .	6	·	6	·
	» » 75—104 . .	9	·	9	·
	» » 105 καὶ ἐπάνω	12	·	12	·
Ἀμυγδαλέαι. . .	Ἀνὰ διαφορὰν ποιότητος	2		2	·
Λαχανόκηποι, σπαρτὰ (μποστάνια) γιαμλᾶ, χόρτα μυρωδικὰ καὶ σπόροι.	Ἐλαττον τῶν δρ. 45 . .	3	·	4	50
	Ἀπὸ δρ. 45—64 . . .	5	50	8	25
	» » 65 καὶ ἐπάνω	8	·	12	·
Γραφεῖα κατεφυτευμένα	Ἔλαττον τῶν δρ. 30 . .	2	·	3	·
	Ἀπὸ δρ. 30 καὶ ἐπάνω	3	50	5	25
Καπνὰ καὶ καπνόφυτα	Ἔλαττον τῶν δρ. 30 . .	2	50	3	75
	Ἀπὸ δρ. 30 ἕως 49 . .	4	·	6	·
	» » 50 — 69 . .	6	·	9	·
	» » 70 καὶ ἐπάνω	8		12	
	Ἔλαττον τῶν δρ. 20 . .	1	·	1	50
	Ἀπὸ δρ. 20 ἕως 29 . .	2	·	3	·
	» » 30 » 39 . .	3	·	4	50
	» » 40 καὶ ἐπάνω	4	·	6	·

Τὰ συστάδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα ἐξομοιοῦνται μὲ περιβόλια.

Αἱ ὑπὸ τὰς νέους μίσχους προσβληθεῖσαι ἀμπελοι ὅσον τὸ πρῶτον πλαντιθῶσι πάλιν, ἀπὸ τὴν προσβολὴν των τοῦ τρίχον-τος ἐτους ἐξομοιοῦνται μὲ προσβολὰς ὑπαγομένας εἰς κατωτέραν τάξιν, θέλουσι φορολογηθῆ διὰ τὸ παῖν ἔτος κατὰ τὴν τά-ξιν ταύτην· αἱ δὲ εἰς κατωτάτην τάξιν ἀμπελοι αἱ πρόσ-φατοι ὑπὸ τῆς νόσου, ἂν ἡ ἰδιαιτέρα προσβολή των δὲν φθάνῃ τὰς δέκα πέντε δ, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τοῦ τε ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ περιστατικὸν τοῦτο βε-βαιοῦται διὰ ἐνδείξεως τοῦ ἐπάρχου, τοῦ Οἴκου. Ἐφόρου καὶ τοῦ Δημάρχου εἰς ὃν συνεργούμενον, προσηκουσῶν αἰτήσεων τῶν ἀμπελιατρῶν, ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, δίδομένης τὸ βέβαιό-τερον τὴν 31 Ἰουλίου εἰς τὸν ἀρμόδιον Οἴκον. Ἐφόρου.

Ἄρθρον δ. Τὰ ἐντὸς τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων πρόϊοντα, τὰ ὑπαγόμενα εἰς πρᾶξ τὸν ἐγγειον φόρον εἰς ἄλλοίαν φορολογίαν, δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων δικαιωμάτων.

Ἄρθρον ε. Ὁ ἐπὶ τῶν κατωτέρω προϊόντων ἐγγειος φόρος

καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ὡς καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος χαρτίζονται κατὰ τὸν ἑπόμενον πίνακα·

Εἶδος προϊόντων.	Ἐγγειος φόρος		Δικαίωμα ἐπικαρπίας		Ἐξαγωγικὸν τέλος	
	Δ.	Λ	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.
Σταφὶς εἰ' ὅλην τὴν Κρήτην, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Γόρτυνος καὶ Ὀλυμπείας, πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν	25	·	·	·	12	·
Ἐλαιόλαδα.						
1) Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας	·	·	3	·	·	60
2) Διὰ τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν καὶ Ἠλείας	·	·	2	50	·	50
3) Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίδα	·	·	2	·	·	40
4) Διὰ τὴν Κέαν, Λακωνίαν καὶ Ἀποκόρωνα	4	10	·	·	·	35
5) Διὰ τὴν Ἀττικὴν, Ἀναπλιάδα, Ἠλλάδα καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον	1	05	·	·	·	85
Κηρύδια.						
1) Διὰ τὴν Μεσσηνίαν, Ἠλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίδα	·	·	·	25	·	05
2) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Κρήτης . .	·	10	·	·	·	05
Πρινόκλωνα ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς	1	50	·	·	·	75
Ῥιζάρια ἐφ' ἑκάστου κανταριοῦ	·	·	·	·	1	·
Σχοῖνος τόνος	4	60	·	·	·	80
» » Καλαμῶν καὶ Μανδηλίων ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος συνήθων ἀριθμῶν . . .	33	·	·	·	11	50
Λεμόνια ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος	1	·	·	·	·	50
Πορτοκάλλια	2	·	·	·	1	·
Κίτρα ἐφ' ἑκάστης ὁκᾶς	·	02	·	·	·	1

Ἂν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπείας, καὶ Γόρτυνος δὲν ἐνεκιασθῇ, εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν μετὰ τοῦ δασμοῦ εἰς τὰ τελωνεῖα, κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα.

Ὡσαύτως κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν διὰ θαλάσσης μετα-φορὰν εἰσπράττεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν βαλανιδίων, τῶν κικεδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκλώνου, καὶ τῶν ξηρῶν σύ-κων τοῦ Κράτους.

Ἐὰν δέ τινα ἐκ τῶν προϊόντων τούτων ἀποδίδωσι τὸν ἔγ-γειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, εἰς αὐτὰ ἐφαρμόζονται

αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 48 τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κτλ. νόμου.

Περὶ τῶν Δεκωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 7. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς·

1) Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου λεπτὰ 8 τὴν ὀκάν.

2) Ἐπὶ τῆς κατειργασμένης καὶ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχμὰς 2,50 τὴν ὀκάν.

3) Ἐπὶ τῶν κουκουλίων δραχμὴν 1 τὴν ὀκάν.

4) Ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ γλεύκους (μούστου) ἢ οἴνου, 10 τοῖς 0/0 εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμήν.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 8. Εἰς τὴν πληρωμὴν δικαιώματος ἐπικαρπίας κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4, ὑπόκεινται οἱ ἐξ ἐθνικῶν ἀγρῶν παραγόμενοι καρποί, καὶ τὸ προϊὸν τῶν φυτειῶν, ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιωτῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ὅροι τῶν συμβολαίων, παραχωρητηρίων ἢ ἐγκρίσεων, ὑφ' οὓς παρεχωρήθησαν κτήματα εἰς μετανάστας, ἢ ἄλλους πολίτας διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των.

Ἄρθρ. 10. Τὰ ὑφ' ὁποιονδήποτε τίτλον παραχωρούμενα κτήματα ἀποδίδουν ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, ὅταν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παραδοθῇ τοῖς δικαιούχοις μετὰ τὴν 1 Ἀπριλίου 1857.

Ἄρθρ. 11. Ἐξαιροῦνται τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας·

1) Αἱ ἄμπελοι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

2) Αἱ ἐνοικιαζόμεναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι, καὶ αἱ τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων.

Ἄρθρ. 12. Ἀπαλάττονται παντὸς ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας·

1) Τὰ ἄχυρα.

2) Ἐν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν βρωσίμων εἰδῶν δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3) Τὰ σποράδην ὁπωροφόρα δένδρα, τὰ ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος, τὰς αὐλάς, τοὺς ἰδιοκτήτους ἀγρούς, καὶ τοὺς ἰδιοκτήτους ἢ ἐθνικοϊδιοκτήτους ἀμπελῶνας, ἢ σταριδαμπελῶνας εὑρισκόμενα.

4) Τὰ ἀσταχολόγια ἀνὰ δύω μόνον κοιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5) Οἱ σπόροι τοῦ λιναρίου, καναβίου, ῥιζαρίου, τριφυλλίου, καὶ κρομμύου.

6) Τὰ φύλλα τῶν Συκαμινομορεῶν ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

7) Ἡ βώϊδη, ὁ βίκος, καὶ τ' ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται.

8) Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν, Κύριοι, τὸ περὶ φωτισμοῦ δι' ἀερίου (gaz) πόλεώς τινος νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρεδόθη ὑπ' αὐτῆς, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν ἐπισυναπτομένων πρακτικῶν της. Οἱ λόγοι, αἵτινες προύκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου ἐκτίθενται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν του, ἧς ἀσφαλῶν ἀντίγραφον, κρίνω περιττὸν νὰ σᾶς ἀπασχολήσω μὲ τὴν ἐπανάληψίν των.

Ἀθήνησι τὴν 29 Ἀπριλίου 1857.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 29 Ἀπριλίου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Τῇ Βασιλικῇ ἐγκρίσει δίνανται νὰ γίνωνται αἱ ἑξῆς παραχωρήσεις ὑπὲρ τοῦ ἐργολάβου, ὅστις ἤθελεν ἀναλάβῃ τὴν σύστασιν ἐν Ἑλλάδι καταστήματος πρὸς φωτισμὸν πόλεώς τινος διὰ τοῦ ἀερίου, gaz, δυνάμει συμφωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρμοδίου δήμου.

α) Ἀποκλειστικὸν προνόμιον μέχρι 30 ἐτῶν, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται εἰς πάντα ἄλλον νὰ συστήσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει κατάστημα πρὸς κατασκευὴν ἢ διοχέτευσιν φωτιστικοῦ ἀερίου.

β') Ἀτέλειαν παντὸς δημοσίου καὶ δημοτικοῦ ῥόρου ἐπὶ τῶν ἔξωθεν εἰσαγθησομένων μηχανῶν καὶ ἐργαλείων καὶ τοῦ ὑλικοῦ τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀερίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΜΟΥΣΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἰω. Οἰκονόμου.

Ἀθαν. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 21 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μουσχίδης προσκαλεῖ εἰς Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Λούκαν ἀντὶ τοῦ κυρίου Γρηγοριάδου ἀπουσιάζοντος ἐκλέγει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἐπὶ τῇ προτάσει δὲ ἑνὸς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, ἀπεφασίσθη τοῦ λοιποῦ ἡ συνεδρίασις νὰ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 10 ὥρας Π. Μ.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Ῥήγα Παλαμήδου

ἐχορηγήθη αὐτῷ τρίμηνος ἀπουσία ἄδεια διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπίσης ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Πλαπούτα τῷ ἐδόθη παράτασις τῆς ἀδείας αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας τριάκοντα.

Κατόπιν ἐνεγνώσθη ἡ ἀκόλουθος ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῆς πόλεως νομοσχεδίου ἡμέρᾳ δὲ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ προσδιορίσθη ἡ αὔριον.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριε!

Ἡ ἐπιτροπὴ σας ἐλάβασα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πόλεων, τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ ἔκθεσιν καὶ τὰ ἐν τῇ Βουλῇ λεχθέντα, παραδέχεται τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ὡς ἔχουσι· συνίστησι δὲ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, ὡς ἔχει, καὶ εἰς τὰς ὁλομελείας τοῦ Σώματος, ὅπως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐμφυτευόμεναι ἐταιρίαι παρόμοιαι μεταχειρίσωσι καὶ πρὸς ἡμᾶς προθήκας τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ὧσαν τὸν ἀπόλλωνα δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ἡ ἐλλειψις διαθεσίμων χρηματικῶν κεφαλαίων.

Ἀθήνησι τὴν 7 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Νικόλ. Ἰωάν. Μέξης. Ν. Μαυρομμάτης.

Γ. Μ. Ἀντωνιάδου. Ἰωάν. Οἰκονόμου.

Ἐπίσης ἀνεγνώσθη ἡ ἐξῆς ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογικοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ ἂν μὲν δυνατὸν μέχρι τῆς αὔριον νὰ σαλπισθῇ τὸ ἄρσεως τοῦ ἀβάστου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριε!

Ἀφ' οὗ ἐμελετήσαμεν ἐπιμελῶς καὶ ἐσυζητήσαμεν ὡριμοῦντος ἡ ἐπιτροπή σας τὸ παρὸν ἔγγραφον τρόπον καὶ δυναμένους ἐπιτροπῆς διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1857 νομοσχέδιον, ἐφ' οὗ τέλος ἐκάμετε μετὰ προσοχῆς καὶ τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν δόσαντα καὶ προφορικὰς ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν εἶχε τοὺς διισταμένους της, παραδέχεται τὴν ἀρχὴν παραλλήλως.

ὡς πρὸς δὲ τὸ καθέκαστον· ἡ μὲν πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς συγκειμένη ἐκ τῶν τεσσάρων μελῶν αὐτῆς παραδέχεται καὶ σπέυδουσι ταῦτα ὡς ἔχουσι καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σεβαστοῦ τούτου Σώματος διὰ οὓς λόγους ἐν αἰσίῳ τόπῳ ἐκθέτει, τὸ δὲ μειονοψηφῆσαν πέμπτον μέλος προτείνει τὰς ἀκολούθους τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 παραγράφου β'. ἑδαφίου 5, ἀντὶ τῶν λεπτῶν 8 ἑκ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου νὰ τεθῶσι λεπτὰ 10, καὶ τὸ ἀνωφερόμενον ἑδάφιον νὰ τροπολογηθῇ οὕτω·

« Ὅταν ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ὁρίζεται οὗτος εἰς λεπτὰ 10 τὴν ὀκᾶν. »

Πιθανόν, Κύριε, νὰ θεωρηθῇ παράδοξον ὑπό τινων, διότι προτείνεται ἀπὸ μειονοψηφίαν ἐπιτροπῆς Βουλευτικοῦ Σώματος αὔξησις φόρου κατὰ 2 λεπτὰ περιπλέον ἑκ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου· ἀλλὰ δὲν εἶναι παραδοξότερον νὰ πωλῶνται σήμερον διὰ δραχμὰς 2 καὶ λεπτὰ 10 ὀκὰ ἕκαστη ὀκᾶ, καὶ τὸ δημόσιον νὰ λαμβάνῃ φόρον τοιοῦτον ὡς νὰ ἐπωλοῦτο ἡ πωλῆται τὸ ἐλαιον λεπτὰ 80; ἀλλ' ἴσως μὲς γίνῃ ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ σημερινὴ ὑπερτίμησις εἶναι ἔκτακτος, ἀποδεχόμεθα τὴν παρατήρησιν ταύτην, μέχρι τινὸς ὅμως, διότι πιστεύομεν ὅτι ἡ ὑπερτίμησις ἐφ' ὅλων τῶν προμηθειῶν καὶ προϊόντων θὰ διαρκέσῃ, ἂν ὄχι εἰς τὸν σημερινὸν της βαθμόν, εἰς διαφόρων βαθμοὺς ἀρκετὰ ἐπικινδύνους, διότι αὕτη ἄλλης καὶ ἄλλης φύσεως ἔχει τὰς πηγάς της. Ἐπιμένως, Κύριοι, οἱαδήποτε καὶ ὁπωσδήποτε λόγου καὶ ἂν ἐπέλθῃ ἐλάττωσις, ὀλιγώτερον τῆς μιᾶς δραχμῆς ἑκάστη ὀκᾶ ἐλαίου δὲν θὰ πωλῆται.

Ὕστερον, Κύριοι, τὸ σύστημα τῆς γενικῆς τροπολογίας, ὅπερ ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς πολίτας Ἕλληνας εἶναι τὸ δικαιότατον· ἐνταῦθα ἀπέχει πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἔσω τροπολογίας, καὶ δὲν εἶναι ὀφθὸν νὰ ἐγείρονται δίκαια παράπονα ἐκ μέρους τοῦ τροπολογουμένου λαοῦ, καὶ παράπονα ἀντίκου τροπολογίας.

Τέλος, Κύριοι, καὶ ἂν ἀπορρίφθῇ ἡ πρότασις τῆς μειοψηφίας ἥτις ὁμολογουμένως πλησιάζει περισσότερον εἰς τὸ δίκαιον, καὶ μένῃ τὸ ἄρθρον, ὡς ἔχει, εἰς τὸ νομοσχέδιον, πραγματοποιεῖται τοὐλάχιστον ὁ σκοπός· ὠφελεῖται ὁ τροπολογούμενος λαὸς ἐξ αὐτοῦ τοῦ προϊόντος ὅπερ ἐπιδεῖ δύναται ν' ἀντιλέξῃ, πιστεύομεν, ὅτι οἱ ἐνωτικοὶ, διότι συνήθως. ἵνα μὴ εἴπωμεν πάντοτε,

τὸ προϊὸν τοῦτο ἐνοικιάζεται, ἐλαθον ἢ λαμβάνουσι τὰ 8 λεπτὰ ἀπ' ἐναντίας οἱ ἐνωτικοὶ δυνάμει νόμου λαμβάνουσι τὸ δέκατον εἰς εἶδος, λαμβάνουσι μὲ ἄλλους λόγους ἐπὶ τῶν 10 ὀκάδων ἐλαίου εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα μίαν ὀκᾶν ἐλαίου· τίνες λοιπὸν εἶσιν οἱ ὠφελούμενοι ἀπὸ τὴν περίστασιν ταύτην διὰ τῆς μὲ ζημίαν τοῦ δημοσίου ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀνίσου τούτου φόρου; σχεδὸν οὐδείς· καὶ λέγομεν οὐδείς, διότι πιστεύομεν ὅτι τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας, τὰ ὁποῖα καὶ μόνα ὠφελοῦνται πράγματι, ὡς ἐκ τοῦ νόμου, τὰ 2 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου ἀπέναντι τῶν ἄλλων μεγάλων παραγωγῶν καὶ εὐκολιῶν, ἃς οἱ τροπολογικοὶ νόμοι χορηγοῦσι κατ' ἔτος εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, τὴν ὠφέλειαν ταύτην εἶμαι βέβαιοι, ὅτι τὴν ἀποκρούουσι καὶ δὲν τὴν ἀφίγονται.

Οἱ δὲ λόγοι, οἵτινες ἔπεισαν τὴν πλειοψηφίαν νὰ παραδεχθῇ τῶν παράγραφον, ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, εἰσὶ, διότι ὁ καιρὸς κατεπείγει, καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νομοσχέδιον πρὸς νέαν σκέψιν καὶ ἐπιψήφισιν, θὰ προξενήσῃ περισσοτέραν ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἀσήμαντον ὠφέλειαν, ἣν δύναται νὰ φέρῃ ἡ τροπολογία τῆς μειονοψηφίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου. Τροπολογεῖται ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ὁ δ'. αὐτοῦ παράγραφος ὡς ἑξῆς·

« Ἂν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος Πύλου, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος δὲν ἐνωτισθῇ, εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ ταμείου ὑπὸ ἐπιστατῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. »

Ἡ ἀνωτέρω τροπολογία ἐπενέχθη, Κύριοι, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

Εἰς τὰς προαναφερομένας ἐπαρχίας εἰσὶ σταφιδόφυτοι ἀμπελῶνες τῶν κατηγοριῶν, τοιοῦτοι σταφιδόφυτοι ὑπαγόμενοι εἰς τὸν φόρον τοῦ ἁπλοῦ δεκάτου καὶ εἰς τὸν τῶν 3 ἐπὶ τοῖς 0|0, μάλιστα πολλοὶ περισσότεροι ἐκ τῶν τῆς τελευταίας κατηγορίας. Ἂν λοιπὸν παραδεχθῶμεν τὸν παράγραφον, ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, τοῦ νὰ πληρωθῇ δηλονότι ὁ ἔγγειος φόρος κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν μετὰ τοῦ δικαιώματος εἰς τὰ Τελωνεῖα, βλέπομεν ἔχει δυστυχῶς ἀποτελέσματα ὅλως ἀντίθετα τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ ἐξέλιξις διὰ τοῦ τρόπου τούτου καθίσταται λίαν δύσκολος, ἐν ᾧ δι' ἀποστασίας δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὀλιγωτέρας καταχρήσεις, ἢ μᾶλλον, ὅταν καταβληθῇ περισσοτέρα φροντὶς περὶ τῆς καταλλήλου ἐκλογῆς προσώπων, οὐδεμίαν

Ἡ δὲ πλειοψηφία παρεδέχθη καὶ τὸν παράγραφον τοῦτον διὰ τοὺς ἰδίους τοῦ κατηπειγόντος λόγους, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισε πεποίθησιν, ὅτι ὁ Κ. Ὑπουργὸς δὲν θέλει προτιμήσει τὸ σημειούμενον ἐν τῷ Νόμῳ μέτρον ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν, ἐπειδὴ ἀποδεδειγμένης λίαν ἐπιζημίου προσφορᾶς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νομοσχεδίου.

Τροπολογεῖται ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ παράγραφος αὐτὸ ὡς ἑξῆς, συμφώνως μὲ τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ληφθεῖσαν βάσιν τῶν 10 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου §. 1. « Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου λεπτὰ 10 τὴν ὀκάν. »

Περιττὸν ἐντεῦθεν κρίνει νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν οἱ ὑποστηρίζοντες καὶ τὴν τροπολογίαν ταύτην λόγους, διότι εἶναι λίαν διεξοδικῶς ἐκτεθειμένοι ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Ἐν τέλει τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὀφείλεται ἀναγκαίως νὰ ἐκτεθῇ καὶ ἡ ἐπιμόνη παρατήρησις ἑνώπιον τοῦ Σεβ. τούτου Σώματος συναισθανομένη καὶ μὲ τὴν ἐπ' αὐτῆς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως ἐν γνώσει καὶ τῆς περιστάσεως ταύτης ἡ Γερουσία αὐξήσῃ καὶ ἀπορρίψῃ τὸ περιεστέρω.

Ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεδέχθη εἰς τὸν παρόντα Νόμον νέον σύστημα ἐφοδιογραφίας, ἀλλοιοῦν τὸν εἰς χρήματα ἐπὶ ὄγκῳ εἰς εἴδη ἀποδοθησόμενον ἐπὶ τῆς σταρίδος φόρον, καὶ τὸν ὁσαύτως τῆς κατὰ δένδρον εἰσπραττομένης ἐπωφελείας τῶν σποδένδρων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀσπάζεται καθ' ὁλοκληρίαν καὶ ἡ ἐπιτροπή σας, ἀλλ' ἦτον σφαλὲς ἀναγκαῖον νὰ ἦναι ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ περὶ ἐφοδιασμοῦ Νόμος, ὅπου ὑπάρχουσι αἱ σχετικαὶ διατάξεις διὰ νὰ ἐξετασθῇ συγχρόνως καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου τούτου μέτρου, ὅπερ ἔχει πολλὴν ἐπιδρασιν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ σχετικὸς οὗτος Νόμος δὲν εἰσήχθη εἰσέτι εἰς τὴν Γερουσίαν, συζητεῖται δὲ, ὡς πληροφορεῖται ἡ ἐπιτροπή Σας, τώρα ἐν τῇ Βουλῇ· καὶ ὅμως ὁ καιρὸς κατεπείγει καὶ πᾶσα ἀναβολὴ σφαλερὰ πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου πρόξενος βλάβην. Διὸ πείθεται ἡμᾶς νὰ προτείνῃ ἡ ἐπιτροπή Σας εἰς τὸν ὑπογραφόν μέχρις οὗ εἰσηχθῇ καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὁ ἀναφερόμενος Νόμος, ἀπ' ἐναντίας συνιστᾷ τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τοσούτῳ διὰ νὰ ἔχωσι γνῶσιν πάντες οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ προμηθεύσῃ τὰ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ἀκόλουθα ἀντίτυπα τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ συζητουμένου σχετικοῦ Νο-

μοσχεδίου, διὰ νὰ ὦσιν ἁπλῶς ὑπ' ὄψιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν αἱ διατάξεις καὶ τοῦ Νόμου ἐκείνου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Μαΐου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Νικόλαος Ἰω. Μίζης,	Γ. Παπαλιόπουλος,
Χ. Παπαπολίτης,	Ἰωάννης Οἰκονόμου,
Δ. Χατζίτσας.	

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀναγνωσθείσης τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας Τζαβέλλα ἥτις πρό τινος εἶχε καθυποβληθῇ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Χατζίτσου εἰς τὸ Σῶμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποφασίσει τότε νὰ ἀναγνώσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν καὶ τὴν συστήσει εἰκαιρότερον. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐφάνη τοῦτο χρήσιμον τοῦδε, ἡ Γερουσία ἐφρονήθη ἀποφασίσασα νὰ παυσῇ ἤδη αὐτὴν πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Κατόπιν ὁ κύριος πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος	Οἱ Γραμματεῖς
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΗΣ	Ἰω. Οἰκονόμου.
	Α. Σ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29, μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχιδὴς προσλαβὼν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ ἀπουσιάζοντος Κ. Γρηγοριάδου, ἐνήρξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθη δὲ ἀναφορὰ τῶν δημοτῶν καὶ κτηματιῶν Λίγιου ἐξαιτουμένων τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς σταρίδος καὶ ἰδίως τῆς βαθυγεώνης.

Κατόπιν ἀπαγγείλαντος τοῦ Κυρίου προέδρου, ὡς ἀντισυμβουλευομένου συζητήσεως, τὸ περὶ ἀρίου χρεωστικοῦ πρὸς τὴν πόλιν τινὸς νοσοκομείου, ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ῥάγκ Παλαμήδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε·

Κύριοι!

Δὲν εἶμαι διόλου ἐναντίος, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος νο-

μοσχεδίου ἀλλ' ἐπὶ τῆς γενικῆς αὐτοῦ διατάξεως. Πρόκειται περὶ φωτισμοῦ Ἀθηνῶν, ἢ ἄλλης τινος πόλεως, τοῦτο εἶναι δικαίωμα τῶν δήμων, ἀπορρέει ἐκ τῆς θελήσεως αὐτῶν, ὅτις περὶ τοῦ Συντάγματος ἐλάμβανε κύρος διὰ Β. Διατάγματος κατόπιν ὅμως διὰ νόμου ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὰς κατηγορίας τῆς τροπολογίας τῶν δήμων διὰ μὲν τὰ ἐτήσια τακτικὰ ἔξοδα ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται φόρος ἐπὶ τῶν ὠνίων καὶ λοιπῶν καὶ τοῦτο ἀνεξαιρέτως εἰς ὅλους τοὺς δήμους συμβαίνει, ἐνομίσθη καταλληλότερον ἀντὶ νὰ ἐκδίδωνται πρὸς τοῦτο νόμοι ἐτήσιοι νὰ ἐκδοθῇ εἷς γενικὸς νόμος προσδιορίζων τὸν ἀνώτερον ὅρον τοῦ φόρου καὶ οὕτω ἐπιτρατοῦσι μέχρι σήμερον τὰ περὶ τούτου, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἔκτακτα ἔξοδα περὶ διαφόρων ἔργων ἐκανονίσθη νὰ ἔρχεται εἰδικὸς ἑκάστοτε νόμος· καὶ σᾶς ὑπενθυμίζω ὅτι, ὅταν τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ἔφερε τοὺς περὶ Ἄνδρου καὶ Νάξου νόμους εἰς παράτασιν τῆς ἐπιβληθείσης προηγουμένως δι' ἄλλων νόμων τροπολογίας πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐκεῖ ἐνεργουμένων ἔργων, εἰς τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑπῆρχεν ἄρθρον δι' οὗ ἐπετρέπετο εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παρατείνῃ τὴν τροπολογίαν ἐὰν δὲν ἐξαρκέσῃ ἡ τελευταίου ἐπιβληθεῖσα. Ἀλλ' ἡ Γερουσία δὲν ἀπεδέχθη τὴν τοιαύτην διάταξιν θεωροῦσα ὅτι ἀναπαρέκτασις τῆς ἑκάστοτε ὑποβολῆς νέου νόμου. Ἐνθυμεῖσθε ἔτσι κατόπιν ἐφέρθη ἔτσι περὶ ἀναβολῆς τοιούτων φόρων δι' ἔργα εἰς Ναύπλιον καὶ οὗτος εἶχεν ἀκροτελεύτιον ἄρθρον νὰ δίδεται διὰ Β. Διατάγματος ἡ τοιαύτη ἄδεια καὶ ὅπους ἄλλους νόμους ἤθελαν τὸ ζητήσει· ἀλλ' ἡ Γερουσία καὶ τοῦτον δὲν παρεδέχθη διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Λέγω εἶναι λοιπὸν ἀντίφασις δὲν εἶναι παλινῳδία τῆς προκειμένης γενικῆς ἀδείας δι' ἓν πρᾶγμα μάλιστα πραγματικὰς καὶ μὲ ἐπέκτασιν 50 ἐτῶν, λέγω τοῦ ἀρτίου. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ μᾶς φέρωσι νόμον εἰδικὸν περὶ ἑνὸς ἑκάστου δήμου εἰς ὃν ἐπρόκειτο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ εὐκολία αὕτη τοῦ φωτισμοῦ καὶ οὐχὶ ἅπαξ καὶ εἰς νόμος δι' ὅλον τὸ Κράτος· ὅθεν ἡ μὲν ἀρχὴ καλὴ ἡ δὲ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἀνάγκη νὰ νομοθετεῖται ἑκάστοτε ἵνα μὴ δίδεται λαβὴ ἰδιοτελείας, ἢ ἀσκόπων νομοσπουδιῶν ἕνεκα τῆς μὴ ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ὡς ὁ περὶ ἀσφαλείων νόμος καὶ ἄλλοι.

Ἐπαινετὴ εἶναι ἡ Κυβέρνησις φροντίζουσα περὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν τῶν εὐεργετημάτων καὶ εὐκολιῶν τοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλ' ἂς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τῇ εἴπω, ὅτι μέχρι λόγων ἀρκεῖται. Διότι ποῦ οἱ σιδηρόδρομοι; ποῦ αἱ ἀτμοπλοΐαι ἑταιρίαι περὶ ὧν ἔλαβεν ἐσπευσμένως νόμους; Ἴσως ὅμως μὲ

εἴπει τις, ὅτι εἰς τὸ περὶ ἀτμοπλοΐων ἡ Κυβέρνησις ἀναχαιτίζει τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, καθόσον χάνει συμφέροντα ἕνεκα διαφωνίας ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως πλὴν ἀπαντῶ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις χάνει πλειότερα καὶ μεγαλήτερα συμφέροντα χάνομεν τὸ ἠθικὸν μὴ φέροντες εἰς πέρας τοῦτο. Διὰ νὰ πεισθῆτε δὲ ἐπὶ πλέον, ὅτι τὸ λαμβάνειν νόμους κατέστη ἰδέα ἀπόλυτος σᾶς ἀναφέρω καὶ τὸν περὶ γραμματοσήμου ὅστις εἰσέτι δὲν ἐπραγματοποιήθη ἂν καὶ ὠφέλεια μεγίστη ἤθελε προκύψει ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δὲν ἤθελον ἀναγνωρισθεῖ ὁ ἰδιόχειρος χαρακτὴρ καὶ τὸ ἐμπεριεχόμενον ἑνὸς ἑκάστου παρ' οὐδενὸς μὴ παραβιαζομένου οὕτω τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν· ὁ νόμος οὗτος εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου κατὰ τὸ 1855 καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1856 ὁ ἤδη Κ. πρωθυπουργὸς δι' ἑτέρου νόμου τὸν ἀνέστειλε διὰ μόνον τὸ ἔτος 1856 ὅπως φέρει καταλληλότερον ἀλλ' εὑρισκόμεθα εἰς τὰ μέσα 1857 καὶ οὔτε νόμον νέον ἔφερε οὔτε ἀναβολὴν ἄλλην ὑπέβαλε καὶ ἐντούτοις εὑρίσκεται εἰς τὴν παρανομίαν τῆς μὴ νομίμου ἀναστολῆς νόμου κατὰ τὸ Σύνταγμα.

Ἀλλ' οἱ κύριοι ὑπουργοὶ περιορίζονται μόνον εἰς τὴν δημοσίευσιν περὶ δημοσίων ἔργων, διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν καὶ ὡς τοιαῦτα εἶδα νὰ ἀναφέρωνται ἐγγάτως εἰς τὸν Μιχούτσα ὁ ἀνεγειρόμενος ναὸς ἐν Σύρῳ, ἡ Μητρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Ἀμαλίειον ὀρφανοτροφεῖον, ἡ Παρδάκειος σχολή, ἀλλά, κύριοι δημόσια ἔργα ὀνομάζονται, ὅσα δι' ἰδίας φροντίδος καὶ δαπάνης τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγείρονται ἐν ᾧ τὰ μὲν τούτων ἀνηγέρθησαν τῇ συνδρομῇ τῶν φιλογενῶν ὁμοδόξων, τὸ ἕτερον τῇ πατρικῇ προστασίᾳ τῆς Σ. Βασιλίσσης καὶ τῇ συνδρομῇ ἑτέρων φιλογενῶν καὶ τὸ τρίτον εἶναι δώρημα τοῦ μακαρίτου Βαρβάκη. Παρέλειψα ὅτι ἀναφέρεται καὶ τὸ Βουλευτήριον ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν, εἰσέτι βλέπετε, ὅτι κατέχρυσεν τοῦ πανεπιστημίου τοῦτου τὴν μίαν πτέρυγα. Ὑπεσχέθησαν γεωργικὰς τραπέζας ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ὡς μὴ ὠφελιμα δὲν ἐπραγματοποιήθησαν εἰσέτι. Ἐνθυμούμεθα, κύριε ὑπουργέ, νὰ ἐβλέπομεν τὸ τελευταῖον τοῦτο πραγματοποιούμενον ἐπὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ οὐχὶ μετὰ θάνατον, οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ἰδιοκτῆται θέλουσι τὴν ἐρήμωσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν πατρικήν αὐτῆς μέριμναν σήμερον, ὅτε πάσχουσιν εἶναι ἄπορος, τοῦτο ἦτο κατεπείγον· καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐπιβλαβὲς ἂν αἱ Ἀθῆναι ἐρημοῦντο ἀργότερα διὰ τοῦ ἀρίου.

Ταῦτα, ὡς ἐν παρόδῳ λέγων, ἐπανέρχομαι ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, ὅτι τὸ παρουσιαζόμενον νομοσχέδιον μὲ τὰς ὁποίας

περιβάλλεται γενικώτητας διαφεύγει πολὺ τῆς συνταγματικῆς ὁδοῦ ἣν πρέπει νὰ τηρῶμεν μετ' ἄκρας εὐλαβείας, διὰ τοῦτο ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ψηφίσωμεν περὶ μόνης τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἤθελα εἶμαι ὑπὲρ τοῦ νόμου τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς γενικότητος αὐτοῦ ἀποδυόμεθα τῶν συνταγματικῶν δικαιωμάτων μας ὡς σῶμα νομοθετικὸν, διὰ τοῦτο εἶμαι κατ' αὐτοῦ.

Εἰς τοῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἐπίστευσα ὅτι ὁ πρωλαλήσας βαρυνόμενος τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου ἐπαλαμβάνην ἤθελε ἀναφέρει ὅρους τινὰς ἀφορῶντας τὴν οὐσίαν τοῦ πρακτέου, ἀλλὰ παρετήρησε, ὅτι περιέπεσεν εἰς ἀντικείμενα ὅλως ξένα αὐτοῦ, καὶ τὰ ὁποῖα βεβαίως μία Κυβέρνησις δὲν δύναται ν' ἀπορρίψῃ ὁπόταν ἔρχεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ψηφιζομένων νόμων.

Λέγω λοιπὸν, ὅτι τότε μόνον ἠδυνάμεθα νὰ ζητῶμεν νόμους ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβαρυνθῶσι διὰ νέων φόρων οἱ πολῖται· ἀλλ' ὁ περὶ ρωτισμοῦ τῶν πόλεων συζητούμενος ἄρχεται μίαν ἀντικατάστασιν ἀνάγκης ἀναγνωρισμένης καὶ ἡ Κυβέρνησις σπεύδει νὰ προλάβῃ τὰς ἐπιθυμίας τῶν δήμων, καθόσον ἡ δι' ἀερίου ἀντικατάστασις τοῦ ἐλαίου καὶ λαμπρότερον φωτισμὸν θέλει δώσει καὶ οἰκονομικώτερον. Τοῦτο δὲ δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβληθῇ ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν δήμων ἀν τοῖς συμφέρῃ ἡ ἀντικατάστασις αὕτη· ἡ δὲ διοικητικὴ ἐξουσία εὔχεται μόνον νὰ ἐπιτηρήσῃ τὰς ῥροντίδας ταύτας τῶν δήμων μεθ' ὧν συμφωνεῖ ὁ ἐγγλέζος δι' ὅλα τὰ λιμένα, πλὴν τῆς ἀσφαλείας τῶν εἰσαγομένων μηχανῶν ὅπερ εἶναι τῆς ἐξουσίας δικαίωμα. Ζητεῖ λοιπὸν ἡ ἐξουσία σήμερον προνόμιον πεντήκοντα ἐτῶν διὰ νὰ παραχωρῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο εἰς τοὺς δήμους, εἶτινες ἀδυνατοῦν νὰ ῥροντίσωσι περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεώς των. Γνωστὸν λοιπὸν, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ῥέρωμεν προσκόμματα εἰς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν αὐτῶν, οὐδόλως δὲ ἀνήκεται τὸ παρὸν εἰς τὴν αὐτὴν καὶ τῶν ἄλλων ῥροτολογιῶν κατηγορίαν.

Ὁ πρωλαλήσας κ. Παλαμίδης παρενέβαλε τοὺς πρὸ τινὸς ψηφισθέντας νόμους ὡς ὁ περὶ σιδηροδρόμων καὶ εἶχε τὴν ἀπάντησιν, ὅτι εἰς νόμος ἅμα ψηφισθεὶς νὰ δύναται ἀμέσως νὰ παρουσιάζῃ καὶ τὸ πρᾶγμα τετελεσμένον. Ὁ περὶ σιδηροδρόμων νόμος ἐψηφίσθη, κύριοι, ἀλλὰ κατόπιν ἀνεφάνη ὅτι ὑπερλήρθησαν τινες οὐσιώδεις βάσεις ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεὶς ἐργολάβος ἀναδέχεται τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως, αὗται δὲ εἶσιν ἡ ἐξασφάλισις τόκου τῶν καταβληθησομένων κεφαλαίων, ὅπως

καὶ ἡ διάρκεια προνομίου τινος. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν τροποποιεῖ ἤδη τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο, ὅπερ τοσούτων κοινῶν κατέστη ὥστε ἀπορῶ πῶς καὶ ὁ πρωλαλήσας δὲν εὑρίσκεται ἐν γνώσει τῶν ἐμποδίων αὐτοῦ ἀφοῦ καὶ τὰ πάντα λεπτότερα δὲν διαφεύγουσι τὴν ἀξιέπαινον περιεργειάν του.

Καθὼς καὶ περὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας, ἀπορῶ πῶς δὲν ἐνέγνωσεν εἰς τὰς διαφόρους ἐφημερίδας, ὅτι καὶ τὰ ἀτμόπλοια ἠγοράσθησαν, καὶ ἡ συγκοινωνία ἐτελέσθη, ἡ ἑταιρία κατηρτίσθη, ἡ συνέλευσις τῶν μετόχων ἔγινεν, ἡ διεύθυνσις ἐξελέχθη καὶ ἡ παραχώρησις ἐπρόκειτο νὰ γένῃ κατὰ τὸν νόμον πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἐπὶ τοῖς συμφεροτέροις ὅροις. Εὐδοκιμήσῃ μᾶλιστα ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἑταιρίας ἵνα ἔλθῃ εἰς παραλαβὴν αὐτῶν, καὶ ἦλθεν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δείξῃ ὀλιγωτέρων ἐπιθυμίαν κέρδους εἰς τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν, ἀποβλέπουσα μᾶλλον εἰς ἄλλα συμφέροντα προερχόμενα ἐκ τῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εὐκολιῶν. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἀφοῦ ὁ πρωλαλήσας ἐγίνωσκε τὰς μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας διαφωνίας, ὑποβεβλημένας διπλοῦς σκοπὸς, τὸ νὰ ἐλεγξῃ ἂν ἔθεν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν βραδύτητα αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν, καὶ δεύτερον νὰ παρατείνῃ αὐτὴν, ὅπως χαρίσῃ καὶ ἄλλο ποσὸν χρεῶν ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀτμοπλοίων ἀφοῦ μέχρι τοῦδε εὑρέθησαν ὑπὲρ 50,000 λίρας καὶ χαίρω μάλιστα διότι ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης συναντώμεθα, ἂν καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὁ προορισμὸς εἶναι νὰ φροντίζωσιν ὅπως μὴ χαρίζηται οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἐκ τοῦ δημοσίου πλούτου.

Ἀνέρχε πρὸς τούτοις τί αἱ ἐφημερίδες κοινοποιοῦσι περὶ τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀνέγερσιν δημοσίων ἔργων καὶ δὲν εἶναι περιεργον νὰ θέλῃ νὰ φέρῃ τοῦτο ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Ἡ Κυβέρνησις εἰς κύκλον τῶν γραφομένων τούτων ἐνέγεται δύστι ὅλα τὰ ἐνεργούμενα εἶναι παράνομα.

Λέγω μόνον, ὅτι γεωργικαὶ τράπεζαι πρόκειται νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ἀδύνατον ὅμως καθίστανται νὰ καταρτισθῶσιν αὗται μὲ χρηματικὰ κεφάλαια τῆς Κυβερνήσεως, χρειάζεται ἑταιρία, ἡ ὁποία τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἀπαντᾷ δυσκολίας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἡ δὲ ῥόσις τοῦ πράγματος αὐτοῦ, οὐδόλως συμβιβάζεται μετὰ τῶν ἔργων τῆς Κυβερνήσεως. Περὶ δὲ τοῦ γραμματοσήμου πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐτησίας ἀναβολῆς τοῦ νόμου αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐρρόντισε περὶ τῆς τυπώσεως τῆς συμφερούσης, ἡ δὲ μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀλληλογραφία ἀποδεικνύει πόσα φρον-

τις κατεβλήθη καὶ καταβάλλεται. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐν ὀλίγοις ἀπάντησα πρὸς τὰ τοῦ προλαλήσαντος συμπεραίνω τὸν λόγον, ὅτι ὁ νόμος οὗτος πρέπει νὰ ψηφισθῇ αὔτως ὡς εἶναι γενικὸς διότι τὰ παραχωρούμενα προνόμια εἰς τοὺς δήμους καὶ τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας θέλουσι πείσει αὐτοὺς νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπερχομένη παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῶν σωμάτων δὲν παρέχει τὴν εὐκολίαν εἰς τοὺς ἐργολάβους νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰ συμφέροντα τῶν δήμων. Διὰ τοῦτο νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος ὡς λίαν ἀναγκαῖος.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης εἶπε καὶ πάλιν.

Παράδοξος μοὶ φαίνεται ἡ ἐξήγησις ἣν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἔδωκεν εἰς τὴν πρὸ μικροῦ ἀγόρευσίν μου καθόσον διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του παραβλέπονται ἐμπόδια εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν τρόπον τῶν ἀγορεύσεων ἡμῶν. Ἐν τούτοις, ἐν γνώσει πάντων εἶμαι, κύριε ὑπουργέ, διότι ἀνέγνωσα τὰς ἐφημερίδας καὶ ἠθέλησα νὰ μάθω ἄλλως, ὅσα ἐπισήμως δὲν ἠδυνάμην νὰ γνωρίζω οὐδόλως δὲ ἀντιλέγω περὶ τῶν προνομίων τοῦ σιδηροδρόμου, ἀλλ' ἀναμετρῶν τὸ μεταξὺ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νομοσχεδίου μέχρι τῆς σήμερον διάστημα παρατηρῶ ὅτι ἠδύνασθε πολλαπλάσια τούτων νὰ πράξητε. Καὶ τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι εἶχα πάντοτε τὴν τύχην νὰ εἶμαι ὀλιγόμηνος ὑπουργὸς ἄλλως ἤθελα κατορθώσει τοῦτο πολὺ ταχύτερον.

Τὰ δημόσια ἔργα, κύριε ὑπουργέ, ἀρχίζουσιν ἅμα ὁ νόμος καὶ ὁ προϋπολογισμὸς παρουσιασθῶσιν ἐνώπιον ἡμῶν. Ἡμεῖς ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν τακτικήν σας, φέρετε πιστώσεις εἰς τὸν προϋπολογισμόν σας διὰ κατασκευὴν ῥυμοτικῶν ἀλλ' ἐν τούτοις οὐδὲν πραγματοποιεῖται νομίμως διότι κατὰ τῶν λογιστικῶν νόμων διὰ πᾶν ἔργον δὲν ἀρκοῦν αἱ πιστώσεις ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποβάλληται ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς καὶ τὸ σχέδιον ἅπερ δὲν ὑπεβάλατε εἰσέτι ἐνῷ αἱ ῥυμοτικαὶ ἀνεγείρονται λέγεται.

Ἐνόσῳ δὲ ἀναγνωρίζονται ἐφημερίδες τινὲς πληρωνόμεναι παρ' ὑμῶν ἡμεῖς θὰ πιστεύωμεν τὰ δημοσιευόμενα ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀπορρέοντα παρ' ὑμῶν αὐτῶν.

Ἔπρεπε δέ, κύριοι, νὰ φέρετε νόμον ἀναβλητικὸν περὶ γραμματοσήμου, ὅπως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἔφερεν ἐπαναλημμένως περὶ προξενείων· διότι μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἐνὸς ἔτους ὁ νόμος θεωρεῖται ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἡ μὴ δημοσίευσις αὐτοῦ εἶναι παραβίασις συνταγματική.

Τὸ περὶ γεωργικῶν τραπεζῶν ἔπρεπε νὰ πραγματοποιηθῇ, καθόσον εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Τράπεζα προσέφερε κεφάλαια ἄτινα μένουν νεκρὰ· καὶ ἐξ ἄλλου χωρὶς νὰ σᾶς ἀρνοῦνται τίποτε, ἔχετε ὅλα τὰ μέσα. Ἀλλὰ καὶ τὰ νομοθετικὰ Σώματα δὲν πρέπει νὰ ἀπεκδύωνται τῶν νομοθετικῶν δικαιωμάτων, διὰ τοῦτο εἶπα, ὅτι ἐπιθυμῶ ἑκάστοτε εἰδικὸν νόμον διὰ πᾶσαν πόλιν, διότι, κύριοι, εἶδα ἔγγραφα σκανδαλώδη ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, ἐπ' αὐτῆς μάλιστα τῆς περιστάσεως, διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς ἐπιβάλλατο εἰς τὸν ἐργολάβον καὶ προνομιούχον διὰ νὰ λάβῃ συνεταίρους ὀνομαστί, διὰ δὲ τοῦ ἑτέρου τῷ ἐπιβάλλετο ἡ ἀπέκδυσίς του ἀπὸ τὸ προνόμιον τοῦτο μετά τινα ἔτη, ἐὰν ὁ δῆμος ἤθελε νὰ τὸ ἀναλάβῃ.

Τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ παρατηρήσαντος, ὅτι ἂν καὶ δὲν ἐνθυμεῖται νὰ διεβιβάσθησαν παρόμοια ἔγγραφα, μ' ὅλα ταῦτα καὶ ἐπὶ μόνῃ τῇ ὑποθέσει, ταῦτα βεβαίως ἀποδείκνυσιν φροντίδα ὑπὲρ τοῦ δήμου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Τὸ ἀντικείμενον, κύριοι, τῆς σημερινῆς συζητήσεως εἶναι σπουδαῖον, οὐχὶ τόσον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὅσον ἕνεκα τῆς ἀρχῆς του, καθόσον μάλιστα ἐπ' αὐτῆς ὁμιλῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέφρασεν σήμερον ἀρχὰς ὅλως ἐναντίας μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς νομοθεσίας, ἥτις μᾶς διέπει.

Εἶπεν, ὅτι εἰς τὸν δῆμον δὲν ἐπιβάλλεται ἀλλὰ δίδεται τὸ δικαίωμα νὰ ζητᾷ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν παραχώρησιν, καὶ ὅμως βλέπετε, ὅτι ἐνταῦθα δὲν γίνεται λόγος περὶ ἀερίου τοῦ ὁποίου χρῆσιν πρόκειται νὰ κάμῃ μόνον ὁ δῆμος, ἀλλ' ἐπιβάλλεται πρὸς τούτοις ἡ ὑποχρέωσις καὶ εἰς τοὺς οἰκοῦντας ἐν γένει τὸν δῆμον, ὥστε ὤφειλε καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν λόγον, ἤτοι διὰ τὸν περιορισμὸν τὸν ἐπιβαλλόμενον εἰς ὅλους τοὺς πολίτας νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ νόμον.

Ἄλλως τε τὰ προνόμια δίδονται εἰς μόνας τὰς νέας ἐφευρέσεις· ἀλλ' εἰς ἐφεύρεσιν καταστᾶσαν πάγκοινον εἰς κανένα μέρος τοῦ κόσμου δὲν δίδεται προνόμιον. Ὁ λόγος δὲ δι' ὃν δὲν εἰσέρχεται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἀέριον τοῦτο, εἶναι διότι δὲν συμφέρει εἰς τοὺς ἐργολάβους, καὶ διὰ τοῦτο ζητοῦσι τὸν περιορισμὸν αὐτὸν ὅστις ἐξασφαλίζει τὴν ὠφελειάν των, ἀλλὰ τὰ προνόμια παρομβάλλουν ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, καὶ διὰ τοῦτο ἄνευ ἀποδεδειγμένης ἀνάγκης καὶ μεγίστης φειδωλίας προνόμια πώποτε δὲν παραχωροῦνται. Τὸ νομοσχέδιον δίδει προνόμιον πεντήκ

κοντα, κύριοι, ἐτῶν· ἀλλ' εἶναι τοῦτο δίκαιον εἰς τὸν αἰῶνα τῆς προόδου εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν, νὰ δεσμεύωμεν εἰς τὰ ἀπηρχαιωμένα τὴν Πατρίδα, ἐνῷ ἀλλοῦ μία νέα ἐφεύρεσις καὶ εἷς ἕτερος ἐργολάβος δύναντα νὰ πλουτισθῶσι μὲ συμφερωτέρας προτάσεις καὶ μὲ βελτιωμένην μέθοδον; πεισθῆτε, κύριοι, ὅτι τὸ νομοθετούμενον σήμερον ὀφεῖει ὑλικὴν μᾶλλον ζημίαν ἢ ὑλικήν.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ σᾶς διαφύγῃ καὶ ἡ σπουδαιοτάτη παρατήρησις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔρχεται καὶ ζητεῖ σήμερον τὴν συγκατάθεσίν μας ἐπὶ τοῦ γενικοῦ τούτου νομοσχεδίου, διὰ νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ ἐν δικαιώματά μας, ἤτοι τὸ νομοθετεῖν ἑκάστοτε, καὶ τοιουτοτρόπως ζητεῖ νὰ καθιερώσωμεν καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀντικατάστασιν τῆς νομοθετικῆς μας ἐξουσίας διὰ τῶν Β. Διαταγμάτων· ἤρεσε δὲ ὡς ἰσχυρὸν λόγον τὴν διὰ τοῦ νόμου τῆς διαρκείας τῶν πουλῶν καθιερωθεῖσαν ἐξάμηνον κατάπαυσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ἀλλὰ, κύριοι, μία ἰδέα, ἥτις δὲν ἐγεννήθη ἐντὸς ἓξ μηνῶν, καλὸν εἶναι νὰ ὡριμάσῃ ἐπὶ ἓξ μῆνας, καὶ βεβαίως ἐκ τῆς ἀναβολῆς ταύτης οὐδὲν εἶναι κίνδυνος νὰ ἐπέλθῃ καταστροφὴ εἰς μίαν πόλιν. Ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι τὰ ἔθνη βαδίζουν καὶ δὲν τρέχουν· δὲν εἶναι λοιπὸν κάμμία ἀνάγκη νὰ παραβιάσωμεν τοὺς καθιερωμένους θεμελιώδεις τύπους τοῦ πολιτεύματος παραβεγόμενοι τὸ παρουσιαζόμενον νομοσχέδιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ μᾶς ἀποδοθῇ συνέχεια βραδύτητος καὶ τάσις ἀποκρούσεως τὴν πρόοδον, συγκατατίθεμαι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἂν παραδεχθῇ ἡ τροπολογία τὴν ὁποίαν ὑποβάλλω, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν περιορίζεται τὸ ἀόριστον τοῦ προνομίου, ὅπερ δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς καταχρήσεις προσδιορίζόμενον ἐπὶ πεντήκοντα καὶ μόνα ἔτη.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν·

Δὲν ἔχω νὰ εἰπω πλειότερα παρ' ὅσα καὶ πρὸς τὸν προλαλήσαντα Κ. Παλαμίδην εἶπα· παρατηρῶ δὲ μόνον εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Χρηστίδην ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παραχωρήσεως προνομίου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ νομοθετηθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος, οὔτε ὑποχρεώσεις τις πρὸς τὸν πολίτην ἐπιβάλλεται· τοῦτο γίνεται διὰ μόνον τὸν ἐργολάβον μήποτε ἔλθῃ καὶ ἕτερος ταυτοχρόνως καὶ τότε δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκ τῆς διαδόσεως ὠφελειάν του.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Πολλὰ εὐστόχως ἀνέπτυξεν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀρχάς, ἐφ' ὧν πρέπει νὰ διεξάγονται αἱ ἐπιχειρήσεις αὐτὰς

ἐψήφισε μ' ὅλα ταῦτα ἐναντίον τῶν λόγων οὓς ἐξέθηκε, καὶ τοῦτο ἀπὸ φόβον μήποτε μᾶς ὀνομάσωσιν ὀπισθοδρομικούς. Ἐνταῦθα, κύριοι, πρέπει νὰ ψηφίζωμεν ἐπὶ τῶν πεποιθήσεων ἡμῶν ἄνευ φόβου καὶ πλαγίας σκέψεως. Καὶ ἐγὼ ἤμην ἐναντίος τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ κατόπιν τῶν ὅσων ἤκουσα ἐκ τῶν προαγορευσάντων, καὶ ἁπλῆ τις ἰδέα, τὴν ὁποίαν μέ τινας τῶν συναδέλφων εἴχομεν συλλάβει, ἐμυδενίσθη καὶ αὐτή, καὶ οὐ μόνον δὲν παραδέχομαι τὰς τροποποιήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, ἀλλὰ κηρύττομαι βιζικῶς κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον ἡ σήμερον ὑλικὴ κατάστασις τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, δὲν εἶναι ἐκείνη εἰς ἣν ἀνετράφημεν καὶ ἐποτίσθημεν τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς, καὶ ἥτις μᾶς ἐγαλακτοτύχησε τὰ ἱερὰ τῆς ἀνεξαρτησίας αἰσθήματα· ἂν τοιαύτας συστάσεις ἠθικὰς εὗρον αἱ σήμερον δημοτικαὶ ἀρχαί, εὐχαρίστως μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας ἤθελα δεχθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ ἤθελα ἐμπιστευθῇ τὸ πᾶν εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων. Ἀλλὰ σήμερον ἀνοίγεται στάδιον εὐρὺ λεπτολογιῶν, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, καὶ οὐδέποτε συγκατατίθεμαι νὰ δώσω εἰς παρομοίας χεῖρας τὸ δικαίωμα τοῦ ὑποβάλλειν τοὺς ὑπ' αὐτὰς πολίτας εἰς δουλείαν αἰώνιον. Τὸ μονοπωλεῖον εἶναι περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀρίνετε εἰς χεῖρας μιᾶς ἐξουσίας ἢ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Διὸ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω κατ' σήμερον ὅ,τι καὶ ἄλλοτε εἶπον, μὴ σπεύδετε εἰς τὴν παραδοχὴν πάσης προτάσεως διότι ἀργότερον ἴσως θέλετε μετανοήσει. Μὴ σπεύδετε, ἔλεγα, καὶ ὅτε ἐψηφίζετο ὁ περὶ ὑποποιίας νόμος, εἰς ὃν δὲν ἐνέγοντα ἴσως οἱ παρόντες ὑπουργοί, μὴ σπεύδετε εἰς τὴν ἐπιψήφισιν βιβλίων, πραγματειῶν καὶ ἐπιστημῶν· τότε μόνον ζητεῖτε, ὅταν ἑκάστοτε παρουσιασθῇ τοιαύτη ἀνάγκη εἰδική. Καὶ ἰδέτε, κύριοι, τί συμβαίνει σήμερον ἐκ τῆς ἐπισπεύσεως ταύτης; ἐκ τῶν ὀκτὼ μελῶν ἑνὸς δημοτικοῦ συμβουλίου πέντε νομίζω ἀρκοῦν ν' ἀποτελέσωσι νόμιμον συνεδρίασιν, καὶ τρία ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ ἁρπάζωσι μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν ἐκ τοῦ ἀσύλου της, καὶ νὰ τὴν ῥίπτωσι ἔξω εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ μόνην τὴν ἰδέαν τοῦ καλλωπισμοῦ. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ σπεύσητε ἐμβίψατε τὸ χρέος σας εἰς χεῖρας ἀναξίων συμβούλων, διότι τοιαύτη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι κατὰ δυστυχίαν ἡ κατάστασις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, καὶ ἤδη καταπατῶνται τὰ ἱερώτερα τοῦ πολίτου δικαιώματα, οὐχὶ δὲ τῷ ἐγκρίσει Β. Διατάγματος ἀλλ' ἐγκρίσει νομαρχικῇ. Ἡ καρδία σας λοιπὸν δὲν περιστέλ-

λεται, δὲν πονεῖ, ἀλλὰ σᾶς ἀφίνει νὰ ῥίψετε καὶ τοῦτο σήμερον εἰς τὰς αὐτὰς χεῖρας καὶ νὰ ἐπιβάλητε αἰωνίαν δουλείαν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν συμπολιτῶν σας;

Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τὸν πολίτην ἀλλὰ τὸν ἐργολάβον ἐξ ἑνὸς καὶ τὸν φωτισμὸν τῶν δήμων ἐξ ἄλλου, ἵνα ἡ πρὸς τοῦτο δαπάνη καταστῇ οἰκονομικωτέρα τῆς τοῦ ἐλαίου. Ἀλλὰ πῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι οἰκονομικωτέρα ἡ δαπάνη αὕτη, ἀφοῦ οὔτε ἐργοστάσια οὔτε πολυπληθεῖς κοινωνίας ἔχομεν, ὥστε νὰ πιστεύσωμεν εἰς τοῦτο. Παρ' ἡμῖν τὰ πάντα ἐλλείπουσιν, καὶ ἡ ἀναλογία δὲν ἔχει κἀμμίαν ὑπόστασιν ἀφοῦ μέχρι τοῦδε δι' ἐλαίου αἱ πόλεις ἡμῶν ἐφωτίζοντο.

Ἀλλ' ἴσως ἡ δαπάνη τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ σήμερον εἶναι μικροτέρα τῆς τοῦ ἐλαίου· ἀῦριον ὅμως μετὰ πέντε μετὰ δέκα ἔτη, ἐὰν ἄλλαι ἑταιρίαι παρουσιασθῶσιν καὶ ὑδηγούμεναι ἐκ νέων ἐφευρέσεων προσφέρωσι τὸν φωτισμὸν τῶν πόλεων εἰς μετριωτέραν πολὺ τῆς σήμερον τιμήν; τότε βεβαίως δὲν θέλομεν ἔχει τὴν ἐλευθερίαν νὰ δεχθῶμεν μήτε τὸ ὑλικὸν μήτε τὸ ἠθικὸν τῆς πρόοδου συμφέρον.

Οὐδεμίαν δὲ παροιθησιν ἐκφράζει ὁ Κ. πρωθυπουργὸς λέγων, ὅτι ὁ νόμος οὗτος οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει ἐπὶ τῆς θελήσεως τοῦ πολίτου, διότι ὁ νόμος οὗτος οὐ μόνον ἀπαγορεύει εἰς τὸν πολίτην τὴν ἀγορὰν ἀερίου πρὸς φωτισμὸν τῆς οἰκίας του δι' ἄλλου ἐργολάβου, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν δυνάμεθα κατόπιν τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ νὰ δεχθῶμεν ὡφελιμωτέρας προτάσεις νέας ἑταιρίας, καὶ οὕτω θὰ εὑρισκώμεθα μακρὰν τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ θὰ ἀγοράζωμεν ἀναγκαστικῶς ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν τὸ βαρύτιμον αὐτὸ ἀέριον.

Νομίζω, κύριοι, ὅτι ἀρκοῦντα εἶναι ὅσα ἐλάλησα δικαιολογοῦντα τὴν κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ψῆφόν μου· ὑπενθυμίζω μόνον εἰς τὰ σεβαστὰ μέλη τοῦ Σώματος τούτου, ὅτι ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ, ὡς ἔχει, δύναται νὰ καταστῇ πολλῆς βλάβης πρόξενον, εἴς τε τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἡμῶν πρόοδον.

Ἐπέρρωσεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβιλέγιος τάδε·

Ὁ πρὸ ὀλίγου ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀρχόμενος τοῦ λόγου του εἶπεν, ὅτι ἄλλην μὲν εἶχε γνώμην πρότερον ἄλλην δὲ ἐσχημάτισεν ἀφοῦ ἤκουσε τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην ἀναπτύξαντα τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ καὶ ἔλαβε τὸν λόγον· τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐπιλαμβανόμενος κἀγὼ ἐκθέτω τὰ ἀκόλουθα·

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. ἔλεγεν α ἡ ἐπικράτεια εἶμαι ἐγὼ β τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο εἶναι οἰκεῖον τῆς ἀπολύτου μοναρχίας, ἥτις τὰ μὲν δικαιώματα ἐπιφυλάττει εἰς ἑαυτὴν τὰς δὲ ὑποχρεώσεις ἐπιβάλλει εἰς τὸν λαόν. Ἡ συνταγματικὴ ὅμως ἐξουσία ἡ μοναρχία προσβάλει ἄλλην ἀρχήν, καὶ σχηματίζει χαρακτηριστικὸν διάφορον τοῦ τῆς ἀπολύτου, διότι αὕτη ἀπ' ἐναντίας τὰ μὲν δικαιώματα παραχωρεῖ εἰς τὸν λαὸν τὰς δὲ ὑποχρεώσεις ἐπιβάλλει καθ' ἑαυτήν, προσέτι δὲ ἀποδίδει δικαιώματα καὶ εἰς ἠθικὰ πρόσωπα, ἅτινα ἀπαρτίζονται ἐκ πολλῶν πολιτῶν ἡνωμένων εἰς ἓν καὶ ἐχόντων κοινὰ τὰ συμφέροντα. Διὰ τοῦτο ἡ ἐξουσία αὕτη ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἀναγνωρίζει δικαιώματα οὐ μόνον πρὸς πολίτας ἀλλὰ καὶ πρὸς δημοτικὰς ἀρχὰς ὡς ἠθικὰ πρόσωπα, καὶ εἰς σωματεῖα πολιτῶν ἐχόντων κοινὰ συμφέροντα· ὅπως δὲ ὁ ἰδιώτης εἶναι ἐλεύθερος εἰς τὰς ἐνεργείας του τοιουτοτρόπως καὶ ὁ δῆμος ὑπάρχει δυνάμει τῆς ἐκ τῆς συνταγματικῆς ἐξουσίας πηγαζούσης ἐλευθερίας ἀνεξαρτήτως· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος συνέζευκται μετὰ τῆς παλαιᾶς, καὶ δύναται νὰ κάμῃ κατάχρησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἐξ ἧς ἠμπορεῖ νὰ ὑποστῇ βλάβην καὶ ἡ πολιτεία, διὰ ταῦτο ὁ δῆμος ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὑπάρχει εἰς τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν ἄρθρον πραγματευόμενον περὶ ἐπιβολῆς φόρων τῷ συμπράττει πάντοτε τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ φόρους γενικοὺς ἢ δημοσίους καὶ οὐχὶ δημοτικούς, ὅπως ἀνέπτυξα εἰς τὸν ἕτερον περίβολον κατά τινα παρελθοῦσαν ἐποχὴν καθ' ἣν ἤμην Βουλευτής· ἐπειδὴ δὲ ὑπερίσχυσεν ἡ ἰδέα ὅτι τοῦτο ἀφορᾷ καὶ τοὺς δημοτικοὺς φόρους, ἐγένετο ἴδιος νόμος γενικὸς περὶ δημοτικῶν φόρων, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπαρέστησε ἐλευθέρα ἡ ἐνέργεια τῶν δήμων ἐντὸς τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ τῶν ὁριζομένων ὅρων, χωρὶς νὰ καπονίζηται ἡ εἰς τὰς Βουλὰς ἑκάστοτε εἰσαγωγὴ νόμων περὶ πάσης ἐπιβολῆς φόρου, εἴτε εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας, καθ' ἃς δύναται νὰ προσβληθῇ τὸ δημόσιον συμφέρον, ὅτε συζητοῦντες τοιαῦτα περὶ ἐπιβολῆς ἐκτάκτων δημοτικῶν φόρων νομοσχέδιον ὀφείλετε νὰ ἐξετάσητε αὐτὰ ὑπὸ μόνην τὴν ἔποψιν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, τοῦτέστι ἂν ἡ ἐπιβολὴ παραβλάπτῃ τοῦτο ὡς ἀντιπρόσωπος δημόσιοι καὶ οὐχὶ δημοτικοί, διότι οἱ δῆμοι εἰσὶν ἀνεξάρτητοι καὶ ἔχουσι τοὺς ἀντιπροσώπους των ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτῶν περιφερείᾳ καὶ δικαιοδοσίᾳ.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδεμία διάταξις ὑπάρχει εἰς τὴν νο-

μοθεσίαν μας ἀφορῶσα τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον, διότι ὁ φόρος διαφέρει κατὰ πολὺ τοῦ τοιούτου ἀντικειμένου, καὶ οὗτος μόνος δύναται νὰ παραβλάψῃ τὰ δημόσια συμφέροντα, καθόσον ἐξαντλεῖ τὰ ταμεῖα τῶν πολιτῶν μὴ δυναμένων ἐπομένως νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὰ κοινὰ βάρη.

Εἶπεν ὁ προαγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι πρόκειται περὶ προνομίου καὶ πρέπει νὰ δοθῇ τοῦτο διὰ νόμου· εἰς ἀπάντησιν λέγω ὅτι ὁ περὶ δήμων νόμος προνοῶν περὶ τῶν γενικῶν δικαιωμάτων τῶν δήμων δὲν συμπεριέλαβε καὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται δικαίωμα, καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖται νὰ παραχωρήσωμεν αὐτὸ σήμερον διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου· τὸ μόνον δὲ ὅπερ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν εἶναι, τὸ ἐὰν ἡ χορήγησις τοῦ τοιούτου δικαιώματος ῥέῃ βλάβην εἰς τὸ γενικόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν φέρει τοιαύτην ὀφείλομεν νὰ χορηγήσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο, καθὸ ἀσήμαντον ἀπέναντι τῶν ἄλλων σπουδαιοτέρων, ἅτινα ἔχουσιν ὡς ἐκ τοῦ δημοτικοῦ νόμου· δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ δῆμοι εἰσὶν ἀνάξιοι τοῦ τοιούτου δικαιώματος, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, διότι ἐὰν οὗτοι εἰσὶν ἀνάξιοι διὰ τοσοῦτον μικρὸν δικαίωμα κατὰ μείζονα λόγον θέλουν εἶσθαι τοιοῦτοι καὶ διὰ τὰ λοιπὰ μεγαλήτερα δικαιώματα ἅτινα ἔχουσι, ἐνῷ αὐτοὶ γνωρίζουσι παντὸς ἄλλου καλλιον τὰ συμφέροντά των ἐς περιοριζόμενα ἐντὸς στενοῦ κύκλου ὁρίων.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσέθηκεν ὅτι τὰ προνόμια δὲν πρέπει νὰ χορηγοῦνται εἰμὴ ὅταν πρόκειται νὰ γίνῃ ἐφεύρεσίς τις· κατὰ τοῦτο ἔχει δίκαιον ὁ Κ. Γερουσιαστής, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις· αὐτοὶ μάλιστα οἱ γεννήτορες τοῦ κανόνος τούτου οἱ Γάλλοι πολλὰς τοιαύτας ἐξαιρέσεις ἐνομοθέτησαν, ὡς τὸ περὶ προνομίου τῶν τραπεζῶν καὶ τὰ παρόμοια, διότι πολλάκις συμβαίνουσι δυσκολίαι εἰς τὴν διαφορὰ πραγματοποίησιν τῶν τοιούτων καινοφελῶν ἔργων, ὥστε ἐπὶ τῶν γενικῶν θεωριῶν ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις πρακτικαὶ ἐξ ὧν εἶναι καὶ τὸ προκείμενον [illegible]

Κἂν τὴν Εὐρώπην ὁ δι' ἀεριῶν φωτισμὸς τῶν πόλεων γίνεται εἰμὴ ὑπὸ ἑταιριῶν ἀναλαμβανουσῶν τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐπὶ τῇ βάσει προνομίου τινός, ἀλλὰ δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ πολιτεία ἢ οἱ πολῖται στεροῦνται τοῦ περὶ ἐπωφελεστέρας συμφωνίας δικαιώματός των ὅταν παρουσιασθῇ ἑτέρα ἑταιρία καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν λέγω ὅτι ἂν ἡ ὑποτιθεμένη ὠφέλεια, ἔστω καὶ δύο λεπτῶν ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν, ἦτις ἤθελε

προέλθει ἐκ τῆς διὰ τοῦ ἀερίου ἀντικαταστάσεως τοῦ δι' ἐλαίου σήμερον ἐνεργουμένου φωτισμοῦ δὲν φανῇ ἀρκοῦσα, καὶ ζητηθῇ μετ' ὀλίγον περισσοτέρα ὠφέλεια ἐπὶ τῷ ἐλλείψει ἢ τῇ μικροτέρᾳ ἐκτάσει τοῦ προνομίου, ἡ τοιαύτη ὠφέλεια δὲν θέλει ἐπιτευχθῇ ἢ δὲ προτέρα τῶν δύο λεπτῶν θέλει ἀπωλεσθῇ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναλάβῃ ἄλλη τις ἑταιρία τοιοῦτον ἔργον ἄλλως εἰμὴ ἐπὶ τῇ βάσει προνομίου ὅπως προτείνεται καὶ σήμερον· ὅθεν κατ' ἐμὴν ψῆφον τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον στηρίζηται εἰς ἀρχὰς ὀρθὰς καὶ ὠφελίμους διὰ τὸ δημόσιον καὶ τὸν λαόν.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης τὰ ἑξῆς.

Ὁ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἐξέφρασεν ἀρχὰς αἵτινες διέπουν ἐν γένει τὴν βιομηχανίαν, καὶ πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἐξέφρασα ἐναντίαν γνώμην. Διαφωνῶ ὅμως ὡς πρός τινα μετὰ τοῦ προλαλήσαντος καὶ ἐπὶ τούτων ἤθελησα νὰ λάβω τὸν λόγον· εἶπεν ὁ προαγορεύσας ὅτι ἀληθῶς τὸ προνόμιον χορηγεῖται εἰς τὴν εἰδικὴν περίστασιν τῶν ἐφευρέσεων, ἀλλ' ἐπρόσθεσεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ τινες ἐξαιρέσεις καθ' ἃς χορηγεῖται τοῦτο καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις· αὐτὴν ταύτην τὴν ἰδέαν δὲν ἐνόησα πλησίον ἐν τῇ πρώτῃ ἀγορεύσει μου καὶ ἐγώ, ἀλλὰ διϊσχυρίσθην μόνον, ὅτι ἑκάστη τοιαύτη συμφωνία πόλεώς τινος ἢ δήμου πρέπει νὰ φέρεται ἑκάστοτε ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων διὰ νὰ ἐπιψηφίζεται δι' εἰδικοῦ νόμου, διότι πρέπει νὰ φυλάττεται τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνέπαφον εἰς τὰ Σώματα, εἰς ἃ ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ θεμελιώδους νόμου, καὶ δὲν συμφωνῶ νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου. Ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου ἀληθῶς ἴσχυεν ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ὁ προλαλήσας ἐξέφρασε, ὅτι ὅτι τὸ ἡρώτησε τὸν ὁ ὑγειών, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη μετὰ πολλὰς καταστροφὰς ἔπεσε, καὶ ὅτι ἔκτοτε εἰς μὲν τὴν ἐξουσίαν ἐπεβλήθησαν ὅλαι αἱ ὑποχρεώσεις εἰς δὲ τοὺς πολίτας ἐχορηγήθησαν ὅλα τὰ δικαιώματα, ἀλλ' ὅτι σιμὰ τῶν πολιτικῶν ἔλαβον δικαιώματα καὶ ἠθικά τινα πράγματα, οἷον οἱ δῆμοι, οἵτινες εἰσὶν ἀνεξάρτητοι εἰς τὰς ἐντὸς τῆς δημοτικῆς δικαιοδοσίας των ἐνεργείας· διὰ ταῦτα, εἶπεν, ὁσάκις ἐπὶ νομοθετικῶν ἀντικειμένων καλοῦνται τὰ βουλευτικὰ Σώματα νὰ φέρωσι ψῆφον, δὲν ἔχουσι κυρίως ἄλλο δικαίωμα εἰμὴ νὰ ἐξετάσωσι, ἐὰν ἡ πρότασις τῶν δήμων ἀντίκειται εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα· εἰς ταῦτα δὲν ἔχω μὲν ἐν γένει ἐναντίαν γνώμην· λέγω ὅμως ὅτι ἐν μέρει ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος

εἶναι ἐσφαλμένη· διότι ὁμοῦ μὲ τὴν ὁποίαν ἔλαβον προικοδότησιν δικαιωμάτων τὰ ἠθικὰ ταῦτα πρόσωπα ὑπεβλήθησαν καὶ εἰς κηδεμονίαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ δημοτικοῦ νόμου, καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ὀφείλει, ὁσάκις καλεῖται νὰ ἐκφέρῃ ψῆφον ἐπὶ νομοθετικῶν ἀντικειμένων τῶν δήμων, νὰ ἐξασφαλίζῃ τὰ συμφέροντα οὐχὶ μόνον τοῦ δημοσίου ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν δήμων· ὁ Νομοθέτης ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ διέποντες τὰς ὑποθέσεις τῶν δήμων εἶναι ἄνθρωποι καὶ πολλάκις δύνανται νὰ φροντίσουν περισσότερον διὰ τὰ παρόντα συμφέροντα πρὸς ζημίαν τῶν μελλόντων, ὑπέβαλε ὅλα σχεδὸν τὰ δημοτικὰ συμφέροντα εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλά, Κύριοι, μήπως πρόκειται ἤδη νὰ χορηγηθῇ δικαίωμά τι εἰς τοὺς δήμους ὅπερ ἡμεῖς ἀρνούμεθα; ὄχι· τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι ἄλλο· ἐπειδὴ εἷς τινας προτάσεις τῶν δήμων ἀπαιτεῖται ἡ σύμπραξις τῆς νομοθετικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ζητοῦμεθα σήμερον τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς συμπράξεως νὰ ἀφαιρέσωμεν ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ νὰ τὸ χορηγήσωμεν ὁλόκληρον εἰς τὴν ἐκτελεστικήν.

Διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος νομοσχεδίου παρατηρήσατε, κύριοι, ὅτι ὁ δῆμος δὲν ἀπαλλάττεται τῆς κηδεμονίας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐξουσία αὕτη δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἔτι ἀσφαλέστερον διὰ τῆς συμπράξεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι δὲν ἐλάπτει νὰ φέρεται ἑκάστοτε ἡ συμφωνία τῶν δήμων ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων. Πάντοτε ἐδείξαμεν προθυμίαν εἰς τὸ νὰ ψηφίζωμεν ὅσα νομοσχέδια μᾶς ἐπαρουσιάσθησαν περὶ τοιούτων κοινωφελῶν ἔργων, ποίος ἐπομένως ὁ ἰσχυρὸς λόγος διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει σήμερον νὰ ἀπεκδυθῶμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς συμπράξεως; Δὲν εἶναι, ἐπαναλαμβάνω, πολὺ ἀσφαλέστερον νὰ συζητῶνται τὰ ἀντικείμενα ἐντὸς νομοθετικῶν Σωμάτων ἐν πλήρει δημοσιότητι, ἀντὶ νὰ περικλείωνται εἰς τὰς σκέψεις ἑνὸς ὑπουργοῦ ἐργαζομένου μὲ ἕνα μόνον εἰσηγητήν; Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους, καὶ διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν δωρεὰν τὰς ἐπικρίσεις τοῦ ἔσω καὶ ἔξω κόσμου, ἃς δείξωμεν ὅτι φυλάττομεν ἀπαραμείωτα τὰ δικαιώματα ἑκάστης ἐξουσίας.

Ἐπὶ τῶν καθέκαστα θέλω προτείνει τὴν περὶ διαρκείας τοῦ προκειμένου προνομίου τροπολογίαν μου ἐπὶ ὡρισμένων πεντήκοντα ἐτῶν. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν δὲν παραδεχθῇ θέλω φέρει ψῆφον ἐναντίαν ἐπὶ τοῦ συνόλου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου καὶ Ν. Μαυρομιχάτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 28 κατὰ 4 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας·

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ δ' ἑπτάμηνου φωτισμοῦ τῶν πόλεων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	Ο
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλακούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Νατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβελέγγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προέτεινε ὡς τελευταῖον παράγραφον αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν·

§. γ') Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου προσδιορίζεται ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἀρχόμενα ὑπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Τὴν τροπολογίαν ταύτην ὑποστηρίζων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἠρώτησε τὸν Κ. πρωθυπουργὸν ποῦ ἐστηρίχθη, ὅταν ἐπὶ ποίων ὅρων καὶ συμφωνιῶν τῆς δι' ἀερίου ρωτιζομένης Κυβερνήσεως ἐβασίσθη, ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν 50 ἐτῶν ὡς ἀνωτάτου ὅρου τοῦ παραχωρουμένου προνομίου, διότι ἂν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὁ δι' ἀερίου ρωτισμὸς ἐνεργῆται ἐπὶ προνομίῳ 20 ἐτῶν, ὁ προσδιορισμὸς πεντήκοντα ἐτῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑπέρμετρος.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. πρωθυπουργός·

Ὅτι πρὶν ἢ ἔλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χριστίδου ἔρχομαι νὰ ἀπαντήσω πρῶτον εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ μετ' αὐτὸν λαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, καὶ παρατηρῶ ὅτι ὅ,τι συμβαίνει εἰς ἄλλα Κράτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κανών, διότι αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι διαφέρουσιν οὐσιωδῶς τῶν ἐντεῦθεν ὑπαρχουσῶν, καθὼς ἔχει ὁ ἐργολάβος του δι' ἀερίου φωτισμοῦ δύναται νὰ ἀναλάβῃ εὐκόλως τὴν ἐργολαβίαν ταύτην, διότι πρόκειται νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἐπιχείρησίν του ἐπὶ 100,000 κατοίκων, ἐνῷ ἐνταῦθα πρόκειται νὰ ἐξασκήσῃ αὐτὴν ἐπὶ πολὺ περιορισμένου ἀριθμοῦ, καθόσον εἰσέτι δὲν ἰσχυματίσθησαν μεγαλουπόλεις, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις ἐκείνας ὡς ὁδηγὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος· τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν μὴ δυνάμενον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς ὅρους τῶν ἄλλων μερῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς γενομένας πρατάσεις, καὶ παρεδέχθη ὡς συμφερώτερον καὶ ἀσφαλέστατον ὅρον τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν πεντήκοντα ἐτῶν, ἀκολούθως ὁ συναγωνισμὸς θέλει φέρει τὰς δυνατὰς ὠφελείας.

Ἀπαντῶν ἤδη εἰς τὴν τροπολογίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χριστίδου παρατηρῶ, ὅτι ὅσα εἶπον εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα χρησιμεύουσιν ἐπίσης καὶ εἰς ἀντίκρουσιν τῆς προταθείσης τροπολογίας· τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον περιέχει μίαν καὶ μόνην ἀρχήν, ἂν συμφέρῃ νὰ δίδωμεν δικαίωμα ἢ προνόμιον διὰ τοῦ δι' ἀερίου ρωτισμοῦ πόλεώς τινος, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν προσδιορισθῇ ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἢ καὶ περισσότερα· διότι, ὅταν προδόσωσι αἱ βιομηχανίαι, ὁ συναγωνισμὸς θέλει φέρει τὰς ἀνωτέρω εὐκολίας καὶ ὠφελείας μέχρι τῆς παραλείψεως καὶ αὐτοῦ τοῦ προνομίου· ὥστε ἡ προταθεῖσα τροπολογία εἶναι ἄσκοπος.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης·

Ὁ Κ. πρωθυπουργὸς συνεχῶς ἐπανέλαβεν καὶ ἤδη καὶ ἄλλοτε τὴν λέξιν ἄσκοπος, καὶ κατεγράφθη τῆς ἀπαιτουμένης εἰς τὰς ἀφορμὰς εὐσχημοσύνης· ἄσκοπον εἶναι, Κ. πρωθυπουργέ, τὸ μέτρον τῆς ἀρχαιρέσεως δικαιώματός τινος ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς παραχωρήσεως τούτου εἰς τὴν ἐκτελεστικήν; ἄσκοπον εἶναι νὰ περιορίσωμεν εἰς ὡρισμένον χρόνον τὴν παραχώρησιν αὐτοῦ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ δικαιώματος; ἀσκόπως ὁ νομοθέτης ἐξέτεινεν πλειοτέρας ἐγγυήσεις, κατὰ τὸ 50 ἄρθρον τοῦ δημοτικοῦ νόμου, ὁσάκις πρόκειται περὶ συμφωνιῶν αἵτινες ὑπερβαίνουν τὰ ἐννέα ἔτη;

Ἀλλ' ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὑπῆγε μακρύτερα· ἐσχέτισε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον μὲ τινα περὶ Σμύρνης νόμον τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ 1852 εἰσήγαγον εἰς τὰς Βουλὰς ὡς ὑπουργός. Ἀλλ' οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει, κύριε, τὸ περὶ Σμύρνης νομοσχέδιον πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν, καὶ ἐσφαλμένως ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἠθέλησε νὰ συσχετίσῃ αὐτό, ὅπως ἐξάξῃ ἀθῶον συμπεράσματα ἐνισχύοντα τὴν ἰδέαν του καὶ ἐλαττώνοντα τὴν ἰσχὺν τῆς τροπολογίας μου· ἀπ' ἐναντίας τὰ συμπεράσματα ἐκ τῆς συγκρίσεως στρέφουν κατὰ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ. Τότε, ἐνθυμοῦμαι, σὰς ἐζήτησα μὲ περιορισμὸν τὴν διάθεσιν ἑνὸς δημοσίου κτήματος, ἐν ᾧ σήμερον ζητεῖται ἀπεριορίστως ἡ παραχώρησις ἑνὸς νομοθετικοῦ δικαιώματος· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξαιτοῦμαι νὰ ψηφοφορηθῇ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ τροπολογία τὴν ὁποίαν θέλω παρακαταθέσει ἐν καιρῷ εἰς τὸ προεδρεῖον κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ καθ' ἕκαστα τοῦ νομοσχεδίου.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Πρὸ ὀλίγου ἠρώτησα τὸν Κ. πρωθυπουργὸν ποῦ ἐστηρίχθη ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὅρου τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀποκλειστικοῦ προνομίου τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πόλεων, διότι πᾶς τις ἠθέλει ἐξετάσει ὅλας τὰς συμφωνίας καὶ ὅλους τοὺς ὅρους τοὺς ἐν Εὐρώπῃ προσδιορισμένους διὰ τὰ τοιαῦτα καινοτελῆ ἔργα, χωρὶς νὰ στηριχθῇ εἰς τὸν πρότασιν ἑνὸς μόνου ἐργολάβου· ἀπαντῶν δὲ ὁ Κ. πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ πρόοδος τῆς βιομηχανίας καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ συναγωνισμὸς θέλει φέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρχαιρέσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ προνομίου· ἡ ἰδέα αὐτὴ ἐβύθισεν καὶ ἡμᾶς νὰ προτείνωμεν τὸν προσδιορισμὸν πρώτων τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ γίνῃ ὁρουτὶς περὶ τοῦ φωτισμοῦ τῶν λοιπῶν πόλεων, ὅτε δύναται ἡ πρόοδος τῆς βιομηχανίας καὶ ὁ συναγωνισμὸς νὰ φέρῃ ἐπωφελέστερα ἀποτελ-

σματα· ὅταν δὲ νομοσχέδιόν τι δίδει ἤδη τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς δήμους νὰ συμφωνήσωσι περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῆς περιφερείας των, καὶ μένει εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐγκρίνῃ καὶ παραδεχθῇ συνάμα ὅλας τὰς συμφωνίας δι' ὅλον τὸ Κράτος, τότε ποῖος ἄλλος ἐργολάβος τοιαύτης βιομηχανίας δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα; οὐδείς βέβαια· καὶ βεβαίως τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ διότι ὅταν Νόμος τις ἐπιψηφίζεται ὑποτίθεται ὅτι ἐκτελεῖται παραχρῆμα καὶ καθ' ὁλοκληρίαν· ὅταν λοιπὸν, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἰπω, ἡ Κυβέρνησις παραδεχθῇ τὰς συμφωνίας ὅλων τῶν δήμων ἐπὶ 50 ἔτη πρὸς ὠφελος μιᾶς ἑταιρίας ἐργολάβων, ἡ Ἑλλὰς ὅλη θέλει εἶσθαι δεσμευμένη· διὰ τοῦτο δὲν παραδεχόμεθα οὐχὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτισμοῦ τῶν πόλεων διὰ τοῦ ἀερίου, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθέρας ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου· ὑποστηρίζων δὲ τὴν προταθεῖσαν τροπολογίαν φέρω ὡς προσθήκην αὐτῆς τὴν ἀκόλουθον φράσιν, ἂν ἐγκριθῇ, ἀντὶ τῶν λέξεων « ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του » νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς « ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ θέλει ἀρχίσει τέσσαρας μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του » καὶ τοῦτο διὰ νὰ μένῃ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἀριθμὸς χρόνος, ὥστε αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἑταιρίαι τῶν τοιούτων ἔργων λάβωσι γνῶσιν τοῦ ἐπιψηφισθέντος προνομίου καὶ προτείνωσι ἐπωφελεστέρας συμφωνίας.

Ἐπήνεγκεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδὴς τὰ ἀκόλουθα· ὁ ὑποβαλὼν τὴν τροπολογίαν ἔντιμος Γερουσιαστὴς σαφῶν βέβαια προέθετο ἵνα δι' αὐτῆς περιορίσῃ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἐναντίον τοῦ περὶ Δήμων Νόμου ἐπεκτείνεται πέραν τῶν 9 ἐτῶν ἡ δικαιοδοσία τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, καὶ ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ παραχωρεῖται εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· ἀπέναντι τοῦ περιορισμοῦ τούτου οὐδεμία προέρχεται ὠφέλεια, καὶ λέγω ὅτι οὐδὲ στιγμὴν πρέπει νὰ στερῶνται τοῦ τοιούτου δικαιώματος τὰ βουλευτικὰ Σώματα· ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο λόγος περὶ ἀσφάλτου λέγω κἀγὼ ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐντελῶς ἄσκοπον, διότι τὸ ἄερίον δὲν κατασκευάζεται εἰμὴ διὰ κοκκάλων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἄλλων ὑλῶν, καὶ τοσαύτη ποσότης κοκκάλων δὲν θέλει εὑρεθῇ πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ εἰς ἄλλους δήμους εἰμὴ εἰς ἐκείνους τῶν Ἀθηνῶν, Πατρῶν καὶ Σύρου, παρεκτὸς ἂν ἀνοιχθῶσιν οἱ τάφοι τῶν τεθνεώτων· καὶ ἂν τοῦτο συμβῇ ἂς ὑφίσταται ὁ αἴτιος ὁ ὁποῖος θέλει ἔχει βεβαίως καὶ ὅλας τὰς ἀράς τῶν σκιῶν αὐτῶν.

Προκειμένου ἔπειτα νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, καὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα ἐπανα-

λαβόντος τὴν ῥόταιαν περὶ ψηφοφορίας αὐτῆς μετὰ τῆς προσθήκης ἣν ἐπέφερεν, παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ ὑποβαλόντος τὴν τροπολογίαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκ προτάσεων ὡρμηθεῖσα προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον ὅπερ μᾶς ζητεῖ, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν τὴν παρεμπίπτουσαν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως νόμου κυρωθησομένου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ψηφοφορίας γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς προταθείσης τροπολογίας, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 21 κατὰ 9.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Κυρίου Χρηστίδου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ο
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δήμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ο	Γσανετάκης Γρηγοράκης	Ο
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σπάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	Ο
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης	Ο	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ο
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Σπῦρος Μῖλιος	Ο
Δημήτριος Βούλγαρης	Ο	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ο

Ψηφοφορηθὲν ἔπειτα τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἔχει.

σματα· ὅταν δὲ νομοσχέδιόν τι δίδει ἤδη τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς δήμους νὰ συμφωνήσωσι περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῆς περιφερείας των, καὶ μένει εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐγκρίνῃ καὶ παραδεχθῇ συνάμα ὅλας τὰς συμφωνίας δι' ὅλον τὸ Κράτος, τότε ποῖος ἄλλος ἐργολάβος τοιαύτης βιομηχανίας δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα; οὐδείς βέβαια· καὶ βεβαίως τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ διότι ὅταν Νόμος τις ἐπιψηφίζεται ὑποτίθεται ὅτι ἐκτελεῖται παραχρῆμα καὶ καθ' ὁλοκληρίαν· ὅταν λοιπὸν, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ἡ Κυβέρνησις παραδεχθῇ τὰς συμφωνίας ὅλων τῶν δήμων ἐπὶ 50 ἔτη πρὸς ὠφελος μιᾶς ἑταιρίας ἐργολάβων, ἡ Ἑλλὰς ὅλη θέλει εἶσθαι δεσμευμένη· διὰ τοῦτο δὲν παραδεχόμεθα οὐχὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτισμοῦ τῶν πόλεων διὰ τοῦ ἀερίου, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθέρας ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου· ὑποστηρίζων δὲ τὴν πεσταθεῖσαν τροπολογίαν φέρω ὡς προσθήκην αὐτῆς τὴν ἀκόλουθον φράσιν, ἂν ἐγκριθῇ, ἀντὶ τῶν λέξεων « ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του » νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς « ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ θέλει ἀρχίσει τεσσαρῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του » καὶ τοῦτο διὰ νὰ μένῃ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἀριθμὸς χρόνος, ὥστε αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἑταιρίαι τῶν τοιούτων ἔργων λάβωσι γνῶσιν τοῦ ἐπιψηφισθέντος προνομίου καὶ προτείνωσι ἐπωφελεστέρας συμφωνίας.

Ἐπήνεγκεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδὴς τὰ ἀκόλουθα· ὁ ὑποβαλὼν τὴν τροπολογίαν ἔντιμος Γερουσιαστὴς σκοπὸν βέβαια προέθετο ἵνα δι' αὐτῆς περιορίσῃ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἐναντίον τοῦ περὶ Δήμων Νόμου ἐπεκτείνεται πέραν τῶν 9 ἐτῶν ἡ δικαιοδοσία τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, καὶ ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ παραχωρεῖται εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· ἀπέναντι τοῦ περιορισμοῦ τούτου οὐδεμία πρυέρχεται ὠφέλεια, καὶ λέγω ὅτι οὐδὲ στιγμὴν πρέπει νὰ στερῶνται τοῦ τοιούτου δικαιώματος τὰ βουλευτικὰ Σώματα· ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο λόγος περὶ ἀσκόπου λέγω κἀγὼ ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐντελῶς ἄσκοπον, διότι τὸ ἄερίον δὲν κατασκευάζεται εἰμὴ διὰ κακκάλων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἄλλων ὑλῶν, καὶ τοσαύτη ποσότης κακκάλων δὲν θέλει εὑρεθῇ πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ εἰς ἄλλους δήμους εἰμὴ εἰς ἐκείνους τῶν Ἀθηνῶν, Πατρῶν καὶ Σύρου, παρεκτὸς ἂν ἀνοιχθῶσιν οἱ τάφοι τῶν τεθνεώτων· καὶ ἂν τοῦτο συμβῇ ἂς ὁρᾶται ὁ αἴτιος ὁ ὁποῖος θέλει ἔχει βεβαίως καὶ ὅλας τὰς ἀράς τῶν σκιῶν αὐτῶν.

Προκειμένου ἔπειτα νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, καὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα ἐπαναλαβόντος τὴν ἐρώτασιν περὶ ψηφοφορίας αὐτῆς μετὰ τῆς προσθήκης ἣν ἐπέφερεν, παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ ὑποβαλόντος τὴν τροπολογίαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκ προτάσεων ὡρμηθεῖσα προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον ὅπερ μᾶς ζητεῖ, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν τὴν παρεμπρὰν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως νόμου κυρωθησομένου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ψηφοφορίας γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς προταθείσης τροπολογίας, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 21 κατὰ 9.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Κυρίου Χρηστίδου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . O	Νικόλαος Ἰω. Μεξῆς . . . O
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδ. Καλογεράπουλος . . O	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάκης Μαγγίνας . . . . O	Γεωργάκης Γρηγοράκης . . O
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . O	Μ. Α. Καΐρης . . . . . O
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . O	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . O	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ριχάρδος Τζιώρτζ . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . O
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . O
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . O
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . O	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . O
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . O	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . . O
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . O
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . O	Σπῦρος Μίλιος . . . . . O
Δημήτριος Βούλγαρης . . O	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης O

Ψηφοφορηθὲν ἔπειτα τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Τεθὲν ὕστερον εἰς ψηφοφορίαν τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 22 πρὸς 7 κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχει δὲ ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 τρ. μ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πόλεων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ο
Ἰωάννης Θ. Καλοκαιρινὸς		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντίνος Κανάκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωαννέτακης Γρηγοράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μανάρχιδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπαύλίτης	Ν	Ἀντων. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ριζάρδ. Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ο	Δημήτριος Κατσίσιας	
Ἀνδρ. Χ. Ἀνεργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μέλιος	Ο
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Γαΐκας Καρακατζάνης	Ο	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος.
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Α. Γ. Γρηγοριάδης
Α. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγνώσθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1858 καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ, μετὰ δὲ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν φόρων νομοσχεδίου, ὅπου τὴν προσεχῆ τετάρτην, νὰ γένῃ ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησις. Ἔχει δὲ αὐτὴ ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριε!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν παρὰ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1858, καὶ ἐπεξεργασθεῖσα μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν Λογιοβετῶν Συμβούλων, φέρει ἐνώπιόν σας τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις καὶ σκέψεις της.

Α'. Προϋπολογισμὸς ἐσόδων.

Ἡ ἐπιτροπή σας παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἐν τῇ γενικῇ ἐκθέσει τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκτιθέμενοι λόγοι ἴσχυσαν ὅπως πείσωσιν αὐτὴν νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀπλουστέραν τὴν ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ὑπαρξιν μιᾶς μόνης στήλης, εἰσενεχθείσης δηλονότι τῶν πιθανῶς εἰσπραχθησομένων· εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐσόδων λαλήσασα ἐλθεῖσα, ὅτι προϋπολογισμὸς ἐσόδων παρ' ἡμῖν εἶναι ἡ ἐκτίμησις πιθανῶν εἰσοδημάτων στηριζομένη εἰς παρελθόντων ἐτῶν γνωστὰ ἀποτελέσματα· ἡ βάσις αὕτη τῶν παρελθόντων γνωστῶν ἀποτελεσμάτων ἔλλειπει, διότι μέχρι τοῦδε δὲν ἐξεπληρώθησαν αἱ διατάξεις τοῦ κεφαλαίου Θ'. καὶ ἰδίως τῶν ἄρθρων 89 94 τοῦ ἀπὸ τὸ ἔτος 1852 ἐκδοθέντος ΣΙΒ'. περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Κράτους Νόμου· μόνος λοιπὸν ὁ Κύριος Ὑπουργὸς εἶναι εἰς θέσιν, ὁδηγούμενος ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν,

νὰ κανονίσῃ τὰ μᾶλλον πιθανὰ εἰσοδήματα, καὶ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτῶν τὰ ἔξοδα. Ὅθεν τὰ κατὰ τὴν βάσιν ταύτην προϋπολογιζόμενα ἔσοδα τοῦ ἔτους **1858** παραβαλλόμενα πρὸς τὰ τοῦ ἔτους **1857** εἶναι ἔλαττον κατὰ δραχ. **796,096**· ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἀποδίδεται εἰς τὴν προβλεπομένην ὑποτίμησιν τῶν σιτηρῶν· γίνεται ὅμως ἡ παρατήρησις ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ Νόμου δὲν ἐφηρμόσθησαν ἀκριβῶς, 1) διότι διάφορα ἔσοδα, οἷον τὰ εἰσπραττόμενα ἐκ πωλήσεως ἀρότρων καὶ λοιπῶν γεωργικῶν ἐργαλείων πρὸς πολίτας ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς καὶ τὰ πηγάζοντα ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου, ἤτοι ἀπὸ ἐκποιήσεις ἀχρήστων εἰδῶν, ἀπὸ διδάκτρα τῶν εὐελπίδων καὶ τὰ παρόμοια, δὲν φαίνονται διευκρινισμένως ὡς ἔσοδα, ἀλλ' ἀνωμάλως πως ἐκπίπτονται τὰ δεύτερα ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ 2) διότι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 Β. Διατάγματος περὶ προκαταβολῶν εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ναυτικὰ ταμεῖα δὲν καταχωρίζονται ὡς ἔσοδα οὐδ' εἰσπράττονται ὡς τοιαῦτα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν αἱ κρατήσεις αἱ γενόμεναι ἐκ προκαταβολῶν.

Οἱ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφερόμενοι λόγοι ἔπεισαν τὴν ἐπιτροπὴν ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ μέτρου τῆς ἐπὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων συνάμα παραλείψεως τῶν ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων προκαταβαλλομένων διὰ τὸ δάνειον Ροτσχίλδ μέχρι τοῦ πέρατος τῶν πρὸς διευθέτησιν τοῦ δανείου τούτου ἀρξαμένων διαπραγματεύσεων.

Β'. Προϋπολογισμὸς ἐξόδων.

Τὰ διὰ τὸ ἔτος **1858** προϋπολογιζόμενα ἔξοδα, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν χρεωλύτρων καὶ τόκων τοῦ δανείου Ροτσχίλδ, ἀναβαίνουσιν εἰς δραχ. **17,892,789**· ταῦτα συγκρινόμενα πρὸς τὰ τοῦ ἔτους **1857** εἶναι ἔλαττον κατὰ δραχ. **819,021**. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ὑποθετική, διότι προέρχεται ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἔτος **1858** ἀφαιρέσεως μονοετῶν καὶ μὴ κανονικῶν ἢ μὴ ἐτησίων δαπανῶν, αἵτινες ἐπεβάρυνον τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1857** ὑπαγορευθεῖσαι ἀπὸ περιστάσεις καὶ ἀνάγκας μὴ συνήθεις καὶ τακτικάς, ἢ μὴ ἀναγομένας εἰς τοὺς ἐτησίους προϋπολογισμούς, ἐν ᾧ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ αὔξησις ὑπάρχει θετική.

Ἡ ἐπιτροπή σας τότε μόνον ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπακριβῶς τὸ καθῆκόν της, ἤτοι τὴν κατὰ γράμμα ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅταν εἶχεν ἐνώπιόν της τὰ διατασσόμενα ὑπὸ τῶν ἄρθρων 94 116 τοῦ περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ Νόμου· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἂν ὄχι ἀδύνατος, τοὐλάχιστον δύσκολος καθίσταται ἡ ἐξέλεγξις, καθὸ ἀπαιτοῦσα χρόνον πολὺν καὶ ἔρευναν λεπτομερῆ ὡς πρὸς τὸ νενομοθετημένον ἢ μὴ τῶν θέσεων ἐν γένει ὅλων τῶν ὑπουργείων, ἐκτὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, οὗ τινος αἱ θέσεις ἐκανονίσθησαν διὰ νόμου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, καθὼς εἶναι δύσκολον καὶ τὸ ἔργον τοῦ νὰ ἀνεύρῃ ἡ ἐπιτροπή σας τίνες τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ θέσεις εἰσὶ νενομοθετημέναι, καὶ τίνες ὄχι, καὶ, ὅπου νομοθετοῦνται τάξεις βαθμῶν, ἐὰν διατηρῆται ἀναλογία.

Εὔχεται ἡ ἐπιτροπή σας ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως οἱ Κύριοι Ὑπουργοὶ φέρουσι θεραπείαν ὅσον ἔνεστιν εἰς τὸ σπουδαῖον καὶ κύριον τοῦτο ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, εἰσαγαγόντες τὸν ἀνήκοντα νόμον τῶν θέσεων συντεταγμένον ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον, συμφώνως πρὸς τὰ ἤθη καὶ τὰς ἀνάγκας μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως ὑπερνικήσωσι πᾶσαν ἐνδεχομένην δυσκολίαν ὥστε νὰ ἐνεργῶνται ἀκριβῶς αἱ διατάξεις τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ Νόμου· τότε δὲ καὶ ἐλάττωσις δαπανῶν ἐλπίζεται, καὶ εὔκολος καὶ δυνατὴ ἡ ἐξέλεγξις τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ καθίσταται, ὡς στερεοτύπου καταστατικοῦ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τῶν μισθοδοσιῶν, αἵτινες ἀποβάρυνσι τὰ δύο τρίτα τῶν ἐξόδων, καὶ ὡς ἐξελεγκτέου μόνου μένοντος τοῦ ἐτησίως δαπανωμένου ποσοῦ εἰς προμήθειαν παντὸς εἴδους ὑλικοῦ, ἐπιχορηγήσεις δημοσίων ἔργων, ἔκτακτα ἔξοδα καὶ τὰ παρόμοια.

Ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ε. ἔ. **1857** ἤρξατο ἐφαρμοζόμενον τὸ μέτρον τῆς καταχωρίσεως ἰδιαιτέρων ἄρθρων ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν διαφόρων ὑπουργείων ὑπὸ τὸν τίτλον « περιθάλψεις ἢ βοηθειαι ὑπαλλήλων » διὰ τῶν ὁποίων χορηγοῦνται πιστώσεις σημαντικαὶ πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπόν· τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι μὲν φιλάνθρωπον καὶ δίκαιον, οὐχ ἧττον δὲ προσωρινὸν καὶ πρόξενον ἀδικημάτων· πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, ἡ ἐπιτροπή σας συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ταχείαν εἰσαγωγὴν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνήκοντος νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων.

Δίδουσα τέλος ἡ ἐπιτροπή σας εἰς τὰς παρατηρήσεις της συνιστᾷ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος τὴν παραδοχὴν τῶν

δύω περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νομοσχεδίων τοῦ ἔτους 1858 ὡς ἔχουσι.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Μαΐου 1857.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γιανάκης Χ. Πέτρος — Μ. Α. Καΐρης
Π. Λοιδωρίκης — Σ. Μήλιος.

Παρελθὼν ὕστερον ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν φόρων νόμου, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν Νομοσχέδιον τὸ ἀφορῶν τὴν τροποποίησιν ἄρθρων τινων τοῦ ΣΟΖ'. Νόμου.

Συνοδεύων δὲ τοῦτο μὲ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν μου, καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Σώματος τούτου, δίδωμι τὰς ἐξῆς διασαφήσεις ὡς πρὸς τὰς γενομένας ὀλίγας προσθήκας.

Ἄρθρον 1.

Διὰ τῶν ἐδαφ. 1 — 2 τοῦ ἄρθρου 1 ἐδόθη τῷ ἐνοικιαστῇ ἐξουσία νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν ἐν τῇ περιπτώσει τῆς μὴ ἐτοίμου ἀποδόσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ παρὰ τῶν φορολογουμένων. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπετέθη ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς δύναται νὰ κατα χρασθῇ τῆς νέας ταύτης ἐξουσίας, καταπίπτων τοὺς φορολογουμένους, ἢ αὐτοδικῶν πρὸς εἰσπραξίν ἐλλόγως ἀμφισβητουμένων δικαιωμάτων, ὡρίσθη ἐν τῷ μνησθέντι ἄρθρῳ ὅτι ἡ κατάσχεσις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ προηγουμένης ἀδείας τοῦ Οἰκον. Ἐφόρου, καὶ οὕτω προλαμβάνεται ὁ ὑποτεθεὶς κίνδυνος.

Ἄρθρον 5.

Ἐνταῦθα προσετέθη προτελευταῖον ἐδάφ. 4 καθ' ὃ ἡ ἐνδεχομένη μὴ δήλωσις ἢ μὴ ἐξακρίβωσις διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως ἐθνικοῦ κτήματος κατ' οὐδὲν παραβλάπτει ἢ ἐξασθενεῖ τὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα κυριότητος ἢ κατοχῆς τοῦ Δημοσίου.

Τὴν προσθήκην ταύτην ὑπαγόρευσα, Κύριοι, διὰ νὰ κατα-

στραφῇ ἐν ἀρχῇ πᾶσα δυνατὸν νὰ ἐμφιλοχωρήσῃ εἰς ἐμπιστευτὴν κακῆς πίστεως ἰδέα, ὅτι διὰ τῆς ἀποκρύψεως δένδρων τινῶν ἐδύνατο ν' ἀντιποιηθῇ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα κυριότητος.

Ἄρθρον 7.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου τούτου ἐσχετίσθη ὡς ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρ. 44. τοῦ ΣΟΖ'. Νόμου, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ποινὰς κατὰ τοῦ Δημάρχου, ὅστις δὲν δεχθῇ ἀμέσως τὰς δηλώσεις, δὲν πέμψει ἐμπροθέσμως τὰ στελέχη αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκον. Ἔφορον, καὶ δὲν βεβαιώσει ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν συκοδένδρων, καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῶν.

Μηδεμιᾶς ἄλλης ἐπελθούσης τροποποιήσεως ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίῳ, συνιστῶ τὸ κατεπείγον αὐτοῦ εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, καὶ παρακαλῶ αὐτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 11 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Μαΐου 1857.

ΟΘΩΝ.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἀγγείου φόρου ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐνοικιαζόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται κατὰ τὸ ἄρθρ. 29 τοῦ νόμου ΣΟΖ', καὶ ἀποδίδεται παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα, εὐθὺς μετὰ τὴν βεβαίωσιν αὐτοῦ.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι τὸν φόρον κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον· ὀφείλουσι δὲ νὰ προσα-

γάγωσιν ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, ἄλλως ἔχων οὗτος ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν κατασχετῶν, ἐνεργεῖ κατάσχεσιν ἀναλόγου μέρους σταριδοκαρπου, τῇ συμπράξει ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, δημαρχικοῦ ἢ εἰδικοῦ παρέδρου ἢ ἀστυνόμου. Ἀφοῦ δὲ τὸ ἐνοίκιον ἐξοφληθῇ, καὶ τοῦτο βεβαιωθῇ ἐπισήμως παρὰ τοῦ ταμίου, δι' ἐγγράφου παραδοθέντος πρὸς τὸν ἐνοικιαστήν, ὀφείλουσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ πληρώσωσι τὸν φόρον εἰς αὐτόν.

Τοιαύτην κατάσχεσιν ἐνεργεῖ ὁ ἐνοικιαστὴς καὶ ὡς πρὸς τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἐπὶ τῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων, ἅτινα ὁ φορολογούμενος δὲν ἀπέδωκε κατὰ τὰς διατάξεις **14**, **15** καὶ **16** τοῦ νόμου ΣΟΖ'. προηγουμένη ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου.

Οἱ κατασχεθέντες καρποὶ ἐναποτομιεύονται κατὰ τὰ ἄρθρ. **16** § **2** καὶ **31** τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Ἄρθρ. **2**. Τὸ δημόσιον δὲν παραδέχεται εἰς πίστωσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ καθυστερούντα παρὰ τῶν φορολογουμένων. Ταῦτα ὡς καὶ τὸ τυχὸν ἔλλειμμα τοῦ ἐνοικίου καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτοῦ, καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων κειμένας διατάξεις καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ΣΟΖ'. ὁριζομένας προθεσμίας.

Περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἐτησίας προσόδου τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων.

Ἄρθρ. **3**. Ὅταν κτῆμά τι παράγῃ ἀναμίξ διάφορα προϊόντα ἐκ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων, ἡ κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος αὐτῶν συγκεφαλαιοῦται, καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιβάλλονται ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, χαρακτηριζομένου τοῦ κτήματος κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον προϊὸν αὐτοῦ.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. **4**. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος εἰσπράττεται εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφοράν. Βεβαιοῦται δὲ εἰς τὸ παράλιον ὑπὸ τῆς τελωνικῆς ἀρχῆς, ἢ ἄλλων τοῦτο ἐπιτροπισθέντων ὑπαλλήλων διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ ζυγίσεως εἰς καντάρια, ὅταν καὶ ὅπου δὲν σχηματίζωνται ὁρμαθοί.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων συκοδένδρων.

Λ'. *Δήλωσις.*

Ἄρθρ. **5**. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων συκοδένδρων, ἐπιβαλλόμενον εἰς χρήματα βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον·

Πᾶς ἐμπορευτὴς ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου μέχρι τέλους Μαΐου εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας τὰ φορολογητέα συκοδένδρα κεῖνται, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁροθεσίαν ἑκάστου τεμαχίου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλει δηλώσει συνάμα καὶ τὰ μήπω φορολογητέα συκόδενδρα, σημειώνων καὶ τὴν ἡλικίαν τούτων.

Ἡ δήλωσις τῶν ἅπαξ δηλωθέντων συκοδένδρων δὲν ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, καὶ κατὰ ταῦτα τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν ἅπαξ γενομένων δηλώσεων, καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἀναθεωρήσεως, εἰς δὲ τὰ μήπω συμπληρώσαντα τὴν φορολογήσιμον ἡλικίαν δένδρα, τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπιβάλλεται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς.

Ἡ παράλειψις τῆς δηλώσεως ἐκ μέρους τῶν κατόχων συκοδένδρων ἐθνικοϊδιοκτήτων, καὶ ἡ τυχὸν μὴ ἐξακρίβωσις αὐτῶν διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως οὐδὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας παρέχει εἰς αὐτούς, τὸ δὲ δημόσιον δὲν ἀπόλλυσι τὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματά του.

Ἂν δ' ἀκολούθως ἐκλείψῃ ἐκ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀναθεωρήσεως ἀνακαλυφθέντων δένδρων, ἀπόκειται εἰς τὸν ἐμπορευτὴν νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν· μένει δὲ αἱ μέχρι τέλους Μαΐου παρουσιασθεῖσαι περὶ τούτου δηλώσεις λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὴν μὴ ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρ. **6**. Πᾶσα δήλωσις συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ ἡ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἐμπορευτὴν ἐπιθεωρημένη ὑπὸ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται ἐν τῷ δημαρχείῳ.

Ἄρθρ. **7**. Ὁ δήμαρχος μεταγράφει ἐπὶ προσωπικῆς εὐθύνης του τὸ περιεχόμενον τῶν δηλώσεων εἰς βιβλίον πρὸς τοῦτο ὡρισμένον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ κλείεται τὴν πέμπτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν παραπέμπεται μετὰ τῶν στελεχῶν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Σημείωσις ἐξ αὐτοῦ περιέχουσα τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν δένδρων τῶν τε ὡς ὑπαρχόντων, καὶ τῶν ὡς ἐκλιπόντων δηλωθέντων, τὴν θέσιν τοῦ κτήματος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐμπορευτοῦ ἐκτίθενται εἰς τὰ δημαρχεῖα καὶ τὰ παρεδρεῖα.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **44** τοῦ Παγίου νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα ὡς πρὸς τὰ φορολογήσιμα συκόδενδρα.

Β'. *Αναθεώρησις.*

Ἄρθρ. 8. Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει νὰ διατάξῃ ἀναθεώρησιν ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἅμα παρατηρήσῃ ἢ ὑποπτευθῇ ὅτι ἐμπρηστευτής τις δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ συκόδενδρα, ἢ ἐχαρακτήρισε δένδρα φορολογήσιμα ὡς μὴ φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσε τὴν ἡλικίαν μὴ φορολογησίμων μικροτέραν τῆς ἀληθοῦς, ἢ παρέλειψε νὰ τὴν σημειώσῃ, ἢ ἐδήλωσεν ὡς ἐκλιπόντα δένδρα ὑπάρχοντα.

Ἄρθρ. 9. Ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργεῖται μέχρι τέλους Αὐγούστου ὑφ' ἑνὸς οἰκονομικοῦ, καὶ ἑνὸς δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, συμπεφωνούσης δὲ διαφωνίας ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

Πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἀναθεωρήσεως οἱ ἐμπρηστευταὶ προσκαλοῦνται διὰ τοῦ σχετικοῦ δημάρχου διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτὴν ἂν θέλωσι.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναθεωρήσεως ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον τὸ ὁποῖον ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως ἐπιβαρύνουσι τοὺς μὴ δηλώσαντας τὰ συκόδενδρα κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐμπρηστευτάς διανέμονται δ' ἐξίσου μεταξὺ τῶν μὴ ἀκριβῶς δηλωσάντων ἑκάστης πρὸς ἀναθεώρησιν ὁρισθείσης περιφερείας, καὶ εἰσπράττονται ἐπίσης διοικητικῶς· ἂν δ' ἡ δήλωσις ἀποδειχθῇ ἀκριβής, τὰ ἔξοδα ταῦτα πληρώνονται ἀπὸ τὸ δημόσιον καὶ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὸ ἀναλογοῦν ἑκάστῳ μέρος.

Ὁ οἰκονομικὸς ὑπάλληλος διορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐφόρου, ἡ δ' ἀποζημίωσις αὐτοῦ προσδιορίζεται κατ' ἀποκοπὴν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὁ δὲ δημοτικὸς ὑπάλληλος διορίζεται ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ὁρίζομένης τῆς ἀποζημιώσεως τούτου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, καὶ προσταβαλλομένης ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον.

Γ'. *Ποιναί.*

Ἄρθρ. 10. Ὁ ἐμπρηστευτὴς ὅστις δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ φορολογήσιμα συκόδενδρα ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζομένης προθεσμίας, ἢ ἐχαρακτήρισε τοιαῦτα ὡς μὴ φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσεν ὡς ἐκλιπόντα ἐνῷ ὑπάρχουσι, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, οὗ τινος τὴν πληρωμὴν προσεπάθησε ν' ἀποφύγῃ.

Ὅστις δὲ δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ μήπω φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσε τὴν ἡλικίαν τούτων μικροτέραν τῆς ἀληθοῦς, καὶ ἐξακολουθεῖ κρύπτων τὰ δένδρα ἢ τὴν ἡλικίαν αὐτῶν μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς φορολογησίμου τιμωρεῖται μὲ τὴν ἀνωτέρω ποινήν.

Ἄρθρ. 11. Ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 38 τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐγγείων φόρων νόμου ΣΟΖ'. ἐπιβαλλομένων προστίμων, ἀποδίδεται μετὰ τὴν εἴσπραξιν, ἓν τρίτον εἰς τὸν μηνυτὴν, καὶ ἓν τρίτον εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Δ'. *Εἴσπραξις.*

Ἄρθρ. 12. Ἡ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον πληρωμὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων συκῶν γίνεται μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἄρθρ. 13. Τὰ ἄρθρα 2—12 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μωροδένδρων.

Ἄρθρ. 14. Ὅλαι αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὸν παρόντα νόμον σχετικαὶ διατάξεις τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐγγείων φόρων ΣΟΖ'. νόμου ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1857, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Λουδερίκη καὶ Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νόμου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν προϊόντων διὰ τὸ ε. ε. 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀθαν. Δούκας	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τζάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἀναγνώστης Μαυρομιχάλης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλακούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	N	Δημήτρ. Χρηστίδης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Κωνσ. Προβιλέγιος	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπακλιάπουλος	N	Σπύρος Μίλιος	
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Ῥήγας Παλαμήδης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 μετὰ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν ἐλαιῶν ἐπενεγκομένη τροπολογία εἶναι περιττή, διότι οὐδέποτε τὸ ὑπουργεῖον θέλει παραδεχθῆ ὥστε νὰ εἰσπραχθῆ ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ θέλει φροντίσει νὰ διατεθῆ διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ προτεινομένη αὔξησις τῶν 2 λεπτῶν

ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου, ὅταν ὁ ἔγγειος φόρος εἰσπραχθῆ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, δὲν εἶναι τοσοῦτον σημαντική, ὅσον σπουδαῖος καὶ σημαντικὸς εἶναι ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξήρτηται ἡ αὔξησις ἢ ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἐσόδου τούτου. Ἡ προτεινομένη αὔξησις τοῦ φόρου ἠδύνατο νὰ ἐλθῃ ἀποτελεσματικώτερον ἐπὶ μόνων τῶν ἐλαιῶν τῆς Λακωνίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης ἐπὶ πλέον διαφορὰ θέλει εἶσθαι ἀνεπαίσθητος· ἀναμένω νὰ ἴδω ἂν ἡ Γερουσία πρόκειται νὰ συζητήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο σπουδαίως διὰ νὰ ἐπιφέρω τότε ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἀναγκαίας παρατηρήσεις μου.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χαϊζίσκος ὡς μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τὰ ἑξῆς

Προχωρῶ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀπάντησίν μου, ἀρχόμενος ἐκ τῶν τελευταίων λέξεων καὶ ῥήσεων αὐτοῦ εἰπόντος, ὅτι ἀναμένει νὰ ἴδῃ ἂν ἡ Γερουσία λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψιν τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας διὰ νὰ ῥέψῃ τότε τὰς παρατηρήσεις του. Ἔχω ἐναντίαν γνώμην ἐκείνης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ ῥρονῶ ὅτι ὅλαι αἱ παρατηρήσεις φέρονται πρὸ πάσης γνωμοδοτήσεως ἢ ἀποράσεως τοῦ Σώματος, ἥτις ἐπέρχεται κατὰ τὸ τέλος τῶν συζητήσεων ἤτοι κατὰ τὴν ψηφοφορίαν.

Ἡ γνώμη τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἐγγείου φόρου εἶναι γνώμη τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος, ἥτις ἀπαρτίζει ἓν μικρὸν Σωματεῖον, καὶ ἐπ' αὐτῆς ὤφειλεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ῥέψῃ τὰς ἀντιῤῥήσεις του, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ νὰ ἴδῃ τί ῥρονοῦσιν ὅλοι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί· ἄλλως τε ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος ῥόρος οὐδέποτε εἰσεπράχθη ἢ εἰσπραχθήσεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, πρὸς ποῖον ἄλλον σκοπὸν ἢ λόγον ἐμπεριλαμβάνεται τοῦτο εἰς τὸν νόμον; πρόκειται ἀρά γε διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἐξαπατήσωμεν τοὺς φορολογουμένους ἂν ἡ προτεινομένη αὔξησις τοῦ ῥόρου παραδεχθησομένη τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ἴσως τὸ συμῤῥέρον τοῦ δημοσίου ὑπαγορεύσει ὥστε νὰ εἰσπραχθῇ ὁ ῥόρος οὗτος διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον διὰ τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως ἀπαλλάττονται καὶ οἱ φορολογούμενοι τῶν ἐγνωσμένων καταπιέσεων τῶν ἐνοικιαστῶν· εἶπε προσέτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ ῥόρου ἠδύνατο νὰ ἐλθῃ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν τῆς Λακωνίας, ἂν καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἐπὶ πλέον διαφορὰ ἤθελεν εἶσθαι ἀσήμαντος, διότι μόνοι οἱ Λά-

χωνες ὠφελοῦνται· ἀλλ' οἱ Λάκωνες εἰσὶν Ἕλληνες καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχωσι ἐξαιρετικήν τινα ὠφέλειαν τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ἀφοῦ μάλιστα ἀπολαμβάνωσι τοσαῦτα πλεονεκτήματα ὑπὸ τῶν κατ' ἔτος ἐπιψηφιζομένων φορολογικῶν νόμων· ἐν τούτοις, ἐπειδὴ περὶ τῆς φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων ὑπάρχει ἴδιον ἄρθρον, ἐπιφυλάττομαι νὰ φέρω τὸν λόγον ἐκεῖ, καὶ ἤδη μόνον λέγω ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ ἀσημάντου τῆς ὠφελείας ἀλλ' ὑπ' ἐκείνην τῆς ἴσης φορολογίας καὶ τῆς δικαιοσύνης — ἀνέφερον ἐπομένως ὅτι δὲν γνωρίζει ἂν δύναται νὰ προέλθῃ αὔξησις φόρου ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας· ἀσπάζομαι τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὡς τοὐλάχιστον συνηθίζεται νὰ λέγεται, καὶ τὸ ζήτημα ἤθελεν ἔχει οὕτως ἂν, τοῦ ὑπουργείου ἐπιβάλλοντος γενικὸν φόρον 5 τοῖς 0/0, ἡ Γερουσία ηὔξανεν αὐτὸν εἰς 10 τοῖς 0/0, καὶ τὰ παρόμοια· ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ ζήτημα εἶναι διάφορον· ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας διὰ τῆς προτεινομένης αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου σκοπὸν ἔχει νὰ φέρῃ τὴν ἰσοσταθμίαν μεταξὺ τῶν φόρων, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν ἴσην καὶ δικαίαν φορολογίαν ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν, ἀπομακρύνουσα τὰ δίκαια παράπονα ἅτινα ἀρίπτει ἡ ἄνισος φορολογία· ὑπὸ τοιούτου πνεύματος ὁρμώμενος ἔτερον τὴν προκειμένην τροπολογίαν· εἰς δὲ τὴν Γερουσίαν ἀπόκειται νὰ ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Ἀντεπεχείρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ὅτι ἡ φορολογία ἑκάστου προϊόντος εἶναι διάφορος· ἡ μὲν ἔχει τὴν εὐκολίαν τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἡ δὲ εἰς τὴν κατὰ στέμμα φορολογίαν, καὶ ἡ ἑτέρα εἰς τὴν κατ' εἶδος ἀποδεκάτωσιν· ἡ προκειμένη φορολογία δὲν ἔχει καμμίαν τῶν ἀνωτέρω εὐκολιῶν, καὶ στηρίζεται εἰς ἐκείνην τῆς ἐνοικιάσεως καὶ τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀποτύχει ἡ ἐνοικίασις, ὥστε ἡ τοιαύτη φορολογία δὲν δύναται νὰ εἶναι ὁμοιόμορφος τῶν ἀνωτέρω· ἀρ' ἑτέρου ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου εἶναι μὲν ἀνωτέρα τῆς ὑπολογιζομένης ἐν τῇ καταστάσει τοῦ φόρου, ἀλλ' ἡ ὑπερτίμησις αὕτη εἶναι ἔκτακτος καὶ προσωρινή, καὶ ἐπὶ τοιούτων ἐκτάκτων βάσεων δικαία φορολογία δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ τὸ τοιοῦτον, ἤτοι ἡ ὑποτιθεμένη ἐλάττωσις τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου κατὰ 2 λεπτὰ τὴν ὀκᾶν, τότε μόνον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα ἐπιζήμια, ὅταν ὁ ἔγγειος οὗτος φόρος εἰσεπράττετο καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνεργεῖται

εἰμὴ ὅπου τυχὸν ὁ φόρος δὲν ἐνοικιασθῇ, περίστασις ἥτις σπανιώτατα καὶ εἰς ὀλίγιστα μέρη θέλει συμβῇ.

Ἀντέλεξεν αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ὁ τε Κ. ὑπουργὸς καὶ ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς ὠνόμασαν τὴν σημερινὴν τιμὴν τοῦ ἐλαίου ὡς ὑπερτίμησιν ἔκτακτον καὶ προσωρινήν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει οὕτως· ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἡ μειονοψηφία ἐκτιθεῖσι τοὺς λόγους οἵτινες ἀποδεικνύουσι μᾶλλον τὸ διαρκὲς τῆς ὑπερτιμήσεως ταύτης· τοὺς λόγους τούτους ὡς μοναδικὸν μέλος αὐτῆς ἐπαναλαμβάνω νὰ ἐκθέσω καὶ ἤδη, καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ ὑπερτίμησις τοῦ ἐλαίου εἶναι μὲν ἔκτακτος ἀλλὰ θέλει εἶσθαι διαρκὴς, ἂν μὲν εἰς ἐλάσσονα τῆς σημερινῆς τιμῆς ὅριον, οὐχὶ ὅμως καὶ κατώτερον τῆς μιᾶς καὶ ἡμίσειας δραχμῆς ἢ τοὐλάχιστον τῆς μιᾶς, διότι ἡ ὑπερτίμησις αὕτη ἔχει ἄλλοθι τὰς πηγάς της.

Προσέθηκεν ὁ προαγορεύσας ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ φόρου τούτου ἐνοικιάζεται λαμβανόντων τῶν ἐνοικιαστῶν πλῆρες τὸ δέκατον, καὶ ἐὰν που δὲν ἐνοικιασθῇ τὸ ποσὸν εἶναι λίαν ἀσήμαντον καὶ μηδαμινόν· καὶ ἐνταῦθα ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ ζήτημα δὲν πρέπει νὰ λυθῇ εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἴσης φορολογίας καὶ δικαιοσύνης, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας πρέπει νὰ κανονισθῇ καὶ ἡ φορολογία ἐπὶ τοῦ εἴδους τούτου, ὅπου ἀσήμαντος καὶ ἂν εἶναι.

Ἐπέμεινεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει προσπαθήσει νὰ ἐνοικιάσῃ τὸν ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρον καθ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ ἐκεῖ μόνον ὅπου δὲν ἐπιτύχει τὴν ἐνοικίασιν θέλει ἐνεργήσει τὴν διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἴσπραξιν· καὶ ἐνταῦθα μὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ λόγος τις ἐξαιρέσεως, ἀλλ' εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ σταριδοκαπικοῦ Πλείας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ποῖος λόγος ἐξαιρέσεως δύναται νὰ ὑπάρξῃ; ἐξεύρομεν ὅτι κατὰ τὴν φορολογίαν τοῦ σταριδοκαπικοῦ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἐπειδὴ ὑπῆρχον ἐκεῖ σταριδάμπελοι, τῶν ὁποίων ἡ γῆ ἦτο ἀγοραζομένη ἐπὶ τῷ ὅρῳ 3 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, καὶ ἐπομένως καταχρήσεις πολλαὶ ἐλάμβανον χώραν διὰ τῆς ἀναμίξεως, ἡ Κυβέρνησις πρό τινων ἐτῶν ἦλθε εἰς τὸ μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως καὶ οὐχὶ τῆς κατ' ἐξαγωγὴν ἀμέσου φορολογίας, σήμερον δὲ τί βλέπομεν; ἐξαίρεσιν ἐξαιρέσεως· τοῦτέστι τὸ νομοσχέδιον λέγει ἂν δὲν γίνῃ ἐρικτὴ ἡ ἐνοικίασις νὰ εἰσπράττεται ὁ

φόρος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, αὐτὴ δὲ ἡ ἰδέα δὲν μᾶς δίδει ὡσαύτως ὑπονοίας ὅτι δύναται ἀπέραντός τις ἐλαιῶν νὰ μὴ ἐνοικιασθῇ καὶ ἑπομένως νὰ εἰσπραχθῇ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει 8 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου; πρὸς ἐξάλειψιν δὲ τῶν ὑπονοιῶν τούτων, ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ διάταξις τις ὑποχρεοῦσα ὁριστικῶς τὸν ὑπουργὸν πότε νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐνοικίασιν καὶ πότε τὴν ἄμεσον εἰσπραξιν; οὐχί· ἀλλ' ἂν δὲν ὑπάρχῃ τοιαύτη διάταξις διατί τοσαύτη ἀνισότης φορολογίας, ὑποχρεουμένων τῶν φορολογουμένων τῶν μὲν νὰ πληρώνωσι 8 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς, τῶν δὲ εἰκοσιπέντε διὰ τὴν κατ' εἶδος φορολογίαν 10 ἐπὶ τοῖς 0/0; Ἐκ τούτων ὅλων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι ἀποχρῶσα, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν δικαιολογημένη ὑπάρχει ἡ προτεινομένη χάριν ἴσης διανομῆς τῶν φόρων αὔξησις τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας στηριζόμενοι ὀφείλομεν νὰ ἀφαιρέσωμέν τι παρακατιὸν ἐξ ἄλλου προϊόντος τοῦ τῆς σταφίδος, διὰ νὰ μὴ ὑποπέσωμεν εἰς τὴν προφερθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι ἡμεῖς ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ ὁπωσδήποτε αὐξάνομεν τοὺς προτεινομένους παρὰ τῆς Κυβερνήσεως φόρους.

Κἰπόντος ἔπειτα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ὅτι πρέπει νὰ λαλῶμεν περὶ τοῦ πράγματος περὶ οὗ πρόκειται, ἤτοι ἂν παραδεχώμεθα ἢ μὴ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν παραδεχώμεθα αὐτὴν καὶ ὑποπτεύωμεν νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἕτερον σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, καθόσον ὑπάρχοντος ἐν ἰσχύϊ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, εἶναι ἐπόμενον καὶ ἀναπόφευκτον τὸ νὰ τεθῇ εἰς τὸν νόμον ἡ ἄμεσος εἰσπραξις καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν ἐνεργηθῇ ἡ ἐνοικίασις, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμιδὴς ἐπήνεγκεν·

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὑρέθη πρὸ πολλοῦ παλαίουσα μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων τῆς τε ἀμέσου εἰσπράξεως καὶ τῆς εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήματα ἐνοικιάσεως· ἐπὶ τέλους ἐνόμισε ὅτι οἱ σκόπελοι τῆς ἐνοικιάσεως εἰσὶν ὀλιγώτεροι τῶν τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, ἐνῷ, κατ' ἐμέ, οὗτοι εἰσὶ περισσότεροι· καθιερώθη λοιπὸν πρό τινων ἐτῶν τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ συνάμα παρενεβλήθη καὶ τὸ ἕτερον τὸ τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως ἐνεργούμενον ὅταν δὲν πραγματοποιηθῇ τὸ πρῶτον· τὸ νὰ ἐκφράσω ἤδη τὰς ἰδέας μου ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου συστήματος εἶναι περιττὸν καὶ ἀκαταλληλον, ἀφοῦ ἅπαξ προτιμηθὲν καθιερώθη καὶ ἐπικρατεῖ τὸ ἓν

τούτων τῶν συστημάτων· λέγω δὲ μόνον ὅτι καθ' ὅλα τὰ προϊόντα τὸ ἄνισον τῆς φορολογίας ὑπάρχει πηγάζον ἐκ τῶν διαφόρων περιστάσεων καὶ ἰδιοτήτων ἑνὸς ἑκάστου, διότι δὲν ἠδυνήθημεν εἰσέτι νὰ φθάσωμεν εἰς τινα πάγιον φόρον ἐφ' ὅλων τῶν φορολογητέων εἰδῶν, δι' οὗ θέλουσιν ἐκλείψει πολλαὶ συνέπειαι ἀπαγθεῖς καὶ ἐπιζήμιαι εἴς τε τὸν λαὸν καὶ τὴν Κυβέρνησιν· πρεσβεύω ὅτι ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἴση δικαιοσύνη ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων ἀπολύτως, πρέπει νὰ φροντίσωμεν ὥστε νὰ ἀποδοθῇ αὐτὴ σχετικῶς, καὶ εἰς τοῦτο δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς βάσιν τὰς τιμὰς ὁμαλῆς καταστάσεως, καὶ οὐχὶ τὴν ὁριστηριένην ὑπερτίμησιν ἥτις εἶναι ἔκτακτος καὶ διαβατική, ὡς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν συνωμολόγησε· πᾶσαν δὲ εὐμένειαν τῆς Κυβερνήσεως, οἵα εἶναι καὶ ἡ παροῦσα ἐπὶ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐλαίου, πρέπει νὰ παραδεχώμεθα εὐχαρίστως, καὶ νὰ ἀποκρούωμεν τὴν τοιαύτην ὅπου τὴν ἴδωμεν παρεκτρεπομένην· τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ παραδεκτὸν καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο τείνει περισσότερον πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας εἰς ὄφελος τοῦ λαοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ Κυβέρνησις τότε μόνον εὑρίσκεται ὅταν ὁ λαὸς εὐτυχεῖ· παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνῶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου ἀπέφυγε τὴν βάσιν τῆς ὑπερτιμήσεως, ταυτοχρόνως δὲν ἔπραξε τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος, ἀλλ' ἐπεβάρυνεν αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρου ὑπερόγκου· ἀνέγνων τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ εἶδον ἐκφραζομένην τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται ἀρκούντως ἱκανοποιήθησαν ἐκ τῶν περυσινῶν τιμῶν· ἀλλ' ἀφοῦ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἐδυστύχησαν καὶ μόλις πέρυσι ἀνέκυψαν ἐκ τῆς δυστυχίας ὀλίγον, ἱκανοποιήθησαν ἀρά γε; οὐχὶ βέβαια· διότι οὔτε τοὺς τόκους τῶν κατὰ τὰ ἓξ δυστυχῆ ἔτη καταβληθέντων ἀδρῶν ἐξόδων ἀπέλαυσαν· αἱ ἐρετειναὶ περιστάσεις δὲν εἶναι ὅμοιαι τῶν περυσινῶν· κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἡ τιμὴ ἠλαττώθη καὶ ἐλαττωθήσεται, ἡ δὲ ἀσθένεια δὲν ἐξέλειπε, καὶ συγχρόνως ὑπάρχει καὶ ἐναποταμίευμα ἐν Ἀγγλίᾳ εἴκοσι περίπου ἑκατομμυρίων λιτρῶν, ὅπερ πέρυσι δὲν ὑπῆρχε, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ φανῇ εὐμενεστέρα ἐπὶ τοῦ προϊόντος τούτου, ἂν ὄχι κατὰ μεγαλήτερον τοὐλάχιστον κατ' ἴσον βαθμὸν τῆς εὐμενείας ἣν ἔδειξεν ἐπὶ τοῦ ἐλαίου· ἡ ἐπιβληθεῖσα ἔγγειος φορολογία τῶν δραχ. 24 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν δὲν εἶναι εὐμενὴς ἀλλὰ μᾶλλον δυσμενὴς, προερχομένη ἐκ τῆς ἀπάτης τῆς ὁριστηριένης ἐκτάκτου ὑπερτιμήσεως· ἂς συγκατανεύσῃ

λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ὥστε νὰ ἀπαλλαχθῶσιν οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ περιπλέον ἐπιβαλλομένου φόρου, καὶ νὰ ἀφεθῇ ἡ ἐπὶ τῆς σταφίδος φορολογία εἰς ἣν ὑπάρχει κατάστασιν· ἂς εὔχεται μᾶλλον τὴν πρόοδον τοῦ προϊόντος τούτου, ἐκ τῆς ὁποίας θέλει ἔχει περισσοτέραν πρόσοδον, ἢ ἐκ τῆς ὑπερόγκου φορολογίας· ἐὰν τὸ τοιοῦτον παραδεχθῇ, δὲν λέγω τι ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν ἥτις δικαίως δὲν ἔπρεπε νὰ παραλειφθῇ ἐπὶ τῆς βρεγμένης σταφίδος· ἐὰν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπόφασίν της, τότε παρατηρῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις τῆς ἐπὶ τῆς βρεγμένης σταφίδος φορολογίας, καὶ νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἐπ' αὐτῆς φόρος εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀβρόχου προϊόντος ἐπιβαλλομένου· ὁμιλῶν, κύριε, πρὸς ὑμᾶς γινώσκοντας καλῶς τὰ περὶ τοῦ προϊόντος τούτου, καὶ πρὸς ὑπουργὸν γνωρίζοντα ἐπίσης τὰ περὶ αὐτοῦ καὶ ἰδιοκτητῶν ὅτα, ἐλπίζω ὅτι θέλω τύχει τῆς παραδοχῆς τῆς σωτηρίου ταύτης πρὸς τὸ μέγιστον μέρος τοῦ λαοῦ προστάσιός μου.

Ἐπῆρεν καὶ αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσιος· ὅλως ἀντίθετον πνεῦμα διέπει τὰς ἰδέας τοῦ προλαλήσαντος, ἀντίθετον ἐκείνου ὅπερ διέπει τὰς ἰδικάς μου· ἐπαινῶ τὰ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐκφραθέντα αἰσθήματά του, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἐγὼ δὲν ἐσύστησα τὴν αὔξησιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου κατὰ 2 λεπ. τὴν ὀκᾶ πρὸς ἐπιβάρυνσιν τοῦ χαροῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπαρχούσης ὑπερτιμήσεως. ἣν θεωρῶ ἔκτακτον μὲν ἀλλὰ διαρκῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ κατασταθῇ ἴση ἡ διανομὴ τῶν φόρων ἐπὶ τῆς φορολογίας ὅλων τῶν προϊόντων· οἱ λόγοι ἐξ ὧν ὡρμήθη ὁ προαγορεύσας εἰς τὰς προτάσεις του εἰσὶ δικαιοι τῶν λόγων οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς ἰδικάς μου ἰδέας· εἴμεθα κάτοικοι διαφόρων ἐπαρχιῶν τῶν ὁποίων τά τε κύρια προϊόντα καὶ τὰ συμφέροντα, ἅτινα πρόκειται νὰ ὑπερασπισθῶμεν, εἰσὶ διάφορα καὶ ἀντίθετα πρὸς ἄλληλα· δὲν κάμνω τὸ ἄδικον εἰς τὸν προαγορεύσαντα ἀποδίδων τὰς ἐκφραθείσας ἰδέας του εἰς πνεῦμα ἰδίου συμφέροντος· παρατηρῶ μόνον ὅτι ἡ πρότασίς μου εἶναι μὲν παράδοξος, ἀλλ' οὐχ ἧττον προσεγγίζει πρὸς τὴν ἴσην διανομὴν τῶν φόρων καὶ τὴν δικαιοσύνην, χωρὶς νὰ πολεμῇ τὴν ἐπιθυμητὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων, ἥτις πρέπει νὰ εἶναι γενικὴ πρὸς ὅλα τὰ εἴδη τῶν προϊόντων καὶ πρὸς ὅλους τοὺς φορολογουμένους.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ὅτι ἀληθῶς τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν μὴ συμβιβαζόμενα πρὸς ἄλληλα συγκρούονται· δὲν προῆλθον ὅμως εἰς τὴν περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου ὁμιλίαν μου ἐκ τοιαύτης

ἀρχῆς ἢ ἰδέας· ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι ὁ νομοθέτης ἐπὶ τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν κατάστασιν ὁμαλὴν τῶν πραγμάτων, καὶ ἐπροσδιώρισε τιμὴν 2 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἥτις εἶναι λίαν συγκαταβατική· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν τῆς σταφίδος ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀντιθέτως κατάστασιν ἀνώμαλον, καὶ οὕτως ἐπροσδιώρισε τιμὴν ὑπέρογκον προερχομένην ἐκ τῆς ἀπάτης τῆς ὁριστικοποιήσεως.

Ἐπέφερεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι δὲν φέρω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου, διότι θεωρῶ αὐτὸ ἀρκούντως ἀνεπτυγθὲν διὰ τῶν διαφόρων ἀγορεύσεων, καὶ ἤδη ἔρχομαι νὰ λαλήσω περὶ τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος ὡς σπουδαιοτέρου ἐκείνου· ὅταν πρόκειται νὰ προσδιορίσῃ τις φόρον ἐπὶ πράγματος τινος, πρέπει προηγουμένως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ πράγματος ἐκείνου, καὶ νὰ σταθμίσῃ ταύτας διὰ νὰ προσδιορίσῃ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν ὅρον τοῦ φόρου· τοῦ πρακειμένου προϊόντος τῆς σταφίδος τὰ περιστατικὰ εἰσὶ πολλὰ καὶ ποικίλα, καὶ ταῦτα ὡς μὴ ληφθέντα ὑπ' ὄψιν ἔρχομαι νὰ ἐκθέσω ὡς ἀκολούθως.

1) Εἰσόδημα 18 ἐτῶν δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κεφάλαιον τῶν κατὰ τὰ αὐτὰ ἔτη καταβληθέντων ἐξόδων μετὰ τῶν τόκων καὶ τῆς τιμῆς τῆς γῆς, διότι ἐξ ἔτη κατὰ τὴν ἀρχὴν οἱ ἰδιοκτῆται ἐξοδεύουσι χωρὶς νὰ λαμβάνωσι·

2) Κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε συνεχῆ ἔτη οἱ αὐτοὶ ἰδιοκτῆται κατεβάλλον ἄπειρα ἔξοδα χωρὶς νὰ λάβωσι τὸ παραμικρὸν ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης νόσου τοῦ μύκητος.

3) Ἐπειδὴ βρίσκεται συνήθως τὸ ἓν τρίτον τῶν καρπῶν ὡς ἔγγιστα εἰς τὰ ἀλώνια, ἡ ζημία αὕτη φέρει κατ' ἀναλογίαν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τοῦ ὅλου κατὰ 30 περίπου τοῖς 0|0.

4) Ἐπειδὴ ἡ καλλιέργεια τοῦ προϊόντος τούτου ἕνεκα τῆς νόσου ἐπολλαπλασιάσθη, κατὰ συνέπειαν ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ τὰ ἔξοδα ἕνεκα τῆς γενομένης θειώσεως κατὰ 50 τοῖς 0/0.

5) Ἐπειδὴ ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ φυτεῖαι καὶ ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει 2,500,000 δραχ. φόρον ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου, καλλιεργουμένου δι' ἀδρῶν ἐξόδων ἄνευ καθυστερήματος τινος, ὀφείλει νὰ εὐθαρσύνῃ τὸ προϊὸν τοῦτο καὶ νὰ τὸ βοηθῇ καὶ οὐχὶ νὰ τὸ καταθλίβῃ καταλογίζουσα εἰς βάρος τῶν φορολογουμένων τὰ ἔξοδα ὅπως αὐξήσῃ τὸν φόρον.

Κατὰ συνέπειαν ὅλων τῶν ἀνωτέρω περιστατικῶν ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ θεωρῇ μὲ ὄμμα λυγγέως τὴν τιμὴν καὶ νὰ παραβλέπῃ τὰ ἔξοδα· ἡ παρελθοῦσα τιμὴ ἦτο λίαν ἐλαφρυν-

τική, καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶναι δίκαιον νὰ μὴ ἐπιμένῃ ἄδη εἰς τὸν προσδιορισμὸν τιμῆς πολὺ ἀνωτέρας· προσθέτω δὲ ὅτι ἂν ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς τιμῆς τῶν 36 δραχμῶν δι' ἐγγειον φόρον καὶ ἐξαγωγικὸν τέλος, θέλει ἀναγκασθῇ μετ' ὀλίγον νὰ φέρῃ νόμον ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τούτου, ὡς ὄντος λίαν ὑπερόγκου. Καθόσον ὀφείλω τὴν προταθεῖσαν διάκρισιν τοῦ ἐπὶ τῆς βρεγμένης σταφίδος φόρου παρατηρῶ, ὅτι ἡ τοιαύτη διάκρισις δὲν δύναται νὰ γίνῃ, καθόσον αὕτη θέλει θέσει τὸ δημόσιον εἰς θέσιν ἀκροσφαλῆ νὰ ἀπολέσῃ τὸ μέγα μέρος τοῦ ἐπὶ τῆς ἀξύρου σταφίδος φόρου ἕνεκα τῶν ἀρεύστως γενομένων καταχρήσεων καὶ δολιοτήτων.

Ἀπαντῶν εἰς ὅλους τοὺς προλαλήσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν· ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας διὰ τῆς προτάσεως ἣν ἔκαμε ἐξαιτήσατο τὸν προσδιορισμὸν ὅρου τὸν ὁποῖον οὐδέποτε δύναταί τις νὰ ὁρίσῃ· ὁ ὅρος μέχρι ποίας στιγμῆς δύναται νὰ παραδεχθῇ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἐνοικίασιν εἶναι ὅρος ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ νομοθετικῶς, καὶ μένει εἰς τὴν εἰλικρινῆ ἐνέργειαν τοῦ ὑπουργοῦ, ὅστις βεβαίως θέλει ἔχει σύντονον φροντίδα ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων· ἄλλως τε ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἤθελε φανῇ μὴ φροντίζων περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπουργὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης καθ' ἣν ἀποδειχθῇ καταχρώμενος τῶν δημοσίων συμφερόντων καὶ πρέπει νὰ κρημνισθῇ· ὁ ὅρος οὗτος συνίσταται εἰς τὴν ἐκτίμησιν διαφόρων περιστάσεων.

Τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα φορολογίας εἰς τὸ Κράτος εἶναι τὸ τῆς ἐνοικιάσεως· τὸ σύστημα αὐτὸ ὡς καὶ τὸ τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως ἐνεργούμενα εἰλικρινῶς φορολογοῦν ἐπ' ἀκριβῶς τὴν πρόσοδον καὶ τὴν ἀξίαν της· δὲν ἔχετε, φρονῶ, ἀνάγκην νὰ ἀναπτύξω τὰ κακὰ καὶ τὰ ἄτοπα τῆς ἐνοικιάσεως· λέγω δὲ μόνον ὅτι διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι ὑπὲρ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ὡς καταστρεπτικοῦ, καὶ ὅτι δὲν παραδέχομαι καὶ τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου βεβαιώσεως διότι τοῦτο ἀνέπτυξε τὴν κακὴν πίστιν· κατόπιν τούτων ἔρχεται τὸ σύστημα τοῦ ἐκ τῶν προτέρων προσδιορισμοῦ τῶν φόρων, σύστημα ὅπερ ἔχει τὸ ἄτοπον νὰ βασίζεται εἰς ὑποθέσεις καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῶν προϊόντων· ἀλλὰ τὸ ἄτοπον αὐτὸ εἶναι πολὺ μακρύτερον τῶν ἀτοπημάτων, ὅσα περιέχουσι τὰ ἄλλα συστήματα, καὶ διὰ τοῦτο προτιμῶ τὸ σύστημα αὐτὸ ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ πλησιάσῃ τις τοὐλάχιστον εἰς ὅσο εἶναι δυ-

νατὸν διὰ τοῦ συστήματος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀνάγκη νὰ λαμβάνῃ ὡς βάσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου τοὺς ἐλαχίστους ὅρους, διότι προτιμώτερον εἶναι ν' ἀδικῆται τὸ δημόσιον, καθόσον ὅ,τι μένει εἰς τὸν κάτοικον εἶναι κερδαλέον παραγωγικὸν ἀποζημιοῦν διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τὸ δημόσιον.

Ἔχομεν ὡς ἀρχὴν προσέτι τὸ μέτρον νὰ μὴν ἐνοχλατῶμεν οὕτως εἰπεῖν τὴν πρόοδον τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν τιμῶν, καὶ νὰ ἐκπίπτωμεν αὐτῆς ὅπου τὴν ἀπαντῶμεν, ὅταν μάλιστα ἡ τε πρόοδος καὶ ἡ ὑπερτίμησις εἶναι γεγονότα τυχαῖα καὶ διαβατικά. Ἰδοὺ οἱ λόγοι αἵτινες μᾶς ἠνάγκασαν νὰ μὴ μεταβάλλωμεν τὸν ἐπὶ τῶν ἐλαίων φόρον, ἡ ὁμαλὴ κατάστασις ὑπῆρξεν ἡ βάσις μας.

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς δὲν ἀπεμακρύνθην καὶ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου τῆς σταφίδος· ἀλλὰ πρὶν ἡ ἐπιληρθῶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀπαντήσω εἰς μίαν ἰδέαν, ἥτις πολλάκις ἐπανελήφθη, καὶ ἥτις ὅμως εἰς τὴν πατρίδα μας δὲν δύναται δυστυχῶς νὰ πραγματοποιηθῇ, τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος· ἡ ἴση διανομὴ τῶν φόρων, πρὸς ἣν ἀναντιρρήτως πρέπει νὰ τείνωμεν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὅπου φορολογεῖται ἡ ἀκαθάριστος παραγωγή, διότι ἡ ποικιλία τῶν προκαταβολῶν καὶ τῆς παραγωγῆς εἶναι ἀκαταλόγιστος· πῶς λοιπὸν δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ἰσότητος ἐνῷ οὐδεμίαν ἐπιβάλλοντες φόρον κάμνομεν διάκρισιν, καὶ ἐνῷ καὶ ἀπὸ τὴν παραγωγὴν, ἥτις δίδει καθαρὸν εἰσόδημα ἓν, καὶ ἀπὸ ἐκείνην ἥτις δὲν δίδει πάντε, λαμβάνομεν τὸν αὐτὸν φόρον;

Ὅταν ἐκανονίσωμεν τὸν φόρον τῆς σταφίδος ἐγνωρίζομεν τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποτελέσμα· ἀλλ' ὁ χρόνος τῆς νέας συγκομιδῆς ἀπέχει πολὺ, Κύριοι, καὶ καθ' ὅλας τὰς πληροφορίας τὸ ἀποταμίευμα αὐτὸ θέλει καταναλωθῇ. Ἐγνωρίζομεν προσέτι ὅτι αἱ τιμαὶ τότε ἦσαν ὑπέρτεροι τῶν ἐξήκοντα ταλλήρων κατὰ χιλιάδα· τιμὴ τοιαύτη, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας ἐκ Πατρῶν, προσεφέρθη καὶ ἐσχάτως εἰς ποσόν τι σταφίδος προερχομένης ἐκ ψιλιατρῶν· πιθανὸν περιστατικὰ ἀπρόβλεπτα νὰ ψεύσουν τοὺς ὑπολογισμούς μας, ὡς καὶ ἐκείνους τῶν ἀντιπάλων μας· τὸ κακὸν αὐτὸ ἐγκεῖται εἰς τὸ σύστημα· ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου, εἰμὴ περὶ τοῦ ὅτι ἐπιδικάζοντες καὶ τὸν φόρον αὐτὸν ἀκολουθήσαμεν τὰς αὐτὰς ἀρχὰς, δηλ. ἐπιβάλλομεν φόρον κατ' εἴκοσι τάλληρα ἐλάσσονα τῶν τρεχουσῶν τιμῶν,

Ὁ Κ. Μαγγίνας μᾶς ἔκαμεν ἕνα καταπλακτικὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐξόδων ὅσα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς σταφίδος ἀπαιτοῦνται· ἂν ὁ ὑπολογισμὸς αὐτὸς ἦτο ἀληθὴς δὲν ἤθελεν ὑπάρχει τότε ἡ τοσαύτη ἔκτασις τῆς καλλιεργείας τοῦ προϊόντος τούτου· τὸ ἰδιωτικὸν συμφέρον εἶναι ὁ καλλίτερος ὁδηγὸς τῶν διαφόρων κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀπατῶνται ἐνίοτε καὶ τὰ ἄτομα, ἀλλ' ἡ ἀπάτη ἔχουσα ἔμεσον τὴν ποινὴν τῆς ζημίας εἶναι διαβατική· εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ἡ τάσις πρὸς τὴν σταφιδοφυτείαν εἶναι διαρκὴς, καὶ τὸ τοιοῦτον ἄλλο τι δὲν σημαίνει εἰμὴ ὅτι ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐπιζήμιος, ὡς πιστεύει ὁ Κ. Μαγγίνας.

Δὲν παραδέχομαι πρὸς δὲ καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην, ὅτι πρέπει νὰ φανῶμεν ἐπιεικεῖς πρὸς τὸ προϊὸν τοῦτο ὡς ἀπαιτοῦν προκαταβολάς· διότι ποῖον προϊὸν ἢ ποία φυτεία δὲν ἀπαιτεῖ προκαταβολὰς καὶ μεγάλας; δυνάμεθα νὰ ἐξαιρέσωμεν μόνον τὴν σταφίδα καθ' ὅλων τῶν ἄλλων προϊόντων, καὶ κατ' αὐτῶν ἀνοίγει τὰς πύλας τῆς ἀνάγκης τοῦ λιμοῦ; ἐν ᾧ σταφὶς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰμὴ προστατευομένη, ἀποδείξις ὅτι εἶναι προϊὸν παρὰ φύσιν· πρωτοπειρώτερον δὲ εἶναι τοῦτο ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου ἐπικερδεστέρου.

Δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἡ ἐλαία ἀξοδεύει ὀλιγώτερον τῶν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων. Ἰδοὺ τί λέγουσι τὰ πράγματα· ἡ ἐξαγωγὴ μας τὸ τρέχον ἔτος φθάνει μεταξὺ τῶν τεσσαράκοντα τριῶν ἑκατομμυρίων, ἡ δὲ τῆς ὑπερασπίου μεταξὺ τῶν δέκα ἑπτὰ· εὐρισκόμεθα δὲ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας μακρὰν τοῦ χρόνου τῆς νέας συγκομιδῆς, καὶ τὸ ἀποτιμήσωμεν, τὸ ὁποῖον καθ' ὅλα τὰ διδόμενα θέλει ἐξαντληθῇ μεταξὺ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἶναι ἔλαττον τῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων· ἡ κατανάλωσις λοιπὸν καὶ μ' ὅλην τὴν ὑπαρτίμησιν πλησιάζει τὰ ἐξήκοντα ἑκατομμύρια· ὑποθέσατε τώρα ὅσον θέλετε μεγάλην τὴν παραγωγήν, μὴ λαμβάνητε ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου ζήτησιν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ θέλετε εὕρει ὅτι ἡ σταφὶς πρὸς ἑξήκοντα τάλληρα, ἦτοι ἐπὶ δεκαπέντε τάλληρα ἔλαττον, ὅπως κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπωλήθη, ὅλως εὔρωστος ἀναλωτὰς, ἐκτὸς τῆς μανούσης ἀνάγκης τῶν ἀποτιμητικῶν· βλέπετε λοιπὸν ἐκ τούτων ὅτι καθ' ὅλους τοὺς ὑπολογισμοὺς ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέμβῃ ὅπως ἰσχυρίζονται τινές.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος δὲ τοῦ ἐλαίου ἐπανερχόμενος λέγω, ὅτι

φοβοῦμαι ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἄμεσον εἰσπραξιν, ὥστε διὰ νὰ βάλω ὅρον τινα τῆς ἀφύκτου παραδοχῆς τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἀπομακρύνω τὴν ἄμεσον εἰσπραξιν ἤθελον καταβιβάσει τὸν φόρον εἰσπραττόμενον διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, ὅπως καταστήσω ἀναγκαστικὴν οὕτως εἰπεῖν τὴν ἐνοικίασιν.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ὁρίζω ὅτι ἡ Γερουσία θέλει παραδεχθῇ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσι.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν·

Ἐν πρώτοις κύριοι! συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ καὶ συζητηθῇ εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχὴν, ἀλλὰ κατ' ὃν χρόνον εὑρισκόμεθα ἐν μιᾷ μόνον ὥρᾳ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, διότι τὸ ζητούμενον τοῦτο νομοσχέδιον ἀνάγκη νὰ ἀκολουθῇ ἐκεῖνον τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ πᾶσα μεταβολὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἤδη ἐγκριθέντος καὶ κυρωθέντος ἐκείνου νόμου, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον· ἐγὼ εἶπον πάντοτε κύριοι, ὅτι ἀνοικείως ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον ἡ ὑποχρέωσις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ὡς πρὸς τὴν ψῆφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διότι, ἂν τοῦτο τῷ ὄντι πρέπῃ νὰ γίνεται οὕτως, νομικὴ ὑποχρέωσις ὅμως ἦτο πάντοτε ἀνοίκειος· ἐπὶ δὲ ἀναμφιβόλου εἶναι νὰ ψηφίζωμεν νομοσχέδια προϋπολογικὰ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξ μιᾶς σχεδὸν βραδύτερον, ὡς πράττομεν σήμερον, ἐν ᾧ ὁ προϋπολογισμὸς ἐκείνος ἔπρεπε νὰ συμβαδίζῃ, καὶ οὐχὶ νὰ διασπᾶται οὕτω, καὶ νὰ προηγῆται εἰς τοσαύτην ἀπόστασιν· ἡ λοιπὸν πρέπει νὰ ἀρθῇ ἐκ τοῦ νόμου ἐκείνου ὁ τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τὸ ἄρθρον 5, ἢ νὰ προστεθῇ εἰς αὐτὸν καὶ ἓν ἄλλο ἄρθρον, ὁρίζον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ψηφίσεως καὶ τῶν περὶ φορολογίας νόμων συγχρόνως μὲ τοὺς προϋπολογισμούς.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον ἐνταῦθα δὲν μᾶς ὑποχρεοῖ νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια, ἰδοὺ τὸ ἄρθρον·

Ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ψηφίζεται καὶ κυροῦται ἐντὸς τῆς συνόδου, τῆς λησούσης πρὶν τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα ὁ προϋπολογισμός.

Ἐκ δὲ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης ἠξεύρετε ἤδη τί συμβαίνει· ἐνῷ προϋπολογίζονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1857** ἔτους

ἐπὶ τῆς σταφίδος δραχμαὶ 200,000, καὶ ὁ οἰκονομικὸς βίος τοῦ ἔθνους τούτου ἀρκεῖται μὲ τὸν ποσὸν τοῦτο, ἤδη διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ φόρου τούτου θέλει ἀναβῆ εἰς 300 ἢ 400,000, καὶ δὲν δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι εἶχε κατὰ νοῦν τὴν αὔξησιν τοῦ φόρου τοῦ σταφιδοκαρποῦ καὶ κατὰ συνέπειαν προσδιώρισε εἰς ἐκεῖνον τὸν προϋπολογισμὸν τὸ ποσὸν τοῦ σήμερον ψηφιζομένου φόρου· διότι τότε προέλαβε νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ψηφίσωμεν ἐξάπαντος τὸ νομοσχέδιον τοῦτο· βλέπετε λοιπὸν, ὅτι τὰ ἄτοπα ταῦτα προέρχονται διότι δὲν ἐρχόμεθα νὰ ψηφίζωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης συνόδου τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς, ἔχοντες διάστημα χρονικὸν τριῶν μηνῶν ἑκάστοτε πρὸς καταρτισμὸν τῶν νόμων τούτων, καὶ ὄντες εἰς κατάστασιν νὰ ψηφίζωμεν αὐτὸν ἐν πλειοτέρᾳ γνώσει τῆς μελλούσης εὐφορίας ἢ μὴ τοῦ ἀμέσως ἐπερχομένου ἔτους· καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῦ τυπικοῦ μέρους.

Ἤδη δὲ ἐρωτῶ ἀφοῦ, Κ. ὑπουργὲ, ἔμεινες εὐχαριστημένος μὲ τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν τῶν εἰσόδων σου, εἰς δραχμὰς 200,000, καὶ ἡ σταφὶς εἶχε τότε 24 δραχμὰς φόρον, πρέπει ν' ἀρκεσθῇς εἰς τοῦτον, καὶ ἂν θέλῃς ζήτησε τὴν αὔξησιν διὰ τὸ μέλλον τὸ τοῦ 1858 δηλονότι.

Κύριοι! ἀφίνω τώρα κατὰ μέρος τὰς τυπικὰς ταύτας ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι μέγα βάρος εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ὡς βλέπετε, καὶ χωρὶς νὰ ἔμβω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐσιαστικοῦ ζητήματος, λέγω μόνον, ὅτι ἡ σταφὶς εἶναι τὸ μέγιστον τῶν προϊόντων τοῦ Κράτους.

Συνέπεσε πρὸ πολλοῦ, κύριοι, νὰ ἴδω δύο στατιστικοὺς πίνακας τοῦ 1840, τὸν μὲν ἕνα τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα διαφόρων εἰδῶν πραγμάτων, τὸν δὲ ἕτερον τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ θεωρήσας εἰς μὲν τὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἓν κεφάλαιον ἐκ δέκα περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ σῖτον εἰσαγόμενον, ἔρριξα, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μέρους εἰδῶν εἰς τὸν πίνακα τῆς ἐξαγωγῆς τὸ ποσὸν τὸ προερχόμενον ἐκ τοῦ ἐξαγομένου σταφιδοκαρποῦ συνιστάμενον ἀπὸ ἴσον σχεδὸν ποσὸν μὲ τὸ τοῦ εἰσαγομένου σίτου, παρηγορήθην ἀκούοντος καὶ ἀπόβαλον τοὺς φόβους, τοὺς ὁποίους εἶχον συλλάβει καὶ ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν πολλῶν ἀγαθῶν, πολιτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐπικειμένην οἰκονομικὴν κρίσιν εἰς τὴν Πατρίδα.

Ἤδη ἀκούσατε παρακαλῶ στατιστικάς τινας πληροφορίας περὶ τοῦ προκειμένου, τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἔλαβον, καὶ τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ θεωρήσητε ὡς ἐπισήμους.

Οἱ ἀγοραζόμενοι σταφιδοκαρποὶ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον προέρχονται ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἰονίων νήσων, 3/5 ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ 2/5 ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων.

Τὸ ἐξαχθὲν ποσὸν ἐκ τῶν εἰρημένων τόπων κατὰ τὸ ἔτος 1856 ὑπῆρξε 27,000 τόνων βάρους, ἐξ ὧν 21,701 εἰσήχθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἡ ἀξία τοῦ εἰσοδήματος τῆς ἐξαχθείσης Κορινθιακῆς σταφίδος, μόνη ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς ὅλων τῶν λοιπῶν ἐξαχθέντων προϊόντων.

Ἡ δὲ τελευταία καὶ νεωτάτη ἔκπτωσις ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν προσήγαγεν τὴν αὔξησιν τῆς ἀγορᾶς τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος, κατὰ τὸ τριπλάσιον τοὐλάχιστον πλέον τῶν περασμένων ἐτῶν.

Ὁ δασμὸς ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τὸ 1809—1813 ἀνέβαινεν εἰς 37 λίρας 6 σελίνια καὶ 8 πένας κατὰ τόνον. Τὸ 1813 ἀνέβη εἰς 44 λίρας 6 σελίνια καὶ 8 πένας. Κατὰ τὸ 1834, ἐξέπεσεν εἰς 23 λίρας 3 σελίνια καὶ 4 πένας. Κατὰ τὸ 1844 ἐξέπεσεν εἰς 15 λίρας 15 σελίνια ὅπου καὶ μένει.

Καὶ ἡ Ἀμερικὴ δὲ εἶναι παγίνωστον ὅτι ἠλάττωσε τοὺς δασμοὺς ἐπὶ τῶν ξηρῶν καρπῶν ἀπὸ 40/00 εἰς 8/00, καὶ ὅτι κατὰ τοῦτο συνετέλεσαν οὐχὶ ὀλίγον καὶ αἱ ἀπὸ μέρους τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως ἐπανειλημμέναι προσπάθειαι.

Συμπέρασμα λοιπὸν ἐκ τούτου ἐπέρχεται τοῦτο, ὅτι ἀφοῦ τὰ Κράτη ἐκεῖνα ἐκπίπτουσι τοὺς δασμούς των, καὶ διὰ τῆς ἐκπτώσεως ταύτης ἐπιφέρουσι ἔκπτωσιν τῆς τιμῆς τοῦ καρποῦ, ἐπομένως αὐξάνουσι τὴν κατανάλωσιν, ἐλπίζεται δὲ, ὅτι βαθμηδὸν θέλει καταντήσει τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν τελείαν ἐμπορικὴν ἐλευθερίαν· ὅταν ἀκούσουν ὅτι ἡμεῖς ἀναβιβάζομεν τοὺς φόρους ἡμῶν, θὰ εἰπωσιν ὅτι ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐξ ἑνὸς μέρους μᾶς δίδωσι τὰ μέσα νὰ ὠφελώμεθα, ἡμεῖς ἐξ ἄλλου ἐπιβαρύνομεν τὸν καρπὸν διὰ νέου φόρου, τὸν ὁποῖον βεβαίως θέλουν πληρώσει οἱ καταναλωταί· καλῶς λοιπὸν ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὰς προσδοκίας των!!

Εἶδα μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι σκοπεύει νὰ ἄρῃ πάντα δασμὸν, εἰ δυνατὸν, ἀπὸ τὴν ἐξαγωγὴν, ἀλλὰ συγ-

χρόνως αὐξάνει τὸν τῆς σταφίδος, ἥτις εἶναι τὸ κυριώτερον προϊὸν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ ὁποῖον, κατ' ἐμὴν πεποίθησιν, εἶναι ἱκανὸν νὰ καλύψῃ τὰ ἔξοδά μας, καὶ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καταθλιπτικὴν φορολογίαν, ἥτις καὶ τοὺς ἐνδεεῖς σταφυλοπόνους δὲν ἐλεεῖται. Ἡ τάσις μας, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, εἶναι αὐτὴ, ἀλλὰ βεβαίως μέχρι λόγων, ἀποκρίνομαι ἐγώ, διότι καὶ ἐν ᾧ λέγει, ὅτι δὲν θέλει ἐνεδρεύει τὴν αὔξησιν τῶν προϊόντων πρὸς σκοπὸν φορολογίας, αἱ πρὸς τὴν Βουλὴν πρῶται φορολογικαὶ αὐτοῦ προτάσεις ἦσαν ἀλλιῶς, καὶ ἐκεῖ ἐφαίνετο παρακολουθῶν κατ' ἴχνος τὴν αὔξησιν τῶν προϊόντων, διότι καὶ πέραν τοῦ μονίμου τῶν ἀμπέλων φόρου ἐζήτει νὰ ἐκτείνῃ τὴν ταμιευτικήν του χεῖρα, καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων λοιπῶν εἰσοδημάτων ὁμοίως, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν πατριωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ἐκεῖνου, τὸ ὑπουργεῖον ἀπεκάλεσε τὰ μέτρα ταῦτα. Ἡμεῖς ἐπιμένομεν εἰς τὴν πρώτην φορολογίαν τῆς σταφίδος· ὡς εὐχαριστηθῇ λοιπὸν καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ζήσῃ μὲ τὸ ὁποῖον ἐξ μίγας ἀρχήτερα προϋπολόγησε ποσόν, ἡ δὲ εὐφορία τοῦ καρποῦ καὶ ἡ μεγάλη αὐτοῦ ζήτησις θέλει φέρει βεβαίως τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἰάγος Παλαμίδας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Πολλὰ ἤκουσα νὰ λέγωνται περὶ τῶν δημοπρασιῶν καὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νὰ τίθεται ὅρος εἰς τὸ τίμημα αὐτῶν· ἐπὶ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας σκέψις ἐγένετο περὶ δημοπρασίας καὶ τῶν τιθεμένων ὅρων κατακυρώσεως ἐν αὐταῖς. Ἀνατρέχων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ὅτι αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωσιν τὸν βροῦν τῶν κατὰ διαδοχὴν σκέψεων· εὑρέθη δὲ ὡς μέτρον τῆς ὑπουργικῆς ἐνεργείας τὸ ἑξῆς· ὅταν αἱ δημοπρασίαι ῥιφθῶσιν εἰς τὸν προσδιορισθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὅρον, προϋπολογισθέντα πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν, καὶ βασισθέντα ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τιμῶν παρελθόντων ἐτῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοπρασίας ἀτμοσφαιρικῶν περιστάσεων, ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ παραχωρῇ αὐτάς. Καθόσον δὲ αἱ δημοπρασίαι γίνονται εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν προϊόντων, εὐθεωρήθη ἀσφαλέστερον τοῦ πολλοῦ ἢ ὀλίγου νὰ μένωσιν εἰς τὸν τοιοῦτον μέσον ὅρον, ἵνα μὴ ἐξάρτηνται ἐκ τῆς δολιότητος τοῦ ἑνὸς ἢ ἐκ τῆς ὑποκρίψεως τοῦ ἄλλου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου δὲν πρέπει μία Κυβέρνησις νὰ παρακολουθῇ

τὴν αὔξησιν, διότι τότε πρέπει νὰ παρακολουθήσῃ καὶ τὴν ἐλάττωσιν.

Ὁ ἐπὶ τοῦ καθαρισμένου καὶ ἀκαθαρίστου γενόμενος λόγος περὶ φόρου τῆς σταφίδος δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται καθ' ὑπόθεσιν, διότι τὸ προϊὸν τοῦτο φορολογεῖται οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ καθαρισμοῦ του ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τεμαχίῳ ὑπερβολικῶς ὑποθετικῷ, ἐν ᾧ ἕκαστος πολίτης δὲν χρειάζεται ἢ νὰ δίδῃ τὸν πραγματικὸν ἔγγειον φόρον του. Εἶπον τινες ὅτι ἡ σταφὶς ἦτο Καλλιτροφίας εἰσόδημα, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἄπατον, διότι ἐξ αἰκείων ἔγγειμαι νὰ σᾶς ἀποδείξω ἐπὶ μικροῦ τοιούτου κτήματος τὸ ὁποῖον ἔτυχε νὰ ἔχω, ὅτι ἀφοῦ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἐξοδὰ μόνον ἀφῆκε εἰσοδήματα εἰς τὸν καλλιέργειαν αὐτοῦ, μόλις πέρυσι ἔλαβα μικρόν τι εἰσόδημα. Λόγος δὲ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ γενομένης κατ' αὐτὰς πωλήσεως μέρους σταφίδος ἐν Πελοποννήσῳ πρὸς 30 τάλληρα, ἀλλὰ μάθετε ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι πρὸ καιροῦ εἰς Πελοπόννησον ὤφειλα ἔγκαιρα ἦμεν, τοῦτο δὲ συνέβη ἐπὶ ὀλιγίστου ποσοῦ μόστου ἐν Ζακύνθῳ.

Ἐπιμένω λοιπὸν εἰς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ προτεινομένου φόρου, καθόσον μάλιστα εἶμαι συμφωνότατος μὲ τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν, ὅτι ὁ προμνημονευθεὶς φορολογικὸς νόμος ὡς ἀφορῶν τὸ παρὸν ἔτος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος· καὶ ἂν εἰς τοῦτο προέβλθεν τὸ ὑπουργεῖον ὡς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τὴν ὁποίαν εἰς τὸν αὐτὸν νόμον κάμνει ἐνῶς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν ἐξ ὧν μέχρι τοῦδε ἐπιβαλλομένων εἰς τὰ προϊόντα τῆς ἀμπελουργίας, ἂν καὶ εἰς τοιαύτην εὐμενῆ πρόνοιαν δὲν εἶμαι ἐναντίος, ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸν αὐτὸν προϋπολογισμὸν τοῦ παρόντος ἔτους ἐπὶ ἓξ τοῖς ἑκατὸν τὰ προϊόντα ὑπελογίσθησαν, ἡ δὲ ἔλλειψις τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν διαιρεῖται εἰς τὸν μακρὸν ἀπαριθμητὸν νόμων τοῦ τιμολογίου, τῶν ὁποίων δὲν θέλει ἀφαιρεθῇ ὁπωσδήποτε εἰμὴ ἀπὸ τὰς ἄκρας τοῦ μέλλοντος ἔτους, εἶναι διπλούστερον καὶ προσφορώτερον καὶ πρᾶξις ἰδιαιτέρως νὰ μείνῃ καὶ ὁ φόρος οὗτος ὡς διατρέχει, διότι οὕτω δὲν ἐπιβαρύνεται μία μόνη τάξις ἢ τῶν ὀλιγίστων σταφιδοκαλλιεργούντων.

Ἀκόλουθα ἐπομένως τῶν λόγων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ἔλεξε τάδε·

Κύριοι!

Ὅταν πρόκηται περὶ φορολογίας, ἤγουν περὶ ἐπιβολῆς ἑνὸς

βάρους ἡ περὶ ἀφαιρέσεως ἑνὸς μέρους τῆς περιουσίας τοῦ πολίτου, ὀφείλει πᾶς τις, καὶ πρὸ πάντων ὅσοι κατέχουσι μίαν ἕδραν ἐντὸς τῶν νομοθετικῶν περιβόλων, νὰ ἀπέχωνται τοῦ ζητήματος, ὡς λίαν ἀκροσφαλοῦς, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς πολιτείας, καὶ ὡς ἱεροῦ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς φιλανθρωπίας, μεθ' ὅλης τῆς προσοχῆς καὶ μετὰ πάσης μετριοπαθείας. Ὅταν πρόκηται περὶ ὁρισμοῦ φόρων, αἱ πολιτικαὶ διαιρέσεις πρέπει νὰ διακόπτωνται τὰ πάθη νὰ καταστιγῶσι καὶ νὰ ἀκούεται μόνον ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως. Ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ἰδεῶν τοιαύτης πεποιθήσεως λαμβάνω σήμερον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητουμένου φορολογικοῦ νομοσχεδίου ἔρχομαι ἄνευ τινος προκαταλήψεως ὑπὲρ ἢ κατὰ προσώπων, καὶ ἐπιθυμῶ ὥστε νὰ μὴν ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἀπαντες καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως εἰμὴ τὸ καλῶς ἐννοούμενον κοινὸν συμφέρον, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ ἀληθὲς συμφέρον αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Κύριοι! ἄκουσα μετὰ προσοχῆς τὰς διαφόρους ἰδέας καὶ γνώμας, τὰς ὁποίας ἔφερον εἰς τὸ μέσον οἱ μέχρι τοῦδε ὑπὲρ καὶ κατὰ ἀγορεύσαντες· ἔρχομαι ἤδη νὰ φέρω καὶ ἐγὼ τὸ μέρος μου· ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι πρὸ πάντων νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορίαν μου διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐπέπεσαν κατὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου, ὅστις καὶ ὡς μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἔγραψε, καὶ ὡς μέλος τοῦ Σώματος ὡμίλησε ὑπὲρ τῆς προσθήκης δύω λεπτῶν εἰς τὸν φόρον τοῦ ἐλαίου· ἡ ἀντίρρησις ὅμως ἡ πλέον παράδοξος, καὶ διὰ νὰ ἐκφρασθῶ σαφέστερον ἡ πλέον παραπεπτωκυῖα, ἦτον κατὰ τὴν κρίσιν μου ἡ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν· διότι πιστεύει ὅτι, ὡς καὶ εἰς ἄλλα πολυμελῆ Σώματα, εὑρίσκονται ἴσως καὶ παρ' ἡμῖν ὀλίγαι συνειδήσεις· δὲν εὐχαριστήθη νὰ ἀποδείξῃ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ ἐπωφελὲς τῆς προτάσεως τοῦ Κ. Χατζίσκου, μετεχειρίσθη ὡς ἀκούσατε καὶ μίαν πλαγίαν ἀλλ' ἰσχυρὰν εἰσήγησιν· σᾶς εἶπε «θέλετε νὰ αὐξήσῃ ἡ Γερουσία φόρον»; μὲ ἄλλας λέξεις ἤθελησε νὰ μᾶς ἀποτρέψῃ τοῦ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ συναδέλφου μας βάλλων ὑπ' ὄψιν μας εὐθύνην βαρείαν, τὴν ὁποίαν παραδεχόμενοι τὴν γνώμην ἔχομεν ἄδικον νὰ ὑποστῶμεν ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης. Τοιαῦται εἰσηγήσεις φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται· διότι καὶ ἄνευ ἀποτελεσματος ἀποβαίνουν ἐνώπιον Σωμάτων συγκειμένων ἐκ πολυτίμων ἀνδρῶν, καὶ τὸ ἀσθενὲς ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐπιχειρημάτων ἐντεῦθεν ἀποκαλύπτεται.

Ἡ Γερουσία ἀφ' οὗ ἔχει αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἔχει καὶ τὸ θάρρος

ἐὰν ἴδῃ ὅτι εἶναι δίκαιον ὄχι μόνον νὰ ἐκτέσῃ φόρους ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξήσῃ, ἔχει, λέγω, τὸ θάρρος νὰ ἐκφράσῃ παυδήμως τὴν γνώμην της χωρὶς νὰ προβληθῇ κανεὶς εἴδους εὐθύνην.

Ἐρρίθη καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ὅτι τὸ μέγα τὸ ὡραιότατον πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν σύστημα, εἶναι ἡ συζήτησις, ἥτις γίνεται ἐν πλήρει δημοσιότητι. Τί ἔχει νὰ φοβηθῇ ἓν ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα ὁπόταν ὕστερα ἀπὸ μίαν πανδήμων συζήτησιν παραδεχθῇ γνώμην, ἡ ὁποία διῆλθεν ὅλας τὰς βασάνους τῆς ἐξετάσεως; ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη σφάλλῃ, ἀρκεῖ νὰ καταδειχθῇ ἡ εἰλικρίνεια τῆς ἀπορράστου διὰ νὰ μὴν ἦναι φοβερὰ ἡ εὐθύνη του, καὶ καταδεικνύεται ἡ εἰλικρίνειά του, ὅταν ἡ συζήτησις εἶναι, ὡς εἶναι δημοσία. Ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου δὲν εἶναι ἄνευ βάσεως· εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ σημερινὴ ἀνατίμησις τοῦ ἐλαίου δὲν θέλει εἶσθαι ὁλοκλήρως διαρκητική, ἄλλως τε δὲν πρόκειται νὰ ψηφίσωμεν διαρκῆ φόρον ἀλλὰ δι' ἓν μόνον ἔτος· ὁ δὲ λόγος τοῦ ὅτι ἡ προμήθεια αὕτη ἀφορᾷ ἓν μικρὸν ποσὸν προϊόντος, διότι τὸ ὅλον σχεδὸν τοῦ ἐλαίου θέλει ἐνοικιασθῇ, ὁ λόγος, λέγω, οὗτος δὲν εἶναι ἰσχυρός. Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἐνταῦθα ἐὰν ἡ πρόσοδος ἦναι μικρὰ ἢ μεγάλη, ἀλλ' ἐὰν ἡ πρότασις ἦναι ὀρθὴ ἢ ἐσφαλμένη.

Δὲν ἤθελα διστάσει Κύριοι, καὶ νὰ ἐμβῶ εἰς λεπτομερεστέρας ἐξετάσεις, καὶ νὰ συμφωνήσω καὶ νὰ συντάξω μάλιστα γενῶς τὴν γνώμην τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας, ὑφίσταμαι μίαν ἀκριβῆ ἔρευναν ἤθελε μὲ ἐμπνεύσει τὴν πεποίθησιν περὶ τῆς ἀκριβείας, περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι εὐκόλως τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἠμποροῦν νὰ συντρέξωσιν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν φόρων, δυσπόλλως δὲ καὶ σπανιώτατα εἰς τὴν ἐλάττωσιν αὐτῶν, διὰ αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον συμφωνῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν σήμερον νὰ αὐξηθῇ ὁ φόρος τοῦ ἐλαίου.

Ἂς ἀρχίσωμεν λιπὸν κατὰ μέρος τὸ ἔλαιον καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν στοιβάδα· ἡ ἀκρόπολις, κύριοι, μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου προϊόντος εἶναι μεγίστη ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις. Τὸ ἔλαιον καταναλίσκεται ἐντὸς τοῦ Κράτους μέχρι 500,000 δρ. ἔλαιον ἐξαγόμενον μόνον εἰς ἓν πρωϊαῖον ἔτος· ἡ στοιβὴ εἰσάγει κατ' ἔτος εἰς τὸ Κράτος χρήματα ἢ ἄλλα προϊόντα ἀξίας ἑκατομμυρίων ἀτιμῶν, καὶ περισσοτέρων, ὡς θέλουσι, δικαιοῦνται καὶ εἶσαι· ἡ στοιβὴ ὅμως ἐξάγεται σχεδὸν ὁλοκλήρως, καὶ χρησιμεύει πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐκείνων τῶν ξένων προϊόντων τῶν ὁποίων ἔχομεν χρείαν καὶ δὲν παράγει ὁ τόπος μας· εἶναι ἐνα-

ποταμιεύματα κόπων πολλών γενεών· είναι άληθές ότι και οί ελαιώνες είναι ένας άπό τούς μεγάλους πλούτους της Ελλάδος, άλλ' ό πλούτος αύτός είναι τό προϊόν πολλών χρόνων και αιώνων ίσως. Άλλ' ή σταφίς είναι καταβόθρα σχεδόν ολοκλήρου της παρούσης γενεάς· περιλείπει ολοκλήρους τας καταστάσεις και τούς αγώνας χιλιάδων οικογενειών· είναι ή μόνη άγκυρα, έπί της οποίας σκλεύουσιν όχι μόνον έκείναι αίτινες είς την εμπόλευσιν αύτης κατέβαλον και όσα κεφάλαια είχον και όσα έδανείσθησαν, άλλα και μία μεγάλη και πολυάριθμος τάξις καλλιεργητών και έργατών· είναι μέ ένα λόγον ένας θησαυρός του κοινωνικού πλούτου και ή σπουδαίον ζήτημα τάξεως. Έάν ως έργον υπολογίσωμεν ότι ή σταφιδεργασία καλύπτει 150 ή 160 χιλιάδας στρέμματα καρποφορούντα δένδρα, και έάν έκαστον στρέμμα έκτιμήσωμεν πρός δρ. 30.0, θέλομεν μάθει ότι είς τό είδος τούτο της καλλιεργείας έδαπανήθησαν δρ. όκτακόσια περίπου έκατομμύρια, και έδαπανήθησαν άπό ένα λαόν όπου προχθές έξήλθεν άπό ένα καταστρεπτικόν πόλεμον.

Ο Κ. υπουργός όμιλών πρό όλίγου μάς είπε, ότι δέν πρέπει νά άνησυχώμεν τώρα διά την άνάπτυξιν τών δπλων λαμβάνει παρ' ήμιν ή σταφιδοφυτεία, ούδε νά ζητώμεν νά υποστηρίξωμεν αύτην διά προστατευτικών μέτρων· αρκούσε, είπε, τών φροντίδα είς τό ιδιωτικόν συμφέρον, τό όποίον είναι νά προνοή καλύτερα· αλλ' ό Κ. υπουργός έλησμόνησε, και τό έλέγομεν έντεύθεν και γρήγ, ότι όλαι σχεδόν αί αρχαί έχουν τούς έπιτρέψεις των. Το ιδιωτικόν τρόπον συμφέρον είναι τό δημοσιώτερον έλαττόνων του πανός· πολ' άπλούν παρατήρησις είς τάς όποίας ή ιδιωτική πρόνοια αποκλείεται, μάτι όπλον, διότι έλλείπουν είς την ύπαιθρον πολλαί γνώσεις, πληροφορίαι, πολλά μέσα, τά όποία έχουν μόνον αί δυνάμεις, και δυνατώτερος πάντων είναι μία Κυβέρνησις· ίδωμεν πρώτον έπειθεν τό ιδιωτικόν συμφέρον, διότι έλλείπει αύτή ή πρόνοια, και έλλείπει ή πρόνοια διότι έλλείπουν τά μέσα· ίδωμεν μετά είς αύτό τούτο τό προϊόν της σταφίδος να επιβρύνεται κατά πορείαν καταστροφής· ίδωμεν πολλούς διοικητάς είς τοιούτας περιστάσεις να διαζώσωσι σταφιδοκαμπίους, όταν μίαν ήμέραν αρήτωσιν αί Κυβερνήσεις τό πολεμικόν τό όποίον παίζουσι είς την πολιτικήν υπηρεσίαν είς την σημερινήν κατάστασιν των κοινωνιών· όταν παύσωσι να ασκώσι πάσαν πολιτικήν, περί προσώπων, και καταναλίσκωσι ποία ή καλή αποστολή των, και τεθώσιν έπί κεφαλής της βιομηχανίας, της Γεωργίας, του

εμπορίου, και της άλλης κινήσεως των εθνών, τότε θέλει γίνη καταφανές τό άτοπον της αρχής, την οποίαν εξέφρασεν ο Κ. υπουργός· τότε θέλομεν γνωρίσει άπαντες ότι το ιδιωτικόν συμφέρον ποτέ δέν ήμπορεί να ήναι τοσούτον δραστήριον, τοσούτον προνοητικόν, τοσούτον περιωτισμένον, τοσούτον αποτελεσματικόν, όσον ή ενέργεια, αί γνώσεις ή αποτελεσματική πρόνοια μιας βιομηχανικής Κυβερνήσεως. Και μήν υπολάβετε, κύριοι, την ιδέαν ταύτην ως μίαν παραδοξολογίαν, ως θεωρίαν απραγματοποίητον. Υπάρχει σήμερον· ναί! υπάρχει πρό πολλού Κυβέρνησις φωτισμένη εθνους μεγάλου, Κυβέρνησις ήτις ετέθη επί κεφαλής του εμπορίου και της βιομηχανίας του έθνους της, και έπραξε μεγάλα και κατώρθωσε τα άπιστα· ανύψωσεν αυτό το έθνος είς έκείνο το σημείον του πλούτου και του μεγαλείου, όπου ο ανθρώπινος νους δέν δύναται είμή να θαυμάζη· θά σάς φανή παράδοξον έν σάς προβώ, ότι έν ή όλαι αί Κυβερνήσεις μεγάλων και μικρών άλλων εθνών καταγίνονται πώς να καταρθώσωσιν ωραίας πολιτικάς συνθήκας, αυτή ή Κυβέρνησις ενασχολείται πώς να αποκτήση συμμαχίαν (ταρίφας). Δέν πράττει λοιπόν ανάξια, προσκαλών τον σύντονον προσοχήν της Κυβερνήσεώς μας έπί του αντικειμένου το όποίον συζητούμεν· είναι κεφάλαιον, του όποίου ή καταστροφή ήμπορεί να φέρη μέγαν κλονισμόν είς την Κ. κοινωνίαν. Ίδωμεν πρό ολίγου τά θλιβερά αποτελέσματα, τά όποία ή νόσος αυτού του καρπού έφερεν είς όλόκληρον το έθνος. Εκείνασαν σημαντικαί οικογένειαι. έπαθεν ή εργατική κλάσις, έπαυσεν ή χρηματική κυκλοφορία· αύτα αυτά ή Κυβέρνησις καίτοι θέλουσα καίτοι προσπαθήσασα δέν εδυνήθη να φέρη τών παραμικράν θεραπείαν, τήν παραμικράν ελπίδαν· τοιαύτη, κύριοι είναι ή επίδρασις αυτού του προϊόντος, είς τών τύπον μας. Μή λησμονήσετε ότι πρώτιστα αυτής της καλλιεργείας, ήτις στολίζει πρό πάντων όλα τα πεδία της Πελοποννήσου, ο εργατικώτερος, ο νοημονέστερος λαός, λαός όστις δύναται να θεωρηθή ως ή ψυχή, ή καρδία εις την καλλιέργειαν εις την παραγωγήν αυτού του προϊόντος. Δέν πρέπει λοιπόν ούτε ή Κυβέρνησις μετ' επιπολαιότητος να μεριμνή περί του κλάδου τούτου της εθνικής δραστηριότητος, ούτε ήμεις να παρακαλώμεν μόνον την Κυβέρνησιν να προστατεύση αυτό τό προϊόν· ωφελούμεθα, κύριοι, άφ' ού καλώς σταθμίσωμεν τά πράγματα και πεισθώμεν, και έάν δέν συγκατατίθεται το υπουργείον, ήμεις να άπο-φασίσωμεν, ήμεις να κάμωμεν το χρέος μας.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐρρόντισε προσδιορίζουσα τὸν ἐκ τῆς σταφίδος φόρον νὰ μὴν ἐπιβαρύνῃ τὸν λαόν. Δὲν θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι δὲν ἐρρόντισε· δὲν λέγω ὅτι δὲν ἐσκέφθη· λέγω μόνον ὅτι καὶ σκέψεις ἠδύναντο νὰ ἀπατηθῇ, καὶ πιστεύω ὅτι ἠπατήθη. Προσδιώρισε τὴν τιμὴν τοῦ καπνοῦ εἰς 40 τάλληρα, στηριζομένη, ὡς λέγει, εἰς τὴν μέχρι τοῦδε τρέχουσαν τιμήν, καὶ εἰς τὴν πιθανότητα τοῦ ὅτι κατωτέρα δὲν θέλει προτιμηθῇ διὰ τὴν μέλλουσαν ἐσοδείαν· καὶ ὅμως ἡμεῖς πιστεύομεν, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀρνεῖται, ὅτι ὑπάρχει εἰσέτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἀναποταμίευμα καπνοῦ ἱκανῆς ποσότητος ἐκ τῆς παρελθούσης ἐσοδείας· ὁ Κ. ὑπουργὸς νομίζει ὅτι πρὸ τῆς νέας συγκομιδῆς θέλει καταναλωθῇ, καὶ ἐγὼ ἀμφιβάλλω· ἠξεύρετε, κύριοι, διὰ τί διότι συνήθως πρότερον κατηναλίσκοντο κατ' ἔτος πεντήκοντα ἑκατομμύρια σταφιδοκαρποῦ, καὶ σημειώσατε ὅτι ἡ τιμὴ αὐτοῦ δὲν ὑπερέβαινε τὰ 35 καὶ 30 τάλληρα. Εἶναι βέβαιον καὶ παοίγνωστον ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτείνεται ἡ κατανάλωσις ἑνὸς προϊόντος, ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐλαττοῦται, καὶ ἀπ' ἐναντίας ἡ κατανάλωσις περιορίζεται, ὁπόταν ἡ τιμὴ ὑψοῦται. Ἡ προστιγθεῖσα τιμὴ εἰς τὸν σταφιδοκαρπὸν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὀγδοήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα πέντε τάλληρα· προστιγθῆ δὲ τοιαύτη τιμή, διότι ἀκκοπίσησε τῆς παραγωγῆς τοῦ καπνοῦ ἐπί τινα ἔτη, ἡ ζήτησις εἶχε καταστῆ ζωηρά, καὶ αἱ ἀποθῆκαι εἶχον κενωθῆ. Κάνένας ὅμως δὲν θέλει μὲ πεισει ὅτι ἡ πραγματικὴ κατανάλωσις, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἦτον ἡ θερμότης τῆς ζητήσεως, ἦτον ἡ συνήθης σχετικῶς μὲ τὰ προηγούμενα ἔτη, καθ' ὅσον ἡ τρέχουσα ὑψηλὴ τιμὴ τοῦ καπνοῦ δὲν ἐπετρεψεν οὔτε εἰς ὅλας τὰς συνήθεις τάξεις, οὔτε μὲ τὴν αὐτὴν ἀφθονίαν νὰ καταναλώσωσι· φρονῶ λοιπόν, ὅτι ἐν ὅσῳ διατηρῆται ὑψηλὴ τιμή, θὰ ὑπάρχῃ ἀναποταμίευμα ἐκ τῆς συγκομιδῆς τοῦ λήξαντος ἔτους, καὶ ἐὰν ἡ νέα ἐσοδεία θὰ εἶναι εὐτυχὴς, κατὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν μέχρι τοῦδε φαινόμενα, ἂν καὶ ἀβέβαια, ἡ τιμὴ τοῦ καπνοῦ θὰ ἐκπέσῃ, καὶ θὰ ἐκπέσῃ, κύριος οἶδε, κατὰ ποίαν ἀναλογίαν· δὲν μοὶ φαίνεται διὰ τοῦτο ὀρθὴ ἡ βάσις τῶν 40 ταλλήρων, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ νομοσχέδιον. Μὲ ἐλατηγόρησαν ἄλλοτε ὅτι ἤμην ὀπαδὸς τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος διὰ τῶν ἐκάστοτε συντασσομένων πρωτοκόλλων· εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἦτον ἐπινόησις ἰδική μου, ἦτον πρὸ πολλοῦ καθιερωμένον· τὸ ὑπεστήριξα ὅμως, διότι εἰλικρινῶς ἐπίστευα, ὡς καὶ πραγματικῶς εἶχε, ὅτι τὸ ἀληθὲς μέτρον

τῆς φορολογίας ἦτον ἡ ἑκάστοτε τρέχουσα τιμή· ἀναγνωρίζω τὰ ἄτοπα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐκεῖνο τὸ σύστημα, καὶ ὅτι τὸ ἐμπόριον θέλει πρὸ πάντων εὐκολίας καὶ ὡρισμένους φόρους· καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὁ πάγιος φόρος πλεονεκτεῖ· ἀλλ' ὁ μοναδικὸς καὶ πάγιος οὗτος φόρος θέλει καταστῆ μάστιξ καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν καλλιεργητῶν, ἐὰν μεταβάλλεται καθ' ἕκαστον ἔτος, καὶ παραφέρεται μάλιστα ἀπὸ τοὺς κυματισμοὺς τῆς αὐξομειώσεως τῶν τιμῶν· διότι τοιουτοτρόπως ἐν ᾧ θέλεις ἔχῃ ὅλα τὰ ἄτοπα τῶν πρωτοκόλλων, ἐδῶ θέλει ἔχῃ τοῦλάχιστον τὰ πλεονεκτήματα ἐκείνων, τὸ ὁποῖον ἦτον ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἂν ὄχι πάντοτε ὁ φόρος ἦτον ἀνάλογος μὲ τὴν τρέχουσαν τιμήν. Ἀφ' οὗ ἄπαξ παρεδέχθημεν τὸ σύστημα τοῦ παγίου φόρου, διότι ἔχει τὸ προτέρημα τοῦ νὰ γνωρίζῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις τί ἔχει ὡς ἔγγιστα νὰ εἰσπράξῃ, καὶ οἱ ἔμποροι μὲ τοὺς ἰδιοκτήτας τί θὰ πληρώσουν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ προτείνωμεν ὥστε νὰ μὴν ἀπομακρυνθῶμεν ἀντὶ νὰ πλησιάσωμεν τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκομεν· καὶ τοιοῦτο, ἐὰν δὲν κάμωμεν ἄλλο διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ παγίου φόρου, εἰμὴ νὰ φέρωμεν μίαν ξηρὰν εὐκολίαν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀφίσωμεν δὲ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου εἰς τοὺς κυματισμοὺς τῆς αὐξομειώσεως τῶν τιμῶν, πρακτικώτερον εἶναι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ σύστημα τῶν πρωτοκόλλων. Ἡ μόνη ὀρθὴ βάσις, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραδεχθῇ ἡ Κυβέρνησις, εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου εἶναι τὸ νὰ στηρίζεται πάντοτε κατὰ προτίμησιν εἰς τὸν μετριώτερον ὅρον τῶν τιμῶν. Εἰς τὴν γνώμην ταύτην θὰ προσθέσω καὶ μίαν ἄλλην ὄχι ὀλιγώτερον σπουδαίαν, καὶ αὐτὴ εἶναι, ὅτι ἀφ' οὗ ἄπαξ προσδιορισθῇ ὁ μέτριος οὗτος φόρος, συμφέρον μέγιστον ἔχομεν νὰ μὴ τὸν μεταβάλλωμεν συχνὰς καὶ μάλιστα ἀνευ ἰσχυρῶν λόγων. Γνωρίζω ὅτι ὁ φόρος οὗτος ὁρίζεται κατ' ἔτος, καὶ ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὸν μεταβάλλωμεν, νὰ τὸν τροποποιῶμεν καθ' ἕκαστον ἔτος· καὶ μόλον τοῦτο τὸ συμφέρον τοῦ ἐμπορίου, τὸ συμφέρον τῆς ὑπολήψεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτάττει ποτὲ σχεδὸν χρέος τοιούτου δικαιώματος νὰ μὴ κάμνωμεν· ἀνώτερος καὶ ἰσχυρότερος καὶ ἐπικρατέστερος νόμος εἶναι ὁ γθικὸς δι' ὅλα τὰ ἔθνη, ἰδίως δὲ διὰ τὰ ἀρτιγενῆ· καὶ ἐὰν ποτὲ θὰ μεταβάλωμεν φόρους, ἡ μεταβολὴ πρέπει νὰ γίνεται πρὸς ἐλάττωσιν καὶ οὐχὶ πρὸς αὔξησιν. Ἴσως ὅταν τὸ πρῶτον ὡρίσθη ὁ πάγιος νόμος, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὁπόταν ὅλα τὰ διδόμενα μᾶς ἔπειθον ὅτι ἡ εὐφορία τοῦ

σταριδοκαρπού έμελλε νά είναι εύτυχής, ίσως, λέγω, τότε ήδύνατο νά όρισθή τό ποσόν τού φόρου είς ποσόν άνώτερον· άφ' ού όμως ώρίσθη άπαξ είς δραχμάς 15 τήν χιλιάδα, τήν προτεινομένην διά τού ύπό συζήτησιν νομοσχεδίου αύξησιν είς δραχμάς 24 άπό 15, τήν θεωρώ ύπό πολλάς άπόψεις έπιβλαβή.

Ή σημερινή έποχή, Κύριοι, είναι έποχή προόδου, έποχή τής άναπτύξεως τών έθνών καί τής εύημερίας τού λαού. Παρατηρήσατε γύρω σας διά νά ίδητε, είς κάνεν έθνος έκ τών εύνομουμένων αύξάνη τούς φόρους· άπ' έναντίας όπου είναι δυνατόν, οί φόροι έλαττούνται· καί τάς άνάγκας των αί Κυβερνήσεις τάς θεραπεύουν είτε διά τού περιορισμού τών έξόδων, είτε διά τού πολλαπλασιασμού τών παραγωγικών δυνάμεων τών λαών. Πρό όλίγου ήναγκάσθημεν όλοι σχεδόν αί Κυβερνήσεις τού ήμισφαιρίου μας διά τόν έπιλύοντα πόλεμον τής Ανατολής νά αύξήσωσι τάς δαπάνας των· άλλά κανείς σχεδόν δέν κατέφυγεν είς αύξήσεις φόρων· όλοι έπροτίμησαν, καί όρθώς, τά δάνεια, μόνη ή Αγγλία έκαμεν έν μέρει ώς πρός τούτο έξαίρεσιν· άλλ ή έξαίρεσις αύτη άφορᾷ έν είδος φόρου τό όποίον έν καιρῷ πολέμου συναινίζεται είς έκείνο τό κράτος νά αύξήσῃ· άλλ' άμα έπέλθεν ή είρήνη, ό φόρος ούτος, ό παρεπίλεον δηλονότι, άμέσως καταργήθη.

Άλλο παράδειγμα· πρό δύο περίπου μηνών δύο ή τρία νομοσχέδια περί αύξήσεως τινων φόρων έπροτάθησαν είς τήν Ηρωσσίαν· καί είναι πολύ πιθανόν ότι οί φόροι δέν θά ήτον κατεβλιπτικοί, άφ' ού άπεσύρθησαν άπό Κυβέρνησιν, ήτις πάντοτε συγκροτείται έκ τών πλέον περιωπτισμένων άνθρώπων έκείνης τής έπικρατείας· οί φόροι, ών δέν άπατώμαι, άπέβλεπον τό άλας, τά έπιτηδεύματα καί άλλα τινα, καί όμως ή Γερουσία έκείνης τής μοναρχίας άπέρριψε καί τά τρία διά μεγίστης πλειονοψηφίας· τοιαύτη Κύριοι! είναι σήμερον ή τάσις τών έθνών είς τό νά καταβιβάζωσι τούς φόρους. δέν εύρίσκω λοιπόν κατ' ούδένα λόγον δικαιολογημένην παρ' ήμιν τήν έπί τού σταριδοκαρπού αύξησιν τού φόρου. Τό νομοσχέδιον, Κύριοι, δέν βλέπω τοιλάχιστον, άφ' ού έπιμένετε τόν φόρον, νά προνοήσῃ διά τόν έφευρεθέντα σταριδοκαρπόν σπανιώτατα, καθώς παρετήρησε καί ό προαγορεύσας έντιμος Γερουσιαστής, ό σταριδοκαρπός μένει άθερος· θά πληρώσει λοιπόν καί ό βεβρεγμένος καρπός τόν φόρον έπί τῇ βάσει τής τιμής τών 40 ταλλήρων, τούτο είναι άδικώτατον. Εις τόν προσδιορισμόν τού φόρου τό ύπουργεῖον δέν έλαβεν ύπ' όψιν καί έν

άλλο δίκαιον τών σταφιδοκτημόνων. Αύτοί ύποφέρουν τά έξοδα τής συγκομιδής, έναποταμιεύσεως καί μεταφοράς τού σταριδοκαρπού έν γένει, έν ᾧ συμπεριλαμβάνεται καί τό δίκαιον τού δημοσίου· ώστε καί έπί ύποθέσει ότι ή τιμή τού καρπού θά διατηρηθῇ είς 40 τάλληρα, έπρεπε νά όρισθῇ ό φόρος, άφ' ού έκπεσθώσι τοιλάχιστον τά βεβλυτα έξοδα, άτινα δέν είναι όλιγώτερα τών 8 καί 10 τοῖς 0/0.

Δι' όλους αύτούς τούς λόγους, όχι μόνον ό φόρος έν γένει πρέπει νά έλαττωθῇ, άλλά καί νά όρισθῇ κατώτερος ό φόρος τού βεβρεγμένου σταριδοκαρπού σχετικῶς πρός τόν φόρον τού ξηρού.

Μόλον τούτο έπειδή ή διάφορος αύτη διά νά καταρθωθῇ άνευ μεγάλων καταχρήσεων, όπως δυστυχώς συνέβη κατά τό 1851 έπί τού σταριδοκαρπού μιας έπαρχίας, άπαιτεῖται νά καθιερωθῶσι διατάξεις άναλογοι βεβαιώσεως, καί δέν είμεθα είς καιρόν νά προνοήσωμεν περί τούτου διά τήν συγκομιδήν τού παρόντος έτους, έάν δέν είναι δυνατόν νά έγκριθῇ ό φόρος ότου ίσχυε διά τήν παρούσαν έσοδείαν, γνωμοδοτῶ νά περιορισθῇ τό ποσόν τού φόρου είς δρ. 20 τοιλάχιστον.

Δέν είναι άλλοθι, άπαντησον αύτῆς ό Κ. ύπουργός τών Οικονομικών, ότι σήμερον πρόκειται περί αύξήσεως φόρου ύπερανω τής καθιερωμένης βάσεως τών 10 0/0· ότων ή γραμματεία δρίζεται έπ' αύτής μέν τής βάσεως τών 10 0/0 έπί τής τιμής τού χρόνου δε τιμής τού γραμματείου προϊόντος, τούτο δέν δύναται νά ύποτεθῇ αύξησις φόρου· είναι πιθανόν νά άπατώμεθα κατά τάς έκτιμήσεις καί τούς ύπολογισμούς μας, ώς είναι πιθανόν νά άπατῶνται καί οί διεγγυμζόμενοι τάναντία· είπεν ό Κ. Χρηστίδης ότι ή κατανάλωσις δέν ύπερέβη ποτε τά πεντήκοντα έκατομμύρια καί τό περισσόν έτιμάτο πάντοτε είς όλιγωτέραν τιμήν· ή χρεία αύτη άποδεικνύει λοιπόν ότι ή κατανάλωσις ύπερβαίνει τούς ύπολογισμούς μας· καί άν είς αύτην ύπολογισθῶσι καί τινα έναποταμιεύματα, αύτη δέν δύναται νά έλαττώσῃ τόν λογαριασμόν των· ή κατά τό ένεστώς έτος παραγωγή, έπειδή δέν θέλει εύρει έναποταμιεύματα, δέν θέλει πολλά καταβιβάσει τήν τιμήν, όσα δηλονότι καί άν αποβῇ, όπως ύπολάβωσιν οί τά έναντία διεγγυμζόμενοι, διότι τό τοιούτον άντίκειται είς αύτήν τήν φύσιν τών πραγμάτων· είπον οί προαγορεύσαντες ότι ό προσδιορισθείς άπαξ φόρος δέν πρέπει νά μεταβληθῇ διότι ό φορολογικός νόμος πρέπει ώς πρός τούτο νά είναι πάγιος· ή άρχή αύτη, άν ήθελεν θεωρηθῇ ώς μή έσφαλμένη

ἢ ἂν ἤθελε παραδεχθῇ ἤθελε ῥάψει ἓν μέγα σκάνδαλον μεταξὺ τῆς ὀρθολογίας, διότι τοιουτοτρόπως ἡ μὲν σταφὶς θέλει πληρώνει πάντοτε 15 δραχμὰς ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἑνετικῶν λιτρῶν τὰ δὲ ἄλλα προϊόντα θέλουσι πληρώνει φόρον πάντοτε κατ' αὔξησιν· τὰ πρωτόκολλα ἐκεῖνα, ἅτινα συνετάττοντο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρώτου συστήματος, ἔρχεται ἐν ἑαυτοῖς τὸ ψεῦδος, διότι συνετάττοντο οὕτως ὥστε ἀποκαθίστατο ἡ μάστιξ τῶν τε ἐμπορίου καὶ τῶν καλλιεργητῶν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ, διότι οὐδέποτε ἔφερον τὸ ἀληθὲς μέτρον τῆς ὀρθολογίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς· διὸ συμφιλίωθησαν πρόσφατοι οἱ προαγορεύσαντες ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἔξοδα τῆς συγκομιδῆς· ἡ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀντίκειται εἰς τὸ ἰσχύον σύστημα καθ' ὃ τὰ ἔξοδα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, διότι ἄλλως, ἂν δηλοτόπι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, θέλει καθιερωθῇ μία ἀδικία, ἥτις θέλει ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῆς πολυπληθεστέρας τάξεως ἥτις παράγει οὕτως εἰπεῖν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τοῦ λαοῦ. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁρῶ ὅτι ἡ Γερουσία θέλει θεωρήσει ὡς ὀρθὸν τὸ νομοσχέδιον, καὶ δὲν θέλει ἐπηρεασθῇ ὑπὸ ἰδιωτικῶν συμφερόντων ὡς πρὸς τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐπομένως παραλαβούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ πρόεδρος
Μ. Α. ΚΑΙΡΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Υ. Χαραλάμπης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 15 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν ὁ ἀντιπρόεδρος Κ. Μ. Α. Καΐρης, τοῦ προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξε ἀνοιγομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ νομοσχέδιον περὶ κατατάξεως τῶν εἰς τὸ μέλλον συσταινομένων εἰρηνοδικείων εἰς μίαν τῶν ὡρισμένων τάξεων, ἡ δὲ Γερουσία ἀπεφάσισεν, ὅτι ἀρμοῦ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ νὰ συζητηθῇ. Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἑπόμενον·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν

τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας, τὸ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον, περὶ καταταξεως τῶν εἰς τὸ μέλλον συσταινομένων εἰρηνοδικείων εἰς μίαν τῶν τεσσάρων ὡρισμένων τάξεων.

Συνυποβάλλοντες δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, παρατηροῦμεν ὅτι ἐν αὐτῇ ἐκτίθενται οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύοντες τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου τούτου.

Θεωροῦντες λοιπὸν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν αὐτούς, παρακαλοῦμεν τὴν Γερουσίαν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς
Μ. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΓΡΑΤΙΑ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν πουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 13 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Μ. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

« Τὰ εἰς τὸ μέλλον συσταινόμενα Εἰρηνοδικεῖα κατατάττον
» ται εἰς μίαν τῶν τεσσάρων τάξεων, τῶν ἐν τῷ ὑπὸ στοιχ.
» ΝΙΖ'. Νόμῳ ἀναφερομένων διὰ τοῦ περὶ τῆς συστάσεως τῶν
» Βασιλικοῦ Διατάγματος ».

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐπίσης ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον περὶ νέου τελωνιακοῦ δασμολογίου ἔχον ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον νέου Τελωνιακοῦ Δασμολογίου, ἐφ' οὗ αὐτὴ δὲν ἐπήνεγκεν οὐδεμίαν ἄλλην τροποποίησιν, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοσχεδίου ἀντὶ τῆς φράσεως: «Διαταγμάτων τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον μεταποιούμενα» ἀντεκατάστησε τὴν φράσιν: «Διαταγμάτων τὰ ὁποῖα ἐντὸς »δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τῆς προσεχοῦς Συνόδου μετα»ποιούμενα.

Πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐπισυνάψωμεν τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, ἐν ᾗ ἐκτίθενται αἱ ἀρχαὶ, αἱ ὁποῖαι διέπουσι τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν, καὶ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον παρεδέχθημεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Δασμολογίου. Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ, Κύριοι, ὅτι θέλετε ἐπιδοκιμάσει τὰς ἐν αὐτῇ ἀρχὰς καὶ εὐαρεστηθῆ νὰ ἐπιταχύνητε τὴν ἐπιψήφισιν νόμου, τὸν ὁποῖον πρὸ τοσούτου χρόνου ἐπιζητεῖ τὸ ἐμπόριον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **15** Μαΐου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήσεται παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **13** Ἀπριλίου **1857**.

ΟΘΩΝ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**. Τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἐμπορεύματα καὶ τὰ διὰ τὴν ἀποθήκην ἐξαγόμενα ὑποβάλλονται εἰς τέλος κατὰ τὸν τεθέντα ἐν τῷ κατωτέρω τελωνιακῷ δασμολογίῳ προσδιορισμόν.

ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΝ.

ΕΞΑΓΩΓΗ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Ἐξαγωγῆς τέλος. Δ.	Λ
Α.			
ΑΛΑΣ, θαλάσσιον, ἐξαγόμενον ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως	ἐλ. τέλους	.	
ΑΛΕΙΜΜΑ (Στέαρ) κοινὸν	ἡ ὀκὰ		6
ΑΝΘΡΑΚΕΣ, κοινοὶ	τὸ καντάρι		12
ΑΣΒΕΣΤΟΣ, ἐν γένει	»		5
ΑΥΓΟΤΑΡΙΧΟΝ, ἐν γένει ἄνευ διακρίσεως ποιότητος.	ἡ ὀκὰ		25
ΑΦΙΟΝΙ, ἴδε ὄπιον			
Β.			
ΒΑΛΑΝΟΙ, (βελανίδι) ἐν γένει, κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν νόμον.			
ΒΑΜΒΑΞ, (βαμβάκι) ἐν γένει	τὸ καντάρι	1	50
ΒΑΜΒΑΚΟΣΠΟΡΟΣ, συνήθης	»		25
ΒΑΛΑΝΙ, ἐν γένει	ἡ ὀκὰ	12	
ΒΟΥΤΥΡΟΝ, ὁμ.	»		10
Γ.			
ΓΑΙΟΜΗΛΑ, ὁμ.	τὸ καντάρι		25
ΓΑΥΚΥΡΡΙΖΑ, ὁμ.	ἡ ὀκὰ		2
ΓΑΥΚΑΝΙΣΟΝ, (ἄνισον)	»		5
ΓΥΨΟΣ, διὰ χρίσιμα οἰκιῶν ἢ γλεῦκος (μοῦστον) .	τὸ καντάρι		15
Δ.			
ΔΕΡΜΑΤΑ, ἀκατέργαστα αἰγιδοπροβάτων . . .	ἡ ὀκὰ		8
» » λαγωῶν ἢ κουνίκλων (κουνελίων)	»		30
Ε.			
ΕΛΑΪΑΙ, ἐν γένει	»		1
ΕΛΑΙΟΝ, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	»		5
Ζ.			
ΖΩΑ, ἀγελάδες καὶ βόες, ἄνευ διακρίσεως γένους .	κατὰ κεφαλὴν	6	
» Μόσχοι αὐτῶν ἄχρι δύο ἐτῶν συμπεπληρωμένων	»	3	
» Αἰγιδοπρόβατα	»		40
» Ἀρνία καὶ ἐρίφια μέχρις 8 μηνῶν . .	»		25
» Ἡμίονοι καὶ ἵπποι ἀδιακρίτως	»	12	
» Πῶλοι αὐτῶν ἀδάμαστοι	»	5	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Ἐξαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΖΩΑ, Ὄνοι	κατὰ κεφ.	2	
» » Πῶλοι αὐτῶν	»	1	
» Χοῖροι ἐν γένει	»	1	50
» » τὰ θηλάζοντα αὐτῶν	»		40
Κ.			
ΚΑΠΝΟΣ, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	ἡ ὀκὰ		4
ΚΑΤΡΑΜΙ, (ὑγρόπισσα)	τὸ καντάρι		50
ΚΕΡΑΤΑ, ἐν γένει παντὸς ζώου	»		75
ΚΕΧΡΙ, (Κέγχρος) ἐν γένει	ἡ ὀκὰ		2
ΚΗΚΙΔΕΣ, (κηκίδι) κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν Νόμον			
ΚΗΡΙΟΝ, κοινὸν εἰς τυπάρια	»		25
ΚΟΚΚΑΛΑ, ἀκατέργαστα παντὸς ζώου	τὸ καντάρι		30
ΚΟΚΚΑΡΙ, ἐν γένει	ἡ ὀκὰ		2
ΚΟΥΚΚΟΥΑΙΑ, (πηνία) μετάξης, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος καὶ νεωτότητος	»		70
ΚΡΟΚΟΣ, (σαφρᾶς)	ἡ ὀκὰ		40
ΚΡΟΜΜΥΑ, (κρομμύδια) ξηρὰ	τὸ καντάρι		15
Α.			
ΛΑΤΖΟΧΕΡΙ, ἢ ΛΑΑΤΖΟΧΕΡΙ, (βαμνίδες) βαμνόσπορος κοινὸς	ἡ ὀκὰ		5
ΛΙΝΑΡΙ, (λίνον) ἐν γένει	»		6
ΛΙΝΑΡΟΣΠΟΡΟΣ, (λίνου σπέρμα) ἐν γένει	»		2
Μ.			
ΜΑΛΑΙΟΝ, (ἔριον) αἰγιδοπροβάτων, ἐν γένει πλυμένον ἢ ἄπλυτον	τὸ καντάρι	2	20
ΜΕΛΙ, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	ἡ ὀκὰ		3
ΜΠΡΟΥΝΤΖΟΣ, ἴδε « Ὀρείχαλκος »			
Ν.			
ΝΑΦΘΑ, νέφτι κοινὸν	»		7
Ξ.			
ΞΥΛΑ, καύσιμα	τὸ καντάρι		4
ΞΥΛΙΚΗ, παντὸς εἴδους, οἰκοδομήσιμος, ἢ ναυπηγήσιμος	κατ' ἐκτίμ.		(α)
ΞΥΛΟΚΕΡΑΤΑ, (χαρούπια)	τὸ καντάρι		15

(α) Κατ' ἐκτίμησιν 5 τοῖς 0|0.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Ἐξαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
Ο.			
ΟΙΝΟΣ, τῆς Θήρας ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	ἡ βαρ. 48ὀκ.		75
» τῆς Κύμης ὁμοίως	»		25
» ὅλων τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κράτους	»		35
ΟΚΤΑΠΟΔΙΟΝ, ξηρὸν	ἡ ὀκὰ		10
ΟΞΕΙΔΙΟΝ, (ὄξος)	ἡ βαρ. 48ὀκ.		20
ΟΠΙΟΝ, ἀριόνι	ἡ ὀκὰ	1	50
ΟΠΩΡΑΙ, ξηραὶ: ἀμύγδαλα, καρύδια, κάστανα, κουκκουνάρια, λεπτοκάρυα κλπ.	»		2
» » ψύχα αὐτῶν (λελεπισμέναι)	»		10
» » Σταφὶς Κορινθιακὴ· κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν νόμον.			
» » » παντὸς ἄλλου εἴδους			2
» » Σῦκα ἐν γένει· κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν νόμον.			
» Νωπαὶ: ἤτοι Κίτρα καὶ λεμονοπορτόκαλλα καὶ τὰ τούτων ὅμοια· κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν νόμον.			
ΟΡΥΖΑ, ὀρύζιον ἐν γένει	»		2
ΟΣΠΡΙΑ, παντὸς εἴδους	τὸ καντάρι		60
Π.			
ΠΑΤΑΤΑΙ, ἴδε « Γαιόμηλα. »			
ΠΙΣΣΑ, ἴδε « Κατράμι » ὑγρόπισσα			
ΠΟΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΔΙΑ, οἷον βακὴ κλπ.	ἐλεύθερα		
» » πρωτόρακον (σῶμα)	ἡ ὀκὰ		2
ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙ, (κόκκος ἡ βαφικὴ) ἐν γένει· κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολογικὸν νόμον.			
Ρ.			
ΡΑΚΗ καὶ ΡΑΚΙΑ, παλαιόπανα ἄχρηστα παντὸς εἴδους	τὸ καντάρι		10
ΡΙΖΑΡΙ, (ἐρυθρόδανον) ἐν γένει· κατὰ τὸν ἐνιαύσιον φορολ. νόμον.			
ΡΙΖΑΡΟΣΠΟΡΟΣ, ἐν γένει	»	2	
ΡΙΤΙΝΗ, κοινὴ	»		50
ΡΥΖΙ, ἴδε « Ὄρυζα »			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
Σ.			
ΣΊΣΑΜΟΝ, (σουσάμι) ἄνευ διακρίσεως ποιότητος.	ἡ ὀκὰ		3
ΣΊΔΗΡΑ, συντετριμμένα καὶ ἄχρηστα	τὸ καντάρι		10
ΣΙΤΗΡΆ, κατὰ τὸν νόμον τῆς 8/20 Ἀπριλίου 1843			
ΣΚΌΡΔΑ, ξηρὰ	»	1	
ΣΜΎΡΙΣ, οἱουδήποτε μέρους, ἐξαγομένη τοῦ Κράτους ἄνευ ἐκτῆς συμφωνίας τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν ἰδιαίτερον περὶ τούτου νόμον			
ΣΠΌΓΓΟΣ, λεπτὸς, ἐν γένει, τιναγμένος ἢ μή	ἡ ὀκὰ		60
» χονδρὸς, ὁμοίως	»		20
ΣΤΑΦΙΣ, ἴδε « Ὀπῶραι »			
ΣΥΚΑ, ἴδε « Ὀπῶραι »			
Τ.			
ΤΡΑΓΆΚΑΝΘΑ, (τετράγκαθον), κόμμι τραγακάνθης	»		40
ΤΡΊΧΕΣ, ἐκ τῆς βυρσοδεψίας	τὸ καντάρι		60
ΤΥΡΌΣ, ἐν γένει, πάσης κατασκευῆς, δηλ. κεφαλοτύρια, εἰς ἀσκία, ἢ κάδδους	»	1	20
Υ.			
ΫΆΛΟΣ, ὑαλιὰ συντετριμμένα καὶ ἄχρηστα	»		10
Χ.			
ΧΑΛΚΌΣ, παλαιὸς ἢ τετριμμένος	»		60
ΧΡΥΣΌΞΥΛΟΝ, ἀκατέργαστον (ξύλον ῥοὸς τοῦ κοτίνου)	»		15
Ω			
ΩΡΕΙΧΑΛΚΟΣ, μπρούντζος	»		60

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
Α.			
ΑΓΙΌΞΥΛΟΝ, ἀκατέργαστον εἰς τεμάχια	τὸ καντάρι	1	50
ΑΊΓΕΙΑ ἢ ΑΊΓΙΗ, ὅρα τὸ στοιχεῖον τῆς ὕλης, ἐξ ἧς εἶσὶ κατεσκευασμένα, οἷον « Πορκελλάνη, Σίδηρος, Ὀρείχαλκος » κτλ.			
» Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ ἐπάργυρα ἢ ἀργυρόπλαστα argenton, plaqué, packfong) ἴδε στοιχ. « Σκεύη »			
ΑΓΚΙΣΤΡΑ, δι' ἁλιείαν ἐν γένει· ὅρα « Χάλυψ »			
ΑΓΚΥΡΑΙ, ὅρα στοιχ. « Σίδηρος »			
ΑΕΡΙΣΤΗΡΙΑ, (ῥιπίδια) ζωγραφιστὰ, μὲ λαβὴν ἐλεφαντίνην, ἢ ἐκ Χελωνείου (μπαγᾶ), ἢ ἐκ πτερῶν ἐκλεκτῶν τῆς Αἰγύπτου.	ἡ δωδεκὰς	12	
» κοινὰ παντὸς μέρους	»	2	
» Ψιάθινα τῆς Μελίτης, ἢ ἐκ πτερῶν κοινῶν τῆς Αἰγύπτου.	»		30
ΑΚΌΝΑΙ, ἀκονόπετραι διὰ ξυράφια, Ὁλλανδίας καὶ ἄλλων μερῶν.	ἡ ὀκὰ		50
» » ἐλαιάκονα δι' ἐμβαδοποιοὺς, λεπτουργοὺς κλπ.	»		15
» τροχοὶ διὰ ξυράφια ἢ μαχαίρια	τὸ καντάρι	3	
ΑΚΌΝΙΑ, δερμάτινα ἐπὶ ξύλου, διὰ ξυράφια	ἡ δωδεκὰς	1	
» « τῆς Τουρκίας, δερμάτινα ἐξ ὁλοκλήρου	»	2	
ΑΛΆΒΑΣΤΡΟΣ, ἀκατέργαστος.	τὸ καντάρι	1	
» κατειργασμένος εἰς διάφορα σκεύη	ἡ ὀκὰ		60
ΆΛΑΣ, ἀμμωνιακὸν (νισατῖρι).	»		16
» θαλάσσιον ἢ ὀρυκτὸν ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγή.	ἀπαγόρευσις	·	
ΆΛΕΙΜΜΑ, κοινὸν Ῥωσσοτουρκίας.	ἡ ὀκὰ		12
ΑΛΎΣΕΙΣ, ἐν γένει· ὅρα « Σίδηρος « Ὀρείχαλκος ».			
ΆΜΑΞΑΙ, καινουργεῖς ἢ μεταχειρισμέναι μὲ 4 τροχοὺς (τετράκυκλοι) καὶ διὰ 4 ἀνθρώπους ὑπὸ τὰ ἐπιπλά των.	ἑκάστη	200	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ἌΜΑΞΑΙ ὄχιοι μικρότεραι διὰ 2 ἀνθρώπους (δίτροι)	ἑκάστη	150	
» μὲ δύω τροχοὺς (δίτροχοι, καμπριόλαι).	»	80	
» Φορτηγοὶ (κάρρα) μὲ τέσσαρας τροχούς.	»	25	
» » » δίτροχοι	»	15	
» Σκευὴ ἁμάξης (λίπαδνα, γάμουρα) δι' ἓν ζεῦγος ἵππων, πάσης ποιότητος . .	τὸ ζεῦγος	20	
ἌΜΥΛΟΝ, (κατασταθὲν) κόλλα ἢ νισεστὲς . .	ἡ ὀκὰ		15
ἌΝΘΗ, μιμητὰ ἢ χειροποίητα γυναικείου στολισμοῦ ἀπὸ ἐξάμιτον (βελοῦδον), σενίλιαν (κάμπην, chenille) ἢ ὑφάσματα μεταξωτὰ καὶ μὲ διάφορα ἄλλα ποικίλματα καὶ καμπούς	ἡ ὀκὰ	40	
» ὄμοια ἀπὸ ὑφάσματα τολυπανηρά .	»	15	
» ἐκ χάρτου χρωματισμένου . . .	»	5	
ἌΝΘΡΑΚΕΣ, κοινοί.	τὸ καντάρι		24
ἈΝΤΑΙΑΙ, ὅρα «Ξυλικὴ, Σίδηρος»			
ἈΡΓΥΡΟΣ, εἰς ἐλάσματα (λάμας) καὶ εἰς τεμάχια συντετριμμένα	ἐλεύθερος	·	
» εἰς σύρμα (τέλλι) οἱουδήποτε πάχους .	τὸ δράμι		4
» εἰς σκυὴν οἰκιακὰ καὶ πάσης ἄλλης χρήσεως καινουργῆ ἢ μεταχειρισμένα .	»		5
» εἰς στολίδια διάφορα, οἷον δακτυλίδια, ἐνώτια, ψέλλια (βραχιόλια) κτλ. .	τὸ δράμι		5
» Εἰς σκυὴν καὶ λοιπὰ εἴδη ἐπίχρυσα. .	»		6
» Εἰς κλωστὴν (χρυσάρι), σειστὸν (τιρτίρι), χρυσίλατον (μπρίλλιαν πρᾶν), κέγχρους (ποιλιὰς), βωράκιον, σειρᾶδιον (γαλόνι) λευκά	»		4
» Περὶ τῶν ἐξ ἄλλων μετάλλων συγκειμένων (μικτῶν) καὶ μόνον ἐπαργύρων ἢ ἐπιχρύσων εἰδῶν τούτων, ὅρα «Χρυσός»			
» Σκυὴ ἐκ λευκοχρύσου (Πλατίνας) . .	»		40
ἌΡΟΤΡΑ, πρὸς γεωργίαν ἐν γένει	ἐλεύθερα	·	
ἈΡΩΜΑΤΑ, ὅρα «Μύρα καὶ Μυρωδικά»			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ἌΣΒΕΣΤΟΣ, δι' οἰκοδομάς	τὸ καντάρι		10
ἌΣΚΟΙ, καινοὶ, δι' οἴνον καὶ ἔλαιον	»	10	
» μεταχειρισμένοι: »	»	5	
» Βόειοι (γαντέικα), δι' ἔλαιον ἢ βούτυρον, καινοί	»	12	
» » μεταχειρισμένοι . . .	»	6	
ἈΤΑΑΝΤΕΣ, ναυτικῶν καὶ λιπῶν· ὅρα «Χάρται»			
ἈΤΣΑΛΙ, ὅρα «Χάλυψ»			
ΑΥΓΟΤΑΡΙΧΑ, ἐν γένει	ἡ ὀκὰ		50
ἈΦΙΟΝΙ, ἴδε «Ὄπιον»			
Β.			
ΒΆΖΑ, ἴδε «ἄγγεῖα ἢ ἄγγη»			
ΒΑΛΑΊΓΚΑΙ, ἴδε «Κιβώτια»			
ΒΆΜΒΑΞ, (βαμβάκι) ἐν γένει	τὸ καντάρι	3	
ΒΑΜΒΑΚΟΣΠΟΡΟΣ	»		50
ΒΑΝΊΛΛΗ, πάσης ποιότητος	ἡ ὀκὰ	12	
ΒΑΡΈΛΑΙΑ, ἢ Βυκίλα (βουτσιὰ) μὲ στεφάνια σιδηρᾶ . . . } οἱαδήποτε χωρητικότητος.	ἑκάστ. βαρέλ.		75
» » μὲ στεφάνια ξύλινα }	»		50
ΒΑΡΕΛΑΟΣΆΝΙΔΑ, (Δούγιαι), πρὸς κατασκευὴν βυκίων, τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἢ τῆς Προποντίδος, παντὸς μεγέθους. . .	αἱ 100	3	
» Τῶν ἄλλων μερῶν παντὸς μεγέθους ἐπίσης	»	2	
ΒΑΡΌΜΕΤΡΑ, κοινὰ παντὸς μεγέθους	ἐλεύθερα	·	
ΒΆΤΑΙ, (Νακτά), ἤτοι βαμβάκι εἰς φύλλα μὲ κόμμι	ἡ ὀκὰ		60
ΒΑΦΑΊ, (Βαφικαὶ ὕλαι) ἐν γένει· ἤτοι			
» Ἁλατσοχέρι (βαμνὶς, βαμνόσπορος) πάσης ποιότητος καὶ τόπου	ἡ ὀκὰ		20
» Ἀσφούριον (νὴκος ὁ βαφικός) . . .	τὸ καντάρι	5	
» Ἀρσενίκειον, (Ζερνίκι), χρῶμα κίτρινον .	ἡ ὀκὰ		15
» Βαλανιδίου λεπτὸν καὶ χονδρόν. . . .	τὸ καντάρι	1	20
» Βερενίκειον, (Βερνίκι) ἐν γένει . . .			75
» Βιτριόλι, (Χάλκανθον) κυανοῦν, ἤτοι γαλάζια πέτρα. . .	»	4	
» » » πράσινον . .	»	1	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸν τέλος Δ.	Λ.
ΒΑΦΑΙ, Ἰνδικὸν (Λουλάκι) τῶν ἀποικιῶν, ἐκλεκτὸν, ἐντὸς δερμάτων	ἡ ὀκὰ	3	
» » κατώτερον ἐντὸς κιβωτίων	»	2	
» Καρμήσιον (ἐρυθρόχροον)	»	10	
» Κηκίς, (Κηκίδιον) ἐν γένει	»		20
» Κιννάβαρι ἀσημοβαφὲς	»	1	50
» Νακκινίλια, ἢ Κερμέζιον οἱασδήποτε ποιότητος	»	2	
» Κόκκινον Ἀγγλίας (terra rosa)	τὸ καντάρι	1	
» Κόμμις Ἀκκα καὶ Κόμμις Γκάουτα	ἡ ὀκὰ		50
» Κρόκος (σαφρᾶς) ἐν γένει	»	1	
» Κυανοῦν Προυσίας (ἀφρολούλακον τὸ ἀγοραῖον)	»		40
» Λευκὸν μολύβδου (στομπέσι)	τὸ καντάρι	4	
» Μολυβδόχωμα (σουλιγένι) διὰ τοὺς πιλοποιούς	»	2	50
» Μπακάμι, κόκκινον, φερναμβούκειον	»	4	
» » ὑπέρυθρον (Σάντα Μάρθας). τετριμμένον ἢ εἰς κομμάτια	»	1	50
» » Μαῦρον, Καμπέχειον	»	1	
» » Ἐρυθρὸν τετριμμένον (Σάνταλι)	»	3	
» Νεγκροφοῦμο (αἰθάλη) ἐν γένει	»	2	50
» Πίτυκας, (φλοιὸς πεύκης, πίτυος) διὰ βυρσοδέψας	»		20
» Πράσινον, ἐν γένει, ἀκατέργαστον	»	6	
» Πρινοκόκκιον	ἡ ὀκὰ	2	50
» Ῥιζάρι, (ἐρυθρόδανον)	τὸ καντάρι	3	20
» Ῥοῦδι ἢ σουμάκι, ῥοὺς ὁ βυρσοδεψικὸς	»		25
» Στυπτηρία (τύψι) ἐν γένει, διὰ τοὺς βαφεῖς	»	1	50
» Τουραμπί, δια τὸ πορτογάλλινον χρῶμα.	ἡ ὀκὰ		50
» *Ἀναλύμματα διὰ τοῦ ἐλαίου εἰς βαρέλλια ἢ τενεκέδες.*	»	(α)	15
» *Εἰς κόνιν διὰ ζωγράφους ἢ χρωματιστὰς, μὴ σημειωθείσαι*	»	1	50

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸν τέλος Δ.	Λ.
» Εἰς μικρὰ τεμάχια, ἐντὸς κιστιδίων (κασσετάκια), διὰ τοὺς παῖδας	τὰ 12 κασσετάκια τῶν 12 κομματίων	(α)	50
» Διὰ τὸ στιλβωμα τῶν ὑποδημάτων, καὶ ναὶ εἰς μικρὰ ἢ μεγάλα δοχεῖα	ἡ ὀκὰ	(β)	25
» » εἰς μεγάλα δοχεῖα ἐκ λευκοπαφύλλου, κατεργασμένα μὲ κόμμι ἢ βαρενίκειον	»		50
» Χλωρὸν χαλκοῦ	»		25
» Ψιμμύθιον, λευκὸν καὶ ἐρυθροῦν, ἀδιακρίτως	»	6	
» Ὄχρα (ὤκρια) πρασίνη καὶ παντὸς ἄλλου χρώματος	τὸ καντάρι		80
ΒΔΕΛΛΑΙ, ἐν γένει	ἐλεύθεραι		
ΒΕΛΟΝΑΙ, *βαψίματος*, Ἀγγλικαὶ καὶ παντὸς ἄλλου μέρους ἀδιακρίτως	ἡ ὀκὰ	3	50
» δι' ἐμβαδοποιούς	»	1	25
» διὰ σάκκους (σακκορράφαι), καθὼς καὶ τρίκοχχοι πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων, ὁμοίως καὶ διὰ πλέξιμον	»	(γ)	50
» *Μὲ κεφαλὴν*, ἤτοι καρφίτσαι, καρφοβελόναι ὡς καὶ φουρκέτται (Διχαλίδες).	»		60
» » τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ στήθους ἐξ ὀρειχάλκου μεταλλου ἁπλοῦ κλπ. μὲ κεφαλὴν ὑαλίναν, λιθίνην, μεταλλίνην κλ.	»		70
ΒΕΡΕΝΙΚΕΙΟΝ, (Βερνίκι)· ἴδε «Βαφαί.»			
ΒΙΒΛΙΑ, λευκὰ, ἄγραφα ἢ διεγραμμισμένα (χαρακωμένα), δεμένα ἢ ἄδετα (κατάστιχα).	»		50
» Τὰ ἔντυπα ἐν γένει	ἐλ. τέλους		
ΒΟΥΑΛΙΝΙΑ, (ὄστιαι) εἰς κουτιὰ ἢ φακέλλους (πάκα) παντὸς εἴδους	ἡ ὀκὰ	2	(δ)
ΒΟΥΑΛΟΚΙΡΙΟΝ, (κηρὶ Ἱσπανίας), ἄνευ διακρίσεως χρώματος ἢ ποιότητος.	ἡ ὀκὰ		80

(α) Σημ. Τὰ ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον κατ' ἀναλογίαν.
(β) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας (γ) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν ἐπιτυλιγμάτων. (δ) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν κουτίων.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὰ τέλη Δ.	Λ.
ΒΟΥΡΤΣΑΙ, (ψῆκτραι) διὰ φορέματα ἢ διὰ τὴν κόμην, ἐν γένει	ἡ δωδεκὰς	2	
» δι' ἵππους, διὰ πλύσιμον, σάμωμα καὶ ξεσκόνισμα οἰκιῶν καὶ τραπεζῶν, τρίχιναι ἢ πτέριναι, καὶ δι' ἀσβέστωμα ἢ χρωματισμόν	»	2	
» διὰ τὰ ὑποδήματα (στιλβωθρα), ὡς καὶ τῆς Μελίτης ἐκ χόρτου διὰ πλύσιμον οἰκιῶν	»		30
» μικραὶ (ψηκτρίδες) τῶν ὀδόντων, τῶν ὀνύχων, τοῦ ξυρίσματος, τῶν κτενίων κλ.	»		75
ΒΟΥΤΥΡΟΝ, κοινὸν Ῥωσσο-Τουρκίας	ἡ ὀκὰ		20
Γ.			
ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΕΣ, ἐν γένει	τὸ καντάρι		10
ΓΑΙΟΜΗΛΑ, (πατάται)	»		50
ΓΑΕΤΑΝΕΙΑ, καὶ κορδόνια μεταξωτὰ ἐν γένει, μὲ θυσάνους ἢ κομβία	ἡ ὀκὰ	6	
» ἡμιμέταξα ἢ καθαρῶς μάλλινα	»	3	
» Βαμβακηρά	»	1	
» Ψιάθινα διὰ σκιάδια	ἡ δωδεκὰς		25
ΓΑΡΟΥΦΑΛΑ, ἢ Μοσχοκάρφια	ἡ ὀκὰ		75
ΓΕΝΤΕΚΙΑ, ὅρα «Ἄσκοι.»			
ΓΑΥΚΑΝΙΣΟΣ, (Ἄνισον)	»		10
ΓΑΪΣΣΑΙ, καπνισταί	»		30
ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ, Κατεργασμένα πάσης ποιότητος καὶ χρήσεως κατ' ἐκτίμησιν	15 τοῖς 0/0		
» Ἀκατέργαστα ὁμ.	» » 10 τοῖς 0/0		
ΓΥΨΟΣ, ἐν γένει	τὸ καντάρι		30
Δ.			
ΔΑΓΚΕΡΕΙΟΤΥΠΑ, ἐλεύθερα τέλους	ἐλεύθερα		
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑΙ, (Πυτίναι). χωρητικότ. 1-8 ὀκάδων.	ἑκάστη		25
» πλέον τῶν 8 ὀκάδων	»		50
ΔΕΜΑΤΑ, διὰ τοὺς πάσχοντας ἐντεροκήλην, ἐλεύθερα τέλους			
ΔΕΝΔΡΑ, καὶ φυτὰ παντὸς εἴδους, ἐλεύθερα τέλους.			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὰ τέλη Δ.	Λ.
ΔΕΡΜΑΤΑ, *Ακατέργαστα. Σφαγὰ δοῦλα*, οἱουδήποτε τόπου, ὡς καὶ καμήλων καὶ βουβάλων	ἡ ὀκὰ		14
» » Ὅμοια τούτων *ἐγχώρια ἀλατισμένα.*	»		8
» » Μόσχων (Βοιδέλων) Ξηρά	»		25
» » » » Ὑγρά	»		18
» » Προβατοδέρμ. (κώδια) ἢ τράγων (τραγίαι)	»		16
» » Χοίρων (φορκαῖ)	»		8
» » Λαγωῶν, αἰλούρων ἢ γαλῶν, κουνελλων.	»		60
» » Θώων (Τσακαλίων), λύκων καὶ ἀλωπέκων (ἀλωπεκαῖ)	»	3	
» *Κατεργασμένα*: Τομάρια ἢ πέλματα δι' ἐμβάδας (δι' ἀγνάρια).	»		50
» » Μόσχεια (βοιδέλλα) χρωματισμένα.	»	1	25
» » » Βερνικωτὰ (λουστρίνια).	»	3	
» *Κατεργασμένα* Μαροκινα, ἤτοι δέρματα κριαρίων καὶ αἰγῶν	»	2	
» » Ἀγελάδων (vachetta)	»		60
» » Τελατίνια χρωματισμένα ἢ μή.	»		50
» » Καστόρια λευκὰ καὶ χρωματιστ.	»	2	
» » Προβεῖαι λευκαὶ δι' ὑπενδύματα (φόδρας)	»	1	
» » (Βελανιδεραὶ) βαλανουργεῖς	»		75
» » Τομάρια χωρισμένα εἰς ἰχνάρια (πέλματα) ἐμβαδίων	»		60
» » Μόσχεια ὁμ. εἰς τσαγχία δι' ὑποδήματα.	»	1	50
» » Βερνικωτὰ ὁμ. διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν.	»	3	50
» » Ἐκ Μαροκινοῦ ὁμ.	»	2	25
ΔΙΚΤΥΑ, πρὸς ἁλιείαν: μεταξωτὰ	»	4	
» » Λινᾶ	»	1	
ΔΙΣΑΚΚΙΑ, δερμάτινα ὁδοιπορικὰ ἐκ τραγοδέρματος	ἕκαστον	2	
» » ἐκ τελατινείου		3	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΔΙΣΚΟΙ, παντὸς μεγέθους καὶ πάσης κατασκευῆς, ἐκτὸς τῶν ἐκ πολυτίμων μετάλλων .	ἡ ὀκὰ	1	25
ΔΟΜΙΝΑ, διὰ παίξιμον, παντὸς εἴδους	ἡ δωδεκὰς	3	
ΔΟΫΤΑΙ, ἴδε «Βαρελλοσάνιδα»			
ΔΟΥΑΛΕΤΤΑΙ, (Κομμοθῆκαι) παντὸς εἴδους, κατ' ἐκτίμησιν	10 τοῖς 0|0		
ΔΟΧΕΪΑ, Ὄρα στοιχ. «Πορκελλάνη, Ὑαλος, ὀρείχαλκος, σκεύη.»			
Ε.			
ΕΒΕΝΟΣ, (Ἀμπανόζι) ἀκατέργαστος, ἴδε «Ξυλικὴ»			
ΕΙΚΟΝΕΣ, παντὸς εἴδους κατ' ἐκτίμησιν . .	10 τοῖς 0|0		
» Ἐκκλησιαστικαί. Ἐλεύθεραι τέλους . .	ἐλεύθεραι		
ΕΛΑΙΟΝ, κοινὸν εἰς δοχεῖα	ἡ ὀκὰ	(α)	10
» Ἐκλεκτὸν εἰς φιάλας ἢ φλασκία (μποτίλιαις, φιάσκα) 1/2 ὀκᾶς	ἑκάστη		30
» Ἀνέλαιον διὰ βαφὰς καὶ ὀψαρέλαιον .	ἡ ὀκὰ		15
« Σπερμέλαιον	»		20
ΕΠΙΠΛΑ, Ὅλα τὰ ἔπιπλα ἐκτὸς τῶν κάτωθι σημειουμένων, κατ' ἐκτίμησιν . .	15 τοῖς 0|0		
» Καθέδραι (Καρέγλαι) τῆς Μελίτης κοιναὶ ἐκ ξύλου χρωματισμένου, μὲ ψιάθωμα ἁπλοῦν	ἡ δωδεκὰς	1	20
» Ὁμοιαι τελειότεραι, μὲ στρῶσιν ἀπὸ κάλαμον Ἰνδικόν.	»	2	
» ὅμ. (καρέγλαι) Γαλλίας κοιναὶ ἐκ ξύλου χρωματισμένου καὶ μὲ ψιάθωμα κοινόν	»	2	50
» » Ἐστιλβωμέναι (λουστράται) ἐκ καρύας κλπ. μὲ ψιάθωμα λευκὸν ἢ χρωματισμένον, παντὸς εἴδους. .	»	8	
ΕΠΩΜΙΔΕΣ, δι' ἀξιωματικοὺς ἐκ σειστοῦ χρυσοῦ (τιρτίρι)	ἡ ὀκὰ	20	
» Ἐκ σειστοῦ ἀργυροῦ (ἄσπρον τιρτίρι)	»	15	
» Ἀργυραῖ ἢ ἐπίχρυσοι	»	15	

(α) Σημ. Διὰ τὰ λοιπὰ ἔλαια, ἴδε «φόρμακα καὶ μυρωδικά.»

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΕΠΩΜΙΔΕΣ ἀργυρόπλαστοι (πλακὲ) ἢ ὁπωσδήποτε ἐπίχρυσοι	ἡ ὀκὰ	5	
ΕΡΓΑΛΕΪΑ, Ἐπιστημονικὰ καὶ γεωργικά . .	ἐλεύθ. τέλους	.	
» Τὰ λοιπὰ κατετάχθησαν εἰς τὸ στοιχ. τῆς ὕλης ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμένα.			
ΕΦΙΠΠΙΑ, (σέλλαι) χωρὶς τὰς λοιπὰς σκευὰς .	ἑκάστη	4	
» » Ἡ λοιπὴ σκευή, οἷον χαλινοί, ἀναβολεῖς (σκάλαι), φιλέτα κλπ . .	δι' ἑκάς. σέλ.	3	
Ζ.			
ΖΑΚΧΑΡΙ, Εἰς κώνους ἀκεραίους ἢ συντεθλασμένους	ἡ ὀκὰ		25
» Εἰς κόνιν ἐνγένει ἄνευ διακρίσ. ποιότητος.	»		15
» Ὁλλανδικὴ	»		13
» Μαύρη ἀκαθάριστος	»		8
ΖΑΚΧΑΡΟΠΑΣΤΑ, (Ζαχαρικά), οἷον κουφέτα παντὸς εἴδους, ὡς καὶ κονδῖτα (καρποὶ κρυσταλλωμένοι) καὶ τὰ ὅμοια . .	»	1	
» γλυκύσματα, οἷον κομπόσται (ρετσέλια) γλυκὰ τοῦ κουταλιοῦ, λουκούμια καὶ πάσται μὲ ζάκχαριν ἢ μέλι	»		50
ΖΕΜΠΙΛΙΑ (Σπυρίδες), κοιναὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἄλλων μερῶν, αἱ ἐπονομαζόμεναι ῥόμπαις, διὰ τὰ φορέματα	ἕκαστον		12
» Ὀρυζίου μεγάλα (φορμοὶ), ζάρραι καὶ παντὸς ἄλλου μεγέθους	»		5
ΖΙΓΚΟΣ, ἴδε «ψευδάργυρος»			
ΖΥΜΑΡΙΚΑ, ἤτοι πολφὸς (φιδὲς), μακαρόνια, φύστη (πάστα) κλ.	ἡ ὀκὰ		12
ΖΥΓΟΛΟΫΡΙΑ, (χάμουρα) Λέπαδνα· ὅρα στ. «Ἅμαξαι»			
ΖΥΘΟΒΟΤΑΝΟΝ, (μπιρόχορτον) σπέρμα λουπούλλου πρὸς κατασκευὴν ζύθου . . .	»		30
ΖΩΑ, Βουβάλια, Βόες καὶ Ἀγελάδες	κατὰ κεφαλ.	10	
» Μόσχοι τούτων ἕως 2 ἐτῶν συμπεπληρωμένων	»	5	
» Ἡμίονοι	»	15	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Α.
ΖΩΑ Πῶλοι αὐτῶν ἀδάμαστοι	κατὰ κεφαλ.	6	
» Ἵπποι ἐν γένει	»	15	
» » Πῶλοι αὐτῶν ἀδάμαστοι . .	»	5	
» Ὄνοι	»	6	
» » Πῶλοι αὐτῶν ὁμοίως . . .	»	2	
» Χοῖροι	»	3	
» » Τὰ θηλάζοντα αὐτῶν . . .	»		80
» Αἰγιδοπρόβατα	»		80
» » Ἀρνία καὶ ἐρίφια μέχρις 8 μηνῶν.	»		40
Η.			
ΗΛΕΚΤΡΟΝ, ἀκατέργαστον	ἡ ὀκὰ	10	
» Κατειργασμένον εἰς διάφορα εἴδη, οἷον περιστόμια (ἰμαμέδες), κομβολόγια κλπ.	τὸ δράμι		10
Θ.			
ΘΕΙΪΚΟΝ ὄξι, Πνεῦμα βιτριολίου	ἡ ὀκὰ		15
ΘΕΪΟΝ, (θειάρι), ἐκκαθαρισμένον: Ἄνθος θειαφίου .	»		10
» Εἰς μασούρια	τὸ καντάρι	1	50
» Εἰς κομμάτια, κοινόν	»		50
ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ, ἁπλαῖ πήλιναι τῆς Εὐρώπης λευκαὶ καὶ χρωματισμέναι, ὕψους ἄχρις 1/2 Γαλλικοῦ μέτρου.	ἑκάστη	4	
» ἁπλαῖ μέχρις ἑνὸς γαλλικοῦ μέτρου	»	7	
» ἁπλαῖ πλέον τοῦ γαλλικοῦ μέτρου .	»	12	
» Σιδηραῖ, ἢ ἐκ μεταλλικοῦ μίγματος .	τὸ καντάρι	6	
» ἐκ σιδηροφύλλου ἁπλοῦ (Λαμαρίνας).	»	8	
» Πολυτελεῖς ἐκ παρκελλάνης ἐκλεκτῆς, ἢ μὲ κοσμήματα ἐξ ὀρειχάλκου καὶ παντὸς εἴδους, κατ' ἐκτίμησιν . .	15 τοῖς 0/0		
ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΑ, ἐν γένει, ἐλεύθερα τέλους . . .	ἐλεύθερα		
ΘΗΚΑΙ, δι' ὁμματοϋάλια (δίοπτρα), ξυράφια, κηγάρα κλπ. ἐκ παφύλλου, ξύλου ἢ δέρματος, κοιναὶ καὶ χρωματισμέναι . . .	ἡ δωδεκὰς		30
» Ὅμοιαι τῶν ἀνωτέρω, καλλιτέρας ποιότητος, ὡς καὶ ἐν γένει πορτοφόλια, θῆκαι πάσης ἄλλης χρήσεως καὶ κατασκευῆς, διὰ χρήματα, τολίδια κλ. κατ' ἐκτίμησιν.	15 τοῖς 0/0		

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Α.
ΘΗΛΥΚΩΜΑΤΑ, ἡ θηλυκωτήρια (κόπιτσαι), σιδηρᾶ ἢ κασσιτερωμένα, ἢ ὀρειχάλκινα .	ἡ ὀκὰ	1	25
» Χαλύβινα (ἀτσαλένια) διὰ λαιμοδέτας καὶ περισκελίδια (πανταλόνια). . .	»		80
Ι.			
ΪΣΚΑ, καὶ Ϊσκα ἐν γένει	»		25
Κ.			
ΚΑΚΑΟΝ, ἐν γένει	»		25
ΚΑΘΡΕΠΤΑΙ, ἴδε «Κάτοπτρα»			
ΚΑΔΑΜΑΡΙΑ, ἡ Καλαμαρᾶι· ὅρα τσιγ. τῆς ὕλης, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμέναι, οἷον «Κόκκαλα, Πορκελλάνη, ὠρείχαλκος» κλπ .			
ΚΑΛΙΑ, τῆς Εὐρώπης καὶ Τουρκίας διὰ βαφάς .	τὸ καντάρι	1	25
» Κοινὴ εἰς λατρόνι καὶ τζορόκι (στάκτην) διὰ τὴν κατασκευὴν σαπωνίων .	»		60
ΚΑΛΤΣΑΙ, (κάλτιοι ἢ πέλυθρα) μεταξωταί. . .	ἡ ὀκὰ	16	
» μάλλιναι τῆς Εὐρώπης, λεπταὶ ἐκλεκταί, ὡς καὶ αἱ λιναῖ.	»	6	
» μάλλιναι καὶ λιναῖ, Εὐρώπης καὶ Τουρκίας, κοιναί, χονδραί.	»	2	
» Βαμβακηραὶ ἐν γένει	»	3	
ΚΑΛΤΙΟΔΕΤΑΙ, (καλτσοδέται) ἐκ μετάξης παντὸς χρώματος	»	12	
» μικταὶ ἐκ μετάξης	»	6	
» Βαμβακηραί	»	1	50
ΚΑΜΤΣΙΚΙΑ, (Μάστιγες) ἐν γένει πάσης ποιότητος.	ἡ δωδεκὰς	2	50
ΚΑΜΒΑΣ ἢ ΚΑΝΝΑΒΑΣ, (Καννάβειον) διὰ κέντημα, μεταξωτός . . .	ἡ ὀκὰ	15	
» » Λινός	»	3	
» » Βαμβακηρός	»	2	
» » Χάρτινος καὶ ψιάθινος διὰ σκιάδια	ἡ δωδεκὰς	1	25
Σημ. Μεταξωτός, λινοῦς, βαμβακηρός, κεντημένος ὅλος ἢ μὲ ἁπλοῦν δεῖγμα καὶ μὲ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς συμπλήρωσιν ὕλην, κατ' ἐκτίμησιν.	15 τοῖς 0/0		

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος.	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΑΝΔΗΛΕΡΙΑ, ἴδε «Κηροπήγια, Λάμπαι»			
ΚΑΝΙΣΤΡΑ, ἤτοι παναίρια, καλάθια, κόφαι κλπ. ἀπὸ βέργας ἢ καλάμια παντὸς εἴδους καὶ κατασκευῆς	τὸ καντάρι	5	
ΚΑΝΙΣΤΡΙΑ, παναιράκια καὶ καλαθάκια διὰ τὰς Κυρίας κλπ. ἀπὸ φλοιὸν ἢ ἄχυρον ἢ ἰνδοκάλαμον, καθὼς καὶ ἀπὸ χανδρας.	ἡ ὀκὰ	1	
ΚΑΝΝΑΒΙΣ, (Καννάβι) τῆς Εὐρώπης εἰς κυκλία (θηλειαῖς)	τὸ καντάρι	6	
» τῆς Τουρκίας	»	4	
» χονδρὸν διὰ σχοινία	»	2	
ΚΑΝΝΑΒΟΣΠΟΡΟΣ, (Κανναβοῦρι)	ἡ ὀκὰ		5
ΚΑΝΝΕΛΛΑ, (Κινναμωμον), πάσης ποιότητος .	»	1	
ΚΑΝΝΕΛΛΟΠΙΠΕΡΟΝ, μπαχάρι (ἀμωμον)· ἴδε «πιπέρι»			
ΚΑΝΟΥΛΑΙ, (κρουνοὶ, μαστάρια) ὅρα τὴν ὕλην στοιχ. «Σίδηρος, Ὀρείχαλκος.» . .			
ΚΑΠΕΛΛΑ, *ἀνδρῶν* ὑψηλὰ: Καστόρεια, μεταξωτὰ, μάλλινα, σύμικτα κλ. .	ἕκαστον	1	50
» » χαμηλὰ: πάσης ποιότητος ὁμ. .	»		80
» » ψιάθινα: τῆς Εὐρώπης, μονὰ, πάσης ποιότητος . . .	»		35
» » » » διπλᾶ ὁμοίως.	»		70
» » » τῆς Μελίτης, ὡς καὶ χονδρὰ δι' ἐργάτας . .	ἡ δωδεκὰς	2	
» *Τὰ γυναικεῖα* ἐν γένει, τὰ τῶν κοράσιων καὶ τὰ τῶν παίδων μὲ στολίδια ἢ χωρὶς τοιούτων, κατ' ἐκτίμησιν .	10 τοῖς 0|0		
ΚΑΠΝΟΣ, εἰς φύλλα ἢ κομμένος	ἡ ὀκὰ		60
» εἰς κυλίνδρους (ρόλλους) καὶ τῶν ἀποικιῶν εἰς φύλλα ἢ κυλίνδρους (ρόλλους) . .	»	1	50
» εἰς κηγάρα ἐν γένει παντὸς τόπου . .	»	2	
» κοπανιστὸς (τομπεκὶ) ἐν γένει . . .	»	1	
ΚΑΠΝΟΣΥΡΙΓΓΕΣ, (τσιμπούκια) ἐν γένει πάσης ποιότητος	ἑκάστη		50

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΑΠΝΟΣΥΡΙΤΤΩΝ, σιφώνια (ζιβανέδες) ἐν γένει.	ἡ δωδεκὰς		30
ΚΑΡΔΑΜΩΜΟΝ, κοινὸν (Κακουλὲς) ἴδε «Κύμινον»			
ΚΑΡΦΙΑ, ἐν γένει· ὅρα «Σίδηρος ἢ Ὀρείχαλκος»			
ΚΑΡΦΙΔΕΣ ἢ ΚΑΡΦΙΤΣΑΙ, (Καρφοβελόναι), ἴδε «Βελόναι»			
ΚΑΣΚΕΤΤΑ, (Πετάσια) ἀνδρῶν καὶ παίδων (ἐκ τζόχας) ἐξ ἐρέας καὶ ἄλλων ὑφασμάτων.	»	6	
» » δερμάτινα . .	»	2	
ΚΑΣΣΙΤΕΡΟΣ, (Καλάϊ) εἰς ῥαβδία (βέργαις) . .	τὸ καντάρι	10	
» » εἰς φύλλα	ἡ ὀκὰ		50
» » Κατειργασμένος εἰς ἀγγεῖα, δοχεῖα, σκεύη κλπ. κλπ. . . .	»		75
ΚΑΤΟΠΤΡΑ, (Καθρέπται) τοῦ τοίχου, ἄνευ κορωνίδος· ὕψους ἄχρις 1/2 Γαλ. μέτρου.	τὸ καντάρι	20	
» » πλέον τοῦ 1/2 Γαλ. μέτρου .	»	40	
» » μὲ κορωνίδας: ὕψους πλέον τοῦ γαλ. μέτρου	»	60	
» » ἐλάττονες τοῦ γαλομέτρου μέχρι τοῦ ἡμίσεως	»	30	
» » κάτω τοῦ ἡμίσεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μὲ χαρτίνας κορωνίδας.	»	15	
Σημ. Πάσης ἄλλης κατασκευῆς καὶ διαφόρων σχημάτων, καθὼς καὶ οἱ πρὸς χρῆσιν τῶν κουρέων, ὑποβάλλονται εἰς ἐκτίμησιν . .	10 τοῖς 0|0		
ΚΑΤΡΑΜΙ, (ὑγρόπισσα) καθὼς καὶ Μπλὰκ (ἀγγλικὸν κατράμι) καὶ Πίσσα ξηρά . .	τὸ καντάρι		90
ΚΑΦΦΕΣ, ἐν γένει ἄνευ διακρίσεως ποιότητος .	ἡ ὀκὰ		25
ΚΑΨΟΥΛΙΑ, δι' ὅπλα	»	2	
» δι' ἐμβαδοποιοὺς ἢ ῥάπτας . . .	»	1	
ΚΕΓΧΡΟΣ ἢ ΚΕΧΡΙ, κοινόν	»		4
ΚΕΡΑΜΙΔΕΣ ἢ ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ, διὰ σκέπασμα οἰκιῶν συνήθη	ἡ χιλιὰς	5	
» » Βερνικωμένα . .	»	10	
ΚΕΡΑΤΑ, ὅρα «Κόκκαλα»			
ΚΗΡΟΠΑΝΙΟΝ, (Μουσαμᾶς) χρωματισμένον δι' ἐπικαλύμματα τραπεζῶν μὲ φλανέλλαν .	ἡ ὀκὰ	2	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΙΡΟΠΑΝΙΟΝ (Μουσαμᾶς) ἄνευ φλανέλλας . .	ἡ ὀκὰ	1	50
» » Κίτρινον δι' ὑπενδύματα σκιαδίων (φόδρας καπέλλων)	»	3	
ΚΙΡΟΣ ἢ ΚΙΡΙΟΝ, Κοινὸν κίτρινον εἰς τυπάρια.	»		50
» Χυμένον εἰς λαμπάδας λευκὰς ἢ κιτρίνους.	»	1	
» Κήτειον (σπερματσέττο) εἰς τυπάρια . .	»		30
» » » εἰς κηρία	»		40
» Εἰς λαμπάδας ἐκ κοινοῦ στέατος (ἀλειμματοκέρια)	»		20
ΚΙΡΟΠΗΓΙΑ, (Σκαμδάνια, κανδηλέρια) ὅρα τὴν ὕλην, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμένα· Περὶ δὲ τῶν ἀργυροπλάστων (plaqués) κλπ. τὴν λέξιν «Σκεύη»			
ΚΙΒΙΤΙΑ, (Βαλίγκαι) μόσχια (Βαιδέλλα), τελατίνεια καὶ ἐξ ἄλλων δερμάτων.	ἕκαστον	3	
ΚΙΝΚΑΔΙΕΡΙΑΙ, ὅρα τὰ διάφορα στοιχεῖα τῶν ὁποίων φέρουσιν ὀνομάτων, καὶ ἐν ἐλλείψει ἴδε στοιχ. ὕλης, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμέναι.			
ΚΛΕΪΘΡΑ ἢ ΚΛΕΙΔΑΡΙΑΙ, ὡς καὶ κλειδία συνήθη ἢ κλειδία ὡρολογίων, ὅρα στοιχ. «Σίδηρος, Χάλυψ, Ὀρείχαλκος».			
ΚΑΩΣΤΙΝ, Μαλλίνη ἐν γένει διὰ κέντημα, παντὸς χρώματος	ἡ ὀκὰ	2	50
» Λινῆ ἢ κανναδίνη ἀλεύκαστος . . .	»		50
» » λευκασμένη ἢ χρωματισμένη .	»	1	
» Λινῆ λεπτὴ διὰ κέντημα	»	4	
» » Τῆς Τραπεζοῦντος διὰ δίκτυα, καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Τουρκίας διὰ ῥάψιμον.	»	1	
» » κιτρίνη εἰς κουδδαρίδας δι' ἐμβαδοποιοὺς κλπ. ἢ εἰς κυκλία.	»		60
» Ἐλαιοβαφὴς (τοῦ λαδιοῦ) διὰ σημάδευμα ὑφασμάτων (μάρκας)	»	2	50
» Βαμβακερὴ τῆς Ἀγγλίας εἰς κουδαρίδας, λευκὴ ἢ χρωματισμένη ἀριθ. 20—120. .	»		60

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΑΩΣΤΗ βαμβακερὴ Γερμανίας χρωματισμένη τελειοτέρα, εἰς κουδδαρίδας . . .	ἡ ὀκὰ		80
» » Ἀγγλίας εἰς ροτσέλας, λευκή, παντὸς ἀριθμοῦ καὶ χρώματος κυανοῦ καὶ ἐρυθροῦ.	» (α)	2	25
» Μεταξωτὴ εἰς κυκλία, χρωματισμένη, λεπτὴ ὡς καὶ στρημμένη (ἰμπρισίμι).	»	10	
» » κλωστὴ ἐκ κάμπτης (σενίλιας) .	τὸ δράμι		12
ΚΝΑ, (ξάνθιον) πρὸς βαφὴν ἐν γένει	τὸ καντάρι	5	
ΚΟΚΚΑΔΑ, ἐλεφάντινα ἀκατέργαστα	ἡ ὀκὰ	2	
» » κατειργασμένα τάσης ἐργασίας, οἷον κτένια κλπ. εἴδη . .	τὸ δράμι		1
» χελώνειον (μπαγᾶς, ταρταροῦγα), ἀκατέργαστον	ἡ ὀκὰ	4	
» » » κατειργασμένον εἰς οἱαδήποτε εἴδη, οἷον διαλυστήρια (τσατσάρας), ξάνια (κτένας) κτενάκια, ταμδακοθήκας καὶ τὰ παρόμοια	τὸ δράμι		2
» ἀκατέργαστα ὅλων τῶν λοιπῶν ζώων καὶ ἰχθύων κόκκαλα καὶ κέρατα	τὸ καντάρι	1	
» κατειργασμένα διὰ λεπτῆς ἐργασίας, οἷον κτένια σκαλισταὶ καὶ δικτωταί, κτενάκια τῶν προκομίων, διαλυστήρια (τσατσάρας), δακτυλήθραι, βελονοθῆκαι, κομδία κτλ. .	ἡ ὀκὰ	3	
» ὁμ. ἁπλουστέρας ἐργασίας, οἷον κουτάλια, καλαμάρια, κτένια, καὶ διαλυστήρια κοινά, ὡς καὶ ξάνια (κτέναι τῆς κεφαλῆς) πρόστυχα, κόκκαλα τῶν ἐμβάδων, φαλαίνεια (βέργαις μπαλαίνας) πρὸς διαφόρους χρήσεις, καὶ τὰ παρόμοια εἴδη	»	1	
ΚΟΚΚΑΡΙ, ἐν γένει	»		4
ΚΟΛΑΑ, ὑποκαμίσων· ὅρα «Ἄμυλον.»			
ΚΟΜΒΙΑ, μεταξωτὰ, ἡμιμέταξα, μάλλινα καὶ βαμβακηρὰ ἴδε τ. «Γαϊτάνεια»			

(α) Μὲ ἐκπεσμὸν τῶν ροτσέλων 50 τοῖς 0|0.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς πιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΟΜΒΙΑ κοκκάλινα καὶ ὀρειχάλκινα ὅρα « κόκκαλα, Ὀρείχαλκος »			
» σαδεφένια (μαργαροκόγχινα) ἢ καὶ ἐξ ἄλλης ὕλης δι' ὑποκάμισα, ὡς καὶ λινᾶ διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν	ἡ ὁκὰ	3	
» κοκκάλινα ἢ μετάλλινα διὰ γελέκια καὶ προσθία τῶν ὑποκαμίσων.	»	8	
ΚΟΜΒΟΛΟΓΙΑ, ἀπὸ ἤλεκτρον, κοράλιον, γιούσουρι, ἀγάλοχον (οὐδαάτσι) καὶ λοιπά . .	τὸ δράμι		12
» ἐκ μαργαροκόγχης (σαδερίου) καὶ κοκκάλου ἐν γένει	ἡ ὁκὰ	2	50
» ἐκ φοινίκων καὶ ἄλλων καρπῶν καὶ ξύλων.	»	1	
ΚΟΜΜΙ, ἀραβικὸν ἐν γένει, ὡς καὶ κόμμι ἐλαστικὸν καὶ τῆς λάκας	»		30
ΚΟΜΜΟΘΗΚΑΙ, ὅρα στοιχ. « Δουαλέται. »			
ΚΟΝΔΥΛΙΑ, πτέρινα	»	2	
» Χαλύβδινα (ἀτσαλένια) ἢ ἁπλῶς μετάλλινα.	»	4	
» » » ἐπίχρυσα . . .	»	6	
» Μολύβδινα (μολυβοκόνδυλα) κόκκινα καὶ μαῦρα ἐν γένει	»		80
» Πέτρινα δι' ἀβάκια (πετροκόνδυλα) . .	»		10
» Ἀπὸ τεμπεσίρι (ἐκ κρητίδος) λευκῆς ἢ χρωματισμένης κλπ	»		20
ΚΟΝΔΥΛΟΦΟΡΟΙ, παντὸς εἴδους. ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς ὕλης, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμένοι.			
ΚΟΝΔΥΛΟΜΑΧΑΙΡΑ, ὅρα στοιχ. « Μάχαιραι »			
ΚΟΠΙΤΣΑΙ, ἴδε στοιχ. « Θηλυκώματα »			
ΚΟΡΑΛΛΙΟΝ, ἀκατέργαστον	»	6	
» Κατειργασμένον εἰς διάφορα εἴδη, οἷον κομβολόγια, κομβιὰ κλπ.	τὸ δράμι		5
ΚΟΡΔΕΛΛΑΙ (Ταινίαι) Μεταξωταὶ ἐν γένει: Βελουδένιαι, ἀτλαζωταὶ γαζωταὶ κλπ. οἱουδήποτε πλάτους χρώματος κλπ .	ἡ ὁκὰ	30	(α)

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν ἔσω τυλιγμάτων.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΟΡΔΕΛΛΑΙ (ταινίαι) Ἁπλαῖ κοιναὶ διαφόρων χρωμάτων, πλάτους ἑνὸς δακτύλου ὡς αἱ πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμβαδοποιῶν κλπ .	ἡ ὁκὰ	16	(α)
» Μάλλιναι καὶ μικταί	»	3	
» Λιναῖ ἢ μικταί	»	2	
» Βαμβακηραὶ λευκαὶ ἢ χρωματισμέναι.	»	1	20
ΚΟΡΔΟΝΙΑ, ὅρα στοιχ. « Γαϊτάνια »			
ΚΟΣΚΙΝΟΫΤΡΟΙ, κοινοὶ τῆς Εὐρώπης ἀνὰ 18-20 τὸ ὁμάδιον (μάτσον.) . . .	τὸ μάτσον		30
» μεγάλοι διὰ δερμόνια	ἕκαστος		5
ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ παντὸς εἴδους, ὅρα στοιχ. « Ἄργυρος, Χρυσός »			
» ὅμοια μὲ πολυτίμους λίθους: Διὰ τούτους ἰδίως ὅρα « Λίθοι πολύτιμοι »			
» Δακτυλίδια, ἐνώτια, βραχιόλια, περιδέραια, ἁλυσίδες, καρφίδες, κομβία, σταυρουδάκια καὶ τὰ παρόμοια, ἐκ διαφόρων μιγμάτων συγκείμενα ἐπίχρυσα ἢ μή, μὲ λίθους μιμητοὺς ἢ ἄνευ λίθων κατ' ἐκτίμησιν	10 τοῖς 0/0		
ΚΟΣΜΗΤΙΚΑ, παιπάλη (πούδρα), σαπώνια, κόνις εὐώδης κλ. ἴδε « Μυρωδικά ».			
ΚΟΥΚΚΟΫΑΙΑ, (Ηηνία), ἐν γένει.	ἡ ὁκὰ		5
» ὁ σπόρος αὐτῶν ἐλεύθερος τέλους.	ἐλεύθερος		
ΚΟΫΚΑΙ, Γυμναί, ὅρα « Ξυλικὴ » αἱ δὲ ἐνδυμέναι, κατ' ἐκτίμησιν	15 τοῖς 0/0		
ΚΟΥΤΙΑ, (πυξίδες) διὰ ζαχαρικὰ καὶ ἄλλας χρήσεις, χάρτινα μὲ εἰκονογραφίας ἢ καὶ ἄλλους στολισμούς	ἡ ὁκὰ	6	
» Χάρτινα ἁπλᾶ διάβουλλίνια ἢ φάρμακα κλ.	»		80
» Ἀπὸ σανίδι λεπτὸν διὰ λουκούμια καὶ τὰ παρόμοια, χρωματισμένα	»		20
» ἀχρωμάτιστα ἀπὸ χονδρότερον ξύλον· ὅρα « Ξυλικήν ».			

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν ἔσω τυλιγμάτων.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΚΡΕΑΣ ἢ ΚΡΕΑΤΑ, εἰς ἁλμην	ἡ ὀκὰ		4
» Παστὸν (μπαστιρμὰ) ἢ εἰς ἀλλᾶντας (λουκάνικα, σουτζούκια)	»		8
» Χοιρομέρια καὶ σαλσιτσόττα (χορδεύματα)	»		40
ΚΡΙΘΑΡΟΠΑΝΑ, μεταξωτά	»	15	
» τρίχινα	»	10	
ΚΡΟΜΜΥΑ, (Κρομμύδια) ξηρά.	τὸ καντάρι		30
ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΣ, σκεύη παντὸς τόπου, οἷον φιάλαι (μποτίλιαι), ποτήρια, πιατικὰ, ἀγγεῖα καὶ δοχεῖα παντὸς μεγέθους καὶ πάσης χρήσεως.			
1) χυτὰ, λευκὰ ἢ χρωματισμένα . .	ἡ ὀκὰ		40
» 2) Τορευτὰ (τοῦ τόρνου) ἢ πελεκητὰ, λευκὰ εἴτε χρωματισμένα ἢ καὶ μὲ χρυσώματα.	»	1	
ΚΤΕΝΙΑ, ὑφαντικὰ, ἐκ φλοιοῦ κάννης καὶ κοινότερα.	»	1	20
» Περὶ τῶν λοιπῶν ὅρα στοιχ. Κόκκαλα»			
ΚΥΜΙΝΟΝ, κοινὸν, ὡς καὶ Κόλιανδρος . . .	»		12
ΚΩΔΩΝΕΣ, ὅρα στοιχ. «Κρύσταλλος· ὀρείχαλκος» κλπ.			

Λ.

ΛΑΙΜΟΔΕΤΑΙ, (Κολλάρα) ἕτοιμοι: Μεταξωτοί ·	»	15	
» Ἐκ τσουλπανίου καὶ βαττίστας ·	»	6	
» Τρίχινοι (ἀπὸ κρίνον)	»	4	
» Βαμβακεροὶ καὶ μαλλινοβάμβακοι. .	»	1	50
ΛΑΜΠΑΙ, (Λύχνοι) τῆς Τραπέζης παντὸς εἴδους καὶ οἱασδήποτε κατασκευῆς ἐκτὸς τῶν ἐκ παφύλλου ἢ λευκοπαφύλλου (πενικὲ) περὶ ὧν ὅρα «Σίδηρος καὶ ὀρείχαλκος» ὑποβάλλονται εἰς ἐκτίμησιν.	10 τοῖς 0/0		
ΛΑΝΑΡΑΙ, (Λανάρια) Ξάνια, διὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν μαλλίων	τὸ ζεῦγος		25
ΛΙΒΑΝΙ, Λιβανωτὸς κοινὸς ἐν γένει	ἡ ὀκὰ		10
» Μοσχολίβανον	»		60
ΛΙΘΟΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ, Ἀδάμαντες, Λυχνίδες (ρουμπίνια), Σάπφειροι, σμάραγδοι κλπ. ὑποβάλλονται εἰς ἐκτίμησιν ἐπὶ τῇ βάσει. ·	» 4 τοῖς 0/0		·

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΛΙΝΟΝ, (Λινάρι) ἐν γένει εἰς τολύπας · . . .	τὸ καντάρι	6	
» » Εἰς κυκλία ἢ σκοῦλλους (σκουλλία).	»	8	
ΛΙΝΟΣΠΟΡΟΣ, ἐν γένει ·	ἡ ὀκὰ		4
ΛΟΥΚΑΝΙΚΑ, ὅρα στοιχ. «Κρέας»			
ΛΟΥΚΟΥΜΙΑ, ὅρα στοιχ. «Ζαχαροπλαστα»			
ΛΟΥΜΙΝΙΑ, (Θρυαλλίδες), ἐλλύχνια διὰ τὰς καντήλας	»	(α)	50
ΛΟΥΛΑΔΕΣ, (Χοάνια) χρυσωμένοι ἐν γένει, ὡς καὶ ξύλινοι μὲ πάφυλλον	οἱ 100	2	
» Ἁπλοῖ πήλινοι καὶ ξύλινοι . . .	»		50
ΛΥΧΝΟΙ, ὅρα «Λάμπαι»			
ΛΩΡΙΑ, (ἱμάντες) ἐκ βερνικωτοῦ διὰ ξίφη, μὲ θηλυκωτήρια ὀρειχάλκινα . . .	ἡ δωδεκὰς	6	
» » Χρυσοῦφαντα ἢ πλεκτὰ μὲ θηλυκωτήρια ἀργυρᾶ.	»	20	
» » Ἐκ βερνικωτοῦ (λουστρινίου) διὰ κασκέττα ὡς καὶ διὰ ζώνας. ·	ἡ ὀκὰ	3	50
» » Διὰ τὰ ἔσωθεν τῶν σκιαδίων ἐκ μαροκινείου, ὡς καὶ δερμάτινα ἐκ μοσχείου (βουδέλλου) διὰ λωρίδας ὅπλων καὶ ἀναβολεῖς (σκάλας) ·	»	2	(β) 25
ΜΑΛΑΙΑ, τῆς κεφαλῆς ἀκατέργαστα	τὸ δράμι		4
» » Κατειργασμένα εἰς φενάκας (περούκας) βραχιόλια, ἐνώτια κλπ.	»		8
» Προβάτων (ἔρια) ἐν γένει, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος κλπ. ·	τὸ καντάρι	6	
» Καστόρων καὶ λαγωῶν πρὸς κατασκευὴν πίλων	ἡ ὀκὰ		75
» Τρίχες λευκαὶ δι' ὁρμιᾶς (διὰ τοὺς ἁλιεῖς) ἀπετονιάς, βόλταις	»	4	
» » Ἱππων διὰ στρώματα (κρίνα) ·	»		35
» » Χοίρων, Τράγων καὶ λοιπῶν ζώων.	»		6
ΜΑΝΝΑ, τῆς Αἰγύπτου (Κύπειρος ὁ εὐώδιμος) χάμπουλ-λεζίζ ·	»		6

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν κουτιῶν. (β) Ὅρα «Δέρματα»

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ, ἀληθεῖς: κατ' ἐκτίμησιν . . .	ἀ τοῖς 0/0		
» Μεμητοὶ ἢ τεχνητοί: αἱ κοινῶς λεγόμεναι πάσται	τὸ δράμι		5
ΜΑΡΜΑΡΑ, Ἀκατέργαστα	τὸ κυβ. μέτ.	4	
» Κατειργασμένα: διὰ παντοειδεῖς τραπέζας καὶ διάφορα σκεύη, διὰ βαθμίδας κλιμάκων, θερμάστρας, κρήνας καὶ λοιπὰς χρήσεις, διαφόρων σχημάτων καὶ χρωμάτων.	ὁ τετραγ. πους		50
» » Εἰς πλάκας διὰ στρώσιμον, μήκους 8—10 δακτύλων. . . .	αἱ 100	10	
» » μήκους 11—16 δακτύλων ὁμ. εἰς πλάκας	»	15	
ΜΑΡΠΟΥΤΣΙΑ, σωλῆνες διὰ ναργκελέδες . . .	ἡ ὀκὰ		75
ΜΑΣΤΙΧΗ, ἐν γένει	»	1	50
» εἰς κόνιν χωματώδη, φλοιὸν κλπ . .	»		30
ΜΑΧΑΙΡΑΙ, τῆς τουρκίας διὰ τὸ μαγειρεῖον, διὰ κρεοπώλας, καπνοκόπτας.	»		50
» τῆς Εὐρώπης πρὸς χρῆσιν τοῦ μαγειρείου, πανιοπωλῶν, ἐφιππιουργῶν κλπ . .	»	1	50
ΜΑΧΑΙΡΟΚΟΝΔΥΛΑ, παντὸς τόπου καὶ πάσης κατασκευῆς	ἡ δωδεκὰς	1	50
ΜΑΧΑΙΡΟΠΕΙΡΟΥΝΑ, τῆς τραπέζης μὲ λαβὴν ἐλεφαντίνην ἢ ἀργυρόπλαστον (πλακέ) .	»	4	
» ὁμ. μικρὰ δι' ὁπώρας ὁμοίως . .	»	3	
» » μὲ λαβὴν κοκκαλίνην μαύρην, ἢ λευκὴν ἐστιλβωμένην .	»	1	20
» » » Ἐκ κοκκάλου κοινοῦ . .	»		60
» » » σιδηρᾶν ἢ ξυλίνην . .	»		30
Σημ. Τὰ μεγάλα (Τριτσάνται), ὑποβάλλονται εἰς τέλος κατὰ ζεῦγος, τὸ 1/4 τοῦ τέλους εἰς ὅπερ ὑποβάλλεται κατὰ δωδεκάδα ἑκάστη κατηγορία, ἤτοι 1. δραχ. τὸ ζεῦγος διὰ τὰ τῆς ἁ. κατηγορίας καὶ 30 λεπτὰ διὰ τὰ τῆς β'.			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΜΕΛΑΝΗ, ἐν γένει, ἐλευθέρα τέλους	ἐλευθέρα		
» Χρωματιστὴ, ὡς καὶ διὰ σημάδευμα ἐνδυμάτων	ἡ ὀκὰ	1	
ΜΕΛΑΝΟΔΟΧΕΙΑ, (Καλαμαριαὶ) ὄρα τὸ στοιχ. τῆς Ὕλης, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμένα.			
ΜΕΑΙ, ἐν γένει	»		6
ΜΕΤΑΞΑ, ὠμὴ καὶ ἀκατέργαστος	»	6	
» Χρωματιστὴ εἰς μικρὰς θηλειὰς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Εὐρώπης. .	»	13	
» » τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἄλλων μερῶν, καθὼς καὶ στριμμένη (ἰμπρισίμι).	»	10	
ΜΕΤΖΑΡΟΛΙΑ, (Κλεψύδραι) χρονόμετρα μικρὰ καὶ μεγάλα	ἐλεύθερα		
ΜΗΝΟΛΟΓΙΑ, διὰ γραφεῖα: κοινὰ χάρτινα . .	ἡ δωδεκὰς	1	
» » Τὰ ἄλλως κατεσκευασμένα κατ' ἐκτίμησιν	10 τοῖς 0/0		
ΜΗΧΑΝΑΙ, Γεωργίας ἐν γένει, καὶ ὁμοιαι σύνθετοι πρὸς χρῆσιν ἐργοστασίων βιομηχανικῶν .	ἐλεύθεραι		
ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΑ, μικρὰ δι' ὡρολογοποιοὺς ἢ χρυσοχόους, ὡς καὶ τὰ πρὸς χρῆσιν ἐπιστημόνων.	ἐλεύθερα		
ΜΟΛΥΒΔΟΣ, ἀκατέργαστος, εἰς ἐλάσματα ἢ χελώνας.	τὸ καντάρι	2	
» » εἰς κυλίνδρους (βόλλους) καὶ σωλῆνας	»	3	
» » εἰς βόλια καὶ βολίδας (σκάγια ἐν γένει)	ἡ ὀκὰ		10
» Κατειργασμένος εἰς διάφορα εἴδη, καθαρὸς ἢ καὶ σύμμικτος μὲ ἄλλας ὕλας .	»		40
» Κατειργασμένος εἰς κονδύλια (μολυβοκόνδυλα) ἴδε στοιχ. « Κονδύλια. »			
ΜΟΥΣΑΜΑΔΕΣ, ὄρα στοιχ. «Κηροπάνια»			
ΜΟΥΣΤΑΡΔΑ, (σινήπεινον) εἰς σιαδήποτε ἀγγεῖα .	ἡ ὀκὰ		30
ΜΟΣΧΟΚΑΡΦΙΑ, ὄρα στοιχ. «Γαρύφαλλα»			
ΜΟΣΧΟΣ, ὄρα «Φάρμακα»			
ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΔΑ, ἐν γένει	»	2	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸν τέλος Δ.	Δ.	
ΜΠΑΓΑΣ, ὄρα στοιχ. «Κόκκαλα» χελώνειον »				
ΜΠΑΛΑΙΝΑΙ, φαλαίνεια ὄρα στοιχ. «Κόκκαλα»				
ΜΠΑΟΥΑΑ, (ζύγαστρα) Βαλίγκαι (μάρσιπποι), ὄρα στοιχ. «Κιβώτια».				
ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ, ῥαβδία: ἐν γένει κατ' ἐκτίμησιν. .	10 τοῖς 0/0			
ΜΠΑΛΙΑΡΔΑ, ἐν γένει	ἕκαστον	40		
ΜΠΑΛΑΚ, ἤτοι κατράμι ἀγγλικὸν· ὄρα στοιχ. «Κατράμι»				
ΜΠΟΥΑΛΙΝΙΑ, ὄρα «Βουλλίνια».				
ΜΠΟΥΡΡΑ, (βόραξ), ὕλη γαιώδης πρὸς χρῆσιν τῶν χρυσοχόων	ἡ ὀκὰ	1		
ΜΠΡΟΥΝΤΖΟΣ, ὄρα στοιχ. «Ὀρείχαλκος»				
ΜΥΡΩΔΙΚΑ ἢ ΜΥΡΑ, 1) *πνευματώδη ἢ στακτά*: κολώνεια, Λαβάντινα κλπ.	»	2	50	(α)
» » Ἀνθόνερον καὶ ῥοδόσταγμα. .	»		30	
» 2) *ἐλαιώδη*: ἐν γένει τῆς Εὐρώπης.	»	8		
» » ῥοδέλαιον (τριανταφυλλέλαιον) . . .	τὸ δράμι	1		(β)
» 3) *στεατώδη*: (πομμάδες κλ.) εἰς διάφορα ἐκλεκτὰ ἄγγη.	ἡ ὀκὰ	2	50	
» » κοιναὶ πομμάδες εἰς συνήθη πρόστυχα δοχεῖα .	»		50	
» 4) *εἰς κόνιν* παντὸς εἴδους, διὰ τοὺς ὀδόντας κλπ. .	»	3	50	(γ)
» » παιπάλη (πούδρα) .	»	1	50	
» 5) *εἰς σαπώνια*: πάσης ποιότητος.	»	2	50	
» 6) *εἰς ξύλα εἰδῶδη*, ἢ ὀσφράδια, οἷον σὐδαγάται, τενεκύχια, κούρσια κλπ. .	τὸ δράμι		2	
Σημ. Περὶ μόσχου ὄρα «Φάρμακα».				
Ν.				
ΝΕΦΤΙ, (Νάφθα), ἐν γένει.	ἡ ὀκὰ		14	
ΝΗΜΑΤΑ, *Λευκάσπα*: Ἀγγλίας καὶ λοιπῶν μερῶν παντὸς ἀριθμοῦ, ἐρημμένα ἢ οὔ.	»		20	
» *Λευκασμένα*: ὁμ.	»		30	

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας. (β) Καθαρὸν βάρος. (γ) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸν τέλος Δ.	Δ.
ΝΗΜΑΤΑ *Χρωματισμένα*: διὰ τοῦ νεροῦ (ὑδατοβαφῆ)	ἡ ὀκὰ		50
» » διὰ τοῦ ἐλαίου (ἐλαιοβαφῆ).	»		90
» *Τριπλίκια*: ὑπὸ οἱονδήποτε ἀριθμὸν .	»		50
ΝΙΣΕΣΤΙΣ, κοινὸς, ὄρα στοιχ. «Ἄμυλον».			
ΝΙΤΡΟΝ, ἅλας (γαιοβερτσελὲς)	»		20
ΝΥΣΤΕΡΙΑ, (φλεβοτόμια)	ἡ δωδεκὰς	1	
Ξ.			
ΞΗΡΟΠΙΣΣΙΟΝ, ἢ σφαρτσὶ, ἀσφάλτιον, διὰ τὰς ἀμπέλους	ἐλεύθερον		
ΞΥΔΙ, ἴδε στοιχ. «Ὄξος ἢ ὀξείδιον»			
ΞΥΛΑΚΙΑ, ξύλα καύσιμα ἐν γένει	τὸ καντάρι		10
» ξυλεία *οἰκοδομῆς*, κατ' ἐκτίμησιν . .	10 τοῖς 0/0		
» » *ναυπηγίας* » . . .	5 τοῖς 0/0		
» Α'. *ἐκλεκτὴ* πρὸς κατασκευὴν ἐπίπλων, ὡς ἀκολούθως			
» » 1) Μαώνιον εἰς κομμάτια. . .	τὸ καντάρι	3	
» » 2) Ἔβενος (ἀμπανόζι) καὶ πύξος (πσιμισίρι)	»	1	50
» » 3) Καρύα εἰς κομμάτια καὶ σανίδας	»		50
» » 4) Εἰς φύλλα (καπλαμᾶς) τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων. . .	»	8	50
» Β'. *εἰς σκεύη* κλπ. ἐκ τῶν ἀνωτέρω ξύλων καὶ ἄλλων κοινοτέρων κατειργασμένα, διὰ λεπτῆς ὑπουργίας, οἷον καλαμάρια, δοχεῖα καὶ ἀγγεῖα παντὸς εἴδους καὶ χρήσεως, παιγνίδια διάφορα τῶν παίδων, κοῦκλαι γυμναὶ (αἱ δὲ ἐνδυμένει κατ' ἐκτίμησιν), ζῶα, ὁπωρικὰ, ἀδράκτια, κτένια κλπ. ἐκ πύξου κλ. κλ.	ἡ ὀκὰ	1	50
» Γ'. ὁμ. ἀπὸ ἁπλοῦν ξύλον, χυνδρῆς ἐργασίας, οἷον κώθωνας (γαβάθας) καὶ πελίδας (ξυλοπίνακα) παντὸς εἴδους, ἰγ-			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
δία, πυελίδας (μαστέλλα), σκαφίδια, ἀντλίας ξυλίνας τῶν πλοίων, κουτία, κίστας (κασσελάκια), καλαπόδια, βομβύλας (τσύτραις ἢ πλόσκαις), κτένια ἱππων, κοχλιάρια, τόρνους ξυλίνους τῶν λεπτουργῶν καὶ τὰ ὅμοια.	ἡ ὀκὰ		10
ΞΥΛΟΚΕΡΑΤΑ, ὅρα «Χαρούπια.»			
ΞΥΛΟΣΟΥΓΙΑΔΕΣ, (κολοκυτρώνεια) καὶ λοιποὶ ξύλινοι καὶ κοκκάλινοι	»		30
ΞΥΡΑΦΙΑ, Πρώτης ποιότητος, μὲ θήκας ἢ χωρίς .	τὸ ζεῦγος		50
» Κοινότερα, τὰ συνήθη πρὸς χρῆσιν τῶν κουρέων	ἡ δωδεκὰς		60
» Κοινὰ ἑβραϊκὰ εἰς φακέλλους (πάκα) .	»		15
Ο.			
ΟΚΤΑΠΟΔΙ, ξηρόν.	ἡ ὀκὰ		20
ΟΜΜΑΤΟΫΑΔΙΑ, (Διόπτραι ἢ Δίοπτρα', μὲ δέκα ἀργυροῦν ἄνευ θήκης .	ἡ δωδεκὰς	12	
» » μὲ δέκατα παντὸς ἄλλου εἴδους	»	2	
» » κοινὰ ἑβραϊκὰ ἄνευ κεραιῶν.	»		20
» » τῆς χειρὸς μὲ δύο ὑαλιὰ, πάσης κατασκευῆς καὶ ποιότητος	»	8	
» » διὰ τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν, κρυστάλλινα, μὲ ἁπλῆν λαβήν .	»	3	
ΟΜΠΡΕΛΛΑΙ, (Θολίαι) ἀνδρῶν, μεταξωταὶ, ἐν γένει.	ἑκάστη	1	50
» » λιναῖ ἢ βαμβακηραί	»		30
» » Γυναικῶν, μεταξωταὶ παντὸς εἴδους	»	1	20
» » βαμβακηραὶ κλπ. γυναικῶν καὶ κορασίων	»		15
ΟΠΙΟΝ, (ἀφιόνι)	ἡ ὀκὰ	5	
ΟΠΛΑ, Κάνναι τουφεκίων κοιναὶ μοναί	ἑκάστη	1	20
» » » » διπλαῖ . . .	»	2	40
» » πιστολῶν τῆς ἱππασίας μεγάλαι .	τὸ ζεῦγος	1	50

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΟΠΛΑ Τουφέκια ἁπλᾶ μονόκαννα	ἕκαστον	2	
» » πολύγωνα (σεχσαννέ)	»	4	
» » δίκαννα τοῦ κυνηγίου, κοινά .	»	6	
» Πιστόλια ἱππασίας	τὸ ζεῦγος	3	
» » » πολύγωνα (σεχσανέ) .	»	5	
» » μικρὰ τοῦ κόλπου σιδηρᾶ ἢ ὀρειχάλκινα, διαφόρου μεγέθους. .	»	1	
» » » πολύγωνα μὲ αὐλάκια.	»	2	
» Τουφέκια καὶ πιστόλια εἰς κιβώτια μὲ τὰ ἀναγκαῖά των κατ' ἐκτίμησιν	10 τοῖς 0/0		
» Φωτιαὶ τουφεκίων καὶ πιστολίων . . .	τὸ ζεῦγος	1	50
» Σπάθαι, εὐρωπαϊκαὶ δι' ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ ἐν γένει . .	ἑκάστη	2	
» » » τῶν στρατιωτῶν . .	»	1	
» » » τοῦ γυμνασίου (τῆς ξιφομαχίας)	τὸ ζεῦγος	1	
» Σπάθαι τῆς Τουρκίας ἐκλεκταὶ παντὸς εἴδους, οἷον δαμασκηνὰ (δεμεσκιὰ) ταμπάνια, Καραχορασάνια κλπ	ἑκάστη	20	
» » » Πάλαι κοιναί	»	3	
» Μαχαίρια τῆς μέσης: ἤτοι γιαταγάνια (παραξιφίδες), ἀκινάκαι (χαντσέρια) καὶ τὰ τούτων ὅμοια . . .	ἕκαστον	2	
» » Λάζοι (δόλωνες) καὶ ἐγχειρίδια (στυλέττα)	ἡ δωδεκὰς	5	
» » Λαζάκια (δολώνια), ἤτοι μικρὰ μαχαίρια μὲ θήκην	»	1	
ΟΠΩΡΑΙ, *Ξηραὶ μὲ φλοιούς*· ἤτοι ἀμύγδαλα, κακωνάρια (πιτυΐδες), κάρυα, κάστανα, λεπτοκάρυα καὶ τερμινθίδες (κύκκουδα)	ἡ ὀκὰ		4
» » Ἀμύγδαλα εὔθραυστα, πιστάκια καὶ γλυκοπύρνα βερίκοκκα (καϊσιά).			15
» » Δαμάσκηνα, φοίνικες (χουρμάδες). .	»		7

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὈΠΩΡΑΙ *ξηραὶ* Σῦκα τῆς Σμύρνης εἰς κουτία, καθὼς καὶ			
Σταφὶς ῥοδακῆ, καὶ ἀπύρηνος (τσεκερδεκσίζικη).	ἡ ὀκὰ		10 (α)
» » ὁμ. ξανθὴ καὶ μαύρη κοινὴ, καθὼς καὶ σῦκα οἱαςδήποτε ἄλλης ποιότητος.	»		5
» » » δι' ἐξαγωγὴν βακῆς	τὸ καντάρι		10
» » *ἄνευ φλοιῶν*, ἤτοι ψύχα τῶν ἄνω ὀπωρῶν, ὑποβάλλονται εἰς πληρωμὴν τοῦ τετραπλοῦ τοῦ ἄνω ὁρισθέντος τέλους			
» *Νωπαὶ*, ἤτοι πορτογάλλια, λειμώνια, νεράντζια, μανδαρίνια κλπ.	ἡ χιλιὰς	3	
» » Κίτρα καὶ Περγαμινὰ (περγαμόττα).	τὸ καντάρι	1	
» » Μῆλα καὶ ἄπιοι (ἀχλάδια) τῆς Τουρκίας	ἡ ὀκὰ		2
» » » » Εὐρώπης	»		5
ὈΡΓΑΝΑ, μουσικὰ ἐν γένει κατ' ἐκτίμησιν ἐπὶ τῇ βάσει	10 τοῖς 0/0		
ὈΡΕΊΧΑΛΚΟΣ, (μπροῦντσος). Ὅρα τ. «Ἠρείχαλκος»			
ὈΡΥΖΑ, ὈΡΥΖΙΟΝ, Τῆς Εὐρώπης, πάσης ποιότ.	ἡ ὀκὰ		6
» Τῆς Τουρκίας, ἐν γένει	»		4
ὈΣΠΡΙΑ, ἤτοι φασήολοι (φασούλια), ἐρέβινθοι, κύαμοι (κουκκία) φακαί, λαθύρια, ἔτνος (φάβα), ἄρακος, ὤχρος (ψανὸς) κλπ	»		3
ὈΣΠΙΑΙ, ὅρα στοιχ. «Βαυλλίνια»			
ὈΣΤΡΑΚΑ, ὀστρακόδερμα ἐν γένει	»		1

II.

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ, ἁπλᾶ διὰ παιδία· ὅρα τὴν ὕλην ἐξ ἧς κυρίως εἶνε κατεσκευασμένα, οἷον, «Χάρτης, Τενεκές, Ξυλικὴ κλπ.» Εἰς τὰ ξύλινα ὑπάγονται καὶ τινα μικτά, ὡς τύμπανα, τουφεκάκια κλπ.

(α) Ἄνευ ἐκπεσμοῦ τάρας τῶν κουτίων.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΙΑ, ἡ χαρτία τοῦ παιγνιδίου ἐν γένει, παντὸς τόπου, καταργουμένου τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου καὶ διὰ τὰ εἰσαγόμενα καὶ διὰ τὰ ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας κατασκευαζόμενα	ἡ ὀκὰ	4	
ΠΑΞΙΜΆΔΙ, (δίπυρον) κοινὸν, γαλέττα, πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων	τὸ καντάρι	4	
» λεπτὸν (εἰς μπισκοτάκια, γαλετάκια κουλλουράκια) ἄνευ ζαχάρεως	ἡ ὀκὰ		20
» ὁμ. μὲ ζάχαριν	»		40
ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ, (ἐμβάδες) *Γυναικεῖα* ἐν γένει: Μεταξωτὰ παντὸς μεγέθους.	»	12	
» ὁμ. Καραμάνδουλας καὶ λαιπῶν μαλλίνων ὑφασμάτων	»	6	
» » Ἐκ μαροκινοῦ καὶ ἄλλων δερμάτων	»	4	
» *Ἀνδρῶν*: Ἐκ βαρνεικωτοῦ, καστορείου, λινοῦ, μαροκινοῦ καὶ δουβίλλου	ἡ ὀκὰ	3	
» » Ἐκ δερμάτων κοινῶν Εὐρώπης καὶ Τουρκίας γονδρὰ δι' ἐργάτας, ναύτας, κυνηγοὺς κλπ	»	1	
» » Ἐξωπάπουτσα ἀδιάβροχα ἐκ κόμμεως ἐλαστικοῦ (πλιοβάτιδες)	τὸ ζεῦγος	1	
» Παντόφλαι (εὐμαρίδες) ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν μάλλιναι	ἡ ὀκὰ	5	
» » κεντημέναι μὲ μέταξαν ἢ χάνδρας.	»	10	
» Συρτὰ (πέδιλα) γυναικεῖα τῆς Τουρκίας, ἁπλᾶ ἢ χρυσοκέντητα.	τὸ ζεῦγος	1	
ΠΑΣΤΆ, ὅρα στοιχ: «Ψαρικά.» Κρέατα.»			
ΠΑΦΥΛΑΟΣ, Κίτρινος, ὅρα «Ὀρείχαλκος». λευκὸς, ὅρα «Σίδηρος»			
ΠΑΧΟΚΆΡΥΔΑ, (Κάρυα ἰνδικὰ): καρποὶ τοῦ Κοκκοφοίνικος	ἡ ὀκὰ		30
ΠΈΠΕΡΙ, Μαῦρον τῶν ἀποικιῶν, ὡς καὶ Καγιέννης πίπερον (μπαχάρι), πιπερόῤῥιζα (τζιντζεφύλλι (Γιγγίβερις)	»		20

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΠΕΠΕΡΙ Κόκκινον ἐν γένει	ἡ ὀκά		7
ΠΕΤΜΕΖΙ, (ἔψιμα) κοινόν	»		6
ΠΕΤΡΑΙ, βαστικόπετραι	»		40
» Πυρίτιδες (τσιγκάρια, ἀτσαλόπετραι) δι' ὅπλα.	»		20
» Δακτυλιόλιθοι μιμητοὶ (δακτυλιόπετραι ψευδεῖς)	»	5	
» Μυλόπετραι κυκλοτερεῖς	ἑκάστη	5	
» » Εἰς τεμάχια διαφόρου βάρους .	ἑκας. τεμ.		80
ΠΗΛΙΝΑ, Σκεύη ἐν γένει ἐκ πηλοῦ (ἀργιλλόπλαστα, faïence) ἤτοι πιατικὰ πρὸς συσκευὴν τραπέζης, καφὲ κλπ. καθὼς ἀγγεῖα καὶ δοχεῖα παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος καὶ χρώματος	τὸ καντάρι	3	
» » Τῆς Ἑπτανήσου, Νεαπόλεως (Ῥένου), Σαρδηνίας καὶ τῆς Μασσαλίας τὰ κόκκινα	τὸ κομμάτι		5
» » Τῆς Τουρκίας (Λαΐνικά) . . .	»		5
» Πίθοι (Πιθάρια) ἐπὶ ἑκάστης ὀκᾶς χωρητικότητος	»		2
Σημ. Περὶ τῶν ἐκ Πορκελλανῆς κατεσκευασμένων ὅρα στοιχ. «Πορκελλανῆ».			
ΠΙΛΟΣ, ἐν γένει	τὸ καντάρι		50
ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ, Τυπογραφικὰ πάσης κατασκευῆς καὶ παντὸς μεγέθους	ἐλεύθερα		
» δι' ἐμπορικὰ γραφεῖα, δι' ἀντίγραφα ἐπιστολῶν	ἕκαστον	5	
ΠΙΘΟΙ, ὅρα «Πήλινα.»			
ΠΙΠΕΡΙ, ὅρα στοιχ. «Πέπερι»			
ΠΙΣΣΑ, ὅρα στοιχ. «Κατράμι»			
ΠΙΝΕΛΛΑ, (γραφίδες) λεπτὰ ζωγραφικῆς . .	ἡ δωδεκάς		10
» χονδρὰ παντὸς μεγέθους διὰ χρωματιστάς.	ἡ ὀκὰ	2	
ΠΛΑΚΕ, ὅρα στοιχ. «Σκεύη»			
ΠΛΑΚΕΣ, Λιθογραφίας, ὡς καὶ αἱ πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκομένων τὴν γραφὴν παίδων (ἀβάκια), καὶ αἱ χαρτόπλακες (σχέδαι)	ἐλεύθεραι		

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΠΛΑΚΕΣ Κοιναὶ κίτριναι τῆς Γενούης καὶ Μελίτης, πελεκημέναι ἢ μή.	αἱ 100	2	50
» τῆς Γενούης μεγάλαι, δακτύλων 30 – 35.	»	12	
» Μαρμάριναι, ὅρα στοιχ. «Μάρμαρα»			
ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ, δεκαδικαὶ μὲ τὰ βάρη αὐτῶν, ζυγίζουσαι μέχρι 500 ὀκάδ.	ἑκάστη	25	
« διὰ παντοπώλας, φαρμακοπώλας, καπνοπώλας κλπ.	τὸ καντάρι	20	
ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ ἢ ΠΟΡΚΕΛΑΝΗ, (Πορτσελλάνα) Εἰς σκεύη, ἀγγεῖα καὶ δοχεῖα διαφόρου μεγέθους, κατασκευῆς καὶ χρήσεως, εἴτε ἁπλᾶ, εἴτε καὶ μὲ χρυσώματα, ζωγραφήματα ἢ ἔγκαυστον (σμάλτον), οἷον ἄγγη (βάζα), συσκευὴ τραπέζης, καφὲ, τεΐου κλπ. μελανοδοχεῖα, καὶ λοιπὰ μικρὰ εἴδη πάσης χρήσεως καὶ κατασκευῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ ὅλων τῶν λεγομένων φαρφουρίων καὶ Σινικῶν σκευῶν	ἡ ὀκὰ	2	50
Σημ. Περὶ τῶν Πηλίνων ὅρα στοιχ. «Πήλινα»			
ΠΟΡΤΕΦΟΛΙΑ, ὅρα στοιχ. «Θῆκαι §. 2.»			
ΠΟΤΑ, πνευματώδη ἐν γένει, εἰς ἀγγεῖα ἢ φιάλας (μποτίλλιαις) ἀδιακρίτως.	»		40
» Οἶνος τῆς Εὐρώπης πάσης ποιότητος εἰς ἀγγεῖα ἢ φιάλας (μποτίλλιαις) ἀδιακρίτως.	»		80
» » τῆς Τουρκίας ἐν γένει καθὼς καὶ μοῦστος (γλεῦκος)	»		10
» Ζοῦθος (μπίρα) ἐν γένει εἰς ἀγγεῖα ἢ φιάλας.	»		20
» Οἰνόπνευμα (σπίρτον) οἱουδήποτε βαθμοῦ. .	»		40
» Σοῦμα βακῆς (πρωτόβρακον) ἐν γένει . .	»		10
» Σιρόπια (σιράπια) εἰς φιαλίδας, καπιλιέραις.	αἱ 100	5	
ΠΟΤΑΣΣΑ, καυστὴ, ἢ ἅλας ἀλκαλικὸν διὰ τὴν ὑαλοποιΐαν	ἡ ὀκὰ		15
ΠΡΟΚΑΙ, ὅρα στοιχ. «Σίδηρος καὶ Ὀρείχαλκος»			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΠΟΥΠΟΥΛΑ, (πτίλα) διὰ στρώματα	ἡ ὀκᾶ	2	
ΠΤΕΡΑ, διὰ γαλισμὸν γυναικῶν, ἢ πρὸς χρῆσιν τῶν ἀξιωματικῶν κλπ. Μαραμποῦ ἐκ στρουθοκαμήλων κλπ. κατ' ἐκτίμησιν	10 τοῖς 0/0		
ΠΡΟΣΩΠΙΔΕΣ, Ἐκ χαρτίου βερνικωμένου, ἢ ἐκ καρπανίου (μουσαμᾶ)	ἡ δωδεκάς		60
ΠΥΞΙΔΕΣ, ΝΑΥΤΙΚΑΙ (παύσουλαι)	ἐλεύθεραι		
ΠΥΡΙΤΙΣ (Κόνις) μπαρούτι ἐν γένει πάσης ποιότητος.	ἡ ὀκᾶ		45
Ρ.			
ΡΙΖΑΡΟΣΠΟΡΟΣ, (σπέρμα ἐρυθροδάνου) ἐν γένει	»		10
ΡΗΤΙΝΗ, Κοινή	τὸ καντάρι	1	
ΡΙΖΑΙ, Χαλβαδόῤῥιζα (τζογένι) διὰ καθάρισμα ἐνδυμάτων (στρούθιον)	ἡ ὀκᾶ		8
ΡΥΖΙ, ὅρα στοιχ. «Ὄριζα.»			
Σ.			
ΣΑΛΑΠΙΟΝ, εἰς ῥίζας ἢ τριμμένον	»		40
ΣΑΤΣΙΤΖΙΑ, (χορδεύματα) ὅρα στοιχ. «Κρέατα»			
ΣΑΜΔΑΝΙΑ, ὅρα στοιχ. «Κηροπήγια.»			
Σημ. Ὅσα ἐξ αὐτῶν ἔχουν εἰς τὴν βάσιν πρόσθετον βάρος ἐκπίπτεται ἀναλόγως ἡ τάρα.			
ΣΑΠΩΝΙΟΝ, Κοινὸν διὰ τὴν πλύσιν, τῆς Τουρκίας ἢ τῶν Ἰονίων νήσων.	τὸ καντάρι	6	
» » τῆς Εὐρώπης λευκὸν ἢ χρωματισμένον	»	7	
» Κοσμητικὸν (τῆς τουαλέττας), ὅρα στοιχ. «Μυρωδικά».			
ΣΑΡΩΘΡΑ, (Σκοῦπαι) ἐν γένει	ἑκάστη		3
ΣΗΣΑΜΟΝ, (ΣΟΥΣΑΜΙ) κοινὸν καὶ μελάνθιον (μαυρακοῦκι)	ἡ ὀκᾶ		8
ΣΗΠΙΑΙ, (σουπίαι) ξηραί	»		40
ΣΕΛΛΑΙ, ὅρα στοιχ. «Ἐρίππεια.»			
ΣΕΝΙΑΛΙΑ, (κάμπη) εἰς κλωστὴν διὰ κέντημα ἢ εἰς φαντάκια, ὅρα στοιχ. «Κλωστή.»			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΣΙΔΗΡΟΣ, *Ἀκατέργαστος*: παντὸς τόπου, εἰς μικρὰ καὶ μεγάλα ἐλάσματα (λάμας καὶ λαμάκια), πλάκας, εἰς ῥάβδους στρογγύλας ἢ τετραγώνους (βέργας), εἰς στήλας διαφόρου πάχους (κολώνας) εἰς δέματα.	τὸ καντάρι	1	
» » εἰς στεφάνια διαφόρου πάχους (τσάρκια ἢ μάτσα), ῥυζέλλεια, καὶ εἰς λαμαρίναν (σιδηρόφυλλα) παντὸς εἴδους.	»	1	80
» » Εἰς κολλούρας (σύρματα πολλὰ χονδρόν)	»	3	50
» » Εἰς σύρματα οἱουδήποτε πάχους	»	6	50
» » Εἰς τέλι λεπτὸν (σιδηρόνημα) διὰ μουσικὰ ὄργανα, καθὼς καὶ τὸ λευκὸν διὰ πᾶσαν ἄλλην λεπτὴν χρῆσιν	ἡ ὀκᾶ		40
» *Κασσιτερωμένος εἰς φύλλα* (Τενεκὲς, λευκοπάρυλλος)	τὸ καντάρι	3	60
» *Ἀκασσιτέρωτα σιδηρόφυλλα* (μαῦρος τενεκὲς εἰς φύλλα)	»	2	80
Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ τενεκὲ κατειργασμένα σκεύη, οἷον λυχνίαι, μελανοδοχεῖα, ἄγγεια καὶ δοχεῖα, παιγνίδια τῶν παίδων (σάλπιγγες κλπ)	ἡ ὀκᾶ		50
» *Κατειργασμένος*: Α. Εἰς ἀγκύρας, εἰς ὄκκια τῶν πλοίων, κρίκους, μολυνέλλα (πρὸς ἄρσιν τῆς ἀγκύρας), ἄκμονας, πτυάρια, σίδηρα σιδηρώματος, φώγανα (φοβοῦδαις) τοῦ μαγειρείου χυτά, ἁλύσεις τῶν πλοίων ἐν γένει, ἀντλίας μεταλλίνας πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων κλ. [Περὶ τῶν μηχανικῶν ὅρα §. Β'.].	τὸ καντάρι	2	50
» » §. Β'. Εἰς ἁλύσεις διὰ τὰ ζῶα καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν, ἀντλίας μηχανικὰς διὰ φρέατα, τὰς πυρκαϊὰς κλπ. καὶ τὰ παρόμοια	»	7	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΣΙΔΗΡΟΣ κατειργασμένος §. Γ'. Εἰς κοπίδας διὰ τὸ κρέας (σατήρια) σφυρία, ἀγκύλας (γάντζους) βαρδαμένους διὰ τὰ πλοῖα (παρεμβύμματα) κτλ. . .	τὸ καντάρι	8	
» » §. Δ'. Εἰς καρφία ἐν γένει παντὸς μεγέθους, τόπου καὶ χρήσεως. Εἰς πρόκας δι' ἐμβαδοποιοὺς καὶ λοιποὺς μετὰ καὶ ἄνευ κεφαλῆς, καθὼς καὶ κασσιτερωμένας. Εἰς κιβώτια σιδηρᾶ, κλίνας, ἐξώστας, κιγκλίδας (κάγκελλα) καὶ τὰ ὅμοια τούτων, σιδηρᾶ . . .	»	4	50
» » §. Ε'. Κλίναι, ἐξώσται, κιγκλίδες, ἐντελῶς εἰργασμένα, ἤτοι βερνικωμένα ἢ καὶ χρυσωμένα. . .	»	11	
» » §. Ϛ'. Εἰς ἐργαλεῖα καὶ σκεύη ἐκ σιδήρου ἢ σιδηροφύλλου (λαμαρίνας), ἁπλῆς ἐργασίας, πρὸς χρῆσιν πλοίων καὶ οἰκοδομιῶν, μὴ κατονομασθέντα. Εἰς ῥίνας (ἀρνάρια, λίμας) κοινὰς ἢ τριγώνους πάσης χρήσεως	» (α)	7	50
» » §. Ζ'. Εἰς κλεῖθρα κρεμαστὰ (λουκέτα) ἐκ λαμαρίνης. Εἰς σκεπάρνας καὶ σκέπαρνα (σκεπαρνιαὶς καὶ σκεπάρνια). Εἰς τόρνους διὰ σιδηρουργοὺς ἢ βαναυσουργούς. Εἰς κοπίδια (σαμούτσαις) διὰ λεπτουργοὺς ἢ ὑποδηματοποιοὺς (σουρμέδες). Εἰς τρυπάνια ἴσα ἢ κυρτὰ, παντὸς μεγέθους καὶ πάσης κατασκευῆς ὡς καὶ μὲ γλωσσίδας. Εἰς διαβήτας. Εἰς ξυστρία διὰ τοὺς ἵππους. Εἰς ζυγοὺς διὰ ζυγαρίας ἐτοί-			

(α) Στμ. Διὰ τὰς λίμας ἐκ χάλυβδος· ὅρα « Χάλυψ. »

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΣΙΔΗΡΟΣ, (συνέχεια) *Κατειργασμένος* μους. Εἰς σκεύη καὶ λοιπὰ ἐκ λαμαρίνης, λεπτῆς ἐργασίας, μὴ κατονομασθέντα	τὸ καντάρι	15	
» » §. Η'. Εἰς πυράγρας (μασιαὶς) καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα διὰ θερμάστρας. Εἰς ῥεζέδες (στρόφιγγας) θυρῶν καὶ παραθύρων καὶ λοιπὰ ὅμοια. Εἰς βίδας (ἕλικας) σιδηρᾶς πάσης κατασκευῆς, ὡς καὶ ἑλικοτόμους (διδολόγους) πρὸς χρῆσιν τῶν τεχνιτῶν. Εἰς πριόνας παντὸς μεγέθους μὲ λαβὴν ἢ ἄνευ λαβῆς. Εἰς μαχαιροπείρουνα σιδηρᾶ. Εἰς ἐργαλεῖα καὶ σκεύη πρὸς χρῆσιν τῶν βαναυσουργῶν καὶ ὅμοια τῶν πλοίων καὶ οἰκοδομιῶν, τελειοτέρας τῆς τῶν προσημειωθέντων ἐργασίας, ἐγιλδωμένα, ἢ ῥινισμένα.	»	22	
» » §. Θ'. Εἰς κλεῖθρα θυρῶν, ἀριαρίων καὶ συρταρίων παντὸς μεγέθους σιδηρᾶ ἢ καὶ σύμμικτα μὲ ὀρείχαλκον. Εἰς κρεμαστὰ (λουκέτα) σιδηρᾶ ἁπλᾶ ἢ ὀρειχαλκομιγῆ. Εἰς τανάλιας μικρὰς (διλάβια), μόρσαις (ὀχεῖς). Ἐργαλεῖα χρυσοχόων καὶ ὡρολογοποιῶν. Διαβήτας ὀρειχαλκομιγεῖς, καρούλια (τροχιλέας), λυχνίας, μελανοδοχεῖα καὶ λοιπὰ εἴδη σιδηρουργημάτων (κινκαλλιερίας) ἁπλᾶ ἢ σύμμικτα μὴ κατονομασθέντα	»	32	
Σημ. Δι' ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα εἴδη ἐκ τῶν ἄνω ἔχοντα λαβὴν ξυλίνην, δὲν ἐκπίπτεται οὐδεμία τάρα.			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος. Δ.	Λ.
ΣΠΙΡΙΔ, Κατὰ τὸν νόμον περὶ δημητριακῶν καρπῶν τῆς 8/20 Ἀπριλίου 1843.			
ΣΚΕΥΗ, ξύλινα, πήλινα, σιδηρᾶ· ὅρα στοιχ. «ξυλικὴ, πήλινα, σίδηρος».			
» Παντὸς εἴδους ἐπαργυρωμένα (plaqué), ἐκ Packfong ἢ argenton.	ἡ ὁκὰ	4	
ΣΚΟΡΔΑ, ξηρά	τὸ καντάρι	2	
ΣΟΥΓΙΑΔΕΣ, (καχαιρίδια) ὅρα ς. «Μάχαιραι» κτλ.			
» Ξύλινοι κοινοὶ δι' ἐργάτας καὶ διὰ ναύτας κακκάλινοι· ὅρα «ξυλοσουγιάδες»			
ΣΚΟΥΠΑΙ, ὅρα «Σάρωθρα.»			
ΣΟΥΤΖΟΥΚΙΑ, ὅρα στοιχ. «Κρέατα».			
ΣΠΑΓΓΟΣ, ἐν γένει· ὅρα στοιχ. «Χροιὰ»			
ΣΠΕΡΜΑΤΣΕΤΑ, κήτειον· ὅρα στοιχ. «Κῆτος.»			
ΣΠΟΓΓΟΣ, ψιλὸς ἐν γένει, πιναγμένος ἢ μή . .	ἡ ὁκὰ	1	20
» Χονδρὸς· Ὁμοίως . . .	»		40
ΣΤΑΤΗΡΕΣ, (καντάρια) σιδηροῖ, δι' ὅσας ὁκάδας βάρος ζυγίζουσι	δι' ἑκάστ. ὁκ.		4
» » » μὲ δίσκον . .	ἕκαστος	2	
ΣΤΑΦΙΣ, παντὸς τόπου· ὅρα στοιχ. «Ὀπῶραι».			
ΣΤΕΦΑΝΙΑ, Ξύλινα (τσάρκια) τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀνὰ 60 μέχρις 150 εἰς ἕκαστον δημάτιον (μάτσον) ἐν γένει . .	τὸ μάτσον		80
» » ἄλλων μερῶν κατωτέρα . .	»		60
» σιδηρᾶ διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν ὅρα στοιχ. «σίδηρος»			
ΣΤΙΒΑΛΕΤΤΑ, ἢ ΣΤΙΒΑΛΙΑ, ὅρα ς. «παπούτσια.»			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ, τυπογραφικά.	ἡ ὁκὰ		40
ΣΤΟΪΚΟΣ, τῆς Εὐρώπης ἐν γένει	τὸ καντάρι	1	25
» τῆς Τουρκίας »	»		75
ΣΤΡΑΓΑΛΙΑ, (τραγάλια) ἐρέβινθοι ἐψημένοι . .	ἡ ὁκὰ		5
ΣΤΥΠΠΙΟΝ, (στυππὶ) λευκὸν πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων ἢ καὶ κατραμωμένον. . .	τὸ καντάρι	1	(α)
ΣΤΥΡΙΣ, (στυπτηρία)· ὅρα στοιχ. «Βαφαί.»			

(α) Νέον ἢ μεταχειρισμένον ἀδιακρίτως.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος. Δ.	Λ.
ΣΤΟΜΠΕΤΣΙ, (λευκὸν μολύβδου), ὅρα ς. «Βαφαί»			
ΣΥΚΑ, ἐν γένει ὅρα στοιχ. «ὀπῶραι»			
ΣΥΡΜΑ, ὅρα στοιχ. «Σίδηρος καὶ ὀρείχαλκος».			
ΣΧΟΙΝΙΑ, παντὸς τόπου, ἐν γένει λευκὰ ἢ κατραμωμένα	τὸ καντάρι	4	
» » ἐκ σπάρτου (σπαρτία), ἤτοι τσίβαι	»	1	
» Παραγάδι, κουμάντον, σφορτσάτον, λιγαδούρα παρκέτας καὶ σπάγγος ἐν γένει.	ἡ ὁκὰ		25
Τ			
ΤΑΒΑΚΟΣ, Εὐρώπης καὶ ἀποικιῶν	»	2	
» Τῆς Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας κοινότερος.	»	1	
ΤΑΒΑΚΟΘΗΚΑΙ, ὅρα στοιχ. Ὅλης, ἐξ ἧς εἰσὶ κατεσκευασμέναι			
» Αἱ μὲ μουσικὴν πληρόνουσι κατ' ἐκτίμησιν	15 τοῖς 0/0		
ΤΑΠΗΤΕΣ, ὅρα «ὑφάσματα»			
ΤΑΠΙΣΣΕΡΙΑΙ, ὅρα στοιχ. «Χαρτίον».			
ΤΑΧΙΝΙ, ἐν γένει	ἡ ὁκὰ		10
ΤΕΪΟΝ, (τσαὶ) ἐν γένει πάσης ποιότητος . . .	»	3	
ΤΕΑΙ, (σύρμα) ὅρα στοιχ. «Σίδηρος, ὀρείχαλκος».			
ΤΕΜΠΕΣΙΡΙ, (κρητὶς) κοινὸν λευκὸν εἰς τεμάχια .	τὸ καντάρι	2	
ΤΕΝΕΚΕΣ, ὅρα στοιχ. «Σίδηρος»			
ΤΕΡΜΙΝΘΙΝΗ (Τρεμεντίνα) ἐν γένει	ἡ ὁκὰ		15
ΤΗΓΑΝΙΑ, σιδηρᾶ ἢ χαλύβινα· ὅρα στοιχ. «Σίδηρος καὶ Χάλυψ.»			
ΤΗΑΕΣΚΟΠΙΑ, ἐν γένει ὡς καὶ τὰ τοῦ Θεάτρου, κατ' ἐκτίμησιν ἐπὶ τῆς ἀξίας	10 τοῖς 0/0		
ΤΙΡΑΝΤΑΙ, (ἀορτῆρες) βαμβακηροὶ κοινοὶ . . .	ἡ ὁκὰ		30
» » μὲ δέρματα εἰς τὰ ἄκρα . .	»		50
» » ἐλαστικοὶ ἁπλοῖ ἢ μὲ κεντήματα	»	2	50
» » μεταξωτοὶ ἢ ἡμιμέταξοι . .	»	10	
ΤΟΡΝΟΙ, ξύλινοι καὶ σιδηροῖ ὅρα στοιχ. «Ξυλικὴ καὶ Σίδηρος».			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΤΟΥΑΛΈΤΤΑΙ, ἤτοι κομμωθῆκαι, ὅρα στοιχ. «Δουαλέτται».			
ΤΟΎΒΟΥΛΑ, (Πλίνθοι ὀπταὶ) κοιναὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Ἰονίων νήσων	ἡ χιλιὰς	4	
» » τῆς Γαλλίας ἢ Ἰταλίας χρωματισμένα	»	8	
ΤΟΥΡΣΆ, (ἅλμια) ἐν γένει	ἡ ὁκὰ		50
ΤΡΊΧΕΣ, ὅρα στοιχ. «Μαλλία»			
ΤΣΑΊ, ὅρα «Τέϊον.»			
ΤΣΑΚΜΑΚΌΠΕΤΡΑΙ, (πυρῖται), ὅρα στ. «πέτραι»			
ΤΣΊΓΚΟΣ, ὅρα «ψευδάργυρος.»			
ΤΣΙΡΊΣΙ, (ἀσφοδάλειον), κοινὸν	»		10
ΤΣΟΓΈΝΙ, (Στρούθιον)· ὅρα στοιχ. «ρίζαι.»			
ΤΣΌΚΚΑΡΑ, (Κρούπεζαι) κοιναὶ ξύλιναι	τὰ 12 ζεύγ.	1	20
» » κεντητὰ, ὡς καὶ τῆς Εὐρώπης μὲ λουστρίνια	»	3	60
ΤΣΟΚΚΟΛΆΤΑ, ἐν γένει	ἡ ὁκὰ		50
ΤΥΡΌΣ, τῆς Εὐρώπης ἐν γένει	»		30
» τῆς Ρωσσίας, καὶ Τουρκίας	»		6
Υ			
ΥΆΛΟΣ, ἐν γένει, ἤτοι ὑαλικὰ παντὸς τόπου, ἐξ ἁπλῆς ὑάλου λευκῆς ἢ χρωματισμένης, εἰργασμένης εἰς φιάλας, πυτίρια, ἀλατοδοχεῖα, κανδήλας καὶ λοιπὰ ἀγγεῖα καὶ σκεύη πάσης χρήσεως	τὸ καντάρι	4	50
» Ὑαλία τῶν παραθύρων (τζάμια)	»	2	50 (α)
» Φιάλαι μαῦραι κοιναὶ (μπουκάλια) χωρητικότητος 1/2 ὁκᾶς.	αἱ 100	2	
» » » 1. ὁκᾶς		3	
» » » ἀπὸ 1 ὁκᾶν καὶ ἐπέκεινα	α	5	
ΥΓΡΟΠΙΣΣΑ, (κατράμι), ὡς καὶ πίσσα ξηρὰ καὶ μπλὰκ (κατράμι ἀγγλικὸν)· ὅρα στοιχ. «Κατράμι».			

(α) Σημ. Περὶ κρυσταλλίων ἐν γένει ὅρα στοιχ. «Κρύσταλλος»

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΥΔΡΆΡΓΥΡΟΣ, ἐν γένει	ἡ ὁκὰ	1	50
ΥΦΆΣΜΑΤΑ, καὶ χειροτεχνήματα ποικίλα			
» Α'. *Βαμβακηρά. Μανταπολάμα* ἐν γένει..	»		55
» » » παρακοπαὶ αὐτῶν.	»		30
» » » ἄνευ κόλλας, διπλωμένα ῥαβδοειδῶς (à ba stone) καθὼς καὶ χασσέδες ἄνευ κόλλας, Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, καὶ τὰ μούλια	»	1	
» *Ἀμερικανικὰ* ἐν γένει πανία, καθὼς καὶ τὰ καλούμενα μονόριγα, δίριγα, τρίριγα, ἀσαρλίκια κλ.	»		36
» » Παρακοπαὶ αὐτῶν	»		20
» *Καμπρία* (καμαρίνεια) λευκὰ ἢ χρωματισμένα ἄνευ κόλλας. Μερμέρια. Λάπαι Εὐρώπης ἐν γένει	»	2	
» *Μουσελίνεια* λεπτὰ διὰ γυναικεῖα φορέματα, ἢ μὲ ὑφαντὰ χρώματα. Βατίσται. Πλουμισσαι. Ζακωννέτα παντὸς τόπου, λευκὰ καὶ χρωματισμένα	»	5	
» *Σαρκουλιὰ*, ταρλατάνια, τουλπάνια, ἐν γένει λευκὰ ἢ χρωματισμένα.	»	7	
» *Γκίνγκαι* ἐν γένει· κουαδριλλιάτα Σκωτίας· δαμάτα ἐν γένει. Φενέτα. Νανκίνεια μονόχρωα διὰ πανταλόνια, καθὼς καὶ Δόκ..	»	2	
» *Νανκίνεια* κοινὰ παντὸς χρώματος. Ἀλατζάδες καὶ σαντέδες τῆς Τουρκίας, λευκοὶ ἢ χρωματισμένοι	»	1	25
» *Δίμιτα* λευκὰ ἐν γένει, ἀλεύκαστα καὶ λευκασμένα	»	1	
» » χρωματισμένα	»	1	25

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὑΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια) *Βαμβακερά.*			
» *Πικέττα* ἢ πικέδες ἐν γένει, παντὸς εἴδους καὶ χρώματος . . .	ἡ ὀκὰ	3	
» *Δρίλλια* χρωματισμένα μὲ σειράς. Τελλέται διὰ γυναικεῖα φορέματα. Μπαζέδες ἐν γένει. Μπογασία χρωματισμένα διὰ τοῦ ἐλαίου.	»	1	50
» » Τραπεζομάνδυλα τῆς Εὐρώπης ἐν γένει λευκά.	»	1	50
» » » Εὐρώπης καὶ Τουρκίας ἀπὸ δίμιτον. . . .	»	1	
» Τενσίπια λευκὰ ἢ χρωματισμένα .	»		50
» Τουλπανερὰ συνήθη πρόστυχα Ἀγγλίας (μουσουλίναι κοινόταται) . .	»	2	
» Τσίτια Ἀγγλικὰ ἐν γένει . . .	»		80
» ὅμ. τῆς Γαλλίας καὶ Ἑλβετίας, καθὼς καὶ σπινάτα καὶ ἐλαιοβαφῆ.	»	1	60
» ὅμ. Παρακοπαὶ τσητίων, τὰ λεγόμενα τοπάκια.	»		60
» Φέλπαι ἐν γένει	»	1	50
» *Στρωματόπανα*.	»		80
» *Παννία* κοινὰ πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων ἐν γένει	»		25
Σημ. *Τὰ χρωματισμένα μανταπολάμια* καὶ τὰ παρακόμματα αὐτῶν, τὰ χρωματισμένα ἀμερικανικὰ καὶ λοιπὰ πανία τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς καὶ τὰ παρακόμματα τῶν ἀμερικανικῶν, πληρώνουσι πλέον τοῦ κανονισθέντος εἰδικοῦ τέλους, διὰ τὸν χρωματισμόν, 20 λεπτὰ τὴν ὀκάν.			
» Β'. *Λινᾶ καὶ κανάβινα*: ἤτοι *παννία* ἐν γένει δι' ὑποκάμισα, σινδόνια καὶ λοιπὰς χρήσεις. *Τραπεζομάντηλα*			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὑΦΑΣΜΑΤΑ (συνέχεια) . . . . . οἱασδήποτε ποιότητος· δαμάτα ἐν γένει. *Ὑφάσματα χρωματισμένα* διὰ φορέματα κλπ. ἐν γένει . .	ἡ ὀκὰ (α)	2	50
» *Λινὸν λεπτότατον* (βατίστα) ἐν γένει.	»	8	
» *Παννία κοινὰ* (κανναβάτσα) σκουπίσματος, δι' ὑπενδύματα (φόδρας), διὰ σάκκους χρημάτων καὶ λοιπὰς χρήσεις, καθὼς καὶ μουσαμμάδες πρὸς χρῆσιν τῶν πλοίων (λουνέττας καὶ μετζολουνέττας)	»		35
» *Ῥεβεντούκια* (πανία χονδρὰ) διὰ παντελόνια ναυτῶν, στρατιωτῶν καὶ λοιπὰς χρήσεις· δρίλλιαι παντὸς χρώματος καὶ ποιότητος. *Δόκ* κλ.	»	1	
» *Στρωματόπανα*, ἐν γένει πάσης ποιότητος	»	1	50
» Γ'. *Μεταξωτὰ: ὡμομέταξο* (σέττα-κρούδα). *Παννία* τῆς Τουρκίας δι' ὑποκάμισα γυναικεῖα κλπ.	»	10	(β)
» *Μασελίναι. Τσαρσέφια. Ἀτλάζια. Μουαρέδες. Γκάζαι. Δαμάσκα, Γρὸ-δὶ-Νάπλ.* κλπ. καὶ ἐν γένει πᾶν μεταξωτὸν ὕφασμα διὰ γυναικεῖα φορέματα καὶ λοιπὰς χρήσεις, ἁπλοῦν ἢ μὲ ποικίλματα, παντὸς χρώματος, πάσης κατασκευῆς καὶ ποιότητος	»	20	
» *Βελοῦδα* (ἐξάμιτα) ἐν γένει. *Πλοῦσαι* καὶ *Βέλα*	»	30	

(α) Σημ. Τὰ λινοβάμβακα ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν λινῶν καὶ οὐδεμία διάκρισις γίνεται.

(β) Σημ. Οὐδεμία διάκρισις γίνεται, λόγῳ ὅτι εἰς τὸ ὕφασμα περιέχεται βαμβάκιον.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸς δασμὸς Δ.	Λ.
ΥΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια)			
» Δ'. *Μάλλινα*, ἤτοι *Ἀμπάδες, σάγοι* (σαγιάκια), *ἀσμάνια, σαφάκια*, σκουτιὰ διὰ καπότας ἐν γένει, ἅπαντα λευκὰ ἢ χρωματισμένα, ἀδιακρίτως.	ἡ ὀκὰ		50
» *Μπαρίζια, μερινοί, μωσελίναι, γκάζια, σαλιὰ ἀγκύρας* κλ. . . .	»	6	
» *Δημάσκα, σαλία* ἁπλᾶ ἢ μὲ ποικίλματα, *ὁρλεάνς* παντὸς χρώματος, *σκώτια Ἀγγλίας* (κουαδριλλιάτα) ἐν γένει, *σιφόνια* παντὸς χρώματος, *καραμάνιουλα* (κορομανδέλεια) καὶ τὰ ὅμοια	»	2	50 (α)
» *Τσόχαι* ἐν γένει παντὸς τόπου καὶ πάσης ποιότητος καθὼς καὶ *κασσίρια, δρὰ-δὲ-δάμ, κιζιμίρια* κλπ. ἅπαντα ἄνευ διακρίσεως ποιότητος.	»	2	50
» *Καλμούκα* καὶ *πιλοτὰζ*, κλπ . .	»		50
» *Φλαμέλλαι χρωματισμέναι* παντὸς τόπου καὶ πάσης ποιότητος ἐν γένει.	»	3	
» » *Λευκαὶ* εἰς κομμάτια ἢ εἰς ἐνδύματα ὡς καὶ αἱ πλεκταί .	»	2	
» » » κατωτάτης ποιότητος, εἰς κομμάτια ἢ φορέματα, πρὸς χρῆσιν ναυτῶν, ἐργατῶν κλ.	»	1	
» Ε'. *Πλεκτὰ ἢ ποικίλα* (κατ' ἀλφαβητ. τάξιν) ἤτοι			
Γεμενιὰ ἢ Τσεμπέρια (μαντήλια τῆς κεφαλῆς) τῆς Τουρκίας ἐν γένει καὶ τῆς Εὐρώπης τυπωτά.	»	5	
» » Τουρκίας τὰ κοινῶς λεγόμενα χονδροτσέμπερα.	»	2	

(α) Σημ. Οὐδεμία διάκρισις γίνεται, λόγῳ ὅτι εἰς τὸ μάλλινον ὕφασμα περιέχεται βαμβάκιον.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγικὸς δασμὸς Δ.	Λ.
ΥΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια).			
» *Δαντέλλαι* (ὀδοντωταὶ, παρυφαὶ διαφανεῖς) Μεταξωταὶ καὶ λιναῖ ἐν γένει.	τὸ δράμι	1	
» *Δαντέλλαι βαμβακηραί*, κατ' ἀπομίμησιν τῶν λινῶν (imitation) καθὼς καὶ μάλλιναι.	»		15
» » κοιναὶ Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας .	»		2
» *Ζωνάρια* ἀνδρῶν μεταξωτὰ (πλεκτὰ ἢ ὑφαντὰ) . . .	ἡ ὀκὰ	12	
» » » ἡμιμέταξα	»	6	
» » » Μάλλινα ἐν γένει .	»	5	
» » » Βαμβακηρὰ ἢ μικτὰ κοινά.	»	1	50
» *Κεντζίδες* (πιλήματα) λευκοὶ ἢ χρωματισμένοι, γανδροί	»		50
» *Μαντήλια* βαμβακηρὰ κοινὰ, μὲ τύπους καὶ λευκὰ ἐν γένει	»	1	50
» » ὁμ. μὲ ὑφαντὰ χρώματα (Μαδρὰς) ὡς καὶ ἐλαιοβαφῆ	»	2	20
» » Λινᾶ ἢ Καννάβινα συνήθη . .	»	3	
» » Λινᾶ λεπτὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.	»	8	
» » Μεταξωτὰ τῆς χειρὸς, καὶ σύνθετα ἐκ μεταξῆς καὶ πάσης ἄλλης ὕλης . .	»	12	
» » » Διὰ λαιμοδέτας καὶ λοιπὰς χρήσεις παντὸς χρώματος, μεγέθους καὶ πάσης ποιότητος. . . .	»	25	
Σημ. Τὰ γυναικεῖα ἐκ βατίστας λινῆς μὲ κεντήματα καὶ δαντέλας κατ' ἐκτίμησιν. .	15 τοῖς 0/0		
» *Μανικέτια* γυναικεῖα μὲ κεντήματα ἢ δαντέλας . .	τὸ ζεῦγος	1	20
» » » ἁπλᾶ ἀπὸ τοῦλι, βαττίσταν, σανασυλλί, καμπρίον καὶ τὰ ὅμοια .	»		40

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὙΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια)			
» Ε'. *Πλεκτὰ ἢ ποικίλα.*			
» *Μπούστοι*, (θωράκια) μεταξωτοὶ πάσης ποιότητος.	ἡ δωδεκὰς	20	
» » Λινοὶ »	»	10	
» » Βαμβακηροὶ »	»	4	
» *Παραπετάσματα* (περτέδες, κορτίναι) παραθύρων, ἀπὸ τοῦλι βαβακηρὸν μὲ κεντήματα τῆς χειρὸς ἢ ὑφαντά·	τὸ ζεῦγος	5	(α)
» » ὁμ. ἀπὸ σανσοὺλι κλπ. · ·	»	2	
» *Πασμαντερίαι*, καθὼς καὶ Πουσκιούλια, μερλέτα, σατζάκια, σειρήτια ἢ ῥάντσαι μεταξωτὰ παντὸς χρώματος · · · · · · · · ·	ἡ ὀκὰ	20	
» ὁμ. τῶν ἄνω μεταξωτὰ ἢ μάλλινα μικτὰ μὲ χρυσάφι · · · · · ·	»	30	
» » μεταξωτὰ μικτὰ μὲ μαλλίον ἢ βαμβάκιον · · · · ·	ἡ ὀκὰ	10	
» » » μάλλινα ἢ τρίχινα (κρίνα).	»	6	
» » βαμβακηρὰ ἢ μαλλινοβάμβακα. ·	»	3	
» *Παρυφαὶ* (Κενάρια ἢ οὐλεμάδες) Βαμβακηραί · · ·	»	4	
» » » Μάλλιναι · · · ·	»	8	
» » » Μεταξομάλλιναι · ·	»	15	
» » » Μεταξωταὶ ἢ Βελουδένιαι · · · · · ·	»	30	
» *Προσόψια* λινὰ τῆς Εὐρώπης καὶ Τουρκίας.	»	3	
» » Βαμβακηρὰ ἐν γένει · · ·	»	1	50
α *Σακκοῦλαι* γυναικεῖαι πάσης ποιότητος καὶ κατασκευῆς, καθὼς καὶ αἱ πρὸς χρῆσιν ἀνδρῶν ἐξ ὑφάσματος, κατ' ἐκτίμησιν. · · · · · · · · ·	15 τοῖς 0/0		
» *Σάκκοι*, τρίχινοι ἁπλοῖ, μάλλινοι καὶ καννάβινοι · · · · · · · · ·	ἡ ὀκὰ		30

(α) Τὸ ζεῦγος ἐννοεῖται δὶ ἓν παράθυρον.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὙΦΑΣΜΑΤΑ (συνέχεια)			
» Σάκκοι ὁδοιπορικοί, κατεσκευασμένοι ἀπὸ τάπητας, καθὼς καὶ κυνηγετικοί.	Ἕκαστος	1	
» *Σάλια, Μαχτσίδες, Σπαλέτα καὶ Σάρπαι τῆς Εὐρώπης*, ἐκ μαλλίου λεπτοῦ, ἢ καὶ σύμμικτα ἐκ μαλλίου καὶ μεταξῆς καθὼς καὶ ζαρζένια.	ἡ ὀκὰ	10	
» » Μάλλινα γονδρὰ παντὸς μεγέθους καὶ μαλλινοβάμβακα. · · · ·	»	4	
» Μεταξωτὰ παντὸς εἴδους καὶ πάσης ποιότητος (τῶν ἄνω), ατλαζένια, βελουδένια, κρεπώνια, φιλέτα καὶ τὰ ὅμοια. · · · · · · ·	»	30	
» Βαμβακηρὰ σπινάτα παντὸς χρώματος, καθὼς καὶ τὰ λεγόμενα λαχουρά-κια Ἀγγλίας · · · · · ·	»	1	50
» » (τῶν ἄνω) ἐκ μπλόνδας · · ·	τὸ δράμι	1	50
Σημ. Τὰ σάλια τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Περσίας (λαχούρια), καθὼς καὶ σπαλέτα, σάλπαι, μπαχτσάδες μὲ κεντήματα ἐκλεκτὰ ὑποβάλλονται εἰς ἐκτίμησιν · · · · · · · · ·	15 τοῖς 0/0		
» *Σκούφιαι* γυναικεῖαι χρυσακέντητοι, ἐν γένει · · · · ·	ἑκάστη	7	
» » » ἀπὸ τοῦλι, τουλπάνι, καμπρίνον κλπ. · ·	»		50
α » » μὲ μπλόνδας, λινᾶς δαντέλας, ἢ καὶ μικτὰ ἄνθη (coiffures), πάσης κατασκευῆς κατ' ἐκτί-μησιν · · · · · ·	15 τοῖς 0/0		
» *Σκουφάκια* ἀνδρῶν μεταξωτά, ἢ σύμ-μικτα ἐκ τριχῶν καὶ χρυσαρίου ·	ἡ ὀκὰ	10	
» *Σκουφάκια* Μικτὰ ἐκ μεταξῆς καὶ χρυ-σαρίου, ἢ βελουδένια ἁπλᾶς ·	»	20	
» » Ἐκ φέλπας, λινὰ ἢ μικτά · · ·	»	3	

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος.	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὑΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια)			
» *Ε'. Πλεκτὰ ἢ ποικίλα.*			
» Σκουφάκια ἀπὸ κοινὰ ὑφάσματα βαμβακηρά.	ἢ ὀκὰ	1	50
» » Βαμβακηρὰ πλεκτὰ ἐν γένει	ἢ δωδεκὰς		70
» » Μικρὰ τῶν παίδων πλεκτὰ . .	»		30
» » Τῆς Βενετίας μάλλινα σκούφια κόκκινα	»	3	
» » Πρὸς χρῆσιν τῶν ναυτῶν καὶ διὰ τοὺς κληρικούς	ἢ ὀκὰ	1	
» *Σκέπαι παντὸς χρώματος*	»	15	
» *Σκεπάσματα* τῆς κλίνης μάλλινα (χράμια, μπατανίαι), ὡς καὶ βαμβακηρά, παντὸς τόπου.	»	2	
» » Ἀνδραμίδαι λευκαὶ ἢ χρωματισμέναι	»		50
» » Βελέντζαι ἐν γένει	»		50
» » Παπλώματα ἀπὸ βαμβακηρὸν ὕφασμα	»		50
» » » ἐξ ἄλλων ὑφασμάτων	15 τοῖς 0/0		
» *Τάπητες* Περσικοὶ ἐκ μαλλίου λεπτοῦ, καθὼς καὶ σεζαντέδες (ἐπενύχια) Περσίας καὶ Γεωργίας ἐκλεκτοί .	ἢ ὀκὰ	3	
» » Τῆς Ἀνατολῆς μὲ χνοῦδι καὶ τῆς Εὐρώπης ἐκλεκτοὶ δι' αἰθούσας, καθὼς καὶ σεζαντέδες ἐν γένει .	»	1	
» » Εὐρώπης καὶ Τουρκίας κοινότεροι, οἷον κιλίμια, ζενοὶ τάπητες διὰ κλίμακας κλπ.	»		50
» *Ταπωῦσαι* τζοχῶν (παρυφαὶ ἐρέας) .	»		30
» *Τοῦλι*, μεταξωτὸν ἁπλοῦν ἢ μὲ κεντήματα	»	40	
» » Μεταξοβάμβακον	»	20	
» » Βαμβακηρόν	»	6	
» *Τραχηλιαὶ* γυναικεῖαι καὶ καμιζέτα .	15 τοῖς 0/0		

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὑΦΑΣΜΑΤΑ, (συνέχεια)			
» *Ε'. Πλεκτὰ ἢ ποικίλα*			
» *Φορέματα ἕτοιμα ἀνδρῶν*, ἐκ τσόχας, κασιμιρίου, δρὰ-δι-δρὰμ, καττορίου κλπ. καθὼς καὶ λινά, μεταξωτά, βελουδένια, μάλλινα, βαμβακηρά, μιατά, καὶ παντὸς εἴδους, πληρώνουσι τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος κατ' ὀκάν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κανονισθείσης τιμῆς διὰ τὴν ἐπιφορτισθεῖσαν ὕλην, ἐξ ἧς εἶσι κατεσκευασμένα, προστιθεμένου ἑνὸς τετάρτου τοῦ ἐπὶ τῆς ὀκᾶς κανονισθέντος εἰδικοῦ τέλους.			(α)
» ὁμ. *Γυναικεῖα* ἐν γένει ἐξ οἱουδήποτε ὑφάσματος, ἀκολουθοῦσι τὸν αὐτὸν κανόνα			
Σημ. Φορέματα γυναικεῖα μὲ στολίσματα μπλόνδας καὶ δαντέλας, καθὼς καὶ τὰ χρυσοκέντητα καὶ χρυσοΰφαντα ὑποβάλλονται εἰς ἐκτίμησιν	15 τοῖς 0/0		
» *Φορέματα ἕτοιμα* διὰ παίδας κλπ. πλεκτά, μάλλινα ἢ μιατά, οἷον πόλκαι, ταμπαράκια, σαλπάκια, σκουφάκια, τζουραπάκια, περιτυλίγματα τοῦ λαιμοῦ κλπ	ἢ ὀκὰ	4	
» *Μπουρνοΐζια* λευκά, λεπτά	»	10	
» » μαῦρα ἢ μὲ σειράς	»	3	
» *Φορέματα* κοινὰ ἀπὸ ἀμπᾶν, ταγιάκι, ασμανί, τερτίκι, σκουτὶ τῆς Ζαγορᾶς καὶ ἄλλων μερῶν μὲ φλόκαν ὑποβάλλονται ἐπίσης εἰς τὸ τέλος τῆς ὕλης, σὺν τῇ προσθήκῃ κατ' ὀκὰν τοῦ ἑνὸς τετάρτου, ὡς ἀνωτέρω.			

(α) Εἰς τὸ βάρος περιλαμβάνονται ὅλα τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ φόρεμα.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ὑΦΑΣΜΑΤΑ (συνέχεια)			
» *Ὑποκάμισα* ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καθὼς καὶ ἐσώβρακα καὶ μεσοφούστανα ὡς ἀνωτέρω.			
Σημ. Τὰ ὑποφούστανα (μεσοφούστανα) μὲ κεντήματα ἢ δαντέλας. . .	15 τοῖς 0/0		
» *Χρυσᾶ* ἐν γένει ὑράσματα πάσης ποιότητος καὶ κατασκευῆς, Εὐρώπης τε καὶ Τουρκίας, χρυσοῦφαντα καὶ ἀργυροῦφαντα	ἡ ὀκὰ	40	
» ς'. *Σύμμικτα.*			
» 1) *Μαλλινομέταξα*, ἤτοι γάζαι, δαμάσκα, καὶ ἐν γένει πᾶν ὕφασμα σύνθετον ἐκ μαλλίου καὶ μετάξης .	»	10	
» » ὅμοια τούτων κεντητά . . .	»	15	
» 2) *Μεταξοβάμβακα*, ἤτοι γεζμεσούτικα, γκεζία, κουτουνιά, καὶ ἐν γένει πᾶν ὕφασμα σύνθετον ἐκ μετάξης καὶ βαμβακίου	»	5	
» 3) *Λινομέταξα* ἐν γένει	»	6	
Σημείωσις γενικὴ περὶ τῶν ὑφασμάτων. Εἰς τὴν κατηγορίαν ς'. τῶν συμμίκτων ὑπάγονται μόνον τὰ σύνθετα ἐκ δύο διαφόρων ὑλῶν κατ' ἴσην σχεδὸν ἀναλογίαν· ἄλλως ὅσεις τὴν φορολογίαν τῶν λοιπῶν ὑφασμάτων τὰ ὁποῖα περιέχουσι σύμμικτον καὶ ἄλλην ὕλην, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ τυχὸν ἀναμικτος ὕλη ἀλλ' ἡ ἐπικρατεστέρα. Διὸ ἐγένετο ἡ δέουσα παρατήρησις εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν *Λινῶν*, τῶν *Μεταξωτῶν* καὶ τῶν *Μαλλίνων*, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων.			
Φ			
ΦΆΡΟΣ, (πτισάνη), ἐν γένει	»		10
ΦΆΡΜΑΚΑ· Κατὰ τὸν ἴδιον πίνακα ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ δασμολογίου			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΦΕΛΟΣ, εἰς τεμάχια	τὸ κανταρι	3	
» εἰς πώματα (τάπαις)	»	8	
ΦΕΣΙΑ, Τουνεζίου ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν γένει, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος. . . .	ἡ ὀκὰ	9	50
» τῆς Εὐρώπης ἐν γένει πάσης κατασκευῆς καὶ ποιότητος μετὰ θυσάνων καὶ χωρὶς (μὲ φούντας καὶ χωρὶς φούντας) . . .	»	3	
ΦΟΡΤΣΈΡΙΑ, ἴδε στοιχ. «Κιθώτια.»			
ΦΟΥΡΚΈΤΑΙ, (διχαλίδες), ὅρα στοιχ. «Πελόναι.»			
ΦΤΙΆΛΙΑ, ἢ θρυαλλίδες διὰ φανοὺς (λάμπας) .	»	1	
» ὁμ. κοιναὶ διὰ λύχνους, ὅρα στοιχ. «Νήματα» ἀλεύκαστα.			
ΦΥΣΕΡΆ, δερμάτινα διὰ σιδηρουργοὺς	τὸ ζεῦγος	2	
» ὁμ. μικρὰ τοῦ μαγειρείου . . .	»		30
ΦΥΤΆ, ὅρα «Δένδρα»			
ΦΙΣΦΟΡΊΑ, ξύλινα ἢ χάρτινα, κοινὰ	ἡ ὀκὰ		30
» τελειότερα παντὸς εἴδους, ὡς καὶ τὰ τῆς ὄσσας καὶ τοῦ κηρίου.	»	1	
X			
ΧΑΒΙΆΡΙ, μαῦρον ἐν γένει.	»		60
» κόκκινον »	»		6
ΧΑΛΒΑΔΟΡΡΙΖΑ, ὅρα στοιχ. «Ῥίζαι.»			
ΧΑΛΒΆΣ, εἰς κουτία ἐν γένει.	»	(γ)	10
ΧΑΛΚΌΣ, παλαιός.	»		15
» νέος εἰς ἐλάσματα (λάμας) καὶ φύλλα, ὡς καὶ εἰς πάτους λεβήτων (καζανίων), ἢ ἄλλων ἀγγείων ἡμιέργων . . .	»		35
» εἰς σκεύη μαγειρείου καὶ ἄλλα εἴδη (χαλκώματα) ἐν γένει, ὡς καὶ μὲ ἕνωσιν σιδήρου	»		60
ΧΆΛΥΨ, ἀτσάλι εἰς βέργας	τὸ καντάρ.	2	
» Εἰς φύλλα	»	10	

(α) Ἀντὶ ἐκπιπτομένου τάρας τῶν χαρτίνων περιτυλιγμάτων
(β) Ἀντὶ ἐκπιπτομένου τάρας τῶν κουτιῶν.
(γ) Ἀντὶ ἐκπεπτωμένου τάρας τῶν κουτιῶν.

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΧΑΛΥΨ, ἀτσάλι, Εἰς λεπτὰ εἴδη, ἤτοι στόμια σακκούλων καὶ φουρνιμέντα, φιούμπαις, θηλυκωτήρια, σπειρούνια, κλειδία ὡρολογίων καὶ λοιπὰ τοιαῦτα εἴδη, ἐστιλβωμένα ἢ βερνικωμένα	ἑκὰ	1	50
» Εἰς ἀγκίστρια δι' ἁλιείαν, γανδρά, ἀπὸ 1 νούλαν ἕως 15 νούλας.	»		75
» » » λεπτὰ ἀπὸ ἀριθμῶν 1—15 ἀρ.	»	3	
» Εἰς ρίνας (λίμας) χονδρὰς διὰ βαρκουσαυργούς.	»		35
» » λεπτὰς διὰ χρυσοχόους καὶ ὡρολογοποιοὺς κτλ.	»		75
ΧΑΜΟΥΡΑ, (ζυγολούρια, λέπαδνα), ὅρα στοιχ. «Ἁμάξαι».			
ΧΑΝΔΡΑΙ, κοιναὶ εἰς μάτσα	»		50
» λεπταὶ τοῦ κεντήματος	»	1	
» χρυσαῖ ἢ χαλύβιναι	»	4	
ΧΑΡΟΥΠΙΑ, ἤτοι ξυλοκέρατα	τὸ καντάρι		50
ΧΑΡΤΑΙ, ἄτλαντες γεωγραφικοί, πίνακες ναυτικῆς, χειρουργίας, ἀνατομίας, μηχανικῆς, καὶ λοιποὶ ἐπιστημονικοί	ἐλεύθεροι		
ΧΑΡΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΥ, ὅρα στοιχ. «Παιγνιόχαρτα»			
ΧΑΡΤΙΟΝ, ἐν γένει ἤτοι, *Χαρτοσήμου* (δι' εἰδικῆς τῆς Κυβερνήσεως)			
» *Τυπογραφικόν. Γραμμάτων* ἐν γένει λευκὸν, κυανοῦν κλπ. καθὼς καὶ τὸ διὰ κατάστιχα. *Χαρτὸν καμβρικὸν. Χρωματισμένων* διαφόρων χρωμάτων δι' ἐξώφυλλα, ἢ τύπωσιν. *Χαρτὶ τοῦ στεγνώματος* (suga carta).	ἑκὰ		25
» *Ταχυδρομικὸν* (τῆς πόστας). *Τοῦ γραμμάτος ἐκλεκτὸν ἐπίχρυσον. Τὸ ἐν χρήσει διὰ τοὺς βιβλιοδέτας,*			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΧΑΡΤΙΟΝ (συνέχεια) ποικίλων χρωμάτων, στιλπνὸν ἢ μὲ τύπους	ἑκὰ		60
» *Ἀσπρον δι' ἐγγραφάν. Διὰ γραμμάτια ἐπιστόλων* (ἐπισκεπτήρια). *Φάκελλα δι' ἐπιστολὰς κλπ.*	»	1	50
» *Χρυσόμαρτον*, αἱ κοινῶς λεγόμεναι χρυσόκολλαι	»		70
» *Στράτσον* (στύππειον) παντὸς χρώματος καὶ *μαρμάρωτον* (καστόνι)	»		6
» *Κυανοῦν Λεπτὸν δι' ἐξώφυλλα*	»		12
» *Χαρτὶ διὰ τοὺς τοίχους* (ταπησερίαι) ἐν γένει	»	1	
» *Παιγνίδια χάρτινα* τῶν παίδων παντοειδῆ	»	2	
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ, (Πορτεφόλλια) ἐν γένει· ὅρα στοιχ. «Θῆκαι».			
ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ, μεταξωτὰ	τὸ δράμι		8
» Μάλλινα, ἐρεᾶ (τσόχινα) ἢ καζιμίρεια	ἑκὰ	3	
ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ Βαμβακερὰ ἢ τριπλίκινα, λευκὰ ἢ χρωματισμένα	»	2	
» Δερμάτινα ἐν γένει, πάσης ποιότητος, κατασκευῆς καὶ χρώματος	τὸ ζεῦγος		25
ΧΟΙΡΟΜΗΡΙΑ καὶ χοιρινὰ ἐν γένει, ὅρα στοιχ. «Κρέατα».			
ΧΟΡΔΑΙ, ἐκ νεύρων (νευραὶ) διὰ τύναγμα βαμβακίου.	ἑκὰ	10	
» » δι' ὄργανα μουσικὰ	»	5	
ΧΟΥΡΜΑΔΕΣ, (φοίνικες) ὅρα στοιχ. «Ὀπῶραι».			
ΧΡΥΣΟΞΥΛΟΝ, Ἀκατέργαστον εἰς τεμάχια	τὸ καντάρι		30
» Κατειργασμένον εἰς ἔπιπλα ἢ σκεύη	»	5	
ΧΡΥΣΟΣ, *Ἀκατέργαστος* εἰς βέργας, τεμάχια παλαιὰ ἢ συντετριμμένα	ἐλεύθερος		
» *Κατειργασμένος*: Εἰς σκεύη οἰκιακὰ καὶ ἄλλης χρήσεως νέα ἢ μεταχειρι-			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΧΡΥΣΟΣ (συνέχεια)			
σμένα, εἰς διάφορα στολίδια, οἷον δακτυλίδια, ἐνώτια (παυλαρίκια), ψέλλια (βραχιόλια), περιδέραια, ἁλυσίδια καὶ λοιπὰ κλπ. ἀδιακρίτως, στερεὰ (massifs) ἢ παραχειμισμένα.	τὸ δράμι		30
» » Εἰς χρυσόνημα (χρυσάφι εἰς κλωστήν), σειρὰν (τερτίρι), κέντρους (τρέφουσαι) χρυσήλατον (τρᾶν ἢ μπρίλλιαν), βαρδάκιον εἰς φύλλα (ἄνευ ἐκποιμοῦ τάρας) σιρμάδια (γαλόνια) ἐν γένει.	»		5
» » Ὅλα τὰ εἴδη ταῦτα ἐξ ἄλλων μετάλλων, χρυσομίγματα (ψεύτικα) ·	ἡ ὀκὰ	2	50
ΧΡΩΜΑΤΑ, Ὅρα στοιχ. «Βαφαί»			
ΧΥΜΑ, πιλουργικὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ γεωργικὸν δι' ἄνθη.	ἐλεύθερον		
ΧΩΝΙΑ, ἢ χωνευτήρια, χώνια ἢ χοάνια) ἐκ μίγματος διὰ χρυσοχόους ἢ ἄλλους βαναυσουργοὺς ὑπ' ἀριθ. 3 ·	τὰ 100	4	
» » ὑπ' ἀριθ. 4 ·	»	5	
» » ὑπ' ἀριθ. 5 ·	»	10	
» Πήλινα μικρὰ διὰ χρυσοχόους ἢ ὡρολογοποιούς	»		50
Ψ Ψ			
ΨΑΛΙΔΙΑ, (ψαλίδες) κοινὰ διὰ ποιμένας καὶ χυτὰ διὰ λαμπάδας	ἡ ὀκὰ		25
» Ὅλα τὰ λοιπὰ πρὸς χρῆσιν γραφείων, ῥαπτῶν, γυναικεῖα καὶ κηροψάλιδα καλά.	»	1	25
ΨΑΡΙΚΑ, (ἰχθυκὰ) ταριχευτά:			
» 1) Καπνιστὰ καὶ ξηρὰ ἐν γένει . . .	»		15
» 2) Λιπαρισμένα ἐν γένει	»		10
» 3) Μπακαλάος (ἀνίσκος ἢ γάδος) · .	»		5
ΨΑΡΟΚΟΛΛΑ, κοινὴ διὰ λεπτουργοὺς (πετσάκυλλα).	»		30

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ ἐμπορεύματος	Μονὰς ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται τὸ τέλος	Εἰσαγωγ. τέλος Δ.	Λ.
ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ, (Ζίγκος) Ἀκατέργαστος εἰς ἐλάσματα (λάμιας) ἢ φύλλα .	τὸ καντάρι	3	50
» » Κατειργασμένος: Εἰς χονδρὰ σκεύη ·	ἡ ὀκὰ		50
» » » Εἰς λεπτὰ σκεύη.	»		75
ΨΙΑΘΟΙ, (ψάθαι) Βαρβαρίας καὶ Αἰγύπτου, μεγάλαι μὲ χρωματισμοὺς, καθὼς καὶ ψαθάκια τῆς Εὐρώπης ὁμοίως ·	τὸ καντάρι	8	
» Κοινὰι ἄνευ χρωμάτων, παντὸς τόπου καὶ μεγέθους.	»	4	
Ω Ω			
ΩΡΕΙΧΑΛΚΟΣ. ἀκατέργαστος (μπρούντζος) . .	ἡ ὀκὰ		20
» κατειργασμένος 1) Χονδρῆς ἐργασίας, οἷον εἰς κώδωνας ἐκκλησιῶν, θυρῶν καὶ ζώων, ἰγδία (χαβάνια) δράμια, πινάκια ζυγίων (τάσια), κηροπήγια (κανδηλέρια), πολυκάνδηλα (πολυελαίους), κρουνία (κάνουλας), καρφία, ζαβέτας καὶ τὰ ὅμοια, ὡς καὶ διάφορα μικρὰ χυτὰ εἴδη κλπ.	»		70
» » 2) Λεπτῆς ἐργασίας, οἷον ἁλύσεις, ἕλικας (βίδας) δακτυλίθρας, κωδώνια τραπέζης καὶ θυμιατηρίων, ἐργαλεῖα διάφορα λεπτὰ καὶ σκεύη, ἀκράτως ὀρειχάλκινα, ἢ ἐν μέρει σύμμικτα ὡς κλειδαριαί, λουκέττα, διαβῆται, θυμιατήρια κλπ . .	» (α)	1	50
» » Τὰ ἐκ τούτων εἴδη ἐπίχρυσα	»	2	
» » 3) Εἰς φύλλα (πάφυλλος), εἰς σῶμα, εἰς νῆμα (τέλι) ἐξ ὀρειχάλκου οἱουδήποτε πάχους	»		60
» » 4) Εἰς Σκεύη παφύλλινα . . .	»	2	
» » » » ἐπίχρυσα .	»	2	50
ΩΡΟΛΟΓΙΑ, Τοῦ τοίχου ἐν γένει	ἕκαστον	2	
» Τῆς τραπέζης	»	8	
» Τοῦ κάλπου ἀργυρᾶ	»	2	
» » χρυσᾶ	»	6	

(α) Σημ. Ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τὰ σύμμικτα εἴδη, ὅσων ἡ ἐπι-

Ἄρθρ. 2. Ὅσα ἐμπορεύματα δὲν κατονομάζονται εἰς τὸν πίνακα εἰσαγωγῆς ἐπὶ ὡρισμένῳ τέλει, ἢ δὲν δύνανται κατ' ἀναλογίαν νὰ ὑπαχθῶσιν εἴς τινα τῶν γενικῶν κατηγοριῶν, ὑποβάλλονται κατ' ἐκτίμησιν εἰς εἰσαγωγικὸν τέλος 10 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς εἰς τὸν τόπον τῆς εἰσαγωγῆς τρεχούσης αὐτῶν ἀξίας. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξαγωγήν, ὅλα τὰ μὴ κατονομαζόμενα εἰς τὸν πίνακα ἐξαγωγῆς εἴδη, μένουσιν ἀπὸ τοῦδε πάντη ἐλεύθερα τέλους.

Ἐν περιπτώσει διενέξεως μεταξὺ ἐμπόρου καὶ τελωνιακῆς ἀρχῆς εἴτε ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν τοῦ ἐμπορεύματος εἴς τινα τῶν γενικῶν κατηγοριῶν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν κατὰ τὸ δασμολόγιον ὑποκειμένων εἰς ἐκτίμησιν ἐμπορευμάτων, διορίζονται δύο πραγματογνώμονες, εἷς ἐκ μέρους τοῦ ἐμπόρου καὶ ὁ ἕτερος ἐκ μέρους τοῦ τελωνείου, οἵτινες ἀποφασίζουσιν· ἐν δὲ διχογνωμίᾳ διορίζεται παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, καὶ ἐν ἐλλείψει ταύτης, παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου, ἐπιδιαιτητὴς, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις εἶναι ὁριστική.

Ἄρθρ. 3. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀποταμιεύσεως, περὶ οὗ προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 62, 63 καὶ 64 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους νόμου ἀπὸ 19 (31) Μαρτίου 1843 ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, καταργεῖται δὲ ὁλοτελῶς ὡς πρὸς τοὺς ἀμιγητριακοὺς καπνοὺς, ὁσάκις ἐναποταμιεύονται εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας.

Ἄρθρ. 4. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταφορᾶς καταργεῖται, τηρουμένων ὅμως τῶν περὶ δηλώσεων καὶ διασαφήσεων τελωνιακῶν διατάξεων.

Ἄρθρ. 5. Μετὰ διετίαν, ἀφ' ἧς τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ὁ νόμος οὗτος, τὸ τέλος τῆς ἐξαγωγῆς ἐλαττοῦται κατὰ ἓν πέμπτον. Κατὰ πᾶσαν δὲ διετίαν θέλει γίνεσθαι ἀνάλογος ἔκπτωσις, εἰς τρόπον ὥστε μετὰ δεκαετίαν νὰ καταργηθῇ ὁλοτελῶς τὸ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τέλος.

Ἡ αὐτὴ διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος κανονίζεται διὰ τοῦ ἐναυσίου φορολογικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 6. Ἐν ἀπουσίᾳ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, τυχούσης ἀνάγκης, τὸ τέλος εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς δύναται νὰ τροποποιηθῇ ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον, ἢ καὶ νὰ καταργηθῇ διά τινα ἐμπορεύματα, διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν προσεχῆ σύνοδον, μεταποιούμενα εἰς νομοσχέδια, ὑποβάλλονται εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐπιψήφισιν.

Ἄρθρ. 7. Ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, δι' ὅσα εἴδη τελωνίζονται κατὰ τὸ βάρος, ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ καθαροῦ βάρους, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, περὶ ὧν ῥητῶς γίνεται μνεία ἐν τῷ δασμολογίῳ.

Τὰ περὶ ἀποχωρίσεως (τάρας) κανονίζονται ἐν γένει διὰ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 8. Ὁ παρὼν νόμος ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καταργουμένης τῆς ἐν ἰσχύϊ διατάξεως τῆς 25 Μαρτίου 1830 καὶ λοιπῶν νόμων καὶ τελωνιακῶν διατάξεων εἰς αὐτὸν ἀντιβαινουσῶν.

Ψηφισθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ.

ΦΑΡΜΑΚΑ

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου.	Ποσότης	Τέλος εἰσαγωγῆς Δ.	Τέλος εἰσαγωγῆς Α.
Α.			
Αἰθὴρ θειϊκὸς, Etere Zolforico . . .	ἡ ὀκὰ		40
» ὀξικὸς, » Acetico	»		60
Αἷμα δρακόντιον, Sangue di drago . . .	»		25
Ἄμβαρ, Ambra grisa	τὸ δράμι		10
Ἀμμωνία ὑγρὰ, Amoniaca liquida	ἡ ὀκὰ		15
Ἄμυλον γαιομήλων, Fecola di patata ὅρα στοιχ. Δασμολ. « Ἄμυλον. »			
» Μαράντης, Ἀραρούτι	»		8
Ἀλόη, Aloe	»		10
Ἀρσενικὸν, (ποντικοφάρμακον) λευκὸν ἢ κίτρινον.	»		4
Ἀνθόνερον, οὐχὶ δὲ τὸ μωτόνερον	»		4
Ἄνθος κασίας, (Κανέλλας) Fiori di cassia .	»		40
» μοσχοκαρύδου » di macis .	»		60
» Φλαύρας, Φλαμούρι ἢ Τύλιον Εὐρώπης τε καὶ Τουρκίας	»		8
» Θηλείας φλόμου, fiori di verbasco	»		25
» Θείου, fiori di Zolfo. ἴδε στοιχ. Δασμολογ. « Θεῖον. »			
Ἅλας ἀμμωνιακὸν, Nisantiri· ὅρα στοιχ. Δασμολ. « Ἅλας. »			
» Ἀγγλικὸν, Sal Aglico	»		3
» Γλαουβέρου, Sal minerale Glaubero; solfato di soda . . .	»		3
» Κρόνου, σὰλ σατοῦρνο, sal saturno .	»		10
Ἄργυρος νιτρικὸς κρυσταλλωμένος, Nitrato d'argento cristallizzato.	τὸ δράμι		10
» » χυτὸς, πέτρα τῆς καλάπας.	»		10
Ἀβροτονίνη, Σαντονίνη, Santonina	»		8
Ἀκακία φυτικὴ, μὴ περιεχόμενα εἰς τὴν διατίμησιν ταύτην	»		10
Ἀρκευθίδες, bache di ginepro	ἡ ὀκὰ		2

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου.	Ποσότης.	τιμὴ ἐπάρχου	
		Δ.	Λ.
Β.			
ΒΑΛΣΑΜΟΝ ΚΟΠΑΪΚΟΝ, Balsamo Copaivo	ἡ ὀκὰ		50
» ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΟΝ, » Peruviano.	»	1	20
» ΤΟΛΟΥΤΑΪΚΟΝ » Tolutano.	»		70
» ΜΕΚΚΑΣ » di Mecca	»	1	20
ΒΑΝΙΛΛΗ, πάσης ποιότητος ὅρα στοιχ. δασμ. « Βανίλλη. »			
ΒΟΡΑΞ, (Μποράξο) Borace	»		20
ΒΙΣΜΟΥΘΟΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΝ	»		60
» ΥΠΟΝΙΤΡΙΚΟΝ, Magesterio di Bismutho	»	1	20
ΒΩΛΟΣ ΑΡΜΕΝΙΚΗ, Bol Armeno	»		3
ΒΟΥΤΥΡΟΝ ΚΑΚΑΟΥ, Butirro di Cacao	»		80
Γ			
ΓΡΑΦΙΤΗΣ, Grafite	»		3
Ε			
ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΠΑΝΤΟΙΑ, Estrati di ogni pianta.	»		80
ΕΛΑΙΟΝ ΑΝΙΣΟΥ, Oglio di anici (Γλυκανισόλαδον)	»	2	80
» ΠΟΡΤΟΓΑΛΑΛΙΟΥ » di arancio	»	1	20
» ΠΕΡΓΑΜΙΝΟΝ » di Bergamotto.	»	1	50
» ΛΕΥΚΟΔΕΝΔΡΟΥ » di Cajeput	»	1	60
» ΚΑΣΣΙΑΣ » di Cassia (Κανελλόλαδον)	»	2	80
» ΚΙΤΡΟΥ, » di Cedro	»	1	50
» ΜΑΡΑΘΡΟΥ » di Finocchio	»	1	60
» ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΩΝ » di garofani	»	1	60
» ΔΑΦΝΗΣ, » di Lauro	»		20
ΕΛΑΙΟΝ ΤΡΥΦΥΟΥ, (λεβάντας) Oglio di Lavanda.	»	1	
» ΑΜΥΓΔΑΛΩΝ » di mandolle.	»		25
» ΠΑΥΟΣΜΟΥ τοῦ ΟΥΛΟΦΥΛΛΟΥ Oglio di menta crispa.	»	2	
» » τοῦ ΠΕΠΕΡΙΔΟΥΣ Oglio di menta peperita	»	4	50
» ΑΝΘΟΥΣ τῆς ΝΕΡΑΝΤΖΙΑΣ	τὸ δράμι		8

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου	Ποσότης	τιμὴ ἐπάρχου	
		Δ.	Λ.
ΕΛΑΙΟΝ ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΩΝ, Oglio di noce moschate	ἡ ὀκὰ		30
» ΟΡΙΓΑΝΟΥ » di Origano.	»	1	80
» ΚΙΚΙΝΟΝ, (ρικινόλαδον) » di Ricino.	»		10
» ΘΥΜΟΥ, » di Thumo	»		50
» ΤΕΡΜΙΝΘΙΝΗΣ, » di Trementina	»		10
» ΠΑΤΟΣ τοῦ ΟΝΙΣΚΟΥ, λάδι τῆς Μουρούνας· ἴδε στοιχ. Δασμ. « Ἔλαιον » ψαρέλαιον			
» ΡΟΔΩΝ, Τριανταφυλλόλαδον. ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Μυρωδικά. »			
ΕΥΤΡΙΝΗ, digitalina	τὸ δράμι	1	
ΕΜΠΛΑΣΤΡΟΝ ΑΝΑΚΟΛΛΑΤΙΚΟΝ Ἀγγλικόν, Taffeta d' Ingliterra	τὸ τεμάχιον		2
Θ			
ΘΡΙΔΑΚΙΟΝ, Lattocario	τὸ δράμι		1
ΘΗΚΑΙ ἢ ΚΥΣΤΕΙΣ ΔΥΣΩΔΩΝ ΕΛΑΙΩΝ, Capsule di balsamo copaive etc.	τὸ κυτίον		6
Ι			
ΙΩΔΙΑΣ, Jodio	ἡ ὀκὰ	3	
ΙΤΕΙΝΗ, Salicina	τὸ δράμι		2
Κ			
ΚΑΛΙΟΝ ΛΑΤΚΟΝ ΩΞΥΓΟΝΩΜΕΝΟΝ. Chlorato di potassa	ἡ ὀκὰ		30
» ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΝ ΥΠΟΞΥΝΟΝ, Bicarbonato di potassa	»		25
» ΥΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΝ ΑΓΟΡΑΙΟΝ, Πότασσα. ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Πότασσα. »			
» ΘΕΪΚΟΝ, Solfato di Potassa	»		6
» ΚΑΥΣΤΙΚΟΝ, Potassa caustica	»		40
» ΝΙΤΡΙΚΟΝ, (Νίτρον ἢ Γκιουμπερτσιλὲς) ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Νίτρον. »			
» ΒΟΡΟΥΣΙΚΟΝ ΣΙΔΗΡΙΖΟΝ, Prussiato di Potassa	»		25

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου	Ποσότης	τέλος εἰσαγωγῆς Δ.	Λ.
ΚΑΛΙΟΝ ΥΔΡΟΪΩΔΙΚΟΝ, Idriodato di Potassa .	ἡ ὀκὰ	2	50
» ΥΔΡΟΒΡΩΜΙΚΟΝ, Idrobromato di Potassa	»	2	
ΚΑΔΜΙΟΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΝ, Cadmio metallico .	»	2	
ΚΑΔΜΙΟΥ ΑΛΑΤΑ, Sali di Cadmio	»	2	
ΚΑΛΟΜΕΛΑΣ εἰς ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΥΣ, Calomelano, o mercurio dolce	»		60
» εἰς κόνιν δι' ἀτμοῦ, Calomelano a vapore	»	1	
ΚΑΝΘΑΡΙΔΕΣ, Cantaridi	»	1	60
ΚΑΡΥΑ ΕΜΕΤΙΚΑ, Noce vomice (φύλλαι) . .	»		4
ΚΑΣΣΙΑ ἡ ΣΥΡΙΓΓΩΔΗΣ. Cassia fistule . . .	»		13
ΚΑΣΤΟΡΙΟΝ ΡΩΣΣΙΚΟΝ, Castorio Moscovitico .	τὸ δράμι		13
» τοῦ Καναδᾶ, » di Canada .	»		4
ΚΑΦΟΥΡΑ, Canfora	ἡ ὀκὰ		40
ΚΙΝΙΝΗ ΘΕΙΙΚΗ, Solfato di chinino	τὸ δράμι		8
» ΣΚΥΤΟΔΕΥΤΙΚΗ, Tannato di chinino .	»		8
» ΒΑΛΕΡΙΑΝΙΚΗ, Valerianato di chinino.	»		15
» ΥΔΡΟΧΛΩΡΙΚΗ, Muriato di chinino .	»		10
» Ἡνωμένη μὲ πᾶν ἄλλο ὀξὺ· (ὅλα τὰ λοιπὰ ἅλατα τῆς κινίνης)	»		10
ΚΟΛΟΚΥΝΘΙΔΕΣ, Pomoquinto	ἡ ὀκὰ		20
ΚΟΜΜΙ ΑΜΜΩΝΙΑΚΟΝ, Gomma Ammoniaca.	»		8
» ΣΙΑΦΙΟΥ, Gomma Assafetida. .	»		10
» ΒΕΝΖΟΗΣ, » Benzoe . .	»		40
» ΚΟΠΑΛΑΣ, » Copale. . .	»		40
» ΕΛΕΜΙ, » Elemi . .	»		10
» ΧΑΛΒΑΝΗΣ, (Κασνὶ) » Galbano .	»		40
» ΧΡΥΣΩΠΟΝ, » Gutta . .	»		60
» ΙΕΡΟΥ ΞΥΛΟΥ, » Guajaco .	»		20
» ΚΙΝΟΝ, » Kino .	»		13
» ΛΑΔΑΝΟΝ(ἀλάδανος)» laudano . .	»		8
» ΑΡΑΒΙΚΟΝ, πάσης ποιότητος· ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Βαφαὶ »			
» ΣΑΝΔΑΡΑΧΗ (Σανδράκα)· Sandaraca .	»		15

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου.	Ποσότης	τέλος εἰσαγωγῆς Δ.	Λ.
ΚΟΜΜΙ ΛΙΒΑΝΟΣ, Σμύρνα, Mastiche κλπ. ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Λιβάνι, Mastiche. »			
» ΤΡΑΓΑΚΑΝΘΗΣ, Tragante	ἡ ὀκὰ		40
ΚΡΟΚΟΣ, τῆς Εὐρώπης. Zaffrano di aquila - di Spagna	»	4	
» τῆς Μακεδονίας (σαφρᾶς)· ἴδε στοιχ. Δασμολ. « Βαφαί. »			
ΚΙΝΟΕΙΔΙΝΗ, Chinoidina	τὸ δράμι		3
ΚΙΝΙΔΙΝΗ, Chinidina	»		15
ΚΑΤΑΠΟΤΙΑ τοῦ Μορισῶνος	»		2
» (Γερμανικὰ) τοῦ Ρεδλιγγέρου . . .	»		2
Λ			
ΛΕΙΧΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΚΟΣ, Lichine Islandico . .	ἡ ὀκὰ		4
ΛΙΘΑΡΓΥΡΟΣ, Litargirio (Μουρτασάγγι) . .	»		8
ΛΙΘΑΡΙΑ ΚΑΡΚΙΝΩΝ, (Καραβιδόμματα) Occhi di gambero	»	1	
ΛΙΚΥΟΝ, (Κατεχοῦ) terra catechu	»		8
ΛΥΚΟΠΟΔΙΟΝ, Licopodio	»		40
Μ			
ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΑΝΘΡΑΚΙΚΗ, Magnesia Carbonica.	»		13
» ΚΙΤΡΙΚΗ, » Citrica .	»	1	50
ΜΑΝΝΑ ΟΛΚΩΤΟΝ, συριγγώδες Manna Cannellata	»		50
» ΚΑΛΑΒΡΙΚΟΝ καὶ ΚΟΙΝΟΝ, Calabrese, commune	»		20
ΜΟΡΦΙΝΗ καὶ τὰ ἅλατα αὐτῆς	τὸ δράμι		10
ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΑ, ὅρα στ. Δασμολ. « Μοσχοκάρυα. »			
ΜΟΣΧΟΣ ἐν τῇ κύστει, Muschio nella vessica .	»		40
» ἄνευ τῆς κύστεως	»	1	
ΜΕΛΙΣΣΟΠΝΕΥΜΑ καὶ πάντα τὰ πνευματώδη στάγματα	ἡ ὀκὰ		40
ΜΥΡΤΙΔΑΝΟΝ, Cubebe (κουμπέμπε)	»		30
ΜΟΤΟΣ, ξαντὸν	»		20

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου	Ποσότης	τιμὴ ἀγορᾶς Δ.	τιμὴ ἀγορᾶς Λ.
Ν			
ΝΆΤΡΟΝ ΆΝΘΡΑΚΙΚΌΝ, Soda Cristallizata	ἡ ὀκὰ		2
» ΔΙΣΑΝΘΡΑΚΙΚΌΝ, Bicarbonato di Soda.	»		6
» ΘΕΙΪΚΌΝ, Solfato di soda· ἴδε ἀνωτέρω « Ἅλας Γλαουβέρου »			
Ξ			
ΞΥΛΟΝ ΚΆΣΣΙΟΝ, Legno quassia	»		6
» ΣΑΣΑΦΡΙΝΟΝ » Sassafrasso	»		9
» ΙΕΡΟΝ, » Santo ἢ quajaco . .	»		2
Ο			
ΟΞΥ ΆΛΥΚΟΝ, Acido muriatico	»		4
» ΘΕΙΪΚΟΝ, ὅρα στ. Ἀσημολ. « Θειϊκὸν ὀξύ. »			
» ΣΚΥΤΟΔΕΨΙΚΟΝ, acido tannico ἢ tannino.	»	1	60
» ΝΙΤΡΙΚΟΝ, (ἄκυρα φόρτε ἢ ἀσημόνερον) .	»		9
» ΟΞΙΚΟΝ, acido acetico	»		20
» ΟΞΑΛΙΚΟΝ, acido ossalico	»		50
» ΤΡΥΓΙΚΟΝ, » tartarico	»		50
» ΚΙΤΡΙΚΟΝ, » citrico	»	1	20
ΟΞΥΦΟΙΝΙΚΕΣ τῆς ΑΙΓΥΠΤΟΥ, Tamarindi di Egitto o in pani.	»		10
» τῆς ΑΜΕΡΙΚΗΣ, » di America o in pasta ·	»		5
ΟΠΙΟΝ, ἴδε στοιχ. Ἀσημολ. « Ὄπιον »			
ΟΡΧΙΣ, Σαλέπι· ἴδε στοιχ. Ἀσημολ. « Σαλέπι. »			
Π			
ΠΕΠΕΡΙΝΗ, Peperina	τὸ δράμι		5
ΠΌΑ ΕΛΥΤΡΟΥ, Erba di digitale . . .	ἡ ὀκὰ		10
» ΜΥΡΙΟΦΥΛΛΟΥ » di millefoglio . .	»		10
» ΐΟΥ τοῦ ΤΡΙΧΡΟΟΥ » di viola tricolore ·	»		10
» ΚΩΝΕΙΟΥ » cicuta	»		10
» ΜΗΝΥΑΝΘΟΪΣ » trifoglio	»		5
» ΥΟΣΚΥΑΜΟΥ, » Giuschiamo . .	»		5
» ΠΟΛΥΓΑΛΟΥ, Poligala amara· ἴδε κατωτέρω « Ῥίζαι. »			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου.	Ποσότης	τιμὴ ἀγορᾶς Δ.	τιμὴ ἀγορᾶς Λ.
Ρ			
ῥΙΖΑ ΑΛΘΑΙΑΣ, κομμένη λευκή	ἡ ὀκὰ		9
» » ἄκοπος.	»		4
» ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ, Radice di angelica.	»		9
» ΑΡΚΕΙΟΥ, » di Bardana.	»		8
» ΑΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΛΑΜΟΥ, » di calamo aromatico.	«		7
» ΑΜΜΟΦΥΤΟΥ, » di carice arenaria ·	»		4
» ΚΙΝΑΣ, » di Cina ·	»		8
» ΚΡΟΚΟΡΡΙΖΗΣ, » di Curcuma (Ζερδεταφὰρι) .	»		3
» ΕΛΛΕΒΟΡΟΥ τοῦ ΜΕΛΑΝΟΣ, » di Elleboro nero. ·	»		4
» ΓΑΛΑΓΚΗΣ, » di galanga..	»		8
» ΓΕΝΤΙΑΝΗΣ, » di genziana.	»		4
» ΑΓΡΙΣΤΙΔΟΣ, (ἀγριάδες) » di gramigna	»		2
» ΙΠΠΕΚΑΚΟΥΑΝΗΣ, Radice di ipecacuana.	»	2	50
» ΙΡΙΔΟΣ (κρινόῤῥιζα), » di iride . ·	»		5
» ΙΑΛΑΠΗΣ, » di jalappa .	»		60
» ΟΝΙΝΙΔΟΣ, » di ononide .	»		4
» ΠΥΡΕΘΡΟΥ, (ναυσλόχορτον) » di piretro .	»		8
» ΠΟΛΥΓΑΛΟΥ τοῦ ΠΙΚΡΟΥ, » di poligala amare.	»		4
» » τοῦ ΒΙΡΓΙΝΙΑΝΟΥ, » di virginiana	»	1	
» ΡΑΤΑΝΙΑΣ, » di ratania ·	»		30
» ΡΗΟΥ (ῥαβέντι) τοῦ Ῥωσσικοῦ καὶ Περσικοῦ.	»	1	60
» » » τοῦ Σινικοῦ Rabarbaro Chinese.	»		80
» » » τοῦ ποντικοῦ (ῥαπόντικον). ·	»		15
» ΣΑΛΣΑΠΑΡΙΛΛΗΣ, πάσης ποιότητος. ·	»		50
» ΦΟΥ, (Βαλεριάνης) radice di valeriana. · ·	»		9
» ΖΑΔΕΡΑΣ (τσεδοάρια) » di Zedoaria · ·	»		3
» ΓΙΓΤΙΒΕΡΕΩΣ (Πιπερόῤῥιζα) ἴδε στοιχ. Ἀσημολ. « Πέπερι. » ·	»		

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου	Ποσότης	τέλος εἰσαγωγῆς Δ	τέλος εἰσαγωγῆς Α.
Σ			
ΣΠΕΡΜΑ ΚΗΤΟΥΣ, Spermaceti Inglese	ἡ ὀκὰ		40
ΣΕΡΑΠΙΟΝ τῆς ΣΑΣΣΑΠΑΡΙΛΛΗΣ	»		60
» τῶν καρπῶν, sirroppi di frutti	»		40
ΣΠΟΔΙΟΝ, (φύλλισι καμένον· νέρο δι' ἀβόριο.)	»		3
ΣΑΓΟΥ. Sagu	»		8
ΣΑΚΧΑΡΙ τοῦ ΓΑΛΑΚΤΟΣ, Zucchero di latte	»		15
ΣΚΑΜΩΝΙΑ, (Μαμουτιὰ) Scammonea	»	1	60
ΣΩΣΙΚΡΕΑΣ (Κρεοζότον), Creosoto	τὸ δράμι		1
ΣΤΡΟΝΤΙΑΝΗΣ ΑΛΑΤΑ, Sali di stronziana.	ἡ ὀκὰ		30
ΣΤΑΛΑΓΜΑ ΔΑΦΝΟΚΕΡΑΣΟΥ, Acqua di laura ceraso	»		10
» ΡΟΔΩΝ, (ροδόσταγμα) acqua di rosa.	»		5
» ΚΙΤΡΟΦΥΛΛΩΝ (κυτόνερον)	»		2
ΣΤΙΜΜΙ ΕΝΘΕΙΟΝ ΜΕΛΑΝ, antimonio crudo	»		5
» » ΚΟΚΚΙΝΟΝ, (κέρμες μινεράλε).	»	1	
ΣΤΡΥΧΝΙΟΥ ΑΛΑΤΑ, sali di strichnina	τὸ δράμι		10
ΣΠΕΡΜΑ ΑΝΙΣΟΥ ΑΣΤΕΡΕΙΟΥ, seme anici stellate.	ἡ ὀκὰ		30
» ΚΑΡΟΥ (Γερμανικὸν κύμινον), seme carvi.	»		6
» ΚΥΔΩΝΙΩΝ, seme di cidogno	»		80
» ΜΑΡΑΘΡΟΥ, » di fenochio	»		4
» ΑΒΡΟΤΟΝΟΥ, τοῦ ΑΡΡΕΝΟΣ, (σέμε σάντο)	»		15
» ΚΟΡΙΑΝΔΡΟΥ, (Κόλιανδρος)	Ὅρα ς Ἀσημολ. « Κόλιανδρος καὶ « Ἀνηράθαφορις		
» ΚΥΜΙΝΟΥ, (Κύμινον)			
» ΑΝΗΘΟΥ, (Ἀνηθόσπορος)			
» ΦΕΛΑΝΔΡΙΟΥ, Seme di felandro	»		15
» ΜΥΡΤΙΔΑΝΟΥ ἴδε Μυρτίδανον	»		30
» ΣΙΝΑΠΕΩΣ Seme di senape	»		3
» ΚΑΡΔΑΜΩΜΟΥ (Καρδαμέδες) seme di cardamomo	»		60
» ΚΟΛΧΙΚΟΥ, seme di Colchico	»		40
» ΑΓΡΙΑΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ, (πικροστάφιδα)	»		8
» ΑΝΙΣΟΥ (γλυκάνισον)· ὅρα στοιχ. Ἀσημολ. « Γλυκάνισον. »			

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τοῦ φαρμάκου	Ποσότης	τέλος εἰσαγωγῆς Δ	τέλος εἰσαγωγῆς Α.
ΣΙΔΗΡΟΣ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ, carbonato di ferro	ἡ ὀκὰ		40
» ΓΑΛΑΚΤΙΚΟΣ, lattato di ferro	»	1	20
» ΥΔΡΟΚΥΑΝΙΚΟΣ cianuro di ferro, ἤτοι ἀρμολοϋλακον τὸ ἀγρελον· ὅρα Ἀσημολ. στοιχ. « Βαφαί »			
» ΥΔΡΙΩΔΙΚΟΣ, Joduro di ferro	τὸ δράμι		3
» ΘΕΙΪΚΟΣ, solfato di ferro, ἤτοι Βιτριόλιον, ὅρα Ἀσημολογ. στοιχ. « Βαφαί »			
Τ			
ΤΕΡΜΙΝΘΙΝΗ, (ἡ λάριξ) τῆς Βενετίας· ὅρα στοιχ. Ἀσημολ. « Τερμινθίνη. »			
ΤΙΤΑΝΟΣ ΕΓΧΛΩΡΟΣ, Chloruro di calce	ἡ ὀκὰ		5
ΤΡΥΞ ΑΚΑΘΑΡΤΟΣ, tartaro crudo	»		13
» ΕΝΣΤΙΜΜΙΟΣ, » emetico (τάρταρο ἐμέτικο)	»		80
» ΚΕΚΑΘΑΡΜΕΝΗ, (κρεμόριον) cremore di tartaro	»		20
Υ			
ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΣ, argento vivo· ὅρα στοιχ. Ἀσημολογ. « Ὑδράργυρος. »			
» ΟΞΥΔΩΜΕΝΟΣ, (πρεσιπιτὸ) precipitato rosso	»		80
» ΕΝΘΕΙΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ, (Κινναβάρι)	Ὅρα ἀσημ. στοιχ. « Βαφαί » Κινναβάρι καὶ Ὑδράργυρος.		
» ΔΙΠΤΕΓΧΑΩΡΟΣ, (σουλουμᾶς) sublimato corrosivo			
» ΠΡΩΤΕΓΧΑΩΡΟΣ (Καλομελάνο)· ἴδε ἀνωτέρω « Καλομέλας. »			
» Τὰ λοιπὰ ἅλατα τοῦ ὑδραργύρου	ἡ ὀκὰ		60
ΦΑΛΑΤΑ ΑΜΑΤΙΚΑ (νερὰ μεταλλικὰ) παντὸς εἴδους.	»		5

Ὀνομασία καὶ περιγραφὴ τῶν φαρμάκων	Ποσότης	τέλος εἰσαγωγῆς Δ.	Δ.
Φ			
ΦΑΟΙΟΣ ΔΑΦΝΟΕΙΔΟΥΣ	ἡ ὀκά		10
» ΑΙΤΟΣΤΥΡΑΣ	»		13
» ΚΑΣΚΑΡΙΛΛΙΣ	»		10
» ΣΙΜΑΡΟΥΒΙΣ	»		80
» ΚΙΝΑΣ ΚΑΛΙΣΑΪΚΗΣ	»	1	
» » ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΗΣ	»		40
ΦΘΕΙΡΑΝΧΙΝΗ, Veratrina	τὸ δράμι		15
ΦΩΣΦΟΡΟΝ, Fosforo	ἡ ὀκά	2	
Χ			
ΧΑΡΤΗΣ ΒΟΘΡΙΩΝ. (τῆς φουντανέλλας)	τὰ 100 φύλλ.		2
ΧΑΛΚΟΣ ΘΕΪΚΟΣ, γαλαζόπετρα, solfato di rame, e vitriolo di Cipro. ὄρα στοιχ. Ἀσμολογ. «Βαρὶ» Βιτριόλι.			
» ΟΞΙΚΟΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΜΕΝΟΣ, acetato di rame cristallizzato	ἡ ὀκά		20
ΧΛΩΡΟΦΟΡΜΟΝ, Chloroformio	»	1	20
ΧΡΥΣΟΪ ΦΥΛΛΑ, Sali d'oro	τὸ δράμι		
Ψ			
ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ ΒΑΛΕΡΙΑΝΙΚΟΣ, valerianato di zinco καὶ λοιπὰ ἅλατα τοῦ ψευδαργύρου μὲ ὀργανικὰ ὀξέα	»		10
» ΟΞΕΙΔΩΜΕΝΟΣ, bianco di zinco	ἡ ὀκά		10
» ΘΕΪΚΟΣ, solfato di zinco	»		10

Καὶ ἀποφασισθῇ ἀφοῦ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν κανονισμόν.

Ἀντικειμένων δὲ συζητήσεως ἀπαγγείλαντος τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου τὴν ἐξακολούθησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τῆς φορολογίας ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης ἀπέτεινε τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς παρόντας ὑπουργούς.

Κύριε Πρόεδρε!

Ἡ καταγγελία τῶν παρανόμων πράξεων εἶναι μὲν καθῆκον παντὸς πολίτου, εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ὅμως τοῦ ἔθνους ἢ τὰ νομοθετικὰ Σώματα τὸ καθῆκον τοῦτο εἶναι εὐρύτερον, ὁσάκις αὐτὰ ἀφορῶσι τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Ἐν δὲ τοιαύτῃ περιπτώσει, ἕκαστον τῶν μελῶν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ῥίψῃ εἰς γνῶσιν τοῦ σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει, πᾶσαν τοιαύτην πρᾶξιν, διὰ νὰ ἐπέρχηται ἡ ἐκ μέρους αὐτοῦ ἀνήκουσα ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς εὐημερίας τῶν πολιτῶν μέριμνα, διὰ τῆς χρήσεως τῶν δικαιωμάτων του εἴς τε τὰς ἀνηκούσας ἐπερωτήσεις καὶ πληροφορίας, τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐξέλεγξιν καὶ παντὸς ἄλλου καθήκοντός του τὴν ἐκπλήρωσιν.

Τὸ καθῆκον τοῦτο ἐκπληρῶν ἤδη ἐφ' ὧ διὰ πράξεις φρικώδεις γενομένας ἐνταῦθα, ἐν τῇ καθέδρᾳ λέγω τοῦ βασιλείου, ἐνώπιον τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως, ὅθεν νὰ ἀπορρίψῃ πρέπει ὁ παραδειγματισμὸς εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους, ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν καὶ εὐμένειαν ἀμφοτέρων καὶ τῶν ΚΚ. συναδέλφων μου, καὶ τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν παρευρισκομένων ἐνταῦθα.

Ἡ πρόθεσίς μου, κύριοι, εἰς οὐδὲν ἄλλο κυρίως ἀποβλέπει σήμερον, εἰμὴ τοῦ νὰ ῥίψω εἰς γνῶσιν σας γεγονότα, ὡς τὰ ἐβεβαιώθην καὶ κατὰ τῶν ὁποίων τὸ κοινὸν ἅπαν καταβοᾷ, ἄνευ σεσοβημένης αἰτιάσεως κατὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν, καθόσον πεισθανοτάτη δύναται νὰ εἶναι ἡ περὶ τῶν τοιούτων ἄγνοιά των, ἂν καὶ ἀπορίας ἀξία θέλει φανῇ αὕτη· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ταῦτα μανθάνοντες θέλουν σπεύσει εἰς λύτρωσιν τῶν δεινοπαθούντων πολιτῶν, ῥέροντες καὶ ἐνώπιόν σας κατὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν τάξιν πᾶσαν πληροφορίαν περὶ τῆς ἀληθείας, εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν περαιτέρω καθηκόντων σας.

Καὶ ἄλλοτε, κύριοι, λόγος ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου περὶ παραβιάσεων καὶ παρανομιῶν τῆς ἐνταῦθα διοικητικῆς ἀστυνομίας· ἀλλ' ἀπό τινος καιροῦ αἱ τοιαῦται ἔφθασαν εἰς τὸ ἔπακρον καὶ ἀρόητον, ἐκ δὲ τῆς πληθύος τούτων

ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀναφέρω τὰς ἐξῆς ἐσχάτως λαβούσας χώραν, ἐξ ὧν τινὲς καὶ ἐξακολουθοῦσι, καὶ πέπεισμαι, Κύριοι, ὅτι διὰ τοῦτο, δὲν θέλω ἀκούσει καὶ ἤδη,, ὅτι παρεμβάλλονται ὄθθεν ἐμπόδια εἰς τὰ νόμιμα τῆς ἀστυνομίας καθήκοντα. καθ' ὅτι περὶ αὐτῶν καὶ κατ' αὐτῶν οὐδεὶς ἀποτείνεται λόγος, εἰμὴ ῥητῶς καὶ καθαρῶς, περὶ πράξεων αὐτῆς παρανόμων καὶ ἀξιοποίνων κατὰ τὴν ἐνέργειάν της.

1) Σωτήριός τις Λογοθέτης καλούμενος, ἐκ Καλαμῶν διαμένει πρὸ πολλοῦ ἐνταῦθα, τὸν ῥουτεμπορα (μανάβην) ἐπαγγελλόμενος· ἔχει δὲ καὶ οὗτος ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἓν κατώγειον (μαγαζεῖον) ὑπὸ ἐνοίκιον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Αἰώλου, κάτωθι ἑνὸς ἐμπορικοῦ καταστήματος· γενομένων δὲ κατ' αὐτὰς πολλῶν νυκτοκλοπῶν παρεδόκησθη, ὡς λέγεται, καὶ τὸ τούτου κατώγειον ὑπὸ νυκτοκλεπτῶν, δι' οὗ ἀναβάντες οὗτοι εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα ἥρπασαν 500 περίπου δραχ. Ἡ ἀστυνομία ἐπιληφθεῖσα τῆς περὶ τούτου ἐξετάσεως κατὰ τὸ καθῆκόν της καὶ συλλαβοῦσα τὸν ῥηθέντα τὸν ἐκράτησε ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς φυλακῇ. Ἀπέχων δὲ νὰ κάμω λόγον περὶ τῆς νομίμου πρὸς τοῦτο ἐνεργείας της, ἔρχομαι Κύριοι εἰς τὰς ὅλως παρανόμους καὶ φρικώδεις πράξεις της.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀρνούμενος τὴν ἐπὶ τῆς ῥηθείσης κλοπῆς ἐνοχήν του, καὶ τῆς τιμιότητός του παρ' ὅλης τῆς ἀγορᾶς μὴ ἀμφισβητουμένης, ἡ ἀστυνομία ἐνόμισεν ὅτι ἔλθῃ καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας διὰ βασάνων καὶ τρόπου βιαίου, ἀπαγορευομένου ἐν εἰς ἐλευθέραν πολιτείαν καὶ καθ' ὅλους τοὺς νόμους αὐτῆς· Ὅθεν καὶ παραδοθεὶς οὗτος εἰς ἕνα τῶν ὑπαστυνόμων, μετεφέρθη ἐσπέραν τινὰ εἰς τὰ περὶ τὴν θέσιν γεφύρι μέρη, ὅπου διὰ ῥαβδισμῶν καὶ ἄλλων κακώσεων ἐτυραννήθη ἀνηλεῶς, ὅπως ἀποσταθῇ καταφατικήν τινα ὁμολογίαν περὶ τῆς ἐνοχῆς του· τούτου δὲ μὴ τυχοῦσα ἡ ἀστυνομία ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπόγειον αὐτῆς φυλακήν, εἰς ἣν καὶ μένει ἐπίσης παρανόμως ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας καὶ μέχρι σήμερον, χωρὶς νὰ δύναται οὔτε ὁ ἀδελφός αὐτοῦ οὔτε ἄλλος τις οἱονδήποτε νὰ τὸν ἴδῃ καὶ πλησιάσῃ, πρὸς θεραπείαν τουλάχιστον τῶν πληγῶν του καὶ τοῦ μέλανος σώματός του.

2) Ἀμερικανός τις ἐλθὼν ἐνταῦθα, κατέλυσε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς «Ἀγγλίας» ἐπονομαζόμενον· οὗτος ἀπορασίσας πρό τινων ἡμερῶν νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀπλήρωσεν ἀφ' ἑσπέρας τὸν ξενοδόχον καὶ παρήγγειλεν αὐτὸν νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ κατὰ τὰς 3 π. μ. διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς Πειραιᾶ. ὡς καὶ ἐγένετο, ὅτε καὶ οἱ

τοῦ ξενοδοχείου ὑπηρέται, παραλαβόντες, τὸν κοιτῶνα εἰς ὃν οὗτος ἔμενεν, διευθέτησαν αὐτὸν κατὰ τὴν τακτικήν των, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρωΐ ἀναζητῶν γρόπον τινὰ ἐκ λιρῶν στερλινῶν περίπου 25 ὄν, ὡς εἶπεν, ἐλησμόνησεν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του. Οἱ τοῦ ξενοδοχείου ἐταράχθησαν διὰ τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ὡς μὴ εὑρόντες τὸν γρόπον καὶ ὡς μὴ ὑπάρχοντος μέχρι τότε ἐν τῷ καταστήματι τοῦ παραδείγματος ἐπιληψίμου τινὸς διαγωγῆς τῶν ἐν αὐτῷ, ὁ Ἀμερικανὸς ὅμως δὲν ἔλειψε νὰ γνωστοποιήσῃ τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἥτις καὶ μεταβᾶσα ἐπιτοπίως πρὸς ἐξέτασιν ἀπέτεινε ἀγνοῶ πῶς τὰς ὑποψίας της ἐπὶ δύω τῶν ἐπιτετραμμένων τὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀμερικανοῦ, ἐξ ὧν καὶ εἷς νέος Κερκυραῖος, ὀνόματι Θεμιστοκλῆς Βαλσαμάκης, ὑπήκοος Ἰόνιος, καὶ τὸν ὁποῖον μᾶλλον ἐνόμισεν ἔνοχον, ὡς ἐκ τοῦ διακρινομένου ἴσως πνεύματος, καὶ τῆς ἱκανότητός του, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκράτησεν εἰς τὴν ἰδίαν της φυλακήν· ἐν τούτοις ἀπελθὼν ὁ Ἀμερικανὸς εἰς Πειραιᾶ, καὶ παρατηρήσας ὅτι εἰς τὸν κόλπον τοῦ συνήθους ἐπανωφορίου του ἦτον ὁπῆ τις, ἔσπευσεν ἐν τῇ συνειθίσει αὐτοῦ νὰ γράψῃ πρὸς τὸν ἐνταῦθα Κύριον Χεὶλ, ὅτι οὐδεμίαν θετικὴν ὑπόνοιαν εἶχεν, ὅτι τὸν γρόπον αὐτὸν παρήτησεν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, καὶ ὅτι πειθανότερον ἦτον νὰ τοῦ παρέπεσεν ἀλλαχοῦ ἐκ τῆς ὁπῆς τοῦ φορέματός του, καὶ οὕτω ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Κύριος Χεὶλ δὲν ἔλειψεν ὅπως ἀμέσως κάμῃ γνωστὰ τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἀλλ' εἰς μάτην. Διότι μετὰ τοῦτο ὁ Κερκυραῖος παραδοθεὶς εἰς ἕνα τῶν ὑπαστυνόμων, μετεφέρθη οὗτος ἑσπέραν τινὰ εἰς τὸ κάτωθι τῆς Ῥηζαρίου Σχολῆς ῥεῦμα, καὶ δι' ἀνηκούστων ῥαβδισμῶν καὶ βασάνων, ἐν οἷς συγκαταριθμεῖται καὶ ἐργαλεῖόν τι τρομερόν, ὡς εἶδος μεγάλου κοχλιαρίου, κατὰ τῶν ἀποκρύφων μελῶν, τὸν ἐτυράννησαν δι' ἀρκετὴν ὥραν μέχρι λειποθυμίας θανατηφόρου, ἀλλ' οὐδὲν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των καὶ ἐκ τοῦ στόματος τούτου ἀποσπάσαντες τὸν ἐπανέφερον εἰς τὴν ἐνταῦθα φυλακήν των, ὅπου παρανόμως κατακρατήσαντες αὐτὸν διά τινας ἔτι ἡμέρας τὸν ἀπέλυσαν, ἀφοῦ εἶδον, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἐξανέστη κατὰ τῶν τοιούτων ὑποστάσεων.

1) Ὁ Κ. Ι. Φιλήμων, ἔχασε πρὸ ἡμερῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του δραχ. 1000 περίπου, καὶ πρὸς τοῦτο ὑποπτεύθη τὴν προϋπάρχουσαν ὑπηρέτριάν του, δεκαπενταετῆ τὴν Ἑλικίαν, ἐκ τῆς Εὐβοίας καταγομένην καὶ μένουσαν ἐνταῦθα παρὰ τῷ πατρὶ αὐτῆς ἐπαγγελλομένῳ τὸν κηπουρόν. Ἡ ἀστυνομία συλλαβοῦσα αὐτὴν

ἀντὶ, ὡς ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας εἴθισται διὰ τὰς γυναῖκας, νὰ τὴν παραφυλάξῃ ἔν τινι οἰκίᾳ ἱερέως ἢ τουλάχιστον εἰς τὴν ἐνταῦθα τῶν γυναικῶν φυλακὴν, τὴν μετέφερον εἰς τὰ καταστήματά της ὅπου ἀναιδεστέρως καὶ ταύτην ἐβασάνισε διὰ δεινῶν ῥαβδισμῶν καὶ διὰ τῶν ἐπιφοβεστέρων ἀπειλῶν προσεγγίσασα εἰς τὸν λαιμόν της καὶ μάχαιραν καὶ σπάθην.

Ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ἀπελπισθεῖσα, εἶπεν τέλος πάντων ἐν τῇ βασάνῳ αὐτῆς πρὸς λύτρωσίν της, ὅτι ἐπῆρε μὲν τὰς χιλίας δραχ. ἀλλὰ τὰς ἔδωσε πρὸς τὸν πατέρα της, ὃν καὶ ἀμέσως συνέλαβεν ἡ ἀστυνομία, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἀρνήσει αὐτοῦ, ὅτι οὐδὲν οἶδεν, εἶναι ἀνεκδιήγητα καὶ τὰ τούτου παθήματα, μεταφερθέντος καὶ αὐτοῦ πρὸς τοῦτο εἰς τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ μὴ δυναμένου νὰ ἐγκαρτερίσῃ εἰς τὴν δριμύτητα τῶν βασάνων, εἶπε καὶ οὗτος, εἰς προσωρινὴν τουλάχιστον λύτρωσίν του, ὅτι ἐπῆρε μὲν τὰς χιλίας δραχμὰς ἀλλ' ὅτι τὰς ἔχει χωμένας εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅτι ἔχριζε καιροῦ τινὸς διὰ νὰ τὰς ἐξάξῃ. Ἀπαιτησάσης δὲ τῆς ἀστυνομίας τὴν ἐνέργειαν ταύτην, ἀμέσως κατέφυγεν ὁ δυστυχὴς εἰς τὴν ἐξώδευσιν ὡρῶν τινῶν, μεταβαίνων ἀπὸ μέρον εἰς μέρος πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς θέσεως, ἀλλ' ἐπὶ τέλους μὴ δυνάμενος νὰ παρατείνῃ τὸ ἄθλιον τῆς τύχης του ἐβιάσθη καὶ ὡμολόγησε τὸν σκοπὸν τοῦ στρατηγήματός του, ὅστις, ἦτον ἡ δυνατὴ ἄνεσίς του· ἀναμοιφθεὶς δὲ ἐπισοδίως μὲ ἑτέρους ῥαβδισμοὺς ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὰς ἀστυνομικὰς φυλακὰς ὅπου καὶ μένει μέχρι τῆς σήμερον μετὰ τῆς ἀθλίας θυγατρός του εὐλογῶν τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν.

4) Ὁ Σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας ἔχασε κατ' αὐτὰς τινὰς δραχμάς. Ἡ ἀστυνομία ἄνευ μηνύσεως κατεφάτησε τὸν πρὸ 2 μηνῶν ὑπηρέτην του Γ. Μῆτρον Βιάναν, καὶ ὑποβαλοῦσα καὶ τὸν δυστυχῆ τοῦτον εἰς τὰς αὐτὰς δοκιμασίας τῶν βασάνων, ἀλλὰ τῶν τριμερωτέρων, ὥστε ἡ ζωή του εἶναι ἀμφίβολος, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν κατακρατῇ εἰς τὰς αὐτὰς φυλακάς της, μολονότι ὁ ῥηθεὶς ἀρχιεπίσκοπος ἐγγράφως ἀνέφερε πρὸς αὐτὴν ἐν τῇ συνειδήσει του, ὅτι οὐδεμίαν κατ' αὐτοῦ ἔχει ὑπόνοιαν καὶ παρεκάλεσε τὴν ἀπόλυσίν του.

5) Ὑπάρχει ἐνταῦθα ἀρτοπώλης τις Κοζαδῖνος καλούμενος, κατὰ δὲ τὴν ὑποχρέωσιν ὅλων τῶν ἀρτοπωλῶν ἔπεμψε καὶ αὐτὸς μὲ ἕνα τῶν ὑπηρετῶν του τὸν ἡμερούσιον ἄρτον εἰς τὰ ἐπὶ τούτου παραπείγματα τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ τὴν μεταφορὰν ταύτην ἐνήργησεν ὁ ὑπηρέτης διά τινος ζώου· εἰς δὲ τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ, ὡς δῆθεν παραβιά-

σαντος τὴν πρὸς τοῦτο περὶ καθαριότητος διάταξιν· ὁ ὑπηρέτης εἰ καὶ δικαιολογηθεὶς μὲ τὴν ἑτοιμότητα αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ καθαρίσῃ τὴν ἴσως γενομένην ἐκ τοῦ ζώου ἀκαθαρσίαν, ἀπέχθη μολαταῦτα ὑπὸ τοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ἀριθμὸν ὑπαστυνόμων· ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ὑπῆρξε παραδειγματική, ῥαβδισθέντος καὶ τούτου οὐχὶ μετρίως, καὶ συνάμα μεταφερθέντος εἰς τὴν ἀστυνομικὴν φυλακὴν, καὶ μετὰ πλείστων δεήσεων μόλις ὁ Κύριος αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐνόμισε νὰ ἀναφέρῃ δι' ἀναφορᾶς του τὰ παράπονα αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον καὶ μολονότι ἐν ἐλπίᾳ νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἴδιος ὁ διαβὰς εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον ἐζητήθη νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τὴν ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ῥαβδισμῶν κατάστασιν τοῦ σώματός του, εἰσέτι ὅμως τὰ περὶ αὐτοῦ εὑρίσκονται εἰς βαθεῖαν σκέψιν.

Ταῦτα ἐν φειδοῖ τῶν πολυτίμων στιγμῶν σας ἀναφέρων, Κύριοι, ἐπικαλοῦμαι ἐν ὀνόματι τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν νόμων τὴν ἐντονον καὶ ταχεῖαν πρόβλεψιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τε τῶν πασχόντων εἰσέτι· δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει σπεύσει νὰ ἐνεργήσῃ τὰ κατ' αὐτὸν, φέρων καὶ εἰς τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα τὰς ἀνικούσας πληροφορίας περὶ τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν· διότι εἶναι αἶσχος διὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, ὅτε καὶ εἰς αὐτὰ τὰ πλέον βάρβαρα καὶ ὁμολογουμένως ἀπολίτευτα ἔθνη δὲν ἀκούονται τοιαῦται ὁμότητες, νὰ διαπράττωνται εἰς πολιτείας Συνταγματικὰς καὶ βασιλευομένας.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀπήντησε·

Κύριοι!

Ὁ προορισμὸς τοῦ ἐντίμου τούτου Σώματος εἶναι νὰ συζητῇ ἔργα σπουδαῖα· οὔτε εἰσαγγελεὺς εἶναι, ἀλλ' οὔτε ἀνακριτής. Διὰ τοῦτο ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Παλαμιδὴς ἀφοῦ ἐπληροφορήθη, ὅσα πρὸ ὀλίγου ἐξέθηκεν, ἔπρεπε νὰ ἀποτανθῇ πρὸς τὸν ἀριθμὸν εἰσαγγελέα ἢ τὴν ἀνάκρισιν διὰ νὰ δώσουν αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἔλεγχον. Ἀλλ' ὁ σκοπός του δὲν ἦτο βεβαίως τοῦτο, εἰμὴ νὰ ἐλέγξῃ ἡμᾶς δημοσίᾳ.

Ἂν δὲ, ὡς λέγει, ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου Μαντινείας ἐβασανίσθη, ἔπρεπε νὰ καταγγείλῃ τοῦτο ἀριθμοδίως ὁ ἴδιος ἢ διά τινος συγγενοῦς ἢ φίλου του, ὅπως λάβῃ ἱκανοποίησιν καὶ οὐχὶ νὰ ἀπασχολῶνται σήμερον αἱ πολύτιμαί σας στιγμαί.

Πολλοί κατηγορούμενοι, ἀφ' οὗ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐγκλήματός των, ὁμολογήσωσι τὴν πρᾶξιν κατόπιν διὰ νὰ ἀνηθῶσι αὐτὴν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ἰσχυρίζονται, ὅτι ἐβασανίσθησαν, ἐκακώθησαν πρὸς ὁμολογίαν αὐτῶν καὶ βεβαίως παρόμοιόν τι συμβαίνει καὶ σήμερον. Διότι ἐκ τῆς γενομένης ἀνακρίσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι ὅλα ταῦτα ἦσαν πλάσματα, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ θέσωσιν ὑπὸ ἔλεγχον πρόσωπά τινα.

Αἱ ἀνακρίσεις, κύριοι, εἶπα καὶ ἄλλοτε πρέπει νὰ μένωσι μυστικαὶ καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον προλαλήσαντα νὰ μὴ διακοινῇ περιστατικά, τὰ ὁποῖα παρεμποδίζουν τὸν σκοπὸν τοῦτον, καθόσον δὲν εἶναι ἐκ τῶν καθηκόντων ἑνὸς Γερουσιαστοῦ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαιμήδης ἀντέκρουσε·

Κύριε Πρόεδρε!

Ἡ τόλμη τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης νὰ θέλῃ νὰ κανονίσῃ τὰ καθήκοντα ἡμῶν, εἶναι ἀνεξήγητος. Τὸ νὰ ζητεῖται λόγος καὶ τὸ ἐπερωτᾶν τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς εἶναι δικαίωμά μας. Καθόσον δὲν κοινοποιοῦμεν πράξεις ἀνακριτικάς, ἀλλὰ λέγομεν τυραννίας, βάσανα ἐφαρμοσθέντα κατὰ πολίτου ἐλευθέρου ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, διότι ποτὲ δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι δικαστικὴ ἐξουσία ἐπιτρέπει ταῦτα, καὶ εἶναι δικαίωμα ἡμῶν, κύριοι, νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὴν πάσχουσαν κοινωνίαν, φροντίζοντες περὶ αὐτῆς, ἐπαγρυπνοῦντες εἰς τὰς παραβάσεις τῶν νόμων. Τὴν παρατήρησιν λοιπὸν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι τῶν καθηκόντων μας τὴν θεωρῶ τόλμην ἀπαίσιον! Φέρομεν πράγματα ἐνώπιον ὑμῶν Κ. ὑπουργέ, τὸν βασανισθέντα ὑπηρέτην τοῦ ξενοδοχείου, τὸν ὑπηρέτην τοῦ ἁγίου Μαντινείας, τὴν ὑπηρέτριαν τοῦ Κ. Φιλήμονος, τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τόσους ἄλλους τυρανηθέντας, βασανισθέντας εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς ἀστυνομίας καὶ ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, καὶ μᾶς λέγετε ὅτι δὲν εἶναι καθῆκον ἡμῶν νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πολίτου; Ἀλλ' ὡς φαίνεται, ὁ Κ. ὑπουργὸς παρέλειψε τὸ χρέος του καὶ διὰ τοῦτο ἔρχεται σήμερον ὑπερασπιζόμενος τὰ τοιαῦτα. Ἐγώ, ὅμως χωρὶς νὰ παραλείψω τὸ καθῆκόν μου ἔρχομαι ὡς δημόσιος ἄνθρωπος νὰ ἐλέγξω ἐντεῦθεν δημοσίᾳ τὴν παρανομίαν, τὴν τυραννίαν ὑπαλλήλων δημοσίων εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας των. Μᾶς παρέπεμψεν εἰς τὸν ἀνακριτὴν καὶ τὸν εἰσαγγελέα, ἀλλ' ἂς μάθῃ ὅτι, ἐκτὸς τοῦ Κοζαδίνου, ὅστις ἀνετρέφθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς εἶπον, καὶ οὐδεμία ἐπῆλθε πρόνοια, καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς αὐτὸς, ζητήσας τὴν εἰσαγωγὴν εἰς δίκην ἑνὸς τῶν ὑπαστυνόμων διὰ τοὺς ῥαβδισμούς τοὺς ὁποίους ἔδωκεν παρόντος αὐτοῦ εἰς ἕνα τῶν ἐμπόρων, δὲν τῷ ἐπιτρέπει.

Ὥστε αἱ παραπομπαὶ ἀποβαίνουν μάταιαι· ὁ Κ. ὑπουργὸς πρέπει νὰ κοπιάσῃ εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας ὅσων ἐξέθηκα καὶ διαβεβαιώσῃ ἡμᾶς κατόπιν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ αὐτῶν, καθόσον ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κ. Σωτηρίου Λογοθέτου ἵσταται ἤδη ἔξωθεν τῆς αἰθούσης καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐκαλοῦμεν νὰ ἔρχεται θρηνῶν καὶ ὀδυρόμενος διὰ τὴν ὡς ἐξέθηκα κατάστασιν τοῦ ἀδελφοῦ του, ἄλλως θέλω ἔλθει καὶ καταβιβάσῃ ἐγὼ ταῦτα πρὸς κοινὸν σκάνδαλον καὶ πολλὴν ἠθικὴν βλάβην τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν.

Ἐνταῦθα παυσάσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὁ Γερουσιαστὴς, Κ. Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε·

Κύριοι!

Ἐπειδὴ καὶ τοῦ δευτέρου ἄρθρου τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου οὔτε ἡ συζήτησις ἐπεραιώθη οὔτε τὸ ἄρθρον ἐπεφηρίσθη ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπιφέρω μικράς τινας παρατηρήσεις. Ὅτε προσῆλθον, εἰς τὸ μέτρον νὰ προτείνω τὴν αὔξησιν τῶν 2 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαίου, ὅπως ἐν τῇ ἐλθούσῃ τῆς ἐπιτροπῆς σας ἐντίθενται οἱ λόγοι. ἐνόμισα, ὅτι ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης φορολογίας, καὶ τίποτε δὲν ἔχω νὰ προσθέσω σήμερον πλειότερον παρ' ὅ,τι καὶ τότε ὑπεστήριζα δημοσίᾳ, τοῦτέστιν τὴν ἄποψιν παντὸς παραπόνου· οὔτε ἤλθα εἰς τὸ περὶ σταφίδος ὅπου ἐν ὀλίγαις θέλω διέλθει τὸ μέρος τοῦτο, ὅπως φθάσω εἰς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς σήμερον ὁμιλίας μου. Ὡς πρὸς τὴν σταφίδα δύω ὑπῆρξαν αἱ ἀναπτυχθεῖσαι γνῶμαι, ἡ μὲν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου προσδιορίζοντος τὸν φόρον αὐτῆς εἰς 21 δραχμὰς ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἡ κατ' αὐτοῦ εἰς 20, ἐντεῦθεν ἐπῆλθε καὶ τρίτη τὸ νὰ μένῃ ὁ φόρος τῆς σταφίδος, ὁ αὐτὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Αἱ γνῶμαι αὗται κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συζήτησιν ἐξετάσθησαν καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τῆς ἐμπορικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀξίας των.

Ἐπὶ τῆς πρώτης μάλιστα ἐρρέθησαν λόγοι ἰσχυροὶ κατὰ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει σοβαρὰ ἐναντία γνώμη, ὅτι εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι νὰ φθάσωμεν βαθμηδὸν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐμπορίαν, τὸ ὁποῖον ὅμως θέλει φέρει ὁ χρόνος, καὶ ἴσως ἡ πλ-

λὰς ῥθάσει ταχύτερον παντὸς ἄλλου ἔθνους εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐν τούτοις καὶ τὰ φορολογικά, Κύριοι, νομοσχέδια ἔχουσι τὴν πολιτικὴν δόσιν των, ἥτις οὐχ ἧττον ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις ἡμῶν, ὁμολογουμένως ἅπαντες οἱ ΚΚ Γερουσιασταὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, καὶ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα τρέφουσιν ὑπὲρ τοῦ συμῤῥέοντος τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ, ὅταν πρόκειται περὶ ἐπιψηφίσεως νομοσχεδίων· ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς ἐκῤῥαθείσας ἀντιῤῥητικὰς ἰδέας ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχουσι καί τινα πλεονεκτήματα· ἡ μία λόγου χάριν ἡ ὑποστηρίζουσα κατὰ πεποίθησιν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἑτέρας σημείου, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου θέλει ἐπιφέρει τὸν ἐκπεσμὸν δραχμῶν τινων, καὶ ὁ φορολογούμενος λαὸς, ὅστις εἶναι ὑπὲρ τὰς **100, 000** θὰ εὐεργετηθῇ, καὶ ἑπομένως ἐκ τῆς ἀνακουφίσεως, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου, εἶναι φυσικὴ συνέπεια ὅτι θέλει προέλθει εὐγνωμοσύνη τις πρὸς τοὺς στηρικτάς, ἂν δὲ πάλιν καὶ δὲν γενῇ δεκτὴ ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου οὐχ ἧττον μένει συμπάθειά τις πρὸς αὐτούς. Καὶ πάλιν ἐὰν παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον, καὶ τὸ δημόσιον ὠφελεῖται χωρὶς νὰ βλαφθῇ τὸ συμφέρον τῶν φορολογουμένων, ὅταν π. χ. ἡ σταφὶς θὰ ἔχῃ τὴν κάτωθεν τιμὴν τὴν ὁποίαν προβλέπει τὸ νομοσχέδιον, ἡ ὠφέλεια θὰ ἦναι εἰς ἀμφοτέρους τοὺς στηρικτὰς τῶν ἀντικρουομένων ἰδεῶν κοινὴ καὶ τὸ συμπέρασμα θέλει εἰσθαι, ὅτι εἰς μὲν τὴν ὠφέλειαν εἴμεθα ὅλοι, εἰς δὲ τὴν ζημίαν τὸ μέρος. Στηρίζων δὲ τὴν ἰδέαν μου ταύτην, ἠδυνάμην νὰ φέρω καὶ ἄλλο γεγονὸς πρόσφατον, διὰ νὰ ἀποδείξω ἔτι μᾶλλον τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου, ἀλλὰ τὸ παραλείπω διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ Γερουσιαστὴς, κατὰ πόσον πρέπει νὰ εἶναι προσεκτικὸς, καὶ μὲ ὁπόσας ἰδέας πρέπει νὰ παλαίσῃ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ δώσῃ τὴν ψῆφόν του. Περίεργος ὅμως εἶναι ἡ θέσις της πρωτάσεώς μου, περὶ διορθώσεως τοῦ φόρου τοῦ ἐλαίου, ἥτις ἀπέχει πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὰς λοιπὰς, διότι καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ δημοσίου συμῤῥέοντος τὴν ἐπολέμησεν, εἰς τρόπον ὥστε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἡ πρότασίς μου, ἂν καὶ πόσον δικαία καὶ ὀρθὴ, οὔτε ὑποστηρίχθη, οὔτε συμπαθείας τοὐλάχιστον ἐκέρδισε. Πρὶν δὲ ἔλθω εἰς τὸ κύριον ζήτημα, ἀναγκάζομαι καὶ αὖθις νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ περὶ σταφίδος, καὶ ἀπευθύνω τὰς ἑξῆς δύω ἐρωτήσεις, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, παρακαλῶ, νὰ μὲ

ἀπαντήσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του εἰς τὴν πρώτην, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας θέλω ἀπαντήσει μόνος.

Ἤκουσα, Κ. ὑπουργὲ, ὅτι ἡ σταφὶς δίδει φόρον **2 1/2** ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἶναι ἀληθὲς τοῦτο;

Μάλις δύω, ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ δευτέρα ἐρώτησις εἶναι, ἂν ἡ μεταβολὴ τοῦ πληρώνειν εἰς χρήματα τὸν φόρον, καὶ οὐχὶ εἰς εἶδος, εἶναι ὠφελιμωτέρα πρὸς τὸ δημόσιον καὶ τοὺς σταφιδοκτήμονας. Ἀποκρίνομαι καὶ τὰ δύω· μάλιστα δὲ κατ' ἐμὴν ἰδέαν, ὁ φορολογούμενος ὠφελεῖται πλειότερον, καὶ ἰδοὺ πῶς·

Κατὰ τὸ **1838**, ἐγὼ μετὰ τῶν στρατηγῶν Τζαβέλλα καὶ Χατζηπέτρου, ἦμην ἐνοικιαστὴς τῶν σταφίδων τῆς Κορινθίας, καὶ ὁ φόρος ἐδίδετο εἰς εἶδος. Κατ' ἐκεῖνο τὸ σύστημα ἦτον ὑποχρεωμένος ὁ φορολογούμενος, νὰ ἑτοιμάζῃ τὸν καρπὸν εἰς τὸ ἁλώνιον, νὰ σφραγίζεται οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ ἐνοικιαστοῦ, νὰ ζυγίζεται, καὶ τὸ δέκατόν του νὰ τὸ μεταχομίζῃ δι' ἰδίων ἐξόδων, εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Τώρα κατὰ τὸν διϊσχυρισμὸν, τῶν ὑποστηριζόντων τὴν ἐλάττωσιν κατὰ τέσσαρας δραχμὰς, ὑπάρχει ὑποψία νὰ ζημιωθῇ ὁ φορολογούμενος· ἀμφιβάλλω λοιπὸν, καὶ ἂν ἠθέλαμεν παραδεχθῇ ὡς πραγματικὴν, τὴν ζημίαν ταύτην, ἀμφιβάλλω, λέγω, ἐὰν ὁ φορολογούμενος θὰ προτιμήσῃ τὰς δυσκολίας καὶ τὰ βάσανα τοῦ ἄλλου συστήματος τοῦ νὰ δίδῃ καρπὸν ἢ νὰ πληρώσῃ τὰς τέσσαρας ταύτας δραχμὰς· ἂν θέλετε τὴν γνώμην μου, ὁ φορολογούμενος θὰ προτιμήσῃ τὴν τελευταίαν.

Μεταβαίνω τέλος πάντων, εἰς τὴν σημερινὴν κυρίαν πρότασίν μου. Τὸ δεκαθτιὸν σύστημα, εἴτε καλῶς, εἴτε κακῶς, τοῦτο διέπει σήμερον τὴν φορολογίαν μας, οἱ γεωργοὶ διδουσιν ὡσαύτως τὸν φόρον τῶν **10** ἐπὶ τοῖς **0/0** εἰς εἶδος πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς, οἵτινες ὅλοι γνωρίζομεν, ὅτι καταπιέζουν τὸν γεωργὸν καὶ ὡς ἔμποροι φροντίζουν ὅπως ὄνποτε νὰ ὠφεληθῶσι καὶ ἰδοὺ ἡ καταπίεσις· ὁ φορολογούμενος ἐσυνείθησε νὰ δίδῃ περιπλέον πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τὸν ἀνέχεται διὰ νὰ εὐκολύνεται.

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν καθυστερήσεων ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν, παρεδέχθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν νὰ δίδωσι τοὺς φόρους των οἱ γεωργοὶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ δημόσιον, καὶ ἰδοὺ τὸ παραδεχθὲν σύστημα τοῦ νὰ ἔχωμεν ἀποθήκας δημοσίας καὶ ἀποθηκαρίους, κατὰ συνέπειαν ὁ φορολογούμενος γεωργικὸς λαὸς ἔχει τώρα καὶ δεύτερον ἐνοικιαστὴν ἔτι χειρονα τοῦ πρώτου;

τοῦτέστι τὸν ἀποθηκάριον, ὅστις ὄχι μόνον πολλάκις ἀλλάσσει τὸ καιλὸν πρὸς ὠφέλειάν του ἀλλὰ καὶ ὅταν μετρῇ τὸν παραλαμβανόμενον καρπὸν τὸν μετρῇ μὲ ἰδιοτέλειαν, ὥστε ὁ φορολογούμενος εἶναι ὑποχρεωμένος, ἵνα εὐχαριστήσῃ καὶ τὴν πλεονεξίαν τοῦ δευτέρου νὰ φέρῃ περισσότερον καρπόν, παρ' ὅ,τι ὀφείλει νὰ δώσῃ κατὰ τὸ διπλότυπον τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἠναγκασμένος νὰ ὁδοιπορῇ τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας ἕως οὗ τὸ μεταφέρῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην· καὶ ἰδού, κύριοι, τίς ἡ κατάστασις αὐτοῦ τοῦ λαοῦ τοῦ συνισταμένου ἀπὸ ἑξακοσίας καὶ ἐπέκεινα χιλιάδας.

Ὅθεν τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ νόμος διὰ τοὺς φορολογουμένους, μεταβάλλων εἰς χρήματα τὸν φόρον τῆς στατίδος καὶ τῶν συκοδένδρων, ἵνατί νὰ μὴν ἐπεκτείνῃ διὰ τοῦ νομοσχεδίου του ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἰς τὸν μέγα λαόν; ὁ ἴδιος εἶπεν, ὅτι ἡ καταπίεσις καὶ ἡ κατάχρησις τῶν ἐνοικιαστῶν τὸν ἠνάγκασε νὰ φέρῃ τὴν μεταβολὴν ταύτην διὰ τὰ συκόδενδρα. Τίς δύναται νὰ μοὶ ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ αὐτὴ καταπίεσις καὶ μεγαλητέρα ὑρίσταται καὶ εἰς τὸν γεωργικὸν λαόν; Ἀλλ' ἴσως θὰ εἴπωσι τινες ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, πῶς δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα; Ἰδού! ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ θέλησις καὶ ἡ δυσκολία δὲν θέλει εἶσθαι ἀνυπέρβλητος.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὑπάρχει, ὁ μέσος ὅρος τῆς τιμῆς τοῦ σίτου, ἀραβοσίτου κλπ. ἐὰν τὸ δημόσιον θέλῃ νὰ ὠφεληθῇ πέραν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ μέτρον τοῦτο νομίζω δὲν εἶναι ἀντάξιον, καθόσον τὸ δημόσιον δὲν πρέπει κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον εἰμὴ νὰ εἰσπράξῃ τὸ προϋπολογισθέν, διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω νὰ μεταβληθῇ καὶ ὁ φόρος οὗτος εἰς χρήματα, μάλιστα δὲ ἀντὶ τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δραχμῶν τεσσάρων τοῦ σίτου νὰ αὐξηθῶσιν εἰς πέντε, ἤτοι ὁ σῖτος δραχμὰς πέντε, ὁ ἀραβόσιτος δραχμὰς τρεῖς καὶ ἡ κριθὴ δύω.

Κύριε Πρόεδρε!

Οὕτω παραδεχομένης τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ τὴν τροπολογίαν ταύτην, θέλει ἀπαλλάξει τὸν μέγαν φορολογούμενον λαὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ δύω μεγάλας καταπιέσεις τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἀποθηκαρίου· ὁμιλῶ κύριοι, ἐν γνώσει τοῦ πράγματος καὶ προσθέτω ἀκόμη, ὅτι ὄχι μόνον ὁ λαὸς θέλει εὐλογήσει τὴν πρᾶξιν μας ταύτην, ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον θέλει ὠφεληθῇ τὰ ἔξοδα τῶν ἀποθηκαρίων καὶ ἀποθηκῶν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ σῖτος θὰ πωληθῇ δραχμὰς τέσσαρας ὠφελεῖται τὴν πλέον δραχμὴν ἀπὸ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς πλεονεξίας τοῦ ἀποθηκαρίου. Προτείνω λοιπόν, ὅτι τὸ σύστημα τῆς σταφίδος καὶ τῶν συκοδένδρων νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν γεννημάτων, τὸ καλὸν πρέπει νὰ εἶναι γενικὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ ἅπαντας.

Εἰς ταῦτα, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀντεῖπε·

Δὲν θέλω ἀπαντήσει εἰς τὸν λόγον τοῦ πρώτου ὁμιλήσαντος, καθότι δὲν συνάδουν μὲ τὴν συνέχειαν τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἐκκρεμὲς εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν· τοῦτέστι, δὲν ἐπρόκειτο οὔτε πρόκειται περὶ μεταβολῆς συστήματος ἀπὸ χρήματα εἰς εἶδος, κατὰ τὸν προλαλήσαντα, οὔτε ἀπὸ εἶδος εἰς χρήματα, καὶ οὔτε περὶ ἐνοικιάσεως ἢ καταπιέσεως τῶν φορολογουμένων ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστάς, καθόσον μάλιστα ἡ ἐνοικίασις δὲν προέρχεται ἀπὸ συμπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς, οὔτε ἀπὸ καλοσύνην τῶν ἐνοικιαστῶν διὰ νὰ ὠφελήσωσι τὸ δημόσιον, ἀλλὰ καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ κινοῦνται ἀπὸ ἀμοιβαῖα συμφέροντα, ἤγουν, ὁ μὲν εὑρίσκει συμφέρον εἰς τὸ νὰ πωλήσῃ, ὁ δὲ ἐλπίζει κέρδος ἀπὸ τὴν μετρίασιν τῆς ἀξίας εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ πράγματος· ἐπειδὴ λοιπὸν παρελέχθη τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τοὺς δημητριακοὺς καρπούς, καὶ ἡμεῖς δὲν ὁμιλήσαμεν κατ' ἐπίδειξιν, διὰ νὰ κερδίσωμεν τὴν συμπάθειαν ἑνὸς μέρους τῶν φορολογουμένων, κατὰ τὸν προλαλήσαντα, ἐπαναφέρω τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ κατάστασιν· ἤτοι ἂν ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ προϊόντος τῆς σταφίδος πρέπει νὰ μένῃ εἰς **24** ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἑνετικῶν λιτρῶν κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἂν εἰς **20** κατὰ τοὺς μέν, ἢ εἰς **15** κατὰ τοὺς δέ· ὅθεν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω μικράς τινας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν λεχθέντων εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν· ἀλλὰ πρὸ τούτου, ὀφείλω νὰ ἐξαλείψω τὰς ἰδέας ἢ προλήψεις· α') πᾶσαν ἰδέαν ἀντιπολιτεύσεως, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἀνήκω ἤδη εἰς αὐτήν, μάλιστα δὲ θεωρῶ καὶ ὁμολογῶ, ὅτι εἰς τὸ πρακείμενον ζήτημα οὐδεὶς κινεῖται ἀπὸ τοιαύτην ἰδέαν· καὶ β') ὅτι δὲν κινοῦμαι ἀπὸ ἰδιοτέλειαν ὡς ἰδιοκτήτης μικρᾶς ποσότητος σταφίδος, καθότι τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μὲ ἐπιβαρύνῃ ἐκ τῆς προσθήκης τοῦ φόρου, δὲν ὑπερβαίνει ἴσως τὰς διακοσίας δραχμὰς, καὶ δὲν καταβιβάζω ἐμαυτὸν διὰ τόσον μηδαμινὸν ὄφελος· πρὸς ἐξάλειψιν ὅμως καὶ αὐτῆς τῆς ἰδέας, ὁμο-

λογῶ παυδήμως, ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ ἐμαυτόν, ὑπάσχομαι νὰ πληρώσω τὸν φόρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ ὄχι κατὰ τὴν ἐλάττωσιν ἂν τυχὸν παραδεχθῇ αὐτή.

Ὁμολογῶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχεν ποσῶς ἄδικον ὅτε ἔθεσε τὴν ἀξίαν τοῦ προϊόντος τῆς σταφίδος εἰς **240** δραχμὰς ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, καθότι τοιαῦται ἦσαν ἡ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πληροφορίαι, πάμπολλοι ἐθεώρουν ὀρθὴν τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἤμην σύμφωνος, καὶ μάλιστα ἐξέφρασα τὴν ἰδέαν μου εἰς ἕνα ἐκ τῶν κυρίων ὑπουργῶν πρὸ τριάκοντα περίπου ἡμερῶν, ὅτι ἂν περιορισθῇ ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος εἰς **34** δραχμάς, ἡ ζημία τῶν φορολογουμένων θέλει εἶσθαι μικρὰ καὶ ἀνεπαίσθητος, καθότι ὅλοι εἴχομεν πλήρη τὴν βεβαιότητα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ποσῶς ἀποταμίευσις τοῦ περυσινοῦ προϊόντος, ἀλλ' ἤδη πληροφορούμεθα θετικῶς, ὅτι ὑπάρχει εἰς Λονδῖνον ποσὸν ἓξ εἴκοσιν ἑκατομμυρίων.

Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον καταναλίσκεται ἐτησίως ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου εἰς τὸν ἐγνωσμένον κόσμον, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας, μόλις φθάνει τὰ **70** ἑκατομμύρια· τὸ δὲ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον παρήχθη πέρυσιν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ τὴν Ἑπτάνησον, περιορίζεται εἰς **54** ἑκατομμύρια περίπου· προσέτι τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον μᾶς προμηνύει ἡ κατ' ἐξαίρεσιν ἐφετεινὴ εὐφορία τοῦ προϊόντος τούτου, ἀναβαίνει εἰς **70** ἕως **80** ἑκατομμύρια εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ **35** εἰς τὴν Ἑπτάνησον, τὸ ὅλον **115** ἑκατομμύρια· μολονότι εἰς τὰ παρελθόντα τέσσαρα τελευταῖα ἔτη κατεστράφη τὸ προϊὸν τοῦτο ἐκ τῆς νόσου καὶ οἱ καταναλωταὶ ἐπεθύμουν πολὺ τὴν γεῦσιν αὐτοῦ, μολονότι δὲν ὑπῆρχεν ἀποταμίευσις εἰς τὸ παρελθόν, καὶ μολονότι παρήχθη ὀλιγώτερον ποσὸν ἀφ' ὅσον καταναλίσκεται εἰς τὸν ἐγνωσμένον κόσμον, μόλαταῦτα τριάκοντα μόνον ἑκατομμύρια κατηναλώθησαν καὶ εἴκοσι ἔμειναν εἰς τὰς ἀποθήκας· ποῖος εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν κατηναλώθη τὸ ὅλον; ὁ μόνος λόγος εἶναι διότι ἐπωλεῖτο εἰς ὑψηλὰς τιμὰς καὶ οὐδεὶς ἄλλος, καθότι τὸ προϊὸν τοῦτο δὲν εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης τῆς ἀνθρωπίνου τροφῆς.

Ὅταν λοιπὸν κατηναλώθησαν πέρυσιν μέχρι σήμερον τριάκοντα περίπου ἑκατομμύρια, διὰ τοὺς ῥηθέντας λόγους, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλπίσωμεν βασίμως, ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλει καταναλωθῇ περισσότερον, ὅταν αἱ τιμαὶ μένωσιν ἐπίσης ὑψηλαί, καὶ ὅταν τὸ ἐφετεινὸν προϊὸν προμηνύῃ ἀριδήλως, ὅτι θέλει εἶσθαι διπλάσιον τοῦ παρελθόντος; ἂς παραδεχθῶμεν μολαταῦτα, ὅτι

θέλουσι καταναλωθῇ περισσότερα, ἤτοι πεντήκοντα ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ **20** θέλουν εἶσθαι ἀπὸ τὴν Ἑπτάνησον καὶ τὰ τριάκοντα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τότε θέλουσι μείνει πεντήκοντα ἑκατομμύρια ἀπώλητα ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκτὸς τῆς Ἑπτανήσου, ὅτε τὰ ἀποτελέσματα θέλουσιν εἶσθαι λίαν δυσάρεστα, μὲ γιγαντιαίους ἐκπεσμοὺς τῆς τιμῆς ἀνὰ πᾶν δεκαπενθήμερον, μέχρι τῶν **20** ταλλήρων ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, διότι οἱ μὲν ἔμποροι δὲν θέλουσι προχωρεῖ εἰς ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῆς μὴ καταναλώσεως, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται θέλουσιν εἶσθαι εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην νὰ πωλήσουν ἐκ τῆς ἀνεχείας ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ χάσωσιν ὁλοτελῶς τὸ πρᾶγμα, καὶ τότε θέλουσι πληρώνει φόρον διπλασίας ἀξίας ἀπὸ ἐκείνην τῆς πωλήσεως· εἶναι πιθανὸν ἢ μᾶλλον βέβαιον ὅτι κατὰ πρῶτον, εἰς τὰ λεγόμενα πριμαρόλια, θέλουσι παρουσιασθῇ τιμαὶ εἰς τὰ **40** καὶ **50** ταλλήρα ἢ καὶ περισσότερα ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ποσῶς ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἐπίθεσιν τῆς φορολογίας, καθότι ὅλα τὰ τοιαύτης φύσεως προϊόντα, ὡς τὰ ἀγκούρια, τὰ κεράσια κτλ. τὰ ὁποῖα εἰς μὲν τὰ λεγόμενα πριμαρόλια ἔχουσιν ὀκταπλασίαν τιμὴν ἀνωτέραν, μετὰ παρέλευσιν δὲ ὀλίγων ἡμερῶν καταβιβάζονται εἰς εὐτελεστάτην ἀξίαν.

Τὸ προϊὸν τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος, καθότι τῆς πρώτης ποιότητος εἶναι ἐκεῖνο τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Αἰγείου, τῆς δὲ Κορίνθου εἶναι κατωτέρας ἀξίας ὀκτὼ ἕως δέκα τάλληρα ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἐπίσης τοῦ Ἄργους, τῆς Ναυπλίας, τῆς Ὀλυμπίας, τῆς Τριφυλίας, τοῦ Πύργου, τῆς Γαστούνης καὶ ἄλλων διαφόρων μερῶν τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἀποτελεῖ τὰ δύω τρίτα καὶ περισσότερον τοῦ ὅλου τῆς παραγωγῆς, ὥστε εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὁ φόρος τίθεται ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῆς πρώτης ποιότητος, εἶναι ἀδικώτατον νὰ τεθῇ ὁ αὐτὸς φόρος καὶ εἰς τὸ τῆς κατωτέρας ποιότητος πρᾶγμα· δὲν προκύπτουσι παράπονα ὅταν εἶναι μέτριος ἡ φορολογία, καὶ ἂν ὠφελοῦνται κατά τι οἱ μὲν, δὲν ζημιοῦνται οἱ δὲ, ἀλλ' ὅταν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τῆς πρώτης ποιότητος, εἶναι ἀπολύτως δίκαιον νὰ καταβιβασθῇ ὁ φόρος τῆς κατωτέρας ποιότητος διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν δέουσαν ἀναλογίαν.

Πρὸς τούτοις τὸ προϊὸν τῆς σταφίδος ὑπόκειται συνεχῶς εἰς τὴν ζημίαν τῆς βροχῆς ἐν καιρῷ τῶν ἀλωνίων, ὥστε συνήθως βρέχεται τὸ ἓν τρίτον σχεδὸν, καὶ σπανιώτατα μένει ἄβροχον, ὅτε δηλ. εἶναι μεγίστη ἀνομβρία· ἐὰν βραχῇ ἅπαξ εἶναι μετρία

ἡ ζημία, ἐὰν δύω, ἡ ζημία εἶναι περισσότερον τοῦ ἡμίσεως, καὶ ἂν περισσότερον τῶν δύω ζημιοῦται εἰς ταύτην ὁ ἰδιοκτήτης κατὰ τὰ τέσσαρα πέμπτα, ἄρα ὅταν ὁ φόρος τίθεται ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἀξίας, ὁ φόρος τῆς βρεγμένης σταφίδος πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος τῆς ποιότητος καὶ πωλήσεως αὐτῆς.

Ἐπειδὴ δὲ δικαιοῦται ἕκαστος νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ εἰς τὰς δύω ἰδέας, ἤτοι εἰς τὴν ὕψωσιν καὶ ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος, ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ἀμφιβολία, μολονότι ἡ δευτέρα εἶναι μᾶλλον πιθανωτέρα, ἂς ἐξετάσωμεν εἰς ποῖον μέρος εἶναι ὀρθότερον νὰ κλίνῃ ἡ πλάστιγξ τῆς ἐπιεικείας· ὅταν δικάζεταί τις διὰ ἔγκλημα ἢ κακούργημα, καὶ εἰς τοὺς δικαστὰς μένει μικρά τις ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐνοχῆς, ἡ πλάστιγξ τῆς ἀθωότητος κλίνει εἰς τὸν κατηγορούμενον· οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας, ἡ πλάστιγξ τῆς ἐπιεικείας πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ κλίνῃ ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων, ἐπειδὴ ἂν τὸ δημόσιον λάβῃ κατὰ μικρόν τι ὀλιγώτερον τοῦ ἀπαιτουμένου φόρου εἶναι ἀβλαβές, διότι ἡ μικρὰ αὐτὴ ὠφέλεια πίπτει εἰς τὸν λαόν· ἂν δὲ ἡ φορολογία ἐπιβαρυνθῇ ἐπὶ πολὺ πέραν τοῦ δέοντος, τὸ ἄδικον εἶναι μέγιστον, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ.

Ἂς ἐξετάσωμεν ποῖα εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προκειμένου ζητήματος πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς διὰ νὰ κρίνωμεν καὶ εὕρωμεν τὸ προτιμώτερον.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν κατεβιβάσθη ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς τῆς σταφίδος· ἐπίσης γίνεται ἤδη λόγος νὰ καταβιβασθῇ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συνεπείᾳ τῆς αἰτήσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑπτανήσου, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐκπληροῦται ἡ αἴτησις τῶν μερῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν περισσοτέραν κατανάλωσιν τοῦ προϊόντος αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τὸ δημόσιον συμφέρον τῶν μερῶν ἐκείνων δὲν ὑλάπτεται ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου, καθότι ἀναπληροῦται ἡ ἐλάττωσις ἀπὸ τὴν περισσοτέραν κατανάλωσιν τοῦ προϊόντος· ἀλλ' ὅταν μάθωσιν ὅτι ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐλαττώνουν διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς καταναλώσεως τοῦ ἡμετέρου προϊόντος, ἡμεῖς αὐξάνομεν τὸν φόρον, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εἴπωσιν ὅτι οὔτε ἡ ἐλάττωσις αὐτῶν συντείνει εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῆς καταναλώσεως, οὔτε οἰκονομολογικὴν κρίσιν ἔχομεν· καὶ ἰδοὺ πολιτικῶς δὲν φέρει καλὴν φήμην· ὡς πρὸς δὲ τὸ οἰκονομικὸν μέρος, ἐὰν τὸ προϊὸν διατηρηθῇ εἰς ὑψηλὴν τιμὴν καὶ δὲν πωληθῇ περισσότερον τῶν 30 ἑκατομμυρίων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ὅπερ εἶναι πιθανότατον, τότε τὸ δημόσιον ἔσοδον ἀνὰ 6 τάλληρα ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, φέρει ποσὸν 180 χιλιάδων ταλλήρων, ἐνῷ ἂν αἱ τιμαὶ εἶναι μέτριαι, ὅτε θέλουσι πωληθῇ 70 τουλάχιστον ἑκατομμύρια, ἀνὰ 5 τάλληρα φόρον ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, φέρει ποσὸν 350 χιλιάδων ταλλήρων, τὸ ὁποῖον εἶναι περισσότερον τῶν 180 χιλιάδων· καὶ ἰδοὺ ὅτι καὶ ὁ οἰκονομικὸς λόγος ὑπαγορεύει τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου· προσθέτοντες δὲ ἐνταῦθα τὴν ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ ἐννεάκις ἀνωτέραν ἐκείνης τοῦ δημοσίου, ἡ ὠφέλεια τοῦ τόπου εἶναι μεγίστη, ἥτις πρέπει νὰ ἦναι ἡ μεγαλητέρα σκέψις καὶ προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν σὺν τούτοις καὶ τὸ ἑπόμενον περιστατικόν· ἐπειδὴ εἰς τὸ παρελθὸν ἐπωλήθησαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα 40 ἑκατομμύρια σταφίδος καὶ εἰς ὑψηλὴν τιμήν, τὸ δημόσιον εἰσέπραξεν ἐκ τούτου ἀρκετὴν ποσότητα χρημάτων ἀπὸ παλαιὰ καθυστερήματα, καὶ ἂν εἰς τὸ ἐνεστὼς συμβῇ τὸ αὐτό, θέλει εἰσπράξει πολὺ ἀνωτέραν ποσότητα, ἐνῷ εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν δὲν θέλει εἰσπράξει τίποτε, καὶ ὁ γογγυσμὸς τοῦ λαοῦ θέλει εἶσθαι μέγιστος.

Ἂν ἡ ἀξία τοῦ καπροῦ τῆς σταφίδος διατηρηθῇ εἰς τὰ 55 τάλληρα κατὰ μέσον ὅρον ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἡ εἰς δραχμὰς 24 ἐπιβολὴ τοῦ ἐγγείου φόρου δὲν εἶναι ἐπιβαρυντική, καθότι εἰς τὴν τιμὴν ταύτην συμβιβάζονται αἱ κατὰ τόπους διάφοραι ποιότητες αὐτῆς ὡς καὶ ἡ βρεγμένη· ἂν δὲ ἦναι ἐλαττοτέρα, ἡ ζημία τότε τῶν φορολογουμένων εἶναι βεβαία καὶ ἄδικος καὶ τὸ σφάλμα τῆς Κυβερνήσεως πολὺ μεγάλον.

Τελειόνω τὸν λόγον μου μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ μὴ θεωρήσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ προκειμένου ζητήματος μὲ πλειονοψηφίαν ἢ μειονοψηφίαν ἀλλ' οἰκογενειακῶς ἄνευ διαιρέσεως· τουτέστι ἂν τὸ ὑπουργεῖον ἔχει βάσιμον καὶ ἐντελῆ πληροφορίαν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας μᾶς δίδει ἐπίσημον βεβαιότητα, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ προϊόντος τῆς σταφίδος θέλει διατηρηθῇ κατὰ μέσον ὅρον εἰς τὰ 55 τάλληρα ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, νὰ παραδεχθῶμεν παμψηφεὶ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, καὶ πρῶτος ἐγὼ ψηφοφορῶ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὄχι ὅμως μὲ λόγους ξηροὺς στηριζομένους εἰς ἐλπίδας καὶ ἀμφιβολίας, καθότι ἡ ἀμφιβολία, βασιζομένη εἰς τὰ ἐσφαλμένα πρωμαρόλια, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ποσῶς ὑπ' ὄψιν, καὶ μάλιστα εἰς ἐπίθεσιν φορολογίας τοιαύτης σημαντικῆς ποσότητος· εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν, ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἐγγείου φόρου εἰς 20 δραχμὰς ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος εἶναι δικαία καὶ τὰ μέγιστα προκριτοτέρα, καθόσον μάλιστα ὅλα τὰ διδόμενα διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας εἰσὶ προ-

φανῆ· ἤγουν, τὸ ἐνυπάρχον ποσὸν ἐξ 20 ἑκατομμυρίων εἰς τὰς ἀποθήκας τὸ Λονδίνου ἐκ τῆς καρποφορίας τοῦ 1856· ἡ μὴ ὕπαρξις τῆς ἀποθηκεύσεως εἰς τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ τῆς καρποφορίας τῶν πρὸ παρελθόντων ἐτῶν· ἡ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἑπτανήσῳ ὁλικὴ παραγωγὴ σταφιδοκαρποῦ τὸ 1856 ἔτος ἐκ 54 ἑκατομμυρίων· ἡ μέχρι τοῦδε ὁλικὴ κατανάλωσις 30 ἑκατομμυρίων περίπου ἐκ τῆς ὁλικῆς παραγωγῆς τοῦ 1856, καὶ ἡ προμήνυσις τῆς ὁλικῆς παραγωγῆς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους εἰς τὴν ποσότητα τῶν 100 ἕως 110 ἑκατομμυρίων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἑπτάνησον· ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐλάττωσιν.

Καὶ πάλιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος ἀντέκρουσεν. Μοὶ ἦτο εἶναι καὶ ἔσεται ἀδιάφορον ἂν εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ ἀντικρούσῃ ἢ συμμερισθῇ τὰς ἰδέας μου ὁ προλαλήσας Κ. Μαγγίνας· ὅτι μόνον μὲ λυπεῖ εἶναι ἡ ἔκφρασις ὅτι δὲν ἀπαντᾷ διότι τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα εἶναι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου· τοῦτο δὲν τὸ ἀνέχομαι καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζομαι νὰ ζητήσω εἰδικὴν ἐπ' αὐτοῦ τῆς Γερουσίας ἀπόφασιν, ἂν ὡμίλησα ἐντὸς τοῦ κανονισμοῦ καὶ ἐγκαίρως.

Ἡ Γερουσία κατὰ τὸν κανονισμόν της συζητεῖ καὶ ἀποφασίζει ἄρθρον πρὸς ἄρθρον τὸ νομοσχέδιον, ἢ ἐδάφιον πρὸς ἐδάφιον· ἐνταῦθα οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἕτερον ἐγένετο, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, οὔτε ἐπιδεικτικῶς ἐλάλησα, ἀλλ' ἐπρότεινα τροπολογίαν, ἥτις δύναται νὰ συζητηθῇ καὶ νὰ παραδεχθῇ ἢ ὄχι, πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ τὸ δεύτερον ἄρθρον, τὸ καὶ ἀρμόδιον εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν· ἀπεναντίας ἂν ὑποτεθῇ ἐπίδειξις, ὁ προλαλήσας περιέπεσεν εἰς τὸ τῆς ἐπιδείξεως σφάλμα, διότι κατὰ τὴν ὁμιλίαν του ἐπρότεινε νὰ ἀποζημιώσῃ τὸ δημόσιον μὲ τὸ ὀλίγον τῆς σταφιδοδιοικητσίας τὸν δέκατον.

Τὸ μνημονευόμενον λοιπὸν ἄρθρον καὶ νομοσχέδιον, ὅπως μεταβάλῃ καὶ ἄλλων προϊόντων τοὺς φόρους εἰς χρήματα, ἀξιόλογα δύναται νὰ μεταβάλῃ καὶ ἐκείνον τῶν δημητριακῶν καρπῶν· ἂν δὲ δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἰδέα μου, συζητήσατέ την καὶ ἐπιφέρετε οἱανδήποτε θέλετε ψῆφον, οὐχὶ ὅμως νὰ εἴπητε ὅτι κάμνω ἐπίδειξιν δι' αὐτῆς· ἐὰν ἡ πεποίθησίς μου τὸ νὰ πληρώσῃ ἡ σταφὶς δραχμὰς 24 ἡ χιλιὰς δὲν φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συμπαθειῶν τοῦ φορολογικοῦ ἐκείνου λαοῦ, θὰ ἔχω τὰς συμπαθείας τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ ὅταν τὴν πρότασίν μου δὲν παραδεχθῆτε, πρότασιν ἥτις στη-

ρίζεται εἰς τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ τε λαοῦ καὶ τοῦ δημοσίου· καὶ εἰς ταῦτα ἀναχωρῶ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι τὸ καλὸν οὐκ ἔστι καλὸν ἂν μὴ καλῶς γένηται.

Λοιπὸν προτείνω καὶ πάλιν νὰ δίδωσιν οἱ γεωργοὶ τὸ δέκατον αὐτῶν εἰς χρήματα, καὶ ἐξαιτοῦμαι τὴν ψηφοφορίαν τοῦ Σώματος ἐπὶ τῆς τροπολογίας μου ταύτης.

Ὑπέλαβεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἄρχομαι τῆς ἀγορεύσεώς μου ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ τελευταίου λαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, καὶ παρατηρῶ ὅτι ὁ περιορισμὸς τὸν ὁποῖον ἠθέλησε νὰ ἀποτείνῃ εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Χατζίσκον δὲν ἦτο εὔλογος. Ὁ Γερουσιαστὴς ἀγορεύων δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πολλὰ παραδείγματα προγενέστερα, νὰ ἐκτείνῃ τὰς παρατηρήσεις του ἐφ' ὅσον θέλει, καὶ νὰ εὐχηθῇ τὴν ἐφαρμογήν των εἴτε σήμερον, ὡς ἐξακολουθούσης τῆς συζητήσεως τοῦ 2 ἄρθρου, ἐν ᾧ ἐμπεριέχεται καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν τοὺς ὁποίους ἀποβλέπουσιν αἱ παρατηρήσεις του, εἴτε εἰς τὸ μέλλον, ἀφοῦ αὗται ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετασθῶσι προηγουμένως. Ἐντὸς λοιπὸν τοῦ δικαιώματός του ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε γνώμην περὶ τῆς εἰς χρήματα φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν· προβαίνων δὲ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου λέγω, ὅτι αὐτὴ ἐν τῇ ἀρχῇ ὑπεδείκνυε εὐμένειαν τινα ἐπὶ τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος, ὕστερον ὅμως μετετράπη εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν δεινῶν τοῦ λαοῦ ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἀποθηκαρίων, διὰ νὰ προέλθῃ εἰς ὃ προῆλθε συμπέρασμα, ὅτι πρέπει νὰ ὑποφέρῃ καὶ ἡ τάξις τῶν σταφιδοκτημόνων ὅπως καὶ ἡ τάξις τῶν γεωργῶν· ἀλλὰ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποφέρῃ ἡ τάξις αὕτη καθ' ὃν τρόπον καὶ διότι ὑποφέρει ἐκείνη τῶν γεωργῶν ἢ ἄλλων βιομηχάνων· τὸ καλὸν δὲν δύναται νὰ προέλθῃ ἀμέσως καὶ διὰ μιᾶς σήμερον ἀλλὰ βαθμηδόν, ὥστε ἡ περὶ ἀνακουφίσεως τοῦ λαοῦ ἐπιθυμία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, πραγματοποιουμένη ὀσημέραι καὶ βαθμηδὸν διὰ τῶν διαφόρων ἐπὶ τὸ βέλτιον φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων, θέλει κάμει καὶ ἕτερον βῆμα περαιτέρω πραγματοποιήσεως διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς προτεινομένης ἐλαττώσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου.

Δὲν εἶμαι σύμφωνος μετὰ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς ἐπὶ ἐκτιμήσει τῶν αἰτητῶν εἰς χρήματα πληρωμῆς τῶν ἐκ δημητριακῶν καρπῶν προερχο-

μένων φόρων, ὡς συστήματος ἀκαταλλήλου πλημμελοῦς καὶ δυσκόλου· εὐκολώτερον ὑπάρχει κατ' ἐμὲ τὸ σύστημα τῆς κατὰ στρέμμα φορολογίας ἢ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἐνῷ ὁ προτεινόμενος τρόπος τῆς εἰς χρήματα ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῶν ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν φόρων, οὐ μόνον δύσκολος εἶναι ἀλλὰ περισσότερα βάρη θέλει προσθέσει ἀντὶ ἀνακουφίσεως εἰς τοὺς γεωργούς· παραδείγματα τοῦ μέτρου τούτου προγενέστερα εἰσὶ δυσάρεστα.

Ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος ἐρχόμενος παρατηρῶ, ὅτι δὲν συμμερίζομαι τοὺς ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων προενεχθέντας λόγους ὡς πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου, καὶ παραδέχομαι ὡς λίαν ἰσχυρὰν καὶ δικαιολογητικὴν τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως τὴν ὁμολογίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου τιμὴ δὲν πρέπει νὰ περιπλανᾶται εἰς τὰς διαβατικὰς ὑπερτιμήσεις· αὐτὸ τοῦτο πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος. Αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ προϊόντος τούτου (primaριόλια) εἰς μὲν τὰ Φιλιατρὰ, καθὰ ἐκεῖθεν ἀναγγέλλεται, ἐσυμφωνήθησαν μόλις πρὸς τάλληρα **50** δι' ἑκάστην χιλιάδα ἑκατὸν λιτρῶν, εἰς δὲ τὰς Πάτρας μέχρι τῶν **60**. Εἶναι λοιπὸν αἱ ἀνωτέρω ῥῆμαι ὑποτεθῶσιν ἀληθεῖς, καὶ ἀφοῦ αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ προϊόντος τούτου ἐπωλήθησαν εἰς τοιαύτην τιμὴν, ἕπεται ὅτι τὸ ὑπόλοιπον τοῦτέστι τὸ μέγα μέρος θέλει πωληθῇ εἰς τιμὴν κατωτέραν τῶν **40** ταλλήρων· ὥστε εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος, πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν οἵ τε ἀνώτατοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι ὅροι τῶν τιμῶν μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἐκπτώσεων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν καὶ θέσεων τῶν σταφιδοφυτειῶν· διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπειδὴ τὸ νέον τελωνιακὸν δασμολόγιον δὲν θέλει ἐνεργηθῇ εἰμὴ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος **1858**, ὥστε τὸ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἐξαγωγικὸν τέλος θέλει ἴσως πληρωθῇ κατὰ τὸ ε. ε πρὸς **6** ἀντὶ τῶν **5** τοῖς 0|0, διὰ ταῦτα προτείνω αὐθις ὡς ἀναγκαίαν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ προϊόντος τούτου ἐγγειου φόρου, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ φόρος οὗτος ὡς ἀναγόμενος εἰς τὸ παρὸν ἔτος, πρέπει νὰ προσδιορισθῇ καθ' ἣν ὑπελογίσθη ἑκτασιν ἢ καθ' ἣν ὑπελογίσθη ὅρον ἐν τῷ ἐπιψηφισθέντι προϋπολογισμῷ τοῦ ε. ε., κατὰ τὴν δικαίαν παρατήρησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, ὅπως ἀνταποκρίνεται τὸ ἐκ τοῦ τοιούτου προσδιορισμοῦ προελευσόμενον ποσὸν εἰς τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ

σημειούμενον· ἀσπάζομαι λοιπὸν τὴν ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φορολογίαν, κανονισθεῖσαν ὡς καὶ πέρυσι ἀνὰ λεπτὰ **8** δι' ἑκάστην ὀκᾶν, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς εὐμενῆ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ προϊόντος τούτου φορολογουμένους, καὶ συγχρόνως ἀποδέχομαι τὴν συγκατάβασιν τοῦ ὑπουργείου, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐλάττωσιν καὶ τὸν ἐπὶ τῇ αὐτῇ βάσει προσδιορισμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παξιμαδὴς· ἡ ὁμιλία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ὑπῆρξε τοσοῦτον πειστικὴ καὶ τοσοῦτον λογικὴ, ὥστε οὐδεμία μένει ἀμφιβολία ὅτι αὕτη ἐκλόνισε καὶ αὐτὴν τὴν πεποίθησιν τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του φαίνεται, εἶναι ἕτοιμον νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐλάττωσιν. Εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ ὑπουργεῖον ἐδικαιοῦτο κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐν αὐτῷ σημειουμένης τιμῆς τοῦ φόρου, ὡς ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς τότε ὑπαρχούσας πληροφορίας, ἐπὶ τοσοῦτον ἤδη ἔχει ἄδικον νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτῆς ταύτης τῆς τιμῆς τοῦ φόρου, ἀφοῦ ἐκ τῶν λεχθέντων καὶ ἐκ τῶν νέων πληροφοριῶν ἐξάγεται, ὅτι αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν μικροτέραν τιμὴν, καθ' ἣν θέλει πωληθῇ ὁ σταφιδοκαρπὸς τῆς νέας συγκομιδῆς ὡς ἐκ τῶν διαφόρων περιστάσεων, τῆς μεγάλης παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ μεγάλου ἐναποταμιεύματος· ἅπαντες δὲ συνομολόγησαν ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ φόρου θέλει ἀναβάλλει ἐν μὲν τῇ Ἀμερικῇ τὸν τετελεσμένον, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ τὸν διενεργούμενον ἤδη καταδιασμὸν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου προϊόντος τῆς σταφίδος, ὅπερ θέλει βλάψει ἢ μᾶλλον θέλει καταστρέψει τό τε προϊὸν καὶ τοὺς σταφιδοκτήμονας πρὸς ζημίαν μεγίστην καὶ αὐτοῦ τοῦ δημοσίου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ἡ περὶ μεταβολῆς τῆς εἰς εἴδος ἐνεργουμένης ἀποδεκατώσεως εἰς τὴν εἰς χρήματα φορολογίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν γνώμη τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου σκοπὸν βεβαίως προέθετο τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἀπαιτεῖ ῥιζικὴν μεταβολὴν τῆς ὑπαρχούσης τάξεως, δὲν δύναται οὔτε νὰ ἐφαρμοσθῇ οὔτε νὰ ψηφοφορηθῇ σήμερον, καθόσον πρέπει ὅπως πρᾶγμα τοιοῦτον συζητηθῇ αὐτὸ καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, καὶ νὰ γίνῃ γνωστὴ ἡ ἐμπειρία αὐτῆς ἐφαρμογὴ καὶ πραγματοποίησις.

Πλήρης εἰσέτι ὑπάρχει ἡ πεποίθησις ἡμῶν ὅτι προσδιορι-

σαμεν τὴν ἐπὶ τοῦ φόρου τῆς σταφίδος τιμὴν καταλλήλως· ἀπέχομεν ἤδη τέσσαρας μῆνας μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς νέας συγκομιδῆς, καὶ τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐναποταμίευμα, ἢ θέλει καταναλωθῇ ἢ ὀλίγον θέλει περισσεύσει· μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς, διϊσχυρίσθησαν οἱ προαγορεύσαντες, καταναλώθησαν πεντήκοντα ἑκατομμύρια σταφὶς Ἑλληνικὴ καὶ Ἑπτανησιακή, ἀπέναντι τῶν εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἀπαιτουμένων ἑβδομήκοντα ἑκατομμυρίων· ἔχομεν ἤδη διδόμενα ὅτι ἡ κατανάλωσις ἐρέτος θὰ αὐξηνθῇ καὶ δὲν θὰ ἀρίσῃ ἐναποταμίευμα; ἀλλ' ἂν σταφὶς ἀγορασθεῖσα πέρυσι πρὸς **60** καὶ **80** τάλληρα κατηναλώθη κατὰ πεντήκοντα ἑκατομμύρια λιτρῶν, ἐννοεῖται ὅτι σήμερον ἡ σταφὶς ἀγοραζομένη πρὸς **40** τάλληρα, θέλει καταναλωθῇ κατὰ διπλάσιον ποσὸν, καὶ ἡ κατανάλωσις θέλει ἀναβιβασθῇ εἰς **70** ἑκατομμύρια, θέλει αὕτη ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις τοῦ λαοῦ· ἡ σταφὶς λοιπὸν τιμωμένη ὅπως προσδιωρίσθη, θέλει καταναλωθῇ εἰς διπλασίαν ποσότητα.

Τί ζητεῖται σήμερον ἐκ μέρους τῶν προαγορευσάντων; νὰ ἐλαττωθῇ ὁ φόρος κατὰ **6** δραχμὰς ἑκάστην χιλιάδα, ἤτοι κατὰ ἓν ἥμισυ λεπτὸν ἑκάστην λίτραν· ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ ὑποτεθῇ ποτὲ, ὅτι ἡ προσθήκη ἑνὸς καὶ ἡμίσεως λεπτοῦ καθ' ἑκάστην λίτραν, δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατανάλωσιν κατὰ τὸ ἥμισυ; ὄχι βέβαια· κατὰ δὲ τὴν σημείωσιν τοῦ γραμματέως ἐπιτροπῆς τινος ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐὰν κατορθωθῇ ὥστε νὰ καταναλίσκῃ ἑκάστη οἰκογένεια ἀνὰ μίαν οὐγγίαν σταφίδος καθ' ἑβδομάδα, ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ τῆς τιμῆς θέλει εἶσθαι ἓν δέκατον τοῦ λεπτοῦ, καὶ ἐὰν ἀφαιρεθῇ αὕτη ἢ μὴ, οὐδὲν ἔσεται τὸ ἀποτέλεσμα, εἴτε ἐπὶ τῆς καταναλώσεως εἴτε ἐπὶ τῆς τιμῆς· ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν ἐξεταζομένου τοῦ προκειμένου ζητήματος, εἶναι αὔξησις φόρου ἡ προσθήκη ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς εἰς δραχμὰς **24**; λέγομεν ὄχι· διότι αὔξησις εἶναι ὅταν ἔχοντες μίαν ὡρισμένην βάσιν ἢ ἕνα θετικὸν ὅρον αὐξάνομεν αὐτὸν σήμερον· ὅταν ὅμως αὐξανομένης τῆς παραγωγῆς ζητοῦμεν τὸ νενομισμένον δικαίωμα ἡμῶν κατὰ τὴν καθιερωμένην βάσιν τῶν **10** τοῖς **0|0** καὶ ἐπὶ τῇ τρεχούσῃ τιμῇ, τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι αὔξησις. Τελειόνων τῶν λόγων πιστεύω ὅτι ἡ Γερουσία θέλει παραδεχθῇ ὅτι ὁ κανονιζόμενος φόρος εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἢ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, καθόσον ὅ,τι προστιχίζεται σήμεραν προστιχίζεται κατὰ δέκα τάλληρα ὀλιγώτερον τῆς ἀληθοῦς τιμῆς εἰς τὴν ὁποίαν θέλει πωληθῇ τὸ προϊὸν τοῦτο, διότι προκαταβάλλεται τὸ ἀντίτιμον· ἄλλως τε σταφὶς ἐκ Φιλιατρῶν προερχομένη, καθὰ καὶ ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει εἶπον, ἐπωλήθη εἰς Πάτρας πρὸς **60** τάλληρα ἑκάστην χιλιάδα· πρὸς δὲ παρατηρῶ ὅτι ἡ παραγωγὴ δὲν θέλει ἐπαρκέσει, διότι σιμὰ τῆς ἀνάγκης τῆς καταναλώσεως παρακολουθεῖ καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν ἐναποταμιευμάτων.

Ὀλίγα θέλω λαλήσει σήμερον, ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, διότι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀρκούντων ἐξετάθην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Πρὸ πάντων κάμνω τὴν παρατήρησιν πρὸς τὸν προαγορεύσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Χατζίσκον, ὅτι ἀδίκως εἶπε ὅτι οἱ προτείναντες τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου προῆλθον εἰς τοῦτο διότι ἐθήρευον δημοτικότητα· ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι, ἐξέφρασεν ὅτι οἱ φέροντες τοιαύτας προτάσεις καθ' ὅλας τὰς ἐκβάσεις ἔχουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἓν κέρδος, εὐγνωμοσύνην τῶν φορολογουμένων ἐὰν ἐπιτύχῃ ἡ γνώμη των, καὶ συμπάθειαν ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας· ὡς μελῆ δὲ τῆς κοινωνίας ὠφελοῦνται διότι ὠφελεῖται τὸ δημόσιον· φρονῶ Κύριοι, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου μας ὅτι ἡ ἰδέα ποτὲ δὲν ἦτο σπουδαία. Πιστεύω, πιστεύει βεβαίως καὶ ὁ ἴδιος, ὅτι ἅπαντες οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ, ὅσοι ὡμίλησαν, ὡρμήθησαν ἀπὸ πνεῦμα καθαρὸν δικαιοσύνης, καὶ διὰ νὰ δώσω παρευθὺς δεῖγμα τῆς εἰλικρινείας καὶ ἀριλοκερδείας μὲ τὴν ὁποίαν ἐξέφρασα τὴν περὶ ἐλαττώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς σταφίδος γνώμην μου χωρὶς νὰ ἀποβλέπω εἰς κἀνὲν εἶδος δημοτικότητος, κηρύττω μετὰ παῤῥησίας ὅτι ὅσον δίκαιον εἶναι νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρος καὶ πέραν τοῦ ὅρου τὸν ὁποῖον ἐπροτείναμεν, ἄλλο τόσον ἡ γνώμη τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου εἶναι ἐσφαλμένη, μ' ὅλον ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται νὰ ἀποκτήσῃ τις δημοτικότητα πλησίον εἰς ἑξακοσίας ἢ ἑπτακοσίας χιλιάδας κατοίκων, διότι τοσοῦτος ὡς ἔγγιστα εἶναι ὁ πληθυσμὸς τῆς γεωργικῆς τάξεως, τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ εἰς χρήματα πληρωμὴ τοῦ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν δεκάτου, περὶ οὗ πραγματεύεται ἡ πρότασις τοῦ **Κ.** Χατζίσκου. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ ἡ πρότασις αὕτη σπουδαίως, ἤθελον ἀποδείξει εἰς τὸν Κ. Γερουσιαστὴν ὅτι αὕτη οὐ μόνον δὲν εἶναι συμφέρουσα εἰς τὸν λαὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιος καὶ ἀδύνατος νὰ ἐφαρμοσθῇ, διότι κατὰ τὸ **1852**, ὅτε ἐζητήθη ἡ περὶ τοῦ τοιούτου φορολογικοῦ συστήματος γνωμοδότησις τῶν τοπικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν, τὸ ἥμισυ τῶν ἐπαρχιῶν ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ κατὰ τοῦ συστήματος, μολονότι καὶ πρότασις ἐγένετο εἰς αὐ-

τὰς νὰ πληρώνωσι τὸν φόρον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου πολλῶν ἐτῶν· καὶ δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι οἱ λόγοι εἰς οὓς ἐστηρίζετο ἡ ἄρνησις τοῦ ἡμίσεως τῶν ἐπαρχιῶν ἦσαν ἰσχυροί. Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ κύριον ζήτημα, καὶ κατὰ πρῶτον ὁμολογῶ ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ κλονίσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ τὴν ἰδικήν μου πεποίθησιν· ἀλλ' ἐξετάζων τις αὐτὴν μὲ ὀλίγην προσοχὴν, καὶ ἀνατρέχων μάλιστα καὶ εἰς τὰς κοινοτέρας ἀρχὰς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, εὑρίσκει τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὰ συμπεράσματα αὐτοῦ ὅλως ἀνίσχυρα καὶ φέροντα εἰς ἐναντία ἀποτελέσματα· διὰ τοῦτο τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα δὲν πρέπει νὰ φέρωνται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἄνευ μεγάλης προεξετάσεως καὶ προσοχῆς, ὅταν πρῶτον εἰσάγωνται. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐὰν σταρὶς ἀγορασθεῖσα πρὸς 80 τάλληρα τὴν χιλιάδα κατηναλώθη κατὰ 50 ἑκατομμύρια, σταρὶς ἀγοραζομένη πρὸς 40 τάλληρα διπλασία θέλει καταναλωθῆ· τοῦτο εἶναι ἀπάτη τρομερά· ἅμα τὸ προϊὸν ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῆς καταναλώσεως, ὥστε ἡ προσφορὰ ὑπερβῇ τὴν ζήτησιν, ἡ τιμὴ δὲν κανονίζεται ἀπὸ κἀμμίαν ὑπαγομένην εἰς ὑπολογισμοὺς ἀναλογίαν· ἡ ἔκπτωσις τῆς τιμῆς δὲν προχωρεῖ βαθμηδόν. Ὅταν οἱ ζητοῦντες εἶναι πέντε οἱ δὲ πωληταὶ πεντήκοντα, ἡ τιμὴ θέλει προσδιορισθῆ κατὰ τὴν προαίρεσιν τῶν ἀγοραστῶν, καθόσον οἱ πωληταὶ πιεζόμενοι ὑπὸ πολυειδῶν ἀναγκῶν ἀναγκάζονται ἐπὶ τέλους νὰ πωλήσωσιν εἰς τὴν προσφερομένην τιμήν. Δὲν εἶναι ὑγιὴς ὁ διϊσχυρισμὸς ὅτι, διότι πέρυσιν, ὅτε ἡ ἐσοδεία ἀνέβη εἰς 50 ἑκατομμύρια λιτρῶν, ἡ σταρὶς ἐπωλήθη εἰς 80 τάλληρα, ἑπέτως θέλει πωληθῆ πρὸς 40 διότι ἡ ἐσοδεία θέλει πιθανῶς ῥθάσει τὰ 80 ἢ 70 ἑκατομμύρια· ὅστις ὑποστηρίζει τοιούτους ὑπολογισμοὺς ἢ δὲν ἐμελέτησε καλῶς ἢ ἀγνοεῖ παντάπασι καὶ τοὺς ἁπλουστέρους κανόνας τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Εἶπε προσέτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἐκ τῆς ἐκπτώσεως ἑνὸς καὶ ἡμίσεως λεπτοῦ ἐπ' ἐκάστης λίτρας σταριδος, διότι τοιαύτη ὡς ἔγγιστα εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς τιμῆς, ἥτις θέλει προέλθει ἐκ τῆς προτεινομένης ἐλαττώσεως τοῦ φόρου, τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι μηδαμινόν. Ἀλλὰ, Κύριοι, ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ζήτημα διαιρεῖται εἰς δύο μέρη οἰκονομικὸν καὶ ἠθικόν· ἐνταῦθα καθὼς καὶ πάντοτε τὸ καθῆκόν μας εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν τί καλὸν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τίνι τρόπῳ καὶ μέχρι τίνος δυνάμεθα νὰ ῥθάσωμεν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, καὶ οὐχὶ ἐὰν τὸ προκύπτον καλὸν θέλει εἶναι μικρὸν ἢ μέγα. Ἐὰν εἶναι προϊὸν μὲ

τὸ ὁποῖον κυρίως ἀντικαθιστῶμεν τὰ προϊόντα, ὅσα ἐξωθεν εἰσάγομεν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, τοῦτο εἶναι ἡ σταρὶς· κανὼν λοιπὸν ἀπαράβατος τῆς διαγωγῆς μας ἐπὶ τοῦ προϊόντος τούτου νὰ εἶναι πῶς νὰ ἀνοίξωμεν διεξόδους καταναλώσεως αὐτοῦ, πῶς νὰ χωρηγήσωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παντοίας εὐκολίας. Εἶναι βέβαιον ὅτι κατὰ πρώτιστον λόγον καὶ διεξόδους ἀνοίγομεν καὶ εὐκολίας μεγίστας προσφέρομεν εἰς τὴν κατανάλωσιν τῆς σταριδος, ὅταν ἀφαιρέσωμεν τὰ πρώτιστα προσκόμματα, ὅταν δηλονότι ἐλαττώνωμεν τὰ βάρη τοὺς φόρους. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπολογίσῃ μέχρι τίνος βαθμοῦ εὐκολύνεται ἡ διέξοδος τοῦ προϊόντος ἐκ τῆς ὁποίας δήποτε ἐλαττώσεως τοῦ φόρου. Ἀναλογιζόμενοι τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους δυνάμεθα νὰ μὴ παραχωρήσωμεν τὰ πολλὰ, ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ θυσιάσωμεν τὰ ὀλίγα. Ἤθελον ἐπιμείνει εἰς τὴν περυσινὴν φορολογίαν, ἤτοι τῶν 15 δραχμῶν ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι ἤθελον ἔχει τὴν ὑποστήριξιν τῶν πλειοτέρων· ἤθελον δὲ ζητήσει τὴν ἐλάττωσιν μέχρι 10 δραχμῶν ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους δι' ἄλλου τινὸς πόρου· ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν λοιπὸν ἐποψιν ὀφείλομεν νὰ τείνωμεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων, ὑπὸ δὲ τὴν ἠθικὴν λέγω, ὅτι συμφέρει εἰς τὴν Κυβέρνησίν μας, ὡς Κυβέρνησιν ἔθνους ἀρτισυστάτου, νὰ προσπαθήσῃ νὰ συσχίσῃ ὑπόληψιν, ἀλλ' ὑπόληψιν οὐχὶ τιμίου ἀνθρώπου, διότι ταύτην χρεωστεῖ νὰ συστήσῃ καὶ ὁ ἔσχατος ἀχθοφόρος, ἀλλὰ τοῦ ὅτι σκέπτεται ὀρθῶς, ὅτι ἡ διαγωγή της στηρίζεται εἰς κανόνας ὑγιεῖς πολιτικῶν οἰκονομικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν. Ὅταν σήμερον προσδιορίζωμεν τοὺς φόρους εἰς 2 αὐρίων εἰς 5 καὶ μεθαύριον εἰς 3, καὶ φόρους ἀφορῶντας ἀντικείμενα ἐξωτερικῆς κατα κλώσεως, δίδομεν, καὶ δικαίως, ἀφορμὴν εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη νὰ λάβωσιν ἰδέαν κακὴν περὶ ἡμῶν περὶ τοῦ χαρακτῆρός μας περὶ τῶν γνώσεών μας· καὶ ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἡ ζημία μας ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις θέλει εἶσθαι σημαντική· καὶ διὰ νὰ καταστήσω, κύριοι, ἐνταῦθα τὴν ἰδέαν μου καταληπτὴν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ φέρω ἓν ἁπλούστατον παράδειγμα· ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἐν χρήσει τὸ νόμισμα τῆς Ἱσπανίας· ἀκολούθως ἐστατοποίθη ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἕτερον νόμισμα ὁμοιον κατὰ τὴν ἀξίαν μὲ τὸ Ἱσπανικόν· ἀλλ' ὅμως τὸ Ἱσπανικὸν νόμισμα ἐχρησίμευεν εἰς ὅλας τὰς ἀνταλλαγὰς μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐκολίαν καὶ ταχύτητα, ἐνῷ διὰ τοῦ νομίσματος τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπήντα τὴν μεγαλητέραν βραδύτητα· καὶ ἠξεύρετε διατί; διότι

ἡ πολυετὴς χρῆσις ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ Ἱσπανικὸν νόμισμα ἐτηρήθη ἀείποτε ἀπαραμείωτον καὶ ἀμετάβλητον καὶ κατὰ τὸ βάρος καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν, ἐνῷ τὸ Ἀμερικανικὸν ὡς πρὸ ὀλίγου ρίφθὲν εἰς τὴν γενικὴν κυκλοφορίαν δὲν ἔφερε τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν· δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ παραμικρὸς δισταγμὸς ὅτι καὶ οἰκονομικῶς καὶ ἠθικῶς μᾶς ὠφελεῖ ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου, πρὸ πάντων μὲν εἰς δραχμὰς 15 κατὰ δεύτερον δὲ λόγον εἰς δραχμὰς 20. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπανέλαβε καὶ σήμερον μίαν παρατήρησιν τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε καὶ κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν· εἶπεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσδιορισμοῦ φόρου, ἀλλὰ περὶ προσδιορισμοῦ τιμῆς, καὶ τοῦτο λέγει ὀρθῶς, καθότου δὲν πρόκειται τοιοῦτο εἰμὴ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς τιμῆς τοῦ δεκάτου· ἀλλ' ὅπως κατὰ τὰ **1848** καὶ **1849**, ὅπως καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα δὲν ἔκαμε τοιαύτην διαφάρησιν ἡ Κυβέρνησις, οὐδὲ σήμερον δύναται ἠθικῶς νὰ τὴν κάμῃ. Ὅταν κατὰ συνέχειαν πολλῶν ἐτῶν ἡ Κυβέρνησις εὕρισκεν τὸ συμφέρον της νὰ λαμβάνῃ εἰς χρήματα τὸν φόρον τοῦ δεκάτου τῆς σταφίδος, καὶ νὰ ἀρίνῃ εἰς βάρος τοῦ φορολογουμένου ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς συγκομιδῆς καὶ ἐναποταμιεύσεως τοῦ καρποῦ ποτὲ δὲν ἦλθε νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι πρόκειται περὶ προσδιορισμοῦ τιμῆς καὶ οὐχὶ περὶ φόρου, καὶ ἐὰν ἄλλοτε δὲν τὸ εἶπε, οὐδὲ σήμερον δύναται ἠθικῶς νὰ τὸ εἴπῃ· ἄλλως τε ἐὰν ἐκ τῆς προτάσεώς μας προκύψῃ ζημία ἡ ζημία θέλει εἶσθαι μικρὰ, ἐνῷ ἂν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὑπερισχύσωσιν, ἡ ζημία θέλει εἶσθαι ἀκαταλόγιστος. Τὸ ἐμπόριον, Κύριοι, εἶναι τὸ πλέον ἀκροσφαλὲς ἀντικείμενον· ὅταν ἅπαξ ἕνεκα τυχαίων προσκομμάτων λάβῃ ἐναντίαν διεύθυνσιν δυσκόλως ἐπανέρχεται· στοχασθῆτε ὅτι βαρύνοντες τὴν κατανάλωσιν τῆς ἐρετσινώδους ἐσοδείας μὲ φόρον βαρὺν, ἐβάλλομεν προσκόμματα ὄχι μόνον εἰς τὴν διέξοδον αὐτῆς ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν ἑπομένων ἐτῶν, καὶ μὴ νομίσητε ὅτι τοιαῦτα λάθη εὐκόλως ἐπανορθοῦνται. Δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὸν τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον εἶπε τις πρὸ ὀλίγου, ὅτι δηλαδὴ ἐὰν ἀκολούθως ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ φόρος εἶναι βαρὺς δύναται νὰ ἐλαττωθῇ δι' ἄλλου νόμου. Ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς τοῖς ἄλλοις πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὴν ἐκ 4 δραχμῶν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου συνεψηφίσαμεν καὶ τὰς ζημίας τοῦ φορολογουμένου, τὰς ὁποίας θέλει λάβῃ ὡς ἐκ τῆς βεβρεγμένης σταφίδος. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑποθέσει τοῦ ὅτι ἐφέτος θέλει μένῃ παραδόξως ἄθορυβος ὅλη ἡ σταφὶς, καὶ ὅτι ἡ τιμὴ θέλει διατηρηθῇ κατὰ τὰς προσδοκίας των ὑφηλὰ, ἐὰν ἐξ ἑνὸς

μέρους τὸ ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου τούτου θέλει εἶσθαι ἐλαττον ἀναλόγως τῆς πωλήσεως, πάντοτε ὅμως θέλει εἶσθαι ἀνώτερον τοῦ περισυνοῦ, καὶ ἐκτὸς τούτου θέλει ὠφεληθῇ τὸ δημόσιον τὰ μέγιστα ἐκ τῆς εἰσπράξεως ἄλλων καθυστερούντων φόρων, διότι ἡ μεγάλη κατανάλωσις τοῦ σταφιδοκαρποῦ θὰ κάμῃ νὰ κυκλοφορήσουν εἰς τὸν τόπον πολλὰ χρήματα, καὶ θὰ εὑρεθῶσιν εἰς κατάστασιν οἱ φορολογούμενοι νὰ πληρώσουν καὶ νέους καὶ παλαιοὺς φόρους. Ἀλλὰ καὶ ὑπ' μίαν ἄλλην ἐποψιν, Κύριοι, ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ. Μὲ τοιούτους τίτλους εἰς χεῖρας δυνάμεθα νὰ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους καὶ νὰ εἴπωμεν εἰς αὐτό: ἡμεῖς δεχόμεθα τὰ βιομηχανικά σου προϊόντα μὲ μετριώτατον εἰσαγωγῆς φόρον, εἶναι δίκαιον ἑπομένως καὶ σὺ νὰ δεχθῇς μὲ μέτριον ἐπίσης φόρον τὸ μόνον προϊὸν τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς χώρας ἡμῶν εἰς ἀνταλλαγὴν λαμβάνεις. Δὲν συμφέρει λοιπὸν καθ' ὅλους τοὺς λόγους ἡ αὔξησις τοῦ φόρου, διότι ἡ σημερινὴ ἐποχὴ εἶναι ἐποχὴ καταβιβασμοῦ καὶ οὐχὶ ὑψώσεως τῶν φόρων· διὸ καὶ ἐπιμένω εἰς τὸν καταβιβασμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἐγγείου φόρου, διότι περὶ αὐτοῦ πρόκειται σήμερον, εἰς δραχμὰς εἴκοσι δι' ἑκάστην χιλιάδα ἐνετικῶν λιτρῶν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ἂν ὑπῆρχε σύστημα κακῆς πίστεως καταστρέφον τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους εἰς τὸν ἔξω κόσμον ἦτο τὸ σύστημα τῶν πρωτοκόλλων, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἀνεχόμεθα νὰ μᾶς ἀποδίδεται σήμερον εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε ἐκ πλαγίου οἱαδήποτε μορφή.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· ὅτι οὐδεὶς ἀπέδωκε οὔτε ἐννόησε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ σημερινὸν ὑπουργεῖον οὔτε μομφὴν οὔτε ἔπαινον· ὅλη ἡ συζήτησις περιστρέφεται εἰς τὸ ἂν πρέπῃ ἢ δὲν πρέπῃ νὰ ὑψωθῇ ὁ φόρος τῆς σταφίδος ἀπὸ **15** δραχμὰς εἰς **21**· ἐὰν ὀφείλεται ἔπαινος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον μετέβαλε τὸν φόρον τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὸν πάγιον, ὁ ἔπαινος οὗτος δὲν ἀνήκει βεβαίως εἰς τὸ παρὸν ὑπουργεῖον, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν μεταβολήν. Ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ πρωτοκόλλων, τὸ σύστημα τῶν πρωτοκόλλων εἶναι ἔργον μιᾶς προγενεστέρας ἐποχῆς, ὑπεστηρίχθη ἀπὸ διάφορα κατὰ συνέχειαν ὑπουργεῖα, καὶ εἶχε καὶ ἐκεῖνο τὸ σύστημα τὰ πλεονεκτήματά του. περὶ τούτου εἰς τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν διελάβον ἐν ἐκτάσει. Τὸ μόνον πλεονέκτημα τὸ ὁποῖον εὑσύστησεν εἰς τὴν παραδοχήν μας τὸ νέον σύστημα εἶναι, ὅτι περιέχει τὸ πάγιον

τὸ σταθερόν. Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται ἑκάστοτε νὰ αὐξομειοῦται ὁ φόρος καὶ νὰ ἀκολουθῇ τοὺς κυματισμοὺς τῆς αὐξομειώσεως τῆς τιμῆς, πρακτικώτερον, ἐπαναλαμβάνω, εἶναι τὸ σύστημα τῶν πρωτοκόλλων, διότι τοῦτο ἐὰν ἔχῃ ἄλλα ἄτοπα ἔχει ὅμως καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ κανονίζεται ὁ φόρος ὅσον ἔνεστι ἀνάλογος τῆς τρεχούσης τιμῆς.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔπταισε προσδιορίσαν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τὸν φόρον εἰς δραχμὰς 30· ἤδη δὲ δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν δραχμῶν 24, διότι αἱ τιμαὶ τῆς σταφίδος κατὰ τὰς πανταχόθεν ἐλθούσας πληροφορίας ἐξίπτασαν, καὶ δέον ἵνα ὁ φόρος προσδιορισθῇ εἰς τὴν εὔλογον τιμὴν τῶν δραχμῶν εἴκοσι.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω γενικῆς συζητήσεως, ὁ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλεν, ὅτι ἡ περὶ αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου τροπολογία ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ προτείναντος, καὶ ὅτι μένει πρὸς ψηφοφορίαν ἡ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἐγγείου φόρου πρότασις εἰς δραχμὰς 15. κατὰ τοὺς μὲν, καὶ δραχμὰς 20 κατὰ τοὺς λοιπούς.

Συγχωνευθείσης δὲ καὶ τῆς προτάσεως ταύτης εἰς ἓν, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου τῆς σταφίδος εἰς δραχμὰς εἴκοσι ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ἐνετικῶν λιτρῶν προταθεῖσα τροπολογία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως κατ' αἴτησιν ἑπτὰ μελῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγγίου καὶ Ν. Πρασακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 19 πρὸς 15 κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἑπομένως μετὰ τὴν διὰ χειροτονίας μὴ παραδοχὴν τῆς ἑτέρας προτάσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου περὶ φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένης τιμῆς ἐφ' ἑκάστου εἴδους αὐτῶν, ἐγένετο δεκτὸν τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ τρίτου ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος λαβὼν τὸν λόγον ὑπεστήριξε διὰ πολλῶν καὶ ἰσχυρῶν λόγων, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀνίσου φορολογίας τῶν συκῶν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου νὰ ἐνοικιάσῃ τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα δένδρα ὡς καὶ τὰ ἐθνικά· ὁ δὲ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπέδειξε τὸ ἐναντίον εἰπὼν ὅτι, ἐπειδὴ ἐπαλέμησε τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως ὡς τὸ μᾶλλον ἐπιβλαβὲς, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιβάλῃ φόρον κατὰ μέσον

ὅρον παραγωγῆς καὶ τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος. Καὶ πάλιν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Κανελλόπουλος διϊσχυρίσθη ὅτι συμβαίνουσι πολλαὶ καταχρήσεις ἕνεκα τοῦ ἀνομίου τῆς φορολογίας βασιζομένης καὶ ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῶν συκοδένδρων, καὶ ἐπέμεινε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου εἰς τὴν γενικὴν ταύτων ἐνοικίασιν.

Τότε λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν· ὅτι τὸ τῆς ἡλικίας τῶν συκοδένδρων ζήτημα θεωρεῖ λίαν σπουδαῖον, ὄχι μόνον διότι ἐκ τῆς ἀκαταλλήλου βεβαιώσεως δύναται νὰ προέλθῃ ἐλάττωσις τῶν πόρων τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ διότι πολλὰ δένδρα εἶναι προσοδοφόρα, ἂν καὶ δὲν ἔχωσι τὴν ὡρισμένην ἡλικίαν, ἐν ᾧ ἄλλα καὶ τοι ἐρήλικα δὲν καρποφοροῦν. Ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει τὸ ἄτοπον τῆς ἀνίσου φορολογίας· διὰ τοῦτο ἤθελα προτιμήσει, εἶπε, τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν τῶν συκῶν, ὡς τοῦτο γίνεται καὶ διὰ τὰς ἀμπέλους· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν θέλει οὔτε πρέπει νὰ αὐτοσχεδιάσῃ ὁλόκληρον σύστημα φορολογίας, δέχεται μὲν τὴν κατὰ δένδρον φορολογίαν, πρτείνει ὅμως νὰ καταταχθῶσι τὰ συκόδενδρα εἰς δύο τάξεις ἀ. καὶ β'. ἐξ ὧν διὰ μὲν τὴν ἀ. θέλει προσδιορισθῇ δικαίωμα λεπτὰ 80, διὰ δὲ τὴν β'. λεπτὰ 40. Τοιουτοτρόπως ἀναγνωρίζεται ὁπωσοῦν καὶ εἰς τὴν φορολογίαν ἡ διαφορά, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἡ φύσις εἰς τὴν βλάστησιν καὶ καρποφορίαν αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι θέλουσι παρουσιασθῇ δυσκολίαι τινες εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τάξεων, καὶ ὅτι τὰ πλειότερα τῶν συκοδένδρων θέλουσι πιθανῶς καταταχθῇ εἰς τὴν ὀλιγώτερον φορολογουμένην τάξιν, ἀλλὰ τὸ κακὸν, ἂν εἶναι κακὸν, θέλει εἶσθαι προσωρινὸν διότι μὲ τὸν καιρὸν θέλει βεβαιωθῇ ἡ ἀλήθεια· ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελεν ἐπικρατήσῃ τὸ λάθος ἡ ζημία τοῦ δημοσίου πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἀντὶ νὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ δυσανάλογον φόρον ὁ πολίτης. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπιμένει, εἶπε, νὰ ψηφισθῇ ἡ διαίρεσις τῶν συκοδένδρων εἰς δύο τάξεις.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε.

Οἱ λόγοι τοῦ προλαλήσαντος ἐπηρέασαν καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις πύχηθη νὰ εἶχε ὑπ' ὄψιν αὐτῆς καὶ τὸν περὶ βεβαιώσεως νόμον, ὅστις εὐτυχῶς εἶναι ἤδη εἰς χεῖρας ἡμῶν ἂν καὶ ὀλίγον παράκαιρα·

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν παρέλειψε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν συκῶν· πρὸς τοῦτο ἡτοίμασε μάλιστα ὁλόκληρον ἐργασίαν, διήρεσε τὰ συκόδενδρα εἰς τρεῖς κατηγορίας 40 60 καὶ 100 λεπτὰ, χωρὶς νὰ μακρυνθῇ τοῦ συμφέροντος τοῦ δημο-

σίου. Ακολούθως μετὰ πολύωρον ἰδιαιτέραν συζήτησιν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔπεισε τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἀποσύρῃ τὴν ἐργασίαν της, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει.

Δύω τινὰ ἐπιῤῥέπασαν τὰς σκέψεις αὐτῆς καὶ δὲν ἀπεφάσισε νὰ διαιρέσῃ εἰς κλάσεις τὰ συκόδενδρα, ἀναδεχομένη εὐθύνην, ἥτις εἶναι μεγάλη· τὸ μὲν διὰ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τὴν εὐθύνην τοῦ πρώτου μέτρου (τὸ ὁποῖον δὲν δύναται ἢ νὰ εἶναι πάντοτε ἐσφαλμένον) τὸ δὲ διότι παρεδέχθη τὴν πεποίθησιν τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ καθὸ κατοίκου τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅπου εἰσὶ τὰ συκόδενδρα· οὐχ ἧττον ὅμως ἠσπάσθη τὸ σύστημα τῆς διὰ χρήματος φορολογίας.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας ἀντεῖπεν·

Κύριοι!

Ἐπὶ συστήματος, τὸ ὁποῖον κατὰ πρώτην φορὰν εἰσάγεται, δὲν εἶναι καλὴν νὰ ἀρεθῇ ἡ ἐφαρμογὴ εἰς τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τὴν πεῖραν. Μὲ δυστυχήματα ὁ λαὸς δὲν πρέπει νὰ δοκιμάζῃ τὰ συστήματα, ἂν καὶ βλέπομεν ὅτι δὲν εἶναι καλά. Εἶπέ τις περὶ διαιρέσεως τῶν συκοδένδρων εἰς δύω τάξεις ἀλλὰ μήπως δὲν ὑπάρχει καὶ ἤδη ἡ διαίρεσις αὕτη ὑπαγομένων τῶν μὲν μέχρι ἐννέα ἐτῶν εἰς φορολογίαν τῶν δὲ ἐλάττων τῶν ἐννέα ἐτῶν εἰς ἀτέλειαν; Λέγω λοιπόν, ὅτι ἂν ζητήσετε νὰ ἐπέλθῃ ἡ διαίρεσις μεταξὺ προσοδοφόρων καὶ μὴ συκοδένδρων, φοβοῦμαι ὅτι θέλει ἐφαρμοσθῇ ἐπ' ἀκριβῶς τοῦ συκοφάντου ἡ παροιμία, καὶ ἡ Μεσσηνία θέλει πληθυνθῇ συκοφαντῶν, διότι οἱ μὲν ἰδιοκτῆται θὰ διϊσχυρίζωνται ὅτι εἶναι κάτω τῶν 9 ἐτῶν οἱ δὲ ἄνω τῆς ἡλικίας ταύτης.

Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι τὸ εἰσόδημα τοῦ παρελθόντος ἔτους τοῦ εὐρωρωτάτου πάντων ἀναλογίσας ἐπέβαλε τὸν φόρον εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας. Ἀσπάζομαι τὴν ἰδέαν του ταύτην, ἥτις εἶναι τὸ πρῶτον ἔθνος πρὸς τὸ διανεμητικὸν σύστημα ἐπὶ τῶν συκῶν, καὶ εἶθε νὰ προσδιωρίζοντο καθολοκληρίαν οὕτω οἱ φόροι, καὶ ἡ εἰσπραξις αὐτῶν νὰ ἀνετίθετο εἰς τοὺς δημάρχους καὶ τὰ δημοτικὰ συμβούλια, ἅτινα εἶθαι ἁρμοδιώτερα νὰ προσδιωρίσωσι τὴν διανομὴν τοῦ φόρου, ὅταν ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Μεσσηνία λόγου χάριν ἢ ἄλλη τις ἐπαρχία ἔχει νὰ πληρώσῃ ὁριστικῶς ἓν τι ποσὸν λόγῳ φόρου.

Ἀντέλεξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Εἶμαι ἐναντίος τοῦ συστήματος τῆς διὰ πραγματογνωμόνων διακρίσεως τῶν συκῶν εἰς τάξεις, διότι τὸ σύστημα τοῦτο λαμβάνει πάντοτε

πέρας διὰ δωροδοκιῶν καὶ λοιπῶν καταχρήσεων· εἰμὶ λοιπὸν κατὰ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως καὶ προτιμῶ τὴν φυσικὴν διαίρεσιν ἥτις ἀπομακρύνει τὰς δωροδοκίας καὶ λοιπὰς καταχρήσεις. Τοιαύτην ἀπολογίαν καὶ διαίρεσιν ἐκανόνισα ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν συκῶν, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, καθόσον ἡ ἡλικία αὐτῶν ἐν Μεσσηνίᾳ γνωρίζεται ὑπὸ εἰδημόνων ἀνθρώπων ἀσφάλτως. Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου ἠθελήσαμεν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ σύστημα ὅπερ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀνέφερεν, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκομεν διόδους ἅτινα ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς πραγματογνώμονας ὡς πρὸς τὴν κατὰ τάξεις διάκρισιν τῶν συκῶν· οἱ εἰδήμονες παρετήρησαν ὅτι ἡ τοιαύτη διάκρισις εἶναι ἀδύνατος καθόσον οἱ ἰδιοκτῆται ἔχουσι συκᾶς μικρὰς ἢ μεγάλας εἰς εὐρόρους καὶ ἀῤῥόρους τόπους καὶ δὲν δύναται νὰ γένῃ διάκρισις· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀναγκάσθημεν νὰ προσδιορίσωμεν ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ μίαν μόνην τάξιν ἡλικίας, διότι ἡ κατάταξις δύω τάξεων ἤθελεν ἔχει μεγαλήτερα ἄτοπα πρὸς δὲ καὶ περιπλοκαί, ἂν καὶ ἐπὶ τέλους ὅλαι αἱ συκαῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θέλουν ὑπαχθῇ διὰ τῶν διαφόρων μέσων εἰς τὴν ἐσχάτην τάξιν, ἐνῷ ἡ μία τάξις ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ ἀρίνῃ μετὰ τὴν κατάταξιν τὸν ἰδιοκτήτην ἐλεύθερον εἰς τὰς πράξεις καὶ τὰς κινήσεις του, καθόσον ἄλλοτε ἡ οἰκία τῶν ἰδιοκτητῶν ὑπῆρχεν ἀείποτε ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἢ κυριότητα, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰσερχομένου ἐν αὐτῇ διηνεκῶς διὰ λόγους φορολογίας.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος· Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἐν Μεσσηνίᾳ ὑπάρχουσιν εἰδήμονες ἄνθρωποι οἵτινες γνωρίζουσι τὴν ἡλικίαν τῶν συκῶν ἀσφάλτως ἐκ τῶν κλάδων· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὑπαγομένων ὅλων τῶν κατοίκων εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τίς θέλει ἐξελέγξει τὸν ἕτερον; θέλει ἐπέλθει ἀναμφιβόλως τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἐπέλθε καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις, τὸ νὰ διανεμηθῶσι μεταξύ των τὰς συκᾶς οἱ ἐμφυτευταὶ τῶν τοιούτων δένδρων· ἐὰν, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἡ παραδοχὴ τοῦ τοιούτου συστήματος σκοπὸν ἔχει τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐμφυτευτῶν τοιούτων δένδρων ἐκ τῶν καταπιέσεων τῶν ἐνοικιαστῶν, εἰς τοῦτο δὲν ἐναντιούμεθα ἀλλὰ παρατηροῦμεν ἐντόνως, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἔπρεπε νὰ ἐκταθῇ καὶ ἐπὶ τοὺς σταριδοκτήμονας καὶ ἐλαιοκτήμονας.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· τὸ ὡραιώτατον πολιτικὸν σύστημα τοῦ κόσμου εἶναι τὸ δεσποτικὸν τὸ ἀπό-

λυτον· μία μηχανὴ, εἷς ἄνθρωπος ἐνεργεῖ τὰ πάντα· τοῦτο ὡς ἔγγιστα μᾶς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν διὰ τῆς τελευταίας ὁμιλίας του· διὰ νὰ εὕρω εἶπε τὴν διάκρισιν τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς εὐφορίας τῶν συκῶν ἐγὼ ἀνάγκην ἐξετάσεως πολλῶν περιστάσεων καὶ ἐννοεῖται, ὅτι εἰς τὸν ἀπόλυτον προσδιορισμὸν τοῦ μέρους τῆς μιᾶς τάξεως δὲν ἔσχε νὰ ἐξετάσῃ τὸ παραμικρόν. Τὰς δυσκολίας ἃς ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξέφρασεν ἔχει τωόντι ἡ συνταγματικὴ πολιτεία. Ἀλλ' εἰς τὰς δυσκολίας αὐτὰς εὑρίσκονται ὅλαι αἱ ἐγγυήσεις τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ὁ συνταγματικὸς ὑπουργὸς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰς ἀποφεύγῃ, ἄλλως τε ὅπως εὑρεθῇ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ διάκρισις τῶν ἀμπέλων μεταξὺ 5 τάξεων τοιουτοτρόπως καὶ πολὺ εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ἡ διαφορὰ τῶν συκῶν μεταξὺ μόνων δύω τάξεων· ἐπὶ τέλους, ἤτοι μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν δυσκολιῶν, ὁ Κ. ὑπουργὸς προσέθηκεν, ὅτι ὅλαι αἱ συκαὶ θέλουν καταντήσει εἰς τὴν ἐσχάτην τάξιν, ἐὰν παραδεχθῶμεν πολλὰς κλάσεις· προσθέτω ὁμοῦ καὶ ἐγὼ, ὅτι ὅπως ὁ ἰδιώτης οὕτω καὶ ἡ Κυβέρνησις θέλει προσπαθεῖ πάντοτε, ὥστε νὰ καταταττωνται ὅλαι αἱ συκαὶ εἰς τὴν πρώτην τάξιν. Τὸ ἰδιωτικὸν συμφέρον εἶναι βεβαίως πλέον ἄγρυπνον καὶ πιθανῶς ὁ ἰδιοκτήτης θέλει ὠφεληθῇ περισσότερον· ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ ζημίας, προκριτώτερον εἶναι νὰ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον ἢ ὁ ἰδιώτης· ἡ προκειμένη φορολογία ἠδύνατο νὰ γίνῃ εὐστοχώτερον ἴσως, ἐὰν ἐπεβάλετο ὡς καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους κατὰ στρέμμα· ἐπειδὴ ὅμως σήμερον πρὸς καθιέρωσιν φορολογικοῦ συστήματος φέρεται ἐν νομοσχεδίου ὅπερ ἡ Κυβέρνησις ἐμελέτησε δὲν εἶναι βεβαίως ὀρθὸν νὰ φέρῃ τις νεώτερον ἄλλο σύστημα ἐκ τοῦ προχείρου· δύνανται δὲ οἱ ἔχοντες γνώσεις τινὰς καλητέρας εἴτε ἐκ πείρας εἴτε ἐκ θεωρίας νὰ φέρωσι παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως· ὑπὸ τοιούτων ἀρχῶν ὁρμώμενος δὲν ἔρχομαι μὲν νὰ ἀντιταξω ἄλλο σύστημα φορολογίας, ἐπειδὴ ὅμως εὑρίσκω ὅτι, ἐὰν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου προσδιορισθῇ μία μόνη τιμὴ ἐφ' ὅλων τῶν συκῶν, καὶ ἂν ἡ τιμὴ εἶναι μεγάλη, καὶ θὰ ἀδικηθῶσι τὸ ἥμισυ ἢ καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν ἰδιοκτητῶν, προτείνω νὰ τροπολογηθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον ὡς ἑξῆς. « Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐκ μὲν τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων συκοδένδρων τῶν συμπληρωσάντων τὸ 9 ἔτος τῆς ἡλικίας ὁρίζεται εἰς λεπτὰ 80 διὰ τὴν πρώτην καὶ λεπτὰ 40 διὰ τὴν δευτέραν τάξιν κλπ. »

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς τροπολογίας ταύτης

δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως κατ' αἴτησιν ἑπτὰ μελῶν, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν διὰ ψήφων 20 πρὸς 9 κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ψηφοφορηθὲν ἔπειτα τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἔχει, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 4 καὶ 5.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 6 μετὰ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν, ἂν τοῦ νομοσχεδίου λέγοντος οὕτω: «σῦκα ξηρὰ ἐφ' ἑκάστου κανταρίου δραχμὴ 1,60,» καὶ «ξηρὰ σῦκα Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος ὁρμαθῶν δραχμὰς 23,» τὰ ξηρὰ σῦκα τῶν δύω τούτων ἐπαρχιῶν, ὅσα δὲν σχηματίζονται εἰς ὁρμαθοὺς ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας, διότι τοιοῦτόν τι ἐξάγεται ἐκ τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τὸ σύστημα τῆς εἰς ὁρμαθοὺς φορολογίας τῶν σύκων Μεσσηνίας καὶ Καλαμῶν εἶναι εὔκολον καὶ κατάλληλον ὅπου δὲ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐνεργεῖται ἡ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν μὴ σχηματιζομένων εἰς ὁρμαθοὺς φορολογία.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, ὅτι τοιαύτην ἔννοιαν δὲν ἔχει τὸ νομοσχέδιον, τοῦ δὲ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ἐκθέσαντος, ὅτι ἡ ἔννοια εἶναι αὕτη· ὅπου καὶ ἂν ἐξάγονται ξηρὰ σῦκα, φορολογοῦνται κατὰ καντάριον πρὸς δραχμὴν 1,60, καὶ τοιοῦτα εἶναι τὰ σῦκα τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ σῦκα τῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, φορολογοῦνται εἰς ὁρμαθοὺς πρὸς δραχμὰς 23 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδας.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἔδωσε τὴν ἑξῆς διασάφησιν, ὅτι τὰ ξηρὰ σῦκα ἐν γένει, ὅπου καὶ ἂν ἐξάγονται ὑπόκεινται εἰς φόρον δραχμὴν 1,60 ἐφ' ἑκάστου κανταρίου, τὰ δὲ εἰς ὁρμαθοὺς σῦκα, καὶ τοιαῦτα ὑπάρχουν εἰς τὰς ἐπαρχίας Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, φορολογοῦνται ἀνὰ δραχμὰς 23 ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος, ἐννοουμένου πάντοτε, ὅτι τὰ ἐξ αὐτῶν μένοντα οὐχὶ εἰς ὁρμαθοὺς σῦκα, ὑπάγονται εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ξηρῶν σύκων.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐξέθηκεν· εἶμαι βεβαίως ὅτι ὁ ἑξῆς παράγραφος· «ἂν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας Ὀλυμπείας καὶ Γόρτυνος δὲν ἐνοικιασθῇ εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν κλπ.» κατὰ λάθος καταχωρίσθη ἐνταῦθα· τὸ καθιερωμένον δίκαιον διὰ τὴν σταφίδα θεω-

ρουμένην ὡς ἠθικὸν πρόσωπον εἶναι νὰ πληρώνεται ὁ ἔγγειος φόρος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἐπὶ τῶν τριῶν ὅμως ἐπαρχιῶν Ἠλείας Γόρτυνος καὶ Ὀλυμπίας ἐγένετο ἐξαίρεσις ἀπὸ τὸ 1852· τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ἐνήργησε μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις καὶ παρεδέχθησαν οἱ λαοὶ εὐχαρίστως. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ταύτας ὑπῆρχον πρὸ πολλῶν ἐτῶν σταριδάκτηλοι ἰδιόκτητοι αἵτινες ἐπλήρωναν φόρον 10 τοῖς 0/0 εἰς εἶδος. Ἀλλὰ μετέπειτα ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐθνικαὶ γαῖαι κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς πληρωμῆς 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν γαιῶν. Ὅλος δὲ ὁ σταριδοκαρπὸς τῶν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπαγομένων γαιῶν ἐξαγόμενος δὲν ἐπλήρωνεν ἔγγειον φόρον· τῆς εὐκολίας ταύτης ὠφελούμενοι οἱ καλλιεργηταὶ τῶν σταριδαμπέλων τῆς ἄλλης κατηγορίας ἀνεμίγνυον τὸν καρπὸν αὐτῶν μὲ τὸν καρπὸν τῶν ἄλλων καὶ τοιουτοτρόπως ἀπέφευγον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐγγείου φόρου· διὰ ταῦτα κατὰ τὸ 1852 ἐλήφθη ἐξαιρετικῶς διὰ τὰς ἐπαρχίας ταύτας τὸ μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως δυνάμει τοῦ ὁποίου τὸ δημόσιον ἠδυνήθη ἔκτοτε νὰ εἰσπράττῃ τὰ δικαιώματά του, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητα. Ἀλλ' ὁ προκείμενος παράγραφος τοῦ νομοσχεδίου λέγει «ἐὰν δὲν εὕρωμεν ἐνοικιαστὴν νὰ λάβωμεν τὸν φόρον κατὰ τὴν ἐξαγωγήν» ὅταν, Κύριοι, νόμος τις παραδέχεται μέτρον τι ὑποτίθεται, ὅτι τοῦτο εἶναι ὀρθὸν, ἠθικὸν καὶ ἐπομένως ἐφαρμοστέον· εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῇ εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς ἐπαρχίας ὁ νόμιμος φόρος κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὅπως καὶ εἰσπράττεται καθ' ὅλας τὰς ἄλλας ἐπαρχίας; τότε ἡ ὀλίγον ἀνωτέρω τοῦ νομοσχεδίου σημειουμένη ἐξαίρεσις εἶναι ἄδικος. Ἐὰν μὲ ἄλλας λέξεις ὁ λόγος, δι' ὃν ἐγένετο ἡ ἐξαίρεσις ἐξέλειπε, τότε ἡ ἐξαίρεσις ὡς μὴ δικαιολογημένη πρέπει νὰ καταργηθῇ· ἀλλ' ἡ πεῖρα τοσούτων ἐτῶν ἀπέδειξεν ὄχι μόνον ὅτι ὁ λόγος οὗτος δὲν ἐξέλειπεν, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἐφικτὸν νὰ εἰσπραχθῇ ὁ ἐπὶ τῆς σταριδὸς νόμιμος φόρος τῶν ἐπαρχιῶν τούτων κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοιαύτη διάταξις πρέπει νὰ διαγραφῇ. Δύναταί τις νὰ μὲ εἴπῃ ἐὰν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἐνοικίασις τί πρέπει νὰ γίνῃ; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπαντῶ ὅτι δύναται καὶ πρέπει νὰ εὑρεθῇ πᾶν οἱονδήποτε ἄλλο μέτρον ἐκτὸς τοῦ μέτρου τῆς φορολογίας κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, διότι εἶναι βέβαιον ὅτι ἂν δὲν βεβαιωθῇ ὁ φόρος τῆς σταριδὸς τῆς κατηγορίας ταύτης ἐνόσῳ εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀλώνια, μετὰ ταῦτα ἡ βεβαίωσις αὐτοῦ καθίσταται ἀνέ-

φικτος, καθόσον δύναται νὰ ἀναμιχθῇ μὲ τὴν σταρίδα ἥτις δὲν φορολογεῖται εἰς εἶδος, καὶ τοιουτοτρόπως θέλει ἀπωλέσει τὸ δημόσιον ὁλόκληρον ἴσως τὸ ποσὸν τοῦ φόρου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ὅλαι αἱ ἰδέαι καὶ παρατηρήσεις, ἃς ὁ προλαλήσας ἐξέθηκεν, ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐμελετήθησαν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 48 τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων προγενεστέρου νόμου, ὑπηγόρευσεν εἰς ἡμᾶς νὰ λάβωμεν προτιμώτερον καὶ νὰ κανονίσωμεν τὸ ἐν τῷ προκειμένῳ ἄρθρῳ διατασσόμενον μέτρον, καὶ βεβαίως ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἔπρεπε νὰ κανονισθῇ μέτρον τι, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐκρίθη καταλληλότερον τὸ τῆς φορολογίας κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὡς μέτρον ἐφαρμοζόμενον ἐν γένει ἐπὶ τῆς φορολογίας τῆς σταρίδος· δὲν ἐκρίθη δὲ εὔλογον νὰ ληφθῇ τὸ ὑπὸ τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενον μέτρον τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, διότι τοῦτο ἐκτὸς ὅτι παρουσιάζει πολλὰ ἄτοπα, δύναται προσέτι νὰ ἐπενεργήσῃ καὶ ὡς πρὸς ἀποτυχίαν τοῦ μέτρου τῆς ἐνοικιάσεως, τὸ ὁποῖον ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὡς τὸ εὐκολώτερον καὶ συμφερώτερον πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον μέτρον.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος· ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γόρτυνος δὲν ὑπάρχει σταρὶς εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα κατὰ τὰ χωρία Ἀναζῆρι καὶ Βερβίζα. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀλυμπίας ἐκ τῶν 720 σταριδοκτημόνων οἱ ἑβδομήκοντα κατεῖχον γαίας ἀγορασθείσας ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς πληρωμῆς φόρου 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν γαιῶν τούτων· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν τριάκοντα πέντε ἐδέχθησαν συμφώνως μὲ τὸν περὶ εἰσπράξεως τῶν ἐκ προικοδοτήσεως καθυστερούντων νόμιον τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν κάτωσι, οἱ δὲ ἕτεροι τριάκοντα πέντε ἐξετίνον μόνον πληρώνοντες φόρον 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀγορασθεισῶν γαιῶν. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἠλείας ὀλίγιστοι ἔδη σταριδοκτήμονες ἔχουσι γαίας ὑπαγομένας εἰς τὴν ἀνωτέρω κατηγορίαν τῆς πληρωμῆς 3 ἐπὶ τοῖς 0/0· διότι οἱ πλεῖστοι παρεδέχθησαν συμφώνως μὲ τὸν μνημονευθέντα νέον νόμον τὴν ἀπόδοσιν κάτωσι. Εἶναι λοιπὸν ἄδικον νὰ ὑπαχθῇ κατ' ἐξαίρεσιν ἡ σταρὶς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων εἰς τὴν δι' ἐνοικιάσεως φορολογίαν, διὰ τῆς ὁποίας τίθενται ὅλοι οἱ σταριδοκτήμονες ὑπὸ τὰς διαφόρους καταπιέσεις τῶν ἐνοικιαστῶν, ἐνῷ ὀλίγιστοι εἰσὶν οἱ κατέχοντες γαίας ὑπαγομένας εἰς τὴν εἰς χρήματα φορολογίαν 3 τοῖς 0/0.

Ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸ μέτρον τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου τῶν ἐπαρχιῶν Πλείας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, παραβαίνομεν τοῦ γενικοῦ κανόνος καὶ μέτρου ὅπως καθιεροῦται πρὸς τὴν ἐν γένει φορολογίαν τῆς σταφίδος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν· γίνεται δὲ μνεία ὅτι τὸ τοιοῦτον ὡς πρὸς τὰς ἐπαρχίας ταύτας θέλει λάβει χώραν ὅταν ἡ κατ' ἐξαίρεσιν διαταττομένη ἐνοικίασις δὲν ἐπιτευχθῇ· καὶ ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ τοιαύτη μνεία διότι ἄλλως ὁ ἐκ τῶν τοιούτων γαιῶν προσερχόμενος φόρος θέλει ἀπολεσθῇ, τοιαύτη περίστασις συνέβη εἰς ἐμὲ αὐτὸν ὑπουργὸν ὄντα εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν βελανιδίων Πατρῶν. Ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνῃ μὴ ὑπαρχούσης διατάξεως τινὸς προβλεπούσης τὴν ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἐνοικιάσεως διάθεσιν τοῦ προϊόντος τῶν βελανιδίων, ἀνέλαβον εὐθύνην καὶ διέταξα οἰκοθεν τὸ ἀνήκον μέτρον τῆς διαθέσεως.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· μολονότι ἡ παρ' ἐμοῦ καὶ μόνου συνισταμένη μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς σας ἐστάθη ἀτυχὴς καθ' ὅλας τὰς τροπολογίας ἃς ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐπήνεγκεν, μ' ὅλα ταῦτα ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων καὶ τῆς πεποιθήσεώς μου ἐπείγομαι νὰ εἰπω καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης τροπολογίας τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του παρεδέξατο τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχουσι, διότι εἶπε παραδεχόμενος τὴν ἄμεσον εἰσπραξιν τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος φόρου τῶν ξηθεισῶν τριῶν ἐπαρχιῶν ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐνοικιάσεως κατὰ τὴν τροπολογίαν, παραβαίνομεν τοῦ γενικοῦ μέτρου τῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου εἰς χρήματα· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἢ δὲν μᾶς ἐνόησεν ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς ἐννοήσῃ, καὶ βεβαίως, διότι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν παραδέχεται ἄλλο σύστημα εἰμὴ τὴν εἰς χρήματα φορολογίαν, γιγνομένην ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὅπως ἤθελεν ἐνεργηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν εἰς περίπτωσιν ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου, καὶ οὔτε μεταβάλλει τὰς βάσεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου. Κατὰ τὸ κείμενον δὲ τοῦ νομοσχεδίου, ἐπειδὴ ἡ εἰς τὰ [illegible] λωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογία τῆς σταφίδος καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων δὲν θέλει φέρει κἄσια ἀποτελέσματα διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ὑπό τινος τῶν προαγορευσάντων καὶ τοὺς

ἀναφερομένους ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς λόγους, ἡ μειονοψηφία ἀντὶ τῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογίας ἥτις θέλει μᾶς φέρει εἰς ἀποτελέσματα ἐπιζήμια προέτεινεν τὴν ἄμεσον εἴσπραξιν ὡς δυναμένην νὰ προφυλάξῃ περισσότερον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου· τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἀντικατάστασις τοῦ ἐξαιρετικοῦ μέτρου τῆς ἐνοικιάσεως ἥτις κανονίζεται ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν προκειμένων τριῶν ἐπαρχιῶν, καὶ καθὼς τὸ μέτρον ἐκεῖνο ὡς ἐξαιρετικὸν δὲν παραβλάπτει τὸν γενικὸν κανόνα τῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογίας τοῦ σταφιδοκαρποῦ, τοιουτοτρόπως καὶ τὸ πρὸς ἀντικατάστασιν ἐκείνου προτεινόμενον μέτρον τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως δὲν μεταβάλλει τὸν γενικὸν τοῦτον κανόνα μένοντα ἐν ἰσχύει ὡς προτεθέντα· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐμμένω εἰς τὴν τροπολογίαν μου καὶ ἐξαιτοῦμαι νὰ ψηφοφορηθῇ.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· τὸ ζήτημα εἶναι τοσοῦτον καθαρόν, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐπερχομένην σύγκρουσιν εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, ἐκ τῆς παραδοχῆς τοῦ προκειμένου παραγράφου. Ἐγὼ δὲν ἐξετάζω τὸ ζήτημα τοῦτο, εἰμὴ ὑπὸ μόνην τὴν ἔποψιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ λέγω ὅτι θέλωμεν πράξει τὸ μεγαλήτερον ἔγκλημα, ἐὰν παραδεχθῶμεν μίαν διάταξιν περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὰ τελωνεῖα φορολογητέων προϊόντων, λέγουσαν, ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ οὕτω: «σταφὶς δι' ὅλον τὸ Κράτος ἐξαιρουμένων τῶν ἐπαρχιῶν Πλείας Γόρτυνος καὶ Ὀλυμπίας, ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον, ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος δι' ἐνετικῶν λιτρῶν δραχμὰς 24,» εἰς δὲ τὸ τέλος ὅτι εἶναι ἐρικτὴ ἡ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογία τῶν ἀνωτέρω ἐξαιρεθεισῶν ἐπαρχιῶν ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς δι' αὐτὰς καθιερωθείσης ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἐνοικιάσεως, διότι ἐὰν παραδεχθῶμεν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἰπω τὸ τοιοῦτον, κανονίζομεν δύω ἀντιφατικὰς διατάξεις κανονιζούσας τῆς μὲν, τὴν ἐνοικίασιν ὡς ἀνερικτον οὖσαν τῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογίας, τῆς δὲ τὸ ἐρικτὸν τῆς τοιαύτης φορολογίας ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ τῆς ἐνοικιάσεως.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς προκειμένης τροπολογίας τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω·

«Ἂν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος Πλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος δὲν ἐνοικιασθῇ, εἰσπράττεται διὰ λογαριασμοῦ τοῦ δημοσίου, δι' ἐπιστατῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.»

Ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 18 πρὸς 9, κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Παρεδέχατο δὲ ἑπομένως διὰ χειροτονίας τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον 6, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 7, 8, 9, 10, 11 καὶ 12, ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορίας ἐπὶ τέλους γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου ἐξήχθη, κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 26. Ἦχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 τ. μ. Μαΐου.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης γενησομένης κατὰ τὸ προσεχὲς Σάββατον 18 τ. μ. τὴν συζήτησιν τοῦ ἀναγνωσθέντος σήμερον νομοσχεδίου περὶ καταταξέως τῶν εἰς τὸ μέλλον συστηθησομένων εἰρηνοδικείων, καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Λ. Σ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Μαΐου 1857, ἡμέρα Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28, μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κυρίου Ἀθανασίου Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἡ ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων νομοσχεδίου, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ καὶ μετὰ 24 ὥρας νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ οὗ πραγματεύεται· ἔχει δὲ ὡς ἑρεξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουρ-

γοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων παγίου Νόμου, καὶ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν μετὰ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, καὶ ἐσκεμμένως διεξελθοῦσα τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Νομοσχεδίου παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί, τροποποιήσασα μόνον ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα, κατὰ πλειονοψηφίαν, τοὺς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ πρώτου ἄρθρου, εἰς ἕνα μόνον συγχωνευθέντας, ὡς ἕπεται, καὶ παραδεξαμένη τὰ λοιπὰ ἄρθρα αὐτοῦ ὡς ἔχουσιν·

« Ἄρθρον 1. Ὁ ἐνοικιαζόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς στα
» ρίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται κατὰ τὸ
» ἄρθρον 29 τοῦ ΣΟΖ'. Νόμου, καὶ ἀποδίδεται κατ' εὐθείαν εἰς
» τὸ δημόσιον ταμεῖον παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα,
» ἢ εὐθὺς μετὰ τὴν βεβαίωσιν ἢ ἐντὸς τριακονθημέρου ἀπὸ τῆς
» βεβαιώσεως προθεσμίας ἐπὶ ἀξιογρέῳ ἐγγυήσει παραδεχομένης
» ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ταμείου. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι
» νὰ προσαγάγωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπόδειξιν τῆς πλη-
» ρωμῆς ἢ τῆς ἐγγυήσεως. Ἄλλως ἔχων οὗτος ὅλα τὰ δικαιώ-
» ματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν κατασχετῶν, ἐνεργεῖ κατά-
» σχεσιν ἐπὶ ἀναλόγου ποσοῦ σταριδοκαρποῦ τῇ συμπράξει
» ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, δημαρ-
» χικοῦ ἢ εἰδικοῦ παρέδρου ἢ ἀστυνόμου. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἐνοίκιον
» ἐξοφληθῇ καὶ τοῦτο βεβαιωθῇ ἐπισήμως παρὰ τοῦ ταμίου δι'
» ἐγγράφου αὐτοῦ παραδοθέντος εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, τότε μό-
» νον οἱ φορολογούμενοι ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν τὸ τυχὸν προ-
» κύπτον ἐκ τοῦ ἐνοικίου κέρδος, ὅπερ ἀνήκει εἰς αὐτούς.

Ἡ τροπολογία αὕτη θεωρεῖται ἀναγκαία διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους·

α) Διότι οἱ φορολογούμενοι θέλουσιν ἀπαντᾷ μεγάλας δυσκολίας εἰς τὴν ἄμεσον πληρωμὴν τοῦ φόρου εἰς χρήματα εὐθὺς μετὰ τὴν βεβαίωσιν, ὅτε οἱ καρποὶ αὐτῶν εἶσιν εἰς τὰ ἀλώνια, ὥστε θέλουσιν ἀναγκάζεσθαι νὰ πωλῶσιν αὐτοὺς εἰς ἐλαχίστας τιμὰς μὲ ἐπαισθητὴν ζημίαν των.

β') Χωριζομένου τοῦ 2 παραγράφου κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀποκαθίστανται ἀμφίβολος ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ὅτι οἱ φορολογούμενοι μόνον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον πληρώνουσι κατ' εὐθείαν τοὺς φόρους των καὶ ὄχι εἰς ἄλλον, καὶ

γ') Ἀφ' οὗ οἱ φορολογούμενοι πληρώσωσι τοὺς φόρους των κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, δὲν ὀφείλουν νὰ πληρώσωσι καὶ ἐκ δευτέρου τούτους εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, ὡς εἶναι ἐν-

δεχόμενον νὰ ἐξαχθῇ τοιαύτη ἔννοια ἐκ τοῦ τελευταίου γράμματος τοῦ 2 παραγράφου, ἀλλ' ὀφείλουν μόνον νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως πλεονάζον τυχὸν κέρδος, ὅπερ ἀνήκει εἰς αὐτόν.

Ἀθήνησι τὴν 17 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἰω. Θεοτόκης. Τ. Μαγγίνας.

Δ. Χατζίσκος.

Παραδίδεται τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει.

Ν. Ι. Μίλης.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 229,728.13|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856 ἐχόντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφισμένον νομοσχέδιον, καθ' ὃ ἐπικυροῦνται αἱ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν τῇ δυνάμει ὁρισμῶν τοῦ νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ χορηγηθεῖσαι διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἀναπληρωτικαὶ καὶ ἔκτακτοι πιστώσεις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856, τὸ ὅλον τῶν ὁποίων ἀνέρχεται εἰς δραχ. 229,728:13.

Φρονῶ περιττὸν τὸν περὶ τῶν προκαλεσασῶν τὰς πιστώσεις ταύτας ἀναγκῶν ἀνάπτυξιν, ἀφοῦ ταύτην εὑρίσκετε ἐν τῇ παρασυναπτομένῃ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει μου. Πεποιθὼς δέ, Κύριοι, ὅτι διὰ λογικῆς καὶ δικαίας δοκιμασίας φέροντες τὰς ἀνάγκας αὐτὰς, θέλετε ἀναγνωρίσει ὡς ἰσχυρῶς δεδικαιολογημένην τὴν παροχὴν τῶν πιστώσεων τούτων, καὶ μετὰ προθυμίας ἐπιψηφίσει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς

ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν κατὰ τὰς βάσεις τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1852 νόμου ΣΙΒ'. περὶ δημοσίου λογιστικοῦ χορηγηθεῖσαι διὰ τῶν ἀπὸ 31 Ὀκτω-6 ἰου, 21 καὶ 30 Νοεμβρίου, 16 καὶ 18 Δεκεμβρίου 1856 Β. Διαταγμάτων ἀναπληρωτικαὶ καὶ ἔκτακτοι πιστώσεις ἐκ δρ. διακοσίων εἴκοσι ἐννέα χιλιάδων, ἑπτακοσίων εἴκοσι ὀκτὼ καὶ λεπτῶν δέκα τριῶν, ἀριθ. 229,728:13 0|0 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 ἐπικυροῦνται.

Ἄρθρ. 2. Αἱ πιστώσεις αὗται διαιροῦνται καθ' ὑπουργεῖα ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον.

Ἀναπληρωτικαὶ	δραχ. 150,000	
Ἔκτακτος	» 12,000	162,000

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀναπληρωτικὴ	54,000

Εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἔκτακτος	13,728:13
	229,728:13

Ἐπιβαρύνουσι δὲ τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων τούτων, κατὰ τὴν εἰς τὸν σημειωμένους πίνακα κατάταξιν αὐτῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Χρήσις τοῦ 1856.

Πίναξ τῶν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν διὰ Βασ. Διαταγμάτων χορηγηθεισῶν ἀναπληρωτικῶν καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων.

Τῶν Β. Διαταγμάτων τῶν χρονολογία.		Τῶν χορηγηθεισῶν πιστώσεων.				Ποσὰ πιστώσεων.		
ἔτος	Ἡμερομηνία	Ἔτος	Ὑπουργεῖον	Λογ. χεφ.	Ἀριθμὸς	Τ ί τ λ ο ς	Κατὰ Βασ. Διάταγμα.	Κατ' ἄρθρον	Κατ' ὑπουργεῖον
1856	8 Μαΐου	Ἔκτακτος	Ἐσωτερικῶν	1Α	1	Συνδρομὴ τῶν ἐκ σεισμοῦ παθόντων Θηραίων . . .	12,000	12,000	
»	30 Νοεμβρίου	ἀναπληρωτικὴ	»	Γ'	4	Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας .	100,000	100,000	
»	10 Ἰουνίου	»	»	»	5	Διατήρησις κατεπείγων . .	50,000	50,000	162,000
»	Νοεμβρίου 21	»	Δικαιοσύνης	Ζ.	1	Διατροφὴ ὑποδίκων . . .	31,000	25,001	
»	»	»	»	Η'	4	Ἀποζημίωσις μαρτύρων		25,000	
»	»	»	»	»	7	Ἐκτέλεσις θανατικῶν ἄτοπ.		4,000	54,000
»	10 Ἰουνίου	16	Ἐκτακτος	Οἰκονομικῶν		Δήνια	13,738 13	13,738 13	13,738 13
							229,738 13		229,738 13

Τὸ ὅλον Δρχ. 229,738 13

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα καὶ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως κατὰ τὸν κανονισμόν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικειμένων τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν εἰς τὸ μέλλον συσταινομένων Εἰρηνοδικείων, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε.

Πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ὡς εἰσαγαγόντα τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον, εἰ καὶ συγκείμενον ἐξ ἑνὸς μοναδικοῦ ἄρθρου, δίδει ἀφορμὴν εἰς ἡμᾶς νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ σεσερθῶμεν περὶ τῆς ἀρχῆς ἐν γένει τῶν δικαιωμάτων τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς νομοθετικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου πλαγίως πως ζητεῖται κατ' ἐμὲ νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ συσταίνειν εἰρηνοδικεῖα ἐπ' ἀορίστῳ ἀριθμῷ καὶ τόπῳ, δικαίωμα, ὅπερ ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι ἔχει, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ λέγοντος, ὅτι εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν συσταίνεται ἀνὰ ἓν τοὐλάχιστον εἰρηνοδικεῖον· ἐκ τῆς φράσεως ταύτης ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξάγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἔχουσα δικαίωμα νὰ συσταίνῃ κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἀνὰ ἓν εἰρηνοδικεῖον, δικαιοῦται νὰ συσταίνῃ καὶ πλείονα τοῦ ἑνὸς εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν· ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἤδη τὸ τοιοῦτον δικαίωμα· ὁ δικαστικὸς ὀργανισμὸς καθὼ ἐκδεδομένος κατὰ τὸ ἔτος 1834 ὀρθῶς καθιερώσατο τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπὸ μόνης τῆς Κυβερνήσεως συστάσεως ἑνὸς ἢ καὶ πολλῶν συναμα εἰρηνοδικείων εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ νομοθετικὴ καὶ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνῆκεν εἰς ἓν μόνον ἠθικὸν πρόσωπον τὴν Κυβέρνησιν, καὶ διότι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἀρίσθου τῶν εἰρηνοδικῶν· καὶ τοῦτο ἀπὸ πολλῶν αἰώνων μέχρι σήμερον ὑπάρχει καθιερωμένον εἰς τὴν ἀληθῶς εὐνομουμένην Ἀγγλίαν, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις διορίζει εἰρηνοδίκας ἀρίσθους ὄσους ἐκ τῶν πολιτῶν νομίζει ἐντίμους· διὰ νόμου δὲ ἐκδοθέντος μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν καθιερώθη ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ διορίζωνται οἱ εἰρηνοδίκαι ἐκ μέρους τῶν κοινοτήτων, διότι τὸ σύστημα τῶν εἰρηνοδικῶν, ὡς παροιμιακῶς πως ἀκούεται, εἶναι ὁ ἐπιούσιος ἄρτος τοῦ λαοῦ ὅπως σαφῆς τις συγγραφεὺς ἀπαρίθμησε ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Τὸ σύστημα τῶν εἰρηνοδικῶν εἰσάδυσε εἰς ὅλον τὸν δημόσιον βίον, καὶ κατορθοῖ θαυμασίως τὴν συναρμογὴν τῆς τάξεως μετὰ τῆς

τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ· συνεστήσατο λοιπὸν ἡ ἀντιβασιλεία ἀνὰ ἓν εἰρηνοδικεῖον εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν, καὶ ἐπερυλάξατο εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως καὶ ἄλλων περισσοτέρων χωρὶς νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν λαὸν τὰ ἔξοδα τῆς μισθοδοσίας των· διὰ τοῦ τρόπου τούτου σκοπὸν εἶχε νὰ συστήσῃ ὡς εἰρηνοδίκας τοὺς πρώτους μεταξὺ τῶν πολιτῶν καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας, ὅπερ εἶναι τὸ λαμπρότερον σύστημα, διὰ τοῦτο καὶ ἀντέστην τότε εἰς τὸ περὶ μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν νομοσχέδιον, διότι δυνάμει αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις εὐκολύνεται νὰ διορίζῃ ὡς τοιούτους τοὺς τυχόντας, ἤτοι τοὺς ἐλαφρῶς γευσαμένους νομίμων τινῶν γνώσεων, καὶ οὐχὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους οἵτινες γνωρίζουσι τὰ ἤθη τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς κατοίκους· καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἐνῷ ἀποτυγχάνει τὸ σύστημα τοῦ εἰρηνοδικιακοῦ ἐπαγγέλματος, ταυτοχρόνως ἀφαιρεῖται σφαῖρα τις ἐνεργείας, δυνάμει τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἐκεῖνα τῆς κοινωνίας, ἅτινα συνοδεύονται μετὰ πρωτερημάτων καὶ πλεονεκτημάτων τῆς φύσεως, ἐὰν ἠδύναντο νὰ εἶναι οἱ εἰρηνοποιοὶ μεταξὺ δύω συμπολιτῶν των, ἤθελον ἀναπτύξει ἔτι μᾶλλον τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα· ἐπειδὴ ὅμως δὲν δύνανται νὰ εἶναι τοιοῦτοι μένουσι, καταγηράσκουσι καὶ ἐνταφιάζονται χωρὶς νὰ ἔχωσι τάδιον, ἐνῷ ἄλλως ἠδύναντο νὰ ἀναπτύξωσι ταῦτα παρευρισκόμενοι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βουλευτικὰ σώματα· κατ' ἐμὲ λοιπὸν κριτὴν τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα διὰ τοῦ περὶ μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικείων νόμου διεγράφησαν· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν εἶναι ἡ ἁρμοδία περίστασις καθ' ἣν ἠδυνάμην νὰ φέρω πρότασιν περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου τούτου, καὶ ἔρχομαι μόνον νὰ εἴπω, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχει ὁ νόμος ἐκεῖνος τὰ ἔξοδα προβαίνουσι γιγαντιαίοις βήμασι χωρὶς νὰ αὐξάνωνται συνάμα αἱ οἰκεῖοι πόροι, διότι ἐνῷ αἱ δαπάναι εἰς τοὺς προηγουμένους τοῦ ἔτους **1849** προϋπολογισμοὺς ἀνέβαινον εἰς δεκατρία ἑκατομμύρια περίπου, σήμερον ἀναβαίνουσιν ὑπὲρ τὰ δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια. Ἤδη ὁ Κ. ὑπουργὸς ζητεῖ νὰ χορηγηθῇ αὐτῷ ἡ ἄδεια οὐχὶ τοῦ συστήνειν εἰρηνοδικεῖα ὅπου εἶναι ἀνάγκη, ἣν καὶ θὰ ἐκτιμήσῃ μόνος, διότι τοῦτο θεωρεῖ κεκτημένον δικαίωμα, ἀλλὰ τοῦ κατατάττειν αὐτὰ εἰς τάξεις καθ' ὃν τρόπον κρίνει εὔλογον· ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ λόγος τῆς μισθοδοσίας ἤθελον εἰπεῖ θαρραλέως ἂς συστήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς παντοῦ εἰρηνοδικεῖα· ἀλλ' ὅταν μετὰ τῆς τοιαύτης ἀδείας πρόκειται καὶ περὶ δαπάνης δὲν δυνάμεθα οὐδὲ πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν τοιοῦτον δικαίωμα ἀπόλυτον, νὰ συσταίνωνται δηλονότι ἀορίστως

εἰρηνοδικεῖα ἐπιβαρύνοντα τὸν λαόν· εὔκολον εἶναι ἐν περιπτώσει ἀνάγκης νὰ εἰσάγεται ἑκάστοτε νομοσχέδιον περὶ συστάσεως τοῦ ἀναγκαίου εἰρηνοδικείου, ὅπερ μετὰ προηγουμένην ἐκτίμησιν τῆς ἀνάγκης θέλει ἐπιψηφίζεσθαι, καὶ ποσῶς δὲν εἶμαι σήμερον ὁ εἰς τὸ νὰ χορηγηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀπόλυτον δικαίωμα διορισμοῦ εἰρηνοδικείων ἐπιβαρυνόντων τοῦ λαοῦ· ἐνταῦθα δύναταί τις νὰ μοὶ εἴπῃ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τὸ τοιοῦτον δικαίωμα οὐδέποτε ἔκαμε κατάχρησιν, πρὸς τί λοιπὸν τοιοῦτος δισταγμός ἦδη; Εἰς ἀπάντησιν λέγομεν καὶ ἡμεῖς αὐθις ὅτι ὁ νόμος δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐλαστικός, διότι ὅταν οὗτος παραχωρῇ δικαίωμά τι καὶ οἱ ὑπουργοὶ τύχωσι προδόται, τότε εἰς τοιαύτην Κυβέρνησιν δὲ πρέπει νὰ ἐγχειρίζωνται τοιοῦτοι νόμοι. Ἕκαστος νόμος πρέπει νὰ εἶναι μετρημένος, οὕτως εἰπεῖν, καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη· δὲν πρέπει νὰ παρέχῃ οὐδὲν περιττὸν δυνάμενον νὰ χορηγῇ περισσότερον τοῦ ἀναγκαίου δικαίωμα· διὰ τὴν τιμὴν δὲ τοῦ σώματος αὐτοῦ οἱ νόμοι πρέπει νὰ ψηφίζωνται καθ' ὅσα μέρη εἶναι ἀναγκαῖον καὶ οὐχὶ κατὰ περισσότερα· οἱ νόμοι, ἀφοῦ ἅπαξ ἐπιψηφισθῶσι, δυσκόλως καταργοῦνται, καὶ μένουν κληρονομία βλαπτικὴ ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν ἐπερχομένων γενεῶν. Ἐγὼ σκεφθεὶς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δι' ὀλίγας μόνον στιγμὰς, διότι τοιαῦτα σοβαρὰ νομοσχέδια ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας πλεῖστα εἰσαγόμενα βραχυλόγον, εὗρον αὐτοὺς τοὺς δισταγμοὺς, καὶ τούτους ἔκρινα καλὸν νὰ διακοινώσω εἰς τὸ Σῶμα, ἐνῷ συγχρόνως κηρύττομαι κατὰ τῆς χορηγήσεως τοῦ ζητουμένου ἀορίστου δικαιώματος.

Ἀντέλεξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης· τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι ἁπλούστατον σκοπὸν ἔχει τὴν πρόοδον τῆς κατωτέρας δικαστικῆς ὑπηρεσίας, τὴν ταχεῖαν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν οἰκονομίαν τῶν πολυτίμων στιγμῶν τῶν πολιτῶν· εἶναι λοιπὸν ζήτημα ἢ ἀντικείμενον πολύτιμον, καὶ λυποῦμαι διότι εὑρέθη ὁ προαγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς εἰς θέσιν ἀντικρούσεως. Εἶναι πολύτιμον, διότι εὐκολύνει τὴν ὑπηρεσίαν εἰς πολλὰ εἰρηνοδικεῖα, ἅτινα ὡς ἔχοντα πολλὰς ὑποθέσεις δὲν δύνανται νὰ παραιώσωσιν ἐγκαίρως τὰς ἐργασίας των ἐξ οὗ προκύπτουσιν μυρία κακά. Εἶναι ἐπίσης πολύτιμον, διότι φέρει τὴν εὐκολίαν εἰς τοὺς κατοίκους καὶ τὴν οἰκονομίαν εἰς τῶν χρόνων τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν ἐκτεταμένων περιφερειῶν πολλῶν εἰρηνοδικείων εἰς μικροτέρας περιφερείας, καὶ τῆς συστάσεως νέων εἰρηνοδικείων, δι' ὧν ἀπαγ

λάττονται οἱ πολῖται τῆς καθεκάστην μεταβάσεώς των εἰς μέρη μακρυνὰ ἕνεκα τῆς ἤδη ὑπαρχούσης ἐκτεταμένης δικαιοδοσίας· δὲν φέρει δὲ καὶ ἐπαύξησιν δαπάνης εἰς τὸν προϋπολογισμόν, διότι ἡ μισθοδοσία νέων τινῶν εἰρηνοδικείων, ἅτινα ὡς ἀναγκαῖα πρέπει νὰ συστηθῶσι, συμψηφίζεται πρὸς τὰ μαρτυρικὰ ἐκεῖνα ἔξοδα, ἅτινα διὰ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως τῶν ἐκτεταμένων περιφερειῶν πρόκειται νὰ ἐλαττωθῶσιν· οὐδεὶς τῶν μελλόντων Κ. ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσύνης θέλει εὑρεθῆ εἰς τὴν μοῖραν νὰ συστήσῃ δυνάμει τοῦ ζητουμένου δικαιώματος ἄπειρα εἰρηνοδικεῖα, διότι, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ἔρικτὸν τὸ τοιοῦτον, ὁ τοιοῦτος ὑπουργὸς δὲν θέλει δυνηθῆ ποτὲ νὰ ἐπιτύχῃ ἐνώπιον ὑμῶν τὴν ἀνήκουσαν πίστωσιν διὰ τὴν σύστασιν τοῦ τοιούτου ἀπείρου ἀριθμοῦ εἰρηνοδικείων. Διϊσχυρίσθη ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστής, ὅτι πρὶν τοῦ νόμου περὶ μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν ἠδύνατο νὰ ἐπιτραπῇ ἡ σύστασις πολλῶν τοιούτων ὡς ἀμέσθων· ἀλλὰ δὲν ἔχει φανῆ ἀκριβὴς γνῶσις τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς οἱ εἰρηνοδίκαι ἐκεῖνοι ἀπελάμβανον, καὶ αἱ ὁποῖαι μετὰ τὴν μισθοδοσίαν εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου. Εἶπε προσέτι ὅτι πρὶν τοῦ **1849** διωρίζοντο εἰρηνοδίκαι ἐντόπιοι· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ἐσφαλμένην ἰδέαν ἔχει, διότι καὶ πρὶν καὶ ἤδη οἱ εἰρηνοδίκαι διορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν προσόντων καὶ τῶν αὐτῶν ὅρων· δὲν εἶναι δὲ συμφέρον οὔτε συγχωρημένον νὰ διορίζωνται εἰρηνοδίκαι ἐντόπιοι, διότι καθὼ τοιοῦτοι ἔχουσι συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας καὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ προκύψωσι παράπονα.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὡς ἐκ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως τῶν ἀναγκαίων εἰρηνοδικείων, δὲν ἔρχεται νὰ ζητήσῃ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦ καταστάττειν τοὺς εἰς τὸ μέλλον συσταινομένους εἰρηνοδίκας εἰς τάξεις κατὰ τὸν νόμον τοῦ **1849**, οἱ λόγοι οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὸν προσδιορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν εἶναι πολλοί, τούτους εἶναι περιττὸν νὰ ἀναπτύξω ἐνταῦθα, καὶ μόνον λέγω, ὅτι πολλοὶ εἰρηνοδίκαι μὴ ἔχοντες συμφέρον εἰς τὴν ποινικὴν ὑπηρεσίαν ἀπέφευγον νὰ ἐνεργῶσι προθύμως καὶ ἀκριβῶς τὰ περὶ ταύτης, καὶ ἐνταῦθα μεγίστη κοινωνικὴ βλάβη προσεγίνετο ἕνεκα τῆς περὶ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐγκλημάτων βραδύτητος, ἐκ τῆς ὁποίας πολλάκις ἀπόλλυντο καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος. Ὁ νόμος λοιπὸν τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν εἶναι λίαν ἐπωφελὴς καὶ οὐχὶ βλαπτικὸς κατὰ τὸν προαγορεύσαντα, διότι πρὸς τοῖς

ἄλλοις καὶ οἰκονομικῶς οὐδεμίαν ζημίαν ἐπιφέρει εἰς τὸ δημόσιον ὡς εἰσπραττομένων τῶν δικαστικῶν τελῶν, τῶν εἰς ὄφελος ἄλλοτε τῶν εἰρηνοδικῶν καταλογιζομένων, ἐκ μέρους τοῦ ταμείου. Ἐκτὸς τούτου ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως οὐχὶ εἰρηνοδικείων μόνον ἀλλὰ καὶ πρωτοδικείων· δὲν εἶναι δίκαιον νὰ στερῆται τοῦ ζητουμένου δικαιώματος τῆς καταταξέως τῶν εἰρηνοδικείων εἰς τάξεις, διότι ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως αὐτοῦ προέρχεται ἡ μεγαλητέρα ἀνωμαλία. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ εἰσαγάγῃ ὁ ὑπουργὸς ἑκάστοτε νομοσχέδιον περὶ καταταξέως ἑκάστου εἰρηνοδικείου, διότι θέλει εὑρίσκει δυσκολίας οἵας ἀπάντησε σήμερον καὶ θέλει ἀπαντᾷ καθεκάστην· διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ Γερουσία παραδεχθήσεται τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ἀναγκαῖον.

Ἐπέτυχεν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαιολόγος· ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔποψιν δὲν θεωρῶ ἄσκοπον τὸν διορισμὸν εἰρηνοδικῶν παντοῦ ὅπου ἡ ἀνάγκη παρουσιάζεται δι' οὓς ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξέθηκε λόγους τῆς ἀνάγκης, τῆς εὐκολίας τῶν πολιτῶν καὶ τῶν παροικιῶν. Νόμοι ἄλλοι καὶ ἰδίως οἱ διοικητικοὶ χορηγοῦσιν ἐκτενέστερα δικαιώματα εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς τῶν διορισμῶν παντὸς ὑπαλλήλου ἀλλ' εἰσελθόντες ἅπαξ εἰς τάξιν τινὰ τῆς αὐστηρᾶς οἰκονομίας πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν αὐτὴν καὶ νὰ χορηγήσωμεν τόσα ὅσα ἐπιτρέπουσιν οἱ φόροι τοῦ δημοσίου. Ἡ χορήγησις ἀπολύτου δικαιώματος ὡς πρὸς τὴν καταταξιν τῶν εἰς τὸ μέλλον συσταινομένων εἰρηνοδικείων ἔχει σημαντικὴν ἐπιρροὴν εἰς τὴν δημόσιον οἰκονομίαν, καὶ εἶναι ἐπάναγκες νὰ παρουσιάζηται ἑκάστοτε νομοσχέδιον περὶ συστάσεως καὶ καταταξέως ἑνὸς ἑκάστου εἰρηνοδικείου· ἀλλὰ καὶ ἐὰν τοιοῦτον δικαίωμα ἀπόλυτον παραχωρηθῇ, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ διότι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ του δὲν ὑπάρχει περίσσευμα πρὸς ἀναπλήρωσιν τοιούτων ἀναγκῶν. Ἐν τούτοις διατί ὁ Κ. ὑπουργὸς δυσκολεύεται νὰ εἰσαγάγῃ ἑκάστοτε τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον διὰ νὰ συζητῶμεν αὐτὸ ἐν πλήρει δημοσιότητι καὶ ἐπὶ τῇ βάσει μάλιστα τῆς αὐστηρᾶς οἰκονομίας εἰς ἣν εἰσήλθομεν συμβουλευόμενοι καὶ ἄλλους γνωρίζοντας τὰ περὶ τῆς παρουσιαζομένης ἀνάγκης; ἡ παράλειψις τοῦ καθήκοντος τούτου καὶ ἀντὶ τούτου ἡ χορήγησις τοῦ ζητουμένου ἀπολύτου δικαιώματος οὐ μόνον εἶναι ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἄτακτος ἀλλὰ καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὴν αὐστηρότητα τῆς οἰκονομίας, ἣν ὀφείλομεν νὰ

τηρήσωμεν. Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας δὲν ἐννόησε διὰ τῆς ὁμιλίας του ὅτι ἀπολύτως πρέπει νὰ διορίζωνται εἰρηνοδίκαι εἰς τόπους, ἀλλὰ παρέστησεν ὅτι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἶναι ὁ διορισμὸς εἰρηνοδικῶν μεταξὺ τῶν ἐμφρόνων καὶ ὡρίμων κατά τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν νοῦν ἀνδρῶν· προσθέτω μάλιστα ὅτι ὑπάρχωσιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἄνθρωποι σεβάσμιοι καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται τῶν τοιούτων δικαστικῶν ὑπηρεσιῶν, διότι ὅπως διορίζονται ἔπαρχοι, νομάρχαι κλπ. ἐντόπιοι, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ διορίζωνται καὶ εἰρηνοδίκαι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀρκούντως ἀνέπτυξε τὰ περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, τελειόνων τὸν λόγον μου λέγω ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἂν νομίζῃ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ συσταίνειν εἰρηνοδικεῖα κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν ὅμως αὐτῶν εἰς τάξεις, ἐπειδὴ ὁ νόμος τοῦ **1849** προβλέπει ὡρισμένως περὶ τῶν ὑπαρχόντων εἰρηνοδικείων, ὀφείλει νὰ ῥέρῃ ἑκάστοτε ἰδίων νομοσχεδίων ὅπως ἐξετάζονται νομοθετικῶς αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ λοιπαὶ περιστάσεις, καὶ ἐπιψηφίζονται τὰ περὶ ταύτης μετ' ἀκριβῆ ἔρευναν.

Τότε λαβὼν τὸν λόγον τις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν, ὅτι τὸ περὶ συστάσεως εἰρηνοδικείων, εἶναι δικαίωμα τῆς ἐξουσίας νενομοποιημένον διὰ τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νόμου, καὶ ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει μόνον νὰ ψηφίσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ κατατάττειν εἰς οἱανδήποτε τάξιν ἤθελεν νομισθῇ κατάλληλον τὸ νεοσυστηθὲν εἰρηνοδικεῖον, καὶ ταῦτα διὰ μόνον τὸν προσδιορισμὸν τῆς μισθοδοσίας.

Εἶπεν, ὅτι εἰς τὰ συνταγματικὰ Κράτη ἡ δικαστικὴ ἐξουσία πρέπει νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς νομοθετικῆς καὶ νομοτελεστικῆς, καὶ ὅτι εἶναι μία συνταγματικὴ παραβίασις ὅταν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔρχεται ἑκάστοτε νὰ συσταίνῃ εἰρηνοδικεῖα. Ὑπεστήριξε δὲ ταῦτα διὰ παραδειγμάτων, λέγων τί συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μητέρα τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν Ἀγγλίαν, ἔνθα ὁ Βασιλεὺς διορίζει τοὺς εἰρηνοδίκας, καθόσον εἶναι καὶ ἀμισθοι· ἐνῷ παρ' ἡμῖν συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ἐξιστόρησε πῶς εἰς τὴν Γαλλίαν ἐγένετο τοῦτο, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποχῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης· καὶ τέλος ποῦ στηριχθεῖσα καὶ ἡ τοῦ **1833** νομοθεσία ἡμῶν ἀπεράσισε τὰ σήμερον ἐνώπιόν μας, ἀποδείξας συναμα τὴν ἰδιότητα τῶν κατ' ἐντολὴν **β.** Διαταγμάτων ὡς νόμων δευτερευόντων. Ἀντικρούων δὲ τοῦ

προλαλήσαντος τὰς ἰδίας περὶ ἀμίσθων εἰρηνοδικῶν, καὶ πολλὰ λαλήσας περὶ τῶν καταχρήσεων τοῦ συστήματος τούτου, ἐπέρανε τὸν λόγον, συστήσας τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον ὡς καλῶς ἔχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἀπόβον τῆς ἐν ἐνεργείᾳ νομοθεσίας ἡμῶν, ἀκολουθοῦντες μάλιστα τὰ παραδείγματα τῶν λοιπῶν εὐνομουμένων ἐθνῶν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Σπ. Μῆλιος εἶπεν· μεθόλως πεισθεὶς, κύριοι, ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τῶν προλαλησάντων ἐπὶ τοῦ ἂν συμφέρῃ νὰ μισθοδοτῶνται οἱ εἰρηνοδίκαι ἢ μὴ. ζητῶ νὰ φωτισθῶ ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς συζητήσεως, διατί ἀφοῦ κατὰ τὸν περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ ἐξουσία νὰ συνιστᾷ εἰρηνοδικεῖα, ἦλθε κατὰ τὸ **1849** καὶ ἐζήτησε παρ' ἡμῖν τὴν ψήφισιν νόμου, περὶ τούτου καὶ ἤδη πράττει τὸ αὐτός; Διότι ἐγὼ νομίζω, ὅτι νόμοι ἄλλοι παρεμβαίνουσιν εἰς τὴν ἐλευθέραν τῆς ἐξουσίας ἐνέργειαν, καὶ τὸ σύνταγμα ῥητῶς ἀπαγορεύει τοῦτο.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀντέκρουσεν·

Κύριε Πρόεδρε!

Ὡμίλησα μετὰ πραότητος καὶ ἐζήτησα διὰ τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων νὰ φωτίσω τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐπὶ πράγματος τὸ ὁποῖον μόλις ἐπὶ προχθὲν ἐξέτασα, διότι κατεπλημμύρησαν καὶ πάλιν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς λήξεως τῆς Συνόδου νομοσχέδια πολλὰ καὶ σπουδαιότατα. Εἶδα δὲ αὐτὸν τὸν νόμον καὶ κατενόησα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας αὐτῆς χάρτην ἄγραφον.

Ὁ προλαλήσας εἶπε τόσα περὶ καταχρήσεως καὶ λεπλασίας τῶν εἰρηνοδικῶν ἐπὶ τοῦ πρώτου συστήματος αὐτῶν, ἤτοι τοῦ ἀμίσθου, ὡς νὰ μὴν εἶναι καὶ οἱ σημερινοὶ εἰρηνοδίκαι τοῦ αὐτοῦ φυράματος. Εἶπα, κύριοι, καὶ ἐπήνεσα τὸ σύστημα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελε τοὺς πρώτους ἐν ἀρετῇ πολίτας, ὡς ἀπονομεῖς τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας των χωρὶς νὰ ὑποστηρίξω ἀπολύτως τὴν ἐκλογὴν ἐντοπίων μόνον εἰς τὰ καθήκοντα ταῦτα. Εἶπον, ὅτι οἱ ἔντιμοι καὶ σεβαστοὶ ἐκεῖνοι πολῖται ἦσαν ἁρμοδιότεροι διὰ τῆς κοινωνικῆς θέσεώς των καὶ διὰ τῆς ἐπιτοπίου γνώσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων, καὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῆς κοινωνίας εἰς ἣν ἐγεννήθησαν καὶ ἀνετράφησαν νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν φερώνυμον ἀποστολὴν τοῦ εἰρηνοδίκου. Ἐὰν δὲ αἱ κοινωνίαι στε-

ρούνται τοιούτων πολιτῶν καὶ μικρὸν μόνον μισθάριον διδόμενον εἰς τοὺς τυχόντας δύναται νὰ προάξῃ τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον προτιθέμεθα, τότε ἀλλοίμονον εἰς τὰς καινωνίας! Ἡ μικρὰ ἀπολαβὴ ἐχορηγεῖτο τότε, ὡς μικρὰ ἀποζημειώσις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ σημερινοῦ μισθοῦ χορηγούμενον, ὡς ἔτυχε δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὰς καταχρήσεις, διότι σήμερον ἐξ αὐτοῦ ῥροντίζει ὁ ὑπάλληλος οὗτος νὰ δημιουργήσῃ κατάστασιν ἀνάλογον μὲ τὴν εἰσαγομένην ὀσημέραι πολυτέλειαν.

Βέβαιον εἶναι, ὅτι τὸ σύστημα τῶν εἰρηνοδικείων ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κρατεῖ σήμερον τὸ κράτος εἰς τὴν θαυμαστὴν βαθμίδα τῆς εὐνομίας. Τὸ σύστημα τῶν ὁρκωτῶν εἶναι ὁμολογουμένως τὸ κάλλιστον πάντων. Πόθεν δὲ συγκροτεῖται τὸ σύστημα τοῦτο; Οὐχὶ ἐκ τῶν πολιτῶν μὴ ἐχόντων κύριον ἔργον τὸ δικάζειν Δὲν συνίστανται ἐκ τῶν διαφόρων τάξεων πολιτῶν ἐγκαταλειπόντων πρὸς στιγμὴν τὸ ἔργον αὐτῶν· καὶ δὲν εἶναι οὗτοι προτιμώτεροι τῶν ἐρετῶν καὶ ἄλλων τακτικῶν δικαστῶν;

Ἐλάλησε μετ' ἀγανακτήσεως κατὰ τῶν καταχρήσεων τοῦ συστήματος τῶν ἀμίσθων εἰρηνοδικῶν, ἀλλ' αἱ καταχρήσεις προέρχονται ἀρά γε ἀπὸ τὸ σύστημα, ἢ τὴν κακὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων;

Ὅσα εἶπον, κύριοι, περὶ τοῦ ἀμίσθου συστήματος τῶν εἰρηνοδικῶν, τὰ εἶπον ἐν παρόδῳ καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ὅσων ἄλλοτε ἐλάλησα προκειμένου περὶ τῆς μισθοδοτήσεως τῶν εἰρηνοδικῶν· ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν καὶ περὶ καταργήσεως αὐτοῦ οὐδεὶς λόγος σήμερον. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀνοίξω τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀφαιρέσω τὸν ἕξαγον ὀβολὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ πρὸς μισθοδότησιν τοῦ προσωπικοῦ ὅλων τῶν εἰρηνοδικείων, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖα νὰ συστήσῃ, καὶ περὶ τούτου πρόκειται σήμερον· διότι καὶ οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ εἶναι ἄνθρωποι καὶ δύνανται νὰ καταχρασθῶσι τὴν ἐξουσίαν ὡς κατεχράσθησαν, κατὰ τὸν προλαλήσαντα καὶ οἱ ἀμίσθοι εἰρηνοδίκαι τὴν νόμιμον ἰσχύν των.

Ἀρνεῖσθε, κύριοι, ἀστυκὰς ἀρετὰς εἰς τοὺς πολίτας καὶ ἀποδίδετε αὐτὰς εἰς μόνον τοὺς αἰωνίως μέλλοντας τὰ ὑπάρξωσιν ὑπουργούς, ἐνῷ βλέπετε, ὅτι οἱ πολῖται μᾶς ζωογονοῦσιν ἑκάστοτε δι' ἀθρῶν εὐεργετημάτων;

Καὶ ταῦτα λέγω, διότι ὁ προλαλήσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς κατέκρινεν ἴσως ἄκριβῶς τοὺς συντηρήσαντας τὴν κοινωνίαν

ταύτην, τὴν ἐθνικότητα, τὴν γλῶσσαν ἡμῶν, καὶ αὐτὴν τὴν θρησκείαν· διότι ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς δουλείας ἐπὶ τουρκοκρατίας εἴχομεν εἰρηνοδίκας ἀμίσθους. Καὶ ἐνταῦθα εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν τῆς ἑβδομάδος συνεκροτεῖτο τοιοῦτον δικαστήριον συνιστάμενον ἐκ τῶν προκριτοτέρων πολιτῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐπισκόπου καὶ διένειμε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν διαφερομένων, οἵτινες ἀνεχώρουν πάντοτε εὐχαριστημένοι.

Αὐτὸς εἶναι, κύριοι, ὁ φυσικὸς καὶ ἄγραφος νόμος τῆς Θείας Προνοίας καὶ οὐχὶ ὁ γραπτὸς καὶ ψυχρὸς, καὶ ἐκ τούτου κατὰ μέγα μέρος αἱ καταχρήσεις καὶ αἱ λεηλασίαι. Ὅταν κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ὁ ζυγὸς τοῦ νόμου ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ πολίτου, ὁ πολίτης αὐτὸς γίνεται κτῆνος. «Πολλῶν ἰατρῶν εἴσοδος μὲ ἀπώλεσεν,» εἶπέ τις, καὶ ἐγὼ λέγω. «Πολλῶν νόμων συσσώρευσις μᾶς παρέλυσεν.» Ἀφοῦ τὰ δημοτικά μας συστήματα καταστραφέντα μετεγράφησαν Βιτεμβεργικὰ τότε κατήντησαν καὶ ταῦτα εἰς ἣν τὰ βλέπομεν κατάστασιν· καὶ λέγει τις συγγραφεὺς Ἄγγλος, ὅτι τὰ Ἑλληνικά μας δημοτικὰ συστήματα διετήρησαν διὰ πολλῶν αἰώνων σκληρᾶς δουλείας τὴν ἐθνικότητα, τὴν ἐθνικότητα καὶ αὐτὴν μας τὴν θρησκείαν· ἀλλ' ἡμεῖς πιστεύοντες, ὅτι τὸ φῶς ἔρχεται μόνον ἐκεῖθεν ὅπου ὁ ἥλιος δύει, ἤλθομεν νὰ κρημνίσωμεν τὰ ἡμέτερα καὶ νὰ λάβωμεν τὰ ἐκείνων.

Κατὰ τοὺς νόμους τούτους λόγου χάριν, τοὺς δημάρχους ἐκλέγει ἡ Κυβέρνησις, ἐνῷ ὁ ἐκλέγων λαὸς εἶναι ἁρμοδιώτερος εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὁ δὲ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ τίς εἶναι ὁ καλήτερος πολίτης, τώρα δὲ τὸ ἐννοοῦμεν ὅλοι καὶ καταδικάζομεν τὸν λαὸν, ὅτι δὲν ἐπιτυγχάνει εἰς τὰς ἐκλογάς του. Ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει πιστεύω ἀπὸ τὸν ἄκρατον τῆς πολυνομίας, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπότισαν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤκουσεν, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ ἐπαινέσω τὰ συστήματα ταῦτα ἢ ἐκεῖνα, εἰμὴ μόνον νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, καὶ διατοῦτο ἀνέφερα τὸ 2 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ. Ἀλλ' ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς μεταπολιτεύσεως, ἥτις μετέβαλεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, καὶ ἐπειδὴ ἀφορᾷ αὔξησιν δαπάνης τοῦ Κράτους δύναται νὰ παρουσιάζῃ ἑκάστοτε τὰ μέρη ὅπου θεωρεῖ ἀνάγκην συστάσεως εἰρηνοδικείου καὶ μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασίν των. Ἀλλά,

λέγουσιν οἱ προλαλήσαντες, ἡ μισθοδοσία δὲν ηὔξησε τὴν δαπάνην, διότι εἶχον πλειοτέρας ἀπολαβὰς τότε, ἔκ τε τοῦ χαρτοσήμου καὶ ἄλλων δικαιωμάτων. Πλὴν ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος εἶναι μεταγενέστερος τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ὥστε κατὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ λόγος καταχρήσεως ἕνεκα πολυγραφίας, καὶ μόλις κατὰ τὸ 1849 ἐδόθη ἡ ἄδεια εἰς τινας συμβολαιογράφους ἀντὶ εἰρηνοδικῶν νὰ λαμβάνωσι τὸ ἥμισυ τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ χρηματικὸν προκειμένου περὶ ἀπονομῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' ὅταν αἱ ἀνάγκαι ἡμῶν ὁρθάσωσιν εἰς τὸ ἔπακρον, δὲν εἶναι ἀρκετὰ οὔτε τὰ εἰρηνοδικεῖα, οὔτε καὶ βαρύτερα ἄλλα συστήματα νὰ διατηρήσωσι τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξοδεύονται πολλὰ χρήματα, διότι δαπανῶνται ταῦτα εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ λοιπά, ἕνεκα τῆς ὀλιγότητος τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν μακρᾶς ἀποστάσεως αὐτῶν ἀπὸ τὰς πόλεις, κωμοπόλεις ἢ χωρία τοῦ Κράτους, νομίζω ὅμως, ὅτι πταισματοδικείου μάρτυρες οὐδέποτε ἀποζημειώνονται. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἔνστασις μοὶ ἐνθυμίζει τὰ μεταβατικὰ δικαστήρια τῆς Ἀγγλίας, δηλαδὴ τὸ καθῆκον τῆς περιοδείας τῶν δικαστῶν ἐκτελουμένης ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ διευκολυνούσης οὕτω τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν, πρᾶγμα ἀξιοστημείωτον καὶ συσταθὲν πρός με ἀπὸ πολίτην τινα κατοικον χωρίου, ὅστις μοὶ παρετήρησεν, συγχρόνως, ὅτι ἕνεκα τῶν μακρῶν ἀποστάσεων τῶν δικαστηρίων, καταφεύγουσιν συνήθως εἰς αὐτοδικείας καὶ τὰς ἐκ τούτων συνεπείας· ὥστε ἐὰν αὐτοὶ εἶναι οἱ κύριοι λόγοι τῆς πολλαπλασιάσεως τῶν δικαστηρίων, διατί νὰ μὴν εἰσάξωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ σύστημα τὸ περιπατητικόν;

Ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι παρών, διότι ἤθελα τὸν ἐρωτήσει ἂν εἰς τὸν περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων νόμον, δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συσταίνῃ πλέον τοῦ ἑνὸς εἰρηνοδικείου ἀνὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν, καὶ πλέον τοῦ ἑνὸς πρωτοδικείου ἀνὰ πάντα νομόν, καὶ πλέον τῶν δύω ἐφετείων, διότι κατὰ τὸν Κ. Πρβιλέγιον μόνον δύω ἐφετεῖα δύναται νὰ συσταίνῃ καθ' ὅλον τὸ Κρ[illegible]

Ἀλλ' ἀποκρίνομαι ἐγὼ, ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, θαυμαζω πῶς διέφυγε τὸν προλαλήσαντα, ὅτι καὶ πλέον τῶν δύω ἐφετείων δύνανται νὰ συσταθῶσιν, (ἐνταῦθα ἀνέγνωσε τὸ 2 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ).

Ἐνθυμήθην ὅμως, ὅτι κατὰ τὸ 1849, ἡ Κυβέρνησις θεωρήσασα τὴν ἀνάγκην νὰ συστήσῃ καὶ τρίτον ἐφετεῖον, δὲν ἐτόλμησε νὰ πράξῃ τοῦτο αὐτεπαγγέλτως, ἀλλ' ἦλθε καὶ ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ὅθεν ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι συνεπὴς σήμερον, ἐνῷ ἡμεῖς εἴμεθα συνεπεῖς. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὰς προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀπαιτοῦμεν νὰ μετέχωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν λόγων τῶν ἀνάγκης ταύτης καὶ ἐνταυτῷ νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἐπαρκῶμεν.

Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ δοθῇ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὁποῖον ζητεῖται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, τότε ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἄμισθον πρῶτον σύστημα, καὶ ἂς ἐνώσωμεν οὕτω τὴν παροῦσαν πρόοδον τῶν πολιτῶν μὲ τὸ ἀκραιφνὲς τῶν ἠθῶν, τὰ ὁποῖα πέπειθα, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ σήμερον καὶ ὑπῆρξαν πρὸ πολλοῦ.

Ὁ τελευταῖον λαλήσας, εἶπεν ὀρθῶς ὅτι ὑπῆρξαν νόμοι καὶ διατάγματα κανονίζοντα διάφορα ἀντικείμενα πρὶν τῆς μεταπολιτεύσεως, ἀλλὰ κατόπιν ἐκανονίσθησαν ἄλλως συμφώνως μὲ τὸ σύνταγμα.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, χωρὶς νὰ θεωρῇ τὴν ἀνάγκην πλειοτέρας ἀναπτύξεως ἐκήρυξεν, ὅτι ἀποδέχεται πληρέστατα τὴν ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Σπ. Μηλίου ἀποφερθεῖσαν ἰδέαν, καὶ ὑποστηριχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν· ἤθελον λάβει τὸν λόγον πρότερον, ἀλλ' ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Μηλιος οὐ μόνον μὲ προέλαβεν ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς ἀναπτύξεις ἔδωκεν αἵτινες μὲ ἀπαλάττωσι τῆς ἐπαναλήψεως· παρέλειψε μόνον νὰ σᾶς εἴπῃ τι τὸ ὁποῖον λύει ἀμέσως ὅλας τὰς ἀπορίας· δὲν σᾶς εἶπαν ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ νομοσχεδίῳ περιέχεται ὅλον τὸ αἴνιγμα· Κύριοι! Μία τῶν ἀρρωστιῶν αἵτινες ὥθησαν τὴν ἀρτιώραν Ἀμερικὴν εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐπανάστασιν ἦτο ἡ ὑπόθεσις τῶν εἰρηνοδικείων· ἡ μητρόπολις ἐζήτει νὰ μισθοδοτῇ τοὺς εἰρηνοδίκας, ἐνῷ ἡ ἀποικία ἐναντιοῦτο· αὐτὴ ἤθελε νὰ λαμβάνωσιν οἱ δικασταὶ οὗτοι τὴν ἀποζημίωσιν των ἐκ τοῦ τόπου· ἡ μητρόπολις ἐπέμενεν εἰς τὸ ἐναντίον, καὶ εἶχε δίκαιον, διότι ἡ ὑπηρεσία τῶν εἰρηνοδικῶν ἀφορᾷ τὰς καθημερινὰς σχέσεις τοῦ πολίτου, εἰσέρχεται εἰς τὰς οἰκογενείας καὶ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς κοινωνίας· ἤθελε λοιπὸν ἡ Ἀγγλία νὰ ἐξασκῇ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ὀργάνων τούτων διὰ τῆς μισθοδοσίας τὸ ζήτημα λοιπὸν περὶ οὗ πρόκειται δὲν εἶναι ἁπλοῦν ὡς τινὲ

θέλουσι· καὶ ὅτι τοιοῦτον. Ἤγουν σπουδαῖον, τὸ θεωρεῖ καὶ ἡ Κυβέρνησις τὸ βλέπετε ἐκ τοῦ ὅτι ἐφρόντισε νὰ ἔλθῃ νὰ ζητήσῃ τὴν περὶ τούτου ψῆφόν μας· ἀλλ' ἦλθε μεταχειριζομένη ἄλλον τρόπον· ἠξεύρετε ὅτι, ὅταν ἄλλοτε ἐζήτησε διά τινων νομοσχεδίων νὰ παραχωρήσωμεν εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν νομοθετικά τινα δικαιώματα, τῶν ὁποίων χρῆσιν ἐπεφυλάττετο νὰ κάμῃ διὰ Β. Διαταγμάτων, ἡ τελευταία φράσις ἔκαμε κακὴν ἐντύπωσιν, καὶ τὸ δικαίωμα δὲν παρεχωρήθη· τότε ἐπεννοήθη ἀντὶ τῆς φράσεως « Β. Διατάγματα » ἡ φράσις « Β. ἔγκρισις » θὰ μὲ ἐρωτήσητε ἴσως ἐν παρόδῳ ἐὰν εἶμαι ἐναντίος τῶν Β. Διαταγμάτων· σᾶς ἀπαντῶ μάλιστα· εἶμαι ἐναντίος, εἶμαι ἐχθρὸς καὶ ἐχθρὸς ἄσπονδος, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐπεκδύσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν δικαιώματός τινος, διὰ νὰ τὸ παραχωρήσωμεν εἰς τὴν νομοτελεστικὴν καὶ νὰ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ διὰ Β. Διαταγμάτων ὅ,τι ὡρίσθη νὰ γίνεται νομοθετικῶς πρέπει νὰ γίνεται, καὶ οὐχὶ ἐν παραβύστῳ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὰ φῶτα ἑνὸς εἰσηγητοῦ καὶ ἑνὸς ὑπουργοῦ πολλάκις κεκπιακότος, καὶ διὰ τοῦτο ὑποκειμένου εἰς ἀπάτην· αἱ νομοθετικαὶ πράξεις καταρτίζονται διὰ τῆς συζητήσεως ἐν πλήρει δημοσιότητι καὶ φερούσης διὰ τοῦτο πλειοτέρας ἐγγυήσεις. Τί λοιπὸν παρέλειπε νὰ σᾶς εἴπῃ ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας Κ. Μήλιος, τὸ ὁποῖον λύει ὅλας τὰς ἀπορίας μας; ἀναγνώσατε τὸ νομοσχέδιον καὶ θέλετε εὕρει ἐν αὐτῷ τὴν φράσιν «διὰ τοῦ περὶ τῆς συστάσεως εἰρηνοδικείου Β. Διατάγματος» τί σημαίνει αὐτὴ ἡ φράσις; σημαίνει ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἀμφιβάλλει, καὶ εὐλόγως, ἂν ἔχῃ τὸ δικαίωμα κατὰ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ὀργανικοῦ διατάγματος τοῦ 1833, καὶ διὰ τοῦτο πλαγίως θέλει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἐνταῦθα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τοῦ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συσταίνῃ εἰρηνοδικεῖα διὰ Β. Διατάγματος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ῥηθὲν ὀργανικὸν Διάταγμα ἀπένειμε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἀλλ' ἐπῆλθε τὸ Σύνταγμα τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν ὅτι πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ Σύνταγμα καταργεῖται, καὶ ἐπειδὴ καὶ τὰ εἰρηνοδικεῖα εἶναι θέσεις, καὶ πᾶσα θέσις πρέπει νὰ γίνεται διὰ Νόμου, δὲν δυνάμεθα βεβαίως οὔτε νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἔχει τοιοῦτο δικαίωμα ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δυνάμει Διαταγμάτων προγενεστέρων τοῦ Συντάγματος· πολὺ δὲ ὀλιγώτερον δυνάμεθα καὶ πρέπει νὰ παραχωρήσωμεν τοιοῦτον δικαίωμα.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠθέλησε διὰ μακρῶν νὰ μᾶς παραστήσῃ τὴν ἀνάγκην ἡ ὁποία ὑπαγορεύει, ὡς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνίας ἐν γένει νὰ δημιουργῶνται νέα εἰρηνοδικεῖα· ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ ἤδη τοιαύτη ἀνάγκη, ἐὰν τοιαύτη ἀνάγκη παρουσιασθῇ εἰς τὸ μέλλον, τὴν ἀνάγκην ταύτην ὅπως τὴν αἰσθάνεται καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν εἶναι δύσκολον νὰ τὴν αἰσθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ δύναται ἑκάστοτε νὰ μᾶς ὑποβάλλῃ τοιαῦτα νομοσχέδια μὲ τὴν πεποίθησιν τοῦ ὅτι θέλει ἔχει πάντοτε τὴν ψῆφόν μας.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπρόσθεσε τὰς μεγάλας δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἔχει νὰ νικήσῃ, ὅταν εἶναι ἀναγκασμένος ἑκάστοτε νὰ φέρῃ νομοσχέδια εἰς τὰς Βουλὰς καὶ νὰ ὑποβάλλεται εἰς τοσαύτας δυσχερείας καὶ χρονοτριβάς· Εἴπομεν καὶ ἄλλοτε καὶ πρὸ ὀλίγου μάλιστα, ὅτι τὸ ὑγειαίτερον πολιτικὸν σύστημα, διὰ μίαν κλάσιν ἀνθρώπων εἶναι τὸ δεσποτικόν, καὶ ὅτι τὸ Συνταγματικὸν δὲν εἶναι τὸ εὐκολώτερον καὶ τὸ ἀναπαυτικώτερον διὰ τοὺς τοιούτους λειτουργούς καὶ πρὸ πάντων διὰ τοὺς ὑπουργούς· ἀλλ' εὐτυχῶς ἔχομεν Σύνταγμα καὶ αἱ ὀδύναι τῆς εὐκολίας καὶ τῆς ὑπουργικῆς ἀναπαύσεως δὲν πρέπει νὰ λέγωνται, καὶ μάλιστα ἀπὸ ὑπουργοὺς τῆς δικαιοσύνης· πρέπει νὰ ἀποκρύπτεται, ὅ,τι δημιουργεῖται νομοθετικῶς, εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, εἶναι τὸ ὀρθώτερον, εἶναι τὸ ὠφελιμώτερον διὰ τὸν λαόν, διότι καταρτίζεται διὰ τῆς συζητήσεως καὶ τῆς δημοσιότητος· ἐὰν ἡ ἀναβολὴ ἢ βραδύτης τῆς συζητήσεως κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν εἶναι ἓν ἄτοπον, ἡ ἐπίσπευσις ἐνίοτε, ἡ ὁποία συνήθως προεδρεύει εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐξουσίας, καὶ ἥτις δὲν ὑπάγεται εἰς συζήτησιν καὶ εἰς δημοσιότητα συνεπιφέρει πολὺ περισσότερα ἄτοπα. Δὲν μένει δισταγμός, ὅτι ἡ ἐπιπεριεχομένη εἰς τὸ νομοσχέδιον φράσις ἐπιβεβαιοῖ τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντες ἐξεφράσαμεν, ὅτι δηλονότι ἡ σύστασις τῶν εἰρηνοδικείων εἶναι πρᾶξις νομοθετική· καὶ ἐπειδὴ ἡ κατάταξις εἰς τάξεις τῶν εἰρηνοδικείων εἶναι ὁμολογουμένη πρᾶξις νομοθετική, ἡ Κυβέρνησις μένει ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Συντάγματος, οὐδὲ δίδει ἀφορμήν τινα παρεξηγήσεως, φέρουσα, ὁσάκις τὸ θεωρήσει ἀναγκαῖον, νομοσχέδιον περὶ συστάσεως καὶ κατατάξεως εἰρηνοδικείων.

Κύριοι! δὲν πρέπει νὰ μένῃ τίποτε ἀνεξήγητον, ὡς νομοθέτης θέλω καὶ ὀφείλω νὰ διατηρήσω εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποίαν οἱ θεμελιώδεις νόμοι ἐνόησαν νὰ μοὶ χορηγήσωσι· ἀλλ' ὅταν ἀπεκδύωμαι νομοθετικοῦ τινος δικαιώματος, ἡ νόμιμος ἐπιρροή μου αὐτὴ ἐλαττοῦται, καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ συντρέξω εἰς τὴν ἐλάττωσιν ταύτην. Δὲν θέλω, οὔτε πρέπει νὰ παραχωρήσω ὁλόκληρον δι-

καίωμα νομοθετικὸν εἰς τὸν ὑπουργὸν διὰ νὰ ἐξασκῇ ἐπιρροὴν πλέον τοῦ δέοντος· ὁσάκις ὑπουργός τις ὑπεσχέθη τὴν σύστασιν εἰρηνοδικείου τινος, πρέπει νὰ ἐνθυμῆται ὅτι δὲν εἶναι μόνος κύριος αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος, καὶ τότε ὄχι μόνον δὲν θέλει ὑπόσχεται ἄδικα, ἀλλ' εἶναι καὶ ὑποχρεωμένος θεραπεύων τὴν ἀνάγκην μιᾶς ἐπαρχίας νὰ θεραπεύσῃ συνάμα καὶ τὴν ἀνάγκην μιᾶς ἄλλης, ἂν καὶ δὲν εἶναι εὐδιάθετος ὑπὲρ αὐτῆς, διότι εἶναι ἠναγκασμένος νὰ ζητήσῃ τὴν σύμπραξιν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ αὐτὴ καὶ ἄλλη ἐπαρχία ὡς ἐπιτροπόν της ἐμὲ ἢ ἄλλον τινα. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπολέμησα προχθὲς τὸ νομοσχέδιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τὸ ἀφορῶν τὰς συμφωνίας τῶν δήμων περὶ φωτισμοῦ δι' ἀερίου, μᾶς ἀφηρέθη καὶ τότε ἓν δικαίωμα, μία ἐπιρροή. Σήμερον μᾶς ζητεῖται ἡ ἀφαίρεσις ἑνὸς ἄλλου δικαιώματος, ἤγουν νέα ἐλάττωσις ἐπιρροῆς νομίμου, θέλω εἶμαι πάντοτε ἐναντίος εἰς τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ περιορισμοῦ ἢ τῆς αὐξήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἐξουσίας τοῦ Κράτους πέραν τοῦ ὁρίου, τὸ ὁποῖον ἐχάραξεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς νέας πολιτείας, θέλω ὑποστηρίξει πάντοτε τὰ δίκαια τῆς νομιμότητος ὅπου ὑπάρχουσι.

Διὰ ταῦτα συμφώνων μὲ τοὺς προαγορεύσαντας προτείνω νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τοῦ ὁποίου θέλω φέρει τὸν ψῆφόν μου.

Προσέθηκεν ἐκ δευτέρου ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης· εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην γενικὰ κατεπειγούσης περιστάσεως, νὰ ἀποχωρήσω τῆς συνεδριάσεως, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤκουσα τὸν προαγορεύσαντα Γερουσιαστήν. Χρηστίδην ἐξ ὑπαρχῆς. Ἐκ τῶν συμπερασμάτων ὅμως ἅτινα ἐν τῷ τέλει τοῦ λόγου του ἔφερεν ἐννόησα ὁποῖοι ἦσαν οἱ διϊσχυρισμοί του.

Εἶπεν ὅτι ἡ εἰρηνοδικιακὴ θέσις περὶ ἧς ζητεῖται τὸ δικαίωμα τῆς καταταξέως δὲν εἶναι νενομοθετημένη· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ δύνανται διὰ Β. Διατάγματος νὰ συστηθῶσιν οὐ μόνον εἰρηνοδικεῖα, ἀλλὰ καὶ πρωτοδικεῖα· τοιοῦτο δὲ σύστασις τότε μόνον δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ, ὅταν ἡ περιφέρεια ἐφ' ἧς πρόκειται νὰ συστηθῇ τὸ εἰρηνοδικεῖον ἢ τὸ πρωτοδικεῖον ἀπαρτίζεται ἐκ διαφόρων ἐκτάσεων ὑπαγομένων εἰς διαφόρους ἐπαρχίας ἢ νομούς, ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ἰδίαν νομοσχέδιον, διότι ὁ δικαστικὸς ὀργανισμὸς δίδει τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως τῶν μὲν εἰρηνοδικείων ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας τῶν δὲ πρωτοδικείων ἐντὸς

τοῦ αὐτοῦ νομοῦ μόνον· ἡ αἰτία δι' ἣν ἤλθομεν νὰ ζητήσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς καταταξέως εἶναι ὅτι εἰς τὸν νόμον τοῦ ἔτους 1849 δὲν ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τῆς καταταξέως τῶν μελλόντων εἰρηνοδικείων, ἐὰν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν ἐπιψηφισθῇ θέλει προέλθει ἀνωμαλία ὡς ἔχούσης τῆς Κυβερνήσεως τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως καὶ μὴ ἐχούσης ἐκείνο τῆς καταταξέως, ἐπεκαλέσθη ἐπὶ τέλους ὁ προαγορεύσας τὸ ἄρθρον 27 τοῦ συντάγματος κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ διορισθῇ ὑπάλληλος εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον 2 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον νομιμοποιεῖ τὴν θέσιν, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον διάταξίς τις τοῦ συντάγματος ἀντικειμένη εἰς τὸ 2 ἄρθρον τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ δὲν ὑπάρχει, ἂν ἡ ἀρχὴ αὐτὴ δὲν παραδεχθῇ τότε ἡ ὑπηρεσία ἀνατραπήσεται, καθόσον κατ' αὐτὴν οὔτε συμβολαιογράφος οὔτε ὑποθηκοφύλαξ οὔτε ἄλλος τις τοιοῦτος δικαστικὸς ὑπάλληλος δύναται νὰ διορισθῇ. Εἶμαι ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω βεβαίως, ὅτι ἡ Γερουσία θέλει παραδεχθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ὄρθόν.

Περαιωμένης ἔπειτα κατὰ τὰ πρωτέρω συζητήσεως ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 20 πρὸς 9 κατὰ τὸ ὑδὲ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταταξέως εἰς τάξεις τῶν εἰς τὸ μέλλον συστηνομένων εἰρηνοδικείων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Γεώργ. Καυτατζιώτης		Νικολ. Χρυσόγιλος	
Ἰωάννης Θ. Καλοκαιρινὸς	Ο	Γεώργιος Ψύλλας	Ο
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Ἀναγνώστης Μανουκιάδης	Ν	Ἀθανασ. Σ. Διδωρίκης	
Χαράλ. Παπαδολίτης	Ν	Γεώργιος Δαμιανίτης	
Ἰάκωβος Πετ. μάβρος		Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γκίκας Καρακατσάνης	Ο
Θεοχάρ. Τζιώρτ		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀδάμ Δούκας	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ο	Δήμος Κανελλόπουλος	Ο

Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . O
Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης	. . N
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	.	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	. . N
Δημήτριος Χατσίσκος	. . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . N
Κωνσταντῖνος Καλάρης	. . .	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	. N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	. . . N
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . N	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . O
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .	Ῥήγας Παλαμιδῆς	. . . . O
Ἀντων. Μαυρομιχάλης	. .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Μετὰ δὲ τὴν παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἐπανελήφθη ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ἧς ἐξήχθη κατὰ τὸ ὑπὸ ἐπισης συνημμένων πρωτοκόλλων, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 20 πρὸς 9, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 15 τ. μ. Μαΐου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταταξίως εἰς τάξεις τῶν εἰς τὸ μέλλον συσταινομένων εἰρηνοδικείων.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μάξης	. . N
Γεώργ. Κουντουριώτης	. . .	Ἀδάμ. Δούκας	. . O
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	O	Δῆμος Κανελλόπουλος	O
Σπυρίδ. Καλιγερόπουλος	. .	Κωνσταντῖνος Κανάρης	. .
Τάτζης Μαγγίνας	. . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	. . N
Ἀναγνώστης Μανασσίδης	. N	Μ. Α. Καΐρης	. . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης	. . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	. . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. . .
Νικόλ. Πρασσακάκης	. . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .
Σπυρ. Τρικούπης	. . . .	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . .
Ριχάρδος Τζιώρτζ	. . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	.
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	. . O	Δημήτριος Χατσίσκος	. . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	. . . .	Δημήτριος Χρηστίδης	. . O
Νικόλ. Χρυσόγελος	. . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . N
Γεώργιος Ψύλλας	. . . O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . .	Παναγ. Αἰδωρίκης	. . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . N
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	. . .	Κωνστ. Προβιλέγιος	. . N

Γεώργιος Δασειώτης	. . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . O
Δημήτριος Βούλγαρης	. . . N	Ῥήγας Παλαμιδῆς	. . . . O
Γκίκας Καρακατζάνης	. . O	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Κράτους διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1858.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδαμ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 22 Μαΐου 1858, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Α. Δούκαν, ἀντὶ τοῦ κυρίου Γρηγοριάδου ἀπουσιάζοντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν:

Ἤκουσα Κύριοι! διαδιδομένην κάποτε τὴν ἰδέαν, ὅτι αἱ Συνταγματικαὶ πολιτεύματα εἶναι δαπανηρότερα τῶν ἀπολύτων Κυβερνήσεων, ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην ὅμως νὰ ἐννοήσω τὸν λόγον, διατί τοῦτο γίνεται οὕτως, ἂν τῷ ὄντι γίνεται πάντοτε ἢ κἂν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, διότι ὁ ἔμφρων λόγος φέρει εἰς τὸ ἐναντίον συμπέρασμα, ὅτι δηλ. αἱ Κυβερνήσεις δὲν ἔχουσιν ἐλεγκτὰς καὶ συμπράκτορας τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν λαῶν, τότε φυσικῷ τῷ λόγῳ, αἱ δαπάναι πρέπει νὰ γίνωνται μεγαλήτεραι, καὶ τοὐναντίον, ὅπου οἱ λαοὶ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των συμπράττουσιν εἰς τὰ ψηφίσματα τῶν δημοσίων ἐξόδων, αἱ δαπάναι σμικρύνονται, πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ, καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του.

Καὶ ὅτι μὲν ἡ ἰδέα αὕτη, δηλ. τὸ «δαπανηρότερον τῆς Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως» ἐπαληθεύει δυστυχῶς παρ' ἡμῖν, ἂν καὶ παρά τισιν ἄλλοις, τοῦτο καταφαίνεται προδήλως καὶ ψηλαφᾶται οἱονεὶ ἀπὸ τὴν σύγκρισιν τῶν ἐπὶ τῆς ἀπολύτου Κυβερνήσεως προϋπολογισμῶν καὶ τῶν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἡμετέρου Κράτους εἰς Συνταγματικὸν πολίτευμα.

Ἐγώ, Κύριοι, ὑπ' ὄψιν μου ἔνα τῶν προϋπολογισμῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας, τὸν τοῦ **1840** ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος ἐδημοσιεύθη ἐν βιβλίῳ ἐπιγεγραμμένῳ: «Ἡ Ἑλλὰς ὡς βασίλειον,» ἐκτυπωθέντος ἐν Λονδίνῳ καὶ εἰς Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ὑπό τινος πρεσβυτου τῆς Βαυαρίας ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἔτος **1842**, ὅστις ἐν προοιμίοις ἀναφέρει, ὅτι ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐγκύψῃ εἰς ὅλα τὰ ἀνώτατα ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, καὶ ἐκεῖθεν ἐπορίσθη πᾶν τὸ εἰς τὸ βιβλίον αὐτοῦ ἀναφερόμενον, καὶ ἀναφέρονται οὐκ ὀλίγα· ὑπάρχει δηλονότι ἡ τελειωτέρα στατιστικὴ τῆς Ἑλλάδος, στηριζομένη εἰς ἐπισήμους βάσεις.

Τί παρατηρῶ δὲ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον, Κύριοι, ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀνέβαινον εἰς δραχμὰς **16,696,741** καὶ **29** λεπτὰ μόνον, καὶ ἐν τούτοις περιείχετο καὶ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **3,579,885** καὶ **40** λεπτῶν ὡς τόκος καὶ χρεωλύτριον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡμῶν χρέους, τοῦ ὀνομαζομένου τοῦ Ροσχίλδ, καὶ πρὸς τούτῳ τὸ ποσὸν δραχμῶν **169,089** καὶ λεπτὰ **66**, τὸ χρησιμεῦον εἰς ἀπόσβεσιν τῶν πρὸς τὴν Βαυαρίαν χρέους μας. Ὥστε, ἂν ἀφαιρέσητε ἀπὸ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ **1840** ἔτους τὰ ποσὰ τῶν τόκων καὶ χρεωλυτρων τοῦ δανείου Ροσχίλδ καὶ τοῦ τῆς Βαυαρίας, τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους ἐκείνου καταλείπεται καθαρὸν ἐκ δραχμῶν **12,947,766** καὶ **23** λεπτὰ μόνον· καὶ ταῦτα ἦσαν τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τῆς ἀπολύτου Μοναρχίας.

Ἀλλ' ἤδη Κύριοι, τί ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας; ἕνα προϋπολογισμὸν ἐξόδων ἐκ δραχμῶν **18,000,000** ὡς ἔγγιστα, ἢ μᾶλλον ἐντελῶς (διότι, φοβοῦμαι, μήπως δι' ἰδιαιτέρων συμπληρωματικῶν πιστώσεων συμπληρωθῇ τὸ ἐλλεῖπον πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ στρογγύλου ἀριθμοῦ τούτου)· ὥστε καταναοεῖτε, καὶ ψηλαφᾶτε ἤδη, ὅτι παρ' ἡμῖν ἀληθεύει, καὶ ὅπερ ἀληθεύει, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἡ πολυθρύλλητος ἰδέα τῆς πολυτελείας καὶ δαπανηρότητος, τὴν ὁποίαν ἀποδίδουσιν εἰς τὰς Συνταγματικὰς Κυβερνήσεις· διότι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἐξόδων ἐκείνου τοῦ ἔτους καὶ τοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν εἶναι ἐπαισθητὴ καὶ

βαθυτάτη· εἶναι ἡ ποσότης δραχμῶν περὶ τὰ **6** ἑκατομμύρια.

Ἔχω λοιπὸν ἄδικον καὶ ἐγὼ ἂν ἀναφέρω, ὡς ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος, «ὦ ἄνθρωποι ποῖ φέρεσθε; ὁ προϊστάμενος τῶν πραγμάτων τῆς Πατρίδος, κατὰ τίνος κρημνοῦ ὠθεῖτε οὕτω τὴν Πατρίδα καὶ τρέχοντες οὕτως ὡς τρέχομεν, χωρὶς νὰ ἔχωμεν οὐδένα λόγον, διατί τρέχομεν οὕτω; δὲν φοβούμεθα, μήπως ἡ σύγκρισις αὕτη τῶν τότε δαπανῶν καὶ τῶν σημερινῶν μᾶς φέρῃ εἰς *ἀπαίσιόν τι* τέλος· τὸ ὁποῖον καὶ νὰ σκεφθῶ φοβοῦμαι, καὶ νὰ ἀπαγγείλω πολὺ περισσότερον;

Ἀλλ' ἂς λάβω ἓν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἕνα καὶ μόνον, τὸν ὁποῖον ὁπωσοῦν περισσότερον ἐμελέτησα· τὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τῷ προμνησθέντι προϋπολογισμῷ (τοῦ **1840**), Κύριοι, ὁ κλάδος οὗτος σημειοῦται ὡς μέλλων νὰ δαπανήσῃ δραχμὰς **418,104** καὶ **48** λεπτά· καὶ σήμερον τί βλέπομεν; ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὸν λαὸν, διὰ νὰ τῷ προμηθεύσωμεν δραχμὰς **1,109,680** καὶ **19** λεπτά. Ἀλλ' ἐδῶ μόνον ἠμπορεῖ τις νὰ μοὶ εἴπῃ, ἰδοὺ πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἰδέα τοῦ πολυδαπάνου τῶν Συνταγματικῶν Κυβερνήσεων· διότι θέλει μοὶ εἴπῃ, ὅτι ναὶ μὲν καὶ ἡ ἀπόλυτος ἐκείνη Κυβέρνησις ἤθελε φίλη τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἀπ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς ἔλαβε τὴν ἀρχήν του καὶ τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς κατάστημα, καὶ πλεῖστα ἄλλα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζεν ἀκριβῶς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους ὡς πρὸς τοῦτο, περιώριζε τὰς δαπάνας της εἰς τὸ εὐτελὲς ἐκεῖνο ποσόν· ἅμα ὅμως περιεστοιχίσθη ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ, καὶ κατέμαθεν ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀνάγκας του ταύτας, ηὔξησε καὶ αὐξάνει ἑκάστοτε τὸν περὶ τούτου προϋπολογισμόν της.

Ἀλλά, Κύριοι! ἐγὼ βλέπω ἐνταῦθα τὸ πρᾶγμα ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν, καὶ νομίζω, ὅτι ἂν καὶ πᾶς ἄλλος κλάδος τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἔλαβεν ἀνάγκην πλειοτέρων ἐξόδων, ὁ κλάδος οὗτος δὲν εἶχε τοιαύτην, καὶ νομίζω ὅτι ὡς ὁ ὀρθότερος οἰκονόμος μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν ὀφείλει πρῶτον νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀπολύτους χρείας του, καὶ βαθμηδὸν, καὶ ἀναλόγως τῶν πόρων του προβαίνει καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγκην, καὶ τὰ τοῦ καλλωπισμοῦ καὶ τὰ τῆς πολυτελείας· οὕτως ἔπρεπε καὶ ἡμεῖς νὰ περιορισθῶμεν διά τινα ἀκόμη καιρὸν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πρώτων καὶ ἀπολύτων ἀναγκῶν μας, ὅτε μάλιστα βλέπομεν, ὅτι ἰδιῶται ὁμογενεῖς, ἀνατραφέντες ὑπὸ τὴν ἱερὰν ἐπιρροὴν τῶν ἀστυκῶν ἀρετῶν, αἵτινες ἄλλοτε κα-

τεκόσμουν τὰ κοινωτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς συστήματα, καὶ τώρα, φεῦ, βαθμηδὸν ἐκλείπουσιν, ὅτε βλέπομεν λέγω τοὺς ὁμογενεῖς μας τούτους, τοὺς ἀγλαοὺς αὐτοὺς τῆς Πατρίδος καρποὺς, προθυμουμένους πῶς τίνα νὰ ὑπερτερήσῃ εἰς τὰ γενναῖα εὐεργετήματα πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν Ἑλλάδα. Καὶ λέγω λοιπὸν, Κύριοι, μετὰ πάσης πεποιθήσεως, ὅτι ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς μας αὐτοὺς, τοὺς Ῥιζάρας, τοὺς Ἀρσάκας, τοὺς Βαρβάκας, τοὺς Χ. Κώνστας, τοὺς Στουρνάρας, τοὺς Ἰωαννίτζας, καὶ τόσους ἄλλους, τῶν ὁποίων ἂν ἤθελον ὅλων νὰ ἀπαριθμήσω τὰ ὀνόματα, ὁ χρόνος ἤθελε μὲ ἐπιλείψῃ· ἀπὸ τούτους καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς τοιούτους ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν τὴν σύστασιν καὶ συντήρησιν τῶν ἀναγκαίων εἰς τὴν Πατρίδα ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· ἀλλ' ἔπρεπε πρὸς τούτοις νὰ διευθετηθῶσιν ἐπὶ τὸ σκοπιμότερον καὶ τὰ μεγάλα ταῦτα κληροδοτήματα· διότι, Κύριοι! ὑποθέτω, θεωρῶν, ὅτι αἱ σημαντικαὶ αὗται ποσότητες δαπανῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς οἰκοδομὰς πολυτελεῖς, καὶ μὴ συναδούσας, μὲ τὴν λοιπὴν τοῦ Κράτους κατάστασιν, ἀρμοδίας δὲ ἴσως μόνον νὰ στολίσωσιν ἄλλας ἐπαρχίας· καὶ γνωρίζετε ὅλοι, ὅτι πρόκειται ἀνεγερθῇ πολυτελέστατον κτίριον Ἀκαδημίας, διὰ τὸ ὁποῖον προσδιωρίσθησαν 600,000 δραχμαὶ, ὅτι πρὸς τούτοις θέλει ἀνεγερθῇ ἄλλο ὅμοιον Μουσείου, εἰς ὃ θέλουσιν ἐξοδευθῇ 200,000 δραχμαί. Τὴν προθυμίαν ὅμως ταύτην τὴν ἐξαισίαν ἠδύνατο νὰ χειραγωγήσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ χρησιμωτέραν καὶ χρησιμωτάτην μάλιστα, ὑποδεικνύουσα εἰς τοὺς ἀξιολόγους ὁμογενεῖς μας τὰς ἀληθεῖς καὶ κατεπειγούσας ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, καὶ παριστῶσα εἰς αὐτοὺς, ὅτι διὰ τῶν εὐεργετημάτων τούτων, τὰ ὁποῖα προσφέρουσιν ἀρθόνως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἔθνους των, ἠδύναντο νὰ κατασταθῶσι διὰ πλασίως ὠφέλιμοι εἰς αὐτό, ἂν ἀρίνοντες πρὸς τὸ παρὸν τὴν ἐξωτερικὴν διὰ τῶν οἰκοδομῶν ἐπίδειξιν, ἀπεφάσιζον νὰ καταθέσωσι τὰ χρήματά των ταῦτα εἰς σύστασιν γεωργικῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων εἰς τὸν τόπον δανειστικῶν τραπεζῶν, ὥστε διὰ τοῦ τόκου τῶν χρημάτων τούτων νὰ συντηρῶνται ὅσον οἱόν τε τὰ ὑπάρχοντα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ἀνακουριζομένου συγχρόνως οὕτω καὶ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰς περὶ τούτου δαπάνας, καὶ ἐνταυτῷ νὰ δύνανται οἱ ἔχοντες ἀνάγκην δανείων εἰς προαγωγὴν τῆς βιομηχανίας των νὰ προμηθεύωνται ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ τὰ ἀναγκαῖα αὐτοῖς δάνεια, καὶ νὰ μὴ καταβαρύνωνται, ὡς μέχρι τοῦδε καὶ μὲ δυσβαστάκτους τόκους καὶ μὲ βάρη δημόσια. Εἰς τοῦτο δὲ νομίζω ὅτι ἤθελον συγκατατεθῇ ἀσμένως οἱ φιλοπάτριδες οὗτοι ὁμογενεῖς ἡμῶν, γνωρίζοντες κάλλιστα τὴν καταστροφὴν, δι' ἧς διῆλθεν ὁ λαὸς τῆς Πατρίδος, ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου τούτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτοὶ προθυμοποιοῦνται ἑραμίλλως τῶν θυσιῶν τοῦ ἀγῶνος νὰ διαχύσωσι τὰς εὐεργεσίας των. Καὶ ἂν ὡς ἄνθρωποι ἐπιθυμῶσι νὰ ἀρήσωσι καὶ ἐγκόσμιόν τινα δόξαν εἰς τὰ ὀνόματά των διὰ τῆς ἀνεγέρσεως λαμπρῶν οἰκοδομημάτων ἐπὶ τοῦ ἐλευθέρου τῆς Πατρίδος ἐδάφους, τοῦτο δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ συζευχθῇ μὲ τὴν ἐπουράνιον δόξαν, ἂν πεισθῶσιν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ὅταν ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνακύψῃ ὡς ὁ φοίνιξ ἀπὸ τὴν στάκτην του ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀναλάβῃ ἀγογγύστως τὴν συντήρησιν τῶν ἀναγκαίων ἐκπαιδευτικῶν του καταστημάτων, τότε θέλουν δοξάζεσθαι καὶ διὰ τῶν ἐπωνύμων οἰκοδομῶν τὰ ὄντως ἔντιμα αὐτῶν ὀνόματα, καὶ θέλουν παραπέμπεσθαι εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ τὰς εὐλογίας τῶν διττῶς οὕτω εὐεργετουμένων παρ' αὐτῶν συμπολιτῶν των.

Λέγω δὲ ταῦτα, διότι πολλοὶ ἐκ τῶν γενναίων εὐεργετῶν τούτων τῆς Πατρίδος ὑπάρχουσι ζῶντες, καὶ δύνανται νὰ διατάξωσι καταλληλότερον τὰ περὶ τῶν προσφορῶν των, ὡς καὶ οἱ εἰς τὸ μέλλον προτιθέμενοι νὰ μιμηθῶσι τοὺς ἤδη φθάσαντας νὰ συνεισφέρωσι τὸ κατὰ δύναμιν καὶ τὸ ὑπὲρ δύναμιν εἰς τὴν ἠθικὴν ἀνέγερσιν τῆς Πατρίδος, δύνανται νὰ ὁδηγηθῶσι, πῶς καὶ αὐτοὶ ὁμοίως μὲ καταλληλότερον καὶ εὐεργετικώτερον τρόπον δύνανται νὰ πράξωσι τὸ ἀγαθὸν πρὸς τὴν φίλην Πατρίδα, ὑπομιμνησκόμενοι εἰς τοῦτο ἀπὸ Κυβέρνησιν φρονοῦσαν τῷ ὄντι πατριωτικῶς καὶ ἄνευ σκοποῦ ἐπιδείξεων. Καλλίτερον ἀργὰ, παρὰ καθόλου.

Αὗται εἶναι αἱ σκέψεις, εἰς τὰς ὁποίας προῆλθον ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἐξόδων, ἅτινα, ὡς εἶπον, ηὔξησαν ἀπὸ τοῦ 1840 κατὰ τὸ 1/3 τὴν σήμερον, καὶ ἰδίως τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου μέχρι τῆς σήμερον σχεδὸν ἐτριπλασιάσθησαν.

Ὁ δὲ κύριος ἐπὶ τῆς παιδείας Ὑπουργὸς ἀπήντησεν·

Εἰς δύω τινὰ στηρίζεται κυρίως ὁ λόγος τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ, εἰς τὴν φαινομένην αὔξησιν τοῦ προϋ-

πολογισμοῦ, οὗ τινος διευθύνει ὑπουργείου, καὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἐκ δωρημάτων κεφαλαίων. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου λέγω, ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη ἦτο φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀναπτύξεως τῆς παιδείας καὶ τῆς προόδου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐπιμέρους, πρὸς δὲ ἡ δαπάνη τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἱερέων ἤτις ἐνεμβατεύθη καὶ τὸ σύνταγμα ἐπιβάλλει.

Ἐπὶ δὲ τῆς συγκεντρώσεως τῶν κεφαλαίων, ὅταν εἶχε τὴν ὑπομονὴν ὁ προλαλήσας ἤθελεν εἰδέναι εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ ὑπ' ὄψιν προϋπολογισμοῦ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐρρύθμισεν ἐπὶ τῆς ἰδίας ταύτης τὸ δυνατόν· διότι τὰ κληροδοτήματα δὲν εἶναι τοσαῦτα ὥστε νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς δαπάνας ταύτας, καὶ συνάμα ἡ χρῆσις ἑκάστου κεφαλαίου ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ κατ' ὄνομα, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς δεῖνα οἰκοδομῆς καὶ τοῦ δεῖνα καταστήματος, ὥστε βλέπετε ὅτι δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ἡ ἐλευθέρα διάθεσις αὐτῶν. Εἶμαι δὲ κατὰ πάντα σύμφωνος μετὰ τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι καλὸν κάλλιστον μάλιστα εἶναι, ὥστε τὸ περίσσευμα τῶν κεφαλαίων, ἅτινα ἀνατίθενται εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου, νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ὅσῳ λέγεται εὔκολον, καθόσον πρὸ πολλοῦ τοιαῦτα τις μερίμνα καὶ σκέψις ἀπασχολεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἰδίως μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κληροδοτημάτων, μέχρις οὗ κατὰ μικρὸν δυνηθῶμεν νὰ γενικεύσωμεν τὸ μέτρον τοῦτο· λυπεῖ σήμερον ὡς πρὸς τὰς οἰκοδομάς, πῶς δυνάμεθα, παρακαλῶ, νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν δωρητὴν τοῦ διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ποσοῦ, ὅστις βεβαίως τοιαύτην χρῆσιν ὁρίζει, ὅτι καλλιον εἶναι νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ποσὸν διὰ πληρωμὴν ἄλλων ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ; Ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν δωρητὴν τοῦ Μουσείου, καθόσον μάλιστα τὸ Μουσεῖον τοῦτο θεωρεῖται ἀναγκαιότατον, εἰς τόπον ὅπου τόσων πλήθος ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν ὑπάρχει διεσπαρμένων, ὅπως συγκεντρωθῶσιν εἰ, ἓν ὅλα τὰ λείψανα τῆς προπατορικῆς ἡμῶν εὐκλείας.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας ἀντεῖπεν·

Ὅταν, κύριε ὑπουργέ, ἐκάμνον τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν κληροδοτημάτων, δὲν ἐνόουν βεβαίως νὰ διατεθῶσι ταῦτα παρὰ τὰς διατάξεις τῶν δωρητῶν, ἀλλὰ εἶχον κατὰ νοῦν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο, ἐκτιμῶσα τῶν σκοπῶν καὶ τὴν πρόθεσιν αὐτῶν, νὰ συμβουλεύσῃ καὶ προτρέψῃ τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς πολίτας εἰς τὴν ὠφελιμωτέραν διάθεσιν τῶν κεφαλαίων αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τούτου· καὶ εἰμεθα βέβαιοι,

ὅτι ἂν τοῦτο τοὺς ὑπεδεικνύετο, ἀμέσως ἤθελον ἀσπασθῇ τὴν προτροπὴν ταύτην.

Εἶπον λοιπὸν καὶ ἐπαναλαμβάνω, κύριοι, ὅτι καὶ τὰ ἄλλα μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα καὶ τὸ Μουσεῖον αὐτὸ ἠδύναντο μικρὸν κατὰ μικρὸν νὰ ἀνεγερθῶσιν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· ὁ λαὸς ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀναισυρίζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διότι τὸ μέτρον τοῦτο δὲν συντελεῖ εἰς τὴν πρόοδόν του, ἀπεναντίας δὲ εἶναι ὀρθὸν μήπως μετά τινα χρόνον στενοχωρούμενος ἐκλείψῃ, ἀφοῦ ἀπὸ τοσοῦτον μάλιστα ἀκούωμεν ὅτι ἀφίνει τὴν πατρίδα καὶ ἀποδημεῖ διὰ παντὸς εἰς τὰ ξένα.

Καὶ οἱ ὁμογενεῖς, οἱ ἐκτὸς τῆς πατρίδος ἀποδημοῦντες, καθὼς καὶ ἅπας ὁ φωτισμένος κόσμος καὶ τῶν δύω ἡμισφαιρίων, θεωροῦν τὰς Ἀθήνας ὡς τὸν Ἰεροσολύμα τῶν μουσῶν, καὶ καθὼς ἐκεῖ τὰ πάντα διαπράττονται ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς ὅλης τῆς ὑφηλίου, οὕτω γίνεται καὶ θέλει γίνεσθαι καὶ ἐνταῦθα· διὰ τοῦτο λοιπὸν οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἀπεκδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς τὰς συνδρομὰς ἁπάντων τῶν περιωτισμένων λαῶν τοῦ κόσμου, καὶ πρέπει νὰ φροντίσωμεν κατὰ πρῶτον περὶ τῆς ἀναισυρίσεως τοῦ λαοῦ, ἀφίνοντες εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον τὰς λαμπρὰς καὶ μεγάλας οἰκοδομὰς καὶ τὰ ἔργα εὐτυχεστέρας ἐποχῆς.

Οἱ αὐτοὶ ἰδιῶται, κύριοι, οἱ ἀνατρέφοντες μὲ τὸ γάλα τῶν ἀστικῶν ἀρετῶν, ἐμόστανον καὶ συνετήρουν τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας· τῶν ἰδιωτῶν αὐτῶν τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἶπα καὶ λέγω, ὅτι πρέπει οἱ κύριοι ὑπουργοὶ νὰ ὑποβάλλωσι καὶ νὰ χειραγωγῶσιν εἰς τὴν καλλιτέραν χρῆσιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα εὐεργετημάτων των, διὰ νὰ ἐννοήσῃ καὶ ὁ λαός, ὅτι ἐπέρχεται εἰς αὐτὸν μία τις πραγματικὴ ἀκαισυρίσις·

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμιδὴς προσεῖπεν· ἂν καὶ πολλὰ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ μέρους τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπειδὴ ὅμως ἀφορμὴ ἐδόθη ἐπὶ τῶν ἐξόδων, ἐπιρυλάττομαι νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ οἰκείου μέρους αὐτῶν, εἰς τὸ ὁποῖον θέλει καταδείξει, ὅτι ἀληθῶς μὲν ἀκολούθων τῶν προλαβόντων ἔγινε τὸ πλεῖον ὑπουργεῖον ἐπὶ δαπανῶν, ἃς ὁ ὑπουργὸς εἶπε, ἠδύνατο ὅμως ἀρκετὰς νὰ ἐλαττώσῃ· καὶ ἐν τούτοις οὐ μόνον δὲν ἀνεκάλεσεν ὑπάρχοντας νόμους καὶ μὴ ἐκτελεσθέντας πρὸς ἐλάττωσιν δαπανῶν, ἀλλὰ καὶ νέας ἄλλας προσέθηκε, ἃς ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ. Ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ δὲ νὰ ἐπιφέρω μόνον ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ προ-

κειμένου, αἵτινες νομίζω, ὅτι ἔπρεπε νὰ σαφηνισθῶσι κάλλιον ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος κυρίου Ψύλλα.

Οὔτε ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας, οὔτε ἕτερός τις ἀντιλέγει κατὰ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας, εὐχόμεθα μόνον, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακουρισθῇ, ὁ λαὸς ἀπό τινας ἐπὶ τούτῳ φόρους ἀναπληρουμένους διὰ τῶν προσφορῶν τῶν ὁμογενῶν, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ τροποποιηθῇ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῶν οἰκοδομῶν, καὶ ὅλα ταῦτα ἂν εἶναι δυνατὸν, εὐχόμεθα καὶ πιστεύομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει φιλοτιμηθῇ καὶ πραγματοποιήσει τὰς εὐχὰς ἡμῶν ταύτας.

Ἀλλά, κύριοι, ἠκούσαμεν, ὅτι ὁ κόσμος ὅλος τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν συνεισφέρει διὰ μόνην τὴν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὸν κύριον Ψύλλα, ἀλλ' Ἱερουσαλὴμ, κύριοι, εἶναι ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, δὲν εἶναι μόναι αἱ Ἀθῆναι· διότι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ κέντρου τούτου τῆς ἐπικρατείας, ἡ Ἑλλὰς ἔχει καὶ περιχώρους ἐπαρχίας, αἵτινες τὰς αὐτὰς ἔχουσιν ἀνάγκας καὶ δικαιοῦνται εἰς τὰ αὐτὰ μέσα, ἀλλ' ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ χορηγοῦνται ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν οὐχὶ ὡρισμένως ἀλλ' εἰς τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως αἱ τοιαῦται συνδρομαὶ, παρεβλέφθησαν μολαταῦτα αἱ ἐπαρχίαι, καὶ πολλῶν ἐν αὐταῖς κτιρίων ὁ σκοπὸς καὶ τὸ οἰκοδόμημα συνεκατεστράφη, ὡς λόγου χάριν τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν κτίριον τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ὀρφανοτροφείου, ὅπερ ἐνῷ ἀνεγείρετο εἰς τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἡ πατρὶς ἀνεγεννᾶτο ὡς ὁ φοίνιξ, κατὰ τὸν αὐτὸν Κ. Ψύλλα, σήμερον ὅτε εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀναπτύξει της καταστρέφεται.

Εἰς τὴν Κόρινθον ὁμοίως ὑπάρχει κτίριον σχολείου, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κυβερνήτου ἀνεγερθὲν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιδιόρθωσιν προκατέβαλε δραχ. 1,000 ὁ ἐκεῖ φιλόμουσος ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἄλλας τόσας ὁ δῆμος· καὶ ἐπειδὴ αὗται δὲν ἦσαν ἀρκεταὶ, διότι ἀναγκαιοῦσι πρὸς τοῦτο πέντε ἢ ἓξ χιλιάδες ἔτι, κρούσαντες οὗτοι τὴν θύραν τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἐπέλθῃ εἰς συμπλήρωσιν ἐκ τῶν ὡς εἴρηται βοηθημάτων, οὐδὲ ἀπάντησιν ἔλαβον, διὰ τοῦτο μένει ἔρημον εἰσέτι· ὁ λαὸς τῶν ἐπαρχιῶν εἶναι ἐκεῖνος ὅστις ἐν τῇ ἐλλείψει βοηθημάτων συνέτρεξε διὰ τῶν φόρων του εἰς τὸ νὰ μὴν ἐκλείψουν ποτὲ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταγώγια τῆς πρωτευούσης, καὶ αὐτὸς θέλει εἰσθαι πάλιν ὁ ἄμεσος βοηθὸς εἰς πᾶσαν ἀνάγκην καὶ ἔλλειψιν βοηθημάτων. Δὲν ζητοῦμεν πολλὰ, κύριε ὑπουργὲ, ἂν 10 κατ' ἀναλογίαν προσφέρετε εἰς τὴν πρωτεύουσαν, προσδιωρήσατε ἓν διὰ τὰς ἐπαρχίας διὰ νὰ ἐκλείπῃ ἡ ἀποκλειστικότης.

Ἐντούτοις ἐκτιμῶν τὰς παρατηρήσεις τοῦ κυρίου Ψύλλα

προσθέττω, ὅτι καλὸν ἦτο, ἂν δυνατὸν ὑπῆρχε, χωρὶς νὰ προσκρούσωμενείς τίποτε οὔτε εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῶν κεφαλαίων, νὰ συστηθῶσιν αἱ γεωργικαὶ τράπεζαι πρὸς ταχεῖαν ἀνακούφισιν τοῦ πτωχοῦ λαοῦ, καὶ ἐκ τοῦ τόκου νὰ περιποιῆται ἐν γένει τὸ τῆς παιδείας ἀντικείμενον.

Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἔλεξε τάδε.

Κύριοι! Τὸ σπουδαιότερον ἔργον τῶν Συνταγματικῶν Κυβερνήσεων εἶναι βεβαίως ἡ σύνταξις τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, διότι εἰς αὐτὸν περικλείεται καὶ συγκεφαλαιοῦται τὸ πνεῦμα καὶ ἡ πρόνοια τῆς Κυβερνήσεως, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου.

Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ κατ' ἐξοχὴν σπουδαῖον ἔργον, ὕστερα ἀπό τινα ἔτη, κατέστη τὸ εὐκολώτερον εἰς ὅλας τὰς συνταγματικὰς Κυβερνήσεις τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐν ᾧ παρ' ἡμῖν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καθίσταται τὸ δυσχερέστερον. Ὁ προϋπολογισμὸς, κύριοι, δὲν εἶναι, καθὼς γνωρίζετε, εἰμὴ μία πίστωσις χορηγουμένη ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγκῶν, αἵτινες ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ὡρίσθησαν ὡς ἔγγιστα διὰ νόμων, ἐξαιρουμένων τινῶν, αἵτινες δὲν δύνανται ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ἐκτίμησιν, διὰ τὰς ὁποίας προσδιορίζεται ἑκάστοτε ποσὸν χρηματικὸν ἀνάλογον, περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ἐν καιρῷ λόγος.

Ἀλλ' ὅσον ἀκριβὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ προϋπολογισμὸς, ὅσον καὶ ἂν ἤθελε προσπαθήσῃ ὁ νομοθέτης νὰ προϋπολογίσῃ ἀκριβῶς τὰ ἔσοδα, ἢ νὰ προσδιορίσῃ καὶ νὰ κανονίσῃ τὰς δαπάνας, ὁ βίος τῶν ἐθνῶν ὑπάγεται εἰς τοσαύτας περιπετείας, αἱ ἀνάγκαι αὐτῶν τοιαύτας δύνανται νὰ λάβωσιν ἑκάστοτε τροποποιήσεις σχετικῶς ὡς πρὸς τὰς ὑπολογισθείσας, ὥστε πολλάκις μεταξὺ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐσόδων καὶ δαπανῶν δύναταί τις ν' ἀπαντήσῃ σπουδαίας διαφορὰς· ἐντεῦθεν διὰ νὰ ἐξοικειωθῇ ἓν Σῶμα νομοθετικὸν μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε οἱ δισταγμοί του νὰ περιορίζωνται εἰς ὅσον ἔνεστι ὀλιγώτερα ἀντικείμενα, εἶναι ἐπάναγκες ὄχι μόνον νὰ συντάττῃ κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ κατ' ἔτος ὑπ' ὄψιν του καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐσόδων καὶ δαπανῶν τῆς παρελθούσης χρήσεως, ἤγουν τὸν λεγόμενον ἀπολογισμόν. Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν θὰ ζητήσῃ τις τὸ μέτρον τῶν φορολογικῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους, εἰς αὐτὸν θὰ σπουδάσῃ τις τὰς διαρκεῖς ὡς καὶ τὰς περιοδικὰς ἢ ἐκτάκτους ἀνάγκας τοῦ Κράτους· ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ θέλει

κρίνει κατὰ πόσον εἶναι ὀρθαὶ αἱ ἐκτιμήσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ποίας δαπάνας ἀκανονίστους δύναται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ ὑπαγάγῃ εἰς κανονισμόν, καὶ μέχρι τίνος ὀφείλει νὰ ἀφήσῃ ἐλευθερίαν ἐνεργείας εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν διά τινας χρείας, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νομοθετικῶς νὰ ὁρίσῃ. Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τέλος πάντων θὰ ἴδῃ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία μέχρι τίνος μετ' ἐπιτυχίας ἐπραγματοποιήθησαν αἱ προϋπολογισθεῖσαι εἰσπράξεις καὶ αἱ δαπάναι, καὶ κατὰ πόσον ἐπεδιώχθη εἰλικρινῶς παρὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ὁ σκοπός, δι' ὃν ἐπεψηφίσθησαν διάφοροι δαπάναι.

Δυστυχῶς ὅμως, μολονότι μυριάκις ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς ὑποβάλωσι τοὺς καθυστεροῦντας ἀπολογισμούς, δὲν εἰσηκούσθημεν μὲ ῥητὴν παράβασιν τοῦ νόμου· καὶ ὅταν δὲν ἐλάβαμεν εἰσέτι ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπολογισμοὺς οὔτε τοῦ **1852**, οὔτε τοὺς τοῦ **1853**, οὔτε τοὺς τοῦ **1854**, οὔτε τοὺς τοῦ **1855**, οὔτε αὐτὴν τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τοῦ **1856**, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξοικειωθῶμέν ποτε μὲ τὴν ἀκροσφαλῆ ἐργασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ συζήτησίς μας νὰ περιορίζηται εἰς πολλὰ ὀλίγα ἀντικείμενα; εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκπληρώσωμεν σήμερον πιστῶς καὶ προσηκόντως τὴν ἀποστολήν μας; Δυνάμεθα εὐσυνειδότως ἢ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἢ νὰ προσθέσωμεν ἢ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἢ ἔσοδα ἢ δαπάνας, ὁπόταν δὲν γνωρίζωμεν ἐκ τῶν ὑστέρων ποῖαι ὡς ἔγγιστα εἶναι αἱ πρόσοδοί μας, ποῖαι αἱ τακτικαὶ καὶ ποῖαι αἱ ἔκτακτοι ἢ αἱ περιοδικαὶ ἀνάγκαι, καὶ κατὰ ποῖον μέτρον ἐθεραπεύθησαν, τί ἔγινε καὶ τί μένει ἢ τί πρέπει νὰ γίνῃ; Δυνάμεθα ἔπειτα νὰ μαντεύσωμεν ποῦ ἐστάθη ἡ διαγωγὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δαπανῶν; ἐὰν μὲ εἰλικρίνειαν ἐνήργησεν ὅλας τὰς ψηφισθείσας δαπάνας, καὶ ἂν ἐν ἀνάγκῃ ἐπροτίμησε τὰς μᾶλλον κατεπειγούσας καὶ ὠφελίμους;

Κύριοι! ὁποιονδήποτε χαρακτῆρα καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν θελήσητε καὶ ἂν θελήσωσιν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ νὰ συγκαλύψωσι αὐτὴν τὴν ἀνωμαλίαν, τὸ πρᾶγμα οὐχ ἧττον ὑφ' ὅλας τὰς ὄψεις ἐξεταζόμενον εἶναι αὐτόχρημα ἀντίθετον τῶν νόμων, τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τοῦ καθήκοντος. Κανένας λόγος, καμμία πρόφασις δὲν δικαιοῖ τοὺς κυρίους ὑπουργοὺς παραλαμβάνοντας ἓν τῶν κυριωτέρων καθηκόντων τῆς θέσεώς των· κανεὶς λόγος δὲν ἀπαλλάττει οὐδ' ἡμᾶς τῆς βαρυτάτης εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, διότι ποτὲ οὔτε ὠφώσαμεν

οὐδαμῶς τὴν ῥωνὴν μας, οὔτε ἐπεμείναμεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος. Ἐὰν ἠθέλαμεν, ναί κύριοι, ἐὰν ἠθέλαμεν πρὸ πολλοῦ θὰ εἴχομεν ὅλους τοὺς ἀπολογισμούς, καὶ τὸ ἔργον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐντεῦθεν ἤθελεν εἶσθαι τακτοποιημένοι ὁλοσχερῶς.

Κύριοι! ἐὰν ἐπίστευα ὅτι δὲν ἤθελε παρεξηγηθῇ ἡ διαγωγή μου καὶ ἡ διαγωγὴ τινῶν φίλων μου, δὲν ἤθελα διστάσει νὰ προτείνω καὶ νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ἐπομένην Σύνοδον, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ ψηφισθῇ καὶ τότε πρὶν μᾶς ὑποβληθῶσιν οἱ ἀπολογισμοὶ τοὺς ὁποίους ἀνέφερα.

Ἐπιρυλαττόμενος διὰ ταῦτα νὰ συστήσω ἀπαρεγκλίτως, καὶ νὰ ὑποστηρίζω μὲ ὅλην τὴν παῤῥησίαν καὶ ἄνευ τινος συγκαταβάσεως τὸ μέτρον τοῦτο, εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1859** κατὰ τὴν Σύνοδον τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἐὰν ἕως τότε δὲν μᾶς ὑποβάλωσιν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ τοὺς καθυστεροῦντας ἀπολογισμούς, ἔρχομαι τώρα καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων νὰ φέρω ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ ὀλίγας γενικὰς παρατηρήσεις, ὅσας τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ χρόνου, ἀφ' ὅτου μᾶς ὑπεβλήθη ὁ προϋπολογισμός, καὶ ἡ ἄγνοια τῆς πραγματοποιήσεως τῶν προλαβόντων προϋπολογισμῶν μοὶ ἐπιτρέπουσι.

Κύριοι! πολλὰ εἶχα νὰ εἰπω περὶ τῶν τύπων, καθ' οὓς εἶναι συντεταγμένος ὁ προϋπολογισμός, καθὼς καὶ περί τινων ἐκφράσεων ἀκαταλλήλων τῆς ἐλθούσης τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ παρεκτείνωμαι ὁ πολύτιμος καιρὸς εἰς συζητήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν προβλέπω κάνέν καρπόν, θέλω περιορισθῇ εἰς ὀλίγα τὰ περισσότερα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσητε μὲ τὴν συνήθειάς συγκατάβασιν.

Κάνεὶς δὲν θέλει πιστεύσει, κύριοι, καὶ ὅμως εἶναι ἓν γεγονός, ὅτι ἐντὸς ἓξ ἐτῶν περίπου ἔλλαξεν ἡ Κυβέρνησις τὴν μέθοδον τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῶν ἐσόδων, ἄνευ τινος ἀποδεικνυομένης ἀνάγκης, μᾶλλον δὲ χάριν ὑπουργικῆς τροποποίησης. Τὸ περίεργον δὲ εἶναι, ὅτι ὅλας αὐτὰς τὰς μεταβολὰς παρεδέχθη καὶ παραδέχεται ἡ Γερουσία μὲ ἀνοχήν. Ἂς εἴπωμεν ἓν πρώτως περὶ τίνος πρόκειται, μολονότι καὶ ἄλλοτε ἐγένετο περὶ τούτου ἐκτενὴς λόγος, καὶ λόγος πολύς.

Κατὰ τὸ **1847** ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θεωρῶν ὅτι ὑπῆρχον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τινα εἰσοδήματα, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ νόμιμα δὲν εἰσεπράττοντο εἰμὴ κατὰ μικρὸν μέρος,

καὶ τοιαῦτα ῥητῶς ἦσαν τὰ ἐκ προικοδοτήσεων καὶ τὰ ἐκ τῶν πολυετῶν ἐνοικιασμένων ἐλαιώνων, ὡς καὶ ἄλλα τινα, ἔλαβε τὸ μέτρον καὶ διήρεσεν εἰς δύω στήλας τὰ ἔσοδα, καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην στήλην ἐσημείωσεν ὁλόκληρα τὰ εἰσπρακτέα ἐκείνων τῶν ἐσόδων, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ νόμιμα, ὡς εἶπον, δὲν εἰσεπράττοντο ὁλοσχερῶς, εἰς δὲ τὴν ἄλλην στήλην ἐνέγραφε τὰ πιθανῶς εἰσπραττόμενα. Τὸ μέτρον τοῦτο προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐρημώθη βαθμηδὸν εἰς διάφορα κονδύλια, καὶ κατὰ τὸ **1852** ἐρημώθη ἀνεξαιρέτως εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ ἔσοδα. Ἀλλὰ κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1855**, τὸ τότε ὑπουργεῖον εὗρεν ἄτοπον τὴν κατάταξιν τῶν ἐσόδων εἰς δύω στήλας, κατήργησε τὴν τῶν εἰσπραχθησομένων καὶ διετήρησε τὴν τῶν βεβαιουμένων. Τὸ ἐνεστὼς ὅμως ὑπουργεῖον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1856** κατήργησε τὴν καινοτομίαν τοῦ προκατόχου του, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πρῶτον σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον συνετάχθησαν καὶ οἱ προϋπολογισμοὶ τοῦ **1856** καὶ **1857**· αἴφνης σήμερον τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1858** δεικνύει μεταμέλειαν, ἀποκρούει τὸ ἐν χρήσει σύστημα, καὶ εἰσάγει νέον, τὸ ὁποῖον συνίσταται μὲν πάλιν εἰς τὴν κατάταξιν τῶν ἐσόδων εἰς μίαν καὶ μόνην στήλην, ἀλλ' ἀντὶ τῆς στήλης τῶν βεβαιουμένων, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγε κατὰ τὸ **1855** τὸ τότε ὑπουργεῖον, παραδέχθη τὴν στήλην τῶν εἰσπραχθησομένων· τέσσαρες λοιπὸν μεταβολαί, τέσσαρα συστήματα, ἐντὸς ἓξ ἐτῶν καὶ ἐπὶ τίνος; ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἐσόδων. Ὅστις, κύριοι, ἀκούσει τὰ περὶ τούτου ἐκ πρώτης ὄψεως, θέλει ἴσως θεωρήσει τὸ πρᾶγμα ἀνάξιον πάσης προσοχῆς· ἀλλ' ὅστις ἀναγνώσει τὴν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου προϋπολογισμοῦ γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἴδῃ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύω στηλῶν, τὸ ἀντικείμενον τῆς στήλης τῶν εἰσπραττομένων, ἢ τῆς στήλης τῶν βεβαιουμένων ἀπασχολεῖ στίχους **29**, ἐνῷ τὸ ὅλον τῆς ἐκθέσεως σύγκειται ἐκ στίχων μόνον **107**, θέλει συνομολογήσει, ὅτι τὸ ἀντικείμενον δὲν εἶναι ὅλως ἀνάξιον λόγου, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀρήσωμεν ἀνεξέλεγκτον τὴν καινοτομίαν α') διότι εἶναι ἄτοπον ἄνευ ἰσχυρῶν λόγων νὰ τροποποιῆται ἡ ἅπαξ παραδεχθεῖσα τάξις εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν καὶ μάλιστα τῶν Οἰκονομικῶν καὶ β') διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἕκαστος τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν εἶχε, ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ εἰς τὸ μέλλον περὶ αὐτοῦ τούτου.

Οἱ λόγοι τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς καινοτομίας εἶναι α') ὅτι πρέπει καὶ παρ' ἡμῖν ὡς καὶ παρὰ τοῖς πε-

φωτισμένοις ἔθνεσι νὰ ὑπάρχῃ μία στήλη β') ὅτι αὕτη ἡ στήλη εἶναι σκόπιμον νὰ περιέχῃ τὰ πιθανῶς εἰσπραχθησόμενα, διότι ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων, σκοπὸν ἔχων νὰ καταδείξῃ τοὺς πραγματικοὺς πόρους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἀσφαλὴς τῶν ἐξόδων, πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ εἰσπραχθησόμενα· γ') ὅτι τοιουτοτρόπως ἤγουν διὰ τῆς μιᾶς στήλης παύει τὸ ἄτοπον τοῦ ν' ἀναγνωρίζηται ἐπισήμως ἡ καθυστέρησις τῶν φόρων νομοθετουμένη κλπ. Κύριοι, δὲν ἠμπορῶ νὰ πεισθῶ, ὅτι ὁ πρῶτος λόγος τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ εἶναι σπουδαῖος, διότι τὰ ἐξευγενισμένα ἔθνη ἔχουν μίαν στήλην, πρέπει, λέγει, νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν· διότι λοιπὸν εἰς τὰ ἐξευγενισμένα ψυχρὰ κλίματα φορολογοῦσι οἱ ἄνθρωποι δύω καὶ τρία ἐνδύματα, πρέπει νὰ τὰ φορέσουν καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν διακεκαυμένην ζώνην, διὰ νὰ ἐξευγενισθῶσι καὶ νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἐξευγενισμένοι, καὶ ὁπόταν πραγματικῶς ἦναι τοιοῦτοι καὶ χωρὶς νὰ φορῶσι τὰ διπλᾶ καὶ τριπλᾶ φορέματα ὅτι τὰ ἄλλα ἔθνη τὰ πεφωτισμένα ἔχουσι μίαν στήλην ἐσόδων, τὸ ἐγνώριζε πρὸ πολλοῦ ἡ Ἑλλάς, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα κατ' ἀρχὰς καὶ εἰς τὸν πρῶτον ἐξευγενισμόν της μίαν στήλην εἶχε παραδεχθῆ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν προϋπολογισμόν της· εἰδικὸς ὅμως λόγος ἔπεισε μετὰ ταῦτα τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ παραδεχθῆ δύω στήλας, καὶ ἡ παραδοχὴ αὕτη μακρὰν τοῦ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν ἐξευγενισμὸν μᾶς προσεγγίζει, διότι τοῦτο δεικνύει ὅτι ἐξεύρομεν νὰ ἐφαρμόζωμεν τροποποιοῦντες τὰς ἐφευρέσεις τῶν πεφωτισμένων ἐθνῶν κατὰ τὰς χρείας τοῦ τόπου.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν β'. λόγον τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, ἂς μᾶς συγχωρήσῃ νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι δὲν εἶναι πλήρης. Ἀληθῶς ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ μᾶλλον ἢ ἀλλαχοῦ ὁ γνώμων, ὁ κανὼν τῶν βεβαίων ἐσόδων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων πρέπει νὰ προσδιορίζωμεν τὰς δαπάνας μας, διὰ νὰ μὴ περιπίπτωμεν εἰς ἀποπλανήσεις, καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον φθάνομεν, ὡς ἐγίνετο μέχρι τοῦδε, διὰ τῆς στήλης τῶν πραγματικῶς εἰσπραχθησομένων· ἀλλ' ἀρ' ἑτέρου ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ ἔξω κόσμος μέχρι τίνος φθάνουν τὰ εἰσπρακτέα ἐτήσια εἰσοδήματα τοῦ Κράτους, διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν ἀνάλογον μὲ τὰ κεφάλαιά μας πίστιν καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος· ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ ὑπάλληλοί της τὰ πραγματικὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ εἰσπράξωσιν· ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίζωσι τὰ νομοθετικὰ Σώματα ποῖοι ὡς ἔγγιστα εἶναι οἱ

πόροι τοῦ Κράτους, ποία ἡ διαφορά, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει μεταξὺ τῶν βεβαιουμένων καὶ τῶν εἰσπραττομένων, εἰς ποίους λόγους στηρίζεται ἡ διαφορὰ αὕτη, καὶ ἐὰν ἦναι ἡ καθυστέρησις ἔργον τῆς ἀνικανότητος, τῆς μεροληψίας καὶ τῆς ἀπιστίας τῶν ὑπαλλήλων, ἢ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς νομοθεσίας. Ἀπαιτεῖται τέλος πάντων εἷς ἓν Συνταγματικὸν πολίτευμα, ὡς εἶναι τὸ τῆς Ἑλλάδος, ὅλος ὁ κόσμος νὰ γνωρίζῃ τί τρέχει εἰς τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων πραγμάτων· ὅλοι νὰ γνωρίζουν τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς φόβους τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Κράτους· ὅλοι πρέπει νὰ γνωρίζουν πόσα πρέπει νομίμως νὰ συναχθῶσι καὶ πόσα συνάζονται, καὶ διὰ ποῖον λόγον ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ εἰσπρακτέων καὶ εἰσπραττομένων, διότι ὅλα τὰ ἔσοδα προέρχονται ἀπὸ τοὺς φόρους τῶν πολιτῶν, καὶ ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ δημοσίου· ἐὰν καρωσιασθῇ ἔλλειμμα, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πολῖται θὰ συνεισφέρουν ἐκ τοῦ ἰδρῶτος των ἐκ τῆς περιουσίας των, καὶ ἔχει συμφέρον διὰ τοῦτο αὐτὴ ἡ ἰδία Κυβέρνησις νὰ τοὺς φωτίζῃ πάντοτε· τίποτε νὰ μὴ μένῃ ἀπόκρυφον, διότι γεννᾷ τὴν δυσπιστίαν καὶ δίδει χώραν εἰς σκάνδαλα.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ διατήρησις δύω στηλῶν πλήττῃ τὴν εὐαισθησίαν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ πρέπει ἀρεύκτως νὰ θυσιάσωμεν τὴν μίαν θυσίαν τὴν ὁποίαν ἐζήτησε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ 1855 καὶ δὲν τὴν ἠρνήθημεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ στήλη ἡ ὁποία πρέπει νὰ διατηρηθῇ, εἶναι ἡ στήλη τῶν βεβαιουμένων ἐσόδων.

Κύριοι, τὰ εἰσπρακτέα ἔσοδα, ἤγουν τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἔχει νὰ εἰσπράξῃ τὸ Κράτος ἐκ τῶν κτημάτων του καὶ ἐκ τῶν φόρων, αὐτὰ εἶναι ἡ ἀληθὴς περιουσία του, αὐτὸ εἶναι τὸ ἀληθὲς κεφάλαιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ στηρίζωνται, ἔστω καὶ μετ' ἐπιφυλάξεως, οἱ ὑπολογισμοί του· ἐπ' αὐτοῦ στηρίζεται ἡ πίστις του· ἐπὶ τῶν εἰσπρακτέων του καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν εἰσπραχθησομένων στηρίζονται τὰ συναλλάγματα καὶ ἡ πίστις τοῦ βιομηχάνου, τοῦ ἰδιώτου, τοῦ ἐμπόρου· αὐτὴν τὴν βάσιν ταχτικὸ τὸ ἔθνος ὑπουργεῖον ἐπὶ τινων ἐτῶν, π. χ. ἐπὶ τῶν ὑβοστρεφῶν περιεσύρετο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὸ εἰσπρακτέον ποσὸν κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγορασιῶν καὶ τῆς ἐποχιότητος, καὶ οὐχὶ τὸ εἰσπραχθησόμενον, ἐνῷ συνήθως ὑπάρχουν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔσοδον καθυστερήματα· ἐὰν εἶς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ ὑπουργεῖον τὰ ἀποτελέσματα τῶν δημοπρασιῶν τῶν

δημητριακῶν καρπῶν, ἀναμφιβόλως αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα ἤθελεν ἐγγράφει εἰς τοὺς προϋπολογισμούς, καὶ οὐχὶ τὰ ἐνδεχομένως εἰσπραχθησόμενα. Μὲ ἕνα λόγον τὰ εἰσπρακτέα εἶναι τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος τοῦ δημοσίου, ἐνῷ τὰ εἰσπραττόμενα εἶναι πρὸ πάντων τὸ μέτρον τῆς ἱκανότητος τῶν διαχειριστῶν καὶ τῆς καταλληλότητος ἢ μὴ τῶν ταμιευτικῶν νόμων, ἢ τὸ γεγονὸς τυχαίων τινῶν περιστάσεων.

Κύριε! Τὸ μέτρον τῶν εἰσπρακτέων, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι δυνατὸν νὰ προϋπολογισθῶσιν, ἠμπορεῖ νὰ ἦναι μία βάσις ὀπωσοῦν λογική, ἐνῷ τὸ μέτρον τῶν εἰσπραχθησομένων, ὡς στηριζόμενον πρὸ πάντων εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἠθικότητα τῶν προσώπων, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποκείμενον εἰς παραδόξους αὐξομειώσεις, δὲν εἶναι οὔτε δύναται νὰ ἦναι μία σπουδαία βάσις, καὶ μάλιστα εἰς ἔθνος διοικούμενον Συνταγματικῶς, ὅπου τὰ πρόσωπα παρέρχονται πολλάκις ὡς ἡ ἀστραπή, ὡς αἱ πομφόλυγες.

Τὸ περιεργότερον δὲ πάντων εἶναι ὁ γ'. λόγος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· παραδεχομένης, λέγει, μιᾶς στήλης, δὲν ἀναγνωρίζεται ἡ καθυστέρησις· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι μέχρι τοῦδε ἐνομοθετεῖτο ἡ καθυστέρησις, διότι ἡ στήλη τῶν εἰσπραχθησομένων δὲν ἐχρησίμευεν ὡς ἀντικείμενον τοῦ νόμου, ἀλλ' ἁπλῶς ἐφέρετο ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸς ἁπλῆν πληροφορίαν· ἀπεναντίας σήμερον διὰ πρώτην φορὰν ζητεῖται παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ νὰ νομοθετηθῇ ἡ καθυστέρησις, διότι, ἐνῷ καταργεῖ τὴν στήλην τῶν βεβαιωθησομένων καὶ εἰσπρακτέων, ἥτις κατὰ λογικὴν συνέπειαν τῶν σκέψεων τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ εἶναι ἡ μόνη ὀρθή, παραδέχεται καὶ εἰσάγει εἰς τὸν νόμον ὡς βάσιν ὀρθὴν καὶ ἀπαραίτητον τὴν στήλην τῶν εἰσπραχθησομένων, αὐτῶν ἐκείνων ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται τὸ ἄτοπον καὶ τὸ παράλογον· μὲ ἄλλας λέξεις τὸ αἰτιολογικὸν τῆς ἀπορρίψεώς του εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς τὸ διατακτικόν· ὅτι ζητεῖ ν' ἀποκρούσῃ διὰ τῆς αἰτιολογίας, ἐκεῖνο ἴσια ἴσια παραδέχεται ἐκεῖ ὁ καθιερῶν. Δὲν εἶναι ἐπίσης ἀκριβὲς, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔχει βάσεις ὀρθοτέρας καὶ ἀσφαλεστέρας, διότι δὲν δημιουργεῖ κεφαλαίου νέαν βάσιν, διατηρῶν τὸς μέχρι τοῦδε βάσις, ἤγουν τὴν στήλην τῶν εἰσπραχθησομένων, ἡ ὁποία ὑπῆρχεν ἕως τώρα καὶ ἐχρησίμευεν ὡς βάσις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὅστις ἐξ ὑμῶν, Κύριοι, δὲν εὑρίσκει λογικοὺς τοὺς συλλογισμούς μου, τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ ἐξάξῃ ἀπὸ τὴν πλάνην, πρόθυμος νὰ κα-

ταδειχθῇ ὅτι εἷς Γερουσιαστὴς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν μίαν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, παρ' ὅτι ὁ ὑπουργὸς μὲ ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ ὑπουργείου, ἀφοῦ καλῶς ἐμελέτησε τὸ ἀντικείμενον ἔγραψε καὶ ἐτύπωσεν εἰς τὸ ἐπισημότερον ἔγγραφον τῆς Κυβερνήσεως, ἤγουν τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, μίαν τοσοῦτον ἀντιφατικήν, τοσοῦτον παράλογον αἰτιολογίαν πρὸς ὑποστήριξιν μιᾶς ἀτόπου καινοτομίας· ἀλλὰ δυστυχῶς κάνεὶς δὲν θέλει συνηθῆ καὶ μὲ ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν νὰ ὑπερασπίσῃ λάθος τοσοῦτον καταφανές· θὰ ἀνεχθῇ λοιπὸν ἡ Γερουσία θὰ μὲ ἐρωτήσῃ τις, αὐτὴν τὴν παράλογον καινοτομίαν μὲ τὴν αὐτὴν ἀπαθειαν, μὲ τὴν ὁποίαν εἶδεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀλλεπαλλήλους καινοτομίας; Τοῦτο εἶναι πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ λύσω.

Κύριοι! Ἕως ἐδῶ ἀφίνω τοὺς τύπους, καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν οὐσίαν· ἀλλ' ἐνταῦθα τί σπουδαῖον θέλετε νὰ σᾶς εἴπω, ὁπόταν δὲν γνωρίζωμεν παντάπασι ποῖαι μεταβολαὶ ἐπῆλθον εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους μετὰ τὸ **1853**, ἕως τότε ἐγνωρίζαμεν, διότι ἐδόθησαν εἰ καὶ παρόδῳ εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ὅτι ὡς ἔγγιστα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους ἀνέβαινον εἰς τὰ **15** ἑκατομμύρια, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς τὰ **14** ἢ **14** καὶ ἥμισυ ἑκατομμύρια, ἔκτοτε ὅμως φαίνεται ὅτι ἐπῆλθε σπουδαία μεταβολὴ καὶ μᾶλλον ἀνάπτυξις εἰς τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ μέχρι τινος βαθμοῦ. εἰς ποίους ἰδίως κλάδους καὶ διὰ ποίους λόγους δὲν γνωρίζομεν, διότι κανένα ἀπολογισμὸν δὲν εἴδομεν, οὔτε ἔλαβε κἂν τὸν κόπον τὸ ὑπουργεῖον νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ τι περὶ τούτου, ἔστω καὶ ἐν περιλήψει καὶ διὰ προφορικοῦ λόγου· ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον μὲ κάποιαν θετικότητα γνωρίζομεν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐξόδων. Βλέπομεν δὲ ὅτι ἔκτοτε τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους ὑπερηύξησαν ἀπὸ **14,260,000** ὅσα ὡς ἔγγιστα ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ **1853**, ὑψώθησαν μέχρι τῶν **18** καὶ **19** ἑκατομμυρίων· ἀλλ' εἶναι ἀρά γε πραγματικὸν αὐτὸ τὸ ὁποῖον βλέπομεν; ἀληθῶς αἱ ψηφισθεῖσαι δαπάναι ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἢ οὔ; ἢ ποῖαι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπραγματοποιήθησαν καὶ διὰ τί; καὶ ὁπόταν τίποτε δὲν γνωρίζομεν, διότι κανένα ἀπολογισμὸν, ἐπαναλαμβάνω, δὲν μᾶς ὑπέβαλον, δὲν εἶναι ἄστειος ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅταν διὰ τῆς ἐκθέσεώς του προσπαθῇ νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι μὲ ὅλας τὰς νέας οὐσιώδεις ἀνάγκας, τὰς ὁποίας θεραπεύει ὁ

προϋπολογισμὸς τοῦ **1858**, ἠδυνήθη μ' ὅλον τοῦτο νὰ κατορθώσῃ οἰκονομίας εἰς αὐτὸν συγκριτικῶς πρὸς τὸν τοῦ **1857** ἔτους; ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς βεβαιοῖ μὲ ἀριθμοὺς εἰς τὰς χεῖρας, ὅτι ἐνῷ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1857** περιέχει δαπάνας ἐκ ποσοῦ **18,711,809** καί τινα λεπτὰ, ὁ τοῦ **1858** περιωρίσθη εἰς **17,946,349**, ἤγουν εἶναι ἐλαττωμένος ὡς πρὸς τὸν τοῦ **1857** κατὰ δραχμὰς **765,460**.

Κύριοι! Πρὸ πάντων συγχωρήσατέ μοι νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ μεταξὺ προϋπολογισμῶν ἑλληνικῶν σύγκρισις εἶναι ἄσκοπος, διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ ἄλλην ἔκφρασιν, διότι οὐδὲν τῶν ἐψηφισμένων θεωρεῖται παρ' ἡμῖν ὑποχρεωτικὸν, καὶ ὁ ὑπουργὸς δαπανᾷ ὅσα θέλει, καὶ ἀφίνει ἀθεραπεύτους τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας δὲν θέλει· ἀλλ' ἐὰν πρέπῃ διὰ μίαν στιγμὴν νὰ θεωρήσωμεν σπουδαίαν τὴν σύγκρισιν, λέγω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ οἰκονομία, τὴν ὁποίαν διϊσχυρίζεται ὅτι ἐπέτυχεν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ **1858**, δὲν εἶναι ἀκριβής· ἀπ' ἐναντίας ἂν καλῶς ἐξετάσωμεν, θέλομεν εὕρει, ὡς κάλλιστα παρετήρησε καὶ ἡ ἐπιτροπή σας, ὅτι ἀντὶ οἰκονομίας ἐπῆλθεν αὔξησις· διότι ἂν καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ **1858** φαίνονται ἐν συνόλῳ ἠλαττωμένα πρὸς τὰ τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἡ ἐλάττωσις ὅμως αὕτη ἢ προέρχεται ἐκ δαπανῶν, αἵτινες ἢ ἦσαν ἔκτακτοι κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη, ἢ ἀπέβλεπον ἔργα δημόσια, τὰ ὁποῖα κατηργήθησαν καὶ περιωρίσθησαν, καὶ τοῦτο δὲν θὰ εἴπῃ ἐλάττωσις. Τοιαύτη εἶναι ὡς ἔγγιστα ἡ ἐλάττωσις τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ δραχμῶν **128,100**. τοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐκ δραχμῶν **396,428**, τὸ ὅλον δραχμὰς **1,004,808**, ὥστε ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ ἐκ δραχμῶν **765,460**, ἔλαττον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1858**, συγκριτικῶς πρὸς τὸ τοῦ **1857**, μένει πραγματικὴ αὔξησις τῶν ἐξόδων τοῦ **1858**, ποσὸν ἐκ δραχμῶν **239,348**· ἐὰν δὲ εἰς ταῦτα προσθέσωμεν καὶ τὰς συνήθεις ἀναπληρωτικὰς καὶ συμπληρωτικὰς πιστώσεις, τὰς ὁποίας καθ' ἕκαστον ἔτος ἔχομεν εἰς βάρος τῶν ἤδη ἐψηφισμένων προϋπολογισμῶν, θέλομεν συνομολογήσει ἅπαντες, ὅτι μακρὰν τοῦ νὰ ἐλαττωθῶσιν αἱ δαπάναι, ὁλονὲν αὐξάνουν καὶ αὐξάνουν κατὰ μεγάλας ἀναλογίας· ἀλλὰ αὐξάνουν τοὐλάχιστον κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους; αὐτὸ μόνον δὲν ἠξεύρομεν, καὶ ἐν ὅσῳ δὲν τὸ μάθωμεν δὲν τὸ βεβαιωθῶμεν, ἐν ὅσῳ μάλιστα δὲν πληροφορηθῶμεν, ὅτι ὄχι μόνον ὑπάρχει πραγματικὴ αὔξησις, ἀλλ' ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη εἶναι

διαρκὴς, ἔχομεν μέγιστον δίκαιον ὄχι μόνον ν' ἀμφιβάλλωμεν εἰς ὅσα μᾶς λέγουν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνησυχῶμεν διὰ τὸ μέλλον, βλέποντες τας γιγαντιαίας καὶ ἀθρόας αὐξήσεις τῶν δαπανῶν· ἐκ 14,270,000 δραχμῶν, εἰς ἃς ἀναβιβάζεται ἡ δαπάνη τοῦ 1853 ὡς προείπον, δὲν εἶναι καταπληκτικὴ ἡ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν αὔξησις αὐτῶν εἰς 18 καὶ 19 ἑκατομμύρια; Πιστεύετε ὅτι ἄλλο τόσον ηὔξησαν διαρκῶς αἱ πρόσοδοί μας; Εἶναι ἀνάγκη Κύριοι, καὶ ἀνάγκη ἀπαραίτητος νὰ μάθωμεν θετικῶς καὶ ἀριθμητικῶς εἰς ποῖον σημεῖον οἰκονομικῶς εὑρισκόμεθα. Ἄνευ αὐτῆς τῆς γνώσεως τὰ νομοθετικὰ Σώματα ὄχι μόνον δὲν ὠφελοῦν λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν ψήφισιν τῶν ἐτησίων ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἀλλὰ μᾶλιστα βλάπτουν, διότι μὴ ἔχοντα τὰ μέσα νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ βάρος τῆς εὐθύνης των, ἐνισχύουν τὴν πραγματοποίησιν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἄλλως δὲν ἤθελε τολμήσει νὰ ψηφίσῃ ἢ νὰ πραγματοποιήσῃ, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ θίσῃ αὐτὰ μόνη ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ὁπόταν τοὐλάχιστον ἤθελεν ἴδει ὅτι τὰ ἔσοδα δὲν ἐπαρκοῦν. Ἐπειδὴ ὅμως προϋπολογισμὸς ἄνευ τινος συμπράξεως τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ γίνῃ, θεωρῶ ἐπάναγκες, Κύριοι, πρὶν ἢ προχωρήσωμεν σήμερον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, νὰ λάβῃ τὸ Σῶμα ἐν ὁποιαδήποτε μέτρον περὶ τῶν καθυστερούντων ἀπολογισμῶν, καθὼς καὶ περὶ τῆς τακτικῆς εἰς τὰ Σώματα παρουσιάσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἑκάστης λητούσης χρήσεως. Οἱ καθυστεροῦντες ἀπολογισμοί, κατὰ τὴν γνώμην μου, πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς Βουλὰς ἐντὸς τῆς ἐπουσένης Συνόδου πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1859· ἄλλως, Κύριοι, ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τούτου καὶ τῶν ἀκολούθων ἐτῶν ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἂν δὲν ἦναι ἐπιζήμιος, ὡς προείπον, καθίσταται τοὐλάχιστον ὅλως ἄκοπος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε·

Κύριοι!

Ὀλίγα τινὰ σκοπῶ νὰ λαλήσω καὶ ἐγὼ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου ἀντικειμένου· καὶ ἐν πρώτοις ὅτι ἀφορᾷ τὸν ἀπολογισμὸν εἶμαι σύμφωνος καθ' ὅλα, καὶ λέγω ὅτι ἐν περιπτώσει ἐπιψηφίσεως προϋπολογισμοῦ ἀνάγκη ἀπόλυτος εἶναι νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὸν ἀπολογισμὸν, διότι ἄνευ τούτου δὲν ἠξεύρωμεν πόσα ἐξωδεύθησαν καὶ ὁπόσον ὑπόλοιπον ἔμεινε

καὶ διατί ἔμεινεν. Ἀλλ' ὁποία ἡ θεραπεία ἴσως μὲ ἐρωτήσωσι τινες ἀφοῦ ἀπολογισμὸς δὲν ὑπάρχει· τὴν θεραπείαν, Κύριοι, τὴν ἔχω πρόχειρον καὶ ἤθελα προτείνει αὐτὴν ἂν ἐγνώριζα ὅτι ἤθελε ὠφελήσει, καὶ δὲν ἤθελε ἐπισύρει μόνον προσωπικὰς ἀντιπαθείας.

Ὡς πρὸς τὸ ὅτι παρουσιάζουσιν οἱ προϋπολογισμοὶ ἡμῶν δύω στήλας τὴν μίαν τῶν εἰσπρακτέων καὶ ἄλλην τῶν εἰσπραχθησομένων, τοῦτο εἶναι συνέπεια τοῦ διέποντος προϋπολογικοῦ συστήματος, καθόσον, ὅταν αὐτὸ βεβαιοῦται δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ἂν τὰ βεβαιωθέντα θὰ ὑποστῶσιν ἀλλοίωσίν τινα ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον, κατὰ τὴν ἀναδεχθησομένην εὐρροίαν. Ὅθεν καὶ τὰς τρεῖς ἂν παραδεχθῶμεν στήλας πάλιν μακρὰν τῆς ἀληθείας ὑπάρχομεν καὶ ὅλως ὑποθετικὰ οἰκοδομοῦμεν.

Μόνος λοιπὸν ὁ ἀπολογισμὸς ἠδύνατο νὰ φωτίσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἄλλως, Κύριοι, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἴπω, ὅτι αἱ μακραὶ συζητήσεις μόνον βραδύτητα φέρουσι, καὶ ὅτι ἐπὶ μόνων τῶν ἐξόδων δυνάμεθα νὰ γένωμεν πραγματικῆς παρατηρήσεις καὶ βελτιώσεις.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε·

Κύριοι!

Ἀναγνωρίζω τὴν ὀρθότητα τῆς ἀπαιτήσεως τῶν ἀπολογισμῶν, καὶ διατοῦτο σᾶς λέγω, ὅτι διὰ τῶν ὀλίγων μέσων τὰ ὁποῖα μοὶ ἐγκατέλειψαν οἱ προκάτοχοί μου ὑπουργοὶ, ἠδυνήθην νὰ ἑτοιμάσω καὶ φέρω δύω ἀπολογισμούς. Ἰδοὺ, ἀφοῦ σᾶς εἶπα, ἀπάντων εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος Κ. Χρηστίδου, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἰσήχθη ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον εἰς τὰ Σώματα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀργὰ, σᾶς λέγω συνάμα, ὅτι ἠδυνάμεθ' ὡς ἔγγιστα νὰ βεβαιώσωμεν καὶ ποσόν τι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς βάσιν τὰ ἔξοδα.

Παρετηρήσαμεν δὲ τὴν μιᾶς στήλης τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, διότι ἐνομίσαμεν πράγματα ὅλως ὑποθετικὰ, χωρὶς νὰ ἀποδείκνυῃ τὴν ἀληθῆ παραγωγὴν, ἥτις εἶναι ἡ ὁμαλὴ κατ' ἔτος καὶ οὐχὶ ἡ βεβαίωσις, ἥτις ἐμπεριέχει τὸ μάταιον προϊὸν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐπὶ τῶν ἐνοικιάσεων· ἡ ἀληθὴς βάσις εἶναι ἡ εἴσπραξις, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομίσαμεν ὅτι παραδεχόμενοι τὴν στήλην τῶν εἰσπραχθησομένων θέτομεν βάσεις νέας ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἀντικρούομεν δὲ τὴν χάριν εἰρωνείας ἔκφρασιν τοῦ Γερου-

ἀιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, διὰ τῆς παρεξηγήσεως τῶν φράσεών μας· δὲν εἴπομεν δὲ ὅτι πρέπει νὰ γίνεται καὶ ἐνταῦθα, διότι γίνεται καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ὅτι ἁπλῶς γίνεται καὶ ἐνταῦθα, ὅ,τι γίνεται καὶ ἀλλαχοῦ· ἀλλὰ νομίζω, κύριοι, ὅτι ἀφοῦ εἰς ταῦτα ἐσόμεθα εὐτυχεῖς τοῦτο ἀρκεῖ, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ ὅτι ἡ ἐπὶ τοσούτῳ συζήτησις εἶναι ἀκαδημιακή.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀντεῖπε· Ἐν πρώτοις, Κ. ὑπουργέ, τὸ πόρισμα τῶν ἐνοικιάσεων ἤτοι αἱ δημοπρασίαι δὲν δύνανται νὰ εἶναι ποτὲ ψευδεῖς, διότι ὅταν, Κύριοι, παραδεχθῶμεν αὐτὰς μὲν ψευδεῖς τοὺς τίτλους δὲ ἐν γένει καὶ τὰ συναλλάγματα ψευδῆ, τότε ποῦ θέλομεν ζητήσει τὴν ἀλήθειαν; Ἡ στήλη τῶν εἰσπραχθησομένων, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, εἶναι τὸ πόρισμα, ἤγουν ὁ μόνος ὅρος εἰσπράξεων πολλῶν ἐτῶν, ἡ διαφορὰ δὲ αὐτῆς ἀπὸ τῆς στήλης τῶν εἰσπρακτέων ἤγουν τῶν βεβαιωθησομένων εἶναι μεγίστη· καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ βάσις, ἐφ' ἧς μία Κυβέρνησις δύναται νὰ στηριχθῇ, διότι τὸ περιεχόμενον τῆς στήλης ταύτης δὲν εἶναι ἢ τὸ μέτρον τῆς ἱκανότητος τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῆς καταλληλότητος ἢ μὴ τῶν ταμιευτικῶν νόμων. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξακολουθεῖ νὰ λέγῃ, ὅτι ἔθεσε βάσεις νέας ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐνῷ ἀναιρῶν τὴν ἰδέαν ταύτην, κατέδειξα, ὅτι οὐδεμίαν καινοτομίαν ἔφερε, εἰμὴ μόνον, ὅτι ἀντὶ τῶν ὑπαρχουσῶν δύω στηλῶν διετήρησε τὴν μίαν· ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ πάλιν νὰ εἴπω ὅτι τὸ μέτρον τὸ καθαρὸν, τὸ σπουδαῖον εἶναι ὁ τίτλος, διότι ὅ,τι λόγου χάριν δὲν εἰσεπράχθη ἐντὸς πέντε δέκα μηνῶν δύναται νὰ εἰσπραχθῇ κατόπιν· ἠδύνασθε, Κ. ὑπουργὲ ἀντικαθιστῶντες τὴν στήλην τῶν εἰσπραχθησομένων, τὴν ὁποίαν παραδέχεσθε ὡς ὀρθὴν, εἰς τὴν στήλην τῶν εἰσπρακτέων, τὴν ὁποίαν ἐγὼ προτείνω ὡς ὀρθοτέραν, νὰ προϋπολογίσητε καὶ νὰ ἐγγράψητε εἰς τὴν στήλην ταύτην ὡς εἰσπρακτέα, ὅσα σήμερον φέρετε εἰς τὴν στήλην τὴν ὁποίαν παραδέχεσθε ὡς εἰσπραχθησόμενα, καὶ κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ σᾶς διαφιλονεικήσῃ τοὺς ὑπολογισμούς μας· ὅ,τι ὅμως σᾶς διαφιλονεικῶ εἶναι ὅτι ἡ βάσις τῶν εἰσπραχθησομένων δὲν εἶναι ὀρθή· μὲ ἄλλας λέξεις πολεμῶ τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν παραδέχεσθε καὶ οὐχὶ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ὑπελογίσατε.

Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ συζήτησις ἦτον ἀκαδημιακή, τὸ κατ' ἐμὲ δὲν πιστεύω ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἀκαδημίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ἐννοῶ, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς δημοσίαν συνεδρίασιν εἰς περίβολον νομοθετικόν, ὅπου συζητοῦνται οὐχὶ θεωρεῖαι ἁπλαῖ, ἀλλὰ πράγματα, καὶ ὅπου ὁ λόγος ὁ πίπτων ἀπὸ τοῦ βήματος εἶναι μία ἐνέργεια (action). Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον διεπραγματεύθην εἶναι σπουδαιότατον, εἶναι θετικόν, δὲν εἶναι ἀκαδημιακόν. Περαίνων δὲ τὸν λόγον μου ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν δυνάμεθα, δὲν πρέπει νὰ προχωρήσωμεν πρὶν ἢ ἀποφασισθῇ μέτρον τι ἀποτελεσματικὸν περὶ τῶν καθυστερούντων ἀπολογισμῶν, διὰ νὰ εἴμεθα θετικοὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις μας.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπήντησεν· Ὡς πρὸς τοὺς ἀπολογισμοὺς τὸ ὑπουργεῖον ὑπόσχεται νὰ πράξῃ ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ, καθόσον ἔδειξε πολλὴν προθυμίαν καὶ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου καθυπέβαλε δύω ἀπολογισμούς.

Δὲν ἀντιλέγω, ὅτι οἱ τίτλοι εἶναι σπουδαῖον ἔργον, ἀλλὰ μόνον, ὅτι ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις ἡ βάσις δὲν εἶναι ἀληθὴς, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι ἀπέναντι τῶν τίτλων αὐτῶν ἔχομεν ἑκατομμυρίων καθυστερήσεις.

Οὐδόλως δὲ ἐννόησα, μὲ τὴν φράσιν συζήτησις ἀκαδημιακὴ, τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ὁ προλαλήσας ἀπέδωκεν, εἶπα μόνον τοῦτο, καθόσον ὁ προλαλήσας δὲν ἔφερεν ὡρισμένην πρότασιν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπε·

Μίαν μόνην λέξιν, Κ. ὑπουργὲ, ὅτι ἐπάναγκες εἶναι καὶ πρέπει νὰ παρουσιάσετε τοὺς ἀπολογισμοὺς χωρὶς νὰ ἰσχυρίζεσθε, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει πράξει τὸ κατὰ δύναμιν, διότι ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πρὸ χρόνου πολλοῦ ἐγένετο αὔξησις ἐξόδων διὰ τῆς προσθήκης νέων ὑπαλλήλων ἐν τῷ ὑπουργείῳ, καὶ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον παρεπληρώθη, διὰ μόνην τὴν σύνταξιν ἑνὸς ἀπολογισμοῦ, πλὴν οὐ μόνον οὗτος, ἀλλ' οὔτε ὁ γενικὸς λογαριασμὸς τοὐλάχιστον παρουσιάσθη, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου. Τέλος φέρετε, Κ. ὑπουργὲ, ἂν θεωρεῖτε ἀνάγκην καὶ τὴν ἐπιψήφισιν νέου ἐξόδου, ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν ὅσον οὔπω τοὺς ἀπολογισμούς.

Ἐνταῦθα καὶ πολλῶν ἄλλων στηριξάντων τὴν ἰδέαν ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ ὅ,τι εἶναι κατορθωτόν.

Ἀναγνωσθέντα μετὰ ταῦτα τὰ ἄρθρα 1—6 τοῦ πρώτου Κεφαλαίου «ἄμεσοι φόροι» ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 8,551:20, ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα ὡσαύτως τὰ ἄρθρα 1—3 τοῦ δευτέρου Κε-

φαλαίου «ἔμμεσοι φόροι» συμποσουμένου εἰς δραχμὰς 5,743,437, ἐγένοντο ἐπίσης διὰ χειροτονίας παραδεκτά.

Ἀναγνωσθέντα ἐπίσης κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα τῶν λοιπῶν Κεφαλαίων Γ'. Δ'. Ε'. Ϛ'. Ζ'. καὶ Η'. ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' ειδικῆς ἐφ' ἑκάστου ἄρθρου καὶ Κεφαλαίου χειροτονίας. Ἔχουσι δὲ τὰ ἐπιψηφισθέντα ταῦτα Κεφάλαια ὡς ἑξῆς·

ΚΕΦΑΛ. Γ'.	«Δημόσια Καταστήματα.» . . .	δρ.	298,920
» Δ'.	«Δημόσια Νομίμ. καὶ κτήμ.» .	»	1,895,820
» Ε'.	«Ἐκποιήσεις ἐθνικ. κτημάτων.» .	»	337,275
» Ϛ'.	«Διάφορα εἰσοδήματα.»	»	413,501
» Ζ'.	«Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα.» .	»	191,234
» Η'.	«Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.» .	»	1,170,000

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1858, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Πριβιλεγίου καὶ Α. Μαυρομμάτου, δι' ἧς ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28 ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον·

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων διὰ τὸ ἔτος 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀδάμ Δούκας	Ν
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀντών. Κριεζῆς	

Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Δημήτρ. Πλαπούτας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Σταΐκος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χατσίσκος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντα ἐπίσης τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' ειδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἐπίσης γενομένης ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τοῦτο παμψηφεὶ διὰ ψήφων 26 ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον·

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων διὰ τὸ ἔτος 1858.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀδάμ Δούκας	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν

Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Κων. Προβιλέγιος . . . . N	Ῥήγας Παλαμίδης . . . . N
Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Κατόπιν τῆ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 23 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Κουντουριώτην ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν, παρατηρήσας, ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ὡς μήπω καταρτισθέντα σήμερον ἀναγνωσθήσονται εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Ἀπήγγειλε μετὰ ταῦτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ κατ' ἐξακολούθησιν συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους.

Ἀρξαμένης δὲ ταύτης ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προκαταρκτικῶς ἐξητήσατο ἐπὶ μὲν τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ κεφαλαίου 3 συντάξεις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου ἐχόντων οὕτω.

Ἄρθρ. 4.	Συντάξεις πολιτικαὶ . . . . . δρ.	36,000
» 5.	περιθάλψεις ὑπαλλήλων . . . . . »	15,000
Προσθήκη ἐφ' ὅλων τῶν 5 ἄρθρων τοῦ Κεφαλ.		» 60,000

νὰ ὑποβληθῇ σημείωσις περιέχουσα τὴν ὀνομασίαν τῶν δικαιούχων προσώπων ὡς καὶ τοὺς νόμους καθ' οὓς ἐγένετο ἡ διαχείρησις τῶν ὑπὸ τὰ αὐτὰ κατὰ τὸ 1856 ψηφισθεισῶν ποσοτήτων. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 « ἰδιαίτεραι βοήθειαι » τοῦ κεφαλαίου β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ὑποβληθῇ ὡσαύτως σημείωσις τῆς αὐτοῦ διαχειρίσεως κατὰ γενικὰς μὲν κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ κατ' ὀνομασίαν τῶν ἀρχαίων

ὑπαλλήλων τῶν λαμβανόντων κατὰ μῆνα τοιαύτην βοήθειαν.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ῥηθέντος προϋπολογισμοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνεγνώσθη τὸ ά. κεφάλαιον, χρέος ἐξωτερικόν, συγκείμενον ἐκ δραχμῶν 50,376 καὶ 22|00 καὶ ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντων ἔπειτα τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 « χορηγήματα Ναυτικῶν νήσων » καὶ ὁμοία ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων » τοῦ κεφαλαίου 2 α χρέος ἐσωτερικόν » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τοῦ λόγου δι' ὃν ἡ ἐκ δραχμῶν 25,000 χιλιάδων περυσινὴ ποσότης ἠλαττώθη ἤδη εἰς δραχμὰς 10,000· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἡ ἐλάττωσις προῆλθε, διότι διεγράφη ἐκ τῶν παλαιῶν χορηγημάτων τὸ χορήγημα τῆς οἰκογενείας Α. Λιδορίκη ὡς ἐξαντληθεῖσα τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῆς, καὶ διότι πολλαὶ βοήθειαι προσωριναὶ μετετράπησαν εἰς τὰς συντάξεις, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάγονται· ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος εἶπε.

Καθὰ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὸ χορήγημα τῆς οἰκογενείας τοῦ Α. Λιδορίκη διεγράφη, διότι ἐξηντλήθησαν αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῆς· ἐπεθύμουν ὅμως νὰ μάθω ἂν περὶ ὅλων, ὅσοι ὑπάγονται εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, ἐλήφθη τὸ ἴδιον μέτρον· μ' ὅλα ταῦτα φρονῶ ἀναγκαῖον νὰ εἴπω, ὅτι τόσον διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Α. Λιδορίκη, ὅσον καὶ δι' ἄλλας τοιαύτας καθιερώθη χορήγησίς τις χρηματικὴ εἴτε λόγῳ ἀποζημιώσεως εἴτε λόγῳ συντάξεως, διὰ Β. Διαταγμάτων, ἅτινα ὡς ἐκδοθέντα πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως θεωροῦνται ὡς ἔχοντα ἰσχὺν νόμου· καὶ προσθέτω, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐμποδίσας αὐθαιρέτως τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Β. Διατάγματος δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδίδετο τὸ χορήγημα εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Α. Λιδορίκη, παρενόμησε, καθόσον τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ διακόψῃ δι' ἁπλοῦ διατάγματος, ἀλλ' εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ διακοπὴ ἐπέρχεται δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἤτοι διὰ νόμου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργός· ἂν ἐπρόκειτο σήμερον περὶ διατάγματος συντάξεως ὁ προαγορεύσας ἐδικαιοῦτο εἰς τὰς παρατηρήσεις του· ἀλλ' ἤδη δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ χορηγήματος διδομένου ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀπαιτήσεις αὗται ἐκ δραχμῶν 70,000 συγκείμεναι μετὰ τῶν τόκων, κατ' αὐτὴν τὴν ἀξίωσιν τοῦ δικαιούχου, ἐξηντλήθησαν

ἐλθῃ οὕτως, ἀλλὰ διὰ νόμου· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Α. Λιδορίκη ἀπαιτοῦντο καὶ ἄλλαι σημαντικαὶ ἐκδουλεύσεις ἔπρεπε συγχρόνως νὰ ληρθῇ καὶ ἄλλη τις πρόνοια περὶ τῆς οἰκογενείας τοιούτου ἀγωνιστοῦ· ἡ διακοπὴ καὶ ἡ στέρησις τοῦ ἄρτου εἰς οἰκογένειαν ἥτις ἔχει δικαιώματα εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἀναξιοπαθεῖ, δὲν δύναται νὰ λογισθῇ καλῶς ἐννοουμένη οἰκονομία.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ μᾶλλον περιεπλέχθη τὸ ζήτημα, ἐνῷ τοῦτο ἦτο καὶ εἶναι ἁπλούστατον· ἀκούσατε αὐτὸν εἰπόντα, ὅτι ὁ ὑπουργὸς παρενόμησεν, ὅτι τὸ Ε. Ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως προβλέπει σύστασιν ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν μέχρι τοῦδε δοθεισῶν ἀποζημιώσεων, καὶ ὅτι ἀφοῦ τὸ προλαβὸν ὑπουργεῖον παρέλειψεν, ἔπρεπε νὰ παραλείψῃ καὶ τὸ παρὸν τὴν διακοπὴν τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος· θέλετε λοιπὸν συνομολογήσει μετ' ἐμοῦ, ὅτι ἡ πρώτη αἰτίασις εἶναι λίαν βαρεῖα καὶ δὲν πρέπει νὰ λέγεται ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου ἄνευ βεβαιότητος· ὅτι ἡ προβλεπομένη ἐν τῷ ψηφίσματι σύστασις ἐπιτροπῆς εἶναι ἔργον ἀλλότριον τοῦ προκειμένου, καὶ ὅτι εἰς τὸν διάδοχον ὑπουργὸν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἡ ἔλλειψις τοῦ προκατόχου.

Οὐδεὶς φιλονεικεῖ, ὅτι τὰ πρὸ τῆς **3** Σεπτεμβρίου διατάγματα ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου· κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁσάκις ἐγένοντο ἀπαιτήσεις συνεισφορῶν ἐγίγνετο ἐπ' αὐτῶν ἂν καὶ μὴ ἐκκαθαρισμένων διάταγμα χορηγήματος τὸ ὁποῖον ἐχορηγεῖτο ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τῷ ὄρῳ αὐτῶν τούτων τῶν ἀπαιτήσεων, καὶ τὰ διατάγματα ταῦτα προήρχοντο εἰς ἀκυρότητα οἰκοθεν, ὅταν ὁ ἐν αὐτοῖς ὅρος ἢ ἡ βάσις ἐξεπληροῦτο ἢ ἐξηντλεῖτο, ὥστε οὔτε ἀπῃτεῖτο οὔτε ἀπαιτεῖται νόμος ἢ διάταγμα νέον ὁρίζον τὴν ἐξόφλησιν τοῦ πληρωθέντος χρέους· πολλάκις περὶ τούτου ἐγένετο λόγος ἐνταῦθα καὶ εἰς τὸν ἕτερον περίβολον, καὶ ἐσυζήθη ῥητῶς ἡ ἐξέτασις καὶ περιστολὴ τῶν ἐπὶ ἐξηντλημένων ἀπαιτήσεων χορηγουμένων, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ κύριος ὑπουργὸς μᾶλλον ἤθελε πράξει παρανομίαν ἐὰν παρέβλεπε τὴν διακοπὴν τοῦ χορηγήματος, καθόσον ἐν μόνῃ τῇ περιπτώσει καθ' ἣν χορηγεῖται σύνταξις ἢ περίθαλψις δὲν δύναται νὰ πράξῃ τι οἰκοθεν.

Μέλος ὢν καὶ ἐγὼ τῆς ἐπιτροπῆς, ἣν ὁ προαγορεύσας ἀνέφερεν ἀναγκάζομαι νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐκείνη ἐξαιτησαμένη νὰ τῇ ὑποβληθῶσιν ἅπασαι γενικῶς αἱ ἀπαιτήσεις, οἱουδήποτε εἴδους καὶ ἂν ἦσαν, σκοπὸν εἶχε νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς εἰς τὴν

διὰ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων πληρωμῶν ἔπεται ὅτι τὸ διάταγμα εἶναι οἰκοθεν ἄκυρον ὡς μὴ ὑπαρχούσης πλέον τῆς ἀπαιτήσεως ἐφ' ἧς τοῦτο ἐβασίζετο. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ τοιούτου εἴδους ἀπαιτήσεις ἐξεπλάθησαν· ἀλλ' οὐδεμία τούτων εὑρέθη ἐξηντλημένη· ἄλλως τε αὐτὴ ἡ Γερουσία ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ ὑπέδειξεν εἰς αὐτὸ τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ κάμῃ ἐξέτασιν, καὶ διακοπὴν τῆς πληρωμῆς τῶν χορηγημάτων ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ παλαιαὶ ἀπαιτήσεις ἐξηντλήθησαν.

Ἀντέλεξεν αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος· τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας ἄλλου τινος ὑπουργοῦ τὸν ὁποῖον ταύτην τὴν στιγμὴν δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἤθελησε νὰ προβῇ εἰς τοιαύτας, οἵας ἀνέφερεν ὁ προαγορεύσας Κ. ὑπουργός, ἐξετάσεις ἐπὶ τῶν Διαταγμάτων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἤδη συζητουμένου, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐπρότεινεν ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ δι' ἄλλων ἀκόμη ὅτι τινὲς ἐκ τῶν κατεχόντων τὰ τοιαῦτα διατάγματα ἀπώλεσαν ἄλλα πρυσόντα ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο ταῦτα. Ἐκεῖνος δὲν ἐτόλμησεν αὐθαιρέτως νὰ προέλθῃ εἰς τὸ μέτρον εἰς τὸ ὁποῖον προῆλθεν ὁ σημερινὸς, ἀλλ' ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας μέλος ἤμην καὶ ἐγώ, διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὴν γνωμοδότησιν καὶ ἐργασίαν του· ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐξετάσασα εὗρε καὶ ἄλλας ἀπαιτήσεις, δι' ὧν ἐδίδοντο χορηγήματα, ἐξηντλημένα, εἴτε διὰ τὸν ἕνα εἴτε διὰ τὸν ἕτερον λόγον, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησεν οὐδὲ ἐκείνη νὰ προβῇ εἰς καμμίαν περὶ διακοπῆς αὐτῶν γνώμην ἢ πρότασιν, καθόσον γινώσκουσα ὅτι διὰ τοῦ Ε' ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνοσυνελεύσεως της **3** Σεπτεμβρίου **1843** ἐκανονίζετο ὁ διορισμὸς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐχόντων ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν δοθεισῶν ἀποζημιώσεων ἀφ' ἑτέρου, ἀνέφερε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι, ἂν μὲν ἡ σύστασις αὐτῆς προέρχεται δυνάμει τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος, ἀπαιτεῖται νόμος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἂν δὲ ἡ σύστασίς της προέρχεται ἐξ ἄλλων λόγων, εἶναι ἀναρμοδία νὰ ὁρίσῃ γνώμην ἐπὶ διαταγμάτων ἐχόντων ἰσχὺν νόμου· καὶ ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖνος ἤθελεν ἁπλῶν τινα γνώμην ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέμεινεν ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὴν ἀναρμοδίαν πρὸς τοῦτο· ὅθεν ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις τῆς οἰκογενείας τοῦ Α. Λιδορίκη ἐξηντλήθησαν, ὡς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τρόπος τῆς παύσεως τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος δὲν ἔπρεπε νὰ

Κυβέρνησιν διὰ νὰ διορισθῇ ἡ ἀνήκουσα ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐκκαθάρισιν αὐτῶν καὶ νομοθετηθῇ μετὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῆς γενικὸν μέτρον καθ' ὃ ἤθελον λαμβάνει εἴτε χορηγήματα εἴτε συντάξεις οἱ δικαιούμενοι.

Δύναται νὰ κανονισθῇ καὶ ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κ. Λιδορίκη εἴτε περίθαλψις εἴτε σύνταξις, πάντοτε ὅμως διὰ νόμου· ἀλλ' ἡ σύνταξις διαφέρει τοῦ προκειμένου χορηγήματος τὸ ὁποῖον ὡς διδόμενον ἀπέναντι ἀπαιτήσεων παύει οἰκοθεν, ἀφοῦ αἱ ἀπαιτήσεις ἐξηντλήθησαν.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· δὲν ἤθελον λάβει τὸν λόγον ἐὰν ἐβλέπετο ἡ προσήκουσα ἐξήγησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ κύριον καὶ καθαρὸν τοῦ ζητήματος· πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τί ἐγένετο καὶ διατί ἔγεινε. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Βασιλείας, ἐδέησε νὰ κανονισθῶσι διάφοροι συντάξεις πρὸς περίθαλψιν πολλῶν, οἵτινες ἔμειναν ἄποροι μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν ἐκεῖνον ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας πόλεμον· δι' αὐτῶν ἀριθμός τις προσώπων τῆς κατωτάτης μᾶλλον τάξεως ἐδικαιώθη μόνον, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη μὴ ἔχουσα φαίνεται ὑλικὸν καιρὸν νὰ σκεφθῇ τότε ἐκτενῶς ἀπεράσισε νὰ μὴ ἔλθῃ μὲν εἰς γενικόν τι μέτρον νὰ ἔλθῃ δὲ εἰς βοηθείας ὅπου παρουσιάζετο περισσοτέρα ἀνάγκη κλπ. κατὰ συνέπειαν τοῦ μέτρου τούτου ἐχορηγοῦντο πρότερον εἴς τινα πρόσωπα τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων πεντήκοντα περίπου χιλιάδας δραχμῶν ἃς δὲν ἐλάμβανον ὅλοι οἱ λαμβάνοντες ἤδη δικαιοῦχοι ἐκ παλαιῶν ἀπαιτήσεων· ἔπραξε δὲ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις μὴ δυναμένη νὰ ἔλθῃ εἰς θεραπείαν ὅλων καὶ νὰ ἐξοφλήσῃ μέχρι λεπτοῦ τὰ κεφάλαια τῶν ἀπαιτήσεων μετὰ τὴν τυχὸν ἐκκαθάρισίν των.

Καὶ ἐγὼ ἦμην μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἣν ἀνέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος, καθὼς καὶ ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ ὁποῖος ἦτο οἱονεὶ καὶ πρόεδρος αὐτῆς, ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἐκείνῃ ἐξετάσαμεν διαφοροτρόπως τὸ ζήτημα τῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἐκδουλεύσεων, ἐφ' ὧν ἐδίδοντο χορηγήματα· εὕρομεν ὅτι καὶ ἀπαιτήσεις νησιωτῶν τινων εἶχον ἐξαντληθῇ κατὰ τοὺς ὁριστα-μένους ἐν ἑκάστῃ νήσῳ καταλόγους· ἀλλ' ἐπειδὴ προχθὲς ἐμπρὸς εἰς ἀδιέξοδον θέσιν κατερύγαμεν εἰς τὸ μέσον νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ νόμος τις γενικὸς περὶ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων. Τὰ παράπονα ἐν μέρει ἔπαυσαν ἀφοῦ

ἤδη ἱκανοποιήθη τὸ σημαντικώτερον μέρος, αἱ τρεῖς ναυτικαὶ νῆσοι ἀπολαμβάνουσαι ἐπὶ τοῦ παρόντος κατὰ τὸν ἐπιψηφισθέντα ὑπὸ τῶν Βουλῶν νόμον 200,000 δραχμῶν ἐτησίως· διανεμομένας ἀναλόγως καὶ ἐπ' ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ χρηματικαὶ ἀπαιτήσεις εἶχον εὑρεθῇ τότε ὡς ἐξαντληθεῖσαι, δι' ὃν λόγον καὶ ἐχωρίσθησαν τὰ λοιπὰ χορηγήματα ἀναβαίνοντα εἰς δραχμὰς 25,000, νομίζω, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ διάκρισις τοῦ προσώπου καὶ τῶν λοιπῶν ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν μὴ διακοπὴν τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος, διότι τὰ χορηγήματα ἀπεδίδοντο οὐχὶ τόσον διὰ τὸν λόγον τῶν ἀπαιτήσεων, αἵτινες ἦσαν ἀκαθάριστοι, ὅσον διὰ τὴν βαρύτητα καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν προσώπων πρὸς τὰ ὁποῖα ἐχορηγοῦντο. Τὸ χορήγημα λοιπὸν τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ διακοπῇ εἰμὴ ἀφοῦ ἐγίγνετο ἄλλη θεραπεία πρὸς περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας, καὶ δὲν ἠδύνατο ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τὸ διακόψῃ εἰμὴ διὰ νόμου προνοοῦντος πάντοτε διὰ τὴν οἰκογένειαν· ἂν καὶ δὲν λέγω ὅτι ὁ ὑπουργὸς παρενόμησεν ἐκφράζω ὅμως ὅτι ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸ κύριον πνεῦμα ὅπερ ἀρχικῶς συνώδευε τὰ τοιαῦτα χορηγήματα, καὶ ὅπερ ἦτο καὶ εἶναι κυρίως τὰ τῆς περιθάλψεως, τὸ μέτρον δὲ τὸ ὁποῖον ἐλήφθη εἶναι παράκαιρον· διὰ τοὺς λόγους τούτους, φρονῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ πληρωμὴ τοῦ χορηγήματος αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐπομένου προϋπολογισμοῦ τῇ συμπράξει τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων δύναται νὰ ληφθῇ μέτρον ὁριστικὸν καὶ ἀνάλογον.

Ὑπάρχει ἀνεγνωρισμένον, προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ὑπάρχει καθαρῶς ὁμολογούμενον καὶ διὰ νομοθετικῶν πράξεων καὶ ἐκ παραδόσεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου μας, ὅτι τὰ πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843 ἤτοι τὰ πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἐκδεδομένα Β. Διατάγματα ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα ἐπαρουσιάσθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς ὅλα τὰ ὑπουργεῖα· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ὑπουργῶν ἐνόμισεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διακόψῃ τὸ χορήγημα ἢ νὰ παύσῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Διατάγματος ἄλλως, εἰμὴ διὰ νόμου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλάκις ἐγένετο λόγος καὶ εἰς τὰς Βουλὰς αὐτὰς περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ βουλευτικὰ Σώματα ῥίπτοντα ἐν τῷ μέσῳ αὐτὸ τὸ ζήτημα ἦτον εὐγενὴς, ἐσκόπευον πῶς νὰ ἀναγκάσωσι τὴν Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ ἔλθῃ διά τινος νόμου γενικοῦ νὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην καὶ πρὸς ἐκείνους οἵτινες,

καὶ τοι ἔχοντες ἀναντίῤῥητα δικαιώματα καὶ ἀποδεδειγμένας ἀπαιτήσεις δὲν ἔλαβον τὸ παραμικρὸν εἴτε λόγῳ συντάξεως εἴτε λόγῳ χορηγήματος. Εἰς οὐδένα ὅμως δὲν ἐπῆλθε πῶς νὰ ἀφαιρέσῃ τι ἐκ τῶν ἅπαξ χορηγηθέντων· ἠξεύρετε δὲ τί μᾶς σκανδαλίζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου; ἀναμφιβόλως ἡ φράσις «ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων,» ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ χρηματίσω μέλος τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως, ἔχω νομίζω τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιῶ ὅτι γνωρίζω κατά τι τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ὑπηγόρευε κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν τοιαύτην σύνταξιν τῶν περὶ χορηγήσεων Β. Διαταγμάτων.

Δύναμαι, Κύριοι, νὰ εἴπω ὅτι, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ σύνταξίς των, σκοπὸς τῶν Διαταγμάτων τούτων ἦτο νὰ χορηγηθῇ καθαρὰ σύνταξις. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ζήτημα τῶν ἀπαιτήσεων ἐν γένει ὑπῆρχεν ὡς ὑπάρχει εἰσέτι ἐκκρεμές, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον παρήρχετο ὁ καιρὸς ἐπὶ τοσοῦτον περιεπλέκετο, διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις ἐνόμιζεν ἀναγκαῖον νὰ περιθάλψῃ ἕνα διακεκριμένον ἀγωνιστήν, μετεχειρίζετο τρόπους τινας οἵτινες κατεδείκνυον τοὺς λόγους τῶν ἐξηγήσεων· καὶ ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου μέρους ἐσκόπευε νὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν εἰς μίαν ἐκκαθάρισιν τῶν παλαιῶν ἀπαιτήσεων εἶχε λάβει τὸ μέτρον ὥστε συνήθως νὰ γίνεται μνεία ἐν τῷ Διατάγματι ὅτι ἐν καιρῷ τὰ χορηγούμενα χρηματικὰ βοηθήματα ἤθελον συμψηφισθῇ εἰς τὰς παλαιὰς ἀπαιτήσεις, καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ φράσις «ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων,» οὕτω συνήθως ἀπαντᾶται εἰς τὰ τοιαῦτα Διατάγματα. Εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν ὑπῆγετο ἐναργῶς καὶ τὸ περὶ χορηγήματος τοῦ Α. Λιδορίκη Β. Διάταγμα, ἕνεκα τούτου, ἂν καὶ διάφοροι ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν διῆλθον ἔκτοτε, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ διακόψῃ καὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Διατάγματος ἄνευ νόμου.

Σημειώσατε, Κύριοι, ὅτι καὶ ἐὰν ἔπρεπε κατὰ γράμμα νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ Διάταγμα, καὶ ἐὰν ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, διότι περιέχει τὸ Διάταγμα τὴν φράσιν «ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων» δύναται νὰ παύσῃ τὸ χορήγημα ἢ ἡ βοήθεια ἅμα ἤθελον ἐξαντληθῇ αἱ παλαιαὶ αὐταὶ ἀπαιτήσεις, ποία ἐρωτῶ ἀρχὴ ἐκκαθάρισεν αὐτὰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὥρισε τὸ ποσὸν αὐτῶν; ποῖος δύναται νὰ ὁρίσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ὁποίας ἀξιοῖ χωρὶς νὰ ἐκφράζῃ ὁ δικαιοῦχος, ἢ ποῖος δύναται

νὰ καταναγκάσῃ αὐτὸν νὰ δώσῃ λόγον περὶ αὐτῶν τῶν ἀπαιτήσεων, καὶ ἐὰν ὁ ζητῶν πληροφορίας ἤθελεν εἶσθαι ὑπουργός; Τοιαύτη ἔρευνα ἀποτελεσματικὴ δύναται νὰ ἐνεργηθῇ μόνον ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν προβλέπει τὸ Ε'. Ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἰδοὺ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οὐδεὶς τῶν μέχρι τοῦδε ὑπουργῶν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ ἐλάττωσιν τινα ἐπὶ χορηγημάτων εἰμὴ διὰ νόμου, ὅπως τοῦτο ἔλαβε χώραν ἐπὶ τῶν χορηγημάτων ἅτινα ἐδίδοντο εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ἀπέναντι παλαιῶν χρεῶν· ὅλα αὐτὰ τὰ ἰδιαίτερα χορηγήματα κατήργησε καθὼς γνωρίζετε ὁ νόμος ὅστις ὥρισε νὰ χορηγῆται κατ' ἔτος εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς δικαιούχους τῶν εἰρημένων νήσων ἓν χρηματικὸν ποσὸν οὐχὶ ἔλαττον τῶν 200,000 δραχμῶν, ἀπέναντι τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων· ἕνεκα τούτου ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι οὐδεμία χορηγία δύναται νὰ καταργηθῇ ἄνευ νόμου.

Ἀντέλεξεν εἷς τὰ ἀνωτέρω ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τὰ ἑξῆς· ἔπραξε παρανομίαν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διαγράψας τὸ χορήγημα τῆς οἰκογενείας τοῦ Α. Λιδορίκη, καὶ ἡ ὀχλὶς τοῦτο ἐστὶ τὸ ζήτημα. Εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ ἀνώτατον δικαστήριον ἐδίκαζεν τὴν νύκτα ἄνευ φώτων διὰ νὰ ὑπάρχωσιν ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν δικαστῶν οἱ δικαζόμενοι καὶ προέρχεται ὡς ἐκ τούτου ὑπὲρ αὐτῶν ἡ ἀνθρωπίνη συμπάθεια.

Τοιαύτην ἀρχὴν πρέπει νὰ ἔχῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅταν καλεῖται νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ ζητήματος τινος ἀφορῶντος πρόσωπον. Δύναται ὁ Α. Λιδορίκης καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ νὰ ἔχωσι δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν δὲν πρόκειται σήμερον, πρόκειται μόνον περὶ εἰδικοῦ τινος Διατάγματος ἀσχέτου ὅλως πρὸς τὰ δικαιώματα, καὶ ὤφειλεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ λάβῃ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν. Τὸ Διάταγμα ἂν ἐγένετο πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἔχει βεβαίως ἰσχὺν νόμου καὶ δὲν δύναται νὰ ἀρθῇ εἰμὴ διὰ νόμου· ἀλλὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο λέγον «ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων» περιέχει ὅρον τινα ἢ ῥητὸν ἀντικείμενον διὸ ἰσχύει, καὶ παύει αὐτοδικαίως, ὅταν ὁ ὅρος ἢ τὸ ἀντικείμενον ἐξαντληθῇ. Ἐκτὸς τούτου τὸ περὶ τοῦ Α. Λιδορίκη χορήγημα δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς συντάξεις ἀλλὰ περιορίζεται ἐντὸς ὅρου τῶν παλαιῶν ἀπαιτήσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἐξάντλησις συνεπάγει καὶ τὴν διακοπὴν τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος, διότι ὁ νόμος ἐντὸς ὅρου, ὥρισε τὴν διάρκειαν αὐτοῦ. Εἶπον καὶ διεσχυρίσθησαν οἱ προ-

λαλήσαντες ἐξ ἑνὸς μὲν οἱ ΚΚ. Χατζῆσκος καὶ Παλαμίδης καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Κ. Χρηστίδης ὅτι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν συντασσόντων ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ τὰ Διατάγματα, τὰ χορηγήματα ἐδίδοντο λόγῳ περιθάλψεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ τὰ χορηγήματα ἐδίδοντο χάριν βοηθείας· ἀλλ' ἡ διαφορὰ τῆς τοιαύτης βοηθείας πρὸς τὴν κυρίως σύνταξιν εἶναι μεγάλη· καὶ ἐπὶ τοιούτων χορηγήσεων τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ἦτο διάφορον ἐκείνου τοῦ ἐπὶ τῶν συντάξεων, διότι τοῦτο ἀπῄτει καὶ ἀπαιτεῖ ὥστε νὰ ἰσχύῃ τὸ χορήγημα μεχρισοῦ διαρκέσωσι καὶ τὰ κεφάλαια τῶν ἀπαιτήσεων ἐφ' ὧν τοῦτο δίδεται.

Ἐπὶ τῶν προικίσεων εἶναι ἀληθὲς ὅτι μετὰ τὴν ἔκρρασιν τοῦ προικοδοτουμένου πράγματος προστίθεται καὶ ὁ ὅρος ὅτι τὸ ποσὸν αὐτοῦ θέλει ἐκπεσθῇ ἀφ' ὅσα τυχὸν ἡ οἰκογένεια τῆς προικιζομένης ἔχει νὰ λάβῃ, διότι καὶ αἱ προικίσεις ἐδίδοντο λόγῳ βοηθείας, καὶ ὁ νομοθέτης ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ ἄλλως εἰμὴ ἀορίστως· ἀλλὰ τοιοῦτον τι δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ ἐπὶ τῶν χορηγημάτων διότι εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτῶν ὑπῆρχον γνωσταὶ καὶ ὡρισμέναι αἱ ἀπαιτήσεις ἐφ' ὧν ταῦτα ἐδίδοντο, ὥστε ἀναγκαίως μετὰ τὴν ἀξάντλησιν αὐτῶν ἀναγκαίως ἔρχεται καὶ ἡ παῦσις τοῦ χορηγήματος.

Ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς προσέθηκεν ἐπὶ τέλους ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις ὑπάρχουσιν ἐν τῷ νῷ, ἀλλ' ὁ νομοθέτης οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ μεταξὺ τῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἐκείνας τὰς ὁποίας δὲν ἐγνώριζε, ἄλλως τε ὁ νομοθέτης ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἤθελεν νομοθετήσει ἐπὶ ἀορίστων καὶ ἀγνώστων ἀπαιτήσεων ἤθελεν εἶσθαι μωρὸς, καὶ τοιοῦτοι δὲν ἦσαν βεβαίως οἱ πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου διευθύνοντες τὴν πολιτείαν· ἀπαιτήσεις λοιπὸν λέγονται αἱ γνωσταὶ καὶ οὐχὶ αἱ κατὰ φαντασίαν καὶ ἐν τῷ νῷ ὑπάρχουσαι, καὶ ἐπὶ τοιούτων γνωστῶν ἀπαιτήσεων βασίζονται τὰ περὶ χορηγημάτων Β. Διατάγματα ἅτινα ἰσχύουσι μεχρισοῦ διαρκέσωσι καὶ αἱ ἀπαιτήσεις· ἀφοῦ δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Α. Λιδορίκη ἐξηντλήθησαν ὁ ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο εἰμὴ εὐνόμως νὰ διακόψῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ χορηγήματος, ἔπρεπε μᾶλλον νὰ εὐχηθῶμεν ὥστε νὰ διακοπῶσιν ὅλα τὰ ἐπὶ ἐξηντλημένων ἀπαιτήσεων στηριζόμενα τοιαῦτα χορηγήματα διότι ἄλλως χορηγοῦμεν τὰ μέσα τῆς σπατάλης τοῦ δημοσίου πλούτου διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς πληρωμῆς τῶν τοιούτων χορηγημάτων.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· λαμβάνω τὸν λόγον διὰ νὰ δώσω ἓν δεῖγμα ἓν μέτρον τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῶν ἰδεῶν αἵτινες μᾶς χωρίζουσιν ἐνταῦθα· ὁ προλαλήσας εἶπε πολλὰ ἀλλ' ἐγὼ θέλω περιορισθῇ εἰς ὀλίγα, εἶπεν ὅτι ὑπάρχουσι Διατάγματα καὶ νόμοι ὑπὸ ὅρον, καὶ ὅταν παύσει ὁ ὅρος παύει καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ Διατάγματος ἢ τοῦ νόμου· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἔκαμε ὀρθὴν τὴν ἐφαρμογὴν, τὸ Διάταγμα δὲν περιέχει πιστεύω ὅρον τινα, ὁποῖον προϋπέθετεν ὁ προλαλήσας, διότι ἐὰν τοῦτο δὲν φέρῃ εἰμὴ τὴν φράσιν «ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων» μακρὰν τοῦ νὰ περικλείῃ ὅρον τινά, ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἀόριστον, τοιαῦτα Διατάγματα ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νομίζω, νὰ ἐξετάσῃ οὐδεὶς τῶν ὑπουργῶν καὶ πολὺ περισσότερον νὰ τὰ καταργήσῃ· οὕτως ἀπεφάσισεν ἡ τότε Κυβέρνησις, ἥτις μὴ δυναμένη νὰ θεραπεύσῃ ὅλα, ἔλαβεν ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῶν περὶ χορηγήσεων ἐν μέρει Διαταγμάτων τὸν ὁποῖον ἠκούσατε τύπον. Τὸν τύπον τοῦτον ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ἐν γένει τοῦ νομοθέτου ἐκείνου δὲν δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ σήμερον ἄλλη ἀρχὴ εἰμὴ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, διότι νομοθετικῶς καὶ ἐκείνη ἀπεφάσισε. Κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι ποσῶς συγκεχωρημένον κατὰ τὴν κρίσιν μου εἰς τὸν ὑπουργὸν ὠφελούμενος ἐπὶ τὴν κατὰ γράμμα καὶ κατὰ τύπους φράσιν τοῦ Διατάγματος ἐκείνου τοῦ ἔχοντος ἰσχὺν νόμου νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν πολλῶν ἀπαιτήσεων διὰ νὰ δυνηθῇ ὁρίζων αὐτὰς νὰ ἐλαττώσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ τὸ χορήγημα. Ἐπιμένω ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν εἶναι ποσῶς ἁρμόδιος νὰ ἐκκαθαρίσῃ ἤγουν νὰ βεβαιώσῃ παλαιὰ χρέη, πολλὰ καὶ ὀλίγα· οὐδὲ δύναται ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία νὰ προέλθῃ ἐξ ἰδίας ἁρμοδιότητος εἰς τὸ νὰ τροποποιήσῃ ὁπωσδήποτε τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων Διαταγμάτων ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ μάλιστα, ὁπόταν δὲν ὑπάρχῃ ῥητὸς ὅρος, ὅπως διϊσχυρισθῇ ὁ προαγορεύσας, χορηγῶν τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἀρχήν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ὅταν ἤκουσα τὸν προλαλήσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν ἐπαναλαβόντα πολλάκις τοὺς μεγάλους λόγους οὓς εἰσέθηκεν, ἐνόμιζον ὅτι εἶχον ἀπέναντι ἄνθρωπον ὅστις περιέθαλψεν πάντας τοὺς ἀδικηθέντας καὶ παρέστη ἵνα ἐξελέγξῃ ἀδικίαν τινα. Εἰς ἀπάντησιν ἀναφέρω τὰ ἑξῆς· ἡ οἰκογένεια τοῦ Α. Λιδορίκη ἀνέφερεν δι' ἀναφορᾶς, ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῆς ἀνέβησαν μετὰ τοῦ τόκου

εἰς δραχμὰς 69,000, ἐρωτῶ ἤδη ὅταν διὰ τοῦ μέσου τοῦ του καὶ τῆς ὑπηρεσίας γνωρίζω ὅτι ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν ἐπληρώθησαν ἑβδομήκοντα χιλιάδες δραχμῶν, χωρὶς νὰ ἀμφισβητήσω τὰ λοιπὰ δικαιώματα τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἠδυνάμην νὰ ἐξακολουθήσω τὴν πληρωμὴν τῆς χορηγήσεως ἔχων ὡς βάσιν τὰς φανταστικὰς καὶ τὰς ἐν τῷ νῷ ἀπαιτήσεις κατὰ τὸν προαγορεύσαντος; ἠδυνάμην λέγω νὰ ἀναγνωρίσω τοιαύτην φανταστικὴν βάσιν καὶ νὰ πληρόνω κληρονομικῶς τοιοῦτον χορήγημα; παραδεχομένου τοῦ τοιούτου μέτρου ἤθελεν ἀκολουθήσει τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ ὑφίσταται αἰωνίως τὸ χορήγημα αὐτὸ, ἐνῷ ἴσως ἄλλαι οἰκογένειαι καλήτεραι λιμώττουσι καὶ εἰσὶ ρακένδυτοι· πιστεύω λοιπὸν ὅτι τὸ χορήγημα ἔχει βάσιν τὴν ἀπαίτησιν καὶ τοῦτο παύει, ὅταν ἡ ἀπαίτησις ἐξαντληθῇ. Τὸ Ε'. Ψήφισμα ἀφορᾷ ἀπαιτήσεις αἵτινες ἤδη πρόκειται νὰ παρουσιασθῶσι, διὸ καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει χώραν ἐνταῦθα· πιστεύω λοιπὸν ὅτι ὠφειλον νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν τὰς ὡρισμένας ἀπαιτήσεις καὶ οὐχὶ τὰς φαντασικὰς διὰ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν πληρωμὴν τοῦ προκειμένου χορηγήματος.

Ἀπήντησεν ἐκ τρίτου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης· εἶπεν ὁ προαγορεύσας Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Α. Λιδορίκη ἔδωσε λογαριασμὸν τί ἔχει νὰ λάβῃ, ἔλαβεν ὅσα τῇ ὀφείλοντο καὶ ἐξώφλησεν, ἀλλ' εἰς ἀπάντησιν λέγω ὅτι οὐδεὶς ἄλλος παρὰ τὴν ἐπιτροπὴν τὴν ὁποίαν ὥρισεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις εἶχε δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τοιοῦτον λογαριασμὸν, καὶ ἂν τοιοῦτό τι ἐγένετο, τὸ δικαίωμα τῆς οἰκογενείας παραβιάσθη. Τὸ Διάταγμα, Κύριοι, ἐξεδόθη συνεπείᾳ Βασιλικῆς μερίμνης καὶ προνοίας ὑπὲρ τῶν ἐχόντων δικαιώματα ἀνδρῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Α. Λιδορίκης, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἁπλῆς ἀναφορᾶς αὐτοῦ ἢ ὁποιουδήποτε λογαριασμοῦ αὐτοῦ. Τοιούτους λογαριασμοὺς ἔχουν πάμπολλοι, ἀλλ' ὀλίγοι ἐλογίσθησαν ἄξιοι ἐξαιρέσεως· ὥστε ἡ σημείωσις ἥτις τυχὸν ἀπεσπάσθη ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας ἐν εἴδει λογαριασμοῦ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ κἀμμίαν ἀξίαν.

Εἶπε προσέτι ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ προβῶ εἰς τοιαύτην ἐξέλεγξιν διότι μηδόλως ἐφάνην ὅτι ἐπεσύθαλψα τοὺς ἀδικηθέντας καὶ τὰ ὀρφανὰ ἢ ὅτι ἀπένειμον δικαιοσύνην καὶ τὰ παρόμοια. Τοιαύτη λογικὴ εἶναι ἀκατανόητος. Ὅστις ἔλαβεν ἅπαξ μίαν θέσιν ἔχει πλήρη τὰ δικαιώματα τῆς θέσεως, ὁ-

ποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ κοινωνικὴ θέσις του καὶ τὰ προηγούμενά του. Ἀλλ' ἐὰν πρέπῃ νὰ ἔχῃ τὰ μέγιστα προσόντα ὅσα κατερίθμησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἕνας Γερουσιαστὴς διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ ἐπεραιτίζῃ δικαιώματα ἢ ἐλευθερίας, ἐμέτρησεν ἀρά γε ὁποῖα προσόντα πρέπει νὰ ἔχῃ ὅστις ἀνέβῃ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τῆς πολιτείας ἑβδομάδας, καὶ κατέχει τὴν τριαιναν ἢ τοὺς οἴακας αὐτῆς; Καὶ μ' ὅλα ταῦτα καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ αὐτὸν λέγω πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν, ὅτι ὅταν ἀναβαρίσῃ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν Κυβερνήσεων αὐτῆς θέλει εὕρει τὴν ὑπογραφήν μου ἂν ὄχι εἰς μεγάλα, τοὐλάχιστον εἰς πολλὰ καλὰ ἔργα· ἰδίως δὲ μὲ ἀναγκάζει νὰ μνημονεύσω χωρὶς νὰ εἶχα ποτὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀποδώσω εἰς ἐμαυτὸν τὸ παραμικρὸν, ὅτι οὐχ ἧττον ὁ περὶ χορηγημάτων εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους νόμος, καὶ τοι πρὸ πολλοῦ ἐπιζητούμενος, ὅλοι γνωρίζουσι ὅτι κατορθώθη νὰ καταστῇ νόμος τοῦ Κράτους ὑπουργοῦντός μου. Ἐγὼ λοιπὸν τὸ δικαίωμα οὐ μόνον ἐκ τῆς Γερουσιαστικῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν τίτλων ἀκόμη, τοὺς ὁποίους ἐπιζητεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἐξετάζω κατὰ τὴν πεποίθησίν μου τὰ ἀντικείμενα. Μοὶ εἶναι ἐντεῦθεν ἐπιτετραμμένον νὰ παρατηρήσω ὅτι ὀφείλουσιν ὅσοι λαμβάνουσι τὸν λόγον εἰς τὸν περίβολον τοῦτον νὰ μὴν ἐκφέρωσι λέξεις ἄνευ πολλῆς περισκέψεως καὶ προσοχῆς.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ὁ προαγορεύσας Κ. Προβελέγγιος ἐξέτασε τὸ ζήτημα ὅλως ὑπὸ τὴν νομικὴν αὐτοῦ ἔποψιν καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ ἔχῃ δίκαιον ὡς πρὸς τὰς ἐκφρασθείσας ἰδέας του· ἀλλ' ἡμεῖς ἐρίσαμεν ἐνταῦθα τὸ ζήτημα ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν καὶ ὑπὸ τὴν κυρίαν καὶ φυσικὴν αὐτοῦ κατάστασιν. Εἴπομεν ὅτι ὁ νομοθέτης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀντὶ νὰ φέρῃ ὁλόκληρον δικαιοσύνην ἣν ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιφέρῃ, ἔβλεπε ἐπὶ τῇ βάσει ἐγνωσμένων δικαιωμάτων καὶ ἀπαιτήσεων πόρον ζωῆς εἴς τινας μερισμοῦ δυνηθῇ νὰ φέρῃ τελείαν δικαιοσύνην. Εἶναι πλέον παρὰ ἀληθὲς, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐκεῖνος ἐχορήγησε τὸ χορήγημα τοῦτο εἰς τὸν Α. Λιδορίκην ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς περιθάλψεως λόγῳ γενικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ ἀπαιτήσεων· διότι ὅταν ἦτο Γερουσιαστὴς ἡ σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας ἐκπίπτετο τὸ ποσὸν τοῦ χορηγήματος αὐτοῦ, καθόσον τοῦτο ἐδίδοτο μᾶλλον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς βαρύτητος τοῦ προσώπου καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἐκδουλεύσεων καὶ οὐχὶ εἰδικῶς ἀπέναντι ἀπαιτήσεων ὡρισμένης ποσότητος· ὁ ῥηθεὶς Α. Λι-

δορίκης παρέδωσεν οὐ μόνον μίαν ἀναφορὰν περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μνημονευθέντων ποσῶν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρας ἐν αἷς ἐξέθετο τὰ διάφορα δικαιώματα αὐτοῦ πηγάζοντα ἐκ τῶν ἀπείρων ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν του· ἀπέναντι τούτων τῶν γενικῶν δικαιωμάτων ἦτο δίκαιον νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἀποζημίωσίς τις καὶ ὡς τοιαύτη ἐδόθη αὐτῷ ἡ προκειμένη μηνιαία χορήγησις, ἤτις ὡς χορηγηθεῖσα διὰ πολιτικοὺς ὅλως λόγους περιθάλψεως δὲν δύναται νὰ παύσῃ εἰμὴ ἀφοῦ παύσῃ καὶ ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐχορηγήθη, ἤτοι ἀφοῦ παύσῃ τοῦ νὰ πάσχῃ καὶ ἡ οἰκογένειά του σύμφωνα μὲ τὸ Ε. Ψήφισμα τῆς ἐν Λθήναις Ἐθνοσυνελεύσεως· τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι οἰκογένειαι πάσχουσαι εἶναι μὲν ἀληθὲς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρόσφορον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς ἐντὸς τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, διότι τοῦτο ἀντὶ νὰ δικαιολογῇ μᾶλλον παριστάνει τὴν ὀλίγην περὶ ἱκανοποιήσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν μέριμναν, δι' ὃ καὶ πρέπει νὰ ἔλθῃ ἅπαξ διὰ παντὸς νόμος χορηγῶν δικαιοσύνην πρὸς ἅπαντας διὰ νὰ παύσωσι τὰ δίκαια παράπονα ὑπὲρ ὧν ὑψώθη πολλάκις φωνὴ εἰς ἀμφότερα τὰ βουλευτικὰ Σώματα· τὸ ζήτημα τοῦτο ἴσως ἐλύθη ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ, ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ λάβῃ τοιαύτην λύσιν οἵαν ἔλαβε, καθόσον τὰ χορηγήματα δὲν δύνανται νὰ παύσωσιν εἰμὴ ἀφοῦ παύσῃ καὶ ἡ ἀνάγκη δι' ἣν ταῦτα δίδονται ἤτοι ἡ ἀνάγκη τῆς περιθάλψεως, καὶ ἐντελοῦς ἱκανοποιήσεως κατὰ τὰ ἐψηφισμένα· ἀμφοτέρων τούτων ἀξία εἶναι καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Λ. Λιδορίκη, δι' ὃ καὶ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ πρὸς αὐτὴν πληρωμὴ τοῦ διὰ νόμου κανονισθέντος χορηγήματος.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος. μολονότι ἐξηντλήθη ἡ ὑπομονὴ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν καὶ ἡ συζήτησις ἐξετάθη ἐπὶ πολὺ, μ' ὅλα ταῦτα ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ λάβω καὶ τελευταίαν φορὰν τὸν λόγον. Δὲν εὑρίσκω διαφορὰν τινα μεταξὺ τοῦ διατάγματος τῆς συντάξεως καὶ τοῦ διατάγματος τῆς χορηγήσεως. Ἔχω μάλιστα τὴν ἰδέαν ὅτι ἀμφότερα τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἔχουσι· φρονῶ λοιπὸν ὅτι τόσον τὸ Διάταγμα τὸ ἔχον ἰσχὺν νόμου καὶ κανονίζον σύνταξιν, ὅσον καὶ τὸ διάταγμα τὸ κανονίζον χορήγησιν ἔχουσι τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ ἐναχωροῦσιν ἐκ τῆς αὐτῆς βάσεως μὲ τὴν μικρὰν μόνον διαφορὰν, ὅτι τὸ τελευταῖον χορηγεῖ μὲν τὴν βοήθειαν ἀλλὰ παρέχει συνάμα καὶ τὴν ἀνήκουσαν ὠφέλειαν εἰς τὸ δημόσιον ὡς ἀφαιροῦν εἰς τὸ μέλλον τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω

ὅτι καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἕτερον τὴν αὐτὴν βάσιν ἔχουσι καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τείνουσιν· ἀλλ' ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβελέγγιος ἐθεώρησεν ἄλλως τὸ προκείμενον διάταγμα, καὶ εἶπεν ὅτι ἀφοῦ ὁ ὅρος αὐτοῦ ἐξηντλήθη, ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ παύσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ χορηγήματος· τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο φρονῶ ὅτι μᾶλλον πολεμεῖ ἀντὶ νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν ἰδέαν του· μήπως ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ ὁρίζεται, ὅτι ἀφοῦ πληρωθῶσι τόσα παύει ἡ ἰσχύς του; ἐὰν τοῦτο ὡρίζετο οὕτως τότε δὴ καὶ μόνον ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ὅρος τὸν ὁποῖον ἀνέφερεν ὡς ἐκπληρωθέντα· ἀλλ ἐνταῦθα τὸ χορήγημα ἀποδίδεται ἀορίστως ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων, αἵτινες εἶναι πολλαὶ καὶ διάφοροι, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν εἰμὴ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἣν κανονίζει τὸ ε. ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως· προσθέτω δὲ ὅτι καὶ ἂν ὑπῆρχεν αὐτὸς ὁ ὅρος, ἐπειδὴ τὸ διάταγμα τοῦτο εἶχεν ἰσχὺν νόμου, ἔπρεπε διὰ νόμου καὶ νὰ καταργηθῇ, καὶ ἂν ἦτο διάθεσις νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ νόμου συντάξεως· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ καταργήσῃ τὸ προκείμενον διάταγμα οἰκοθεν, δὲν λέγω ὅτι παρενόμησε, ἀλλ' ὅτι δὲν ἔπραξε καλῶς ὅτι ὤφειλε νὰ πράξῃ, καὶ ὅτι συγχρόνως ἐπέφερεν μεγίστην ἀδικίαν εἰς ὁλόκληρον οἰκογένειαν· φρονῶ δὲ νόμιμον καὶ δίκαιον νὰ φέρῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν κατάργησιν διὰ νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλει κανονισθῇ βεβαίως καὶ ἡ ἀνήκουσα σύνταξις, ἥτις ὀφείλεται εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ Λ. Λιδορίκη.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· Μὲ ἀπορίαν μεγίστην ἤκουσα ὅτι μία λέξις ἢ μία φράσις ἔχει ποικίλλας ἐννοίας διαφερούσας μεταξύ των, ἐνῶ πᾶσα λέξις ἢ φράσις ἔχει μίαν καὶ μόνην ἔννοιαν ὡρισμένην. Εἷς τῶν προλαλησάντων εἶπεν, ὅτι ἡ φράσις ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων ἐννοεῖ οὐχὶ ὡρισμένας ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ διάνοιαν· ὁ αὐτὸς προσέθηκεν ὅτι αὕτη ἐννοεῖ συνάμα καὶ τὰς πολιτικὰς ἐκδουλεύσεις· καὶ ὅτι φανερόνει τὴν χορήγησιν ὡς δοθεῖσαν ἕνεκα περιθάλψεως ἢ συντάξεως· ἀλλ ἐὰν εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν προλαλήσαντα νὰ δίδῃ σήμερον εἰς τὴν φράσιν ταύτην οἵαν θέλει ἔννοιαν, δὲν δικαιοῦμαι καὶ ἐγὼ ἀρά γε νὰ δώσω εἰς αὐτὴν ἑτέραν ἔννοιαν διαφορετικήν; ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἴπω ὅτι πᾶσα φράσις ἔχει μίαν μόνην ἔννοιαν ὡρισμένην, καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ ὀνομάζονται παρεξηγήσεις· ἀλλως περιπίπτομεν εἰς τὸ φιλοσοφικὸν ἐκεῖνο ῥητὸν ὅπερ λέγει « ῥήτωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται ».

Ἡ οἰκογένεια δύναται νὰ ἔχῃ δικαιώματα πρὸς ἀπόλαυσιν συν-

τάξεως, ἀλλὰ τὸ παρὸν ζήτημα διαφέρει τῆς συντάξεως, ὑπὲρ ἧς μᾶλλον δυνάμεθα νὰ εὐχηθῶμεν σήμερον. Ἡ παροῦσα πρότασις περὶ ἐξακολουθήσεως τοῦ χορηγήματος εἶναι μᾶλλον πρὸς κακὸν καὶ οὐχὶ πρὸς καλὸν τῆς οἰκογενείας· διότι ὅταν αἱ ἀπαιτήσεις της συνίστανται ὡς εἰπεῖν εἰς 50 δραχμὰς καὶ διὰ τοῦ χορηγήματος λάβει δραχμὰς 150, τότε ἐν πάσῃ περιστάσει δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἀποζημιώσῃ τὸ δημόσιον διὰ τὸ περιπλέον ληφθέν· ἡ οἰκογένεια ὅμως ἔχει ἐκδουλεύσεις καὶ δικαιοῦται εἰς σύνταξιν, καὶ πρῶτος ἐγὼ συνιστῶ τὴν ἀνάγκην τῆς χορηγήσεως ταύτης πρὸς τὸ ὑπουργεῖον.

Προσέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν·

Δύω ἔγγραφα ἅτινα σᾶς ἀγνοῶ ἤδη λύουσι τὸ ζήτημα· ταῦτα εἰσὶ 1) ἔκθεσις πρὸς τὸν Βασιλέα τοῦ τότε ὑπουργοῦ περὶ χορηγήσεως τοῦ προκειμένου χορηγήματος, καὶ 2) ἀναφορὰ τις τῆς οἰκογενείας περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος τούτου· ἡ ἔκθεσις θέτει ὡς βάσιν τῆς προκαλουμένης χορηγήσεως οὐχὶ παλαιὰς ἐκδουλεύσεις ἡ ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ τὴν ἀποζημίωσιν ἐνοικιάσεως τινος ὡρισμένης, καὶ ἀποκαλεῖ τὴν χορήγησιν δάνειον· αὐτὴν ταύτην τὴν βάσιν ἐπικαλεῖται καὶ ἡ ἀναφορὰ τῆς οἰκογενείας.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ περὶ χορηγήματος τούτου Β. Διατάγματος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης διϊσχυρίσθη, ὅτι ἀφοῦ ὁ νομοθέτης ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ διατάττει τὴν πληρωμὴν τῆς χορηγήσεως μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, καὶ μεχρισοῦ ἀπορασίσει μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ συνεδρίου ἐξέλεγξιν ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων, ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ διακόψῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς πληρωμῆς ἢ νὰ κάμῃ πᾶσαν ἄλλην ἀπόφασιν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ἐὰν ἡ Γερουσία παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τότε παύει ἡ ἰσχὺς τοῦ προκειμένου Β. Διατάγματος· πρέπει δὲ νὰ σκεφθῶμεν καλῶς ἂν δὲν προσκρούωμεν ἀποφασίζοντες οὕτω, καὶ ἂν δὲν θέλουσι προέλθει συνέπειαι, οὐχὶ μόνον σκανδαλώδεις ἀλλὰ καὶ ἀνατρεπτικαὶ πολλῶν κεκτημένων δικαιωμάτων.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι τὸ διάταγμα βασίζεται ἐπὶ ὡρισμένης ἀπαιτήσεως, καὶ ἐπειδὴ αὕτη ἐξηντλήθη ὑπάρχει πεπαυμένη οἰκοθεν καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ διατάγματος.

Ἐνόσῳ οἱ ὅροι δὲν ἐξαντληθῶσι νομοθετικῶς, ἀντέλεξεν ὁ

Γερουσιαστὴς Χρηστίδης, δὲν δύναται νὰ παύσῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ Β. Διατάγματος· ἡ δὲ χορήγησις δύναται νὰ ἐξακολουθῇ πληρονομένη χωρὶς νὰ τροποποιηθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἄρθροις 1, 2, 3, 4, καὶ 5 τοῦ κεφαλαίου Γ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου ὑπουργείου καταχωρημένης προσθήκης τῶν δραχμῶν 60,000 διὰ συντάξεις βοηθείας περιθάλψεις καὶ τὰ παρόμοια. Ἐπαναλαβόντος αὖθις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι οὐδεμία ἐκκαθάρισις δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐξαντληθεισῶν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐπήνεγκεν, ὅτι σήμερον δὲν πρόκειται περὶ ὑποστηρίξεως τῶν ἀπαιτήσεων τῆς προκειμένης οἰκογενείας, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ὑποστηρίξεως νομίμου τινος τύπου συνταγματικῆς ἐνεργείας· καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας μας λέγομεν, ὅτι ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀποβλέπῃ εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἥτις ὀφείλεται εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Α. Λοιδορίκη, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ τὸ προκείμενον διάταγμα, διότι δὲν ἐξηντλήθη ἡ ἀπαίτησις, πρέπει νὰ ἔλθῃ διὰ νόμου νὰ καταργήσῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ Διατάγματος αὐτοῦ διότι τοῦτο ἔχει ἰσχὺν νόμου· ἀλλ' οὐχ ἧττον ὀφείλει συγχρόνως νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ συντάξεως τῆς ἀναξιοπαθούσης ταύτης οἰκογενείας.

Μετά τινα δὲ περὶ ὁρισμοῦ τοῦ θέματος γενομένην συζήτησιν μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων μερῶν, προετάθησαν ἐπὶ τέλους τὰ ἑξῆς δύω θέματα πρὸς ψηφοφορίαν

1) Ἂν ἀπαιτεῖται νόμος διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ διατάγματος τῆς 26 Μαρτίου 1841 περὶ πληρωμῆς χορηγήματος εἰς τὸν Α. Λοιδορίκην· ναὶ ἢ ὄχι;

2) Ἂν ἀπαιτεῖται νόμος διὰ νὰ παύσῃ ἡ χρηματικὴ χορήγησις τοῦ Α. Λοιδορίκη· ναὶ ἢ ὄχι;

Ἑπομένως, ἐπειδὴ παρῆλθεν ἡ ὥρα, ὁ Κ. πρόεδρος κατ' αἴτησιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὁρίσας τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Δ. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδ. Δοῦκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 24 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερου-

σιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀδὰμ Δοῦκαν τοῦ Κ. Γρηγοριάδου ἀπουσιάζοντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυρώθησαν.

Τῇ αἰτήσει δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Ἀντωνοπούλου ἐγορηγήθη αὐτῷ τριακονθήμερος ἀπουσία ἄδεια διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατ' ἐντολὴν τὸ ἑξῆς νομοσχέδιον περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ἐδωδίμων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ Νομοσχέδιον περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ἐδωδίμων, καθυποβληθὲν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς ἐπεψηφίσθη ὑπ' αὐτῆς.

Κατὰ συνέπειαν ὑποβάλλομεν τοῦτο καὶ εἰς τὴν Ὑμετέραν συζήτησιν, ἐπισυνάπτοντες συνάμα καὶ ἀντίγραφον τῆς ἐπὶ τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου ἐκθέσεως ἡμῶν πρὸς τὴν Βουλὴν μετὰ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, ἐπικαλούμεθα δὲ τὴν παρ' ὑμῶν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ εἰρημένου Νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Μαΐου 1857.

Οἱ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοί
Α. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΑΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΣΜΟΛΕΝΤΣ. ΑΘ. Α. ΜΙΛΟΥΑΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸν ἡμερήσιον μισθὸν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς χωροφυλακῆς ἐν γένει, προστίθενται ἓξ λεπτὰ καθ' ἑκάστην λόγῳ ἐπιχορηγήσεως, ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὺς καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους, τοῦ τε στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ ναυτικοῦ τοὺς μὴ ἀπολαμβάνοντας ἀποδοχὰς πλέον τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα δραχμῶν κατὰ μῆνα, καὶ εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς μὴ λαμβάνοντας τροφοδοσίαν, δίδεται, ἕνεκα τῆς ὑφισταμένης ὑπερτιμήσεως, μηνιαία ἐπιχορήγησις λογιζομένη ἀπὸ τῆς 1 Φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους ὡς ἑξῆς.

Εἰς τοὺς λοχαγοὺς, τοὺς ὑποπλοιάρχους καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν εἴκοσι δραχμαὶ εἰς ἕκαστον κατὰ μῆνα.

Εἰς τοὺς ὑπολοχαγοὺς, ἀνθυπολοχαγοὺς, ἀνθυποπλοιάρχους, δοκίμους καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν εἴκοσι πέντε δραχμαὶ κατὰ μῆνα.

Εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικοὺς ὑπαλλήλους, εἴκοσι δραχμαὶ κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 3.

Αἱ διαλαμβανόμεναι ἐν τοῖς ἄρθροις 1 καὶ 2 χορηγήσεις ἐξακολουθοῦν μέχρι τέλους τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ἄρθρον 4.

Διὰ τὰς εἰρημένας δαπάνας δίδονται ἐπὶ τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ αἱ ἑξῆς ποσότητες.

Εἰς μὲν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Α'. Ἄρθρου 1 δραχμαὶ 116,215, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρθρου 2 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου δραχμαὶ 165,000, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς εἰς τὴν φρουρὰν τῆς πρωτευούσης χορηγηθείσης ἀπὸ 16 Νοεμβρίου τοῦ παύσαντος ἔτους 1856 ἐξαλείπτου ἡμερησίου ἐπιχορηγήσεως.

Εἰς δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Α'.

Ἄρθρου 1 δραχμαὶ 17,000, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρθρου 2 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου δραχμαὶ 8,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπαγγειλάντος δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, τινὲς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβόντες τὸν λόγον ὡμίλησαν ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν χθὲς τεθέντων θεμάτων, καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν πάντοτε ἐπιχειρημάτων ἐστράφησαν, ὅπως καὶ οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ κατὰ τοῦ ἐναντίου θέματος.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρουσίασε εἰς ὑποστήριξιν τῆς χθεσινῆς προτάσεώς του, καὶ ἀνέγνωσε τὸ ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1846 Β. Διάταγμα, δι' οὗ μεταβαίνει ἡ μηνιαία χορήγησις τοῦ ἀποβιώσαντος Γερουσιαστοῦ Α. Λιδορίκη εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, προσθεὶς συνάμα, ὅτι τοῦτο μόνον ἀρκεῖ νὰ λύσῃ τὸ τοσοῦτο περιπλεχθὲν ζήτημα, ἀφοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἠθέλησε νὰ λύσῃ τοῦτο καθυποβάλλων ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὅσα ἀπαρτίζουσι τὸ ζήτημα τοῦτο ἔγγραφα.

Ἐντεῦθεν νέας ἀφορμῆς δοθείσης πρὸς νέαν συζήτησιν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβιλέγιος λαβὼν τὸν λογον ὑπεστήριξεν, ὅτι τὸ ὁποῖον ὁ προλαλήσας ἀνέγνωσε Διάταγμα ἀκριβῶς λύει τὸ ζήτημα πλὴν κατὰ τοῦ ἐπικαλουμένου αὐτό, διότι ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν, ὡς διϊσχυρίζονται, ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ νὰ καταργήσῃ δι' ἑτέρου νόμου, προσφέρεται διὰ τοῦ ὑπ' ὄψιν Β. Διατάγματος κατηργημένη. Καὶ ἀφοῦ ἐξ ἑνὸς φαίνεται δι' αὐτοῦ παυομένη ἡ ἰσχὺς τοῦ πρὶν τοῦ Συντάγματος ἐκδοθέντος καὶ ὡς νόμου ἰσχύοντος Β. Διατάγματος, ἐξ ἄλλου μέρους δὲν δύναται οὔτε τοῦτο νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρόν, διότι ἐξεδόθη κατὰ τὰ ἔτη τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος· ὥστε ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καλῶς διακόψας τὴν πληρωμὴν τοῦ χορηγήματος.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἀντεῖπεν·

Κύριε Πρόεδρε!

Ὁσάκις ῥήτορες λαμβάνουσι τὸν λόγον πρέπει νὰ προσέχετε, διότι «ῥήτωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται.»

Τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1841 Β. Διάταγμα τὸ ἀφορῶν τὸν ἀποβιώσαντα Γερουσιαστὴν Α. Λιδορίκην, περὶ τοῦ ὁποίου χθὲς μέγας ἐγένετο λόγος, ὑπάρχει ἐν πλήρῃ ἰσχύϊ νόμου, καὶ καλῶς ἀπεδώσαμεν αὐτῷ τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα, τὸ δὲ ἀναγνωσθὲν σήμερον Διάταγμα ἔρχεται ἐντὸς τῆς συνταγματικῆς ἁρμοδιότητος εἰς ὑποστήριξιν αὐτοῦ. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία συνταγματικῶς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκτελεῖν τοὺς νόμους· καὶ ὁσάκις διαταγμός τις ἀναφύεται ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ἀντικειμένου τινος, τότε ὁ διαταγμὸς οὗτος φέρεται ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅπερ διὰ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης λύσεως συμμερίζεται τὴν ἠθικὴν εὐθύνην τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπῆρξε διαταγμός τις, καὶ διὰ τοῦτο δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐπροκαλέσθη τὸ παρὸν Β. Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσεν ὡς ἑρμηνεία ἐκείνου, ὥστε τὰ πάντα ἐγένοντο συμφώνα μὲ τὰς συνταγματικὰς ἀρχάς· διὰ τοῦτο ἐπιμένομεν εἰς τὸ χθὲς τεθὲν θέμα μας, ἂν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμος πρέπει νὰ παύσῃ διὰ νόμου, καθόσον καὶ καθ' ἡμᾶς ἔχομεν νὰ ἐξελέγξωμεν τὴν πρᾶξιν ἑνὸς ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς μὴ καλῆς ἐνεργείας τοῦ νόμου.

Ἐνταῦθα παρετήρησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐπειδὴ πρόκειται περὶ παύσεως συντάξεως ἢ χορηγήματος, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ κατάπαυσις τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ νόμου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπέλθῃ δι' ἑτέρου, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀναγνώσω σημείωσιν τινα τῶν ὅσων μέχρι τοῦδε κατέπαυσα συντάξεων ἄνευ νεωτέρου νόμου, καὶ ὠνόμασε τινας.

Κατόπιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβιλέγιος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν·

Κύριε! ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης σᾶς εἶπεν, ὅτι τὸ ἀναγνωσθὲν Διάταγμα εἶναι ἰσχυρὸν διότι εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα χρησιμεύουσιν ὡς ἑρμηνεία ἑνὸς νόμου. Ἐγὼ λοιπὸν διϊσχυρίζομαι, ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη νομικῶς δὲν ἔχει ἰσχύν, διότι κατὰ τὸ Σύνταγμα πᾶσα ἑρμηνεία δίδεται παρὰ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσω ἂν καὶ ὡς ἑρμηνεία εἶναι ὀρθὴ, διότι χθὲς ἀρκούντως ἀνεπτύχθη ἡ οὐσία περὶ οὗ πρόκειται, λέγω καλῶς ἔπραξεν ὁ ὑπουργὸς παύσας τὴν παραιτέρω χορήγησιν τοῦ Α. Λιδορίκη, ἀφοῦ ἐπείσθη ὅτι ὁ ἐν τῷ Διατάγματι ἐκείνῳ ὅρος, ἤτοι αἱ ἀπαιτήσεις ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο ἡ χορήγησις, ἐξηντλήθησαν, καθόσον μάλιστα διὰ τοῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος Διατάγματος περιορίζεται εἰς τὸν στενώτατον κύκλον τῆς προσωπικότητος, ἥτις παύει ἅμα τὸ πρόσωπον ἐκλείψῃ, καὶ πᾶσα ἑρμηνεία εἶναι ἐσφαλμένη.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης παρετήρησεν, ὅτι ἀπεναντίας θεωρεῖ ὀρθότατον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Διάταγμα, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ τοῦτο ὡς ἑρμηνείαν ἀλλ' ὡς ἐκτέλεσιν, καθόσον ἡ Κυβέρνησις εἶχε διακόψει τὴν χορήγησιν περὶ ἧς πρόκειται, ὡς καὶ εἰς ἄλλας ἐξ ἀγνοίας προκυψάσης ἀπὸ συνταγματικῶν σφαλμάτων καὶ ἐλλείψεων τὰς ὁποίας βαθμηδὸν ἐπανορθοῦμεν ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων· ἡ Κυβέρνησις, λέγω, θεωροῦσα ὅτι ἡ χορήγησις τοῦ Α. Λιδωρίκη δὲν ἦτο σύνταξις, ἥτις παύει μὲ τὸν θάνατον τοῦ προσώπου, ἀλλ' ἐπιχορήγησις ἀπέναντι ἀπαιτήσεων καὶ δικαιωμάτων, ἐθεώρησε ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν διακόψῃ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του σύμφωνα μὲ τὸ Ε'. Ψήφισμα, καθ' ὃ ἐπεκτείνονται αὐτὴ καὶ εἰς αὐτήν, ὥστε ἐπιμένει εἰς τὴν πρώτην ἰδέαν καὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον χθὲς ἐτέθη.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσέθηκεν· Χωρὶς νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, διότι τοῦτο ἀπὸ τῆς χθὲς ἐξαντλήθη, μίαν μόνην παρατήρησιν ἀπευθύνω πρὸς τὸν Κ. ὑπουργόν, ὅτι ὁ κατάλογος περὶ παύσεως συντάξεων καὶ χορηγήσεων δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, διότι ἔπρεπε συνάμα νὰ συνοδεύσῃ αὐτὸν καὶ διὰ τῶν διαταγμάτων, ὅπως ἴδωμεν ὑπὸ τίνας ὅρους ἐχορηγοῦντο αἱ συντάξεις ἢ αἱ χορηγίαι ἐκεῖναι.

Πρὸς τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Προβελέγιον, ὅστις ἄλλοτε μᾶς δίδει σοφὰς τῇ ἀληθείᾳ γνώμας, παρατηρῶ ὅτι ἀναγνωρίζωμεν ἡ ἑρμηνεία εἶναι ἔργον νομοθετικόν, ἀλλ' εἶπα ἑρμηνεία ἁπλῶς, διὰ νὰ κάμω καταληπτὴν τὴν ἰδέαν μου, οὐχ ἧττον ὅμως τοῦτο λέγεται εἰδικὴ ἢ κατὰ τύπους ἐφαρμογή, καὶ πᾶσα ἀρχὴ ἐπιτετραμένη τὴν ἐκτέλεσιν νόμου δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ τὸν νόμον ὡς ἐννοεῖ αὐτόν. Τότε δὲ μόνον λέγεται ἑρμηνεία καὶ ζητεῖται αὕτη ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ὅταν περὶ γενικῶν πρόκειται πραγμάτων. Τὸ παρὸν λοιπὸν εἶναι καθαρὰ ἐφαρμογή, ὅθεν ἐπανέρχομαι εἰς τὴν χθεσινὴν πρότασίν μου καὶ ζητῶ τὴν ψηφοφορίαν τῶν θεμάτων.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐκ μὲν τῆς συζητήσεως ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Α. Λιδωρίκη ἐξηντλήθησαν, ἐκ δὲ τοῦ ἀναγνωσθέντος διατάγματος, ὅτι λάθος συνέβη κατὰ τὴν ἐφαρμογήν, προτείνει τὸ ἀκόλουθον θέμα· « Ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς διάταξιν ». Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ θέματος τούτου, ὑποστηριχθέντος καὶ παρὰ πολλῶν ἄλλων ἐκ τῶν ΚΚ.

Γερουσιαστῶν, τὸ ὑπουργεῖον ἀπέσυρε τὸ ὑπ' αὐτοῦ προταθὲν κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν, καὶ οὕτω ἔμεινε πρὸς ψηφοφορίαν τὸ ἀνωτέρω, ὡς καὶ τὸ ἕτερον τὸ κατὰ τὴν χθὲς προταθὲν ἀλλὰ μὴ ἀναληφθὲν θέμα ἔχον οὕτω· « Ἂν ἀπαιτεῖται νόμος διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ διατάγματος τῆς 26 Μαρτίου 1841 περὶ πληρωμῆς χορηγήματος εἰς τὸν Α. Λιδωρίκην » διαφωνίας ἔπειτα γενομένης ὡς πρὸς τὴν τάξιν τῆς ψηφοφορίας τῶν θεμάτων τούτων, ἤτοι ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀνωτέρου, ὅπερ πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ κατὰ πρῶτον, ἀπεφασίσθη διὰ ψηφοφορίας γενομένης κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνεπείᾳ αἰτήσεως ἑπτὰ μελῶν, καὶ διὰ ψήφων 18 πρὸς 9, ὡς τὸ ἐπευνημένον πρωτόκολλον, νὰ ψηφοφορηθῇ κατὰ πρῶτον τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου προταθὲν θέμα ὡς ἀνώτερον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ ὡς ἀνωτέρου τοῦ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου προταθέντος θέματος ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Λιδωρίκη.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος Ο	Δημήτριος Βούλγαρης Ο
Γεώρ. Κουντουριώτης	Γιάκος Καρακατζάνης Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Νικόλαος Ἰω. Μέξης Ο
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ἄθαν. Δούκας Ν
Ἀλέξ. Μαγγίνας Ο	Ἄθμος Κανελλόπουλος Ν
Ἀναγνώστης Μαναρχιώτης Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης
Χαράλ. Παπαπολίτης Ο	Τσανετάκης Γρηγοράκης
Ἰάκωβος Πεζιμάδης	Μ. Α. Κόρης Ο
Νικόλ. Π[illegible]κάκης Ο	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀντών. Μαυρομιχάλης Ο
Ριζάρδος Τζιώρτζ	Δημήτρ. Πλακωτάκης
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ἰωάννης Στάϊκος
Βασίλ. Χρηστακόπουλος Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος Ο
Νικόλ. Χρυσόγελος	Δημήτριος Χατσίσκος Ν
Γεώργιος Ψύλλας Ν	Δημήτρ. Χρηστίδης Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Νικόλ. Μαυρομμάτης Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκη Ο	Παναγ. Λιδωρίκης
Γεώργιος Ἀκριώτης Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης Ο
Γ. Παπακλεόπουλος Ο	Κωνστ. Προβελέγιος Ο

Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ο	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Σπῦρος Μίλιος	Ο	Δημήτρος Α. Κουντουριώτης	Ο

Τοῦτο δὲ ψηφοφορηθὲν ὡσαύτως δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων **18** πρὸς **10** κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ τοῦ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς πληρωμῆς τοῦ χορηγήματος εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Λειδορίκη προταθέντος ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου θέματος «ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μετοβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.»

Γεωργιος Μ Αντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ Δούκας	Ο
Ἰωαννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Σπυρίδων Καλογερόπολος		Κωνσταντίνος Κανάκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγν στης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Αντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παζιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πασσακάκης	Ν	Δημητρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σ αίκος	
Ριχάρδο Τζιωρτζ		Ἀναστ Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ο	Δημήτριος Χατσίσκος	Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Νικολ. Χρυσόγελος		Νικολ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀναστ. Σ Χαρκλάμπης	Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λειδωρίκης	
Ἰωάν ης Χ. Πέτρου		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λειδωρίκης	Ν	Κωνστ. Περδικάρης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ο	Δημήτριος Α Κουντουριώτης	Ν

Κατὰ τὸ θέμα τοῦτο ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μετέβη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἤτοι τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 25 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων **25** μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δοῦκαν ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῶν προηγουμένων συνεδριάσεων τῆς **22**, **23** καὶ **24** λήγοντος μηνὸς ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης συζητήσεως τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου δευτέρου «χρέος ἐσωτερικὸν» ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ **1**—**4** καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσι ἀποτελοῦντα ὁμοῦ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν δρ. **251,500.**

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου **1** τοῦ κεφαλαίου **3** «συντάξεις στρατιωτικαὶ» ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἠρώτησε ἂν εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐμπεριλαμβάνωνται καὶ οἱ λόγῳ συντάξεως μισθοὶ τῶν φαλαγγιτῶν, ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπήντησεν ὅτι ἐμπεριλαμβάνονται.

Ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπεν· ὅτε ἐσυζητεῖτο πέρυσιν ὁ νόμος περὶ τῶν εἰς ἄδειαν ἀπερχομένων ἀξιωματικῶν τῆς ἐν ἐνεργείᾳ φάλαγγος, νόμος ὁ ὁποῖος ἐθεωρήθη τότε ὡς ἀναγκαῖος καὶ εὐεργετικός, διάφοροι ἐρωτήσεις καὶ ἐξηγήσεις ἐγένοντο. Εἶπε τότε ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ὁ νόμος ἐκεῖνος εἶχε σκοπὸν εὐεργετικόν, τὴν χορήγησιν δηλονότι πλήρους μισθοῦ πρὸς τοὺς οἰκειοθελῶς ἀπερχομένους εἰς τὰς ἑστίας των μὲ ἄδειαν ἀπουσίας ἀξιωματικοὺς τῆς φάλαγγος, τὸν ὁποῖον δυνάμει τοῦ κειμένου νόμου καὶ κανονισμοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ λάβωσιν· ἀλλ' ἤδη κατεχωρίθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὁλόκληρον τὸ ἐτήσιον ποσὸν τῆς μισθοδοσίας τῶν φαλαγγιτῶν ὡς σύνταξις, καὶ τοῦτο ἀπάδει εἰς τὴν διαβεβαίωσιν ἣν τότε ἔδωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, καθὼς καὶ εἰς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὑπαχθέντων ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος εἰς τὴν τάξιν τῶν συνταξιούχων.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ὅτε εἰσήχθη ὁ νόμος περὶ τῶν εἰς ἄδειαν ἀπερχομένων ἀξιωματικῶν τῆς

φάλαγγος, εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀποτελῶ μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας· ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐφάνη ὅτι προέκειτο νὰ μετατεθῶσιν οἱ ἀρχαῖοι ἀγωνισταὶ ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος εἰς τοὺς συνταξιούχους, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀποβλέπουσα εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀνδρῶν τούτων, προέτεινε τότε τὸ μέτρον, ὅπερ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ὑπεστήριζε, τοῦ νὰ λαμβάνωσι καὶ οὗτοι ἀπερχόμενοι εἰς τὰς ἑστίας των ἂν ὄχι περισσότερον τοὐλάχιστον τὴν σύνταξιν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς γραμμῆς, καθόσον ἄλλως ἐὰν μὴ καταταγῶσιν εἰς τοὺς συνταξιούχους στερήσωσι τὰ δικαιώματα τοῦ βαθμοῦ των, θὰ ἔχωσι τὸ πλεονέκτημα τοῦ προβιβασμοῦ καὶ τῆς παραλαβῆς τοῦ μισθοῦ των ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου. Εἶπε τότε καὶ διεβεβαίωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἀξιωματικῶν τούτων εἰς τὴν τάξιν τῶν συνταξιούχων, ἀλλ' ἐφρόντιζε ἁπλῶς τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ λαμβάνωσι πλήρη τὸν μισθὸν των οἱ ἀπερχόμενοι μὲ ἄδειαν, διότι κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους καὶ κανονισμοὺς ἐλάμβανον αὐτὸν κατὰ τὸ ἥμισυ πολλοὶ τότε ἐκ τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν διϊσχυρίσθησαν νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ λέξις « Σύνταξις » ὅπως κατασταθῇ ἀληθῶς ἐνεργητικὴ ἡ διάταξις καὶ σύμφωνος πρὸς τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀλλ' ὁ διϊσχυρισμὸς των οὗτος δὲν παρεδέχθη. Ἤδη ἡ μισθοδοσία τῶν ἀξιωματικῶν τούτων μετεφέρθη εἰς τὸ ἄρθρον τῶν συντάξεων καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὥστε οὐ τοι εἰσὶ πραγματικῶς συνταξιοῦχοι· ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο δὲν συμβιβάζεται οὔτε μετὰ τῆς τότε διαβεβαιώσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, οὔτε μὲ τὰς ἐλπίδας καὶ δικαιώματα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, οὔτε μὲ τὴν σχηματισθεῖσαν παποίθησιν τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν κατὰ συνέπειαν τῶν ἀναφερομένων διαβεβαιώσεων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· μ' ὅλα ταῦτα ὡς πρὸς τοῦτο τὸ μέρος μάλλον ἀρμόζει νὰ γίνῃ λόγος κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μηλίου, ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ Σώματος παρεδέξατο τὸν νόμον τοῦτον ὡς ἔχει, ὅτι ἡ μισθοδοσία τῶν ἀξιωματικῶν τούτων διὰ τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ παρεδέχθη καὶ ἐπεψηφίσθη ὡς σύνταξις, καὶ ὅτι πᾶσα συζήτησις περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου εἶναι περιττὴ ἤδη ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὰ ἅπαξ ἐπεψηφισθέντα, ὁ πρόλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἀντεπαρετήρησεν, ὅτι χάριν τῆς φιλοτιμίας τῶν ἀρχαίων ἀγωνιστῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος, καὶ

τοῦ πρὸ πάντας ἐπιβαλλομένου καθήκοντος τῆς τιμῆς καὶ αἰωνίου μνήμης τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀγῶνος ἡμῶν, ὀφείλομεν νὰ κάμνωμεν λόγον πάντοτε περὶ διατηρήσεως τοῦ σώματος τούτου τῆς φάλαγγος ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφικτόν.

Εἰς ταῦτα προσέθεσεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Πηλαμίδης· ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ σώματος παρεδέξατο τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος νόμον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διαβεβαιώσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὃν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐπῄνεσε, καὶ ἔχομεν δικαίωμα ἤδη νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἂν, μεταβιβαζομένης τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος εἰς τὸ ἄρθρον τῶν συντάξεων, συνεπάγεται καὶ ἡ κατάργησις τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν θεωρουμένων οὕτω ὡς κυρίως ἀπομάχων, ἐνῶ τὸν μὲν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των ἀπέκτησαν δυνάμει τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεών των, ἀπὸ δὲ τῆς Βασιλείας προσκολληθέντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ὑπηρέτησαν ἐπίσης, καὶ δύνανται νὰ ὑπηρετήσωσι πολυειδῶς καὶ διηνεκῶς τὴν πατρίδα, δι' ὃν λόγον εἰσὶν ἄξιοι ἐκτενεστέρας προνοίας τῆς Κυβερνήσεως. Τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἐπιμελήσομαι νὰ κάμω χρῆσιν περισσοτέραν ἐν τῇ συζητήσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ συζητούμενον ἄρθρον 1 τοῦ κεφαλαίου Γ'. ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 2 καὶ 3 ὅπως ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντων ὕστερον τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου « συντάξεις πολιτικαὶ » καὶ « περιθάλψις ὑπαλλήλων » ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Πηλαμίδης ἐξέθηκε· ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξετέθη παρ' ἐμοῦ κατάλογος τῶν πολιτικῶν συντάξεων καὶ τῶν ἀπονεμομένων περιθάλψεων, τοῦτον ἤδη ἔχων ἀναχεῖρας φέροντα ἀλικὸν ποσὸν δραχ. 35,790 πληρονομένων ἐτησίως εἰς πολιτικὰς συντάξεις, καὶ δραχμὰς 9,060 πληρονομένων εἰς περιθάλψεις ὑπαλλήλων, παρατηρῶ ὡς πρὸς τὰς συντάξεις, ὅτι ἀφοῦ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 35,790 ἐκπεσθῶσιν αἱ δραχμαὶ 19,200, αἱ πληρωνόμεναι δυνάμει νόμων εἰς τὴν χήραν καὶ ὀρφανὰ τοῦ Κ. Κολοκοτρώνου καὶ τὸν Κ. Α. Μαυροκορδάτον, τὸ ὑπόλοιπον τῶν δραχμῶν 16,584 δίδεται εἰς ἄτομα λαμβάνοντα τοιαύτας πολιτικὰς βοηθείας πρὸ τοῦ 1843, δυνάμει διαταγμάτων τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον εἶναι εἰς ἡμᾶς ἄγνωστον· ἐὰν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν ταῦτα ἠθέλαμεν πληροφορηθῆ ἐὰν τὰ βοηθήματα αὐτὰ χορηγοῦνται λόγῳ συντάξεως ἢ ἄλλως

πως μέχρι τῆς ἐκδόσεως νόμου προνοοῦντος περὶ αὐτῶν, καὶ ἡθέλαμεν διακρίνει ποῖα τῶν διαταγμάτων ὡς περιέχοντα καθαρὰν σύνταξιν πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο τῶν συντάξεων, καὶ ποῖα ὡς περιέχοντα βοηθείας ἢ περιβάλψεις πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ οἰκεῖον ἕτερον ἄρθρον.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς περιβάλψεις τῶν ὑπαλλήλων παρατηρῶ, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι εἰς νεωτερισμὸς, καὶ ἔπρεπε ἂν ἦτο μέτρον δίκαιον νὰ ἦναι ἐρριζωμένον εἰς ὅλα τὰ ὑπουργεῖα, καὶ οὐχὶ μόνον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρχῆθεν ὑπάρχει εἰσηγμένον, καὶ τὸ τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἤδη εἰσάγεται· ὁ χαρακτὴρ τῆς περιβάλψεως εἶναι διάφορος τοῦ τῆς μηνιαίας χορηγήσεως τῆς ἐμφαινομένης εἰς τὸν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὑποβληθέντα πίνακα· ἡ χορήγησις αὐτὴ ἀπονεμομένη διαρκῶς ἀποτελεῖ καθ' ὅλους τοὺς λόγους κυρίαν σύνταξιν, ἥτις εἶναι ἔργον νομοθετικὸν καὶ οὐχὶ κυβερνητικόν· ἐνώπιον περιβάλψεως ἥτις ἔχει σκοπὸν φιλανθρωπικὸν ἠδύνατό τις νὰ παραβλέψῃ πᾶσαν συνταγματικὴν διατύπωσιν ὅταν τοιοῦτον μέτρον ἐλαμβάνετο γενικὸν, καὶ ἐξετείνετο ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων οἵτινες διὰ μακροχρονίου ἐντίμου ὑπηρεσίας ἀπεκτέστησαν ἄξιοι τοιαύτης περιβάλψεως· ἐπειδὴ ὅμως τὸ τοιοῦτον μέτρον ἐλήφθη καὶ ἐξετάθη ἐπὶ προσώπων ἐξ ὧν τὰ πλεῖστα εἰσὶν ἄγνωστα, παρηγκωνισθέντων τοσούτων ἄλλων ἀνδρῶν ἀνωτάτης μὲν κοινωνικῆς ἀξίας καὶ μεγάλων δικαιωμάτων, μεγίστης δὲ ἐνδείας καὶ ἀνάγκης ὡς στερουμένων καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, διὰ τοῦτο τὸ μέτρον τοῦτο ἀποβαίνει ἄδικον καὶ σκανδαλῶδες, καὶ δέον ἵνα διαδεχθῇ αὐτὸ ὁ γενικὸς περὶ συντάξεων νόμος, ὁ ὁποῖος βασιζόμενος ἐπὶ πραγμάτων καὶ δικαιωμάτων τίθησι τοὺς πάντας εἰς ἴσην θέσιν καὶ ἀπονέμει πρὸς ὅλους ἴσην δικαιοσύνην· δι' αὐτοῦ καὶ μόνου παύουσι πάντα τὰ παράπονα, καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ τύχη τῶν ἀνθρώπων τῆς ὑπηρεσίας, προσκολλωμένων οὕτω εἰς αὐτὴν τῶν τιμίων καὶ ἱκανῶν· ἄλλως τε ἐὰν πρὸς τὴν ταχεῖαν εἰσαγωγὴν τοῦ τοιούτου νόμου παρουσιάζωνται δυσκολίαι, αἵτινες πρέπει νὰ ἀρθῶσι, ἂς παρουσιασθῇ τοὐλάχιστον προσωρινός τις νόμος νομιμοποιῶν τὴν ἀπονομὴν τῶν τοιούτων ὀκτὼ βοηθημάτων κατὰ τὸν παρουσιασθέντα κατάλογον, ἂν ὅλοι οἱ λαμβάνοντες ταῦτα εἰσὶν ἄξιοι τῆς τοιαύτης προνοίας.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· οὐδεὶς δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὴν ἀπονομὴν βοηθημάτων καὶ περιβάλψεων ὅταν

μάλιστα αὗται ἀπονέμωνται εἰς πρόσωπα γεγηρακότα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἄξια ὄντα τῶν τοιαύτης ἀμοιβῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται περιβάλψεις, ὅσαι μέχρι τοῦδε δίδονται, δὲν ἀπονέμονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ θεμελιώδους νόμου, πρέπει νὰ γίνῃ φροντὶς ὥστε νὰ νομιμοποιηθῶσιν αὗται ἔστω καὶ διὰ προσωρινοῦ νόμου.

Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐπῆνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης. Μολονότι ἔχω ἀπείρους συμπαθείας πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ἐν γένει ἐκείνους, οἵτινες μετὰ ἀναγνωρισμένην πολυετῆ καὶ τιμίαν ὑπηρεσίαν καταστάθωσιν ἀνίκανοι καὶ ἐπομένως ἄξιοι ἀναλόγου περιβάλψεως, μ' ὅλα ταῦτα λέγω, ὅτι τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ὑπὲρ αὐτῶν λαμβάνεται ἤδη εἶναι ἄτακτον καὶ ἀντισυνταγματικὸν, διότι τὸ Σύνταγμα ἐν ἄρθρῳ 54 ὁρίζει ὅτι «οὐδεμία σύνταξις ἢ ἀμοιβὴ δίδεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἄνευ νόμου.»

Ὅταν ὑπάλληλός τις ἀποκατασταθῇ ἀνίκανος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀποκτᾷ εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Κυβερνήσεως δικαίωμα περιβάλψεως, τὸ ὁποῖον οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδία Κυβέρνησις δικαιοῦται ἢ δύναται νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἐζητήθη πρὸ πολλοῦ νόμος γενικὸς περὶ συντάξεως μὴ ἀποβλέπων εἰς πρόσωπα· ἀλλ' ἀντὶ τοιούτου νόμου εἰσάγεται ἤδη μέτρον, τὸ ὁποῖον οὐ μόνον εἶναι ἄτακτον καὶ ἀντισυνταγματικὸν ἀλλὰ καὶ σκανδαλῶδες, ὅπως ἤδη ἐφαρμόζεται. Ἀμοιβὴ διδομένη κατὰ μῆνα παύει νὰ εἶναι βοήθεια ἢ περιβάλψις, εἶναι καθαρὰ σύνταξις ἀπονεμομένη μάλιστα κατ' ἐξακολούθησιν ἐπί τινα ἔτη ἀναγνωρίζει δικαιώματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ κατὰ τὸν θεμελιώδη νόμον εἰμὴ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. Τὰ σκάνδαλα ὅσα προέρχονται ἐκ τοιούτου μέτρου εἰσὶν ἄπειρα, καὶ θέλουν ὑπάρχει ἢ θέλουν ἐξακολουθεῖ ταῦτα, ἐνόσῳ ζητοῦμεν νὰ θεραπεύσωμεν διὰ Διαταγμάτων, ἀποβλέποντες εἰς πρόσωπα, πᾶν ὅ,τι πρέπει νὰ θεραπεύσωμεν διὰ νόμου, στηριζόμενοι εἰς δικαιώματα. Πᾶς ὑπουργὸς, Κύριοι, δύναται νὰ ἀπατηθῇ, διότι ὅλα τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως εὑρίσκονται εἰς ἐπαφὴν πάντοτε μετὰ τοῦ λαοῦ, κυριεύονται πολλάκις ὑπὸ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, καὶ εἶναι ἐπὶ τέλους ἄνθρωποι· θέλετε ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ δώσετε περιβάλψεις φέρετε ἐνώπιόν μας νόμον περὶ τούτου, βέβαιοι ὄντες ὅτι εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἐπιψηφίσωμεν αὐτὸν, διότι οὐδεὶς ἐξ

ήμῶν ἀρνεῖται τὴν περιθαλψιν εἰς ἄνδρας γηράσαντας καὶ ἀνικάνους καταστηθέντας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Δὲν θέλομεν ἔχει, Κύριοι, τιμίους καὶ ἱκανοὺς ὑπαλλήλους, ὅταν δὲν ἐξασφαλίσωμεν τὸ μέλλον αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ δικαιοτάτου πάντων νόμου περὶ συντάξεως, νόμου ὅστις διέπει ὅλα τὰ εὐνομούμενα ἔθνη· ἔχω ἀφορμὰς νὰ ὁμιλῶ μετὰ μεγίστης συγκινήσεως ὑπὲρ νόμου ἀφορῶντος τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων· διότι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος εὑρισκόμενος καὶ εἰς τὰς ἀνωτάτας βαθμίδας αὐτῆς περιελθών, εὑρέθην ἄλλοτε εἰς τὴν μεγαλειτέραν ἔνδειαν, ὥτε ἐπί τινα ἔτη ἔσυρον ἀπομεμακρυσμένος τῆς ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τί; δι' ἔλλειψιν βεβαίως τοιούτου νόμου· διὰ καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι ἀναγκαῖον, ἀναγκαιότατον εἶναι νὰ εἰσαχθῇ ὅτον ἔνεστι τάχιον ὁ μετὰ μεγίστης ἀνυπομονησίας ἐπιζητούμενος περὶ συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων νόμος, ὅστις θέλει ἐξασφαλίσει τὸ μέλλον τῶν τιμίων καὶ ἱκανῶν ὑπηρετῶν τοῦ Κράτους.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λοιπὸν λόγους προτείνω νὰ ἀπορριφθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ποσὸν τῶν δραχμῶν **15,000** διὰ περιθάλψεις ὑπαλλήλων ἀλλὰ νὰ μὴ γένῃ χρῆσις αὐτοῦ εἰμὴ διὰ νόμου.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ Κεφαλαίῳ καταχωρημένην προσθήκην τῶν **60,000** δραχμῶν παρατηρῶ, ὅτι ἐὰν δὲν ἐπιψηφισθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **15,000**, ὅπως προέτεινα, τὸ σκάνδαλον θέλει πολλαπλασιασθῇ, διότι καὶ ἡ ἐπιψηφισθησομένη προσθήκη τῶν δραχμῶν **60,000**, ὅπως εἶναι καταχωρημένη, δύναται νὰ ἐξαντληθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 5, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον αἱ συντάξεις, εἴτε στρατιωτικαὶ εἴτε ναυτικαὶ εἴτε πολιτικαὶ εἶναι, λογίζονται δικαιώματα κεκτημένα καὶ ποσὰ ἀπαιτητὰ ἐν πάσει περιπτώσει, καὶ δύνανται διὰ τοῦτο νὰ πληρωθῶσι καὶ μετά τινα ἔτη διὰ πιστώσεων νέων, ἀφοῦ ἐξαντληθῇ τὸ ὅλον ἢ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς προσθήκης εἰς τὰς περιθάλψεις.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· ὁ σκοπὸς ὅλου τοῦ Κεφαλαίου, περὶ οὗ ἡ συζήτησις, παρεξηγήθη· τὸ ἄρθρον **5** δὲν σκοπεύει νὰ ἱκανοποιήσῃ δικαιώματα παλαιῶν ὑπηρεσιῶν, διότι τούτων ἡ ἱκανοποίησις ἀνήκει εἰς τὸν ἐπιζητούμενον νόμον περὶ συντάξεως. Τὸ ὑπουργεῖον ἐξέφρασε ὅτι πολλὰ μέρη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἰδίως τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου ἔχουν

σιν ἀνάγκην ἐπανορθώσεως· ὅτι ἐντὸς τοῦ προσωπικοῦ ὑπάρχουσι πρόσωπα εἴτε γηράσαντα ἐν τῇ οἰκονομικῇ ὑπηρεσίᾳ, εἴτε ἔχοντα καὶ ἄλλας ἐκδουλεύσεις, ὥστε ταῦτα σήμερον καὶ τοι μὴ δυνάμενα νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ βάρος τῆς ὑπηρεσίας δὲν δύνανται νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἄνευ ἀπονομῆς μηνιαίας τινὸς περιθάλψεως πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, καὶ ταῦτα τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἢ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἔπαθον ἢ ἐκ γήρατος κατέστησαν ἀνίκανα, σκοπὸν ἔχει τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον **5** τοῦ Κεφαλαίου Γ'. νὰ περιθάλψῃ. Ἠσθάνθημεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων, καὶ τοῦτον ὑπεβάλαμεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ συζήτησις αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς πέρας πρὶν τῆς παρελεύσεως τῆς Συνόδου· τούτου ἕνεκεν ἐκρίθη εὔλογον ὅπως συμβιβασθῇ ἡ ὑπηρεσία καὶ αἱ ἀνάγκαι τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, ἀπομακρυνομένων τῆς ὑπηρεσίας, νὰ δίδεται εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνάλογος περιθάλψις, ἥτις ἐπεψηφίσθη καὶ πέρυσιν. Ἐὰν ἡ Γερουσία ἐπιθυμῇ νὰ ἀρίσῃ ἄνευ περιθάλψεως τοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ γηράσαντας ἢ παθόντας ἄνδρας ἂς τὸ ἐκφράσῃ· ἐπειδὴ ὅμως τοιοῦτον τι δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ, διὰ τοῦτο, φρονῶ, ὅτι καὶ ἡ παρελθοῦσα ἀντίρρησις δὲν ἦτο σπουδαία.

Δὲν πρόκειται νὰ καθιερώσωμεν διὰ τοῦ τρόπου τούτου δικαιώματα, ὅπως διϊσχυρίσθη τις τῶν προλαλησάντων, ἀλλὰ νὰ θεραπεύσωμεν τὴν ἄμεσον ἀνάγκην ἥτις παρίσταται, ὅπως γίνεται μέχρι τοῦδε, πᾶσα δὲ περιθάλψις δὲν θέλει ἀπονέμεσθαι εἰμὴ ἐπὶ τῇ βάσει πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τίτλων ἐγνωσμένων· ἡ προσθήκη τῶν δραχμῶν **60,000** δὲν ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον **5** ἀλλ' ἀποβλέπει ὅλα τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Κεφαλαίου ἐφ' ὧν δύνανται νὰ γείνωσιν αὐξήσεις, ὅπως ἐγένοντο μέχρι τοῦδε δυνάμει τοῦ κειμένου νόμου.

Ἐπέτρεψεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆκος· τὰ διὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου **5** κανονιζόμενα δικαιώματα περιθάλψεως τῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι τῶν πολυχρονίως ὑπηρετησάντων καὶ ἐχόντων ἀνάγκας ἀνδρῶν, δὲν συμβιβάζονται μὲ τοὺς συνταγματικοὺς τύπους ἀλλὰ μᾶλλον παλαίουσιν, ὅσον σεβάσμιον εἶναι τὸ ἓν, τοσοῦτον σεβασμιώτερον εἶναι τὸ ἕτερον.

Ἡ Κυβέρνησις ἐνταῦθα σκοπὸν ἔχουσα νὰ κανονίσῃ τὴν χορήγησιν μηνιαίας τινὸς βοηθείας, ἰσοδυναμούσης μὲ σύνταξιν,

εἰς τοὺς πολυχρονίως ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους καὶ ἀπομακρυνομένους ἕνεκεν ἀνάγκης αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας δὲν συνεμορφώθη ἀκριβῶς μετὰ τῶν συνταγματικῶν τύπων, ἀλλὰ κατέφυγεν εἰς ἄλλα μέτρα καλέσασα τὴν μινιστερίαν ταύτην βοήθειαν ἢ μᾶλλον τὴν σύνταξιν, προσωρινὴν περίθαλψιν, διὰ νὰ συμβιβάσῃ οὕτω τὴν ἀνάγκην μὲ τὸ Σύνταγμα· δὲν δισταλεύομαι νὰ ἐπαινέσω τὴν πρᾶξιν ταύτην προελθοῦσαν ἐξ εὐγενοῦς σκοποῦ, ἀλλὰ παρατηρῶ, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς καθ' ἣν στιγμὴν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην τῆς περιθάλψεως τῶν ὑπαλλήλων, ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς μέτρον συμβιβάζον ἀμφότερα. Τὸ νὰ παραβεχθῇ ἡ Γερουσία τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου θεωρῶ ἄτοπον, διότι ἡ Γερουσία ἀντὶ τοῦ μέτρου τούτου, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀφαίρεσιν τῶν μέσων τῆς προχείρου θεραπείας τῶν ἀναγκῶν τῶν ὑπαλλήλων, μᾶλλον πρέπει νὰ συστήσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου περὶ συντάξεως αὐτῶν, καθόσον οὗτος θέλει ἐξασφαλίσει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ μέλλον τοῦ ὑπαλλήλου ἐν γένει, σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἔχει ἡ πρότασις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ· δὲν συμφωνῶ λοιπὸν μετὰ τῆς γνώμης τοῦ νὰ μένῃ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 15,000 διὰ περιθάλψεις ὑπαλλήλων ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ γίνῃ χρῆσις τούτου εἰς τὴν ἄμεσον θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας ἀπομακρυνομένων παλαιῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ φρονῶ μᾶλλον ἀναγκαῖον νὰ συσταθῇ ἡ ταχεῖα εἰσαγωγὴ νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων εἴτε γενικοῦ εἴτε εἰδικοῦ· δὲν συμφωνῶ δὲ καὶ μετὰ τῆς γνώμης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι ἐπειδὴ οὕτως ἐγίγνετο μέχρι τοῦδε δύναται νὰ ἐξακολουθῇ τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ εἰς τὸ μέλλον καὶ προσθέτω, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ φέρῃ νόμον νομιμοποιοῦντα τὰς τοιαύτας μηνιαίας, λόγῳ μὲν βοηθείας, πράγματι δὲ συντάξεις τῶν ὑπαλλήλων.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἶναι νὰ εἰσαχθῇ νόμος γενικὸς περὶ συντάξεως τῶν ὑπηρετησάντων ὑπαλλήλων· συμμερίζομαι τὴν ἰδέαν του ταύτην μὲ τὴν μικρὰν τροπολογίαν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἀρσῦ εἰσήξεν εἰς τὰς Βουλὰς τὸν τοιοῦτον νόμον ὤφειλε νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐπιψηφίσεώς του· ἡ ἀρσῦ δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ ἐπιψηφισθῇ οὗτος κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον ὤφειλε, καθὰ διὰ τοῦ Β. λόγου ὑπεσχέθη, νὰ εἰσαγάγῃ τοιοῦτον ἕτοιμον ὄντα εἰς τὴν παροῦσαν Σύνοδον.

Προσέθηκεν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργός· ὅτι μεχρισοῦ ἐλθῇ ὁ νόμος οὗτος ἐδέησεν ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας ἀπομακρυνομένων ὑπαλλήλων· ἀλλ' ἂν τὸ μέτρον τοῦτο ἐλαμβάνετο γενικῶς ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐπὶ μικρόν τι διάστημα χρόνου ἀπομακρυθέντας ἦτο καλόν· ἀλλ' ὅταν ἐν τῷ καταλόγῳ θεωρῶ πρόσωπά τινα ἄγνωστα τελέστα ὑπὸ σύνταξιν, ἄλλους καὶ γηραιοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ γνωστοὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπαλλήλους ἐγκαταλελειμμένους καὶ τοι πρὸ μικροῦ καὶ τούτους ἀπομακρυνθέντας, τότε δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ ὑψώσω φωνὴν ὑπὲρ τῆς ταχείας εἰσαγωγῆς τοῦ γενικοῦ περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων νόμου ὅστις ἐξασφαλίζει τὰ δικαιώματα εἰς τὸ μέλλον αὐτῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο, ὅπερ ἐλήφθη, δὲν εἶναι ἀποτελεσματικόν, ἐνῷ συγχρόνως ὑπάρχει καὶ ἀντισυνταγματικόν, παραλύει μᾶλλον τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τῆς ἐκάστοτε κατὰ βάλησιν ὑπουργικῆς προτιμήσεως καὶ διακρίσεως, ἐνῷ συγχρόνως δὲν ἐξασφαλίζει καὶ αὐτοὺς τοὺς προτιμωμένους, διότι ἡ αὐτὴ ἢ ἄλλη τις θέλησις δύναται νὰ καταστρέψῃ τὰ γενόμενα, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ὁ ἀρμόδιος νόμος, ἂν δὲν εἶναι δυνατὸν γενικός, τοὐλάχιστον εἰδικὸς ἀποβλέπων τοὺς μέχρι τινος διαστήματος ἀπομακρυνθέντας, καθόσον ἡ μηνιαία περίθαλψις δὲν εἶναι εἰμὴ σύνταξις καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ ἐν τῇ κρίσει μόνης τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς ἀλλ' ἀπάσης τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος ἐπῆρε τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν πρὸς τὴν πλήρωσιν τῆς προσωρινῆς ταύτης περιθάλψεως τῶν ὑπαλλήλων διὰ τὸ τ. ε. εἶναι κατεγεγραμμένον ἐν τῷ ἐπιψηφισθέντι προϋπολογισμῷ τῆς αὐτῆς χρήσεως καὶ ἐξ αὐτοῦ δύναται νὰ πληρωθῇ πᾶσα περίθαλψις μέχρι τέλους τοῦ ἔτους· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1858 ἐπειδὴ μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μεσολαβεῖ ἱκανὸν διάστημα χρόνου δὲν πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ μέτρον τοῦτο καὶ διὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, ἀλλὰ δέον νὰ εἰσαχθῇ ὁ γενικὸς περὶ συντάξεως νόμος, ὁ ὁποῖος θέλει ἀφαιρέσει πάντα τὰ ἄτοπα· διὰ τοῦτο λέγω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου εἶναι λίαν εὔλογος καὶ δικαία.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· εἶναι παράδοξος ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ μεταχειρίζονται εἰς τὰς ἐνόψιον τοῦ βουλευτικοῦ τούτου Σώματος γενομένας συ-

ζητήσεις. Είπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πρὸ ὀλίγου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεουμένη ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτῆς τινὰς τῶν ὑπαλλήλων ὡς καταστάντας ἀνικάνους ὤφειλε νὰ ἀπονείμῃ εἰς αὐτοὺς ὡς παλαιοὺς ὑπαλλήλους καὶ τὴν ἀνήκουσαν χρηματικὴν περίθαλψιν πρὸς ἐξοικονόμησίν των· ἀλλὰ ποῖος νόμος ἔδωσε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ὑπηρεσίαν ἑκάστου ὑπαλλήλου καὶ νὰ ὁρίζῃ αὐθαιρέτως τὴν διάρκειαν ἢ τὰ προσόντα τῆς ὑπηρεσίας, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται ὁ ὑπάλληλος νὰ παράξῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δικαίωμα συντάξεως; Τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' εἶναι ἔργον καθαρῶς νομοθετικόν, ὁριζόμενον ῥητῶς ὑπὸ τοῦ θεμελιώδους νόμου τοῦ Συντάγματος. Ἡ μεταβολὴ τῆς λέξεως «σύνταξις» εἰς τὴν λέξιν «περίθαλψις» δὲν ἀλλάσσει τὴν φυσικὴν ἰσχὺν τῶν πραγμάτων· ἡ μηνιαία καὶ διαρκὴς περίθαλψις εἶναι καθαρὰ σύνταξις, καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο τοῦ ἀπονέμειν συντάξεις τὸ Σύνταγμα ἐναποταμίευσεν εἰς μόνην τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν κατὰ τὸ ἄρθρον **54**.

Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ προσθήκη τῶν δραχμῶν **60,000** δὲν ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 5 ἀλλὰ τὰ προηγούμενα τέσσαρα ἄρθρα ὡς ὑποκείμενα εἰς αὔξησιν· ἀλλ' ἡ προσθήκη αὕτη ὅπως εἶναι ἐγγεγραμμένη δηλ. ὡς «προσθήκη ἐφ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων» δύναται νὰ συγχωνευθῇ ὁλόκληρος εἰς τὸ ἄρθρον 5 καὶ νὰ ἐξοδευθῇ εἰς περίθαλψιν ὑπαλλήλων.

Κύριοι! Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπῆρχεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατεχωρισμένον ποσόν τι ἐκ δραχμῶν **1,800** διὰ περίθαλψιν ὑπαλλήλων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ μένῃ μὲν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλὰ νὰ μὴ γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ μεχρισοῦ ψηφισθῇ νόμος, ὥστε ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ἔκαμον δὲν εἶναι νέα.

Ἐὰν, Κύριοι, παραδεχθῶμεν τὸ μέτρον τοῦτο τῶν προσωρινῶν περιθάλψεων οὐ μόνον ἀπεκδυόμεθα τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀναμφισβητήτου αὐτῆς δικαιώματος τοῦ ἀπονέμειν δηλονότι τὰς συντάξεις, ἀλλ' ἀπομακρύνομεν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ λίαν ἀναγκαίου νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε θέλομεν ἰδεῖ, παραδεχόμενοι τὰς προσωρινὰς περιθάλψεις· διὰ ταῦτα προχωρῶ ἔτι περισσότερον καὶ προτείνω ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν παραδεχθῇ ἡ πρώτη

πρότασίς μου, νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον **5** «περίθαλψις ὑπαλλήλων» τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Κεφαλ. Γ'. ὡς ἀντισυνταγματικόν.

Ἀντέλεξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐξέφρασεν ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς εἰσὶν ὀρθότατοι· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ συντάξεως. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ προσωρινὴ περίθαλψις ἔλαβε ἐκτεταμένον τινὰ χαρακτῆρα, ἀλλὰ τὸν χαρακτῆρα αὐτὸν ὑπηγόρευσεν ἡ ἀνάγκη. Δὲν πρόκειται ἤδη περὶ περιθάλψεως ὅλων τῶν παλαιῶν ὑπαλλήλων· τὴν περίθαλψιν ταύτην μέλλει νὰ κανονίσῃ ὁ γενικὸς νόμος περὶ συντάξεως τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγκην ἠσθάνθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὡς γνωρίζετε, ἡ ἔλλειψις τοῦ τοιούτου νόμου ἔφερε τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιθάλψῃ προσωρινῶς τοὺς ἄμεσον ἀνάγκην ἤδη ἔχοντας ὑπαλλήλους, οἵτινες ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας ἀπεμακρύνθησαν τῶν θέσεών των, καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἐνέργεια παντὸς ὑπαλλήλου ἀρρᾷ ὁλόκληρα συμφέροντα τοῦ δημοσίου· ὅταν τυχὸν ὑπάρχῃ ὑπάλληλος τοῦ ὁποίου ἡ πολιὰ μὲν φέρει τιμὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ περαιτέρω ἐνέργεια ὀλάπτει, τότε ὁ τοιοῦτος ὑπάλληλος δέον νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει νὰ δοθῇ αὐτῷ ἡ ἀνήκουσα μηνιαία περίθαλψις πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς πολυετοῦς ὑπηρεσίας του καὶ ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκαίων τοῦ ζῆν, καὶ ἐπειδὴ ὁ γενικὸς νόμος περὶ συντάξεως εἶναι πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπιόντος ἔτους **1858**, διὰ ταῦτα ζητεῖται ἡ πίστωσις τοῦ ποσοῦ τῶν **15,000** δραχμῶν ὅπως χρησιμεύσῃ αὕτη εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην.

Ὅταν ἡ ὁμολογία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διαβεβαιώσαντος τὴν Γερουσίαν, ὅτι ἡ προσθήκη τῶν **60,000** δραχμῶν δὲν ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 5 ἀλλὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἀπόφασις τότε νομίζω αἴρεται πᾶσα ἀμφιβολία ἢ ἰδέα ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ δύναται ὁλόκληρον νὰ συγχωνευθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 5 κατὰ τὸν διϊσχυρισμὸν τοῦ προαγορεύσαντος καὶ δύναται νὰ κυρωθῇ τὸ Κεφάλαιον ὅπως ἔχει.

Ἐπέφερεν ἐκ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· Δὲν ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ τοῦ προαγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χριστίδου καὶ τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ γενικοῦ νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλ-

λήλων, διότι ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξέφρασαν καὶ παρεδέχθησαν τὴν συνταγματικὴν ταύτην ἀνάγκην, ἡ εὐχαριστηθῇ λοιπὸν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νὰ συμφωνήσῃ, ὥστε νὰ κυρωθῇ καὶ διὰ τὸ ἔτος 1858 ὁ προϋπολογισμὸς ὅπως ἔχει, ἀφοῦ ἐξετέθη πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐνώπιον τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη τοῦ ῥηθέντος γενικοῦ νόμου περὶ συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων· ὅταν δὲ εἰσαχθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἔτους τότε δυνάμεθα μετὰ περισσοτέρου θάρρους νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ γενικοῦ νόμου, ἐὰν ἕως τότε δὲν εἰσαχθῇ, καὶ νὰ προβῶμεν εἰς μέτρα ἀνάλογα, πρὸς ἓν συνταγματικὸν ἀποτέλεσμα.

Τινῶν δὲ ὑποστηριξάντων τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κεφαλαίου Γ'. καὶ τινων εὐχηθέντων τὴν νομιμοποίησιν τῆς συντάξεως ταύτης, τινὸς μᾶλιστα προτείναντος τὴν ἀμέσου εἰσαγωγὴν νόμου προσωρινοῦ διὰ τὰ ἐνυπάρχοντα συνταξιοῦχα πρόσωπα ἡ Γερουσία θεωρήσασα περαιωμένην τὴν συζήτησιν προῆλθεν εἰς τὴν διὰ ψηφοφορίας ὑποστήριξιν ἢ μὴ τῆς προτάσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, ἥτις δὲν ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 21 κατὰ 7 δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μαυρομμάτη καὶ Ν. Πρασσακάκη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἐξαλείψεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Γ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1858.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος . .	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης. . . .	Νικόλ. Χ. . . γελος . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος. . O	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Τάτσης Μαγγίνας . . . O	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . O
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . O	Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης . . . O
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . O	Γεώργιος Δ αρειώτης . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Γ. Παπανικολόπουλος . . . O
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . O	Δημήτριος Βούλγαρης . . . O
Σπυρ. Τρικούπης	Γαΐκας Καρακατζάνης . . N
Ριζάρδος Τζιώρτζ	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . O
Ἀθανάσιος Γριγοριάδης . . .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N

Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἰωαννέτάκης Γρηγοράκης . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . O
Μ. Α. Καΐρης . . . . . O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Παναγ. Ἀιδωρίκης . . . . O
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . O	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . O
Δημήτριος Πλαπούτας . . .	Κωνστ. Προβελέγγιος . . . O
Ἰωάννης Σταΐκος	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . O
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . O
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . O	Φῶγας Παλαμιδῆς . . . . N
Δημήτριος Χατζίσκος . . O	Δημ. Κουντουριώτης . . . O

Κατόπιν ἀναγνωσθέντα τὰ ἑξῆς Κεφάλαια:

ΚΕΦΑΛ. Γ'.	«Συντάξεις.»	Δραχ.	1,319,544:72
» Δ'.	«Βασιλικὴ χορήγησις» .	»	1,000,000:
» Ε'.	«Ἀποζημ. Β. Σωμάτ.» .	»	455,000:
» Ϛ'.	«Προεδρ. ὑπουργ. Συμ.» .	»	9,000:

μετὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἄρθρων ἡ Γερουσία παρεδέξατο ταῦτα δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ὡς ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ Ϛ'. Κεφαλαίου «Κεντρικὴ ὑπηρεσία» δραχμὰς 142,040 ἐν ἄρθρῳ πέμπτῳ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν ὅτι ἡ μεγαλητέρα βαθμολογικὴ ἀνωμαλία ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τούτου καὶ ἀπῄτησε τὴν τακτοποίησιν τοῦ μέρους αὐτοῦ, καὶ τῆς Γερουσίας εὐχηθείσης μετὰ τινος ἀντιλογίας τὴν διὰ νόμου τακτοποίησιν τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης ἀνεγνώσθησαν τὰ ἑξῆς Κεφάλαια:

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.	«Ἐλεγκτ. Συνέδριον» . .	Δραχ.	114,770:
» Η'.	«Ταμεῖα»	»	405,650:
» Θ'.	«Οἰκονομ. Ἔφοροι»	»	218,320:
» Ι.	«Ἔξοδα κλεισμένων Χρήσεων .	»	045,948:11
» ΙΑ'.	«Ἔξοδα διοικ. Ἐπιστασίας» .	»	186,000:
» ΙΒ'	«Φόρος Ζώων»	»	18,000:
» ΙΓ'	« » Ἐπιτηδευμάτων» . .	»	50,000:
» ΙΔ'	« » Οἰκοδομῶν»	»	32,500:
» ΙΕ'	« » Τελωνείων»	»	470,260:
» ΙΣ'	«Χαρτόσημον»	»	341,050:
» ΙΖ'	«Νομισματοποπεῖον» . . .	»	78,220:

»	ΙΗ' «Τυπογραφεῖον»	39,835:
»	ΙΘ' «Δάση»	100,800:

ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ὡς ἔχουσιν. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου μόνον ἐγένετο παρατήρησις, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ὁρισθῇ περὶ τῆς βελτιώσεως καὶ τοῦ κλάδου τούτου τῶν δασῶν, ὅστις ἐν καλῇ διευθύνσει εἶναι θησαυρὸς Ἑλληνικῆς παραγωγῆς. Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἐσυμφώνησε πλεῖστα ἐπὶ τῆς ἰδέας περὶ μεταρρυθμίσεως, ἥτις καὶ τῷ ἐφάνη στενώτατα.

Κατόπιν ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Κ'. «Μεταλ. καὶ Ὀρυκτὰ» ἐκ δραχμῶν **91,544** ἐπὶ τῇ γενομένῃ παρατηρήσει ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου, ὅτι ποῦ ἐστὶν ὁ πρὸ πολλοῦ περισπούδαστος νόμος περὶ μεταλλείων ἢ περιμένομεν νὰ διακυβευθῶσι παρὰ τινων τὰ δικαιώματα τῆς δημοσίας ἰδιοκτησίας καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν μεταλλείων ὡς ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆς σμύριδος, ὅτι χθὲς ἀκόμη ἐπανῆλθον ἐκ Κορίνθου τινες ἀποσταλέντες διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ἀγορὰν γαιῶν ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῦ Καλαμακίου θειούχου τόπου, ἀνάγκη λοιπὸν εἶναι νὰ ἐπέλθῃ τοιοῦτος νόμος διὰ νὰ διακριθῶσι καὶ ὁρισθῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιώτου ἐπὶ τῶν τοιούτων καὶ νὰ μὴν ἐπιβουλεύηται ἡ δημοσία περιουσία.

Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐρρύντισε περὶ αὐτοῦ καὶ ἤδη συντάττεται νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον βεβαίως θέλει εἶσθαι τὸ πρῶτον εἰσαχθησόμενον κατὰ τὴν προσεχῆ ἔναρξιν τῶν Σωμάτων· καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅπως καὶ τὸ Κεφάλαιον ΚΑ'. «Ἁλικαὶ» δραχ. **163,310** ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ὡς ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος ἐπίσης τοῦ Κεφαλαίου ΚΒ'. «Κτήματα» δρ. **37,684** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης κατὰ τὴν πρόλαβοῦσαν ἐπιφύλαξίν του παρετήρησεν εἰς τὸν Κ. ὑπουργόν, ὅτι κατὰ τὴν εἰς Κόρινθον μετάβασίν του ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσῃ τὸν ἐπὶ ἐθνικῶν ἐλαιῶνα καὶ ἀνελπίστως εὗρεν αὐτὸν ἀξιοθρήνητον, ἐνῷ οὗτος καταριθμεῖται μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ἐπιζήλων κτημάτων τοῦ ἔθνους. Ὁ ἐλαιὼν οὗτος, ὡς γνωστόν σας, κύριοι, διατέλει ὑπ' ἐνοίκιον διαφόρων, ἀλλὰ συνεπείᾳ νόμου ἀρχημένη ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς λόγῳ τῆς παραλείψεως τῶν ὑποχρεώσεών των· ἔπειτα ἐπῆλθεν ἡ ὑποβολὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκποιήσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ τούτου μὴ περαιωθέντος ἔμεινεν ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, καὶ ὅμως ἐνῷ ἔμεινε πρὸ τριῶν ἐτῶν ἀπότιστος, οὔτε ἐρέτης δὲν ἐποτίσθη, διότι ἡ κατασκευασθεῖσα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ῥεύματος ὡραία γέφυρα μένει ἄχρηστος, διότι χρήζει ἑκατέρωθεν πρὸς ἕνωσίν της μὲ τὴν ξηρὰν καὶ διωχετεύσεων τοῦ ὕδατος ἑτέρων δύο ποδῶν ἢ κἂν προσωρινῶς ξυλίνων ἀγωγῶν ὅπερ δὲν ἐγένετο, ἐκτὸς δὲ τούτου, οὔτε ἐτσαργκήθη οὔτε ἐκαθαρίσθη ἀλλ' ἑκάστη ῥίζα ἐλαίας εἶναι πεπυκνωμένη ἀπὸ θάμνους καὶ βάττα, ὥστε καὶ τὸ ὀλίγον ἐρετεινὸν εἰσόδημα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συναχθῇ εἰμὴ διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν κλάδων· Ἡ τοιαύτη ἐλλειψις εἶναι ἀπορίας ἀξία καὶ νομίζω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐν περιπτώσει δυσκολιῶν διὰ τοὺς ὁποίους προέθετο ὠφελιμωτέρους δὲν ἦθεν σκοποὺς ἠδύνατο νὰ προλάβῃ τὸ κακὸν ἐπαναφέρον διὰ νέας προσωρινῆς διατάξεως τὸ κτῆμα τοῦτο εἰς τὴν κυριότητα τῶν αὐτῶν ἐνοικιαστῶν πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐδέχοντο τοῦτο καὶ ἤθελε τοὐλάχιστον ἔχει τὴν βεβαιότητα νὰ λάβῃ τὸ δέκατον, πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν ἡ χάρις αὕτη ἐδόθη, ὡς εἶπον εἰς δύο τρεῖς οἱ πλέον τῶν ἄλλων καθυστερήσαντες τὰς ὑποχρεώσεις των.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν γενομένων αὐτῷ παρατηρήσεων ἀπήντησεν, ὅτι δὲν προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τῆς καλλιεργείας τοῦ Κορινθιακοῦ ἐλαιῶνος, διότι κατὰ τὰς συζητηθείσας πληροφορίας τὸ ἔσοδον οὐδόλως θέλει ἀνταποκριθεῖ μὲ τὸ ἔξοδον. Ὑπομένως ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὡς καὶ τὸ Κεφάλαιον ΚΓ'. «Διάφοροι πληρωμαὶ» ἐκ δραχμῶν **40,000** ὅπως ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ Κεφαλαίου ΚΔ'. «Ἐπιστροφαὶ χρημάτων» ἐκ δραχμῶν **245,000** ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ὅτι καλὸν ἤθελεν εἶσθαι καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ συνωδεύηται μεθ' ἑνὸς καταλόγου τῶν πληρωθεισῶν τοὐλάχιστον δικαστικῶν ἀποφάσεων διὰ νὰ ἐκλείψῃ τέλος καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν πληρώνει ὁπόκις καταδικάζεται. Πρὸς δὲ ἐπὶ τῶν διωρισθέντων ἐμπίστων δικηγόρων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν δικῶν αὐτῆς, ὅτι δὲν ἠδύνατο ἄνευ νομοθετημένης θέσεως νὰ διορίσῃ τοιούτους, καθόσον μάλιστα καὶ τὸ μέτρον τοῦτο δὲν εἶναι τὸ προσφορώτερον εἰς ταχείαν παραίωσιν τῶν δημοσίων δικῶν.

Τοῦ δὲ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀπαντήσαντος, ὅτι προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, διότι καθ' ὑπολογισμὸν τοῦ

μέχρι τῆς χθὲς τὸ δημόσιον ἐπλήρωνε χιλιάδας δραχμῶν ἄνευ ἀποτελέσματος· ἐγίνετο δεκτὸν τὸ κεφάλαιον τοῦτο διὰ χειροτονίας ὡς ἔχει.

Ἀναγνωσθὲν τελευταῖον τὸ Κεφάλαιον ΚΤ'. «Ζημία τοκετικῶν νομισμάτων» ἐκ δραχμῶν 40,006 καὶ μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἐψηφίσθη δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1858 συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 5,932,352:05.

Κατόπιν ἀναγνώσαντος τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ κατ' ἐντολὴν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν τῶν Ναυτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν νομοσχέδια περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ μὲν εἰς δραχμῶν 47,548:60|00 τοῦ δὲ 102,550:91|00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ ἑνὸς ἑκάστου προϋπολογισμοῦ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον ἐψηφισμένον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν 47,548:60|100 εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856.

Δὲν ἐπαναλαμβάνω εἰς τὴν παροῦσάν μου τοὺς λόγους καὶ τὰς ἀνάγκας, ὑφ' ἃς ἡ προκειμένη πίστωσις προκαλεῖται, διότι περὶ αὐτῶν ἀνεπτυγμένως ἐπραγματεύθη ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, καὶ τῆς ἐκθέσεώς του ταύτης ἀντίγραφον συνοδεύει τὸ νομοσχέδιον αὐτό. Σᾶς παρακαλῶ δέ, Κύριοι, νὰ ἐκτιμήσητε τὰς ἀνάγκας αὐτὰς τοῦ ναυτικοῦ κλάδου, καὶ πρόθυμος φέρητε ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου τὴν ψῆφόν σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἔχει,

ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

ΑΘ. Α. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ἀμοιρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τοῦ 1856 ἔτους χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν 47,548:60|100 ἐπὶ τῶν ἑξῆς Κεφαλαίων.

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Β'.	Δραχ.	41,289:03
» » Θ'.	»	3,203:57
» » ΙΒ'.	»	56
» » ΙΕ'.	»	3,000
Τὸ ὅλον Δραχ.		47,548:60

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ συναπτόμενον τῇ παρούσῃ νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν.

Δι' αὐτοῦ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δρ. 102,550:94 ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, οἱ δὲ προκαλοῦντες τὴν πίστωσιν αὐτὴν λόγοι ἐκτίθενται ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἁρμοδίου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἧς ἀντίγραφον παρασυνάπτεται.

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς εὑρίσκετε, Κύριοι, σύμφωνον τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους, κἀνὰ ἡ προκειμένη πίστωσις πρατίθεται νὰ θεραπεύσῃ. Διὸ καὶ πέποιθα, ὅτι μετὰ προθυμίας θέλετε προέλθει εἰς τὴν τοῦ νομοσχεδίου ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Μαΐου 1857.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑκατὸν δύω χιλιάδων πεντακοσίων πεντήκοντα καὶ λεπτῶν ἐννενήκοντα τεσσάρων, ἀριθ. 102,550·94|00 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1857.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις καταλογίζεται εἰς τὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ μνησθέντος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ, καθ' ἃ ἐμφαίνεται ἐν τῷ προσαρτωμένῳ πίνακι.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῶν ἀπὸ τοιμένων ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1857.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἄρθρον 2 καὶ 4.

Μισθοὶ προσωπικοῦ τῶν ἐπαρχείων.
Ἔξοδα ὑπηρεσίας τῶν ἐπαρχείων.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπιζητοῦσα κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1856 τὴν ἐλάττωσιν τῶν δημοσίων ἐξόδων προέβη καὶ εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἐπαρχείων Ἄργους, Μεγαλοπόλεως καὶ Μεσσήνης.

Καὶ δύναται μὲν νὰ καλυφθῇ κατά τι τὸ ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπαρχείου Μεσσήνης καταλειπόμενον κενὸν, ἡ ὕπαρξις ὅμως τῶν ἐπαρχείων Ἄργους καὶ μεγαλοπόλεως ἐφάνη ἀναπόφευκτον ἐπιβαλλομένη οὐ μόνον ἐκ τοῦ συμφέροντος τῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ συμφέροντος τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ἡ ἐπαρχία Ἄργους σύγκειται ἐκ δήμων ἑξ· κειμένη δὲ πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κεῖται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἑδρεύοντος νομάρχου· ἡ ἐπίβλεψις δ' αὐτοῦ ἐλαττοῦται ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον πλεῖσται ἄλλαι ὑποθέσεις συγκεντροῦνται εἰς τὴν νομαρχικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀμέσου διοικητικῆς ἐπιβλέψεως ἐν ἐπαρχίᾳ, εἰς ἣν καὶ ἀπὸ τῶν ὀρεινῶν μερῶν πολλοὶ πρὸς παραχείμασιν καταβαίνουσιν, ἤθῶν καὶ ἕξεων διαφόρων, καὶ δι' ἃς συνήθως διαβαίνουσιν ὅλοι οἱ ἀπὸ τῆς στερεᾶς πρὸς τὰ μεσόγεια μέρη τῆς Πελοποννήσου διευθυνόμενοι, συντελεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κολασίμων πράξεων ἐν γένει· τούτων δ' ἰδίως ὡς εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀστυνομίαν ἀναγόμεναι, ἀντιτιθέμεναι εἰς τὴν πρόοδον τῆς γεωπονίας ἀναστέλλουσι σπουδαίως τὴν βελτίωσιν τῆς εὐημερίας τῶν κατοίκων, καὶ ἑπομένως τὴν πρόοδον αὐτῶν. Ἡ κατάστασις αὕτη συντελεῖ καὶ εἰς τὴν μὴ αὔξησιν τῶν δημοσίων εἰσόδων καὶ δὲν πραγματοποιεῖ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν κατηργήθη τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ συσταθὲν κατὰ τὰ 1854 ἐπαρχεῖον.

Καὶ ἡ ἐπαρχία δὲ Μεγαλοπόλεως εἰς τὴν αὐτὴν εὑρίσκεται κατηγορίαν, διότι, ἂν καὶ τρεῖς μόνους δήμους ἔχουσα καὶ ὑπὸ ὀλιγωτέρου κατοικουμένη πληθυσμοῦ, δὲν δύναται νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς Γόρτυνος, ἧς αἱ ἐνέργειαι μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκτεταμένης καὶ μέγαν πληθυσμὸν ἐχούσης ἐπαρχίας ἐκείνης.

Ἂν τοιαύτη ὑπῆρχεν ἀρχῆθεν ἐπίβλεψις ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν, ἤθελε δοθῇ ὥθησις πρὸς τὰ ἐν αὐταῖς ὑπάρχοντα στοιχεῖα προόδου, καὶ ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις αὐτῶν ἤθελεν εἶσθαι βελτίων.

Ταῦτα ἔχων ὑπ' ὄψιν, δηλωθέντα μοι καὶ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν δι' ἐγγράφων των, καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν, νομίζω ὅτι ἡ ἐτησία δαπάνη 13,760 δραχμῶν, ἣν θέλει ἐπιφέρει ἡ ἐκ νέου σύστασις αὐτῶν εἶναι σμικρὰ, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἐκ ταύτης ὠφέλειαν. Ὅθεν προτιθέμενος νὰ προκαλέσω τὴν εἰδικὴν ἐπὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς Α. Μεγαλειότητος, ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ προτείνω νὰ περιληφθῇ ἐν τῷ παρόντι ἡ περὶ χορηγίας τῆς ἀναγκαίας ἐκ δραχμῶν 10,170 πιστώσεως ἐπὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἑννέα μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ αἴτησις.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ νόμου περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ Κράτους οἱ διοικοῦντες ἔπαρχοι πλείονας ἐπαρχίας, λαμβάνουσι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου των προσθήκην ἐκ δρ. 10 κατὰ μῆνα. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Μεγαλόπολιν θέλει διοικεῖ ἐπὶ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ ἐνεστῶτος ὁ ἔπαρχος Γόρτυνος, ἐν δὲ τῷ προϋπολογισμῷ δὲν ἐσημειώθη ἡ προσθήκη τῶν 10 δραχμῶν, διὰ ταῦτα ἀπαιτεῖται νῦν νὰ χορηγηθῇ ἡ ἀνάλογος πρὸς τοῦτο πίστωσις ἐκ δραχμῶν 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἄρθρον 2.

Γεωργικὴν σχολεῖον ἐν Τίρυνθι.

Ὁ καθηγητὴς τοῦ ἀγροτικοῦ λογιστικοῦ τῆς ἐν Τίρυνθι γεωργικῆς σχολῆς Κ. Κόνδης παραδίδει πρὸ πολλοῦ καὶ τὰ μαθηματικὰ μὴ λαμβάνων τὸ διὰ τὸ εἰδικὸν τοῦτο μάθημα προσδιορισμένον ἐπιμίσθιον ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 28 Μαΐου 1846 περὶ συστάσεως τῆς γεωργικῆς σχολῆς. Ἐπειδὴ ὁ καθηγητὴς οὗτος ἐκπληροῖ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον δὲν δύναται δὲ νὰ ἐξακολουθῇ τὴν παράδοσιν τοῦ μαθήματος τούτου ἀμισθεί. Ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν κυρίων καθηκόντων του συντρέχει τὴν διεύθυνσιν τῆς εἰρημένης σχολῆς εἰς τὴν κράτησιν τῶν βιβλίων τοῦ ἀγροτικοῦ λογιστικοῦ πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθητῶν, διὰ ταῦτα εἶναι δίκαιον νὰ σημειωθῇ ἐν τῇ παρούσῃ αἰτήσει ἀνάλογος πίστωσις πρὸς ἀπονομὴν τοῦ ἐκ δραχμῶν 50 προσδιορισμένου ἐπιμισθίου τούτου, τ' ὁποῖον δὲν ἐσημειώθη δικαιοκρίμενος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ἄρθρον. 9.

Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχίας ταχυδρομείων.

Ἕνεκα τῶν εἰδικῶν περιστάσεων τῶν πόλεων Σύρου καὶ Πατρῶν αὐξήνθη ἐπαισθητῶς ἡ τιμὴ τῶν ἐνοικίων, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται τῶν οἰκημάτων τῶν ἐκμισθωμένων ὡς ταχυδρομικῶν γραφείων ἠτήσαντο τὴν ἀνάλογον αὔξησιν τοῦ μέχρι τοῦδε πληρουμένου ἐνοικίου ἢ τὴν ἐκκένωσιν αὐτῶν. Ἐντεῦθεν ἐπῆλθεν ἡ ἀνάγκη μετὰ προηγουμένην ἔρευναν καὶ συζήτησιν νὰ ἐγκρίνῃ τὸ ὑπουργεῖον τὴν αὔξησιν τῶν ἐνοικίων, τοῦ μὲν ταχυδρομείου Σύρου ἐκ δραχμῶν 30, τοῦ δὲ ταχυδρομείου Πατρῶν ἐκ δραχμῶν 20 κατὰ μῆνα.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω προσθηκῶν ἐδέησε νὰ ἐνοικιασθῇ ἐν

Πειραιεῖ ἰδιαίτερον οἴκημα χρησιμεῦον ὡς ταχυδρομικὸν κατάστημα, μετὰ τὴν πυρπόλησιν τοῦ δημοσίου κτιρίου τῆς διαμετακομίσεως, ἐν ᾧ ὑπῆρχε καὶ τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον, ἀπαιτεῖται δὲ καὶ πρὸς τοῦτο μηνιαῖον ἐνοίκιον δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσι. Πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἀνωτέρω ἀναγκῶν ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου αἱ ἀνάλογοι ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ. *Διμέτρες.*

Ἄρθρον 1.

Ἀνήγρεσις φάρων.

Τὰ περὶ ἀνεγέρσεως φάρου ἐπὶ τῆς δυσεισόδυτικῆς ἐσχατιᾶς τῆς Ἄνδρου εἶναι ἤδη γνωστά, ὡς καὶ ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν Κυβερνήσεων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας τοῦ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸν φάρον τοῦτον κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Καὶ καθότον μὲν ἀφορᾷ τὸν Πύργον, οὗτος ἤδη κατασκευάζεται ἐπὶ τῇ θέσεως, ἥτις προσδιορίσθη ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἀνωτέρω Κυβερνήσεων, διὰ πιστώσεως προβλεπομένης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ε. ε. τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου καὶ διὰ ποσοῦ τινος χρηματικοῦ δραχ. 16,000, ὅπερ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου μᾶς ἔβδασεν ἐπὶ τούτῳ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὴ Πρεσβεία· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν φανόν, ὅστις θέλει εἶσθαι πρώτης τάξεως, ἐκλείσθη κατ' αἴτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Γαλλικήν, μεταξὺ τοῦ ἐν Παρισίοις εἰδικοῦ ἐργοστασίου, ἔνθα κατασκευάζονται τοιοῦτοι φανοί, καὶ τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου, οὗπερ ἐπὶ τούτῳ διώρισεν ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας σχέδιον συμφωνίας, καθ' ὃ ἡ προμήθεια τοῦ φανοῦ τούτου θέλει ἀπαιτήσει τὴν δαπάνην φράγκων 63,000 περίπου.

Ἐπειδὴ ἤδη πρόκειται περὶ παραγγελίας τοῦ μνησθέντος φανοῦ κατὰ τὸ συνταχθὲν σχέδιον συμφωνίας, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ πληρωθῇ πρὸς τὸν ἐργολάβον τὸ τρίτον μέρος τοῦ συμφωνηθησομένου ποσοῦ, νὰ ὑπάρχῃ δὲ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὁλόκληρος ἡ διὰ τὴν δαπάνην ταύτην ἀναγκαιοῦσα πίστωσις, ἵνα ἐγκαίρως γίνωσιν αἱ πληρωμαὶ καὶ τῶν λοιπῶν δόσεων, διὰ ταῦτα ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου πίστωσιν δραχ. 82,000, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας τοῦ φανοῦ καὶ τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς τῶν τοποθε-

τήσεων αὐτοῦ, καθὼς καὶ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ τεχνίτου, ὅστις ἐπὶ τούτῳ θέλει ἐργασθῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Ἐνταῦθα ἐσημειώσαμεν διάφορα ποσὰ συγκεφαλαιούμενα εἰς δραχ. 7,510, καὶ 94/00 καθυστεροῦντα ἐκ προηγουμένων χρήσεων δι' ὑπηρεσίας ἐκτελεσθείσας, τῶν ὁποίων ἡ βεβαίωσις ἐγένετο μετὰ τὴν κλεῖσιν τῶν χρήσεων εἰς ἃς ἀνήγετο ἡ δαπάνη.

Ἀθήνησι τὴν 14 Μαρτίου 1837.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Δ. Γ. ΒΟΥΤΑΡΗΣ.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἀπαιτουμένων ἀνακεφαλαιωτικῶν πιστώσεων τῆς χρήσεως τοῦ 1857 ἔτους.

Ἄρθρον		Ὑπηρεσία	Ἐτησίως Δρ. αχ.	Λ.	Ὁλικῶν ποσῶν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.
2	1	ΚΕΦ. Β'. Διοίκησις ἐπαρχιῶν				
		Μισθὸς δύω ἐπάρχων πρὸς δρ. 200 ἐπὶ τοὺς ὑπολοίπους ἑννέα μῆνας τοῦ ἰωιαυτοῦ	3600			
		Ὡσαύτως δύω γραμματέων πρὸς δραχ. 120 τὸν μῆνα	2160			
		Ὡσαύτως δύω πρωτοκαθλιζιῶν πρὸς δρ. 60 τὸν μῆνα	1080			
		Ὡσαύτως τεσσάρων γραφέων πρὸς δραχ. 50 τὸν μῆνα	1800			
		Ὡσαύτως δύω κλητήρων πρὸς δρ. 30 τὸν μῆνα	540	—	9180	
	4	Ἔξοδα ὑπηρεσίας τῶν ἐπαρχείων.				
	1	Γραφικὴ ὕλη καὶ θερμασία τῶν δύω ἐπαρχείων πρὸς δρ. 25 ἑκάστου κατὰ μέσον ὅρον κατὰ μῆνα 50, διὰ τοὺς 9.	450			
	2	Προσθήκη διὰ τὸν διοικοῦντα καὶ τὴν ἐπαρχίαν Μεγαλοπόλεως ἔπαρχον Γορτυνίας πρὸς δραχ. 10	30			
	3	Περιοδείας ἔξοδα τῶν δύω ἐπαρχείων 100	200			
	4	Ἐνοίκια δύω ἐπαρχείων πρὸς δρ. 30 ἑκάστου κατὰ μέσον ὅρον 60 τοὺς 9 μῆνας	540	—	1220	

2		ΚΕΦΑΛ. Ε'.				
	5	Γεωργικὸν σχολεῖον ἐν Τίρυνθι.				
		Ἐπιμίσθιον τοῦ τῶν μαθηματικῶν καθηγητοῦ πρὸς δραχ. 50 κατὰ μῆνα.	600	—	600	
	9	Δημόσιος οἰκονομία.				
		Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχίας ταχυδρομείων.				
		Ἔξοδα ὑπηρεσίας.				
	1	Προσθήκη ἐπὶ τοῦ ἐνοικίου τοῦ ἐν Σύρῳ Ταχυδρομείου πρὸς δραχ. 30 κατὰ μῆνα	360			
	2	Ὁμοίως τοῦ ἐν Πάτραις πρὸς δρ. 20.	240			
	3	Ὁμοίως τοῦ ἐν Πειραιεῖ πρὸς δραχ. 120	1410		2010	
1		ΚΕΦΑΛ. Η'. Ἀνέγερσις φάρων.				
		Διὰ τὴν προμήθειαν φανοῦ τεθησομένου ἐπὶ τοῦ Πύργου τοῦ ἀνεγειρομένου ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς ἰσχναιᾶς τῆς Ἄνδρου πρὸς σύστασιν φάρου ὰ τάξεως φράγκων 63,000 περίπου, ὡς καὶ δι' ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς καὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ	82000	—	82000	
3		ΚΕΦΑΛ Ι'.				
		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.				
	7	Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ πρώην Γεωμέτρου Λοχαγοῦ Κ. Πάνου Φιλιππίδου ἐπὶ ἑπτὰ συνεχῆ ἔτη πρὸς ὃ δραχ. κατὰ μῆνα ἑτησίως . .	420			
Γ.	2	Δι' ἐνοίκιον τῆς πυρπολωθείσης οἰκίας τοῦ Κ. Γιαννέλη, ἥτις ἐχρησίμευσεν ὡς κατάστημα τῆς διοικητικῆς Ἀστυνομίας ἀπὸ 1 μέχρι τῆς 12 Ἰανουαρίου 1854	92			
Δ.	2	Δι' ἐνοίκιον τοῦ Μαιευτηρίου ἐπὶ μίαν ἐξαμηνίαν ἤτοι ἀπὸ 1 Ἰουλίου ἕως τέλους Δεκεμβρίου 1854 . . .	690			
Β.	5	Δι' ἔξοδα ὁδοιπορικὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ πρώην ἐπαρχιακοῦ γραμματέως Δ. Σακελλαρίου ἀπὸ τὸ ἐπαρχεῖον Λοκρίδος εἰς τὸ τῆς Εὐρυτανίας.	417			
Δ.	7	Ἀντιμισθία ἐπὶ 15 ἡμέρας τοῦ ἰατροῦ Ἰω. Στεφανίδου δι' ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐν κοιρῳ χολέρας	150			
Ε.	7	Δι' ἔξοδα ὁδοιπορίας τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Κ. Α. Ῥίζου πρὸς ἐκτέλεσιν γεωμετρικῶν ἐργασιῶν κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1852	39	50		

»	»	Ὁμοίως τοῦ λοχαγοῦ Κ. Α. Πάνου κατὰ τὴν 4 τριμηνίαν τοῦ 1852 . .	49			
»	»	Ὁμοίως τοῦ Ι. Δ. Λέκα	11			
»	»	Ὁμοίως τοῦ λοχαγοῦ Ι. Καγγελάρη.	140			
»	»	Ὁμοίως τοῦ ὑπολοχαγοῦ Πράτσικα κατὰ τὸ 1854	60			
Δ.	1	Δι' ἀντιμισθίαν τοῦ ἰατροῦ Ι. Κουσουλάκου ἐπιθεωρήσαντος τοὺς κληρούχους κατὰ τὸ 1853 καὶ 1854 . .	106			
Γ.	1	Δι' ἀμοιβὴν ἐπὶ τῇ καταδείξει καὶ τῷ φόνῳ τῶν λῃστῶν Χαρελάμπους Στασινοπούλου καὶ Ἀποστόλου Τσάμη.	2500			
Ε.	5	Δικαιώματα τελωνιακά	55			
Γ	1	Διὰ μισθοδοσίαν ἐθνοφυλάκων ὑπηρετησάντων κατὰ τὸ 1847 ἔτος, προκαταβληθεῖσαν παρὰ τοῦ δήμου Ἀμαλιαπόλεως	195			
»	»	Διὰ μισθὸν τῶν ὑπηρετησάντων ὡς ὁδηγῶν καὶ ἐθνοφυλάκων Φθιώτιδος Ν. Βλαχάβα καὶ λοιπῶν	216	44		
»	1	Δι' ἐνοίκιον τῆς ἐν Πειραιεῖ ὑπὸ τοῦ συμμαχικοῦ στρατοῦ καταληφθείσης οἰκίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐπίπλων τοῦ Κ. Β. Ι. Δασκαλοπούλου ἀπὸ 14 Αὐγούστου ἕως 14 Μαΐου 1855 . .	2700	—		
					7540	94
					102550	94

Ἀθήνησι τῇ 14 Μαρτίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΒΟΓΑΓΑΡΗΣ.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε τὴν τύπωσιν αὐτῶν καὶ διανομὴν εἰς γνῶσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν κατὰ τὸν ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμόν.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδαμ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 28 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 27, μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δούκαν ἀντὶ τοῦ Κυρίου Ἀθανασίου Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ἀπαγγείλαντος τοῦ Κυρίου προέδρου ὡς ἀντικειμένου συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Κεφαλαίου Α. ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησε τὴν μεγίστην ἀνισότητα τῆς βαθμολογίας, ἥτις ὑπάρχει ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου, ἀποδιδόντων τοῦτο ἢ εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τοῦ νόμου ἢ τὴν κακὴν αὐτοῦ ἐφαρμογήν.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβελέγιος εἶπεν, ὅτι ἡ ἀνισότης εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς προαγομένης ἱκανότητος καθόσον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ὑπάρχει καὶ ἡ ὑποδιαίρεσις κατὰ βαθμῶν, ὥστε προβιβαζομένων τῶν μὲν πληθύνεται ὁ ἀνωτέρος ἀριθμὸς καὶ μειοῦται ὁ δεύτερος.

Τοῦ δὲ Κ. Χρηστίδου ἀντειπόντος ὅτι εἶναι μία ἀντίφασις πρὸς τὸν νόμον τὸν ὁρίσαντα τὰς τάξεις ταύτας τὸ νὰ μὴ συμπληροῦνται ἀλλὰ νὰ μένωσι θέσεις κεναί, μάλιστα δὲ πρόσωπα κατωτέρας ἀξίας νὰ κατέχωσι τὰς ἄνω ταῦτα λέγεται φαινακισμὸς τοῦ νόμου· καὶ ἐπιμένοντος εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἰδέαν μὲ τὸν διϊσχυρισμόν, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶναι τῆς αὐτῆς βαθμολογίας ἄνθρωποι διαφόρου μαθήσεως, καὶ φύσεως ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον 1 ὡς καὶ τὸ 2 τῶν Κεφαλαίων Α. «Κεντρικὴ ὑπηρεσία» συμποσουμένου εἰς δραχμὰς 6,500.

Κατόπιν ἀναγνώσθη τὸ Κεφάλαιον Β'. «Ἄρειος Πάγος» καὶ ἐγένετο δεκτὸν δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἄρθρου ἐπ' αὐτῶν χειροτονίας ὅπως ἔχει ἀναβαῖνον εἰς δραχμὰς 58,880.

Ἐπὶ τοῦ Γ'. Κεφαλαίου «Ἑρμεῖα» ἀναγνωσθέντος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος παρετήρησεν, ὅτι τὸ Ἑρμεῖον Ναυπλίου εὑρίσκεται εἰς εἶδος τι παραλυσίας καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις διακινδυνεύουν νὰ ἀπολεσθῶσι· τινῶν δὲ ὑποστηρι-

ξάντων τὴν ἰδέαν ταύτην ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι τοῦτο δὲν ἔχεται ἀληθείας, διότι κατὰ μῆνα ἀποστέλλεται ἔλεγχος τῶν δικαστηρίων πρὸς τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον, ἐξ οὗ καταφαίνεται ἡ ἐνέργεια αὐτῶν λεπτομερῶς.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐδόθησαν τοιαῦται ἀφορμαὶ παραπόνων ὡς πρὸς τὴν ὀλιγωρίαν τοῦ δικαστηρίου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προσαγαγόντες ὡς παράδειγμα συζήτησιν περαιωμένην ἐφ' ἧς ἐχρειάσθη νὰ μεσολαβήσῃ ὁ ὑπουργὸς ὅπως ἐκδοθῇ ἀπόφασις· καὶ ἄλλων ὑποστηριξάντων τὴν ἰδέαν ταύτην ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὸ ἄκουσμα καὶ ἤθελεν εὐχαριστήσει τὸν προλαλήσαντα ἂν ἤξευρε νὰ τῷ φέρῃ ὡρισμένας τινὰς περιστάσεις διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει συνισταμένων εἰς δραχμὰς **140,100.**

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ Κεφάλαια Δ'. «Κακουργιοδικεῖα» ἐκ δραχμῶν **38,000** Ε'. «Πρωτοδικεῖα» ἐκ δραχμῶν **400,980** Ϛ'. «Εἰρηνοδικεῖα» ἐκ δραχμῶν **239,760** καὶ Ζ'. «Ὑποδίκων φυλακαὶ» ἐκ δραχμῶν **118 135** ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ Κεφαλαίου Η'. «Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης» ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἀπήντησεν, ὅτι οἱ ὑπόδικοι εἶναι ἐπόμενον νὰ αὐξάνωσι καθόσον μειοῦνται οἱ ὑπόδικοι, διότι τῶν ὑποδίκων ἡ διάρκεια εἶναι βραχυτέρα τῆς τῶν καταδίκων· ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ Κεφάλαιον Η'. συνιστάμενον εἰς δραχμὰς **365,880.**

Ἀναγνωσθέντα ἐπὶ τέλους καὶ τὰ Κεφάλαια Θ'. «Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ κτιρίων» ἐκ δραχμῶν **200** Ι'. «Διάφορα ἔξοδα» ἐκ δραχμῶν **17,900** καὶ ΙΑ'. «Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων» ἐκ δραχμῶν **1,883:59/00** ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσι, ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ **1858** συμποσούμενον εἰς δραχμὰς **1,417,138:59/00.**

Μεταβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀνεγνώσθησαν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ Α'. καὶ Β'. «Κεντρικὴ διοίκησις» καὶ «Διοίκησις ἐπαρχιῶν» καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ δι'

εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ὅπως ἔχουσι, συνισταμένα τὸ μὲν εἰς δραχμὰς **80,740** τὸ δὲ εἰς δραχμὰς **367,140.**

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Γ'. «Δημόσιος ἀσφάλεια» μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ **1—6** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης λαλῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **2** «Διοικητικὴ ἀστυνομία» ἐξαιτήσατο τὴν πληροφορίαν ἂν τὰ ἀστυνομικὰ ἔξοδα Πειραιῶς μετὰ τὴν πρὸ πολλοῦ ἄρσιν τῆς κατοχῆς ἐλαττώθησαν καὶ περιωρίσθησαν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον ὅρον, καθ' ὃν ἤδη κανονίζονται· ὁ δὲ Κ. πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἀνήκουσα φροντὶς ἐλήφθη ἀμέσως ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν εἶναι εὔκολον καὶ διὰ τοῦτο ἐν μέρει μὲν ἐτακτοποιήθη ἐν μέρει δὲ τακτοποιηθήσεται ἡ ἀστυνομικὴ ὑπηρεσία Πειραιῶς, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου θέλει περιωρισθῆ αὕτη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον ὅρον.

Ἀκολούθως ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐξαιτήσατο ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **6** «Ποινικὰ ἐργοστάσια» πληροφορίας περὶ τῆς ἐν Μεθώνῃ ἀνεγερθησομένης σωφρονιστικῆς φυλακῆς, προσθεὶς ὅτι πρέπει περὶ τοῦ ἔργου τούτου νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς Βουλὰς ὁ εἰδικὸς νόμος μετὰ τοῦ ἀνήκοντος προϋπολογισμοῦ καὶ σχεδίου τῆς οἰκοδομῆς κατὰ τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον.

Ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ τ. ἔ. **1857** εἶχε ψηφισθῇ ποσόν τι διὰ τὴν προκειμένην ἀνάγκην· ὅπως δὲ ἐνεργηθῇ ἢ ἐπιτευχθῇ ἀκριβῶς ὁ σκοπὸς τοῦ τοιούτου σωφρονιστικοῦ καταστήματος ἐδέησε νὰ εὑρεθῇ πρὸς τοῦτο ἄνθρωπος εἰδήμων καὶ τοιοῦτος ἔτυχεν Γάλλος τις Ἀμπέρτης καλούμενος, ὁ ὁποῖος μένει ἐκεῖ πρὸς τὴν καταλληλον ἀνέγερσιν τῆς τοιαύτης φυλακῆς. Τὰ προκαταρκτικὰ ἔργα ἤτοι ἡ ἀνέγερσις τοῦ στρατῶνος τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν φρουρὰν ᾠκοδομήθη, ἤρξατο ἤδη ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ τόπου ἐργαζομένων τῶν ἀνηκόντων καταδίκων, καὶ πράκειται ἵνα ἀνοιχθῶσι τὰ θεμέλια διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς οἰκοδομῆς. Μετὰ τὰ εἰρημένα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐπανέλαβεν αὖθις τὴν αἴτησιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ εἰδικοῦ νόμου τῆς προκειμένης οἰκοδομῆς καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης, ἥτις θέλει ἀναβῇ εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν δραχμῶν **400,000** περίπου, καὶ ταῦτα σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, προσθεὶς ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται δι' ὅλα τὰ δημόσια ἔργα πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἔλεγχος. Ἐπομένως ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, συνισταμένον εἰς δραχμὰς **486,520.**

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ Κεφαλαίου Δ'. «Δημόσιος ὑγεία» μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1—7 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 «Δημόσια λουτρὰ» παρετήρησεν ὅτι τὰ διάφορα ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχοντα ἰαματικὰ λουτρὰ καὶ ὕδατα εἶναι μεγιστος θησαυρός, καὶ δέον νὰ ληφθῇ ἡ ἀνήκουσα φροντὶς ὅπως καλλιεργηθῶσι ταῦτα δεόντως καὶ κατασταθῶσι χρήσιμα.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 «ὑγειονομεία» εἶπε· πολλάκις ἐλάλησα καὶ δὲν θέλω παύσει νὰ ὁμιλῶ περὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς δαπάνης τῶν ὑγειονομείων· τοὺς λόγους μου ὑποστηρίζει καὶ δικαιολογεῖ αὐτὴ ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας· πρὸ πολλοῦ ἡ νόσος πανώλης ἔπαυσε, καὶ ἄλλαι νόσοι ἐπιζλαβεῖς ἂν δὲν ἐξέλειπον περιωρίσθησαν εἰς στενὸν κύκλον καὶ διὰ τοῦτο τὰ λοιμοκαθαρτήρια εἶναι περιττὰ καὶ μόνον ἀναγκαῖα εἰς τὰ κεντρικὰ μέρη· τὰς ἰδέας ταύτας εἶχον πρὸ πολλοῦ, ἀλλὰ δυσκόλως δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὐταὶ, καθόσον, ὅταν δαπάνη τις ὁρισθῇ εἶναι δύσκολον καὶ νὰ καταργηθῇ· διότι αἱ χεῖρες τοῦ ὑπουργοῦ εἰσὶν ὡς πρὸς τὴν κατάργησιν θέσεώς τινος δεδεμέναι, οὕτως εἰπεῖν, ἂν καὶ εἰς πολλὰ μέρη αἱ τοιαῦται θέσεις εἰσὶν σκανδαλώδεις· διὰ ταῦτα παρακαλεῖται ὁ Κ. πρωθυπουργὸς νὰ λάβῃ ἀποφασιστικὰ μέτρα, ὥστε νὰ φέρῃ τὰς δυνατὰς οἰκονομίας ἐπὶ τοῦ κλάδου τούτου ἐπιδεκτικοῦ ὄντος τοιούτων οἰκονομιῶν.

Θεωρῶ δὲ τὴν ἐργασίαν ταύτην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λίαν κατεπείγουσαν καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐπὶ τοῦ κλάδου τούτου πρὸ πολλῶν ἐτῶν συμβαίνει καὶ ἕτερον ἄτοπον τὸ ἑξῆς· νὰ ἀφαιρῆται ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης ἀόριστόν τι ποσὸν λόγῳ ἐλαττώσεως καὶ οἰκονομίας, καὶ οὕτω νὰ ἐπαρίστανται εἰς τὴν ὑπουργικὴν θέλησιν ἡ διατήρησις ἐκείνης ἢ ἐκείνης τῆς θέσεως· τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι κοινοβουλευτικὴ τάξις, καὶ δέον ὅπως ἔλθῃ ὁ Κ. πρωθυπουργὸς εἰς μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν πρὸς τακτοποίησιν καὶ ὁριστικὸν προσδιορισμὸν τῶν θέσεων καὶ τῆς δαπάνης τοῦ κλάδου τούτου.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· καὶ ἄλλοτε ὡμίλησα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· λέγω καὶ ἤδη ὅτι ἐνόσῳ ὑφίσταται ὁ νόμος ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται εἰμὴ νὰ τὸν ἐκτελέσῃ· καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος περὶ συγχωνεύσεως τῶν διαφόρων θέσεων· ἀλλ' ἡ τοιαύτη δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπιτυχῶς εἰμὴ ὅταν ὅλων τῶν τριῶν ὑπουργείων Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν παρ' ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ μελῶν ληφθησομένων ἐκτὸς τῶν ὑπουργείων τούτων, διότι ἕκαστος τῶν ὑπαλλήλων ἀπδείχθη ὅτι ὑπερασπίζεται τὴν ἐπέκτασιν τοῦ κλάδου εἰς ὃν ἀνήκει, καὶ διὰ τοῦτο δὲν προῆλθε μέχρι τοῦδε κανὲν ἀποτέλεσμα· ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης ἐργασίας δέον νὰ ἔλθῃ καὶ κοινοβουλευτικῶς ἡ δέουσα ἀπόφασις, ὥστε ἡ ζητουμένη συγχώνευσις τῶν θέσεων προκύπτει ἐξ ὅλης τῆς ὑπηρεσίας καὶ οὐχὶ ἐκ μόνης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· Δὲν συμφωνῶ μετὰ τῆς γνώμης τοῦ προλαλήσαντος· ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ φέρῃ διόρθωσιν εἰς τὸν προκείμενον κλάδον εἶναι ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως εἶναι ἁρμόδιος καὶ πᾶς ἄλλος ὑπουργὸς εἰς τὸν κλάδον του· πᾶσα δὲ μεταρρύθμισις πρέπει νὰ ἔλθῃ στηριζομένη εἰς τὴν πεῖραν· Ἐὰν θέσις τις πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς δύω ὑπηρεσίας τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀντικείμενον ἀλλότριον τοῦ προκειμένου. Ἐγὼ ἐλάλησα ἐπὶ μόνου τοῦ κυρίου θέματος τῆς διορθώσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου εἰς τὴν ὁποίαν ἁρμόδιος εἶναι ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν· πρὶν δὲ καταπαύσω τὸν λόγον παρατηρῶ ὅτι εἶναι ἄσκοπος καὶ ἡ καταχωρημένη δαπάνη τῶν δραχμῶν **14,000** διὰ τὴν τύπωσιν πραγματείας μετὰ εἰκόνων δηλητηρίων φυτῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ, ὅστις δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ ταῦτα.

Ἀντέλεξεν αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Παλαμίδης· ὅτι πᾶσαν οἰκονομίαν ἣν ἠδύνατο νὰ κάμῃ, δὲν ἐδίστασεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κλάδου· ἀλλ' ἡ συγχώνευσις τῶν θέσεων εἶναι ἡ μόνη ἥτις ὑπόσχεται πραγματικὴν καὶ μεγίστην τὴν οἰκονομίαν, καὶ δὲν ἐξήρτηται ἐκ μόνου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπερ ἔχει χρέος νὰ φροντίσῃ ταυτοχρόνως καὶ περὶ τῆς δημοσίου ὑγείας· αὕτη δὲ ἡ συγχώνευσις εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν πραγματείαν περὶ δηλητηρίων φυτῶν, λέγω, ὅτι αὕτη εἶναι ἀναγκαία πρὸς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ προφυλαττομένου δι' αὐτῆς.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονείας καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει, συνισταμένων εἰς δραχμὰς **309,440**.

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κεφαλαίου Ε'. «Δημόσιος οἰκονομία» μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ **1—12** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης παρετήρησεν, ὅτι ἦτο καλὸν νὰ διανεμηθῇ εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν ἀνὰ εἷς πρακτικὸς διδάσκαλος τῆς Γεωργίας,

πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς μεθόδου, τὸ τοιοῦτον ἐσυζητήθη καὶ πέρυσιν καὶ ὑπεστηρίχθη ὡς ἀναγκαῖον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐζητήθησαν γενικώτεραι πληροφορίαι περὶ τοῦ σχολείου Τύρινθος ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι μὲν ἀναγκαῖον νὰ συσταθῶσι σχολεῖα ἀγροτικὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι πρὸς σύστασιν αὐτῶν ἐλλείπουσι, διότι τὸ ὑπάρχον γεωργικὸν σχολεῖον τῆς Τύρινθος δὲν ἔφερε μέχρι τοῦδε τοὺς ἀναλόγους καρποὺς διὰ λόγους ἀγνώστους· διάφοροι ὑπότροφοι οἵτινες ἐσπούδασαν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο δὲν ἠθυνήθησαν νὰ γίνωσιν ἱκανοὶ ἐκτὸς ἑνὸς μόνου ζητηθέντος εἴς τινα ἐπαρχίαν, καὶ τοῦτο ἀπεθάρρυνε τοὺς ἐπιλοίπους ὑποτρόφους· μόλις δὲ ἤδη ἤρχισαν νὰ ζητῶνται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τὰ εὐρωπαϊκὰ ἄροτρα, ὥστε θέλουσι ζητηθῆ κατόπιν καὶ οἱ ἀνήκοντες μαθηταὶ ὡς διδάσκαλοι διὰ τὴν ἐφαρμογήν. Πρὸς τὴν πρόοδον δὲ τοῦ σχολείου τῆς Τύρινθος ἐβόησε νὰ προμηθευθῆ ἐξ Εὐρώπης Γάλλος τις πρακτικὸς ἐπὶ τῆς γεωργίας, ὅστις ὑπάρχεται πολλὰ ἐπωφελῆ ἀποτελέσματα· ὅταν τὸ τοιοῦτον κατορθωθῆ τότε εἶναι εὔκολον νὰ διανεμηθῶσιν εἰς ἁπάσας τὰς ἐπαρχίας ἀνὰ εἷς διδάσκαλος ἐπὶ τῆς πρακτικῆς γεωργίας κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου.

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ὅτι ὑποστηρίζει τὴν ἀναγκαίαν ταύτην εἰσαγωγὴν τῶν ἀλλοδαπῶν πρακτικῶν γεωργῶν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Τύρινθος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἤκουσα ὅτι οὗτος ἐξαιτεῖται τὴν ἐξασφάλισίν του ἐπὶ τρία ἢ πέντε ἔτη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑλλάδος, λέγω, ὅτι πρέπει ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τῆς διορθώσεως αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως.

Ἀπήντησεν αὖθις ὁ Κ. πρωθυπουργός, ὅτι καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη διορθωθῇ εἰς τρόπον ὥστε οὔτε τὸ δημόσιον νὰ εἶναι ὑποχρεωμένον καὶ δεσμευμένον, οὔτε οὗτος νὰ μένῃ ἄνευ ἐξασφαλίσεως· ἐσυμφωνήθη λοιπὸν νὰ διαρκῇ ἡ ὑπηρεσία τούτου οὔτε ὀλιγώτερον τῶν τριῶν ἐτῶν οὔτε περισσότερον τῶν 5 καὶ νὰ ἀνανεοῦται ἡ συμφωνία κατ' ἔτος.

Ἀκολούθως ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἐξαιτήσατο πληροφορίας 1) περὶ τινος νέου ἀποσταλέντος εἰς Εὐρώπην ἵνα τελειοποιηθῇ εἰς τὴν τέχνην τῆς ξυλογραφίας ἐναντίον τῆς τάξεως ἐναντίον τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ συναγωνισμοῦ, ὅστις ἐγίνετο πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπὸν, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἀποστολεὶς δὲν ἔλαβε μέρος προσποιηθεὶς ἀσθένειαν, καὶ ἐναντίον τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ σχολείου· καὶ 2) περί τινος ἄλλου ἀποσταλέντος ἐν τῷ σχολείῳ τῶν τεχνῶν ὅπως σπουδάσῃ μαθήματά τινα ἐκ τῶν κατωτέρων τῆς μαθηματικῆς ἐπὶ σκοπῷ ἀποστολῆς αὐτοῦ ὡς ὑπατρόφου εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐνῷ δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐννοήσῃ τὸ παραμικρὸν, δι' ὃν λόγον καὶ παρητήθη ὁ διδάσκαλος τῶν μαθηματικῶν Κ. Παπαδάκης ὡς ἐπιπλήξεως διὰ τὴν ἄρνησίν του ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν μαθηματικῶν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ἀληθῶς ὁ νέος περὶ οὗ ἐλάλησεν ὁ προαγορεύσας δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὸν συναγωνισμὸν καθὸ ἀσθενήσας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νέος οὗτος ἔδωσεν ἀρκετὰ δείγματα προόδου περισσοτέρας ὅλων τῶν ἄλλων διὰ νὰ μὴ μένῃ ἀργὸς μέχρι τοῦ ἑπομένου ἔτους ἀπεστάλη εἰς τὴν Εὐρώπην ὅπως τελειοποιηθῇ ὅσον εἶναι δυνατὸν ταχύτερον, καὶ ἐπανερχόμενος μεταδώσῃ τὴν τέχνην τῆς ζωγραφίας καὶ εἰς ἄλλους μαθητάς· ὁ ἕτερος, περὶ οὗ ὡσαύτως ἔκαμε λόγον ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ἔχει φυσικόν τινα νοῦν ἔξοχον μηχανικὸν τοῦ ὁποίου πολλὰ ἔδωσε δείγματα· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος εἶναι ἄμοιρος τῶν ἀναγκαίων γραμμάτων ἀπεστάλη εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ὅπως σπουδάσῃ τὰ ἀναγκαῖα μαθήματα ἐξ ὧν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἱκανότης καὶ τὸ ἐπιδεκτικὸν τοῦ φαινομένου ἤδη ἔξοχου νοός του.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ὅτι καθὰ ἐκ τῶν λεχθέντων ἀποδεικνύεται παρεδιάσθη ἡ τάξις ἥτις ἐπικρατεῖ ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν νέων ἐν Εὐρώπῃ πρὸς τελειοποίησιν τῶν γνώσεών των.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 εἶπε τὰ ἑξῆς· Νομίζω ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν Γεωμετρῶν καὶ Μηχανικῶν ἔπρεπε νὰ ἐρελαίσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ νὰ κανονισθῇ αὕτη ἅπαξ διὰ παντὸς, ὥστε αἱ θέσεις νὰ εἶναι νενομοθετημέναι καὶ νὰ μὴ προσγίγνεται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὔξησις δαπάνης ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει· ταυτοῦτο μάλιστα καθόσον εἰς τὰς στρατιωτικὰς θέσεις δὲν συμβαίνει ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὰς πολιτικὰς, διότι εἰς τὰς δευτέρας ὑπάρχει ὡρισμένη ἡ μισθοδοσία, ἐνῷ εἰς τὰς πρώτας τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ προσληφθησομένου ἀξιωματικοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἀνάγκη λοιπὸν διὰ νὰ παύσωσιν αὐταὶ αἱ ἀνωμαλίαι νὰ σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις ὡρί-

μως καὶ νὰ θέσῃ τὰ σώματα ταῦτα ὑπό τινα ὀργανισμόν, ὥστε αἱ θέσεις αὐτῶν νὰ εἶναι νενομοθετημέναι.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν· ὅτι οἱ προβιβασμοὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἐνεργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταστατικῶν κανονισμῶν καὶ νόμων· οἱ δὲ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα ἀξιωματικοὶ δὲν προβιβάζονται εἰμὴ ὅταν ἔλθωσιν εἰς τὴν κανονισμένην σειράν, οὗτοι δὲν μισθοδοτοῦνται εἰμὴ ἐκ τοῦ ὑπουργείου εἰς ὃ ἐργάζονται, καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς δικαίωμα πρὸς προβιβασμόν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἡ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Γεωμετρικὴ ὑπηρεσία εἶναι ὑπηρεσία πολιτική. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο μὴ ἔχον πολιτικοὺς Γεωμέτρας ἐδανείσθη καὶ δανείζεται τοὺς τοιούτους ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς μόνον τὸν νενομισμένον μισθὸν τῆς ὑπηρεσίας, διότι τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ ἀποδίδει εἰς αὐτοὺς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιωτικοὶ οὗτοι Γεωμέτραι ἔχουσιν ἄλλον προορισμὸν καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου θέλουσιν εἶσθαι περιορισμένοι νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὸν στρατιωτικὸν κλάδον, πρέπει διὰ ταῦτα νὰ εὐχηθῶμεν πρὸ πάντων ὥστε νὰ γίνῃ φροντὶς ἀπὸ τοῦδε περὶ πολιτικῶν Γεωμετρῶν καὶ Μηχανικῶν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει συνιστάμενον εἰς δρ. **539,167:56,100.**

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ Κεφάλαια Γ'. «Δημόσιοι Οἰκοδομαὶ» Ζ'. «Ὁδοποιΐα» καὶ Η'. «Λιμένες» μετὰ τῶν διαφόρων ἄρθρων αὐτῶν, ἐγένοντο δι' εἰδικῆς ἐρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, συνιστάμενα τὸ μὲν εἰς δρ. **141,300,** τὸ δὲ εἰς δρ. **101,000** καὶ τὸ τρίτον εἰς δρ. **45,000.**

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ Κεφαλαίου Θ'. «Βοήθειαι» ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε· μίαν παρατήρησιν θέλω κάμει ἤτις εἶναι συνέχεια τῆς κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν ἐκφρασθείσης ἰδέας μου, τινὰ τῶν βοηθημάτων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, περὶ ὧν ἤδη πρόκειται, εἶναι διαρκῆ καὶ ἀλλοιώνουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς βοηθείας ὑπαγόμενα μᾶλλον εἰς τὰς συντάξεις, δι' οὓς ἀνέπτυξα ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδριάσει λόγους· διὰ τοῦτο λέγω ὅτι ἐκ τῶν βοηθημάτων τούτων πρέπει νὰ χωρισθῶσι τὰ διαρκῆ καὶ νὰ κανονισθῶσι ταῦτα διὰ νόμου.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. Πρωθυπουργός· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ποσά τινα ἐκ τοῦ Κεφαλαίου τούτου τῶν βοηθημάτων χορηγοῦνται εἰς ἀρχαίους ὑπαλλήλους οἵτινες εἰσὶν ἐκτὸς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ἡ διάρκεια τῶν βοηθημάτων τούτων δὲν εἶναι τοσαύτη ὥστε νὰ καταστήσῃ ταῦτα σύνταξιν, διότι οἱ λαμβάνοντες αὐτὰ ὑπάλληλοι ἄλλοτε μὲν ἐπανέρχονται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἄλλοτε χάνουσι τὸ λαμβανόμενον ἐκ τινος μεταγενεστέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἄλλοτε εὑρίσκονται εἰς ἄλλας περιστάσεις ὥστε δὲν δύναται νὰ προΐδῃ τὰ τοιαῦτα βοηθήματα εἰδικὸς νόμος, ὅπως ἐξέφρασεν ὁ προλαλήσας, διότι εἶναι καὶ δυσκατόρθωτος.

Ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· ὅτε κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν ἐσυζητεῖτο ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεστήριξα γνώμην ἐναντίαν ἐκείνης τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἂν καὶ ἐθεώρησα κατὰ μέγα μέρος παραβεβιασμένους τοὺς συνταγματικοὺς τύπους. Εἶπον ἐν τῇ συνεδριάσει ἐκείνῃ πολλοὺς λόγους καὶ μεταξὺ τούτων παρένειρον καί τινα λόγον τὸν ὁποῖον ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ θεωρῶ πραγματικῶς ὑφιστάμενον καὶ ὑπάρχοντα, καὶ διὰ τοῦτο ἔρχομαι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τούτου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ προερχομένης ἰδέας μου.

Ἐπειδὴ ὁ Κ. πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ διάρκεια τῶν βοηθημάτων ἐὰν εἶναι τοσαύτη ὥστε νὰ ὑφίσταται ἀνάγκη πρὸς καταρτισμὸν εἰδικοῦ νόμου, διότι οἱ λαμβάνοντες τοιαῦτα βοηθήματα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων περιστάσεων, χάνουσι ταῦτα καὶ ἐκ τινος μεταγενεστέρας τυχὸν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διὰ ταῦτα λέγω ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄτοπον καὶ δέον ὥστε οἱ κρινόμενοι ἄξιοι τῶν τοιούτων βοηθημάτων νὰ λαμβάνωσιν αὐτὰ μονίμως καὶ σταθερῶς, καὶ πρὸς τοῦτο ἔτι μᾶλλον ἀπαιτεῖται νὰ ἐλθῃ εἴτε εἰδικὸς διὰ τοὺς ἀναφερομένους εἴτε γενικὸς περὶ συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων νόμος, ὅστις εἶναι ὁ κυριώτερος καὶ ὁ οὐσιωδέστερος.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· τὸ μέρος τοῦτο τῶν βοηθημάτων περιβάλλειν καὶ συντάξεων θέλει εἶσθαι πάντοτε ἀνώμαλον· ἡ δὲ διάκρισις καὶ ἐκκαθάρισις αὐτῶν θέλει ἐπέλθει διὰ τοῦ γενικοῦ νόμου τῶν συντάξεων στηριζομένου εἰς προσόντα· καθίσταται λοιπὸν ἀναγκαῖον διὰ πολλοὺς λόγους ἵνα ἡ Κυβέρνησις ἐπισπεύσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νόμου τούτου διὰ νὰ παύσωσι τὰ παράπονα.

Επήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῶν βοηθημάτων πρὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνέβαινεν εἰς δραχμὰς 85,000 περίπου, ἀλλ' ἀφοῦ ἓξ τῶν βοηθημάτων τούτων τινὰ ἀναβαίνοντα εἰς δραχμὰς 16,000 περίπου μετεβιβάσθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, κατὰ τὴν ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδριάσει ἀναγνωσθέντα πίνακα, ἔπρεπε νὰ ἐλαττωθῶσι ταῦτα ἤδη εἰς δραχμὰς 60,000 ὡς ἔγγιστα, ταῦτα δὲ ἀπ' ἐναντίας οὐ μόνον δὲν ἠλαττώθησαν ἀλλὰ μᾶλλον ηὐξησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὸς εἰς δραχμὰς 105,500. Ἐξετάσας ταῦτα δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ μάθω ἄλλο τι εἰμὴ ἂν ὑπάρχῃ ὡς ἔγγιστα δικαιοσύνη τὴν ὁποίαν δὲν εἶδον, διότι ὑπάρχουσιν ἐγκαταλελειμμένοι πολλοὶ ἄνδρες ἔχοντες, ἂν ὄχι πλείονας, τοὐλάχιστον ἴσας ἐκδουλεύσεις τῶν λαμβανόντων τοιαῦτα βοηθήματα κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ παρουσιασθέντα κατάλογον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει, συνιστάμενον ἐκ δραχμῶν 105,500, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον Κεφάλαιον Ι. «Ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου τῆς Πρωτευούσης τοῦ Κράτους» συνισταμένων ἐκ δραχμῶν 50,000 καθὼς ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν χρῆσιν 1858 συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 2,305,807:96,100.

Μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία μετέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἀναγνωσθὲν δὲ τὸ Κεφάλαιον Α. «Κεντρικὴ ὑπηρεσία» ἐκ δραχμῶν 494,201, μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1—3 ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος κατόπιν τοῦ Κεφαλαίου Β'. «Κλῆρος» ἐκ δραχμῶν 179,327:88,100 μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1—9 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 ὅτι αἱ περιθάλψεις καὶ βοήθειαι πρέπει νὰ ἀνατεθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, εἰς ὃ ἀνετέθησαν τὰ περὶ τοιούτων, καθόσον εἶναι ἁρμοδιώτερον νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῶν.

Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀπήντησεν, ὅτι δὲν δυσκολεύεται νὰ πράξῃ τοῦτο, καθόσον τὸ ποσὸν περὶ οὗ ὁ λόγος δὲν δίδεται εἰς ὡρισμένας συντάξεις, ἀλλὰ περιθάλψεις εἰς οἰκογενείας, αἵτινες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τρέχωσιν ἀπὸ ὑπουργείου εἰς ὑπουργεῖον, καὶ μάλιστα εἰς οἰκογενείας αἵτινες ἔχουσιν ἀξιώσεις εἰς ἀπολαβὴν συντάξεως.

Διϊσχυρίσθησαν τινὲς οὐχὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐπέμενον ἢ νὰ παύσῃ ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου ταύτου ἐνέργεια ἐπ' αὐτοῦ, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον ὅπου καὶ τὰ λοιπὰ βοηθήματα, ἢ νὰ νομιμοποιηθῶσιν ταῦτα εἰς συντάξεις, διότι ὅσῳ μένουσιν ἀκανόνιστα τοσούτῳ αὐξάνει τὸ ποσὸν καὶ μίαν ἡμέραν θὰ καταντήσῃ μέγα.

Συμφωνήσαντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὡς πρὸς τὴν νομιμοποίησιν τῶν περιθάλψεων ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ Κεφάλαιον τοῦτο, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Γ'. «Ἀνωτέρα Ἐκπαίδευσις» ἐκ δραχμῶν 687,325 μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1—21 ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης, ὅτι ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῶν μαθημάτων τῆς ἀνωτέρω παιδείας εἶναι μακρὸς, καὶ τοῦτο φαίνεται διότι ὡς ἐν παρέργῳ κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐκπαίδευσις γίνεται διακοπτομένων πολλάκις τῶν παραδόσεων καὶ τοῦτο λέγω ὅτι ἴσως ἐκπηγάζει χωρὶς νὰ ἀδικήσω τοὺς Κ.Κ. καθηγητὰς ἐκ τοῦ ὅτι τινῶν τὰ κύρια ἔργα εἶναι ἄλλα τὰ δὲ τῆς καθηγήσεως πρόσθετα ἡ δὲ μισθοδοσία ἀνεπαρκὴς καὶ ἂν ταῦτα οὕτως ἔχωσι, παρακαλῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μὴ διστάσῃ καὶ φέρῃ τὴν ἁρμοδίαν θεραπείαν δι' οἵας δήποτε δυσοίας ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου. Προσέτι ηὐχήθη, ὅτι αἱ στῆλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ἐπειδὴ ἀποτελοῦσιν ἕνα τῶν ὡραιοτέρων περιπάτων τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν δημοσίων ἀρχαίων κομψευμάτων εἶναι ἀνάγκη τέλος νὰ ληφθῇ ἐν μέτρον, ὅπως καὶ ἡ θέσις αὕτη καθαρισθεῖσα καὶ καλλωπισθεῖσα καταστῇ ἐπίσης ἐράσμιλλος τῶν περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἐνεργουμένων καλλωπισμῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας καὶ τὸ Κεφάλαιον Γ'. ὅπως ἔχει.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν τὸ Κεφάλαιον Δ'. «Δημοτικὴ Ἐκπαίδευσις» ἐκ δραχμῶν 138,372 μετὰ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1 καὶ 2 καὶ ἐγένετο δεκτὸν μὲ τὰς αὐτὰς ἐπὶ τῶν περιθάλψεων παρατηρήσεις.

Ἀναγνωσθὲν ἐπίσης τὸ Κεφάλαιον Ε'. «Ὑποτροφίαι» ἐκ δραχμῶν 54,260 ἐγένετο δεκτὸν μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ παρουσιάσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς κατάλογον ὀνομαστικὸν τῶν ὑποτρόφων.

Ἀναγνωσθὲν τελευταῖον καὶ τὸ Ϛ'. Κεφάλαιον «Ἔξοδα

κλεισμένων χρήσεων» ἐκ δραχμῶν 975,31 ἐγένετο δεκτὸν ἄνευ τινος παρατηρήσεως· ὅπως καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1858 συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 1,109,680:19,100.

Κατόπιν τῆς Γερουσίας μεταβάσης εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων εἰς τῶν Γραμματέων ἀνέγνωσεν αὐτὸ μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος, ἐψηφοφόρησε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολλεκτῶν ΚΚ. Ν. Πρασσακάκη καὶ Ν. Μαυρομμάτη ἥτις ἐγένετο διὰ ψήφων 30 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων νόμου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνς. Προβελέγγιος	Ν
Γεώργιος Δασειώτης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου 1 ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος, ἐφ' ἧς ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ δεχθῇ τοὺς ἐν αὐτῇ τιθεμένους ὅρους προθεσμίας πρὸς ἀπότισιν τοῦ νομίμου φόρου, ἀλλ' εἶχε θέσει τὸ νὰ λαμβάνῃ εἰς εἶδος ἀμέσως τὸν φόρον ἐν περιπτώσει δυσκολίας εἰσπράξεως τοῦ χρήματος, διὰ τῆς προθεσμίας ὅμως τῶν 30 ἡμερῶν, θὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη ἐγγυήσεως καὶ ἀγνοεῖ ὁποίαν χρῆσιν θέλει κάμει αὐτὸς καὶ πῶς θέλει καταρτισθῇ.

Οὐχ ἧττον ὅμως, προσέθηκε, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ εὐκολία αὕτη τῆς προθεσμίας, διότι ὁ χωρικὸς βεβαίως εἶναι ἀδύνατον, ὡς ἐκ τῶν ἀναγκῶν του νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον του, ὅτε ὁ καρπός του εἰσέτι εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀλώνια. Περὶ τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν πολλοὶ ἐλάλησαν καὶ ὑπεστήριξαν αὐτήν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος προσέθηκε μάλιστα, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν δυσκολεύεται νὰ δεχθῇ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, οὐχ ἧττον ὅμως διστάζει ὡς πρὸς τὰς διατυπώσεις τῆς ἐγγυήσεως, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι μέλος, ἂν συμφωνῇ μετ' ἐμοῦ, δὲν θέλω διστάσει νὰ δεχθῶ ἄλλο τι προσφορώτερον ἐκτὸς τῆς προθεσμίας μέσον ἀρκεῖ νὰ εἶναι ὑπὲρ τῆς εὐκολίας τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐπρότεινε τὸν διὰ Β. Διατάγματος κανονισμὸν εἰς τὰ τῆς ἐγγυήσεως. Ἀλλὰ τινῶν ἀντιλεξάντων εἰς τοῦτο, καὶ θεωρηθέντος ὅτι δὲν προσφέρει τὴν εὐχομένην εὐκολίαν καὶ ἀσφάλειαν, ὁ Κ. Ψύλλας ἐπρότεινεν, ὅτι θεωρεῖ ἀρκούντως καθαρὰν καὶ σαφῆ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς τὸ περὶ ἐκτιμήσεως τῆς ἐγγυήσεως ὅτι αὕτη ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ ταμία. Ἐνταῦθα πολλῶν διαφωνούντων περὶ τῆς τροπολογίας ἡ συνεδρίασις διεκόπη ἐπὶ πέντε λεπτά, καθ' ἃ ἀποχωρήσασα ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐσυμβιβάσαν τὰς ἐπὶ ἐπὶ τῆς τροπολογίας διαφωνίας καὶ τοὺς διαταγμοὺς τροποποιηθείσας ὡς ἑξῆς·

«Ἄρθρον 1. Ὁ ἐνοικιαζόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν σταφιδῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται κατὰ τὸ ἄρθρον 29 ΣΟΖ'. νόμου καὶ ἀποδίδεται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα ἢ εὐθὺς μετὰ τὴν βεβαίωσιν ἢ ἐντὸς τριακονθημέρου προθεσμίας ἐπὶ ἀξιοχρέῳ ἐγγυήσει παραδεχομένῃ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ταμία. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι νὰ προσαγάγωσιν εἰς

»τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς ἢ τῆς ἐγγυήσεως.
»Ἄλλως ἔχων οὗτος ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώ-
»σεις τῶν κατασχετῶν, ἐνεργεῖ κατάσχεσιν ἐπὶ ἀναλόγου
»ποσοῦ σταφιδοκαρποῦ τῇ συμπράξει ἑνὸς δημοσίου ὑπαλ-
»λήλου ἢ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, δημαρχικοῦ ἢ εἰδικοῦ πα-
»ρέδρου ἢ ἀστυνόμου. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἐνοίκιον ἐξοφληθῇ καὶ
»τοῦτο βεβαιωθῇ ἐπισήμως παρὰ τοῦ ταμίου δι' ἐγγράφου
»αὐτοῦ παραδοθέντος εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, τότε μόνον οἱ φο-
»ρολογούμενοι ἀποβιβάσουσιν εἰς αὐτὸν τὸ τυχὸν προκύπτον ἐκ
»τοῦ ἐνοικίου κέρδος, ὅπερ ἀνήκει εἰς αὐτόν.

»Τοιαύτην κατάσχεσιν ἐνεργεῖ ὁ ἐνοικιαστὴς καὶ ὡς πρὸς
»τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἐπὶ τῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων,
»ἅτινα ὁ φορολογούμενος δὲν ἀπέδωκε κατὰ τὰς διατάξεις 14,
»15 καὶ 16 τοῦ νόμου ΣΟΖ'. προηγουμένη ἀδεια τοῦ Οἰκονο-
»μικοῦ Ἐφόρου.

»Οἱ κατασχεθέντες καρποὶ ἐναποταμιεύονται κατὰ τὰ ἄρθρα
»16 § 2 καὶ 31 τοῦ ἀνωτέρω νόμου.»

Καὶ ἡ Γερουσία παρεδέχθη αὐτὴν δι' εἰδικῆς χειροτονίας.

Κατόπιν ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Β'. ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐζήτησε διασαφήσεις, ἂν δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ δὲν ἀναδέχεται ἀπέναντι τῆς ἐλαττώπεως τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὰ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, διότι τότε ἀφίνει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῶν καθυστερημάτων, τὸ ὁποῖον αὐξάνει καὶ διὰ τοῦ ἀναδεικνυομένου ἐνίοτε ἐλείμματός του.

Ὁ δὲ Κύριος ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἐπειδὴ τὸ σύστημα τῶν διπλωτύπων, παρέζει καταχρήσεις καὶ δυσκολίαν ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερημάτων, δι' αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου ἡ Κυβέρνησις ἐννοεῖ, ὅτι θέλει καταδιώκει τόν τε ἐνοικιαστὴν καὶ φορολογούμενον μέχρις ἐξοφλήσεως.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπως καὶ τὸ 3 4 καὶ 5 ἐγένοντο δεκτὰ δι εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας προστεθεισῶν ἐπὶ τοῦ Β' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 μετὰ τὰς λέξεις — «μέχρι τέλους Μαΐου» — τῶν ἐφεξῆς λέξεων — «κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μέχρι τέλους Ἰουνίου».

Ἐπίσης ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 6 7 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας προστεθεισῶν ἐπὶ τοῦ 7 ἄρ-

θρου μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ μηνὸς Ἰουνίου» τῶν ἐφεξῆς λέξεων «κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τὴν πέμπτην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου.

Ὁμοίως τὸ ἄρθρον 8 9 10 11 12 13 14 ἀναγνωσθέντα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ψηφοφορίας.

Ψηφορηθέντος δὲ καὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μαυρομμάτην καὶ Ν. Πρασσακάκην ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 27 παμψηφεί· ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων νόμου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Ἄγγελος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Κωνσταντῖνος Καλάρης . . .
Τάκης Μαγγίνας . . . . Ν	Γσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καλῆς . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ἀντων. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . .
Ριχάρδος Τζιώρτ	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστ. Σ. Χαλαλάμπης . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγιώτης Αἰδωρίκης . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . . Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαχλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρκατζάνης . . Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης Ν

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον καθὰ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὡς ἐφεξῆς·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἦλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

» Ἄρθρον **1**. Ὁ ἐνοικιαζόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς στα-
» φίδος Ἦλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται κατὰ τὸ
» ἄρθρον 29 τοῦ ΣΟΖ'. Νόμου, καὶ ἀποδίδεται κατ' εὐθείαν εἰς
» τὸ δημόσιον ταμεῖον παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα,
» εὐθὺς μετὰ τὴν βεβαίωσιν, ἢ ἐντὸς τριακονθημέρου ἀπὸ τῆς
» βεβαιώσεως προθεσμίας ἐπὶ ἀξιογρέῳ ἐγγυήσει παραδεχομένῃ
» ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ταμίου. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι
» νὰ προσαγάγωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρω-
» μῆς ἢ τῆς ἐγγυήσεως. Ἄλλως ἔχων οὗτος ὅλα τὰ δικαιώ-
» ματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν καταγγετῶν, ἐνεργεῖ κατά-
» σχεσιν ἐπὶ ἀναλόγου ποσοῦ σταφιδοκαρποῦ τῇ συμπράξει
» ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, δημαρ-
» χικοῦ ἢ εἰδικοῦ παρέδρου ἢ ἀστυνόμου. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἐνοίκιον
» ἐξοφληθῇ καὶ τοῦτο βεβαιωθῇ ἐπισήμως παρὰ τοῦ ταμίου
» δι' ἐγγράφου αὐτοῦ παραδοθέντος εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, τότε
» μόνον οἱ φορολογούμενοι ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν τὸν τυχὸν πρό-
» κριτον ἐκ τοῦ ἐνοικίου κέρδος, ὅπερ ἀνήκει εἰς αὐτόν».

Τοιαύτην κατάσχεσιν ἐνεργεῖ ὁ ἐνοικιαστὴς καὶ ὡς πρὸς τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἐπὶ τῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων, ἅτινα ὁ φορολογούμενος δὲν ἀπέδωκε κατὰ τὰς διατάξεις **14**, **15** καὶ **16** τοῦ νόμου ΣΟΖ'., προηγουμένης ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου. **16**

Οἱ κατασχεθέντες καρποὶ ἐκποιοῦνται κατὰ τὸ ἄρθρ. **§ 2** καὶ **31** τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Ἄρθρ. **2**. Τὸ δημόσιον δὲν παραδέχεται εἰς πίστωσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ καθυστεροῦντα παρὰ τῶν φορολογουμένων. Ταῦτα ἕως καὶ τὸ τυχὸν ἔλλειμμα τοῦ ἐνοικίου καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτοῦ, καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων κειμένας διατάξεις καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ΣΟΖ'. ὁριζομένας προθεσμίας.

Περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἐτησίας προσόδου τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων κτημάτων.

Ἄρθρ. **3**. Ὅταν κτῆμά τι παράγῃ ἀναμιξ διάφορα προϊόντα

ἐκ τῶν κατὰ στρέμμα φορολογουμένων, ἢ κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος αὐτῶν συγκεραλαιοῦται, καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιβάλλονται ὅ,τε ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, χαρακτηριζομένου τοῦ κτήματος κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον προϊὸν αὐτοῦ.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. **4**. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος εἰσπράττεται εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφοράν. Βεβαιοῦται δὲ εἰς τὸ παράλιον ὑπὸ τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς, ἢ ἄλλων τοῦτο ἐπιφορτισθέντων ὑπαλλήλων, διὰ μετρήσεως τῶν ὁμαθῶν ἢ ζυγίσεως εἰς καντάρια, ὅταν καὶ ὅπου δὲν σχηματίζονται ὁμαθοί.

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοειδιοκτήτων συκοδένδρων.

Α. *Δήλωσις.*

Ἄρθρ. **5**. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοειδιοκτήτων συκοδένδρων, ἐπιβαλλόμενον εἰς χρήματα βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Πᾶς ἐμφυτευτὴς ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου μέχρι τέλους Μαΐου κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μέχρι τέλους Ἰουνίου εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖνται τὰ φορολογητέα συκόδενδρα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁροθεσίαν ἑκάστου τεμαχίου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλει δηλώσει συνάμα καὶ τὰ μήπω φορολογητέα συκόδενδρα, σημειώνων καὶ τὴν ἡλικίαν τούτων.

Ἡ δήλωσις τῶν ἅπαξ δηλωθέντων συκοδένδρων δὲν ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, καὶ κατὰ ταῦτα τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν ἅπαξ γενομένων δηλώσεων, καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἀναθεωρήσεως, εἰς δὲ τὰ μήπω συμπληρώσαντα τὴν φορολογήσιμον ἡλικίαν δένδρα, τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπιβάλλεται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς.

Ἡ παράλειψις τῆς δηλώσεως ἐκ μέρους τῶν κατόχων συκοδένδρων ἐθνικοιδιοκτήτων, καὶ ἡ τυχὸν μὴ ἐξακρίβωσις αὐτῶν διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως οὐδὲν δικαίωμα ἰδιοκτησίας παρέχει εἰς αὐτούς, τὸ δὲ δημόσιον δὲν ἀπύλλυσι τὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματά του.

Ἂν δ' ἀκολούθως ἐκλείψῃ τι ἐκ τῶν δηλωθέντων ἡ δι' ἀναθεωρήσεως ἀνακαλυφθέντων δένδρων, ἀπόκειται εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν· μόναι δὲ αἱ μέχρι τέλους Μαΐου παρουσιασθεῖσαι περὶ τούτου δηλώσεις λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὴν μὴ ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρ. 6. Πᾶσα δήλωσις συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ ἡ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν ἐπιθεωρημένη ὑπὸ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται ἐν τῷ δημαρχείῳ.

Ἄρθρ. 7. Ὁ δήμαρχος μεταγράφει ἐπὶ προσωπικῆ εὐθύνῃ του τὸ περιεχόμενον τῶν δηλώσεων εἰς βιβλίον πρὸς τοῦτο ὡρισμένον τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ κλείεται τὴν πέμπτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τὴν πέμπτην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου καὶ τὴν ἐπιοῦσαν παραπέμπεται μετὰ τῶν στελεχῶν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Σημείωσις ἐξ αὐτοῦ περιέχουσα τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν δένδρων τε ὡς ὑπαρχόντων, καὶ τῶν ὡς ἐκλιπόντων δηλωθέντων, τὴν θέσιν τοῦ κτήματος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐμφυτευτοῦ ἐκτίθεται εἰς τὰ δημαρχεῖα καὶ τὰ παραδρεῖα.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Παγίου Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα ὡς πρὸς τὰ φορολογήσιμα συκόδενδρα.

Β'. *Ἀναθεώρησις*

Ἄρθρ. 8. Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει νὰ διατάξῃ ἀναθεώρησιν ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἅμα παρατηρήσῃ ἢ ὑποπτευθῇ ὅτι ἐμφυτευτής τις δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ συκόδενδρα, ἢ ἐχαρακτήρισε δένδρα φορολογήσιμα ὡς μὴ φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσε τὴν ἡλικίαν μὴ φορολογησίμων μικροτέραν τῆς ἀληθοῦς, ἢ παρέλειψε νὰ τὴν σημειώσῃ, ἢ ἐδήλωσεν ὡς ἐκλιπόντα δένδρα ὑπάρχοντα.

Ἄρθρ. 9. Ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργεῖται μέχρι τέλους Αὐγούστου ὑφ' ἑνὸς οἰκονομικοῦ, καὶ ἑνὸς δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, συμφωνούσης δὲ διαφωνίας ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

Πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀναθεωρήσεως οἱ ἐμφυτευταὶ προσκαλοῦνται διὰ τοῦ σχετικοῦ δημάρχου διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτὴν ἂν θέλωσι.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναθεωρήσεως ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον τὸ ὁποῖον ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως ἐπιβαρύνουσι τοὺς μὴ δηλώσαντας τὰ συκόδενδρα κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐμφυτευτάς· διανέμονται δ' ἐξίσου μεταξὺ τῶν μὴ ἀκριβῶς δηλωσάντων ἑκάστης πρὸς ἀναθεώρησιν ὁριοθείσης περιφερείας, καὶ εἰσπράττονται ἐπίσης διοικητικῶς· ἂν δ' ἡ δήλωσις ἀποδειχθῇ ἀκριβής, τὰ ἔξοδα ταῦτα πληρώνονται ἀπὸ τὸ δημόσιον καὶ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὸ ἀναλογοῦν ἑκάστῳ μέρος.

Ὁ οἰκονομικὸς ὑπάλληλος διορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐφόρου, ἡ δ' ἀποζημίωσις αὐτοῦ προσδιορίζεται κατ' ἀποκοπὴν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὁ δὲ δημοτικὸς ὑπάλληλος διορίζεται ὑπὸ τοῦ δημάρχου, ὁριζομένης τῆς ἀποζημιώσεως τούτου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, καὶ προκαταβαλλομένης ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον.

Γ'. *Ποιναί.*

Ἄρθρ. 10. Ὁ ἐμφυτευτὴς ὅστις δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ φορολογήσιμα συκόδενδρα ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζομένης προθεσμίας, ἢ ἐχαρακτήρισε ταιαῦτα ὡς μὴ φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσεν ὡς ἐκλιπόντα, ἐνῷ ὑπάρχουσι, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, οὗ τινος τὴν πληρωμὴν προσεπάθησε ν' ἀποφύγῃ.

Ὅστις δὲ δὲν ἐδήλωσεν ἅπαντα τὰ μήπω φορολογήσιμα, ἢ ἐσημείωσε τὴν ἡλικίαν τούτων μικροτέραν τῆς ἀληθοῦς, καὶ ἐξακολουθεῖ κρύπτων τὰ δένδρα ἢ τὴν ἡλικίαν αὐτῶν μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς φορολογησίμου τιμωρεῖται μὲ τὴν ἀνωτέρω ποινήν.

Ἄρθρ. 11. Ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 38 τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐγγείων φόρων νόμου ΣΟΖ'. ἐπιβαλλομένων προστίμων, ἀπολύεται μετὰ τὴν εἴσπραξιν, ἓν τρίτον εἰς τὸν μηνυτήν, καὶ ἓν τρίτον εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Δ'. *Εἴσπραξις.*

Ἄρθρ. 12. Ἡ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον πληρωμὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοδιοικήτων συκῶν γίνεται μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἄρθρ. 13. Τὰ ἄρθρα 2—12 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοδιοικήτων μωρεαδένδρων.

Ἄρθρ. 14. Ὅλαι αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὸν παρόντα νόμον σχε-

τικαὶ διατάξεις τοῦ περὶ βεβαιώσεως τῶν ἐγγείων φόρων ΣΟΖ' νόμου ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματον ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 25 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δούκαν, ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τελωνιακοῦ δασμολογίου καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γένῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπὴ σας τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον νέου τελωνιακοῦ δασμολογίου, τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογηματὴν ἔκθεσιν καὶ τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, παρατηρεῖ·

Ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνταχθὲν μετὰ πολυχρονίων σκέψεων καὶ μελέτην, οἵαν ἀπήτει ἡ σπουδαιότης τοῦ πράγματος, καὶ μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῶν τε ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλληνικῶν Προξενείων,

στηρίζεται ἐπὶ ἀρχῶν, αἵτινες ἐγγυῶνται τὴν ἐπιθυμητὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παρέχει ὅλας τὰς εὐκολίας εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τῆς ἐπιβολῆς μετρίου δασμοῦ ἐπί τε τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς τῶν παντὸς εἴδους ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων.

Ὅτι ὑπόσχεται τὴν ἑβδομάδων καὶ ἐντὸς δεκαετίας πλήρη ἀτέλειαν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐμψυχόνει ἀρκούντως τὴν παραγωγὴν καὶ ὅτι καταργῶν τέλος πάντων τὸ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦν καταβλιπτικὸν εἰς τὸ ἐμπόριον σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως, ἀντικαθιστᾷ ἀντ' αὐτοῦ τὸ σύστημα τοῦ ἐπὶ τοῦ βάρους τελωνισμοῦ.

Θεωροῦσα δὲ ἡ ἐπιτροπή σας κατὰ συνέπειαν τῶν παρατηρήσεων τούτων ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ πρακειμένου νομοσχεδίου ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν κοινὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμίσεως τοῦ ὑπάρχοντος τελωνιακοῦ συστήματος, καὶ πεπεισμένη ὅτι, ἂν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου δασμολογίου θέλων τυχὸν καταδειχθῆ ἐλλείψεις τινὲς ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς δασμολογίας, ἡ Κυβέρνησις θέλει σπεύσει νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἐλλείψεις ταύτας συμμορφουμένη μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6, δὲν ἐδίστασε διὰ τοὺς λόγους τούτους νὰ παραδεχθῆ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα νοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχουσι, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν τούτοις δὲν παρέλειψεν ἡ ἐπιτροπή σας νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τας ἑρεξῆς τρεῖς ἀναφορὰς διευθυνθείσας αὐτῇ ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς Γερουσίας.

1) Ἀναφορὰν πέντε πολιτῶν ἐναπογλυμμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς κατασκευῆς τοῦ Ταμπάκου δι' ἧς ἐξαιτοῦνται τὴν ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ καπνοῦ τῶν Ἀποικιῶν τοῦ ἀκατεργάστου ἤτοι τοῦ εἰς φύλλα, ὅστις ἀποκλειστικῶς χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Ταμπάκου. εἰς λεπτὰ 40 ἢ 60 τὸ πλίῦ τὴν ὀκᾶν, ἀντὶ δραχμῶν 1,50|100 κατὰ τὸ δασμολόγιον, καὶ

2) Δύο ὑφαλίας τοῦ Ἀριστείδου Τζαμουσοπούλου καὶ Ν. Γ. Παπαϊωάννου ρισοπαιῶν ἐξαιτουμένων τὴν αὔξησιν τοῦ δασμοῦ ἐπὶ ρυζίων τῶν Τουνεζικῶν ρισίων πέραν τοῦ διὰ τοῦ νέου δασμολογίου ἐπιβαλλομένου, ἐπὶ δὲ τῶν τῆς Βιέννης πρὸς δραχμὰς 9,50|100 τὴν ὀκᾶν.

Θεωρήσασα δὲ ἡ ἐπιτροπή σας ἀξίας λόγου τὰς παρατηρήσεις, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ αἰτήσεις τῶν ἀναφερομένων, ὡς ἀφορώσας τὴν ἐμψύχωσιν δύω κλάδων τῆς ἐπιτοπίου βιομηχανίας ἐξ ἧς πολλαὶ οἰκογένειαι διατρέφονται, γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῶσιν αὗται ὑπὸ τῆς Γερουσίας εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ τὰς λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῶν εἰρημένων συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Ἀθῆναι τὴν 28 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπή,

Ἰωάν. Χ. Πέτρου. Νικόλ. Πρασσακάκης.
Χαράλ. Παπαπολίτης. Δημ. Α. Κουντουριώτης.
Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναβιβάσεως τῶν ποσῶν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, τοῦ μὲν εἰς δραχμὰς 306,060 τοῦ δὲ εἰς δραχμὰς 33,600, ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐν τῷ ἤδη ψηφισθέντι ὑπὸ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως 1858 τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων ὑπουργείου αἱ δύω Πρεσβεῖαι Λονδίνου καὶ Παρισίων συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν μόνην παρ' ἀμφοτέραις ταῖς Αὐλαῖς, καὶ ἑπομένως ἐξεπέσθη ἀπὸ τὰ οἰκεῖα Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τὸ ἀνάλογον ποσόν.

Συμφέροντα τῆς ὑπηρεσίας ἀναφυέντα ἀκολούθως παρακινοῦσι τὴν Κυβέρνησιν νὰ διατηρήσῃ ὡς μέχρι τοῦδε καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος χωριστὴν Πρεσβείαν παρ' ἑκατέρᾳ τῶν Αὐλῶν.

Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐζητήθη παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ ἐπεψηφίσθη νὰ ἀναβιβασθῶσι τὰ ποσὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντος σχεδίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ διαληφθέντος ὑπουργείου, τὸ μὲν ἄρθρον 1 εἰς δραχμὰς 306,060, τὸ δὲ ἄρθρον 2 εἰς δραχμὰς 33,600, τουτέστι νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ δύω εἰρημένα ἄρθρα δραχμαὶ 55,000. Τὴν αὐτὴν πρόσθηκην εἰς τὸν εἰρημένον προϋπολογισμὸν ἐξαιτοῦμαι ἤδη καὶ παρὰ τῆς Γερουσίας.

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχμῶν 55,000 ἀποτελεῖται·

1) Ἀπὸ τὸν μισθὸν τοῦ πρέσβεως δραχμὰς 46,000
τῶν ὁποίων προστιθεμένων εἰς τὰς μὴ ἀφαιρεθείσας
ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1858, 2,000
ἀπαρτίζεται τὸ ποσὸν 48,000 δραχμῶν.

2) Ἀπὸ τὸν τοῦ Γραμματέως . . . . . » 6,000

3) Ἀπὸ τὴν γραφικὴν χορήγησιν τῆς Πρεσβείας » 3,000

Τὸ ὅλον δραχ. 55,000

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς θέλει ζητήσει παρὰ τῆς Γερουσίας νὰ ἀναβιβασθῶσι συμφώνως μὲ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς γενομένην ἐπιψήφισιν τὰ ποσὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ ἐνώπιον αὐτῆς ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ἡμῶν Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τοῦ μὲν ἄρθρου 1 εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἓξ χιλιάδας καὶ ἑξήκοντα ἕτοι 306,060, τοῦ δὲ ἄρθρου 2 εἰς δραχμὰς τριάκοντα τρεῖς χιλιάδας καὶ ἑξακοσίας ἕτοι 33,600. Κατὰ συνέπειαν δὲ θέλουσιν ἀναβιβασθῆ ἀναλόγως τὰ σχετικὰ ποσὰ τοῦ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος ἤδη νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1858 καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ ἐπισυνημμένου γενικοῦ πίνακος τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ἀπερασίσθη δὲ ἄνευ ἐκτυπώσεως καὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἅμα μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ σχετίζεται.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν,

σωρινῶς δι' ἕκαστον τινα περίστασιν, καὶ οὗτος ὑπεστήριζε καὶ συνέτρεχε καὶ τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα τῶν Σπαρτιατῶν ὅταν τοιαῦτα εὑρίσκοντο φιλονικούμενα εἰς Ἀθήνας. Ἔχομεν ἀνάγκην, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὡς ἐξέρασαν πάντοτε καὶ ὅλοι οἱ προκάτοχοί του, νὰ διατηρῶμεν παρὰ ταῖς μεγάλαις ἔθνεσι πρέσβεις διὰ νὰ προστατεύωσι παρὰ ταῖς προστάτισι μάλιστα Δυνάμεις τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. Ἐὰν κανὲν ἄλλο Κράτος ἔχῃ τοιαύτην ἀνάγκην νὰ διατηρῇ μονίμους πρεσβείας εἰς τὰ πεφωτισμένα ταῦτα ἔθνη, ἡ Ἑλλὰς ὅμως δὲν ἔχει τοιαύτην ἀνάγκην, διότι εἰς τὰ ἔθνη ταῦτα ἔχει ἀντιπροσώπους ὅλους τοὺς λαμπροὺς ἡμῶν προγόνους, δι' ὧν ὅλοι οἱ πρῶτοι ἄνδρες τῶν ἐθνῶν αὐτῶν, γινώσκουσι τοὺς ἀπογόνους των, ὥστε προσφέρουσιν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὅλην τὴν συμπάθειάν των· καὶ ἐὰν δὲν ὑπῆρχον αὐτοὶ οἱ ἀντιπρόσωποι κατὰ πρῶτον καὶ κατὰ δεύτερον οἱ ἕτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως οἷον οἱ Βασίλειοι οἱ Χρυσόστομοι καὶ λοιποί, ὑπῆρχον τοιοῦτοι κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα οἱ ἀνώτεροι συγγραφεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων οἵτινες ἔγραφον περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ σκληροῦ καὶ ἐπιπόνου ἐκείνου ἀγῶνος δὲν εἴχομεν πρέσβεις· καὶ ὅμως πανταχόθεν ἐπεχύθησαν αἱ συμπάθειαι τῶν λαῶν τοῦ πεφωτισμένου κόσμου ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος, βοηθεῖαι ἠθικαὶ καὶ ὑλικαὶ αὐτῶν μᾶς ἀνεκούρισαν, καὶ αἱ προσπάθειαι τούτων μᾶς ἀνύψωσαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποτελεῖν μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας τῶν Ἐθνῶν.

Τίς λοιπὸν ἡ ἀνάγκη πρεσβευτῶν μετὰ μεγάλων δαπανῶν παρὰ τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἐκ μέρους ἑτέρου Κράτους τὸ ὁποῖον μόλις δύναται νὰ ἀποζήσῃ διὰ τῶν εὐτελῶν πόρων του, καὶ ὅπερ ἔχει πολλὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας καὶ χρῄζει πρὸς αὐτὰς τὰς εἰσεργετίδας Δυνάμεις; Παρεξηγήσεις οἵας ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς δύνανται νὰ δοθῶσι ποτε ἐπισήμως; ἠμπορεῖ νὰ καλυφθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ αἱ πράξεις ἔθνους τινος παρὰ ῥαδιούργων; ἐγὼ λέγω ποτὲ καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν λάβῃ χώραν τοιοῦτόν τι, ἡ ἀλήθεια ἐπὶ τέλους θέλει θριαμβεύσῃ, διότι οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη.

Εἶπε προσέτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· ὅτι αἱ πρεσβεῖαι ἔφερον πολλάκις θεραπείαν εἰς μεγάλα συμφέροντα· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι αἱ πρεσβεῖαι εἰς τὰ μεγάλα συμφέροντα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φέρωσι καμμίαν θεραπείαν· καθόσον αὐταὶ οὐδόλως εἰσηκούσθησαν εἰς τὰς Βουλὰς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἠθέλησαν

νὰ λαβωσι περὶ ἡμῶν αἱ Δυνάμεις· φρονῶ ὅμως ὅτι αἱ Δυνάμεις αὗται αὐθόρμητοι ἔλαβον πάντοτε καὶ λαμβάνουσι μέτρα τείνοντα εἰς τὸ νὰ ἀνακύψῃ ποτε ἡ Ἑλλὰς ὡς ὁ φοίνιξ ἐκ τῆς στάχτης του· καὶ νομίζω ὅτι ὑπῆρξεν μάλιστα καὶ τις διακοίνωσις ἐκ μέρους ἑνὸς ἢ δύο τῶν πρεσβειῶν τῶν Δυνάμεων αὐτῶν περὶ τοῦ ὅτι αἱ πρεσβεῖαι καὶ αἱ δαπάναι τούτων εἰσὶ περιττα!. Συμφέροντα ἐμπορικὰ δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν· ἀλλ' ἡ δι' αὐτὰ καὶ μόνα δαπάνη τῶν πρεσβειῶν εἶναι πολὺ μεγάλη. Ἐν Παρισίοις ὅμως ὁ πρέσβυς δὲν ἔπραξε τὸ παραμικρὸν καὶ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ καταβιβασμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ σταριδοκαρποῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπιτροπή τις ἐμπόρων ἰθαγενῶν ἐπαρουσιάσθη καὶ ἐξαιτήσατο διὰ λόγους πολλοὺς τὴν ἐλάττωσιν ἥτις ἐγγὺς εἶναι, καθὰ λέγεται, νὰ γίνῃ δεκατὴ, καὶ ἥτις θέλει ὠφελήσει καὶ ἐκείνους καὶ ἡμᾶς.

Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη καθ' ἣν τὰ ἔθνη ἐθεωροῦντο πρὸς ἄλληλα ἐχθρὰ καὶ εἶχον ἀνάγκην πρεσβειῶν· σήμερον ἡ κοινωνία ἤλλαξε, τὰ ἔθνη θεωροῦν τοὺς ξένους ὡς ἀδελφούς, καὶ τείνουσιν ὅπως ἐλευθερώσωσι τὸ ἐμπόριον ἀπὸ πάσης δυσκολίας, δύναται λοιπὸν Ἑλλὰς νὰ ἀπορρίψῃ τὴν δαπάνην καὶ νὰ διατηρήσῃ τὰς σχέσεις της χωρὶς τὰς ἀποστολὰς μονίμων πρεσβειῶν διὰ τοῦ ὁποίου ἐξέθηκα τρόπου, καὶ δὲν εἶμαι σύμφωνος νὰ ὑπάρξῃ οὐδὲ κατὰ γράμμα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ δαπάνη, διότι τὰ τοιαῦτα ποτὰ ὅταν ὑπάρχωσι κατεγκωρισμένα ἔστω καὶ δι' ἁπλοῦν μόνον τύπον δὲν δύνανται νὰ δαπανηθῶσιν εἰς ἄλλας ἀνάγκας ἀλλ' εἶναι δεδεμένα οὕτως εἰπεῖν πάντοτε ὅπως κατεγωρίσθησαν. Δι' ὅλους λοιπὸν τοὺς ἀνωτέρω λόγους συμφωνῶ μετὰ τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀπάλειψιν τῆς δαπάνης τῶν πρεσβειῶν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν· ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ἐρανιζώμεθα τὰς καλὰς πράξεις τῶν προγόνων ἡμῶν καὶ οὐχὶ τοὺς τύπους· ὑπὸ τὴν τελευταίαν ταύτην ἔποψιν δὲν ἐθεώρησα ποτὲ τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι καὶ οἱ τύποι οὗτοι ἐνεργοῦνται παρ' ἡμῶν ὡς εἰς Γερμανίαν καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου ὑπάρχουσι διωρισμένοι πρόξενοι ὁμογενεῖς καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων, οὐχ ἧττον ὅμως δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ πρέσβεις, διότι καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους τοιοῦτοι πρέσβεις, ἂν καὶ μὴ μόνιμοι, ἐστέλλοντο ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην πολιτείαν κατ' αὐτὴν

τὴν ὁμολογίαν τοῦ προαγορεύσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ εἰπόντος ὅτι οἱ πρόξενοι ὑπεστήριζον τοὺς πρέσβεις ὅταν ἤρχοντο κλπ. ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι οἱ τύποι ἐκεῖνοι δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρωθῶσιν ἤδη, συμφωνῶ μετὰ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν καθὼς καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως εἰσὶν οἱ καταλληλοι ἀντιπρόσωποι παρὰ ταῖς αὐλαῖς τῶν περωτισμένων ἐθνῶν καὶ προσθέτω μάλιστα ὅτι ὁ ἀγὼν ἡμῶν εἶναι ὁ καλήτερος ἀντιπρόσωπος πάντων, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὅλοι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ εἴπωσι τι οὔτε περὶ ἄλλου τινος συμφέροντος οὔτε περὶ ἐκπεσμοῦ τοῦ τέλους τῆς σταφίδος· καὶ ἐνταῦθα δὲν δύναμαι νὰ ἀποσιωπήσω τὰς ἀκαμάτου προσπαθείας τοῦ ἡμετέρου πρέσβεως Κ. Τρικούπη ὡς πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τοιούτου τέλους, ἥτις ὠφελεῖ μᾶλλον τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, καὶ ἥτις θεωρεῖται ὡς τετελεσμένη καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, καθὰ ἐκεῖθεν ἀναγγέλλεται, ὅπως ἐγένετο καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ.

Ἐὰν σήμερον παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ τῶν ἐχθροτήτων καὶ ἐπῆλθεν ἡ φιλία μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τὸ τοιοῦτον δὲν καταδικάζει τὴν διπλωματίαν, διότι τὰ ἔθνη ὅταν εἶναι φίλοι μεταξύ των τότε μᾶλλον ἔχουσι χρείαν ἀποστολῆς πρέσβεων πρὸς ἄλληλα πρὸς περισσοτέραν καλλιέργειαν οὕτως εἰπεῖν τῆς φιλίας των, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἔχουσι τοιαύτας αἱ σύμμαχοι Δυνάμεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας πρὸς καλλιέργειαν τῶν σχέσεων καὶ τῆς συμμαχίας των, ὥστε ἐν πληρεστάτῃ πεποιθήσει, λέγω, ὅτι ἡ διὰ τῶν πρέσβεων καλλιέργεια τῶν σχέσεων εἶναι ἀναγκαία πρὸς ἡμᾶς διά τε τοὺς λοιποὺς λόγους καὶ τὴν καθημερινὴν προσέτι ἀνάγκην ἡμῶν πρὸς τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις, διότι μία ἀπάτη δύναται νὰ βάλῃ δύναμιν τινα εἰς θέσιν νὰ λάβῃ μέτρα ἐναντία τῆς Ἑλλάδος· διὸ καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι καταστρέφομεν συμφέροντα παραλείποντες τὴν δαπάνην τῶν πρεσβειῶν.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· παραλείπων τὴν περὶ σπουδῆς τῆς ἀρχαιότητος ἐξέτασιν καὶ ἀπάντησιν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν τοῦ Πανεπιστημίου ἔρχομαι εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα, ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπε πολλά, ἀλλὰ τὰ πλειότερα τούτων πολεμοῦνται πρὸς ἄλληλα. Ἔχομεν ἀνάγκην, εἶπε, τῶν πρεσβειῶν ὅπως δίδωμεν πληροφορίας καὶ ἐξαγάγωμεν τὰς Δυνάμεις ἐπὶ ἀπάτας κλπ. καὶ ὑπέδειξε βεβαίως τὰ διατρέ-

ξαντα κατὰ τὸ ἔτος 1850· ἔρχομαι νὰ ἐξάξω τῆς ἀπάτης τὸν Κ. ὑπουργὸν καὶ λέγω ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὠφέλησαν εἰς τὸ παραμικρὸν αἱ ἀποστολαὶ πρεσβειῶν ἀλλὰ μᾶλλον ὠφέλησεν ὁ φιλελληνισμὸς καὶ ἡ εἰλικρίνεια πρέσβεων τινων τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ μετὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διάστημα λέγω ὅτι οἱ παρὰ τοῖς ξένοις ἔθνεσι πρέσβεις ἡμῶν δὲν ἐράνησαν ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων εἰμὴ ἀγγελιοφόροι μᾶλλον (messageur) καὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ πράξωσιν ὅ,τι ἔδει ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἑλλάδος. Ταῦτα ὑπερασπίζονται καταλληλότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον ἐκπορευομένων τῶν πληροφοριῶν κατ' εὐθείαν ὑπὸ τῆς κεντρικῆς Κυβερνήσεως διὰ διακοινώσεων, διὰ τῆς δημοσιότητος τῶν κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων καὶ διὰ τῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως· αἱ πρεσβεῖαι οὐδέποτε ἐχρησίμευσαν παρὰ ταῖς εὐεργέτισι Δυνάμεις δι' ἄλλο τι εἰμὴ διὰ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα τῶν διεπόντων αὐτὰς πρέσβεων· αἱ Δυνάμεις ἔχουσι παρ' ἡμῖν πρεσβείας, ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ὡς εἴρηται μέσων, καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπιτυγχάνεται μᾶλλον ὁ σκοπὸς, ὃν προεξέθηκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἢ διὰ τῶν πρέσβεων, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις δὲν ἔχει ἀποτέλεσμα ἄλλο τι εἰμὴ τὴν πρόδηλον τῆς εὐημερίας των, καὶ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἔθνους εἰς δαπάνην δυσαναλόγων τῶν δημοσίων πόρων του. Καὶ ταῦτα λέγων οὐδόλως προτίθεμαι νὰ μεμφθῶ τινα ἐκ τῶν ἀξιοτίμων προσώπων ἅτινα ἐχρημάτισαν μέχρι τοῦδε εἰς τὰς θέσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πρεσβειῶν, ἐκφράζω δὲ μόνον ταῦτα διὰ νὰ ἀποδείξω ὁποία ὑπάρχει ἡ κατάστασις καὶ ὁποία πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἡ πολιτική μας, ἀλλ' ἀπολέμητος θέλει εἶσθαι καὶ ἡ ἐξῆς παρατήρησίς μου, ὅτι καὶ τοι ὑπαρχούσης τῆς ἐν Λονδίνῳ πρεσβείας πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ὅμως οὐδέποτε, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἐράνη εἰς Ἀγγλικήν τινα ἐφημερίδα τὸ παραμικρότερον ἀρθρίδιον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὡς ἔργον αὐτοτελὲς τῆς πρεσβείας, ἐνῷ ἡμεῖς, Κ. ὑπουργέ, ἐν τῷ μικρῷ ἡμῶν ὑπουργικῷ διαστήματι πολλὰ τοιαῦτα ἄρθρα, νομίζω, ἐντεῦθεν ἐπέμψατε, οὐδὲ εἶναι ψευδὲς προσέτι ὅτι καὶ εἰς τὰς τελευταίας δεινὰς παρὰ πάσας ἄλλας ἐθνικὰς περιστάσεις ἠδυνήθησαν ἅπασαι αἱ πρεσβεῖαι μας νὰ ἀνατρέψωσιν ἢ κἂν νὰ ἀναστείλωσι τὰς ἐγερθείσας συκοφαντίας. Ἐπομένως δικαιοῦμαι νομίζω εἰσθαι εἰπὼν, καὶ κατὰ φρονέπειαν εἰς τὴν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην περὶ τῆς ἀπαλείψεως

τῶν περὶ τῶν πρεσβειῶν πιστώσεων, διότι φρονῶ ἀδιστάκτως ὅτι ἡ πολιτικὴ ἡμῶν ἀσφαλέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον ἐκ μόνου τοῦ κέντρου τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ἀποβῇ, καθὰ ἀνέπτυξα.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπε· τῷ ὄντι, κύριοι, ὑφοῦμεν ἐνταῦθα κατ' ἔτος φωνὴν περὶ καταργήσεως τῆς δαπάνης ταύτης ἥτις ἀνεγνωρίσθη πρὸ πολλοῦ πάντα περιττὴ καὶ ἥτις κατ' ἀρχὰς ἐψηφίσθη, ὡς σᾶς εἶπεν, ὁ προλαλήσας ἔντιμος συνάδελφος ἡμῶν διὰ πολιτικοὺς σκοπούς καὶ οὐδέποτε ὅπως γίνῃ χρῆσις αὐτῆς· προβαίνει δὲ εἰς τὸ μέτρον τῆς καταργήσεως καθόσον ἡ δαπάνη αὕτη οὐδόλως ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν σκοπόν, ἤθελα δὲ καὶ ἐγὼ ὑποστηρίξει σήμερον τὴν κατάργησιν αὐτῆς διὰ τὸν λόγον τῆς περιττότητος. Τὸ εἰσαχθὲν ὅμως νομοσχέδιον καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰσήχθη μὲ φέρει εἰς τὴν πολιτικὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶ τὴν δαπάνην ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀλλὰ καὶ νὰ συστήσω συνάμα εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου οὐχὶ μόνον νὰ μὴ γίνῃ χρῆσις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάρχοντες πρέσβεις καὶ ἐπιτετραμμένοι παρὰ τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις νὰ ἀνακληθῶσι. Τοιουτοτρόπως ἀνταποκρινόμεθα καὶ τὸν πολιτικὸν λόγον περιποιούμενοι ἂν θεωρηθῇ περιποίησις ὅλας ἐξίσου τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις καταχωρούντες ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡμῶν τὴν δαπάνην τῶν πρεσβειῶν, ἀνταποκρινόμεθα συγχρόνως καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς ὁποίας ἔχομεν μεγίστην ἀνάγκην.

Ἂς παραδεχθῶμεν λοιπόν, κύριοι, τὸ ποσὸν μὲ τὴν παροίθησιν, ὅτι οὐδεμία πρεσβεία πλὴν ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θέλει πραγματοποιηθῇ.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησεν· ὅτι βεβαίως καταβάλλεται πᾶσα μέριμνα, ὅπως γίνεται ὀλιγωτέρα χρῆσις τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν· ὅτι πάντοτε εἶχε, ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι πρεσβεῖαι τοσοῦτον δαπανηραὶ καθίστανται περιτταὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅτι αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες Δυνάμεις, θέλουν θεωρήσει ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις μὲ εὐαρέσκειαν τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἥτις οἰκονομικῶς, ἠθικῶς, ὑλικῶς καὶ πολιτισμῶς, εἶναι λίαν συμφέρουσα καὶ αἱ εὐεργέτιδες ἡμῶν θέλουν ἐπαινέσει αὐτὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὰς ἀπολύτους ἡμῶν ἀνάγκας.

Προσθέτω, δέ, ὅτι ἂν ἐπίσημος ἀπαίτησις ὑπάρχῃ περὶ ἀπο-

στολῆς τοιούτων πρεσβειῶν τὸ ὁποῖον δυσκολεύομαι νὰ προτείνω, τότε βεβαίως πρέπει νὰ ἀποσταλῇ τοιούτους, ἄλλως θεωρῶ ὅλως περιττόν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· *Κύριοι!* Ὁσάκις ἐγένετο λόγος περὶ πρεσβειῶν ὡμίλησα ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτῶν, διότι σύμφρονος ἐν πᾶσι μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὑποστηρίζω ὅτι οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ συναισθήσεις τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων ὑπὲρ ἡμῶν, αἱ ἀνάγκαι ἑνὸς ἔθνους εἶναι τοσοῦται καὶ αἱ ἐκτιμήσεις αὐτῶν πάρριζον δύνανται πολλάκις τοσοῦτον νὰ εἶναι μεμακρυσμέναι τῆς ἀληθείας, ὥστε καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ διατήρησις πρεσβειῶν μεταξὺ ἐθνῶν καὶ μάλιστα ἐκ μέρους τῶν ἀδυνάτων. Σήμερον ὅμως θὰ εὑρεθῶ ἐναντίος τῶν πρώτων μου πεποιθήσεων, εἶμαι κατὰ τῶν πρεσβειῶν, διότι ἀπεδείχθη, ὅτι αὗται εἶναι μία δαπάνη δυσανάλογος τῶν εὐτελῶν εἰσοδημάτων μας, καὶ τὸ χείριστον δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐλευθερίαν ἐνεργείας ὡς πρὸς τοὺς διορισμοὺς τῶν πρέσβεων· καὶ χωρὶς νὰ προβῶ εἰς μακροτέρας ἐξηγήσεις ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι δὲν βλέπω τὰ μεγάλα καλὰ τὰ ὁποῖα ἐπέφερεν εἰς τὸν τόπον ἡ ὕπαρξις τῶν πρεσβειῶν· ἀπεναντίας παρετηρήθη εἰς μεγάλας μάλιστα καὶ κρισίμους περιστάσεις, καὶ κατεδείχθη ἡ ἀχρηστία αὐτῶν. Ἐνθυμήθητε, Κύριοι, ὅτι κατὰ τὸ 1851, ὅταν ξένοι στρατοὶ κατέλαβον τὴν χώραν μας, εἴχομεν πρέσβεις καὶ πρέσβεις εὐνοουμένους καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Δύναμιν, αἵτινες διέταξαν τὴν κατοχήν, καὶ μόλον τοῦτο αὐτὴ δὲν ἐμποδίσθη. Συνετέλεσαν εἰς τοῦτο οἱ πρέσβεις μας; κακόν· δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ ἐμποδίσωσι; κάκιστον.

Κατὰ τὸ 1850 ἡ Ἑλλὰς εὑρέθη ὡσαύτως ἐκτεθειμένη εἰς δεινοὺς πειρασμούς, καὶ μόλον τοῦτο οἱ πρέσβεις μας δὲν ἀνεχαίτισαν τὸ κακόν· ἠδυνάμην νὰ προσθέσω ἓν ἄλλο σπουδαῖον γεγονὸς κατὰ τὸ 1852, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχω γνῶσιν αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, θέλετε μὲ ἐπιτρέψει νὰ μὴ κάμω ῥητὴν μνείαν αὐτοῦ, λέγω μόνον ὅτι ἂν ἡ τότε κεντρικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀπέκρουε μετὰ φρονήσεως καὶ γενναιότητος τὰς εἰσηγήσεις τῶν πρεσβειῶν, ἡ Πατρὶς ἤθελεν εὑρεθῇ καὶ τότε εἰς δυσχερῆ θέσιν. Τί σημαίνει, Κύριοι, ἂν εἰς μικρὰς πράξεις καθίστανται ἐνίοτε χρήσιμοι αἱ πρεσβεῖαι, ὅταν εἰς τὰς κρισίμους περιστάσεις οὐδεμίαν προσφέρουσιν ἢ δύνανται νὰ προσφέρωσι ὑπηρεσίας; Τὸ περίεργον δὲ εἶναι ὅτι δὲν δυνάμεθα ἤδη νὰ διαγ-

θέσωμεν τὰς θέσεις ταύτας κατὰ βούλησιν, καὶ τοῦτο οὐδ' αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, καὶ ὡς ἀπόδειξιν ἀδιαφευλογήτου τούτου φέρω ὅτι προχθὲς ὁ Κ. ὑπουργὸς κατήργησεν τὴν μίαν τῶν τριῶν πρεσβειῶν, καὶ σήμερον ἔρχεται καὶ ζητεῖ νὰ τὴν διατηρήσῃ. Ἀλλ' ἀνάγκη, λέγει, τὰς ὑπηρεσίας ὑπαγορεύουν τὸ μέτρον τῆς διατηρήσεως. καὶ πότε, Κ. ὑπουργέ, ἐξετιμήσατε ὀρθῶς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας; προχθὲς ὅτε ἐπροτείνατε τὴν κατάργησιν, ἢ σήμερον, ὅτε ζητεῖτε τὴν διατήρησιν; δὲν θέλω νὰ σᾶς κάμω τὸ ἄδικον ὅτι δὲν ἐνοήθητε νὰ προλάβητε ἀνάγκας αἵτινες μετὰ δύο ἡμέρας ἤθελον παρουσιασθῇ· σᾶς λέγω μόνον ὅτι δὲν εἶδε κύριος νὰ καταργήσητε ἢ νὰ διατηρήσητε μίαν μόνην πρεσβείαν, καὶ ἔπρεπε νὰ λάβητε ἓν μάθημα· ὅτι λέγω ὡς πρὸς τὰς θέσεις ὑποστηρίζω καὶ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα. Δὲν δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ διορίσῃ ὃν τινα προαιρεῖται. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καθ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν πρέσβεων παρατηρεῖται καὶ τὸ εὐάρεστον ἢ μὴ τοῦ προσώπου αὐτῶν παρὰ ταῖς αὐλαῖς εἰς ἃς διαπιστεύονται, καὶ ὅτι τοῦ κανόνος τούτου δὲν δυνάμεθα ἡμεῖς οἱ μικροὶ καὶ ἀσθενεῖς νὰ κάμωμεν αὐθαιρέτως ἐξαίρεσιν. Ἀλλ' ἡ ἐθνική μας θέσις ὡς πρὸς τοῦτο κατέστη μοναδική· στρέψατε τοὺς ὀφθαλμούς σας, ἀναπολήσατε εἰς τὴν μνήμην σας, καὶ θέλετε ἴδει μὲ ἀπορίαν σας, ὅτι αὐτὸ τὸ εὐάρεστον (agréable) διὰ τοὺς διορισμοὺς τῶν πρέσβεών μας κατέντησεν ἀποκλειστικὸν ἀποκλειστικώτατον· ἴσως δὲν μᾶς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸν κύκλον μιᾶς καὶ μόνης οἰκογενείας. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ ἄλλους τοὺς ὁποίους παραλείπω, ἐπειδὴ ἔλαβα τὸ μέτρον νὰ λέγω τὸν σκάφην σκάφην, καὶ δὲν θέλω νὰ εἰμαι εἰς περιπλοκάς, ὄχι μόνον συμφωνῶ μὲ τοὺς προλαλήσαντας, διὰ τὴν ἀπαλοιφὴν τῆς δαπάνης ταύτης, ἀλλὰ καὶ προτείνω νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ἀπαλοιφή.

Ἐνταῦθα μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐτέθη ὡς θέμα ἡ περὶ ἀπαλοιφῆς τῶν τριῶν πρεσβειῶν πρότασις, καὶ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Γ. Καρκατζάνη, δὲν ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 21 ὑπὲρ 9, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀπαλοιφῆς τῆς δαπάνης τῶν πρεσβειῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ο
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Καπλλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ο	Γεωργάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ο	Ἀντων. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Νατσίκας	Ο
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ο
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης	Ο	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ο
Γεώργιος Ἀφεντώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ο
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ο	Σπῦρος Μῖλιος	Ο
Δημήτριος Βούλγαρης	Ο	Ῥήγας Παλαμήδης	Ν
Γιάκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ο

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν τὸ Κεφάλαιον Β'. ὅπως ἔχει συμπεσούμενον εἰς δραχμὰς 302,760.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ

ΚΕΦΑΛ. Γ'.	«Θωρακικαὶ ὑποθέσεις» ἐκ δραχ.		3,440
» Δ'.	«Ἔξοδα μεταβλητέα» »		14,000
» Ε'.	«Ἔξοδα καθυστεροῦντα κλεισμένων χρήσεων». »		3,285·60
» Ϛ'.	«Πρόξενικὴ ὑπηρεσία» »		182,380

ἐγένοντο ἅπαντα παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ὡσαύτως ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ

τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ τὸ 1858 ἀνεβαίνον εἰς δραχμὰς 579,195:60/100.

Τεθείσης ὕστερον εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναβιβασμοῦ τῶν ποσῶν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου ὑπουργείου, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Ν. Μέξη ὡς τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναβιβασμοῦ τῶν ποσῶν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς δραχμὰς 306,060 καὶ 33,600.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀθαν. Λούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναγν. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντος δὲ τούτου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· νομίζω, κύριοι, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτε κατήργησε τὴν μίαν θέσιν τῶν τριῶν πρεσβειῶν, τὰς ὁποίας ἔχομεν εἰς τὰς τρεῖς εὐεργέτιδας Δυνάμεις, δὲν ἔπραξεν ἔργον ἐπιτυχές. Εἴπομεν πρὸ ὀλίγου ὅτι διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ τις πρεσβεύων πρέπει νὰ εἶναι ὁπωσοῦν εὐάρεστος· ὁπωσδήποτε δὲ καὶ ἂν ἐκφρασθῶσιν τὰ ὑπομνήματα περὶ ἀρχῶν καὶ κομμάτων, οὐχ ἧττον ἡ ἐπιτυχία ἑνὸς πρέσβεως ἐξαρτᾶται ἐν μέρει καὶ ὡς ἐκ τῶν δοξασιῶν τὰς ὁποίας προσβάλλει, καὶ ὡς ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀποχρώσεως ἥτις τῷ ἀποδίδεται. Ἰδὲ πρέσβυς εἶναι δύσκολον νὰ ἐκπληρώσῃ δύω ἐνταυτῷ ἀποστολάς, καὶ ῥητῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν συνάμα, διότι αἱ Δυνάμεις αὗται εἶναι μέγισται, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑφεστώσης συμμαχίας μεταξὺ αὐτῶν, ἕκαστον τῶν μεγάλων τούτων ἐθνῶν ἔχει ἰδίαν προσωπικότητα, ἰδίαν συμφέροντα, ἰδίας συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ἐκπληροῖ τὰ πρεσβευτικὰ καθήκοντά του πλησίον τῶν δύω ἐθνῶν μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν. Εἶναι λοιπὸν τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἀφ' οὗ ὁ Κ. ὑπουργὸς θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρχωσι πρεσβεῖαι εἰς τὰς ἄλλας δύω εὐεργέτιδας Δυνάμεις, νὰ καταστραθῇ καὶ ἡ τρίτη, καὶ νὰ ὑπάρχωσιν ἰδιαίτεροι πρέσβεις παρ' ἑκάστῃ τῶν Δυνάμεων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα, ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μέξη καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου, ἐξήχθη ὅτι Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 28, ὡς τὸ ἐπισυναπτόμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναβιβασμοῦ τῶν ποσῶν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου εἰς δραχμὰς 306,060 καὶ 33,600.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	

Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Άντών. Κριεζῆς	
Άνδρ. Χ. Άναργύρου		Άντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Χρυσάγελος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Άνταστ. Μαυρομιχάλης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Άλέξιος Βλαχόπουλος	N
Άθανάσιος Διδωρίκης	N	Δημήτριος Χατσίκος	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Δημήτριος Χριστίδης	N
Γ. Παπαχλιόπουλος	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Άναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Παναγ. Διδωρίκης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Άδάμ Δούκας	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Σπῦρος Μῶλος	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ῥῆγας Παλαμίδης	
Μ. Λ. Καΐρης	N	Δημήτ. Α Κουντουριώτης	N

Ὅπερ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνεβιβάσθησαν, τοῦ μὲν ἀντὶ δραχμῶν 254,060 εἰς δραχμὰς 306,060, τοῦ δὲ ἀντὶ δραχμῶν 30,600 εἰς δραχμὰς 33,600, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τούτου ηὔξησεν εἰς δραχμὰς 634,195:60|100, ἀντὶ δραχμῶν 579,195 καὶ 60|100, κατὰ τὸν ἐπιψηφισθέντα προϋπολογισμόν.

Κατόπιν μεταβάσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ἀναγνώσθη τὸ Α'. αὐτοῦ Κεφάλαιον «Μισθὸς ἐνεργείας» ἐκ δραχμῶν 2,085,453:32|100, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρατήρησεν, ὅτι ὑπάρχει πλεονασμὸς δύω ἀνωτέρων ὑπαλλήλων εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Γραφείου.

Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπήντησεν, διὰ μὲν τὸν ἕνα ὅτι τὸ ποσὸν μένει ἀνέπαφον, διὰ δὲ τὸν δεύτερον ὅτι εἶναι σημειωμένος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κατὰ λάθος.

Ἐπίσης ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κατ' ἐρώτησιν τινων ἀπήντησεν, ὅτι ἡ θέσις τοῦ ὑφυπάρχου Ναυπλίας εἶναι κενὴ δι' ἔλλειψιν τοῦ καταλλήλου προσώπου, ὅτι τῶν 6 προσκολλημένων αἱ θέσεις εἶναι κανονισμέναι διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1841 ἐπέχοντος τόπον νόμου μὲ ἐπιμίσθιον δραχμῶν 100.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Κεφάλαιον ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου Β'. «Τροφαὶ» ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ γενομένῃ αὐτῷ παρατηρήσει ἀπήντησεν, ὅτι κατὰ λάθος ἐνεγράφη τὸ ἀντίτυπον τῶν μεριδίων τῆς τροφῆς εἰς λεπτὰ 20 ἀντὶ 22.

Ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ Κεφάλαιον Β'. ὅπως ἔχει συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 450,000.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ

ΚΕΦΑΛ. Γ'.	«Νομὴ»	ἐκ δραχ.	212,979:50
» Δ'.	«Ἰματισμὸς καὶ ἀποσκευὴ»	»	257,000:
» Ε'.	«Ὁπλισμὸς»	»	162,378:
» Ϛ'.	«Ἱππωνεία»	»	25,537:96
» Ζ'.	«Ἱπποσκευὴ»	»	19,840:
» Η'.	«Στρατονισμὸς»	»	478,651:38
» Θ'.	«Νοσηλεία»	»	125,000:
» Ι.	«Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις»	»	124,873:80
» ΙΑ'.	«Ἔξοδα Γραφείου»	»	39,660:
» ΙΒ'.	«Ὁδοιπορ. καὶ μετακομίσεις»	»	105,000:
» ΙΓ'.	«Στρατολογία»	»	7,500:
» ΙΕ'.	«Στρατιωτικὴ Δικαιοσύνη»	»	26,053:
» ΙΣ'.	«Οἰκοδομαὶ»	»	50,000:

ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου ΙΖ'. «Μισθὸς ἀργίας κλπ.» ἐκ δραχμῶν 205,632:5|00 ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κανὼν ἀδιάβλητος καθ' ὃν οἱ ἀξιωματικοὶ πρέπει νὰ μεταβαίνωσιν ἀμεταπτώτως εἰς ἀργίαν, διότι ἡ μετάθεσις αὐτῶν εἰς ἐνέργειαν ἀποδεικνύει, ὅτι οὗτοι εἶναι ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν ἐνεργείᾳ· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπήντησεν, ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 ἤτοι πρὸ 24 ἐτῶν, ὥστε οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ ὑπηρετήσωσι, καὶ ὅτι ὀλίγοι τινὲς μετὰ ταῦτα κατετάχθησαν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην τῆς ἀργίας, κατὰ τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον, οἵτινες μεταφέρονται εἰς ἐνέργειαν ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἑξῆς Κεφάλαια·

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ'.	«Ἐλλείμματα ταμείου» · ἐκ δραχ.		1,157:61
» ΙΘ'.	«Χωροφυλακή» · · · · · · »		910,322:40
» Κ'.	«Λόχος Πυροσβεστῶν» · · · »		46,234:30
» ΚΒ'.	«Κεκλεισμέναι χρήσεις» · · »		6,165:83

ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας ὅπως ἔχουσι.

Ἐγένετο ὡσαύτως δεκτὸν καὶ τὸ σύναλον τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους **1858** συμποσούμενον εἰς δραχμὰς **4,939,140**.

Ἐνταῦθα ἐγένετο ἐπανάληψις τῆς εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἐρωτήσεως, ὡς παρόντος ἤδη καὶ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ὑπὸ τοῦ Κ. Παλαμίδου, ἂν ἡ μεταβίβασις τῆς μισθοδοσίας τῶν τῆς Φάλαγγος ἀξιωματικῶν μεταβιβασθείσης ὁλοκλήρου πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἔχει τινα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν ὡς ἀξιωματικῶν θεωρουμένων.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπάντησεν ὅτι ἐκτὸς τοῦ τρόπου τῆς μισθοδοσίας τῶν οὐδὲν μετεβλήθη, ἤτοι χαίρουσι τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πρότερον προνόμια τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τῆς ἀναλόγου προνοίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης ἐπὶ τῇ ἐπερωτήσει τοῦ αὐτοῦ, ἂν ἐσυνάχθησαν τὰ καθυστεροῦντα κατὰ τὸν παρουσιασθέντα πέρυσιν εἰς τὴν Βουλὴν κατάλογον ἐκ τῶν διδάκτρων τῶν ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ μαθητῶν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπεν, ὅτι διεβίβασε πρὸς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κατάλογον διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς εἰσπράξεως τούτων, καὶ οὐδέμια μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἄλλη νέα καθυστέρησις ὑπάρχει· ἐπομένως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐρωτηθέντος καὶ ἀπαντήσαντος ἐκ τοῦ προχείρου, ὅτι ἐλήφθησαν τὰ καταλληλα πρὸς καταδίωξιν μέτρα, ἡ Γερουσία μετέβη εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ

τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ Κεφάλαια αὐτοῦ **1—17** καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως ἔχοντα ὡς ἑφεξῆς·

ΚΕΦΑΛ. Α'.	«Μισθοὶ ἐνεργείας» · · δραχ.		788,186:
» Β'.	«Τροφαί» · · · · · · »		211,142:72
» Γ'.	«Ὁπλισμός» · · · · · »		36,500:
» Δ'.	«Στρατωνισμός» · · · · · »		27,520:
» Ε'.	«Θεραπεία ἀσθενῶν» · · »		4,000:
» Ϛ'.	«Ἐκπαίδευσις» · · · · »		10,600:
» Ζ'.	«Ἔξοδα γραφείων» · · · »		16,000:
» Η'.	«Οἰκοδομαί» · · · · · »		82,000:
» Θ'.	«Φάροι καὶ φανοί» · · · »		13,400:
» Ι'.	«Στόλοι» · · · · · · »		373,000:
» ΙΑ'.	«Κατασκ. νέων πλοίων» · »		μηδὲν
» ΙΒ'.	«Ὁδοιπορ. καὶ μετακομ.» · »		8,000:
» ΙΓ'.	«Ναυτολογία» · · · · »		500:
» ΙΔ'.	«Ναυτικὴ δικαιοσύνη» · · »		1,000:
» ΙΕ'.	«Μισθὸς ἀργίας» · · · · »		34,326:
» ΙϚ'.	«Ἔξοδα ναυαγίων» · · · »		3,000:
» ΙΖ'.	«Ἔξοδα κλεισμ. χρήσεων» · »		μηδὲν
	Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων · · · δραχ.		1,609,174:72

Προβάσης ἐπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος **1858**, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Π. Ἀιδωνίκη καὶ Ν. Πρασακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 27 κατὰ τὸ ὠφθὲ συνημένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1858.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος · Ν	Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης · ·
Γεώρ. Κουντουριώτης · · ·	Σπυρίδων Καλογερόπουλος · Ν

Τάτζης Μαγγίνας	. . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	. . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	. .
Χαρ. Παπαπολίτης	. . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	. . . N	Μ. Α. Καΐρης	. . . . .
Νικόλ. Πρασινακάκης	. . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .
Σπυρ. Τρικούπης	. . . . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	. . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . .	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	. . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώρου	. . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	. . .	Δημήτριος Χατσίσκος	. . . N
Γεώργιος Ψύλλας	. . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	. . . N	Παναγ. Διδωρίκης	. . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	. . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . .
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Κωνς. Προβιλέγιος	. . N
Δημήτριος Βούλγαρης	. . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . N
Ἀδάμ. Δούκας	. . . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ παραδοχὴν διὰ χειροτονίας τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3 ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὡδὲ ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει της 26 ἀπριλίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καρώσεως τῶν ἑδάφων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1858.

Γεώργ. Ι. Ἀντωνόπουλος	N	Ἰάκωβος Παξιμάδης	. . . N
Γεωργ. Κουντουριώτης	.	Νικόλ. Πρασινακάκης	. . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	.	Σπυρ. Τρικούπης	. . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	. N	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	. . . .
Τάτζης Μαγγίνας	. . N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	. N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	. .
Χαράλ. Παπαπολίτης	. . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώρου	. . . .

Νικόλ. Χρυσόγελος	. . . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης.	. . N
Γεώργιος Ψύλλας	. . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας	. . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . .	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . .
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	. . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . N
Γεώργιος Δαρειώτης	. . N	Δημήτριος Χατσίσκος	. . N
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Δημήτριος Βούλγαρης	. . . N	Νικόλαος Μαυρομμάτης	. . N
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . N	Παναγ. Διδωρίκης	. . . . N
Ἀδάμ. Δούκας	. . . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . .
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N	Κωνστ. Προβιλέγιος	. . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης	. .	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Σπῦρος Μίλιος	. . . . . N
Μ. Α. Καΐρης	. . . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος.
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 25 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δοῦκαν ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρχ. 4,368 ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κεφαλαίου τ'. τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τ. ε. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ κατὰ τὴν Ἀργολίδα ἱπποφορβείου, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ συνημμένον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ κατὰ τὴν Ἀργολίδα ἱπποτροφείου νομοσχέδιον, παρουσιασθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπεψηφίσθη ἤδη παρ' αὐτῆς.

Κατὰ συνέπειαν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ εἰς ὑμᾶς, συνοδευόμενον μὲ ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεώς μου καὶ μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, ἐπικαλούμενος τὴν ταχεῖαν καὶ παρ' ὑμῶν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς
Α. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν πίστωσις ἐκ δραχμῶν τετρακισχιλίων τριακοσίων ἑξήκοντα ὀκτὼ **4,368** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Γ'. Κεφαλαίου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῆ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἄνευ ἐκ-

τυπώσεως καὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νέου τελωνιακοῦ Δασμολογίου.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω τρία νομοσχέδια 1) περὶ παραχωρήσεως δωρεὰν εἰς τὸν δῆμον Πατρῶν ἐθνικοῦ τινος γηπέδου πρὸς ἀνέγερσιν χρηματιστηρίου διὰ μετοχῶν 2) περὶ διορισμοῦ δευτέρου ὑποταμίου παρὰ τῷ Κεντρικῷ Ταμείῳ κλπ. καὶ 3) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **10,000** ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **2** τοῦ Κεφαλαίου Ε'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. τοῦ ἔτους **1857**· ὡρίσθη δὲ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἀποφάσεως ἵνα τὸ μὲν πρῶτον ἄνευ ἐκτυπώσεως καὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς συζητηθῆ ἅμα μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω, τὰ δὲ δεύτερα νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι πρὸς γνῶσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ ἄνευ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς νὰ συζητηθῶσι κατὰ σειρὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως τῶν πρώτων· ἔχουσι δὲ ὅλα ταῦτα μετὰ τῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐν τῇ ἐκθέσει μου πρὸς τὴν Βουλὴν, τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτεται ἀντίτυπον, ἐκτίθενται οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐθεωρήθη ἐπάναγκες νὰ παραχωρηθῆ εἰς τὸν δῆμον Πατρῶν δωρεὰν ἓν ἐθνικὸν οἰκόπεδον ἐκ τῶν κατὰ τὴν κάτω πόλιν Πατρῶν κειμένων πρὸς ἀνέγερσιν χρηματιστηρίου.

Ἡ Βουλὴ ἐκτιμήσασα τὰς παρατηρήσεις μου παρεδέχθη τὸ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑποβληθὲν εἰς αὐτὴν νομοσχέδιον ἄνευ τροποποιήσεως τινος. Ὅθεν ὑποβάλλων εἰς ὑμᾶς τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον, πέπεισμαι ὅτι θέλετε παραδεχθῆ αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται νὰ παραχωρηθῇ δωρεὰν εἰς τὸν δῆμον Πατρῶν γήπεδον ἐθνικὸν, ἐκτάσεως ἑξακοσίων περίπου Β. μέτρων, κείμενον εἰς τὴν κάτω πόλιν τῶν Πατρῶν, ὅπως ἀνεγερθῇ διὰ μετοχῶν χρηματιστήριον.

Ἄρθρον 2.

Τὸ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συνταχθησομένου ὑπὸ τῶν μετόχων καταστατικοῦ καθαρὸν εἰσόδημα τοῦ καταστήματος τούτου, θέλει χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ δημοτικοῦ νοσοκομείου, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀποσβεσθῇ ἐξ αὐτοῦ βαθμηδὸν τὸ κεφάλαιον τῶν κατατεθησομένων μετοχῶν καὶ ὁ τόκος αὐτῶν πρὸς 4 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος.

Τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον θέλει προσληρθῇ δωρεὰν ὡς μέτοχον διὰ δραχμὰς δέκα χιλιάδας τοὐλάχιστον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἀμβάνω τὴν τιμὴν νὰ φέρω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ προσθήκης δευτέρου ὑποταμίου εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου καὶ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων, τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν ἀφορώντων.

Ἀπέχω ἐκτενοῦς ἐν τῇ παρούσῃ μου πραγματείας περὶ τῶν λόγων, οἵτινες προκαλοῦσι τὰ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου λαμβανόμενα μέτρα, διότι τοὺς λόγους τούτους ἀναπτυγμένους ἐξέθηκα ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει μου, καὶ τῆς ἐκθέσεώς μου ἐκείνης παρασυνάπτεται ἀντίγραφον. Ἀλλά, Κύριοι, ὁσονδήποτε συνεπτυγμένως καὶ ἂν ἤθελον πραγματευθῇ περὶ τῶν ἀντικειμένων, ἄτινα τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀφορᾷ, ἡ ἀνάγκη τῶν μέτρων αὐτῶν καὶ ἄνευ εἰσηγήσεώς τινος γνωστὴ καὶ ἐπαισθητὴ εἶναι τοῖς πᾶσι. Δύναμαι ἑπομένως τὴν ἑδραιοτέραν νὰ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς ἀ-

νάγκας τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν δημοσίων δικαίων καὶ συμφερόντων, προθύμως θέλετ' ἐπιψηφίσει τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Λ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς περ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Λ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἀρθρ. 1. Εἰς τὸ κατὰ τὸ 8 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1853 περὶ συστάσεως ταμείων νόμου προσωπικὸν τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου προστίθεται δεύτερος ὑποταμίας μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν ταγματάρχου ἀ. ἢ 6ης τάξεως.

Ἄρθρ. 2. Τὰ καθήκοντα καὶ ἡ εὐθύνη τῶν παρὰ τῷ Κεντρικῷ Ταμείῳ ὑποταμιῶν κανονισθήσονται διὰ Β. διατάγματος.

Εἰς τὸν 6ον ὑποταμίαν ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς ἡ διαχείρισις τοῦ συρταρίστου χάρτου ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ εὐθύνην.

Ἕκαστος τῶν ὑποταμιῶν δίδωσιν ἐγγύησιν ἴσην τῇ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 24, 25 καὶ 26 τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μνημονευομένου νόμου ὁρισθείσῃ διὰ τοὺς ἐπαρχιακοὺς ταμίας ἀ. τάξεως.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ νόμου χορηγούμενα εἰς τὸν ταμίαν ποσοστὰ διανέμονται μεταξὺ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμίου καὶ τῶν ὑποταμιῶν, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῶν λαμβάνει ὁ κεντρικὸς ταμίας τὸ δὲ λοιπὸν ἥμισυ λαμβάνουσιν ἐξ ἴσου αἱ ὑποταμίαι.

Ἄρθρ. 3. Πᾶς ταμίας ἢ ἄλλος ὑπόλογος, δι' οὗ διαβιβάζονται δημόσια χρήματα, ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλο ταμεῖον τοῦ

Κράτους ἀπωστελλόμενα, καθίσταται ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐὰν ἐξ ἀμελείας ἢ ἁμαρτήματος ἐγίνετο παραίτησις κλοπῆς, ὑπεξαιρέσεως, ἢ λῃστεύσεως τῶν διαβιβαζομένων δι' αὐτοῦ δημοσίων χρημάτων ἢ σφραγιστοῦ χάρτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 205 τοῦ ἀπὸ ἀ. Ὀκτωβρίου 1852 ΣΙΒ'. νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Ἄρθρ. 4. Οἱ ταμίαι, ἐξελέγχοντες τὰς διαχειρίσεις τῶν ὑφ' ἑαυτοὺς εἰσπρακτόρων, ὀφείλουσι νὰ ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις, αἵτινες ἐπιδίδονται εἰς τοὺς εἰσπράκτορας ἐπὶ ἀποδείξει, ἐπιμελείᾳ τοῦ ταμίου.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων ταύτων συγχωρεῖται μόνον τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐντὸς προθεσμίας τριάκοντα ἡμερῶν λογιζομένης ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς ἐπιδόσεως, καὶ ἐπεκτεινομένης ἐπὶ μακροτέρων ἀποστάσεων κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 195 καὶ 196 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἡ ἔφεσις ἐπιδίδοται πρὸς τὸν ἐκδόντα τῆς ἀπόφασιν ταμίαν ἐπὶ ἀποδείξει, ἢ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν.

Αἱ ὁριστικαὶ καταστᾶσαι ἀποφάσεις τῶν ταμιῶν ἐκτελοῦνται διοικητικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ ταμίου, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὸ δημόσιον εὐθύνη κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ μνησθέντος νόμου ΣΙΒ'. μένει ἀναλλοίωτος. Κατ' αὐτῶν προσφυγὴ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δὲν ἐπιτρέπεται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως φέρω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, καθ' ὃ χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν 10,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνοδεύεται μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἐν ᾗ ἐκτίθενται οἱ λόγοι ὑφ' ὧν προκαλεῖται ἡ ἀνάγκη χορηγίας τῆς πιστώσεως ταύτης. Οἱ λόγοι οὗτοι, οἵτινες ἰσχυροὶ ἐπὶ μᾶλλον ἔπεισαν τὴν ψηφίσασαν αὐτὸ Βουλήν, βέλουσιν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, πείσει καὶ ὑμᾶς, Κύριοι, εἰς τὴν

ἐπιψήφισίν του· διότι πρόκειται περὶ βοηθείας τοῦ κοινωφελοῦς καταστήματος τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας ἕνεκα τῆς εἰς τὰ ἐθνικὰ ἐπικρατούσης ὑπερτιμήσεως, καὶ ἡ ἐλευθεριότης ὑμῶν εἰς τὴν χορηγίαν τοιούτων βοηθημάτων εἶναι ἡ ἐναργεστέρα τῶν ἀποδείξεων τοῦ πόθου καὶ τῆς μερίμνης ὑμῶν ὑπὲρ τῆς προόδου καταστημάτων, ἀφ' ὧν προσδοκᾶται ἡ ἐθνικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία τοῦ Ἔθνους.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Μαΐου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΚΑΙ Ω ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ὡς περ ἔχει, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Μαΐου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν δεκακισχιλίων ἀριθ. 10,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857 καταλογιστέα ὑπὸ τὸ κεφ. Ε'. ἄρθρ. 2. τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τρεῖς ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν.

1) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 229,728:13|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856 δι' ἔξοδα πληρωθέντα δυνάμει Β. διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν.

2) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης καὶ

3) Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 102,550:94|00 ἐπὶ διαφόροις κεφαλαίοις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τ. ε.

Καὶ ἀπερασίσθη δι' ειδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἀποράσεως νὰ συζητηθῶσιν ἅπαντα τὴν αὔριον καθ' ἣν ἀνεγνώσθησαν τάξιν. Ἔχουσι δὲ καὶ ταῦτα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Αἱ ἐκ δραχμῶν 229,728:13|00 ἀναπληρωματικαὶ καὶ ἔκτακτοι πιστώσεις, περὶ ὧν προβλέπει τὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον, ἀφορῶσι δαπάνας γενομένας ἐν τῇ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρελθούσης Συνόδου ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, δυνάμει Β. Διαταγμάτων ἐκδοθέντων κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου· ἀνάγονται δὲ αὗται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1856 ἐπὶ τῶν ειδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐφεξῆς ὑπουργείων ἤτοι

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν	δραχ.	192,000:
Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης	»	54,000:
Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν	»	13,728:13
	δραχ.	229,728:13

Ἡ ἐπιτροπή σας θεωροῦσα ὅτι αἱ δαπάναι αὗται ἐγένοντο δι' ἀνυπερβλήτους ἀνάγκας τοῦ Κράτους, καὶ ὅτι στηρίζονται ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτῶν οὐδεμίαν παρατήρησιν.

Παραδεχομένη ἑπομένως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὅπως ἔχουσι, συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 30 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Παπαηλιόπουλος	Μ. Α. Καΐρης
Ἀθ. Λοιδορίκης	Π. Λοιδορίκης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ εἰς τὴν ψήφισιν τῆς Γερουσίας ὑποβληθὲν νομοσχέδιον

περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης» σκοπὸν προτίθεται νὰ θεραπεύσῃ ὁπωσοῦν τὰς ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων προελθούσας εἰς τὸν στρατὸν στερήσεις, καὶ ἐπὶ τούτῳ προστίθησιν εἰς τὸν ἡμερήσιον μισθὸν ἑκάστου στρατιώτου καὶ χωροφύλακος ἓν γένει ἀνὰ λεπτὰ ἓξ καθ' ἑκάστην, εἰς τοὺς λοχαγούς, τοὺς ὑποπλοιάρχους καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν τοὺς λαμβάνοντας κατωτέρω τῶν δραχ. 180 εἴκοσι δραχμὰς κατὰ μῆνα εἰς ἕκαστον, εἰς τοὺς ὑπολοχαγούς, ἀνθυπολοχαγούς, ἀνθυποπλοιάρχους, δοκίμους καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν ἀνὰ εἰκοσιπέντε δραχμὰς κατὰ μῆνα, καὶ εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς καὶ ἰσοβάθμους αὐτῶν στρατιωτικοὺς καὶ ναυτικοὺς ὑπαλλήλους ἀνὰ δρυχμὰς εἴκοσι κατὰ μῆνα. Τὴν δὲ διὰ τὰς δαπάνας ταύτας ἀπαιτουμένην πίστωσιν ἐπὶ τῶν ειδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν ἀναβιβάζει ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 306,215.

Ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ ἐκ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἐπιφέρουσιν εἰς τὴν αἰτιολογικὴν αὐτῶν ἔκθεσιν, καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τῶν μελῶν της πειθομένη, ἀναγνωρίζει καὶ ἐκτιμᾷ δεόντως τὴν ἀνάγκην, ἥτις ὑπηγόρευσε τὸ μέτρον τῆς μικρᾶς ταύτης ἐπιχορηγήσεως, καθόσον ἡ πρό τινος καιροῦ ἐπικρατοῦσα εἰς τὸ Κράτος ὑπερτίμησις τῶν τροφίμων κατέστη τῷόντι ἐπαισθητωτάτη εἰς τὸν στρατόν, καὶ καθόσον μάλιστα ἡ προκειμένη ἐπιχορήγησις περιορίζεται εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα λογιζόμενον ἀπὸ α. Φεβρουαρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους μέχρι τέλους αὐτοῦ, τουτέστιν εἰς ἕνδεκα μόνον μῆνας.

Διὰ ταῦτα παραδέχεται ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 29 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος	Μ. Α. Καΐρης
	Ἀθ. Λοιδορίκης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 102,550:94|00 ἐπὶ τοῦ διὰ

τὸ ἔτος 1857 εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ μελετήσασα τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι ἡ προκειμένη πίστωσις ζητεῖται πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἐφεξῆς δαπανῶν.

Διὰ τὴν ἐκ νέου σύστασιν τῶν πρὸ ἑνὸς ἔτους καταργηθέντων ἐπαρχείων τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Μεγαλοπόλεως . . . . . δραχ. 10,400:

Δι ἐπιμίσθιον τοῦ τῶν μαθηματικῶν Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τύρινθι Γεωρ. Σχολείου . . » 600:

Διὰ προσθήκην ἐπὶ τοῦ ἐνοικίου τῶν ἐν Σύρῳ, Πάτραις καὶ Πειραιεῖ Ταχυδρομ. . . » 2,040:

Δι'ἀνέγερσιν φάρου ἐπὶ τῆς νήσου Ἄνδρου » 82,000:

Δι' ἔξοδα κεκλεισμένων χρήτεων . . . » 7,510:94

δραχ. 102,550:94

Θεωροῦσα δὲ ἡ ἐπιτροπή σας ὅτι οἱ ὑποστηρίζοντες τὰς δαπάνας ταύτας λόγοι τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰσὶν ἀρκούντως δικαιολογημένοι, καθ' ὅσον δι' αὐτῶν πράκειται νὰ θεραπευθῶσιν ἀνάγκαι ἀποβλέπουσαι τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς ὑπηρεσίας, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὅπως ἔχουσι, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἀθήνησι τὴν 30 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαρ. Παπαπολίτης — Ἀθ. Λιδωρίκης.
Δ. Α. Κουντουριώτης — Δ. Χαραλάμπης.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. πρεσβέως ὡς ἀντικειμένων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ νέου Τελωνιακοῦ Δασμολογίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριοι! Πρέπει νὰ λάβω τὸν λόγον διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν ψῆφον, τὴν ὁποίαν θέλω ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ σᾶς ὁμολογῶ ἐν συνειδήσει ὅτι δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκφράσω σαφῶς καὶ μὲ τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν ὅ,τι αἰσθάνομαι, ὅ,τι φρονῶ ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ σύμφωνον μὲ τὰ ἀληθῆ τοῦ ἔθνους συμφέροντα. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι εἶναι

μία τακτική, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι συνήθως, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν παροῦσαν Σύνοδον, τὰ νομοσχέδια ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Γερουσίαν ἀλλεπάλληλα καὶ ἀθρόα, καὶ ἡ συζήτησις αὐτῶν γίνεται μὲ τοσαύτην ἐπίσπευσιν, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ μελετήσωμεν αὐτὰ ἐν ἀνέσει καὶ μὲ ἀκρίβειαν, ἀδύνατον νὰ τὰ κατανοήσωμεν, νὰ κατίδωμεν τὰς ἐλλείψεις των καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν σπουδαίας παρατηρήσεις. Ἐὰν ἡ συζήτησις τῶν νόμων εἰς τοὺς νομοθετικοὺς περιβόλους γίνεται μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιτεθῇ ἡ σφραγὶς τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας αὐτῶν τῶν Σωμάτων, νὰ νομοσχέδια πρέπει νὰ εἰσάγωνται ἐν καιρῷ, νὰ ὡριμάζωσιν εἰς τὴν μελέτην, νὰ κατεργάζωνται εἰς τὴν δημοσίαν συζήτησιν, καὶ νὰ ὑπάρχῃ προσέτι ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ νὰ ἐπανέρχωνται ἀπὸ τὸν ἕνα εἰς τὸν ἄλλον περίβολον, ὁσάκις παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς τροποποιήσεως. Ἀλλ' ὅπως γίνεται σήμερον ἡ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων νομοθετικὴ δημιμασία, μακρὰν τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ κανένα καρπόν, γίνεται παραίτιος καὶ δικαίων ἐπικρίσεων τοῦ κοινοῦ, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν ἔλεγχον ὅλοι ὡς δημόσιοι λειτουργοὶ ὑπηγόμεθα. Ἠδύνατο ἴσως νὰ φανῇ δικαιολογημένη ἡ ἐπίσπευσις ἄλλων νομοσχεδίων, ἀφορώντων ἀντικείμενα ἔχοντα τοπικὴν ἀξίαν ἢ περιστρεφόμενα εἰς περιοδικὰς καὶ γνωστὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους· ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου καλούμεθα νὰ ψηφοφορήσωμεν σήμερον, εἶναι τὸ τιμολόγιον, εἶναι μία πρωτοπαρουσίαστος ἐργασία ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐνέκυψαν ἀλλεπαλλήλως ὅλα τὰ πρακτικὰ ὑπουργεῖα, ὅλα συνεπέφεραν εἰς τὴν κατάρτισιν αὐτῆς, καὶ κανεὶς δὲν εἶχε τὸ θάρρος μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὴν εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα διὰ νὰ τὴν μεταβάλῃ εἰς νόμον. Ἐν τόσῳ σπουδαῖον ἔργον ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν, κύριοι, πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τὰς ὄψεις μας, διὰ νὰ μελετήσωμεν ἀποχρώντως τὰς ἀρχάς του, καὶ νὰ παρατηρήσωμεν μέχρι τίνος ἐπέτυχον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τούτων οἱ συντάκται του. Πρὸ ὀλίγου μόνον μᾶς ὑπεβλήθη, καὶ διὰ τοῦτο ἡ γνώμη μου καὶ ἡ γνώμη πολλῶν ἄλλων ἦτον νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἐπιοῦσαν Β'. Σύνοδον. Τὴν ἀναβολὴν δὲ ταύτην ἐθεώρουν ἀναγκαιοτάτην α) διότι εἰς μίαν γείτονα ἐπικράτειαν συντάσσεται αὐτὴν τὴν ὥραν τιμολόγιον, τὸ ὁποῖον ἦτον ὀρθὸν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας κατηρτισμένον πρὶν ἢ ἀποπερατώσωμεν τὸ ἰδικόν μας, καὶ β') διότι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦσαν αἱ γνώσεις τῶν προσώπων ἅτινα συνέτρεξαν εἰς τὴν σύνταξίν του, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ συγ-

δρομὴ τὴν ὁποίαν εἰς τοῦτον ἢ εἰς τὸν ἄλλον περίβολον ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὸ ἔργον, ἡ πεποίθησίς μου ἦτον πάντοτε καὶ εἶναι εἰσέτι ὅτι πρὶν ἡ διέλθῃ τὰς νομοθετικὰς δοκιμασίας, ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν συζήτησιν ἑνὸς ἐμπορικοῦ συλλόγου, τοῦ ὁποίου τὴν συγκάλεσιν ἐν τῇ καθέδρᾳ προβλέπει εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὸ Β. Διάταγμα τοῦ 1836. Ἐπειδή, Κύριοι, ἐπροχώρησα ἕως ἐδῶ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς προσθέσω, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τιμολογίου, καθὼς ὅλοι οἱ προκάτοχοι ὑπουργοί, εἰργάσθην καὶ αὐτὸς ἐγὼ μετ' ἐπιμονῆς, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι εἰργάσθην σχετικῶς περισσότερον, διότι ἔμεινα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πλειότερον χρόνον, καὶ διότι ὡς μεταγενέστερος πολλῶν προκατόχων, εἶχα ἀφορμὰς νὰ αἰσθάνωμαι ἐπαισθητότερον τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ τιμολογίου, α') διότι τὸ ἐπὶ Κυβερνήτου ψηφισθὲν καὶ ἰσχύον μέχρι τῆς σήμερον κατήντησε πλῆρες ἀτελειῶν, β') διότι ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξωμεν τὸ ἐμπόριον καὶ τὸ δημόσιον ἀπὸ τὰς βραδύτητας, τὰς καταχρήσεις, τὰς καταπιέσεις καὶ τὰς ζημίας τὰς προερχομένας ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἦσαν ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐμπορευμάτων. Ὀφείλω δὲ νὰ μὴ παρασιωπήσω χάριν τῆς ἀληθείας, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ τιμολογίου, ὅπερ κατηρτίσθη ἐσχάτως, χρεωστεῖται κυρίως εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ἰδιαίτερον ζῆλον ἑνὸς ὑπαλλήλου οἰκονομικοῦ τοῦ Κ. Γεωργίου Κυριακοῦ, ὅστις ὁλόκληρον ἔτος κατηνάλωσε μὲ προφανῆ προσβολὴν τῆς ὑγείας του διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἔργον, τὸ ὁποῖον πρὸ αὐτοῦ ἂν καὶ συντεταγμένον μεθοδικῶς, δὲν εἶχεν ὅμως λάβῃ οὔτε τὴν ἀνάπτυξιν οὔτε τὴν τακτοποίησιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐριλοπόνησε· καὶ ὅμως τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ πεισθῶ καὶ νὰ παραδεχθῶ τὸ ἔργον ὅπως μοὶ τὸ ὑπέβαλεν· ἐθεώρησα ἀναγκαίαν τὴν συγκάλεσιν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου εἰς Ἀθήνας, διὰ νὰ τὸ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς τὰς Βουλάς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπεμακρύνθην ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ὁ σύλλογος ἔντεκα τῶν περιστάσεων δὲν συνεκαλέσθη· γνωρίζω ὅτι τὰ διάδοχα ὑπουργεῖα εἰργάσθησαν ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ἔργου, καὶ ἐζήτησαν τὰς γνώμας τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ γνώμη ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἐλήφθη κατ' ἰδίαν, ἐπειδὴ πολλὰ εἴδη ἐκ τῶν διατετιμημένων συνεχωνεύθησαν εἰς τὰς μετὰ ταῦτα ἀναθεωρήσεις, αὐτὰ ταῦτα τὰ περιστατικὰ εἶναι δι' ἐμὲ ἄλλοι τόσοι ἰσχυροὶ λόγοι, οἵτινες μὲ ὑπαγορεύουν νὰ

θεωρῶ ἀπαραίτητον τὴν ἐξέτασιν τοῦ τιμολογίου ἐντὸς τῶν κόλπων ἑνὸς ἐμπορικοῦ συλλόγου. Κύριοι! ὅταν λέγωμεν τιμολόγιον, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι εἰς αὐτὸ περικλείονται μεγάλα συμφέροντα τοῦ Κράτους· εἰς τὸ τιμολόγιον ὑπάρχει ἕνας σημαντικὸς πόρος τοῦ δημοσίου ταμείου· διὰ τοῦ τιμολογίου ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ ἢ νὰ ὠφεληθῇ οὐσιωδῶς ἡ ἐγχώριος βιομηχανία. Δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι τὸ τιμολόγιον διαιρεῖ τὰς γνώμας καὶ τὴν διαγωγὴν καὶ αὐτῶν τῶν πλέον πεφωτισμένων ἐθνῶν. Δύω συστήματα ἀντίθετα διαιροῦσι τὴν ἡγεμονίαν τὸ ἓν ὀνομάζεται προστατευτικὸν, καὶ περικλείει ὡς ὑπερτάτην ἔκφρασιν τὴν ἀπαγόρευσιν τινων προϊόντων· τὸ δὲ ἕτερον λέγεται ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς. Καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο στηρίζεται εἰς ἰσχυροὺς λόγους. Κἀνὲν ὅμως εἰσέτι δὲν ἀπέκλεισεν ὁλοσχερῶς εἰς κἀνένα τόπον τὸ ἕτερον· ὑπάρχουν ἔθνη καὶ ἔθνη σοβαρὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπικρατεῖ μᾶλλον τὸ προστατευτικὸν καὶ εἰς ἄλλα μᾶλλον τὸ φιλελεύθερον. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἕτερον σύστημα δὲν εἶναι ἀμιγὲς ἀτοπημάτων· ἀναμφιβόλως τὸ σύστημα τῆς προστασίας συντρέχει ὀλίγον τὴν ἀνάπτυξιν. Εὐτυχῶς ὅτι ὁ κορυφαῖος θαρυβόρος αὐτοῦ, ἡ ἀπαγόρευσις, αὐτὸ τὸ λείψανον τοῦ βανδαλισμοῦ, πανταχόθεν ἐξωρίσθη. Ἔχει ὅμως καὶ ἡ ἄκρατος ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς τὰ ἄτοπά της· καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ ἐθνους, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶδε τὸ φῶς, πρὸ ὀλίγου ἔλαβε τὴν πολιτικὴν ὕπαρξιν· ἠδύνατό τις προσφυῶς, νομίζω, νὰ ἐξομοιώσῃ τὴν ἄκραν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου μὲ τὴν ἐλευθερίαν ἄνευ τάξεως εἰς τὴν πολιτείαν· καὶ ὅμως ἐὰν θελήσῃ τις νὰ μάθῃ ποῖον εἶναι, κατὰ τὴν κρίσιν μου, τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τείνῃ ἡ Ἑλλὰς, ποῖον εἶναι προσωπικῶς δι' ἐμὲ ἡ εὐχή μου, ἡ ἐπιθυμία μου, τὸ ὄνειρόν μου, δὲν ἔχω κἀνένα δισταγμὸν νὰ τὸ κηρύξω· ἡ Ἑλλὰς συμφέρει εἰς ἓν οὐχὶ λίαν μεμακρυσμένον μέλλον νὰ κηρυχθῇ ὁλόκληρος ἐλεύθερος λιμήν. Εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἡ Ἑλλὰς θέλει κατασταθῇ ὅ,τι εἶναι ἐπιδεκτικὴ νὰ γένῃ· ἡ γλῶσσά της, τὰ ἤθη της, ἡ νομοθεσία της καὶ ἐπὶ τούτοις ἡ γεωγραφικὴ θέσις της μὲ μίαν πλήρη ἐλευθερίαν ἐμπορίου, εἶναι ἀναμφιβόλως τὰ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα θέλουν τὴν καταστήσῃ τὴν γενικὴν καταικίαν τῶν ἐξευγενισμένων λαῶν καὶ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοῦ ἐμπορίου τῆς Μεσογείου. Ἀλλ' ἡ ὥρα αὐτὴ δὲν ἐσήμανεν· ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀκόμη χρείαν νὰ βαδίσῃ τὴν πεπατημένην ὁδόν. Τὸ τιμολόγιόν της καὶ ὑπὸ τὴν ταμιευτικὴν ἔποψιν καὶ ὑπὸ τὴν

βιομηχανικὴν δὲν πρέπει νὰ κάμῃ διαζύγιον μὲ κανένα σύστημα· καὶ τοιαύτη εὐτυχῶς εἶναι ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ συζητούμενον τιμολόγιον στηρίζεται. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἐπέτυχον ἀρά γε οἱ συντάκται του; Παραδέχεται τὸν ὅρον 5, 10 καὶ 15 τοῖς 0|0, καὶ ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ὁ δικαιότερος εἰς τὰς περιστάσεις μας, κατὰ τὴν κρίσιν μου, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, ἐπέτυχεν εἰς τὴν ἐφαρμογήν; ὄχι ἐν μέρει, καθ' ὅσον ἐπιτροχάδην ἠδυνήθην εἰς τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα νὰ μελετήσω τὴν διατύπωσιν, π. χ. ὁ κατειργασμένος σίδηρος στοιχ. Α'. φορολογεῖται ἀδιακρίτως ἀνὰ δραχ. 2 1|2 ὁ στατὴρ, καὶ ὅμως τιμᾶται ἀπὸ δραχ. 4 μέχρι 60.

Τὸ βαμβάκι φορολογεῖται δραχ. 6 ἐν γένει ὁ στατὴρ, ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ ταχθῇ εἰς φόρον ἀπὸ 2 μέχρι 15.

Τὰ νήματα ἀδιακρίτως λεπ. 20 τὴν ὀκᾶν, καὶ ὅμως ἠδύναντο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς φόρον λεπ. 20 μέχρι 60.

Τὰ μαλλία φορολογοῦνται ἀδιακρίτως ἀνὰ δραχ. 6 ὁ στατὴρ, ἐν ᾧ τὰ μὲν ἄπλυτα ἠδύναντο νὰ φορολογηθῶσιν ἀπὸ δραχ. 4 ἕως 15, τὰ δὲ πλυμένα μέχρι 20.

Ὁ σπόγγος φορολογεῖται ὁ ψιλὸς πρὸς 1 1|2 ἡ ὀκᾶ, ὁ δὲ χονδρὸς πρὸς 75, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τιναγμένου καὶ ἀτινάκτου ψιλοῦ καὶ χονδροῦ, καὶ νὰ καθιερωθῇ μεγάλη ἀπόστασις μεταξὺ τῆς φορολογίας τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου εἴδους.

Τζόχαι ἀδιακρίτως φορολογοῦνται δραχ. 2 1|2, ἐν ᾧ ἡ φορολογία αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ 1 καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὰς 4 ἢ καὶ 5 δραχμάς.

Ἔχω ἀναλόγους παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀκατεργάστου σιδήρου καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὰ ὄσπρια, τὸ βούτυρον, τὸ ἔλαιον καὶ ἄλλα θεωρούμενα ὡς ὑμοειδῆ προϊόντα, ἀλλὰ χάριν συντομίας τὰ παραλείπω. Ἐὰν ἀνέφερα ὁμιλῶν ἀριθμοὺς φόρων, δὲν ἐννόησα οὔτε ἐννοῶ ὅτι ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ ὁ ὅρος τοῦ φόρου κατ' αὐτὴν ἢ κατ' ἐκείνην τὴν ἀναλογίαν, ἔπραξα τοῦτο διὰ νὰ καταδείξω μόνον τὴν διαφορὰν ἥτις χωρίζει τὰς διαφόρους ποιότητας ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ ὅτι ἡ διάκρισις αὕτη ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὴν φορολογίαν ὡς λίαν οὐσιώδης· ἠξεύρω ὅτι ἡ κατάταξις εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν φόρον εἰδῶν διαφόρου ποιότητος σκοπὸν κύριον ἔχει τὸ νὰ ἁπλοποιήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ νὰ φέρῃ εὐκολίας εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τοὺς τελωνιακοὺς ὑπαλλήλους. Ἀλλ' ἡ ἁπλοποίησις ἥτις δὲν συμβαδίζει μὲ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἔργου, εἶναι ἕνας τύπος ὅστις περιπλέκει τὰ μέγιστα τὴν οὐσίαν· ἡ εὐκολία ἥτις γεννᾷ τὴν ἀνισότητα τοῦ ἐμπορίου δὲν ὠφελεῖ κανένα καὶ βλάπτει ὅλους. Ἄλλως τε ἡ ἀπουσία τῆς διακρίσεως τοῦ φόρου, ἢ μᾶλλον ἡ ὑποβολὴ εἰς τὸν αὐτὸν φόρον πραγμάτων διαφορετικῆς ποιότητος, εὐκολύνει τὴν διέξοδον τῶν ἀντικειμένων τῆς πολυτελείας ἐναντίον τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον προτίθεται τὸ τιμολόγιον, καὶ ἐπιβαρύνει τὴν κατανάλωσιν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα ὡς χρησιμεύοντα εἰς τὴν τελευταίαν τάξιν τῶν κατοίκων, εἶναι πολὺ γενικωτέρας χρήσεως, καὶ ὡς τοιαῦτα ἐμπορῶν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πράγματα τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Ἀλλὰ προβλέπω τὴν ἔνστασιν, τὴν ὁποίαν ἑτοιμάζεται νὰ μοὶ ἐπιτάξῃ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀρίστε νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ τιμολόγιον θὰ εἴπῃ· ἡ ἐφαρμογὴ θὰ μᾶς καταδείξῃ τὰς ἀτελείας του, καὶ ἀτελείας οὐχὶ κατὰ συμπερασμοὺς ἀλλ' ἐν τοῖς πράγμασι· τότε ἐπιλαμβανόμεθα τοῦ ἔργου καὶ τὸ συμπληρώμεν ἐν πλήρει γνώσει, τότε συγκαλοῦμεν, ἂν θέλετε, καὶ τὸν ἐμπορικὸν σύλλογον, καὶ ἀκούομεν τὴν γνώμην του κλπ. Κύριοι, αὐτὴν τὴν γλῶσσαν ἐτήρησαν πάντοτε οἱ ὑπουργοί, ὁσάκις ἐτίθησαν τὰ ζητήματα, ὅπως τίθενται σήμερον· ἂς κάμωμεν, λέγουν, σήμερον ὅ,τι καλὸν ἢ κακὸν προτείνεται· καὶ ἔπειτα ἐρχόμεθα εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτῶν ἂν κακῶς ἔχωσιν· ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς οὗτος δὲν εἶναι ὀρθός· διὰ τί νὰ ἐπιβάλλωμεν νόμον δυνάμενον νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβῆ ἐπιρροὴν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὰ μέσα νὰ ἀπομακρύνωμεν τὰ κακά, πρὶν πάθωσι τὰ κτήνη συμφέροντα; ὑπάρχει ἔπειτα εἰς τὰς Κυβερνήσεις ἐν γένει ἡ διάθεσις ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν καθεστώτων, καὶ ὅ,τι ἅπαξ εὑρέθη ὁπωσδήποτε κανονισμένον δὲν μεταποιεῖται εὐκόλως· τριάκοντα ὅλα ἔτη ζῶμεν μὲ τὸ ἐπὶ Κυβερνήτου ψηφισθὲν τιμολόγιον· ὅλος ὁ κόσμος ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ, καὶ μόλις σήμερον βλέπομεν σπουδαίως ἐνασχολουμένην τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην. Πρέπει νὰ ὑποχρεωθῇ πολυτρόπως μία Κυβέρνησις, καὶ μάλιστα Κυβέρνησις συνταγματική, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς κοινοβουλευτικὰς δοκιμασίας τοιαύτης φύσεως. Ἔπειτα δὲν πρέπει νὰ σᾶς διαφύγῃ καὶ ἡ περίστασις τοῦ ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον ὅ,τι ἅπαξ ἀπεκτήθη διὰ τὸ ἐμπόριον νὰ μεταβληθῇ· ἐὰν τὰ ἀντικείμενα τῆς φορολογίας, ὁπόταν ἐφάπτωνται τῶν ἐσωτερικῶν συμφερόντων, εἶναι δυσχερές, ἀφ' οὗ ἅπαξ κανονισθῶσι, νὰ μεταποιηθοῦν, αἱ δυσχέρειαι κα-

θίστανται ἀσυγκρίτῳ λόγῳ σπουδαιότεραι, ὁπόταν ἀποβλέπωσι τὰ ξένα ἔθνη. Ἡ ὑπόθεσις τῶν τιμολογίων, Κύριοι, εἶναι λίαν ἀκροσφαλής· ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουν εἰς αὐτὰ τὸ μέρος των· ὅλα φορολογοῦνται, καὶ πολλὰ ὀλίγα εἶναι εὐδιάθετα νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὰς φρενοτριπίας τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα τῶν μικρῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων ἐθνῶν. Ἐὰν, Κύριοι, δὲν ἤθελα νομισθῇ παραδοξολογῶν, ἠδυνάμην νὰ ὑποστηρίξω, ὅτι εἰς τὰ τελευταῖα συμβάματα τῆς Ἀνατολῆς τὰ τιμολογιακὰ συμφέροντα δὲν ἦσαν ὅλως διόλου ἀλλότρια. Ἀλλὰ προβλέπω ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ μίαν δευτέραν ἔνστασιν. Ἂν δὲν θέλετε συλλόγους ἐμπορικοὺς πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα θὰ καταδείξῃ, ἂν θέλετε νὰ ἀποφύγωμεν τὰς ἐπικρίσεις, τὰς ὁποίας γεννῶσι σπουδαῖαι μεταρρυθμίσεις εἰς συμφέροντα ἅτινα ἐκανονίσθησαν ἤδη, ἔχομεν τὸ μέσον τῶν Β. Διαταγμάτων, τὸ ὁποῖον τὸ νομοσχέδιον καθιεροῖ, καὶ διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα ἑκάστοτε νὰ φέρωμεν ἄνευ κρότου τὰς ἀναγκαίας μεταβολάς. Κύριοι! ὅλοι γνωρίζετε τὸ φρόνημά μου ὡς πρὸς τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἀπό τινος καιροῦ ἠθέλησαν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν νομοθεσίαν μας, τὸ νὰ κανονίζωνται δηλονότι διάφορα νομοθετικὰ ἀντικείμενα διὰ Β. Διαταγμάτων. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ὁρμῶμαι πλέον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν κατὰ τῶν Διαταγμάτων. Ἡ χρῆσις τῶν Διαταγμάτων εἰς νομοθετικὰ ἀντικείμενα εἰς ἔθνη μικρὰ καὶ ἀδύνατα, ὅπως εἶναι τὸ ἐδικόν μας, περικλείει καὶ ἓν μέγιστον ἄτοπον. Κυβέρνησις ἔθνους μικροῦ καὶ ἀδυνάτου πρέπει νὰ λογίζεται εὐτυχὴς, ὁσάκις ἔτυχε νὰ διοικῇ συνταγματικῶς· αἱ Κυβερνήσεις τῶν μικρῶν ἐθνῶν ὑπόκεινται εἰς μυρίους ἐξωτερικοὺς πειρασμούς· δὲν δύνανται πολλάκις νὰ ἀρνηθῶσιν ἀπαιτήσεις ὑπερόγκους, ὁσάκις εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν των νὰ συγκατατεθῶσιν ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος εἰς ὅ,τι καταζητοῦνται· αὐταὶ αἱ Κυβερνήσεις ἔχουν συμφέρον καὶ συμφέρον μέγιστον νὰ ἀφίνωσιν ὅλα τὰ νομοθετικὰ ἀντικείμενα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας· ἡ θέλησις τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους δυσκολώτερον παραβιάζεται· τὰ Διατάγματα εὐκόλως ἔρχονται εἰς συμβιβασμούς, ἐν ᾧ οἱ νόμοι δυσκόλως κατασκευάζονται. Μήπως χθὲς ἀκόμη δὲν ἔμαθε τὸ ὑπουργεῖον ὅτι δὲν εἶναι κύριον νὰ διατηρήσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ μίαν καὶ μόνην πρεσβείαν; Εἴμεθα μικροὶ καὶ ἀδύνατοι καὶ δὲν δυναμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν· ἡ θέσις μας εἶναι νὰ δεχώμεθα θελήσεις· ἂς ἀπομακρύνωμεν λοιπὸν τὴν χρῆσιν τῶν

Β. Διαταγμάτων ἐκεῖ ὅπου ἀπαιτοῦνται νόμοι. Ὅσῳ καὶ ἂν εἴπωσι πῶς εἴμεθα καὶ ἡμεῖς συγκαταβατικοί, αἱ εὐκολίαι τῶν Διαταγμάτων δὲν συμβαδίζουν καὶ μὲ τοὺς νόμους.

Ἀλλ' ἐπειδή, κύριοι! θὰ μὲ εἴπωσί τινες ἴσως, ἔργον τὸ ὁποῖον πρὸ χρόνων προπαρασκευάζεται ῥᾴδις ἤδη κατηρτίσθη δὲν πρέπει ἡ Γερουσία νὰ ἀναβάλῃ. Ἐπειδὴ ἄλλοι θὰ μὲ ἀντιτάξωσιν ἴσως, ὅλα τὰ πράγματα ἔχουν τὴν ὥραν τους καὶ ἡ ὥρα τῆς ψηφίσεως τοῦ τιμολογίου εἶναι αὐτὴ, καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ τὴν χάσωμεν. Ἐπειδὴ τωόντι ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς τελωνιακῆς ὑπηρεσίας εἶναι καταβλητικὴ, καὶ παραίτιος ζημιῶν καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους, καὶ ὀφείλομεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ τὴν βελτιώσωμεν, ἔστω καὶ κατὰ μικρόν. Ἐπειδὴ ἐκτὸς τούτων ὅλων τὸ τιμολόγιον παραδέχεται καὶ εἰσάγει τὴν ἀρχὴν τῆς βαθμιδὸν ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀναβάλωμεν, διὰ ταῦτα, Κύριοι, προτείνω νὰ παραδεχθῶμεν τὸ τιμολόγιον ὅπως μᾶς ὑποβάλλεται, νὰ συστήσωμεν δὲ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν διὰ νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν, α') τὴν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον εἰς τὸ Σῶμα οἱ ἐργοστασιάρχαι τῆς ἐγχωρίου φασσοποιΐας, διότι πραγματικῶς ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν λευκῶν φασίων τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ποσῶς ἀνάλογος· β') τὴν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον οἱ ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν ταμβακοποιΐαν, διότι καὶ οὗτοι ἔχουσι χρείαν τῆς δεούσης ὑποστηρίξεως, καὶ γ') νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης φορολογίας ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν φαρμάκων ἐν γένει. Εἶναι ἄτοπον, κύριοι, ὁπόταν τόσαι ἐλευθερίαι χορηγοῦνται εἰς ἄλλα ἀντικείμενα βιομηχανικὰ ἢ ὕλια τῆς πρώτης ἀνάγκης, νὰ δεσμεύεται ἢ νὰ ἐπιβαρύνεται ἡ εἰσαγωγὴ τῶν φαρμάκων, ἅτινα εἶναι χρήσιμα διὰ τὸ τιμαλφέστερον πάντων τῶν πραγμάτων, τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ σημειώσατε ὅτι ἡ φορολογία αὕτη πίπτει κυρίως εἰς βάρος τῆς ἐνδεεστέρας τῶν κατοίκων τάξεως· χρῆσις βεβαίως τῶν φαρμάκων μεγάλη γίνεται εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν· διότι ἡ εὐπορουσα ἔνεκα τῶν μέσων τῆς εὐζωΐας, καὶ διότι συγκριτικῶς εἶναι ἡ πλέον εὐάριθμος, κάμνει ὀλιγωτέραν χρῆσιν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· Τὴν περὶ ἀναβολῆς ἰδέαν ἀνέπτυξεν λίαν ἐπιτυχῶς καὶ πολὺ καθαρὰ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· ἀλλὰ καταπαύων τὸν λόγον του παρεδίζατο τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ τιμολογίου, διότι ὁ Κ.

θίστανται ἀσυγκρίτῳ λόγῳ σπουδαιότεραι, ὁπόταν ἀποβλέπωσι τὰ ξένα ἔθνη. Ἡ ὑπόθεσις τῶν τιμολογίων, Κύριοι, εἶναι λίαν ἀκροσφαλής· ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουν εἰς αὐτὰ τὸ μέρος των· ὅλα φορολογοῦνται, καὶ πολλὰ ὀλίγα εἶναι εὐδιάθετα νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὰς φρενοτροπίας τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα τῶν μικρῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων ἐθνῶν. Ἐὰν, Κύριοι, δὲν ἤθελα νομισθῇ παραδοξολογῶν, ἠδυνάμην νὰ ὑποστηρίξω, ὅτι εἰς τὰ τελευταῖα συμβάματα τῆς Ἀνατολῆς τὰ τιμολογιακὰ συμφέροντα δὲν ἦσαν ὅλως διόλου ἀλλότρια. Ἀλλὰ προβλέπω ἐς μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ μίαν δευτέραν ἔνστασιν. Ἂν δὲν θέλετε συλλόγους ἐμπορικοὺς πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα θὰ καταδείξῃ, ἂν θέλετε νὰ ἀποφύγωμεν τὰς ἐπικρίσεις, τὰς ὁποίας γεννῶσι σπουδαῖαι μεταρρυθμίσεις εἰς συμφέροντα ἅτινα ἐκανονίσθησαν ἤδη, ἔχομεν τὸ μέσον τῶν Β. Διαταγμάτων, τὸ ὁποῖον τὸ νομοσχέδιον καθιεροῖ, καὶ διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα ἑκάστοτε νὰ φέρωμεν ἄνευ κρότου τὰς ἀναγκαίας μεταβολάς. Κύριοι! ὅλοι γνωρίζετε τὸ φρόνημά μου ὡς πρὸς τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἀπό τινος καιροῦ ἠθέλησαν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν νομοθεσίαν μας, τὸ νὰ κανονίζωνται δηλονότι διάφορα νομοθετικὰ ἀντικείμενα διὰ Β. Διαταγμάτων. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ὁρμῶμαι πλέον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν κατὰ τῶν Διαταγμάτων. Ἡ χρῆσις τῶν Διαταγμάτων εἰς νομοθετικὰ ἀντικείμενα εἰς ἔθνη μικρὰ καὶ ἀδύνατα, ὅπως εἶναι τὸ ἰδικόν μας, περικλείει καὶ ἓν μέγιστον ἄτοπον. Κυβέρνησις ἔθνους μικροῦ καὶ ἀδυνάτου πρέπει νὰ λογίζεται εὐτυχὴς, ὁσάκις ἔτυχε νὰ διοικῇ συνταγματικῶς· αἱ Κυβερνήσεις τῶν μικρῶν ἐθνῶν ὑπάκεινται εἰς μυρίους ἐξωτερικοὺς πειρασμούς· δὲν δύνανται πολλάκις νὰ ἀρνηθῶσιν ἀπαιτήσεις ὑπερόγκους, ὁσάκις εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν των νὰ συγκατατεθῶσιν ἐξ ἰδίας ἀρμοδιότητος εἰς ὅ,τι καταζητοῦνται· αὐταὶ αἱ Κυβερνήσεις ἔχουν συμφέρον καὶ συμφέρον μέγιστον νὰ ἀρίνωσιν ὅλα τὰ νομοθετικὰ ἀντικείμενα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας· ἡ θέλησις τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους δυσκολώτερον παραβιάζεται· τὰ Διατάγματα εὐκόλως ἔρχονται εἰς συμβιβασμούς, ἐν ᾧ οἱ νόμοι δυσκόλως κατασκευάζονται. Μήπως χθὲς ἀκόμη δὲν ἐμάθομεν τὸ ὑπουργεῖον ὅτι δὲν εἶναι κύριον νὰ διατηρήσῃ ἢ νὰ καταργήσῃ μίαν καὶ μόνην πρεσβείαν; Εἴμεθα μικροὶ καὶ ἀδύνατοι καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν· ἡ θέσις μας εἶναι νὰ δεχώμεθα θελήσεις· ἂς ἀπομακρύνωμεν λοιπὸν τὴν χρῆσιν τῶν

Β. Διαταγμάτων ἐκεῖ ὅπου ἀπαιτοῦνται νόμοι. Ὅσῳ καὶ ἂν εἴπωσι πῶς εἴμεθα καὶ ἡμεῖς συγκαταβατικοί, αἱ εὐκολίαι τῶν Διαταγμάτων δὲν συμβαδίζουν καὶ μὲ τοὺς νόμους.

Ἀλλ' ἐπειδὴ, κύριοι! θὰ μὲ εἴπωσί τινες ἴσως, ἔργον τὸ ὁποῖον πρὸ χρόνων προπαρασκευάζεται ῥᾳδίως ἤδη κατηρτίσθη δὲν πρέπει ἡ Γερουσία νὰ ἀναβάλῃ. Ἐπειδὴ ἄλλοι θὰ μὲ ἀντιτάξωσιν ἴσως, ὅλα τὰ πράγματα ἔχουν τὴν ὥραν τους καὶ ἡ ὥρα τῆς ψηφίσεως τοῦ τιμολογίου εἶναι αὐτὴ, καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ τὴν χάσωμεν. Ἐπειδὴ τῳόντι ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς τελωνιακῆς ὑπηρεσίας εἶναι καταθλιπτικὴ, καὶ παραίτιος ζημιῶν καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους, καὶ ὀφείλομεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ τὴν βελτιώσωμεν, ἔστω καὶ κατὰ μικρόν. Ἐπειδὴ ἐκτὸς τούτων ὅλων τὸ τιμολόγιον παραδέχεται καὶ εἰσάγει τὴν ἀρχὴν τῆς βαθμιδὸν ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀναβάλωμεν, διὰ ταῦτα, Κύριοι, προτείνω νὰ παραδεχθῶμεν τὸ τιμολόγιον ὅπως μᾶς ὑποβάλλεται, νὰ συστήσωμεν δὲ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν διὰ νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν σκέψιν, α') τὴν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον εἰς τὸ Σῶμα οἱ ἐργοστασιάρχαι τῆς ἐγχωρίου φρεσποιΐας, διότι πραγματικῶς ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν λευκῶν φρεσίων τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ποσῶς ἀνάλογος· β') τὴν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον οἱ ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν ταμβακοποΐαν, διότι καὶ οὗτοι ἔχουσι χρείαν τῆς δεούσης ὑποστηρίξεως, καὶ γ') νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης φορολογίας ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν φαρμάκων ἐν γένει. Εἶναι ἄτοπον, κύριοι, ὁπόταν τόσαι ἐλευθερίαι χορηγοῦνται εἰς ἄλλα ἀντικείμενα βιομηχανικὰ ἢ ὕλια τῆς πρώτης ἀνάγκης, νὰ δεσμεύεται ἢ νὰ ἐπιβαρύνεται ἡ εἰσαγωγὴ τῶν φαρμάκων, ἅτινα εἶναι χρήσιμα διὰ τὸ τιμαλφέστερον πάντων τῶν πραγμάτων, τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ σημειώσατε ὅτι ἡ φορολογία αὕτη πίπτει κυρίως εἰς βάρος τῆς ἐνδεεστέρας τῶν κατοίκων τάξεως· χρῆσις βεβαίως τῶν φαρμάκων μεγάλη γίνεται εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν· διότι ἡ εὐπορωτέρα ἕνεκα τῶν μέσων τῆς εὐζωΐας, καὶ διότι συγκριτικῶς εἶναι ἡ πλέον εὐάριθμος, κάμνει ὀλιγωτέραν χρῆσιν.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Φύλλας· Τὴν περὶ ἀναβολῆς ἰδέαν ἀνέπτυξεν λίαν ἐπιτυχῶς καὶ πολὺ καθαρὰ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης· ἀλλὰ καταπαύων τὸν λόγον του παρεδέξατο τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ τιμολογίου, διότι ὁ Κ.

ὑπουργὸς δύναται νὰ διϊσχυρισθῇ, ὡς εἶπεν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ καταλληλοτέρα ὥρα πρὸς καταρτισμὸν τοῦ δασμολογίου· ἀλλὰ τί θέλουσι μᾶς εἴπει οἱ λαοὶ οἵτινες γινώσκουσιν ὅτι ἡ ὥρα αὕτη δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος, καθόσον πρόκειται περὶ ἔργου ἴσως ἡμιτελοῦς διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀτελοῦς;

Ἐγὼ νομίζω, Κύριοι, ὅτι κατάλληλος ὥρα εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν λάβωμεν καιρὸν νὰ μελετήσωμεν καὶ φωτισθῶμεν περὶ ὅλων τῶν ἀντικειμένων, διότι κατὰ πρῶτον ἤδη μᾶς παρουσιάζεται δασμολόγιον ἐν τῷ μέσῳ μάλιστα σωρείας ἄλλων νομοσχεδίων ἐπίσης σπουδαίων, καὶ καθ' ἣν δυνηθῶμεν νὰ λάβωμεν ὡς ὁδηγὸν καὶ ὡς φόρον ἕτερόν τι τελωνιακὸν τιμολόγιον, διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου συνέρχονται ὅλοι οἱ εἰδήμονες τῶν διαφόρων ἐθνῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς γειτονος ἡμῶν Ἐπικρατείας τῆς Τουρκίας, διότι τὰ προϊόντα ἡμῶν εἰσὶν ὅμοια τῶν τῆς Τουρκίας, διότι εὐδαιρεία κλιματικὴ διαφορὰ μᾶς χωρίζει, καὶ διότι ἡ Ἑλλὰς εἶναι τόπος ἐμπορικὸς ὡς καὶ ἡ Τουρκία, καθόσον κεῖται εἰς τὸν ὁμφαλὸν τῶν τριῶν μεγάλων μερῶν τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐὰν ὡς πρὸς τὴν ἀναβολὴν δὲν ἤθελεν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὠφέλεια, ἥτις θέλει προσγενηθῇ ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς συνόδου ἐκείνης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, αὐθις ἡ συνείδησις καὶ ἡ γνώμη τῶν ἀνθρώπων ὅλων ἤθελε μᾶς ὑποχρεώσει εἰς τοῦτο, διότι θέλουσιν εἴπει, ὅτι ἀφοῦ πολλὰ πλησίον ἤρξατο σπουδαία συζήτησις ἐπὶ τοιούτου καὶ ὁμοιομόρφου μέτρου, ἐπράξαμεν κακῶς ἐπισπεύσαντες· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἠθέλαμεν ὁρλισκάνει δίκην ἢ ἀπερισκεψίας ἢ περιφυλαυτίας.

Αὕτη ἐστὶν ἡ γνώμη μου ὡς πρὸς τὴν ἀναβολήν· καὶ δικαιοῦμαι νὰ ζητήσω λόγον παρὰ τοῦ προλαλήσαντος πῶς ἡ ὥρα αὕτη λογίζεται ἢ ἀναγνωρίζεται ἡ καταλληλοτέρα διὰ τὴν ἐπιψήφισιν, ἀφοῦ τὸ περὶ οὗ πρόκειται δασμολόγιον ἅπαξ καταρτισθὲν εἶναι δύσκολον νὰ μεταρρυθμισθῇ.

Δὲν ἔχω νὰ λαλήσω περισσότερα καθόσον ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς λίαν ἐπιτυχῶς ἐξέτασε τὸ ζήτημα ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις καὶ ὑφ' ὅλα του τὰ μέρη.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς παραιτέρω συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὠφὲ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων **24** κατὰ **3**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τελωνιακοῦ δασμολογίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλας Ἰω. Μέξης	N
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	O
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	N	Κωνσταντῖνος Καναρῆς	
Τζάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Λ. Καΐρης	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ.		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτρ. Χρηστίδης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας	O	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἰωάννης Πέτρου	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γεώργιος Ἀρειώτης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαγλιόπουλος	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥήγας Παλαμίδης	O
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου **1** ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προέτεινε νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον καὶ τὸ ἀριθμὸν στοιχεῖον τοῦ Κεφαλαίου Α'. τῆς ἐξαγωγῆς ὁ Κουκουλόσπορος ὑπὸ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἑνὸς καὶ ἡμίσεως λεπτοῦ ἐφ' ἑκάστου δραμίου.

Ἡ Γερουσία παραδεξαμένη τὴν προσθήκην ταύτην ἐν τῷ δασμολογίῳ παρεδέξατο συγχρόνως διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον **1** τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα **2, 3, 4** καὶ **5** ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **6** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος συμμεριζόμενος τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησεν ἐνταῦθα

καταλληλον τὴν περίστασιν νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν σύστασιν τῶν εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβληθεισῶν τριῶν ἀναφορῶν, δι' ὧν ἐξαιτεῖται ἡ δικαία προστασία τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ δύω οὐσιωδεστάτων κλάδων τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας τῆς ταμβακοποιΐας καὶ ρεσοποιΐας, καὶ νὰ προτείνῃ ὥστε νὰ συστηθῶσιν αὐταὶ στενῶς πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν, ὅπως λάβῃ αὐτὰς ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν διὰ Β Διατάγματος, συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου. Ἡ Γερουσία ὡς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεδέξαντο τὴν πρότασιν ταύτην ὁμοφώνως.

Ἑπομένως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα 7 καὶ 8 ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ψηφορίας ἔπειτα γενομένης δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ συνόλου, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 23 κατὰ 2 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 15 τ. μ. Μαΐου, καὶ τροποποιηθὲν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Α. τῆς ἐξαγωγῆς γενομένης προσθήκης τοῦ κουκουλοσπόρου ὑπὸ τὸ τέλος ἑνὸς καὶ ἡμίσεως λεπτοῦ ἐφ' ἑκάστου δραμίου.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ Τελωνιακοῦ Δασμολογίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ο
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Γκίκας Καρακατζάννης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀδάμ Δούκας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Βασιλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	

Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δημήτρ. Πλαπούτας		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Κωνστ. Πρ. Βιλέγιος	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χατσίπικος	Ν	Σπῦρος Μίλος	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Ἤγκος Παλαμίδης	
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης	Ν

Προβάσης κατόπιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ 1856 ἐκ δραχ. 47,548:60 ἀνεγνώσθη ταῦτα μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ ἐκθέσεως. Εἰς δὲ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ παρετήρησεν, ὅτι νόμιμον εἶναι πρὶν ἡ γίνῃ τὸ ἔξοδον νὰ παρουσιάζῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν πίστωσιν· τὴν αὐτὴν ἰδέαν ὑποστηρίζαντος καὶ ἑτέρου μὲ τὴν προσθήκην ὅπως ἡ παρατήρησις αὕτη γίνῃ ἐπισήμως ἐκ μέρους τοῦ Σώματος πρὸς τοὺς Κ. ὑπουργοὺς, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Μαυρομμάτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 28 παμψηφεὶ κατὰ τὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 47,548:60 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Βασιλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Νικόλ. Χρυσόγελος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Γεώργιος Δαρειώτης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γκίκας Καρακατζάννης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν

Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Δημήτριος Χριστίδης . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . .
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 25 παμψηφεὶ κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 25 τοῦ λήγοντος Μαΐου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 47,548:60 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . .
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . . .	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀντών. Κριεζῆς . . . . .

Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Δημήτριος Πλαπούτας . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .	Κωνς. Προβιλέγιος . . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Χριστίδης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . .
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Προταθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐθνικοῦ τινος γηπέδου εἰς τὸν δῆμον Πατρῶν, πρὸς ἀνέγερσιν χρηματιστηρίου, καὶ τούτου ἀναγνωσθέντος ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 26 παμψηφεὶ κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Μαυρομμάτη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως δωρεὰν ἐθνικοῦ γηπέδου εἰς τὸν δῆμον Πατρῶν διὰ κατασκευὴν χρηματιστηρίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Γεώργιος Δαρειώτης . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Σπ. Τρικούπης	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .

Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Δημήτριος Χατσίσκος . . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης . N

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 26 παμψηφεί, κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως δωρεὰν γηπέδου ἐθνικοῦ εἰς τὸν ὅμιλον Πατρῶν διὰ κατασκευὴν χρηματιστηρίου.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N

Γεώρ. Δυοβουνιώτης	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης . N

Μεταβάσης ὕστερον τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 4,368 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ κατὰ τὴν Ἀργολίδα Ἱπποφορβίου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς ἐζητήθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν διὰ ψήφων 26 παμψηφεί κατὰ τὸ τῆς ψηφοφορίας ἐπισυναπτόμενον πρωτόκολλον, συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Μαυρομμάτη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 4,368 εἰς τὸ διοργάνωσιν τῶν Στρατιωτικῶν.

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος. N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτσης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατζίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Κωνστ. Προβελέγιος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημ. Κουντουριώτης . . . N

Ἀναγνωσθὲν μετὰ ταῦτα τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας· ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο ὡσαύτως δεκτὸν διὰ ψήφων 26 παμψηφεὶ κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 4,368 τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεωργ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελόπουλλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σπαΐκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηςακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνς. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημ. Α. Κουντουριώτης	Ν

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 31 Μαΐου 1857, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 25 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγ. Μοναρχίδης προσλαβὼν Γραμματέα τὸν Κ. Ἀδὰμ Δούκαν τοῦ Κ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ἡ ἀκόλουθος δύω ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐφεξῆς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1856 ὑπ' ἀριθ. 283 τοῦ Γεωργίου Καλιοτζῆ ἐξαιτουμένου χάριν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεών του περιβλῆψίν τινα, ὡς κατασταθέντος ἤδη ἀνικάνου ἕνεκα γήρατος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

2) Τὴν ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1856 ὑπ' ἀριθ. 312, πολιτῶν τινων Ἀθηναίων, οἵτινες παραπονοῦνται κατὰ τοῦ ὑπαστυνόμου Ἀθηνῶν Κ. Γιαννάκου Κυριακοῦ, ὡς ἐξυβρίζοντος καὶ καταδιώκοντος αὐτοὺς ἕνεκα κομματικῶν παθῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν παραπόνων τῶν ἀναφερομένων καὶ ἐπιφέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν.

3) Τὴν ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1856 ὑπ' ἀριθ. 326 τῆς Μεταξιᾶς χήρας τοῦ ἀποβιώσαντος Γερουσιαστοῦ Δ. Ν. Ὀλυμπίου ἐπικαλουμένης ἐπαντιληπτῶς τὴν ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

4) Τὴν ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 17, τοῦ Α. Ν. Κακουλίδου ἐπικαλουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς παρ' αὐτοῦ ἀρτίως ἐκδοθείσης συλλογῆς τῶν νέων Ἑλληνικῶν νόμων, τῶν ὁποίων ἓν ἀντίτυπον ἀφιεροῖ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Σώματος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συντρέξῃ ἡ Γερουσία τὸ ἀναφερόμενον, λαμβάνουσα δέκα σώματα τοῦ βιβλίου του.

5) Τὴν ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 30, διαφόρων δημοτῶν Μεσολογγίου, παραπονουμένων κατὰ τῶν ἐπεμβάσεων καὶ ἐνεργειῶν τῆς ἐν Μεσολογγίῳ διοικητικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῆς αὐτόθι ἐνεργουμένης δημοτικῆς ἐκλογῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

6) Τὴν ἀπὸ 1 Μαρτίου ὑπ' ἀριθ. 32, τοῦ Α. Παλυζωΐδου ἐπικαλουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας πρὸς τύπωσιν καὶ δημοσίευσιν ἱστορικῶν τινων συγγραμμάτων του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συντρέξῃ ἡ Γερουσία τὸν ἀναφερόμενον, λαμβάνουσα δέκα πέντε σώματα ἐκ τῶν συγγραμμάτων του.

7) Τὴν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 40, τοῦ Σ. Πετιμεζᾶ ὑπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, ἐξαιτουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας, δι' ἑκατὸν τοὐλάχιστον ἀντίτυπα, τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένου στρατιωτικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ἐπιγραφομένου «Ὁ Ἀπόμαχος,» πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τοῦ στρατοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας δὲν ἐπροβλεψε περὶ τοιαύτης δαπάνης καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει πίστωσις ἀνάλογος πρὸς πληρωμὴν τῶν 100 ἀντιτύπων τοῦ συγγράμματος τοῦ ἀναφερομένου, ἡ ἐπιτροπὴ ἀνατίθησιν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος τὰ περὶ τῆς αἰτήσεώς του.

8) Τὴν ἀπὸ 22 Μαρτίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 42, τῆς Ἀγγελικῆς χήρας τοῦ Σπ. Χαραλάμπους ἐξ Αἰγίου, δι' ἧς ἐκθέτουσα τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της, καὶ τὴν δυστυχῆ κατάστασιν τῆς οἰκογενείας της, ἀξαιτεῖται νὰ τῇ χορηγηθῇ ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

9) Τὴν ἀπὸ 7 Μαΐου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 62, τῶν κατοίκων Γαργαλιάνων τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, παραπονουμένων κατὰ τοῦ Περωτοῦ καὶ τινων ἄλλων, οἵτινες προτίθενται νὰ καταλάβωσι τὴν νῆσον Πρώτην μεταχειριζόμενοι ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ των τὸν περὶ ἐγκεντρίσεως τῶν ἀγριελαιῶν νόμον.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναφερόμενα.

10) Τὴν ἀπὸ 18 Μαΐου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 67, τοῦ Σωτηρίου Λογοθέτου παραπονουμένου κατὰ τῶν κατ' αὐτοῦ ἐπενεχθεισῶν βιαιοπραγιῶν τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς τὰ περὶ τῶν παραπόνων τοῦ ἀναφερομένου, καὶ δώσῃ ἀκολούθως εἰς τὸ Σῶμα πληροφορίας περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐξετάσεών του.

11) Τὴν ἀπὸ 29 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 10, ἀξιωματικῶν τινων τῆς Φάλαγγος προικοδοτηθέντων, οἵτινες ἐκθέτοντες τὴν δυστυχῆ κατάστασιν εἰς ἣν περιῆλθον ἕνεκα τῆς λόγῳ προικοδοτήσεως παραιτήσεώς των ἀπὸ τὴν ἐνεργητικὴν Φάλαγγα, ἐξαιτοῦνται τὴν ἐπάνοδόν των εἰς τὴν μισθοδοσίαν τοῦ βαθμοῦ των καὶ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἤδη ἀποβιωσάντων συναδέλφων των. Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Ἀθήνησι τὴν 25 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαρίλ. Παπαπολίτης — Ν. Μαυρομμάτης.
Ἀθαν. Διδωρίκης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐρεξῆς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 30 Μαΐου ὑπ' ἀριθ. 85 τῶν Α. Γ. Καρανάσσου, Ι. Σκαρβούλη καὶ Σ. Σκαρβούλη παραπονουμένων κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς ζημιούντος αὐτοὺς διὰ νέας μεταρρυθμίσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, καθ' ἣν προσβάλλονται αἱ οἰκίαι των ἀξίζουσαι ὑπὲρ τὰς 145,000 δραχμάς.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, προσκαλουμένου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ δώσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου προφορικὰς διασαφήσεις ἐντὸς τῆς παρούσης Συνόδου, ὡς κατεπείγοντος.

2) Τὴν ἀπὸ 1 ἰσταμένου ὑπ' ἀριθ. 86, τοῦ Π. Περιβολα-

ράκη ἐξαιτουμένου νὰ διορισθῇ ὡς ὑπότροφος τῆς Κυβερνήσεως τῇ συστάσει τῆς Γερουσίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀθῆναι τὴν 31 Μαΐου 1857.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χαράλ. Παπαπολίτης. Ν. Μαυρομμάτης.
Ἀθ. Λιδωρίκης. Β. Χρηστακόπουλος.
Ι. Παξιμάδης.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλεν, ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν διαφόρων νομοσχεδίων.

Καὶ πρῶτον ἐτέθη ὑπὸ συζήτησιν τὸ περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης νομοσχέδιον.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπεν, ὅτι θεωρεῖ δικαίαν καὶ ἐπαινετὴν τὴν πρόνοιαν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως, παρετήρησε μόνον, ὅτι παρελείφθησαν τινες τύποι, καὶ εἶναι καλὸν, προσέθηκεν, ὁσάκις πρόκειται ἐπὶ ὁμοίων, νὰ παρουσιάζεται εἰς τὰ Σώματα ὑπὸ τὸν τύπον νόμου καὶ ἐγκαίρως. Πρὸς δὲ, ὅτι ἡ πρόνοια αὕτη περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν, ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς ἀναλόγως, διότι παντοῦ ἐπικρατεῖ ὑπερτίμησις, καὶ ὅτι οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ὡρίσθησαν εἰς ἐποχὴν ἀσύγκριτον ὡς πρὸς τὴν σημερινὴν αὔξησιν τῶν τροφίμων παντὸς εἴδους. Ὅθεν χωρὶς νὰ εἶμαι, εἶπε, κατὰ τοῦ σήμερον λαμβανομένου μέτρου, ἐπιθυμῶ τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τάξεων τῆς ὑπαλληλίας, ἐντός τε καὶ ἐκτὸς τῆς καθέδρας διά τινος ἀναλόγου βαθμολογίας.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκεν, ὅτι νὰ αὐξάνῃ μὲν ἡ μισθοδοσία νὰ ἐλαττοῦται ὅμως καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, διότι ἡ ὑπερτίμησις τῶν ἐδωδίμων ἐπιβαρύνει ἐπίσης καὶ τὸν πτωχὸν φορολογούμενον λαόν.

Ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη εἶναι προσωρινή.

Ψηφοφορηθεῖσα ἔπειτα ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 παμψηφεί, κατὰ

τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφορορίας, συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Πρασσακάκη καὶ Κ. Προβιλεγγίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . Ν	Ἀντών. Κριεζῆς . . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Σταΐκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μῶλος . . . . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐρ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 27 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 24 Μαΐου ε. ε.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ρικάρδος Τζιώρτ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρκατζάνης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Μεταβάσης κατόπιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1857 ἔτος ἐκ δραχμῶν 102,550:94, ἐψηφοφορήθη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μαυρομμάτη καὶ Ἀθ. Λιδωρίκη, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 102,550 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τ. ἐ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαρ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρησακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐπ' αὐτῶν χειροτονίας.

Ψηφοφορίας δὲ γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 27 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 25 Μαΐου τ. ἐ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 102,550 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τ. ἐ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνῶστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Πρ. Βιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μίλιος	
Δημήτριος Βούλγαρης		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Προτεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς καὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1856 ἔτος ἐκ δραχ. 229,728:13 δι' ἔξοδα πληρωθέντα διὰ Β. Διαταγμάτων ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, εἶπεν· ὅτι τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ δικαιολογήματα περὶ τῆς ἐν ἀπουσίᾳ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ληφθείσης πιστώσεως γεννῶσι σκάνδαλον μέγα, καθόσον ἐκ τῆς πράξεως ταύτης καταφαίνεται μία καθαρὰ παρανομία, πρῶτον διότι ἐπικαλεῖται ὑπὲρ αὐτοῦ

τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον, ἐνῷ ἐκεῖνος ἐν ῥητῷ ἄρθρῳ, λέγει, ὅτι αἱ πιστώσεις εἰσάγονται πρὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ δεύτερον, διότι ἐνῷ δὲν συνεκαλοῦντο αἱ Βουλαί, βεβαίως μὴ ὑπαρχουσῶν ἐργασιῶν, ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις ἀνεπλήρου τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας αὐτῆς διὰ Β. Διαταγμάτων, ἡ ἡμερομηνία τῶν ὁποίων, ἤτις εἶναι δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου, ἀποδεικνύει τὸ σοφιστικὸν δικαιολόγημα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἔκαμε χρῆσιν τῶν Διαταγμάτων αὐτῶν ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Σωμάτων, ἐνῷ τούτων ἡ συγκάλεσις ἀνεβάλετο.

Ἐπὶ τῇ ἐπερωτήσει δὲ τοῦ αὐτοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπήντησεν, ὅτι τὸ ἀναφερόμενον ποσὸν ἐν ἄρθρῳ 2 ἐκ δραχμῶν 13,728,13, εἶναι ἀπότησις δανείου, ἤτις ἀφορᾷ τὸν ληφθέντα ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς νήσου Θήρας ἀραβόσιτον παρά τινος Γαλλικοῦ πλοίου, τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ ἐν ἀνάγκῃ κατεπειγούσῃ καὶ ὑπ' εὐθύνην τῆς ἀπορούσης τῆς κοινότητος.

Ἐνταῦθα παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ λόγος ἐγένετο περὶ σίτου, παρακαλεῖ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ παρουσιάσῃ καὶ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἀντίγραφον τῆς παρουσιασθησομένης ὡς μανθάνει, ἐν τῇ Βουλῇ ἐκκαθαρίσεως τῶν λογαριασμῶν τοῦ Κ. Κοντοσταύλου.

Ψηφοφορηθεῖσα δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 26 παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Χ. Παπαπολίτου, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 229.728:13|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856 δι' ἔξοδα πληρωθέντα διὰ Β. Διατάγματος ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	

Ρικάρδος Τζιώρτζ . . .	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Αθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Άντων. Γ. Κριεζῆς . . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . N	Άντών. Μαυρομιχάλης . . N
Άνδρ. Χ. Άναργύρου . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Άναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Γεώργιος Λαρειώτης . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Άναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 25 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 18 Μαΐου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 229,728:13|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 δι' ἔξοδα πληρωθέντα διὰ Β. Διατάγματος ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N
Γεώργ. Κουντουριώτης . .	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Σπυρ. Τρικούπης . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . N	Ρικάρδος Τζιώρτζ . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .

Νικόλ. Χρυσόγελος	Άντών. Μαυρομιχάλης . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Άνταστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Γεώργιος Λαρειώτης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Άναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . .
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . N
Άντών. Κριεζῆς	Δημήτ. Α Κουντουριώτης . N

Τεθέντος κατόπιν εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 10,000 τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐψηφορήθη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 26 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γκ. Καρακατζάνη καὶ Α. Σ. Χαραλάμπη ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 10,000 εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀθαγάσιος Γρηγοριάδης . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Νικόλ. Χρυσόγελος . . . .
Τζάτζης Μαγγίνας . . . N	Γεώργιος Ψύλλας . . . . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Γεώργιος Λαρειώτης . . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Δημήτριος Βούλγαρης . . .

Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀδάμ Δούκας . . . . . N	Δητήτρ. Χριστίδης . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Σπῦρος Μίλιος . . . . .
Ἰωάννης Στάϊκος	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 27 παμψηφεὶ κατὰ τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 30 Μαΐου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 100,000 εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Γεώργιος Ψύλλας . . . . N
Γεώρ. Κυντουριώτης	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N
Σπυρίδων Καλογερόπολος . N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Γεώργιος Δαρειώτης . . . N
Ἀναγνώστης Μαυρομιχάλης . N	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Γκίκας Καρακατζάνης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀδάμ Δούκας . . . . . N
Ριχάρδος Τζιώρτζ	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .

Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας . . .	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἰωάννης Στάϊκος	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Χριστίδης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . .
Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N	Δημήτριος Α Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθεῖσα κατόπιν ἡ ἀναφορὰ τῆς χήρας Σκανδαλίδου, παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπαύριον συζήτησιν μετὰ τῶν λοιπῶν, ἤτοι μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ὑποταμίου εἰσαχθέντος νομοσχεδίου.

Κατόπιν ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 1 Ἰουνίου 1857, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν ὡς γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δούκαν ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν 1) τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ δευτέρου ὑποταμίου παρὰ τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ, καὶ δεύτερον τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χριστίδης παρετήρησεν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία δύναται διὰ τοῦ ἑνὸς ὑφισταμένου ὑποταμίου νὰ ἐνεργηθῇ ἀρκούντως, ὅταν ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἐκλεχθῇ ἐκ τῶν διακεκριμένων ἐπὶ ἱκανότητι καὶ τιμιότητι προσώπων, διότι κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον σοὺκ ἐν τῷ πολὺ τὸ εὖ ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ ἀναγκαῖον τὸν διορισμὸν καὶ δευτέρου ὑποταμίου, διὰ ταῦτα ἂς παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν διορισμὸν αὐτοῦ πρὸς εὐκολίαν τῆς ὑπηρεσίας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Πρασσακάκη καὶ Κ. Προβιλεγίου, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ δευτέρου ὑποταμίου παρὰ τῷ Κεντρικῷ Ταμείῳ κλπ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Νικόλας Ἰω. Μέξης . . . N
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ξπυρίδων Καλογερόπουλος. .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τζάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ.	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτρ. Χρηστίδης . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . N
Ἰωάννης Πέτρου . . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Κωνσ. Προβιλέγιος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ α. ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐξέθηκε.

Κατέστη ἴσως συνήθεια, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἄλλο τι, ὅπως βαθμηδὸν ὑπαχθῶσι τινὰ τῶν νομοθετικῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν

ἁρμοδιότητα τῶν Β. διαταγμάτων· εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἡ παραμικρὰ ἐξουσία δὲν πρέπει νὰ ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἀρχήν. Καὶ ἐνταῦθα ὁ πρῶτος παράγραφος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου λέγων οὕτω· « τὰ καθήκοντα καὶ ἡ εὐθύνη τῶν παρὰ τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ ὑποταμιῶν κανονισθήσονται διὰ Β. διαγράμματος » οὐτὸν τοῦτον τὸν σκοπὸν προτίθεται· καθήκον, Κύριοι, εἶναι ἡ ἐξουσία ἣν ἀναλαμβάνει εἷς ὑπάλληλος καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἡ ἐξουσία αὕτη θέλει ἐκτελεσθῇ. Εὐθύνη δὲ τὸ βάρος ὅπερ ἀναδέχεται ὁ ὑπάλληλος διὰ τὴν νόμιμον ἐκτέλεσιν αὐτῆς· ἀμφότερα λοιπὸν ταῦτα εἰσὶν ὑποχρεώσεις δημόσιοι, αἵτινες δὲν δύνανται εἰς Συνταγματικὴν πολιτείαν νὰ ἐπιβληθῶσιν ἄνευ νόμου· καὶ τῳόντι τὰ καθήκοντα ταῦτα καὶ ἡ εὐθύνη οὐ μόνον τῶν ταμιῶν καὶ ὑποταμιῶν ἀλλὰ καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ὑπολόγων προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ· ὁ νόμος οὗτος διὰ μὲν τῶν ἄρθρων 140—152 κανονίζει τὰ καθήκοντα, διὰ δὲ τῶν ἄρθρων 153—163 τὴν εὐθύνην ἐν γένει τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν· προχωρῶν δὲ κανονίζει ὡσαύτως τὰ καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην τῶν εἰδικῶν ταμιῶν οἷον τελωνῶν ἀλαταποθηκαρίων κλπ. κατόπιν τῶν εἰσπρακτόρων, ἀκολούθως τῶν εἰσπρακτόρων δημοσίων φόρων εἰς εἴδη, ἐφεξῆς τοῦ Κεντρικοῦ ταμίου, καὶ ἐπὶ τέλους ὅλων τῶν λοιπῶν ὑπολόγων ἐν γένει· ἀφοῦ δὲ τὰ καθήκοντα καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὑπολόγων ὅλων ἐν γένει κανονίζονται διὰ νόμου τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ, τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἔρχεται νὰ καθιερώσῃ ἐξαίρεσιν τινα, καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην τῶν ὑποταμιῶν διὰ Β. διατάγματος, ἐνῶ ταῦτα πρέπει νὰ κανονισθῶσι διὰ νόμου, ὅπως εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ πολιτεία περὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν· ἰδίως δὲ εἶναι πρωτοπαρουσίαστον τὸ νὰ κανονισθῇ ἡ εὐθύνη ὑπολόγου τινος διὰ Β. διατάγματος, εὐθύνη ἥτις εἶναι σημαντικὴ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ ἀρκούντως διὰ τοιούτου Β. διατάγματος, δι' οὗ δύναται σήμερον μὲν νὰ κανονισθῇ οὕτως ἀδρομερῶς, αὔριον δὲ ἄλλως, ὡς συνταττομένου εἰς τὸ ἐρημικὸν δωμάτιον τοῦ ὑπουργοῦ, ἐνῶ οἱ νόμοι συντάττονται διὰ μεγάλων συζητήσεων καὶ πλήρους δημοσιότητος· καὶ ταῦτα λέγων δὲν προτίθεμαι νὰ ἀποδώσω εἰς τινα τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν κακήν τινα ἰδέαν ἢ διάθεσιν, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω μόνον, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ εἰσὶν ἄνθρωποι καὶ ὑπόκεινται εἰς ἀπάτας· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν 1 παράγραφον ἠδυνάμην νὰ εἴπω, ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον δὲν ἔπρεπε νὰ συμπεριληφθῇ καὶ τὸ περὶ διανομῆς

τῶν ποσοστῶν ἀντικείμενον, ὅπερ ὡς ἀποτελοῦν ἰδίαν διάταξιν αὐτοτελῆ ἔπρεπε νὰ κανονισθῇ δι' ἰδιαιτέρου ἄρθρου· ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις συμβαίνει ὥστε πολλαὶ διατάξεις νὰ κανονίζωνται δι' ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου, διὰ τοῦτο δὲν ἔρχομαι νὰ κάμω σπουδαίως τὴν παρατήρησιν ταύτην.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν·

Διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου δὲν σκοπεύομεν νὰ μεταβάλωμεν τὸ παραμικρὸν ἐκ τῶν εἰς ἑκάστην ἐξουσίαν ἀναγομένων δικαιωμάτων· δι' αὐτοῦ ὡς νόμου τοῦ Κράτους κανονίζεται ῥητῶς καὶ ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν δεύτερον ὑποταμίαν τὸ ἄμεσον αὐτοῦ καθῆκον τῆς διαχειρίσεως τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου, καὶ ἡ ἄμεσος αὐτοῦ εὐθύνη διὰ τὴν διαχείρισιν.

Μετὰ τὸν τοιοῦτον κανονισμὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς εὐθύνης τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑποταμίου ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, ἔπεται ἡ διανομὴ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἑτέρου ὑποταμίου, καὶ ταύτην πρόκειται μόναν νὰ κανονίσωμεν διὰ Β. διατάγματος, καθὰ πραγματεύεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Ἡ λέξις «καθῆκον» δὲν ἐννοεῖ πάντοτε τὴν ἐξουσίαν διότι πολλάκις ἐννοεῖ τὴν ὑποχρέωσιν· αὐτὴν ταύτην τὴν σημασίαν ἀπεδίδαμεν εἰς τὴν λέξιν καθῆκον καὶ κατὰ τὰς ἁπλουστάτας ἐκείνας ἐποχάς, ὀνομάζοντες ὡς δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ πολίτου τὰς ὑποχρεώσεις του· διὰ τῆς λέξεως λοιπὸν καθῆκον ἐννοεῖ τὴν ὑποχρέωσιν, καὶ ταύτην σκοπεῖ νὰ διανέμῃ διὰ Β. διατάγματος κατὰ τὸ προκείμενον ἄρθρον· ἀλλ' ἡ εὐθύνη οὐδέποτε δύναται νὰ κανονισθῇ διὰ Β. διατάγματος, καὶ δέον νὰ μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις πρὸς διασάφησιν τοῦ ἀντικειμένου· δύναται ποτὲ νὰ χορηγηθῇ ἐξουσία τις διὰ Β. διατάγματος, ἐὰν παρεξηγηθῇ ὁ ἀρχικὸς νόμος ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ βασισθῇ τὸ τοιοῦτον διάταγμα· ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐξουσία ὡς ἀντικειμένη εἰς τοὺς κειμένους νόμους δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν πώποτε.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι τὰ ἐν γένει καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπαλλήλου κανονίζει ὁ νόμος, καὶ ὅτι σήμερον πρόκειται μόνον περὶ διανομῆς τοῦ ἐσωτερικοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀναλόγου αὐτοῦ εὐθύνης, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπέφερεν·

Οὐδέποτε Β. διάταγμα δύναται νὰ χορηγήσῃ ἐξουσίαν εἰς ὑπάλληλόν τινα, ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν πολίτην νὰ ὑπακούῃ εἰς αὐτὸν, διότι ὁ συνταγματικὸς πολίτης δὲν ὠφείλει ὑποταγὴν εἰμὴ εἰς τὸν νόμον καὶ τὰ Β. Διατάγματα ἐκεῖνα ἅτινα ἐν ἑαυτῇ ἔχει αἰκοθεν ἡ Κυβέρνησις.

Ὑπάρχουσιν νόμοι περὶ ταμιῶν καὶ δημοσίου λογιστικοῦ κανονίζοντες τὰς ἐξουσίας, αἵτινες χορηγοῦνται εἷς τε τοὺς ταμίας καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπολόγους· ἀλλ' ἐὰν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ὑπάρχουσιν ἐπιφορτισμένοι πολλοὶ ὑπάλληλοι, ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν Β. διάταγμα αὐχὶ πέραν τῆς ἐξουσίας τοῦ νόμου· καὶ ἐπειδὴ ἐνταῦθα δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ ἐσωτερικῶν τοιούτων καθηκόντων, ἐφ' ὧν πρέπει νὰ ὁρισθῇ καὶ ἀνάλογος εὐθύνη, καθόσον ὁ νόμος προβλέπει ῥητῶς περὶ τοῦ γενικοῦ καθήκοντος καὶ τῆς εὐθύνης τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑπαλλήλου ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, διὰ ταῦτα φρονῶ ὅτι ὁ προκείμενος παράγραφος οὕτως ἐννοούμενος ἔχει καλῶς.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς ὑπηρεσίας τινος εἶναι ἔργον τοῦ ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου αὐτῆς· ἐὰν τὸ ἔργον τοῦτο ἀφορᾷ τὴν συμπεριφορὰν αὐτῶν εἰπεῖν τῶν ὑπαλλήλων πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας, Β. διάταγμα δύναται νὰ κανονίσῃ τὸ τοιοῦτον· ἐὰν δὲ ἀφορᾷ τὰ καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπαλλήλου, τὰ τοιαῦτα δὲν δύνανται νὰ κανονισθῶσιν ἄλλως εἰμὴ διὰ νόμου· ἐνταῦθα πρόκειται νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸν Κεντρικὸν ταμίαν τὸ καθῆκον τῆς διαχειρίσεως τοῦ χαρτοσήμου καὶ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν δεύτερον ὑποταμίαν· τοῦτο κανονίζων ὁ νόμος ὁρίζει ταυτοχρόνως καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ ὑποταμίου τούτου πρέπει ἴσως νὰ καθιερωθῇ ἰδιαιτέρα τις εὐθύνη, ἀνάλογος τῆς διαχειρίσεως ἥτις εἰς αὐτὸν ἐμπιστεύεται, φρονῶ, ὅτι ἴσως τοιοῦτον ἔχει σκοπὸν ἡ προκειμένη διάταξις.

Εἰπόντος αὖθις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ὁ νέος ὑποταμίας ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ καθήκοντος αὐτοῦ τῆς διαχειρίσεως τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου πρόκειται νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἄλλην ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κανονίσῃ Β. διάταγμα, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῆς γενικῆς εὐθύνης καὶ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπανέλαβεν, ὅτι τὸ προμνημονευθὲν ἄρθρον περιλαμβάνει καὶ σκοπὸν ἔχει νὰ κανονίσῃ τὰ

καθήκοντα ἀμφοτέρων τῶν ὑποταμιῶν, κατὰ τὴν διανομὴν τῶν ὁποίων θέλουσι βεβαίως ἀφαιρεθῆ καθήκοντα καὶ ἐργασίαι αὐτοῦ τοῦ Κεντρικοῦ ταμίου, καὶ ἀποδοθῆ εἰς τοὺς ὑποταμίας· ἀλλ' ἐὰν ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ κανονίσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὑπουργείου, δι' ἣν ἕκαστος ὑπάλληλος ἄλλην εὐθύνην δὲν ἔχει εἰμὴ τὴν ἀπέναντι τοῦ προϊσταμένου, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι δύναται νὰ κανονίσῃ καὶ τὰ καθήκοντα τῶν δημοσίων ἀρχῶν· διότι πᾶν ὅ,τι πρέπει νὰ πράξῃ ὁ ὑπάλληλος, ὡς καὶ πᾶν ὅ,τι πρόκειται νὰ ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὸν ἀνώτερον ἢ ἀπ' ἄλλον ὑπάλληλον καὶ νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἕτερον, πρέπει νὰ ὁρίζεται διὰ νόμου· ὥστε ἐὰν ἤδη πρόκειται νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὸν νέον ὑποταμίαν καὶ ἕτερα ἔργα, ἀναγόμενα εἴτε εἰς τὸν ταμίαν εἴτε εἰς τὸν πρῶτον ὑποταμίαν, πρέπει νὰ γίνῃ τὸ τοιοῦτον διὰ νόμου. Πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκοπὸν ἔχει διὰ τῆς προκειμένης διατάξεως νὰ κανονίσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν καὶ οὐχὶ νὰ σφετερισθῆ δικαίωμα νομοθετικὸν, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, ὅπως εἶναι συντεταγμένη, δὲν ἐκφράζει τὸ τοιοῦτον.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης· ὁπωσδήποτε προῆλθεν ἐπὶ τῆς προκειμένης διατάξεως ἀμφιβολία τις ἥτις προεκάλεσεν ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας εὐτυχῶς συμμερίζεται καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκφραζόμενος ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει· φρονῶ λοιπὸν ὅτι καλὸν εἶναι νὰ μὴ μένῃ ἀμφιβολία τις καὶ νὰ συγκατατεθῆ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τροποποιηθῆ ὁ περὶ οὗ πρόκειται παράγραφος ὡς ἑξῆς.

«Τὰ καθήκοντα καὶ ἡ εὐθύνη τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν παρὰ τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ ὑποταμιῶν κανονισθήσονται διὰ Β. διατάγματος».

Μεταβληθεισῶν ἐπομένως τῶν λέξεων «τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας» εἰς τὰς λέξεις «ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν» συνεπείᾳ παρατηρήσεως ἑτέρου τινὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ παραδεχθείσης τῆς τροπολογίας ταύτης ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτω.

Ἄρθρ. 2. Τὰ καθήκοντα καὶ ἡ εὐθύνη ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τῶν παρὰ τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ ὑποταμιῶν κανονισθήσονται διὰ Β. διατάγματος.

Εἰς τὸν 6ον ὑποταμίαν ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς ἡ διαχείρισις τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ εὐθύνην.

Ἕκαστος τῶν ὑποταμιῶν δίδωσιν ἐγγύησιν ἴσην τῇ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 24, 25 καὶ 26 τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μνημονευομένου νόμου ὁρισθείσῃ διὰ τοὺς ἐπαρχιακοὺς ταμίας ἀ. τάξεως.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ νόμου χορηγούμενα εἰς τὸν ταμίαν ποσοστὰ διανέμονται μεταξὺ τοῦ Κεντρικοῦ ταμίου καὶ τῶν ὑποταμιῶν, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῶν λαμβάνει ὁ κεντρικὸς ταμίας τὸ δὲ λοιπὸν ἥμισυ λαμβάνουσιν ἐξ ἴσου οἱ ὑποταμίαι.

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ ἄρθρον 3 ἐγένετο ἐπίσης διὰ χειροτονίας δεκτὸν, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 4 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε· Ἔρχομαι νὰ ὑπερασπίσω τὰ δίκαια ὑπαλλήλου τινος, ὁ ὁποῖος ὅσον εἶναι μικρὸς τοσοῦτον δύναται νὰ κάμῃ πολλὰ κακὰ καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ τοιαῦτα.

Μέχρι τοῦδε οἱ εἰσπράκτορες ὡς ὑπόλογοι ὑπήγοντο εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου· διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καθιεροῦται ἐξαίρεσίς τις, καὶ ὑπαγάγονται οἱ εἰσπράκτορες εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ταμιῶν, καὶ ἡ ὑπαγωγὴ αὕτη δὲν εἶναι πρὸς ὄφελος ἀλλὰ πρὸς βλάβην τῶν εἰσπρακτόρων, διότι ὁ ταμίας εἶναι φυσικῶς πάντοτε ἐχθρὸς τοῦ εἰσπράκτορος, ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν θέλει τὸν καταδικάζει πάντοτε, ἀφαιρῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ εἰσπράκτωρ καταχωρίσει εἰς τὸν λογαριασμὸν ὡς πληρωθὲν μὲν εἰς τὸ ταμεῖον ἀλλὰ μὴ βασιζόμενον τυχὸν εἰς ἐπίσημόν τινα ἀπόδειξιν ἕνεκα κακῆς πίστεως ἢ ἄλλης αἰτίας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἄλλο μέσον εἰς τὸν εἰσπράκτορα αὐτὸν δὲν θέλει μένει εἰμὴ ἡ δικαιοδοσία τοῦ ὑπουργοῦ· αὕτη δὲ ἐστὶ δικαιοδοσία δρακόντειος κατὰ τοῦ εἰσπράκτορος, διότι ὁ μέλλων νὰ κάμῃ τὴν εἰσήγησιν διευθυντὴς τοῦ λογιστηρίου ἢ ἄλλος τις τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαλλήλων, ὡς πλησιέστερος τῷ καταδικάσαντι ταμίῳ, ἐπόμενον εἶναι νὰ παραδεχθῆ τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ νὰ ἀποφανθῆ ὑπὲρ τῆς καταδίκης τοῦ εἰσπράκτορος, καὶ οὕτω νὰ ἐπικυρωθῆ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις ὁριστικῶς, μὴ ἐπιτρεπομένης προσφυγῆς τινος οὐδ' εἰς αὐτὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.

Λέγω λοιπὸν ὅτι τοιαύτης δικαιοδοσίας καθιερωμένης δύναται νὰ γίνῃ κατὰ συνεννόησιν σφετερισμὸς πολλῶν δημοσίων χρημάτων· ὁ δὲ εἰσπράκτωρ δύναται ἢ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον καταχρήσεως ἢ νὰ ἀδικηθῆ, καθόσον ἡμεροληπτικὴ βεβαίως

απόρασις τοῦ ταμίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πρῶτος βαθμὸς δικαιοδοσίας.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν· Μοὶ φαίνεται ὅτι ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς ἀπατᾶται ὡς πρὸς τοὺς μέχρι τοῦδε βαθμοὺς τῆς δικαιοδοσίας ἐπὶ τοῦ εἰσπράκτορος· κατὰ τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον ὁ εἰσπράκτωρ δὲν εἶναι ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀλλ' εἶναι ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ταμίου παρὰ τῷ ὁποίῳ εἶναι διωρισμένος· συνέβαινε λοιπὸν ἕνεκα τούτου νὰ ἐξελέγχῃ ὁ ταμίας αὐθαιρέτως καὶ μονίμως τὴν διαχείρισιν τοῦ εἰσπράκτορος ὡς δικαιούχου αὐτοῦ.

Τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην ὡς δίδουσαν χώραν εἰς αὐθαίρετόν τινα ἐνέργειαν ἠθελήσαμεν νὰ περιβάλωμεν μετὰ περισσοτέρων ἐγγυήσεων, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεκτείναμεν αὐτὴν ὑπαγαγόντες διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τὰς ἀποράσεις εἰς τὸ εἰδικὸν τῆς ἐφέσεως μέσον ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου. ὥστε δι' αὐτοῦ δὲν ἀφηρέθησαν ἀλλὰ προσετέθησαν δικαιώματα· ἐὰν ὑπαγάγωμεν τοὺς λογαριασμοὺς τῶν εἰσπρακτόρων εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, τότε πρέπει νὰ μεταβάλλωμεν καὶ ὅλην τὴν τάξιν τῆς ὑπηρεσίας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀρχῶν, ἐνῶ συγχρόνως θέλομεν ἴδει καταστρεφομένην τὴν δημόσιαν περιουσίαν ἕνεκα τῆς βραδύτητος, ἥτις βεβαίως θέλει ἐπέλθει κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν εἰσπρακτόρων, ἥτις ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ταχέως πρὸς ματαίωσιν ἢ πρὸς περιστολὴν πάσης καταχρήσεως· διὰ τοῦτο λέγω ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐξασφαλίζονται οἱ εἰσπράκτορες καὶ ἡ ταχεῖα διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας, χορηγουμένου συγχρόνως εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἑνὸς δικαιώματος κατὰ τοῦ εἰσπράκτορος.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· Ἐγνώριζον ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῶν εἰσπρακτόρων ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου καὶ αὐχὶ εἰς ἐκείνην τοῦ ταμίου· ἐπειδὴ δὲ τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔρχεται νὰ κανονίσῃ ἤδη τοῦτο, ὡς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, λέγω ὅτι πρέπει νὰ καταρτίσῃ τὸν τοιοῦτον κανονισμὸν ἐπὶ βάσεων καὶ λόγων δικαιολογημένων, ἤτοι ἐπὶ δύω βαθμῶν δικαιοδοσίας, καὶ νὰ ἀρνηθῇ ἐλευθέραν τὴν κίνησιν τοῦ εἰσπράκτορος διὰ νὰ δύναται νὰ προσφεύγῃ καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὁσάκις θεωρήσῃ τὸν ἑαυτόν του ἀδικημένον, καθόσον, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐξέθηκα, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑφίσταται εἰμὴ εἷς βαθμὸς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὸ βάρος μεροληπτικῆς τινος πραλήψεως.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν 4 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 25 ὅπως ἐτροποποιήθη εἰς τὸ 2 αὐτοῦ ἄρθρον, προστεθεισῶν μετὰ τὴν λέξιν «εὐθύνη» τῶν ἑφεξῆς λέξεων «ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν».

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ δευτέρου ὑποταμείου παρὰ τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ κλπ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογεράπουλος .	Κωνσταντίνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀνεγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Λ. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . .	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθνάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Παναγ. Ἀϊδωρίκης . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτσου . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης . . Ν	Κωνστ. Πρεβελέγγιος . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . .
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτρ. Α. Κουντουριώτης Ν

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω δύω νομοσχέδια 1) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ-

244,352:12/00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἰδίου ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1857**· καὶ 2) περὶ ὁμοίας ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **190,354:92/00** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1856** ἔχοντα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ ἐπισυνημμένον νομοσχέδιον ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **244,352:12** ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1857**, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς.

Κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον εἰς τὸ νομοσχέδιον πίνακα, ἡ πίστωσις αὕτη σύγκειται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ δικαιώματα ἐκκαθαρισθέντα ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν τοῦ Κράτους καὶ ἀναγόμενα εἰς τὰς κλεισμένας χρήσεις, ἀπὸ ἔξοδα διοικήσεως ἀναπόφευκτα εἰς τὴν πρόοδον τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, καὶ τέλος ἀπὸ δικαστικὰς ἀποζημιώσεις, τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν δύναται ν' ἀναβληθῇ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ πεισθῆτε, Κύριοι, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς προκειμένης πιστώσεως, σπεύδω νὰ ὑποβάλω ὑπ' ὄψιν σας τοὺς προκαλέσαντας τὰς δαπάνας ταύτας λόγους.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου **1853** νόμου, τὸ ὑπουργεῖον ἔσπευσε νὰ ἐκδώσῃ ἐνταλματα διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **200,000**, τὸ προσδιορισθὲν διὰ τὰ ναυτικὰ τῶν τριῶν νήσων χορηγήματα. τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ κατὰ τὰ ἔτη **1854** καὶ **1855**· ἀλλ' εἴτε ἐξ ἀγνοίας τῶν ναυτικῶν χορηγούχων, εἴτε διότι μέρος ἐξ αὐτῶν εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἡ πληρωμὴ τῶν χορηγημάτων αὐτῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιηθῇ ὁλοσχερῶς διαρκουσῶν τῶν ἀρμοδίων χρήσεων, καὶ οὕτω ἔμεινεν ἀνεξόφλητον ἀρκετὸν ποσὸν αὐτῶν.

Διὰ νὰ θεραπευθοῦν τὰ δίκαια παράπονα τῶν ρηθέντων δικαιούχων, τὸ ὑπουργεῖον συμπεριέλαβεν εἰς μὲν τὴν ἀναπληρωματικὴν πίστωσιν τῆς χρήσεως **1856** τὰ καθυστεροῦντα χορηγήματα τῶν χρήσεων **1853** καὶ **1854**, εἰς δὲ τὴν παροῦσαν ἐκείνα τῆς χρήσεως **1855**, ἀναβαίνοντα εἰς δραχ. **4869:21**.

Εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον τῶν κλεισμένων χρήσεων ἐσημείωσα τὰς καθυστερουμένας στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς συντάξεις, τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, ὡς ἀναγομένων εἰς χρήσεις κεκλεισμένας ἤδη, ἀλλ' ἀπονεμηθείσας δυνάμει τῶν ὁρισμῶν τῶν ἀπὸ **19** Λυγούστου **1852** καὶ **6** Ἀπριλίου **1853** νόμων. Τὸ ποσὸν αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **14,265:30** καὶ ὀφείλεται εἰς διαφόρους χήρας καὶ ὀρφανὰ, τῶν ὁποίων ὁ μόνος πόρος πρὸς ὕπαρξιν εἶναι αὐτὴ ἡ σύνταξίς των.

Κατόπιν αὐτῶν τῶν ἐξόδων ἔρχονται.

1.) Ἡ καθυστερουμένη εἰς τὸν Βουλευτὴν Γ. Ρεβελιώτην ἀποζημίωσις τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου τοῦ **1855** σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐκ δραχ. **750**.

2.) Τὰ ὀφειλόμενα δι' ἐνοίκια ἀποθηκῶν καὶ μισθὸν ἀποθηκαρίων μὴ πληρωθέντα ἐν καιρῷ δι' ἔλλειψιν πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **39,772:55**.

3.) Τὰ καθυστερούμενα διὰ τὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου τῶν ζώων. **25:50**.

4.) Ὁμοίως ἔξοδα ὑπηρεσίας τελωνείων **72**.

5.) Ὁμοίως διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ πρώην ἐπιθεωρητοῦ τῶν δασῶν Γ. Μασγάτου, σημειωθεῖσαν κατὰ λάθος εἰς τὰς κλεισμένας χρήσεις ὀλιγώτερον κατὰ δραχμὰς **560**, καὶ ἡ μισθοδοσία τοῦ Γ. Κουτούμανου ἐκ **30**, δραχ. **590**.

6.) Ὁμοίως δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ἁλάτων δραχ. **643:56**.

7.) Ὁμοίως δι' ἔξοδα ὁδοιπορικὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν εἰς δραχμὰς **246**.

8.) Ὁμοίως διὰ δικαστικὰ δραχ. **198**.

Τὸ ὅλον τῶν ἀνωτέρω ἐξόδων ἀπαρτίζει τὸ ποσὸν τῶν δραχ. **61,432:12**, τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται λεπτομερῶς εἰς τὸ ἐπισυνημμένον πίνακα, ἐκκαθαρίσθη δὲ μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας.

Κατ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐσημείωσα εἰς τὸ κεφ. **15** ἄρθ. **2** ἔξοδα ὑπηρεσίας τελωνείων δραχ. **2000**, δι' ἀμοιβὴν τοῦ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ λογιστοῦ Γεωργίου Κυριακοῦ, ἐργασθέντος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐκτιμολογίου ὁλόκληρον ἔτος· τὸ ἔργον τοῦτο εἶχεν ἐπιφορτισθῇ εἰς ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ **1852**, τῆς ὁποίας ἦτο μέλος καὶ ὁ ρηθεὶς ὑπάλληλος, ἀλλὰ μὴ ἀποπερατωσάσης αὐτῆς τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὴν ἀνεδέχθη ὁ λογιστὴς οὗτος καὶ ἀποπεράτωσεν αὐτὴν καταβαλλὼν ἀτρήτους κόπους. Τὸ ἔργον του τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις τοῦ δασμολογίου, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπι-

ψήφισιν τῶν Βουλῶν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκρίθη δίκαιον ν' ἀνταμοιρθῇ ὁ ὑπάλληλος οὗτος διὰ τὴν ἔκτακτον ταύτην καὶ πολύμοχθον ἐργασίαν του μὲ τὴν ῥηθεῖσαν χορηγίαν τῶν δραχ. 2000.

Ὁ κανονικὸς μισθὸς τῶν ταγματαρχῶν τοῦ παροβολικοῦ εἶναι αἱ δραχ. 380 κατὰ μῆνα, ὡς περὶ τούτου μὲ εἰδοποίησε τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον. Ἐντοσούτῳ μέχρι τοῦδε κατ' ἄγνοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ὁ διευθύνων τὸ Β. Νομισματοκοπεῖον ἐλάμβανε μόνον δραχμὰς 370 κατὰ μῆνα. Πρὸς τακτοποίησιν ὅθεν τῆς μισθοδοσίας ταύτης ἐσημείωσα εἰς τὴν παροῦσαν πίστωσιν δραχμὰς 120.

Ἐπίσης ἐπρόσθεσα δραχ. 3200 εἰς τὸ ὑλικὸν τῆς Β. τυπογραφίας διὰ τοὺς ἐρεξῆς λόγους·

Ὁ ἐτήσιος εἰς τὴν Β. τυπογραφίαν δαπανώμενος χάρτης διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κλπ. ὑπερβαίνει τὰς δραχ. 500, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Μολονοτοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ἐπ' ἐλπίδι ὅτι ἤθελε παρουσιασθῇ περίσσευμά τι ἀπὸ τὸν χάρτην τοῦ 1856, δυνάμενον νὰ καλύψῃ τὴν παρουσιασθησομένην τυχὸν ἔλλειψιν, περιώρισεν αὐτὸν εἰς δεσμίδας 300. Ἐπειδὴ ὅμως, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Διευθυντὴς τῆς Β. Τυπογραφίας, τὸ περίσσευμα τοῦτο περιορίζεται εἰς μόνον δεσμίδας 15, ποσὸν ἀνεπαρκὲς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας δι' ὅλον τὸ 1857, καὶ ἐπειδὴ ὄφρονῶ συμφέρον τοῦ δημοσίου νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀποθήκη τῆς Β. Τυπογραφίας καλῶς ἐροδιασμένη μὲ χάρτην, διότι οὕτω δὲν εἶναι ἀναγκασμένον τὸ δημόσιον νὰ προμηθεύηται τοιοῦτον ἐνίοτε εἰς τιμὰς ἀνωτέρας τῆς πραγματικῆς του ἀξίας, διὰ ταῦτα δὲν ἐδίστασα ποσῶς νὰ παραδεχθῶ τὴν προσθήκην τῶν ἀνωτέρω δραχμῶν 3,200.

Πολλάκις τὸ ὑπουργεῖον ἐσκέφθη περὶ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς καλλιεργείας τοῦ ἀνθρακορυχείου τῆς Κύμης· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχεν ἡ βεβαιότης ὅτι οἱ ἐξορυχθησόμενοι γαιάνθρακες ἦσαν καλῆς ποιότητος καὶ ἐδύναντο νὰ καταναλωθῶσιν ἐπωφελῶς, ἐδίστασε μέχρι τοῦδε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ.

Διὰ νὰ ἐκλείψῃ ὅμως ἡ ἀβεβαιότης αὕτη, τὸ Ὑπουργεῖον ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἀπέστειλεν εἰς Κύμην ἀξιωματικοὺς ἐμπείρους τῆς Ὀρυκτολογίας διὰ νὰ ἐξετάσωσιν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν τοῦ Ἀνθρακορυχείου, ἀφ' ἑτέρου ἐπέτρεψε νὰ δοκιμασθῇ παρ' ἀτμοπλοίου τῶν γαιανθράκων αὐτῶν ἡ δύναμις.

Τόσων λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῶν ῥηθέντων ἀξιωματικῶν καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας δοκιμασίας, τὰς ὁποίας ἐνήργησε τὸ Γαλλικὸν ἀτμόπλοιον ὁ Σόλων, ἀπεδείχθη, ὅτι καὶ ἡ ποιότης τῶν Γαιανθράκων τούτων εἶναι καλὴ, καὶ χρήσιμοι δύνανται ν' ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν ἀτμοπλοΐαν τῆς Μεσογείου καὶ εἰς ἄλλα Βιομηχανικὰ ἐν Ἑλλάδι Καταστήματα· Πεισθὲν ὅθεν τὸ Ὑπουργεῖον περὶ τῶν προσδοκωμένων ἐκ τῆς ἐξορύξεως τοῦ Ὀρυκτοῦ τούτου ὠφελειῶν, ἐνέκρινε τὴν αὔξησιν τῆς καλλιεργείας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προϋπολόγισε.

1) Δι' ἔξοδα ἐξορύξεως συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ἐν Γαλλίᾳ προσκληθέντος ὀρύκτου δρ. 30,000 .
2) Δι' ἔξοδα μετακομίσεως τῶν γαιανθράκων 25,000 .
3) Διὰ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀνθρακορυχεῖον ὑλικὸν 5,000 .

Τὸ ὅλον δραχ. 60,000 .

Ποσὸν τὸ ὁποῖον κατελόγησα εἰς τὰ οἰκεῖα ἄρθρα τοῦ Κεφαλαίου τῶν Μεταλείων κλπ.

Ἐπίσης προστεθήκαν δραχ. 100 εἰς τὸ Κεφάλ. 22. ἀριθ. 1 πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐπιφορτισμένου τὸν γεωμετρικὸν κλάδον τοῦ Ὑπουργείου Λοχαγοῦ τοῦ Μηχανικοῦ, σημειωθείσης κατὰ λάθος ὀλιγώτερον κατὰ δραχ. 100.

Ὁμοίως εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου ἐγένετο προσθήκη δραχ. 10,000 διὰ τὸν ἐρεξῆς λόγον.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857 ὑπῆρχεν ὑπὸ συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ Νομοσχέδιον περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων. Ἐκ τούτου προέκυψεν ὥστε ἀντὶ νὰ σημειωθῶσιν ὡς καὶ ἄλλοτε δραχ. 14,000 ἢ καὶ πλειότερον ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, περιωρίσθη ἡ πίστωσις εἰς δραχ. 4,000, προστεθέντος τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 10,000 εἰς τὸ ἄρθρον τῶν ἐκποιήσεων.

Μὴ ἐπιψηφισθέντος ὅμως κατὰ τὸ 1856 τοῦ ῥηθέντος Νομοσχεδίου, τὸ ὑπουργεῖον εὑρέθη στερημένον τῆς ἀναγκαίας πιστώσεως, καὶ τοι ὑπάρχεων νὰ ἐνεργήσῃ τὴν συνήθη καλλιέργειαν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐλαιῶνος Ἀμφίσσης. Ὑπεχρεώθη μάλιστα διὰ νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ τακτικὴν καὶ ἄρθρονον ἄρδευσιν, θεωρηθεῖσαν τὰ μάλα συντελεστικὴν εἰς τὴν καρποφορίαν του, νὰ ἐπιχειρισθῇ τὴν κατασκευὴν λιθοκτίστου φραγμοῦ ἐπὶ τῶν ἐκεῖσε δύο χειμάρρων.

Διὰ μόνην τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐδαπανήθησαν δρ. 2,940.

Διὰ ν' ἀπαντηθῶσιν ὅλεν αἱ δαπάναι τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀπαιτοῦνται τοὐλάχιστον δρ. 10,000, τῶν ὁποίων τὴν προσθήκην ἐνήργησα ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη.

Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ τῆς ἀπὸ 22 Ἀπριλίου ε. ε. πράξεώς του ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὸν ἀνθυπασπιστὴν τοῦ Μηχανικοῦ Παναγιώτην Θ. Κολοκοτρώνην δρ. 1,500 ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζει τὸ τρίτον τῶν παρ' αὐτοῦ πληρωθέντων εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν διδάκτρων, καὶ τοῦτο χάριν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ πατρός του. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι τὸ εἰς τὰς ἐπιστροφὰς χρημάτων Κεφ. 23 καταλογισθέν.

Εἰς τὸ Κεφ. τῶν ἀποζημιώσεων προστέθησαν δρ. 106,000 δηλ·

1. Δι' ἀποζημίωσιν τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως ὡς παρακατιὸν θέλω ἐξηγήσει τὰ δέοντα . . . . δρ. 71,000
2. Δι' ἀντιμισθίαν δικηγόρων . . . . . » 35,000

Τὸ ὅλον δρ. 106,000.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύω δαπανῶν ἡ μὲν πρώτη πηγάζει ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τῆς ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου 1844 συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, οἱ πληρεξούσιοι ἀμφοτέρων τῶν Κυβερνήσεων τούτων συνέθεντο, ὥστε, ἡ μὲν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν δραχ. 71,000, εἰς τὴν Πόρταν διὰ πλήρη καὶ ἐντελῆ ἀποζημίωσιν τοῦ τρίτου τῆς ἐν Ἀκμίᾳ Ἀλικῆς, ἡ δὲ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ν' ἀπεκδυθῇ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς καὶ ἐν ὀνόματι οἱουδήποτε ὑπηκόου αὐτῆς παντὸς δικαιώματος κυριότητος ἢ ἀπαιτήσεως καρπῶν τῆς ῥηθείσης Ἀλικῆς, θεωρουμένης τοῦ λοιποῦ αὐτῆς ὡς ἰδιοκτησίας τοῦ Κράτους. Ἡ δευτέρα δὲ καὶ τελευταία προσθήκη ἐκ δρ. 35,000, περιέρχεται ἀπὸ τὸ ληφθὲν μέτρον τοῦ διορισμοῦ ἐμμίσθων δικηγόρων διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ δημοσίου.

Ἄλλοτε αἱ ὑποθέσεις αὗται ἦσαν ἀνατεθειμέναι εἰς διαφόρους δικηγόρους, οἵτινες διεξήγαγον αὐτὰς καὶ ἐπληρώνοντο τὰ δικαιώματά των ἐπὶ τῇ βάσει πινάκων ἐκτελεστῶν παρὰ τῶν προέδρων τῶν δικαστηρίων. Αἱ ἀντιμισθίαι αὗται ἀνέβαινον κατ' ἔτος περὶ τὰς δραχ. 60,000, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν παρελ. ἐτῶν δηλ. τὸ 1854 — δρ. 57600
τὸ 1855 — » 59983
τὸ 1856 — » 55000.

Ἀλλὰ τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους ἔμειναν καθυστερούμεναι

τοιαῦται ἐκ δρ. 20,000, αἵτινες ἐπιθεωρηθεῖσαι καὶ ἐκκαθαρισθεῖσαι κατὰ τὸ 1857 ἐπληρώθησαν δι' ἔλλειψιν πιστώσεως τῆς χρήσεως 1856 ἀπὸ ἐκείνην τῆς ἐνεστώσης χρήσεως.

Αἱ ἀντιμισθίαι λοιπὸν τῶν ἐμμίσθων δικηγόρων συνίστανται εἰς δραχ. 37,200 καὶ ἐὰν ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτήσῃ τὴν προσθήκην καὶ ἄλλου τινός, καὶ τότε πάλιν δὲν θέλει δαπανηθοῦν πέραν τῶν δρ. 40,000 κατ' ἔτος.

Ἀλλὰ διωρίσας τοὺς ἐμμίσθους τούτους δικηγόρους, δὲν ἔκρινα εὔλογον ν' ἀφαιρέσω ἀμέσως ἀπὸ τοὺς πρώην δικηγόρους τοῦ δημοσίου τὰς ἐπιφορτισθείσας εἰς αὐτοὺς κατὰ καιροὺς ὑποθέσεις, διότι ἤξιον ἤδη συζητήσει αὐτάς, ἢ ἔμελλον νὰ τὰς συζητήσωσι προσεχῶς, ὥστε εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ δημόσιον ἦτον ὑπόχρεων νὰ πληρώσῃ τὰς ἀντιμισθίας αὐτῶν ἄλλως τε ἐθεώρησα λίαν ἐπισφαλῆ τὴν διὰ μιᾶς ἐπισώρευσιν τοσούτων ὑποθέσεων εἰς τοὺς νεοδιορισθέντας δικηγόρους, ὡς δυναμένην νὰ προσβάλῃ διὰ τῆς προσγενησομένης ἐκ τούτου ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως αὐτῶν, τὰ δημόσια συμφέροντα, ἐνῷ οἱ ἐπιφορτισμένοι αὐτὰς δικηγόροι μετελήσαντες πρὸ πολλοῦ αὐτάς, ἦσαν εἰς θέσιν νὰ διεξαγαγωσιν αὐτὰς ἐπιτυχῶς.

Ἐκ τούτου ἐπῆλθεν, ὅτι ἐκτὸς τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐμμίσθων δικηγόρων ἐκ δρ. 40,000 ὡς ἔγγιστα, τὸ δημόσιον θέλει ἐπιβαρυνθῇ κατὰ τὸ 1857 καὶ μὲ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων εἰς τοὺς πρότερον δικηγόρους τοῦ δημοσίου ἀντιμισθιῶν, τὰς ὁποίας ὑπολογίζω εἰς δραχμὰς 30,000· εἰς τὰ δύω ταῦτα ποσὰ προσθέττοντες καὶ τὰς πληρωθείσας ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη ἀντιμισθίας τοῦ 1856, ἐκκαθαρισθείσας κατὰ τὸ 1857, ἐκ δρ. 20 000, ἔχομεν ὁλικὸν ποσὸν δαπανητέον ἐκ δρ. 90000 Πρὸς συμπλήρωσιν ὅθεν τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξαιτοῦμαι διὰ τῆς παρούσης πιστώσεως δρ. 35,000, αἵτινες ἐνοῦμεναι μὲ τὰς ψηφισθείσας ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1857 ἐκ δρ. 55000, ἀπαρτίζουν τὸ ἄνω σημειούμενον ποσόν.

Ἐκ τούτων ὅλων πείθεσθε, Κύριοι, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς ὑποβαλλομένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, καὶ δὲν διστάζω ποσῶς νὰ πιστεύσω, ὅτι συμμεριζόμενοι τὰς ἐπ' αὐτῆς σκέψεις μου, θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ παραδεχθῆτε αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

ΟΘΩΝ.

Α. ΚΟΥΤΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἓξ δραχμῶν διακοσίων τεσσαράκοντα τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων πεντήκοντα δύω καὶ λεπτῶν δώδεκα, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἰδίου ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1857 καταλογιζομένων ὡς ἑρεξῆς·

Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	δραχ.	61,432:12
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως	»	75,420:
Εἰς διαφόρους πληρωμὰς	»	107,508:
Τὸ ὅλον . .	»	244,352:12

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1857, κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρον 3.

Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1857.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

ΠΙΝΑΞ

Ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857

Περιοχὴ λογισμῶν		Ὑπηρεσία	Ποσὰ πιστώσεως Κατ' ἄρθρον		Κατὰ Κεφάλαιον		Κατὰ Μέρος	
Μέρος	Κεφάλ.	Ἄρθρ.						
Α'	Ε'	9	Ἔξοδα κλειστῶν χρεῶν . . .	61432	12	61432	12	
			Γενικὴ ὑπηρεσία					61432 12
	10	1	Τηλεγραφεῖα	2000	—	2000	—	
	15	2	Νομισματοκοπεῖον	120	—	120	—	
	17	4	Προσωπικὸν διοικήσεως . . .					
	18	3	Τυπογραφεῖον	3200	—	3200	—	
	20	3	Μεταλλεῖα κλπ.					
		4	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	30000	—			
		5	Ὁμοια μεταφορᾶς	25000	—			
		6	Ὑλικὸν ἀνθρακορυχείου . . .	5000	—	60000	—	
	22	1	Προσωπικὸν					
		2	Ἔξοδα καλλιεργείας . . .	100	—			
		3	Κτημάτων διοικήσεως . . .	10000	—	10100	—	
			Ἔξοδα διοικήσεως					75420
	23	1	Ἐπιτροφαὶ χρημάτων . . .	1500	—	1500	—	
	24	1	Ἀποζημιώσεις γηπέδων . . .	71000	—	105000	—	
		2	Ἀντιπαθῆ δικηγόρων . . .	35000	—			
			Διάφοροι πληρωμαὶ					107500
			Τὸ ὅλον					244352 12

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρος	Ὑπηρεσία	Πιστώσεις	
Δ΄	Γενικὴ ὑπηρεσία	61432	12
Ε΄	Ἔξοδα διοικήσεως	75420	
ΣΤ΄	Διάφοροι πληρωμαὶ	107500	
	Τὸ ὅλον . .	244352	12

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω, Κύριοι, τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 190,354. 92 νομοσχέδιον ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1856, ὅπερ ἡ Βουλὴ ἐπεψήφισεν ἤδη, καὶ προβαίνω ἐκθέτων τοὺς προκαλέσαντας τὴν πίστωσιν ταύτην λόγους ὡς ἑξῆς.

Τὸ μεγαλήτερον μέρος τῶν ἐξόδων τῆς προκειμένης πιστώσεως ἀφορᾷ δαπάνας ἐπιτρεπομένας ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τινας ἄλλας θεωρηθείσας ἀναποφεύκτους διὰ τὴν πρόοδον τῆς ὑπηρεσίας.

Ἂν καὶ ἐκ τοῦ συνημμένου εἰς τὸ νομοσχέδιον πίνακος ἐξάγεται σαφῶς τὸ εἶδος καὶ ὁ καταλογισμὸς ἑκάστης δαπάνης, νομίζω μολαταῦτα καθῆκον μου ἵνα ἐκθέσω καὶ τοὺς προκαλέσαντας αὐτὴν λόγους.

ΚΕΦ. 6—3.

Ἔξοδα γραφείου τοῦ ὑπουργείου δραχ. 3,167: 06.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου π. ε. ἐξεδόθησαν οἱ περὶ συντάξεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Β. φάλαγγος καὶ τῶν ἐπιτάκτων τοῦ Β. ναυτικοῦ νόμοι. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων αὐτῶν ἀπῃτοῦντο καὶ προσθήκη ἐπτάκτων ὑπαλλήλων καὶ προμήθια πλειοτέρου ὑλικοῦ πρὸς ἐκτύπωσιν βιβλίων, ἐλέγχων, μητρώων,

πινάκων κτλ. ἀλλ' ἡ συνήθης τοῦ ὑπουργείου ἐπιχορήγησις περιωρισμένη εἰς δραχ. 9,000 μόλις ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς τακτικὰς τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας, διὸ τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη, ὅπως μὴ ἀναβληθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῶν προκειμένων νόμων, νὰ διατάξῃ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνωτέρω ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἀνέβησαν εἰς δραχ. 3,167: 06.

ΚΕΦ. 8—6.

Βιβλία κλπ. ταμείων 1,000.

Ἐλλειπὴς ἐπίσης ἐφάνη καὶ ἡ προσδιορισμένη διὰ βιβλία κλ. τῶν ταμείων πίστωσις, διότι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐχρειάσθησαν πλειότερα βιβλία διπλοτύπων καὶ λοιπὰ ἔντυπα εἰς τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν. Ἐνεκρίθη ὅθεν νὰ ἐφοδιασθῶσι τὰ ταμεῖα ἀμέσως μὲ τοιαῦτα, διότι ἄλλως ἠδύνατο νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ἡ ὑπηρεσία μὲ βλάβην τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἐδίστασα ποσῶς νὰ διατάξω τὴν πληρωμὴν τῆς ζητουμένης πιστώσεως τῶν δρ. χ. 1,000.

ΚΕΦ. 8—7.

Ἔξοδα ἀποστολῆς χρημάτων δραχ. 3,000.

Τὰ ἔξοδα τῶν ἀποστολῶν τῶν δημοσίων χρημάτων προκαταβάλλονται ἀπὸ τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους. Τὰ γενόμενα ὅθεν κατὰ τὸ 1856 ἔξοδα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὑπερέβησαν τὴν τακτικὴν πίστωσιν κατὰ δραχ. 3,000, διότι ἀποφασισθείσης τῆς ὑποτιμήσεως τῶν Τουρκικῶν νομισμάτων τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ τὴν συγκέντρωσιν αὐτῶν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον.

ΚΕΦ. 10.

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων δραχ. 33,117: 11.

Εἰς τρία τινὰ διαιροῦνται τὰ ἔξοδα τῶν κλεισμένων χρήσεων.

1) Εἰς ἀκυρώσεις καὶ ἐκπτώσεις προγενεστέρων ἐνταλμάτων ἀφορώντων τὴν πληρωμὴν ναυτικῶν χορηγημάτων καὶ τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἀναβαίνει εἰς . . . . δραχ. 018: 11

2) Εἰς τὰ ὁριλόμενα πρὸς τὸν δῆμον Ἀθηναίων δικαιώματα διὰ τὴν διοχέτευσιν ὕδατος εἰς τὰ καταστήματα τῆς Βουλῆς, τοῦ Νομισματοκοπείου καὶ τῆς Τυπογραφίας ἀπὸ τὸ ἔτος 1838 μέχρι τέλους 1854 εἰς . . . . . » 22,880: 43

3) Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν κληρονόμων τοῦ ναυάρχου Ψαρῶν Ν. Ἀποστόλη διὰ τὸ 1/5 τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου του ὁ Φοίνιξ, τὸ ὁποῖον εἶχε τὸ δημόσιον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1847 καὶ κατόπιν ἐπώλησε πρὸς ὄφελός του. . . . . » 9,289:

Τὸ ὅλον δραχ. 33,117: 11

Τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐκκαθαρίσθησαν μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας καὶ ἐθεωρήθησαν ὡς νόμιμα καὶ ἀναμφισβήτητα.

ΚΕΦ. 11—1.

Ἔμμισος εἰσπραξις. Δέκατα Δραχ. 10,000.

Διὰ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν παρελθόντων ἐτῶν προσδιορίζετο διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων ποσὸν περίπου τῶν 180 000 δραχμῶν ὅπερ συνήθως ἀπήρτιζε τὰς δαπάνας τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὅμως τοῦ 1856 περιωρίσθη τὸ ἔξοδον τοῦτο κατὰ δραχ. 10,000, ἀλλ' ἐπειδὴ κατόπιν ἀνεφάνη ἡ ἀνάγκη τοῦ περιορισμοῦ δραχ. 20,000 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Οἰκονομικοῦ κλάδου, τὸ ὑπουργεῖον εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ ποσοῦ τούτου προεβῆ εἰς τὴν ἐλάττωσιν δραχ. 30,000 ἀπὸ τὰ δέκατα, ἂν καὶ ἐπρόβλεπεν τὸ δυσκατόρθωτον τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς προκύπτοντα ἐμπόδια εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὅ,τι λοιπὸν προεῖδε τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο καὶ συνέβη. Χάριν τῶν ὑπαρχόντων εἰσέτι ἀνεκποιήτων καρπῶν, τὸ δημόσιον ἠναγκάσθη νὰ διατηρήσῃ τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας καὶ ἐξακολουθεῖ ἵνα πληρώνῃ τὰ ἐνοίκια αὐτῶν ὡς καὶ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀποθηκαρίων μέχρι τῆς τελείας ἐκποιήσεως τῶν καρπῶν.

Ἐντεῦθεν ἡ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 ψηφισθεῖσα πίστωσις τῶν δραχ. 140,000 χιλιάδων ἐξηντλήθη πρὸ μικροῦ, ἐνῷ πανταχόθεν παρουσιάζονται ἀπαιτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀποθηκῶν καὶ τῶν ἀποθηκαρίων ζητούντων τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων καὶ τῶν μισθῶν αὐτῶν.

Εἰς θεραπείαν ὅθεν τῶν δικαίων τούτων ἀπαιτήσεων τὸ ὑπουργεῖον κατηναγκάσθη ὅπως ζητήσῃ τὴν ἐκ δραχ. 40,000 πίστωσιν πρὸς τελείαν ἐξόφλησιν ὅλων τούτων.

ΚΕΦ. 11—2.

Ὑλικὸν κλπ. Δεκάτων Δραχ. 600.

Πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαίου χάρτου διὰ διπλότυπα καὶ λοιπὰ ῥητορολογικὰ βιβλία τῶν δεκάτων ἐδαπανήθησαν πλέον τῆς ψηφισθείσης πιστώσεως δραχ. 600· διὰ νὰ μὴν ὀπισθοδρομήσῃ ὅθεν ἡ ὑπηρεσία ἐνόμισα εὔλογον νὰ διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ τοῦ ποσοῦ τούτου.

ΚΕΦ. 16—4.

Ἀποδοχαὶ χαρτοσήμου δραχ. 50,000.

Ἡ ἐκ δραχμῶν 30,000 ψηφισθεῖσα πίστωσις δι' ἀποδοχὰς χαρτοσήμου ἐφάνη καὶ κατὰ τὸ 1856 ἀνεπαρκὴς ὡς ἐκ τῆς γενομένης μεγάλης καταναλώσεως τοῦ χαρτοσήμου. ὡς ἐκ τούτου νομίζω ἀναπόφευκτον τὴν προσθήκην δραχ. 50,000, πρὸς ἐντελῆ ἀποπληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. 18—1.

Προσωπικὸν τυπογραφίας Δραχ. 123.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουλίου π. ε. Β. Διατάγματος ἐνεκρίθη νὰ προσδιορισθῇ ἡ μισθοδοσία τοῦ οἰκονόμου τῆς Β. Τυπογραφίας σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸν εἰς δραχ. 150 κατὰ μῆνα, λαμβάνοντος μέχρι τέλους Ἰουνίου π. ε μόνον τὴν μισθὸν τοῦ βοηθοῦ, ἐνῷ ἀπὸ τὸ 1843 ἐκπληροῖ τὰ χρέη τοῦ Οἰκονόμου. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν ὅθεν τῆς μισθοδοσίας του ἀπὸ 27 Ἰουλίου μέχρι τέλους Δεκεμ. π. ε. ἀπαιτεῖται προσθήκη δραχ. 123.

ΚΕΦ. 21. Ἁλικαί

Ἄρθρ. 3. ἔξοδα καλλιεργείας Δραχ.	24,522: 70.	
» 4. μετακόμισις	30,350· 05.	
Δραχ.	54,872: 75.	

Τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας τῶν ἁλῶν καὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἁλάτων ὑπερέβησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ τῶν προγενεστέρων ἐτῶν κατὰ δραχ. 54,872: 75 δηλ.

Διὰ καλλιέργειαν	Δραχ.	24,522:70
Διὰ μετακόμισιν	»	30,350:05
	Δραχ.	54,872:75

Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν προκειμένων ἐξόδων εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς σημαντικῆς κατὰ τὸ 1856 παραγωγῆς, διότι ἐνῷ ἄλλοτε κύτη περιεστρέφετο εἰς 7,000,000 ὀκάδας ἅλατος κα-

τὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπερέβη τὸ ποσὸν τῶν 12,000,000 ὀκάδων, ὥστε μακρὰν τοῦ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιβλαβὴς ἡ προσθήκη τῆς δαπάνης ταύτης, ἀπεναντίας εἶναι παραγωγικὴ καὶ συντείνει εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους.

ΚΕΦ. 22—3.

Ἔξοδα ἀλλοπρόσαλλα καὶ λοιπὰ Δραχ. 2,475.

Εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων καθυστέρησε τὸ δημόσιον τὴν πληρωμὴν τοῦ δικαιώματος τῆς διοχετεύσεως τῶν ὑδάτων εἰς τὰ καταστήματα τῆς Βουλῆς, τοῦ Νομισματοκοπείου καὶ τῆς Τυπογραφίας, ἀπὸ τὸ 1838 ἕως τὸ 1854. Διὰ τὴν πληρωμὴν ὅθεν τῶν καθυστερουμένων τούτων δικαιωμάτων τὸ ὑπουργεῖον ἐσημείωσεν, ὡς ἀνωτέρω ἔρρεθε, εἰς μὲν πάσας κλεισμένας χρήσεις δραχ. 22,880, συγχρόνως ὅμως ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφ. 22 ἄρθρ. 3 προσθήκην δρ. 2,475 διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ 1856, μὴν ἐξαρκούσης τῆς ἐνυπαρχούσης πιστώσεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Κεφ. 22.

ΚΕΦ. 24—2.

Ἀποζημιώσεις διαιτήτων.

Ἀναγκαίαν θεωρῶ ἐπίσης τὴν προσθήκην δραχ. 2,000 εἰς τὰς ἀντιμισθίας τῶν διαιτήτων πρὸς ἐντελῆ ἐξόφλησιν τῶν δικαιωμάτων τινῶν ἐξ αὐτῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πείθισθε, Κύριοι, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναπληρωματικῆς ταύτης πιστώσεως ἀρμοῦσης τὴν τακτοποίησιν καὶ πρόοδον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Οἰκονομικοῦ κλάδου. Ἐπομένως δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ παραδεχθῆτε αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισθέντες ὁμοιοτρόπως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἓξ δραχμῶν ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδων τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν ἐννενήκοντα δύο, ἤτοι δραχ. 190,354:92, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1856 καταλογιζομένων ὡς ἑξῆς·

Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	δραχ.	40,284:17
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως	»	148,070:75
Εἰς διαφόρους πληρωμάς	»	2,000 ·
Τὸ ὅλον δραχ.		190,354:92

Ἄρθρον 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1856 κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρον 3. Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1856.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀναπλ. μετώπης πιστώσεως ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1856.

Προϋπολ.		Ἀριθμ.	Ὑπηρεσία	Ποσὰ πιστώσεων Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλαιον	Κατὰ μέρος
Δ'	Μέρος 5	3	Κεντρικὴ ὑπηρεσία . . .	3107 06	3107 06	
»	Κεφάλαιον 6	6	Τιμαὶ	1000 —		
»	» 7	7	Ὁμοίως	4000 —	4000 —	
»	» 10	—	Ἔξοδα μεταφορᾶς χρημάτων	» —	33117 11	40284 17
Ε'	» 11	4	Δέκατα	30000 —		
		2	Ὁμοίως	600 —	40600 —	
	» 16	5	Καταστήματα	50000 —	50000 —	
	» 18	1	Τυπογραφεῖον	123 —	123 —	
	» 21	3	Ἀλλαι	21322 70		
	» »	4	Ὁμ. μεταφορικῶν	30350 05	54872 75	
	» 22	3	Κτηρίων διάφορα	2475 —	2475 —	118070 75
Ζ'	» 24	2	Ἀποζημιώσεις	2000 —	2000 —	2000 —
					Τὸ ὅλον ἀραιαί . .	190354 92

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρος	Ὑπηρεσία	Πιστώσεις	
Δ'	Γενικὴ ὑπηρεσία	40284	17
Ε'	Ἔξοδα διοικήσεως	148070	75
Ζ'	Διάφοροι πληρωμαί	2000	
	Τὸ ὅλον . . .	190354	92

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ὡρίσθη δὲ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἀποράσεως νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα καὶ μετὰ τὴν διανομὴν νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτῶν συζήτησις ὁριζομένη διὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν.

Μεταβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἀνεγνώσθη κατὰ πρῶτον ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ 283 ἀναφορᾶς τοῦ Γεωργίου Καλιοντζῆ γνωμοδότησις καὶ ἐγένετο δεκτὴ μὲ τὴν μεταβολὴν τῶν λέξεων «νὰ διευθυνθῇ» εἰς τὰς λέξεις «νὰ συσταθῇ».

Ἀναγνωσθεῖσαι ὕστερον αἱ ἐπὶ τῶν ἀριθ. 312 καὶ 326 δύω ἀναφορῶν πολιτῶν τινων Ἀθηναίων καὶ τῆς Μεταξίας χήρας τοῦ ἀποβιώσαντος Γερουσιαστοῦ Δ. Ν. Ὀλυμπίου γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο δεκταὶ ὅπως ἔχουσιν· ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐγένετο ἡ παρατήρησις ἐκ μέρους τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου ὅπως λαμβῇ πρόνοια καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὁμοιομόρφων ἀπαιτήσεων τῶν οἰκογενειῶν Μανσόλα, Λόντου, Νάκου καὶ λοιπῶν τοιούτων.

Ἀναγνωσθεῖσαι ὡσαύτως αἱ ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 17, 30 καὶ 32 ἀναφορῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο ἐπίσης δεκταί.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40 ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ λαμβάνωνται διὰ τὸ γραφεῖον αὐτῆς ἀνὰ 5 σώματα κατὰ μῆνα ἐκ τοῦ παρὰ τοῦ Σ. Πετμεζᾶ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ συγγράμματος «ὁ Ἀπόμαχος».

Ἀναγνώσθη ἀκολούθως ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12 ἀναφορᾶς γνωμοδότησις καὶ ἐγένετο δεκτὴ μὲ τὴν μεταβολὴν τῶν λέξεων «νὰ διευθυνθῇ» εἰς τὰς λέξεις «νὰ συστηθῇ».

Ἀναγνωσθεῖσαι μετὰ ταῦτα αἱ ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 62, 67 καὶ 70 ἀναφορῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο δεκταὶ· ἐν τῇ συζητήσει τῆς δευτέρας ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅπως ὁ ἀρμόδιος Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δώσῃ ὁμοίας πληροφορίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῆς αὐτῆς φύσεως διευθυνθεισῶν αὐτῷ ἀναφορῶν.

Ἀναγνωσθείσης ὕστερον τῆς ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Σῶμα ὑποβληθείσης ἀναφορᾶς τῆς χήρας Ἀθ. Σκανδαλίδου ἐξαιτουμένης μηνιαίαν τινὰ σύνταξιν χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο «νὰ συστηθῇ αὕτη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν».

Ἀναγνωσθεῖσαι ἐπὶ τέλους αἱ ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 85 καὶ 86 ἀναφορῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο δεκταὶ ὅπως ἔχουσι.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Α. Δούκας.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 3 Ἰουνίου 1857, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσκαλεῖ τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀδὰμ Δούκαν τοῦ Κ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγνωσθείσης μετὰ ταῦτα ἐκθέσεως τῶν προεδρείων τῶν δύω νομοθετικῶν Σωμάτων, δι' ἧς ὁμοφώνως ὀνομάζεται καὶ τρίτον μέλος ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη ἡ Κ. Ἑλένη Τοσίτζα, ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ἐκφρασθεῖσα συνάμα ὑπὲρ τῶν εὐγενῶν καὶ πατριωτικῶν αὐτῆς αἰσθημάτων.

Κατόπιν ἀπαγγείλαντος τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον

τῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν νομοσχεδίων διακόρων πιστώσεων τῶν ὑπουργείων, ἐτέθη πρῶτον ὑπὸ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ δραχμῶν 190,351·92 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1856, καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν, ὅτι εἰς ταύτην τὴν πίστωσιν τὰ γενόμενα ἔξοδα θεωρεῖ παράνομα, διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων νὰ διαθέτῃ τὸν δημόσιον πλοῦτον, καὶ ἑπομένως ἄνευ ἀπολογισμοῦ νὰ παρουσιάζεται εἰς τὴν παραμονὴν τῆς λήξεως τῆς Συνόδου νὰ ζητῇ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν δαπανῶν αὐτῶν.

Μηδενὸς δὲ ἑτέρου λαβόντος τὸν λόγον ἐψηφοφορήθη ἡ ἀρχὴ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Κ. Προβελεγίου καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 27 παμψηφεὶ ὡς τὸ ἐπισυναπτόμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 190,351·92 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1856.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος · N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης · · · N
Γεώργ. Κουντουμιώτης · · ·	Γεώργιος Δρεινότης · · · N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης · ·	Γ. Παπαηλιόπουλος · · · N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος · · N	Δημήτριος Βούλγαρης · · ·
Τάτζης Μαγγίνας · · · · N	Γκίκας Καρακατζάνης · · · N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης · · N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης · · · N
Χαράλ. Παπαπολίτης · · · N	Ἀδὰμ Δούκας · · · · · N
Ἰάκωβος Παξιμάδης · · · N	Δῆμος Κανελλόπουλος · · N
Νικόλ. Πραπακάκης · · · N	Κωνσταντῖνος Κανάρης · ·
Σπυρ. Τρικούπης · · · · ·	Τσανετάκης Γρηγοράκης · ·
Ριχάρδος Τζιώρτζ · · · · ·	Μ. Α. Καΐρης · · · · · N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης · · ·	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς · · · ·
Βασίλ. Χρηστακόπουλος · · N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης · · N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου · · · ·	Δημήτρ. Πλαπούτας · · · ·
Νικόλ. Χρυσόγελος · · · ·	Ἰωάννης Στάϊκος · · · · ·
Γεώργιος Ψύλλας · · · · N	Ἀναστ. Μακρομιχάλης · · ·
Ἰωάννης Θεοτόκης · · · ·	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος · · ·
Ἰωάννης Χ. Πέτρου · · · N	Δημήτριος Χατσίσκος · · · N

Δημήτριος Χρηστίδης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Νικόλ. Μαυρομμάτης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀνας. Σ. Χαραλάμπης	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Παναγ. Ἀιδωρίκης	N	Φῶγας Παλαμίδης	N
Γεώργ. Δυοβουνιώτης		Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης παρετήρησεν, διατὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ πληρώσῃ ἤδη παλαιὰ χρέη ἀπὸ τοῦ 1838 πρὸς τὸν δῆμον Ἀθηναίων, ἀφοῦ ὁ δῆμος οὗτος ἐδανείσθη πρό τινος παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἠδύνατο νὰ συμψηφίσῃ ταῦτα.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προσέθηκεν, ὅτι τὸ περὶ χρεώσεως τῶν δήμων ἀνήκεται εἰς τὰ ἔργα τοῦ ταμείου, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι τῆς ἰδέας, ὅτι ταῦτα ἔπρεπε νὰ κανονισθῶσιν ἐγκαίρως καὶ προηγουμένως.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἀπήντησεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν χρεωστεῖ 22,880 δραχμὰς, πρὸς τὸν δῆμον Ἀθηναίων ἀπὸ παλαιὰ δικαιώματα διοχετεύσεως ὑδάτων, καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐδανείσθη παρὰ τοῦ δημοσίου ὁ δῆμος, ἀλλ' ἐδανείσθη ἐπὶ ὡρισμένῃ ἐποχῇ ἀποδόσεως κατὰ μικρόν.

Λόγου δὲ γενομένου παρά τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν πῶς συμβαίνει ἡ ἀποζημίωσις αὕτη πρὸς τὸν ναύαρχον Κ. Ἀποστόλην, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος διεσάφησεν, ὅτι ἐπὶ Κυβερνήτου εἶχεν ἀγορασθῇ παρὰ τοῦ δημοσίου τὸ ἰδιόκτητον πλοῖον τοῦ Ν. Ἀποστόλη, καὶ διὰ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ ἔμενε χρεώστης τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον κατόπιν πωλήσαν ὡς ἄχρηστον τὸ ῥηθὲν πλοῖον εἰς ἕτερους, ἔλαβε τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς διαπλόους, καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ χρέος τοῦτο.

Ἐνταῦθα πολλῶν εἰπόντων διατὶ δὲν ἀποζημιώνει ἤδη ἡ Κυβέρνησις τὸ ὅλον τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου ἀλλὰ τὸ πέμπτον. καὶ ὅτι ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῆς δὲν ἐφάνη κανὲν εἰσόδημα εἰς τοὺς δημοσίους λογαριασμοὺς· πρὸς δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ ἐθνικήν τινα ἰδιοκτησίαν τοῦ ἔθνους αὐτεξουσίως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, εἶπεν, ὅτι δέδοται τῇ ἐξουσίᾳ τὸ ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν πᾶν τὸ πρὸς χρῆσιν τοῦ δημοσίου κτῆμα, ἀλλ' ὅτι συγχρόνως ὅπως εἰς τὰ ἔξοδα φαίνεται τὸ ποσὸν πρὸς ἀγοράν, οὕτω καὶ εἰς τὰ ἔσοδα τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως προερχόμενον, καὶ οὐδόλως ἀπαιτεῖται νόμος πρὸς τοῦτο· καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λεχθέντων τὸ 2 ἄρθρον ὅπως καὶ τὸ 3 ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθέντος δὲ καὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτό, ὡς εἶχε, διὰ ψήφων 28 παμψηφεὶ ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 1 Ἰουνίου ε. ε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 190,351·92 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1856.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Λούκας	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	
Γεώργιος Ψύλλας	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγ. Ἀιδωρίκης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης		Φῶγας Παλαμίδης	N
Ἡλίας Καρακατζάνης	N	Δημήτριος Κουντουριώτης	N

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ ὡς ἔχει καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 31 Μαΐου 1857.

ΟΘΩΝ

Α. Γ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῤῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1855 ΤΖ'. νόμου περὶ συστάσεως σιδηροδρόμου ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ὁριζομένη διάρκεια τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος δύναται νὰ ἐπεκταθῆ, ἀλλ' οὐχὶ πλέον τῶν ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς παραχωρήσεως.

Ἄρθρον 2. Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ΤΖ'. νόμου τροποποιούμενον ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑπομένων διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

α. Τῆς ἐκποιήσεως προηγεῖται ἀποζημίωσις προσδιοριζομένη δι' ἐκουσίου συμβιβασμοῦ ἀποπερατουμένου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ὅτε ἐργολάβος καὶ ὁ ἰδιοκτήτης προσκληθῶσι πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ νομάρχου τῆς πρωτευούσης.

β'. Ἀποτυχόντος τοῦ συμβιβασμοῦ βεβαιοῦται τοῦτο διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ νομάρχου συνταχθησομένου καὶ ἐμφαίνοντος τὰ ποσὰ τῆς τε ἀπαιτήσεως τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ ἐργολάβου, οἵαι ἐγένοντο κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου· ἡ δὲ ἀποζημίωσις ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ ἐκτιμήσει ἑνὸς ἐκτιμητοῦ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν διαφερομένων ἐκλεγομένου. Ἐὰν δὲ οἱ διαφερόμενοι δὲν διορίσωσι τὸν ἐκτιμητὴν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς προσκλήσεως τοῦ νομάρχου, ἢ ἐὰν ὁ ἐκτιμητὴς δὲν ὑποβάλῃ τὴν ἐκτίμησίν του ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του, ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἐπιμελείᾳ τοῦ νομάρχου διορίζει νέον ἐκτιμητήν, ὀφείλοντα νὰ περαιώσῃ καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἐκτίμησίν του ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν εἰς τὸν νομάρχην, ἄλλως διορίζεται ἕτερος ὑπὸ τοῦ εἰρημένου προέδρου.

γ'. Ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐκτιμητοῦ εἴτε ὑπὸ τῶν διαφερομένων,

εἴτε ὑπὸ τοῦ προέδρου διοριζομένου, ἐκτελεῖται προσωρινῶς, ἀφοῦ οὗτος κηρύξει αὐτὴν ἐκτελεστὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 119 τῆς Πολ. Δικονομίας.

δ'. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης συγχωρεῖται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ νομάρχου πρὸς τοὺς διαφερομένους. Ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν, ὡς ἐπὶ συνοπτικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀνεκκλήτως δικαζόντων, δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν. Ἐπιτρέπεται δὲ μόνον κατ' αὐτῆς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀνακοπῆς ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, ἐφαρμοζομένης ὡς πρὸς τὴν ἐπίτασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι παραγράφῳ ὁριζομένων προθεσμιῶν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 195 τῆς Πολ. Δικονομίας. Αἱ ὑποθέσεις αὗται ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ὡς κατεπείγουσαι, χωρὶς νὰ κηρυχθῶσιν ὡς τοιαῦται διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ δικαστικῶν διακοπῶν νόμου ἀπαιτουμένης ἀποφάσεως.

ε. Ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν κηρύττων προσωρινῶς ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκτιμητοῦ κατὰ τὸν παράγραφον γ'. τοῦ παρόντος ἄρθρου, δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὸν ἰδιοκτήτην εἰς ἀνάλογον χρηματικὴν ἐγγύησιν, διδομένην παρὰ τῷ γραμματεῖ τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ὑπὲρ τοῦ ἐργολάβου, ἂν οὗτος τὸ ζητήσῃ, διὰ τὴν ἐνδεχομένην ὑπὸ τῶν πρωτοδικῶν ἐλάττωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς πρώτης ἐκτιμήσεως. Ἂν δὲ ὁ ἰδιοκτήτης δὲν χορηγήσῃ αὐτὴν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τοῦτο προσκλήσεώς του ὑπὸ τοῦ νομάρχου, τὸ ποσὸν τῆς ὁρισθείσης ἐγγυήσεως, ἐκ τῶν χρημάτων τῆς ἐκτιμήσεως λαμβανόμενον, παρακατατίθεται ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου παρὰ τῷ Κεντρικῷ Ταμείῳ· ὡς πρὸς τὴν ἄρσιν καὶ τὴν κατάπτωσιν τῆς ἐγγυήσεως ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 844 καὶ 845 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ς'. Οἱ ἐκτιμηταὶ λαμβάνουσιν ἀποζημίωσιν, κανονιζομένην ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἀριοδίου πρωτοδικείου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1835 Β. Διατάγματος περὶ τῶν ἐν πολιτικαῖς ὑποθέσεσι δικαιωμάτων τῶν μαρτύρων, ἐμπειροτεχνῶν καὶ λοιπῶν. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐκτιμήσεως ἔξοδα, ὑπὸ τοῦ ἰδίου προέδρου προσδιοριζόμενα, καταψηφίζονται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὁριστικῆς ἐκτιμήσεως εἶναι ἴσον τῷ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου προταθέντι, ἡ ἀποζημίωσις καὶ τὰ ἔξοδα εἶναι

εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐὰν ἦναι ἴσον τῇ ἀπαιτήσει τοῦ ἰδιοκτήτου, ἡ ἀποζημίωσις καὶ τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου. Ἐὰν δὲ ἦναι ἀνώτερον μὲν τῆς προσφορᾶς, κατώτερον δὲ τῆς ἀπαιτήσεως, τὸ ποσὸν τῆς τε ἀποζημιώσεως καὶ τῶν ἐξόδων ἐπιβαρύνει ἑκάτερον τῶν διαφερομένων, κατὰ λόγον τῶν διαφορῶν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὴν προσφορὰν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἀπαίτησιν ἀφ' ἑτέρου. Ἐὰν ἐντὸς τῆς ἐν τῷ § ά. τοῦ παρόντος ἄρθρου ταχθείσης προθεσμίας δὲν ἔγεινε μήτε προσφορὰ μήτε ἀπαίτησις, ἡ ἀποζημίωσις καὶ τὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνουσιν ἐξ ἴσου ἀμφοτέρους τοὺς διαφερομένους· παραμελήσαντος δὲ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν νὰ προτείνῃ τιμήν, ἐπιβαρύνουσι τοῦτον.

ζ'. Οἱ ἐκτιμηταί, ὡς καὶ τὸ προσδιορίζον τὸ τίμημα δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, ἔχουσι μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως οὐχὶ τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ κτῆμα ἕνεκα τοῦ συστηθησομένου σιδηροδρόμου ἢ τοῦ παραρτήματος αὐτοῦ, ἀλλ' ἣν εἶχε πρὶν ἡ κοινοποιηθῇ ἡ κατασκευὴ τοῦ σιδηροδρόμου ἢ τοῦ παραρτήματος. Οὐδέποτε ὅμως τὸ τίμημα θέλει εἶσθαι κατώτερον τῆς προσφορᾶς οὐδὲ ἀνώτερον τῆς ἀπαιτήσεως, ὅπως ἐβεβαιώθησαν κατὰ τὸν § ϐ'. τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 3. Εἰς τὸν ἐργολάβον τοῦ σιδηροδρόμου δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ τόκος μέχρι πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς τὴν σύστασιν αὐτοῦ κεφαλαίου. Ἑπομένως ἐὰν αἱ ἐπὶ τῶν διοδίων εἰσπράξεις, μετὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεσιν τῆς πρὸς συντήρησιν καὶ διοίκησιν τοῦ σιδηροδρόμου ἀπαιτουμένης δαπάνης, δὲν ἀποφέρωσι κέρδος ἴσον τῷ μέχρι πέντε τοῖς ἑκατόν, ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναπληροῖ τὸ ἔλλειπον.

Ἄρθρον 4. Πρὸς ἀπόληψιν τῶν χάριν πληρωμῆς τόκου τυχὸν καταβολῶν, δικαιοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ λαμβάνῃ τὸ πλεονάζον τοῦ καθαροῦ κέρδους τῶν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ μετὰ τοῦ τόκου αὐτοῦ λογιζομένου πρὸς τέσσαρα τοῖς ἑκατόν.

Ἄρθρον 5. Ἡ δαπάνη πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων γεφυρῶν καὶ διόδων διὰ τὴν ἑκατέρωθεν τοῦ σιδηροδρόμου συγκοινωνίαν εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε, ὅτι καὶ τὰς προσθήκας

ταύτας εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηλαφίσωμεν καὶ νὰ σκεφθῶμεν ἐπ' αὐτῶν, διότι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἠξεύρει νὰ διακρίνῃ τὰς νομικὰς αὐτῶν περιπλοκὰς ἐκ πρώτης ὄψεως.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀπήντησεν· ἐξ ὅσων εἶπεν ὁ Ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας καταλαμβάνω, ὅτι λέγει πρὸς ὑμᾶς, μὴ συζητήσετε, κύριοι, τὸ παρὸν νομοσχέδιον σήμερον οὔτε αὔριον, ὅτε βεβαίως δὲν μένει πλέον καιρὸς συζητήσεως, καὶ ὅτε θὰ μένῃ ἐπὶ ἓξ κατόπιν μῆνας ἐκκρεμὲς τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ἔργον, ἐνῶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἂν ποτε ὑπῆρξε νομοσχέδιον τὰ μάλιστα σπουδαῖον καὶ κατεπείγον εἶναι τοῦτο.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας παρετήρησεν, ὅτι ἡ πλειοψηφία μᾶλλον ἡ συσσώρευσις τῶν νομοσχεδίων κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς Συνόδου, οὐ μόνον δὲν μᾶς δίδει καιρὸν νὰ σκεφθῶμεν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε νὰ τὰ ἀριθμήσωμεν. Παρατηρεῖτε δὲ, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων ἀναβαίνει μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς 1,210,000 ἐκτὸς τῶν ὑπὸ συζήτησιν, καὶ ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐπιψηφίσεως εἶναι ἐπιβλαβὲς ὡς νομοθετικὸν ἔργον, καὶ ἠθικῶς ἀφαιρεῖ πᾶσαν περὶ ἡμῶν καλὴν ἰδέαν κρίσεως ἐλευθέρας· καὶ τοῦτο συμβαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην Σύνοδον· ἀλλ' ἐπανέρχομαι εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον καὶ λέγω, ὅτι ὅσῳ καὶ ἂν εἶμαι κατὰ τῆς ἐσπευσμένης ἐπιψηφίσεως, οὐχ ἧττον φρονῶ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρέπει νὰ συζητηθῇ κατ' ἐξαίρεσιν, διότι ἄλλως μένει τὸ σπουδαιότερον ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἂν ὄχι διὰ λόγους συμφερόντων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ χάσῃ τὸ δημόσιον ἕνεκα ἐπωφελῶν συμφωνιῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐργολάβου ἑταιρείας, τοὐλάχιστον ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ ὅτι θὰ ἴδωμεν ἅπαξ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα σιδηρόδρομον.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν. Πάσης ἀρχῆς καλῆς, κύριοι, καὶ τὸ τέλος καλόν, πάσης δὲ ἀρχῆς κακῆς καὶ τὸ τέλος κάκιστον. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐνταῦθα ἐρωτηθεὶς ἄλλοτε, ὅτι οἱ ἀρχικοὶ νόμοι περὶ σιδηροδρόμου καὶ λοιπῶν, αἵτινες ἐψηφίσθησαν, ἤθελον χρησιμεύσει ὡς προκήρυξις οἱωνεὶ διὰ τοὺς δυναμένους νὰ ἀναδεχθῶσι τὸ ἔργον τοῦτο· λέγω λοιπὸν ὅτι καὶ οἱ νέοι σήμερον προστιθέμενοι ὅροι πρέπει νὰ γίνωσι γνωστοὶ ἐπίσης εἰς τὸν κόσμον, ὥστε πιθανὸν νὰ παρουσιασθῶσιν ὠφελιμώτεραι διὰ τὸ δημόσιον προτάσεις. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ τοσαύτη σπουδὴ διὰ

τὸν σιδηρόδρομον; ἔχομεν τόσας ἄλλας ἀνάγκας μεγάλας τοῦ ἔθνους νὰ οἰκονομήσωμεν, ἐνῷ δὲν βλέπομεν συνάμα καὶ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, ἥτις δύναται νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὸν ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς σιδηρόδρομον. Τοὐλάχιστον, ἀφοῦ παρουσιάζεται τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς σπουδαῖον καὶ κατεπείγον, πρέπει νὰ ἐπεξεργασθῶμεν αὐτὸ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ κανονισμοῦ, ὅπως λάβωμεν ἐντελῆ γνῶσιν αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσεῖπεν. Ἀφ' ὅσον ἀντελήφθην, κύριοι, τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι τῷ ὄντι σπουδαῖον, καὶ πλὴν τινῶν νεωστὶ κανονιζομένων ὅρων τὰ λοιπὰ ἐσυζητήθησαν· ἀλλ' ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου συνιστῶ τὴν σπουδαιότητα εἶναι, ὅ,τι καὶ ἄλλοτε εἴπομεν καὶ στενώτατα ἐσυστήσαμεν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἤτοι ἡ εἰσαγωγὴ εἰδικοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως νόμου, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὁποίου πολλὰ συμβαίνουσιν ἀτοπήματα, καὶ παράπονα δίκαια τῶν πολιτῶν ἐγείρονται κατὰ τῆς ἐξουσίας, δεικνυομένης, ὡς εἰπεῖν, αὐθαιρέτου εἰς τὰς ἐνεργείας της, ὅπως ὁ προλαλήσας Κ. Ψύλλας ἀπέδειξε πρό τινος ἐνταῦθα, προκειμένου λόγου περὶ τῆς ἐνεργουμένης ῥυμοτομίας, ἄνευ τοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως νόμου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ ἑτοιμορρόπων διατάγματος· ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπεσχέθη νὰ διορθώσῃ τὴν ἔλλειψιν ταύτην· ἀλλὰ καὶ τὰ δίκαια τῶν πολιτῶν παράπονα μένουσιν ἀνικανοποίητα, καὶ τοιοῦτος νόμος δὲν παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν, ἀφοῦ μάλιστα σχέδιον τούτου πρὸ πολλοῦ ἤδη εὑρίσκεται παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν κατηρτισμένον, καὶ ἔπρεπεν ἀναμφιβόλως νὰ ἐπιψηφισθῇ διὰ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀγαπᾷ νὰ διοικῇ μὲ Διατάγματα, διότι ὁ νόμος ἐκεῖνος θέλει σύγκεισθαι ἐκ τοσούτων διατάξεων, ὥστε θέλει χρησιμεύσει βεβαίως ὡς βάσις, ἐκ τῆς ὁποίας θέλουν προέλθει ἄλλοι δευτερεύοντες νόμοι καὶ διατάγματα ἐξασφαλίζοντες τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πολίτου, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀπαλλοτριώσεως αὐτῆς χάριν δημοσίου ἀνάγκης.

Ἀληθὲς δὲ εἶναι, ὅτι ἡ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ σιδηροδρόμου νομοσχεδίου κατέστη μία ἀπαραίτητος διὰ τὸν τόπον ἀνάγκη, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς συγκοινωνίας, πρὸ πάντων δὲ καὶ διότι καὶ αὐτὰ τὰ βάρβαρα ἔθνη ἀπέκτησαν σιδηροῦς δρόμους, καὶ δὲν εἶναι παντάπασι δίκαιον μόνη ἡ Ἑλλὰς νὰ καθυστερῇ· διὰ τοῦτο προτείνω πρῶτον τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτοῦ, νὰ συσταθῇ δὲ ἀμέσως καὶ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τῶν διαφόρων διατάξεών του, καθόσον πρόκειται περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ

πολίτου, πράγματος τοσοῦτον ἱεροῦ, ὥστε δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιθέτωμεν χεῖρα πρὶν ἡ ψηφισθῇ εἰδικὸς περὶ τούτου νόμος.

Εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης προσέθηκεν. Εἴδατε, κύριοι, κατὰ τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίναν, τὴν τακτικὴν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων, ἥτις ἐπικρατεῖ πρὸ τριῶν ἤδη συνόδων. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπεν ἐν καιρῷ νὰ φέρῃ τὰ νομοσχέδιά της ταῦτα ἐνώπιον τῶν Σωμάτων, ἀλλ' ἐπροτίμησε τὴν τοιαύτην τακτικήν, ἥτις θέλει νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἐλευθέραν συζήτησιν ἡμῶν εἰς τὰ στενὰ ὅρια τοῦ κατεπείγοντος ἕνεκα τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπιψήφισιν ἕνεκα τοῦ σπουδαίου. Καὶ ἰδοὺ τί συμβαίνει, κύριοι, ἐὰν παραδεχθῶμεν τοῦτο τὸ αὐθωρεὶ θέλομεν ἐπισύρει καθ' ἡμῶν τὴν κοινὴν καταφοράν, ὅτι τυφλῶς ἐπιψηφίζομεν ὅ,τι ἂν ἤθελε μᾶς παρουσιασθῇ· ἐὰν δὲ πάλιν ἀρνηθῶμεν τὴν ἐπιψήφισιν λόγῳ σκέψεως καὶ συζητήσεως αὐτοῦ σπουδαιοτέρας, θέλομεν φανῇ ὅτι παρεμποδίζομεν τὴν πρὸς τὰ καλὰ καὶ τὸν πολιτισμὸν προθυμοποιουμένην νὰ φθάσῃ Κυβέρνησιν, καὶ ἰδοὺ τῷ ὄντι ἡ θέσις ἡμῶν καθίσταται παράδοξος, διὰ νὰ μὴ εἰπω γελοία· πρέπει λοιπὸν νὰ φέρωμεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν δέουσαν ἀπόφασίν μας, ὅπως ἐκλείψῃ, εἰ δυνατόν, τὸ σύστημα τοῦτο τῆς περὶ τὴν λῆξιν ἑκάστης Συνόδου συσσωρεύσεως τοσούτων νομοσχεδίων. Δι' ὅσα λοιπὸν προεξέθηκα συμφωνῶ μετὰ τοῦ προλαλήσαντος ὅτι καὶ ἡ ὀλιγάωρος σκέψις ἐπ' αὐτοῦ εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζῆσκος, συμμεριζόμενος τὰς ἰδέας τῶν προλαλησάντων, ὡς πρὸς τὴν σωρείαν καὶ τὴν ἐπίσπευσιν τῶν νομοσχεδίων, ἐπρότεινε τὴν τύπωσιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, τὴν ταχεῖαν διανομὴν εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς καὶ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς αὔριον· δέχομαι δέ, εἶπε, καὶ τὴν περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν αὐτοῦ γνώμην, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἂν ἐντὸς τῆς αὔριον δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ ἡ ἔκθεσις αὐτῆς, τὸ νομοσχέδιον οὐχ ἧττον νὰ συζητηθῇ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀντεῖπεν· τὸ νὰ ζητῆται ἀμέσως ἐντὸς τῆς αὔριον ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, τοῦτο εἶναι παραβίασις τοῦ κανονισμοῦ, λέγοντος, ὅτι μετὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσιν πρέπει νὰ παρέλθωσι 24 ὧραι πρὸς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως, ἐὰν θέλωτε τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην, εἶναι ἀνάγκη νὰ προκληθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ Σώματος διὰ νὰ εἴμεθα ἐντὸς τοῦ νόμου.

Ἀντέλεξεν αὖθις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης, ὅτι ὁ προλαλήσας πρωτιμῶν τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν, καὶ μὴ παραδεχόμενος τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν σύνταξιν ἐκθέσεως, θεωρεῖ ἀναμφιβόλως προτιμητέαν τὴν ἐν γένει παρέκβασιν τοῦ κανονισμοῦ ἀπὸ τῆς ἐν μέρει καταπατήσεως αὐτοῦ· ἐξαιτησάμενοι τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς καὶ τὴν σύνταξιν ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, οὐδένα σκοπὸν ἀναβολῆς προτιθέμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον τείνομεν πρὸς τὴν εὔκολον συζήτησιν αὐτοῦ ἅμα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, καθὰ ἐξηγήθημεν, ἥτις θέλει ἀναγνωσθῆ κατὰ τὴν αὔριον, διότι ὅλα τὰ διορισθησόμενα μέλη, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν τὰ λεχθέντα περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, θέλουσιν σπεύσει εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης· ἅπαντες οἱ προαγορεύσαντες ἀνεγνώρισαν τὸ σπουδαῖον, τὸ λυστελὲς καὶ τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου· διὰ τὸν λόγον τοῦτον πρέπει νὰ ἐπισπεύσωμεν σήμερον τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, διότι ἐκ τῆς ζητουμένης ἀναβολῆς, οὐ μόνον κινδυνεύει νὰ μὴ ἐπιψηφισθῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποτύχῃ ὅλως τὸ ἔργον τοῦ σιδηροδρόμου, διότι ἐὰν δὲν προέλθωμεν ἤδη εἰς συμφωνίαν τινά, τότε οἱ ἐργολάβοι δύνανται νὰ στρέψωσι τὴν προσοχήν των εἰς ἄλλα ἔργα καὶ νὰ ἀπασχολήσωσιν εἰς αὐτὰ τὰ κεφάλαιά των.

Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι συνέχεια προγενεστέρου ἀρχικοῦ Νόμου, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις ἐσυζητήθησαν καὶ ἐπεψηφίσθησαν· ὥστε αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἰσὶ φύσεως διαδικαστικῆς, καὶ δὲν ἀπαιτοῦσι τοσαύτην ὅσην ἀπῄτει ὁ ἀρχικὸς νόμος συζήτησιν.

Κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ Σώματος, τὰ νομοσχέδια ἢ συζητοῦνται ἀμέσως ὡς κατεπείγοντα, ἢ παραπέμπονται εἰς προεξέτασιν καὶ τὰς λοιπὰς διατυπώσεις· διὸ εἶναι καλήτερον νὰ συζητηθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον σήμερον, χωρὶς νὰ προσθληθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ, ἐνῶ ἂν παραπεμφθῇ τοῦτο εἰς τὰ τμήματα διὰ νὰ συζητηθῇ αὔριον, δὲν θέλουσι τηρηθῇ ἅπασαι αἱ διατάξεις αὐτοῦ.

Ὁ ἀρχικὸς νόμος περὶ τοῦ προκειμένου ἔργου ἐγένετο καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς διακήρυξίς τις πρὸς τοὺς ἀπαντοχοῦ ἐργολάβους τοιούτων ἔργων, καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς συμφωνίαν τινὰ ὁριστικὴν, εἰμὴ ἤδη μετὰ δύο ἡνωμένων πρὸς τοῦτο ἐργολάβων· ὥστε τὸ ἀντικείμενον

εἶναι σπουδαῖον καὶ πρέπει νὰ ἐπισπεύσωμεν σήμερον τὴν συζήτησίν του, καθόσον ἄλλως, ἐγγὺς οὔσης τῆς λήξεως τῆς συνόδου, κινδυνεύει νὰ μείνῃ ἀκαρπὸς ἡ συζήτησις καὶ νὰ ματαιωθῇ τὸ ἔργον.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης· ἐὰν ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ὑποβάλει ἐγκαίρως εἰς τὰ Βουλευτικὰ σώματα τὰ ἄπειρα νομοσχέδια τῶν ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων, ἅτινα ἀθρόα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς λήξεως τῆς συνόδου παρουσιάζονται, ἠθέλαμεν ἔχει τὸν καιρὸν ἤδη νὰ ἐνασχοληθῶμεν μετὰ προσοχῆς εἰς τὸ προκείμενον περὶ σιδηροδρόμου νομοσχέδιον καὶ τὰ τούτῳ ὅμοια· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπαρρόρωσιν ὅλων τῶν ὑλικῶν καιρῶν τὰ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἀλλεπάλληλα νομοσχέδια τῶν τοσούτων ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων, αἵτινες φθάνουσιν εἰς πασὰ μέγιστα, διὰ ταῦτα, ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον καθ' ὅλους τοὺς τύπους τοῦ κανονισμοῦ, οὐχ' ἧττον ὅμως ὀφείλομεν νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ, καθὼ σπουδαῖον, μετά τινος τοὐλάχιστον μελέτης καὶ διατυπώσεως, ὅπως ἀποφύγωμεν τὰς διαβολὰς περὶ τοῦ ὅτι ὀλίγον ζῆλον δεικνύομεν εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν καλῶν ἔργων· διὸ καὶ συμμερίζομαι τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντος τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντίτυπα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου εἰσὶν ἕτοιμα πρὸς διανομὴν, καὶ ὅτι καλὸν εἶναι νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτοῦ ὡς σπουδαίου κατὰ τὴν αὔριον, ἄνευ ἐκλογῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄνευ ἐκθέσεως, ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Κ. προέδρου, ὁρίσασα τὴν συζήτησιν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον πρὸ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέγνω τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ πρὸ ὀλίγου εἰσαχθέντος νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ δραχ. **230,000**· ἀπεφασίσθη δὲ ἀφοῦ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ νὰ συζητηθῇ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ σιδηροδρόμου νομοσχεδίου.

Ἀκολούθως ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκδραχ. **100,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἀγορὰν γηπέδων· καὶ

ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ διέλθῃ τοὺς τύπους τοῦ κανονισμοῦ· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ὡς ἑρεξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ὅπερ, ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ μετενέγκω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν, ἀντικείμενον ἔχει τὴν χορήγησιν ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. **100,000** πρὸς ἀγορὰν ἰδιωτικῶν οἰκοπέδων, χρησιμευόντων εἰς ἀνέγερσιν δημοσίων καταστημάτων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Κράτους.

Διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου, ἧς ἀντίγραφον συνάπτεται, ὑποδείκνυται καθαρώτατα ἡ τε λυσιτέλεια τοῦ δημοσίου καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ προκειμένου ἔργου.

Ἂν καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, Κύριοι, ὅτι ἅπαξάπαντες ἔχετε ἀναγνωρισμένην τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνεγέρσεως δημοσίων καταστημάτων, καὶ συνοίδατε τὴν ἐντεῦθεν λυσιτέλειαν τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ πολίτου, μ' ὅλα ταῦτα, ἐὰν παρά τινι μένῃ ἐλάχιστος ἐνδοιασμός, ποῦτον διασκεδάζει ἕκαστος τὴν προκειμένην ἔκθεσιν διεξερχόμενος, καὶ σχηματίζει ἀκράδαντον πεποίθησιν ὑπὲρ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **3** Ἰουνίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **3** Ἰουνίου **1857**.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων, ἀριθ. **100,000** ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου ΚΔ'. ἄρθρ. **1** τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ **1857**, πρὸς ἀγορὰν γηπέδων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Κράτους δι' ἀνέγερσιν δημοσίων καταστημάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Τεθέντος ἔπειτα ὑπὸ συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **244,352:12** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως **1857** ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπεν·

Κύριοι!

Ἐὰν ἀναγνώσητε τὰς ἐκθέσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν θέλετε εὕρει μεγάλην ἀντίφασιν τῶν λόγων πρὸς τὰ ἔργα αὐτῶν· οἱ προϋπολογισμοὶ παρουσιάσθησαν μὲ πολλὰς οἰκονομίας διὰ νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι αὐτοὶ διακρίνονται περὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς οἰκονομίας, ἐὰν ὅμως ἐξετασθῶσιν αἱ ἀναπληρωματικαὶ μέχρι τοῦδε παρουσιασθεῖσαι πιστώσεις ὡς καὶ αἱ παρουσιασθησόμεναι συμπληρωτικαὶ κατὰ τὸν ἀπολογισμόν, ἐξάγεται ὅτι διὰ τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν ἔσπευσαν νὰ μᾶς ἀπατήσωσιν· ἂς προσέξωμεν λοιπὸν εἰς τὸ μέλλον, διότι ὅσην καλὴν προμηνύεται ἡ ἐσοδία κατὰ τοσοῦτον ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ τὰ προϋπολογισθέντα ποσά, καθόσον δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ πωλήσῃ εἰς ὑψηλὴν τιμὴν οὔτε ταχέως τὰ νέα γεννήματα· ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι πρὸ τοῦ **1853** ἐξωδεύοντο μόνον **14** ἑκατομμύρια καὶ σήμερον φθάνωμεν τὰ **19**· ὁ δὲ σῖτος ἐπωλεῖτο πρὸ τριῶν ἐτῶν δραχ. **12** τὸ κοιλὸν καὶ σήμερον ἴσως πωληθῇ εἰς δραχμὰς **5** ἢ **4**, ὥστε δυσκόλως θὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὰ ὑπέρογκα ταῦτα ἔξοδα· καὶ διὰ νὰ ἐπαρκέσωμεν πρέπει νὰ εὐχηθῶμεν τὴν παγκόσμιον πεῖναν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀνθρώπινον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀγνοῶμεν ὅτι καὶ μὲ τὴν σημερινὴν ἀφθονίαν τῶν εἰσοδημάτων, προερχομένην ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν καρπῶν, σωζόμεθα, οὐχὶ διότι τὰ εἰσοδήματα ἐπαρκοῦν, ἀλλὰ διότι εὐτυχῶς δὲν δαπανῶνται ὅσα ψηφίζονται.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς μίαν ἄλλην παρατήρησιν ἀφορῶσαν τὰ ὀφειλόμενα καὶ ζητούμενα ἤδη ποσὰ δι' ἐνοίκια ἀποθηκῶν καὶ μισθοὺς καθυστερουμένους ἀποθηκαρίων. Ἡ γενομένη δαπάνη ἀποδεικνύει οὐ μόνον ἀπρονοησίαν τῆς Κυβερνήσεως, καθόσον ἀποκλίπει τὸν προσδιορισμὸν τῆς δαπάνης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀλλὰ καὶ κακὴν διοίκησιν, διότι ἐνῷ ἄλλοτε ἐξωδεύοντο **160—180** χιλιάδες, καὶ ῥητῶς κατὰ τὸ **1852** ὁπόταν τὸ ὑπουργεῖον εἶχε νὰ ἐναποταμιεύσῃ **1,600,000** κοιλὰ, σήμερον, ὅτε πρόκειται περὶ ἐναποταμιεύσεως **1,350,000** κοιλῶν, βλέπετε, ὅτι προστίθεται εἰς τὰ ἐψηφισμένα καὶ νέον ποσὸν δραχ. **40,000** ἐπὶ πλέον, δαπάνη καθ' ὅλας τὰς ὄψεις ὑπερβάλουσα· ἔρχομαι ἐπὶ τέλους νὰ ἐκφράσω τὴν γνώμην μου καὶ ἐπὶ τῆς ζητουμένης πιστώσεως τῶν δραχ. **60,000** δι' ἔξοδα ἐξορύξεως γαιανθράκων· προτρέπω τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴν ῥιψοκινδυνεύσῃ τὴν ὅλην αὐτὴν ποσότητα διὰ μιᾶς, πρὶν ἡ βεβαιωθῇ περὶ τῆς καταλληλότητος τοῦ ὀρυκτοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τὴν ἡμισείαν.

Ἐπίσης εἶμαι ἐναντίος, ὡς εἶπον καὶ ἄλλοτε, περὶ τοῦ μονίμου διορισμοῦ τῶν δικηγόρων, καὶ ἐπιμένω πάντοτε εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ γίνῃ τοῦτο διὰ νόμου· διότι ἂν καὶ δὲν εἶμαι ἐγκρατὴς τῆς νομικῆς, οὐχ' ἧττον ὅμως ἐκ τῆς πείρας ἐδιδάχθην, ὅτι τὸ παραδεχθὲν σύστημα εἶναι ἐπιβλαβὲς πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου. Λέγω πρὸς τούτοις, ὅτι ἔπρεπε βεβαίως νὰ σημειωθῶσιν αἱ καθυστερούμεναι ἀντιμισθίαι αὐτῶν, οὐχ ἧττον ὅμως καθόσον τακτοποιεῖται ἡ ὑπηρεσία ὁ ἀριθμὸς τῶν δικῶν ἔπρεπε νὰ ἐλαττοῦται· πρό τινος μόλις ἐξωδεύοντο καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου δραχ. **30,000** ἢ τὸ πολὺ **40,000** ἐνῷ σήμερον διπλασιάζονται.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν, ὅτι κατὰ τὸν παρουσιασθέντα κατάλογον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ νομίζει, ὅτι ἀπ' ἐναντίας ἐξωδεύθησαν ὀλιγώτερα, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὸν διὰ νόμου διορισμὸν τῶν δικηγόρων εἶναι ἐναντίος, καθόσον πρόκειται περὶ νομιμοποιήσεως θέσεως, τῆς ὁποίας αἱ ἀνάγκαι δὲν ἐξηκριβώθησαν· εἶμαι δὲ, ἂν θέλετε, ὑπὲρ τῆς ἰδέας τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν δικῶν, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἂν ἐπὶ τούτῳ σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις ὁ τρόπος θέλει εὑρεθῇ.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσεῖπεν·

Σύμφωνος, κύριοι, καθ' ὅλα μετὰ τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, λέγω, ὅτι ἂν ἀπὸ βαθυτάτης σκέψεως ὁδηγηθῆτε, θέλετε εὕρει, ὅτι αἱ θέσεις αὗται τῶν δικηγόρων

ἔπρεπε νὰ νομιμοποιηθοῦν, καθόσον ἡ Κυβέρνησις σήμερον σφετερίζεται δικαίωμα νομοθετικὸν ἐξ ἑνὸς, ἐξ ἄλλου δὲ ὁ μόνιμος οὗτος διορισμὸς συνεπάγει τὴν παραμέλησιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου, ἥτις εἶναι ἐνίοτε, ὡς μὴ ὤφειλε, τὸ συμφέρον τοῦ μισθοδοτουμένου ἐν τῇ διατωνίσει τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῷ ἔργων· καὶ σέβομαι μὲν ἐν γένει τὸν δικηγορικὸν σύλλογον, ἤθελα ὅμως προτείνει τὴν ἀντιμισθίαν αὐτοῦ δι' ἀμοιβῆς, ἔστω καὶ διπλασίας τῆς προσδιοριζομένης ἤδη μισθοδοσίας ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐκνόμου θέσεως.

Ἐπίσης καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγα Παλαμίδης ἐδέχθη τὴν περὶ συμβιβασμοῦ τῶν δημοσίων διαφορῶν γνώμην ὡς προτιμητέαν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς· οὐχ ἧττον δὲ, ὑπαρχόντων τῶν δικηγόρων ὡς ἔχουσιν, ἡ θέσις αὐτῶν πρέπει νὰ προσδιορισθῇ διὰ νόμου.

Μηδενὸς δὲ λαβόντος κατόπιν τὸν λόγον ἐψηφοφορήθη ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἥτις καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων **23** παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτη καὶ Ι. Χατζῆ Πέτρου, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 224,352|12 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλ. Χρυσόγελος	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Γεώργιος Δασειώτης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Βούλγαρης	
Νικόλ. Πρασσακάκης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Τσαντεάκης Γρηγοράκης	

Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . .
Άντών. Γ. Κριεζῆς	Άναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Άντών. Μαυρομιχάλης . . N	Παναγ. Αιδωρίκης . . . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἰωάννης Στάϊκος	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Άναστ. Μαυρομιχάλης . .	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Άλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Δημήτριος Χατσίσκος . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης N

Ἀναγνωσθὲν τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἐπίσης ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ δεύτερον, μὲ τὴν ἐπ' αὐτοῦ παρατήρησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστίδου, εἰπόντος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε δίκαια τιμῶντι ἀνταμείβουσα τὸν ἐργασθέντα ὑπάλληλον ἐπὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ δασμολογίου, καὶ ὅτι ἡ ἐκ δραχ. 2,000 ἀντιμισθία, εἶναι μικρὰ καὶ ἐλλειπὴς, διότι ἔπρεπε νὰ τῷ δοθῇ πλειοτέρα καθόσον εἰργάσθη ἀνενδότως καὶ ἔφερεν εἰς πέρας ἔργον, τὸ ὁποῖον δύω προηγούμεναι ἐπιτροπαὶ δὲν κατόρθωσαν νὰ περαιώσωσιν.

Εἰς ταῦτα συνεφώνησε πληρέστατα καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης.

Κατόπιν, καὶ τοῦ ἄρθρου 3 γενομένου δεκτοῦ διὰ χειροτονίας, ἐψηφοφορήθη τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, καὶ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 26 παμψηφεί, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀνορπλπρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 224,352|12 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 1857.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . .	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Νικόλ. Πρασσακάκης . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . . N	Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης . . N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .

Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . .
Ἀθανάσιος Αιδωρίκης . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Γ. Παπακηλιόπουλος . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . .
Γαΐκας Καρακατζάνης . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Παναγ. Αιδωρίκης . . . . N
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης . . . .
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Ἀντών. Κριεζῆς	Δημήτ. Α Κουντουριώτης . N

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰωάν. Οἰκονόμου.
Δ. Α. Κουντουριώτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 4 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 28 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, προσλαβὼν Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Κουντουριώτην ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω δύω νομοσχέδια 1) περὶ χαρακτηρισμοῦ δεκαεπτὰ ἐθνικῶν ὁδῶν, καὶ 2) περὶ χρηματικῆς χορηγήσεως εἰς τοὺς ΚΚ. Βουλευτὰς, ἔχοντα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ὡς ἑπτακ-

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ περὶ χαρακτηρισμοῦ δεκαεπτὰ ἐθνικῶν ὁδῶν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐψηφίσθη ὑπ' αὐτῆς.

Οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐκτίθενται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, ἧς ἐπισυνάπτοντες ἀντίγραφον, κρίνομεν περιττὸν νὰ σᾶς ἀπασχολήσωμεν μὲ τὴν ἐπανάληψίν των.

Ἀθήνησι τῇ 4 Ἰουνίου 1857.

Οἱ ἐπίτροποι

Τῶν Ἐσωτερικῶν, Δ. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

Τῶν Οἰκονομικῶν Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χαρακτηρίζονται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐθνικαὶ ὁδοὶ κατὰ τὸν περὶ ὁδοποιΐας ὑπὸ στοιχ. Ϛ'. νόμον.

1) Ἡ ἀπὸ Ναυπλίου εἰς Τρίπολιν.
2) Ἡ ἀπὸ Τριπόλεως εἰς Καλάμας διὰ τῆς Μεγαλουπόλεως.
3) Ἡ ἀπὸ Τριπόλεως εἰς Σπάρτην.
4) Ἡ ἀπὸ Σπάρτης εἰς Γύθειον.
5) Ἡ ἀπὸ Καλαμῶν εἰς τὸν λιμένα Ἁλμυροῦ.
6) Ἡ ἀπὸ Καλαμῶν εἰς Νησίον.
7) Ἡ ἀπὸ Νησίου εἰς Μεθώνην διὰ Πύλου.
8) Ἡ ἀπὸ Λεβαδείας εἰς Λαμίαν.
9) Ἡ ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδα.
10) Ἡ ἀπὸ Λεβαδείας εἰς Ἀντίκυρραν.
11) Ἡ ἀπὸ Θηβῶν εἰς Χαλκίδα.
12) Ἡ ἀπὸ Μεγάρων εἰς Κόρινθον.
13) Ἡ ἀπὸ Κορίνθου εἰς Ἄργος.
14) Ἡ ἀπὸ Ἀμφίσσης εἰς Ἰτέαν.
15) Ἡ ἀπὸ Λαμίας εἰς Καλλιδρόμιν.
16) Ἡ ἀπὸ Μεσολογγίου εἰς Ἀγρίνιον καὶ
17) Ἡ ἀπὸ Ἀγρινίου εἰς Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ τοῦ παρόντος νόμου ἀπαριθμουμένων ὁδῶν χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἀπέναντι τῆς ὑπολογισθείσης ὁλικῆς δαπάνης, ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Ζ'. ἄρθρ. 2. «Κατασκευὴ ὁδῶν» πίστωσις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν τοῦ 1857, δραχμῶν τριακοσίων χιλιάδων, ἀριθ. 300,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ περὶ χρηματικῆς χορηγίας εἰς τοὺς Βουλευτὰς νομοσχέδιον, ὅπερ εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐψηφίσθη ὑπ' αὐτῆς.

Οἱ λόγοι, οἵτινες προύκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐκτίθενται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μου, τῆς ὁποίας ἀντίγραφον ἐπισυνάπτων κρίνω περιττὸν νὰ σᾶς ἐπασχολήσω μὲ τὴν ἐπανάληψίν των.

Ἀθήνησι τῇ 4 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Δ. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Εἰς τὸν ἐκπληρώσαντα τὰ χρέη του Βουλευτὴν δίδονται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως, δραχμαὶ 750 (ἑπτακόσιαι πεντήκοντα), πληρωτέαι εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν μὲν κατὰ τὴν ἔναρξιν, τὴν δὲ κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης τακτικῆς ἐτησίας Συνόδου, περιλαμβανομένης καὶ τῆς παρούσης.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς

ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Περιττῆς δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκ νέου ἐκτυπώσεως αὐτῶν, ὡς ἱκανῶν ἀντιτύπων ἐξ ἀμφοτέρων ὑπαρχόντων, ἀπερασίσθη νὰ συζητηθῶσι ταῦτα κατὰ σειρὰν ἅμα μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίων.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνέγνω ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **10,322** ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου ΙΓ΄. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1857** διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Πειραιεῖ καταστήματος τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, ἔχον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Πειραιεῖ καταστήματος τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπεψηφίσθη ἤδη παρ' αὐτῆς.

Κατὰ συνέπειαν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον ταῦτο, συνωδευμένον μὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου καὶ μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς, ἐπικαλούμενος τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰουνίου **1857**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **3** Ἰουνίου **1857**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΣΜΟΛΕΝΤΖ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν **10,322**

δέκα χιλιάδων τριακοσίων εἴκοσι δύω πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Πειραιεῖ καταστήματος τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς. Θέλει δὲ καταλογισθῇ ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον ΙΓ΄. τοῦ διὰ τὸ τρέχον ἔτος **1857** προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ γίνῃ καὶ τούτου ἡ συζήτησις ἅμα μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω.

Ἀναγνώσθη κατόπιν ἡ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Πρασσακάκη παρουσιασθεῖσα ἀναφορὰ τοῦ Ἐμμ. Ι. Πρασσακάκη πρώην εἰρηνοδίκου περὶ συντηρήσεώς του ὡς ἀρχαίου ὑπαλλήλου, καὶ ἀπερασίσθη νὰ συσταθῇ αὕτη πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ **22** Νοεμβρίου **1855** ΤΖ΄. νόμου περὶ συστάσεως σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ, καὶ λοιπῶν ἄλλων νομοσχεδίων, ἀνεγνώσθη τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπε·

Δὲν ἔχω νὰ ἐπιφέρω τι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καθόσον ἀπὸ τῆς χθὲς, παραδεχθέντες αὐτὴν, ἀπεφασίσαμεν, ἵνα ἔλθωμεν σήμερον εἰς τὴν πραγματικὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διὰ τὸν λόγον τοῦ νὰ κατασταθῇ ἐφικτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς συστάσεως σιδηροδρόμου ἐν Ἑλλάδι. Ἐλπίζω δὲ καὶ εὔχομαι ὅπως τὸ ὑπουργεῖον μετ' οὐ πολὺ, ἤτοι κατὰ τὴν ἐπομένην Σύνοδον, παρουσιάσῃ ἕτερον τοιοῦτον νομοσχέδιον περὶ συστάσεως σιδηροδρόμου εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, ὡς λίαν ἀναγκαίου καὶ πραγματικῶς ἐπωφελοῦς.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη, ἐξήχθη κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 30.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1855 ΤΖ'. Νόμου περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ

Γεώργ. Μ Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης.		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος.	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτσης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χριστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβελέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημ. Κουντουριώτης	Ν

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐξέθηκε·

Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ἡ ἰδιοκτησία τοῦ πολίτου ἄκοντος τούτου, καὶ χορηγεῖται ἀποζημίωσίς τις, πληρονομένη ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου κατὰ τὸν διαγραφόμενον τρόπον, ὁ ὁποῖος παρέχει ἐγγυήσεις τινὰς εἴς τε τὸν ἐργολάβον καὶ τὸν ἰδιοκτήτην περὶ τῆς δικαίας ἐκτιμήσεως τοῦ ἀπαλλοτριουμένου κτήματος, ἐπιτρεπομένου τοῦ διακαιώματος τῆς προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικείου εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη· ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἦσαν ἀναγκαῖα, διότι ἄλλως ὁ μὲν ἰδιοκτήτης ἠδύνατο νὰ μὴ στέργῃ τυχὸν εἰς τὴν παραχώρησιν τῆς ἰδιοκτησίας του, ὁ δὲ ἐργολάβος νὰ προσφέρῃ τιμὴν ἐλάσσονα τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ κτήματος· ἀλλ' ἐνταῦθα κανονίζεται ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐκτιμήσεως ὑφ' ἑνὸς καὶ μόνου ἐκτιμητοῦ, ὁ ὁποῖος θέλει διορίζεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, διότι δυσκατόρθωτον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀδύνατον, ἀποβήσεται τὸ μέτρον τῆς δι' ἑκουσίου συμβιβασμοῦ ἀποζημιώσεως, ἢ τῆς ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν διαφερομένων ἐκλογῆς τοῦ ἐκτιμητοῦ, καὶ ἐπιτρέπεται ταυτοχρόνως προσφυγὴ μὲν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκτιμητοῦ παρ' ἑκατέρων τῶν μερῶν, ἀναφορὰ δὲ μόνον κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν πρωτοδικῶν ὡς ἀνεκλήτου ὁριζομένης.

Κατὰ τὸ ὀλίγον διάστημα, ὅπερ εἴχομεν πρὸς μελέτην τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἐμάθομεν τὸν τρόπον, καθ' ὃν αἱ τοιαῦται ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἰδιοκτησίας δικάζονται εἰς τὰ περφωτισμένα ἔθνη, καὶ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἐκεῖ δικάζονται τὰ τοιαῦτα πρωτοδίκως μὲν καὶ οὐσιαστικῶς ὑπὸ δικαστηρίου ἐνόρκων ἐκ δώδεκα μελῶν συγκειμένου, ἀνεκλήτως δὲ καὶ ἐπὶ παραβιάσεως τῶν τύπων ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου συγκειμένου ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων πολιτῶν τῆς κοινωνίας· ἀλλ' ἐνταῦθα οἱ ὅροι οὗτοι τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου ἀναγκαίων ἐγγυήσεων ἀνατρέπονται, παραδεχομένου τοῦ μέτρου τῆς ὑπὸ μόνου τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ἀνεκλήτου ἐκδικάσεως τῶν περὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἀμφισβητήσεων μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ἐργολάβου. Ἴσως δὲ ἡ Κυβέρνησις προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἐκτενεστέρα διαδικασία θέλει φέρει βραδύτητα εἰ, τὴν ἐργασίαν τοῦ σιδηροδρόμου· ἀλλὰ μήπως εἰς τὰ ἄλλα περφωτισμένα ἔθνη, ὅπου ὑπάρχει τὸ ἀνωτέρω σύστημα τῆς διαδικασίας, δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ περιπέτειαι αὗται καὶ βραδύτητες; τὰ πάντα ὅμως προέβλεψαν κανονίσαντα τὴν διάταξιν, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν ἐνόρκων κηρύττεται προσωρινῶς ἐκτελεστή, ὥστε ἡ ἐργασία δὲν ἐμποδίζεται, τὰ δὲ συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν δὲν παραβλάπτονται, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ κτῆμα δυνάμει τῆς ἀποφάσεως καταλαμβάνεται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐλπὶς, ὅτι τὸ ἀνώτατον δικαστήριον

θέλει δικαιώσει τὸν ἀναιρεσείοντα, μένει πλήρης εἴτε εἰς τὸν ἰδιοκτήτην εἴτε εἰς τὸν ἐργολάβον, ὅστις τυχὸν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναιρέσεως. Ἀμφότεροι οὗτοι δὲν πρέπει νὰ ἀρίνωνται εἰς μόνην τὴν ἀπόφασιν τοῦ τοιούτου δικαστηρίου, μᾶλλον δὲ οἱ πολῖται δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν τοιούτων ἐγγυήσεων, καθότον πρόκειται περὶ ἀντικειμένου μεγάλων ποσοτήτων.

Κατὰ τὸν § γ'. τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου κηρύττει ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκτιμητοῦ, κατὰ δὲ τὸν § δ'. ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν ἐπίρχεται μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ κτήματος· καὶ διὰ ταῦτα ἐνῷ παρατηρῶ ὅτι αἱ σύντομαι προθεσμίαι διὰ τὴν προσφυγὴν καὶ τὴν ἀνακοπὴν ἦσαν περιτταί, ἐξαιτοῦμαι συγχρόνως ὥστε τὸ Σῶμα νὰ μὴ στερήσῃ τοὺς πολίτας τῶν ἐγγυήσεων ἐκείνων, ὅσας τὰ ἄλλα περωτισμένα ἔθνη ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα ἐκανόνησαν· τουτέστι νὰ ἐπιτραπῇ ἡ προσφυγὴ εἰς τε τὸ Ἐρετεῖον καὶ τὸν Ἄρειον Πάγον, καθόσον αὕτη μὴ ἀναχαιτίζουσα ποσῶς τὸ ἔργον εἶναι ὠφέλιμος εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη.

Εἶναι καλὸν νὰ ἀνεγείρωμεν μὲν κοινωφελῆ ἔργα νὰ μὴ στερήσωμεν δὲ ποτὲ τοὺς πολίτας τῶν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας νομίμων δικαιωμάτων, διότι ἡ ἰδιοκτησία εἶναι ἓν τῶν ἱερωτέρων δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, καὶ ὀνομάζεται παρ' ἡμῖν βιός· τοῦτο δὲ θέλει νὰ εἴπῃ ζωή.

Ἀντέλεξεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν·

Εἰς τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἀμφισβητήσεις ἡ δίκη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων εἰσάγεται δι' ἀγωγῆς, καὶ τὸ δικαστήριον κατὰ πρῶτον μὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ διορίσῃ ἐκτιμητὰς, οἵτινες συμποσοῦνται εἰς τρεῖς, διὰ τὴν δικαίαν ἐκτίμησιν τῆς διαφιλονεικουμένης ἀξίας, καὶ κατὰ δεύτερον ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῇ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν καὶ νὰ ἀποφασίσῃ συμφώνως πρὸς αὐτήν· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ περαιτέρω δίκη περιστρέφεται εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκτιμήσεως διὰ τῆς ἀποδείξεως τῶν τύπων, ἐφ' ὧν αὕτη ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις στηρίζεται, ὡς ἐσφαλμένων ἢ παρανόμων· καὶ εἰς τὰ ἄλλα περωτισμένα ἔθνη μία κοινὴ διαδικασία ὑπάρχει διὰ τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν τοιαύτας ὑποθέσεις· ἀλλ' εἰς τὰ ἴδια ταῦτα ἔθνη ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις ἑτέρα διαδικασία διὰ τὰς ἰδιοκτησίας, αἵτινες προλαμβάνονται διὰ δημόσιαν ἀνάγκην καὶ ὄφελος. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὰ **1800—1810** ἐπὶ τοιούτων ὑποθέσεων ἐδίκαζεν ὁ νομάρχης, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δικαιώματος τοῦ

ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ· ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος μετηνέχθη ἡ ἐκτίμησις τῶν τοιούτων ἰδιοκτησιῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν δικαστηρίων· μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ὑπισθοδρόμησαν τὰ ἔργα, περιωρίσθη αὕτη ἐντὸς στενοτέρου κύκλου· κατὰ δὲ τὸ **1841** ἡ ἐκτίμησις αὐτὴ ὑπήχθη εἰς δικαστήριον ὁρκωτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπετράπη τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρίσεως ἐνώπιον τοῦ ἀκυρωτικοῦ, ὥστε ἡ τοιαύτη διαδικασία εἶναι ἐξαίρεσίς τις τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς διεξαγωγῆς τῶν δικῶν.

Καὶ ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἐκτιμήσεως ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν τοιούτων ἰδιοκτησιῶν, ὑπάρχει νόμος ἀκολουθῶν τὴν τάξιν ταύτην τὴν Γαλλικήν· ὅταν ὅμως ἐπρόκειτο περὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἀντικειμένου τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ Κυβέρνησις ἐκανόνισεν αὐτὸ δι' ἰδ αἰτίρας διαδικασίας, ἐμφαινομένης εἰς τὸ ἄρθρον **6** τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, καὶ ἐν ἰσχύϊ οὔσης πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς παρούσης· ἀλλ' ἡ κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐκείνην συγκειμένη ἐπιτροπὴ τῆς ἐκτιμήσεως ἔχει ὅλα τὰ ἐγγύγυα; λέγω οὐχί, ἐκτὸς τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν τοῦ καὶ ἀγνοοῦντος ἴσως τὰς βάσεις τῆς τοιαύτης ἐκτιμήσεως. Ἀφοῦ ἐξεδόθη ὁ νόμος ἐκεῖνος, ἐργολάβοι τινες εἶδον, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου **6** αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουσιν αἱ προσήκουσαι ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν δικαίαν ἐκτίμησιν τῶν προσληφθησομένων εἰς τὸ ἔργον ἰδιοκτησιῶν, καὶ συνεπείᾳ τῶν παρατηρήσεων καὶ προτάσεων αὐτῶν, ἡ Κυβέρνησις ἦλθε νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο διὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου· καὶ πρῶτον ἐπειδὴ περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν τοιούτων ἰδιοκτησιῶν ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις, διὰ τοῦτο κανονίζεται ὥστε ὁ ἐκτιμητὴς ὡς εἰδήμων νὰ ἦναι καὶ δικαστὴς καὶ νὰ ἀποφασίζῃ· τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἀφαίρεσις ἢ προσθήκη ξένων καθηκόντων, διότι ἡ δικονομία μας παρομοίας τινὰς ὑποθέσεις ἐμπορικὰς ὑπαγάγει ἐνώπιον ἐπιδιαιτητῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς τὸ τακτικὸν τῆς ἐφέσεως ἔνδικον μέσον· τοιοῦτον τι ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τῶν προκειμένων διαδικαστικῶν διατάξεων· ὁ κανονιζόμενος ἐκτιμητὴς δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ ὁ πραγματογνώμων ἢ ὁ διαιτητὴς, ὁ ὁποῖος ἀπαρτίζει τὸ πρωτοδικον δικαστήριον, ἡ δὲ δίκη ἐνώπιον τῶν πρωτοδικῶν ἀντικαθιστᾷ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην· τοῦτο δὲ γίνεται διότι δὲν πρόκειται περὶ γενικοῦ τινος μέτρου ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ περὶ εἰδικοῦ ἐπὶ τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς ἐκτάσεως, τῆς ὁποίας τὰ ἐκτιμητέα

τεμάχια θέλουν εἶσθαι μικρᾶς ἀξίας, ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα πρωτοδίκως μὲν τῶν εἰρηνοδικείων κατ' ἔφεσιν δὲ τῶν πρωτοδικείων.

Κατὰ τὴν δικανομίαν μας τὰ τακτικὰ δικαστήρια εἰσὶν ὑπόχρεα νὰ δεχθῶσι τὴν ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων γενομένην ἐκτίμησιν· ἀλλ' ἐνταῦθα ἀφίεται ἐλεύθεραν τὸ δικαστήριον νὰ ἀκολουθήσῃ, χωρὶς νὰ βάλῃ βάσιν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐκτιμητοῦ, τὴν τάξιν τῆς δικανομίας, διορίζον νέους πραγματογνώμονας διὰ τὴν ἐκτίμησιν· δὲν δύναται ὅμως, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ νομάρχου διαδικασίαν ὁ μὲν ἰδιοκτήτης πρέπει νὰ προτείνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του, ὁ δὲ ἐργολάβος ὀφείλει νὰ εἴπῃ τὸ ποσὸν τῆς προσφορᾶς του, δὲν δύναται, λέγω, νὰ δικάσῃ οὔτε πέραν τῆς ἀπαιτήσεως οὔτε ὀλιγώτερον τῆς προσφορᾶς, ὥστε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο περιστέλλει τὴν ἐξουσίαν, ἣν εἴτε ὁ ἐπιδιαιτητὴς εἴτε τὸ δικαστήριον ἤθελεν ἔχει, καὶ προτίθεται νὰ ἀσφαλίσῃ οὕτω τὰ δίκαια ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

Ἂν ἐπράκειτο νὰ γίνῃ νομοθεσία τις γενικὴ, ἤθελον προτείνει τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ μέτρου τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως, διότι οἱ τύποι σώζουσι τὴν οὐσίαν πολλάκις· κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ προσφυγὴ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον εἶναι σωτήριος· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως δὲν στερεῖται τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου τὰ μέρη. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ εἰρηνοδικείου ὑπάρχει περιωρισμένον τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως, καὶ ἐνεργεῖται διὰ δύο μόνων λόγους ἀναρμοδιότητος καὶ κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου· τοῦτο δὲ εἶναι γενικὸν νομοθέτημα ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν γενικὴν ἀρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικείων· ἀλλ' ἡ προκειμένη ὑπόθεσις εἶναι εἰδικὴ, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς μικρᾶς ἐκτάσεως ἢ μικρᾶς γραμμῆς, ὥστε ἕκαστον τεμάχιον δὲν θέλει εἶσθαι ἀξίας πέραν τῶν 300 δραχμῶν· καὶ ἐντεῦθεν, ἐπὶ ὑποθέσεως ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν εἰρηνοδικείων, δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἀναίρεσις κατὰ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκτιμητοῦ, τόπον ἐπέχοντος εἰρηνοδίκου, οὔτε ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος οὔτε ἕνεκεν κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου, διότι ὁ δικαστὴς εἶναι εἷς καὶ εἰδικῶς διωρισμένος διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἕτερος ἔχων ἀρμοδιότητα, ἥτις ἀντεποιήθη ὑπὸ τοῦ δικάσαντος, ἢ ἄλλοι δικασταὶ μὴ προσληφθέντες· ἄλλως τε θέλουν διπλασιάζεσθαι αἱ ὑποθέσεις, ἀναιρουμένων διὰ μικρὰν τυχὸν παρατυπίαν τῶν ἀποφάσεων, καὶ ὁ

νικῶν θέλει εὑρίσκεσθαι μᾶλλον εἰς ζημίαν ἢ ὄφελος· πρὸς δὲ τούτοις, ἐὰν δὲν δεχθῶμεν τὸ παρὸν, θέλει εἶσθαι ἐν ἰσχύϊ τὸ κατὰ τὸν ἀρχικὸν νόμον ἄθλιον ἐκεῖνο σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Οἱ λόγοι τοῦ προλαλήσαντος ἐστηρίχθησαν σχεδὸν εἰς τὴν σμικρότητα τῆς ἐκτάσεως ἢ τῆς γραμμῆς τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν σμικρότητα τῆς ἀξίας ἑκάστου τῶν προσληφθησομένων τεμαχίων ἰδιοκτησίας· οὗτοι ἔφερον ἴσως κλονισμόν τινα εἰς τὰς πεποιθήσεις, αἵτινες πιθανὸν νὰ ἐσχηματίσθησαν μετὰ τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου, καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνων τὸν λόγον ἐκ δευτέρου λέγω, τίς δύναται νὰ προϊδῃ ἢ νὰ προβλέψῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀξίαν ἑκάστου τῶν προσληφθησομένων τεμαχίων ἰδιοκτησίας, καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὴν τοιαύτην, ἤτοι ἐπὶ ὅρου ἀξίας ὑπαγομένης εἰς μόνην τὴν εἰρηνοδικιακὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἀρμοδιότητα; ἐὰν ὁ προλαλήσας ἠδύνατο νὰ μὲ δώσῃ ἀπὸ τοῦδε πίνακα τῶν προσληφθησομένων τεμαχίων καὶ τῆς ἀξίας ἑκάστου αὐτῶν, ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ τὴν γνώμην του κατά τι, μολονότι τὸ μέσον τῆς ἀναιρέσεως δὲν ἤθελον ποτε παραβλέψει· ὥστε μὴ δυνάμενος ἤδη νὰ παρουσιάσω ἢ νὰ προβλέψω τοῦτο, ἐστήριξε ἅπαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς ὁμιλίας του ἐπὶ ὑποθετικῶν ὅλως βάσεων· ἀλλὰ τὸ μέρος, κύριοι, δι' οὗ θέλει διέλθει ὁ σιδηρόδρομος, εἶναι μὲν μικρὸν κατὰ τὴν ἔκτασιν εἶναι ὅμως μέγιστον κατὰ τὴν ἀξίαν, ὡς περιλαμβάνον τὴν καλλιτέραν κεκροπίαν πεδιάδα, καὶ ὡς κατάφυτον ὑπὸ ἐλαιώνων καὶ ἀμπέλων· ὥστε τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ σιδηροδρόμου ληφθησόμενα τεμάχια ἰδιοκτησιῶν δὲν θέλουν εἶσθαι μικρᾶς ἀξίας, τιμωμένων ἤδη τοῦ μὲν ἐλαιοδένδρου δραχμὰς 50 τοῦ δὲ τρέμματος ἀμπέλου δραχμὰς 600—800· ἤτοι ἀξίας μὴ ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ εἰρηνοδίκου, οὗ τινος αἱ ἀποφάσεις δὲν ὑπάγονται εἰς ἀναίρεσιν, εἰμὴ ἕνεκα δύο μόνων λόγων ἀναρμοδιότητος καὶ κακῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου· ἀλλ' ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν, ὡς δυναμένων νὰ δικάσωσι ἐπὶ νέας ἐκτιμήσεως, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς πρωτοδίκου, οὕτως εἰπεῖν, ἐκτιμητικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ προαγορεύσαντος, ἠδύνατο νὰ ἦναι ἐπιτετραμμένη ἡ ἀναίρεσις, διότι ἡ παραδοχὴ μαρτύρων ἀπαραδέκτων καὶ ὑπὸ τῶν νόμων ἐξαιρουμένων, ἢ ἡ παράλειψις ἄλλων τοιούτων νομίμων καὶ τὰ παρόμοια, εἶναι τύποι, οἵτινες καταστρέφουν τὴν οὐσίαν καὶ ἔχουσι μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἑπομένως αἱ τοιαῦται πλημμελεῖς ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀναίρεσιν· καὶ ἐὰν κατὰ

τὸν προαγορεύσαντα προχείρως νομοθετοῦμεν τὸ τοιοῦτον μέτρον, διατί προχείρως δὲν δοκιμάζομεν καὶ τὸ μέσον τῆς ἀναιρέσεως ὅπερ ἐφαρμόζεται εἰς ἄλλα πεφωτισμένα ἔθνη; Κατὰ τὸν ἀρχικὸν νόμον τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως ἦτο ἐπιφορτισμένον εἰς μὴ κατάλληλα πρόσωπα, καὶ τοῦτο ἔρχεται νὰ διορθώσῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ὥστε τούτου μὴ παραδεχθησομένου θέλει ἰσχύει τὸ μέτρον ἐκεῖνο, ἂν καὶ ἄθλιον καὶ μὴ περιέχον τὰς ἀποχρώσας ἐγγυήσεις περὶ τῆς δικαίας ἐφαρμογῆς του· ἀλλ' ἐνταῦθα ζητοῦμεν τὸ ἀπολύτως καλὸν, ὅπου ὑπάρχει, καὶ οὐχὶ τὸ σχετικῶς καλήτερον. Δυνάμει τοῦ ἐκτελεστοῦ τῆς ἀποφάσεως τὸ κτῆμα δύναται νὰ κατακληφθῇ, ἡ ἐργασία ἠμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ· ἀλλ' οὐχ ἧττον πρέπει νὰ ἀφεθῇ καὶ ἡ ἐλευθερία εἰς τὸν πολίτην, ὅπως ἐπαφίεται καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα μέτρα ἢ ἀντικείμενα, τοῦ ἐνεργεῖν ἀκωλύτως τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου. Ἐὰν εἰς Κράτη ἀπόλυτα τοιοῦτον δικαίωμα ἐπιτρέπεται, κατὰ μείζονα λόγον τὸ δικαίωμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερον εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς ἐξελθὸν μόλις πρὸ ὀλίγου ἐνὸς καταστρεπτικοῦ προσώπων καὶ ἰδιοκτησίας ἀλλ' ἐνδόξου ἀγῶνος, ὑπάρχουσιν ὀλιγώτεραι ἐγγυήσεις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐθυδικίας, μεθ' ἧς ἅπασαι αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ ἐνεργοῦσι τὴν ἀναπεφαιμένην αὐταῖς ἐξουσίαν· καὶ διὰ τοὺς λόγους τούτους πρατείνω ἐπὶ τοῦ § δ'. τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν.

«Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης συγχωρεῖται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ νομάρχου πρὸς τοὺς διαφερομένους· ἡ ἀπόφασις τῶν πρωτοδικῶν ἀνεκλήτως δικαζόντων ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν· αἱ ὑποθέσεις αὗται ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζωνται κλπ».

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης εἶπεν·

Βεβαίως οὐδεὶς ἐδύνατο κάλλιον τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Προβιλεγίου νὰ ἀναπτύξῃ νομικῶς τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς διαδικασίας τῶν δικαστηρίων ὅλου τοῦ κόσμου· μόλαταῦτα εἰς ὑποστήριξιν τοῦ παρόντος νόμου μᾶς φέρει εἰς τὸν στενώτατον κύκλον τῆς ἀνάγκης καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν ἐλευθέραν δίοδον τῆς λογικῆς. Ἠκούσατε τί σᾶς εἶπεν περὶ ὅλων τῶν συζητημάτων τῶν δικαστηρίων καὶ μάλιστα τῶν ἐν Γαλλίᾳ, καὶ τέλος ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν ἰδιοκτησιῶν περιέχηκεν εἰς τὸ τῶν ὁρκωτῶν,

καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ νομοθεσίᾳ αὐτῆς μᾶλλον ἐστηρίχθησαν αἱ βάσεις τοῦ παρ' ἡμῶν ἑτοίμου πρὸ πολλοῦ περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἰδιοκτησίας χάριν δημοσίου ἀνάγκης νομοσχεδίου, ἀλλὰ μὴ ὑποβληθέντος εἰσέτι.

Ἐγὼ, κύριοι, χωρὶς νὰ περιστραφῶ εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα προοιμιαζόμενος ὄθεν, σᾶς λέγω ἁπλῶς, ὅτι θέλομεν, ὅτι εἴμεθα ὑπὲρ τοῦ νομοθετουμένου συστήματος τῶν σιδηροδρόμων, ἀλλ' ἀπαιτοῦμεν μόνον προσοχὴν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, καὶ προσοχὴν μεγάλην, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν, μήποτε τὸ καλὸν τοῦτο, κακῶς ἐφαρμοζόμενον, ἐξεγείρῃ τὸν ἰδιώτην τὸν λαὸν κατὰ τῶν σιδηροδρόμων.

Εἶχα πρὸς δὲ νὰ εἴπω τινα περὶ τῶν ἐλλείψεων τοῦ παρουσιαζομένου νομοσχεδίου, καθόσον ἔχει πολλὰς, περιορίζομαι ὅμως εἰς τὸ περὶ ἀναιρέσεως, τὸ ὁποῖον θεωρῶ λίαν οὐσιώδες καὶ οὐδόλως ἀπᾴδον εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα.

Κατὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, κύριοι, ὁρίζονται ἀνυπερβλήτως ὅλαι αἱ προθεσμίαι εἰς τρεῖς εἰς πέντε καὶ ὀκτὼ ἡμέρας· προσδιορίζεται ὡσαύτως, ὅτι καὶ τὸ τίμημα οὐδέποτε θέλει εἶσθαι κατώτερον τῆς προσφορᾶς, οὐδὲ ἀνώτερον τῆς ἀπαιτήσεως κατὰ τὸν δ'. παράγραφον τοῦ 2 ἄρθρου. Ἐνταῦθα, κύριοι, τίς ἀμφιβάλλει ὅτι εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ νομάρχου, τοῦ ἐκτιμητοῦ καὶ τοῦ πρωτοδικείου διαδικασίαν, δὲν δύνανται νὰ συμβοῦν οὐσιωδέσταται παραλείψεις τύπων; εἰς τί δὲ προσβάλλεται ἡ ταχύτης ἐὰν δοθῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως, ἐνῷ ἡ ἕδρα τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ἐν αὐτῇ τῇ καθέδρᾳ, καὶ ὅταν προσδιωρισθῇ, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς τῶν πρωτοδικῶν ἀποφάσεως, νὰ δύναται οὗτος νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν, ἀντὶ εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα πρωτοδικεῖον, εἰς τὸ δ'. τμῆμα τοῦ αὐτοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ τὸν δικαστικὸν κανονισμὸν διηρημένον εἰς δύω τμήματα, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀρείου Πάγου ἀναιρουμένας ἀποφάσεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον ἐπίσης διαιρεῖται εἰς δύω τμήματα; ὅθεν νομίζω ἐν πεποιθήσει, ὅτι οὐδὲν τὸ κωλύον τὴν προσθήκην τῆς τοιαύτης διατάξεως, ἥτις θὰ προφυλάξῃ καὶ τὸν πολίτην καὶ τὸν ἐργολάβον ἀπὸ τυχαῖα ἀδικήματα, καὶ τοὺς κατωτέρους δικαστὰς θέλει κάμει προσεκτικωτέρους. Χωρὶς δὲ νὰ ᾖμαι κατὰ τῶν πρωτοδικῶν, λέγω, ὅτι ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς καλοῦ, τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ καλοῦ τού-

του τὴν εὑρίσκετε ἐπὶ τοῦ τύπου τῆς ἀναιρέσεως. Ἴσως εἶχα νὰ προσθέσω καί τινα ἐπὶ πλέον, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἐπείγει τῷ ὄντι, καταπαύω τὸν λόγον προτείνων τροπολογίαν, εἰς ἣν καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἡμῶν Κ. Φύλλας συγχωνεύει τὴν ἰδικήν του, ἥτις εἶναι τὸ νὰ προστεθῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως.

Ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν ταύτην, καὶ προέβη εἰς τὴν ἀναγνωσιν τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 4 καὶ 5, τὰ ὁποῖα παρεδέχατο δι' ἰδικῆς ἑφ' ἑνὸς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθέντος καὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐξήχθη, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 28 παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1855 ΤΖ'. Νόμου περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωγάπουλος .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Τζάτζης Μαγγίνας . . . Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Νικόλ. Χρυσόγελος . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης . . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	Γεώργιος Δαρειώτης . . . .
Ἀδὰμ Δούκας . . . . . Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Δημήτριος Βούλγαρης . . .
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Μ. Δ. Καΐρης . . . . . Ν	Δημήτρ. Χρηστίδης . . . Ν
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν

Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Παναγ. Διδωρίκης . . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . .
Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .	Φῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐκ δραχμῶν 230,000 τῆς χρήσεως 1856, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτη καὶ Γ. Ἀντωνοπούλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 230,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1856.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Μ. Δ. Καΐρης . . . . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας . . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . Ν	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Ψύλλας	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Παναγ. Διδωρίκης . . . . Ν

Γεώρ. Δυοβουνιώτης		Σπῦρος Μίλιος	N
Κων. Προβιλέγιος	N	Ῥήγας Παλαμίδης	N
Ἰωάν. Οἰκονόμου	N	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 28 κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἔχει δὲ τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 230,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1856.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδὰμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος. Ψύλλας		Ἀναστ. Σ. Χαρλάμπης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Παναγ. Διδωρίκης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	N	Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Ῥήγας Παλαμίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτ. Δ. Κουντουριώτης	N

Μεταβάσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ κατασκευῆς 17 ὁδῶν, λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν·

Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, κύριοι, ἡ ἀρχὴ τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν νομοσχεδίου συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὁρισθῶσι δι' αὐτοῦ ὁποῖαι τῶν ὁδῶν εἶναι δημόσιαι· ἂν καὶ τὸ νομοσχέδιον παρουσιάζεται ταύτην τὴν στιγμὴν, καὶ δυσκόλως δύναταί τις νὰ ἀποφανθῇ μετὰ πεποιθήσεως, μολονοτοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως δύναταί τις νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι αἱ σημειούμεναι ἐνταῦθα ὁδοὶ ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν.

Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ προχείρου δύναμαι νὰ παρατηρήσω εἶναι, ὅτι τὸ σύμπλεγμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζει δὲν εἶναι πλῆρες, καὶ ἂν εἴχωμεν τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ, ἠθέλαμεν καταδείξει τὰς ἐλλείψεις· καὶ μολονοτοῦτο λέγομέν, ὅτι ἐκ τῶν ἀναγκαιοτέρων ὁδῶν ἐλλείπουσιν ἡ ἀπὸ Θηβῶν ἄγουσα εἰς Δομβρέναν, μικρὰ μὲν ἀλλ' ἀναγκαιοτάτη, διότι, ὡς ἠξεύρετε, τὸ κυριώτερον προϊὸν τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ πωλούμενοι συνήθως ἐντὸς τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ὥστε πρέπει καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη νὰ κατασκευασθῇ, διότι εἶναι τὸ μόνον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου θέλει διευκολυνθῇ ἡ διέξοδος τοῦ προϊόντος τούτου, καὶ τὸ δημόσιον αὐτὸ ἔχει μέγα συμφέρον ὅπως πωλῇ εὐκολώτερον καὶ τὰ ἰδικά του γεννήματα. Πρὸς τούτοις τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου παρελείφθη ἐντελῶς· διὰ νὰ καταδείξω δὲ καὶ πόση σπατάλη ὁδῶν ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὑπουργικῆς ἀβροφροσύνης, λέγω, ὅτι δὲν παρελείφθη οὔτε ἡ ἀπὸ Νησίον μέχρι Νεοκάστρου καὶ Μεθώνης ὁδὸς, ἥτις ἀπέναντι πολλῶν ἄλλων ὁδῶν, αἵτινες δὲν συμπεριελήφθησαν, ἠδύνατο ἄνευ τινος ζημίας νὰ παραλειφθῇ. Ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἐλάμβανεν ὑπὸ ὡριμωτέραν σκέψιν τὰς ἀνάγκας τῆς Πελοποννήσου, ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιψήφισιν κατὰ προτίμησιν τῆς γραμμῆς, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ Νησίον ἤθελε διέλθει τὴν Τριφυλλίαν, καὶ φθάνουσα εἰς Πύργον νὰ ἀποπερατωθῇ εἰς Πάτρας. Εἰς τὴν γραμμὴν ταύτην ἤθελον εὕρει οἱ κάτοικοι τὴν θεραπείαν μεγάλων ἀναγκῶν, κατὰ τὴν παραλίαν μάλιστα ταύτην, ἥτις στερεῖται λιμένος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, ἀπὸ Νεοκάστρου μέχρι Κατακώλου.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς μίαν ἄλλην σύντομον παρατήρησιν· φρονῶ, ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὸ δημόσιον νὰ ἀρχίσῃ τὴν διὰ μιᾶς

κατασκευὴν τοσούτων ὁδῶν, δι' ἄλλους τε πολλοὺς λόγους, καὶ διότι δὲν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον προσωπικὸν τὸ ὁποῖον θέλει ἀναδεχθῆ τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος τῆς διευθύνσεως· ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἡ Κυβέρνησις εἰς δύω ἢ τρεῖς ὁδούς, καὶ τότε τὸ ποσὸν τῶν 300,000 δραχμῶν εἶναι πολὺ διὰ τὸ ἔτος 1857, καὶ δὲν εἶναι ἔργον κυβερνητικῆς προνοίας, νομίζω, νὰ διατεθῆ διὰ μιᾶς εἰς ἔργα διεσπαρμένα ἐπὶ τοσαύτης ἐκτάσεως, ἐφ' ἧς ἡ κεντρικὴ ἐπίβλεψις καθίσταται ἂν ὄχι ἀδύνατος τοὐλάχιστον δύσκολος.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσεῖπεν. Κύριοι, διὰ τῆς χαρακτηρίσεως τῶν 17 ὁδῶν ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ, νομίζω, ὅτι οὐδεὶς φραγμὸς ἐτέθη, καὶ οὔτε πάλιν ὑποτίθεται, ὅτι ὅλαι αὗται θὰ τεθῶσι διὰ μιᾶς εἰς ἐνέργειαν· προσθέτω δὲ καὶ ἐγώ, ὅτι παρελείφθη νὰ χαρακτηρισθῇ μία οὐσιώδης ὁδός, ἥτις εἶναι ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς Πυλίας εἰς Ἴλιδα καὶ τόσαι ἄλλαι· ἀλλ' ὅ,τι παρελείφθη σήμερον πιστεύω ὅτι θέλει προστεθῆ αὔριον.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης προσέθηκεν·

Σιμὰ τῶν ὠφελίμων παρατηρήσεων τῶν προλαλησάντων, ἔρχομαι νὰ προσθέσω καὶ ἐγώ, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐλησμόνησεν ἀναγκαιοτάτην βεβαίως ὁδὸν, τὴν ἀπὸ Πύλου εἰς Μεγαλόπολιν καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Ἀργολίδος Κορινθίας καὶ Βοιωτίας εἰς Λαμίαν, καὶ τὴν ἀπὸ Μεγαλοπόλεως εἰς Πάτρας, διὰ νὰ σχηματισθῇ οὕτω ἡ σταυροειδῶς ὁρισθεῖσα πρώτη διὰ Β. Διατάγματος, τόπον πᾶν ἐπέχοντος νόμου, δημοσία ὁδὸς, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ παραλειφθῇ αὕτη, καθόσον καὶ οἱ προλαλήσαντες κατέδειξαν ἐν μέρει τὴν ἀνάγκην αὐτῆς τῆς γενικῆς ἑνώσεως. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τῶν ὀκτὼ ἐτῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζει ὁ νόμος πρὸς ἐκπλεσιν αὐτῶν, τὸ ὑπουργεῖον θέλει φροντίσει νὰ συμπληρώσῃ παντελῶς· ἐπικαλούμεθα λοιπὸν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς διαχειρισθησομένης ποσότητος, ἥτις εἶναι ἡ τιμαλφεστέρα, καὶ ὑποδεικνύομεν συνάμα, ὅτι μία παράλειψις οὐσιώδης συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Τριπόλεως διὰ τῆς Καρυταίνης εἰς Πύργον μέχρι τῶν Πατρῶν, ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ὁποίας μέγα συμφέρον προκύπτει εἰς τὸ δημόσιον καὶ τοὺς πολίτας. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ παλὺ τῆς δαπάνης, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Κ. Χρηστίδου, ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ, δὲν συμφωνῶ, διότι τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν θέλει χρησιμεύσει μόνον εἰς τὴν διαγράξιν καὶ ἐξωμάλωσιν τῶν προσδιορισθεισῶν ὁδῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τεχνικὰ ἔργα προηγουμένως, οἷον γεφύρας καὶ ἄλλα, ὡς ὁ Κ. πρωθυπουργὸς προσφόρως παρετήρησεν.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν·

Κύριοι! Πιστεύσατε ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν πράττεται νὰ κλείσωμεν τὰς θύρας τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν λοιπῶν ἐπίσης ἀναγκαίων ὁδῶν· ἐνανίσαμεν μόνον νὰ χαρακτηρίσωμεν τόσας, ὅσας ἐκρίναμεν συμφερούσας ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Κατόπιν προϊόντος τοῦ χρόνου, βελτιουμένης καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, φωτιζόμενοι ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς σημερινῆς συζητήσεως, θέλομεν ἐπεκτείνει ἐντὸς ἴσως καὶ τῆς τεθείσης προθεσμίας τὸ ἔργον τοῦτο. Διὰ τοῦτο φέρομεν τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν μικρῶν ὅπως φθάσωμεν εἰς τὰ μεγάλα ἐπιτυχέστερον, ὅτε καὶ ἐπιστημόνικῶς θέλομεν εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ κρίνωμεν περὶ τῶν προσφορωτέρων μέσων.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπεν·

Δύω λέξεις, κύριοι, ἔρχομαι νὰ προσθέσω καὶ ἐγώ· καὶ χωρὶς νὰ συμμερισθῶ τὸ παράπονον τῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες δὲν ἔτυχον, ὡς εἶπαν τινὲς, νὰ ἔχουν ὑπουργὸν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἐπαινῶ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον φροντίζει περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς ἀναγκαιοτάτης συγκοινωνίας τοῦ Κράτους, καὶ πέπεισμαι ὅτι ἡ αὐτὴ πρόνοια θέλει ληφθῇ ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ καὶ διὰ τὰ λοιπὰ παραλειφθέντα μέρη, διότι προσθέτω καὶ ἐγώ, συμμεριζόμενος τὴν ἰδέαν τῶν προλαλησάντων, πολλαὶ ὁδοὶ παρελείφθησαν, καὶ τοιαύτας ὀνομάζω τὰς ὁδοὺς ἀμφοτέρων τῶν παραλίων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, τοὐτέστι τὴν ἀπὸ Κορίνθου μέχρι Πατρῶν καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμφίσσης μέχρι Μεσολογγίου ἄγουσαν, ἐπομένως δὲ καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμφίσσης εἰς Λαμίαν, ἥτις εἶναι καὶ ἡ σπουδαιοτέρα, διότι πρόκειται νὰ ἑνώσῃ τὰς δύω θαλάσσας, συνάμα δὲ καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν Πατρῶν καὶ Σύρου, ἐκεῖ ὅπου διὰ τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς ἀνταλλάσσεται τὸ μετὰ τῆς Τουρκίας ἐμπόριον, καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη χαρακτηρίζεται ἡ δημοσιωτέρα καὶ κοινωνικωτέρα· συσταίνω δὲ ἰδίως ταύτην καθόσον εἶμαι ἐν πλήρει γνώσει τῆς χρησιμότητός της καὶ παύω τὸν λόγον μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, ἀφοῦ δὲν θὰ ἀρχίσῃ διὰ μιᾶς τὰ ἔργα ταῦτα, δὲν ἔπρεπε νὰ παραλείψῃ, νομίζομεν, τοῦ νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ τὰς λοιπὰς ἀναγκαίας δημοσίας ὁδούς.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης προσέθηκεν, ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν ἀξίαν τῆς προτάσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζίσκου, καὶ συμμερίζεται τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀπὸ Λαμίσσης εἰς Λαμίαν ὁδοῦ, προσθέτει δὲ μόνον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ μέχρι Λεβαδείας, διότι τῷ ὄντι εἶναι ἡ σπουδαιοτέρα τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν·

Πολλοὶ ὡμίλησαν περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀπὸ Λαμίσσης εἰς Λαμίαν ἀγούσης ὁδοῦ, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἡ τεθεῖσα δὲν εἶναι ἐσφαλμένη, νομίζομεν· ἀναγνωρίζεται ὅμως ἡ σπουδαιότης τῆς ἄλλης διότι βεβαίως τὸ ἐμπόριον διὰ τῆς καταδειχθείσης γραμμῆς ἀπαλλάσσεται πολλῶν καὶ μεγάλων περιδρομῶν. Ἀλλ' ὁ λόγος δι' ὃν παρελείφθη εἶναι ὁ αὐτὸς τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου, ἐφ' οὗ κατεβλήθη πολὺ προσπάθεια· ἡ ἰδέα αὕτη ἐσυζητήθη ἀρκούντως, καί τινες ἑταιρεῖαι λαβοῦσαι γνῶσιν κατενόησαν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς κατασκευῆς σιδηρᾶς ὁδοῦ, καὶ ἰδοὺ μᾶς ἐδόθη ἐλπὶς πραγματοποιήσεως εὐτυχεστέρου ἔργου, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἐσταματήσαμεν, ἀναμένοντες μίαν θετικὴν ἀπόφασιν.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν·

Καὶ ἐγώ, κύριοι, ὡς καὶ οἱ προλαλήσαντες, λέγω, ὅτι δὲν εἶχον τὸν καιρὸν ὅπως ἐξετάσω τὸ παρὸν νομοσχέδιον καὶ μετὰ πεποιθήσεως φέρω τὴν ψῆφον μου ἐπ' αὐτοῦ. Παρατηρῶ ὅμως, ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει, ἥτις συνοδεύει τὸ παρὸν νομοσχέδιον, δὲν ἀναπτύσσονται οἱ λόγοι, δι' ὧν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔμελλε νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι ἡ δεῖνα ἢ δεῖνα ὁδὸς ἔπρεπε νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς δημοσία, ἂν καὶ προφορικῶς εἶπεν ἐνταῦθα ὅτι δὲν ἀποκλείει καὶ πᾶσαν ἄλλην. Ἡ πρὸς τὸν πίνακα δὲ παραπομπὴ εἶναι ὅλως περιττή, διότι ἐκεῖ μόνον γραμμὰς βλέποντες κεχαραγμένας δὲν δυνάμεθα νὰ κατείδωμεν τὴν ὠφέλειαν, καθόσον μάλιστα λόγος ἐγένετο μόνον περὶ ἐμπορικῶν ὠφελημάτων. Ἀλλ' εἶναι καὶ τόσοι ἄλλοι λόγοι ὠφελείας ἰσχυροί· ἠξεύρω, λόγου χάριν, ἐκ τῆς Ἱστορίας, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τοῦ συστήματος τῶν ὁδῶν, εἶχον ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τὴν κίνησιν τῶν στρατευμάτων, καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας εἶναι ἡ ἄμεσος ἀνάγκη τῶν δημοσίων ὁδῶν, κατόπιν δὲ ἔρχεται ἡ ἀνάπτυξις τῆς κοινωνίας· ἀλλ' ἔπρεπε βεβαίως νὰ ἔχωμεν τὸν ἀπαιτούμενον, ὡς εἶπον, καιρόν, διὰ νὰ μελετήσωμεν τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ἀντικείμενον ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας

καὶ τὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ. Ἤδη δὲ ἐπὶ τοῦ παρουσιαζομένου ποσοῦ τῶν ὁδῶν διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, λέγω ὅ,τι καὶ ἄλλοτε εἶπον ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ ὁδοποιίας νόμου, ὅτι καλλιον ἤθελεν εἶσθαι, ἂν ἡ Κυβέρνησις ὀλίγας ἐλάμβανεν ἀφορμὴν κατασκευῆς ὁδοῦ, ἤθελε παρουσιάζει ἰδίαν νομοσχέδιον, ἔστω καὶ διὰ δύω καὶ τρεῖς ὁδούς, καὶ οὐδεὶς πιστεύω εἰς ἡμᾶς ἤθελεν ἀρνηθῇ τὰ ἀρμόζοντα μέσα. Ἐπειδὴ λοιπὸν πολλοὶ εἶπον, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ὅλων αὐτῶν ἡ κατασκευὴ νὰ ἀρχίσῃ διὰ μιᾶς, καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διεβεβαίωσεν τοῦτο, διατί νὰ μὴν ἀναδεχθῇ τὴν διεξαγωγὴν τριῶν ἢ τεσσάρων μόνον ἐξ αὐτῶν τῶν κυριωτέρων, τὰς δὲ λοιπὰς νὰ χαρακτηρίσῃ κατὰ τὸν ὑπάρχοντα νόμον εἰς ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικάς, καὶ φροντίζων οὕτω νὰ συνδυάσῃ τὰς διαφόρους δημοτικὰς καὶ ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς πρὸς τὰς δημοσίας, ἤθελεν ἔχει ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ τὴν γενικὴν συγκοινωνίαν καταρτισμένην, διότι αὕτη ἤθελε βαδίσει τὴν φυσικὴν αὐτῆς διεύθυνσιν, καὶ ἤθελεν ἀνακουφίσει ἀπὸ μεγάλα ἔξοδα τὸ Κράτος. Σήμερον ψηφίζονται 17 ὁδοί, αἵτινες καταρτισθήσονται ἐντὸς ὀκτὼ ἐτῶν, ἐνῷ ἂν κατεσκευάζοντο τρεῖς κύριαι, αἵτινες νὰ διασταυροῦνται καθόλου τὸ Κράτος, αἱ δὲ λοιπαὶ ἔμενον ὀπίσω, αἱ ἐπαρχίαι τότε ἤθελον ἀναμφιβόλως ἐπαγαλάθῃ εἰς τὴν ἐπισκευὴν ἢ τὴν κατασκευὴν τῶν ἰδίων αὐτῶν ὁδῶν, καὶ οὕτω καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταχύτερον, καὶ τὸ Κράτος ἀπηλλαγμένον μεγάλων ἐξόδων.

Αὐτὰς, κύριοι, τὰς μικρὰς παρατηρήσεις ἐξέθηκα ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἔργου, τὸ ὁποῖον ψηφίζομεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ.

Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης προσέθηκεν, ὅτι ἵνα μὴ καὶ ὁ παρὼν νόμος καταστῇ μία ἰδέα ἀπραγματοποίητος καὶ ὡς ἐπίδειξις μᾶλλον, προτείνει ἵνα ἀνὰ πᾶσαν Σύνοδον ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς δίδῃ πληροφορίας περὶ τῆς προόδου τῶν ἔργων.

Μηδενὸς κατόπιν λαβόντος τὸν λόγον ἐψηφοφορήθη ἡ ἀρχὴ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 30 παμψηφεί, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτη καὶ Ν. Μαυρομμάτη, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ δεκαεπτὰ ἐθνικῶν ὁδῶν κλπ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθνάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτρ. Λ. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης ἐπρότεινεν ὡς ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἀπὸ Γυθείου εἰς Λιμένι ἄγουσαν ὁδόν. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως καὶ τὸ δεύτερον ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς χειροτονίας.

Ψηφοφορηθέντος δὲ καὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 30 παμψηφεί. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ δεκαεπτὰ ἐθνικῶν ὁδῶν κλπ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Γεώργ. Κουντουριώτης . . .

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος. Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Τζάτζης Μαγγίνας . . . Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ.	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Δημήτρ. Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Ἰωάννης Πέτρου . . . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Σπῦρος Μίλιος . . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Νικόλας Ἰω. Μέξης . . . Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης Ν

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χρηματικῆς χορηγίας εἰς τοὺς ΚΚ. Βουλευτὰς, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐξέθηκεν·

Ὀλίγας παρατηρήσεις θέλω ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καὶ ἄρχομαι ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τοῦτο ἐστὶ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ δίκαιον αὐτὸ, ὡς στηριζόμενον εἰς τὸν δίκαιον λόγον τῆς ὑπερτιμήσεως, πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ἀπολύτως ἐφ' ὅλων καὶ οὐχὶ σχετικῶς ἐπί τινων μόνον ἐξαιρετικῶν προσώπων σωματείων ἢ κλάδων· καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὅτε ἐγένετο φροντὶς καὶ εἰσήχθη ἕτερον νομοσχέδιον περὶ προσκαίρου χορηγίας εἴς τινας τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ἕνεκα ὑπερτιμήσεως, ὑψώθη φωνὴ περὶ διανομῆς τῆς τοιαύτης δικαιοσύνης εἰς τὴν ἀπόλυτον καὶ οὐχὶ τὴν σχετικὴν αὐτῆς καὶ περιωρισμένην ἔκτασιν· ἐπειδὴ δὲ τὸ παρὸν νομοσχέδιον δὲν ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν, περὶ ἧς, ἂν τοιαύτη ὑπῆρχε, ἤθελον ὁμιλήσει ἄλλως, διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι ἡ

παραχωρουμένη χορηγία εἶναι δικαία διὰ τὸν λόγον ἐφ' οὗ στηρίζεται, καὶ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ πρὸς ἄλλους εἰς τὸν ἀπόλυτον βαθμὸν τοῦ δικαίου· ἰδίως δὲ εἰς τοὺς δικαστικούς, οἵτινες πρέπει νὰ περιστοιχῶνται ἀπὸ πάσης ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἡσυχίας, ὡς ἐργαζόμενοι ἐπὶ τῶν τιμαλφεστέρων δικαιωμάτων τῆς ζωῆς τιμῆς καὶ ἰδιοκτησίας· ἐὰν ἤθελον ἀναφέρῃ ὅτι ἡ τοιαύτη λόγῳ ὑπερτιμήσεως χορηγία ἀνήκει κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, ὡς ὑποκειμένους εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις τοῦ βίου μετὰ τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν, ἤθελον εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξαιρέσω ἐμαυτόν, διὰ νὰ μὴ φανῶ κινούμενος ἐξ ἰδιοτελείας· μ' ὅλα ταῦτα λέγω ὅτι ἡ χορηγία αὕτη ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, διὰ νὰ μὴ εὑρίσκεται εἰς ἀσύμφωνον θέσιν τὸ ἓν πρὸς τὸ ἕτερον σῶμα.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· Ἐὰν οὐδεὶς τῶν συναδέλφων μας ἤθελε λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου δὲν ἤθελον τὸν λάβει καὶ ἐγώ· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ προαγορεύσας ἐλάλησεν ἐπ' αὐτοῦ, ἀναγκάζομαι νὰ εἰπω τὰ ἑξῆς. Τὸ παρὸν, Κύριοι, νομοσχέδιον ἀφορᾷ μίαν ἀνάγκην Σώματος κυριαρχικοῦ καὶ κατέχοντος σπουδαιοτάτην θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ πολιτείᾳ· καὶ ὁπόταν τὴν ἀνάγκην ταύτην κατὰ πρότασιν τῆς Νομοτελεστικῆς ἀρχῆς παρεδέχθη καὶ ἐψήφισε τὸ ἕτερον κυριαρχικὸν σῶμα, νομίζω ὅτι ἡ Γερουσία χάριν ἀδροφροσύνης, καὶ τῆς ὑψηλῆς ὡσαύτως θέσεως ἣν κατέχει, δὲν ἔπρεπε νὰ κάμῃ ποσῶς λόγον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀλλ' ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὁμοφώνως καὶ ἄνευ συζητήσεως.

Ἀπήντησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας·

Δὲν συμφωνῶ οὔτε μετὰ τοῦ ἑνὸς οὔτε μετὰ τοῦ ἑτέρου τῶν προλαλησάντων· εἶναι γνωστὴ ἡ γνώμη μου ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἐκφρασθεῖσα πρὸ πολλοῦ ἐπὶ τοῦ παλαιροτου νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῶν βουλευτικῶν συνόδων· κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου, ἐπειδὴ ἐθεώρησα τὸ προταθὲν μέτρον μὴ ὀρθὸν, ἀνταντιώθην ὅσον ἠδυνάμην ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν, καὶ συνεπὴς εἰς τὴν ἰδέαν μου ἐκείνην ἤθελον ἐναντιωθῇ ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν καὶ τοῦ σήμερον ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου· ἀλλ' ἐνταῦθα φαίνεταί μοι ὅτι ἀκούω φωνήν τινα λέγουσαν «μὲ ποῖον πρόσωπον στεῖς οἵτινες διεπράξατε κατι τι ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὅπερ δὲν περιείχετο εἰς τὸ πρωτότυπον ἑτέρου νομοσχεδίου, ἐπιψηφισθέντος μετὰ ταῦτα ἀδροφροσύνης χάριν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου σώματος, θέλετε ἤδη νὰ μὴ ἀνεχθῆτε, ὑπὸ τῆς αὐτῆς

ἀδροφροσύνης κινούμενοι, τὴν μικρὰν χορηγίαν ἥτις ἀφορᾷ τὸ Σῶμα τοῦτο;» ἡ φωνὴ αὕτη μὲ παραλύει τὴν γλῶσσαν καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀπαντήσω· ἀλλὰ συμβαίνει, κύριοι, νὰ σκεφθῶμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταστήσωμεν ἐν τῇ πολιτείᾳ τὰ πάντα ὤνια, διότι βλέπω τάσιν τινα ἡ ῥοπὴν εἰς τὰς πράξεις τῶν διοικούντων, δι' ἧς θέλουσι καταντήσει καὶ αὐταὶ αἱ προσρήσεις μας ὠνιαί· ἔπρεπε καὶ πρέπει οἱ λαοὶ μᾶλλον δὲ τὰ Σώματα νὰ ἦναι ἀνεξάρτητα, ὅπως λέγουσι πάντοτε τὴν σκάφην σκάφην· ἀλλὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν μόλις πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθε σταδίου καταστρεπτικοῦ ἐπὶ προσώπων καὶ ἰδιοκτησίας, ὡς ὁ φοίνιξ ἐκ τῆς στάκτης του, καὶ οἱ πολῖται δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἔχωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν ἐκείνην, ἥτις ἀνήκει εἰς συνταγματικὴν πολιτείαν, καὶ πολὺ περισσότερον εἰς συνταγματικὰ νομοθετικὰ Σώματα. Πότε θέλει ἐξυπνήσει εἰς τὰς καρδίας τῶν πολιτῶν ὁ πατριωτισμὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ὤθησε τοὺς λαοὺς νὰ ἀνακτήσωσι τὴν πρὸ αἰώνων ἀπωλεσθεῖσαν ἀνεξαρτησίαν των; Πότε θέλουσιν ἐξυπνήσει αἱ ἀστυκαὶ ἐκεῖναι ἀρεταὶ, αἵτινες πάντοτε ἔλαμπον ἐπὶ τῆς ἀπαισίου ἐκείνης ἐποχῆς ἡμῶν τῆς δουλείας; Πότε θέλουσιν ἐξυπνήσει οἱ λαοὶ τοῦ ληθάργου, ὥστε νὰ σκέπτωνται μόνοι περὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων; Διατί θέλομεν νὰ συγκεντρώσωμεν τὰ δικαιώματα ταῦτα εἰς ἓν μόνον σημεῖον, ἐξ οὗ νὰ ἀπορρέωσι τὰ πάντα, ὁ δὲ λαὸς νὰ μὴ προσκαλῆται εἰμὴ ὅταν πρόκειται νὰ πληρώσῃ φόρον; ταῦτα δὲ λέγω οὐχὶ πρὸς σκοπὸν νὰ ἀντιτείνω εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἀλλὰ διὰ νὰ προκαλέσω τὰς σκέψεις σας ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τούτων· εἰς τὴν Γαλλίαν οὔτε οἱ Βουλευταὶ οὔτε οἱ Γερουσιασταὶ εἶχον ἀποζημίωσιν· ἀλλ' ἕνεκα τούτου ἐκεῖ δὲν ἐβασίλευσεν ἡ πλουτοκρατεία· πολλαὶ ἐπαρχίαι ἐξέλεγον τοὺς Βουλευτὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἀπέστελον συνωδευμένους μὲ τὸ τίμημα, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ἔχωσι διὰ νὰ ἐκλεχθῶσι Βουλευταί, καὶ τοὺς συνέτρεχον εἰς πᾶσαν αὐτῶν χρηματικὴν ἀνάγκην· δυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ νομοθετικοῦ ἡμῶν Σώματος οὕτως, ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος, τὰ μέλη αὐτοῦ ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως πᾶσα ἡ ἀποζημίωσις των ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος· ἀλλ' οἱ Βουλευταὶ ἐκλέγονται ἀπὸ τοὺς λαοὺς, καὶ ἔπρεπεν ἴσως νὰ ἔχωσι τὴν ἀποζημίωσίν των παρ' αὐτῶν, ὧν τὰ συμφέροντα καὶ δικαιώματα ὑποχρεοῦνται συγχρόνως μὲ τὰ δημόσια νὰ ὑπερασπίζωνται καὶ προστατεύωσι· καὶ νομίζετε ὅτι οἱ λαοὶ εἰσὶ τόσον ἀφιλότιμοι ὥστε νὰ μὴ ἀποζημιώσωσιν ἐπαρκῶς

τοὺς Βουλευτάς των; ἐγὼ τὸ τοιοῦτον θεωρῶ ὡς μίαν βλασφημίαν διὰ ταῦτα λέγω ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἀρχαῖκά μας ἐκεῖνα αἰσθήματα, καὶ εἰς τὰς ἀστυκὰς ἐκείνας ἀρετάς· ὥστε χωρὶς νὰ ἐκφράζω ἐναντιότητα τινα ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, λέγω ἐν ὀλίγοις, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο ἔθος ἡμῶν τῶν ἀστυκῶν ἀρετῶν καὶ λοιπῶν αἰσθημάτων, ἅτινα μᾶς διεῖπον καὶ κατὰ τοὺς ἀπαισίους χρόνους τῆς δουλείας μας.

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι οἱ συλλογισμοὶ ἑκάστου ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὰς πράξεις του δὲν πρέπει νὰ ἐξέρχωνται τοῦ κύκλου τῆς ἰδίας αὐτοῦ καταστάσεως, τουτέστι ὁ ἀγαπῶν τὸ συνταγματικὸν σύστημα πρέπει νὰ ἐνεργῇ πᾶν ὅ,τι ὑποστηρίζει αὐτὸ καὶ συμβιβάζεται μετὰ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου· καθότι οἱ ἄνθρωποι μὴ ἔχοντες κατάστασιν ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ πολέμου, δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσι τὰ ἔξοδα τῆς πρωτευούσης, καὶ οὕτω θέλουσιν εἶσθαι Βουλευταὶ οἱ ἔξωθεν ἐρχόμενοι πλούσιοι ἢ οἱ ὑπάλληλοι, καὶ τότε δὲν θέλουσιν εἶσθαι ἀντιπρόσωποι οὓς ὁ λαὸς θέλει· ἄρα ὡρονίμως ἔπραξε τὸ ὑπουργεῖον περὶ τούτου, καὶ πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον ἄνευ ἀντιρρήσεως.

Ἀντέλεξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης·

Πᾶν μέλος νομοθετικὸν πρέπει νὰ ἐκφράζῃ ἐλευθέρως τὴν γνώμην του· ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐθνοσυνελεύσει πληρεξούσιος ὢν ὑπῆρξα ἐναντίος τῆς ὑπάρξεως τῆς Γερουσίας ἰσοβίου, δι' οὓς τότε ἀνέφερον λίαν ἀναπτυγμένους λόγους, ἀλλὰ μία μόνη ψῆφος, μετατραπεῖσα, καθιέρωσε τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ ἰσόβιον τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν· καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ζητήματος ἦμην ἐναντίος τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἰς δύο τάξεις, πρεσβεύων τὴν ἰδέαν ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀποζημίωσις πρέπει νὰ ἀποδίδεται εἰς τὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη αὕτη, ἥτις ἦτο γνώμη καὶ πολλῶν ἄλλων, δὲν παρεδέχθη· καὶ οὕτω τὸ καθιερωθὲν ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μὲν Βουλευτῶν ἀνὰ δραχμὰς 250 τῶν δὲ Γερουσιαστῶν ἀνὰ δραχ. 500 κατὰ μῆνα, εἶναι ἐπίσης σεβαστὸν καὶ ἱερόν, ὅπως εἶναι σεβαστὸν καὶ ἱερὸν ἅπαν τὸ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἐκείνης συνταχθὲν σύνταγμα μεθ' ὅλων τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, διότι πρὸ τῆς καταρτίσεως νόμου τινὸς πᾶς τις δύναται νὰ φέρῃ τὰς παρατηρήσεις του, μετὰ τὴν κατάρτισιν

ὅμως αὐτοῦ ὀφείλει νὰ ὑπείκῃ εἰς τὰς διαταξεις του.

Καὶ ἄλλοτε, ὅτε ἐγίνετο λόγος περὶ διαρκείας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Σώματος τούτου τῆς Γερουσίας, ἦμην ἐναντίος τοῦ τε περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐφ' ὅσον χρόνον αἱ βουλαὶ δὲν ἤθελον ἐργάζεσθαι· ἀλλὰ καὶ ἡ δι' ἀμφότερα ταῦτα γνώμη μου δὲν παρεδέχθη, ὥστε καὶ ἐνταῦθα πᾶν τὸ ἀποφασισθὲν εἶναι σεβαστόν.

Προκειμένου ἤδη περὶ τῆς χορηγίας τῶν Βουλευτῶν λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως δὲν εἶμαι ἐναντίος, ἀλλ' εἶπον καὶ λέγω, ὅτι τὸ τοιοῦτον δίκαιον ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ γενικὸν καὶ νὰ ἐπεκταθῇ πρὸς ὅλους. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ χορηγίας σχέσιν ἐχούσης πρὸς τὴν Βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν, ἤθελον εἴπει, ὅτι ἡ αὔξησις ἀποζημιώσεως, ἥτις ἂν καὶ φερομένη πρὸς ἀμοιβὴν ἐφ' ὅσον χρόνον αἱ βουλαὶ δὲν ἐργάζονται, εἶναι οὐχ ἧττον καθαρὰ αὔξησις, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ γενικὴ ἐντὸς τῆς κανονισμένης ὑπὸ τοῦ συντάγματος βαθμολογίας· ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ θεραπείας ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὑπερτιμήσεως, εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὴν δικαιοσύνην ταύτην ἐπεθύμουν νὰ ἴδω γενικήν, καὶ αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, αἵτινες πρεσβεύουσιν ἰδέας καὶ φρονήματα, νὰ ἐκφράζωσι παντοῦ καὶ πάντοτε αὐτὰ ἐλευθέρως.

Ὑπέλαβεν ἐκ δευτέρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης· ὅταν ἐξ ὧν προαγορευσάντων ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἠσθάνθην καιρίαν τινὰ πληγήν, καὶ ἐπειδὴ ὁ τοιοῦτος ἐπανέλαβε τὴν ὁμιλίαν του καὶ ἐκ δευτέρου, καὶ σὺν τούτῳ καὶ ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὡμίλησε, ἀναγκάζομαι νὰ ἐπαναλάβω ὅτι, ἂν καὶ κατὰ νόμον ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσωμεν καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν ψῆφον, ὁποίαν ἐγκρίνομεν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἔχομεν οὐχ ἧττον καὶ ἓν ἄλλο καθῆκον ἠθικόν, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλει, νομίζω, τὸ χρέος νὰ μὴ ἐλθωμεν εἰς νέαν ἐκτίμησιν ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἓν ἕτερον κυριαρχικὸν Σῶμα, καὶ τὸ ὁποῖον ἔφθασε νὰ ἐκφέρῃ μίαν ἀπόφασιν. πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αὐτὸ τὸ Σῶμα δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ζηλότυπον τῆς ἀξιοπρεπείας του· διὰ τοῦτο εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ ἀβροφροσύνη καὶ ἡ καλῶς ἐννοουμένη εὐπρέπεια ἀπαιτοῦσι νὰ παραδεχθῶμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης εἶπεν, ὅτι τύποι,

αὐτινες καταργοῦσι τὸ Σύνταγμα, εἶναι ὕβρεις κατ' αὐτοῦ, καὶ κυρίως ἠθικὸν εἶναι ἡ ὑπεράσπισις τούτου.

Ἀπήντησεν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας. Ὅταν εἷς τὰ πολυμελῆ Σώματα ὑποβάλλεται νόμος τις, ὁ νόμος οὗτος θέλει εὕρει καί τινα μειονοψηφίαν κατὰ τὴν συζήτησίν του, τοιαύτην μειονοψηφίαν ἀπήντησεν ἐνταῦθα καὶ τὸ περὶ διαρκείας τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων νομοσχέδιον· ἀλλὰ μήπως τοῦτο κατὰ τὴν ἐκ νέου συζήτησίν του δὲν εὗρεν ἰσχυρὰν μειονοψηφίαν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἑτέρῳ βουλευτικῷ περιβόλῳ εὗρε τοιαύτην συγκειμένην ἐκ πολλῶν ψήφων, ἥτις ἐξέφερε καὶ λόγους πικροὺς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας της.

Ὅταν ἔλαβον τὸν λόγον δὲν εἶπον ἄλλο τι, εἰμὴ ὅτι βλέπω εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν πραγμάτων τάσιν τινὰ εἰς τὸ νὰ ἀποκατασταθῶσι τὰ πάντα ὥνια, χωρὶς νὰ θέλω μὲ τοῦτο νὰ προσβάλλω τὸ ἕτερον Σῶμα· καὶ ἐπειδὴ ἐθεώρησα ὅτι καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς τάσεως ταύτης, ἔλαβον τὸν λόγον διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι προχωροῦμεν εἰς ὁδὸν σκολιάν.

Κηρύττω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τῆς Πατρίδος, ὅτι ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς ὡς ἄνθρωποι τῆς πείρας καὶ τινος οὐχὶ εὐκαταρρυήτου ὑπολήψεως νὰ παρακινῶμεν, ὅπως περιπατῶμεν δρόμον τινὰ ἀρχαϊκὸν, ὃν ἐπεριπατήσαμεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων τῆς δουλείας, καὶ δὲν ἔπρεπε ὁ προαγορεύσας νὰ μᾶς προσκαλῇ εἰς τὴν δημοσιότητα διὰ τοῦτο, διότι νομίζω, ὅτι ἐλαλήσαμεν μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν μετριότητα καὶ σεμνοπρέπειαν, καὶ εἰς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν Σ. μελῶν τῆς Γερουσίας, καὶ τὴν εὐσυνείδητον κρίσιν τῶν ἐνταῦθα παρόντων μελῶν τοῦ ἑτέρου βουλευτικοῦ Σώματος.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Μαυρομμάτου καὶ Κ. Προβελεγγίου, δι' ὧν ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί).

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χρηματικῆς χορηγίας εἰς τοὺς ΚΚ. Βουλευτάς.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Γεώργ. Κουντουριώτης

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Ἀδὰμ Δούκας . . . . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Χαράλ. Παπαπολίτης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Ἀντών. Μαρομιχάλης . . N
Σπυρ. Τρικούπης	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Ῥιχάρδος Τζιώρτ	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας . . . . N	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Παναγιώτης Ἀϊδωρίκης . . N
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Σπῦρος Μίλιος . . . . . N
Γκίκας Καρκαντάνης . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ παραδοχὴν τοῦ μόνου ἄρθρου αὐτοῦ ἐπανελήφθη ἡ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι' ὧν ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί). ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ χρηματικῆς χορηγίας εἰς τοὺς Κ. Βουλευτάς.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . .	Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Σπ. Τρικούπης . . . . .

Ρικάρδος Τζιώρτζ	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Αθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Αντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Αντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Ἀδάμ Δούκας . . . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . Ν
Κωνσταντίνος Κανάρης . . .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης Ν

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **10,322** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως **1857**, πρὸς ἐπισκευὴν τῆς ἐν Πειραιεῖ στρατιωτικῆς σχολῆς· τούτου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων **28** παμψηφεί, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 10,322 διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Πειραιεῖ στρατιωτικοῦ σχολείου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης	Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Σπυρίδων Καλογεράπολος . Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ . . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .

Νικόλ. Χρυσόγελος	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . .
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . Ν
Ἀδάμ Δούκας . . . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Κωνσταντίνος Κανάρης . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . Ν
Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Αντών. Γ. Κριεζῆς	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ **1** καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο δεκτόν, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη, διὰ ψήφων **28** παμψηφεὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ὡς τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 10,332 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν περὶ ἐπισκευῆς τοῦ ἐν Πειραιεῖ στρατιωτικοῦ σχολείου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Σπυρ. Τρικούπης . . . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ρικάρδος Τζιώρτζ . . . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν
Τάτζης Μαγγίνας . . . Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Νικόλ. Χρυσόγελος . . . .
Χαρ. Παπαπολίτης . . . Ν	Γεώργιος Ψύλλας . . . . Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . Ν

Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	. . N	Ἰωάννης Σταΐκος	. . . .
Γεώργιος Δαμειώτης	. . . N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	. . .
Γ. Παπαηλιόπουλος	. . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . .
Δημήτριος Βούλγαρης	. . . N	Δημήτριος Χατσίσκος	. . . N
Γκίκας Καρακατζάνης	. . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . .
Ἀδάμ Δούκας	. . . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	. . N
Δῆμος Κανελλόπουλος	. . N	Παναγ. Αἰδωρίκης	. . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης	. .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . .
Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .	Κωνς. Προβιλέγιος	. . N
Μ. Α. Καΐρης	. . . . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . . .	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . . N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	. . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Κατόπιν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω τὰ ἑξῆς τρία νομοσχέδια, 1) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **75,018:71** τῆς χρήσεως **1856** μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, 2) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν **60,076** τῆς χρήσεως **1857** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, καὶ 3) περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐκ δραχμῶν **12,000**.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν **75,018:71** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ **1856**.

Ἐπειδὴ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς διὰ τῆς παρασυναπτομένης ἐν ἀντιγράφῳ ἐκθέσεώς του ἀρκούντως αἰτιολογεῖ τὴν χορηγίαν τῆς πιστώσεως ταύτης, ὑποδεικνύων τὴν ἀνάγκην, ἐξ ἧς προκαλεῖται αὕτη, περιορίζομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω, Κύριοι, ἵνα προθύμως ἐπιψηφίσετε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰουνίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΗ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς περ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰουνίου **1857**.

Ο Θ Ω Ν.

Α. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων δέκα ἑκατὸν καὶ λεπτῶν ἑβδομήκοντα ἑνὸς ἀριθμὸς **75,018:71** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ **1856**.

Ἄρθρον **2**.

Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωτικὴ πίστωσις καταλογίζεται εἰς τὰ ἑπόμενα Κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισθέντος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον	Α'.	Ἄρθρον	**2**.	. .	δραχ.	**161:06**
»	»	Γ'.	»	**1**. . .	»	**56,803:73**
»	»	Δ'.	»	**4**. . .	»	**6,091:14**
»	»	Ε'.	»	**2**. . .	»	**10,381:12**
»	»	»	»	**4**. . .	»	**952:50**
»	»	»	»	**9**. . .	»	**629:16**
				Τὸ ὅλον δραχ.		**75,018:71**

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζή-

τησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ὅπερ, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀντικείμενον ἔχει τὴν χορηγίαν ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχμῶν **60,076** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Εἰς τὴν παρασυναπτομένην ἔκθεσιν τοῦ ἀριστείου ὑπουργοῦ εὑρίσκετε τὰς ἰσχυρὰς αἰτιολογίας, αἵτινες θέλουσι πείσει καὶ ὑμᾶς, Κύριοι, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, περὶ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰουνίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὥσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν **4** Ἰουνίου **1857**.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν ἑξήκοντα χιλιάδων ἑβδομήκοντα ἓξ ἀριθμὸς **60,076** ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ **1857** ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἡ πίστωσις αὕτη καταλογίζεται εἰς τὰ Κεφάλαια καὶ Ἄρθρα τοῦ μνησθέντος προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸν συναπτόμενον πίνακα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Πίναξ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπὶ τῆς χρήσεως 1857 ἀναπληρωτικῶν πιστώσεων.

Προϋπολογ. Θ.	Κεφάλ.	Ἄρθρον	Ὑπηρεσία	Ποσὰ μερικὰ		Ὁλικὰ κατ' ἄρθρον	
			Ὑπηρεσία.				
			Βοήθειαι δυστυχῶν ἀξίων τῆς περιθάλψεως τῆς Κυβερνήσεως, ἔξοδα κηδειῶν κλπ. . . .			30000	
			Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων				
			Χρήσις 1850.				
			Δημόσιος ἐσχάτια.				
			Ἀμοιβὴ ὀφειλομένη εἰς τὸν χωροφύλακα Παναγιώτην Ἀντωνίου συνταξάντα εἰς τὸν φόνον τοῦ λῃστοῦ Χαραλάμπους Κατσικοῦ	36	84	36	84
			Χρήσις 1852.				
			Ἀντίτιμον γεωμηδρίων πρὸς κατασκευὴν ὑδρωλικῆς ἀσβέστου	90	—	90	—
			Χρήσις τοῦ 1853.				
			Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ Δεληγιάννη πρώτου βοηθοῦ τοῦ γεωμέτρου . . .	20	—	20	—
			Χρήσις τοῦ 1854.				
			Διπλοῦς μισθὸς τοῦ πρώην ἐπάρχου Καλαβρύτων Δημητρακοπούλου	90	—	90	—
			Μεταβάσεως τοῦ αὐτοῦ ἐπάρχου Κυκλάδων	31	50	31	50
			Περιοδικὰς ἔξοδα τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ Σπετζῶν Κυρίου Ν. Φωτεινοῦ	60	—	60	—
			Διὰ μισθὸν τοῦ ὑγιεινομαστροβαθμάρχου Ἀντικύθηρα τὸν Ἰούνιον				

			Χρῆσις 1855.					
Β·	3		Περιοδείας ἔξοδα τοῦ νομάρχου Θεσσαλίας	300				
	5		Ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ ἐπαρχιακοῦ γραμματέως Ἀντωνίου Κρίσπη	14				
			Ὡσαύτως τοῦ ἐπάρχου Μπουρτζουκίδου	15				
			Ἀποζημίωσις τοῦ Α. Νικολάου ἐκτελεσθέντος δημοτικοὺς ἀπολογισμοὺς	11				
			Ὡσαύτως τοῦ πρωτοκολλητοῦ τοῦ ἐπαρχείου Γυθείου Γ. Μανιάκη	8				
			Ὡσαύτως τοῦ Σπυρίδωνος Χρονοπούλου	227		575		
Γ.			Δημόσιος ἀσφάλεια.					
	1		Δι' ἐνοίκιον τῆς οἰκίας τοῦ Κυρίου Ζωγράφου, ἐν ᾗ κατέλυσεν ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ Κ. Στρίγκλαν ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου ἕως τέλους Δεκεμβρίου	1395				
			Ὡσαύτως τῶν ἐπτὰ ἀποθηκῶν καὶ δύω οἰκιῶν τοῦ Κυρίου Γ. Σκουζῆ ἐν αἷς κατέλυσεν ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου ἕως τέλους Δεκεμβρίου	1439	92			
			Ἀντίτιμον ἐλαίου πρὸς χρῆσιν τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ ὑπὸ τοῦ Κ. Φιρίλδη	301	74			
			Διὰ μισθὸν τοῦ ἐθνοφύλακος Νικολάου Κοτσύστα ἐκπεσθέντος ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 213 ἐντάλματος τῆς νομαρχίας Φθιώτιδος	44	92			
			Ὡσαύτως τῶν παρὰ τῇ Εὐρυτανίᾳ ἐθνοφυλάκων	49	82			
			Δι' ἀμοιβὴν τοῦ Νέστορος Γεωργίου κτλ. διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ λῃστοῦ Δρόσου Παπαντωλέου	130				
			Δι' ἀμοιβὴν τοῦ Νικολάου Τσαντίλα κλπ. διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ λῃστοῦ Κωνστ. Ι. Ἀδάμη	457				
			Ὡσαύτως τοῦ φονευθέντος δεκανέως Ἐπιτροπάκη	450				
			Ὡσαύτως τοῦ Νικολάου Ἀθανασίου ἐθνοφύλακος συντελέσαντος εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς συμμορίας Κουκουβίνου	47	80			
			Ὡσαύτως τοῦ Μπούζου Νικολάου κλπ. διὰ τὴν τοῦ λῃστοῦ Ἰω. Βιλιώτου	209				
			Διὰ μισθὸν τοῦ ὁδηγοῦ Νταῆλα Γάτζου τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου ἕως τέλους Νοεμβρίου.	90				
			Ὡσαύτως τοῦ ἐθνοφύλακος Ἀποστόλου Παλαιόκα τὸν Ὀκτώβριον	25				
			Ὡσαύτως » Ἀντωνίου Κώνστα κλπ.	209	95			
			Ὡσαύτως » Ν. Δημάκη κλπ.	313	57	7626	72	

Προϋπολογ. Κεφάλ.	Προϋπολογ. Ἄρθρου		Μερικὰ		Ὁλικὰ κατ' ἄρθρον	
Δ.	5	Τὸ κεντρικὸν ταμεῖον δι' ἄρτον τῶν ἐν ταῖς ἐνταῦθα φυλακαῖς κατακλείων	8500	80		
		Δι' ἀντιμισθίαν τοῦ κυρίου Δ. Πετροβοῦ διὰ χειρουργικὰς ἐργασίας τῶν ἐν Πύλῳ κατακλείων	63		8563	80
		Δημόσιος ὑγιεία.				
	1	Περιοδείας ἔξοδα τοῦ ἰατροῦ Σ. Καραμάνου	195	75		
		Ὡσαύτως τοῦ Σ. Παπαδοπούλου	326			
		Δι' ἀντιμισθίαν τοῦ Λ. Βασιλείου	30			
		Περιοδείας ἔξοδα τοῦ ἰατροῦ Ν. Α. Φωτεινοῦ	67			
		Ὡσαύτως τοῦ ἰατροῦ Ἀγαμέμνονος Λάγγεινου	200			
		Δι' ἀντιμισθίαν τοῦ ἰατροῦ Μ. Μ. Δαμιράλη	26		844	75
	5	Διὰ μισθοὺς καὶ γραφικὰ ἔξοδα τοῦ Φ. Ἀτσοῦμα κλπ.	62	14	62	14
	6	Ὡσαύτως τοῦ πρώην ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου Μήλου Παρθενοπούλου Ἰανουάριος ἕως τέλους Μαρτίου	300		300	
	7	Δι' ἀποζημίωσιν φθορῶν τῆς οἰκίας Κ. Ἀρνοπούλου χρησιμευσάσης εἰς νοσοκομεῖον τῶν χολεριώντων	64	70		
		Ὡσαύτως τοῦ Κ. Σωμάκη	180			
		Διὰ μισθὸν τῶν ἐπιστάτων φυλάκων Π. Καλαμπούκη κλπ.	350			
		Ὡσαύτως τοῦ Ἰωάννου Γουργουράκου κλπ.	126			
		Δι' ἀντιμισθίαν ἐκτάκτου ταχυδρόμου ἀποσταλέντος χάριν τῆς δημοσίας ὑγείας εἰς τὸν δήμαρχον Ἐλατείας	40			

Ε.					
	Ἔξοδα νοσηλείας κοινῶν γυναικῶν.	489	16 30		
	Δι' ἀντίτιμον φαρμάκων εἰς τοὺς ἐν Αἰτωλίᾳ χολεριῶντας			1236	
	Δημόσιος οἰκονομία.				
5	Εἰς πληρωμὴν ζωνῶν ἐκτεθειωμένων εἰς τὴν ἐν Περιστερίοις Πανηγύριον ἐλθόντων παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Κωνσταντιλάκη	122	35		
	Διάφορα ἔξοδα τῶν ἐν Εὐρώπῃ μεταβάντων ὑπαξιωμάτων Νικολαΐδου κλπ.	237			
	Ὡσαύτως » » Ἀνδρέου Γεωργιάδου	287			
	Ὡσαύτως ἔξοδα συνδρομῆν τοῦ αὐτοῦ	540		1186	35
7	Γραφικὰ ἔξοδα τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Δ. Σκαλιστήρη	44			
	Ὁδοιπορικὰ » » Ἀλεξ. Ῥίζου	11			
	Στέγαστρα χορήγησις τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ μίαν τετραμηνίαν	120	40		
	Ὡσαύτως τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Π. Σουλιᾶ τὸν Νοέμβριον 1855	29	50		
	Ὡσαύτως τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ἐξάρχου τὸν Μάϊον	18		322	90
		9000		9000	
12	Δ.ὰ τὴν κάθαρσιν τοῦ Βοραϊκοῦ ποταμοῦ			30076	
	Ἀναπεφαλαίωσις				
	Κεφ. Θ'. Ἄρθρ. 2. Βοήθειαι ἰδιωτῶν	30,000			
	» Ι'. Ἔξοδα παραλόγων χρήσεων	30,076		60076	

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Μαΐου 1857.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Δ. Γ. ΒΟΥΑΓΑΡΗΣ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ μεταφέρω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν αὐτοῦ, ὅπερ ἀφορᾷ τὴν χορήγησιν ἐκτάκτου πιστώσεως δραχμῶν 12,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1857.

Ἡ συνυποβαλλομένη ἔκθεσις τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δίδωσι πειθήνιον τὸν λόγον περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς χορηγίας τῆς πιστώσεως ταύτης, ὡρισμένης νὰ χρησιμεύσῃ εἰς βοήθειαν τῶν πολιτῶν, ὅσον τὰς οἰκίας καταδαφίζει ἡ ῥυμοτομία τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Πείθομαι λοιπὸν ἀδιστάκτως ὅτι μετὰ προθυμίας θέλετε ἐπιψηφίσει, Κύριοι, τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ, διότι ὁμολογεῖτε καὶ ὑμεῖς τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀναγκαῖον νὰ βοηθηθῶσιν οἱ τοιοῦτοι πολῖται.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡσπερ ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΒΟΥΑΓΑΡΗΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Άρθρον Μόνον.

Χορηγείται έκτακτος πίστωσις δραχμών δώδεκα χιλιάδων αριθ. **12,000** επί του ειδικού προϋπολογισμού του επί των Εσωτερικών υπουργείου διά το **1857**.

Η πίστωσις αύτη καταλογίζεται εις το ΙΑ'. Κεφάλαιον του μνησθέντος προϋπολογισμού υπό τον τίτλον «Υμνοτομία.»

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και της Γερουσίας και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Απερασίσθη δε δι' ειδικής εφ' εκάστου χειροτονίας να συζητηθώσιν ταύτα επί την αύριον άνευ εκθέσεως.

Κατόπιν ο Κ. πρόεδρος τη συγκαταθέσει του Σώματος έλυσε την συνεδρίασιν.

Ο Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οι Γραμματείς
Ίω. Οικονόμου.
Δ. Α. Κουντουριώτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Της 5 Ιουνίου 1857, ημέρα Τετάρτη.

Αναγνωσθέντος του ονομαστικού καταλόγου των ΚΚ. Γερουσιαστών, παόντων **27** μελών, ο πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβών γραμματέα τον Γερουσιαστήν Κ. Δ. Κουντουριώτην αντί του Κ. Αθ. Γρηγοριάδου απόντος, εκήρυξεν αρχομένην την συνεδρίασιν.

Τα πρακτικά της προτεραίας, αναγνωσθέντα, επεκυρώθησαν.

Απαγγείλαντος μετά ταύτα του Κ. προέδρου ως αντικείμενον της ημερησίας διατάξεως την συζήτησιν των περί αναπληρωματικών πιστώσεων εισαχθέντων κατά την χθεσινήν συνεδρίασιν τριών νομοσχεδίων, έτεθη εις συζήτησιν κατά πρώτον το περί αναπληρωματικής πιστώσεως εκ δραχμών **75,018:71** επί του προϋπολογισμού του υπουργείου των Εσωτερικών της χρήσεως **1856**, επί της αρχής του οποίου εγένετο ψηφοφορία κατ' ονομαστικήν κλήσιν, υπό την επιτήρησιν των ψηφολεκτών ΚΚ. Ίω. Χ. Πέτρου και Ν. Μέξη, δι' ής εξήχθη, κατά το ώδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ότι η Γερουσία παρεδέξατο αύτην διά ψήφων **25** κατά δύω.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας των Κυρίων Γερουσιαστών.

Επί της αρχής του νομοσχεδίου περί αναπληρωματικής πιστώσεως εκ δραχμών 75,01871|100 επί του ειδικού προϋπολογισμού του υπουργείου των Εσωτερικών 1856.

Γεώργιος Μ. Αντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Ίω. Μέξης	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Αδάμ Δούκας	Ν
Ίω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δήμος Κανελλόπουλλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Κωνσταντίνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Αναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Άντων. Γ. Κριεζής	
Ιάκωβος Παξιμάδης	Ν	Άντων. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτρ. Πλακούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ιωάννης Σταΐκος	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Αναστ. Μαυρομιχάλης	
Αθανάσιος Γρηγοριάδης		Αλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρησακόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Άνδρ. Χ. Αναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Αναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ιωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Αιδωρίκης	Ν
Ιωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Αθανάσιος Αιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ίω. Οικονόμου	Ν
Γ. Παπανηλιόπουλος	Ν	Σπύρος Μίλιος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Ρήγας Παλαμίδης	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημ. Α. Κουντουριώτης	Ν

Μετά δε την ανάγνωσιν και την διά χειροτονίας παραδοχήν των άρθρων αυτού **1** και **2** επανελήφθη η αυτή ψηφοφορία και επί του συνόλου, δι' ής εξήχθη, κατά το ώδε επίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ότι η Γερουσία παρεδέξατο αυτό διά ψήφων **27** κατά **2**, έχον όπως υπεβλήθη εν τη χθεσινή συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας των Κυρίων Γερουσιαστών.

Επί του συνόλου του νομοσχεδίου περί αναπληρωματικής πιστώσεως δραχ. 75,01871|00 επί του ειδικού προϋπολογισμού του υπουργείου των Εσωτερικών δι' το 1856.

Γεώργ. Μ. Αντωνόπουλος	Ν	Γεώργ. Κουντουριώτης	

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Κριεζῆς	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἀναγ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγ. Ἀιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνσ. Προβιλέγιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Τεθέντος δεύτερον εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 60,076 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος 1857, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 27 κατὰ 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 60,076 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδ. Καλογερόπουλος	Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης		Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν

Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Ἀιδωρίκης	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Ῥῆγας Παλαμίδης	Ο
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	Ν

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ μόνου ἄρθρου αὐτοῦ ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 27 κατὰ 2, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶς Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 60,076 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασακάκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Σπυρίδων Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν
Σπυρίδιων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τζάτζης Μαγγίνας	Ν	Βασάλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Χιράλ. Παπαπολίτης	Ν	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ο

Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἀδάμ Δούκας		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Μ. Α. Καΐρης	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Ῥῆγας Παλαμίδης	O
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης	N

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ τρίτου νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **12,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος **1857**, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **29**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 12,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλ. Πρασσακάκης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Σπ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Νικόλ. Χρυσόγελος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Ψύλλας	N

Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἀδάμ Δούκας		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Κωνταντῖνος Κανάρης		Κωνστ. Προβιλέγιος	N
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Μ. Α. Καΐρης	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Δημήτ. Α. Κουντουριώτης	N

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ παραδεχθέντος διὰ χειροτονίας τοῦ μόνου ἄρθρου αὐτοῦ, ἐγένετο ἔπειτα ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ἐπίσης ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 29, ἔχον ὅπως ὑποβληθῇ ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 12,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Νικόλ. Χρυσόγελος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Γεώργιος Ψύλλας	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Γ. Παπαηλιόπουλος	N
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτριος Βούλγαρης	N
Ῥικάρδος Τζιώρτ		Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N

Ἀδὰμ Δούκας	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Δημήτριος Χριστίδης . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .	Νικόλαος Μαυρομιχάτης . . N
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Παναγιώτης Διδωρίκης . . N
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος . N
Δημήτρ. Πλαπούτας . . .	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Ἰωάννης Σταΐκος	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε· Τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ ἤδη ἡ Γερουσία ἐπεψήφισε περὶ πιστώσεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ῥυμοτομίας τῆς πόλεως, ἔχει σχέσιν μὲ τὴν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν προχθὲς ἡ Γερουσία ἔκαμεν ἐπὶ ἀναφορᾶς πολιτῶν τινων, οἵτινες παρεπονοῦντο κατὰ τῆς διαγωγῆς τῶν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ῥυμοτομίας τῆς πόλεως ὑπαλλήλων, δι' ἧς ἀπερήνατο νὰ δώσῃ συνάμα ὁ Κ. πρωθυπουργὸς καὶ πληροφορίας περὶ τῶν παραπόνων τούτων· ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἔλαβε βεβαίως γνῶσιν τῆς ἀναφορᾶς, καὶ ἐὰν δύναται, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μᾶς δώσῃ σήμερον τὰς ζητηθείσας πληροφορίας, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς κατεπείγει, κηρυττομένης κατὰ τὴν αὔριον τῆς λήξεως τῆς Συνόδου· αἱ ζητούμεναι πληροφορίαι περιστρέφονται ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἐρωτήσεων, περὶ ὧν πραγματεύεται καὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν πολιτῶν.

1) Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ οἰκία τοῦ Ζάκα, ἥτις πρόκειται νὰ καταδαφισθῇ ἐν μέρει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ἐξετιμήθη κατὰ τὸ ἔτος **1835** καὶ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς ἀπεδόθη ἔκτοτε πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην;

2) Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπιεικείας χάριν ἔμενεν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκία εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀποζημιωθέντος ἰδιοκτήτου, ὅστις ἔκτοτε (ἀπὸ τοῦ **1835**) ἐνέμετο τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς, ἀναβαίνοντα εἰς **1500** τοὐλάχιστον δραχ. κατ' ἔτος, καὶ ἄτινα ἐπομένως ἀνέβησαν μέχρι σήμερον εἰς δραχ. **40,500**, εἰς τὰς ὁποίας προστεθεμένων τῶν δραχ. **3,000** καὶ τοῦ τόκου αὐτῶν **9,720** τὸ ποσὸν τοῦτο πλησιάζει νὰ φθάσῃ τὰς **50,000** δραχμὰς μέχρι τοῦδε.

3) Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς πόλεως δὲν κατεδίκασεν ἀλλὰ διετήρησε τὸν ὄπισθεν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκίας δρομίσκον, καὶ ὅτι

4) Οἱ πέριξ τοῦ δρομίσκου τούτου ἰδιοκτῆται ὠκοδόμησαν τὰς οἰκίας των, ἔχοντες τὴν βεβαιότητα, ὅτι ὁ δρομίσκος ἐκεῖνος μένει ἀνοικτὸς, καὶ ἐπομένως διέθεσαν εἰς τὰς εἰσόδους καὶ τὰς θυρίδας τῶν οἰκιῶν των οὕτως ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε σήμερον δὲν δύνανται νὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς χρήσεως τούτου;

5) Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι οἱ οἰκοδομήσαντες οὕτω τὰς οἰκίας των ἰδιοκτῆται ὠκοδόμησαν ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀδείᾳ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς;

Ταῦτα πάντα διαβεβαιοῦσιν οἱ ἀναφερόμενοι πολῖται καὶ ἐγγράφως καὶ προφορικῶς, καὶ ζητοῦσιν ἀπὸ τὴν Γερουσίαν νὰ φέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὅτι ἅπασαι αἱ ἐρωτήσεις ἀφίνουσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις· δικαιώματα μὲν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, ὑποχρεώσεις δὲ εἰς τὸν δῆμον ἢ τὴν δημοτικὴν ἀρχήν· ὅλαι δὲ αὐταὶ ὑπαγορεύονται βεβαίως ἐξ ἀπαιτήσεων τῶν ἐχόντων συμφέρον· ὥστε οἱ τοιοῦτοι ἢ ἀνεφέρθησαν ἢ ὄχι· ἂν ἀνεφέρθησαν, ἔλαβον ἴσως ὅπερ εἶχον δίκαιον, ἂν δὲν ἀνεφέρθησαν, τὸ σφάλμα ἀνήκει εἰς αὐτούς· ἂν ὑπάρχῃ ἀναφορά τις τοιούτων πολιτῶν, αὕτη δύναται νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπενεχθῇ ἐπ' αὐτῶν ἡ δέουσα ἐνέργεια.

Ἀντεπαρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· ἡ ἀναφορὰ τῶν πολιτῶν περιέχει καὶ τὴν ἔφεσιν, ἣν ὑπέβαλον πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν, ὅταν ἔμαθον τὴν μεταῤῥύθμισιν· ἡ ἔφεσις των αὕτη ἀπεῤῥίφθη καὶ ἐπομένως ἡ κατ' αὐτῶν ἀπόφασις ἔμεινεν ὁριστικὴ· τούτου οὕτως ἐχόντος, ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, οἱ πολῖται οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ προσφύγωσιν ἀλλαχοῦ εἰμὴ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, τοὺς ἀγρύπνους φύλακας ἐπὶ τῆς δικαίας καὶ νομίμου ἐκτελέσεως τῶν νόμων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων καὶ ἐξέθηκαν τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως· ἡ Γερουσία ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς των ταύτης ἀπεράσισε νὰ συστηθῇ αὕτη πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον· ἀλλ' ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ἔπρεπε, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς Γερουσίας, νὰ μᾶς δώσῃ καὶ πληροφορίας τινας περὶ τῶν λόγων, ἐφ' ὧν ἐστήριζε τὴν ἀπόφασίν του, διὰ νὰ μὴ μένωμεν ἐν ἀγνοίᾳ καὶ συνοργιζόμεθα μετὰ τῶν ἀναφερομένων πολιτῶν, ἢ διὰ νὰ ἴδωμεν τοὺς δικαίους ἴσως λόγους, ἐφ' οἷς στηρίζεται ἡ ἀπόῤῥιψις τῆς ἐφέσεως, ἐπειδὴ, λησμονούσης αὔριον τῆς συνόδου τῶν βουλευτικῶν ἐργασιῶν, δὲν

ἔχομεν καὶ ρὸν νὰ ἐλθωμεν εἰς πᾶσαν οἱανδήποτε ἐξέτασιν ἡ ἐνέργειαν· δὲν δύναμαι νὰ προτείνω ἄλλο μέτρον εἰμὴ τὸ ἀκόλουθον· νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐργασία τῆς ῥυμοτομίας μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας Συνόδου, ὅπως ἀνεβλήθη μέχρι τῆς σήμερον, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς νὰ μᾶς δώσῃ τότε τὰς δεούσας πληροφορίας διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀντέλεξεν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὅτι ἅπασαι αἱ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαιτήσεις εἰσὶν ἀντικείμενα τῆς ὑπηρεσίας· ὅθεν ἐὰν τοιαῦται ἀναφοραὶ ὑπάρχουσι δύνανται νὰ διευθυνθῶσι εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀμεσίως.

Πολλῶν δὲ ἄλλων εἰπόντων νὰ συστηθῇ καὶ αὐθις ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν, καὶ νὰ ἀποσταλῇ ἀπόσπασμα τῶν παρόντων πρακτικῶν, διὰ νὰ ληρθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ νέαι ἐρωτήσεις τοῦ ἐπερωτήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, τοῦ δὲ Κ. πρωθυπουργοῦ ἀντιλέξαντος ὅτι ἤκουσε τὰς ἐρωτήσεις τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ὥστε ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν εἶναι περιττὴ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τοῦ ἐπερωτήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ προσέθηκεν, ὅτι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῆς ῥυμοτομίας τῆς πόλεως βεβαίως πρέπει νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ταύτην τὴν εὐχὴν ἀποτείνοντες σήμερον πρὸς τὸν Κ πρωθυπουργὸν καὶ ὡς πρὸς τὴν προκειμένην ῥυμοτομικὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς ἡ ἐπερώτησις, δικαιούμεθα ταυτοχρόνως νὰ ἀπαιτήσωμεν, ὥστε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας συνόδου νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸ Σῶμα τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας περὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐνεργειῶν του.

Ἐπαναλαβόντων αὖθις πολλῶν νὰ συστηθῇ καὶ αὖθις ἡ ὑπόθεσις πρὸς τὸν Κ. πρωθυπουργὸν ὅπως ἐνεργηθῇ ὅ,τι δίκαιον, ἀποστελομένου συγχρόνως καὶ ἀποσπάσματος τῶν παρόντων πρακτικῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἀναγνωσθείσης ὕστερον τῆς ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀντ. Μαυρομιχάλη παρουσιασθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Β. Γιατράκου, ἐξαιτουμένου τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς πατρικῆς του οἰκογενείας εἰς δεινὴν θέσιν εὑρισκομένης, ἀναλόγως τῶν μεγάλων ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν τοῦ μακαρίτου πατρός του, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Δ. Α. Κουντουριώτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 6 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 26 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, προσλαβὼν Γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Κουντουριώτην ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀκολούθως παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **16,000** ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1857**, ἔχον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. σχὼν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καθ' ὃ χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν **16,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνοδεύων μὲ ἀντίγραφα τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου καὶ ἐκείνης τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ὁρῶ, ὅτι εὑρίσκετε ἐν ταῖς ἐκθέσεσι ταύταις πᾶν ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς καταρτισμὸν τῆς πεποιθήσεως διὰ τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ἰουνίου **1857**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ

τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν δέκα ἓξ χιλιάδων ἀριθ. 16,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου διὰ τὸ 1857.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ πίστωσις λογίζεται ἐπὶ τοῦ Γ'. Κεφαλαίου τοῦ μνησθέντος προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12	δραχ.	4,000
» » 14	»	12,000
Τὸ ὅλον δραχ.		16,000

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο σήμερον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξορύξεως τῆς Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν κλπ. ἔχον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐν ᾧ ἐνησχολεῖτο σπουδαίως ἡ Κυβέρνησις νὰ διαθέσῃ ὅσον οἷόν τε ἐπωφελῶς διὰ τὸ δημόσιον τὸ ὀρυκτὸν τῆς Σμύριδος, αἴφνης ἀνερύησαν καὶ ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις περὶ διαθέσεως Σμύριδος, κειμένης ἐντὸς τῆς Νάξου, αἵτινες ἔδωκαν ἄλλην διεύθυνσιν εἰς τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως.

Προκειμένου νὰ συνταχθῇ καὶ ὑποβληθῇ εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν προσεχῆ αὐτῶν Σύνοδον νομοσχέδιον κανονίζον ἐν

γένει τὰ περὶ μεταλλείων, ὀρυχείων καὶ λατομείων, ἐθεώρησε καθῆκόν της ἡ Κυβέρνησις νὰ προλάβῃ ὅσον ἦτο δυνατὸν τὴν ἐκμηδένισιν ἢ καὶ καταστροφὴν τῆς ἐκ τῆς Σμύριδος σπουδαίας πρόσοδου, καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευσε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον, ὅπερ ἐπιψηφισθὲν παρ' αὐτῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου οὔτε ἀποκτᾶται οὔτε ἀπόλλυται δικαίωμά τι κυριότητος ἢ κατοχῆς ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν, καὶ προλαμβάνεται μόνον προσωρινῶς ἡ ἐξόρυξις καὶ ἐξαγωγὴ τῆς ἰδιωτικῆς Σμύριδος μέχρις οὗ κανονισθῶσιν ὁριστικῶς αἱ μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ ἰδιωτῶν σχέσεις, καθόσον ἀφορᾷ τοῦτο καὶ τὸ λοιπὸν ὀρυκτόν. Ἐν τούτοις νὰ ὑπάρχωσι τὰ δικαιώματα κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους δὲν παραβλέπονται χάριν τοῦ δημοσίου μόνον συμφέροντος, ὡς παρατηρεῖτε, καὶ κατὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ διάστημα τῆς διακοπῆς τῆς ἐξορύξεως. Πέποιθα δὲ, ὅτι, ὅπως ἡ Βουλὴ, οὕτω καὶ ἡ Γερουσία ἀποβλέπουσα εἰς τὸν εἰλικρινῆ σκοπὸν τῆς Κυβερνήσεως, θέλει ἐπιψηφίσει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, θεωροῦσα αὐτὸ ὡς λίαν κατεπείγον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξόρυξις τῆς Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν μέχρις οὗ τὰ περὶ τούτου κανονισθῶσι δι' ἰδιαιτέρου νόμου κατὰ τὴν προσεχῆ βουλευτικὴν Σύνοδον· ἐὰν δὲ κατὰ

τὴν Σύνοδον ταύτην δὲν ἐκδοθῇ ὁ νόμος ἡ ἰσχὺς τῆς ἀνωτέρω ἀπαγορευτικῆς διατάξεως παύει αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λήξει τῆς Συνόδου.

Ἐὰν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Κυβέρνησις πωλήσῃ Σμύρνῃ ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους ἔχοντας τυχὸν δικαίωμα ἐξορύξεως τὸ ἀναλογισθησόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὡς ἀνῆκον ἑκάστῳ.

Ἡ ἐξόρυξις τῶν ἄλλων ὀρυκτῶν μεχρισοῦ κανονισθῇ δι' ἰδιαιτέρου νόμου, ψηφισθησομένου ἐντὸς τῆς παρούσης βουλευτικῆς Περιόδου, ἐπιτρέπεται ἐπὶ ἐγγυήσει περὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ δημόσιον τοῦ αὐτῷ τυχὸν ὀφειλομένου εἰσοδήματος.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐναντίων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐξόρυξις ἀπαγορεύεται ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ ἴσῃ τῇ ἀξίᾳ τοῦ ἐξορυχθέντος.

Ἄρθρ. 3. Διὰ τοῦ παρόντος νόμου οὔτε ἀποκτᾶται οὔτε ἀπόλλυται δικαιώματι κυριότητος ἢ κατοχῆς ἐπὶ τῶν ὀρυκτῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Κατόπιν ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ἀνέγνω ἕτερον νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 1,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1857 ἔχον μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ὡς ἀκολούθως·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως φέρω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται νὰ προκαταβληθῶσι τῷ ἀντισυνταγματάρχῃ Ἀρτεμίῳ Μίχου ἀπέναντι τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ δραχμαὶ 1,000, ὅπως δι' αὐτοῦ ἐκκολύνῃ τὴν ἀλλαχοῦ μετάβασίν του πρὸς ἀνάρρωσιν, παιζούσης τῆς ὑγείας του.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, συνοδεύω μὲ ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὸ Σῶμα ἐκείνο ἐκθέσεως μου, ἐν ᾗ εὑρίσκετε τὰς ἰσχυρὰς αἰτιολογίας ὅσαι ἀρκοῦσι

νὰ πείσωσιν ὑμᾶς εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισίν των.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Ἰουνίου 1857.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡσαύτως ἔχει, ὑποβληθήτω εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήτω ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔκτακτος πίστωσις δραχμῶν χιλίων ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ 1857 ἔτος εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Δόσεις καὶ προκαταβολαί.»

Ἡ πίστωσις αὕτη χρησιμεύσει εἰς προκαταβολὴν μισθῶν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Ἀρτεμίου Μίχου, ἀποδοθησομένην τῷ δημοσίῳ διὰ τῆς κρατήσεως τοῦ τεταρτημορίου τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἀπὸ 1 Ἰουλίου τοῦ 1857 ἔτους.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συζητηθῶσι ἀμέσως καὶ ταῦτα τὰ νομοσχέδια σήμερον.

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ πρώτου νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 16,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς χρήσεως 1857, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ, μετὰ τινας δὲ ἐρωτήσεις καὶ πληροφορίας περὶ τοῦ

σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγγίου καὶ Ν. Πρασσακάκη, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὠφθὲ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 28 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 16,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς χρήσεως 1856.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Ξπυρίδων Καλογερόπουλος. .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τζάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ.	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Δημήτρ. Χρηστίδης . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἰωάννης Πέτρου . . . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτριος Λ. Κουντουριώτης Ν

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτά, ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορήθη δὲ καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν διὰ ψήφων 28 παμψηφεί, κατὰ τὸ ὠφθὲ ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον Ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δραχ. 16,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς χρήσεως 1857.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . Ν
Γεώργ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . Ν
Ἰωάννη. Θ. Κολοκοτρώνης .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . Ν	Μ. Α. Καΐρης . . . . . Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης . . Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .
Ἀθάνασιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . . Ν	Δημήτριος Χατσίσκος . . . Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλαος Μαυρομμάτης . . Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . Ν	Παναγ. Λιδωρίκης . . . . Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτσου . . . . Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος . . . Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . Ν	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . Ν
Δημήτριος Βούλγαρης . . . Ν	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . Ν
Γκίκας Καρακατζάνης . . Ν	Δημήτρ. Λ. Κουντουριώτης Ν

Προβάσης ἐπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξορύξεως τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν, θάτερος τῶν ΚΚ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον αὐτό.

Μετά τινας δὲ ἀναπτύξεις παρατηρήσεις καὶ διασαφήσεις γενομένας ἐκ μέρους τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν καὶ τοῦ Κ. ὑπουρ-

γου τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς πρὸς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου τῆς ἐξορύξεως Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν, καὶ ὡς πρὸς τας λοιπὰς περὶ ἐξορύξεως τῶν ἄλλων ὀρυκτῶν διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 26 κατὰ μιᾶς.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Χαρ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰακώβος Παξιμάδης	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρησακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . N	Παναγ. Αἰδωρίκης . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . O
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν παραδοχὴν τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 1, 2 καὶ 3, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον

πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 26 κατὰ μιᾶς, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη σήμερον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύριδος ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος . N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . . N
Γεώρ. Κουντουριώτης	Ἀδάμ. Δούκας . . . . . N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . .	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . .	Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .
Τάτζης Μαγγίνας . . . . N	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης . . N
Νικόλ. Πρασσακάκης . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . .
Σπυρ. Τρικούπης	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . .
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Βασίλ. Χρηστακόπουλος . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Νικόλ. Χρυσόγελος	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Ψύλλας	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . N	Παναγ. Αἰδωρίκης . . . N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . . N	Κωνς. Προβιλέγιος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Ῥῆγας Παλαμίδης . . . . O
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Δημήτριος Α. Κουντουριώτης N

Τεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ τρίτου νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 1,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 1857, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ ἐπισυνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 26.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 1000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1837.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Γεώργ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ Δούκας	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Κωνσταντῖνος Καναρῆς	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀντών. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀνταστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χατσίσκος	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Γεώρ. Δυοβουνιώτης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Κωνς. Προβιλέγιος	N
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Δημήτ. Α Κουντουριώτης	N

Μετὰ δὲ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου, δι' ἧς ἐξήχθη, κατὰ τὸ συνημμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 27 (πμψηφεί), ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 1000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1837.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Γεώργ. Κουντουριώτης	

Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ Δούκας	N
Σπυρίδ. Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Κωνσταντῖνος Καναρῆς	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Σπυρ. Τρικούπης		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χατσίσκος	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Δαρειώτης		Κωνς. Προβιλέγιος	N
Γ. Παπαηλιόπουλος	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Βούλγαρης	N	Σπῦρος Μίλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N	Ῥῆγας Παλαμίδης	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N	Δημήτριος Δ. Κουντουριώτης	N

Ἑπομένως κατ' ἀπόφασιν τοῦ Σώματος τὰ παρόντα πρακτικὰ ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ὁ Πρόεδρος.

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.

Ἰω. Οἰκονόμου.

Δ. Α. Κουντουριώτης

Ἑπομένως παρελθὼν ὁ Κ. πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω Β. Διάταγμα δι' οὗ κηρύττεται ἡ λῆξις τῆς πρώτης συνόδου τῆς πέμπτης βουλευτικῆς περιόδου ἔχον ὡς ἕπεται.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος κηρύτ-

τομεν τὴν λῆξιν τῆς πρώτης συνόδου τῆς πέμπτης βουλευτικῆς περιόδου.

Ὁ Ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης εἰς τὴν Βουλήν.

Ἀθήνησι τὴν 6 Ἰουνίου 1857.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΒΟΥΤΑΡΗΣ.
Μ. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

Διὸ καὶ ὑπεγράφη ἡ παροῦσα παρὰ τοῦ Κ. προέδρου καὶ τῶν Γραμματέων.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰω. Οἰκονόμου.
Δ. Α. Κουντουριώτης.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ.

ΤΗΣ Α'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Ε'. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 28 Δεκεμβρίου 1856 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τοῦ Διατάγματος δι' οὗ διορίζεται διὰ τὴν ἀρξαμένην Βουλευτικὴν Περίοδον Πρόεδρος τῆς Γερουσίας ὁ Κύριος Μοναρχίδης 3

Ἐκλογὴ τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων τῆς Γερουσίας . 6

Ὑποβολὴ τροπολογιῶν ἐπί τινων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα 9

Συνεδρίασις τῆς 31 Δεκεμβρίου 1856 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Σ. Καλογεροπούλου περὶ πληρωμῆς τῆς Γερουσιαστικῆς αὐτοῦ ἀποζημιώσεως 13

Κλήρωσις πρεσβεύσεως διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ νέου Ἔτους . . . »

Συνεδρίασις τῆς 24 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τοῦ σχεδίου τῆς εἰς τὸν Βασ. λόγον ἀπαντήσεως τῆς Γερουσίας 14

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῆς ἀπαντήσεως ταύτης αὐθημερόν. 21

Συνεδρίασις τῆς 28 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Κλήρωσις πρεσβεύσεως μελλούσης νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Α. Μ. τὴν ἀπάντησιν τῆς Γερουσίας 38

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συνοδεύοντος τὸν ἰσολογισμὸν αὐτῆς τῆς Β'. ἑξαμηνίας τοῦ 1856 . . . . . »

Ἀπόφασις περὶ παραπομπῆς εἰς τὰ τμήματα τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Μαγγίνα ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ . . . 39

Ἄδεια ἀπουσίας τριακονθήμερος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Πλαπούτα . . . . . »

Ἄδεια ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Α. Δούκα, Ἰωάννου Σφαίκου, Δ. Καπελλοπούλου καὶ Α. Χ. Ἀναργύρου . . . . . »

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῆς χήρας Τζαβέλλα καὶ ἀναβολὴ τῆς περὶ ταύτης ἀποφάσεως εἰς ἄλλην Συνεδρίασιν 41

Συνεδρίασις τῆς 31 Ἰανουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις τῆς ἐπὶ τοῦ Ὑπομνήματος τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπερωτήσεως 42

Συνεδρίασις τῆς 6 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Παρατηρήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκλεχθῇ ὁ Ταμίας πρὸ τῆς συζητήσεως τῶν τροπολογιῶν του. . 103

Συνεδρίασις τῆς 7 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἐκλογὴ τοῦ Ταμίου τῆς Γερουσίας 105

Ἄδεια τριμήνου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Πρασσακάκη 106

Συνεδρίασις τῆς 21 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1857 . . . . . »

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 9,900 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1857 119

Ἄδεια τριμήνου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου 120

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον »

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Β'. Συνόδου τῆς Δ'. Περιόδου . . . . . »

Παρατηρήσεις περὶ ὑποβολῆς τῶν Ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους καὶ ἰδίως περὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Ἀπολογισμοῦ τοῦ 1850 128

Ἐπερωτήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περὶ τῆς εἰς τὸν Μηνύτορα παρεμφερῶσεως τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας τῆς 31 Ἰανουαρίου κλπ 131

Συνεδρίασις τῆς 26 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1857 132

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 9900 134

Συνεδρίασις τῆς 26 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν πέριξ μερῶν 135

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χατζήσκου περὶ περιθάλψεως τοῦ ἀρχαίου ἀγωνιστοῦ Δημάκη Ἱερομνήμονος 137

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1857 138

Παρατηρήσεις περὶ βοσκησίμων γαιῶν καὶ τοποθετήσεως τῶν ποιμνίων 140

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 9,900 144

Συνεδρίασις τῆς 28 Φεβρουαρίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Παρατηρήσεις περὶ περιθάλψεως τοῦ ἀγωνιστοῦ Δημάκη Ἱερομνήμονος 146

Συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περὶ τῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Μηνύτορι (φύλ. 49) γεγραμμένων ὡς πρὸς τὰ κατὰ τὴν Συνεδρίασιν τῆς 31 Ἰανουαρίου γεγονότα . . 149

Συνεδρίασις τῆς 15 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ θέματος ἂν πρέπῃ νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ Μηνύτορος τὰ πρακτικὰ τῆς κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου Συνεδριάσεως τῆς Γερουσίας, καὶ ἀποφατικὴ ταύτης ἀπόφασις 191

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν Μελισσίων διὰ τὸ 1857 . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 18 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀπόφασις ὅτι 24 μέλη ἀπαρτίζουσι τοῦ λοιποῦ πλήρη τὴν Συνεδρίασιν τοῦ Σώματος 195

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον 196

Ἀπόφασις περὶ πληρώσεως τῆς καθυστερουμένης τετραμήνου Γερουσιαστικῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Κανελοπούλου . . . . . »

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας τῆς Β'. Συνόδου τῆς Δ'. Περιόδου 202

Συνεδρίασις τῆς 19 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1857 203

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ Ναυτολογίας καὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1857 204

Ἀπόφασις τοῦ νὰ συζητηθῇ αὔριον ἡ περὶ ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα 206

Παρατηρήσεις περὶ ἐκτελέσεως τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 20 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ὑποβάλλοντος δύο ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκεται σήμερον ἡ ὑπόθεσις αὐτη 210

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν Μελισσίων διὰ τὸ 1857 224

Συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῆς ῥυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῶν πέριξ μερῶν . . 228

Συνεδρίασις τῆς 26 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1857 248

Συνεδρίασις τῆς 27 Μαρτίου 1857 ἡμέρᾳ Τετράδῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας καὶ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1857 . 249

Συνεδρίασις τῆς 3 Ἀπριλίου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἄδεια τριμήνου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Χρυσογέλου 257

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δραχ. 3084 προκαταβληθησομένων τῷ Συνταγματάρχῃ Κ. Τουρίτ 258
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ αὐθημερόν 259
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐπὶ ἐκτιμήσει εἰς τὸν Δῆμον Ἑρμουπόλεως ἐθνικοῦ τινος οἰκοπέδου 260
Ἐπερωτήσεις περὶ τῶν φημιζομένων ὡς πρὸς τὴν εἰς τὴν ἀτμοπλοϊκὴν Ἑταιρίαν παράδοσιν τῶν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως ὡρισμένων τριῶν ἀτμοπλοίων 261
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως τοῦ ἐθνικοῦ οἰκοπέδου εἰς τὸν Δῆμον Ἑρμουπόλεως κτλ. . 263

Συνεδρίασις τῆς 26 Ἀπριλίου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1858 267
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 7,000 δι' ἔξοδα δύω ἀποσταλμένων παρὰ τῇ Τουρκικῇ Κυβερνήσει ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Γελωνιακοῦ Τιμολογίου 272
Ἄδεια τεσσαρακονθημέρου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου 273
Ἀπόφασις τοῦ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν Συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας τὴν ἐρχομένην Δευτέραν οἱ Κ. Κ. Ὑπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ ἐρωτηθῶσι περὶ τοῦ περιστατικοῦ τῆς ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας πολιορκηθείσης οἰκίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου . . . . . »
Ἀπόφασις περὶ ὁρισμοῦ καὶ τρίτου μέλους ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη κατ' ἀμοιβαίαν συνεννόησιν τῶν Προεδρείων τῆς τε Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς . 274

Συνεδρίασις τῆς 29 Ἀπριλίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἄδεια τεσσαρακονθημέρου ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀναστ. Μαυρομιχάλη 282
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ὀρ. 7,000 δι' ἔξοδα τῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀποσταλησομένων . . . . . »
Ἐπερωτήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου περὶ τῆς ὑπὸ ἀστυνομικῶν κλητήρων καὶ χωροφυλάκων πολιορκηθείσης οἰκίας του, καὶ ἀπόφασις τοῦ Σώματος τοῦ νὰ παύσῃ σήμερον πᾶσα περαιτέρω περὶ τούτου συζήτησις 288

Συνεδρίασις τῆς 2 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1857 . . . 319
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πόλεων 325

Συνεδρίασις τῆς 9 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀπόφασις τοῦ νὰ ἄρχωνται αἱ Συνεδριάσεις τῆς Γερουσίας τὴν 10 ὥραν Π. Μ 326
Ἄδεια τριμήνου ἀπουσίας διὰ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου . . . . . »

Παράτασις τριακονθημέρου ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλακούτα 327
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ τῶν πολέων . . . . . »
Ἀναγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας . . . . . »
Ἀπόφασις τοῦ νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ τῆς χήρας Τζαβέλλα πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον 331

Συνεδρίασις τῆς 10 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῶν σταφιδοκτημόνων Αἰγίου . . . . »
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ δι' ἀερίου φωτισμοῦ πόλεώς τινος . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 11 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1858 351
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροπολογίας ἄρθρων τινων τοῦ περὶ διβαιώσεως τῶν φόρων παγίου Νόμου 354
Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1857 . . . 359

Συνεδρίασις τῆς 15 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κατατάξεως εἰς μίαν τῶν τεσσάρων ὡρισμένων τάξεων τῶν εἰς τὸ μέλλον συνισταμένων Εἰρηνοδικείων 384
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ νέου Τελωνιακοῦ Δασμολογίου 386
Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1857 . 459

Συνεδρίασις τῆς 18 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ περὶ διβαιώσεως τῶν φόρων Νόμου 488
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ὀρ. 229,728 13|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1856 . . . 490
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν εἰς τὸ μέλλον συνισταμένων Εἰρηνοδικείων 493

Συνεδρίασις τῆς 22 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1858 Νόμου 509

Συνεδρίασις τῆς 23 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Αἴτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου τοῦ νὰ ὑποβληθῇ ἐκ μέρους τῶν Κ. Ὑπουργῶν σημείωσις τῶν δικαιουμένων εἰς συντάξεις πολιτικὰς προσώπων, καὶ τῶν λαμβανόντων περιθάλψεις ὑπαλλήλων 532
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ παυθέντος χορηγήματος τοῦ Α. Λιδωρίκη. 533

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης 548

Συνεδρίασις τῆς 24 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ χορηγήματος τοῦ Ἀν. Διδωρίκη καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ μεταβῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς διάταξιν 550

Συνεδρίασις τῆς 25 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1858 555
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 47,548 60|00 τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ 1856. 570
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 102,350 94|00 τοῦ Ὑπουργείου τῶν Εσωτερ. διὰ τὸ 1857. 571

Συνεδρίασις τῆς 28 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὸ 1858 579
Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1858 580
Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. 588
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ περὶ διοδικώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων παγίου Νόμου 590

Συνεδρίασις τῆς 29 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ νέου Τελωνιακοῦ Δασμολογίου 598
Ἀνάγνωσις δηλώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ προσθήκης δρ. 55,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ τὸ 1858 600
Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ τὸ 1858 601
Παραδοχὴ τῆς ἀνωτέρω δηλώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τῆς προσθήκης τῶν δρ. 55,000 612
Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1858 614
Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ναυτικῶν. 616

Συνεδρίασις τῆς 30 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 4368 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου διὰ τὸ 1857 619
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν Δῆμον Πατρῶν ἐθνικοῦ τινος γηπέδου πρὸς ἀνέγερσιν Χρηματιστηρίου . 621
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης Β'. Ὑποταμίου εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου 623
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 10,000 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1857 624

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 229,728 43|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 626
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης . . . . . »
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 102,350 94|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1857 . 627
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ νέου Τελωνιακοῦ Δασμολογίου 628
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 47,548 60|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ 1856 639
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐθν. κοῦ τινος γηπέδου εἰς τὸν Δῆμον Πατρῶν δι' ἀνέγερσιν Χρηματιστηρίου 641
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 4,368 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1857 643

Συνεδρίασις τῆς 31 Μαΐου 1857 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσκαίρου ἐπιχορηγήσεως εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης . . 648
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 102,350 94|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1857 650
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 229,728 43|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογ. τοῦ 1856. 652
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 10,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1857 655

Συνεδρίασις τῆς 1 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης Β'. Ὑποταμίου εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου . . 657
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 244,352 12|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1857 665
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως δρ. 190,354 94|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1856 674
Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς, ἀναγνωσθείσης τὴν προτεραίαν 681

Συνεδρίασις τῆς 3 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῶν πρακτόρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων δι' ἧς ἀνομάζεται ὡς τρίτος ἐκτελεστὴς τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη ἡ Κ. Ἑλένη Μ. Τυπάλδα, καὶ παραδοχὴ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἐκ μέρους τοῦ Σώματος 682

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 190,354 92|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1856 683

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 230,080 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1856 686

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ 687

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 100,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἀγορὰν γηπέδων 695

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δραχ. 244,352 12|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ 1857 697

Συνεδρίασις τῆς 4 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ 17 ἐθνικῶν ὁδῶν. 701

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ χρηματικῆς χορηγήσεως εἰς τοὺς Κυρίους Βουλευτὰς 702

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δραχ. 10,322 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1857 704

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμ. Ι. Μπασσακάκη πρώην Εἰρηνοδίκου καὶ σύστασις αὐτῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης . 705

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ . . . . . .

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 230,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργ. τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1856 715

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χαρακτηρισμοῦ 17 ἐθνικῶν ὁδῶν 717

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χρηματικῆς χορηγήσεως εἰς τοὺς Κυρίους Βουλευτὰς 723

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 10,322 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τοῦ 1857 730

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 75,018 71|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1856 732

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 60,076 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1857 733

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 12,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1857 739

Συνεδρίασις τῆς 5 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Τετράδῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 75,018 71|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1856 744

0020659565

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 60 076 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1857 742

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 12,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ 1857 744

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῶν κατὰ τὴς βυμοτομίας τῆς Πρωτευούσης παραπόνων τῶν πολιτῶν Καρανάσου Ἰω. Σκαρβούλη καὶ Π. Ὑκαρβούλη, καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ συστηθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη πρὸς τὸν Κ. Πρωθυπουργόν 746

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τοῦ Γ. Π. Γιατράκου καὶ ἀπόφασις νὰ συστηθῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν 748

Συνεδρίασις τῆς 6 Ἰουνίου 1857 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτ. πιστώσεως δρ. 16,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὸ 1857 749

Ἀνάγνωσις Νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν ἐξορύξεως Σμύριδος 751

Ἀνάγνωσις Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 1,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1857 752

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως δρ. 16,000 755

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξ ἰδιωτικῶν γαιῶν ἐξορύξεως Σμύριδος 757

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου περὶ τῆς ἐκτάκτου πιστώσεως τῶν δρ. 1,000 759

Ἀνάγνωσις Β. Διατάγματος δι' οὗ κυρίττεται ἡ λῆξις τῆς Α'. Συνόδου τῆς Ε'. Περιόδου 760